

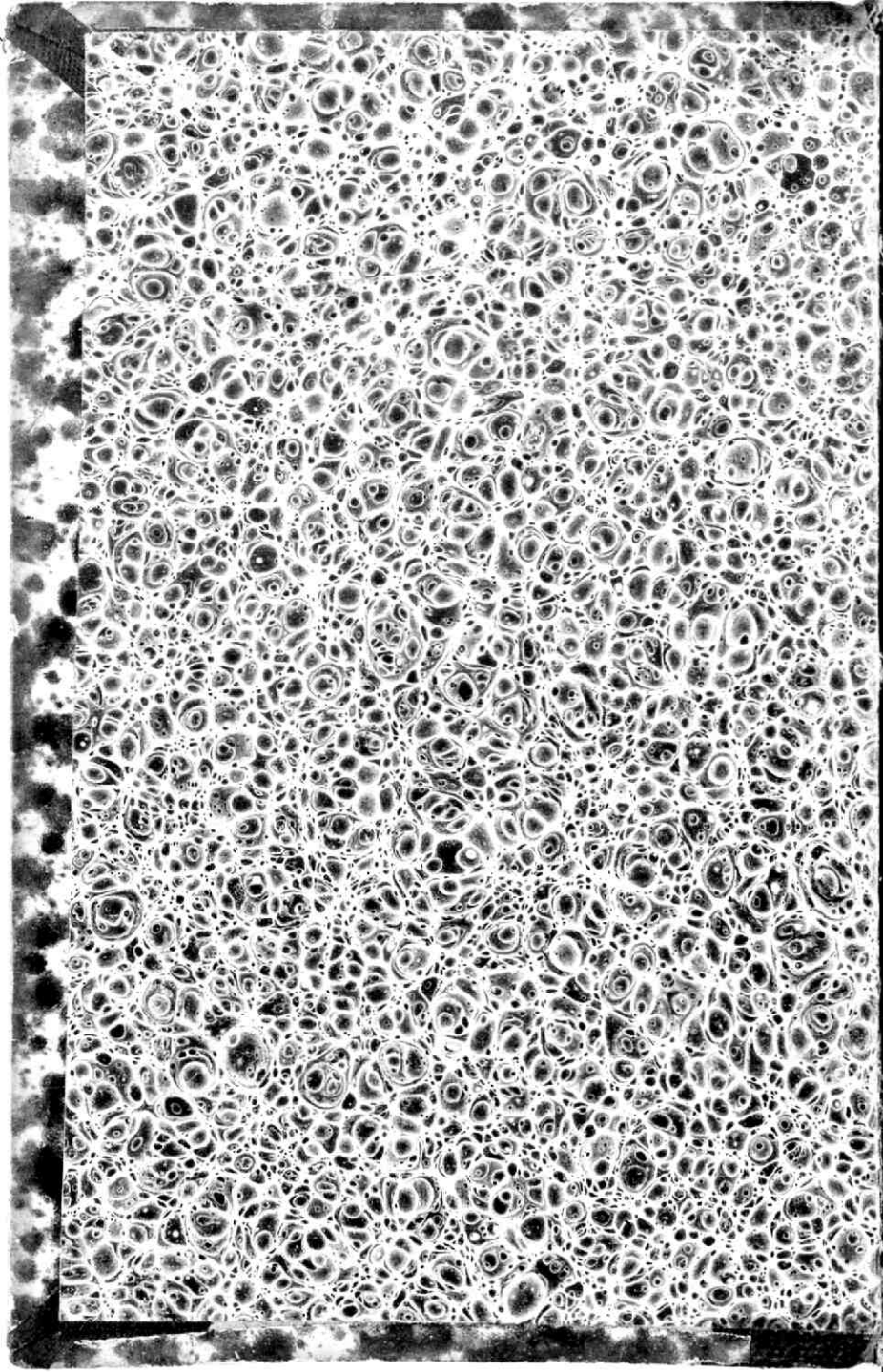
Volledige cursus tot het doen van examen als surnumerair, kommissies-verificateur en adspirant-verificateur, bij het vak der directe belastingen, in- en uitgaande rechten en accijnzen

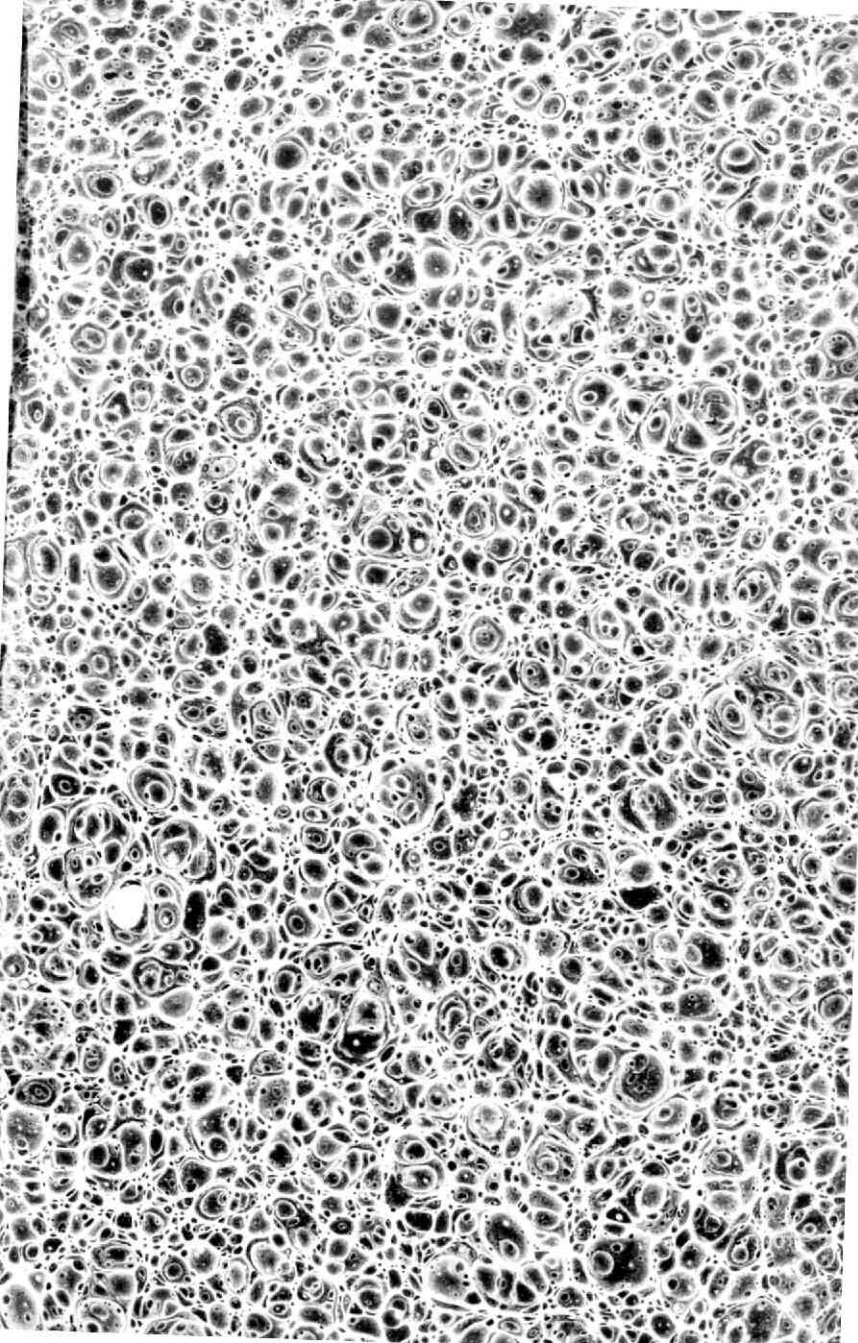
<https://hdl.handle.net/1874/235992>

Vak 30

21^a

mm13182

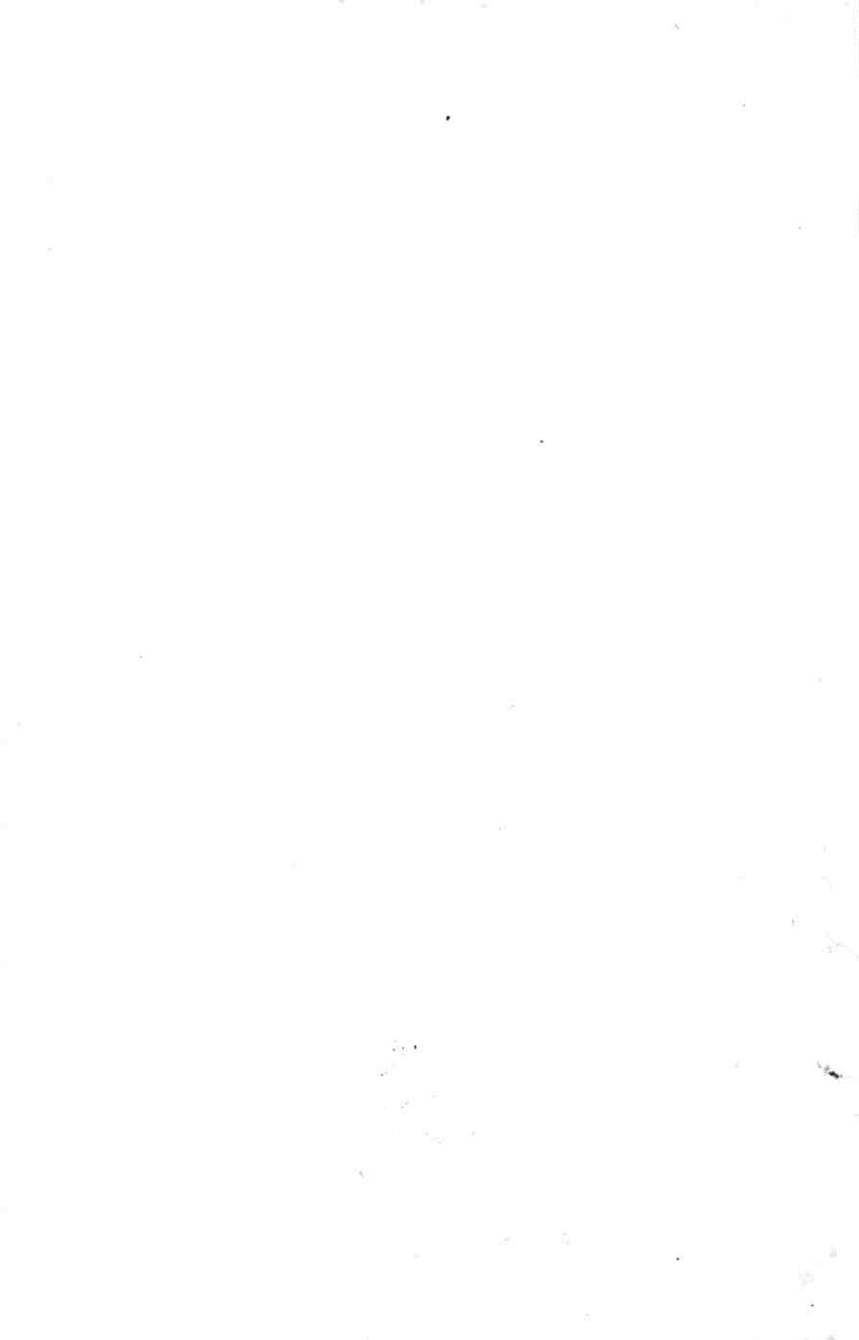
VOLLEDIGE CURSUS

TOT HET DOEN VAN

E X A M E N

BIJ HET VAK DER

DIRECTE BELASTINGEN.

Vak 38
212

VOLLEDIGE CURSUS

TOT HET DOEN VAN

EXAMEN

ALS

**SURNUMERAIR, KOMMIES-VERIFICATEUR en
ADSPIRANT-VERIFICATEUR,**

BIJ HET VAK DER

DIRECTE BELASTINGEN,

IN- EN UITGAANDE RECHTEN EN ACCIJNZEN;

voor zooveel betreft de vereischten, opgenomen in de verzameling van 1869, no. 211 bij art. 8 lett. *e*, *f* en *g*,
en no. 212 bij art. 10 lett. *f*, *g* en *h*.

DOOR

M. P. TROELSTRA,

Controleur der Directe Belastingen te Holwerd.

BIBL. CONV.
O. F. M.
WIJCHENS

LEEUWARDEN. — A. AKKERINGA.

1872.

VOORBERICHT.

In de laatste jaren is het meer en meer gebleken, welken prijs de Hoofd-administratie er op stelt dat hare ambtenaren de noodige theoretische kennis bezitten en practisch ervaren zijn. Om de lust tot studie bij de ambtenaren van lageren rang op te wekken en aan te moedigen, heeft zij hen den weg tot vooruitgang gebaad o. a. door de instelling der betrekkingen van kommies- en adspirant-verificateur. Zij, die voor deze betrekkingen in aanmerking wenschen te komen moeten zich onderwerpen aan een examen; derhalve zijn voorbereidende studiën noodzakelijk. Velen ontbreekt het daartoe echter aan moed, en geen wonder! want om in dien Chaos van wetten, besluiten en resolutiën, dien men *receuil* noemt, den weg te vinden is voor allen niet even gemakkelijk. Bovendien vordert de aankoop van een *receuil* en van noodzakelijke leerboekjes voor het technisch en wiskundig gedeelte uitgaven, die een kommies zich van zijn gering tractement niet kan veroorloven. Er bestaat dus behoefte aan een goedkoop boekwerk, dat niet *te veel* en niet *te min* bevat, een boek, waarin de bepalingen der wetten zoo kort en duidelijk mogelijk zijn opgenomen en dat omtrent de hoofdbepalingen ophelderingen en inlichtingen bevat; terwijl daarin tevens moet opgenomen zijn de wijze van werken in de fabrieken, de roei- en peilkunde en verder alles wat men voor de actieve dienst moet weten. Op uitnoodiging van den uitgever heb ik getracht zoodanig werk samen te stellen. Dat die taak niet gemakkelijk was, zal ieder deskundige begrijpen. Met vele moeielijkheden heb ik te worstelen gehad, vooral omdat mij dikwerf de noodige gegevens ontbraken tot een grondige beoordeeling. Meermalen heb ik bij mijnen arbeid de hulp mijner vrienden noodig gehad, welke mij dan ook welwillend verleend werd en waarvoor ik door dezen hen openlijk mijnen dank betuig.

Nu iets over de inrichting van het werk.

Zooals den lezer bij een vluchtige inzage reeds zal blijken, zijn de bepalingen niet altijd in de bewoordingen der wet teruggegeven, maar dààr waar noodig tot bekorting en verduidelijking, in andere vervat. De bedoeling des wetgevers is evenwel m. i. juist vermeld.

Voorts heb ik de wetten bijgewerkt; d. i. zij bevatten in dezen Cursus de

bepalingen, zooals die bij iedere aflevering kracht van wet hadden, b. v. art. 111 § 3 der wet op het gedistilleerd, van 1862 (verz. 1863 n°. 60) is bij latere wetten herhaaldelijk gewijzigd. Nu zijn die gewijzigde bepalingen (zooals die thans moeten worden toegepast) in den tekst opgenomen. Men kan dus maar in den regel gerust doorlezen zonder te twifelen of dit of dat ook gewijzigd zou zijn. Verder bevat dit werk een menigte aantekeningen die óf administratieve bepalingen omtrent de toepassing van eenig wetsartikel bevatten, óf opmerkingen zijn van mijne hand, m. i. te belangrijk om achterwege te laten. Tevens vindt men hier en daar vragen, waarvan de oplossing den lezer niet moedelijk kan zijn, wanneer hij een- of tweemaal den Cursus heeft doorloopen, terwijl de voornaamste Koninklijke Besluiten niet achterwege werden gelaten.

Overigens wijst de inhoud zeer duidelijk de samenstelling van dezen Cursus aan, zoodat ik mij van verdere specificceering kan onthouden.

Evenmin behoef ik op te merken dat ik geen *receuil* heb geleverd maar een *leerboek*, waarin wel de bepalingen der *wetten*, maar niet alle administratieve voorschriften zijn opgenomen, iets wat trouwens voor een leerboek zeer ondoelmatig zou zijn.

Omdat de kundigheden, die van een kommies- en aspirant-verificateur worden gevorderd, ook een deel uitmaken van het programme voor het Surnumerairs-examen, zal het boek ook met vrucht door aspirant-surnumerairs gebruikt worden.

In hoeverre ik geslaagd ben in het voornemen om een practisch leerboek te leveren, laat ik aan het oordeel van deskundigen over. Het debiet, dat sedert de uitgave tot ruim drie honderd exemplaren is gestegen, doet mij met grond vermoeden, dat mijn werk voldoet.

Volmaakt is het natuurlijk niet en hier en daar zal wel wat op te merken vallen; doch hiervan houd ik mij overtuigd, dat het bij een doelmatig gebruik van veel nut kan zijn. Blijkt dat ook werkelijk zoo te wezen, en is deze Cursus voor hen, waarvoor ik hem samenstelde, een' goeden gids, dan zal ik mij de moeite aan den arbeid besteed niet beklagen.

HOLWERD, December 1871.

M. P. TROELSTRA.

I N H O U D.

EERSTE AFDEELING (IN- EN UITGAANDE RECHTEN).

Algemeene wet.

	BLADZ.
I. Afschaffing van vroegere wetten en verschuldigdheid der rechten	1.
II. <i>Vervallen.</i>	
III. Invoer uit zee	2.
IV. Bijleggers	6.
V. Strandgoederen	6.
VI. Invoer langs de rivieren en te lande	8.
VII. Uitvoer ter zee	13.
VIII. Uitvoer langs de rivieren en te lande	14.
IX. Uitvoer van accijnsgoederen, onder genot van afschrijving of restitutie	15.
X. Doorvoer	17.
XI. Entrepôts.	22.
XII. Verboden, onbekende, onbeheerde goederen	29.
XIII. Reglement op het aangeven	31.
XIV. Reglement op het laden en lossen	35.
XV. Bewaking en verzegeling.	46.
XVI. Vervoer binnen 'slands	47.
XVII. Vervoer over vreemd grondgebied en kustvaart	52.
XVIII. Verboden nederlagen	53.
XIX. Visitatiën en peilingen	59.
XX. Boeten en straffen.	62.
XXI. Processenverbaal, bekeuringen, aanhalingen en vervolgingen	72.
XXII. Benaderingen	79.
XXIII. Borgtochten, credieten, betalingen	83.
XXIV. Parate executie en privilegie	89.
XXV. <i>Vervallen</i>	
XXVI. Algemeene voorzieningen, plichten en rechten der ambtenaren	91.

<i>Tariefwet.</i>	95.
<i>Waarborg en belasting der gouden en zilverwerken</i> (hoofdstuk VII)	107.
<i>Zeebrieven</i>	113.
<i>Vuur- ton- en bakengeld.</i>	120.

TWEEDE AFDEELING (ACCIJNZEN).

Zout.

I. Bedrag en verschuldigdheid van den accijns	126.
II. Van de zoutzieders en handelaars in 't groot	127.
III. Van de zoutzieders in 't bijzonder	135.
IV. Van de grossiers	138.
V. Van den uitslag met betaling van den accijns	139.
VI. Algemeene en bijzondere bepalingen	140.

Geslacht.

I. Van het bedrag van den accijns.	147.
II. Van de schatting	147.
III. Van de betaling van den accijns en algemeene verplichtingen	147.
IV. Van het slachten en de plichten der vleeschhou- wers en slachters	153.
V. Van de visitatiën.	155.
VI. Van vervoer	158.
VII. Van restitutiën	159.
VIII. Van bijzondere bepalingen	159.

Wijn.

I. Bedrag van den accijns.	161
II. Bijzondere bepalingen omtrent den buitenland- schen wijn	162.
III. Opslag in entrepôt	163.
IV. Verlengbaar crediet	167.
V. Aflopend crediet.	174.
VI. Bijzondere bepalingen omtrent den inlandschen wijn	175.
VII. Algemeene bepalingen.	176.
VIII. Boeten en strafen	179.
IX. Overgangs- en slotbepalingen	179.

Suiker (buitenlandsche).

I. Bedrag van den accijns	180.
II. Inlandsche suikerfabrieken (Deze bepalingen zijn in een afzonderlijke wet opgenomen).	

III.	Invoer, tarra	182.
IV.	Crediet, debiteering en crediteering	183.
V.	Uitvoer met afschrijving	186.
VI.	Opslag in entrepôt en doorvoer	189.
VII.	Algemeene bepalingen.	191.
VIII.	Boeten en straffen	199.

Suiker (binnenlandsche).

I.	Stelsel van aanslag	201.
II.	Op- en inrichting van suikerfabrieken; opneming en verzegeling der werktuigen	201.
III.	Werkzaamheden in de suikerfabrieken.	210.
IV.	Aanslag en crediet	217.
V.	Algemeene bepalingen.	229.
VI.	Boeten en straffen	235.

Gedistilleerd.

I.	Bedrag van den accijns, gehalte van 't gedistilleerd.	238.
II.	Branderijen, distilleerderijen en bergplaatsen van van gedistilleerd	241.
III.	Inslag en verantwoording van meel in branderijen.	248.
IV.	Inrichting, gebruik, opneming en verzegeling van werktuigen in branderijen en distilleerderijen	255.
V.	Werkzaamheden, aangifte en aanslag der branders:	
	A. Branderijen der eerste soort	267.
	B. Branderijen der tweede soort.	278.
	C. Branderijen der derde soort	284.
VI.	Debiteering en crediteering:	
	A. Rekening, crediet, aansprakelijkheid, vrijdom, teruggave	297.
	B. Aangiften bij in- en uitslag	303.
	C. Uitslag met betaling van accijns.	305.
	D. Uitslag met overschrijving van crediet	307.
	E. Uitslag met bestemming tot uitvoer naar buiten 'slands.	308.
	F. Uitslag met bestemming tot opslag in entrepôt	309.
	G. Uitslag met de bestemming om onder genot van vrijdom te worden ingeslagen	309.
	H. Afschrijvingen	309.
	I. Kortingen.	310.

	BLADZ.
K. Ondermaat	311.
L. Afsluiting der rekening; overbrenging van het saldo	312.
VII. Entrepôt	312.
VIII. Vervoer, verificatie bij uitslag, gedurende het vervoer en bij inslag	314.
IX. Peilingen:	
A. In branderijen, distilleerderijen der eerste klasse en bergplaatsen	322.
B. In distilleerderijen tweedeklasse, grossierderijen, slijterijen, tapperijen, enz.	325.
X. Algemeene bepalingen	327.
XI. Boeten en straffen	330.
Bijlagen:	
Aangifte tot stoken	338.
Afstokingen	339.
Peilingen	341.
<i>Bieren en Azijnen:</i>	
I. Bieren.	347.
II. Azijnen.	358.
III. Algemeene bepalingen	363.
<i>Zeep.</i>	
I. Buitenlandsche zeep	369.
II. Binnenlandsche zeep	370.
III. Bepalingen voor de zeepmakers en zeepzieders	370.
IV. Van het entrepôt	386.
V. Bepalingen voor de winkeliers in zachte zeep	386.
VI. Algemeene bepalingen	388.
<i>Vrijdommen.</i>	
I. Zout	391.
II. Gedistilleerd	406.
III. Houtgeest en gemethijleerd gedistilleerd	415.
IV. Azijn	426.
V. Zeep	430.
DERDE AFDEELING (DIRECTE BELASTINGEN).	
<i>Personeele belasting.</i>	
A. Algemeene bepaling	431.

B. Omschrijving der grondslagen; hoegrootheid der belasting wegens iederen grondslag; bijzondere bepalingen.

I.	Huurwaarde.	432.
II.	Deuren en vensters.	438.
III.	Haard-steden	439.
IV.	Mobilair	450.
V.	Dienst- en werkboden	442.
VI.	Paarden.	450.
	C. Beschrijving en aanslag	466.
	D. Invordering	481.
	E. Reclamatien.	482.
	F. Verzekering der belasting.	484.
	<i>Patentbelasting</i>	494.
	Tabel n ^o . I.	520.
	Tabel n ^o . II.	522.
	Tabel n ^o . III.	523.
	Tabel n ^o . IV.	524.
	Tabel n ^o . V.	525.
	Tabel n ^o . VI.	526.
	Tabel n ^o . VII.	528.
	Tabel n ^o . VIII.	533.
	Tabel n ^o . IX.	533.
	Tabel n ^o . X.	534.
	Tabel n ^o . XI.	535.
	Tabel n ^o . XII.	536.
	Tabel n ^o . XIII.	536.
	Tabel n ^o . XIV.	537.
	Tabel n ^o . XV.	537.
	Tabel n ^o . XVI.	539.
	<i>Invordering der Directe belastingen</i>	548.

VIERDE AFDEELING (TECHNOLOGISCH GEDEELTE).

Zout 558.

Bereiding van alcoholische vloeistoffen.

I.	Inleiding	560.
II.	De Alcoholen	563.
III.	Gedistilleerde dranken	564.
IV.	Gemethijleerd gedistilleerd	568.
V.	Wijn.	569.
VI.	Bier.	569.
VII.	Azijn.	572.
	Suiker	575.
	Zeep.	585.

VIJFDE AFDEELING (WIS- EN NATUURKUN-
DIG GEDEELTE, ENZ.)

I.	Vergelijkingen en evenredigheden.	587.
II.	Machtsverheffing en worteltrekking	
	A. Machtsverheffing.	593.
	B. Worteltrekking in het algemeen	595.
	C. Kwadraatwortel-trekking	596.
	D. Kubiekwortel-trekking	603.
	E. Worteltrekking uit hoogere machten.	606.
III.	Logarithmen	608.
IV.	Maten, gewichten en weegwerktuigen	618.
V.	Meet- roei- en peilkunde:	
	A. <i>Eenige beginselen der meetkunde.</i>	
	Over de vlakken in het algemeen	623.
	Over den inhoud der vlakken.	625.
	Over den cirkel	626.
	Over de inhoudsberekening van regelmatige lichamen	628.
	B. <i>Roeikunde.</i>	
	Inhoudsberekening van werktuigen in het algemeen.	634
	Inhoudsberekening van liggende ronde fusten.	635.
	Inhoudsberekening van staande ronde fusten	639.
	Over den roeistok.	640.
	Inhoudsberekening van ovale fusten	641.
	C. <i>Peilkunde</i>	
	Over het peilen van werktuigen in het algemeen	642.
	Over het peilen van liggende ron- de fusten	642.
	Over de segment-tafel	645.
	Over de wantafels voor liggende fusten	650.
	Over het peilen van staande ron- de fusten	655.
	Over de wantafels voor staande fusten	657.
	Over het peilen van ovale fusten.	660.

VI.	Waterijking	661.
VII.	Scheepsmetingen	
	A. Inleiding	664.
	B. Van den scheepsmeter van zeeschepen; zijne rechten en verplichtingen	666.
	C. Van den scheepsmeter van vaartuigen, aan het recht van patent onderworpen (bin- nen vaartuigen); zijne rechten en verplichtingen	668.
	D. Het meten van Zeeschepen	670.
	E. Reglement voor de meting der binnen- vaartuigen	675.
	F. Constructie der vaartuigen	682.
VIII.	De samenstelling en het gebruik van vochtwegers en thermometers:	
	A. Natuurkundige gronden waarop de samen- stelling van den vochtweger berust	683.
	B. Samenstelling van den vochtweger	686.
	C. Samenstelling van den thermometer.	689.
	D. Opneming van het gehalte van vloeistoffen:	
	Het zoutgehalte van pekels	691.
	Het suikergehalte van beetwor- telsappen	691.
	De dichtheid van bieraftreksels.	693.
	Het alcohol gehalte van onver- mengd gedistilleerd	693.
	Het alcohol gehalte van vermengd gedistilleerd	697.

ERRATA.

Bladz. 1 staat *regten* lees *rechten*.

- » 9, art. 40, alinea 2, staat: *accijnsvrije goederen. Voor.*
Moet zijn: *accijnsvrije goederen, voor.*
- » 22, noot 73, laatste regel, staat: n°. 154; moet zijn n°. 134.
- » 35, noot 119, staat 1839; moet zijn 1829.
- » 52, hoofdstuk XVII, staat: *den vervoer*; moet zijn: »*het vervoer.*»
- » 57, noot 119, staat: 1854 n°. 72; moet zijn: 1859 n°. 42.
- » 72, art. 233, tweede regel, achter het woord *mogelijk*,
te lezen: »*worden opgemaakt.*»
- » 372, § 9, 1^e alinea, achter het laatste woord te lezen:
»*met den naam van den fabrikant.*»

Voorts staat hier en daar het woord *neering*; men leze daarvoor »*nering.*»

EERSTE AFDEELING.

IN- EN UITGAANDE REGTEN.

ALGEMEENE WET

van 26 Augustus 1822 (Staatsblad N°. 38.)

HOOFDSTUK I.

Van afschaffing van vroegere wetten en van de verschuldigheid der rechten.

Art. 1. Afschaffing van vroegere wetten.

Art. 2. De afgeschafte wetten zijn vervangen door de tegenwoordige Alg. Wet, de wet op het tarief en de bijzondere wetten op de accijnzen.

Art. 3. Het tarief wordt toegepast op alle goederen, die uit het buitenland ingevoerd, of naar 't buitenland uitgevoerd worden of uit de entrepôts tot binnen 's lands verbruik worden aangegeven.

Door *goederen* worden verstaan *alle* waren en koopmanschappen, mitsgaders paarden en allerhande vee. Wanneer de wet spreekt van *goederen*, dan worden zoowel *accijnsvrije*- als *accijns*-goederen bedoeld. Zijn de bepalingen bijzonder toepasselijk op *accijns*-goederen, dan worden deze of speciaal genoemd, of in het algemeen aangeduid door de benaming *accijns*-goederen. Door *rechten* verstaat men die op den in- en uitvoer.

Art. 4. De inkomende en uitgaande rechten zijn van alle (niet vrijgestelde) goederen verschuldigd, zoo menigmaal dezelve het Rijk worden in- en uitgevoerd.

HOOFDSTUK II.

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn vervangen door de tariefwet, Verz. 1862 n°. 100, welke wet afzonderlijk zal worden behandeld.

Fig. 1.

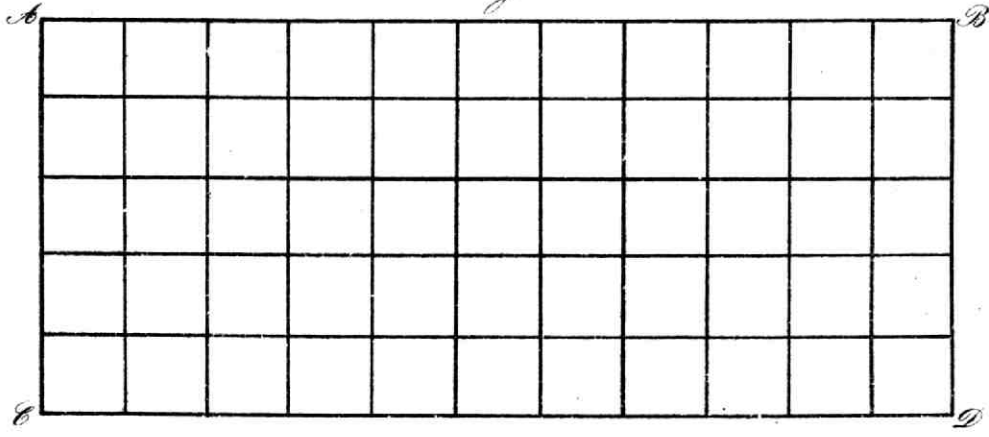

Fig. 2.

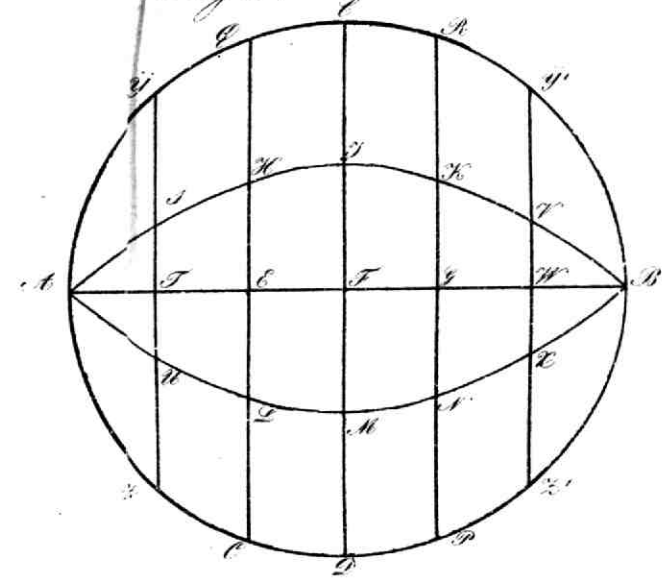

Fig. 3.

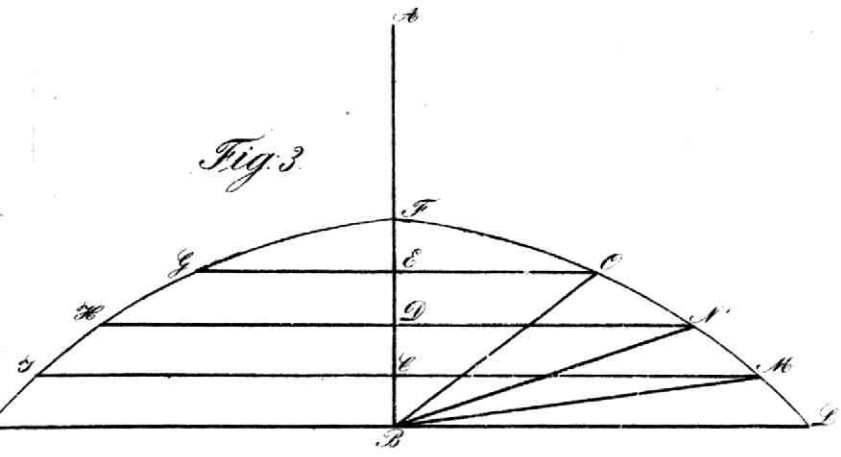

Fig. 4.

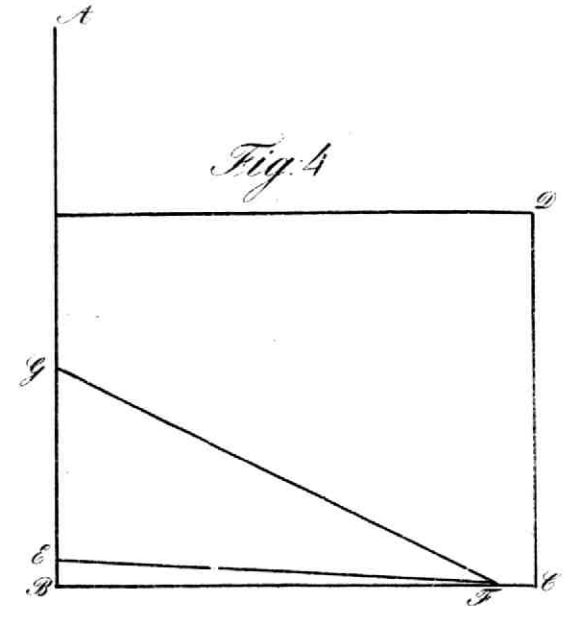
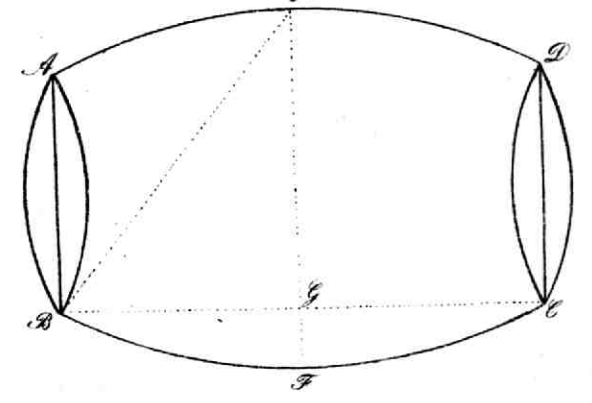

Fig. 5.

HOOFDSTUK III.

Van den invoer uit zee.

Art. 6. De invoer ter zee moet plaats hebben langs de eerste wachten, daarvoor door den Koning aangewezen. De lossing moet plaats hebben volgens op bepaalde losplaatsen verkregen documenten (1).

Art. 7. De schippers kunnen aan de eerste wacht de noodige inlichtingen bekomen. Uittreksels uit deze wet zijn daar verkrijgbaar. De loodsens verkrijgen ze *gratis*.

Art. 8. Binnen 24 uren na aankomst ter eerste wacht moeten schipper en stuurman hunne generale verklaring doen, alvorens te mogen opzeilen, onder vertooning der scheeps- en ladingspapieren (2).

Op Zondagen wordt gewoonlijk de gen. verkl. niet gedaan.

De ambtenaren kunnen vorderen, dat de gen. verkl. dadelijk na aankomst worde overgelegd. Indien schipper en stuurman daaraan niet voldoen, stelt men een wacht aan boord; óók wanneer het schip zich tusschen den mond van het zeegat en de eerste wacht langer ophoudt, dan getij, weér of wind noodig maken (3).

Terstond na aankomst op het gebied van den Staat, zijn de bepalingen van deze wet van toepassing (3^a).

Art. 9. De gen. verkl. moet o. a. inhouden de lijst van alle ingeladen goederen; t. w. de soort, het getal en de merken der collis en de plaats der bestemming waar de nadere aangifte tot lossing moet geschieden (4). Van gestorte goederen wordt de hoeveelheid opgegeven.

Geen andere bestemmingsplaats mag worden opgegeven dan een bepaald aangewezen losplaats, die aan het vaarwater der binnenkomst gelegen is.

Art. 10. De gen. verkl. wordt in *triplo* geschreven (5) en onderteekend door schipper, stuurman en de ambtenaren. 't Ge-

(1). Waarom mag de invoer en lossing niet overal plaats hebben?

(2). Deze zijn: het Scheepsjournaal, de akte van koop of eigendom of ook van opdracht, de Zeebrief, Monsterrol, akte v. inventaris, Manifesten, Cognossementen en Chartepartijen en Meetbrief.

(3). Waarom is dit noodig?

(3^a). Dus, wanneer de gen. verkl. niet gedaan wordt is art. 205 — of wanneer het vrije goederen betreft — art. 143 van toepassing.

(4). Voorts de surplus-provisie, en wat het gedistilleerd, de wijn suiker, zeep en 't zout betreft, ook het vrijgestelde gedeelte der provisie. (verz. 1870 no. 132).

(5). Waartoe dient ieder exemplaar? (zie art. 11).

Fig. 6.

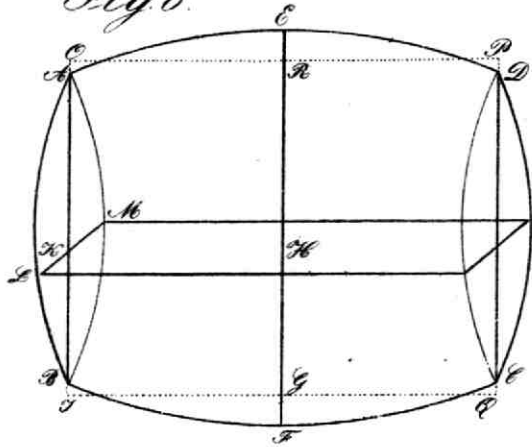

Fig. 7.

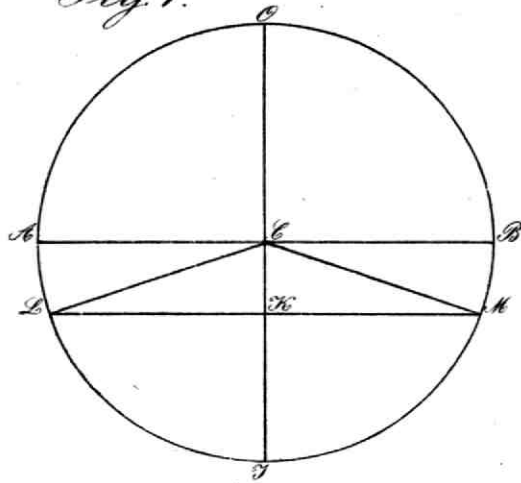

Fig. 8.

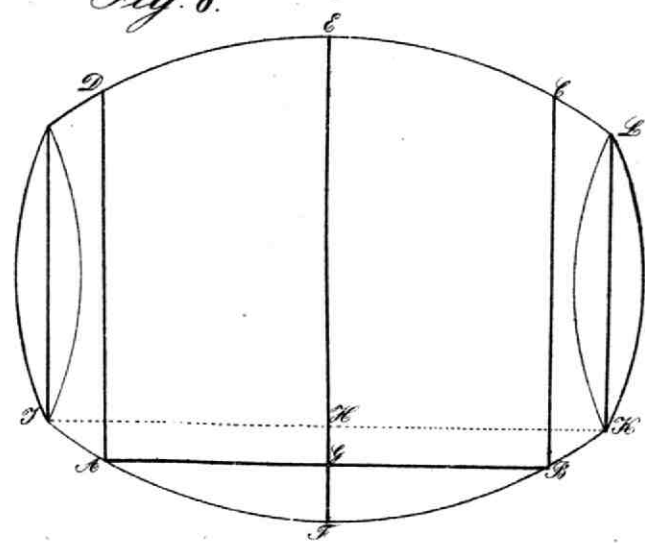
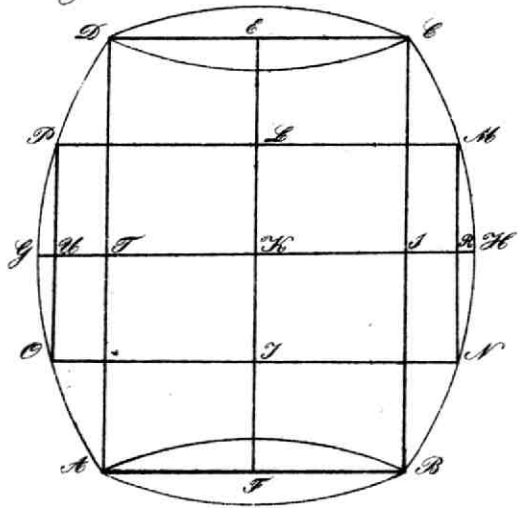

Fig. 9.

tal zegels en plombeerlooden wordt door de ambtenaren vermeld en de plaats, waar ze gelegd zijn.

Van ledige of in ballast geladen schepen moet ook gen. verkl. gedaan worden. Deze omstandigheid wordt vermeld daar, waar anders de goederen omschreven worden.

Art. 11. Het duplicaat der gen. verkl. wordt door de ambtenaren opgezonden naar de plaats der eindelijke bestemming. Het triplicaat krijgt de schipper tot dekking der lading, nadat de te volgen route er in aangewezen is.

Art. 12. Schipper en stuurman kunnen de gen. verkl. ook doen door overgifte van een dubbel der manifesten of andere publieke akten van hunne lading. Deze worden dan door de ambtenaren met het Rijks-cachet gehecht aan het duplicaat der akte van inkleding. In dit duplicaat worden het getal en de korte omschrijving der stukken uitgedrukt en er naar verwezen. Nadat het duplicaat door schipper, stuurman en ambtenaren is ondertekend, heeft het hetzelfde effect als een gewone inkleding.

Art. 13. Men mag meer dan één losplaats opgeven. De goederen voor elke losplaats bestemd, worden dan afzonderlijk in de akte van inkleding vermeld. Het duplicaat wordt opgezonden naar de laatste losplaats, waar ook de akte van afrekening wordt afgegeven, wanneer blijkt uit de aantekening op het triplicaat, dat de goederen, voor de overige plaatsen bestemd, zijn verantwoord. Op deze wijze mogen aan bederf onderhevige accijnsvrije goederen aan de eerste wacht gelost worden.

Art. 14. Geene losplaatsen kunnen worden opgegeven dan die behooren tot het vaarwater der binnenkomst (6). De prov. Inspecteur kan afwijking van dezen regel toestaan (6^a). Ook kan er van worden afgeweken als er overlading plaats heeft en de verdere vervoer geschiedt op volgbrief, overeenkomstig hoofdstuk VI. Accijns-goederen zullen in deze gevallen bewaakt en desnoods tevens verzegeld worden (7).

Art. 15. Alle stukgoederen als *onbekend* opgegeven of onder de algemeene benaming »Koopmanschappen,» zullen worden gelood, verzegeld of bewaakt tot bij de lossing. Vóór het doen der *specifieke* aangifte (zie art. 120) kunnen die goederen bezichtigd worden, weshalve de voorloopige lossing geschiedt op een consent (n°. 5 In- uit- en doorvoer). Die goederen kunnen

(6). Waarom niet?

(6^a). Voor sommige goederen kan de eerste ambtenaar in loco er verlof toe geven.

(7). Men verzegelt niet de collis, maar de toegangen tot de ladingsplaats; tenzij dit onvoldoende mocht worden geacht.

ook opgeslagen worden in een Rijkspakhuis op den voet van hoofdst. XII.

Art. 16. Bewaking of verzegeling kan ook geschieden omtrent *gestorte* goederen, waarvan de hoeveelheid is uitgedrukt in *vreemde* maat of gewicht. Vóór de afgifte van documenten op de losplaats moeten schipper en stuurman de herleiding in Nederlandsche maat of gewicht hebben gedaan. Zij stellen hiervan nadere verklaring op het triplicaat en duplicaat der gen. verklaring.

Bij merkbare onnauwkeurigheid in de opgegevene verhouding tusschen de vreemde en de Nederlandsche maat of gewicht, zal de al of niet juistheid er van, op de vordering der ambtenaren, bij attest van *twee* of des noods *drie* deskundigen worden beslist.

De eerste ambtenaar in loco en de schipper benoemen ieder een deskundige; terwijl, zoo noodig, de derde door 't hoofd van 't gemeentebestuur wordt benoemd.

Aan hunne beslissing moeten de partijen zich onderwerpen, zonder verder beroep. De herleide hoeveelheid wordt nu, als bij inkleding opgegeven, beschouwd.

Art. 17. Wanneer een schipper door storm enz. verhinderd is de eerste wacht aan te doen, moet hij hiervan voldoende doen blijken (7^a).

Art. 18. In dat geval moet hij de naast bereikbare haven aandoen en daar met den stuurman al datgene verrichten, wat omtrent de gen. verkl. is voorgeschreven.

Art. 19. Lichting van een uit zee inkomend schip mag niet plaats hebben dan op een *bepaalde* lichtingsplaats en na bekomen lichterbrief van den eersten ambtenaar aan 't naaste kantoor van betaling of inkleding.

Art. 20. Op den lichterbrief wordt aangeteekend: van *gepakte* goederen de soort derzelve en het getal en de merken der collis. Van *losse* goederen de globale hoeveelheid; een en ander bevestigd door onderteekening van schipper, stuurman en lichterschipper. De zeeschipper en stuurman blijven verantwoordelijk voor de overgezette goederen.

Art. 21. De lichterscheepen zijn aan gelijke voorzorgen tegen ongeoorloofde lossing, als de zeescheepen, en de lichtingen aan gelijk toezicht als de lossingen onderworpen; behoudens het geval in art. 22 vermeld.

Art. 22. Ingeval storm, enz. het vragen van een lichterbrief onmogelijk maken, mag de schipper zonder dat stuk, goederen in lichters overdoen; mits blijke van voldoende redenen en tedere lichterschipper van een door zeeschipper en stuurman

(7^a). Aan den eersten ambtenaar in loco.

geteekende verklaring worde voorzien, bevattende opgaven der overgeladene goederen (8).

Bij nalatigheid in de afgifte van zoodanige verklaring verbeurt de zeeschipper *f* 100.—, de stuurman *f* 50.— en de lichterschipper, die zonder dezelve vertrekt *f* 50.— als boete.

Art. 23. Bij aankomst ter losplaats van zee- of lichterschip moet de schipper binnen 14 uren (zondagen niet medegerekend) daarvan kennis geven aan den ontvanger, op een boete van *f* 50.—. Vervolgens moet vóór alle lossing, aangifte gedaan en gehandeld worden overeenkomstig hoofdst. XIII.

Bij die kennisgeving mag worden verzocht herstel van bij de inkling begane abuizen. De ontvanger deelt het verzoek, met bijvoeging der akte van inkling en zijn bericht en advies, mede aan den Prov. Inspecteur.

Deze vermeldt zijn beslissing op de akte. Ingeval van weigering worden, zoo noodig, de straffen der wet toegepast. In geval van twijfel vraagt de Inspecteur de beslissing van 't Hoofdbestuur. In steden, waar een Inspecteur is, kan het verzoek rechtstreeks aan dezen gedaan worden.

Art. 24. Van inkling zijn vrijgesteld de bevelhebbers der schepen van de groote visscherij- of haringvangst, de ventjagers, en die van de zoute- en versche visch dezer landen, komende van de nering (9). Zij moeten echter, op een boete van *f* 50.—, ter herkenning vóór het passeeren der eerste wacht en tot aan de losplaats van den top der mast een overeengekomen seinteekeken vertoonen; opdat de ambtenaren aan boord kunnen komen tot het doen der visitatie, zonder dat het schip wordt opgehouden (10).

(8). Indien de omstandigheden zóó ernstig waren dat men ook tot het geven dezer verklaring niet in staat ware, dan zou men geen straf mogen toepassen, aangezien *niemand tot het onmogelijke verplicht is.* (Zie Adan, Loi générale).

(9). De walvischvaarders zijn dus niet vrij.

(10). Het 3e hoofdstuk handelt alléén over den invoer ter zee tot de losplaats. De verdere bepalingen zijn gelijk aan die bij invoer te lande. (Zie Adan, Loi générale).

In welke gevallen komt er verzegeling, bewaking of plombceering tepas? Waartoe strekken de bepalingen van dit hoofdstuk?

Vertel den loop der inkling van af de aankomst ter eerste wacht en tot na aankomst ter losplaats, met opgave van de verschillende gevallen, die zich daarbij kunnen voordoen.

HOOFDSTUK IV.

Van de Bijleggers.

Art. 25. Bijleggers zijn schepen, naar elders bestemd, welke een Nederlandsche haven aandoen uit nood of om te overwinteren; of wel schepen zonder bepaalde bestemming, die binnenkomen om orders.

Zij zijn ook aan inkларing onderworpen (11).

Art. 26. Zij blijven onder bijzonder toezicht op een door de ambtenaren aan te wijzen ligplaats. Indien er geen geschikte ligplaats of geen gelegenheid tot herstel van zeeschade is aan de inkларingspost, dan vergunt men ze op te zeilen naar een nabij gelegen haven, waar een kantoor is. Hier blijven ze evenzeer onder toezicht.

Zij mogen zonder betaling van recht of accijns weder vertrekken; doch zijn dan aan *uitklaring* onderworpen (12).

Art. 27. Bijleggers worden verzegeld of bewaakt (13); tenzij de schipper mocht verkiezen de goederen tot de wederuitvaart op te slaan in een bergplaats onder wederzijdsche sluiting.

De kosten komen ten laste van den schipper.

Art. 28. Wanneer deze schepen *lastbreken*, of — behalve ter gewone consumtie — goederen bijladen, moet het recht en den accijns van de geloste of bijgeladen goederen worden betaald en de voorschriften der wet daarop worden toegepast.

Lastbreken is: lossing van de geheele of een gedeelte der lading bestemd tot verblijf binnen 's lands.

Art. 29. Door *lastbreken* moet men echter niet verstaan: het *tijdelijk* overboord zetten van goederen, ten einde het schip kan worden gerepareerd of om andere redenen. Dit kan worden toegestaan op permissie van den eersten ambtenaar in loco.

De lossing, havening en weder inlading moet plaats hebben onder gedurig toezicht van ambtenaren (14).

HOOFDSTUK V.

Van gestrande en geborgene goederen.

Art. 30. Als strandgoederen worden erkend de goederen aan

(11). Waarom is die inkларing noodig, als de lading toch niet voor ons Land is bestemd?

(12). Zie verz. 1866 no. 138.

(13). Waartoe dient deze voorzorg?

(14). Wanneer een bijlegger vergunning heeft gekregen naar een andere haven op te zeilen tot herstel van schade, dan wordt, bij vertrek uit die haven, het duplicaat der gen. verkl. naar de eerste wacht teruggezonden ter kennisgeving.

de kusten van 't Rijk geborgen of opgevischt, herkomstig uit gestrande of verongelukte schepen of uit nood in zee geworpen en die zonder medeweten der beambten niet verder worden gebracht dan op de kruin der dijken of op zoodanige plaatsen op het strand, waar ze tegen verdere beschadiging van het water bevrijd zijn. Zij, die strandgoederen vinden of aanbrengen, moeten er, zoodra mogelijk, kennis van geven aan de naast bijzijnde beambten, ten einde zich met deze te verstaan omtrent de voorloopige verzekering van 's Rijks belangen.

Art. 5 verz. 1852 n°. 204. De burgemeester heeft het toezicht over strandgoederen. Zoodra zoodanige goederen onder zijn beheer komen, geeft hij terstond bericht aan den ambtenaar tot wiens kantoor zijn gemeente behoort.

Art. 6 verz. 1852 n°. 204. Binnen 12 uren nadat het bericht bij dien ambtenaar is ontvangen, mag geen vervoer der goederen plaats hebben dan voor zoover zulks tegen wegspoeling noodig is. Is deze ambtenaar binnen dien tijd aanwezig, dan geschiedt de vervoer naar de bergplaats onmiddellijk in zijne tegenwoordigheid.

Art. 7 id. Van het voorschrift, in het 1° lid van art. 6 vervat, kan worden afgeweken, wanneer er vrees voor berooving of vermindering bestaat.

In dit geval vervoert de burgemeester de goederen met voorkennis van den oudsten wethouder en maakt met deze een akte van bevinding op van de hoeveelheid en hoedanigheid. Van deze akte, waarin tevens de redenen van afwijking van het bepaalde bij art. 6 vermeld worden, zendt hij binnen 24 uren afschrift aan den ontvanger.

Op dezelfde wijze handelt hij in geval er binnen 12 uren geen ambtenaar aanwezig is.

Art. 8 id. De kennisgeving, bedoeld in art. 5, is niet noodig voor *vrije* goederen of *accijnsvrije* van geen hoogere waarde dan f 20.

Art. 9 id. De in het vorig art bedoelde goederen worden echter niet beschikbaar gesteld dan met voorkennis der ambtenaren.

Art. 31. Alg. Wet. Wanneer strandgoederen in lichters overgenomen zijn, moeten ze aangebracht worden in de naaste genaakbare haven. De lichterschippers moeten met de equipage van het zeeschip, voor zooveel dezelve mede aan wal is gekomen, hunne gen. verkl. doen (15).

Art. 32 A. W. in verband met art. 10 verz. 1852 n°. 204. Van den aard en de hoeveelheid der goederen wordt, zoodra

(15). Deze verklaring kan natuurlijk slechts zeer *globaal* zijn; daarom moet er ten spoedigsten inventaris worden opgemaakt.

mogelijk door den burgemeester en den ontvanger inventaris opgemaakt *in duplo*. Eén exemplaar krijgt de ontvanger.

Art. 11 verz. 1852 n°. 204. Het pakhuis, waarin de goederen worden geborgen, wordt van twee verschillende sloten voorzien en een der sleutels wordt onder bewaring van den ontvanger gesteld.

Het pakhuis wordt niet geopend dan onder toezicht van één of meer kommiezen door den ontvanger of hooger ambtenaar aangewezen.

Art. 33 A. W. Zoolang de goederen onder toezicht der administratie zijn, mogen de belanghebbenden ze weder uitvoeren, vrij van alle recht en accijns, mits onder borgstelling. Die uitvoer geschiedt dan op transitopaspoort.

Art. 34 A. W. in verband met art. 12 verz. 1852 n°. 204. De strandgoederen, die niet weder worden uitgevoerd, worden gelijk gesteld met inkomende goederen en daaromtrent mitsdien de gewone voorschriften ter verzekering van recht en accijns toegepast.

Zijn de goederen beschadigd, dan kan er volgens art. 126 moderatie van *recht* (16) worden verleend. Ten invoer verboden goederen worden niet afgegeven dan onder voorwaarde van weder uitvoer; tenzij ze uit dit Rijk herkomstig zijn.

Art. 35 A. W. Vrijdom van in- en teruggave van betaald uitvoerrecht wordt verleend voor goederen geladen geweest in schepen uit de havens van het Rijk vertrokken en op derzelver uitreis verongelukt. Met betrekking tot den accijns worden deze goederen beschouwd als niet uitgevoerd geweest.

Art. 36 A. W. Vrij van alle rechten zijn: 1°. Wrakken masten, zeilen, ankers, touwen en andere gereedschappen van op de kusten gebleven schepen (17). 2°. Ankers en touwen, voor de kust in zee opgevischt. 3°. Tuigage en gereedschappen van *Nederlandsche* schepen, op *vreemde* kusten gestrand en binnen 6 maanden na het ongeluk, naar dit Rijk afgezonden. Een en ander moet voldoende gebleken zijn.

Art. 14 verz. 1852 n°. 204. De burgemeester geeft aan de ambtenaren alle inlichtingen, welke voor hen dienstig kunnen zijn of door hen, in 't belang der dienst, worden verlangd (18).

HOOFDSTUK VI.

Van den invoer langs de rivieren en te lande.

Art. 37. Hij, die goederen invoert langs de rivieren en te

(16). Moderatie van *accijns* wordt in geen geval toegestaan.

(17). Zowel *vreemde* als *Nederlandsche* schepen.

(18). Zie omtrent het in rekening brengen van waakloon, reis- en verblijfkosten verz. 1869 n°. 160.

lande, moet ze aanbrengen en aangeven op de eerste wachten of expeditie-kantoren aan de rivieren en aan de grenzen gevestigd.

Die kantoren worden bij K. B. aangewezen en de attributen er van omschreven; bijzonder wanneer ze voor den invoer van accijns-goederen worden opengesteld.

Art. 38. Invoer te lande is verboden, anders dan langs de routes of heerbanen die bij K. B. zijn aangewezen. Deze wegen moeten worden gevolgd van af het oogenblik, dat men met de goederen het vreemd grondgebied verlaat.

Ook worden bij K. B. aangewezen de wegen ter invoer van goederen bestemd voor de dagelijksche behoeften der grensbewoners en de kantoren, waar ze die goederen moeten aangeven. Die kantoren zijn geheel ten behoeve der grensbewoners ingericht, zoowel voor accijns- als accijns-vrije goederen (19).

Art. 39. Tusschen het vreemd grondgebied en de expeditie-kantoren zijn geplaatst palen, met de woorden: »*Rijksrechten* ;” ten einde de invoerders te waarschuwen dat zij nabij de plaats zijn waar het kantoor is gevestigd, tot hetwelk zij met de goederen mogen naderen tusschen zonsop- en ondergang (20) en langs de heerbanen.

Art. 40. De aangifte wordt gedaan op den voet van hoofdstuk XIII (21). Na gedane aangifte wordt borg gesteld voor de rechten en accijnzen, er worden volgbrieven afgegeven en de goederen worden gevisiteerd of geverifieerd (22).

Afzonderlijke volgbrieven worden afgegeven: voor accijns- en accijns-vrije goederen. Voor de verschillende plaatsen van lossing en voor de verschillende bestemming der goederen (23)

Een extract van elken volgbrief wordt zoodra mogelijk verzonden naar de plaatsen van lossing (23^a).

De volgbrieven dienen tot dekking van den verderen vervoer.

Voor goederen *vrij* van invoerrecht en accijns wordt wèl aangifte gedaan (24), doch geen documenten afgegeven, tenzij de visitatie volgens art. 41 verschoven wordt tot op de losplaats. (Zie art. 3 der wet van 4 April 1870 Staatsblad n°. 61 verz. n°. 61).

(19). Men noemt ze daarom »gerijfkantoren».

(20). Invoer bij nacht is verboden. Al zijn de goederen voorzien van document, dan wordt vervoer bij nacht op de eerste linie toch als fraude beschouwd (zie art. 135).

(21). Waarin verschilt deze aangifte met de gen. verkl. bij invoer ter zee?

(22). Wat is *visitatie*? Wat is *verificatie*? (Zie verz. 1823 n°. 68).

(23). b. v. tot opslag in Entrepôt of op Crediet of tot vrij verbruik of onder vrijdom.

(23^a). Waartoe dient dit extract?

(24). Voor de Statistiek.

De visitatie van accijnsvrij en de verificatie van accijnsgoed moet aan het eerste kantoor plaats hebben. (Vergelijk art. 41).

De opneming, volgens art. 122, moet ook aan het eerste kantoor plaats hebben, zoo dit tevens is kantoor van betaling en anders aan het eerste betalings-kantoor in de route (25).

Art. 41. Bij invoer langs de rivieren kan de visitatie en verificatie verschoven worden tot op de losplaats, wanneer die niet zonder lossing aan het eerste kantoor kan geschieden. In dat geval wordt het schip bewaakt, verzegeld of geplombeerd. Ondanks deze bepaling behouden de beambten toch altijd het *recht* om, bij vermoeden van fraude, de visitatie en verificatie te doen aan 't eerste kantoor, al ware het ook dat een gedeelte of de geheele lading moest worden gelost. Deze lossing geschiedt dan op kosten van ongelijk.

Art. 42. Tot lossing moeten worden opgegeven de plaatsen waar bij K. B. aangewezen kantoren van betaling zijn gevestigd.

Voor goederen *vrij* van recht en accijns kunnen *alle* plaatsen, worden opgegeven (26).

Art. 43. Op daartoe bestemde eerste wachten of kantoren, zullen, wanneer zulks wordt verlangd, in stede van volgbrieven, voor goederen tot vrij verkeer bestemd, inkomende — en voor doorvoer-goederen transitio — paspoorten worden afgegeven. Deze documenten luiden evenzeer op een losplaats en moeten tot na lossing en visitatie bij de goederen verblijven. Ter losplaats worden deze documenten bij den Chef van de actieve dienst bezorgd om, na visitatie, afgeteekend en teruggezonden te worden naar het kantoor van afgifte (27).

Art. 44. Van accijnsvrij goed moet het recht betaald worden aan het expeditie-kantoor, wanneer dat goed bestemd is naar de plaats, waar dit kantoor is gevestigd of naar een plaats gelegen tusschen dit en het eerste betalingskantoor. De hoeveelheid mag echter niet zoo groot zijn dat zij, gevonden wordende op de 1^e linie (art. 177) geacht kan worden een verboden nederlaag uit te maken (28). De visitatie en afteekening van het betalings-paspoort geschiedt dan op het expeditie-kantoor. Het paspoort wordt ingetrokken en het dubbel er van dient tot

(25). Art. 41 ziet niet op deze opneming, zoodat deze altijd aan 't eerste kantoor moet plaats hebben. Bij invoer langs de *rivieren* kan van de bepalingen van art. 40 worden afgeweken. Zie verz. 1825 no. 158 en 172, 1834 no. 49 en 98 en 1869 no. 133. Zie omtrent invoer *te lande* met postwagens verz. 1867 no. 83, invoer met spoortreinen §§ 11, 15 en 16 der instructie van 8 Maart 1856 no. 87 (opgenomen bij verz. 1857 no. 22).

(26). Zie pag. 3 verz. 1870 no. 62.

(27). Vergelijk verz. 1861 no. 39 § 10.

(28). Waarnaar moet dit beoordeeld worden? (vergelijk art. 177—179).

dekking van den verderen vervoer, (29) nadat de tijd van vervoer en de route er in vermeld is.

Invoer van accijnsgoed, voor genoemde plaatsen bestemd, en betaling van accijns kan aan die kantoren plaats hebben hoogstens in hoeveelheden als volgt: ruw zout ben. 100 kilo, ruwe suiker ben. 100 kilo, wijn ben. 50 liter, gedistilleerd ben. 50 liter, 30 kilo zeep, (30) tegen contante betaling van accijns. De accijns-kwitantie wordt niet ingetrokken, maar dient tot dekking.

Voorts is toegestaan dat het recht van accijnsvrij goed, door reizigers tot hun bijzonder gebruik medegebracht, op de eerste kantoren mag worden ontvangen; mits tot geen hooger bedrag dan *f* 25.— en dat van *alle* accijnsvrije goederen aldaar de rechten mogen worden aangenomen tot een bedrag van niet hooger dan *f* 2.00 (31).

Art. 45. Op dezelfde kantoren als in art. 43 bedoeld, kunnen — des verkiezende — voor doorvoer-goederen transitopaspoorten worden verkregen, op den voet van hoofdstuk X; mits de grondige verificatie (voor zooveel de goederen hieraan zijn onderworpen) (32) de afgifte van het paspoort vooraf ga.

Art. 46. Voor elke opgegeven losplaats wordt een afzonderlijke volgbrief, of in het geval van art. 43, een afzonderlijk paspoort afgegeven (33).

Art. 47. Op de volgbrieven kan gelijke aanhaling en benadering gedaan worden als op de betalingspaspoorten. Voor *accijnsgoed* echter alléén voor zooveel verschil in *specie* gevonden wordt (34).

De volgbrieven kunnen niet dienen tot lossing, anders dan in het geval en op den voet als in art. 48 omschreven.

Art. 48. De lossing moet op de losplaatsen in tegenwoordigheid of met medeweten der beambten plaats hebben. De invoerder moet de volgbrieven ten kantore bezorgen. Dienoverkomstig betaalt hij het recht van de accijnsvrije goederen, bestemd tot vrij verkeer en verkrijgt hij voor doorvoer-goederen de vereischte transitopaspoorten. De lossing geschiedt voor eerstbedoelde goederen op den volgbrief; voor de laatstbedoelde

(29). Zie verz. 1861 n°. 39.

(30). Vergelijk verz. 1863 n°. 76. art. 4. § 1.

Waarom zijn deze hoeveelheden zoo beperkt?

(31). Verz. 1841 n°. 121 en 1845 n°. 203.

(32). Welke goederen zijn daaraan onderworpen?

(33). Reeds vermeld bij art. 40.

Tot vervoer op *vrij* terrein wordt geen document vereischt. Hieruit volgt dat een enkel document voldoende is ingeval, de goederen niet op verschillende plaatsen behoeven gedirigeerd te worden, vóór zij op het vrije terrein zijn aangekomen.

(34). Waarom niet bij verschil in *hoeveelheid*?

op het transito-paspoort. Voor *accijnsgoed* vervangt de volgbrief het consent tot lossing, nadat hij door den ontvanger is gevisiteerd (35). Voor goederen op entrepôt dient hij tot den vervoer en de opslag in het entrepôt.

Art. 49. Na de betaling der rechten en accijnzen of debiteering voor de accijnzen worden de volgbrieven *gezuiverd*, d. i. voorzien van een aantekening, dat de goederen verantwoord zijn (36).

De volgbrieven voor goederen op entrepôt bestemd, worden gezuiverd door een verklaring *in dorso* gesteld door de ambtenaren ter opgegeven plaatse, dat de daarin vermelde goederen in het entrepôt zijn opgenomen en — in geval van *fictief entrepôt* — (zie art. 92) dat de borgtocht is gesteld.

De gezuiverde volgbrieven blijven ten kantore van betaling of entrepôt berusten en de extracten — na mede gezuiverd te zijn — teruggezonden naar het kantoor van afgifte (37), waarop de daargestelde borgtocht wordt opgeheven.

Art. 50. Nimmer zal de accijns betaald of voor deszelfs bedrag gedebiteerd, noch de volgbrief gezuiverd worden, tenzij de goederen in het document vermeld, inderdaad worden gelost en geverifieerd; of voor de rechten gevisiteerd *ter plaatse, op welke de volgbrief luidt* (38).

Art. 51. Voor elken volgbrief of inkomend paspoort, niet ter losplaats bezorgd, wordt door den invoerder verbeurd eene boete van *f* 25.— (39).

Bij ontdekking van dit verzuim zullen noch inkomende, noch uitgaande expeditiën ten name van den nalatige weer worden afgegeven, vóór die boete is betaald of verzekerd.

Het verzuim blijkt, wanneer het document niet binnen 6 weken na den vervoertijd gezuiverd aan 't kantoor van afgifte terug komt (40).

(35). Zie verz. 1859 n°. 57.

(36). De betaling en debiteering heeft altijd plaats naar de werkelijkbevonden hoeveelheid. Is er meer aangegeven dan wordt van dit meerdere het recht en den accijns afgehouden van den borgtocht aan het eerste kantoor gesteld.

(37). Op welke wijze heeft die terugzending plaats? (zie verz. 1863 n°. 166).

(38). Vergelijk verz. 1831 n°. 150, 1862 n°. 111 en 1363 n°. 25.

(39). 't Recht en den accijns wordt dan op den borgtocht verhaald.

(40). Waarom zijn de bepalingen bij invoer te lande en langs de rivieren zooveel strenger, dan die bij invoer te zee?

't Is aardig te lezen, wat Adan er van vertelt.

HOOFDSTUK VII.

Van den uitvoer ter zee.

Art. 52. De aangifte van ter zee uitgevoerde goederen geschiedt:

Voor *vrije* goederen en *lomp*en op een der bij K. B. aange-
wezen laadplaatsen (41).

Voor accijnsgoed, uitgaande onder genot van afschrijving,
ter plaatse waar de rekening gehouden wordt.

Voor vleesch, onder genot van restitutie: op een der aange-
wezen laadplaatsen.

Voor likeuren, bitters en dergelijke gedistilleerde dranken en
reukwaters: ter plaatse waar de accijns is betaald (42).

Art. 53. De goederen worden niet uitgevoerd dan met de
schepen, in de documenten vermeld, op eene boete van *f* 300.—
ten laste van den schipper, tenzij in bijzondere gevallen op
schriftelijke permissie van den eersten ambtenaar ter plaatse.

Art. 54. De uitklaring van naar zee gaande schepen moet
worden geweigerd, wanneer ze niet aan boord hebben: de akte
van afrekening, bedoeld bij art. 138, 't bewijs van betaalde
loodsgelden en de kwitantien van vuur-ton en bakengeld (43).

Voor schepen, die voor het eerst een zeereis zullen doen, wordt
een negatieve akte van afrekening afgegeven, die de gewone
akte ter uiterste wacht vervangt.

Art. 55. De schippers moeten zich ter uiterste wacht doen
uitklaren op een boete van *f* 300 (44). Zij moeten daartoe in
tijds het anker laten vallen of — ter voorkoming van vertra-
ging — tijdig en kennelijk sein geven, waarop de ambtenaren
zoodra mogelijk aan boord moeten komen om de visitatie te doen.

Art. 56. Van uitklaring zijn vrijgesteld de schepen van de
Nederlandsche groote visscherij of haringvangst en die tot de
zoute en versche visch dezer landen, voor zooverre zij enkel ter
vischvangst uitgaan en geene andere, dan daartoe behoorende
en vereischte voorwerpen, aanboord hebben. Zij moeten echter
op *f* 50 boete tijdig vóór en tot na het passeeren der niterste
wacht een zelfde sein als bij art. 24 toonen om de ambtenaren
in de gelegenheid te stellen aanboord te komen ter visitatie.
Die visitatie mag geen oponthoud veroorzaken.

(41). Daarvoor zijn aangewezen de losplaatsen bij invoer.

(42). Zie verz. 1363 n°. 81.

(43). Zie verz. 1849 n°. 99 art. 17 en 1859 no. 85 art. 6.

(44). Waarin bestaat de uitklaring en waartoe dient ze? Vergelijk
art. 57 en 59.

Art. 57. Nadat de visitatie gedaan en alles in orde bevonden is, worden de documenten, die gediend hebben tot dekking der lading gezuiverd, ingetrokken en teruggezonden naar het kantoor van afgifte. Ook de akte van afrekening wordt ingetrokken, doch dit stuk wordt gehecht aan den stok van de akte van uitklaring.

Wanneer om bijzondere redenen (45) duplicaat-paspoorten zijn verleend, blijven de origineelen onder den schipper.

Art. 58. Schepen, die van de eene Nederlandsche haven naar de andere zeilen, moeten op de gewone wijze in- en uitklaren. Alléén wanneer ze *in ballast* uitgaan, wordt een afschrift van de akte van afrekening afgegeven (46).

Art. 59. Schipper en stuurman moeten verklaren, dat zij de goederen, in de overgegevene documenten vermeld, geladen en aanboord hebben, en geene andere; waarna aan den schipper wordt afgegeven een akte van visitatie of uitklaring.

Art. 60. Ingeval de schippers, na visitatie en uitklaring, nog eenige goederen zullen innemen, moeten ze op nieuw seinen. De nadere visitatie en klaring zal dan op dezelfde wijze geschieden als boven omschreven is.

Art. 61. Na vertooning van de documenten op de uiterste wacht, mogen kagen of andere vaartuigen het zeeschip goederen nabringen. De zeeschipper overtuigt zich, dat de documenten vertoond zijn, uit de afteekening in dorso door de ambtenaren gesteld, vóór hij de goederen overneemt. Bij overtreding van deze bepalingen verbeuren zee- en kaagschipper ieder *f* 100 boete.

Art. 62. Nadat de goederen zijn overgeladen brengen de kaag- of andere schippers de documenten ter uiterste wacht terug om ingetrokken en teruggezonden te worden naar het kantoor van afgifte, op een boete van *f* 25 voor elk teruggehouden document.

HOOFDSTUK VIII.

Van den uitvoer langs de rivieren en te lande.

Art. 63. De aangifte geschiedt voor:

Vrije goederen en lommen ter plaatse van eerste in- of oplading, wanneer daar een kantoor is en anders aan het naaste of eerste kantoor in de route, des, dat in geen geval het onvrij

(45). Zie omtrent deze bijzondere redenen *Adan*, *Loi générale*.

Behalve de door *Adan* opgegeven redenen is die afgifte noodig, ingeval er aanleiding bestaat tot het vermoeden dat er bij de terugreis gebruik moet worden gemaakt van de vrijdom art. 3 verz. 1862 n°. 100.

(46). Zie verz. 1860 n°. 83

territoir, bij art. 162 omschreven, mag worden genaderd, tenzij voorzien van de vereischte documenten, afgeteekend voor visitatie (47).

Voor vleesch met genot van restitutie op een der daarvoor aangewezen plaatsen.

Overigens als bij art. 52.

Art. 64. De bepaling van art. 53 is ook van toepassing op het uitgaan langs de rivieren. De uitvoer te lande moet plaats hebben langs dezelfde heerbanen, als in art. 38 bedoeld. De gerijfkantoren zijn, voor den uitvoer, alleen bestemd tot ontvangst der rechten van lompén, (48) uit plaatsen binnen of in den omtrek van die kantoren.

Art. 65. De uitvoerders moeten de documenten ter laatste wacht, alvorens dezelve te passeeren, overgeven om, na visitatie der goederen, door de beambten ingetrokken te worden.

Ter verder geleide van de wacht tot aan de uiterste grenzen, dient het dubbel van 't paspoort n°. 9 in- uit- en doorvoer (49).

Art. 66. Voor den uitvoer langs de rivieren en te lande, zijn de uiterste wachten dezelfde kantoren of posten, welke voor de eerste aangifte bij het inkomen, volgens art. 37, zijn aangewezen (50).

HOOFDSTUK IX.

Bijzondere bepalingen omtrent den uitvoer van accijnsgoederen onder genot van afschrijving of restitutie (50^a).

Art. 7, wet van 1870, verz. n°. 61, Bij uitvoer van gedistilleerd, wijn, zout, suiker en zeep, met afschrijving van accijns, moeten deze goederen geladen worden in de gewone laadruimen; tenzij blijke uit de aantekening van ambtenaren, dat de inlading in een ander met name uitgedrukt gedeelte van het schip heeft plaats gehad.

Bij overtreding van deze bepaling worden de goederen verbeurd verklaard en de schippers gestraft met een boete van 10 × accijns.

Art. 67. De grondige verificatie geschiedt, in den regel, bij

(47). Voor *vrije* goederen wordt geen document vereischt. De afgeteekende aangifte is geen *document*.

(48). Er zijn geen andere uitvoerrechten meer dan op *lompén*.

(49). Zie verz. 1861 n°. 97 § 10.

(50). Vergelijk verz. 1863 n°. 60 art. 97 § 1 en 1870 no. 127 art. 35.

(50^a). Dit hoofdstuk ziet zoowel op uitvoer ter zee als te lande en langs de rivieren.

uitvoer ter zee, bij de inlading in het zeeschip en bij uitvoer langs de rivieren en te lande, ter uiterste wacht, zoo die tevens is kantoor van betaling en anders op het naast daarbij zijnde kantoor van betaling.

Art. 68. Indien de afzender zulks verkiest, zal de verificatie geschieden bij de eerste in- of oplading in lichters of anderszins, onder toepassing der voorzorg van bewaking, plombeering of verzegeling. In dit geval zal geen verdere verificatie plaats hebben, tenzij bij bijzonder vermoeden van fraude en dan ten koste van ongelijk (51).

Art. 69. Na de grondige verificatie en in- of oplading, zullen de schippers of voerlieden eene verklaring teekenen, dat zij de goederen ontvangen hebben en zich verantwoordelijk stellen voor den vervoer of uitvoer, waartoe zij zijn aangenomen. Bij elke overlading zal hetzelfde plaats hebben (52).

Art. 70. De consents tot uitvoer houden tevens plaats voor uitgaande paspoorten.

Art. 71 en 72. De afschrijving of restitutie wordt verleend ten kantore, waar het consent tot uitvoer is afgegeven, zoodra dit consent behoorlijk afgeteekend terug ontvangen wordt. De afteekening geschiedt door twee ambtenaren van de laatste wacht en houdt in, dat de goederen conform zijn bevonden, dat de plombs en zegels gaaf en ongeschonden zijn gebleven en de uitvoer wezenlijk, *overeenkomstig de wet*, heeft plaats gehad (53).

Wanneer het consent niet binnen 6 weken na den tijd voor den vervoer toegestaan, is terug ontvangen, wordt geen afschrijving of restitutie verleend, maar de accijns ingevorderd. Dit heeft ook plaats wanneer het niet voldoende gezuiverd is. (Zie art. 284).

Art. 73. Na gedane aangifte kan van den uitvoer worden

(51). Tot uitvoer bestemd gedistilleerd en suiker wordt steeds bij uitslag uit de bergplaats geverifieerd. (Verz. 1863 n°. 60 art. 114 en 1867 n°. 119 § 50).

(52). De ambtenaren teekenen geen document af vóór de verklaring in hunne handen is. Zij zenden de verklaring met spoed naar het kantoor, waar het document is afgegeven (Verz. 1867 n°. 117).

Deze verklaring strekt tot waarborg voor de boeten van art. 216 § 2. (Verz. 1830 n°. 62).

Wanneer de vervoerders weigeren de verklaring te teekenen, dan heeft de uitvoer niet *overeenkomstig de wet* plaats gehad en wordt dus geen afschrijving verleend.

(53). Behoudens verantwoordelijkheid van den afzender heeft de crediteering voor gedistilleerd dadelijk na den uitslag plaats. Voor wijn en suiker dadelijk na de ontvangst der verklaring van art. 69. (Zie de bijzondere wetten).

afgezien; mits de uitslag uit de bergplaats nog niet heeft plaats gehad. De aangever bezorgt dan het consent tot uitvoer terug aan den ontvanger, nadat hij het heeft voorzien van een verklaring, dat hij van den uitvoer afziet. De aangifte wordt dan beschouwd als niet gedaan.

Art. 74. Wanneer de goederen reeds zijn uitgeslagen kan men ze niet weder tot zich nemen dan tegen dadelijke betaling van den accijns; tenzij de administratie mocht toestaan, dat de zaak in denzelfden staat als vóór de aangifte werd teruggebracht (54).

Ingeval van ontlossing, zal daarvan aan den schipper of voerman een bewijs worden afgegeven ter zijner verantwoording.

HOOFDSTUK X (55).¹

Van den doorvoer.

Art. 75. Voor zooveel de in- of doorvoer niet is verboden, mag men vrij, van en naar alle landen en plaatsen, allerlei goederen het Rijk doorvoeren. Aan de *landzijde* echter alleen langs de daarvoor bij K. B. aangewezen kantoren (56).

Art. 76. De goederen worden niet ten doorvoer toegelaten, wanneer deze bestemming niet bij de aangifte is opgegeven; tenzij ze aangegeven zijn op entrepôt, volgens hoofdstuk XI (57).

Art. 77. Omtrent alle doorvoergoederen zal in het algemeen moeten worden in acht genomen, hetgeen aangaande de inklaaring, aangifte, lossing, weder in- of oplading als anderszins, bij den in- en uitvoer is vastgesteld (58).

Art. 78. Borg moet gesteld worden voor zoodanig bedrag als verschuldigd zou zijn, wanneer de goederen ten *invoer*

(54). Door *Administratie* wordt bedoeld het Hoofdbestuur. Hangende de deliberaties van 't Hoofdbestuur, over een gedaan verzoek, tot toepassing van deze gunst, blijven de goederen onder toezicht. (Verz. 1829 n°. 60).

(55). Waarom kunnen de bepalingen van dit hoofdstuk niet vervallen nu het doorvoerrecht is afgeschaffd? (Zie verz. 1850 n°. 73).

(56). De doorvoer van *zout* is beperkt tot hoeveelheden van minstens 5000 kilo, en aan de zeezijde tot de kantoren *Brielle*, *Hellevoetsluis* en *den Helder*; aan de landzijde tot het kantoor *Lobith*. (Verz. 1862 n°. 108 en 113, en 1864 n°. 35).

(57). De Inspecteur kan het kantoor van uitvoer veranderen. (Verz. 1824 n°. 5, 1844 n°. 5 en 194).

(58). Ter vereenvoudiging in de formaliteiten tot het verkrijgen van transitopaspoorten voor goederen, aan grondige verificatie onderworpen, zijn voorschriften gegeven bij verz. 1841 n°. 177. Het 3^e lid van die res. is ook onder zekere voorwaarden van toepassing op gedistilleerd. Res. 6 Sept. 1867 n°. 18 Recht.

waren aangegeven. Voor de accijnsvrije goederen bovendien *f* 25.— voor elk paspoort (59). Die *f* 25.— is verbeurd wanneer het paspoort, bij afstand van den doorvoer, volgens art. 87, niet intijds ten kantore der uitgifte wordt terug bezorgd.

Art. 7, wet van 1870 n°. 61. Gedistilleerd, wijn, zout, suiker en zeep moeten, wanneer ze doorgevoerd worden, in de uitgaande schepen steeds worden geladen in de gewone laadruimen, tenzij blijke, uit eene op de betrekkelijke documenten te stellen verklaring van de ambtenaren met het toezicht bij de inlading belast, dat ze met hun voorweten in een ander met name aangewezen gedeelte van het schip geladen zijn.

Bij overtreding worden de goederen verbeurd verklaard en de schipper gestraft met eene boete van 10 × den accijns.

Art. 79. De doorvoergoederen en de bijbehorende paspoorten moeten worden vertoond, ook op de posten onderweg, die daartoe in de paspoorten zijn aangewezen. Bij verzuim gaat de gunst van doorvoer verloren, tenzij gegronde verontschuldigen bestaan, ten genoegte van den eersten ambtenaar der laatste wach, die de redenen op het document, naar vereischte, zal vermelden (60).

Art. 80. De transito-goederen zullen dadelijk na lossing en verificatie of visitatie worden verzegeld of geplombeerd (61), voor zoover derzelve aard zulks toelaat of vereischt. Wijn kan worden bewaakt, of daaromtrent kunnen andere voorzorgen genomen worden, ter verzekering der identiteit bij den uitvoer.

Art. 81 verbiedt ten opzichte van doorvoergoederen:

1°. den opslag; 2°. verandering van fusten en merken en eenigerlei behandeling hoegenaamd, welke eenige verwerking zoude medebrengen (62); maar de doorvoer moet rechtstreeks

(59). De vraag rijst: „Waarom moet er van *accijnsvrije* goederen *f* 25.— verhooging gesteld worden en voor *accijnsgoed* niet? Antw.: *Accijnsvrije* goederen worden niet grondig geverifieerd, maar slechts globaal gevisiteerd. De borgstelling wordt berekend naar de *aangifte* en deze kan lichtelijk *te laag* zijn, zoodat, wanneer van den doorvoer wordt afgezien, het Rijk te kort zou komen. *Accijnsgoed* daarentegen wordt grondig geverifieerd. Voor *doorvoergoed* waarvan de invoer (verblijf binnen 's lands) verboden is, wordt borg gesteld ten beloope van de *dubbele waarde*. (Verz. 1844 n°. 58).

(60). In den regel worden voor *accijnsvrije* goederen geen kantoren in de route aangewezen, tenzij dit in buitengewone omstandigheden of om bijzondere redenen mocht gevorderd worden. (Verz. 1860 n°. 57).

(61). Hiervoor is aan de kantoren een algemeene lijst. In het algemeen worden accijnsgoed en accijnsvrijgoed, waarvan het recht meer dan 3 ten honderd van de waarde bedraagt, verzegeld.

(62). Zie omtrent de opvatting van deze bepaling, verz. 1862 n°. 78.

en onmiddellijk geschieden, op verbeurte van het voorrecht van doorvoer.

Art. 82. Indien echter doorvoergoederen voor een korten tijd mochten worden opgehouden, wegens gebrek aan scheepsgelegenheid of om ijsgang, enz. of wel wanneer herstel van emballage of anderszins noodig is, zullen ze tijdelijk mogen worden opgeslagen (63). Deze opslag geschiedt in een publiek entrepôt, en -- zoo er ter plaatse geen zoodanig entrepôt is -- in een wel verzekerde bergplaats onder wederzijdsche sluiting. Die bergplaats wordt beschouwd als 's Lands pakhuis en moet door den belanghebbende aangewezen of ten zijnen koste verschaft worden.

Art. 83. Deze opslag mag niet langer duren dan zes maanden. Voor den duur der opslag wordt de tijd op het transitopaspoort verlengd (64).

Art. 84. Bij den uitvoer wordt de identiteit der goederen behoorlijk nagegaan en het transitopaspoort op het laatste kantoor afgeteekend en ingetrokken, en -- na boeking in het register van zuivering -- teruggezonden naar het kantoor van afgifte, ten einde de borgtocht worde vernietigd (65).

De afteekening moet geschieden door twee ambtenaren en bevatten, dat de goederen conform zijn bevonden, en dat de plombs of zegels gaaf en ongeschonden zijn gebleven (66).

Art. 85. Indien bij het uitgaan minder hoeveelheid goederen wordt bevonden dan in het document zijn vermeld, wordt verbeurd eene boete van $10 \times$ het recht en den accijns van het ontbrekende, onverminderd de enkele betaling van recht en accijns.

De aangevers zijn aansprakelijk voor gemelde boete. Ter verzekering dier boete worden de nog aanwezige goederen aangehouden (67).

Zoo het tekort slechts is $\frac{1}{20}$ op de hoeveelheid, of daar beneden, wordt ontslag enkel tegen betaling der kosten verleend.

(63). Zie omtrent de gevallen, waarin deze opslag noodig kan zijn, verz. 1828 n°. 110, in verband met 1859 n°. 20. Zie ook 1831 n°. 58 en 82.

(64). Wanneer het geval van art. 82 en 83 zich voordoet, wordt daarvan kennis gegeven aan het kantoor, waar het paspoort is afgegeven.

Waarom is dit noodig?

Art. 82 en 83 zijn ook van toepassing op *uitvoer* van suiker. (Verz. 1865 n°. 48 art. 27).

(65). Zie omtrent de terugzending verz. 1863 n°. 166.

(66). Zie omtrent de afteekening en visitatie, verz. 1838 n°. 102, 1844 n°. 243 en 1864 n°. 75.

(67). Is de waarde er van niet voldoende, dan kunnen ook de vervoermiddelen worden aangehouden. (Zie art. 226).

Art. 86. Indien het transito-paspoort binnen den bepaalden tijd (69) behoorlijk gezuiverd terugkomt wordt de gestelde borgtocht teruggegeven en anders daarvan ingevorderd, het recht en den accijns en het overige als boete verantwoord.

Art. 87. De belanghebbende kan van den doorvoer afzien. Wanneer hij dit doet vóór dat de tijd van doorvoer verlopen is en tijdig genoeg dat het paspoort binnen den gestelden termijn ten kantore van afgifte terug kan zijn, dan wordt van den gestelden borgtocht het recht en den accijns verantwoord en het overschot teruggegeven, mits het paspoort voorzien zij van een verklaring van twee ambtenaren, dat de goederen binnen 's lands zijn opgeslagen en verbleven (70).

*Koninklijk besluit van 4 October 1860 (Staatsblad n°. 60)
verz. n°. 133.*

Art. 1. Wanneer de aangever dit verlangt, mag hij, met afwijking van de voorschriften der Alg. Wet, de goederen doorvoeren op den voet van dit besluit.

De bepalingen van dit besluit zijn echter niet van toepassing op goederen, welke gelijksoortig zijn met de zoodanige, waarvan binnen 's lands accijns geheven wordt (71).

Deze doorvoer moet rechtstreeks en met spoed plaats hebben.

Art. 2. De doorvoer moet geschieden:

- a. Bij invoer langs een spoorweg om zonder overlading langs een spoorweg te worden uitgevoerd.
- b. Bij invoer langs een spoorweg of langs een rivier aan de landzijde, tot op een los- tevens laadplaats, om na overlading van daár ter zee te worden uitgevoerd.
- c. Bij invoer ter zee naar een losplaats, om na overlading, van daar ter zee, langs een spoorweg of langs een rivier aan de landzijde te worden uitgevoerd.

Art. 3. De goederen moeten langs de spoorwegen worden vervoerd in afzonderlijk daartoe bestemde en geschikte wagens, en langs de rivieren aan de landzijde met stoombooten of ijeren

(69). Welke termijn is daarvoor bepaald? (Zie art. 281).

(70). Het recht en de accijns wordt in dit geval verantwoord aan 't kantoor, waar het transitopaspoort is afgegeven, en voor de aldaar bevonden hoeveelheid. Voor accijnsgoed kan de ontvanger ter plaatse van opslag, tegen intrekking van 't paspoort, geleibijetten afgeven. (Zie verz. 1867 no. 121).

Wanneer niet overeenkomstig dit art. is gehandeld, wordt art. 86 toegepast.

(71). Op accijnsgoederen, op geraff. zout, bier en azijn moeten dus de gewone bepalingen der Alg. Wet worden toegepast.

sleepkanen of sleepbakken, voorzien van afzonderlijke voor die goederen bestemde en geschikte laadruimen.

De geschiktheid der wagens en laadruimen wordt beoordeeld door de Administratie.

De wagens en laadruimen worden bij den vervoer, ten koste van de belanghebbenden, gesloten en verzegeld en — zoo noodig — ook bewaakt.

Art. 4. De wagens met doorvoer-goederen moeten, in het geval bedoeld bij art. 2a, zooveel mogelijk zonder oponthoud rechtstreeks van het kantoor van invoer naar dat van uitvoer doorloopen.

In de gevallen bedoeld bij art. 2b en c, moeten de goederen zonder oponthoud, onmiddellijk na lossing uit de zeeschepen, spoorwagens en stoombooten overgeladen worden om rechtstreeks te worden uitgevoerd.

Indien die overlading evenwel niet onmiddellijk geschieden kan, wordt de opslag der goederen gedurende 8 dagen toegestaan, afgezonderd van alle andere goederen, in daarvoor aangewezen en door de Administratie geschikt bevonden bergplaatsen, onder voortdurend toezicht der ambtenaren.

Na verloop van dien tijd kan de doorvoer niet meer op den voet van dit besluit plaats hebben, maar moeten de goederen volgens de Alg. Wet behandeld worden.

Art. 5. De overladingen geschieden onder voortdurend toezicht en op zoodanige wijze, als naar de gesteldheid van elke plaats door den Minister wordt voorgeschreven.

Art. 6. In het geval, bedoeld bij art. 2a, wordt bij den invoer aan 't eerste kantoor, en in de gevallen van art. 2b en c, aan het kantoor van betaling of losplaats een schriftelijke aangifte *induplo* gedaan.

Art. 7. Die aangifte moet inhouden: 1°. Getal, merken en nummers der collis of goederen, 2°. de soort van de pakking der collis. 3°. De soort van goederen, welke zich in de collis bevinden. 4°. Het gewicht der collis of der goederen. 5°. De plaats of het land, vanwaar de goederen of collis aangebracht en waarheen ze bestemd zijn. 6°. De namen der spoorweg-maatschappijen, der zeeschepen, der stoombooten en der gezagvoerders of schippers, die de goederen of collis in- en uitvoeren. 7°. Het laatste kantoor of de uiterste wacht, waar langs de uitvoer zal plaats hebben.

Art. 8. Op die aangifte worden zonder borgstelling bijzondere transito-paspoorten afgegeven (72), waarop door de ambtenaren melding moet worden gemaakt van de overlading, van het ge-

(72). Zie de modellen bij verz. 1860 n°. 134.

tal en de nummers der spoorwagens of sleepbakken, waarmede de uitvoer plaats heeft, en de bevinding aan het laatste kantoor van uitvoer, waar het paspoort wordt ingetrokken om teruggezonden te worden naar het kantoor van afgifte.

Art. 9. De ambtenaren overtuigen zich bij overlading en uitvoer, dat de goederen of collis uiterlijk met de aangifte overeenstemmen en onthouden zich van de visitatie van hetgeen de collis bevatten, behoudens hunne bevoegdheid om daartoe steeds overtegaan bij gegrond vermoeden van misbruik.

Art. 10. Op den in dit besluit beschreven doorvoer is art. 87 der Alg. Wet niet van toepassing. De Minister is evenwel bevoegd in buitengewone omstandigheden vergunning te verleenen dat, behoudens zekerheid voor 's Rijks rechten, worde afgezien van den doorvoer, die op den voet van dit besluit is aangevangen.

Art. 11. Zij, die doortevoeren goederen of collis kennelijk aan het toezicht der ambtenaren onttrekken of de soort der goederen opzettelijk verkeerd aangeven, worden niet meer toegelaten tot het doen van aangifte tot doorvoer op den voet van dit besluit (73).

HOOFDSTUK XI.

Van de Entrepôts.

Art. 88 A. W. en art. 1 tot 9 verz. 1837 n°. 160. Entrepôts zijn oplagen van goederen in daartoe aangewezen bergplaatsen. Zij zijn geschikt tot het ontvangen van zoodanige goederen, van welke de invoerrechten niet dadelijk worden betaald, of welke men niet onmiddellijk ter consumtie declareert, hetzij zulks geschiede met oogmerk om dezelve, des verkiezende ten doorvoer of uitvoer te kunnen verklaren of, ter verlenging der termijnen van crediet, aan sommige specien bij den inslag verleend, of eindelijk, tot zekerheid van de verschuldigde rechten, en zulks alles op de wijze bij de Alg. Wet en bijzondere wetten bepaald. Men onderscheidt ze in publieke, particuliere en fictieve entrepôts; of, naar gelang van het beheer, in drie klassen, n. l. 1°) geheel afzonderlijk beheer; 2°) afzonderlijke entrepoteur,

(73). 't Verschil tusschen den doorvoer op den voet van dit besluit en de bepalingen der Alg. Wet, bestaat hoofdzakelijk hierin, dat er bij dezen doorvoer geen borg gesteld en geen visitatie van de goederen plaats heeft. Dit kon worden toegestaan, omdat de doorvoer met spoed en onder voortdurend toezicht plaats heeft. Zie verder omtrent de strekking en toepassing van dit besluit, verz. 1860 n°. 154.

doch overigens gewone ambtenaren van de actieve dienst; 3°) de overige entrepôts.

De entrepôts worden gevestigd in alle plaatsen, waar het belang van den handel zulks vordert.

De entrepôts der 1^e en 2^e klasse worden aangewezen bij K. B., die der 3^e kl. door den Minister.

De geëntreposeerde goederen mogen niet langer dan 2 jaren in entrepôt verblijven (74). Die termijn kan verlengd worden door den Koning, met *behoud* van het recht tot doorvoer en door den Minister met *verlies* van het recht tot doorvoer.

Accijnsgoederen kunnen niet in entrepôt worden toegelaten, dan wanneer ze daaryvoor bij de bijzondere wet vatbaar zijn verklaard.

Art. 89. A. W. en 10 tot 14 van het reglement.

Het *publiek* entrepôt is een gebouw der administratie, dat dient tot *algemeene* bewaarplaats onder wederzijdsche sluiting van den kant der Administratie en den handel.

Particulier entrepôt is een door de handelaars aangewezen en door den eersten ambtenaar in loco geschikt gekeurde bergplaats, mede onder wederzijdsche sluiting.

Fictief entrepôt is een oplage van goederen in des handelaars bijzonder pakhuis, onder zijn eigen opzicht en *zonder* sluiting van wege de Administratie.

De gunst van publiek entrepôt is *plaatselijk*.

Wanneer die gunst door den Minister aan een plaats is toegestaan, dan kunnen alle handelaars er van gebruik maken.

De gunst van *particulier* en *fictief* entrepôt is *plaatselijk* en *personeel*. Is die gunst door den Minister aan een plaats verleend, dan wijst de Prov. Inspecteur de personen aan, die er gebruik van kunnen maken.

Art. 90 A. W. De publieke en particuliere entrepôts zijn, onder toezicht van ambtenaren voor de belanghebbenden toegankelijk alle dagen, waarop kantoor gehouden wordt (75).

Art. 91 A. W. en art 15 van het reglement.

(74). Voor gedistilleerd is deze beperking opgeheven. (Zie verz. 1863 n°. 60 art. 107 § 3.

Ook voor granen. (Zie verz. 1847 n°. 95 art. 3, 4 en 5).

Deze beperking is ook niet van toepassing op goederen tot borgtocht geëntreposeerd. (Verz. 1837 n°. 160 art. 78).

Te Rotterdam en Amsterdam heeft men nog *algemeene handels-entrepôts*. Zij dienen ter bewaring en verwerking van goederen, die *uit zee* zijn ingevoerd en weder *naar zee* worden uitgevoerd. (Zie daaromtrent verz. 1828 n°. 67).

(75). Over de fictieve entrepôts heeft de handelaar vrije bevoegdheid onder zekere voorwaarden.

De entrepôts moeten zoodanig zijn ingericht, dat de goederen naar behooren beveiligd zijn, op een gepaste manier kunnen worden geborgen, en door of van wege de eigenaars kunnen worden gesurveilleerd, behandeld en verwerkt.

De particuliere entrepôts mogen geene gemeenschap hebben met andere panden en moeten voor een behoorlijke afsluiting vatbaar zijn; terwijl de in particulier entrepôt opgeslagen goederen, in geen geval, in dezelfde bergplaats met niet geëntreposeerde vereenigd worden.

Art. 92 A. W. Voor *accijnsvrije* goederen, omtrent welke identiteit geen twijfel kan ontstaan (76), kan fictief entrepôt verleend worden, onder de navolgende bepalingen:

a) Vertooning der goederen, onvermengd met niet geëntreposeerde, in de opgegeven bergplaatsen, op de eerste aanvraag der beambten;

b). Betaling van het inkomend recht, en daarboven nog éénmaal het recht als boete, voor die goederen, welke niet of niet onvermengd kunnen worden vertoond.

c). Borgstelling ten bedrage van $2 \times$ het inkomend recht, vóór den opslag der goederen, ten genoegen van den ontvanger (77).

d). Des verkiezende, het stellen van een herkenningsteeken, waarnevens een vernietigingsteeken zal worden gevoegd, zoodra de goederen het entrepôt verlaten (77^a).

Art. 93 A. W. Geene inkomende goederen worden in entrepôt opgenomen, dan die daarvoor bepaald zijn aangegeven. De aangifte geschiedt op den voet van hoofdstuk XIII. Voor goederen naar de waarde belast, moet wél de waarde bij die aangifte worden aangegeven, doch men is daaraan niet gebonden bij den uitslag uit entrepôt (78).

Art. 94. De expeditie tot weder uitvoer naar buiten 's lands, ook van accijnsgoed van vreemde herkomst, moet plaats hebben op den voet van hoofdstuk X, waarmede zoodanige weder uitvoer gelijk staat (79).

(76). b. v. tabaksstelen, granen, petroleum, enz.

(77). Waarom zijn er drie soorten van entrepôts? Was één soort niet voldoende?

(77^a). Waarom vordert men voor fictief entrepôt borgstelling en voor particulier en publiek niet?

(78). De aangifte tot entreposeering geschiedt op dezelfde wijs als aangifte tot vrij verbruik. De waarde wordt dus ook aangegeven, voor zooveel dit noodig is. Is die waarde te laag opgegeven, dan kan men evenzeer de goederen benaderen. Bij den uitslag heeft er een nieuwe aangifte plaats. Men kan dan een andere waarde opgeven, omdat de prijzen intusschen gerezen of gedaald zijn. Ook dan kan er benadering plaats hebben.

Wordt dan als *doorvoer* beschouwd.

Met *gewone* uitvoer wordt gelijk gesteld de uitslag uit entrepôt naar buiten 's lands van accijnsgoed van binnenlandsch fabrikaat, dat volgens de bijzondere wetten geëntreposeerd kan worden.

In beide gevallen moet borg gesteld worden voor den accijns, tot zekerheid van den uitvoer: terwijl schippers en voerlieden steeds verantwoordelijk zijn voor de geverifieerde accijnsgoederen, als bij uitvoer onder afschrijving of restitutie (80).

Art. 95. De ter zee ingekomen goederen, bestemd voor een entrepôt, verder dan de losplaats, zullen naar dat entrepôt vervoerd worden op volgbrieven overeenkomstig hoofdstuk VI (81), en onder gelijke zekerheid als bij vervoer van het eene entrepôt naar het andere (82).

Art. 96. Goederen in publiek of particulier entrepôt (83) mogen geene verandering van fust, merken of eenigerlei behandeling ondergaan, welke eenige verwerking zoude medebrengen; tenzij de bijzondere wetten dit toelaten of dit, bij beschadiging, bepaald noodig mocht zijn en alsdan met bijzondere vergunning van den entreposeur en onder toezicht.

Art. 97. De Administratie is niet verantwoordelijk voor de geëntreposeerde goederen, tenzij ze in publiek entrepôt door slordigheid der ambtenaren in waarde verminderd mochten zijn. Vermis, anders dan door brand, overstrooming of dergelijke buitengewone gebeurtenissen, geeft geen recht tot vermindering van rechten op de ingeslagen hoeveelheid, blijvende het aanwezige des noods, aansprakelijk voor de rechten van het vermiste (84).

Voor *accijnsgoed* in *particulier* entrepôt moet steeds de bij *inslag* bevonden hoeveelheid in haar geheel worden verantwoord. Voor zooveel de bijzondere wetten dit toelaten, wordt echter korting voor verlies verleend (85). Overigens wordt geen korting toegestaan, tenzij op speciale vergunning.

In *publiek* entrepôt wordt de accijns berekend naar de *uitgeslagen* hoeveelheden (86).

(80). Zie art. 69 en 216.

(81). Art. 51 is dus ook op *deze* volgbrieven van toepassing.

(82). d. i. borgstelling, verzegeling, enz.

(83). Die in fictieve dan wel? (Zie art. 92).

(84). Deze bepaling is streng, maar toch niet onbillijk, omdat de entrepôts wederzijds gesloten worden en dus de toegang steeds zoowel voor den handelaar als voor de ambtenaren open gesteld kan worden. Ofschoon vermis in buitengewone onstandigheden nog geen *recht* geeft op ontheffing, kan dit toch toegestaan worden op aanvraag. (Vergelijk art. 282 lid 2 en o. a. verz. 1861 n°. 109).

(85). Voor gedistilleerd, azijn en wijn $\frac{1}{3}$ percent per maand.

(86). Hiervoor komt dus geen korting te pas, noch betaling van ondermaat.

Art. 19 van het reglement. Bij iedere mutatie van goederen in het entrepôt, voor zoover de quantiteit of qualiteit daardoor mocht veranderen, zal, ten einde omtrent de quantiteit van zoodanige goederen geen twijfel over te laten, de post der goederen op het register worden afgesloten, dezelve op nieuw geregistreerd, het bewijs van entrepôseering ingetrokken en een nieuw bewijs worden afgegeven.

Art. 20 regl. Bij aldien gedurende den tijd, dat goederen zich in de entrepôts bevinden, de *invoer* van zoodanige goederen mocht worden verboden, zullen dezelve, staande zoodanig verbod, niet in consumtie mogen worden gebracht, maar weder moeten worden uitgevoerd. In dat geval kan echter de termijn tot entrepôseering door den Prov. Inspecteur worden verdubbeld (90).

Wordt de *uitvoer* verboden, dan is dit verbod niet van toepassing op de van *buiten 's lands ingebrachte goederen*, welke zich, op het oogenblik van het emaneeren van het verbod, in de entrepôts bevinden.

Art. 21, 22 en 23 regl. 't Verzoek om de gunst van part. en fictief entrepôt wordt aan den entreposeur gedaan; hij onderzoekt de panden en zendt het verzoekschrift met zijn advies aan den Prov. Inspecteur. Deze beslist indien er reeds entrepôts op dezelfde plaats bestaan, anders de Minister.

In zeldzame gevallen kan de entreposeur tijdelijk entrepôt verleenen, behoudens kennisgeving en approbatie.

Art. 24 regl. Opening en sluiting der entrepôts geschiedt op schriftelijke aanvraag aan den entreposeur, waarop de ambtenaren de volvoering van hun last tot toezicht aanteekenen. Die aanvragen worden in een register geboekt.

Art. 25 regl. Bij opening en sluiting houden steeds twee ambtenaren toezicht. In zeer bijzondere gevallen kan men meer ambtenaren committeeren.

Art. 26 regl. In geval het openen en sluiten enkel tot het nemen van proeven, of een kortstondig toezicht gevraagd wordt, is één ambtenaar voldoende. De kosten worden dan met de helft verminderd.

Art. 27 regl. Wanneer een particulier entrepôt is toegestaan, zorgt de entreposeur dat hetzelfde, vóór er goederen in worden gelegd, geene gemeenschap met andere panden heeft en van een voldoende sluiting voorzien is.

Art. 28 regl. De entreposeur bewaart zelf de sleutels van de entrepôts; zij moeten steeds aan hem in persoon worden afgegeven.

Art. 30 regl. De tweede sleutel van het publiek entrepôt

(90). En dus op 4 jaren gesteld.

berust bij den magazijnmeester van wege den handel aange-
steld (91).

Bijzondere bepalingen omtrent accijnsvrije goederen.

Art. 100. Wanneer door iemand misbruik is gemaakt van de gunst van fictief entrepôt, kan de administratie die gunst intrekken. De redenen worden in het deswege te nemen besluit vermeld. Een maand na de dagteekening van dit besluit wordt de termijn van entreposeering geacht verstreken te zijn.

Art. 101. Dadelijk na verloop van den tijd, hiervoren voor het verblijf der goederen in entrepôt bepaald, zullen dezelve het entrepôt moeten verlaten en de betaling der inkomende rechten daarvan moeten geschieden.

Art. 102. De entrepositaris moet hiertoe aangifte doen. Laat hij dit na, dan wordt voor *fictief* geëntreposeerde goederen het recht en — zoo noodig — ook de boete (92) van den borgtocht ingehouden of ingevorderd. De goederen in *publiek* of *particulier* entrepôt worden in dit geval overgebracht naar 's Rijks pakhuis, om behandeld te worden overeenkomstig hoofdstuk XII (94), met deze bepaling nog, dat er geen aangifte van mag worden aangenomen dan tot verblijf binnen 's lands

Bijzondere bepalingen omtrent de accijnsgoederen.

Art. 103. Wanneer iemand misbruik maakt van de gunst van *particulier* entrepôt (95), kan de Administratie die gunst geheel of gedeeltelijk intrekken, met vermelding der redenen in het deswege te nemen besluit.

Behoudens de uitzonderingen waartoe de Administratie termen mocht vinden, zullen in dit geval de geëntreposeerde goederen binnen een maand moeten worden ingeslagen onder *eigen beheer* (96). Wordt dit niet in tijds gedaan, dan zijn de rechten en accijnzen verhaalbaar op den voet van hoofdstuk XXIV.

Art. 104. Vervoer van wijn en buitenlandsch gedistilleerd van de losplaats naar een entrepôt, uit het eene entrepôt naar

(91). Zie verder het reglement verz. 1837 n°. 160, betreffende de verplichtingen van den entreposeur, de sluit- en ontsluitgelden, enz.

Het tarief der pakhuishuren is opgenomen bij verz. 1866 n°. 15.

(92). Wanneer de goederen in huu geheel, onvermengd met niet geëntreposeerde, voorhanden zijn, is er geen boete verbeurd. (Zie art. 92).

(94). Zij worden dus als *onbeheerde* goederen beschouwd.

(95). Dit misbruik is o. a. aanwezig, ingeval van schending van zegels op putten en pompen in entrepôts voor wijn gelegd. (Verz. 1870 n°. 127 art. 3).

(96). d. i. dus op *crediet* of tot *vrijverbruik*.

het andere of van een entrepôt naar een kantoor van uitvoer onder afschrijving, moet vergezeld gaan van plombearing, verzegeling of bewaking.

Art. 105. In Januari van elk jaar wordt de aanwezige voorraad opgenomen. Zoodanige opneming kan ook tusschentijds geschieden. Ingeval van tekort in de *particuliere of fictieve* (97) entrepôts moet de rekening worden aangezuiverd door betaling van het verschuldigde wegens het te kort bevonden, behoudens de kortingen voor vermis, bij de bijzondere wetten toegestaan.

Art. 106. De aanwezige voorraad wordt op nieuwe rekening overgebracht. Binnen tien dagen na de opneming moet de eigenaar of zijn gemachtigde zich ten kantore van den entreposeur vervoegen, ten einde de rekening te vereffenen en de bewijzen van vroegere entreposeering tegen nieuwe te verwisselen (98).

Art. 107. Wil de entrepositaris de rekening niet in tijds mede vereffenen en teekenen, dan wordt voor *fictief* geëntreposeerde goederen de borgtocht ingevorderd; terwijl de goederen in *publiek* en *particulier* entrepôt worden overgebracht in een Rijks-pakhuis om behandeld te worden overeenkomstig hoofdstuk XII (99).

HOOFDSTUK XII.

Van verbodene, onbekende en onbeheerde goederen.

Art. 108. Goederen ten invoer *verboden*, doch onder hunne ware benaming aangegeven (100), kunnen dadelijk weder worden teruggevoerd of onder verzegeling of bewaking overgebracht naar 's Rijks pakhuizen in de hoofdplaats der Inspectie (100^a), even als volgens art. 15 de goederen als *onbekend* of onder de algemeene benaming van *koopmanschappen* opgegeven en waarvan vóór de lossing geene behoorlijke aangifte kan worden gedaan (101).

Art. 109. De goederen zullen, bij aankomst in de hoofdplaats der Inspectie, worden gesteld onder beheer van den ontvanger, en zoodra mogelijk, immers binnen 2 × 24 uren daarna (zon-

(97). Dit art. ziet dus ook op *accijnsvrij* goed.

(98). De entrepôt-rekeningen kunnen niet *eenzijdig* afgesloten worden.

(99). Het verbod aan 't slot van art. 102 is hier niet herhaald, zoodat in dit geval de goederen ook ten *uitvoer* mogen worden aangegeven.

Men raadplege omtrent het afsluiten der entrepôt-rekeningen verz. 1845 n°. 251, 1846 n°. 86 en 1862 n°. 44.

(100). Zijn ze onder een *valsche* benaming aangegeven, dan worden ze op grond van art. 213 verbeurd verklaard.

(100^a). Vergelijk art. 116.

(101) Zie omtrent de toepassing van dit art. o. a. verz. 1839 n°. 132.

dagen niet medegerekend) ten overstaan van den Inspecteur of iemand zijnentwege en van den belanghebbende, zoo hij zich daartoe aanmeldt, worden geïnventariseerd.

Art. 110. Zij blijven aldaar gedurende een jaar onder bewaring van de ambtenaren.

Binnen dien tijd kunnen de niet verboden goederen nader worden aangegeven, terwijl de ten invoer verboden goederen kunnen worden teruggevoerd langs denzelfden weg, als zij zijn ingekomen, vrij van rechten. In beide gevallen moeten de kosten van beheer en bewaring door den belanghebbende worden voldaan.

Art. 111. Na verloop van dien tijd zal de Inspecteur de onopgeëischte goederen doen verkoopen, na vooraf autorisatie van den President der Rechtbank te hebben gevraagd. Die autorisatie wordt op simpel rekwest en summier onderzoek verleend.

De verkoop zal echter niet geschieden dan na drie opvolgende oproepingen van vier tot vier weken in de daartoe door den Koning te bepalen nieuwspapieren. Die oproepingen worden tevens aangeplakt vóór het kantoor ter plaatse van den verkoop.

De verkoop moet geschieden in het openbaar en aan den meestbiedende (102).

Art. 112. Ten invoer verboden goederen worden verkocht onder voorwaarde van verzekerden terugvoer langs hetzelfde kantoor, als ze zijn ingekomen, doch vrij van rechten.

Art. 113. Aan hem, die binnen twee jaren na den verkoop, bewijzen kan daarop recht te hebben wordt de opbrengst uitgekeerd na aftrek der kosten en, van de niet verboden goederen, tevens van de verschuldigde rechten en accijnzen.

Art. 114. Is de zuivere opbrengst niet binnen twee jaren opgeëischt, dan wordt ze, ten behoeve van 's Rijks kas, in ontvang geboekt.

Art. 115. Goederen aan spoedig bederf onderhevig kunnen onmiddellijk verkocht worden; mits na verkregen autorisatie volgens art. 111. In dat geval wordt de opbrengst eerst na verloop van drie jaren ten behoeve van 's Rijks kas verkregen, wanneer ze niet is opgeëischt.

Art. 116. De vervoer naar de hoofdplaats der inspectie kan worden nagelaten, indien er zich een Rijks pakhuis bevindt

(102). Onbecheerde accijnsgoederen mogen in geen geval worden verkocht beneden het bedrag van den daarvoor verschuldigten accijns en, zoo dit bedrag niet kan worden verkregen, moeten ze worden vernietigd of onbruikbaar gemaakt. (Verz. 1857 n°. 43). Zie omtrent de emolumenten erz. 1827 n°. 59).

ter plaatse, waar de goederen zijn aangebracht. De opslag, inventarisatie en verkoop geschieden dan, met inachtneming der vorige bepalingen, door tusschenkomst van den eersten ambtenaar in loco, als vervangende den Inspecteur.

Art. 117. Indien de geconsigneerde niet verkiest inkomende goederen op den voet dezer Alg. en van de bijzondere Wetten in- of opteslaan, kunnen ze dadelijk weder worden teruggevoerd naar buiten 's lands. Heeft die terugvoer niet plaats dan worden ze beschouwd als aan de Administratie in eigendom te zijn afgestaan voor de rechten en accijnzen. In geval van publieke verkoop zal echter de meerdere (103) opbrengst kunnen worden gereclameerd op den voet en binnen den tijd in art. 113 gemeld (104).

HOOFDSTUK XIII.

Reglement op het aangeven.

Art. 118. De aangifte ten kantore wordt gedaan bij schriftelijk biljet, geteekend door den beheerder der goederen en als zoodanig in 't vermogen om ze ter visitatie aan te bieden. Hij kan echter het doen der aangifte opdragen aan zijn bijzonderen zaakgelastigde (105).

Ook kan hij de aangifte laten doen door bij de Administratie geadmitteerde konvooilooiers, expeditours, scheepsmakelaars of kargadoors (106).

Een konvooilooier, expeditour, scheepsmakelaar of kargadoor, wiens admmissie om bijzondere redenen is ingetrokken, mag niet weder worden toegelaten om eenigerlei aangifte voor anderen te doen, zelfs niet bij speciale procuratie (107).

(103). Dan recht, accijns en kosten.

(104). Deze goederen zijn het *eigendom* der Administratie. Dus *behoeft* zij ze niet *publiek* te verkoopen. Onderhandsche verkoop kan ook. (Zie verz. 1830 n°. 115).

(105). Deze moet van een speciale volmacht voorzien zijn.

(106). Deze personen hehoeven geen speciale volmacht te vertoonen, omdat ze bij de Administratie *geadmitteerd* zijn. Die admmissie wordt door den Inspecteur verleend.

(107). Het verlenen van admmissie om voor den eigenaar der goederen op te treden is een maatregel en in 't belang van den handel en in 't belang van de Administratie. In 't belang van den handel, omdat deze personen bekend zijn met de voorschriften der wet en alles regelen wat noodig is om daaraan te voldoen. In 't belang der Administratie, omdat de bedreiging, dat hnn admmissie kan worden ingetrokken, een waarborg geeft voor het doen van deugdelijke aangiften. De intrekking is opgedragen aan den Minister.

Deze aangifte moet, bij invoer uit zee, voor *accijnsgoed* gedaan worden binnen acht dagen na aankomst ter losplaats (108).

Geschiedt zulks niet, dan worden de goederen gesteld onder bewaking, ten koste van den belanghebbende; tenzij proungatie verleend ware.

Art. 119. Aan de geadmitteerde konvooiloozers, expediteurs, scheepsmakelaars of kargadoers wordt privilegie verleend, voor den tijd van zes maanden na de gedane betaling, op alle roerende goederen van hunne debiteuren, wegens alle voorschotten, die door hen aan het Rijk zijn voldaan geworden. Dit privilegie neemt onmiddellijk rang na de privilegien bij art. 1185 en 1195 van het Burg. Wetboek en bij art. 313 van het Wetboek van Koophandel vermeld; mits gaders na die van het Rijk, wegens verschuldigde rechten en accijnzen.

Art. 120. Het biljet van aangifte moet inhouden,
in 't algemeen:

De namen der schippers, voerlieden, enz. en die der schepen.

Een juiste specificatie der goederen onder derzelve *ware* of *eigene* benaming (109).

Het getal stukken of collis, met onderscheiding der halven, kwarten of andere gedeelten en uitdrukking van merken en nummers. Bij invoer uit zee wordt geen opgave van nummers vereischt (110).

De hoeveelheid in gewicht of maat naar ieders soort (111); van 't gedistilleerd tevens de sterkte en van naar de waarde belaste goederen tevens de waarde. De waarde wordt berekend naar den loopenden prijs hier te lande ten tijde der aangifte, of wel volgens de prijs-courant in art. 123 omschreven.

in 't bijzonder:

Van *inkomende* goederen, de plaats of het land, vanwaar ze zijn aangebracht (112). Zijn ze bestemd tot opslag in entrepôt of — wat accijnsgoed betreft — op crediet of met vrijdom, dan moet hiervan uitdrukkelijk melding worden gemaakt.

(108). Waarom is er voor *accijnsvrijgoed* geen termijn bepaald? Waarom moet er bij invoer uit zee eerst een *generale verklaring* en na aankomst ter losplaats een *specifieke* aangifte plaats hebben?

(109). Door *benaming* wordt verstaan die, welke algemeen bekend en gebruikelijk is.

(110). Waarom niet?

(111). "*Hoeveelheid naar ieders soort*" wil zeggen de hoeveelheid van elke soort, welke een verschillende benaming heeft. De hoeveelheid van gepakte goederen moet zoowel aangegeven worden als van gestorte.

(112). Deze opgaven dienen voor de statistiek.

Van *uitgaande* goederen, de plaats of het land der bestemming (112) en van accijnsgoed tevens het uiterste kantoor, waarlangs de uitvoer zal plaats hebben.

Van *doorvoer-goederen*, de plaats of het land vanwaar ze zijn aangebracht en waarheen ze bestemd zijn (112); met aanwijzing van het kantoor van weder uitvoer, tenzij die mocht geschieden aan de zee-zijde, in welk geval die opgave kan geschieden op een der losplaatsen bij invoer uit zee.

Van *binnenlands* vervoerd wordende goederen, de plaats van bestemming of lossing (113).

Art. 121. De aangifte en verdere behandeling van *uitgaande* accijnsgoederen, waarvoor geen afschrijving of restitutie gegeven wordt, zal geschieden even als van *accijnsvrije* goederen.

Art. 122. Omtrent *accijnsvrije* goederen, inkomende of los of gestort uitgaande (114), kan de aangever, ten zijnen koste, opneming van de hoeveelheid in maat, gewicht of stuks vragen. In dat geval wordt een consent tot lossing of lading afgegeven, nadat, des noods, zekerheid voor de rechten is gesteld. Op den rug van het consent wordt door de beambten de bevonden hoeveelheid vermeld, waarnaar de rechten worden betaald tegen afgifte van inkomend paspoort voor goederen ingevoerd tot vrij verbruik, transitopaspoort voor doorvoer- en uitgaand paspoort voor uitvoer-goederen.

Is er een groot getal collis van een zelfde soort van goederen voorhanden, uiterlijk genoegzaam van dezelfde grootte of zwaarte, dan kan de opneming bij *overslag* plaats hebben: d. i. de ambtenaren kunnen 5 tot 10 stuks per 100 uitkiezen: daarvan gewicht of maat opnemen en zoo 't gemiddeld gewicht per colli bepalen. Gestorte goederen, bij het gewicht belast, kunnen worden geverifieerd volgens de maat, bij overslag der zwaarte van een zeker getal maten te nemen in proportie als voren (dus 5 à 10 ten honderd).

Naar den uitslag dezer verificatie geschiedt de betaling der rechten. Accijnsgoederen moeten steeds *grondig* worden geverifieerd (115).

(112). Deze opgaven dienen voor de statistiek.

(113). Deze bepaling is niet toepasselijk op den vervoer op vrij territoir. Alléén bij vervoer op *overij* terrein (zie art. 162) wordt een document gevorderd. Zie voorts omtrent de aangifte, 1862 n°. 100 pag. 5.

(114). Deze opneming ziet dus alléén op *accijnsvrije* goederen. Bij *invoer* zoowel op gepakte als op losse goederen, doch bij *uitvoer* alléén op losse of gestorte goederen.

Wordt van deze vergunning gebruik gemaakt, dan behoeft de aangever dus zelf geen hoeveelheid aantegeven. Voor de toepassing van art. 211 wordt de *opgenomen* hoeveelheid als *aangegeven* beschouwd.

(115). De verificatie van accijnsgoed mag niet bij overslag plaats hebben,

Art. 123. Er wordt om de drie maanden een prijs-courant uitgegeven van die goederen, welke uithoofde van het min afwisselende der waarde of anderszins, daarvoor vatbaar zijn.

De prijs-courant wordt opgemaakt door gecommiteerde makers te *Amsterdam*, naar de middelbare marktprijs dezer goederen op den 15^{en} der vorige maand (zoo die niet invalt op een Zondag, dan den 16^{en}) in de steden *Amsterdam* en *Rotterdam*. Bij het opmaken er van worden de conditiën bij verkoop van goederen gebruikelijk in het oog gehouden.

Voor die goederen nu, welke in de prijs-courant zijn opgenomen, behoeft men geen waarde aan te geven, maar kan men zich refereeren aan de prijs-courant (116).

Art. 124. Nadat de accijnsvrije goederen behoorlijk aangegeven zijn, wordt de berekening der rechten overgelaten aan den ontvanger. Men kan volstaan met de betaling van hetgeen hij vordert. Voor misrekening zijn de ontvangers aan den Lande verantwoordelijk.

Hebben de ontvangers *te veel* berekend, dan kunnen de aangevers het te veel betaalde terugvorderen binnen een jaar na de aangifte. Na verloop van dien tijd blijft het ten voordeele van de schatkist (117).

Art. 125. De aangifte van *accijnsvrij* goed mag worden veranderd (118) in hoeveelheid, soort en waarde, zoolang op het

noch het gewicht er van bepaald worden bij de maat. Vroeger was dit laatste toegestaan voor *zout*, doch het 1^e lid van art. 148 is vervallen. (Zie verz. 1852 n°. 70 § 8). Zie omtrent de verificatie van dranken art. 148, 2^e en 3^e lid.

(116). Goederen, naar prijs-courant aangegeven, kunnen natuurlijk niet worden benaderd. Tegenwoordig komen slechts enkele posten in de prijs-courant voor. Exemplaren er van worden door den Inspecteur te *Amsterdam* aan de overige Inspecteurs gezonden, die ze dan aan de betrokken ambtenaren toezenden.

Voor inkomende *accijnsvrije* goederen kan men zich dus vrijwaren tegen *bekuring* door opneming te vragen van *hoeveelheid* volgens art. 122 en tegen *benadering*, door zich te houden aan de prijs-courant; dit laatste voorzooer de ingevoerde goederen er in zijn opgenomen.

(117). Indien er verschil bestaat, omtrent de toepassing van het tarief, wordt door de Administratie beslist. De goederen kunnen intusschen worden ingeslagen, mits aangenomen worde zich aan de beslissing te onderwerpen en borg te stellen.

Terugvordering van te veel betaalde rechten en accijnzen geschiedt bij reclame op zegel.

Terugvordering van te veel betaalde *accijns* kan geschieden binnen zes maanden na afloop van het jaar, waarin de betaling is gedaan. (Verz. 1846 n°. 211).

(118). Zie verz. 1835 n°. 29).

verkregen document, de visitatie nog niet aangevangen, noch eenige aanhaling of bekeuring geschied is (119).

Art. 126. Op verzoek kan moderatie van *rechten* (120) verleend worden wegens *inkomende* (121) goederen, die op de *reize* (122) bedorven of beschadigd zijn, ofschoon door onkunde niet als zoodanig aangegeven. 't Verzoek daartoe moet gedaan worden vóór de goederen door den aangever tot en onder zich zijn genomen.

De moderatie wordt bepaald op een der volgende wijzen:

1°. Naar de mindere opbrengst bij openbaren verkoop dan van gezonde goederen van dezelfde soort. Die verkoop moet dan plaats hebben met voorkennis van den eersten ambtenaar in loco. In de akte van verkoop moet de loopende prijs van gezonde soortgelijke goederen vermeld worden.

2°. Volgens den graad van beschadiging, bepaald door twee, of des noods, drie beëdigde makelaars, waarvan één door de Administratie, één door den aangever en de derde, zoo hij noodig is, door het gemeentebestuur wordt benoemd. In plaatsen, waar geen makelaars zijn, worden beëdigde deskundigen (experts) benoemd. Zij maken van hunne beslissing een verklaring op zegel en leveren die in bij den eersten ambtenaar in loco, om daarop te beschikken. De kosten komen ten laste van den aangever.

Zijn de beschadigde goederen naar de *waarde* belast, dan wordt een nieuwe aangifte toegelaten, waarop de visitatie dan op nieuw geschiedt. 't Spreekt van zelf, dat het recht van benadering dan ook kan worden toegepast.

HOOFDSTUK XIV.

Reglement op het laden en lossen.

Art. 127. Na gedane aangifte worden aan de aangevers de vereischte documenten afgegeven; 't zij volgbrieven, paspoorten,

(119). Er wordt een nieuw document afgegeven en 't vorige ingetrokken tegen teruggave der reeds betaalde rechten. (Verz. 1839 n°. 26).

(120). Van *rechten*; dus niet van *accijns*. Waarom wordt geen moderatie verleend van beschadigde accijnsgoederen?

(121). Zoowel bij invoer te lande en langs de rivieren, als bij invoer ter zee. Bij invoer te lande kan het geval zich echter niet gemakkelijk voordoen.

(122). Op de *reize*. De ambtenaren moeten dus vooraf den staat van schip en lading onderzoeken, als die reden oplevert om de schade aan de *reis* toeteschrijven.

enz. *naarmate het geval is* (123). Alle getallen, zoo van de goederen, maten en gewichten als van de waarde, worden in de documenten duidelijk en leesbaar uitgedrukt in woorden en niet met cijfers.

De plaats, waar de lading of lossing moet verricht worden, kan, naar gelegenheid der zaak, worden aangewezen. (124).

In de documenten wordt de *rubriek van het tarief* vermeld, waaronder de goederen ter berekening der rechten zijn gerangschikt geworden (125).

Art. 128. Wanneer het biljet van aangifte voor invoer ter zee niet voor het geheel of het aangegeven gedeelte overeenstemt met de gen. verkl., wat betreft de soort der goederen, 't getal collis of van losse goederen de hoeveelheid, dan mag men daarop geen paspoort of consent tot lossing afgeven.

De eerste ambtenaar kan echter machtiging verleen tot de afgifte, ingeval de aangever hem voldoende redenen voor het verschil kan opgeven (126).

In het algemeen worden geen documenten afgegeven op aangiften, oogenschijnlijk strekkende om 's Rijks rechten te verkorten,

(123). b. v. voor goederen aan verificatie onderhevig, of die eerst bezichtigd moeten worden. (*Consent tot lossing* n°. 5 IU. e. Dv).

Tot opslag in entrepôt op de losplaats wordt voor die goederen gebruikt een *Consent* n°. 5^a.

Voor accijnsvrije goederen, waarvan geen opnemng gevraagd wordt, heet datzelfde document: *Volgbrief*.

Voor accijnsvrije goederen op vrij verkeer aangegeven en waarvan geen opnemng is gevraagd: *betalings-paspoort* n°. 7.

Bij invoer te lande en langs de rivieren, bij bestemming op crediet of entrepôt *verder dan de losplaats*, en bij overschrijving van termijnen van crediet: *Volgbrieven* n°. 8.

Bij uitvoer van accijnsgoed onder afschrijving of restitutie, bij kustvaart of vervoer over vreemd grondgebied: *Consent tot uitvoer* n°. 9.

Bij uitvoer van lommen: *betalingspaspoort* n°. 9^a.

Bij binnenl. vervoer: *paspoort* n°. 14.

Bij doorvoer: *transitopaspoort* n°. 16. enz.

(124). b. v. "aan 't Hoofd". "In de Noorderhaven".

(125). Niet toepasselijk op binnenl. paspoorten, noch op de gen. verkl. bij invoer langs de rivieren.

(126). In de volgende gevallen zou m. i. daartoe machtiging gegeven kunnen worden: wanneer in de gen. verkl. een verkeerde specie was vermeld of het getal collis, of wel de hoeveelheid gestorte goederen verkeerd ware opgegeven, en de aangever daarvan overtuigd, wilde niet tot de poging tot fraude medewerken, weshalve hij een zuivere aangifte doet. Schipper en stuurman zouden e. q. op grond van art. 209 en 210 worden bekeurd; doch het komt me voor dat men de documenten volgens de aangifte moest afgeven.

b. v. van goederen, merkbaar met dat oogmerk samengesteld uit afgescheidene deelen van eenig geheel, gelijk onparige schoenen enz. In geval van weigering zijn de ambtenaren echter verantwoordelijk.

Art. 129. Ook mogen geen documenten worden verstrekt tot in- of uitvoer aan of van de zee-kusten of stranden des Rijks (127); tenzij bij blijkbare stranding of verongelukkig, bij bezetting der zeeboezems door het ijs of andere zeer bijzondere omstandigheden. In beide laatste gevallen wordt vergunning van de Administratie vereischt (128). Bij stranding niet, omdat dan wordt gehandeld overeenkomstig hoofdstuk V.

Eindelijk is de afgifte van documenten tot in- of uitvoer met post-couriers verboden, tenzij op expres consent van den eersten ambtenaar in loco.

Art. 130. *Geraffineerd zout en vleesch* worden bij invoer tot na de lossing als *accijnsvrij* goed beschouwd en behandeld, omdat er alléén *recht* en geen accijns van is verschuldigd. Het binnenlandsch vervoer van de goederen moet echter gedekt zijn volgens de bijzondere wetten. Tot die dekking wordt derhalve gebezigd het *dubbel-paspoort* (129). Zijn die goederen gelost, dan vallen ze dus onder de bepalingen der wet op zout en geslacht, en vervangt het dubbelpaspoort de accijnskwitantie.

Art. 131. In alle documenten wordt de tijd uitgedrukt, waarvoor ze geldig zijn. Die tijd wordt in redelijkheid gesteld, naar mate van het gebruik, waarvoor ze moeten dienen.

Na verloop van dien tijd verliezen de documenten alle kracht, tenzij de tijd is verlengd op den voet van art. 132 (130).

Ook verliezen de documenten hun kracht bij verandering van transportmiddelen, indien de overlading is geschied buiten

(127). Deze bepaling staat in verband met art. 6 en 55, waarbij is voorgeschreven, dat de invoer en uitvoer ter zee moet plaats hebben langs de wachten, die aan de monden der zeegaten zijn gevestigd. Nu wordt hier de afgifte van document geweigerd voor in- en uitvoer van de zee-kusten of stranden, omdat men in verband met art. 6 en 55 moet aannemen, dat de invoer frauduleus heeft plaats gehad, of bij den uitvoer een poging tot fraude gedaan wordt.

(128). De Prov. Inspecteur verleent deze vergunning onder verplichting, daarvan kennis te geven aan het Hoofdbestuur. (Verz. 1824 n°. 5. art. 66, in verband met verz. 1844 n°. 5 art. 1).

(129). Vergelijk verz. 1861 n°. 39.

(130). De tijd van vervoer kan gesplitst worden voor verschillende afstanden. De biljetten verliezen dan hun kracht met het verstrijken van den tijd, welke voor eenigen bepaalden afstand is aangewezen. De tijd voor vervoer van accijnsgoed zooveel mogelijk te beperken.

voorweten van ambtenaren en zonder dat zij deswege aanteeke-
ning op de documenten hebben gesteld.

Art. 132. Ingeval de belanghebbende onmogelijk in staat is om den tijd, in de documenten voorgeschreven, in acht te nemen, kan die tijd worden verlengd door den eersten ambtenaar in loco, waar de belanghebbende zich ten tijde van het oponthoud bevindt (131).

Is op die plaats geen ambtenaar aanwezig, dan geschiedt de verlenging door het plaatselijk bestuur.

De verlenging geschiedt gratis en ter verantwoording van dengene, die haar heeft verleend.

De oorzaak van het oponthoud wordt op de documenten vermeld.

Indien de termijn voor ter zee uitgaande goederen verstrijkt tusschen den tijd van vertrek uit de ladingsplaats en de aankomst ter laatste wacht, blijven de documenten nog 14 dagen van kracht (132), zoodat dit de afteekening en uitklaring niet belet.

De uitgaande zeeschippers moeten de uiterste wacht aandoen, die in de documenten is aangewezen. Indien echter de schipper bewijst, dat hij om bijzondere redenen verplicht was van koers te veranderen en mitsdien een andere uiterste wacht aan te doen dan mag ook daar de afteekening en uitklaring niet worden geweigerd, wanneer overigens de lading in orde bevonden is.

Art. 133. De documenten tot lading of lossing moeten in handen gesteld worden van de met de verificatie belaste ambtenaren.

Deze doen de verificatie of visitatie vóór of staande het laden of lossen. Gedurende de lading of lossing mogen ze de documenten niet medenemen. Wanneer de lading of lossing niet op één dag afloopt en de aard der lading zulks vordert, worden de biljetten gedurende den nacht door den ontvanger bewaard (133).

Dit laatste moet met *accijnsgoed* steeds plaats hebben. De ontvanger geeft er een bewijs van af.

Na volbrachte lading of lossing en gedane visitatie of veri-

(131). De verlenging wordt geboekt in een verlengboek n°. 13 acc., terwijl er kennis van wordt gegeven aan het kantoor van afgifte. De verlenging moet niet lichtvaardig verleend worden. Men moet zich vooraf overtuigen:

1°) of de in de documenten aangewezen vervoerder zelf de verlenging vraagt;

2°) of de goederen werkelijk voorhanden zijn;

3°) of de omstandigheden werkelijk de verlenging hebben noodig gemaakt. (Verz. 1853 n°. 99).

(132). Waarom is deze uitzondering noodig?

(133). Waarom is dit noodig?

ficatie teekenen de ambtenaren de documenten af, met uitdrukking van dag- en jaartal (134).

Bij lading of lossing van *accijnsgoed* moeten de ambtenaren onafgebroken tegenwoordig zijn.

Voor *accijnsvrij* goed behoeft dit niet, mits ze op de documenten een verklaring stellen, dat de lading of lossing met hun voorkennis is aangevangen en buiten hunne gestadige tegenwoordigheid kan worden voortgezet. Zij zijn echter verantwoordelijk (135).

Art. 134. Geene goederen mogen, tot transport van de eene binnenlandsche plaats naar de andere, worden ingenomen in uitgaande schepen, noch in inkomende schepen of lichters, die nog te lossen hebben; tenzij met permissie van den eersten ambtenaar in loco (136).

Art. 135. Documenten tot *laden* of *lossen* hebben geen kracht vóór zonsop- en na zonsondergang, noch op Zondagen (136^a). De eerste ambtenaar in loco kan daartoe echter vergunning verleenen en daarvan aanteekening stellen op de documenten.

Documenten tot in- of uitvoer of binnenlandischen vervoer zijn evenmin geldig tot transport tusschen zonsonder- en opgang op de 1^e linie *aan de landzijde* (137).

De Administratie kan echter in 't belang van den handel wijzigingen op deze bepaling voorschrijven, zoowel in het algemeen, als in 't bijzonder omtrent postwagens, beurtschepen, enz.

De haring, door ventjagers of eerste buizen aangebracht, de versche visch, oesters en kreeften, de fruiten en andere aan spoedig bederf onderworpen accijnsvrije goederen mogen zonder permissie *ten allen tijde* worden gelost, afgezonden en vervoerd (138).

Art. 136. Uit zee inkomende ladingen *accijnsvrije* goederen in lichters op de losplaats aangebracht kunnen, óf in haar geheel óf elke lichtervracht in 't bijzonder worden aangegeven, naar verkiezing van den aangever. Wordt de geheele partij

(134). Vergelijk art. 149.

(135). Waarom moeten ze bij accijnsgoed steeds tegenwoordig zijn en behoeft dit voor accijnsvrij niet?

(136). Bij overtreding is art. 217 van toepassing.

(136^a). Vergelijk art. 131.

(137). Aan de *zeezijde* zijn ze dus ook bij *nacht* geldig. Waarom is de vervoer bij nacht aan de *zeezijde* ook niet verboden?

(138). 't Verbod van laden en lossen geldt òf voor de *zee*- òf voor de *landzijde*. Dat van *vervoer* alleen voor de *landzijde*. De uitvondering omtrent aan bederf onderhevige goederen ziet zoowel op laden en lossen, als op vervoer.

in eens aangegeven dan wordt met de lossing gewacht, totdat alles is aangebracht en in eens ter visitatie kan worden aangeboden (139). Mocht echter de aangever verlangen dat de successievelijk aangebrachte gedeelten der lading worde gelost en de visitatie geschiede in zijn pakhuis, dan zal zulks niet worden geweigerd, mits het pakhuis afgescheiden zij en met een slot van wege de Administratie worde voorzien.

Art. 137. Geene aangifte van goederen van dezelfde soort, bij de waarde belast, wordt aangenomen, indien de waarde wordt aangegeven op meer dan f 4000.—; tenzij de aangifte geschiedt naarde prijs-courant (zie art. 123) (140).

Indien dus de partij meer dan f 4000.— waarde heeft, moet de aangifte gesplitst worden.

Mocht die splitsing ondoenlijk zijn, dan kan de aangifte ineens worden toegelaten op machtiging van den naastbijzjnden ambtenaar, hooger in rang dan de ontvanger.

Art. 138. Nadat alle ter zee aangebrachte goederen, vergeleken met de gen. verkl. overeenkomstig de Wet gelost zijn, wordt aan den schipper een akte van afrekening afgegeven.

Die akte moet bij de weder uitvaart ter laatste wacht worden vertoond en overgegeven.

Het triplicaat der gen. verkl. wordt ingetrokken. Daarop moeten de visiteurs hebben vermeld:

»Mocht in deze genoemd schip is geheel uitgelost en de lading is conform de verklaring ten onzen overstaan bevonden.»

De akte van afrekening wordt niet verleend dan op vertooning der bewijzen van betaling der inkomende vuur-, ton-, bakken- en loodsgelden (141).

Art. 139. De uitgaande documenten en transitopaspoorten worden, na gedane visitatie en accoord bevinding aan den be-

(139). Dit art. spreekt alleen van *accijnsrije* goederen.

Uit de redactie van dit wetsartikel moet men opmaken, dat als *regel* wordt beschouwd: aangifte van elke lichtervracht in 't bijzonder, en als *uitzondering*: aangifte in massa.

Omdat nu van *accijnsgoed* gezwegen wordt, zal men zich daarvoor aan den *regel* moeten houden, n.l. aangifte van elke lichtervracht in 't bijzonder.

't Komt mij echter voor dat men, behoudens de noodige voorzorgen tegen misbruik, *aangifte in massa* voor *accijnsgoed* kan toelaten, mits die aangifte geschiede binuen 8 dagen na aankomst ter losplaats van den *eersten* lichter.

(140). Wat is het doel van dit verbod en waarom geldt het niet voor aangiften op prijs-courant?

(141). In dorso van de akte van afrekening worden vermeld de surplusprovisien op de gen. verkl. aangeteckend en onder verzegeling gebracht. Indien er geen surplusprovisien aanwezig zijn, wordt daarvan mede aantekening gedaan. (Verz. 1845 n°. 115 en 1847 n°. 166).

langhebbende teruggegeven; uitgezonderd ter uiterste wacht, waar ze worden ingetrokken.

Art. 140. Ook de inkomende paspoorten en de consenten tot lossing worden op de losplaats na visitatie en verificatie ingetrokken.

Des verkiezende kan de belanghebbende een extract of ander bewijs van de intrekking der documenten verkrijgen, ook van volgbrieven, paspoorten en geleibiljetten voor de kustvaart en vervoer over vreemd grondgebied (142).

Art. 141. *Inkomende rivierschippers*, die tusschen de eerste wacht en losplaats, — en *uitgaande zee- en rivierschippers*, die tusschen de laadplaats en laatste wacht genoodzaakt zijn tot lichten, moeten daartoe consent vragen aan den eersten ambtenaar van 't naaste kantoor. Dit consent wordt verleend door aantekening op de documenten.

Ingeval van bewijsbaren hoogen nood mag de schipper, *zonder consent*, tot lichting overgaan; mits hij van het gelichte nauwkeurig aantekening houde op de documenten; en in elk geval de lichten tot de weder inlading der goederen bij de schepen verblijven (143).

Art. 142. Betaalde uitgaande rechten voor goederen, die niet zijn uitgegaan, worden gerestituëerd, op voorwaarde, dat de koopman daarvan verklaring doe vóór de in- of oplading; of wel dat de weder ontlossing of aflading door de ambtenaren zij geattesteerd, binnen den tijd waarvoor het paspoort is verleend. Op bewijs van een en ander doet de ontvanger, bij wien de betaling is gedaan, de teruggave (144).

Op behoorlijk bewijs geschiedt ook teruggave van betaalde rechten wegens goederen verongelukt op *het uitgaan* binnen de zeegaten of vóór het passeeren der laatste wacht (145), of op *het inkomen*, alvorens ter losplaats gekomen te zijn.

Art. 143. Tot invoer, lossing, lading, vervoer en uitvoer van goederen, vrij van recht en accijns, worden geene documenten vereischt; t. w. voor die op het inkomen vrijgesteld, voor zoover het transport in een *binnenwaartsche*, en die op het uitgaan vrijgesteld, in een *buitenwaartsche* richting plaats hebbe. De vrijstelling van document geschiedt op voorwaarde: 1°. dat

Wanneer het triplicaat der gen. verkl. voorzien is van de verklaring des visiteurs dat het schip geheel uitgelost is, dan heeft de schipper aan zijne verplichtingen voldaan en mag hem de akte van afrekening niet geweigerd worden; tenzij hij nog geen vuur-ton-baken- en loodsgeld mocht hebben voldaan. (Verz. 1853 no. 87).

(142). Voor inkomende paspoorten bestaat dit bewijs in een dubbel er van. (Verz. 1861 n°. 39).

(143). Waarin verschillen deze bepalingen van die bij art. 19—22.?

(144). Hoogere tussehenkomst is dus niet noodig. Vergel. art. 73 en 74.

(145). Als bij aant. 144.

het vervoer aan de landgrenzen plaats hebbe bij *dag* en langs de aangewezen heerbanen; 2°. dat er niet gelost of geladen worde uit- of in inkomende of uitgaande zeeschepen, buiten tegenwoordigheid of zonder voorkennis der ambtenaren; 3°. dat bij invoer ten eersten kantore en bij uitvoer ter laatste wacht, schriftelijke aangifte van hoeveelheid, soort, herkomst en bestemming gedaan worde op een boete van *f* 25.— ten laste van den vervoerder. Bij zichtbaar verkeerde opgave wordt de hoeveelheid ten zijnen koste opgenomen. (147).

Bij invoer uit zee wordt de opgave op de akte van inklering gesteld, behoudens nadere aangifte op de losplaats.

Vrij van de formaliteiten, bij dit art. voorgeschreven, zijn de van de nering komende Nederlandsche visschers, bij art. 24 gemeld.

Ondanks de vrijstelling van document voor vrije goederen, hebben de ambtenaren toch altijd recht tot visitatie.

Art. 3 en 4 verz. 1870 n°. 61. Bij invoer van *vrije* goederen, langs de rivieren of te lande, waarvan de visitatie volgens art. 41 A. W. wordt verschoven, wordt de aangifte gedaan op den voet van art. 40 A. W.

Op die aangifte wordt kosteloos een volgbrief afgegeven, die vóór de lossing aan de ambtenaren ter bestemmingsplaats wordt vertoond.

Bij verzuim verbeurt de schipper of vervoerder *f* 50.— tot *f* 300.— boete.

Indien in dit geval verzegeling, plombeering of bewaking wordt toegepast, dan geschiedt deze ten koste van het Rijk. Het schenden der looden of zegels, uitgezonderd ingeval van overmacht, wordt gestraft met een boete van *f* 100.— tot *f* 500 — (148).

Bijzondere bepalingen omtrent de lossing en lading, in- en uitslag en wijze van verificatie van accijnsgoederen.

Art. 7 verz. 1870 n°. 61. Gedistilleerd, wijn, zout, suiker of zeep moeten, wanneer ze doorgevoerd of met afschrijving van accijns uitgevoerd worden, in de uitgaande schepen worden geladen in de gewone laadruimen; tenzij blijke uit eene door de ambtenaren op de documenten gestelde verklaring, dat ze met hun voorweten in een ander met name aangewezen gedeelte van het schip geladen zijn.

(147). Zie omtrent aangifte van kleinigheden verz. 1863 n°. 146. De instructie omtrent *vrije* aangiften verz. 1845 n°. 104.

In sommige gevallen is mondelinge aangifte toegestaan. (Verz. 1863 n°. 146).

(148). Zie voorts verz. 1870 n°. 62 en 117 omtrent de toepassing van deze artikelen.

Waarom zijn de voorzorgen van verzegeling enz. noodig, ofschoon er geen recht verschuldigd is?

Bij bevinding van goederen, in strijd met dit voorschrift elders in het schip geborgen, worden die goederen verbeurd verklaard en de schipper gestraft met een boete van $10 \times$ het bedrag van den accijns (149).

Art. 144. Regel is dat, bij invoer *ter zee*, de lossing plaats heeft binnen 8 dagen na aankomst ter losplaats (150). Wordt de lossing langer uitgesteld, dan worden wakers aan boord geplaatst. Dit geschiedt ook, wanneer de lossing eenmaal begonnen zijnde, niet van elke partij, waarvoor consent is afgegeven, onafgebroken wordt voortgezet.

De Administratie draagt zorg dat er van hare zijde geen oponthoud plaats heeft.

Art. 145. Vóór de afgifte van consent tot lossing (151) moet borg gesteld zijn voor recht en accijns. Wanneer gedurende de lossing de borgtocht onvoldoende wordt bevonden, kan men de lossing staken tot er suppletie is gesteld.

Art. 146. Voor invoer-goederen (152), waarvan de debiteering elders geschiedt of waarvan de accijns ter plaatse van bestemming moet worden betaald, (153) wordt, op bewijs dat deswege de vereischte zekerheid is gesteld, de ter losplaats gestelde borgtocht vernietigd.

Indien echter, bij invoer *langs de rivieren of te lande*, de conditie van den invoerder niet toelaat zoodanig bewijs af te wachten, kan hij de geverifieerde goederen, ten koste van den belanghebbende, bij den ontvanger in bewaring geven, ter ver-

(149). Bij de berekening van deze boete worden dus niet de *rechten* in aanmerking genomen. Wanneer dus bij doorvoer van gedistilleerd b. v. 100 liter ad 50% op een verboden plaats wordt gevonden; is de boete $10 \times f 53 = f 530$.— en niet $10 \times (53. — + 3. —) = f 560$.—

(150). Vergelijk het 2° lid van art. 118.

(151). Van goederen *ter zee* ingevoerd. Bij invoer *te lande* en *langs de rivieren* wordt altijd borg gesteld; tenzij het kleinigheden betreft, waarvan de rechten en den accijns aan 't Expeditie-kantoor dadelijk worden betaald.

Bij invoer *ter zee* wordt aan de eerste wacht geen borgstelling gevorderd, maar in sommige gevallen wel op de *losplaats*; b. v. bij invoer van *accijns-goed* en *accijnsvrijgoed*, waarvan *opneming volgens art. 122 gevraagd wordt*. Dus wordt in 't algemeen borgtocht gevorderd, wanneer de visitatie of verificatie *niet* plaats heeft op een *betalingspaspoort* of *accijnskwitantie*.

(152). Zoowel *ter zee* als *te lande* of *langs de rivieren* ingevoerd.

(153). De accijns van gedistilleerd moet betaald worden ter *bestemmingsplaats*, uitgezonderd hoeveelheden van 15 liter. (Verz. 1863 n°. 76).

Bij invoer van ruwe suiker onder dadelijke betaling, wordt de accijns ter *losplaats* betaald. Ook voor wijn. Voor andere accijnsgoederen ter *losplaats* of *bestemming*.

zekering van het verschuldigde. De rechten en de accijns zijn daarop des noods verhaalbaar op den voet van hoofdstuk XII.

Art. 147. Grondige verificatie moet altijd plaats hebben: 1°. bij invoer, 2°. bij uitvoer onder afschrijving of restitutie, 3°. voor zoover de tegenwoordige wet of de bijzondere wetten die voorschrijven (154), 4°. in 't algemeen, wanneer zulks noodig wordt geacht (155).

Door grondige verificatie wordt verstaan: weging, meting, roeiing, proeving of keuring door twee ambtenaren, waarvan ten minste één in 't bijzonder is aangesteld als weger, meter, roeier, proever of keurder (156).

Art. 148. (157). Opneming van de hoeveelheid dranken op *fast* geschiedt door roeiing.

Indien de belanghebbende zich deswege vóór de lossing verklaart, kan hij de fusten aanvullen, mits de ledige fusten aan de ambtenaren worden vertoond. In dit geval is het voldoende, dat 5 à 10 fusten worden geroeid en naar deze roeiing de geheele partij worde berekend.

Van onregelmatig vaatwerk of andere voorwerpen moet de inhoud bepaald worden onderzocht (158).

De hoedanigheid der dranken wordt bepaald door proeving en opneming der sterkte.

Art. 149. Na gedane verificatie stellen de ambtenaren van hunne bevinding een verklaring op den rug van het document.

Die verklaring strekt tot grondslag voor de betaling van den

(154). B. v. bij uitslag uit entrepôt, bij uitslag van gedistilleerd met overschrijving van crediet, enz.

(155). Men *kan* het dus altijd doen, zelfs dan wanneer de wet het niet bepaald voorschrijft.

(156). Deze bepaling ziet niet op de weging, meting, enz., bedoeld bij art. 240. Die opneming is eigenlijk geen *verificatie*, maar dient slechts om te constateeren de juiste hoeveelheid aangehaalde goederen die onder 't beheer van den ontvanger wordt gesteld. De art. 147 en 151 zijn dan ook niet toepasselijk ingeval van bekeuring en aanhaling. (Zie verz. 1848 n°. 100 en 101).

(157). Het 1^e lid van art. 148 is vervallen. (Zie verz. 1852 n°. 70 § 8).

(158). Bij uitslag en vervoer van gedistilleerd op flesschen of kruiken in kelders, worden in de eerste plaats $\frac{1}{30}$ of hoogstens $\frac{1}{5}$ van de geheele partij kelders uitgekozen, en bij bevinding dat die een gelijk getal flesschen of kruiken van gelijke grootte bevatten, wordt de inhoud van twee of drie flesschen of kruiken uit elk der uitgekozen kelders gewogen en gemeten en daarnaar de geheele partij berekend. Bestaan er echter naar de uitkomst dier opneming termen tot bekeuring, dan wordt de verificatie uitgestrekt tot al de flesschen of kruiken, die zich in de uitgekozen kelders bevinden. Art. 114 § 1 e. verz. 1863 n°. 80, in verband met de res. van 6 Juni 1863 n°. 88).

accijns, het debiteeren van de entrepôt- of credietrekening, de borgstelling, afschrijving, restitutie of anderszins, naarmate het geval is, toegepast op de bijzondere wetten en behoudens de wijzigingen in de tegenwoordige wet vervat (159).

Art. 150. Er kan herverificatie plaats hebben:

a. op vordering van den belanghebbende.

b. » » » een der met het toezicht belaste ambtenaren.

c. op vordering van een ambtenaar van hooger rang.

Zoodanige herverificatie geschiedt ten koste van ongelijk.

Bij herverificatie moet de *geheele* partij worden opgenomen (160).

Zij wordt verricht door een ander Rijks-ambtenaar, daartoe gemachtigd. Diens uitspraak is beslissend; tenzij het verschil bestaat in de sterkte van het gedistilleerd.

Art. 151. AW. art. 32 Wijnwet, en art. 37 Suikerwet van 1865. Er kan een derde verificatie plaats hebben op verzoek van een der partijen, voor zooveel betreft: *a* de sterkte van gedistilleerd; *b* de soort en hoedanigheid van wijn; *c* de soort en klasse van suiker (161).

Van de nader te onderzoeken goederen worden proeven of monsters genomen. Deze worden opgezonden aan den Prov. Inspecteur, nadat ze door den belanghebbende en de ambtenaren verzegeld zijn.

Betreft het gedistilleerd dan wordt de proeve door twee deskundigen onderzocht, waarvan de belanghebbende en de Inspecteur ieder een benoemen. Zijn deze het niet eens, dan benoemen ze te zamen een derden keurder om tusschen hen te beslissen. Bestaat er verschil omtrent de keuze van dien derden keurder, dan wordt hij door het Gemeente-bestuur benoemd.

(159). b. v. Ingeval bij invoer te lande en langs de rivieren de verificatie *niet* plaats heeft aan de *eerste* wacht en er *minder* bevonden wordt dan aangegeven is, dan wordt de accijns van het minder bevondene op de borgtocht verhaald, tenzij de belanghebbende die ter losplaats mocht betalen.

Volgens verz. 1867 n°. 117 moeten de ambtenaren de bevonden hoeveelheid steeds in schrijffletters uitdrukken, zelfs dan, wanneer er geen verschil bestaat. Bij de wet op het gedistilleerd (verz. 1863 n°. 60 art. 114 § 3), is echter bepaald, dat bij *inslag* van gedistilleerd het document voor *conform* wordt afgeteekend, wanneer geen grooter verschil bestaat dan van één ten honderd op de herleide hoeveelheid tot 50 %.

Voor gedistilleerd moet bij uitslag ook vermeld worden het wan der fusten; de warmtegraad en de inzinking van den vochtweger.

(160). Voor *zout* kunnen de ambtenaren ook herverificatie vorderen van een *gedeelte* der partij. (§ 9. Verz. 1852 n°. 70).

Voor wijn hebben beide partijen die bevoegdheid (art. 32 verz. 1870 n°. 127).. Ook voor suiker (art. 37 verz. 1865 n°. 48).

(161). De tweede opneming is dus beslissend, wat de *hoeveelheid* betreft.

Wijn en suiker wordt onderzocht door de daartoe aangestelde commissiën.

Art. 152. Volgens art. 150 geschieden de herverificatiën ten koste van ongelijk. Bedraagt echter het verschil tusschen het eerste en tweede onderzoek of dat tusschen het tweede en derde, minder dan $\frac{1}{25}$, dan komen de kosten van het nader onderzoek ten laste van hem, die het heeft gevraagd (161^a).

HOOFDSTUK XV.

Van de bewaking en verzegeling.

Art. 153. De Administratie is *bevoegd* te doen bewaken, verzegelen of plombeeren alle beladene schepen, vaar- of voertuigen, bij *invoer* tot na aankomst ter losplaats, bij *uitvoer* tot bij het verlaten van 's Rijks grondgebied (162).

Behalve in het geval van art. 154 komen de kosten ten laste van 't Rijk.

De *schippers* (163) zullen echter, op eigen kosten, de wakers, zoo lang zij aan boord zijn, van spijs en drank voorzien. 't Getal wakers is gewoonlijk *twee*, nooit meer dan *drie* (164).

Art. 154. De kosten komen ten laste van den handel, wanneer genoemde voorzorgsmaatregelen bij de tegenwoordige wet zijn *bevolen of speciaal geautoriseerd* (165).

De wakers krijgen in dit geval, behalve spijs en drank f 1.50

(161^a). Vergelijk Art. 38 § 1 der Suikerwet van 1865 N°. 48.

(162). Deze voorzorgsmaatregelen worden o. a. steeds toegepast:

- a) bij invoer van accijns-, of hoog belaste accijnsvrije goederen;
- b) op goederen ingeklaard als onbekend, of onder de algemeene benaming van koopmanschappen;
- c) bij inklaring van collis in dispuut;
- d) op bijleggers;
- e) bij inklaring van gestorte goederen in vreemde maat of gewicht;
- f) bij invoer langs de rivieren, wanneer de visitatie of verificatie wordt verschoven tot op de losplaats;
- g) bij uitvoer van accijnsgoed onder afschrijving of restitutie;
- h) bij invoer van gouden en zilveren werken.

(163). De *schippers*; dus hebben de wakers daarop geen recht bij begeleiding van *voertuigen*.

(164). Men verzegelt of plombeert de toegangen tot de lading. Is dit niet voldoende, dan de collis of de goederen zelve.

Bij onvoldoende of ondoelmatige verzegeling wordt de betrokken ambtenaar gestraft.

(165). Dit is niet onbillijk, want deze gevallen zijn bijna alle de zoodanige, welke de belanghebbenden zelve voorkomen kunnen: b. v. die volgens b—f, aant. 162.

per 24 uren, ook voor de terugreis. Voor de terugreis mag men echter niet meer dan 4 dagen rekenen.

Volgens art. 3, wet van 1870, komen de kosten ten laste van het Rijk, in geval van invoer van *vrije* goederen, waarvan de visitatie tot op de losplaats wordt verschoven.

Volgens art. 38 § 1° verz. 1865 n°. 48 komen de kosten van verzegeling en plombeering van suiker, *in elk geval* ten laste van 't Rijk.

Art. 155. Schending van plombs of zegels wordt gestraft met eene boete van $10 \times$ 't recht en den accijns van de goederen, waarop de plombeering of verzegeling is toegepast.

Omdat voor *vrije* goederen deze boete = 0 zou zijn, is bij art. 4 wet van 1870 bepaald, dat de boete zal bedragen f 100 tot f 500, in geval van schending der plombeering of verzegeling van *vrije* goederen, *bij invoer langs de rivieren of te lande* (166).

De boete komt ten laste van schipper of vervoerder.

Is de schending, bedoeld bij art. 155, AW. een gevolg van toevallige omstandigheden, die geene verdenking van fraude aan de hand geven, of in geval van art. 4 wet van 1870 een gevolg van overmacht, dan wordt de boete niet toegepast.

Art. 156. Het ongeschondene der plombs of zegels, of de tegenwoordigheid van wakers, beveiligt niet tegen bekeuring, indien bij latere visitatie verschil in specie of hoeveelheid bevonden wordt. In dit geval rekent men, dat er verwisseling, onttrekking of bijvoeging heeft plaats gehad.

HOOFDSTUK XVI.

Van het vervoer binnen 'slands (167).

1°. Aangaande accijnsvrije goederen.

Art. 157. Tot dekking der inlading, van het vervoer en de lossing op *onvrij* territoir (168) worden afgegeven binnenlandsche

(166). Dit art. ziet dus niet op *vrije* goederen *ter zee* ingevoerd. Wanneer nu bij generale verklaring, *vrije* goederen (b. v. steenkolen worden worden aangegeven, en men vermoedt, dat er onder de lading *belastbare* goederen verborgen zijn, dient men *bewaking* toe te passen; want, ingeval men het schip had verzegeld, zou de schipper onderweg de zegels verbreken, de belaste goederen overboord zetten en gerust zijn, dat men hem ter losplaats niet kan straffen, omdat men dáár slechts *steenkolen* (*vrije* goederen) bevindt; want het recht 0. de boete $10 \times 0 = 0$.

(167). Alleen in- en uitvoer is belast, dus niet het *binnenlandsch vervoer*; waartoe dienen dan de bepalingen van dit hoofdstuk?

(168). Op *vrij* terrein is geene dekking noodig. Zie de omschrijving van dit terrein bij art. 162 en 163.

paspoorten (169). De paspoorten worden verkregen op aangiften, overeenkomstig hoofdstuk XIII, ten kantore van inlading of het naastbij gelegene.

Zij wijzen o. a. aan, de te houden route en des noodig de posten onderweg, waar ze ter afteekening moeten worden ver- toond.

Voor *lommen* wordt borg gesteld ten bedrage van het *uitgaand* recht; voor ten uitvoer verboden goederen, ten bedrage van de dubbele waarde (170).

Art. 158. Het bedrag van den borgtocht vervalt aan het Rijk, indien het paspoort niet binnen zes weken (171) ten kan- tore van afgifte is terugontvangen (172), voorzien van een ver- klaring van een ambtenaar, dat de goederen binnen den voor het vervoer bepaalden tijd zijn aangekomen en gelost.

Dag en jaartal wordt daarbij uitgedrukt (173).

Bij ontstentenis van ambtenaren ter bestemmingsplaats wordt die verklaring gesteld door een persoon, daarvoor door het plaat- selijk bestuur aangesteld. De houder betaalt in dit geval 10 cent voor elk paspoort.

Art. 159. Wanneer verzuimd wordt de paspoorten op de daar- voor aangewezen posten te doen afteekenen, houden ze op het vervoer te dekken (174).

Art. 160. Voor goederen, waarvan het invoerrecht meer dan 4°/_o van de waarde bedraagt, b. v. manufacturen, en ook voor ten invoer verboden goederen, mogen geene binnenlandsche pas- poorten worden afgegeven tot vervoer in binnenwaartsche rich- ting op de 1° linie (terrein omschreven bij art. 177) (175).

Dit verbod geldt echter niet: 1° wanneer de in- of oplading geschiedt in besloten steden of forten (176); 2° wanneer blijkt

(169). I, U, Dv. n°. 14.

(170). Waartoe dient deze borgstelling? Zie omtrent de aangifte en strekking der paspoorten o. a. verz. 1827 n°. 104 en 1852 n°. 20.

(171). Zie art. 281.

(172). Zie over de wijze van terugzending verz. 1863 n°. 166.

(173). De Prov. Inspecteurs kunnen teruggave van den borgtocht auto- riseeren, ingeval het paspoort is verloren gegaan of door verzuim van den schipper niet afgeteekend is, mits blijke van het verblijf der goederen binnen's lands.

(174). In dit geval wordt dus art. 219 in verband met a. t. 205 toegepast.

(175). Was dit verbod niet in de wet opgenomen, dan zou de smokkel- handel zeer gemakkelijk zijn. Immers men zou de goederen bij een goede gelegenheid over de grens voeren en dan onmiddellijk bij den ontvanger een paspoort vragen om voor het verder vervoer gedekt te zijn.

(176). Waarom kan deze uitzondering worden toegestaan?

van den inlandschen oorsprong (177), en 3° wanneer blijkt van den wettigen invoer door overlegging van het dubbelpaspoort van betaalde rechten (n° 7 IU en Dv). Dit dubbelpaspoort wordt dan afgeschreven of ingetrokken.

Art. 161. Zonder binnenlandsche paspoorten kunnen worden vervoerd:

- a. Kleine partijen levensmiddelen en andere waren voor huiselijk gebruik en dagelijksche behoeften.
- b. Voortbrengselen van den grond en versche vruchten, die van de akkers of boomgaarden naar de schuren of uit de schuren naar den molen of de markt gebracht of van daar teruggevoerd worden.
- c. Verhuisboedels.
- d. Vijf kilogrammen lomp (vz. 1862 n° 100 art. 24).
- e. Goederen in een binnenwaartsche of zijdelingsche richting vervoerd wordende in zoodanige hoeveelheid, dat het invoerrecht niet meer dan f 1.00 zou bedragen.

Omtrent de vervoer aan de *zee-zijde* van goederen, genoemd bij letter *d* en *e*, zal de vrijdom zich uitstrekken tot de drievoudige hoeveelheid, dus voor lomp tot 15 kilogram.

- f. Materialen voor dijk-, polder- en zeeuwingswerken en voor 's rijks fortificatiën, mits daarvan blijke bij attest, afgegeven door of van wege het departement of de autoriteit aan of door welke de levering of verzending geschiedt.

Voorts kan de administratie, op aanvraag, de vrijstelling voor andere goederen toestaan, naarmate van omstandigheden, in 't belang van fabrieken, trafieken of andere bedrijven.

Hij, die misbruik maakt van de vrijstelling door uit- of invoer der van paspoort vrijgestelde objecten, wordt gestraft als fraudeur, volgens art. 205 (178).

Art. 162. Paspoorten worden niet vereischt tot vervoer op *vrij* terrein, d. i. buiten den bij K. B. van punt tot punt aangewezen afstand van de grenzen. Het terrein tusschen die aangewezen punten en de grenzen, noemt men *de Linie*. De afstand

(177). De oorsprong behoeft juist niet door schriftelijke bewijzen gestaafd te worden. Als de ambtenaren er zedelijk van overtuigd zijn is het voldoende. Aan de *soort* der goederen kan men het veelal weten.

(178). Op grond van deze bepaling is toegestaan dat door de Prov. Inspecteurs admissiën tot vrijstelling van paspoorten worden verleend aan *marskramers*. Die admissiën zijn één jaar van kracht. De paspoorten worden dan vervangen door gelebiljetten. Zij zijn voor niet geplombeerde goederen hoogstens 5 dagen op de 1e linie en 10 dagen op de 2e linie geldig. Voor geplombeerde hoogstens 15 dagen. 't Verbod van art. 160 ziet ook op de afgifte van deze gelebiljetten. Zie verz. 1823 n°. 53).

Voorts is de vervoer van *granen* vrijgesteld op de 2^e linie, zoodat deze alleen op de 1^e linie gedekt behoeven te zijn. (Verz. 1848 n°. 78 en 107.

tusschen *deze* punten en die bedoeld bij art. 177, noemt men de 2° linie, en het terrein bij art. 177 omschreven, de 1^e linie. De 1° en 2° linie is onvrij territoir voor accijnsvrije goederen. Alleen de 1^e linie voor accijnsgoederen (179).

In het algemeen is de afstand tusschen de grenzen en de aangewezen punten (plaatselijke omstandigheden uitgezonderd) 22000 meter of bijna 4 uren gaans *aan de landzijde* en aan de zeezijde 2600 meter of een klein half uur gaans van de *zeestranden*; d. i. van dáár, waar, bij gewonen vloed, de dijken, duinen en dammen door de zee worden bespoeld. Onder het onvrij terrein zijn begrepen de zoomen van de monden der zegaten, tot dáár waar het kantoor van in- en van uitklaring is gevestigd en aan de kusten van *Friesland* en *Groningen*, tot aan den binnenwaartschen voet der dijken (180). In dit opzicht wordt echter dat gedeelte van de provincie *Groningen*, hetwelk stuit aan de *Eems* of *Dollart*, beschouwd als zeestrand (181).

Art. 163. Onder het onvrij terrein behooren niet de binnenwateren, door dammen of sluizen van de onmiddellijke gemeenschap afgescheiden met de rivieren, die op vreemd grondgebied ontspringen of in zee uitloopen.

Dat gedeelte van een rivier, 't welk valt binnen den afstand in art. 162 genoemd, is *onvrij*. In dien afstand zijn bij dit art. echter enkele wijzigingen gebracht.

Art. 164. Vaste veer- en marktschippers, over wiens veer een commissaris is aangesteld, dekken hunne goederen niet door binnenlandsche paspoorten, maar door vrachtljsten, houdende specifieke opgave van de ingeladen goederen. Zij zijn vrij van borgstelling. De administratie bepaalt het model van de vrachtljsten. Zij worden door schipper en commissaris geteekend en, even als de paspoorten, bij de lading en lossing door de ambtenaren gevisceerd en afgeschreven (182).

(179). Oppervlakkig beschouwd is het vreemd, dat het onvrij terrein voor accijnsgoed beperkter is dan voor accijnsvrij goed, ofschoon de accijns in den regel veel hooger is dan het recht en dus des te meer zekerheidsmaatregelen noodig zijn. Bij eenig nadenken is dit echter duidelijk. Immers, is men met accijnsgoed het onvrij terrein gepasseerd, dan valt men toch onder de bepalingen der bijzondere wet en deze schrijft ook dekking van het vervoer voor. (Suiker en wijn maken echter weer uitzondering).

Met accijnsvrij goed is dit anders. Buiten het onvrij terrein kan men er niets meer aan doen. Zij zijn daar aan geen enkele bepaling meer gebonden; 't Was dus noodig voor dat terrein grooter uitgebreidheid te nemen.

(180). Ook de *vadden* zijn dus onvrij.

(181). Derhalve van den *bûtenwaartschen* voet der dijken tot 2600 meters naar binnen is hier onvrij territoir.

(182) Voor schepen, die meer dan ééne vaste beurt uitoefenen, worden voor elke losplaats afzonderlijke lijsten opgemaakt, of in de principale lijst

Het recht om op vrachtlĳst te varen wordt verkregen door een *vrijbrief* van den Prov. Inspecteur. Die vrijbrief wordt om de twee jaren vernieuwd.

De vrijbrief wordt niet verleend dan op vertoon der akte van aanstelling als veerschipper, van de betrokken gemeentebesturen.

Wanneer er bijzondere redenen voor bestaan kan de vrijbrief worden geweigerd.

De schipper, die op een verjaarden vrijbrief vaart, verbeurt een boete van *f* 100 (183).

Misbruik van den vrijbrief heeft intrekking ten gevolge, onverminderd de actie of bekeuring, waartoe dat misbruik aanleiding zou kunnen geven.

2°. *Aangaande accijnsgoederen.*

Art. 165. Voor de meeste accijnsgoederen is bij de bijzondere wetten dekking van het vervoer voorgeschreven. De bepalingen daaromtrent van de bijzondere wet gelden dan niet voor de 1° linie aan de *landzijde* (terrein art. 177) (184). Op de 1° linie aan de *landzijde* worden, omtrent den vervoer, de bepalingen van art. 165—169 der Alg. Wet toegepast.

Art. 166. De volgende hoeveelheden moeten gedekt zijn:
Zout meer dan één kilogr. (1° linie landzijde).

de goederen voor elke plaats afzonderlijk vermeld. Voor *inlading* in verschillende plaatsen is het *plicht* afzonderlijke lijsten optemaken. (Zie verder verz. 1841 n°. 132 en 1842 n°. 135).

(183). Als de vrijbrief verjaard is, maar hij kan zijn goederen dekken door paspoorten, dan is er natuurlijk geen sprake van bekeuring.

Goederen, voorzien van document, behoeven dan ook niet op de vrachtlĳst vermeld te worden.

(184). Uit de uitdrukking aan de *landzijde* volgt, dat bij vervoer aan de *zeezijde* de bijzondere wet wordt toegepast.

Deze bepalingen zijn echter bij latere bijzondere wetten aanmerkelijk gewijzigd; t. w. voor *gedistilleerd* moet een hoeveelheid, die na herleiding tot 50 % meer dan ½ liter bedraagt, gedekt zijn, voor zooveel betreft de de 1° en 2° linie (art. 162) in de provincie *Groningen*. Door personen ben. 16 jaar mag daar *niets* zonder document vervoerd worden. Bij zoodanigen vervoer zonder document, wordt het met de flesschen of andere voorwerpen, waarin het zich bevindt vernietigd, als het volumen minder dan *vijf* liter bedraagt. Is het vijf liter of meer dan wordt het opgebracht.

Voor de overige provinciën staat de linie gelijk met vrij terrein, zoodat één liter van ben. 50 % sterkte, of voor gedistilleerd van hoogere sterkte, eene hoeveelheid, die na herleiding tot 50 %, één liter of minder bedraagt, vrij vervoerd kan worden. (Verz. 1870 n°. 61 art. 9 en verz. 1865 n°. 59).

Voor *wijn* gelden art. 166, 167 en 169 ook voor vervoer aan de *zeezijde*. (Verz. 1870 n°. 61 art. 40).

Ook voor suiker. (Verz. 1865 n°. 48 art. 39).

Zeep, meer dan één kilogr. (1° linie landzijde).

Gedistilleerd, (zie aant. 184).

Wijn, meer dan drie liter (1° linie zee- en landzijde).

Azijn, meer dan drie liter (1° linie landzijde).

Bier, » » veertig liter (1° linie landzijde).

Suiker, » » drie kilogr. (1° linie zee- en landzijde).

De dekking geschiedt door geleibiljet, afgegeven ter plaatse van uitslag. 't Wijst de te houden route aan en des noods, de posten, waar het ter afteekening moet worden aangeboden.

Art. 167. Behalve voor *azijn* en *bier* worden geen geleibiljetten afgegeven dan op vertoon van accijns-kwitantien, niet ouder dan zes maanden, tenzij die termijn verlengd is door den ontvanger. (Voor zachte zeep 3 maanden).

Ingeval van verhuizing wordt geen vertooning van kwitantie gevorderd.

Art. 168. Voor vervoer van een plaats op de 1° linie aan de *landzijde*, (voor suiker ook aan de zeezijde) in *binnenwaartsche* richting, mogen geene geleibiljetten worden afgegeven (185); tenzij in de volgende gevallen:

a. van verhuizing;

b. van vervoer uit besloten steden of forten;

c. van vervoer door fabrikanten of kooplieden, die crediet voor den accijns genieten.

Art. 169. Geleibiljetten, die niet op de aangewezen posten zijn afgeteekend, zijn krachteloos.

HOOFDSTUK XVII.

Van den vervoer van de eene binnenlandsche plaats naar de andere over vreemd grondgebied en van de kustvaart.

Art. 170. Deze vervoer heeft voor accijnsvrije goederen plaats op binnenlandsche paspoorten. (IU. en Dv. no. 15).

Borgstelling voor de uitgaande rechten (186), even als bij gewoon binnenlandsch vervoer.

Deze paspoorten moeten echter altijd luiden op een plaats, waar een kantoor is (187).

Na lossing en visitatie wordt het paspoort ingetrokken, afgeteekend en teruggezonden. Bij de terugontvangst wordt de gestelde borgtocht vernietigd.

Art. 171. De schippers en voerlieden moeten, aan de laatste

(185). Waarom niet? Vergelijk aant. 175.

(186). Dus alleen voor *lommen*.

(187). Dit behoeft bij gewoon vervoer niet, waarom bij dit wel?

wacht op het uitgaan en aan de eerste wacht op het inkomen, de goederen ter visitatie aanbieden en de documenten doen afteekenen. Bij verzuim verliezen de documenten hun kracht.

Art. 172. Ten aanzien van dit vervoer worden accijnsgoederen, waarvan de accijns is betaald, met accijnsvrije gelijk gesteld en dus overeenkomstig art. 170 behandeld.

Wanneer de accijns niet is betaald en er dus af- en overschrijving moet plaats hebben, mag dit vervoer niet worden toegelaten in mindere hoeveelheden dan bij de bijzondere wetten daarvoor, of voor uitvoer onder afschrijving, is bepaald.

Art. 173. In het laatste geval geschiedt het vervoer op consent tot uitvoer (IU en Dv n°. 9). Dit wordt verkregen na aangifte en op den voet als bij uitvoer onder afschrijving, des dat de laatste afteekening moet geschieden ter plaatse van bestemming. Deze consenten worden onderweg met geene andere documenten verwisseld. Overigens gelden daaromtrent de strafbepalingen en voorschriften dezer wet omtrent verificatiën, lading, lossing, uit- en invoer.

Art. 174. De consenten worden niet teruggezonden, maar blijven ten kantore van bestemming. Na verificatie, accoordbevinding en debiteering geeft de ontvanger daarvan kennis aan het kantoor van afgifte, opdat de afschrijving op de rekening van den afleveraar kan plaats hebben.

Art. 175. Voor zout, wijn en gedistilleerd zullen in geen geval eenige documenten tot voorschreven vervoer mogen verleend worden (188).

Art. 176. Schepen, die ter kustvaart uitgaan, moeten voorzien zijn van een positieve of negatieve akte van afrekening. Vertrekken ze *in ballast*, dan krijgen ze er afschrift van om bij latere uitvaart te kunnen dienen.

Zij moeten voorts op de gewone wijze uit- en inklaren. (Zie v. 1860 n°. 83).

HOOFSTUK XVIII.

Van verboden nederlagen.

Art. 177. Het hebben of aanleggen van magazijnen en nederlagen van goederen op de 1^e linie is verboden.

Die linie is van punt tot punt bij K. B. aangewezen. De (188). Ten aanzien van *wijn* kan men zich van deze bepaling rekenschap geven, omdat hij gemakkelijk versneden kan worden en het alcoholgehalte niet in de documenten wordt uitgedrukt. De identiteit kan dus ter plaatse van bestemming moeielijk worden nagegaan.

Voor *zout* zie ik geen kans een gegronde reden voor dit verbod op te geven.

Nu het onderscheid tusschen buiten- en binnenlandsch gedistilleerd nagevoeg opgeheven is, zie ik daarvoor ook geen grond voor dit verbod.

uitgestrektheid er van is in 't algemeen aan de landzijde 5500 meters (bijna een uur gaans) van de grenzen en aan de zeezijde 2600 meter (een klein half uur gaans), even als bij art. 162 is omschreven.

Voor gedistilleerd strekt dit verbod zich ook uit tot de 2^e linie. (vz. 1865, n°. 59, art. 10).

Overtreding van dit verbod wordt gestraft: met verbeurte der goederen en een boete van $10 \times$ 't recht en den accijns. Die boete moet worden betaald door hem of haar in wiens pand of andere voor afsluiting vatbare plaats, de goederen zijn nedergelegd. De boete wordt echter *niet* toegepast, wanneer als gegeloofbaar kan worden aangenomen, dat de nederlagen buiten zijne of hare voorkennis is geschied of van het aanwezen der goederen vóór het begin van het onderzoek aangifte is gedaan.

Voor *accijnsgoed* wordt bovendien, hij die ze koopt of wel toelaat of opneemt in een aan hem toebehoorend pand, met de wetenschap, dat het in strijd met de wet is ingevoerd of vervoerd, gestraft, alsof hij zelf den onwettigen invoer of vervoer had bedreven (189).

Art. 178. Het voorschreven verbod is niet van toepassing in besloten steden of forten. Ook niet aan de landzijde in plaatsen verder dan 1000 meter van het vreemd grondgebied gelegen en waarvan de kom bestaat uit een bevolking van 2000 zielen of daarboven (190).

Art. 179. Evenmin ziet het verbod op: versche vruchten en producten van den grond; *accijnsvrije* goederen, waarmede een gepatenteerd koopman of winkelier zijn kleinhandel drijft, mits de hoeveelheid niet meer bedrage dan redelijkerwijze te veronderstellen is voor zijn debiet noodig te zijn; (191) consumabele waren bij particulieren tot huiselijk verbruik voorhanden; grondstoffen of voortbrengselen der op de 1^e linie bestaande fabrieken, die zich in derzelve etablissementen bevinden.

Wat aangaat stukken katoen, wollen of andere manufacturen of lijnwaden, (uitgezonderd die van hennep, vlas of werk) deze zullen, zoodra hunne bewerking op het weefgetouw is begonnen, van wege de Administratie worden gelood of van een ander herkenningsteeken voorzien.

(189). Deze bepaling van art. 8 verz. 1870 n°. 61, ziet ook op *vrij* terrein.

(190). Waarom is de nederlage van goederen op de 1^e linie verboden, en waarom kunnen deze uitzonderingen worden toegestaan?

(191). Dit hangt dus van 't oordeel der ambtenaren af. Het aangegeven debiet voor patent geeft eenigszins een maatstaf aan de hand. Zie voor *accijnsgoed* art. 184.

Art. 180. Op de 1^e linie mag, zonder Koninklijke toestemming, geen oprichting plaats hebben van eene nieuwe zoutziederij, suikerraffinaderij, brouwerij, branderij, distilleerderij of azijnmakerij, spijker-, papier-, wollen-, stoffen- of andere groote fabriek, noch van molens.

Art. 181. Overal, waar *geene magazijnen of nederlagen zijn mogen* (192), zijn de ambtenaren bevoegd onderzoek te doen in alle huizen en panden, waar zij het aanwezen van verboden magazijnen of nederlagen vermoeden (193).

In geval van *zeer bijzondere* vermoedens, dat eenig pand is dienstbaar gemaakt tot berging van *gesloken* goederen, zal de bevoegdheid tot visitatie zich ook uitstrekken tot zoodanig pand in open plaatsen van meer dan 2000 zielen. Ten aanzien van *accijnsvrije* goederen zelfs tot open plaatsen op de 2^e linie. Een en ander met dit effect, dat de gevonden wordende goederen, die vreemd zijn aan het bedrijf en de gewone behoefte van den gebruiker van het pand, beschouwd zullen worden als een verboden nederlage, waarop art. 177 van toepassing is.

De visitatie geschiedt *bij dag* en met adsistentie van een gemeente-ambtenaar. De adsistentie wordt schriftelijk aangevraagd. De ambtenaren zijn verantwoordelijk voor alle klachten, die het gevolg van het onderzoek kunnen zijn.

De mindere ambtenaren moeten vergezeld of geautoriseerd zijn door den Ontvanger of een anderen superieuren ambtenaar van denzelfden of hooger rang. Deze ambtenaar zorgt, dat de visitatiën niet noodeloos worden vermenigvuldigd en de ingezetenen niet aan vexatie worden blootgesteld. Voor schaden en nadeelen zijn de ambtenaren verantwoordelijk.

Art. 182. Wanneer goederen aan het onderzoek der ambtenaren worden onttrokken, tijdens deze dezelve vervolgen, en ingebracht in eenig pand of andere voor afsluiting vatbare plaats, zal de visitatie van zoodanig pand of plaats op heeter daad kunnen plaats hebben, zonder adsistentie en autorisatie, mits die panden zijn gelegen op de 1^e linie, zoowel aan zee- als *landzijde* (194).

(192). Deze bevoegdheid strekt zich dus niet uit tot steden en forten en plaatsen, bij art. 178 genoemd. Deze staan dus ten aanzien der visitatie gelijk met *vrij* terrein. Let echter op hetgeen volgt.

Ten aanzien van gedistilleerd is deze bepaling dus ook van toepassing op de 2^e linie.

(193). De hoofdbewoners van aan visitatie onderworpen panden zijn gehouden, elke daarin aanwezige afgesloten ruimte (kasten, kisten, enz.) voor het onderzoek te openen, en zijn bij weigering strafbaar, volgens art. 324. (Verz. 1870 n°. 113).

(194). Voor gedistilleerd uitgebreid tot de 2^e linie. (Verz. 1865 n°. 59 art. 10)

Ook kan bij vervolging de visitatie dadelijk geschieden in panden op de 2^e linie.

De goederen in bedoelde panden gevonden, worden als dan geacht een verboden nederlage uit te maken en mitsdien art. 177 er op toegepast. Is ook de frauduleuze ver- of invoer voldoende te constateeren, dan worden bovendien art. 219 en 205 toegepast.

Art. 183. Van elke huis-visitatie wordt een proces-verbaal opgemaakt, onverschillig of zij van een bekeuring is achtervolgd of niet (195). Daarin wordt o. a. vermeld:

De redenen, die aanleiding tot de visitatie hebben gegeven.

Dag, uur en plaats.

Naam van den gebruiker van het pand.

Uitslag der visitatie, enz.

Ingeval van art. 182 bovendien dag, uur en plaats, wanneer en waar de ambtenaren de goederen, schepen of vervoermiddelen het eerst in het oog hebben gekregen, de wegen en wateren, die ze gevolgd zijn en het tijdstip der binnen bringing in genoemde panden.

De gebruiker van het onderzochte pand krijgt afschrift van het proces-verbaal.

Art. 184. De bepalingen van art. 177—183 zijn in 't algemeen en op accijns- en op accijnsvrije goederen van toepassing. Ten aanzien der accijnzen in 't bijzonder worden voorts de bepalingen van art. 185—189 toegepast.

Art. 185. Het verbod van nederlage strekt zich niet uit:

1°. Tot die goederen, welke zonder document *vervoerd* kunnen worden (196)

2°. Tot de goederen, welke gepatenteerde kooplieden, winkeliers en debitanten voor hunnen handel noodig hebben, mits de inslag met kwitantien van betaalden accijns of vervoerbiljetten van geen ouder datum dan zes maanden zij gejustificeerd.

3°. Tot goederen door fabrikanten of kooplieden onder crediet opgeslagen.

4°. Tot goederen bij particulieren voor huiselijk gebruik voor-

(195). Ingeval de visitatie niet door bekeuring is achtervolgd, is het proces-verbaal niet aan bepaalde formaliteiten onderworpen.

Het doel van dit proces-verbaal is, om de hoofdamttenaren in de gelegenheid te stellen na te gaan of de ambtenaren de voorschriften der Wet behoorlijk hebben opgevolgd, en of ze zich ook aan vexatie enz. hebben schuldig gemaakt.

(196). Aan de *landzijde* moeten alle accijnsgoederen gedekt zijn; doch aan de *zeezijde* is het vervoer van *bier* en *azijn* vrij; ergo, is dáár ook de nederlage van die goederen vrij.

handen; mits door document, niet ouder dan zes maanden, (196^a) gedekt, wanneer de hoeveelheid grooter is dan 1 kilogr. zout (197); 1 kilogr. zeep; 1 liter gedistilleerd van 50 % of mindere sterkte. Bij hoogere sterkte een hoeveelheid, die na herleiding 1 liter ad 50 % bedraagt. In elk geval wordt als verboden nederlage aangemerkt alle gedistilleerd van hoogere sterkte dan 70 %, niet gedekt door wettig bewijs van inslag, met uitzondering van die soort gedistilleerd, welke volgens art. 111 § 4 der verz. 1863 n°. 60 vrij binnen dezelfde gemeente vervoerd mag worden (197^a); azijn 6 liter en bier 80 liter; suiker 3 kilogram.

Alles berekend per ziel of lid des huizes, waaronder niet begrepen worden:

Voor zout, kinderen beneden 12 jaar.

Voor zeep, bier en azijn, kinderen ben. 5 jaar.

Voor gedistilleerd, kinderen ben. 18 jaar en niet meer dan twee dienstboden medegerekend.

Voor suiker worden alle leden des gezins medegerekend.

De hoeveelheid wijn, die ongedekt voorhanden mag zijn, wordt berekend per huisgezin op 116 liter, wanneer er geen dienstboden zijn; 231 liter wanneer er één is. De laatste hoeveelheid wordt voor elke dienstbode daarboven, vermeerderd met 78 liter (198).

De tijd van geldigheid der documenten kan, op verzoek der houders, worden verlengd.

Art. 186. Hij, die op de 1e linie een winkel of nering in accijnsgoed wil oprichten, moet daarvan aan den ontvanger schriftelijke aangifte op zegel doen (199), minstens 40 dagen vóór de oprichting. De ontvanger geeft reçu af en zendt de aangifte dadelijk aan den Prov. Inspecteur, die zoodra mogelijk zal beslissen of de oprichting al dan niet kan worden toegestaan. Is vóór het einde der termijn van 40 dagen geen beschikking aan den aangever beteekend, dan kan de oprichting doorgaan. Bij weigering kan de belanghebbende zich beroepen op het Hoofdbestuur.

Art. 187. De kooplieden, winkeliers en debitanten op de 1^e linie (voor gedistilleerd ook die op de 2^e linie) (200), buiten besloten steden of forten wonende, zullen zich gedragen naar de volgende bepalingen:

(196^a). Z. Zeep, drie maanden.

(197). In Overijssel, Drenthe en een deel van Groningen, overigens 5 kilogr.

(197^a). Zie art. 7 tot 9 verz. 1865 n°. 59.

(198). Is het aantal dienstboden een goede maatstaf?

(199). Zie verz. 1854 n°. 72.

(200). Verz. 1865 n°. 59 art. 10.

1°. Zij moeten hun inslag bewijzen door accijns-kwitantien of geleibiljetten niet ouder dan zes maanden.

2°. Elke uitslag moet gedekt zijn door een geleibiljet, op boete van f 25.— tenzij de hoeveelheid niet meer bedraagt dan: Zout, 1 kilogr. Suiker, 3 kilogr. Wijn 3 liter, (201).

3°. De ontvanger geeft geen geleibiljet af dan op aanvraag van den afleveraar en op vertoon van bewijs van inslag. Op den rug daarvan wordt de uitgeslagen hoeveelheid afgeschreven.

4°. Bij peiling of visitatie zal het zout, de wijn, de suiker of het gedistilleerd in de lokalen der neringdoenden voorhanden, en waarvan de wettige inslag niet door documenten bewezen kan worden, worden geconfisqueerd; en de eigenaar zal daarenboven een boete van den tiendubbelen accijns van de overmaat betalen (202).

Art. 188. Ten einde den uitslag gemakkelijk te maken, zal de ontvanger aan de neringdoenden, die zulks verzoeken, registers kunnen afgeven, bevattende aangiften van uitslagen, ter vervanging van de aanvragen om geleibiljet.

De afleveraar vult de aangifte in; o. a. hoeveelheid en soort van goederen en uur en datum van afgifte. Na onderteekening stelt hij ze aan den vervoerder ter hand.

Deze aangifte vervangt het geleibiljet tot aan het kantoor van den ontvanger. De ontvanger trekt de aangifte in en geeft voor het verder vervoer en inslag een behoorlijk geleibiljet af. Hij verzamelt de aangiften. Na verloop van minstens 8 dagen schrijft de ontvanger de uitgeslagen hoeveelheden, met vermelding van het getal aangiften, op den rug der documenten van inslag af. Daartoe moet de neringdoende zich, op door den ontvanger bepaalde tijdstippen, ten kantore voevoegen. Na liquidatie worden de aangiften van uitslag doorgehaald en blijven ze bij den ontvanger berusten.

Art. 189. De bedoelde registers van aangiften zijn met strooken. Zij worden door den ontvanger gequoteerd en geparafeerd. Als ze volgeschreven zijn, trekt hij ze in en verzamelt ze met de doorgehaalde aangiften, die er uit zijn afgegeven.

Hij, die een register bekomen heeft, moet rekening doen van het gebruik der aangiften, die er in vervat waren.

De Prov. Inspecteur kan tijdelijk of op den duur de gunst van het houden van dergelijke registers ontzeggen aan hem, die reden geeft om te gelooven, dat hij er misbruik van heeft gemaakt, behoudens beklag bij het Hoofdbestuur.

(201). Op uitslag, inslag en vervoer van gedistilleerd is de bijzondere wet van toepassing. (Art. 111 § 5 verz. 1863 n°. 60).

(202). De bepalingen van n°. 4 art. 187 zijn nog van toepassing op gedistilleerd en wel op de 1^e en 2^e linie. (Verz. 1865 n°. 59 art. 10).

HOOFDSTUK XIX.

Van de visitatiën en peiling.

Art. 190. *Overal en ten allen tijde* mogen de ambtenaren, mits voorzien van hunne commissiën, alle middelen van vervoer en gedragen wordende goederen visiteeren en onderzoeken of er ook in-, uit-, door- of vervoer plaats heeft, strijdig met de wet.

Op de 1° linie aan de landzijde en op het onvrij terrein aan de zeezijde mogen ze ook personen visiteeren (203).

Stil liggende gesloten vaartuigen zijn aan de visitatie *bij nacht* niet onderworpen.

Kan van zeilende schepen de visitatie niet varende geschieden, dan geschiedt het onderzoek ter bestemmingsplaats of, bij vermoeden van fraude, op de eerste losplaats op kosten van ongelijk en onder behoorlijke verantwoording.

Art. 191. Ook rijtuigen van post-couriers zijn aan visitatie onderworpen, doch door de post-administratie verzegelde brievenmalen of pakketten worden niet onderzocht.

Art. 192. Bij elke visitatie mogen de daartoe gecommiteerde ambtenaren de collis openen en den inhoud nagaan. Zij zijn echter gehouden, des gevorderd, de geopende collis dadelijk weder toe te maken. In elk geval zorgen ze, dat de goederen geene schade ondergaan, op poene van vergoeding door den Prov. Inspecteur te bepalen of des noods door de administratie en behoudens wederzijdsch beroep op een rechterlijke beslissing.

Ingeval de opening van verzegelde of geplombeerde collis onderweg noodig geacht wordt, moeten de ambtenaren, na afloop van het onderzoek, ze weder *kosteloos* van zegels of plombs voorzien.

Art. 193. De visitatiën, ook die in art. 181 en 182 omschreven, kunnen op alle dagen van 't jaar plaats hebben en mitsdien ook op Zondag, ingeval het belang der Administratie geen uitstel gedooft (204).

Art. 194. Met de ambtenaren der rechten en accijnzen kunnen alle personen, die van een rijks-provinciale- of gemeentelijke aanstelling zijn voorzien, tot de visitatie medewerken en tot de bekeuring en aanhalingen, die er het gevolg van zijn en zulks met hetzelfde effect, alsof ze in bijzondere dienst der Administratie waren.

Bij alle visitatiën, verificatiën, opnemingen en peilingen zal

(203). Natuurlijk met alle bescheidenheid (zie art. 317).

(204). Wanneer dus de verificatie van een stuk vee op zaterdag aangegeven, niet meer op dienzelfden dag kan geschieden, dan kan men zulks des zondags doen.

men de belanghebbende uitnoodigen om er bij tegenwoordig te zijn.

Art. 195. De ambtenaren zijn bevoegd: 1°. aan de zeezijde tusschen de zee en los- of laadplaats de schepen te doen zeilminderen of bijdraaien; 2°. langs de rivieren tusschen de grens en tot binnen het bereik van het eerste kantoor van betaling en op de Bovenmaas, tusschen *Mook* en *Berg*, de schippers te doen aan wal leggen; 3°. te lande op de 1^e linie de voerlieden en goederen dragende personen te doen staande blijven (205).

De schippers, voerlieden enz. die zich aan deze verplichting onttrekken, kunnen er toe worden gedwongen door alle dwangmiddelen, welke dienstig zijn om de visitatie te bewerkstelligen en de fraude te weren.

Men mag echter geen ongepast en ontijdig gebruik van die dwangmiddelen maken, noch van zijn wapenen gebruik maken elders dan op voorschreven terrein en zonder volstreekte noodzakelijkheid en terwijl er andere middelen zijn om de uitvoering der wet te handhaven. De ambtenaar, die hiermede in strijd handelt, zal volgens het wetboek van strafvordering worden gestraft.

Bijzondere bepalingen betreffende de accijnzen (206).

Art. 196. Aan de visitatie zijn *bij dag* onderworpen: traieken, fabrieken, erven, winkels, pakhuizen en alle andere panden, tot welker bezit of gebruik de Administratie der accijnzen admmissie moet verleenen of van welker bestaan zij moet kennis dragen; of in welke accijnsgoederen worden vervaardigd of bewerkt, die, krachtens de wet, aan eenige verificatie onderhevig zijn (207).

Art. 197. De visitatie kan in gemelde panden ook geschieden *bij nacht*, wanneer er *gewerkt* wordt.

Door *werktijd* in fabrieken wordt verstaan den geheelen tijd, waarover de aangifte tot werken loopt, al ware het dan ook dat de werkzaamheden stil stonden.

Art. 198. Als er *niet* gewerkt wordt kan de visitatie *bij nacht* slechts plaats hebben met adsistentie van een gemeente-ambtenaar, daarvoor door het hoofd des bestuurs gecommiteerd.

(205). Personen die door de ambtenaren zijn aangemaand om staande te blijven, en daaraan niet voldoen, zijn strafbaar volgens art. 324 wegens verhindering van visitatie. (Verz. 1850 n°. 123 en 1859 n°. 41).

(206). De vorige bepalingen zijn dus van toepassing èn op accijns- èn op accijnsvrije goederen.

(207). Dit art. is *algemeen* en ziet dus zowel op *vrij* als *onvrij* terrein. De bijzondere wetten schrijven het doen van aangifte van die panden voor. Verzuim van het doen der aangifte neemt het recht van visitatie niet weg.

Art. 199. Gedurende den tijd dat er gewerkt wordt moet de toegang tot fabrieken en werkplaatsen voor de ambtenaren onbelemmerd blijven en er iemand van wege den belanghebbende aanwezig zijn, in staat om de noodige aanwijzing te doen.

Art. 200. Met uitzondering van de 1^e linie en de gevallen, voorzien bij art. 182, mag er geen visitatie in panden van particulieren plaats hebben, dan alleen *bij dag* en op autorisatie van den kantonrechter, die zelf zal medegaan of een van zijn inferieuren er voor aanwijzen (208).

De aanvraag om adsistentie geschiedt altijd schriftelijk, met opgave van tijd, plaats en persoon bij wien de visitatie zal plaats hebben.

Ingeval de adsistentie door het plaatselijk bestuur moet worden verleend, wordt ze gegeven ten pericule der ambtenaren.

Ingeval de autorisatie van den kantonrechter vereischt wordt,

(208). Van deze machtiging wordt in het proces-verbaal melding gemaakt. Zij behoeft noch vertoond, noch aan 't relaas van bekeuring gehecht te worden. (Arrest 19 Januari 1847, v. d. Honert, deel III, blz. 110).

Het recht tot visitatie, waarover in verschillende art. is gesproken, zal ik hier kort in hoofdtrekken samenvatten.

In 't algemeen:

In *alle* accijsfabrieken, winkels in zachte zeep en bergplaatsen van crediet, *bij dag*.

Fabrieken, ook *bij nacht*; als er *gewerkt* wordt, ZONDER — anders MET adsistentie van het plaatselijk bestuur.

Slachtplaatsen van vleeschhousers, zonder adsistentie *bij dag* en ook *bij nacht*, als er *gewerkt* wordt. Als er *niet* gewerkt wordt *bij nacht* met adsistentie van 't bestuur.

Panden van particulieren *bij dag*, en met autorisatie en adsistentie van kantonrechter.

Voor geslacht *bij dag* zonder, doch *bij nacht* met adsistentie van kantonrechter of burgemeester.

In 't bijzonder:

Ten aanzien van *gedistilleerd* binnen den aangewezen kring om branderijen, in panden, waarin verwerking van- of nering in gedistilleerd wordt gedreven, *als bij fabrieken in 't algemeen*, en bij particulieren niet anders dan *bij dag* en met adsistentie van het gemeentebestuur.

Op de 1^e en 2^e linie *idem*.

Voor *alle* goederen aan invoerrecht onderhevig, in panden van particulieren op de 1^e linie: *bij dag* en adsistentie als voren.

Bij vervolging van goederen is de adsistentie niet verplichtend en kan de visitatie zich ook uitstrekken tot panden op de 2^e linie. Ook bij *bijzonder vermoeden* van fraude strekt zich het recht tot visitatie (wat accijsvrij goed betreft) uit tot panden op de 2^e linie.

Steden en *forten* op de linie staan met *vrij* terrein gelijk.

Voorts mag men op de 1^e linie *personen* visiteeren, doch elders niet.

Gedragen wordende goederen, vaar- en voertuigen mag men overal en altijd onderzoeken.

wordt de aanvraag gedaan door den Prov. Inspecteur; doch de rechter mag ze niet weigeren, tenzij op gegrond vermoeden, dat ze zonder genoegzame redenen mocht worden gevorderd.

Art. 202. De belanghebbende wordt bij elke huisvisitatie uitgenoodigd tot het vertoonen van zoodanige registers, bewijzen van aangifte en andere documenten, die kunnen strekken om de visitatie een doelmatig gevolg te doen hebben.

Art. 203. Bij visitatie van fabrieken enz. (art. 196 en volgende) moeten worden vertoond alle kuipen, ketels, vaten, koelbakken en gereedschappen, mitsgaders de bergplaatsen tot het bedrijf benoodigd. Bij waterijking moeten de bedienden der fabriek of trafiek de ambtenaren behulpzaam zijn, op verbeurte eener boete van *f* 100.— tot *f* 300.— (209).

Art. 204. Alle kosten van weging, meting, roeiing, proeving en telling, ter bepaling van hoeveelheid, aard en natuur van accijns-goederen, mits gaders de kosten van verificatie der ruimte van nieuwe of veranderde werktuigen in fabrieken, trafieken en werkplaatsen, komen voor rekening van den belastingschuldige of anderen belanghebbende, wanneer een en ander *op zijn verzoek of in zijn belang plaats heeft* (210.)

Die kosten zijn bij tarieven geregeld.

HOOFDSTUK XX.

Van boeten en straffen in het algemeen.

Art. 205. Zij, die pogen (211) of bestaan hunne *ladingen* of *vrachten* zonder eenige verklaring of aangifte (en dus frau-

(209). Bij opneming van werktuigen door middel van waterijk, worden ook de onderscheidene dimensiën opgenomen en in het proces-verbaal vermeld. (Verz. 1856 n°. 17).

(210). Van de kosten van weging, opneming of keuring van *suiker* (uitgezonderd ingeval van art. 152 AW.) is ontheffing verleend. (Verz. 1865 n°. 48 art. 38 § 1). Echter is de belanghebbende verplicht werktuigen en hulp te verschaffen. (Art. 38 § 2 verz. 1865 n°. 48).

De gevallen, waarin de kosten voor rekening van den belanghebbende komen, zijn opgenoemd bij verz. 1823 n°. 149).

Bij weigering tot betaling van kosten wegens verificatie enz van *accijns-goed*, worden ze door den ontvanger bij *parate executie* ingevorderd.

Betreft het *accijnsvrij goed*, dan bij *gewone actie*. (Verz. 1830 no, 127)

(211). Dit *pogen* ziet op frauduleuze *uitvoer*; men moest de *poging* er toe straffen; want was het feit gepleegd, dan kwam de straf te laat.

Wordt de frauduleuze in- of uitvoer met schepen gedaan, dan wordt zoowel de *stuurman* als de schipper bekeurd; niet alleen ter zee, maar ook langs de rivieren. (Zie Adan, aant. 37)).

duleus) het Rijk in- uit- of door te voeren, worden gestraft met gevangenis van minstens een maand en ten langste een jaar.

Bij herhaling wordt de schuldige gestraft met gevangenis van 1 tot 5 jaar.

In elk der beide gevallen worden de ladingen of vrachten met de vervoermiddelen (212) aangehaald en verbeurd verklaard.

Door *ladingen of vrachten*, in dit art. bedoeld, worden verstaan, alle transporten van goederen ten in- of uitvoer verboden, of *aan rechten of accijnzen onderhevig* (213), die, *zonder eenig document* (214), worden gevonden op het onvrij territoir; d. i. voor accijnsgoed de 1^e linie, en voor accijnsvrij goed de 1^e en 2^e linie.

De goederen, die aanwezig zijn op onvrij terrein zonder document, worden steeds *geacht* ter sluik te zijn ingevoerd. Ingeval de frauduleuze invoer *in rechten* kan bewezen worden, kunnen de goederen *overal* worden aangehaald.

In de gevallen bij de bijzondere wetten op de accijnzen voorzien en die geene betrekking hebben op frauduleuzen in- of uitvoer, worden de daar bepaalde straffen toegepast.

Art. 206. Ingeval de fraude wordt gepleegd met schepen van in- en uitklaring vrijgesteld, wordt de gevangenisstraf verdubbeld.

Art. 207. Indien bij de instructie eener zaak van frauduleuze in- of uitvoer mocht blijken, dat de bedrivers daartoe zijn overgehaald op belofte van buitengewone belooning of anderszins, door personen binnen het Rijk te vinden, zullen deze, daarvan in rechten overtuigd wordende, mede aan de straffen van art. 205 en 206 zijn onderworpen. In dit geval kan de rechter de straf van den bedrijver van 't feit verzachten, wanneer deze tot de ontdekking en overtuiging van de medeplichtigen heeft medegewerkt. De gevangenisstraf mag echter nooit minder zijn dan één maand (215).

(212). Zelfs dan, wanneer die vervoermiddelen een derde in eigendom behooren.

(213). De straf van dit art. kan dus niet worden toegepast op verzuim van aangifte van *vrije* goederen. Bij art. 143 is voor dit verzuim een boete van f 25.— bepaald. Die boete van art. 143 zal ook moeten worden toegepast bij invoer ter zee van *vrije* goederen, zonder gen. verkl. te hebben gedaan.

(214). „Zonder eenig document”. 't Is dus duidelijk dat art. 205 NIET moet worden toegepast, wanneer er voor een gedeelte der vracht eenig document bestaat.

De invoer langs een ongeoorloofde heerbaan is strafbaar, naar art. 205. (Arrest 20 April 1841); omdat dan het document niet geldig is.

(215). Voorts is bij art. 8 verz. 1870 n°. 61 o. a. bepaald, dat hij, die *accijnsgoed* koopt of in zijn panden toelaat, wetende dat het in strijd met de wet is ingevoerd of vervoerd, wordt gestraft, alsof hij zelf den onwettigen in- of vervoer had bedreven.

Art. 208. De gevangenisstraf, volgens het 1^e lid van art. 205, (216) wordt niet toegepast:

a indien de bekeuring is geschied *bij dag* op de aangewezen heerbanen of, bij invoer te lande, ter plaatse waar het eerste kantoor is gevestigd;

b wanneer, uithoofde van verzachtende omstandigheden, de zaak naar art. 229 voor boete en verbeurd verklaring, bij wege van transactie, is afgedaan.

Art. 10 verz. 1870 n°. 61. De bepalingen van art. 208 blijven buiten toepassing bij invoer of vervoer van *gedistilleerd*, strafbaar volgens art. 205 of 219, wanneer die in- of vervoer geschiedt in blazen, darmen of in andere voorwerpen, waarin naar gewoon handelsgebruik geen gedistilleerd ingevoerd of vervoerd wordt en die gebezigd worden met het kennelijk doel om het gedistilleerd aan het toezicht te onttrekken.

Deze bepaling is ook van toepassing op gedistilleerd, verborgen in geheime bergplaatsen of tusschen dubbele bodems of beschotten van schepen, rij- en andere voertuigen of heimelijk gepakt of geladen tusschen hooi, stroo, mest, enz.

Art. 209. Wanneer bij invoer uit zee ontdekt wordt (217), dat van gepakte goederen niet hetzelfde getal collis aan boord is als bij de inkleding is opgegeven, worden de volgende straffen toegepast:

a. Voor elk *ontbrekend* colli *f* 100.— boete.

b. De *verzwegen* collis worden aangehaald en verbeurd verklaard. Wanneer ze echter bevatten *accijnsvrije* goederen (218), waarvan het recht niet meer dan *f* 10.— bedraagt, is er noch verbeurdverklaring, noch boete van toepassing (218^a). Ingeval er aangifte van is gedaan vóór de bekeuring, wordt de verbeurdverklaring vervangen door een boete van *f* 50.— voor elk colli (219).

(216). „Volgens het 1^e lid van art. 205”. Dus wordt de gevangenisstraf steeds toegepast, wanneer de betrokken persoon reeds vroeger is bekeurd ter zake van frauduleuze in- of uitvoer, en ook wanneer het feit is gepleegd met schepen van de nationale visscherij, bedoeld bij art. 206.

(217). Die ontdekking heeft in den regel plaats bij de visitatie gedurende de lossing.

(218). *Bier* en *azijn* moet in dit opzicht beschouwd worden als *accijnsvrij* goed.

(218^a). In zoodanig geval wordt een relaas van bevinding opgemaakt dat, na door den Contrôleur gevisceerd te zijn, wordt gehecht aan de gen. verkl. en geacht wordt daarvan een deel uitmaken; een en ander ter verzekering der rechten.

(219). Dit laatste is m. i. niet door art. 5 verz. 1870 n^e. 61 gewijzigd. Deze boete, strekt tot afkoop der verbeurdverklaring. Is de waarde dus ben. *f* 50.— dan bepaalt men zich tot de verbeurdverklaring.

Bestaan de verzwegen goederen in gedistilleerd, wijn, zout, suiker of zéep, dan worden deze verbeurd verklaard en de **SCHIPPER** (220) gestraft met eene boete van $10 \times$ den *accijns*, óók wanneer recht en accijns te zamen of afzonderlijk niet meer dan *f* 10 bedraagt (221).

Voor *elke colli*, welke bij de aangifte ten kantore of vroeger, blijkt een andere soort van goederen te bevatten dan bij de inklaring is opgegeven, is ook *f* 50 boete verbeurd.

Indien echter de gen. verkl. is gedaan overeenkomstig de cognossementen of manifesten, (zie art. 12) komt deze boete niet ten laste van *schipper* en *stuurman*, maar wordt zij verhaald op *het goed zelf*, zoodat dit zal worden aangehaald en confiscabel zijn, tenzij de aanhaling door den belanghebbende worde afgekocht, door binnen 14 dagen betaling te doen van recht, accijns, boete en kosten. De boete wegens verschil in specie is niet verbeurd, indien de bijzondere gedeelten der partij, saamgenomen, met de massale aangifte overeenstemmen.

Art. 210. Bij ontdekking als voren van verschil in hoeveelheid van losse of gestorte goederen, worden *schipper* en *stuurman* gestraft met een boete van $6 \times$ 't recht en den *accijns* van het meerder of minder bevondene, dan op de gen. verkl. is uitgedrukt. Bedraagt het verschil slechts $\frac{1}{10}$ of minder van de geheele partij, dan is deze straf niet van toepassing. De boeten, volgens art. 209 en 210, komen voor $\frac{2}{3}$ ten laste van den *schipper* en voor $\frac{1}{3}$ ten laste van den *stuurman* (222).

Art. 211. Bij invoer *langs de rivieren en te lande* zijn de *schippers*, voerlieden of *invoerders* verantwoordelijk voor hunne aangifte omtrent de *accijnsgoederen* en de *accijnsvrije goederen*, waarvan *opneming* volgens art. 122 gevraagd wordt (224).

(220). De overige boeten komen voor $\frac{2}{3}$ ten laste van den *schipper* en voor $\frac{1}{3}$ ten laste van den *stuurman*; doch *deze* schijnt alléén ten laste van den *schipper* te moeten worden gebracht.

(221). Art. 5 ver. 1870 n°. 61. Bij de berekening der boete wordt het *recht* niet in aanmerking genomen. Wanneer dus bevonden wordt 9 liter gedistilleerd ad 50 %_o, dan is de boete $10 \times 9 \times 53$ ct. = *f* 47.70 en niet 10×9 (53 + 3 ct.) = *f* 50.40.

(222). Vergelijk aant. 220.

(224). Voor *accijnsvrije goederen naar eigen wetenschap* aangegeven zijn ze óók verantwoordelijk; doch daarin voorzien art. 214 en 215.

Tot nadere opheldering van dit art. het volgende.

A c c i j n s g o e d :

De hoeveelheid moet steeds worden aangegeven.

Wordt er nu *meer* bevonden dan is e. q. de boete van toepassing, *onverschillig waar de verificatie plaats heeft*. Natuurlijk moet de *accijns* van het meerder bevondene worden bijbetaald.

Ingeval dus bij opvolgende grondige verificatie een meerdere hoeveelheid of een hoogere sterkte van het gedistilleerd gevonden wordt dan is aangegeven en het verschil in kwantiteit of in sterkte meer dan $\frac{1}{20}$ bedraagt, verbeuren zij eene boete van $3 \times$ 't recht en den accijns van het *verzwegene*.

Art. 212. Dit art. is van *algemeene* toepassing; dus zowel op accijns- als accijnsvrij goed, bij in- als uitvoer, ter zee als langs de rivieren en te lande. Het bepaalt, dat bij lossing of lading, zonder document, de geloste of geladen goederen worden aangehaald en geconfisqueerd en bovendien door den schipper of voerman wordt verbeurd, eene boete van $10 \times$ recht en accijns (225).

Art. 213. Alle op daartoe verkregen documenten ter visitatie of verificatie aangeboden goederen, die blijken onder een verkeerde benaming, d. i. de eene specie voor de andere, aangegeven te zijn, worden aangehaald en verbeurd verklaard.

Betreft het gedistilleerd, wijn, zout, suiker of zeep, dan is er *bovendien* een boete van $10 \times$ den accijns verbeurd. (Vz. 1870, n°. 61, art. 6) (226).

Art. 214 en 215. Blijkt bij visitatie van *accijnsvrije* goederen, *naar eigen wetenschap aangegeven*, dat er $\frac{1}{12}$ of minder van de hoeveelheid is verzwegen, dan wordt *het verzwegene* verbeurd verklaard. Is er *meer* dan $\frac{1}{12}$ verzwegen, dan wordt de *geheele partij* aangehaald.

Die aanhalingen kunnen worden afgekocht: de eerste voor

Wordt er *minder* bevonden, dan betaalt men slechts naar het *werkelijk bevondene*, indien de verificatie geschiedt *ter eerste wacht*.

Geschiedt de verificatie op de *losplaats*, dan wordt ook de accijns van het *minder bevondene* ingevorderd.

Accijnsvrije goederen, waarvan opnemng gevraagd wordt:

Deze opnemng moet steeds aan het eerste kantoor, wanneer dit tevens is kantoor van betaling, en anders aan het eerste kantoor van betaling in de route plaats hebben. Dáár kan de boete dus nooit van toepassing zijn, omdat de hoeveelheid niet behoeft te worden aangegeven.

De boete wordt dan ook slechts toegepast, wanneer bij *opvolgende*, d. i. bij latere visitatie (b. v. op de losplaats) meer bevonden wordt.

De eerst opgenomen hoeveelheid wordt dan als *aangegeven* beschouwd.

Wordt er bij die tweede verificatie *minder* bevonden, dan wordt toch het recht naar de *eerste* bevinding betaald.

Wordt er *meer* bevonden, dan wordt ook hiervan 't recht ingevorderd.

(225). Wanneer bij invoer ter zee een der partijen goederen *geheel* verzwegen is, kan art. 205 natuurlijk niet worden toegepast, omdat er voor de overige partijen aangifte is gedaan. Men zou dan óf art. 218 óf, ingeval van lossing, dit art. kunnen toepassen. (Zie aant. 230).

(226). De aangifte moet worden gedaan volgens de classificatie van het tarief. (Verz. 1829 n°. 128), en met opgave van de algemeen bekende benaming der goederen.

eene boete van $2 \times$ 't recht en de tweede voor eene boete van $10 \times$ 't recht van het *verzwegen*. De aangever, of iemand zientwege, moet zich daartoe echter binnen 14 dagen schriftelijk aanmelden bij den Prov. Inspecteur. Behalve de boete, voldoet hij natuurlijk ook het te min betaalde recht en de kosten (226^a).

Art. 216. Voor zooveel de bijzondere wetten dit toelaten, kunnen accijnsgoederen, onder genot van afschrijving of restitutie van accijns, worden uitgevoerd.

Na gedane aangifte wordt daarvoor een consent tot uitvoer (IU Dv, n° 9) afgegeven. Op dit document geschiedt de grondige verificatie.

Wordt er *minder* bevonden dan aangegeven is, dan verbeurt de *aangever* een boete van $10 \times$ den accijns van het tekort, tenzij dit tekort slechts is $\frac{1}{20}$ of daar beneden.

Wordt een te kort bij *latere* verificatie, na in- of oplading ontdekt, dan is de boete verbeurt door *schipper* of *voerman*, die, ingevolge zijne verklaring, volgens art. 69, erkend zal hebben de goederen, zoo als die in het consent tot uitvoer zijn omschreven, in zijn vaar- of voertuig te hebben opgenomen. Deze bepaling is ook van toepassing, ingeval de goederen in 't geheel niet aanwezig zijn. Bij deze verificatie wordt dezelfde boetvrije speling van $\frac{1}{20}$ toegepast. Is het tekort $\frac{1}{20}$ of minder, dan komen alléén de kosten der verificatie voor zijne rekening (227).

(226^a). Vergelijk aant. 230.

(227). Voor gedistilleerd is art. 216 vervangen door art. 114, 115 en 116 verz. 1863 n°. 60. (Zie art. 98 verz. 1863 n°. 60).

Verificatie bij uitslag:

Zoowel bij verschil in *over-* als in *ondermaat* van meer dan 2 ten honderd van gedistilleerd op *fast* en van 4 ten honderd voor gedistilleerd op *flesschen* of *kruiken*, na herleiding tot 50 o/o, bestaat er overtreding. (Art. 114 § 5 verz. 1863 n°. 60).

Verificatie bij vervoer.

Bij grooter verschil dan $\frac{1}{20}$ op de sterkte wordt de geheele partij als niet gedekt beschouwd.

Bij geringer verschil in *sterkte*, maar bij verschil op de herleide hoeveelheid, van meer dan 5 ten honderd, de geheele partij als niet gedekt beschouwd.

Bij verschil op de herleide hoeveelheid in *ondermaat* van boven 2 tot 5 ten honderd voor gedistilleerd op *fast* en van boven 4 tot 5 ten honderd voor gedistilleerd op *flesschen* of *kruiken*, een boete van $5 \times$ den accijns van de ondermaat. (Art. 116 verz. 1863 n°. 60).

De 4e alinea van dit art niet van toepassing op *suiker*.

De 5e alinea wél: doch de straf wordt *verzwaard* met f100.— boete voor elk ontbrekend colli. (Art 41 §§ 5 en 6 verz. 1865 n°. 48).

Ingeval van de 5e alinea (dus bij bekeuring tegen den vervoerder) is de speling voor *zout* slechts 2 ten honderd. (Verz. 1852 n°. 70 § 47).

Art. 217. Bij overtreding van art. 134 worden de goederen aangehaald en verbeurd verklaard, terwijl de schipper bovendien verbeurt een boete van *f* 100.—, als de goederen zijn los of gestort en wanneer ze zijn gepakt, een boete van *f* 25.— voor elk colli.

Art. 218. Bij allen invoer tot na aankomst en visitatie ter definitieve losplaats of opslag in entrepôt (228), ook bij uit- en doorvoer, moeten de vereischte documenten bij de goederen voorhanden blijven, om, desgevorderd, steeds aan de ambtenaren te kunnen worden vertoond.

Indien echter, bij bekeuring om gemis van document, en gevolgelijk op grond van art. 205 (229), uiterlijk binnen 14 dagen daarna, aan den Prov. Inspecteur wordt bewezen, dat vóór de aanhaling de goederen inderdaad zijn ingeklaard of aangegeven geweest en daarop document is verkregen, zal ontslag worden verleend voor de kosten en de schipper of vervoerder enkel worden gestraft met *f* 25.— boete voor elk vermist document.

Wanneer zoodanig bewijs alleen ten opzichte van sommige artikelen of afzonderlijke collis of stukken eener vracht, niet is te produceeren (229^a), vervalt de schipper of vervoerder in een boete van 10 × recht en accijns van de niet aangegeven goederen en wordt dit gedeelte der vracht aangehaald en verbeurd verklaard.

Ingeval van *inklaring uit zee* blijven art. 209 en 210 echter van *bijzondere* toepassing (230).

(228). Dus zoolang als de goederen gedekt behooren te zijn.

(229). n. l. wanneer noch voor de geheele, noch voor de gedeeltelijke lading eenig document kan worden vertoond.

(229^a). Dus bij *gedeeltelijke* verzwijging eener lading of vracht.

(230). Art. 218, en vooral de slotbepaling, heeft aanleiding tot veel strijd gegeven.

Ik zal trachten mijne opvatting zoo kort mogelijk mede te deelen.

Het art. ziet kennelijk op *gedeeltelijke* verzwijging eener lading. Wanneer meer collis worden bevonden dan in de documenten vermeld zijn, is het ongetwijfeld van toepassing; doch betreft het invoer *ter zee* en geschiedt de ontdekking van verzwegen collis bij de *lossing* of *vroeger*, dan is art. 209 van toepassing.

't Art. spreekt echter ook over het ontbreken van document voor *sommige artikelen*; weshalve het ook van toepassing kan worden geacht, wanneer een gedeelte der lading geheel is verzwegen, en dit gedeelte uit een andere specie als de aangegeven goederen bestaat.

Wanneer derhalve b. v. op gen. verkl., ter zee is aangebracht een baal inh. *koopmanschappen*, dan heeft de schipper aan zijn verplichting voldaan, zoodra die baal op consent n°. 5 is gelost. Nu treedt echter de aangever op. en op deze zijn e. q. de algemeene bepalingen van art. 213, 214, 215 en 218

Art. 219. Binnenlandsche vervoer, zonder paspoort of geleibijet, in de gevallen, waarin zoodanig document *volgens het 16^e hoofdstuk* wordt vereischt (231), wordt geacht te zijn frauduleuse uit- of invoer en als zoodanig gestraft.

Indien echter, binnen 14 dagen, aan den Prov. Inspecteur wordt bewezen het wettig aanzijn der goederen binnen 's lands, en dat het vervoer niet is geweest een poging tot fraude, kan ontslag worden verleend tegen betaling der kosten en $2 \times$ het uitvoerrecht als boete. Van de ten uitvoer verboden goederen wordt dit recht berekend tegen 20% van de waarde. Deze waarde en ook die van goederen, naar de waarde belast (232), zal worden aangenomen naar de eigen aangifte der belastingschuldigen, behoudens het recht van benadering.

Art. 220. Wanneer inkomende of uitgaande goederen, ofschoon wel voorzien van document, gevonden worden buiten de daarin aangewezen heerbanen, zal de vervoerder verbeuren een boete van f 50.— Deze boete is ook van algemeene toepassing bij afwijking van de routes in documenten aangewezen.

Art. 221. De uitvoerders, die verzuimen de documenten ter laatste wacht te vertoonen en over te geven (233) ter visitatie

van toepassing. Hij doet aangifte van een baal, inh. 2050 meter manufacturen. Bij visitatie bevindt men 2377 meter manufacturen en 4 pakken papier. Is dit aangifte *onder verkeerde benaming?* Neen; want de aangegeven manufacturen zijn er. Er is zelfs meer. 't Artikel papier is echter *geheel* verzwegen. Voor dat artikel bestaat geen document. Ergo valt de overtreding onder de bepalingen van art. 218. Maar wie is volgens dat art. strafbaar? De *schipper* of *vervoerder*. Toch heeft deze aan zijn verplichting voldaan, want hij heeft de bij inklaring opgegeven baal *koopmanschappen* werkelijk gelost.

De overtreding is dus niet gepleegd door *hem*, maar door den *aangever*.

Hieruit volgt, dat er een leemte bestaat in de wet, die op dergelijke gevallen niet kan worden toegepast.

(231). Vergelijk dus Hoofdstuk XVI.

Bij vervoer op onvrij terrein aan de zeezijde van zout en zeep wordt dus de *bijzondere* wet toegepast. Ook voor gedistilleerd.

(232). De *uitgaande* rechten zijn afgeschaft, behalve voor *lumpen*, en deze zijn naar 't *gewicht* belast.

(233). Zie art. 57 en 65. De straf, volgens dit art., kan alléén dan worden opgelegd, wanneer de documenten wel *aanwezig*, maar verzuimd wordt ze te vertoonen en over te geven. Verzekering der boete kan worden geëischt, des noods met toepassing van art. 225. De ambtenaren moeten echter trachten alle onwillig verzuim te voorkomen, door aan de uitvoerders bij het ontvangen der documenten, die zij overgeven, art. 221 te herinneren, met uitnoodiging tot de medeovergifte der documenten, die mochten ontbreken en zulks, alvorens het verzuim worde geconstateerd.

(Verz. 1829, n°. 26).

De intrekking en terugzending dient niet alleen als bewijs van wettigen

en intrekking, verbeuren een boete van *f* 25.— voor elk teruggehouden document.

Art. 222. Wanneer een aanhaling is geschied alleen op defect of verschil in merken, nummers en *cijfers* (234) en blijkt dat de aangehaalde goederen dezelfde zijn als zijn aangegeven en daarin geene fraude wordt bevonden, zullen ze, tegen betaling der kosten, worden vrijgelaten.

Art. 223. Bij ontdekking van overtreding met publieke geadmiteerde postwagens of door post-couriers, kan e. q. dadelijke aanhaling der *goederen* plaats hebben, doch de rijtuigen en paarden, — 't zij deze in de verbeurdverklaring zijn begrepen; 't zij ze slechts executabel zijn voor de boete (art. 226), — niet dan na volbrachte reize of omtrent de postwagens, op de naastbijzijnde wisselplaats op het grondgebied des Rijks (235).

Art. 224. Bij overtreding van art. 205, kunnen de bedrivers door de ambtenaren worden genomen in verzekerde bewaring, ten einde terstond aan den rechter te worden overgeleverd; mits ze niet vallen in de termen van art. 208 (236) en geen bekend domicilie binnen het Rijk hebben.

Art. 225. Indien bijzondere omstandigheden zulks noodzakelijk maken kan men ook vreemde of onbekende personen ter verzekering van geldboete aanhouden en opbrengen; echter alleen op het terrein en de eilanden, waar, volgens art. 177, geene magazijnen of nederlagen zijn mogen. Zij worden vrijgelaten, zoodra de boete is geconsigneerd of verzekerd en door de vreemden binnen 't Rijk domicilie is gekozen.

Zij, die in een geldboete zijn verwezen en niet in staat zijn tot betaling, worden gecorrigeerd tot gevangenisstraf van 6 dagen tot 2 jaren. Opvolgende betaling van boete en rechtskosten ontslaat van alle verdere gevangenis.

uitvoer ter opheffing van den ten kantore van afgifte gestelden borgtocht of ter crediteering der rekening, maar ook als maatregel van contrôle tegen oneerlijkheden van de ontvangers, omdat dan de inhoud der documenten met den stok van het register kan worden vergeleken.

(234). 't Verschil in cijfers, hier bedoeld, ziet kenuelijk niet op het cijfer der *hoeveelheid*; maar slechts op die cijfers, welke, behalve de merken en nos. op de emballage zijn gesteld, b. v. een jaartal.

(Vz. 1859, n°. 136).

(235). Deze bepalingen strekken natuurlijk om oponthoud voor de reizigers en in het transport der brieven te voorkomen. Daarom kan men de postwagens niet aanhouden op plaatsen waar men alléén van *paarden*, maar wel waar men van *rijtuigen* wisselt.

(236). Omdat er dan geen gevangenisstraf moet worden toegepast.

Art. 39 en 53 van het wetboek van strafvordering zijn op deze aanhouding van toepassing. De opbrenging kan geschieden bij den burgemeester in kwaliteit van hulpofficier van justitie.

Art. 226. De schepen, schuiten, voertuigen, paarden en andere lastdieren, welke niet in confiscatie vallen, doch met of op welke eenige overtreding is gepleegd, worden speciaal verbonden, en executabel verklaard voor de door den schipper, voerman of geleider verbeurde boete (237).

De voorspannen, tot den overtocht over de bergen, zijn uitgezonderd.

(Vergelijk art. 241).

Art. 227. Ingeval de oprichting, vergrooting of verkleining van een fabriek of trafiek, volgens de bijzondere wetten, aan een voorafgaande kennisgeving of toestemming is onderworpen en die kennisgeving wordt verzuimd, wordt de fabrikant of trafikant gestraft met *f* 400 — boete en wordt bovendien, ingeval van *oprichting*, de fabriek of trafiek geamoveerd. In de andere gevallen wordt alles in zijn vorigen staat hersteld (238).

Art. 228. Schending of verbreking van zegels op kuipen, bakken enz., onder beheer van fabrikanten, trafikanten of andere personen, wordt gestraft met eene boete, gelijk staande aan die bij de bijzondere wet bedreigd, op het frauduleus gebruik maken van het werktuig, waarop de zegels waren gesteld. Ingeval het verzegelde werktuig echter niet heeft gediend of kunnen dienen tot verkorting van accijns, zal slechts *f* 25.— boete worden toegepast.

Art. 229. Wegens alle overtredingen van de Alg. en bijzondere wetten kan worden getransigeerd, wanneer er verzachtende omstandigheden bestaan en als aangenomen kan worden dat de overtreding meer aan verzuim of abuis, dan aan een oogmerk tot opzettelijke fraude moet worden toegeschreven (239).

Art. 230. Transactie is verboden, wanneer de bekeuring in rechten kan worden bewezen en aan opzettelijke fraude niet kan worden getwijfeld.

Art. 231. Zij, die wegens hunnen handel of bedrijf, en par-

(237). Dit art. is van algemeene toepassing, zoowel op vrij als onvrij terrein.

Bij aanhalingen moet in den inventaris de waarde afzonderlijk worden vermeld van de verbeurd verklaarde goederen en van de transportmiddelen, die ter verzekering der boete zijn aangehaald.

(238). Dit art. ziet niet op branderijen, distilleerderijen of bergplaatsen van gedistilleerd.

(Zie vz. 1863, n°. 60, art. 133 §§ 1 en 2).

(239). Het sluiten van trans-actiën is opgedragen aan den Prov. Inspecteur. Is het maximum der boete en de waarde der aangehaalde goederen boven *f* 500.— dan is de approbatie van 't hoofdbestuur noodig.

(Vz. 1823, n°. 134 e. a.)

Ongegronde bekeuringen worden buiten gevolg gesteld

tikulieren, die wegens hunne bijzondere zaken in eenige betrekking staan met de Administratie, zijn te dezen aanzien verantwoordelijk voor de daden van hunne ondergeschikten, voor zover die daden tot het door hen uitgeoefend bedrijf betrekking hebben; zelfs dan, wanneer die daden buiten hun voorkennis zijn gepleegd.

ONDANKS hunne onbewustheid, komen dus de boeten ten hunnen laste (240).

Art. 232. Op de boete of de opbrengst der verbeurd verklaarde goederen worden allereerst het recht, de accijns en de kosten verhaald, ingeval ze niet anders verkrijgbaar zijn of niet uitdrukkelijk is bepaald, dat recht en accijns boven de boete moet worden betaald.

De *zuivere* opbrengst wordt verdeeld als volgt: 3% ten behoeve van den ontvanger der geconsigneerde gelden, 25% voor de ambtenaren-bekeurders en 72% voor de schatkist.

HOOFDSTUK XXI.

Van processenverbaal, bekeuringen, aanhalingen en vervolgingen.

Art. 233. De processenverbaal wegens overtreding moeten op heeter daad, immers zoodra mogelijk, (241) door minstens twee

240). Bij overtreding op het vervoer door bedienden, is het noodig eerst de bekeuring te richten tegen den persoon des vervoerders en wijders tegen hem, die voor diens daden verantwoordelijk is, door de navolgende bijvoeging:

En aangezien, volgens art. 231 der Alg. Wet van 26 August. 1822 (Stbl. n°. 38), de kooplieden, trafikanten en alle verdere neringdoende lieden, welke wegens hunnen handel en bedrijf in eenige betrekking staan tot de Administratie, te dezen aanzien verantwoordelijk zijn voor de tot hun bedrijf betrekkelijke daden hunner bedienden, zoo hebben zij mits dezen bekeurd (in te vullen den naam van den koopman of trafikant).

Ten opzichte van laatstgenoemden zal e. q. eveneens als ten aanzien van den bekeurden bediende, het voorschrift van art. 231 in acht genomen worden.

(Vz. 1841, n°. 149 en 1843, n°. 11).

De vennootschappen en reederijen zijn verantwoordelijk voor de daden hunner boekhouders, bestuurders enz. op den voet van art. 231.

De bovenstaande omschrijving wordt dan dienovereenkomstig gewijzigd.

(Art. 13, vz. 1870, n°. 61 en 62).

(241). Er zijn bezigheden, die vooraf moeten gaan, b. v. de aanhouding, verificatie enz. Het bepalen van een termijn voor de opmaking van 't proces-verbaal was dus moeilijk. Van daar dat de wet bepaalt: "zoo spoedig mogelijk". 't Is, volgens Adan, dus altijd nog tijd een proces-verbaal van bekeuring op te maken; want, ter vervulling van den wil des wetgevers, is

daartoe bevoegde personen, waarvan althans één moet aangesteld en van commissie voorzien zijn bij het vak der rechten en accijnzen (242).

Art. 234. 't Procesverbaal moet c. q. inhouden:

a) 't hoofd (zie aant. 242);

b) de namen, voornamen, kwaliteit en standplaats der ambtenaren;

c) dat zij, tijdens het doen der bekeuring, voorzien waren van hunne aanstellingen en dat zij de verklaring doen, op den eed bij de aanvaarding hunner bediening aan den lande gedaan;

d) een beknopt en nauwkeurig verhaal der bevinding en van de oorzaak der bekeuring, met aanduiding van personen, kwaliteit, jaar, dag, uur en plaats en met in achtneming c. q. van het voorgeschrevene bij art. 183;

e) de wetsbepalingen, die overtreden zijn, de straffen op die overtreding bedreigd en de aanzegging daarvan aan den bekeurde.

f) dat zij den bekeurde hebben uitgenoodigd bij de inventarisatie tegenwoordig te zijn, en ook bij de opmaking van het procesverbaal, ten einde hetzelfde desverkiezende mede te onder teekenen en er dadelijk afschrift van te ontvangen;

g) of de bekeurde al dan niet aan die uitnoodigingen heeft voldaan, zoo niet, of wanneer hij de registratie wil laten voorafgaan, de verklaring dat binnen 24 uren, na den dag der registratie, een afschrift zal worden gedeponneerd ten raadhuize van de gemeente, waarin de overtreding heeft plaats gehad, ter zijner beschikking;

h) dat zij de aangehaalde goederen ten kantore hebben opgebracht en in wiens tegenwoordigheid ze zijn geïnventariseerd;

i) ingeval de inventaris in 't procesverbaal wordt opgenomen,

het voldoende zulks *zoo spoedig mogelijk*, na de ontdekking der overtreding, de aanhaling en verificatie te doen; b. v. de ambtenaren hebben procesverbaal opgemaakt tegen P., door hen als de eenige schuldige beschouwd; maar nu blijkt uit de rechterlijke instructie dat K. en niet P. de overtreder is. Nu kan, na de vrijspraak van P., nog proces-verbaal worden opgemaakt tegen K. en dat stuk is geldig, omdat het opgemaakt is *zoo spoedig mogelijk*, d. i. zoo spoedig als de schuld van K. is bekend geworden.

(242) 't Hoofd van een proces-verbaal moet luiden als volgt: "Ter vordering van Z. E. den Minister v. Financien en ter vervolging van den heer Prov. Inspecteur te, welke tot dat einde woonplaats kiest ten zijnen kantore te, verklaren wij énz." (verz. 1844, n°. 7).

De processen-verb. worden behandeld door den Inspecteur van de inspectie, waarin de overtreding is begaan. Zij behooren dus ter vervolging van dien Inspecteur te worden opgemaakt (vz. 1844, n°. 178). Zij behoeven niet op zegel, maar zijn onderworpen aan registratierecht. (vz. 1845, n°. 7 en 8). Ook de afschriften kunnen op ongezegeld papier. (vz. 1845, n°. 52).

wat bij voorkeur moet geschieden, de hoeveelheid, soort, merken, enz der aangehaalde goederen en de waarde er van, zooals die door den ontvanger en den bekeurde, zoo hij tegenwoordig is, is overeengekomen.

De goederen op grond van art. 226 aangehouden, ter verzekering van de boete, afzonderlijk te vermelden en ook de waarde er van afzonderlijk te bepalen.

j) dat de goederen onder het beheer van den ontvanger zijn gelaten, die ten blijke daarvan het procesverbaal mede zal onderteekenen;

k) wanneer de goederen onder borgtocht zijn ontslagen, de vermelding van den persoon die borg heeft gesteld, het bedrag waarvoor en de bewijzen deswege gevorderd;

l) dag en uur, wanneer en plaats, waar het procesverbaal is gesloten.

m) alles wat verder, met betrekking tot den aard der bekeuring, te pas kan komen; b. v. bij visitatie in fabrieken, den inhoud der ketels enz. waarmede de fraude is bedreven.

Art. 235. Processenverbaal kunnen worden opgemaakt en bekeuringen kunnen worden gedaan op alle dagen des jaars, dus ook op Zondagen (243).

Art. 236 (vervangen door vz. 1870, n°. 61 art. 11). De processenverbaal worden door de ambtenaren opgemaakt op den eed bij de aanvaarding hunner betrekking gedaan.

Art. 237. 't Proces-verbaal moet binnen den vierden dag, waarop het is gesloten, worden geregistreerd; zondagen worden niet mee gerekend.

Van bekeuringen gedaan op eilanden, waar geen kantoor van registratie is gevestigd, of die met recherche vaartuigen zijn geschied, is het voldoende, dat het proces-verbaal worde geregistreerd vóór er in rechten gebruik van wordt gemaakt (244).

Art. 238. Ingeval de bekeurde bij de bekeuring tegenwoordig is, zal hij ook worden uitgenoodigd bij de opmaking van 't pro-

(243). Bij het proces-verbaal wordt overgelegd een nota van gefraudeerde rechten en een *Memorie van toelichting*, zoodanig ingericht dat daarop door den controleur advies kan worden uitgebracht.

Behalve de namen, vermelden de ambtenaren daarin of de bekeurde reeds vroeger overtredingen heeft begaan en de verzwarende of verzachtende omstandigheden. In margine van 't procesverbaal wordt ook vermeld: namen van ambtenaren en bekeurde, aard der overtreding, art. die overtreden zijn, bedrag der boete en gefraudeerde rechten, kosten.

(244). Zoo noodig, kunnen de processen-verbaal onder kruisband, door tussehenkomst van den ontvanger der belastingen, ter registratie worden opgezonden.

(Zie vz. 1851, n°. 106 en 152 in verband met 1853 n°. 147).

cesverbaal tegenwoordig te zijn en, desverkiezende, hetzelfde teekenen en er dadelijk een afschrift van ontvangen. Wanneer hij afwezig is of de registratie wil laten voorafgaan zal het afschrift binnen 24 uren, na den dag der registratie, ten raadhuize of bij den voorzitter der gemeente, waarin de bekeuring is gedaan, moeten worden bezorgd ter beschikking van den bekeurde (245).

Art. 239. De verbalen of relazen der ambtenaren wegens hunne handelingen en ambtsverrichtingen, verdienen volle geloof in rechten totdat de valsheid er van bewezen wordt.

De onnauwkeurigheden, die geen betrekking hebben tot de daadzaken, maar alleen tot de toepassing der wet, zullen aan het verbaal deszelfs kracht niet ontnemen, doch bij het exploit van dagvaarding moeten worden hersteld.

Slechts dan, wanneer de registratie niet binnen den (bij art. 237) bepaalden tijd is geschied, of wanneer het door één ambtenaar is opgemaakt, zal het *op zich zelve* (246) geen bewijs opleveren.

Art. 240. De aangehaalde goederen moeten ten naasten kantore worden opgebracht om aldaar, ten overstaan van den ontvanger en den belanghebbende, indien hij tegenwoordig is en blijft, grondig opgenomen en geïnventariseerd te worden (247).

(245) Verzuim om een proces-verbaal tijdig te beteekenen of ten raadhuize neder te leggen, ontneemt aan dat stuk zija bewijskracht niet.

(Vz. 1853, n°. 147).

Bij bekeuringen wegens gemis van bakenkwitantien moeten, volgens art. 16, vz. 1849, n°. 99, de voorschriften der Alg. Wet in acht genomen worden. Vermits echter de slotbepaling van art. 238 uit den aard der zaak niet kan worden opgevolgd, wanneer door ambtenaren der recherche bekeuring wordt ingesteld tegen een zeilenden schipper, op een plaats, welke niet tot den kring eener bepaalde gemeente behoort, zal, wanneer de bekeurde niet bij de opmaking van het proces-verbaal is tegenwoordig geweest, het afschrift worden gevoegd bij de dagvaarding, welke hem zal worden toegezonden.

(Vz. 1850, n°. 20).

(246). „Op zich zelve.” Dus, al heeft het dan geen volle geloof in rechten, toch kan het als bewijsmiddel dienen en dus, in verband met andere feiten of getuigen, de overtreding staven. (Zie arrest vz. 1858, n°. 17).

(247) De opbrenging ten naasten kantore moet steeds plaats hebben.

Daarvan kan enkel worden afgeweken bij aanhaling van *Geslacht*, op verzoek van den bekeurde, mits hij dadelijk borg stelle voor een waarde, die ten genooge van den ontvanger is.

De inventaris *bij voorkeur* in 't verbaal opnemen. Kan dit niet, dan bij afzonderlijke akte, die, even als 't verbaal, geregistreerd moet worden. (Vz. 1840, n°. 158, 1846, n°. 29 en 1846, n°. 116). De opbrenging kan niet geschieden bij sub-ontvangers, tenzij daarvoor bepaald geagreëerd. (Vz. 1849, n°. 2). De bekeurde kan geen herverificatie van aangehaalde goederen vorderen. (Vz. 1848, n°. 100).

De belanghebbende wordt uitgenoodigd daarbij tegenwoordig te zijn en van die uitnoodiging en het gevolg er van melding gemaakt in het verbaal.

De administratie is bevoegd de aangehouden goederen vervolgens naar de hoofdplaats der inspectie te doen overbrengen en, in geval van verkoop, denzelfden te doen geschieden ter plaatse, waar zij zulks het meest voordeelig oordeelt.

Art. 241. Alleen die goederen, vaar- of voertuigen, gespannen, werktuigen, gereedschappen of andere voorwerpen, waarmede is misdreven en waarop, naar aanleiding van art. 226, eenige straf of recht van verhaal kleeft, zullen worden aangehouden.

Art. 242. Indien de bekeurde zulks begeert, zullen de aangehaalde goederen, benevens de vervoermiddelen, tegen voldoende borgtocht worden ontslagen. Het bedrag van dien borgtocht wordt bepaald door de tusschen den ontvanger en den belanghebbende overeengekomen waarde, of door het beloop der verbeurde boete, rechten en kosten (248).

Ontslag onder borgtocht *moet* geweigerd worden, wanneer de bekeuring is geschied op grond van eenig verbod van invoer. Het *kan* geweigerd worden, wanneer de bekeuring is geschied ter zake van verkeerde aangifte in de *soort* der goederen en men, door middel van monsters of stalen, de zaak tot de beslissing niet behoorlijk in haar geheel kan houden. Ook wanneer de goederen zijn aangehouden op onbekende personen, waardoor in het algemeen worden verstaan zij, die zich buiten het geval stellen om in de processen-verbaal aangeduid te worden.

Is geen ontslag verleend, dan blijven de goederen onder beheer van de Administratie, totdat er voorloopig of definitief volgens de wet over kan worden beslist.

Van goederen naar de waarde belast, wordt ter berekening der boete, als *waarde* aangenomen:

a) de tusschen ontvanger en belanghebbende overeengekomen waarde.

Is die waarde buiten tegenwoordigheid van den bekeurde bepaald:

b) naar de gedane aangifte.

Indien geen aangifte geschied is:

c) naar de opbrengst van den verkoop of, des noods, naar de taxatie van twee of, zoo noodig, drie beëdigde deskundigen, te benoemen door het hoofd van 't gemeentebestuur.

Art. 243. Aangehaalde goederen worden niet verkocht vóór het vonnis tot confiscatie gewezen is.

In de volgende gevallen kan men vóór de rechterlijke beslissing de goederen verkoopen, n. l.:

(248) Model voor dien borgtocht te vinden bij verz. 1861, n°. 57 en 104.

a. Goederen, aan spoedig bederf of vermindering onderhevig, kunnen worden verkocht op last van den Prov. Inspecteur en na bekomen autorisatie van den President der rechtbank, welke op eenvoudig verzoek zal verleend worden (249).

b. Paarden en allerlei vee kunnen dadelijk, op autorisatie van den ontvanger, verkocht worden, wanneer ze zijn aangehaald op onbekenden, of ook wanneer de bekeurde weigert borg te stellen voor de kosten van onderhoud, tot de bekeuring finaal zal zijn afgedaan. Die weigering moet bij proces-verbaal worden geconstateerd.

De ontvanger, die strijdig met deze bepalingen tot den verkoop overgaat, is personeel aansprakelijk voor de gevolgen.

Wanneer in de gevallen sub a en b, de bekeuring in rechten wordt vernietigd en de verkoop is geschied met in achtneming der daar vermelde voorschriften, zal de bekeurde de opbrengst van den verkoop moeten beschouwen als vertegenwoordigende de volle waarde, welke de goederen op het tijdstip der verkoop hadden.

Alle verkoop van aangehaalde goederen moet in het openbaar en aan den meestbiedende geschieden (250).

Art. 244. Bij verkeerde aanhalingen heeft de eigenaar of belanghebbende aanspraak op schadevergoeding, door de rechters te bepalen; echter tot geen hooger bedrag dan van 1% van

(249). Ten aanzien van versch vleesch en andere aan *spoedig* bederf onderhevige goederen, behoeft deze autorisatie niet te worden afgewacht. (Verz. 1824, n°. 111 en 1854, n°. 132 en 147).

(250). Van elke verkooping wordt een akte of proces-verbaal opgemaakt. Geringe objecten kunnen in zeldzame gevallen, op bijzondere autorisatie van de Administratie, *onder de hand* verkocht worden. Er behoeft dan geen proces-verbaal van verkoop te worden opgemaakt. Ook bij overgifte van goederen aan 't gemeente-bestuur, ingevolge art. 253, behoeft geen akte te worden opgemaakt, mits de ontvanger van de opbrengst op legale wijze doe blijken. (Vz. 1824, n°. 104).

Het is een aangenomen beginsel dat *bij aanhaling van accijns-goederen, dezelve niet in consumtie mogen worden gebracht, zonder de zekerheid, dat de accijns er van betaald is*, zoodat, ingeval de accijns niet van den bekeurde gevorderd kan worden, de betaling er van aan de *koopers* moet worden opgelegd. (Vz. 1838, n°. 142).

Wanneer de opbrengst niet voldoende is om er de accijns op te verhalen, worden de goederen ingehouden en vernietigd. Deze bepaling ziet ook op die buitenlandsche goederen, welke bij invoer met een *recht* zijn belast, dat in verband staat met den accijns van gelijksoortige binnenlandsche goederen; b. v. geraffineerd zout, vleesch, bier en azijn.

(Vz. 1858, n°. 57).

De processen-verbaal van verkoop worden tegen dadelijke betaling van het recht geregistreerd. (Vz. 1848, n°. 13).

de waarde der aangehaalde goederen, 's maands, te berekenen van den dag der aanhaling tot op dien van teruggave (251).

Art. 245—250. Ten aanzien van de behandeling der proces-verbaal zijn de volgende aantekeningen, voor het doel van dit werkje, voldoende.

Zoodra een bekeuring is ingesteld, wordt daarvan schriftelijk kennis gegeven aan den Prov. Inspecteur.

Het proces-verbaal wordt met de noodige bijlagen opgezonden aan den controleur. Deze schrijft zijne beschouwingen in de memorie van toelichting, voegt er een nota van overgelegde stukken en gefraudeerde rechten bij en zendt een en ander aan den Inspecteur.

De Inspecteur roept de bekeurde al of niet op tot transactie door tusschenkomst van den ontvanger.

Is de overtreding niet voldoende geconstateerd, dan doet hij een voorstel aan den Minister om het buiten gevolg te laten, en anders wordt de zaak, door tusschenkomst van den Rijksadvocaat, voor de Arr. rechtbank gebracht.

Art. 251. Dagvaardingen en verdere exploiten, voortspruitende uit aanhalingen of bekeuringen tegen onbekenden (252), worden beteekend ten raadhuize of bij den burgemeester der gemeente, waarin de bekeuring is geschied. Op denzelfden dag der beteekening wordt een afschrift der dagvaarding, door aanplakking in de gemeente, bekend gemaakt. Ook de beteekening van het vonnis wordt in dit geval door aanplakking vervangen (253).

Art. 252. Wanneer meer dan ééne aanhaling geschied is op onbekenden, onder het ressort van dezelfde rechtbank, en de waarde van elke aanhaling afzonderlijk de som van *f* 25.— niet te boven gaat, zullen de dagvaardingen in één exploit begrepen kunnen worden en de actie gezamenlijk voor de rechtbank aangebracht, te dien effecte, dat daarop bij een en hetzelfde vonnis zal recht gesproken worden.

Art. 253. Aangehaalde kleinigheden worden, op last van den Prov. Inspecteur, aangeboden aan het gemeentebestuur der plaats van aanhaling, ten einde aan de armen te worden uitgereikt, tegen dadelijke betaling van de helft der waarde. De burgemeester benoemt twee onzijdige lieden om de waarde te bepalen.

(251). Zie arrest verz. 1858, n°. 127, in zake gevorderde schadevergoeding, wegens aanhaling van een tilbury.

(252). Zie bij art. 242 wie door onbekenden worden verstaan.

(253). Volgens art. 320 kunnen in alle zaken, tot het vak der rechten en accijnzen behoorende, de ambtenaren alle exploiten en justitieële verrichtingen doen, welke anders gewoonlijk door deurwaarders geschieden.

Ingeval het gemeentebestuur de aanneming weigert, worden de goederen onmiddellijk verkocht (254).

Reclameert en bewijst de eigenaar der goederen, binnen drie maanden na de aanhaling, dat deze ten onrechte heeft plaats gehad, dan zal hem de getaxeerde waarde of de opbrengst van den verkoop van 's Rijks wege worden uitgekeerd. Wordt zijn reclame afgewezen, dan kan hij daartegen op de gewone wijze procederen; doch hij moet in elk geval met de getaxeerde waarde of de opbrengst van den verkoop tevreden zijn.

Als kleinigheden, bij dit art. bedoeld, worden aangemerkt eene hoeveelheid van minder dan 200 kilogr. brood, 150 kilogr. meel, 50 kilogr. vleesch of spek, 30 kilogr. zeep, 50 kilogr. zout, 20 kilogr. suiker, 80 liter olie van rond en platzaad, 20 liter wijn, 150 liter bier, 150 liter azijn, 40 liter gedistilleerd.

HOOFDSTUK XXII.

Van de benaderingen (255).

Art. 254. Goederen, naar de waarde belast, kunnen worden benaderd, indien de ambtenaren bij *summiere visitatie* (256), vermeenen, dat de waarde te laag is aangegeven.

De benadering, d. i. het zich toeëigenen, geschiedt tegen betaling en op de wijze in de volgende art. van dit hoofdstuk omschreven.

Benadering kan nimmer te pas komen met betrekking tot goederen, welker waarde van wege het gouvernement is be-

(254). Deze verkoop kan *onder 's hands* geschieden.

't Zij het gemeentebestuur de goederen aannemt of dat ze verkocht worden, in geen geval worden ze toegewezen, wanneer uit de opbrengst de accijns niet kan worden gedekt. (o. a. vz. 1861, n°. 78).

(255). Reeds in het 20^e hoofdstuk zijn straffen bepaald op verkeerde aangifte van *soort* en *hoeveelheid*, waarom komt er nu nog een hoofdstuk over benaderingen te pas?

(256). d. i. bij de globale visitatie, volgende op de aangifte. 't Geval heeft zich voorgedaan, dat de visiteurs een baal manufacturen aanhaalden, omdat bij de aangifte meer dan $\frac{1}{12}$ was verzwegen. Die baal werd dus ten kantore opgebracht en geïnventariseerd. Bij de inventarisatie bleek dat ook de *waarde* te laag was aangegeven, weshalve de visiteurs zich tevens voor de *benadering* verklaarden, met toepassing van het 2^e lid van art. 265. Kon de Inspecteur die benadering toewijzen?

Bij de beoordeeling der waarde moeten de ambtenaren steeds met zaak-kennis en oordeel te werk gaan en elke vexatoire handeling vermijden.

(Zie hierover vz. 1839, n°. 12).

paald, wanneer de aangifte overeenkomstig de volgens art 123 uitgegevene prijscourant is gedaan (257).

Art. 255. De benaderende ambtenaar (258) moet zich dadelijk na *summiere visitatie* verklaren voor de benadering der goederen in massa van dezelfde soort, welke in eens bij elkander zijn aangegeven; dat wil zeggen, die bij het tarief onder een en hetzelfde *onderdeel* van een hoofdpост zijn begrepen, en zich in een of meer collis bevinden (259). Behalve in de gevallen, hierna omschreven, kan de benaderaar niet weder van de benadering afzien.

Art. 256. De benaderde goederen worden dadelijk opgebracht naar het kantoor en aldaar ten overstaan van den ontvanger en den aangever, of iemand van zijnentwege, indien hij verkiest er bij tegenwoordig te zijn, geopend en behoorlijk geïnventariseerd, met uitdrukking van juiste maat en gewicht.

Art. 257. Indien de ontvanger bij de benadering is geïnteresseerd, moet de opening en inventarisatie geschieden ten overstaan van een anderen ambtenaar, die er *geen* belang bij heeft.

Art. 258. Van de benadering wordt een proces-verbaal opgemaakt (260). Het wordt aan den vervoerder of aangever, zoo hij tegenwoordig is, medegedeeld. Het wordt met den inventaris (die bij voorkeur in het procesverbaal wordt opgenomen), het paspoort, den volgbrief of ander document, zoodra mogelijk opgezonden aan den Prov. Inspecteur van de inspectie, waarin de benadering is geschiedt. Deze onderzoekt de stukken

(257). Waarom niet?

Is dit hoofdstuk ook van toepassing op goederen ten *doorvoer* aangegeven? (Zie art. 77).

(258). Een bekeuring moet door minstens *twee* ambtenaren ingesteld, doch de benadering kan dus door *één* gedaan worden.

(259). Dit zóó op te vatten, b. v.: Het betalingspaspoort of de volgbrief houdt in: Manufacturen, ^{GB}_D twee balen, inhoudende achthonderd zeventenvijftig meters stoffen van laken, waard tweeduizend vierhonderd gulden; ^{EF}_G een baal, inhoudende driehonderd vijftig meters stoffen van zijde, waard eenduizend vijfhonderd gulden.

Dan behoeven ze niet èn het laken èn de zijde te benaderen, maar ze kunnen de eene post nemen en de andere laten gaan. Zij moeten dan echter van dien post alles nemen en niet slechts een gedeelte. *abus -*

(260). Dit proces-verbaal moet binnen *vier* dagen na de dagteekening der toewijzing worden geregistreerd ten koste van de benadereers.

De toe- of afwijzende beschikking van den Prov. Inspecteur wordt in den regel op het proces-verbaal zelve geschreven.

(Vz. 1857, n°. 50).

onverwijld en wijst, indien daartegen geene bezwaren bestaan, de benadering toe (261).

Art. 259—262. De Inspecteur ontzegt de benadering:

a) indien bij inventarisatie blijkt, dat de goederen onder een verkeerde benaming zijn aangegeven, in welk geval er confiscatie naar art. 243 moet plaats hebben;

b) indien hij door den aangever of zijn gemachtigde overtuigd wordt, dat de aangifte op de rechte waarde is gedaan. Door de *juiste waarde* wordt verstaan: den loopenden prijs hier te lande op den dag der aangifte. De Inspecteur is echter verantwoordelijk. Om zeer bijzondere redenen kan hij zelfs een vergoeding van kosten, schade en interessen ten laste des benaderaars toelleggen. Reclamatiën tegen de benadering worden niet aangenomen, wanneer zij worden ingebracht, nadat de benadering is toegezezen (Art. 260).

c) Wanneer, vóór de toewijzing, aan den Inspecteur wordt bezwezen dat, tusschen het tijdstip der aangifte en dat der benadering, de prijs een plotselinge rijzing heeft ondergaan, zal zulks een grond opleveren om de benadering te ontzeggen, mits de aangifte, tijdens zij gedaan werd, naar behooren zij geschied (Art. 261).

d) Ook kan de benadering worden ontzegt op verzoek van de benaderaars, wanneer blijkt, dat de goederen uit afgescheiden deelen van eenig geheel bestaan, zooals onparige handschoenen enz., zoodat die samenstelling geacht moet worden opzettelijk geschied te zijn om 's Rijks rechten op de waarde van het geheel te verkorten. In dit geval wordt geacht, dat de documenten, naar het 2^e. lid van art. 128, sub- en opreptief zijn verkregen, te dien effecte, dat ze zullen worden ingetrokken en de goederen moeten worden teruggevoerd naar buiten 's lands. In dit geval heeft er geen teruggave van betaalde rechten plaats. (art. 262).

Art. 263. Na de kennisgeving van de toewijzing — en vóór het aanvaarden der goederen — (die intusschen bij den ontvanger zijn gedeponceerd), het nemen van stalen of het maken van eenig gebruik er van, hoe ook genaamd, moeten de benaderaars aan den benaderde betalen: de aangegeven waarde der goederen, waaronder de emballage is begrepen, en bovendien 10%, indien de betaling binnen 24 uren na ontvangst der toewijzing geschiedt, 11% als zij tusschen de eerste en tweede maal 24 uren en 12% als zij eerst tusschen de tweede- en derdemaal 24 uren plaats heeft.

De betaling binnen 3×24 uren niet zijnde geschied, zal de benadering, *indien de benaderde dit begeert*, van onwaarde zijn,

(261) Waartoe dient de tusschenkomst van den Inspecteur?

en de benaderaars gehouden zijn aan den benaderde te betalen 3% der aangegeven waarde, ter vergoeding van schade, door het oponthoud veroorzaakt; dit bedrag is, des noods, verhaalbaar bij preferentie op hun traktement.

Indien de benaderde, of zijn vertegenwoordiger, woont ter plaatse waar de benadering is geschied, of wanneer hij zich aanmeldt, zal de betaling rechtstreeks aan hem worden gedaan. Is dit niet het geval of weigert hij de penningen aan te nemen, dan wordt het geld bij den ontvanger gedeponeed, voor rekening en risico van den benaderde.

Art. 264. Ook de betaalde rechten worden door *den benaderaar*, teruggegeven. Deze doet vóór de aanvaarding der goederen een *verhoogde* aangifte en betaalt daarvan het recht. Met opzicht tot de expeditie treedt hij geheel in de plaats van den benaderde, zoodat de goederen worden onderworpen aan de nadere visitatie van andere ambtenaren, die op hunne beurt weder benadering mogen doen.

Van goederen ten *uitvoer* bestemd, kan geen benadering meer te pas komen, want er wordt alleen uitvoerrecht geheven van *lommen* en deze zijn naar het *gewicht* belast.

Art. 265. De benadering blijft in stand, ingeval *minder* hoeveelheid bevonden wordt dan aangegeven is. De betaling geschiedt dan echter in evenredigheid der bevonden hoeveelheid.

Op het daartoe tijdig aan den Prov. Inspecteur door den benaderaar te kennen te geven verlangen, kan de benadering ook in stand blijven, indien *meerder* wordt bevonden dan aangegeven is (262). Ook dan geschiedt de betaling in evenredigheid van de bevonden hoeveelheid; terwijl de benaderaar op zich moet nemen, vóór de aanvaarding der goederen, ten kantore te fourneeren: de boete en suppletie, volgens art. 245, naar gelang méér of minder dan $\frac{1}{12}$ is verzwegen (263). Het bedrag er van houdt hij natuurlijk af van de uittekeeren benaderingssom.

(262). In dit geval afzonderlijk proces-verbaal van bekeuring opmaken. 't Behoef niet geregistreerd te worden.

(263). Deze boete is 2 of 10 \times het recht van 't *verzwegen*. Dat recht wordt naar de *verhoogde* waarde berekend over de verzwegen hoeveelheid. (Vz. 1823, n°. 108).

Voorbeeld:

Aangegeven 1000 kilo bereide huiden, waard *f* 150.— Zij worden benaderd door den visiteur, die ze schat op *f* 400.— waarde. Bij inventarisatie bevindt men 1500, inplaats van 1000 kilo. (Dus $\frac{1}{2}$ meer). De door den visiteur geschatte waarde moet nu met $\frac{1}{2}$ vermeerderd worden en is dus *f* 600.—

Nu is de vraag: Moet de boete berekend worden over 't verschil tusschen de verhoogde geschatte en de aangegeven waarde (dus over *f* 600.—

Art. 266. Nadat aan de voorschreven bepalingen is voldaan en de benadering toegewezen, kunnen de benaderaars, naar welgevallen, over de goederen beschikken en zich zelfs met den benaderde over de teruggave verstaan (264).

HOOFDSTUK XXIII.

Van de borgtochten, credieten en betalingen.

Art. 267. Alle borgtochten, welke volgens de wetten worden gevorderd, zullen worden gesteld ten genoegen van den ontvanger, die voor het bedrag van den borgtocht verantwoordelijk blijft (264^a).

Art. 268. De borgtocht kan op vierderlei wijzen gesteld worden :

1°. in geld; 2°. in vaste goederen of inschrijvingen op 't grootboek; 3°. door een onderpand van waren en koopmanschappen; 4°. door het stellen van personeelen borgtocht.

Art. 269. Wanneer de borgtocht wordt gevorderd tot prestatie van *een bepaalde daad* komen slechts de 1^e en 4^e soort in aanmerking; b. v. bij invoer aan de landzijde voor de uitlevering der goederen ter losplaats of in entrepôt; bij doorvoer voor den wederuitvoer enz.

Deze borgtochten blijven mede invorderbaar omtrent dat gedeelte der goederen, 't welk minder mocht worden uitgeleverd, weder uitgevoerd of aangebracht dan op de documenten is uitgedrukt.

Alle 4 soorten kunnen in aanmerking komen bij een borgtocht op termijnen van crediet, verlengbaar en doorlopend crediet, of eindelijk voor een gecontinueerd bedrijf of beroep.

Art. 270. Wanneer, in het geval van het 1^e lid van art. 269, min *f* 150.—), of moet de boete alleen berekend van de geschatte waarde van het *meerder* bevondene? (dus van *f* 200.—). De laatste berekening is juist.

Waarom?

Het recht is 2°/_o van de waarde. Van die *f* 200.— dus *f* 4.00; zoodat de boete bedraagt: $10 \times 4 = f 40.—$

(Vz. 1823, n°. 211).

(264). De uitventing van benaderde goederen, *stukswijze* en *in 't klein*, als nadeelig zijnde voor de winkeliers, strookt niet met de betrekking van ambtenaren, en is *verboden*. (Vz. 1832, n°. 95).

De ambtenaren behoeven geen patent voor den verkoop, maar deze mag niet geschieden bij wijze van *winkeldebiet* of op de wijze der kramers (Vz. 1827, n°. 148).

(264^a). Evenwel zijn de hoofdambtenaren verplicht op het stuk der borgtochten toezicht te houden. (Vz. 1861, n°. 48).

Zie omtrent de inrichting der akten vz. 1864, n°. 59.

de borgtocht in geld wordt gesteld, dan wordt het geconsigneerd bij den ontvanger, die het voorloopig stort door middel van aftrek van het saldo in kas op zijn maandstaat, en, bij terugontvangst van het gezuiverd document, het geld teruggeeft. De personeele borgtocht wordt in dat geval geheel en uitsluitend aan de beslissing van den ontvanger overgelaten.

Art. 271—275. Omtrent de *doorgaande* borgtochten worden de navolgende bepalingen in acht genomen:

1°. Borgtocht in geld. Indien de belanghebbende zulks verkiest wordt het in 's Rijks schatkist gestort en hem 5% rente uitgekeerd.

2°. Borgtocht in *onroerende* goederen: *a*) zij moeten binnen het Rijk zijn gelegen; *b*) de waarde moet behoorlijk bewezen zijn (265) en het bedrag derzeive, de gevorderde zekerheid met 10% te boven gaan; *c*) zij moeten zijn vrij en onbezwaard (266), tenzij in bijzondere gevallen hiervan door de Administratie afwijking worde toegestaan; *d*) de gebouwde eigendommen moeten voor brandschade worden verzekerd (267); *e*) bij vermindering van de waarde moet worden gesuppleerd.

3°. Borgtocht in inschrijvingen op 't Grootboek van den staat: *a*) de inschrijvingen geschieden op den voet bij de directie van 't Grootboek voorgeschreven; *b*) zij worden aangenomen naar de waarde bij wekelijksche prijscourant, voor het recht van successie, bekend gemaakt; *c*) die waarde moet het bedrag van de gevorderde zekerheid met 20% te boven gaan; *d*) er moet gesuppleerd worden, zoodra dit surplus van 20% tot op de helft mocht zijn gedaald. In geval deze suppletie niet binnen 8 dagen na vordering is gesteld, zal de Administratie bevoegd zijn om de inschrijvingen te doen verkoopen (268).

4°. Borgtocht in waren en koopmanschappen: *a*) zij worden in entrepôt gelegd; *b*) de waarde wordt opgemaakt naar de prijs-courant, waar dezelve aanwezig is, of bij gebreke van een prijs-courant, door beëdigde makelaars in de goederen, welke tot onderpand gegeven worden; *c*) de waarde der goederen moet 20% boven de gevorderde zekerheid bedragen; *d*) in geval van prijsvermindering van 20% of meer, moet suppletie gesteld worden. In geval de suppletie niet binnen 8 dagen na vordering is gesteld, kan de Administratie de goederen doen verkoopen (268).

(265) Door taxatie van deskundigen.

(266) Dit kan blijken uit een bewijs van den hypotheek-bewaarder.

(267). Dus een bewijs van de assurantie-maatschappij over te leggen.

(268). Het spreekt van zelf dat de gelden, uit dien verkoop voortspruitende, wat de rente betreft, vallen onder de toepassing der bepalingen van art. 271.

(Discussie Staten-Generaal).

5°. Personeele borgtocht *boven f 300.*—: (269).

a) Zij worden notariëel gepasseerd; b) de borg moet gedomicilieerd zijn in de provincie, waar de borgtocht moet worden gesteld; c) de borg mag geen ambt bekleeden of bedrijf uitoefenen, waarvoor hij zelf rekenplichtig aan het Rijk is, of een openstaande rekening met het Rijk heeft (270); d) de borg wordt solvabel verklaard bij akte van 't plaatselijk bestuur. Deze akte *moet* om de 3 jaren, maar *kan*, op vordering van den ontvanger, elk jaar worden vernieuwd; e) de borgtocht kan niet dan schriftelijk worden opgezegd en de opzegging heeft geen kracht dan *éne maand* na beteekening der hiertoe strekkende akte; f) in cas van overlijden van den borg, blijft de borgtocht voortloopen tot het einde der 30 dagen, volgende op den dag, waarop de erfgenamen van den borg van het overlijden hebben kennis gegeven aan den ontvanger.

Art. 276. Bij personeele cautiën van *f 300* en daarbeneden kan de ontvanger genoeg nemen met een onderhandschen legaliseerden borgtocht, die echter behoorlijk moet worden registreerd en waarbij de bepalingen van art. 275 (zie sub. 5°, hiervoren) letter *b, c, e* en *f* moeten worden in acht genomen.

Art. 277. Op een borgtocht voor *doorlopend* crediet van *boven f 5000.*— kan de volgende korting worden verleend:

boven <i>f 5000.</i> — tot en met <i>f 10,000.</i> —	$\frac{1}{3}$
» » <i>10,000.</i> — » » » » <i>20,000.</i> —	$\frac{1}{4}$
» » <i>20,000.</i> — » » » » <i>40,000.</i> —	$\frac{1}{5}$
» » <i>40,000.</i> — » » » » <i>80,000.</i> —	$\frac{2}{5}$

Bedraagt de accijns, waarvoor zekerheid gegeven moet worden, meer dan *f 80,000.*—, zal het excedent als een afzonderlijke borgtocht beschouwd worden en onderworpen zijn aan de bovengemelde opklimming in evenredigheid van dit excedent.

Deze kortingen worden *niet* verleend op borgtochten voor *doorlopend* crediet van accijns op *zout* (271).

Art. 278. Behoudens de opklimming, aangewezen bij art. 277, zal tot maatstaf van het bedrag der borgtochten worden

(269). Zie omtrent die van *f 300.*— en daar *beneden*, art. 276.

(270). Letter *c* is niet van toepassing op borgen voor crediet van suiker- en wijn-accijns, mits dezelfde personen niet wederkeerig voor elkander borg zijn. Ook niet voor fictief entrepôt van graven. De *laatste* borgtochten kunnen bij onderhandsche akte worden opgemaakt.

(271). Omdat bij *doorlopend* crediet geen uitslag mag geschieden zonder document, vindt men in de goederen zelf ook een waarborg. Bij *aflopend* crediet is dit niet het geval en daarom moet daarvoor voor den *vollen* accijns borg worden gesteld. *Zout* maakt een uitzondering, omdat de waarde er van zoo gering is, dat men daarin geen waarborg vindt.

genomen het volle beloop der som, voor welke de zekerheid wordt gesteld en niet enkel het principaal (272).

Art. 279. De borgtochten worden gratis geregistreerd.

Art. 280. Ingeval er tusschen ontvanger en contribuabele verschil bestaat over de genoegzaamheid, of bij personeelen borgtocht, over den aard der justificatie, wordt de zaak ter beslissing der Administratie gebracht. Beslist deze ten voordeele van den borgschuldige, dan is de ontvanger voor alle verdere verantwoording gedekt, voor zoover hij voor het overige gezorgd heeft, dat de vervolgingen tegen den contribuabele en deszelfs borgen naar behooren zijn aangevangen en voortgezet.

Art. 281. Komt een, onder borgtocht afgegeven document, of, ingeval van art. 49, het extract er van, binnen 6 weken na den tijd voor het vervoer verleend, terug ten kantore van afgifte, voorzien van de vereischte afteekeningen, dat aan den inhoud is voldaan, dan wordt de borgtocht opgeheven. Komt het niet binnen dien tijd terug of onvoldoende gezuiverd, dan worden de niet betaalde rechten en accijnzen er van ingevorderd.

Dit tijdsverloop van 6 weken wordt niet in aanmerking genomen, indien bij de bijzondere wetten een korteren termijn is bepaald.

Art. 282. Particuliere credieten, ongeautoriseerd aan belastingsschuldigen verleend, of betalingen buiten de kantoren of aan ongekwalificeerde ambtenaren gedaan, zullen niet in aanmerking komen, evenmin als de voorgewende vernietiging of het in het ongereede raken der bewijzen van betaling.

Het vermissen, verongelukken, verbranden, ontvreemden of op eenige andere wijze te loor gaan van goederen, voor welke de accijns wel verschuldigd doch niet betaald is, zal van de betaling niet bevrijden; tenzij zulks door de wet speciaal mocht zijn bepaald of door het hoofdbestuur, in zeer bijzondere gevallen mocht worden toegestaan (273).

(272). Vroeger werden op de hoofdsom opcenten geheven, thans echter niet meer.

(273). Wanneer er b. v. een buitengewone lekkage ontstaat in particulier entrepôt van wijn of gedistilleerd, dan kan, op grond van deze bepaling, machtiging worden verleend tot afschrijving van de te loor gegane hoeveelheid.

Wanneer dergelijk geval zich voordoet, is het mitsdien noodig, dat de ambtenaren zich overtuigen, dat het verlies werkelijk heeft plaats gehad en dadelijk tot een *peiling* overgaan om de hoegrootheid van 't verlies te constateeren.

Ook kan deze bepaling worden toegepast op het geval dat accijnsgoed, gedurende het vervoer een buitengewoon verlies ondergaat en waarvan de accijns eerst ter bestemmingsplaats moet worden betaald. In dergelijk geval is het dus evenzeer noodig het verlies op te nemen door de overgebleven hoeveelheid te constateeren.

Art. 283. Met hen, die crediet voor accijns genieten, wordt door den ontvanger een rekening gehouden wegens in- en uitslag. De borgstelling moet echter vooraf gaan.

Er zijn drieërlei wijzen van crediet, n. l.:

1°. doorlopend, 2°. aflopend, 3°. verlengbaar crediet.

Voor *doorlopend* crediet wordt een *doorlopende* rekening gehouden. De inslagen en het product der fabricatie worden in *debet* gebracht en de uitslagen in *credit*.

De accijns wordt bij elke uitslag betaald van de hoeveelheid, die uitgeslagen wordt. tenzij de bijzondere wet andere wijzen van aanzuivering toelaat. Het binnenlandsch vervoer van die goederen moet door document gedekt zijn. Dit crediet wordt verleend voor *zout*, *zeep*, *gedistilleerd* en *binnenlandsche suiker*, voor zoover de fabrikant naar het werkelijk product wordt aangeslagen. Het binnenlandsch vervoer van suiker, *buiten* het terrein van toezicht, behoeft echter niet gedekt te zijn.

't *Aflopend* crediet is een crediet op *termijnen*.

De debiteering geschiedt voor elke ingeslagen of gefabriceerde partij, waarvoor dan bepaalde termijnen voor de betaling van den accijns worden opengesteld. Dit crediet wordt verleend voor wijn, bier, azijn, buitenlandsche suiker en inlandsche suiker, voor zoover de fabrikant wordt aangeslagen naar de hoeveelheid en dichtheid der sappen.

Verlengbaar crediet wordt alleen toegestaan voor *wijn*. 't Is eenvoudig een verlenging van den crediettermijn voor den wijn, die bij het einde van een kwartaal nog voorhanden is (274).

(274). In 't algemeen zij aangemerkt, dat voor *binnenlandsche* accijns-goederen *doorlopend* crediet wordt verleend, omdat dekking van den vervoer noodig is, ter voorkoming van geheime fabricatie. Bier en azijn maken hierop uitzondering, omdat het recht *zoo* laag is dat heimelijke fabricatie alléén dan eenig voordeel zou opleveren, wanneer die *in 't groot* geschieden kon en dit zou spoedig in 't oog vallen. Ook suiker is uitgezonderd, voor zoo ver de aanslag naar de sappen geschiedt, omdat de aanslag per hectoliter sap en per graad dichtheid geschiedt, zoodat het toezicht zich kan bepalen tot de sappen.

Voor *buitenlandsche* accijns-goederen is *aflopend* crediet toegestaan, omdat deze goederen van buiten inkomen en er dus geen vrees voor heimelijke fabricatie behoeft te bestaan.

Evenwel bestaat ook hierop weer een uitzondering. *Zout* n. l. komt van buiten 's lands en toch wordt daarvoor slechts *doorlopend* crediet gegeven. De reden is deze: Ofschoon de zoutzieders worden gedebiteerd voor het ingeslagen ruwe zout en voor het zout aanwezig in 't zeewater, dat ze gebruiken, heeft toch de ervaring geleerd dat ze nog belangrijke hoeveelheden *overwerken*. Om nu te voorkomen, dat ze deze *overmaat* in consumtie brengen, zonder dat de accijns er van is betaald, was het noodig dekking van het vervoer en den uitslag voor te schrijven en dit kan niet anders dan met *doorlopend* crediet.

Art. 284. Bij uitslag uit bergplaatsen van *aflopend* crediet van goederen, bestemd om door den ontbieder ook op *aflopend* crediet te worden ingeslagen, moet de *ontbieder* aangifte tot overschrijving doen bij den ontvanger van de plaats, waar zijn rekening geopend is. Indien de gestelde borgtocht voldoende is, geeft deze een bewijs af. (acc. n°. 17). Dit bewijs wordt, na door den *afleveraar* geteekend te zijn, door deze aan het kantoor, waaronder de uitslag geschiedt, *vertoond*.

Nadat het dubbel van dit bewijs aan den ontvanger ten kantore van aflevering door zijnen controleur zal zijn toegezonden, wordt de *afleveraar* gecrediteerd voor het bedrag van den accijns van de afgeleverde partij.

Bij overschrijving van crediet op termijnen heeft echter de ontbieder geen recht om opnieuw de *volle* termijnen te genieten; maar treedt hij ten dien aanzien in de rechten van den *afleveraar*, b. v.: Wanneer de volle termijn 3 maanden is en er tijdens de aflevering reeds één maand ware verstreken, dan heeft de ontbieder nog slechts *twee* maanden crediet.

Art. 285. Voor zooveel de bijzondere wetten geen andere bepalingen bevatten, zal de overschrijving van *aflopend* crediet zoo dikwerf kunnen plaats hebben als de debiteur verkiest.

Art. 286. Zij, die een openstaande rekening met de Administratie hebben en 't Rijk met der woon willen verlaten, zijn verplicht, vóór hun vertrek, te liquideren en alle onaangezuiverde credieten te voldoen. Bij gebreke van dien worden ze in persoon aangehouden en hunne goederen in beslag genomen, totdat ze aan hunne verplichting hebben voldaan.

Art. 287. Zij, die zonder het Rijk te verlaten, van woonplaats veranderen of het bedrijf waarvoor ze crediet genieten naar elders overbrengen, zijn mede verplicht hun rekening te liquideren met den ontvanger op de plaats, waar die rekening gehouden wordt.

Die rekening kan echter ook overgeschreven worden op de plaats, waar ze hun bedrijf hebben overgebracht, mits de belanghebbende zich gedrage naar hetgeen bij de bijzondere wetten is bepaald, ten aanzien van de overschrijving van den accijns of van het doorlopend crediet.

Bijaldien zij verzuimen hun rekening op de voorgeschreven wijzen te liquideren, zullen ze ter plaatse, waar ze zich hebben gevestigd, bij parate executie worden vervolgd, terwijl de schuld alsdan in zijn geheel vorderbaar is

Om crediet te erlangen behoeft men geen aanvraag aan 't hoofdbestuur te doen. 't Is slechts noodig: borg te stellen en patent te nemen en *voor doorlopend crediet* de bergplaatsen van wege de Administratie te doen goedkeuren en men kan gebruik maken van crediet voor den accijns.

Art. 288. Zij, die genot hebben van crediet op termijnen, en verzuimen een termijn op den vervaltijd te voldoen, krijgen van den ontvanger een waarschuwing (275). Volgt daarop geen betaling, dan wordt hun het genot van crediet ontnomen en worden ze bij parate executie vervolgd, niet alleen voor den vervallen termijn, maar ook voor de niet verschenen termijnen.

Art. 289. Ingeval een belastingschuldige in staat van faillissement verkeert of zijne betalingen moet schorsen, is de geheele schuld mede in eens Vorderbaar.

HOOFDSTUK XXIV.

Van parate executie en privilegie.

Art. 290. De ontvangers hebben, namens de Administratie, het recht van parate executie en privilegie (276) op de roerende goederen van hen, die accijns schuldig zijn en zulks niet alleen voor den accijns, maar ook voor de kosten wegens opslag en bewaring der met accijns belaste goederen, het constateren der hoeveelheid en de invordering van den accijns.

Het privilegie neemt onmiddellijk rang na de privilegiën bij art. 1185 en 1195 van 't Burgerlijk Wetboek en art. 313 van het Wetboek van Koophandel vermeld.

Het recht van privilegie is alléén van toepassing, ingeval de debiteuren een *personeelen* borgtocht hebben gesteld. Bestaat er een andere borgstelling, dan kan de debiteur, des verkiezende, een bewijs worden gegeven dat het recht van privilegie niet toepasselijk is.

Ook op de goederen, welke ten name van den debiteur in entrepôt zijn (277), is de Administratie boven alle andere crediteuren preferent.

Onder het privilegie op de roerende goederen zijn begrepen *alle* (278) werktuigen en gereedschappen, welke in de fabrieken

(275). Comptabiliteit n°. 7. Die waarschuwing wordt door een kommissie beteekend. De kosten zijn 25 cent, waarvan 10 cent voor den ontvanger.

Voor suiker-accijns geschiedt de waarschuwing kosteloos (vz. 1865, no. 48 art. 38^d).

(276). Recht van *Parate executie*, wil zeggen: het recht om de goederen, zonder vonnis van den burgerlijken rechter, aan te tasten. Het dwangbevel vervangt het vonnis in burgerlijke zaken.

Privilegie beteekent: *recht van voorrang*.

't Legaal verband wordt niet meer toegepast, weshalve de deswege bestaande voorschriften hier niet zijn opgenomen.

(277). „*In entrepôt zijn.*” Onverschillig dus wáár, in welk soort van entrepôt en welke soort van goederen.

(278). Dus ook de *vaste* werktuigen.

(Vz. 1867, n° 126).

Dit privilegie gaat boven hypotheek.

en trafieken van de belastingschuldigen gevonden worden, *zonder onderscheid aan wien ze in eigendom toebehooren*. Op deze werktuigen kan, even als op roerende goederen, worden geëxecuteerd.

Het privilege gaat in met den dag, waarop de schuld is aangegaan, en eindigt één jaar, nadat dezelve invorderbaar is geweest.

Ook het recht van parate executie houdt één jaar, nadat de schuld invorderbaar is geweest, stand. Het strekt zich ook uit tot de borgen.

Na de verjaring kan de ontvanger echter, namens de Administratie, een gewone personeele actie tegen den *debiteur* instellen, (279) behalve in die gevallen, waarin een korter termijn van prescriptie is bepaald.

De ontvangers zijn bevoegd bij lijfswang intevorderen het verschuldigde door kooplieden of fabrikanten, die crediet of entrepôt fictief hebben. De lijfswang kan slechts op den principalen schuldenaar worden toegepast en verjaart, nadat de schuld één jaar vorderbaar is geweest.

Art. 291. De parate executie geschiedt door middel van dwangbevelen, die door de ontvangers worden uitgevaardigd.

Zij worden kosteloos geïseerd en executeirverklaard door den rechter van het kanton, waarin de debiteur of zijn borg woonachtig is (280). Zij worden door de gewone bedienden der Administratie beteekend.

Is het dwangbevel eenmaal uitgevaardigd, dan zal de executie niet door den geëxecuteerde kunnen worden geschorst, tenzij door een gemotiveerde en behoorlijk aan den ontvanger betekende oppositie, houdende tegelijk een dagvaarding tegen een bekwamen rechtsdag, invallende binnen den tienden dag na de betekening der oppositie.

De dagvaarding moet worden gedaan voor de burgerlijke rechtbank van het arrondissement, waarin het kantoor van betaling is gelegen.

De oppositie afgewezen zijnde, zal geen appel of hooger beroep kunnen plaats hebben, anders dan met consignatie van de toegewezen sommen.

(279). In dit geval moet dus een vonnis van den rechter de wettigheid der schuld staven.

Die actie kan niet tegen den *borg* worden ingesteld, tenzij hij zich als *hoofdschuldenaar* hebbe verbonden, in welk geval men op hem dezelfde bepalingen als op den *debiteur* kan toepassen, ook den lijfswang. (Vz. 1850, n°. 124).

(280). Dit is dus anders dan bij invordering van *directe* belastingen. Die dwangbevelen worden steeds executeir verklaard door den rechter van 't kanton, waarin het kantoor is gelegen.

Ter verdere executie van de uitgevaardigde dwangbevelen zal worden geprocedeerd op den voet en de wijze als bij de wetten in burgerlijke rechtszaken, voor de executie van vonnissen, is bepaald of nader bepaald zal worden.

Voor de toepassing der lijfswang is een afzonderlijk vonnis noodig, dat kan worden gevraagd of gedurende de executie der goederen, of na afloop er van, of wel na het proces-verbaal van onvermogen.

Tot de gevangenzetting wordt alsdan voort geprocedeerd, overeenkomstig de formaliteiten, bij de wet bepaald.

HOOFDSTUK XXV.

(Vervallen.)

HOOFDSTUK XXVI.

Algemeene voorzieningen en van de plichten en rechten der ambtenaren en hunne bescherming.

Art 311. Waar, in deze wet, sprake is van *Administratie* en van *Ambtenaren* (behalve de daaraan vreemde, in art. 194 genoemd), van kantoren en eerste of laatste wachten, worden daardoor verstaan: de algemeene Administratie der rechten en accijnzen of het Ministerie, door hetwelk dat vak wordt beheerd, en de ambtenaren, kantoren en wachten voor de rechten en accijnzen.

Overal, waar het bedrag der rechten en accijnzen als boete is bepaald, worden daaronder noch de opcenten, noch de leges, noch het zegel begrepen, maar alléén recht en accijns (281).

Art. 312. Niemand mag een schuit of boot hebben of houden op een rivier, die het Nederlandsch grondgebied onmiddelijk van vreemd grondgebied afscheidt, noch op een naar buiten loopende rivier, binnen de 1e linie, zonder schriftelijke autorisatie van den Prov. Inspecteur der inspectie, waaronder de bezitter of gebruiker behoort. Bij overtreding wordt het vaartuig verbeurd verklaard en een boete van f 100.— toegepast.

Van dit verbod zijn uitgezonderd alle transportmiddelen, die

(281). *Opcenten* worden niet meer geheven.

(1859, n°. 54 en 112).

Omdat ik hier toch spreek van *leges*, zij opgemerkt dat de proportioneele expeditie- en visitatieleges berekend moeten worden naar de hoofdsom van den accijns, zooals die was vóór 1860, en dus niet naar het bedrag van den tegenwoordigen accijns.

erkend zijn noodig te zijn voor de publieke dienst en die van een behoorlijk herkenningsteeken als zoodanig zijn voorzien.

Art. 313. Wijziging in de kantoren of wachten of hunne attributen geschiedt bij K. B.

Ten aanzien der wachten wordt die wijziging, minstens 14 dagen vóór zij ingaat, in het Staatsblad geplaatst en bovendien het besluit in vier nabijgelegen gemeenten afgekondigd. Van elke wijziging, zonder onderscheid, wordt een bekendmaking aangeplakt bij den ingang der plaats, in welke een kantoor of wacht is opgericht of afgeschaft.

Art. 314. Het wapenbord der in- en uitgaande rechten en accijnzen zal op een zichtbare plaats, boven de deur van het huis, waar het kantoor gehouden wordt, gesteld moeten zijn.

Art. 315. De wetten op de in- en uitgaande rechten en accijnzen zullen ten allen tijde op de kantoren voorhanden zijn; ook ten gerieve van particulieren, die inlichtingen daaromtrent verlangen.

Art. 316. Alle kantoren moeten geopend zijn:

Van 16 Nov. tot 15 Febr.	(’s voorm. 8 tot ’s nam. 5 uur.
» 16 Febr. » 15 Mei	} (’s voorm. 7 tot ’s nam. 7 uur
» 16 Aug. » 15 Nov.	
» 16 Mei » 15 Aug.	(’s voorm. 6 tot ’s nam. 8 uur.

Evenwel kunnen de ontvangers steeds het kantoor sluiten van ’s namiddag 12 tot 2 uur.

In deze tijdsbepalingen kunnen door de Prov. Inspecteurs zoodanige wijzigingen worden gebracht als het gerief van den handel en der ingezetenen, naar gelang van plaatselijke omstandigheden, mochten vorderen (282).

Art. 317. De ambtenaren zullen een iegelijk met wien zij in hunne functiën te doen hebben, en vooral reizigers en van buiten ’t Rijk komende personen, met alle bescheidenheid en spoed expedieëren en hun de informatiën geven, die ze behoeven. Zij mogen echter geen inzage aan derden geven omtrent zaken, van den eenen particulier tot den anderen (283).

Art. 318. De ambtenaren moeten zich vergenoegen met de

(282). Dit artikel ziet alleen op ontvangkantoren en *niet* op de kantoren der visiteurs of andere ambtenaren van den actieven dienst.

(Vz. 1859, n°. 62).

(283). De ambtenaren mogen geen illegale opgaven doen aan derden of onbekende personen.

(Vz. 1846, n°. 203).

Zij mogen ook geen rekwesten of reclamatiën in zake directe belastingen, voor anderen vervaardigen.

(Vz. 1854, n°. 7).

inkomsten, die hun van wege den Staat zijn toegekend. Zij mogen volstrekt niets meer ontvangen dan hun wettig toekomt, onder welk voorwendsel ook; zelfs dan niet als het hun vrijwillig wordt aangeboden. Bij overtreding worden ze gestraft zooals bij de wetten is bepaald, onverminderd de administratieve maatregel van cassatie, suspensie als anderszins, naar gelang van omstandigheden (284).

Art. 319. De onkosten, voor zooverre ze niet geheel kunnen worden afgeschaft, zullen zoo gering gesteld worden als het belang der schatkist, in verband met dat der belastingschuldigen, zal toelaten (285).

Art. 320. In alle zaken, tot het vak der in- en uitgaande rechten en accijnzen behorende, kunnen de ambtenaren alle exploiten en justitiële verrichtingen doen, die anders gewoonlijk door deurwaarders geschieden (286).

Art. 321. Ingeval een ambtenaar in zijn standplaats geene, of geene behoorlijke, woning tegen betaling eener redelijke huur kan krijgen, kan hij de tusschenkomst en medewerking van den Burgemeester inroepen. De Commissarissen des Konings zorgen, dat aan die verzoeken geredelijk worde voldaan.

Art. 322. Alle burgerlijke autoriteiten, in 't bijzonder de gewapende macht, de officieren van Justitie en Politie, zullen de ambtenaren der rechten en accijnzen in alle zaken, hunne functiën en de executie der Wetten op dat stuk betreffende, op daartoe gedane aanvraag, de behulpzame hand bieden, beschermen en doen beschermen.

Zij zullen aansprakelijk zijn wegens de schade, welke zij door hun verzuim of ongegronde weigering van adsistentie, hebben veroorzaakt (287).

Art. 323. Hij, die een ambtenaar in de uitoefening zijner functiën aanrandt, hem gewelddadigheden of feitelijkheden aandoet, weerstand biedt, beledigt of bedreigt door woorden of

(284). Het is den ambtenaar streng verboden om, zonder betaling van vracht, zich van openbare vervoermiddelen te bedienen. (Vz. 1845, n°. 62).

Zie ook vz. 1847, n°. 161.

Bij vz. 1850, n°. 2, zijn voorschriften gegeven ten aanzien van ambtenaren, die gelden verduisterd of zich aan ontrouwe handelingen hebben schuldig gemaakt.

(285). Het tarief van verificatie-loonen enz. is opgenomen in verz. 1866, n°. 123. Vergelijk daarbij n°. 124 en 171.

(286). In zake directe belastingen mogen ze niet als deurwaarders ageeren, tenzij ze daarvoor een bijzondere aanstelling hebben. Zie omtrent de exploit- en reiskosten van ambtenaren, die in zake rechten en accijnzen als deurwaarders dienst doen, vz. 1846, n°. 207 en 208. Vz. 1856, n°. 77.

(287). Zie omtrent de hier toegezegde bescherming, vz. 1823, n°. 128.

gebaren, of wel hem ter zake dier uitoefening, molest of schade aan zijn eigendommen toebrengt, zal streng vervolgd en gestraft worden, overeenkomstig de wetten op het strafrecht.

Art. 324. Weigering van visie, toegang, visitatie, exhibitie van documenten of het anderszins verhinderen van werkzaamheden, welke de ambtenaren krachtens de wet verrichten, zal, onverminderd de voorziening tegen feitelijkheden of beleedigingen, gestraft worden met een boete van f 50.— tot f 300.— (288).

Art. 325. De straffen van art. 323 en 324 worden opgelegd boven en behalve de boeten en verbeurdverklaringen wegens andere overtredingen, waarmede deze delicten gaan vergezeld.

Art. 1. Wet van 4 April 1870 (vz. n°. 61).

Bij K. B. kunnen, onder de vereischte voorwaarden of bepalingen tegen misbruik, afwijkingen worden toegestaan van de voorschriften der belastingwetten omtrent de formaliteiten in acht te nemen bij den invoer, uitvoer, doorvoer of vervoer van goederen, wanneer dit in 't belang van handel, nijverheid of scheepvaart wenschelijk blijkt. Deze afwijkingen strekken zich echter niet uit tot het bedrag en den grondslag van het recht of den accijns.

De voorwaarden of bepalingen tegen misbruik, hiervoren bedoeld, zijn alleen van toepassing op hen, die, blijkens een bij den ontvanger inteleveren schriftelijke verklaring, hebben verlangd gebruik te maken van de afwijkingen, waartoe die voorwaarden of bepalingen betrekking hebben.

Art. 2. idem. Overtreding van hetgeen krachtens art. 1 wordt voorgeschreven, wordt gestraft met f 50.— tot f 400.— boete.

(288). Een ambtenaar op surveillance, wordt geacht in functie te wezen.

Arrest H. R., 27 April 1852.

Een bloot mondelinge weigering van visitatie is alleen dan strafbaar, wanneer de medewerking van den bekeurde noodig is tot het doen der visitatie; terwijl die weigering geen overtreding daartelt, als zij de wettige ambtsverrichting niet verhindert. (Vz. 1849, n° 115).

Wanneer bij vervoer de ambtenaren den vervoerder hebben aangezegd, dat ze de goederen willen visiteren, doch deze ze vernietigt, in 't water stort enz., dan bestaat er verhindering van visitatie. Zie o. a. ook vz. 1850, n°. 123, 1859, n°. 41, 1870, n°. 113.

W E T

VAN

15 Augustus 1862 (Staatsblad N°. 170.)

HOUDENDE VASTSTELLING VAN HET TARIEF VAN RECHTEN

OP DEN

IN- UIT- EN DOORVOER (1)

(Verz. 1862 n°. 100).

Art. 1. Onder den naam van invoerrecht wordt van de goederen, in de bij deze wet gevoegde tabel omschreven, eene belasting geheven.

Die tabel is verdeeld in *drie* kolommen. De 1^e kolom wijst de goederen in alphabethische orde aan; de 2^e. bepaalt de maatstaf van berekening en de 3^e. het bedrag der rechten; terwijl aan den voet der tabel bijzondere bepalingen en inlichtingen zijn opgenomen.

Art. 2. Geen invoerrecht wordt geheven van goederen in de

(1). Volgens verz. 1862, n°. 105, regelt deze wet:

- I.
 - a. 't bedrag der rechten (art. 1 en 2);
 - b. de vrijdommen (art. (3—7);
 - c. de wijze, waarop 't invoerrecht moet worden berekend (art. 8—16).
 - d. de bevoegdheid om in buitengewone omstandigheden de invoerrechten te verminderen en op te heffen (art. 17); en
 - e. het verbod van sommige goederen in te voeren (art. 19).
- II.
 - a. 't bedrag der uitvoerrechten op lompen (art. 20);
 - b. de vrijstelling van binnenlandsche paspoorten voor het vervoer van lompen (art. 24); en
 - c. de bevoegdheid tot het verbieden van uit- en doorvoer van ammunitie en buskruit (art. 21).
- III. De bevoegdheid om de doorvoermaliteiten te wijzigen (art. 22).
- IV. Het registratie-recht voor vreemde schepen, onder Nederlandsche vlag gebracht, is vervallen. (Verz. 1869, n°. 87).
- V. Afschaffing van vroegere wetten (art. 25).

tabel niet genoemd; tenzij die naar hun *aard of bestemming* onder eene der aldaar vermelde goederensoorten kunnen worden gerangschikt (2).

Art. 3. Geen invoerrecht wordt geheven van:

a. goederen, welke binnen twee jaren, na uitgevoerd te zijn *uit het vrij verkeer* (3) uit *Nederland*, uit de *overzeesche bezittingen* van den Staat terugkomen;

b. goederen van *erkenden Nederlandschen oorsprong*, welke binnen twee jaren na den uitvoer uit *Nederland*, van *vreemde markten* onverkocht terugkomen;

c. goederen, welke, na *uit het vrije verkeer* uit *Nederland* te zijn uitgevoerd, weder worden ingevoerd van plaatsen, waar een verbod van invoer of een verhooging van invoerrecht wordt toegepast, welke tijdens den uitvoer hier te lande, niet bekend kon zijn (4).

Is voor de goederen in Art. 3 bedoeld bij den uitvoer afschrijving of teruggave van accijns verleend, dan wordt de vrijdom van invoerrecht niet genoten, alvorens de bij den uitvoer afgeschreven of teruggegeven som weder is betaald (5).

Art. 5. Geen invoerrecht wordt geheven van *victualie, provisie* en *scheepsbehoeften*, tot verbruik aan boord van binnenkomende

(2). Bij twijfel of eenig niet genoemd artikel vrijgesteld is of gerangschikt moet worden onder een der belaste goederensoorten, kan men nog met vrucht het oude tarief van 1845 raadplegen. De goederen, die bij dat tarief uitdrukkelijk vrijgesteld waren, zijn ook in het nieuwe tarief niet belast. Overigens kan tot leiddraad dienen, dat bij het vaststellen der rechten als beginsel heeft gegolden: in den regel alle volledige fabrikaten te belasten met 5% der waarde, gefabriceerde voorwerpen, die als grondstof worden gebruikt, zoogenaamde half-fabrikaten, met 2 à 3% en alle eigentlijke grondstoffen vrij te stellen. (Vz. 1862, n°. 105).

(3). „*Uit het vrij verkeer.*” Dus wordt deze vrijdom niet verleend, wanneer ze uit *entrepôt* zijn uitgevoerd. Waarom niet?

(4). Lett. a en c zijn ook toepasselijk op *buitenlandsche* goederen, mits ze *uit het vrije verkeer* zijn uitgevoerd. De vrijdommen van art. 3 worden verleend door den Prov. Inspecteur, op vertooning van: a. afschrift van de documenten, waarop de uitvoer heeft plaats gehad; b. verklaringen, hetzij van den Nederlandschen consul of agent of van de Administratie der rechten ter plaatse, vanwaar die goederen terug komen, waaruit dit feit blijkt; c. bescheiden, waaruit de eenzelveheid der goederen blijkt en tevens dat de goederen b en c terug komen om een der redenen daarbij bedoeld; d. het bewijs, dat de goederen onder b, van *erkenden Nederlandschen oorsprong* zijn. (Vz. 1862, n°. 104, art. 1 en 2).

(5) Door deze bepaling is gezorgd dat de vrijdom niet aan accijnsgoed worde toegekend, voor welke bij den uitvoer afschrijving of teruggave van accijns is verleend, tenzij de som weder is betaald welke afgeschreven of teruggegeven is. Die som moet als accijns worden verantwoord. (vz. 1862 n°. 105).

schepen dienende, mits die goederen als zoodanig bij de binnenkomst zijn aangegeven en de bij K. B. bepaalde hoeveelheid niet overtreffen (6).

Voor hetgeen van die goederen meer dan de bepaalde hoeveelheid aan boord is, kan ook vrijdom genoten worden, mits de wederuitvoer met hetzelfde schip plaats hebbe en die goederen zoo lang onder toezicht der ambtenaren verblijven (7).

De in dit art. bedoelde goederen worden vrijgesteld van accijns (7).

(6). Zie aant. 4 op de Alg. Wet.

(7). Art. 1 vz. 1862 n°. 103, in verband met vz. 1866 n°. 6.

De vrijgestelde hoeveelheid is:

a) voor zeilschepen, ter zee of langs de rivieren inkomende, en voor houtvloten, per hoofd der bemanning (de leden van het huisgezin des schippers of gezagvoerders boven de vijf jaren, die zich aan boord bevinden, daaronder begrepen):

$\frac{1}{2}$ kilogr. zout, 1 liter wijn, $\frac{1}{2}$ liter gedistilleerd, 8 liter bier of meedrank, $\frac{1}{2}$ kilo zeep, $\frac{1}{2}$ liter azijn, $\frac{1}{2}$ kilo suiker, 3 kilo vleesch, met bepaling van een maximum voor elk houtvlot van 36 liter wijn;

b) voor stoombooten, in één's op: 5 kilo zout, 10 liter wijn, 10 liter gedistilleerd voor zeestoombooten en 5 liter voor rivier-stoombooten, 20 liter bier, 5 kilo zeep, 3 liter azijn, 5 kilo suiker, 20 kilo vleesch;

c) Voor andere soorten van victualie, tot zoodanige hoeveelheid, dat het invoerrecht voor elke soort niet meer dan f 1.00 zou bedragen. Voor houtvloten is dit bedrag f 2.00.

Art. 2. (vz. 1862 n°. 103). Ter eerste wacht, of aan het eerste of expeditiekantoor, doet de schipper aangifte en aanwijzing van de hoeveelheid en soort der aan boord aanwezige victualie, provisie enz., met opgave van de vaten, kisten of andere pakking.

Art. 3 (vz. 1862, n°. 103, in verband met vz. 1870, n°. 132.) De in art. 1 vermelde hoeveelheid wordt ter vrije beschikking van den schipper gelaten. Het gedistilleerd, de wijn, het zout, de suiker en de zeep, moeten echter op de gen. verkl. vermeld worden.

Art. 4 (vz. 1862 n°. 103). Hetgeen van de aanwezige victualie enz. de bepaalde hoeveelheden te boven gaat, wordt door de ambtenaren op de gen. verkl. afzonderlijk vermeld en daaromtrent kan men bewaking of verzegeling toepassen, ten einde de aankomst er van op de losplaats te verzekeren.

Geschiedt de aangifte, bij invoer langs de rivieren, niet bij wijze van gen. verkl., dan is de schipper verplicht om aan het eerste kantoor, voor het niet vrijgestelde gedeelte, de gewone formaliteiten van invoer na te leven; terwijl in dat geval op de afgegeven documenten vermeld wordt, dat die goederen behooren tot de victualie enz.

Art. 5. (vz. 1862, n°. 103). Op de losplaats is de schipper verplicht de victualie enz., die niet ter zijner vrije beschikking is gelaten, door de ambtenaren, hetzij aan boord der schepen zelve, hetzij in afzonderlijke bergplaatsen onder sluiting of verzegeling te doen brengen, totdat zij weder worden uitgevoerd; zoo niet, is de schipper verplicht die goederen te onderwerpen aan de gewone formaliteiten op in-, uit- en doorvoer.

Art. 6. Geen invoerrecht wordt gegeven van:

a) vlotgereedschappen, touwwerk daaronder begrepen, welke als gebruikte voorwerpen worden in- en teruggevoerd, mits bij den invoer, door overlegging van een inventaris op de kantoren van lossing, dit gebruik behoorlijk worde bewezen (8);

b) goederen, behoorende aan gezanten van vreemde Staten in *Nederland*, zoover in die Staten onze aldaar gevestigde gezanten gelijken vrijdom genieten (9).

(8). Voor dezen vrijdom is geen bijzondere vergunning noodig.

Hij wordt verleend op voorwaarde:

a) dat bij invoer aan het eerste kantoor borg worde gesteld voor het invoerrecht, welk recht aan het Rijk wordt verantwoord, wanneer die vlotgereedschappen niet weder binnen een jaar worden teruggevoerd;

b) dat de wederuitvoer plaats hebbe langs hetzelfde kantoor, waar langs ze zijn ingevoerd.

(Art. 3 vz. 1862, n°. 104).

(9). Deze goederen worden onderscheiden in *drie* cathgoriën t. w.

(a) die aan het adres van een gezant gezonden worden door zijn gouvernement, in pakketten met een *officieel cachet* verzegeld;

b. die, waarvoor een *vrijpaspoort* aan het grenskantoor ontvangen is vóór, of aldaar vertoond wordt, bij den invoer;

c) die waarvoor geen *vrijpaspoort* aan het grenskantoor ontvangen is of vertoond wordt.

Voor de toepassing van dit besluit vervangt het kantoor ter losplaats, het grenskantoor, voor zoover de goederen met schepen of langs spoorwegen ingevoerd worden en het grenskantoor zonder verificatie voorbijgaan op gen. verkl. of globale aangifte, of wel, wanneer de goederen uit een entrepôt komen.

(Vz. 1864, n°. 63 art. 1).

Art. 2 vz. 1864, n°. 63. De vrijpaspoorten, bij b en c van art. 1 bedoeld, worden afgegeven door den controleur te 's *Gravenhage*. De aanvraag om vrijpaspoort wordt door den secretaris-generaal van 't Dep. Buitenl. Zaken gevisceerd.

Art. 3 id. Voor alle in art. 1 bedoelde goederen, worden op het grenskantoor kosteloos (vrij van leges) volgbrieven afgegeven tot verzending naar 's *Hage*. In den volgbrief wordt voor de onder art. 1^a bedoelde pakketten, alleen vermeld het getal pakketten en hun adres, en voor de goederen onder art. 1^b, voor de omschrijving der collis en der goederen, verwezen naar het vrijpaspoort, 't welk aan den volgbrief wordt gehecht. Op beide deze volgbrieven is art. 51 Alg. Wet van toepassing. Om, voor de onder art. 1^c bedoelde goederen, volgbrieven op 's *Hage* te kunnen bekomen, moet de invoerder aan 't grenskantoor, door vertooning van den vrachtbrief of van een ander geloofwaardig stuk, van de bestemming voor een gezant doen blijken. Hoofdstuk VI der Alg. Wet is in allen deele toepasselijk op de goederen onder art. 1^c bedoeld. Kan echter de specifieke aangifte niet gedaan worden, omdat de hoeveelheid of waarde niet bekend is, dan is opgave van soort en *brutogewicht* der collis voldoende, mits de invoerder, in overeenstemming met den ontvanger, op de aangifte vermeldt of de vermoedelijke hoeveelheid, of

Deze goederen zijn vrij van accijns.

c) reis-rijtuigen, met welke ingezetenen des Rijks, na het doen eener buitenlandsche reis, of vreemdelingen, tot het doen eener reis hier te lande, het Rijk inkomen (10);

d) goederen, welke reizende personen tot hun lijfsgebruik met zich voeren (11);

e) verhuisboedels (12);

de vermoedelijke waarde der goederen, naar gelang van den maatstaf, waarnaar gelijksoortige artikelen zijn belast, ten einde deze opgave als grondslag diene tot bepaling van het bedrag der borgstelling.

Art. 4 id. De pakketten onder art. 1^a, worden slechts uiterlijk met de volgbrieven vergeleken.

De goederen art. 1^b en 1^c, worden, onder toezicht van den 1^e ambtenaar voor de visitatie, gevisiteerd.

Kan dit niet wel geschieden zonder oponthoud, ontpakking of beschadiging, of is de aangifte geschied volgens het slot van art. 3, dan worden de collis verzegeld, geplombeerd of bewaakt, ten koste van de Administratie.

Art. 5 id. De volgbrieven worden dadelijk na aankomst te 's Hage bij den controleur bezorgd, die de visitatie doet verrichten en den volgbrief zuiveren. De visitatie geschiedt zeer globaal.

(Zie verder vz. 1864, n°. 63 en 64).

(10). Bij twijfel of reisrijtuigen behooren tot die, waarvoor vrijdom is verleend, kan de ontvanger van het kantoor, waar langs die rijtuigen inkomen, borg doen stellen voor 't invoerrecht. Tot opheffing van die borgstelling verleent de Prov. Inspecteur machtiging, nadat hem voldoende aanwijzing is gedaan dat de vrijdom van toepassing is.

De ontvanger van het kantoor van invoer kan evenzeer de borgstelling opheffen, wanneer de rijtuigen weder langs zijn kantoor worden uitgevoerd.

De invoerrechten worden aan 't Rijk verantwoord, wanneer de borgstelling niet binnen één jaar is opgeheven.

(Vz. 1862, n°. 104 art. 5).

(11). Voor dezen vrijdom is geen bijzondere vergunning noodig, dan alleen ingeval de goederen niet tegelijk met de reizigers aankomen of in hunne tegenwoordigheid worden gelost. In dat geval is de vergunning van den 1e ambtenaar ter plaatse van visitatie noodig, behoudens beroep van den belanghebbende op den Prov. Inspecteur.

(Vz. 1862, n°. 104 art. 6).

(12). Deze vrijdom wordt verleend op machtiging van den Prov. Inspecteur.

De belanghebbende wendt zich tot dezen, met opgave van bedrijf of beroep, van het kantoor, waar langs en van het vervoermiddel, waarmede de invoer zal plaats hebben. Hij legt daarbij over:

a) een bewijs dat het bekend is dat hij zijn woonplaats van elders naar *Nederland* overbrengt, door een verklaring, 't zij van het bestuur der gemeente, waar hij zich zal vestigen of van de gemeente die hij verlaat, hetzij van een andere autoriteit;

b) een lijst der intevoeren goederen;

c) een afzonderlijke lijst in *duplo* der gouden en zilveren werken, welke bij den invoer afzonderlijk moeten zijn gepakt.

f) boom- en veldvruchten en gewassen, gewonnen op gronden op vreemd grondgebied, binnen den afstand van 5500 meter van de grenslijn des Rijks gelegen en bij Nederl. ingezetenen in gebruik (13); mits de invoer geschiede tusschen zons- op en ondergang en in den gewonen oogsttijd, en het bezit of gebruik der landen jaarlijks behoorlijk worde bewezen (14);

g) ledige zakken, fusten, manden, kaasstellingen en dergelijke voorwerpen, voor het vervoer van goederen opzettelijk vervaardigd en ingericht, welke, tot den uitvoer van goederen gebezigd, later weder worden ingevoerd (15);

De geheele verhuisboedel wordt in ééns ingevoerd, tenzij de Prov. Inspecteur een uitzondering heeft toegelaten. De goederen worden bij invoer gevisiteerd en alleen vrij toegelaten voor zooverre zij kennelijk tot een huisboedel behooren, geen geheel nieuwe voorwerpen zijn en met bovenbedoelde lijst overeenkomen.

(Art. 7 vz. 1862, n°. 104).

(13). *Nederl. ingezetene* en *Nederlander* is niet hetzelfde. Iemand kan *ingezetene* wezen zonder *Nederlander* te zijn. (Vergelijk hoofdstuk I van de Grondwet).

(14). De bescheiden, tot aanwijzing van het bezit of gebruik dezer landen, worden jaarlijks vertoond aan den ontvanger van het digst bijgelegen grenskantoor, waar de invoer zal plaats hebben. Bij twijfel nopens de herkomst der vruchten en gewassen, kan de ontvanger nader bewijs dier herkomst vorderen en borg doen stellen voor het invoerrecht. De borgstelling wordt opgeheven zoodra aan den controleur de herkomst is bewezen.

't Recht wordt aan het Rijk verantwoord, wanneer de borgstelling niet binnen twee maanden is opgeheven.

(Vz. 1862, n°. 104 art. 8).

(15). Bij den *uitvoer* wordt van de emballage een lijst overgelegd aan de ambtenaren met de visitatie belast.

Nadat zij de lijst met de voorwerpen vergeleken en afgeteekend hebben, geven zij die aan den belanghebbende terug, om te dienen bij den wederinvoer. De voorwerpen worden bij den uitvoer voorzien van brandteekens. Zakken, of andere voor brandteekens onvatbare voorwerpen, ontvangen een afdruk van 't Rijks-cachet. Kan ook dit niet, dan moeten de voorwerpen andere op de lijst omschreven herkenningsteekens bezitten, zonder welke de vrijdom buiten toepassing blijft.

De brand- of andere herkenningsteekens worden op de lijst vermeld. De kosten van het stellen der brandteekens en cachet-afdrukkcn komen ten laste van den belanghebbende.

De voorwerpen moeten, binnen zes maanden na den uitvoer, weder worden ingevoerd *langs hetzelfde kantoor*, waar langs de uitvoer heeft plaats gehad.

Aan de zeezijde wordt door dit kantoor verstaan de *laad- en losplaats*, waar ook de genoemde maatregelen worden uitgevoerd.

De vrijdom wordt niet toegestaan, wanneer de gestelde teekens zich niet meer op de voorwerpen bevinden of van de eenzelvigheid, volgens de omschrijving op de lijst, niet blijkt.

h) accijnsvrije goederen, ingevoerd om hier te lande eenige bewerking te ondergaan en weder te worden uitgevoerd (16):

i) accijnsvrije goederen, welke binnen zes maanden na uitgevoerd te zijn, om buiten 's lands eenige *herstelling* te ondergaan, weder worden ingevoerd (17).

(Vz. 1862, n°. 104 art. 9. Vz. 1863, n°. 153).

Zie ook vz. 1869, n°. 94.

(16). Voor zooverre deze goederen geheel of gedeeltelijk bewerkte grondstoffen zijn, bestemd om hier te lande verder te worden bewerkt, worden de noodige voorschriften door den Minister vastgesteld voor elke goederensoort afzonderlijk.

Voor goederen echter die hier te lande alléén eenige herstelling moeten ondergaan, beschikt de Prov. Inspecteur van de provincie waar de in- en uitvoer geschiedt, ten aanzien van het verlenen van den vrijdom en het stellen van herkenningsteekenen, op denzelfden voet als voor gelijksoortige voorwerpen, die van hier naar buiten 's lands worden uitgevoerd, is omschreven bij aant. 17.

Bij invoer of bij uitslag uit entrepôt, van goederen in deze aant. bedoeld, wordt aangifte gedaan en een volgbrief afgegeven, volgens de bepalingen der Alg. Wet.

De volgbrief wordt gezuiverd en de borgstelling opgeheven, zoodra bewijs is geleverd dat de bewerkte of herstelde goederen, waarvan de eenzelvigheid moet blijken, overeenkomstig de vastgestelde voorschriften het Rijk weder uitgevoerd of in entrepôt opgeslagen zijn.

't Invoerrecht wordt aan het Rijk verantwoord, wanneer de borgstelling niet binnen zes maanden na afgifte van den volgbrief is opgeheven.

Wordt het bewijs van uitvoer of opslag in entrepôt slechts voor een gedeelte der goederen geleverd, dan wordt van het overig gedeelte het recht verantwoord.

De kosten voor het stellen van herkenningsteekenen komen ten laste van den belanghebbende.

(Vz. 1862, n°. 104 art. 10. vergelijk vz. 1864, n°. 67).

(17). Bij lit. i. is alléén sprake van *herstelling*; in tegenstelling met het bepaalde bij lit. h. Aan deze bepaling moet dus geen te ruime uitlegging worden gegeven; zoo kan b. v. het verwen van manufacturen of het uitsluitend doen schilderen van rijtuigen niet onder *herstelling* worden begrepen.

(Res. 12 Nov. 1862, n°. 40).

Deze vrijdom wordt toegepast op machtiging van den Prov. Inspecteur. De belanghebbende legt hem een lijst over, met opgave van het kantoor van in- en uitvoer.

De Prov. Inspecteur doet onderzoek of de voorwerpen van herkenningsteekenen kunnen worden voorzien, die gedurende de herstelling geen beschadiging kunnen ondergaan of wel, of door opneming der afmetingen, gewicht of anderszins, voldoende zekerheid voor de herkenning der eenzelvigheid bij den wederinvoer kan worden verkregen, waarvan hij de toepassing alsdan bij de machtiging voorschrijft. Vóór de inlading stellen de door den Inspecteur aangewezen ambtenaren eene verklaring op de lijst, waarin de bedoelde juiste aanwijzingen en de overige herkenningsteekens worden ver-

Art. 7. De bepalingen, noodig ter voorkoming van misbruik van de vrijdommen, worden bij K. B. vastgesteld (18).

Art. 8. Bij het berekenen van 't invoerrecht, worden de onderdeelen van den kilogram, den liter, den teerling-meter of den gulden voor *vol* in rekening gebracht. Breuken van centen worden tot heele centen gebracht.

Art. 9. Het invoerrecht bedraagt voor elke *aangifte* (19) ten minste vijf cent, hoe gering de ten invoer aangegeven hoeveelheid of waarde ook zij.

Art. 10. De aangifte tot invoer geschiedt naar het *bruto* gewicht. Zijn de goederen naar het gewicht belast, dan wordt, ter berekening van het invoerrecht, van dat gewicht afgetrokken als *tarra* (20):

a) voor goederen, gepakt in fusten of kisten van hout, 15%;

b) voor goederen, gepakt in leder, matten, manden, kanassers, linnen of dergelijke voorwerpen, 8% (21).

Art. 11. Ingeval de aangever niet tevreden is met de toegekende *tarra*, kan hij het invoerrecht betalen naar het netto gewicht, door de ambtenaren ten zijnen koste opgenomen (22).

Art. 12. Bij opneming der *tarra* behoeven niet *alle* fusten,

meld. Die lijst wordt bij den uitvoer met de voorwerpen vergeleken en afgeteekend, waarna zij aan den belanghebbende wordt teruggegeven om te dienen bij den wederinvoer.

De kosten ten laste van den belanghebbende.

De herstelde voorwerpen moeten binnen zes maanden weder worden ingevoerd langs hetzelfde kantoor, waar langs de uitvoer heeft plaats gehad. Zij worden echter niet met vrijdom toegelaten, wanneer de herkenningsteekens verdwenen zijn of van de eenzelvigheid niet blijkt.

(Vz. 1862, n°. 104 art. 11. Zie wijders omtrent den wederinvoer vz. 1869, n°. 180).

(18). Ze zijn hierboven grootendeels in hun geheel opgenomen.

(19). „Voor elke *aangifte*.” Dus, wanneer b.v. in dezelfde aangifte is begrepen:

Aardewerk: Een smeltkroes waard twee gulden, en Granen: Drie kilogr. beschuit. Dan is het recht niet $2 \times 5 = 10$ cent; maar $2 \times 2 = 4$, ben. 't minimum, dus 5 cent.

Werden bedoelde goederensoorten in afzonderlijke aangiften vermeld, dan moest er 10 cent recht van worden betaald.

(20). Alléén voor het *invoerrecht* wordt *tarra* toegekend; bij *uitvoer* van lompden dus niet.

(Vz. 1863, n°. 42).

(21). Met afwijking van dit art. is bij de tariefpost *thee* bepaald dat de *tarra* is 18%, voor thee in gewone theekisten van 55 kilo en meer, en 25%, voor die in gewone theekisten van minder dan 55 kilo.

(22). Zie omtrent de wik- en weegloonen, verz. 1845 n°. 221.

enz. te worden opgenomen; maar is het voldoende enkele voorwerpen van dezelfde grootte en soort te ledigen en den inhoud te wegen. Naar de uitkomst dier weging wordt de tarra over de geheele partij berekend.

Art. 13. Bij gemengde pakking van goederen, naar het *gewicht*, met goederen naar de *waarde* belast, kan het netto gewicht der eerstgenoemde, ten koste van den aangever, door de ambtenaren worden opgenomen (23).

Art. 14. Bij invoer van accijnsvrije natte waren, bij de maat belast, wordt de *volle* inhoudsruimte der fusten aangegeven. Daarvan wordt afgetrokken voor lekkage, bij invoer *ter zee* (24):

a) uit de havens aan de Noord- en Oostzee, van Frankrijk, Portugal en van Spanje aan deze zijde van de straat van Gibraltar, 6%;

b) van elders, 12%.

Art. 15. Ingeval de aangever niet met de korting van art. 14 tevreden is, kan hij opneming van de netto hoeveelheid vragen en naar den uitslag daarvan het recht betalen.

Art. 16. Ook bij invoer te lande en langs de rivieren kan naar de netto hoeveelheid worden betaald. (Zie verder aant. 24).

Art. 17. In buitengewone omstandigheden of wanneer het belang van handel en nijverheid dit eischt, kunnen de bij het tarief bepaalde invoerrechten bij K. B. worden verlaagd of opgeheven. Dat besluit wordt binnen 30 dagen ná de opening hunner eerstvolgende zitting aan de Staten-Generaal medegedeeld, ter bekrachtiging.

Wordt het K. B. genomen terwijl de Staten-Generaal vergaderd zijn, dan geschiedt die mededeeling en voordracht van wet binnen 30 dagen ná de dagtekening van het besluit.

Wordt het besluit door de Staten-Generaal niet aangenomen, dan blijft het van kracht tot en met den 20^e dag na dien, waarop het ontwerp is afgestemd.

Art. 18. Op de bij het tarief bepaalde invoerrechten worden geen *opcenten* geheven (25).

(23) Bij verz. 1845 n°. 210, zijn voorschriften gegeven nopens het constateeren van het *netto* gewicht bij gemengde pakking. Er kan nl. ook aangifte van dat gewicht gedaan worden, terwijl de opneming *kan* worden nagelaten, wanneer $\frac{1}{10}$ of minder van 't gewicht der colli bestaat uit naar het gewicht belaste goederen, uitgezonderd lakens enz. enz. Zie verder de aangehaalde resolutie.

(24). Bij invoer *te lande* en *langs de rivieren* wordt deze korting niet toegekend. Bij dien invoer moet dus naar de *volle* inhoudsruimte worden betaald, tenzij opneming wordt gevraagd volgens art. 16 ten koste des aangevers.

(25). Voor elk paspoort van betaling boven f 20.— wordt echter 21 cent zegelrecht gevorderd.

Art. 19. De invoer is verboden van:

a) boeken, nadruk zijnde van wetenschappelijke, letter- of kunstwerken, waarvan in het Rijk of in Staten, met welke daaromtrent overeenkomsten zijn gesloten, het kopierecht wordt bezeten (26);

b) koperen munt en plaatjes van koperen munt.

Invoer van koperen muntplaatjes kan echter bij K. B. worden toegestaan tegen betaling van het invoerrecht, vastgesteld voor geplette koperen bladen of platen;

c) meer dan 25 kilogr. buskruit te lande of langs de kleine rivieren. (Zie verder de tariefpost).

Art. 20. Slechts op den uitvoer van *lomp*en wordt uitvoerrecht geheven; en wel:

a) voor *vermengde* wollen lompen f 5.00 per 100 kilogr;

b) voor *onvermengde* wollen lompen f 2.50 per 100 kilogr.

Op dit recht worden geene opcenten geheven (26^a).

Door *vermengde* wollen lompen zijn te verstaan: linnen en katoenen lompen, daaronder begrepen oud en onbruikbaar papier, gescheurd of ongescheurd, gebruikt oud linnen en katoen, gedragen linnen en katoenen kleederen, bij het *gewicht* verkocht wordende, alsmede geheel of gedeeltelijk bereide papierstof, een en ander met *wollen* lompen vermengd (27).

Art. 21. De uit- of doorvoer van ammunitie en buskruit kan geheel of gedeeltelijk bij K. B. worden verboden.

Art. 22. De bestaande wetsbepalingen, (28) betreffende de

Ook de expeditie- en visitatie-leges zijn door deze bepaling niet vervallen. (26). Voorschriften hieromtrent zijn gegeven bij verz. 1844 n°. 57.

(26^a). Als bij aant. 25.

(27). De *gonje*-, *jute* en *henneplompen* zijn bij uitvoer aan f 5.00 recht per 100 kilogr. onderworpen. (1863 n°. 20).

Wanneer de inslag uit *wol* en de ketting uit *linnen* of *katoen* of eenige andere stof bestaat, kunnen de lompen beschouwd worden als *onvermengd*.

Lompen, enkel of hoofdzakelijk uit *koehaar* bestaande, zijn *vrij* van uitvoerrecht.

(Vz. 1865, n°. 54).

Oud en onbruikbaar en aan stukken gekapt of gepluisd touwwerk en versleten vischwant is *vrij*

(Vz. 1867 n°. 168).

Bij uitvoer van lompen wordt *geen* tarra toegekend.

(Vz. 1863, n°. 42).

Het woord *onvermengd* is in art. 20 meer gebezigd ter bevordering van een *duidelijke redactie*, dan wel als een bepaalde omschrijving der soort van goederen; zoodat bij aangifte tot uitvoer van *wollen lompen* de bijvoeging van het woord *onvermengd* niet kan worden gevorderd.

(Res. 4 Juni 1863, n°. 76).

(28). Zie hoofdstuk X van de Alg. Wet.

formaliteiten omtrent doorvoergoederen in acht te nemen, kunnen bij K. B. worden gewijzigd, waar zulks tot meerder gerief van den handel kan strekken, behoudens de vereischte maatregelen van zekerheid voor de invoerrechten (29).

Art. 23. Het registratie-recht van buiten 's lands gebouwde schepen is afgeschaft bij de wet van 28 Mei 1869 (Stbl. n°. 94) vz. 1869 n°. 87.

Art. 24 wijzigt de vrijstelling van binnenlandsche paspoorten, bedoeld bij art. 161 lett. f der Alg. Wet. (Zie aldaar).

Art. 25 verklaart vroegere wetten geheel of gedeeltelijk voor vervallen, met uitzondering van de volgende bepalingen:

a) art. 3, 4 en 5 vz. 1847 n°. 95. Reeds in dit werk opgenomen onder de aantekeningen op de Alg. Wet;

b) art. 1, in verband met art 6 vz. 1850, n°. 66. De vlaggen van zoodanige Staten, die voldoen aan de navolgende voorwaarden:

dat zij de Nederlandsche vlag bij de vaart op en van hunne eigen havens gelijk stellen met hun eigen vlag (de kustvaart en visscherij uitgezonderd); dat zij de Nederlandsche vlag met hun eigen vlag gelijk stellen, bij de vaart op en van hunne koloniën, zoo zij koloniën bezitten; en dat zij geene differentieële rechten heffen, ten nadeele van de voortbrengselen der Nederlandsche koloniën, of ten nadeele van den aanvoer van voortbrengselen van andere werelddeelen uit Nederlandsche havens, andere dan die, welke ter begunstiging der voortbrengselen van eigen koloniën en van hunnen rechtstreekschen aanvoer dienen;

worden door Ons in de Koloniën en bezittingen van 't Rijk in andere werelddeelen, met de Nederlandsche vlag gelijk gesteld. Deze gelijkstelling strekt zich niet uit tot de kustvaart in Nederlandsch-Oost-Indië.

Alleen de Nederlandsche schepen, de schepen in Nederlandsch Oostindië te huis behoorende, en de inlandsche vaartuigen aan deze schepen gelijk gesteld, zijn gerechtigd tot de kustvaart in Nederlandsch-Oostindië, zooals die, volgens de bestaande verordeningen mag worden uitgeoefend (30).

(29). Het *recht* van doorvoer is afgeschaft.

(Vz. 1850, n°. 67).

Bij K. B. vz. 1860 n°. 133, zijn wijzigingen gebracht in de formaliteiten van doorvoer.

Bij K. B. 1862 n°. 108, zijn bepalingen vastgesteld nopens doorvoer van zout.

Bij res. vz. 1864, n°. 75, zijn bepalingen vastgesteld nopens de afgifte van losse *transito-paspoorten* voor *accijnsvrij* goed.

(30). Bij de toepassing van het tarief van invoerrecht behoeven geenerlei

Bij de tariefpost *stroop* is vastgesteld dat onder de noodige bepalingen, ter voorkoming van misbruik, vrijdom van invoerrecht wordt verleend voor *melasse en andere suikersappen*, welke gebezigd worden om daarvan hier te lande gedistilleerd te vervaardigen.

Die bepalingen komen in de verzameling van 1862 n°. 102 voor, doch zullen in dit werk worden opgenomen in de wet op het gedistilleerd en wel bij de behandeling van de branderijen der *derde soort*.

traktaten te worden geraadpleegd, omdat bij de samenstelling er van op de bestaande traktaten is gerekend.

(Vz. 1862, n°. 115).

W E T

van 18 Sept. 1852 (Stbl. n°. 178),

WAARBORG EN BELASTING DER GOUDEN EN ZILVEREN
WERKEN.

(verz. 1852, n°. 161).

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van in-, uit- en doorvoer.

Art. 64. Gouden en zilveren werken, van buiten 's land ingevoerd, zijn aan geene vaste gehaltebepalingen gebonden, noch behoeven van buitenlandsche stempelteekenen voorzien te zijn.

Art. 65. Van buitenlandsche gouden en zilveren werken en van die, welke uit de overzeesche bezittingen van den Staat worden aangebracht, is, onverminderd het recht op den invoer, dezelfde belasting verschuldigd, welke bij art. 6 dezer wet voor de inlandsche werken is bepaald.

Die belasting wordt, onverminderd de verschuldigdheid van het recht op den invoer, *verdubbeld* (1) voor gouden en zilveren werken, omtrent welke de formaliteiten, bij de volgende artikelen omschreven, niet zijn in acht genomen; behoudens de daarbij bepaalde uitzonderingen.

Art. 66. Vrij van keuring, belasting en stempeling zijn:

1°. de gouden en zilveren werken, ingevoerd door of ten behoeve van vreemde gezanten bij ons Hof, voor zoover gelijke vrijdom, te dezen opzichte, aan Onze gezanten bij die Mogendheden wordt toegestaan (2).

2°. de gouden en zilveren werken, welke reizende personen met zich voeren tot hun persoonlijk gebruik, in onderscheiding van voorwerpen van handel (3).

3°. de gebruikte werken, tot den inboedel behoorende van

(1). Alléén de *belasting* wordt c. q. verdubbeld, *niet* het *invoerrecht*.

(2). Ook vrij van invoerrecht.

(Art. 6^b der tariefwet).

(3). Ook vrij van invoerrecht.

(Art. 6^d der tariefwet).

Vergelijk verz. 1853, n°. 70.

Nederlanders, die van buiten 's lands binnen dit Rijk terugkeeren, of van vreemdelingen, die zich alhier komen vestigen (4).

de werken, sub 3° vermeld, moeten echter, met inachtneming der gewone formaliteiten en voorzorgsmaatregelen, aan het onderzoek der ambtenaren van den waarborg onderworpen worden (5).

Art. 67. De met vrijdom ingevoerde werken, die later in den handel worden gebracht, vallen hierdoor onder de algemeene bepalingen dezer wet ten aanzien der keuring, belasting en stempelning.

Art. 68. De wettelijke verordeningen op den in-, uit- en doorvoer in 't algemeen, zijn mede van toepassing op den in-, uit- en doorvoer der gouden en zilveren werken, behoudens de bijzondere bepalingen van dit hoofdstuk.

Art. 69. De ingevoerde gouden en zilveren werken worden, ten koste van den belanghebbende, onder verzegeling of plombeering gehouden tot na aankomst ten kantore van waarborg, tenzij bij invoer ter zee of langs de rivieren, de schepen, waarin die voorwerpen geladen zijn, zelve bewaakt of verzegeld worden, in welk geval de afzonderlijke verzegeling of plombeering der gouden en zilveren werken tot na aankomst ter losplaats kan worden uitgesteld.

Art. 70. De aangifte dezer werken geschiedt door overlegging van een inventaris, *in duplo*, behelzende, behalve hetgeen bij elke andere aangifte vereischt wordt (6):

1°. afzonderlijke opgave van het *netto* gewicht der voorwerpen, voor zooverre zij *geheel* uit *goud* of *zilver* of *uit beide metalen te zamen* zijn vervaardigd; en zulks van de gouden, zilveren of uit beide metalen te zamen gestelde voorwerpen van iedere partij afzonderlijk (7);

2°. de opgave van 't kantoor van waarborg, waar de belasting, bij art. 65 bedoeld, zal worden voldaan.

Een exemplaar van dien inventaris wordt rechtstreeks naar het aangewezen kantoor van waarborg opgezonden (8); het an-

(4). Ook vrij van invoerrecht.

(Art. 6^e der tariefwet).

(5). Vergelijk o. a. aant. 12 op art. 6^e der tariefwet.

(6). Zie art. 120 Alg. Wet.

(7). Zijn de voorwerpen behalve uit *edele*, uit *onedele* metalen of andere bestanddeelen te zamengesteld, dan behoeft het *netto* gewicht *niet* te worden opgegeven.

(Vz. 1856, n°. 30).

(8). Bij aangifte op *entrepôt* blijft dit exemplaar ten kantore van aangifte berusten.

(Vz. 1858, n°. 119).

dere wordt gehecht aan de documenten, waarop het vervoer plaats heeft.

Art. 71. Bij de aangifte moet worden borg gesteld voor $\frac{1}{4}$ van de *waarde* der voorwerpen, ten genoegen van den ontvanger.

Art. 72. De aangifte geschiedt:

1°. bij aanvoer op generale verklaring, ter losplaats op die verklaring aangewezen (9);

2°. bij invoer op andere wijs, aan het eerste kantoor der rechten, (9) in welk geval het vervoer naar 't kantoor van belasting op een afzonderlijken volgbrief geschiedt.

Art. 73. Ingeval het kantoor van *waarborg* terzelfder plaatse als het kantoor van *betaling der rechten* is gevestigd, worden de voorwerpen op den volgbrief naar het waarborgkantoor gevoerd, waar alsdan tevens de visitatie, door de ambtenaren der rechten, verricht wordt.

Na afloop der visitatie en betaling der invoerrechten, worden de voorwerpen overgelaten aan de ambtenaren van den waarborg.

Art. 74. Is het waarborgkantoor elders dan ter losplaats gevestigd, zoo worden de werken, na visitatie en afteekening van 't betalingspaspoort, op nieuw verzegeld en geplombeerd en daarna aan den belanghebbende ter hand gesteld, om door dezen naar het waarborgkantoor te worden vervoerd, onder geleide van een bijzonderen volgbrief, welke gelijktijdig met het betalingspaspoort wordt afgegeven, onder intrekking van den vorigen volgbrief, voor zooverre de voorwerpen daarmede ter losplaats zijn aangebracht.

Wanneer in den inventaris meer dan één waarborgkantoor is opgegeven, geschiedt het vervoer naar ieder kantoor op een afzonderlijken volgbrief (10).

Art. 75. Ingeval van *bekeuring* ter zake van overtreding der wetten op den in- uit- en doorvoer, heeft, *wanneer er geen ontslag onder borgtocht is verleend* (11), de opzending naar het waar-

(9). Dus terzelfder plaatse als bij invoer in 't algemeen.

(10). De inventaris moet, volgens art. 70 in verband met art. 74, regelmatigshalve ook inhouden: de *plaats alwaar*, en de *dagteekening waarop* die wordt overgelegd, alsmede de *handteekening* van den *aangerer*.

(Vz. 1857 n°. 103).

Op de afzonderlijke volgbrieven te vermelden dat de invoerrechten zijn betaald (vz. 1858, n°. 43).

Verbroken voorwerpen worden als *metaal* beschouwd en alzoo niet naar een waarborgkantoor opgezonden.

(Vz. 1853, n°. 29).

(11). Zijn de voorwerpen onder borgtocht ontslagen, dan worden ze dadelijk naar het kantoor van waarborg opgezonden en op den volgbrief vermeld: "*ontslagen onder borgstelling.*"

borgkantoor geen plaats, of worden de aan dat kantoor reeds aangebrachte voorwerpen niet ter beschikking gelaten der ambtenaren van den waarborg, dan *nadat de bekeuring geheel is afgedaan*. De aangehouden voorwerpen blijven inmiddels onder bewaring van den ontvanger der rechten.

Ingeval van *benadering* worden de voorwerpen *dadelijk* en vóór de toewijzing, naar het waarborgkantoor opgezonden, ten einde aldaar te worden onderzocht, belast en gestempeld. Op verlangen van de benaderaars kan de benadering worden vernietigd, indien blijkt dat de voorwerpen in metaalsoort of gewicht niet overeenkomen met den inventaris, bij de aangifte overgelegd. (12)

Art. 76. De goederen worden aan den belanghebbende teruggegeven en de volgbrief naar het kantoor van afgifte teruggezonden, nadat de stempeling en de betaling der belasting heeft plaats gehad en hiervan *in dorso* van den volgbrief aantekening is gesteld, onder bijvoeging der verklaring dat de looden of zegels ongeschonden en de goederen overeenkomstig den inventaris zijn bevonden.

Art. 77. Indien de volgbrief niet binnen *twee maanden*, voorzien van bovenbedoelde verklaring, ten kantore der rechten is terugontvangen, wordt de gestelde borgtocht ingevorderd.

Art. 78. Bij uitvoer naar buiten 's lands van *ongebruikte* gouden en zilveren werken, van de stempelteekenen voorzien, bij deze wet voor de *Nederlandsche* werken vastgesteld, wordt teruggave verleend van betaalde belasting.

Ten blijkde der teruggave worden die werken van een afslag voorzien van den stempel bij art. 10 sub n° 10 dezer wet bedoeld.

Art. 79. Om deze teruggave te erlangen, is de belanghebbende verplicht, de voorwerpen, ter verzending bestemd, naar het kantoor van waarborg, in welks ring hij gevestigd is, over te brengen.

Zij worden aldaar, zoo zij daarvoor vatbaar gebleken zijn, ten

Is dit niet het geval dan geschiedt de opzending eerst nadat de bekeuring geheel is afgedaan; na op den volgbrief te hebben vermeld: *„na afdoening van bekeuring ontslagen.”*

(Vz. 1861, n°. 105 en 1859 n°. 65).

(12). Zijn de voorwerpen ten *doorvoer* of op *entrepôt* aangegeven, dan wordt aan het waarborgkantoor alleen de *metaalsoort* en het *gewicht* onderzocht en geschiedt de *belasting* en *stempeling* eerst *na de toewijzing*.

Na gedaan onderzoek worden ze den ambtenaren teruggegeven en met de werken overeenkomstig hoofdstuk XXII der Alg. Wet gehandeld.

(Res. 31 Juli 1856 n°. 201 en 12 Juli 1858 n°. 22).

De inventarisatie moet de opzending naar het waarborgkantoor voorafgaan. Op den volgbrief wordt van de benadering melding gemaakt.

(Vz. 1863, n°. 72).

uitvoer gestempeld, onder verzegeling gebracht en aan den aanbieder teruggegeven, voorzien van een document, een nauwkeurige omschrijving inhoudende, zoo van de soort, het gewicht, het getal en de stempelmerken der voorwerpen zelve, als van de wijs der inpakking en verzegeling.

Dit document wordt ter uiterste wacht ingetrokken en afgeteekend, met uitdrukkelijke verklaring dat de zegels ongeschonden bevonden zijn. Dit laatste neemt echter niet weg dat de ambtenaren recht hebben zich de voorwerpen zelve te doen vertoonen.

Na intrekking wordt het document naar het waarborgkantoor, waar het afgegeven is, teruggezonden. Eerst na de terugkomst van het behoorlijk afgeteekend document heeft de teruggave der rechten plaats (13).

Art. 80. Gouden en zilveren werken, onder genot der teruggave van de belasting uitgevoerd, zullen, ingeval van wederinvoer, aan een vernieuwde betaling van het teruggegeven bedrag worden onderworpen. Daarop worden al de voorschriften, voor den invoer van vreemde werken gegeven, toegepast. Zij ontvangen alsdan een tweeden afslag van het teeken van uitvoer.

Wij behouden ons voor, in bijzondere gevallen, wanneer de uitvoer der daartoe reeds gestempelde werken niet heeft kunnen plaats hebben, die werken kosteloos van den tweeden afslag van dat teeken te doen voorzien.

Art. 81. Ten uitvoer gestempelde werken, in het vrije beheer eens schatplichtigen aangetroffen, worden als ongestempelde werken beschouwd en geven tot de toepassing der straffen, bij art. 34 bepaald, aanleiding. (14)

(13). De hier bedoelde *rechten* zijn die op den *waarborg*.

Den ambtenaren is een zooveel mogelijk nauwgezet toezicht aanbevolen op de formaliteiten, welke tot het erlangen der teruggave vervuld moeten worden. Zoo behooren zij zich steeds, overeenkomstig de 3^e alinea van art. 79, de voorwerpen zelve te laten vertoonen, indien bij hen slechts het geringste vermoeden van misbruik bestaat. (Vz. 1852, n°. 205).

Door de ambtenaren ter uiterste wacht moet, met betrekking tot het document, bedoeld bij art. 79, worden gehandeld overeenkomstig hetgeen is voorgeschreven aan het slot der memorie, vastgesteld bij vz. 1854 n°. 186, waar bevolen is, dat de ambtenaren, geroepen tot het afgeven of viseeren van documenten, gehouden zullen zijn, daarbij steeds uitdrukkelijk melding te maken van hunne kwaliteit, en om voorts nevens hunne handteekening, een afdruk van het Rijks-cachet van een' hunner te stellen. (Vz. 1855, n°. 17).

(14). Die straf is, behalve verbeurdverklaring, een boete van f 50.— voor de eerste, f 100.— voor de tweede en f 200.— voor de derde en volgende malen.

Deze strafbepaling is noodig, omdat de uitgevoerde werken weder ter sluis konden zijn ingevoerd, en dus de restitutie gewonnen zou zijn.

Art. 82. Ingeval de ten uitvoer aangegeven voorwerpen ter uiterste wacht niet overeenkomen met den inhoud van het document of geheel of ten deele ontbreken, worden ze verbeurd verklaard en verbeurt de uitvoerder een boete van tienmalen het bedrag der restitutie, die bij wettige uitvoer verkregen zou zijn.

Art. 83. De werken ten doorvoer aangegeven worden niet naar een waarborgkantoor opgebracht.

Het exemplaar van den inventaris, dat niet aan het transitopaspoort gehecht wordt, blijft aan het kantoor van aangifte berusten.

Zijn de werken op entrepôt aangegeven, dan worden ze eerst bij uitslag uit entrepôt ten invoer, naar een waarborgkantoor overgebracht.

Art. 84. Ingeval van den doorvoer wordt afgezien, wordt overeenkomstig art 87 der Alg. Wet. gehandeld, doch het transitopaspoort niet eerder gezuiverd, dan nadat uit een aanteekening van een ambtenaar van den waarborg blijkt, dat de daarin bedoelde werken aan belasting en stempeling zijn onderworpen geworden.

Art. 85. Alle bepalingen van dit hoofdstuk gelden zowel voor *gedeelten* als voor *volledige* werken, wanneer die gedeelten afzonderlijk worden ingevoerd, met dit onderscheid evenwel, dat zoodanige gedeelten van werken, aan het waarborgkantoor, zonder betaling van belasting, enkel van een herkenningmerk worden voorzien.

Het werk, tot welks samenstelling de aldus gewaarmerkte gedeelten gebezigd worden, later in voltooiden staat aan hetzelfde kantoor aangeboden, wordt alsdan, tegen betaling der gewone belasting, met den stempel der vreemde werken gemerkt. enz. (15).

(15). De ambtenaren der dir. bel., rechten en accijnzen, zijn verplicht den waarborgambtenaren dienstbijstand te verleenen; mits die dienstbijstand tijdig en schriftelijk door den waarborgcontroleur worde aangevraagd aan het hoofd der dienst, ter plaatse voor de visitatiën bestemd. De ontvangers en hogere ambtenaren behoeven niet persoonlijk aan bedoelde dienstverrichtingen deel te nemen.

(K. B. 4 Decb. 1852, Stbl. n°. 204).

De ambtenaren van onze Administratie zullen zich gedurende dien bijstand naar de leiding van de waarborgambtenaren gedragen.

(Vz. 1852, n°. 205).

W E T

OP

DE ZEEBRIEVEN.

van 28 Mei 1869, Stbl. n°. 96.

(verz. 1869, n°. 170).

*Afgifte van zeebrieven en vergunningen tot het voeren der
Nederlandsche vlag.*

Art. 1. Elk zeeschip dat de Nederlandsche vlag voert, moet voorzien zijn van een zeebrief, afgegeven overeenkomstig de voorschriften dezer wet.

Onder zeeschepen worden in deze wet verstaan alle schepen, varende buiten de tonnen in zee, met uitzondering van:

- a. oorlogschepen;
- b. vaartuigen van zeilvereenigingen of jachtclubs, als zoodanig door den Minister erkend;
- c. vaartuigen in dienst bij 's Rijks loodswezen, betonning en bebakening, en in het algemeen alle vaartuigen in dienst van het Rijk;
- d. reddingsvaartuigen;
- e. visschersvaartuigen, uitsluitend tot vischvangst of schelpvisscherij of tot het vervoeren van visch of schelpen gebezigd wordende;
- f. binnenschepen die bij uitzondering buiten de tonnen varen.

Art. 2. Zeebrieven worden alleen afgegeven voor zeeschepen, voor meer dan de helft toebehoorende aan:

- a. ingezetenen van Nederland;
- b. vennootschappen onder eene firma of bij wijze van geldschieting, gevestigd in Nederland, mits minstens de helft der vennoten onder de firma of minstens de helft der hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten der commanditaire vennootschap ingezetenen van Nederland zij;
- c. naamlooze vennootschappen van koophandel of vereenigingen die rechtspersoonlijkheid bezitten, beiden gevestigd in Nederland en opgericht volgens de aldaar geldende wettelijke voorschriften, mits minstens de helft der bestuurders ingezetenen van Nederland zij.

Het bestuur, bedoeld bij art. 330 van het Wetboek van Koophandel, moet altijd in Nederland gevoerd worden.

Ingezetenen van Nederland zijn in den zin dezer wet:

1°. Nederlanders in Nederland woonachtig;

2°. Alle andere personen, die in Nederland gewoond hebben gedurende het jaar, geëindigd met den dag waarop de zeebrief wordt aangevraagd.

Geene zeebrieven worden afgegeven voor schepen, op den voet van oorlog uitgerust, noch voor schepen, van welke Wij vermoeden, dat zij, in strijd met de onzijdigheid van den Staat, op voet van oorlog uitgerust zullen worden.

Art. 3. De zeebrief vermeldt:

a. den naam van het schip;

b. den inhoud waarop het volgens de bestaande wettelijke bepalingen is gemeten;

c. de soort en andere voornaamste kenmerken van het schip;

d. den naam van den schipper;

e. in de gevallen, bedoeld bij de artt. 10 en 11, de volgens die artikelen vereischte bijzonderheden.

Art. 4. Zeebrieven worden in naam des Konings uitgereikt door den Minister van Finantiën, onverminderd het bepaalde bij de artt. 10 en 11, op de schriftelijke met eed (belofte) bevestigde verklaring, dat het schip voldoet aan de voorwaarden, gesteld bij art. 2.

Deze verklaring wordt afgelegd door den eigenaar, door den boekhouder der reederij, door één der vennoten onder de firma, door één der hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten van de commanditaire vennootschap of door één der bestuurders van de naamlooze vennootschap of vereeniging, naarmate het schip aan één of meer personen, of wel aan eene vennootschap van koophandel of vereeniging toebehoort.

Het formulier der verklaring wordt bij K. B. vastgesteld.

Art. 5. Tot het afleggen van den eed (belofte), volgens art. 4 gevorderd, wendt de belanghebbende zich bij verzoekschrift tot den kantonrechter zijner woonplaats, onder overlegging van:

a. de te bevestigen verklaring;

b. een meetbrief, afgegeven volgens de bestaande wettelijke voorschriften;

c. het bewijs, dat het schip hier te lande is in- of overgeschreven in de daartoe bestemde openbare registers;

d. den koop- of bijlbrief.

Wanneer een of meer dezer bescheiden ontbreken of niet in overeenstemming zijn met de aangeboden verklaring, of wel, wanneer daaruit blijkt dat het schip in een of ander opzicht aan

de vereischten ter verkrijging van een zeebrief niet voldoet, wordt de bevestiging der verklaring geweigerd.

Ten blijk hiervan wordt eene met reden omkleede beschikking op het verzoekschrift gesteld.

De bevestigde verklaring en de meetbrief worden bij de aanvraag om den zeebrief overgelegd.

Art. 6. De zeebrieven vervallen:

- a.* door het verloop van vier jaren na den dag van afgifte;
- b.* wanneer de eigendom van het schip ophoudt te voldoen aan de voorwaarden, gesteld in art. 2;
- c.* door naamsverandering van het schip;
- d.* door gebruik van het schip tot kaapvaart, zeeroof of slavenhandel;
- e.* wanneer het schip wordt gesloopt, door schipbreuk of stranding vergaat, verbrandt of wel door zeeroovers of vijanden is genomen.

Wanneer echter de termijn, onder *a* bepaald, vervalt of het geval, onder *b* bedoelt, zich voordoet, terwijl het schip zich buiten 's lands bevindt, blijft de zeebrief tot de terugkomst van het schip in Nederland van kracht.

Art. 7. De zeebrieven vervallen altijd door geheelen overgang van het schip in vreemden eigendom.

Art. 8. Vervallen zeebrieven worden door den schipper met de eerste gelegenheid ingezonden aan de autoriteit, die ze heeft afgegeven, behoudens de gevallen, voorzien bij de art. 10 en 14, laatste zinsneden en art. 15, tweede zinsnede.

Wanneer het schip buiten 's lands verongelukt, wordt gesloopt of verkocht, geschiedt die inzending door tusschenkomst van den naastbijzijnden Nederlandschen gezant, consul, vice-consul, consulaire agent of kolonialen Nederlandschen ambtenaar.

De oorzaak van het vervallen van den zeebrief wordt bij de inzending opgegeven.

Voor den ingezonden zeebrief wordt den schipper een bewijs van ontvangst uitgereikt.

Art. 9. In de gevallen, bedoeld bij art. 6. litt. *a* en *c*, wordt op aanvraag der belanghebbenden een nieuwe zeebrief uitgereikt.

Deze aanvraag, met den vervallen zeebrief in te zenden, gaat vergezeld van eene nieuwe, overeenkomstig art. 4 en 5, bevestigde verklaring en van den meetbrief.

Nieuwe zeebrieven kunnen op bovenstaanden voet mede worden uitgereikt, wanneer voldoende blijkt dat de vroegere buiten schuld der belanghebbenden is verloren gegaan of niet kon worden overgelegd.

Art. 10. Bij aankoop of aanbouw van schepen buiten 's lands voor rekening van personen, vennootschappen of vereenigingen,

vallende in de termen van art. 2, wordt door den Minister voor het bedoelde schip een voorloopige zeebrief verleend.

Deze zeebrief vermeldt den inhoud naar de buitenlandsche meting en is geldig voor den termijn, daarin met overleg der belanghebbenden uit te drukken, doch die nimmer den tijd bij art. 6, litt. a, bepaald, mag overschrijden.

Hij wordt niet anders afgegeven dan op vertoon der geregistreerde bewijzen van eigendom.

Bij de aankomst in Nederland wordt de voorloopige zeebrief bij de inklaring, door de daarmede belaste ambtenaren, ingetrokken en worden de wettelijke formaliteiten tot verkrijging van een' gewonen zeebrief vervuld.

Art. 11. De Minister kan, zoo noodig een' buitengewonen zeebrief verleenen voor schepen, hier te lande voor buitenlandsche rekening gebouwd, gekocht of uitgerust, ten einde die schepen onder Nederlandsche vlag rechtstreeks, binnen een' bepaalden termijn, naar het land hunner bestemming kunnen worden overgevoerd.

Bij aankomst ter bestemmingsplaats wordt met deze zeebrieven gehandeld volgens de drie laatste volzinnen van art. 8.

Wanneer van een op den voet van dit artikel verleenden buitengewonen zeebrief misbruik is gemaakt, of gegrond vermoeden bestaat dat zoodanig misbruik zal worden gemaakt, wordt die zeebrief terstond buiten werking gesteld.

Art. 12. Voor schepen, alléén voor de rivier- of kustvaart geschikt, daartoe buiten Europa gebruikt wordende door Nederlanders aldaar gevestigd of door personen, vennootschappen of vereenigingen, vallende in de termen van art. 2, kunnen de door Ons aangewezen consuls of andere autoriteiten tijdelijk vergunning verleenen tot het voeren der Nederlandsche vlag.

Deze vergunning is geldig voor één jaar, na verloop van welken tijd zij voor denzelfden termijn vernieuwd kan worden. Zij wordt aan den schipper of de eigenaren uitgereikt op vertoon der bewijzen van overdracht en na aflegging, voor den consul of andere bevoegde autoriteit, eener met eed (belofte) bevestigde verklaring, dat het schip aan de bovengestelde voorwaarden voldoet. Van de uitreiking wordt door den consul of de betrokken autoriteit met de eerste gelegenheid kennis gegeven aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, met overlegging van gewaarmerkte afschriften der bewijzen van eigendom.

Bij de vernieuwing kan andermaal de aflegging gevorderd worden eener met eed (belofte) bevestigde verklaring als boven bedoeld. De vervallen vergunning wordt daarbij ingetrokken, tenzij voldoende blijkt, dat deze buiten schuld der belanghebbenden is verloren gegaan of niet kan worden overgelegd.

Het bepaalde bij litt. *b* tot *e* van art. 6 en bij de eerste zinsnede van art. 8 is ook van toepassing op de vergunningen, waarvan in dit artikel sprake is.

Bij ontdekking van misbruik worden zij onverwijld ingetrokken, door den consul, vice-consul, consulairen agent of autoriteit, binnen wiens ressort het schip zich bevindt.

Art. 13. Alvorens van eenigen zeebrief gebruik wordt gemaakt, moet de schipper daarop zijn gewone onderteekening stellen in tegenwoordigheid van, en die doen bekrachtigen door den eerstaanwezenden ambtenaar der in- en uitgaande rechten ter ligplaats van het schip, of wel, wanneer dit laatste zich buiten 's lands bevindt, door den naastbijzijnden consul, vice-consul of consulairen agent.

Gelijke onderteekening moet worden gesteld op de vergunningen, uit te reiken volgens art. 12 en wel in tegenwoordigheid en met bekrachtiging van den consul, door wien zij worden afgegeven.

De onderteekening van den schipper op den zeebrief of de vergunning kan door de ambtenaren ter eerste wacht, consuls, vice-consuls en consulaire agenten, bedoeld in de art. 14 en 15, worden geverifieerd, wanneer zij dit noodig achten.

Het bovenstaande is mede van toepassing bij de tijdelijke of definitieve vervanging van den schipper, waarvan door zijn opvolger of door een der personen, aangewezen bij art. 4, tweede zinsnede, mededeeling moet worden gedaan aan den betrokken ambtenaar, consul, vice-consul of consulairen agent.

In buitengewone gevallen, waarin dit mocht noodig zijn, kunnen uitzonderingen op de bepalingen van dit artikel worden toegestaan door den Minister van Finantiën of bij vergunningen bedoeld in art. 12, door den consul of autoriteit die ze uitrekt.

Art. 14. Alle schippers van zeeschepen, zoo Nederlandsche als vreemde, zijn gehouden bij het in- of uitvaren van havens of zeegaten van het Koninkrijk een zeebrief of ander geldig bewijs der nationaliteit van hun schip te vertoonen aan de ambtenaren, belast met de in- of uitklaring. Bij gemis van dergelijken zeebrief of bewijs, wordt door die ambtenaren geen expeditie verleend, en kunnen zij het schip desnoods aanhouden, tot dat het vereischte document wordt overgelegd. Bij het binnenkomen kan echter de Minister van Finantiën onder de noodige voorwaarden vergunning verleenen, om zoodanig schip naar de bestemmingsplaats over te brengen en om dáár of elders de lading op te slaan.

Op dezelfde wijs wordt gehandeld, wanneer de schipper een Nederlandschen zeebrief aanbiedt, die niet beantwoordt aan de

voorschriften dezer wet, onverminderd de toepassing der straf-bepalingen van deze wet, zoo daartoe termen bestaan.

Ongeldige of vervallen zeebrieven worden door de ambtenaren bij de in- of uitklaring ingetrokken.

Art. 15. De schippers van Nederlandsche zeeschepen, die eene vreemde haven binnenvallen, waar een Nederlandsch consul, vice-consul of consulair agent gevestigd is, zijn verplicht om, wanneer zij aldaar langer dan vier en twintig uren verblijven, uiterlijk op den tweeden dag na dien hunner aankomst, zich in persoon bij dien ambtenaar te vervoegen, ten einde hun zeebrief of vergunning te doen afteekenen.

Zeebrieven, vallende in de termen der laatste zinsnede van art. 14, worden door den consul, vice-consul of consulair agent ingetrokken.

De schippers van stoombooten, varende in geregelde dienst op vreemde havens, moeten hunne zeebrieven eenmaal in 't jaar, en wel bij de eerste binnenkomst in die havens, op de bedoelde wijs doen afteekenen.

Art. 16. De naam van het schip en die der plaats, waar het te huis behoort, moeten door de zorg van den schipper met duidelijke goed zichtbare letters op het achterschip worden vermeld.

Art. 17. De schipper, die de Nederlandsche vlag voert zonder zeebrief of vergunning, beantwoordende aan de voorschriften dezer wet, of in strijd met art. 13, wordt gestraft met eene boete van f200 tot f3000, met of zonder gevangenzetting van ééne maand tot twee jaren.

Gelijke straf is op den schipper van toepassing wegens het voeren van genoemde vlag met een zeebrief of vergunning, die, volgens art. 6 dezer wet, vervallen is, of wel die voor een ander schip is afgegeven.

Art. 18. Het bevestigen met eede (belofte) eener geheel of gedeeltelijk onware verklaring, ter verkrijging van een zeebrief of vergunning overeenkomstig deze wet, wordt gestraft met gevangenisstraf van één tot drie jaren en geldboete van f200 tot f1500, te zamen of afzonderlijk.

Art. 19. Het niet inzenden van vervallen zeebrieven of vergunningen tot het voeren der Nederlandsche vlag, zoo als dit bij deze wet is voorgeschreven, wordt gestraft met eene boete van f100 tot f2000.

Art. 20. Overtreding van deze wet, voor zooveel die niet reeds bij de voorgaande bepalingen is strafbaar gesteld, wordt gestraft met eene boete van f50 tot f1000.

Art. 21. In de gevallen, bedoeld bij de art. 17, 18, 19 en 20 dezer wet, is art. 463 van het Wetboek van Strafrecht, in

verband met art. 20 der wet van den 29sten Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 102), van toepassing.

Art. 22. Waar in deze wet wordt gesproken van den schipper, wordt daardoor ook hij verstaan, die den schipper vervangt.

Art. 23. Door de ambtenaren der in- en uitgaande rechten en de consuls, vice-consuls of consulaire agenten wordt proces-verbaal opgemaakt, wegens alle overtredingen dezer wet, die te hunner kennis komen. De aldus opgemaakte processen-verbaal gelden als wettig bewijsmiddel der daarin geconstateerde overtredingen, mits zij voldoen aan de voorschriften van art. 437 van het Wetboek van Strafvordering, of, ingeval zij zijn opgemaakt door een consulaire ambtenaar, bevestigd worden door zijn daarin opgenomen schriftelijken eed (belofte).

De Rechtbank van het arrondissement, waarin het bestuur, bedoeld bij art. 330 van het Wetboek van Koophandel, gevoerd wordt, of waarin de betrokken vennootschap of vereeniging gevestigd is, neemt kennis van alle overtredingen dezer wet, voor zoover bij andere wetten niet anders is bepaald.

VUUR- TON- EN BAKENGELD.

Wet van 13 Augustus 1849, (Stbl. n°. 40).

(verz. 1849 n°. 99).

Art. 1. Van alle, zoo Nederlandsche als vreemde schepen en vaartuigen wordt, behoudens de bij deze wet uitdrukkelijk vermelde uitzonderingen, een vuur- ton- en bakengeld geheven. Die gelden strekken ter vergelding der diensten door verlichting, betonning en afbakening van 's Rijkswege aan de scheepvaart bewezen.

Art. 2. De tonnemaat, gelijk die voor de zeeschepen, ter berekening van het tonnengeld, was en voor de rivierschepen, ter bepaling van 't patentrecht, is vastgesteld, strekt bij deze heffing tot maatstaf (1).

Bij de stoombooten geschiedt zulks onder aftrekking van den inhoud der werktuigkamer, mits daarin geene goederen geladen worden.

Bij houtvloten strekt de lengte tot maatstaf.

Art. 3. Vrij van de betaling van vuur- t.- en bakengeld zijn:
a. oorlogsschepen, zoo Nederlandsche als vreemde, mits deze de vereischte onderscheidingsteekenen voeren (2):

b. *Nederlandsche* loodsvaartuigen, mits als zoodanig wettig toegelaten en genummerd;

(1). Ofschoon het tonnengeld der zeeschepen is afgeschaft, moet toch de meting voor 't vuur-, ton- en bakengeld plaats hebben. De ton wordt voor zeeschepen gerekend tegen $1\frac{1}{2}$ kub. meter en voor rivierschepen tegen 1 kub. meter.

(Vz. 1855, n°. 83 en vz. 1836, n°. 137, vr. 11).

Schepen, waarvan geen tonnemaat bekend is, moeten of gemeten worden of de tonnemaat moet door den schipper opgegeven worden, behoudens het recht van meting bij contestatie (vz. 1836, n°. 92 en 137).

Voor rivierschepen moeten de ontvangers geene baken-kwitantie afgeven, dan op vertooning van de patent-akte en overeenkomstig de grootte des vaartuigs daarin vermeld.

(2). Deze vrijdom blijft bestaan, ook dan, wanneer met de oorlogsschepen *doorvoer van wijn uit entrepôt* plaats heeft, op den voet der res. v. 1862, n°. 127. (Vz. 1867, n°. 62).

c. de vaartuigen in dienst van 's Rijks loodswezen;

d. *vreemde* loodsvaartuigen, mits wettig toegelaten en genummerd, en behoorende tot Rijken, waar de *Nederlandsche* loodsvaartuigen dezelfde gunst genieten;

e. de jachten, werk- en andere vaartuigen van 's Rijks marine;

f. de *recherche*vaartuigen der ambulante dienst van de rechten en accijnzen;

g. de vaartuigen door de *Nederlandsche* kustvisschers, tot de uitoefening van hun gewoon bedrijf, gebezigd;

h. alle *Nederlandsche* vischschuiten, bij uitsluiting tot vervoer van aal, paling en allen anderen verschen visch (zoo schelp- als vinvisch) gebezigd.

Deze vrijdom evenwel bepaalt zich tot het *buiten* vuur- ton- en bakengeld, bedoeld bij art. 4.

i) Vaartuigen, beneden de vier ton;

k) stoombooten, zoodra zij uitsluitend tot het slepen van een of meer andere vaartuigen gebezigd worden, zonder onmiddellijk tot eenig vervoer van goederen of personen te dienen.

Bij K. B. kan daarenboven, in het geval eener overvaart tusschen twee op zeer geringen afstand tegen elkander overliggende oevers, kwijtschelding van verschuldigd v.- t.- en bakeng. verleend worden.

Art. 4. Het vuur- ton- en bakengeld wordt onderscheiden in *buiten* en *binnen* vuur- ton- en bakengeld.

Het eerste is verschuldigd voor het in- en uitvaren der zee- gaten en zeehavens.

Het tweede voor het bevaren der hier nader omschreven bin- nenwateren.

Art. 5. Het bedrag van 't *buiten* vuur- ton- en bakengeld verschilt naar gelang der havens en plaatsen, vanwaar de schepen binnenkomen of werwaarts zij uitvaren. De schepen worden geacht van dáár binnen te komen, waar ze hunne lading hebben ingenomen of vanwaar zij in ballast zijn uitgevaren. Zij worden geacht daarheen uitte- varen, werwaarts hunne lading bestemd is, of waar zij, bij uitvaart in ballast, zich ter verkrijging eener lading heen begeven, onverschillig of zij op hunne vaart al dan niet andere havens en stranden aangedaan hebben of zullen aandoen.

Art. 6. Elk schip betaalt alzoo, bij het in- of uitvaren der *Nederlandsche* zeehavens of zee- gaten, *telken reize*, voor elke ton de bij het onderstaande tarief bepaalde som (3).

(3). Wanneer een schip op *avontuur* uitgaat, moet de schipper opgeven of de plaats, die hij het eerst denkt aantedoen, of de richting die hij nemen zal, en moet dienovereenkomstig het bakengeld berekend worden.

(Vz. 1836, n°. 137).

Wij achten voor ons doel niet noodig het tarief opte- nemen. Daarom trent

Art. 7. De betaling is slechts voor de *helft* verschuldigd voor:
a. bijleggers, in zooverre zij door de Alg. Wet als zoodanig erkend worden (4);

b. ledige of in ballast geladene schepen (5).

Art. 8. Nederlandsche haring- en vischscheepen, ter vangst uitvarende, betalen het *buiten* vuur- ton- en bakengeld alléén bij de eerste uitvaart en binnenkomst in elk jaar. Zij worden bij die betaling beschouwd als naar Nederlandsche havens uitvarende en van daar binnenkomende (6).

Art. 9. Het dubbel van het bij tarief bepaalde bedrag is verschuldigd door vreemde schepen, tot Staten behoorende, waar soortgelijke betalingen tot een hooger bedrag aan Nederlandsche schepen worden in rekening gebracht, dan aan de nationale (7).

Art. 10. 't Bedrag van 't *binnen* vuur- ton- en bakengeld verschilt:

1°. naar gelang van den aard der vaartuigen, welke te dien einde onderscheiden worden in:

a. zeeschepen, waaronder ook de zeestoombooten begrepen worden;

b. houtvloten;

c. binnen-stoombooten;

d. binnen-vaartuigen van elke andere soort;

2°. naar gelang van den omvang der binnen-verlichting, be-

zij alleen opgemerkt, dat voor het *uitgaan* aanmerkelijk minder wordt betaald, dan voor het *binnenkomen*.

(4). Een schip als *bijlegger* ingeklaard, doch nader op *losplaats* gedeclareerd, moet alléén het *buiten* vuur-, ton- en bakengeld *bijbetalen* tot het volle bedrag.

(Res. 14 Januari 1870, n°. 65).

(5). Als schepen in *ballast* worden ook beschouwd:

a. *inkomende* schepen niet meer dan *één last* goederen aan boord hebbende, behalve de ballast;

b. *uitgaande* schepen, behalve de ballast, inhebbende kleinigheden, waarvan de inkomend recht minder zou bedragen dan het bakengeld; doch waaronder *niet* te rekenen meer dan 2000 klgr. hooi, 1000 bos hoepelen, 1000 stuks gebakken steen, 1000 stuks dakpannen en van andere waren één last of 2000 klgr. (Vz. 1846, n°. 222);

c. Schepen die, behalve ballast, slechts aan boord hebben: scheepsprovisie. Echter niet wanneer ze voor handel nittevoeren accijnsgoed aan boord hebben. (Vz. 1867, n°. 62).

(6). De betaling geschiedt ter plaatse, waar ze uitgerust worden. Zie art. 13 § 1.

(Vz. 1852, n°. 177).

(7). Opgave der Rijken, waarvan de schepen met Nederlandsche worden gelijkgesteld, bij vz. 1852, n°. 85 en vz. 1867, n°. 147.

tonning en afbakening, welke op de verschillende vaarwateren vereischt wordt.

Art. 11. Ter regeling van dezen laatsten grondslag, worden de verschillende stroomen en wateren, op welke ten gerieve der scheepvaart van Rijkswegen lichten, tonnen en bakens geplaatst en onderhouden worden, in 13 bakenkwartieren verdeeld.

In elk dier kwartieren wordt het *binnen* vuur- ton- en bakengeld betaald volgens het tarief (8), met dien verstande dat door de *zeeschepen* en *houtvlotten* deze betaling geschiedt bij elke *doorvaart*, en dat zij door de *binnen-stoombooten* en overige *binnen-vaartuigen* slechts bij de *eerste doorvaart in elk jaar* verschuldigd is (9).

Art. 12. Van de bepaling, volgens welke *binnen-stoombooten* slechts éénmaal in 't jaar behoeven te betalen, kan door den belanghebbende worden afgezien. In dat geval kan hij volstaan met bij elke doorvaart $\frac{1}{10}$ van 't jaarlijksch bedrag te storten. Zoodanige betaling stelt, zoodra zij 12 malen in een jaar

(8). Wij achten het voor ons doel niet noodig, dit tarief optenemen.

(9). Voor elk schip moet het bakengeld betaald worden bij de eerste vaart in 't bakenkwartier. Overschrijving der kwitantie kan dus niet plaats hebben van een gesloopt vaartuig op een nieuw. Evenmin wordt er teruggaaf verleend bij slooping van een vaartuig. (Vz. 1841, n°. 163 en 164).

Het bakengeld is verschuldigd voor 't *schip*. 't Is dus onverschillig of het schip van eigenaar of bevelvoerder verandert.

(Vz. 1851, n°. 55).

Schepen, ter zee inkomende of uitgaande langs uiterste wachten, gelegen aan de buitengrenzen der kwartieren, behoeven geen *binnen v.- t.- en bg.* te betalen, wanneer er niet verder mede gevaren wordt en dus hoogstens de zoom van 't kwartier wordt aangedaan. (Vz. 1868, n°. 136).

Bijleggers, die onder een klaringspost ankeren en dan alleen den zoom van eenig kwartier aandoen, zijn vrij van *binnen v.- t.- en bg.* (vz. 1843, n°. 183).

Zeeschepen, aan de *landzijde* inkomende, en zich begevende naar een binnenlands gelegen bestemmingsplaats, moeten het *v.- t.- en bg.* voldoen aan 't *eerste* kantoor van *invoer*. (Res. 25 Febr. 1868, n°. 31).

Zeeschepen, als bijleggers ingeklaard, behoeven geen *binnen v.- t.- en bg.* *bij te betalen* als later op losplaats wordt gedeclareerd, indien zij hunne vaart in eenig kwartier voortzetten. Blijven ze overwinteren of zich lang ophouden dan zou echter dit geld weder moeten voljaan worden. (Res. 14 Januari 1870, n°. 65).

Voor elke *doorvaart* is voor zeeschepen 't *binnen v.- t.- en bg.* verschuldigd, onverschillig of *bij die doorvaart* ook soms nog andere havens worden aangedaan. (Res. 8 Mei 1850, n°. 66). In dit geval wordt door *doorvaart* verstaan het op alle mogelijke wijzen doorkruisen van 't kwartier, tot men de *eindbestemming* heeft bereikt; b. v. bij inklinging aan den *Helder* op *Amsterdam* en *Harlingen*, — is de vaart van den *Helder* over *Amsterdam* naar *Harlingen* slechts één doorvaart van 't 3e kwartier.

(Res. 6 April 1870, n°. 43. Vz. 1870, n°. 58).

geschied is, van alle verdere betaling in den loop van dat jaar vrij. (10).

Art. 13. Het vuur- ton- en bakengeld wordt betaald:

1° Voor uitgaande zeeschepen op de laadplaats en voor inkomende zeeschepen op de losplaats, behoudens de volgende uitzonderingen: (11)

a. voor bijleggers of bloot doorvarende schepen wordt het *inkomend* buiten- vuur- ton- en bakengeld betaald ter eerste wacht langs welke zij inkomen, en het *uitgaand* buiten- vuur- ton- en bakengeld ter uiterste wacht langs welke zij uitvaren; het binnen- vuur- ton- en bakengeld naar willekeur aan een dezer beide kantoren; (12).

b. voor Nederlandsche haring- en vischschepen ter plaatse waar ze uitgerust worden.

2° Voor binnen-stoomschepen, andere binnen-vaartuigen en houtvloten, in elk kwartier bij daartoe aangewezen ontvangers of hunne gemachtigden, in dier voege, dat het bakengeld steeds moet voldaan zijn, alvorens het kwartier, waarvoor het verschuldigd is, mag worden bevaren; met voorbehoud evenwel van het recht, om naar het kantoor door te varen, wanneer dit zich niet juist aan den ingang van 't kwartier bevindt.

Daarenboven is de ontvanger van elk kwartier bevoegd, ook voor de overige kwartieren betaling te ontvangen en kwitantie te verleenen.

Art. 14. Voor elke betaling wordt een kwitantie afgegeven, welke ten alle tijde en overal op de eerste aanvraag van ambtenaren moet vertoond worden. (13).

Art. 15. Hij, die eenig bakenkwartier bevaart of bevaren heeft, onvoorzien van de bewijzen der betalingen, die op dat oogenblik, volgens art. 13, behoorden geschied te zijn, wordt

(10). Het bakengeld voor de binnen-stoombooten is hoog, veel hooger dan dat voor andere binnen-vaartuigen. Wanneer nu zoodanige stoomboot slechts nu en dan eenig kwartier bevaart, zou hij een betrekkelijk zeer hoog bakengeld betalen; doch nu maakt de schipper gebruik van het recht, hem bij art. 12 toegekend, en betaalt bij elke doorvaart slechts $\frac{1}{10}$. Wanneer hij nu in een jaar minder dan 10 doorvaarten doet, wint hij er bij.

(11). Schepen, waarvan de lading voor twee of meer losplaatsen is bestemd, betalen op de *laatste* losplaats, waar ook de akte van afrekening wordt afgegeven.

(Vz. 1870, n°. 58).

(12). Bijleggers onder een klaringspost ankerende, om den tijd van wederuitzeilen aftewachten, behoeven geen *binnen* v.- t.- en bg. te voldoen.

(Vz. 1843, n°. 163).

(13). Model n°s. 48 en 49 I. U. Dv. (Vz. 1836, n°. 91).

De uitzonderingen voor bijleggers, geballaste schepen en vischschepen volgens art. 9, moeten op de kwitantie worden aangewezen (vz. 1854, n°. 186).

gestraft met eene boete van minstens drie- en hoogstens zesmaal 't bedrag van 't verschuldigde vuur- ton- en bakengeld, onverminderd zijne verplichting tot gewone betaling er van. Bij onvermogen wordt de boete vervangen door gevangenisstraf van één tot veertien dagen. (14).

Art. 16. Rechtsvervolging heeft geheel op dezelfde wijs plaats als ten aanzien der in- en uitgaande rechten is bepaald.

Art. 17. Daarenboven wordt aan binnenkomende schepen de afrekening en aan uitgaande de uitklaring geweigerd, zoo niet voldoende blijkt van de betaling der verschuldigde vuur- ton- en bakengelden. (15).

Art. 18. Behalve vuur- ton- en bakengeld, waarvan 't bedrag bij deze wet is geregeld, mag geenerlei betaling hoegenaamd ter zake van buiten- en binnen-verlichting, betonning of afbakening, op welken grond en onder welke benaming ook, geeischt worden, met uitzondering van:

a. vaurgelden, in bijzondere plaatsen geheven voor havenlichten, niet in 't belang der algemeene stroombevaring, maar alleen in dat van de vaart naar die plaatsen daargesteld;

b. bakengelden voor de afbakening:

1° van krek en kleine vaarwaters, uit groote vaarwaters naar bijzondere plaatsen leidende en enkel in 't belang der vaart naar die plaatsen daargesteld;

2° van bij deze wet niet vermelde rivieren.

Ook de lengte der houtvloten, het dienstjaar, de betaling naar art. 12, enz. (Vz. 1854, n°. 186).

De gelden voor meer dan een kwartier kunnen op één kwitantie ontvangen worden. (Vz. 1843, n°. 140).

(14). De ambtenaren aan den vasten wal zullen de bakenkwitantien zoo veel mogelijk opnemen, daar het altijd bezwaren in heeft, zeilende schippers te bekeuren, door het moeilijke ontdekken van hun later verblijf. (Verz. 1849, n°. 100, blz. 4).

Kan de slotbepaling van art. 238 Alg. wet, niet worden opgevolgd bij bekeuring van een zeilenden schipper, dan moet, wanneer hij niet bij de opmaking van 't procesverbaal is tegenwoordig geweest, het afschrift worden gevoegd bij de dagvaarding, die hem zal worden toegezonden.

(Vz. 1850, n°. 20).

De ambtenaren houden een register, ter aanteekening van aan hen vertoonde bakenkwitantien.

(Vz. 1854, n°. 102 en 1867, n°. 105).

Zie omtrent vervolging in rechten vz. 1858, n°. 77.

(15). Voor de zeeschepen wordt het bakengeld betaald ter *losplaats*. Wanneer dus een zeeschip door een recherchevaartuig wordt gepraaid om bij te draaien ter visitatie, tusschen de eerste wacht en de losplaats, dan bestaat er geen overtreding wegens gemis van bakenkwitantie. Maar wanneer de schipper ter losplaats geen bakengeld betaald, wordt hem niet alleen de afrekening geweigerd, maar hij wordt ook bekeurd.

TWEEDE AFDEELING.

ACCIJNZEN.

WETTEN OP 'T ZOUT

van 21 Aug. 1822, (Stbl. n°. 35) en 26 April 1852,
(Stbl. n°. 93).

(verz. 1852, n°. 70).

I.

Van 't bedrag en de verschuldigheid van den accijns.

§ 1. De accijns op 't zout zal bedragen *f* 9.00 per 100 kilogr., meerdere of mindere hoeveelheid naar evenredigheid (1).

Alle zout water, waaronder wordt verstaan zoowel gewone pekels, als zee- en gradeerwater, wordt bij de wet als pekels beschouwd en voor den accijns aangeslagen naar de daarin aanwezige hoeveelheid zout.

Deze hoeveelheid zout wordt, behoudens de uitzondering in deze wet vermeld, berekend door middel van den vochtweger B, bij de Administratie van 's Rijks belastingen in gebruik en zulks overeenkomstig een tafel die aanwijst, hoeveel kilogr. zout uit een vat pekels kan worden getrokken, bij een gegeven graad van inzinking des vochtwegers. Deze tafel is berekend naar een temperatuur van 15° H. G. (2).

(1). Zie verz. 1859, n°. 54.

(2). Voor het *zeewater* is een afzonderlijke vochtweger en een afzonderlijke tafel vastgesteld bij de instructie verz. 1852, n°. 71.

Die vochtweger loopt slechts tot 4° (een gehalte, dat nimmer door *zeewater* wordt bereikt); terwijl de tafel ook is berekend naar onderdeelen van kilogrammen zout per hectoliter water; omdat de groote massa's water, die worden aangevoerd, een zeer nauwkeurige opneming noodig maken. Een klein abus toe kan over de massa een betrekkelijk groot verschil opleveren.

Wijders wordt omtrent de opneming en waterjking verwezen naar de V. afd. van dit werk.

§ 3. De accijns is verschuldigd bij den invoer van buiten 's lands van *'t ruwe zout* (3).

II.

Van de zoutzieders en handelaars in 't groot, betrekkelijk het ruwe zout, mitsgaders van verdere bepalingen.

§ 4. Aan zoutzieders en handelaars in 't groot wordt doorlopend crediet verleend voor den accijns van het ingeslagen ruwe zout; onder behoorlijken borgtocht.

Door *handelaars in 't groot* worden verstaan: zeehandelaars en kooplieden, welke in geen mindere hoeveelheden van buiten 's lands inslaan dan van 5000 kilogr. en van of aan elkander en de zoutzieders in- of uitslaan dan van 2500 kilogr., met uitzondering nochtans, in het laatste geval, van restantpartijen.

De zoutzieders en handelaars in 't groot moeten zich als zoodanig schriftelijk aan den ontvanger opgeven (4).

§ 5. Inslag van ruw zout van buiten 's lands door alle andere personen, mag niet geschieden dan met dadelijke betaling van accijns ter plaatse van invoer, lossing of bestemming (5).

§ 6. De debiteering of betaling van den accijns op 't zout geschiedt naar het juiste gewicht, zooals dat vooraf door daartoe gestelde wegers is bevonden.

§ 7. Bij aanvoer van zout van buiten 's lands, mag de lossing niet geschieden dan door overlading in andere vaartuigen, waarin geenerlei goederen geladen zijn, of wel in geheel ledige lokalen, die ten genoegte der Administratie kunnen worden afgesloten (6).

(3). *Geraffineerd* zout is bij invoer niet aan accijns, maar aan invoerrecht onderworpen.

Chloorsodium, afvallende bij de verwerking van chilisalpeter, wordt bij invoer als *ruw zout* beschouwd.

(4). Om als zoodanig erkend te worden, moeten ze patent hebben.

(5). Wanneer zoutzieders en handelaars beneden 't minimum inslaan, dan moet de accijns dadelijk betaald en mag de opslag niet in de bergplaatsen van crediet geschieden.

(6). De opslag kan niet worden toegelaten in eenige bergplaats, gelegen in eene in werking zijnde zoutziederij; ten ware zoodanige bergplaats voor behoorlijke afsluiting vatbaar zij en de ingang er van zich bevinde aan de publieke straat, of, desnoods, in de ziederij; doch alsdan onmiddelijk aan den ingang der fabriek zelve, zoodanig, dat de opslag van 't zout in de bergplaats kan geschieden, zonder de fabriek door of eenig daarin opgeslagen zout voorbij te gaan; alles in dier voege, dat de beambten de zekerheid kunnen bekomen, dat het zout nergens elders dan in de aangegeven bergplaats worde opgeslagen.

(Vz. 1852, n°. 168).

§ 8. Het ingevoerde zout wordt, door daartoe gesteide Rijkswegers, bovendeks van het van buiten 's lands komend schip of aan den wal *gewogen*. Ingeval het zout als gekleurd ruw Fransch zout is aangegeven wordt het bovendien door Rijks keurders gekleurd (7).

Het is verboden het gewicht te constateren naar de maat (8).

Bij invoer van pekels van buiten 's lands wordt de hoeveelheid opgenomen door roeiing of door meting.

§ 9. Volgens art. 150 der Alg. Wet kan de belanghebbende zoowel als de ambtenaren herweging, herroeïing of hermeting vorderen, doch die herweging enz. moet zich dan uitstrekken tot de *geheele* partij. Ten aanzien van het zout en den pekels kunnen 's Rijks ambtenaren gedurende de lossing herweging, herroeïing of hermeting vorderen van een *gedeelte* der partij; onverminderd hun recht op herweging enz. van de *geheele* partij, na voleindigde lossing (9).

Bij elke herweging wordt de belanghebbende uitgenoodigd tegenwoordig te zijn.

Wanneer, in geval van opslag *in geheel ledige localen*, volgens § 7, de herweging, herroeïing of hermeting niet binnen drie dagen na geëindigde lossing, aangevangen en voortgezet wordt, staat het den belanghebbende vrij, over zijne localen en het daarin opgeslagen zout of pekels te beschikken (10).

Waartoe dient de bepaling van deze §?

(Zie vz. 1852, n°. 71).

(7). De keuring van gekleurd ruw Fransch zout is noodig, omdat daarop e. q. 7 % korting op de hoeveelheid wordt verleend. (Zie § 28).

(8). Door deze bepaling vervalt het 1^e lid van art. 148 der Alg. wet.

(9). Den Controleurs is aanbevolen om van tijd tot tijd, bij wijze van proef, eene herweging, onder hun onmiddellijk toezicht, doch door andere dan met de eerste weging belaste ambtenaren, te doen bewerkstelligen, ten einde zich op die wijs van de juistheid der eerste weging te verzekeren.

(Vz. 1852, n°. 71).

In *twee* gevallen moet tot een herweging worden overgegaan; n.l.: 1°. Bij wijze van proef, om zich van de nauwkeurige plichtsbetrachting der ambtenaren te overtuigen; in dat geval moet men van tijd tot tijd en op het onverwachts een partieele herweging vorderen, op het oogenblik dat de reeds geverifieerde hoeveelheid nog niet zóó groot is, dat men het zout niet in hetzelfde schip of pand zou kunnen verplaatsen; 2°. In geval van bepaald vermoeden van ontrouw; 't zij van 't reeds geverifieerde gedeelte der lading, staande de lossing, 't zij van de geheele partij na volbrachte lossing.

(Vz. 1852, n°. 168).

Er kan ook heropneming van het zoutgehalte van pekels gevraagd worden. (Zie § 23).

(10). Volgens § 7 mag de opslag van zout slechts op twee wijzen plaats hebben; n.l. of in ledige *vaartuigen* of in ledige *localen*.

Van den aanvang der lossing, tot na verloop der evenvermelde drie dagen, wordt geen in- of uitslag uit de bedoelde lokalen toegestaan en blijven ze onder toezicht der ambtenaren.

§ 10—13. De zoutzieders worden ook gedebiteerd voor de hoeveelheid zout, aanwezig in het zee- of graderwater door hen gebezigd.

Die hoeveelheid zout wordt op een der navolgende wijzen bepaald; t. w.

1°. Wanneer het water wordt aangebracht met daarvoor ingerichte en door waterijk opgemeten vaartuigen: naar de ingeslagen hoeveelheid water, in verband met den inzinkingsgraad des vochtwegers.

2°. Wanneer het water niet met geijkte vaartuigen wordt ingeslagen, maar de zoutziederijen gelegen zijn aan plaatsen, waar het water altijd of ook alleen bij vloed zout is, wordt het debet der rekening verhoogd met 4 kilogr. voor elke 100 kilogr. ruw zout, sedert de laatste peiling geraffineerd; doch wanneer het gemiddelde gehalte van het zeewater is opgenomen, dan wordt de hoeveelheid zout bepaald naar een verbruik van $3\frac{1}{2}$ hectoliter zeewater voor elke 100 kilogr. zout door den zieder geraffineerd, in verband met het gemiddeld gehalte.

3°. De zieders, die zeewater in geijkte vaartuigen aanvoeren, doch wier ziederijen gelegen zijn in plaatsen, als bij sub 2° bedoeld, worden als bij sub 1° aangeslagen; doch wanneer blijkt dat ze op die wijze geen $3\frac{1}{2}$ hectoliter water van 2.1° of daar beneden hebben ingeslagen voor elke 100 kilogr. ruw zout, sedert de vorige peiling, door hen geraffineerd, dan wordt hun debet verhoogd met 4 kilogr. van elke 100 kilogr. zout, waarvoor geen $3\frac{1}{2}$ hectol. zeewater als boven is ingeslagen; behoudens bevoegdheid van beide partijen om voor dat gedeelte den aanslag te doen regelen op den voet van sub 2°. (11).

Heeft de opslag in *lokalen* plaats, dan duurt, volgens de onderhavige bepaling, het recht tot herverificatie van de geheele partij *drie dagen* na geëindigde lossing.

Wordt het zout in andere vaartuigen overgeladen, dan zal men zich dadelijk na de lossing moeten verklaren.

De reden van dit verschil zal den lezer duidelijk zijn. Evenzeer het doel der volgende bepaling.

(11). Men berekent de juiste hoeveelheid ruw zout, sedert de vorige peiling geraffineerd, aldus:

Totale debet ruw zout — (voorraad ruw zout + uitgeslagen ruw zout).

De voorraad ruw zout wordt opgenomen door kubiekmetering. Den zieder wordt gevraagd of hij met de uitkomst genoegen neemt en, ten blijke daarvan, de rekening contradictoir met den ontvanger wil afsluiten. Bij weigering wordt tot een pertinente weging overgegaan.

§ 10. De vaartuigen, sub 1° bedoeld, moeten bij de waterijking of meting worden voorzien van drie duidelijk zichtbare schalen, afgedeeld in decimeters en centimeters, ter aanwijzing van de hoeveelheid zee- of gradeerwater, waarmede het vaartuig beladen is, alsmede van een gelijk getal kokers, ter doorsteking van den peilstok, alle op zoodanige plaatsen aangebracht, als daartoe door den betrokken ambtenaar aangewezen worden. (12).

Van de waterijking of meting wordt proces-verbaal opgemaakt. Daarin worden de aanwending en plaatsing der schalen en kokers vermeld. Het wordt door de ambtenaren en den bevelvoerder van 't vaartuig onderteekend.

Vóór elke vergrooting of verandering van het laadruim, verandering of verplaatsing van de schalen of kokers, moet de schriftelijke toestemming van den ontvanger verkregen zijn. Wordt de verandering aangebracht zonder die toestemming, dan verbeurt de bevelvoerder een boete van f 100. tot f 500.

Deze boete is niet verschuldigd, ingeval de verandering of verplaatsing van de schalen of kokers blijkbaar is veroorzaakt door van den wil des bevelvoerders onafhankelijke omstandigheden.

§ 11. Bij aankomst van het vaartuig met zee- of gradeerwater wordt er schriftelijk kennis van gegeven aan den ontvanger of aan dengene, die daartoe door dezen is aangewezen.

De ontvanger of zijn gemachtigde maakt er ten spoedigsten een bewijs van op. Op dit bewijs wordt vervolgens aangeteekend de opgenomen hoeveelheid en de graden van sterkte van het zee- of gradeerwater, alsmede van de daarin, volgens de aanwijzing van den vochtweger, voorhanden kilogrammen zout.

Na den inslag van het water wordt het bewijs ten kantore ingetrokken om te dienen voor de debiteering der rekening. Een dubbel er van wordt aan den zoutzieder uitgereikt.

§ 12. In het geval, sub 2° hiervoren vermeld, kan opnemning van het gehalte van 't zeewater plaats hebben op vordering van beide partijen. (Zoutzieder en Administratie).

De zoutzieder richt zijn verzoek aan den eersten ambtenaar in loco van de accijnzen, binnen 12 maanden nadat de fabriek in werking is gebracht (12a).

§ 14. Alle inslag van zee- of gradeerwater in een zoutziederij of daartoe behoorende bergplaats, anders dan op den voet dezer

De verhooging der rekening volgens sub. 2 geschiedt bij elke afsluiting.

(Vz. 1853, n°. 24). Achter dit hoofdstuk zijn voorbeelden opgenomen ter berekening van den aanslag wegens ingeslagen zeewater.

(12). Zie verder omtrent bedoelde waterijking afd. V.

(12a). Zie omtrent de behandeling van een verzoek om opnemning van 't gehalte, verz. 1852, n°. 71.

wet, wordt gestraft met een boete, ten laste van den zoutzieder, van 10 X accijns van het zout, 't welk geacht wordt aanwezig te zijn in een hoeveelheid, welke de volle ruimte van het vaartuig, waarmede de aanvoer heeft plaats gehad, kan bevatten.

Wanneer het vaartuig niet volgens § 10 is geijkt of gemeten wordt de hoeveelheid water berekend naar zijn inhoud in tonnen van één kub. meter en tegen tien hectoliter zeewater per ton.

't Gehalte wordt voor de toepassing van deze bepaling voor zeewater bepaald op 2.1° en voor gradeerwater op 8°. Ingeval echter van het werkelijk gehalte van het ingeslagen water kan blijken, ten genoegen van de Administratie, wordt de rekening slechts met het zout naar 't werkelijk gehalte van 't water aangeslagen en de boete dienovereenkomstig berekend.

§ 15. De zoutzieders en handelaars zijn gehouden om vóór het in gebruikstellen, schriftelijke aangifte aan den ontvanger te doen van nieuw aangebrachte, vergrootte of verkleinde putten, bakken of kuipen, dienende tot berging van pekelen en tot smelting van zout, alsmede van de dennen en andere bergplaatsen tot opslag van zout.

Verzuim van aangifte wordt gestraft met f 300.— boete, voor elke niet aangegeven of veranderde put, bak, kuip of den.

De putten, bakken, kuipen en dennen moeten worden voorzien van een nummer, dat, hetzij ingebrand, hetzij in geolieverwde letters, duidelijk zichtbaar moet wezen.

De ruimte der aangegeven putten, enz. wordt door daartoe bevoegde ambtenaren opgemeten. Van die opmeting wordt een proces-verbaal opgemaakt, waarin o. a. wordt omschreven de gesteldheid der putten, enz. en van de leiders der eerstgenoemden. (13).

Een afschrift van 't proces-verbaal wordt aan den zoutzieder of handelaar gegeven.

§ 16. Ruw zout, onder doorlopend crediet opgeslagen, kan weder, met afschrijving van accijns, worden uitgevoerd, op voorwaarde: a) dat de opslag plaats hebbe in daartoe bij K. B. aangewezen bijzondere losplaatsen bij invoer ter zee; b) dat vergunning tot dien uitvoer verleend zij door een Prov. Inspecteur; c) dat de uitvoer plaats hebbe in geen mindere hoeveelheid dan van 5000 kilogramm.

Geen afschrijving wordt verleend voor ten uitvoer aangegeven zout, 't welk bevonden wordt te zijn vermengd met meer dan één ten honderd zand of andere vreemde bestanddeelen. (14).

(13). Dat proces-verbaal wordt ten kantore van den ontvanger gedeponeerd. De aanslag geschiedt volgens gedane inslagen en aangegeven overmaat. Waartoe dient dan de opmeting der werktuigen?

(14). Men kan zich, in twijfelachtige gevallen, gemakkelijk van de meerdere

Wegens uitvoer van pekkel wordt geen afschrijving verleend.

§ 17. Het ingevoerde ruwe zout kan in entrepôt worden opgeslagen in daartoe bij K. B. aangewezen bijzondere losplaatsen.

De opslag wordt echter alleen vergund in *publiek* entrepôt; mitsgaders in zoodanige *particuliere* entrepôts, welke verwelfd of geplafonneerd zijn en wier uitgangen alleen aan den publieken weg en geenszins aan het water uitkomen.

§ 18. Geen inslag van ruw zout, in- of uitslag uit entrepôt noch overschrijving van de eene rekening op de andere, kan geschieden in mindere hoeveelheid dan van 5000 kilogr.

§ 19. Bij wederuitvoer ter zee (15) wordt alleen afschrijving van accijns toegekend, wanneer het ruwe zout zich los of gestort aan boord der schepen bevindt.

§ 20. Zoutzieders en handelaars in 't groot kunnen aan elkander ruw zout overdoen, met overschrijving van crediet, bij hoeveelheden van minstens 2500 kilogr. Bij uitslag in mindere hoeveelheden of aan andere personen, moet de accijns vóór den uitslag worden betaald, tenzij het zout bestemd is om onder vrijdom te worden opgeslagen.

§ 21. Voor het zout, met overschrijving van crediet uitgeslagen, wordt de afleveraar gecrediteerd, nadat het vervoerbiljet binnen den daarin aangewezen tijd behoorlijk gezuiverd bij den ontvanger is teruggekomen. Bij uitslag met betaling van accijns geschiedt de crediteering dadelijk.

§ 22. Geen uit- of inslag van ruw zout of pekkel mag geschieden dan met een behoorlijk accijns- of consentbiljet, door den ontvanger afgegeven, en nadat het zout en de pekkel door daartoe gestelde wegers en meters is gewogen of gemeten, op verbeurte van het zout en bovendien een boete van $10 \times$ accijns, te betalen door ieder, die tegen deze bepaling handelt. (16).

§ 23. Wanneer door de Administratie, den zoutzieder of den handelaar, geen genoegen wordt genomen met de gedane opneming van de hoeveelheid zout in de pekkel aanwezig, 't zij bij in- of uitslag, 't zij bij peiling, kan een scheikundig onderzoek van de pekkel gevorderd worden. Hij, die dit onderzoek verlangt, moet zich daaromtrent schriftelijk verklaren bij *in- of uitslag*, dadelijk nadat de uitkomst der opneming bekend is, en bij *pei-*

of mindere deugdelijkheid van het ten uitvoer aangegeven zout verzekeren door middel van afwassing van een zekere hoeveelheid in water, als wanneer men eerst de hoeveelheid, waarop de proef genomen wordt, moet wegen en vervolgens ook het verkregen vuil, na drooging, om alzoo uittemaken, of dit laatste de één pCt. te boven gaat. (Verz. 1852, n°. 71).

(15). Uit het entrepôt.

(16). Bij ongeoorloofden *uitslag* is het *minimum* der boete bepaald op f 100.— (zie § 56).

ling, binnen 12 uren nadat de uitslag der peiling bekend is geworden.

Dit onderzoek geschiedt op den voet van art 151 Alg. Wet. en ten koste van dengene die het vordert. (17).

Bij hetzelfde wordt de hoeveelheid zuiver en watervrij chloorsodium, in de pekels aanwezig, bepaald, en naar den uitslag daarvan, de hoeveelheid zout, in de pekels voorhanden, berekend, in verhouding van 100 kilogr. zout voor ieder 92 kilogr. chloorsodium.

§ 24. De pakhuizen en bergplaatsen van ruw zout en pekels der handelaars in 't groot zijn aan visitatie en peiling onderworpen. (18).

De verplichting, den zoutzieders bij § 27 opgelegd, is, met de daarbij gestelde boete, op de handelaars in 't groot toepasselijk.

§ 25. Wanneer bij visitatie en peiling der bergplaatsen van handelaars in 't groot, een meerdere of mindere hoeveelheid ruw zout of pekels wordt bevonden, dan waarvoor ze zijn geëbiteerd zullen ze worden gestraft met eene boete van $10 \times$ den accijns van 't verschil. Bovendien moet van het onderwicht den enkelen accijns worden betaald en het overwicht in debet der rekening worden gebracht.

Een verschil van $\frac{1}{25}$ in onderwicht zal wel bijbetaling van den enkelen accijns, doch geen straf ten gevolge hebben. (19).

§ 26. Overschrijving van crediet, voor ruw zout door zoutzieders en handelaars aan elkander, geschiedt op de volgende wijze:

De ontbieder doet aan den ontvanger, ter plaatse van inslag, schriftelijk opgave van naam en woonplaats van den afleveraar en van de kwaliteit van het zout. De ontvanger debiteert den ontbieder voorloopig en maakt daarvan een bewijs op, op welk

(17). Een proef van de pekels wordt voorzien van het cachet van den belanghebbende en van de ambtenaren. Die proef wordt door de ambtenaren opgezonden aan den Prov. Inspecteur. Zij wordt onderzocht en beoordeeld door twee deskundigen, waarvan de een door den Inspecteur en de andere door den belanghebbende wordt benoemd. Wanneer ze van gevoelen verschillen zullen ze gezamenlijk een derden keurder benoemen om tusschen hen te beslissen, en, bijaldien zij zich omtrent de keuze van dezen niet kunnen verstaan, zal de derde keurder worden benoemd door het gemeentebestuur der plaats, waar de Inspectie is gevestigd.

(18). Ook de panden der zoutzieders voor ruw en geraffineerd zout. (§ 36). Die van grossiers voor geraffineerd zout. (§ 43).

(19). Er is derhalve geen boetvrije speling voor *overwicht* toegekend.

't Zelfde is het geval bij peiling van de bergplaatsen van *grossiers*, die $\frac{1}{40}$ speling in *onderwicht* genieten.

De *zoutzieders* echter hebben 5% speling en in *over-* en in *onderwicht*. Voor de laatsten is ook speling in *overwicht* noodig omdat zij overwerken, en die overmaat niet zoo juist kan worden bepaald.

bewijs de ontvanger, ter plaatse van uitslag, de noodige vervoerbiljetten aan den afleveraar afgeeft en, nadat die biljetten gezuiverd zijn teruggekomen, den accijns afschrijft.

In geval het zout niet ter bestemder plaatse is aangekomen, zal de accijns worden ingevorderd; doch slechts eenmaal, hetzij van den afzender, hetzij van den ontbieder, ter keuze der Administratie; behoudens het verhaal van den afzender of ontbieder op dengene voor wiens rekening de verzending is geschied.

De wet onderscheidt 3 wijzen van inslag van zeewater.

1°. alleen met geijkte vaartuigen, 2°. zonder geijkte vaartuigen. 3°. ten deele met geijkte vaartuigen.

Voorbeelden van berekening van de hoeveelheid zout, waarmede het debet der rekening in de gevallen sub 2° en 3° (§ 10—13) moet worden verhoogd:

Sub. 2°. A. Het debet der rekening is wegens
 ruw zout. 230500 kilogr.

Bij kubiekmeting of weging bevonden voorraad
 ruw zout 55666 kilogr.

Uitgeslagen ruw zout. 2737 »
 58403 »

Dus sedert de laatste peiling geraffin. 172097 »

4% verhooging van 172097 = 6884 kilogram.

B. Het gemiddeld gehalte van 'tzeewater is opgenomen en vastgesteld op 1.5^o.

Sedert de laatste peiling geraffineerd 172097 kilogr.

Voor elke 100 kilogr. wordt geacht 3½ hectoliter zeewater verbruikt te zijn; d. i. dus voor 172097 kilogr. ruw zout: 6023½ hectol. water à 1.5^o.

Het tarief wijst bij 1.5^o, 2.14 kilogr. zout aan per hectol. water; zoodat de verhooging van het debet bedraagt $6023\frac{1}{2} \times 2.14 = 12890\frac{1}{2}$ kilogr.

Sub 3° A. Sedert laatste peiling geraffineerd 172097 kilogr. Met geijkte vaartuigen ingeslagen 3020 hectoliter zeewater ad 1.5^o en 3020 ad 1.6^o.

Totale inslag met vaartuigen 6040 hectol. water.

100 kilogr. zout : 172097 kilogr. zout = 3½ hl. water : x

$$100) \frac{100 x = 602339,5}{x = 6023\frac{1}{2} \text{ hl. water.}}$$

Er behoeft dus geen bijzondere verhooging plaats te hebben.

B. Met geijkte vaartuigen ingeslagen 3020 hl. water ad. 1.5°. Met $3\frac{1}{2}$ hl. wordt geacht verwerkt te zijn 100 kl. zout, d. i. dus met 3020 hl. water: $\frac{302000}{3\frac{1}{2}} = 86285\frac{1}{2}$ kl. zout.

Sedert laatste peiling geraffineerd 172097 kl.
 Af: de hoeveelheid zout verwerkt met water door
 vaartuigen aangebracht 86285 $\frac{1}{2}$ »
 Hoeveelheid, waarop de verhooging toegepast wordt . 85811 $\frac{1}{2}$ kl.
 4% van 85811 $\frac{1}{2}$ = 3432 $\frac{1}{2}$ kilogr. zout.

C. De hoeveelheid, waarop de verhooging toegepast moet worden, is 85811 $\frac{1}{2}$ kl.

't Gemiddeld gehalte van 't zeewater is 1.4°, d. i. 2 kilo zout per hl. water.

100 kilo zout: 85811 $\frac{1}{2}$ kl. zout = $3\frac{1}{2}$ hl. water : x

$$100) \frac{400 x = 3\frac{1}{2} \times 85811\frac{1}{2}}{x = \frac{3\frac{1}{2} \times 85811\frac{1}{2}}{100}} = 3003\frac{1}{2} \text{ hl. water}$$

per hectoliter 2 kilo zout; dus verhooging 6007 kilogr. zout.

III

Van de zoutzieders in 't bijzonder.

§ 27. De zoutzieders moeten, ten kantore waar hunne zoutziederijen gelegen zijn, schriftelijk opgave doen van de gebouwen, pakhuizen en bergplaatsen, die zij tot uitoefening van hun bedrijf in gebruik hebben. Bij elke verandering van lokalen zijn ze aan dezelfde verplichting onderworpen.

Boven den ingang aan de publieke straat of weg, moeten ze stellen een bord met de geolieverwde letters: zoutziederij, zoutpakhuis of bergplaats, met hunne namen.

Bij verzuim verbeuren ze f 10. boete, tenzij ze het verzuim herstellen binnen acht dagen, na een deswege gedane schriftelijke waarschuwing van den ontvanger.

§ 28. Geene kortingen worden verleend dan:

a.) van 7 $\%$ op de hoeveelheid gekleurd ruw Fransch zout, niet met andere zoutsoorten vermengd, als zoodanig bij inslag door Rijkskeurders erkend en door de zoutzieders van buiten

's lands of van handelaars in 't groot of van elkander ingeslagen en geraffineerd. (20);

b). van 20 $\frac{c}{o}$ op de hoeveelheid zout, volgens den vochtweger aangeduid in het ingeslagen gradeer- en zeewater. (21).

Deze kortingen worden slechts verleend voor zoover ze bij peiling blijken noodig te zijn. Wanneer er dus *overwicht* bestaat wordt niet alleen geen korting verleent, maar van dat *overwicht* ook de accijns ingevorderd bij den uitslag. Het debet wordt er dus mede verhoogd.

§ 29. Uitslag van pekkel van de eene zoutziederij naar de andere is verboden, tenzij in geval van opruiming eener ziederij en alsdan onder bijzondere vergunning van den Prov. Inspecteur of van dengene die hem vervangt.

§ 30—34. Het *debet* der rekening van zoutzieders ontstaat door:

a. saldo van de vorige rekening;

b. inslag van ruw zout of pekkel van buiten 's land of uit entrepôt (minimum 5000 kilogr.), op volgbrief no. 8. IUDv.;

c. inslag van ruw zout, met overschrijving van crediet van een anderen zoutzieder of van een handelaar (minimum 2500 kilogr.), op vervoerb. no. 9. acc.;

d. inslag van zeewater;

e. aangiften van overmaat (zie § 39.);

f. bevinding van overmaat bij peiling;

Het *credit* ontstaat door:

a. uitslag van ruw zout met bestemming naar buiten 's lands, op den voet van § 16. (minimum 5000 kilogr.) op consent no. 9. IUDv.;

b. uitslag van *ruw* zout, met overschrijving van crediet, aan een anderen zoutzieder of aan een handelaar, (minim. 2500 kilogr.) op vervoerb. no. 9. acc.;

c. uitslag van *ruw* zout met bestemming om onder vrijdom te worden ingeslagen, op vervoerb. no. 22. acc. (22);

d. uitslag van *geraffineerd* zout naar buiten 's lands en de koloniën op consent no. 9. IUDv. minim. 2500 kilogr. naar buiten 's lands en 1000 kilogr. naar de koloniën. Wanneer het zout strekt ter verpakking van boter in dubbel fust is het minim. 600

(20). Van de keuring wordt door den keurder een schriftelijke verklaring aan den ontvanger afgegeven.

(V. 1852 n°. 71).

Deze korting wordt verleend omdat dit zout, in tegenstelling van andere zoutsoorten, bij de raffinate verlies ondergaat.

(21). Voor verlies bij den inslagen bij de oppomping in de smeltbakken door overstorting.

(22). Bij elke uitslag van ruw zout is verificatie verplichtend (§ 22).

kilogr. (§ 31, in verband met verz. 1852 no. 109 en 110. (23);
 e. uitslag van *geraffineerd* zout met overschrijving van crediet aan een anderen zoutzieder (minim. 2500 kilogr.), op vervoerb. n°. 9. acc. (24);

f. idem aan grossiers (minim. 2000 kilogr.) (24);

g. uitslag met betaling van accijns, van *ruw* en *geraffineerd* zout, op kwitantie n°. 7. acc., minim. 100 kilogr. Heeft de zoutzieder slecht één pan in gebruik dan is 't minim. 50 kilogr.;

h. bevinding van ondermaat bij peiling;

i. kortingen voor gekleurd ruw Fransch zout en zeewater, volgens § 28;

k. voorraad bij peiling bevonden en op nieuwe rekening over te brengen.

Bij K. B. kunnen de opgegeven minimums van in- en uitslag verminderd worden.

De crediteeringen, volgens letter *a.* tot *f.* worden verleend na terugontvangst van de gezuiverde documenten. Komen ze niet binnen zes weken voldoende gezuiverd terug dan vordert men den accijns in.

§ 35. Uitslag van *geraffineerd* zout aan neringdoenden en particulieren mag niet geschieden dan met kwitantie van betaalden accijns, op verbeurte van 't zout en den tiendubbelen accijns. Minimum der boete f100. (§ 56).

§ 36. De zoutziederijen, pakhuizen en bergplaatsen der zoutzieders zijn aan peiling en visitatie onderworpen. Peiling bij zoutzieders geschiedt niet dan op autorisatie van den Prov. Inspecteur. (25).

§ 37 en 38. Wordt bij peiling van een zoutziederij *ondermaat* bevonden, dan moet daarvan de accijns betaald worden en wordt bovendien een boete verbeurd van den tiendubbelen accijns.

Dezelfde boete wordt verbeurd voor *overmaat*, terwijl alsdan het debet met die *overmaat* verhoogd wordt.

Een verschil van ^{meer} meer dan vijf pct. in over- of *ondermaat* wordt niet gestraft.

§ 39. De zoutzieders mogen door schriftelijke opgave aan den ontvanger hun debet doen vermeerderen. (26).

(23). Bij uitslag, volgens lett. *d.*, is verificatie verplichtend. (§ 33).

(24). Verificatie verplichtend (§ 34).

25). Omdat c. q. voor het staken der werkzaamheden schadeloosstelling moet worden verleend. (Zie § 66).

(26). Omdat de ondervinding heeft geleerd dat bij raffinade van ruw zout wordt overgewerkt, en dit ondanks de zoutzieders reeds voor 't ruwe zout en het zeewater zijn aangeslagen.

Wanneer de schriftelijke opgaaf geschiedt vóór dat de peiling begonnen is, zal die vermeerdering van het debet als wettige inslag worden aangemerkt.

IV.

Van de grossiers.

§ 40. Als grossiers in geraffineerd zout worden beschouwd zij, die zich als zoodanig schriftelijk hebben aangegeven en noch handelaars in 't groot, noch zoutzieders zijn. Zij genieten doorlopend crediet voor het door hen ingeslagen *geraffineerd* zout, op de navolgende voorwaarden:

- a. dat ze als zoodanig zijn gepatenteerd;
- b. dat ze een behoorlijke borgtocht hebben gesteld;
- c. dat ze in hunne pakhuizen geen ander zout inslaan dan *geraffineerd*, waarvoor ze crediet hebben;
- d. dat ze geen geraffineerd zout inslaan dan van de *zoutzieders*, (27) en met geen mindere hoeveelheid dan van 2000 kilogr.;
- e. dat ze geen uitslag doen in mindere hoeveelheid dan van 50 kilogr. en met accijnskwitantie, op verbeurte van 't zout en den tiendubbelen accijns. Minimum van boete f 100. (§ 56) (28);
- f. dat ze opgave doen van hunne huizen, pakhuizen of bergplaatsen en een bord stellen, even als de zoutzieders volgens § 27 en op de daarbij bepaalde boete van f 10.

§ 41 en 42. De grossiers zijn voor den gedebiteerden accijns in zijn geheel aansprakelijk.

Het *debet* hunner rekening ontstaat:

- a. saldo van de vorige rekening;
- b. door inslag van geraffineerd zout van zoutzieders (minimum 2000 kilogr.) op vervoerb. acc. n° 9;
- c. door bevonden overmaat bij peiling.

Het *credit* ontstaat door:

- a. uitslag met bestemming tot uitvoer, op consent tot uitvoer n° 9 IUDv. (minimum 2500 kilogr.) (naar de koloniën 1000 kilogr.) (29);

(27). Hieruit volgt dat geen overschrijving van crediet van een grossier aan een grossier kan plaats hebben.

(28). Vergelijk de aanzuivering der rekening bij §§ 41 en 42.

(29). Ongedekte uitslag wordt gestraft met verbeurte van 't zout en bovendien een boete van 10 X den accijns, echter niet minder dan f 100.

Op den uitslag volgens lett. a zijn voorts dezelfde bepalingen van toepassing als bij dergelijken uitslag door zoutzieders. (§ 41).

- b. uitslag met dadelijke betaling van accijns op kwitantie n° 7 acc. (minimum 50 kilogr.) (29);
- c. ondermaat bij peiling geconstateerd;
- d. bij peiling bevonden voorraad op nieuwe rekening over te brengen.

§ 43. Hunne huizen, pakhuizen en bergplaatsen zijn aan peiling en visitatie onderworpen.

§ 44. Wanneer bij peiling over- of ondermaat wordt geconstateerd verbeuren ze een boete van $10 \times$ het bedrag van den accijns, berekend over het bevonden verschil. Ingeval van *ondermaat* wordt echter een verschil van $\frac{1}{40}$ tusschen het gedebiteerde en het minder bevondene, niet gestraft. (30).

De overmaat wordt in *debet* der rekening gebracht en de ondermaat in *credit*, behoudens nadere betaling van den accijns der ondermaat.

V.

Van den uitslag met betaling van den accijns.

§ 45. Bij elke uitslag van zout met betaling van accijns (zowel van ruw als geraffineerd) moeten de navolgende bepalingen worden opgevolgd:

1°. Dat door den afleveraar ten kantore van uitslag worde opgegeven:

- a. naam en woonplaats van den ontbieder;
- b. naam, woonplaats, zoutziederij, pakhuis of bergplaats van den afleveraar;
- c. de kwantiteit en kwaliteit van 't zout;
- d. bij vervoer van de eene gemeente naar de andere, de naam van den vervoerder en de benaming en soort van het voer- of vaartuig;
- e. 't getal zakken of andere emballagiën, waarin 't zout zal worden vervoerd. (§ 44).

2°. Dat daarop de accijns ten kantore van uitslag zal worden betaald.

3°. Dat door den ontvanger zal worden afgegeven een kwitantie (n°. 7 acc.) en een duplicaat er van, bevattende de opgaven sub 1°. vermeld en de tijdsbepaling, binnen welke de kwitantie van kracht zal zijn tot uitslag, vervoer en inslag van het daarin vermelde zout.

4°. Dat daarop 't zout, gedekt door de kwitantie, zal worden uitgeslagen, vervoerd en ingeslagen; en

(30). Bij *overmaat* dus geen boetvrijespelings

5°. Dat het duplicaat door den afleveraar zal worden bewaard om bij peiling en visitatie te kunnen dienen.

§ 46. (31).

VI.

Algemeene en bijzondere bepalingen.

§ 47. Met wijziging van de laatste zinsnede van art. 216 der Alg. Wet, wordt de boete, in het geval van de 2^e zinsnede van van dat artikel, verbeurd, wanneer het te kort 2°/_o van de uitgeslagen hoeveelheid zout te boven gaat (32).

§ 48. Wij behouden ons voor, omtrent den doorvoer van zout zoodanige voorschriften uittevaardigen, als noodig zullen blijken om de ontduiking van den accijns te beletten (33).

(31). Opgenomen onder § 45, sub 1^e.

(32). Art. 216 Alg. wet, bepaalt de straf op bevinding van ondermaat op accijnsgoederen, bestemd tot uitvoer naar buiten 's lands, onder genot van afschrijving of restitutie van accijns.

Wanneer het te kort bij de eerste verificatie ontdekt wordt, komt de straf ten laste van den *aangever*; doch wordt later, nadat de vervoerder erkent heeft de goederen te hebben ingeladen en zich voor den verderen uitvoer verantwoordelijk te stellen, een tekort ontdekt, dan wordt de *vervoerder* gestraft.

De straf wordt in geen geval toegepast, wanneer het tekort slechts is 5°/_o of minder op de hoeveelheid. Deze speling nu van 5°/_o wordt bij § 47 der zoutwet gewijzigd op 2°/_o, alléén in het geval dat de ondermaat bij *latere* verificatie ontdekt en dus de straf ten laste van den *vervoerder* komt. Bij de eerste verificatie blijft de speling dus 5°/_o.

(33). Die voorschriften zijn gegeven bij vz. 1862 n°. 108, in verband met 1864 n°. 35. Art. 1. Doorvoer van zout kan alleen te *Brielle*, *Hellevoetsluis* en *den Helder* en langs 't kantoor *Lobith* plaats hebben. Het zout moet daarbij geladen zijn in vaartuigen, voor verzegeling geschikt, en de hoeveelheid minstens 5000 kl. bedragen.

Art. 2. Het is evenwel geoorloofd elke hoeveelheid ruw en geraffineerd zout langs de spoorwegen door te voeren, mits dit zout langs den spoorweg wordt ingevoerd om, zonder overlading, weder langs den spoorweg te worden uitgevoerd en mits het zout bij invoer zich bevindt in voor sluiting of verzegeling geschikte wagens met schuifdeuren (wagons à coulisses).

Art. 3. De gewone formaliteiten van doorvoer worden bij den doorvoer van zout nageleefd.

De transito-paspoorten voor dien doorvoer afgegeven, worden echter niet beschouwd te zijn gezuiverd, vóór dat van de werkelijke aankomst van het uitgevoerde zout ter bestemmings-plaats en van de betaling of aanslag der aldaar verschuldigde rechten gebleken zij.

Is het bewijs van aankomst en van de betaling of aanslag niet binnen de twee maanden, na afgifte van het transito-paspoort geleverd, dan worden de invoerrechten of de accijns, waarvoor bij de afgifte van het transito-paspoort is borg gesteld, ingevorderd.

§ 49. Het is aan de crediet genietenden (zoutzieders, handelaars en grossiers) verboden om in hunne gebouwen, zoutziederijen, pakhuizen of bergplaatsen eenig ander zout te hebben, dan waarvoor zij zijn gedebiteerd.

Wanneer een woning in peil subjecte panden is gevestigd wordt echter 25 klgr. veraccijnsd zout voor huisselijk gebruik gevalideerd.

§ 50. Vervoer van meer dan 5 klgr. zout moet gedekt zijn door een biljet, op verbeurte van 't zout en den tiendubbelen accijns (34).

Deze bepaling is ook toepasselijk op vervoer van pekkel, boven 2.1^o op den vochtweger teekenende, en naar de aanwijzing van dat werktuig, eene hoeveelheid van meer dan 5 kl. zout bevattende. (35)

§ 51. De ontvangers mogen geene geleibiljetten tot vervoer afgeven, dan op vertooning van een accijnskwitantie of geleibiljet, als bewijs van wettigen inslag. Het bewijs van inslag mag niet ouder zijn dan zes maanden, welke tijd echter kan worden verlengd. De te vervoeren hoeveelheid wordt op den rug van 't bewijs van inslag afgeschreven. Vertooning van een bewijs van inslag wordt niet gevorderd, ingeval het vervoer geschiedt uit hoofde van sterfgeval, verhuizing of opbreking van een huisgezin, noch ook, ingeval een ingezetene het zout van eene van zijne woningen in eene andere wil overbrengen.

§ 52. Biljetten, tot vervoer van zout of pekkel afgegeven, onder voorwaarde of met bepaling van *visitatie* der goederen bij den uit- of inslag, moeten voorzien zijn van een verklaring der ambtenaren, dat die *visitatie* werkelijk heeft plaats gehad. Zonder zoodanige verklaring hebben ze geen kracht om het vervoer te dekken, den inslag te wettigen, daarop geleibiljetten tot vervoer te verkrijgen of bij peilingen in aanmerking te worden genomen.

§ 53. De ontvangers moeten in de biljetten tot vervoer den tijd vermelden die voor het vervoer wordt toegestaan. Die tijd kan gesplitst worden, derwijze dat afzonderlijk de tijd vermeld worde tot vervoer op zekere afstanden.

De biljetten, in diervoege afgegeven, verliezen hunne kracht, wanneer de tijd, welke voor eenigen bepaalden afstand afzon-

(34). Op onvrij terrein, 1e. linie landzijde, moet meer dan één kl. gedekt zijn.

(35). Vrij is dus de vervoer van pekkel van 2.1^o of lager gehalte, in elke hoeveelheid; en zoodanige hoeveelheid pekkel van boven 2.1^o gehalte, dat geacht moet worden daarin geen 5 kl. zout bevat is. Gewoon zeewater bereikt het gehalte van 2.1^o nooit.

derlijk in het biljet is aangewezen, niet is in acht genomen (36).

§ 54. Biljetten tot vervoer, welke op de daarin aangewezen posten of kantoren op de route niet zijn afgeteekend, hebben geene kracht om het vervoer te dekken.

§ 55. Zout, los of gestort en meer dan ééne partij uitmakende, mag niet in hetzelfde voer- of vaartuig worden vervoerd tenzij de partijen behoorlijk van elkander afgescheiden worden gehouden.

Bij overtreding dezer bepaling wordt de over- of ondermaat pondspondsgewijze over de verschillende partijen verdeeld.

§ 56. 't Minimum der boete wegens ongedekten uitslag van zout of pekkel is f 100.— (37).

§ 57. De Administratie heeft de bevoegdheid om voor ieder gebouw of lokaal, dienende tot bergplaats van zout, een afzonderlijke peilrol of rekening te houden.

§ 58. Woningen of andere gebouwen, lokalen en erven, welke door deuren, vensters, trappen of eenigerlei wijze met eene zoutziederij of bergplaats van zout gemeenschap hebben, zijn mede aan de visitatie en peiling der beambten onderworpen, met dat gevolg, dat het daarin bevonden wordende zout of pekkel wordt gerekend te behooren tot en deel uittemaken van den in die zoutziederij of bergplaats aanwezigen voorraad, behoudens 25 klgr. veraccijnsd zout voor huisselijk gebruik, volgens § 49.

§ 59. De zoutzieders, handelaars en grossiers zijn gehouden om den ambtenaren bij alle visitatiën, verificatiën of peilingen in hunne zoutziederijen of bergplaatsen, de vereischte schalen en gewichten en alle andere benoodigde voorwerpen, zooals zakken, manden, gereedschap enz. ten gebruike te geven.

Zij, die hieraan niet voldoen, verbeuren f 100.— boete; terwijl alsdan het benoodigde ten hunnen koste wordt aangeschaft.

(36). De bepalingen van deze § zijn van zeer veel belang; b. v. Een zoutzieder te *Harlingen* vraagt een biljet tot vervoer van 50 kl. zout naar *Leeuwarden*. Wanneer nu de tijd van vervoer niet gesplitst kon worden, zou hij voor het geheele vervoer per as (b. v.) 7 uren tijd geven.

Op dat biljet slaat de zoutzieder 50 kl. zout uit en vervoert dit met het wettig biljet, naar een winkelier te *H.*

Hiermede verloopt $\frac{1}{2}$ uur. 't Biljet is dus nog $6\frac{1}{2}$ uur geldig. Hij herhaalt derhalve den uitslag nog 13 malen en levert zoo aan verschillende winkeliers 700 kl. zout op een biljet van 50 kl.

't Spreekt van zelf dat het zout niet te *Leeuwarden* aankomt, doch dit hindert niets. Maar nu splitst de ontvanger den tijd zoodanig, dat $\frac{1}{2}$ uur wordt toegestaan tot het vervoer tot buiten de gemeente en 7 uur tot de bestemming.

Het misbruik van 't biljet wordt daardoor grootendeels voorkomen.

(37). Reeds bij de betrekkelijke bepalingen opgenomen.

§ 60. De crediet genietenden zijn verplicht, jaarlijks in januari, hunne rekening over het afgelopen jaar te vereffenen met den ontvanger.

Op hun debet zal ten afslag strekken al het zout dat zij, volgens behoorlijke kwitantie van betaalden accijns of vervoerbiljetten hebben uitgeslagen.

Zij worden voor het overblijvend saldo op nieuwe rekening gedebiteerd.

Alle bewijzen van in en uitslag (38) zullen worden ingetrokken en daartegen door den ontvanger worden afgegeven een bewijsbiljet van afrekening.

Het zout in hunne lokalen voorhanden, zal, tot wettiging van het saldo, kunnen worden aangepeild, en het bepaalde bij § § 25, 36, 37 en 44 daarop worden toegepast (39).

De rekening, vereffening en aanpeiling van het saldo kan ook tusschentijds plaats hebben.

§ 61. In geval de crediet genietenden in gebreke blijven om te voldoen aan hunne verplichting tot vereffening der rekening, wordt die rekening eenzijdig door den ontvanger opgemaakt en afgesloten, volgens de bij hem berustende registers en bescheiden, zonder dat de belanghebbenden daartegen in verzet kunnen komen.

Het wordt hun echter vrijgelaten om zich binnen drie maanden, na ontvangst der kennisgeving van de vereffening, onder overlegging der bewijzen, tot den Minister te wenden ter verbetering van vermeende misstellingen en abuizen.

§ 62. De peiling wordt geacht begonnen te zijn op het oogenblik dat de hoogste in rang onder de ambtenaren, met de peiling belast, van het voornemen daartoe aan den belanghebbende of een van diens in 't lokaal aanwezige bedienden, schriftelijk heeft kennis gegeven.

§ 63. Geen inslag van zout of pekkel mag, gedurende een peiling, in een zoutziederij of bergplaats van crediet worden gedaan, tenzij in afzonderlijke voor afsluiting of behoorlijke bewaking vatbare ledige lokalen.

(38). N.l. de duplicaat-kwitantien en duplicaat-vervoerbiljetten.

(39). Op een vraag van een der heeren Prov-Inspecteurs, heeft de Minister te kennen gegeven: dat de voorraad kan worden opgenomen door *kubiekmeting*;

dat voor zoodanige opname de machtiging des Inspecteurs noodig is; en dat die opname als een peiling moet worden beschouwd.

Wij twijfelen echter als op een kubiekmeting een bekeuring wegens over- of ondermaat kan worden ingesteld, omdat zoodanige opmeting onmogelijk een juist resultaat kan opleveren.

Wanneer dus, volgens de kubiekmeting, een beoetbaar verschil wordt gevonden, zou hij een *pertinente* weging noodig achten.

§ 64. De zoutzieders zijn, op het daartoe door de ambtenaren te kennen gegeven verlangen, gehouden om het vocht van hunne vaten, kuipen, bakken of putten, dienende tot het smelten van zout, te laten afloopen en het zout van zich in die werktuigen bevindende vuil en slijk af te scheiden.

§ 65. Die afscheiding wordt echter niet vereischt, wanneer na het afloopen van 't vocht, de in de vaten, kuipen, bakken of putten aanwezige hoeveelheid zout, met gemeenschappelijk overleg tusschen zoutzieder en ambtenaren, bij kubiekmeting of raming mocht kunnen worden bepaald. In dat geval behoort de zoutzieder, door een schriftelijke verklaring, te doen blijken dat hij genoeg neemt, zoowel met de overeengekomen hoeveelheid zout, als met de regeling zijner rekening dienovereenkomstig.

§ 66. De ambtenaren hebben de bevoegdheid om, gedurende een peiling, in de zoutziederijen en bergplaatsen van crediet ook 's nachts, en onverschillig of daarin al dan niet gewerkt wordt, te blijven waken.

Bovendien kunnen ze de zoutziederijen, waarin gedurende de peiling gewerkt wordt, tijdelijk of tot aan den afloop der peiling doen stilstaan.

De in de pannen in bewerking zijnde pekels zal echter kunnen worden afgestookt, mits de afstooking onafgebroken worde voortgezet.

De zoutzieder, wiens werkzaamheden als voren worden afgebroken, heeft voor elken dag dat de zoutziederij niet werkt, aanspraak op een schadeloosstelling van f 2.00 voor elke 50000 kl. geraffineerd zout, gedurende het vorige jaar door hem uitgeslagen.

Een gedeelte van den dag wordt bij deze berekening voor een geheel dag genomen. (40).

§ 67. Wanneer, bij een peiling, zout bevonden wordt uitwendig te zijn vermengd met meer dan een pct. zand of andere bestanddeelen, zijn de ambtenaren bevoegd dat zout bij de peiling niet in aanmerking te nemen, tenzij de vreemde bestanddeelen, van wege den aangepeilde, van 't zout worden afgescheiden.

§ 68 Wanneer de belanghebbende niet in de peiling berust en mitsdien een herpeiling verlangt, moet hij daarvan bij den ontvanger schriftelijk kennis geven, binnen 12 uren, nadat hem de uitslag der peiling is bekend gemaakt.

Gedurende den tijd van beraad tot herpeiling en gedurende de herpeiling zelve, zijn de §§ 62 en 66 mede van toepassing. (40^a).

(40). B. v. Geraff. zout, in 't vorig jaar uitgeslagen, 950.000 kl.; ingeslagen 100.000; blijft 850.000 = $17 \times 50,000$; dus per dag $17 \times f 2.00 = f 34$. De werkzaamheden hebben $3\frac{1}{2}$ dag stil gestaan; d. i. $4 \times f 34 = f 136$.

(40^a). t' Is natuurlijk noodig dat de bergplaatsen gedurende dien tijd worden bewaakt.

De schadevergoeding bedoeld in de 4e zinsnede van § 66, wordt alsdan echter slechts verleend, wanneer een verschil van meer dan twee pct. wordt bevonden.

Wanneer de kennisgeving niet binnen den bepaalden tijd inkomt, acht men dat in de peiling wordt berust.

§ 69. Wanneer, ter gelegenheid eener peiling, een scheikundig onderzoek van pekels op den voet van § 23 wordt gevorderd, behoort niettemin de zoutzieder of handelaar zich, binnen den termijn van § 68, ten aanzien van de uitkomst der overige opneming te verklaren (41).

§ 70. De kosten van peiling komen voor rekening van den aangepeilde, wanneer een *boetschuldig* over- of onderwicht bevonden wordt.

§ 71 en 72 (42).

§ 73. Geen bestaand gradeerhuis mag in werking blijven of weder in werking gebracht worden, en geen nieuw gradeerhuis mag worden opgericht, zonder Koninklijke toestemming, noch bestaan binnen den afstand van 2500 meters van een zoutziederij.

§ 74. Oprichting van een gradeerhuis, zonder toestemming, of het doen van heimelijke of ongeoorloofde uitdampingen van zeewater, zal worden gestraft met *f* 100 boete.

§ 75. In gradeerhuizen mag het gewone zeewater vrij worden ingeslagen.

Uitslag en vervoer van pekels uit een gradeerhuis mag niet geschieden dan met bestemming naar een zoutziederij, en alleen in geijkte vaartuigen, bedoeld bij § 10, en in geen mindere hoeveelheid dan 300 hectol. pekels in ieder vaartuig, op verbeurte van *f* 500 boete ten laste van den gradeerder. De drie laatste zinsneden van § 10 zijn op deze vaartuigen van toepassing (43).

§ 76. Na inlading der pekels, en alvorens met den vervoer te beginnen, wordt door den gradeerder bij den ontvanger schriftelijke aangifte gedaan, vermeldende de hoeveelheid en den sterktegraad, naam van schipper en vaartuig en van de zoutziederij, voor welke de pekels bestemd is.

(41). Wanneer hij dus niet binnen 12 uren een herpeiling verlangt, wordt hij geacht te berusten in de opgenomen *hoeveelheid* zout en pekels.

Voor 't scheikundig onderzoek der pekels worden drie verzegelde monsters genomen van minstens één liter, waarvan de belanghebbende één houdt. De anderen worden aan den Inspecteur opgezonden. Bij 't nemen der proeven is 't noodig dat de pekels eerst goed worde omgeroerd omdat de zoutdeelen bezinken.

(42). De algemeene bepalingen omtrent de vrijdommen, zijn afzonderlijk aan het slot dezer afdeeling opgenomen.

(43). N. l. de inrichting, verandering en de boeten.

Het vervoer geschiedt op vervoerbiljet, na borgstelling door den ontvanger afgegeven.

De hoeveelheid en sterktegraad wordt door ambtenaren opgenomen, die den uitslag er van aantekenen op 't vervoerbiljet.

§ 77. Bij vervoer van pek, van het gradeerhuis, ongedekt door een afgeteekend vervoerbiljet, verbeurt de gradeerder een boete van f 500.

Bij bevinding van meerdere zoutdeelen, dan volgens de aangifte der hoeveelheid en het gehalte aanwezig zouden zijn, verbeurt de gradeerder een boete van den tiendubbelen accijns van het meerder bevondene.

Een verschil van minder dan 5 pct, in hoeveelheid zoutdeelen, is niet beboetbaar.

§ 78. Het vervoerbiljet wordt, ter plaatse van inslag, door de ambtenaren afgeteekend en door den ontvanger aldaar, na voorzien te zijn van het bewijs van debiteering, door tusschenkomst van den controleur (44), naar het kantoor van afgifte teruggezonden.

Is het biljet niet binnen den daartoe bepaalden tijd terugontvangen, dan wordt de accijns ingevorderd.

De ontbieder wordt naar de bij *inslag* bevonden hoeveelheid zoutdeelen gedebiteerd, zoodat bij bevonden te kort de accijns er van door den afleveraar moet worden betaald (45).

§ 79. Vervoer van zout, op de 1 linie van het onvrij territoir aan de landzijde, mag boven de hoeveelheid van één kilogr. niet geschieden, dan gedekt door een behoorlijk document.

Op hetzelfde terrein mag bij particulieren niet meer voor huiselijk gebruik voorhanden zijn dan één kilogr. per ziel of lid des huizes (kinderen beneden de 12 jaar hieronder niet begrepen), tenzij gedekt door de gevorderde documenten.

De Koning behoudt zich echter voor, om dáár, waar zulks zonder gevaar voor 's Rijks schatkist kan geschieden, de art. 185 en 187 der Alg. Wet, ook wat de daarin vermelde hoeveelheden betreft, van kracht te laten (46).

(44). Zie vz. 1863 n°. 166.

(45). Er bestaan thans in Nederland geen gradeerhuizen.

(46). Zie verz. 1852 n°. 130.

GESLACHT.

Wetten van 2 Aug. 1822, (Stbl. n°. 31), 2 Januari 1832
(Stbl. n°. 5), 14 Dec. 1844, (Stbl. n°. 66), 15 Mei 1859,
(Stbl. n°. 37) en 9 April 1866, (Stbl. n°. 24).

(verz. 1860, n°. 163 en 1866, n°. 96).

I.

Van het bedrag van den accijns.

§ 1. Van alle geslacht wordende stieren, ossen, koeien, vaarzen, pinken en kalveren (1) zal een accijns worden geheven naar de waarde, en zulks van iederen gulden waarde *tien cent*.

II.

Van de schatting (2).

III.

Van de betaling van den accijns en algemeene verplichtingen.

§ 2. De accijns moet worden betaald door elk en een iegelijk die eenig aan den accijns onderworpen vee wil slachten of doen slachten, aan den ontvanger van dezen accijns over de gemeente, waar de slachting zal geschieden (3).

(1). Dus ook van *nuchteren* kalveren.

Kalf is een rund ben. 't jaar.

Hokkeling " " " van 1—2 "

Pink " " " 2—3 "

Ossen, stieren, koeien zijn runderen boven 3 jaar.

(2). Ofschoon de schatting door Rijksveeschatters is afgeschaft, toch zijn enkele bepalingen van deze afdeeling nog van toepassing; doch deze zijn ingelascht op de plaatsen waar zij eigenaardig behooren.

(3). Omtrent vee, 't welk wordt onteigend, afgemaakt en begraven, behoeven geen formaliteiten, met betrekking tot den accijns op 't geslacht, te worden in acht genomen.

Het aanvangen der slachting of het slachten van eenig aan den accijns onderworpen vee, zonder voorafgegane betaling van accijns, zal, behoudens de uitzondering in § 12 vermeld, gestraft worden met verbeurte van het geslachte vee en een boete van f 10.— tot f 150.— voor ieder stuk vee, te betalen zoo wel door hem, die het vee ter slachting heeft aangebracht, als door den slachter (4).

§ 3. De waarde van het vee wordt door den accijnsplichtige zelve aangegeven; behoudens het recht van benadering door de beambten, voor de aangegeven waarde verhoogd met 7%; een en ander op den voet van § 4.

Ingeval van benadering wordt de aangegeven waarde, met de verhooging, dadelijk door de beambten tegen kwitantie aan den aangever uitbetaald, hetzij op de plaats, waar de benadering geschiedt, hetzij ten kantore van den ontvanger.

§ 4 a. De accijnsplichtige moet ten kantore van den ontvanger schriftelijk aangifte doen van de waarde van 't vee, met opgave tevens van deszelfs soort en haar, voorts c. q. van de plaats waar het vee te vinden is. Ingeval de aangever niet kan schrijven, wordt de deugdelijkheid zijner opgave bevestigd door het stellen, op de verklaring, van een kruis of ander kenmerk, in tegenwoordigheid van een onzijdig persoon, die zulks door zijn schriftelijk getuigenis zal moeten bevestigen (5).

(Vz. 1867 n°. 14).

Wordt het onteigend stuk vee niet in zijn geheel begraven, maar nog gedeeltelijk voor gebruik dienstbaar gemaakt (zij het ook als voedsel voor honden) dan moet het aangegeven worden.

Wordt het vleesch begraven, doch bewaart men slechts de *huid*; dan wordt er van die *huid* geen accijns gevorderd.

(4). Wanneer van een frauduleus geslacht stuk vee, het vleesch niet meer in zijn geheel aanwezig is, wordt ter bepaling van den accijns, de waarde van het stuk vee bij approximatie, naargelang van de soort, hoeveelheid en hoedanigheid van het aanwezige vleesch bepaald.

(Vz. 1823 n°. 25).

Den kommiezen is verdubbelde waakzaamheid tegen frauduleuze slachtingen gedurende den slachtijd aanbevolen, met opmerking dat zij, des noods, ook met medewerking van een der bij art. 194 Alg. Wet daartoe bevoegd verklaarde personen, hunne dienst kunnen verrichten, en dit ook vooral behooren te doen, wanneer door ziekte of afwezen van één kommie, een ander voor het toezicht alléén zou overblijven en alzoo niet met hetzelfde effect aanhalingen en bekeuringen zou kunnen doen als twee bevoegde personen. Deze personen hebben c. q. ook deel in de boeten en verbeurdverklaringen.

(Vz. 1832 n°. 158).

(5). Voor elk stuk vee wordt afzonderlijk aangifte gedaan en een afzonderlijke kwitantie afgegeven. (Vz. 1824 n°. 194).

Bij res. van 15 Maart 1869 n°. 45 zijn echter de toenmalige Directeurs

b. ingeval het vee, bij het doen der aangifte, ten kantore is gebracht, moet de ontvanger zich dadelijk omtrent de benadering verklaren. Wordt het vee niet bij de aangifte vertoond, dan moet de aangever tevens opgeven de plaats, waar het, afgezonderd van elk ander vee, kan worden onderzocht en alsdan 24 uren tijd toegestaan voor de bevoegdheid tot benadering (6). In beide gevallen moet in de accijnskwitantie worden vermeld den tijd binnen welken, na verloop van 24 uren voor het recht tot benadering, het vee moet worden geslacht. De kwitantie verliest zijn kracht, wanneer de slachting niet binnen dien tijd heeft plaats gehad (7).

Bij K. B. vz. 1866 n°. 97 zijn, op grond van art. 1 der wet gemachtigd om, zoo noodig, autorisatie te verleenen tot het aannemen van aangiften waarop meerdere — mits niet meer dan 25 — *nuchteren* kalveren voorkomen, en waarop dan ook ééne kwitantie kan worden afgegeven.

De aangifte moet door den belastingschuldige of zijn zaakgelastigde onderteekend worden. Die onderteekening geschiedt op het register, indien de aangifte mondeling gedaan wordt, of op een afzonderlijk papier, wanneer ze schriftelijk geschiedt; in 't laatste geval wordt de aangifte gehecht aan 't register, waarin zij is overgeschreven. (Vz. 1823 n°. 87).

De onderteekening mag niet gedaan worden door personen die daartoe niet bepaaldelijk gemachtigd zijn. (Vz. 1855 n°. 79).

Wordt de aangifte schriftelijk gedaan dan moet wel de stok van 't register ingevuld, en wordt de schriftelijke aangifte aan dien stok gehecht. (Vz. 1850 n°. 64).

Personen, voorzien van een behoorlijke volmacht kunnen tot het doen van aangifte worden toegelaten. (Vz. 1852 n°. 178).

De aangegeven waarde mag worden verhoogd, zoolang het extract der aangifte niet aan de ambtenaren is afgegeven.

Wanneer het vee ten kantore van den ontvanger ter verificatie wordt aangeboden, kan geen verhooging worden toegelaten. (Vz. 1852 n°. 170).

(6). De ambtenaren moeten zich dien tijd ten nutte maken, ten einde, zoo mogelijk, al het aangegeven vee te verificeren. (Vz. 1852 n°. 170).

Wanneer het vee op een van ander vee afgezonderde plaats *in* of *buiten* den stal is gebracht, is aan de bedoeling van deze bepaling voldaan. (Vz. 1855 n°. 28).

De verificatie kan ook des *zondags* geschieden. (Vz. 1852 n°. 170 en 182).

(7). In geval binnen 24 uren na aangifte blijkt dat het vee *uit nood* moet worden afgemaakt, kan men tot de slachting overgaan; doch is men verplicht er dadelijk kennis van te geven aan den ontvanger of een anderen meer nabij zijnden ambtenaar. Zulk vee moet gedurende 24 uren onafgehakt blijven. De ambtenaren moeten onderzoeken of de slachting werkelijk door den nood is geboden. Bij bevinding van het tegendeel stellen ze bekeuring in opgrond van § 12. Zij behouden het recht tot benadering van dat vee. (Vz. 1852 n°. 178).

De tijd tot slachten wordt door de ontvangers naar omstandigheden bepaald. Die tijd wordt echter zoo beperkt mogelijk gesteld. (Vz. 1852 n°. 170.)

uz. 1866 n°. 96, eenige gemeenten aangewezen, waar de verificatie van aangegeven vee op daartoe door den Minister bepaalde plaatsen moet geschieden.

In de accijnskwitantie wordt alsdan een tijdsruimte van één uur bepaald gedurende welke het vee op de bedoelde plaats aanwezig moet zijn. Deze tijdsruimte moet vallen tusschen zonsop- en ondergang en binnen 24 uren na de aangifte.

Indien het vee bij de komst der ambtenaren, binnen het bepaalde uur, niet op de daartoe gestelde plaats aanwezig is of aldaar hun niet door den aangever of een zijner bedienden wordt aangewezen, verbeurt de aangever eene boete van f 50. tot f 300.

In bijzondere gevallen kan de ontvanger, op verzoek van den aangever, toelaten, dat het onderzoek van 't vee geschiedt op een andere plaats dan volgens art. 1 van het K. B. is aangewezen; (Zie uz. 1866 n°. 96. en 97.)

c. wanneer de aangegeven waarde door den beambte, die de verificatie verricht, onvoldoende wordt geoordeeld, kan hij het vee benaderen, tegen dadelijke betaling, op kwitantie van de aangegeven waarde en van een verhooging van 7 pct.

Van de benadering wordt melding gemaakt op den rug der kwitantie. Tegen intrekking dezer kwitantie wordt door den ontvanger de betaalde accijns teruggegeven (8).

(8). Ingeval de aangever weigert de kwitantie te vertoonen, ten einde daarop de benadering worde vermeld, stelt men bekeuring in op grond van art. 324 Alg. Wet.

De benadering kan dan, des noods, op de extract-aangifte geschieden.

(Verz. 1863, n°. 51 in verband met 1866, n°. 43).

Op deze benadering zijn niet toepasselijk de bepalingen omtrent benaderingen der Alg. Wet.

Omtrent hetgeen bij benaderingen van 't geslacht is in acht te nemen, zijn geene wettelijke voorschriften vastgesteld; doch volgens de administratieve verordeningen:

a. moet dadelijk bij de benadering, ten huize van den aangever, een proces-verbaal worden opgemaakt, vermeldende den uitslag van 't onderzoek van 't bevonden vee, de beweegredenen en de aanzegging der benadering, en voorts, voor zooveel mogelijk, de betaling of het aanbod der waarde met de verhooging, aan den benaderde gedaan;

b. moet, indien de betaling niet dadelijk plaats heeft en dus niet in 't proces-verbaal kan worden vermeld, worden gezorgd dat daarvan later bij een akte of kwitantie behoorlijk blijke;

c. moet van 't proces-verbaal (hetwelk aan geen bepaalden vorm is onderworpen) een afschrift aan den benaderde worden aangeboden;

d. moet worden gewaakt dat de bevoegdheid tot benadering geen aanleiding geve tot vexatie;

e. behoeven de processen-verbaal niet op gezegeld papier geschreven, noch aan registratie onderworpen te worden;

d. De aangegeven waarde voldoende bevonden zijnde, zal, tot bewijs daarvan, het vee dadelijk van het vereischte waardeermerk worden voorzien (9).

f. moeten de ambtenaren, bij opzending van elk proces-verbaal, te gelijktijd aan hunnen controleur opgeven wat met het benaderde stuk vee is gedaan, en ingeval het aan den aangever is verkocht, voor welken prijs die verkoop is geschied;

g. moeten de processen-verbaal *onmiddellijk* worden opgemaakt en *ten allerspoedigste* aan den controleur ingezonden.

Zij moeten inhouden:

1°. de dagtekening; 2°. naam, voornaam, beroep en woonplaats des aangevers; 3°. de soort van vee; 4°. de aangegeven waarde; een en ander onverminderd hetgeen bij lett. *a* en *b* is voorgeschreven.

De ambtenaren mogen alleen dan van hun recht tot benadering gebruik maken, wanneer 's Rijks belangen zijn gekrenkt en dus niet met het oog op eigen voordeel.

(Vz. 1852, n°. 150, 1854, n°. 157, 1859, n°. 116).

De benaderde is niet verplicht het benaderde vee ten kantore te brengen.

Indien hij weigert het benaderde vee, nadat hij uitgenoodigd is om de waarde en verhooging ten kantore te ontvangen, aftegeven, kan hij op grond van art. 324 Alg. Wet worden bekeurd. Een bloot *mondelijke* weigering is echter voor de toepassing van dat art. niet voldoende.

(Vz. 1852, n°. 202).

Voor een doehmatige surveillance is het noodig dat de ambtenaren trachten zich zooveel mogelijk te doen onderrichten, wáár en op welken tijd men voornemens is te slachten; dat zij zooveel mogelijk éénmaal daags de extract-aangiften ten kantore vragen, ten einde de verificatie binnen 24 uren te kunnen doen en te waken dat niet tweemaal op dezelfde kwitantie worde geslacht; dat zij met den stand der marktprijzen bekend zijn en kennis van vee hebben. (Vz. 1852, n°. 150).

Bij elke verificatie wordt het extract door de beambten afgeteekend. (Vz. 1852, n°. 202).

(9) Het waardeermerk is een waarborg tegen tweeledige fraude; nl. 1°. tegen dubbele slachting op één aangifte, 2°. tegen het slachten van een beter stuk vee dan aangegeven is.

De waardeermerken worden verstrekt door 't Hoofdbestuur. De inrichting er van is omschreven bij vz. 1867, n°. 30.

't Waardeermerk wordt gehecht aan den staart van 't stuk vee. Een gedeelte van 't haar, boven de pluim van van den staart, wordt tusschen het loodje om den stift gelegd. Daarna plaatst men de capsule er op en knijpt een en ander zoo vast met de priseertang dat het *Rijkswapen* op de *stift* en het n^o. van de tang op *de andere zijde* van het lood duidelijk zichtbaar zijn. Het lood wordt in dier voege geplaatst dat het bij 't afschillen van den staart, bij de slachting, daaraan vast kan worden gelaten.

De ambtenaren moeten nauwkeurig zorg dragen voor de bewaring der looden, omdat er anders misbruik van kon worden gemaakt. Zij moeten aan den controleur verantwoording de looden doen. Ook de priseertang moet goed worden geborgen. Zij mag niet aan particulieren worden afgegeven.

§ 5. In geval de benaderaar niet aanstonds de aangegeven waarde, met 7 pct. verhooging, aan den belanghebbende kan uitbetalen, zal de betaling er van uit 's Rijks kas door den ontvanger worden voorgesloten, behoudens verhaal deswege van de Administratie op den benaderaar.

§ 6. Een boete van f50. tot f300. wordt verbeurd: 1°. wanneer de slachting is aangevangen binnen den termijn van 24 uren voor de verificatie gesteld; 2°. wanneer het vee niet ter aangegeven plaats aanwezig is (10).

§ 7. De ontvanger kan den tijd der slachting verlengen (11). De belanghebbende kan, na betaling van accijns, vrij van de slachting afzien (12).

§ 8. Na betaling van den accijns wordt door den ontvanger een kwitantie afgegeven, houdende dag, datum en uur van aangifte; de soort, kleur en waarde van 't vee; den naam van den persoon die 't veraccijnst; het huis de stal of slachtplaats, wáár en de tijd wanneer de slachting zal plaats hebben (13).

De accijnskwitantie moet gedurende de slachting en tot na de afhakking van 't vee, bij hetzelfde verblijven, ten einde aan de beambten, op hunne vordering te worden vertoond (14).

Tot na de afhakking moet het waardeermerk ongeschonden aan het vee blijven en mag het er niet worden afgenomen of

(Vz. 1852, n°. 150).

Van de aanhechting van 't waardeermerk wordt melding gemaakt op de kwitantie, vermits daardoor, bij het doen eener visitatie door andere ambtenaren, eventueel kan blijken, dat het geslachte stuk vee van waardeermerk moest zijn voorzien. (Vz. 1852, n°. 170).

(10). Wanneer de beambten zich binnen 24 uren, na aangifte, ter aangegeven plaats vervoegen om de verificatie te doen, en zij bevinden het vee reeds geslacht, dan is *niet* art. 324 Alg. Wet, maar deze bepaling van toepassing

(Vz. 1859, n°. 116).

(11). N. l. den tijd, binnen welken het vee moest zijn geslacht en die op de kwitantie is bepaald. (Zie § 4^b).

(12). Hij krijgt geen restitutie.

(13). Heeft men het stuk vee niet ten kantore gebracht, dan wordt een extract aangifte aan de ambtenaren afgegeven.

Dit extract wordt door hen, na gedane verificatie, in dorso afgeteekend en daarna ten kantore terug bezorgd, ter inplakking in het register waaruit het is afgegeven

De aangifte wordt ingeschreven in 't register n°. 5 acc. en uit dat register worden ook het extract en de kwitantie afgegeven.

(14) De bedoeling dezer bepaling is dat de kwitantie *in de onmiddellijke nabijheid* van het geslachte, en derhalve in het lokaal of op de plaats zelve der verrichte slachting, moet verblijven. (Vz. 1851, n°. 140).

onzichtbaar gemaakt; een en ander op een boete van *f* 10. tot *f* 150. en verbeurte van het geslachte vee. (15)

Voor zooveel echter kan blijken dat de accijns van het geslachte vee is betaald, zal het enkel gebrek der vertooning van de *kwitantie*, of het waardeermek slechts door de verbeurte eener boete van *f* 5. worden gestraft.

§ 9. De bepalingen van §§ 8 en 19, omtrent het bij 't geslachte vee doen verblijven en vertoonen van de *accijnskwitantie*, zijn mede toepasselijk op het *waardeermek*.

IV.

Van het slachten en de plichten der vleeschhouders en slachters.

§ 10. In de steden mag niemand eenig aan accijns onderworpen vee slachten, dan de daartoe gepatenteerde vleeschhouders of geadmitteerde slachters, op een boete van *f* 25. (16).

§ 11. Geen vee mag, behalve ingeval van nood, worden geslacht zonder te zijn voorzien van waardeermek, en nergens elders, dan ter plaatse uitgedrukt in de *kwitantie*, die mede bij hetzelfde moet verblijven; een en ander op verbeurte der boeten volgens §§ 14 en 16 (17).

§ 12. Ingeval eenig stuk vee uit nood, veroorzaakt door ongemak of ongeluk, aan hetzelfde overkomen, moet worden geslacht, en de tijd niet mocht toelaten, de voorschriften dezer wet omtrent de voorafgaande aangifte en betaling van accijns, te vervullen, zal het in zoodanig geval geoorloofd zijn om tot de slachting over te gaan, mits *dadelijk* bij de slachting worde kennis gegeven aan den ontvanger, of ander meer nabij zijnde ambtenaar, die, des gevorderd, daarvan een bewijs zal afgeven.

De aangifte, welke bewezen wordt valsch te zijn geschied, zal gestraft worden met een boete van den tiendubbelen accijns van het aldus geslachte vee (18).

(15). Bij uitslag van een onafgehakt gedeelte van een geslacht stuk vee, moet het schatmerk verblijven aan het in de slachtplaats blijvende gedeelte, en wordt door den ontvanger op 't geleibiljet aangeteekend dat het schatmerk zich bevindt aan het in de slachtplaats verbleven onafgehakte gedeelte.

(16). Wanneer dus een *particulier*, in een *stad*, een *onveraccijnsd* stuk vee slacht, dan verbeurt hij zoowel de boete van § 10 als die van § 2. Is het vee *veraccijnsd* dan alleen de boete van § 10.

(17). D. i. voor slachting zonder waardeermek *f* 10.— tot *f* 150.— (§ 14) slachting op een andere plaats *f* 25.— (§ 16). Vraag: Kan zich het geval voordoen dat een *gezond* stuk vee wordt geslacht, *zonder* voorzien te zijn van waardeermek en er dan toch *geen* overtreding bestaat?

(18) Een slachting uit nood neemt het recht tot benadering niet weg. (Vz. 1852, no. 178).

§ 13. Bij slachting uit nood mag niet tot de afhakking worden overgegaan, voor dat de aangegeven waarde van het stuk vee door de ambtenaren is onderzocht (19).

De bepalingen, ten aanzien van slachting uit nood, zijn mede toepasselijk bij het sterven van vee door eenig toeval.

Overtreding van deze bepaling is strafbaar met eene boete van f 10 tot f 150; onverminderd de verbeurte van 't stuk vee.

§ 14. De vleeschhousers en slachters mogen, behalve in geval van nood, geen aan den accijns onderworpen vee slachten, dan na alvorens zich te hebben verzekerd, dat het vee voorzien is van 't schatmerk en dat de accijns, volgens de daarbij behoo-

Ingeval de nood ontstaat na gedane aangifte, kan ook tot slachting binnen den termijn van 24 uren worden overgegaan, ofschoon de verificatie nog niet geschied zij. Ook *dan* moet er echter dadelijk kennis van worden gegeven, terwijl het vee gedurende de 24 uren onafgehakt moet blijven.

De ambtenaren moeten steeds onderzoeken of de slachting werkelijk door den nood is geboden en, bij bevinding van het tegendeel, bekeuring instellen op grond van § 12.

(Vz. 1852, n°. 178).

Wanneer bij het sterven van een stuk vee aan ziekte, hetzelfde niet met huid en al in den grond wordt bedolven of op eenige andere wijze voor alle consumtie onbruikbaar gemaakt, maar eene voorloopige behandeling van villen en zuivering ondergaat, moet een kennisgeving aan den ontvanger of meer nabijzijnd ambtenaar geschieden, zooals § 13 voorschrijft. Die kennisgeving en voorloopige behandeling brengen echter niet *per se* mede, dat later aangifte der waarde moet worden gedaan, wanneer blijkt dat het vleesch voor alle consumtie ongeschikt is en dus geen waarde hoegenaamd (ook niet als voedsel voor honden) heeft, in welk geval de ambtenaren zich daarvan moeten verzekeren, waartoe zij door de bedoelde kennisgeving in staat zijn gesteld; terwijl alsdan er in kan worden berust, wanneer geen aangifte der waarde van de huid alleen gedaan wordt.

(Vz. 1860, n°. 115).

Restitutie van eenmaal betaalden accijns ter zake van *inwendig bederf* als anderszins, kan nimmer worden verleend (Vz. 1861, n°. 47).

Met het oog op de toen heerschende veenziekte is echter bij res. 30 Januari 1866, n°. 41, bepaald dat niet te streng moet worden vastgehouden aan de bepaling der res. z. 1861, n°. 47. Er kan worden voorgesteld restitutie van accijns, mits aangifte van het vee is gedaan en overgelegd worde eene verklaring van 't gemeentebestuur dat het stuk vee *werkelijk* is afgekeurd en in den grond bedolven.

Onteigend vee dat door de daartoe aangewezen autoriteiten, bij het heerschen van veenziekten, wordt, *afgemaakt* en *begraven*, behoeft niet te worden aangegeven.

(Vz. 1847, n°. 14).

(19). Men kan natuurlijk met de afhakking aanvangen, wanneer de termijn van 24 uren is verloopen, zonder dat de ambtenaren zijn verschenen.

rende en hierna in dit artikel vermelde ongestreepte kwitantie, is voldaan, op een boete van *f* 10 tot *f* 150. (20).

Zij zullen de kwitantie, dadelijk na den aanvang der slachting, moeten merken met een duidelijk zichtbare streep van rood krijt, over de geheele lengte der kwitantie, op eene boete van *f* 5. (21).

§ 15. De vleeschhousers en slachters, die het geslachte vleesch verkoopen, moeten ten kantore schriftelijk opgeven de bij hen in gebruik zijnde woningen, stallen, schuren, slacht- en bergplaatsen, alwaar zij hun vee stallen of slachten (22).

Voorts moet, boven den voornamen ingang derzelve, aan de publieke straat of weg, een bord gesteld worden met de geolieverwde letters *vleeschhouwer* of *slachter*, met derzelve namen.

Zij, die dit een en ander verzuimen, zullen, wanneer zij dit verzuim niet, binnen acht dagen na een deswege gedane schriftelijke waarschuwing van den ontvanger, herstellen, verbeuren een boete van *f* 10.

Bij iedere verandering van woningen of lokalen zijn aan dezelfde verplichting, onder dezelfde poenaliteit onderworpen.

§ 16. Zij mogen hun vee in geen andere dan de volgens § 15 aangegeven lokalen opstallen noch slachten, op eene boete van *f* 25.

Zij mogen op dezelfde boete, geen vee voor anderen slachten dan ter plaatse, welke in de accijnskwitantie is uitgedrukt.

V.

Van de visitatiën.

§ 17. De woningen, stallen, schuren, slacht- en bergplaatsen der vleeschhousers en slachters zijn aan de visitatie der beambten onderworpen.

(20). Ingeval den slachter uit de accijnskwitantie blijkt, dat de termijn van 24 uren is verstreken, mag hij natuurlijk tot de slachting overgaan, ondanks het gemis van schatmerk. Op grond van deze §, in verband met § 2, wordt ingeval van franduleuze slachting, dus c. q. een *dubbele* bekeuring gedaan; n. l. tegen hem die het vee *doet* slachten, verbeurde van 't vee en boete van *f* 10 tot *f* 150; tegen den *slachter*, boete van *f* 10 tot *f* 150.

(21). Een boer, ten platten lande, kan men niet verplichten de kwitantie te streepen, omdat dit alleen aan slachters en vleeschhousers is opgedragen.

Wanneer een kwitantie overigens aan de voorschriften der wet voldoet, doch niet gestreept is, dan is ze wél geldig om het vleesch te dekken, doch dan wordt door den slachter *f* 5 boete verbeurd. (Vz. 1849 n°. 103).

(22). Die opgave wordt ingeschreven in 't register n°. 1 acc.

Desgelijks zijn, gedurende de slachting tot het eindigen der afhakking, al de plaatsen alwaar het geslachte vee zich bevindt, aan de visitatie der beambten onderworpen (23).

§ 18. Gedurende de slachting en gedurende de afhakking zullen al de plaatsen der vleeschhousers en slachters, alwaar het vee wordt geslacht of afgehakt, aan de beambten der Administratie toegankelijk moeten blijven, op verbeurte van f 20.

§ 19. De vleeschhousers en slachters zullen bij de visitatiën en *een ieder* bij de slachting tot aan de afhakking van het aan den accijns onderworpen vee, verplicht zijn, aan de beambten te vertoonen de accijnskwitantie en het waardeermek van het geslacht wordende of geslachte vee, waarvan het vleesch nog onafgehakt is, op boete van f 10. tot f 150. en verbeurte van het ongedekte, onafgehakte vleesch. (24).

Voor zooveel echter kan blijken, dat de accijns van het geslachte vee is betaald, zal de uitzondering van het laatste lid van § 8, ook in deze toepasselijk zijn.

Het vleesch wordt voor *onafgehakt* gehouden zoolang hetzelfde, nog versch zijnde, in geen kleiner dan vierendeelen van het geslachte vee is afgescheiden (25).

Onafgehakt versch vleesch kan uit- of ingeslagen worden op een geleibiljet, af te geven door den ontvanger, op bewijs van betaalden accijns (26).

§ 20. Alle huizen, erven en panden, binnen welke 's Rijks ambtenaren, op grond van in 't proces-verbaal te vermelden redenen, vermoeden, dat eenige slachting ter sluik geschiedt, of eenig ter sluik geslacht vee zich bevindt, zijn aan de visitatie

(23). Op de visitatiën bij *slachters* is art. 198 Alg. Wet van toepassing. Derhalve moet de visitatie *bij nacht*, wanneer er *niet* gewerkt wordt, geschieden met adsistentie van 't plaatselijk bestuur. Op grond van de 2^e alinea van deze § duurt de werktijd echter tot na de afhakking. Bij *particulieren* kan men, op vermoeden van frauduleuze slachting, *bij dag* visitatie doen *zonder* adsistentie; doch *bij nacht* alleen *met* adsistentie van wege den kantonrechter of burgermeester (§ 20).

(Vergelijk vz. 1841 n°. 11).

(24). Vergelijk § 9.

(25). Wanneer van één der vierendeelen een klein hoekje is afgehakt, kan het vleesch daarom nog niet als *afgehakt* worden beschouwd.

(Vz. 1844 n°. 110).

(26). Op het geleibiljet moeten, even als op de accijnskwitantie de gedeelten of stukken zooveel mogelijk worden omschreven. (Vz. 1838 n°. 19).

Zie omtrent de afgifte van geleibiljetten voorts, verz. 1845 n°. 35 en 1852 n°. 170 L^o. 0.

Het schatmerk moet blijven aan het in de slachtplaats verbleven onafgehakte gedeelte.

(Vz. 1839 n°. 46).

onderworpen, op gelijke wijze als de panden dergenen, die 't be-roep van vleeschhouwer of slachter uitoefenen.

Deze visitatie, bij particulieren, mag echter *bij nacht* niet geschieden, dan op last van den kantonrechter of burgemeester, of van hem die deszelfs plaats vervult, die onverwijld zelf mede gaat of een anderen beambte in zijne plaats belast om 's Rijks-ambtenaren bij de visitatie te vergezellen (27).

De last tot visitatie wordt aangevraagd door den controleur of ontvanger over de gemeente, waarin het te doorzoeken huis, erf of pand gelegen is, en zulks bij een door hem onderteekend biljet, vermeldende den persoon bij wien, de plaats alwaar en de reden waarom men de visitatie verlangt te doen (28).

Genoemde last tot visitatie mag niet worden geweigerd, dan om zeer gewichtige redenen, welke onverwijld door hem, die de weigering heeft gedaan, worden vermeld op het biljet van aanvraag, hetwelk den ambtenaren wordt teruggegeven.

Van elke visitatie, hetzij dezelve al of niet van eenige bekeuring is achtervolgd, wordt proces-verbaal opgemaakt, bevattende mede omstandig de redenen, waarop het vermoeden der ambtenaren is gegrond geweest; afschrift van hetzelfde wordt aan den gebruiker van het onderzochte pand afgegeven (29).

(27). Vergelijk aant. 23. De visitatie *bij nacht* mag niet geschieden, bloot op vermoeden dat er *meer dan 50 kl. versch vleesch* voorhanden zou zijn; maar er moeten bepaald redenen bestaan van vermoeden dat er een *fraduleuze slachting* geschiedt, of dat er zich eenig *ter sluik geslacht* vee, al dan niet afgehakt, bevindt. (Vz. 1844 n°. 270).

(28). De ambtenaren, met het toezicht belast, maar voornamelijk de controleurs en ontvangers, door wie de aanvraag om last tot visitatie gedaan moet worden, zullen de strekking der wet (zoons die in aant. 27 is uitgedrukt) niet uit het oog verliezen, en zorg dragen dat het middel tot ontdekking van verkorting van 's Rijks rechten niet door te ver gedreven ijver der ambtenaren worde misbruikt. Zij zullen tevens in het oog houden, dat, ter bereiking van het doel eener nachtelijk visitatie, deze met den meest mogelijken spoed moet worden tot stand gebracht, en mitsdien den daartoe vereischten last, hetzij bij den kantonrechter, hetzij bij den burgemeester aanvragen, naar gelang de woonplaats van den eenen of anderen dezer ambtenaren het meest nabij de plaats gelegen is, alwaar de visitatie moet verricht worden, mits deze plaats tot huunen ambtskring behoort.

(Vz. 1844 n°. 270).

(29). Deze processen-verbaal moeten in den gewonen vorm van een relaas worden ingericht. Zij worden niet op gezegeld papier geschreven en zijn ook aan geen bepaalde formaliteiten onderworpen.

(Vz. 1832 n°. 21, in verband met Vz. 1823 n°. 143).

Feitelijke weigering van zoodanige visitatie is strafbaar volgens art. 324 Alg. Wet, zonder dat alsdan een proces-verbaal van visitatie of opgave der

§ 21. Accijnskwitantien en geleibiljetten, ouder dan 5 dagen na dagteekening der afgifte, of na de verlenging door den ontvanger verleend, zullen bij de visitatie van geen waarde zijn (30).

§ 22. *Onafgehakt* versch vleesch moet overal, ten allen tijde en in elke hoeveelheid gedekt zijn.

Afgehakt versch vleesch in hoeveelheden van meer dan 50 kl. behoeft alleen gedekt te zijn, wanneer het aanwezig is buiten den kom der steden.

Die dekking geschiedt door eene kwitantie ten name van den gebruiker van 't pand of erf, of door een geleibiljet, waaruit blijkt dat hij het ingeslagen heeft (31).

De kwitantie of 't geleibiljet is slechts geldig gedurende vijf dagen na den dag der afgifte (32) of na de daarop door den ontvanger aangeteekende verlenging.

Bij gemis van bovengemelde dekking, vervalt de bewoner of gebruiker van 't pand in een boete van f 10 tot f 150 en wordt het vleesch verbeurd verklaard.

VI.

Van vervoer.

§ 23. Tot bewaring der peilrekening (bedoeld bij § 28) zullen redenen, waarop het vermoeden van fraude is gegrond geweest, gevorderd wordt.

(Vz. 1846 n°. 185). Zie o. a. vz. 1847 n°. 69.

(30). De macht des ontvangers tot verlenging der biljetten is nader ontwikkeld bij vz. 1838 n°. 114.

(31). Een *onafgehakt* vierendeel van een nuchteren kalf, ofschoon minder dan 50 kl. wegende, moet dus gedekt zijn.

Afgehakt versch vleesch, beneden 50 kl., is overal vrij. Binnen de kom der steden is *alle* afgehakt vleesch vrij, ongeacht de hoeveelheid.

Versch vleesch is dat, hetwelk kan geacht worden afkomstig te zijn van kort te voren geslacht vee, kennelijk, hetzij aan de niet geheele bestorvenheid van 't vleesch, hetzij aan de aanwezigheid van verse huiden, bloed, ingewanden of andere dergelijke bewijzen van sinds kort plaats gehad hebbende slachting, zonder dat het bestrooien van 't vleesch met eenig zout, op zich zelf daaraan het kenmerk van *versch* kan ontnemen.

Door de woorden: *»buiten de kom der steden,»* te verstaan het grondgebied, dat gelegen is buiten de te zamen getrokken huizen, of het geagglomereerde gedeelte der steden.

(Vz. 1844, n°. 270).

Bij aanhaling van meer dan 50 kilo vleesch is, wanneer de hoedanigheid van versheid wordt betwist, het *definitief oordeel* daarover aan den rechter verbleven, terwijl het voor der beambten bevoegdheid tot aanhaling en opbrenging van ongedekt vleesch, voldoende is dat zij bij de aanhaling oordeelen, dat het is *versch*, *boven de 50 kilo* en *ongedekt*.

(Vz. 1847, n°. 69).

(32). Dus wordt de dag van afgifte niet medegemeld (vz. 1844, n°. 270).

de vleeschhousers en slachters aan elkander geen onafgehakt vleesch mogen overdoen, of van anderen inslaan, zonder geleibiljet van den ontvanger (33).

§ 24. Het vervoer van versch vleesch, boven de hoeveelheid van 50 kl., buiten de kom der *steden*, zonder een geleibiljet, is verboden op straffe eener boete van f 20 en verbeurdverklaring van 't vleesch. (34).

Zoodanige vervoer kan echter door de Administratie, tot wederopzeggens toe, worden toegestaan aan bij haar bekende vleeschhousers, slachters en derzelve knechten.

§ 25. Geen geleibiljet tot vervoer van vleesch zal, uit kracht van §§ 23 en 24, mogen worden uitgereikt, dan nadat door den belanghebbende aan den ontvanger is vertoon d een accijnskwitantie, niet ouder zijnde dan vijf dagen na de dagtekening der afgifte of na de verleende verlenging. De te vervoeren hoeveelheid wordt afgeschreven op den rug der vertoon d kwitantie en daarna het vereischte biljet tot uitslag afgegeven.

VII.

Van restitutiën.

§ 26. Voor het *gezouten* of *gerookt* vleesch, dat met hoeveelheden van 500 klgr. en daarboven, naar buiten 's lands of de koloniën van den Staat voor *negotie* wordt uitgeoerd, zal restitutie gegeven worden van den betaalden accijns (35).

(33). De wet stelt dekking van het *vervoer* van *onafgehakt* vleesch niet verplichtend. Wanneer men dus zoodanigen vervoer waarneemt is het noodig dat vleesch te volgen om bij inslag dadelijk visitatie te doen, met toepassing van §§ 19 en 20. Bedraagt de hoeveelheid echter meer dan 50 kl. kan men op het *vervoer* bekeuring instellen, op grond van § 24.

(34) De transportmiddelen aan te houden als executabel voor de boete (artt. 226 en 241 Alg. Wet. en vz. 1833, n°. 187).

De ontvangers moeten zooveel mogelijk zorgen geen geleibiljetten afgeven voor meerdere klgr. versch vleesch, dan het stuk vee, geslacht zijnde, gerekend kan worden schoon te hebben opgeleverd. (Vz. 1838 n°. 19 en 1852 n°. 170).

(35). Omtrent de wijze dezer teruggave zijn algemeene voorschriften gegeven bij vz. 1824, n°. 41, 1825 n°. 77, 1845 n°. 166 en 1860 n°. 30. Zie ook vz. 1832, n°. 155 en 156.

Voorts is te kennen gegeven dat de teruggave zich niet mag uitstrekken tot de pekcl, 't bloed of ander vocht, in de ton vcrvat; maar dat de teruggave zich behoort te bepalen tot het gezouten vleesch zelf, naar gelang van zijn gewicht; dat alzoo het aangegeven gewicht moet overeenkomen met het gewicht, hetwelk het gezouten vleesch zelf mocht worden bevonden te hou-

Nog zal restitutie van accijns gegeven worden voor *gezouten* of *gerookt* vleesch, dat ten bedrage van 50 klgr. en daarboven, in alles te zamen, ter consumtie op de reis naar buiten aan boord wordt medegenomen door de schepen, varende ter Groenlandsche, Straat-Davische, IJslandsche en groote visscherijen, waaronder mede zullen begrepen zijn de groote schuiten, van zee-plaatsen en zeestranden varende, die een gaffelzeil, bram- en topzeil gebruiken, en ten minste met vijf koppen bemand, eenmaal per jaar in diep water ter haringvangst varen; alsmede zoodanige vaartuigen, welke, met vijf koppen en meer bemand, alleen ter visscherij en geenszins tot andere einden tevens worden uitgerust.

§ 27. De voorschreven restitutie zal zoodanig worden berekend, dat voor iedere 50 klgr. vleesch, f 100 worde teruggegeven; hetzij de accijns er van tengevolge slachting binnen 't Rijk, of wel het inkomend recht bij den invoer van buiten 's lands is voldaan.

VIII.

Van bijzondere bepalingen.

§ 28. Wij zullen in zoodanige steden en plaatsen, alwaar zulks door ons noodig wordt geacht:

1°. een peilrekening doen houden op den inslag van levend vee, bij de slachters, onder de vereischte voorzieningen en poenaliteiten, welke die van f 50 voor elke overtreding niet zullen te boven gaan;

2°. de vereischte bepalingen maken, dat het voorschreven vee niet dan langs en door zekere poorten, boomen, sluizen, straten of wegen, in de steden zal mogen worden ingevoerd en gedreven; onder geene hoogere poenaliteit dan van f 50.

§ 29. Wij behouden ons voor, om in de steden en plaatsen, op welke sub 2 van § 28 wordt toegepast, den belanghebbende te verplichten om dadelijk bij 't inkomen van 't vee, deswege den accijns te betalen of er borg voor te stellen, behoudens terug-gave in het *eerste* en afschrijving in het *laatste* geval, voor zoodanig vee, 't welk ongeslacht wordt uitgevoerd, en behoudens de noodige wijzigingen ten aanzien van 't vee dat op de publieke markten wordt aangebracht.

den zonder dat het gewicht van pek, bloed of ander vocht mag worden in aanmerking genomen, en dat, ingeval er een meerder te kort aan vleesch dan van 5% op de aangegeven hoeveelheid mocht worden ontdekt, deswege op grond van art. 216 Alg. Wet moet worden geverbaliseerd.

(Vz. 1852, n°. 160).

W I J N. (1)

Wet van 20 Juli 1870, (Stbl. n°. 127).

(verz. n°. 127).

I.

Bedrag van den accijns.

Art. 1. De accijns bedraagt f20. per hectol.; grootere of kleinere hoeveelheden naar evenredigheid.

Bovendien is voor wijn, die méér dan 18 pct. alcohol bevat, bij een warmte van 15°. C., voor dien meerderen alcohol de accijns op 't gedistilleerd verschuldigd. (2).

Art. 2. Onder wijn worden begrepen:

a. gegiste dranken, al of niet met moeren of droeven bezet, die geheel of gedeeltelijk bereid zijn uit het sap of de aftreksels van druiven, rozijnen, krenten en alle andere versche of gedroogde boomvruchten;

(1). De proportioneele leges worden berekend over een hoofdsom van f 11,25 per hectoliter.

(Verz. 1860 n°. 19 en vz. 1870 n°. 150).

(2). Die verhooging wordt echter als *wijn-accijns* verantwoord.

Voorbeeld van berekening:

Stel dat ingevoerd wordt een partij wijn van 12 hectol., die bij 15° C. 20 pct. gehalte heeft.

Dan is de *gewone accijns* $12 \times 20 = \dots \dots \dots$ f 240.—

" " " *verhooging*, voor twee liter alcohol per hectol. wijn,

$= 2 \times 12 = 24$ liter alcohol = 48 lfter gedistilleerd ad 50°/o;

dus $48 \times 53 \dots \dots \dots$ f 25.44

Totaal f 265.44

(Verz. 1870 n°. 128 § 3).

De invoerder behoeft het gehalte van den wijn *niet* op te geven. Bij invoer en uitslag uit entrepôt moeten de ambtenaren 't gehalte onderzoeken en, wanneer ze twijfelen dat het gehalte meer dan 18°/o zou bedragen, gaan ze, op grond van art. 36, tot *afstoking* over. Van den uitslag van hun onderzoek doen ze blijken op den volgbrief.

(Vz. 1870 n°. 128 § 4).

De *verhooging* wordt tegelijk met den *accijns* betaald; behalve bij inslag onder *verlengbaar* crediet, in welk geval de verhooging *terstond* moet worden betaald. (Vz. 1870 n°. 128 § 5).

b. vloeibare moeren en droeven;

c. ongegiste aftreksels of sappen van bovenbedoelde vruchten, geschikt om wijn te vervaardigen, te versnijden of aan te lengen.

Alléén worden van accijns vrijgesteld de *binnen 's lands* vervaardigde, onvermengde aalbessenwijn en het gewone aalbessen- en frambozensap. (3).

II.

Bijzondere bepalingen omtrent den buitenlandschen wijn.

Art. 3. De accijns is *verschuldigd* bij invoer, doch de betaling er van kan uitgesteld worden door opslag in publiek of particulier entrepôt of door inslag onder genot van crediet.

Bij inslag onder *verlengbaar* crediet moet echter de *verhooging* volgens art. 1, alinea 2, terstond worden betaald (4).

Art. 4. Op Wijn, die *rechtstreeks* van buiten'lands wordt ingeslagen in *particulier* entrepôt of onder genot van *verlengbaar* crediet, wordt voor moeren en droeven een korting van 2 pct. op de hoeveelheid verleend, mits de invoer plaats heeft in fusten, van minstens 2 hectol. inhoudsruimte. Voor Rijn- en Moezelwijnen is dit *minimum* der inhoudsruimte echter 140 liters en voor Spaansche, Portugeesche en Italiaansche wijnen één hectol. (5).

Dezelfde korting wordt toegekend voor wijn, die in de bedoelde fusten uit *publiek* entrepôt wordt *uitgeslagen* met bestemming om in *particulier* entrepôt of onder *verlengbaar* crediet te worden ingeslagen. (6).

(3). De beoordeeling of aftreksels of sappen onder wijn zijn te begrijpen, is opgedragen aan de bij Art. 31 ingestelde Commissie.

(4). Vergelijk hieromtrent aant. 2.

't *Afloopend* crediet wordt dus ook genoten voor de *verhooging*. De betaling der verhooging bij inslag onder verlengbaar crediet geschiedt ter plaatse van *inslag*. De ontvanger vermeldt op den extract-volgbrief de datum en n^o. der kwitantie en het betaald bedrag (Vz. 1870 n°. 128 § 7).

(5). De beoordeeling van de *soort* van wijn is opgedragen aan de Commissie (art. 31).

Een *onderzoek* of de ingevoerde wijnen werkelijk nog moeren en droeven bevatten, behoeft dus niet plaats te hebben. (Vz. 1870 n°. 128 § 8).

De korting wordt verleend bij afsluiting der rekening. (art. 8 en 22 en vz. 1870 n°. 128 § 13).

Voor wijn, ingevoerd met *dadelijke betaling van accijns* of op *afloopend* crediet wordt geen korting voor moeren en droeven verleend. (vz. 1870 n°. 128 § 8).

(6). De korting wordt dus *dubbel* genoten wanneer ~~wijn~~, bestemd tot

De wijn, waarvoor aanspraak op de korting bestaat, wordt, ter onderscheiding, in de documenten en rekeningen aangewezen onder de benaming van *wijn op de moer*.

De korting wordt *niet* genoten voor den wijn, die in fusten als bovenbedoeld uit *particulier* entrepôt of uit *verlengbaar* crediet met afschrijving van accijns naar buiten 's lands wordt uitgevoerd (7).

III.

Opslag in entrepôt.

Art. 5. Opslag van wijn in intrepôt geschiedt bij hoeveelheden van minstens 4 hectol. (8).

De entrepositaris kan de in *particulier* entrepôt nedergelegde wijnen naar goedvinden oversteken, zuiveren, versnijden en aanvullen, doch het is verboden om in zoodanig entrepôt wijn op flesschen of kruiken te bottelen. (9).

Bedraagt evenwel de voorraad wijn, die een handelaar in dezelfde gemeente in *entrepôt* heeft, (10) 500 hectol. of meer, dan wordt van dit verbod ontheffing verleend voor één der lokalen, bij hem als *particulier* entrepôt in gebruik. Die ontheffing kan zich tot *twee* lokalen uitstrekken, wanneer de voorraad 1000 hectol. of meer bedraagt.

Van dit verbod wordt ook ontheffing verleend voor den wijn, die na het oversteken of aanvullen van fusten overblijvende, gebotteld moet bewaard worden, om in hetzelfde entrepôt tot aanvulling te dienen.

Art. 6. In de *particuliere* entrepôts van wijn mogen geene andere vloeistoffen worden ingeslagen dan *wijn* en *gedistilleerd*

inslag onder *verlengbaar* crediet, vooraf, volgens art. 8, naar een *publiek* entrepôt wordt overgebracht.

Dit is een leemte in de wet, doch zij levert geen bezwaar op.

(Res. 3 Decb. 1870 n°. 12).

(7). Om alzoo korting voor moeren en droeven te genieten, moet de wijn gezuiverd zijn en zich niet meer bevinden in de fusten waarmede hij is ingevoerd.

(8). Van het eene naar het andere entrepôt kan echter *twee* hectol. worden overgebracht (art. 8^a en 9.)

(9). Overtreding van dit verbod is strafbaar met een boete van f 50.— tot f 300.— (art. 42 c.)

(10). "*in entrepôt.*" Dus zoowel in publiek als particulier entrepôt. De handelaar moet de lokalen, (één of twee) waarin hij verlangt te bottelen, bij den ontvanger aangeven.

(Vz. 1870 n°. 128 § 9.)

voor zoover de opslag van dit laatste in hetzelfde entrepôt is toegestaan. (11).

Op machtiging van den entreposeur kan evenwel *water* worden ingeslagen tot het reinigen van fusten, mits dit geschiede onder toezicht en het water terstond na afloop der reiniging weder uit het entrepôt worde gevoerd. (12).

Het is mede verboden om in die entrepôts waterputten of waterpompen te hebben. De putten en pompen, die zich bij de invoering dezer wet in de entrepôts bevinden, kunnen echter blijven bestaan, mits zij door de ambtenaren worden verzegeld (13).

Op de overtreding van laatst gemeld verbod of schending der evenbedoelde verzegeling wordt art. 103 der Alg. Wet van toepassing verklaard.

Art. 7. Moeren en droeven kunnen op aangiften, door den entreposeur voor gezien geteekend, zonder betaling van accijns uit de entrepôts worden uitgeslagen, mits de drinkbare wijn daarvan vooraf zooveel mogelijk zij afgescheiden.

Uit *publiek* entrepôt kan de moer in elke hoeveelheid worden uitgeslagen; doch uit *particulier* entrepôt mag de hoeveelheid niet overschrijden het bedrag der bij art. 4 toegekende korting van de wijnen, in de entrepôts van den handelaar in dezelfde gemeente opgeslagen. (14).

De drinkbare wijn wordt geacht zooveel mogelijk van de moeren en droeven te zijn afgescheiden, indien in een te nemen proef, na bezinking, gedurende een tijdsverloop van 24 tot 48 uren, zich minder wijn afscheidt, die volgens handelsgebruik als drinkbaar is te beschouwen, dan in verhouding van 10 pct. van de hoeveelheid. (15).

Art. 8. Wegens den in elk *particulier* entrepôt nedergeleg-

(11). Overtreding van deze bepaling is strafbaar met een boete van f 50.— tot f 300.— (art. 42 c.)

(12). Waarom is dit noodig? De bedoelde machtiging wordt *kosteloos* verleend. Voor het toezicht worden de gewone sluit- en ontsluitgelden gevorderd, zonder meer. (1870 n°. 128 § 11).

Overtreding is strafbaar als bij aant. 11.

(13) Van deze verzegeling moet een proces-verbaal opgemaakt en bij den ontvanger gedeponceerd worden, na den handelaar te hebben uitgenoodigd hetzelfde mede te teekenen

(Vz. 1870, n°. 128 § 11).

(14). Om dat de particulier-publieke entrepôts, bedoeld bij art. 12, voor zooveel betreft de verantwoording van de uitgeslagen hoeveelheid en de toepassing der korting, met *publiek* entrepôt worden gelijk gesteld, komt het ons voor dat de moer uit die entrepôts ook *in elke hoeveelheid* kan worden uitgeslagen.

(15). De beoordeeling van moeren en droeven is opgedragen aan de Commissie (art. 31). Bij verschil tusschen handelaar en ambtenaren omtrent het

den wijn wordt een rekening met den belanghebbende gehouden. (15^a). Die rekening wordt aangezuiverd door:

a. uitslag met bestemming naar *een ander* entrepôt. (16). Minimum 200 liter (17);

b. uitslag met bestemming tot inslag onder *verlengbaar* crediet. Minim. 400 liter (18);

c. uitslag met bestemming tot inslag onder *aflopend* crediet. Minimum 400 liter (18);

d. uitslag met bestemming naar buiten 'slands. Minim. 35 liter (19);

e. uitslag met dadelijke betaling van accijns. Minim. 200 liter (20);

f. kortingen volgens art. 4 en 11;

g. overbrenging op nieuwe rekening van den bij aanpeil bevonden voorraad;

h. bij aanpeil bevonden ondermaat, nadat de accijns er van betaald is. (21).

Zijn bij aanpeil de kortingen volgens litt. f. in het ééne entrepôt niet ten volle benoodigd, dan kan 't overschietende op een ander entrepôt van den betrokken handelaar, in dezelfde gemeente, in rekening worden gebracht.

Art. 9. Uitslag volgens litt. a en e van 't vorig artikel geschiedt bij hoeveelheden van minsten 200 liter; uitslag volgens litt. b en c bij hoeveelheden van minstens 400 liter, en uitslag volgens litt. d bij hoeveelheden van minstens 35 liter; een en ander behoudens het geval dat een geringere hoeveelheid als

al dan niet belastbare, worden drie proeven genomen en daarmede volgens art. 32 en 33 gehandeld.

(Vz. 1870, no. 128 § 12).

Uitslag van moeren en droeven, waarin zich nog wijn bevindt, boven 10%, is strafbaar naar art. 213 Alg. Wet met verbeurdverklaring. (Vz. 1854, n°. 10).

(15^a). Zie vz. 1870, n°. 128 § 14.

(16) „Naar een ander entrepôt” d. i., zoowel naar een *publiek* als *particulier* entrepôt.

(Res. 3 Dec. 1870, n°. 12).

(17). In *dezelfde* gemeente, op entrepôt-biljet n°. 4. In een *andere* gemeente, op volgbrief n°. 8 IUDv.

(18). Op volgbrief n°. 8 IUDv.

(19). Op transitopaspoort no. 16 IUDv. Afschrijving wordt ook verleend bij uitvoer met oorlogschepen. (1862, n°. 127 en 1870 n°. 178).

(20) In *dezelfde* gemeente, op consent n°. 5 IUDv. en kwitantie n°. 7 acc. In een *andere* gemeente, op volgbrief n°. 8 IUDv.

(21) Op bevonden *ondermaat* is geen straf gesteld. Alléén de accijns wordt er van betaald en is, des noods, verhaalbaar bij parate executie. (Vz. 1831, n°. 181).

Overmaat heeft alléén vermeerdering van debet tengevolge.

(Vz. 1831, n°. 182 en 183).

restant in entrepôt is overgebleven, mits dat restant alsdan in eens worde uitgeslagen. (22).

Deze bepalingen gelden ook voor de uitslagen uit publiek entrepôt.

Art. 10. Bij aanpeil van particulier entrepôt wijst de entrepositaris den ambtenaren aan welke wijn nog onverwerkt voorhanden is in de fusten, waarin hij als *wijn op de moer* is ingeslagen. Voor dezen wijn wordt de korting voor moeren en droeven bij de afsluiting der rekening niet in aanmerking genomen en blijft het recht op die korting bij een volgende afsluiting voorbehouden. (23).

Op dezelfde wijs kan bij uitslag met bestemming naar een ander entrepôt, op verlangen van den entrepositaris, *wijn op de moer* met overdracht van het recht op de korting worden overgeschreven op de rekening van den ontbieder. (24).

Art. 11. Voor verlies door lekkage en inteering in *particulier entrepôt* wordt een korting toegekend van $\frac{1}{3}$ pct. per maand, voor zooveel dit bij aanpeil noodig blijkt. (25)

Deze korting wordt berekend over de hoeveelheid wijn, die bij 't einde van elke maand volgens de rekening in 't entrepôt voorhanden moet zijn.

Art. 12. De *particuliere entrepôts*, *uitsluitend* dienende voor den opslag van wijn, *rechtstreeks van buiten 's lands*, (26) worden.

(22) Als restantpartij moet worden beschouwd: het restant van den *geheel en voorraad* die in entrepôt voorhanden is geweest en dus *niet* het restant van eenige soort of ingeslagen partij in 't bijzonder.

(Vz. 1870, no. 128 § 15).

(23). Een peiling kan *ten allen tijde* plaats hebben; doch is in *Januari* verplichtend.

(Art. 105 Alg. Wet).

Heeft *geene* aanwijzing van den onverwerkten voorraad plaats, dan wordt de geheele voorraad als *verwerkt* beschouwd. (Res. 3 Dec. 1870 no. 12).

De wijn, met recht op korting in entrepôt verblijvende, afzonderlijk op 't peilbewijs te vermelden en het bedrag dier korting in ééne som aan te tekenen in kolom 16 der rekening. (Vz. 1870, no. 128 § 16).

(24). De wijn moet zich dan echter nog bevinden in de fusten aangegeven bij art. 4. (Vz. 1870, no. 128 § 16).

(25) Is die korting voor eenig entrepôt niet benoodigd, dan kan het overschietende in rekening gebracht worden op een ander entrepôt van *denzelfden* handelaar in dezelfde gemeente. (art. 8 al. 2). De korting voor lekkage wordt berekend over de hoeveelheid, *na aftrek der korting voor moeren en droeven*.

(Vz. 1870, no. 128 § 17).

Buitengewone korting kan worden verleend naar aanleiding van art. 97 en 282 Alg. Wet (Mem. v. toelichting).

(26). "*Rechtstreeks van buiten 's lands*." Echter kan worden vergund om

bij het toepassen van art. 97 Alg. Wet en van art. 4 der tegenwoordige Wet, met het *publiek* entrepôt gelijk gesteld, onder de volgende voorwaarden (27):

a. in elk der bedoelde entrepôts moet een doorgaande voorraad van minstens 500 hectol. wijn aanwezig zijn;

b. de ingang moet zijn onmiddellijk aan den openbaren weg, en, bij 't bestaan van meer ingangen tot hetzelfde entrepôt, mag tegelijkertijd slechts één er van geopend zijn;

c. de zoldering van de kelders of andere bergplaatsen, die niet overwelfd zijn, alsmede de beschotten, de binnen- en achterdeuren, en alle lichtgaten of andere openingen, moeten ten genoegen van de Administratie, van binnen door pleisterwerk of door andere bekleding zoodanig zijn ingericht, dat voldoende waarborg tegen geheimen toegang of heimelijke afleiding van wijn verkregen worde. (28).

De panden, waarvoor het genot van deze bepaling wordt verlangd, moeten daartoe, in 't bijzonder, door den Prov. Inspecteur zijn goedgekeurd. Wordt na die goedkeuring in eenig opzicht niet aan de gestelde voorwaarden voldaan, dan kan de Prov. Inspecteur de goedkeuring intrekken, indien, binnen een door hem te stellen termijn, de voorwaarden niet worden nagekomen.

IV.

Verlengbaar crediet

Art. 13. Aan de handelaars in wijn wordt, behoudens borgstelling, crediet voor den accijns verleend:

wijn van buiten 's lands aangevoerd op *Rijks-entrepôt* en aldaar, — zonder overschrijving, — *op naam van den wijnhandelaar* opgeslagen, in te slaan in diens particulier entrepôt met behoud van de gunst van art. 12.

(Res. 8 Dec. 1870, n°. 37).

(27). Zoolang de wijn in *deze* entrepôts blijft, komt geen korting voor moeren en droeven te pas. Bij opslag in *gewoon* partic. entrepôt of op verlengbaar crediet heeft de ontbieder het recht op die korting evenwel behouden. (art. 4. Zie ook vz. 1870, n°. 128 § 18).

Aan handelaars is vergund om wijn, opgeslagen in *particulier-publiek* entrepôt (art. 12) over te brengen naar panden, waarvoor gelijk recht is verleend; mits die panden aan *dezelfde* firma toebehooren.

Uitslag aan *andere* handelaren op *zoodanig* entrepôt kan niet worden toegestaan. (Res. 2 Dec. 1870 n°. 60).

(28). Omdat, in tegenstelling van *gewoon* partic. entrepôt, voor *deze* entrepôts niet het *in-* maar het *uitgeslagene* verantwoord moet worden, is het noodig des te meer zekerheidsmaatregelen tegen *heimelijke* uitslagen te nemen.

a. telkens voor één kwartaal (29), voor den wijn, bij den aanvang van het kwartaal bij hen in voorraad, en

b. tot het einde van elk kwartaal, en verlengbaar volgens litt. a, voor den wijn, dien zij gedurende den loop van het kwartaal op den voet van dit hoofdstuk inslaan.

Inslag van wijn, met genot van verlengbaar crediet, kan geschieden: rechtstreeks van buiten 's lands en uit entrepôt, of met overschrijving van zoodanig crediet uit andere bergplaatsen, mits in geen geringere hoeveelheid dan van vier hectoliter. (30).

Art. 14. De bergplaatsen van wijn, onder verlengbaar crediet, worden met aanwijzing van straat, wijk, sectie en nummer, schriftelijk aangegeven bij den ontvanger der gemeente, waarin ze gelegen zijn. (31).

Art. 15. Bij verzending van wijn naar elders met overschrijving van 't verlengbaar crediet of tot opslag onder *afloopend* crediet, geeft de ontvanger den afleveraar, op diens schriftelijke aanvraag, een overschrijvingsbiljet af (32), aanwijzende: hoeveelheid wijn, naam en woonplaats van den ontbieder en datum van verzending.

Bij ontvangst stelt de ontbieder op 't biljet de verklaring, dat hij verlangt de daarin vermelde partij wijn op zijne rekening te doen overschrijven. Hij levert daarna 't biljet in bij den ontvanger, onder wiens kantoor zijn bergplaats behoort, ter debiteering van de ontvangen partij wijn op zijne rekening en ter terugzending van 't biljet.

De vorige alinea is mede van toepassing op de volgbrieven, waarop wijn rechtstreeks van buiten 's lands of uit entrepôt wordt ingeslagen.

De debiteering geschiedt steeds op de rekening over het kwartaal, waarin het overschrijvingsbiljet of de volgbrief is afgegeven, behoudens het bepaalde bij 't volgend artikel.

Art. 16. Wanneer wijn, bestemd om onder *verlengbaar* cre-

(29). Zie art. 17.

(30). Dus kan geen *inlandsche* wijn op verlengbaar crediet genomen worden.

Ook het vruchtennat, bedoeld bij art. 2, ofschoon overigens met wijn gelijkgesteld, kan niet op verlengbaar crediet genomen worden omdat het geen *drinkbare* wijn is en dus niet in de aangifte volgens art. 17 opgenomen mag worden. (art. 24).

(31). De aangifte geschiedt in 't register acc. n°. 1.

De bergplaatsen zijn dus onderworpen aan visitatie volgens art. 196 Alg. wet. (Vz. 1870 n°. 128 § 20.)

(32). Acc. n°. 28 (vz. 1870 n°. 128 § 21).

Deze biljetten worden, na zuivering, teruggezonden op gewone staten n°. 34 acc.

(Zie vz. 1863 n°. 166).

diet te worden opgeslagen, verzonden wordt in de laatste dagen van een kwartaal, zoodanig dat de inslag ter bestemmingsplaats niet in hetzelfde kwartaal kan plaats hebben, geschieden de inlading ter plaatse van verzending en de lossing ter plaatse van bestemming in tegenwoordigheid van ambtenaren, die daarvan eene verklaring stellen op 't document. (33).

Wordt in 't voormeld geval de wijn niet vervoerd langs een spoorweg, of met enig ander erkend openbaar vervoermiddel, waarmede een geregelde dienst wordt waargenomen, dan is de vervoerder bovendien gehouden om 't document op den eersten dag van 't volgend kwartaal te vertoonen aan een ambtenaar der rechten en accijnzen, ter plaatse waar de wijn zich alsdan bevindt.

Die ambtenaar overtuigt zich dat de wijn aanwezig is; en stelt daarvan een verklaring op 't document.

Indien aan de voorschriften van dit artikel is voldaan, wordt de ontbieder gedebiteerd over 't kwartaal waarin de *inslag plaats heeft*. (34).

Art. 17. Op den laatsten werkdag van elk kwartaal, ingaande 1 Januari, 1 April, 1 Juli en 1 October, levert de handelaar, vóór acht ure 's avonds, bij den ontvanger, tegen bewijs, een ondertekende aangifte in (35) van den wijn, in de bergplaatsen voorhanden.

De aangifte wijst voor elke bergplaats afzonderlijk aan: 't getal gevulde fusten van elke soort, met den gezamentlijken inhoud der soort; alsmede, voor den gebottelden wijn, 't getal gevulde flesschen en haar inhoud, afzonderlijk voor elke partij flesschen, die bij elkander in hetzelfde hok of op denzelfden hoop zijn gepakt of gestapeld, of op andere wijs van andere partijen zijn afgescheiden. (36).

(33). Omdat wijn, buiten de linie, vrij vervoerd kan worden en de Administratie in den regel geen toezicht houdt op in- en uitslagen onder verlengbaar crediet, zijn de bepalingen van dit art. noodig, om te voorkomen dat aangiften voor fictieve verzendingen worden gedaan ter verkrijging van verlenging van crediet.

Tegen het niet nakomen van deze bepalingen is overigens geen straf bedreigd. Het gevolg er van is alleen de toepassing van art. 15, d. i. debiteering van den ontbieder op rekening van 't kwartaal waarin 't *biljet is afgegeven*.

(Vz. 1870 n°. 128 § 23).

(34). En anders over 't kwartaal *waarin 't biljet is afgegeven*. (zie aaut. 33.)

(35). Acc. n°. 29.

Den 25 of 26 der laatste maand van 't kwartaal zendt de Ontvanger den handelaar *twee* formulieren. Het niet ontvangen van die formulieren be- neemt echter de verplichting tot het doen der aangifte niet.

(Vz. 1870 n°. 128 § 24).

(36). Aangifte als *wijn*, van een vloeistof niet beantwoordende aan de eischen van art. 24, wordt gestraft met een boete van 10 × acc. van de aangegeven hoeveelheid. (art. 42^b).

Door fusten van ééne soort worden verstaan die, welke in den handel onder dezelfde benaming bekend zijn en nagenoeg denzelfden inhoud hebben.

Art. 18. Er kan geen aangifte worden gedaan wanneer de voorraad wijn, bij afloop van een kwartaal, onder verlengbaar crediet in de bergplaatsen van den handelaar in dezelfde gemeente voorhanden, te zamen met den voorraad dien hij op gezegd tijdstip in die gemeente in entrepôt heeft, niet meer bedraagt dan 50 *hectoliter*. De hoeveelheid in entrepôt voorhanden kan blijken uit de entrepôt-rekening.

In dat geval, even als bij het niet inleveren der aangifte vóór het tijdstip bij art. 17 voorgeschreven, wordt de handelaar, voor de toepassing van art. 13 litt. a en van de 2° alinea van art. 22, geacht *geen wijn* in zijne bergplaatsen voorhanden te hebben. (37).

Ook mogen niet in de aangifte begrepen worden partijen gebottelden wijn, elk minder dan 100 liter inhoudende (38).

Art. 19. De ontvanger kan, op den dag der aangifte of op den eersten daarop volgenden werkdag, de *opneming* gelasten van den voorraad wijn in een of meer bergplaatsen, waarvoor aangifte is gedaan volgens art. 17.

Met die opneming wordt alsdan aangevangen vóór zes ure des avonds van laatstgenoemden dag. (39).

Zoolang de opneming niet is afgelopen kunnen de bergplaatsen onder onafgebroken bewaking van ambtenaren gehouden worden.

Wanneer bij de opneming (40) een *tekort* wordt bevonden, wordt, voor de toepassing van art. 18 en van art. 22 al. 2, slechts de werkelijk aanwezige hoeveelheid als voorraad beschouwd.

De handelaar is verplicht de aangegeven fusten van elke soort en de verschillende partijen gebottelden wijn afzonderlijk aan te wijzen, bij gebreke waarvan de betrokken fusten of partijen niet in de opneming begrepen worden. (41)

Er bestaat overtreding, wanneer het te kort 5 pct. of daar-

(37). Voor *dezen* wijn komt dus geen debiteering op nieuwe rekening te pas, maar is toepasselijk het bepaalde bij art. 26 en 27.

(Vz. 1870, n°. 128 § 25).

(38). De flesschen moeten zooveel doenlijk *bij elkander* gehouden worden. (art. 39). Bij elkander geplaatste manden, elk een bepaald aangewezen getal flesschen inhoudende, kunnen echter als ééne partij aangemerkt worden.

(Vz. 1870, n°. 128 § 26).

(39). Grondige opneming van den voorraad is niet *verplichtend*. In den regel is *globale* opneming voldoende, maar deze moet dan ook niet worden nagelaten. (Vz. 1870, n°. 128, § 27).

(40). Op aangifte van art. 17.

(41). *Gebottelden* wijn, minder dan 100 liter, buiten rekening laten (art. 18).

boven bedraagt, berekend over den geheelen *voorraad*, die volgens aangifte in dezelfde bergplaats aanwezig moet zijn. (42).

Art. 20. Er mag in- en uitslag plaats hebben tusschen de inlevering der aangifte, volgens art. 17, en het tijdstip waarop de opneming volgens art. 19 uiterlijk kan worden aangevangen, of wel terwijl deze opneming plaats heeft. In dat geval geeft de handelaar er van kennis aan den ontvanger.

Deze kennisgeving doet hij met aanbieding of bij 't aanvragen van 't betrokken document. Geschiedt dergelijke in- of uitslag zonder document, dan wordt zij vervangen door een schriftelijke aangifte.

De ontvanger teekent het document of de aangifte voor gezien, met vermelding van het tijdstip, waarop de in- of uitslag zal plaats hebben. Aan dat visum kan de voorwaarde verbonden worden dat het alleen kracht zal hebben, wanneer de wijn onder toezicht van ambtenaren wordt in- of uitgeslagen.

Bij het opmaken van de uitkomst der opneming wordt de bevonden voorraad *vermeerderd* met de hoeveelheid op den voet van dit artikel vóór of gedurende de opneming uitgeslagen en niet in de opneming begrepen; terwijl daarentegen van den bevonden voorraad wordt *afgetrokken* de hoeveelheid, vóór of gedurende de opneming op dien voet ingeslagen en in de opneming begrepen.

Het is verboden om, gedurende het tijdsverloop in de 1° alinea vermeld, zonder inachtneming van de voorschriften van dit artikel, wijn *in te slaan* in een bergplaats, begrepen in de bij art. 17 voorgeschreven aangifte.

Wijn, in strijd hiermede ingeslagen, blijft bij de opneming buiten aanmerking, onverminderd de straf op de overtreding van dit verbod. (43).

Art. 21. Op de hoeveelheid wijn, onder *verlengbaar crediet* ingeslagen, wordt voor verlies, door lekkage en inteering, een korting toegekend van één pct. voor elk kwartaal. (44).

(42). Vloeistoffen, niet beantwoordende aan de eischen van art. 24, worden niet in aanmerking genomen en deswege boete van 10 × acc. verbeurd. (art. 24 al. 3 en art. 42^b).

Bij overtreding van art. 19 al. 5 wordt de aangever beboet voor éénmaal den accijns van de hoeveelheid, welke *boven* de speling te kort is bevonden. (art. 42^a).

De accijns van het tekort wordt op de gewone wijze ingevorderd. Alleen de aanwezig bevonden hoeveelheid wordt als voorraad beschouwd.

(43). Boete van f 50.— tot f 300.— (art. 42^c).

(44). Deze korting te verleen *na aftrek* c. q. van die voor moeren en droeven. (Vz. 1870, n°. 128 § 17 en art. 4).

Wanneer in verlengbaar crediet wijn verloren gaat, door brand of andere oorzaak van hoogere macht, kan volgens art. 282, 2^e lid, Alg. Wet, *kwijt-*

Die korting wordt berekend over den voorraad bij 't einde van 't kwartaal voorhanden, *verminderd* met de hoeveelheid, waaryoor, gedurende de *laatste* maand van 't kwartaal, debiteering heeft plaats gehad wegens inslag uit entrepôt. (45).

Art. 22. Met iederen handelaar wordt over elk kwartaal een rekening gehouden door den ontvanger, onder wiens kantoor de in art. 14 bedoelde bergplaatsen gelegen zijn. (46).

Op die rekening worden als *debet* gebracht :

a. de bij den aanvang van het kwartaal voorhanden voorraad (47);
b. de hoeveelheden, in den loop van het kwartaal op volgbrief, overschrijvings-biljet of vervoer-biljet ingeslagen (48).

Op de rekening worden als *credit* gebracht de wijn :

a. afgeleverd met overschrijving van *verlengbaar crediet* of verzonden naar een andere, niet in dezelfde rekening begrepen bergplaats (49);

b. afgeleverd aan andere handelaars op *aflopend crediet* (50);

c. naar buiten 's lands verzonden (51);

d. de voorraad op nieuwe rekening over te brengen (52);

e. de kortingen volgens art. 4 en 21;

f. de wijn, waarvoor de accijns betaald of volgens art. 27^a op *aflopend crediet* overgebracht is.

Art. 23. Uitvoer naar buiten 's lands met afschrijving geschiedt in geene geringere hoeveelheden dan van 35 liter. (53).

De crediteering voor den uit te voeren wijn kan voorloopig geschieden, zoodra de verklaring van art. 69. Alg. Wet is ingekomen. De handelaar blijft in dit geval aansprakelijk en de door hem gestelde borgtocht blijft verbonden voor den accijns, tot dat

schelding gegeven worden als van het verlies voldoende kan blijken.

(Res 16 Sept. 1870 n°. 17).

(45). Onverschillig of dit is *publiek* of *particulier* entrepôt. (Vz. 1870, n°. 128 § 28).

(46). Voor deze rekening wordt gebezigd het model acc. n°. 27.

(Vz. 1870 n°. 128 § 29).

(47). Mits deze voorraad, te zamen met die in entrepôt voorhanden, minstens 5000 liter bedraagt. (Art. 18).

(48). 'tZij van buiten 's lands, uit entrepôt of met overschrijving van *verlengbaar crediet*, in hoeveelheden van minstens 400 liter. (Art. 13).

(49). Minimum 400 liter (Art. 13).

(50). idem (Art. 27).

(51). Minimum 35 liter (Art. 23). Ook met oorlogschepen. (Zie aant. op art. 8).

(52). Zie art. 18.

(53). Reeds onder aant. 51 opgenomen.

Aangifte t.o.v. uitvoer eener vloeistof, niet voldoende aan de eischen van art. 24, is strafbaar naar art. 42^b; terwijl alsdan het consent niet wordt afgeteekend. (art. 24, 3^e lid).

de uitvoer heeft plaats gehad en het betrekkelijk consent afge- teekend is teruggekomen.

Art. 24. In een aangifte volgens art. 17, of wel tot uitvoer met afschrijving, mag geen andere wijn begrepen worden dan die volgens handelsgebruik als *drinkbaar* is te beschouwen, niet is vervaardigd uit of vermengd met sap of aftreksels van andere vruchten dan druiven en rozijnen, en die minstens *tien liter* alcohol per *hectoliter* bevat, bij een warmte van 15° C. (54).

Voor *gebottelden* wijn wordt dit minimum bepaald op 6 *liter* per *hectoliter* voor de Rijn- en Moezelwijnen en op 8 *liter* per *hectoliter* voor alle andere soorten.

De wijnen, die niet aan deze vereischten voldoen, worden, bij de opneming volgens art. 19 of bij de afteekening van 't consent tot uitvoer, als niet aanwezig beschouwd, onverminderd de straf op de overtreding van voormeld verbod.

Art. 25. De handelaar is gehouden om vóór het einde der eerste maand, volgende op elk kwartaal, zijn rekening met den ontvanger af te sluiten en die afsluiting mede te teekenen.

Bij gebreke van hieraan te voldoen, wordt de rekening eenzijdig door den ontvanger gesloten, zonder dat de handelaar te-

(54). De beoordeeling of een vloeistof al dan niet is „*drinkbare wijn*,” is opgedragen aan de Commissie (art. 31). Wijn, die niet aan de vereischten voldoet, wordt als *niet aanwezig* beschouwd (art. 24³). Bovendien wordt verbeurd een boete van 10 X acc. (art. 42b.)

Het onderzoek moet minder loopen over het *gehalte* van den wijn, dan wel als hij werkelijk als *drinkbaar* is aan te merken en niet als een vloeistof die alleen is samengesteld om te speculeeren op de afschrijving of op uitstel van betaling. Wordt zoodanig opzettelijk onderschuiven vermoed en bij afstoking het mindere gehalte mede geconstateerd, dan moet gehandeld worden volgens art. 24³ en art. 42b (Vz. 1870 n°. 128 § 30 en 31).

Dat meer op het *drinkbare* als handelswijn dan op het *gehalte* moet worden gelet, is nader opgemerkt, daar o. a. eenige soorten *Bordeaux-wijn* een lager gehalte hebben dan 10 pct. (soms 8 à 9 pct.), zoodat groote omzichtigheid gevorderd wordt in de toepassing dezer bepaling, wanneer het geldt wijnen die in redelijken zin als *drinkbaar* zijn aan te merken. Alleen bij vermoeden van misbruik moet alzoo worden geageerd.

(Res. 17 Sept. 1870 n°. 72).

Worden vloeistoffen aangeboden als voorraad onder verlengbaar crediet of ten uitvoer met afschrijving, waarvan de smaak, kleur of wel eenige andere hoedanigheid een verboden vermenging met vruchtensap doet vermoeden, dan moeten van die vloeistoffen proeven genomen worden van minstens één liter; overigens op den voet van art. 33. Eén dier proeven wordt, door tussenkomst van den Inspecteur, aan 't Hoofdbestuur opgezonden tot onderzoek. Bij voldoende zekerheid van fraude *kan* echter dadelijk bekeuring worden ingesteld. Moet het aangeboden vocht spoedig verzonden worden, dan kan, des noods, gehandeld worden in den geest van art. 32, 3^e lid.

(Res. 6 Octb. 1870 n°. 54). (Zie voorts vz. 1870 n°. 128 § 30—32).

gen de uitkomsten der afsluiting in verzet kan komen. De ontvanger geeft hem alsdan schriftelijk kennis van die uitkomst.

Misstellingen in een afgesloten rekening kunnen binnen zes maanden na de afsluiting, op machtiging van den Minister, hersteld worden.

Art. 26. De accijns van den wijn, die in den loop van een kwartaal tot binnenlandsch verbruik is uitgeslagen, is invorderbaar *éene maand* na afloop van dat kwartaal, tenzij hij vroeger is betaald of overgebracht wordt op de rekening wegens *aflopend* crediet volgens art. 27^a.

Het *debet*, verminderd met de crediteeringen volgens art. 22 litt. *a* tot *e*, wijst de hoeveelheid aan, die geacht wordt tot binnenlandsch verbruik te zijn uitgeslagen.

V.

Aflopend crediet.

Art. 27. Onverminderd het *verlengbaar* crediet, wordt aan den handelaar, behoudens borgstelling, *aflopend* crediet toegestaan voor den accijns van den wijn, die:

a. volgens art. 26, bij het einde van een kwartaal, geacht wordt uit zijne bergplaatsen onder verlengbaar crediet tot verbruik te zijn uitgeslagen;

b. in een kwartaal, met aangifte voor *aflopend crediet* bij hoeveelheden van minstens vier hectoliter, door hem is ingeslagen, rechtstreeks van buiten 's lands, uit *publiek* of *particulier* entrepôt of uit bergplaatsen onder *verlengbaar* crediet van een anderen handelaar (55).

De aanspraak op *aflopend crediet* vervalt echter voor den accijns van den wijn, gedurende een afgevoeren kwartaal volgens litt. *a* en *b* in verbruik gebracht of ingeslagen, wanneer de hoeveelheden te zamen minder dan 10 hectoliter bedragen (56). De accijns van den wijn, waarvoor de handelaar over 't bedoelde kwartaal volgens litt. *b* reeds is gedebiteerd, is alsdan mede invorderbaar op het tijdstip in de 1°. alinea van art. 26 genoemd.

Art. 28. 't Aflopend crediet vervalt in drie termijnen, na verloop van drie, zes en negen maanden, telkens voor $\frac{1}{3}$ gedeelte van 't bedrag.

(55) Dus kan geen overschrijving van *aflopend crediet* plaats hebben.

Voor *inlandschen* wijn is noch verlengbaar, noch *aflopend crediet* toegestaan.

(Zie ook aant. 30 op art. 13).

(56) Credieten beneden f 200.— loopen dus slechts één maand na het kwartaal. (art. 26, 1e lid).

De termijnen van 't aflopend crediet vangen aan op den 15^{en} dag der *laatste* maand van 't kwartaal, waarin de wijn, waarvoor de debiteering heeft plaats gehad, wordt geacht in verbruik te zijn gebracht (57). De wijn bedoeld bij art. 27^b wordt geacht in verbruik te zijn gebracht in het kwartaal, waarin de documenten *zijn afgegeven*. (58).

De rekening wegens aflopend crediet moet aangezuiverd worden door betaling van 't verschuldigde vóór of op den vervaldag van elken termijn (59).

VI.

Bijzondere bepalingen omtrent den inlandschen wijn.

Art. 29. Als fabrikanten van belastbaren inlandschen wijn worden aangemerkt zij, die, elders dan in een azijnmakerij, sappen trekken uit of aftreksels maken van druiven, rozijnen, krenten en alle andere versche of gedroogde boomvruchten, behalve aalbessen of frambozen, onverschillig of zij die sappen of aftreksels al dan niet in gisting brengen.

Hiervan is uitgezonderd het vervaardigen van vruchtensappen voor eigen huiselijk gebruik, in hoeveelheden van hoogsten 50 liter.

Art. 30. De hoeveelheid wijn, die volgens de aangifte des fabrikants en de opneming der ambtenaren vervaardigd wordt, strekt tot grondslag voor de heffing van den accijns.

De verordeningen omtrent de heffing en verzekering van dezen accijns worden bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld. (60). *1883 nr 63-64.*

Vijf jaren na hare uitvaardiging houden die verordeningen op van kracht te zijn.

Zij moeten binnen dien tijd door wettelijke bepalingen vervangen worden.

't Is verboden om een fabriek of inrichting tot het vervaardigen van belastbaren wijn in werking te hebben of te bren-

(57). De accijns, waarvoor de handelaar volgens art. 27^a is gedebiteerd op den 1^{en} Juli, moet dus worden aangezuiverd op den 15^{en} Septb. voor $\frac{1}{3}$, 15 Dec. $\frac{1}{3}$ en 15 Maart $\frac{1}{3}$; omdat de termijnen aanvangen op den 15^{en} Juni.

(58). De hoeveelheid wijn, ingeslagen op document afgegeven tusschen 1 Juli en 1 Oct., moet dus worden veraccijnsd op 15 Dec voor $\frac{1}{3}$, 15 Maart $\frac{1}{3}$ en 15 Juni $\frac{1}{3}$; omdat de termijnen aanvangen op 15 Septb.

(59) Er kan dus geen *overschrijving* van aflopend crediet plaats hebben. (Vz. 1870, n°. 128 § 34).

(60) Overtreding van die verordeningen, voor zooveel daarop bij art. 42 of bij de Alg. Wet geen straf is bedreigd, wordt beboet met *f* 50.— tot *f* 500.— (art. 43).

gen, zonder daarvan vooraf de aangiften te hebben gedaan, bij de voormelde verordeningen voorgeschreven (61).

Het in gisting brengen van andere dan de in 't vorig artikel vermelde zelfstandigheden, waaruit een alcohol houdende vloeistof kan worden verkregen, in panden niet vallende onder de bepalingen der wetten omtrent den accijns op 't gedistilleerd of de bieren en azijnen, wordt met het ongeoorloofd vervaardigen van wijn gelijk gesteld.

VII.

Algemeene bepalingen.

Art. 31. Er worden twee Commissiën van deskundigen ingesteld, eene te *Amsterdam* en eene te *Rotterdam*, waaraan opgedragen wordt om te beslissen in geschillen, die bij de toepassing dezer wet ontstaan omtrent de volgende vragen:

a. of aftreksels of sappen al of niet behooren tot die, omschreven bij art. 2 alinea. 3;

b. tot welke soort de wijnen behooren voor de toepassing van art. 4 en 24;

c. of een vloeistof voor de toepassing van art. 7 en 24, al of niet als drinkbare wijn is te beschouwen.

Iedere Commissie bestaat uit drie leden, waarvan een voorzittend lid door den Minister, één lid door de kamer van Koophandel en één door de Arr. Rechtbank benoemd en zoo noodig, ontslagen worden. De leden worden voor den tijd van *twee jaren* aangesteld, doch zijn op nieuw benoembaar.

Er worden op denzelfden voet voor elk der leden, en op hunne aanbeveling, een of twee plaatsvervangers benoemd, ten einde hen bij verhindering te vervangen.

De leden en hunne plaatsvervangers leggen in handen van den President der Rechtbank den eed of de belofte af, dat zij de hun opgedragen werkzaamheden, in overeenstemmig met de bepalingen dezer wet, ter goeder trouw zullen vervullen.

De Commissiën vergaderen op uitnoodiging van 't voorzittend lid, zoo dikwijls dit noodig is. Mocht een der leden ontbreken en voor dit lid ook geen plaatsvervanger beschikbaar zijn, dan treedt daarvoor in de plaats een door den voorzitter aan te wijzen controleur.

Aan elk der leden door de kamer van Koophandel en de Rechtbank benoemd wordt een vergoeding toegekend.

[†] (61) Op straffe van f 500.— boete en verbeurte der werktuigen (art. 42^d).

Art. 32. De bevoegdheid tot het verlangen eener herverificatie van wijn of van moeren en droeven blijft wederzijds voorbehouden bij alle opnemingen, in overeenstemming met de bepalingen dezer Wet en der Alg. Wet. (62). Die bevoegdheid is zoowel voor een gedeelte als voor de geheele partij verleend.

Wordt, bij geschil omtrent de punten bij art. 31 genoemd, met de tweede opneming volgens art. 150 Alg. Wet door een der partijen geen genoeg genomen, dan worden onverwijld proeven bij den Prov. Inspecteur bezorgd, ten einde tot onderzoek te worden voorgelegd aan de hiertoe aangewezen Commissie, wier uitspraak beslissend is.

In afwachting van die uitspraak kan de wijn ingeslagen, uitgeslagen en verzonden worden; mits, behalve de opgezondene, ook nog andere proeven bij den ontvanger of entreposeur worden nedergelegd en zoo noodig borg worde gesteld voor den accijns.

Wordt ten nadeele van den aangever of ander belanghebbende beslist, dan betaald hij f10. als vergoeding van kosten. (63).

Art. 33. De ambtenaren zijn bevoegd, om, bij opneming of verificatie, proeven te nemen van vloeistoffen en andere zelfstandigheden.

Zij geven van de proeven, die ze verlangen mede te nemen, een bewijs af.

De belanghebbende kan ook vorderen dat proeven worden genomen, mits hij flesschen of andere voorwerpen levere, geschikt tot berging van de hoeveelheid, welke de ambtenaren voor de proeven noodig achten. In geval van bekeuring worden de proeven in dubbel genomen.

De proeven, genomen volgens dit en 't vorig artikel, worden dadelijk verzegeld. De belanghebbende wordt uitgenoodigd om zijn cachet naast dat der ambtenaren op de proeven te plaatsen, of het papier, waarop 't cachet gesteld wordt, door zijne handteekening te waarmerken.

Art. 34. De uitsluiting, omschreven bij art. 275 litt. c Alg. Wet, wordt ten aanzien der borgstellingen voor wijn-accijns, opgeheven, mits dezelfde personen niet wederkeerig voor elkander borg zijn.

Art. 35. Bij uitvoer met afschrijving of bij doorvoer van wijn, geschiedt de uitvoer *langs de rivieren en te lande* alléén langs de kantoren daartoe bij KB. in 't bijzonder aangewezen. (64)

(62). Zie art. 150 Alg. Wet.

(63). Deze vergoeding wordt als buitengewone ontvangst verantwoord.

(Vz. 1870, n°. 128 § 37).

(64). Deze kantoren zijn aangewezen bij verz. 1870 n°. 147.

In bijzondere gevallen kan de Minister, onder de noodige voorzieningen, den uitvoer langs andere kantoren toelaten.

Art. 36. Het alcohol-gehalte van wijnen wordt bepaald op dezelfde wijs waarop, volgens de voorschriften, krachtens art. 3 § 1, Wet van 20 Juni 1862 Stbl. n°. 62 (vz. 1863 n°. 60.), de sterkte wordt opgenomen van gedistilleerd, dat vermengd of bereid is met zelfstandigheden, die de juiste opneming der sterkte met den vochtweger verhinderen.

Art. 37. De bepalingen dezer wet, ten aanzien van de handelaars of entrepositarissen, zijn ook van toepassing op vennootschappen van koophandel.

Art. 38. Moet een belanghebbende uitgenoodigd worden om bij eenige verrichting der ambtenaren tegenwoordig te zijn, of moet hem eenige aanzegging, uitnoodiging of uitreiking gedaan worden, dan kan dit bij zijne afwezigheid geschieden aan zijn gemachtigde, zijn meesterknecht of, in 't algemeen, aan dengene die namens of van wege hem tegenwoordig is.

Art. 39. De handelaar, die *verlengbaar crediet* geniet, of de entrepositaris is gehouden om, bij het opnemen of peilen van den voorraad wijn, de fusten zoodanig te doen plaatsens dat die opneming of peiling gevoelig kan geschieden, en, voor zoover de ambtenaren zulks vorderen, hokken, kisten of manden gebottelde wijn te doen ontpakken.

In geval van nalatigheid ten deze, worden, bij opneming volgens art. 19, de fusten of flesschen, ten aanzien waarvan aan voormeld voorschrift niet wordt voldaan, buiten de opneming gelaten; terwijl bij andere opnemingen de werklieden en werktuigen, noodig om de bedoelde werkzaamheden te verrichten, door de ambtenaren in dienst genomen of aangeschaft worden, ten koste van den betrokken handelaar.

Bij opneming van gebottelden wijn *kunnen* (65) de ambtenaren, op verzoek van den belanghebbende, de hoeveelheid berekenen naar den inhoud van eenige ledige flesschen van gelijken vorm en grootte.

Art. 40. De art. 166, 167 en 169 der Alg. Wet gelden óók voor vervoer van wijn aan de *zezijde* op het terrein van toezicht, omschreven bij art. 177 dier Wet.

Art. 41. In verband met art. 2 dezer Wet, worden, met wijziging van het tarief van invoerrechten, *appel-* en *peerendrank* vrijgesteld van invoerrecht. (66).

(65). d. i. dus geen *verplichting* (Memorie van toelichting).

(66). Die dranken zijn nu als *wijn* belast en worden dus als accijnsgoed beschouwd en behandeld.

VIII.

Boeten en straffen.

Art. 42. De hierna vermelde overtredingen worden gestraft als volgt:

a. de overtreding bedoeld bij de laatste alinea van art. 19, met een boete ten bedrage van den accijns der hoeveelheid, welke boven de toegelaten speling te kort is bevonden;

b. overtreding van 't verbod van art. 24, met een boete van $10 \times$ den accijns van den wijn die niet aan de vereischten voldoet;

c. Het verrichten van hetgeen bij art. 5, de eerste twee alinea's van art. 6 of de laatste alinea van art. 20 verboden is, met een boete van *f* 50. tot *f* 300;

d. het in werking hebben of brengen van een fabriek of inrichting, waarin, in strijd met art. 30, wijn wordt vervaardigd, met een boete ten laste van den bezitter der fabriek of inrichting, van *f* 500. en verbeurte der in gebruik bevonden werktuigen.

Art. 43. Overtreding van de voorschriften der verordeningen, bedoeld bij art. 30, voor zoover daartegen bij art. 42 of bij de Alg. Wet, geen straf is bedreigd, wordt gestraft met een boete van *f* 50 tot *f* 500.

IX.

Overgangs- en slotbepalingen.

Art. 44. Bij verandering van een particulier entrepôt in een bergplaats onder verlengbaar crediet, met overschrijving van den voorraad op de credietrekening, kan, voor den wijn op fust voorhanden, dezelfde korting voor moeren en droeven worden toegerekend als volgens art. 4; mits tot geen hooger bedrag dan waarvoor nog korting kan worden genoten volgens de entrepôt-rekening.

SUIKER.

Wet van 2 Juni ¹⁸⁶⁵ ~~1845~~, Stbl. n°. 63, (verz. 1865 n°. 48) enz.

I.

Bedrag van den accijns.

Art. 1. Er wordt een accijns geheven op de suiker, ten bedrage van f 27 per 100 kilogr. *drooge witte broodsuiker*, en voor grootere of kleinere hoeveelheden naar evenredigheid.

Art. 2 § 1. Andere dan drooge witte broodsuiker wordt naar hare soort en hoedanigheid in de percentsgewijze verhouding, welke hierachter in kolom 3 is aangewezen, tot het voormeld bedrag belast (1).

(1) Zie de instructie omtrent de klassificatiën en verificatiën van suiker, bij vz. 1867, n°. 120.

SOORT EN KLASSE	Gewone nummers der Java-Suikers, in elke klasse val- lende.	Verhouding (de drooge witte brood- suiker als eenheid gesteld.	Bedrag van den accijns per 100 klgr., in verband met art. 1 berekend naar de verhoudingen der voor- gaande kolom. (Bij wijziging der verhoudingen krachtens art. 3 en 5, wordt het accijns-bedrag daarmede in verband gebracht).
DER SUIKER.			
Geraffineerde en daarmede gelijk gestelde suikers.	Melis en lompen; en alle gebroken, ge- stampte, gemalen, poeder- en geturbi- neerde suikers bo- ven het Java-nom- mer 20	(2)	f 27.00
	Kandij	1,07	" 28.89
Ruwe suikers.	Eerste klasse 18—15	0,94	" 25.38
	Tweede " 14—10	0,88	" 23.76
	Derde " 9—7	0,80	" 21.60
	Vierde " ben. 7	0,67	" 18.09
	Buitengewone klasse. 20 en 19	gelijk gesteld met de eerste klasse.
Basterden, — in klassen verdeeld als de ruwe suikers			gelijk de ruwe suikers (4).
Melado, — waaronder mede begre- pen worden alle suikersappen, on- afgewerkte stroop en melasse (5) welke meer dan tien pct. vaste, voornamelijk uit greinachtige sui- ker samengestelde bestanddeelen bevatten, of in vloeibaren staat een suikergehalte hebben van meer dan vijftig pct.		0,67	f 18.09
Druivensuiker, — vaste, korrel- achtige en poedersuiker uit zet- meel (6)		0,67	" 18.09

(2). Bij herleiding van ruwe suiker of basterden tot drooge witte broodsuiker, moet de breuk van $\frac{1}{2}$ klgr. verwaarloosd en daarboven voor een geheel genomen worden. Is meer dan een suikersoort in hetzelfde document begrepen, dan moet het forcement genomen worden op het totaal der verschillende herleidingen. (Res. 15 Mei 1868, n°. 18).

(3). Ingevolge art. 5 der wet zijn deze rendementen vastgesteld na afge-
loopen proefstokingen te Keulen, ten overstaan van gevolmachtigden voor
Nederland, België, Frankrijk en Groot-Brittannië. (Vz. 1867, n°. 48).

(4). De accijns voor ruwe suikers en basterden mag alleen geheven wor-
den op de hiertoe aangewezen kantoren. (art. 12 wet, en vz. 1865 n°. 64 § 2).

(5). Voor afgewerkte stroop of melasse, ingevoerd over kantoren voor
invoer van ruwe suiker aangewezen, wordt slechts f 6.— betaald.

(Art. 40 § 1b).

(6). Bij vz. 1866, n°. 117, is voorgeschreven hoe men druivensuiker
(glucose) van aardappelmeel kan onderscheiden.

§ 2. De ruwe suiker en de basterden, tusschen twee opvolgende klassen inliggende, worden beschouwd te behooren tot de laagste dier klassen. (7).

Art. 3. (8).

Art. 4. (9).

Art. 5. (10).

II.

Inlandsche suikerfabrieken (11).

III.

Invoer, tarra.

Art. 10 § 1. De accijns is verschuldigd bij den invoer en wordt berekend naar het door ambtenaren opgenomen gewicht der suiker en naar de soort en klasse bij de verificatie bepaald (12).

§ 2. Voor ingevoerde suiker, die niet bestemd is ten doorvoer, noch tot opslag in entrepôt of onder genot van crediet, moet de accijns betaald worden op gewone kwitantie, aan het kantoor van invoer of het betalings-kantoor of wel op de losplaats.

Art. 11 § 1. Bij invoer van *ruwe rietsuiker* en van *melado* wordt slechts het *bruto* gewicht opgenomen (13). Daarop wordt de volgende tarra verleend:

voor alle houten kisten en vaten 13 *ten honderd*;

voor kanassers en kranjangs 8 *ten honderd*;

voor dubbele zakken en alle andere dubbele emballage 4 en

voor enkele 2 *ten honderd* (14).

(7). Wanneer ze dus invallen tusschen de 1^e en de 2^e klasse, worden ze geacht te behooren tot de 2^e klasse.

(8) Omdat reeds aan art. 3 van 't verdrag van 8 Nov. 1864 uitvoering is gegeven, (vz. 1867, n°. 48), is deze bepaling vervallen.

(9). Ingetrokken.

(10). De wijzigingen waarvan hier sprake is, hebben reeds plaats gehad. (Zie vz. 1867, n°. 48).

(11). De bepalingen omtrent de binnenlandsche suiker zijn in een afzonderlijke wet opgenomen, bij verz. 1867, n°. 118.

(12). De instructie omtrent de classificatie en verificatie is opgenomen in vz. 1867, n°. 120 en komt in dit werk voor bij art. 35 van deze wet.

(13). Alleen voor *ruwe rietsuiker* en *melado* kan alzoo *tarra* toegekend worden; voor alle andere suikers moet het *netto* gewicht opgenomen worden. (Vz. 1865, n°. 64, § 4).

(14). De tarra is bepaald overeenkomstig art. 15 van het verdrag verz. 1865 n°. 65. Bij 't berekenen der tarra wordt de breuk van $\frac{1}{2}$ klgr.

§ 2. Geschiedt echter de invoer in andere dan in gewone emballage voor de ruwe suiker, welke van buiten Europa wordt aangevoerd, dan wordt het *netto* gewicht opgenomen, welke opneming steeds moet plaats hebben bij invoer van *ruwe beetwortsuiker* en van alle andere dan ruwe suikers.

§ 3. Ook kan de belanghebbende, niet tevreden met de bedoelde *tarra*, bij de aangifte tot invoer of tot uitslag uit publiek entrepôt, vorderen dat het *netto* gewicht worde opgenomen.

Art. 12. Bij invoer van ruwe suiker of basterden, anders dan op de losplaatsen of langs de kantoren, hiertoe in 't bijzonder aangewezen (15), wordt de accijns daarvoor berekend als voor *drooge witte broodsuiker*.

Art. 13. De ingevoerde suiker, in een colli te zamen gepakt, moet van eene en dezelfde soort en hoedanigheid zijn.

Is dit niet het geval, dan wordt de accijns van de in het colli bevonden hoeveelheid, berekend naar de daarin bevonden hoogstbelaste suikersoort, onverminderd de straf wegens overtreding der vorige alinea, indien de hooger belaste suiker blijkbaar op bedriegelijke wijze tusschen andere gepakt of verborgen is (16).

IV.

Crediet, debiteering en crediteering der rekening.

Art. 14. Aan de raffinadeurs en aan de handelaars wordt tegen het stellen van voldoende zekerheid (17), crediet verleend voor den accijns van de *ruwe suiker*, welke zij in hunne raffinaderijen of bergplaatsen, onder eigen beheer, met hoeveelheden van minstens 500 klgr. inslaan.

Art. 15. § 1. De raffinadeur of handelaar, die ruwe suiker met genot van crediet wil inslaan, moet schriftelijk verklaren dat hij voor den accijns verlangt te worden gedebiteerd, en zulks terstond bij de aangifte tot invoer, tot uitslag uit een entrepôt of suikerfabriek. In geval die aangifte niet wordt gedaan ten kantore

verwaarloosd, en die boven $\frac{1}{2}$ klgr. voor een vol klgr. genomen. (Res. 22 Januari 1868 n°. 47)

(15). Bij verz. 1865 n°. 57.

(16). Die straf is: verbeurte der suiker en boete van $10 \times$ accijns voor de volle hoeveelheid in 't colli bevat. (Art. 41 § 2).

(17). Zie omtrent de borgstellingen art. 275 der Alg. wet, in verband met art. 19 van deze wet.

waar zijn rekening gehouden wordt, levert hij, vóór den inslag, aan dat kantoor een afzonderlijke aangifte in (18).

§ 2. De inslag wordt gerekend plaats te hebben op den dag der aangifte tot invoer of uitslag, indien die aangifte geschiedt ter plaatse van inslag, en anders op den laatsten dag van den termijn voor het vervoer naar de bestemmingsplaats. De termijn tot het vervoer wordt ten kantore van afgifte in 't document vermeld.

§ 3. Wordt de afzonderlijke aangifte, in § 1 bedoeld, niet in tijds ingeleverd, dan wordt de debiteering geweigerd en het betrekkelijk document niet gezuiverd.

Art. 16 § 1. Er wordt één termijn van crediet geopend wegens de ruwe suiker, welke in den loop van elke week door iederen raffinadeur of handelaar is ingeslagen; met dien verstande, dat iedere termijn aanvangt te loopen op den laatsten dag der week.

§ 2. Alle termijnen van crediet wegens ingeslagen ruwe suiker door raffinadeurs en handelaars, vervallen na verloop van *twee maanden* (19).

§ 3. Aan *raffinadeurs*, die kandij voor exportatie vervaardigen, wordt een verlenging van crediet van *drie maanden* toegestaan boven den termijn van 't gewone crediet; doch 't maximum van 't bedrag, dat, wegens deze verlenging, mag blijven openstaan op de debiteering en waarvan de gewone termijn vervallen is, wordt bepaald op driemaal 't maandelijksche bedrag der afschrijvingen wegens uitvoer of opslag in entrepôt van kandij.

Als maatstaf, ter berekening van dit maandelijksche bedrag, strekken de afschrijvingen op de rekening gedaan, of in den loop des jaars, of over twee vorige jaren, naarmate dit voor den fabrikant het voordeeligst is. (20).

Art. 17 § 1. De rekening wordt gehouden ten kantore, waaronder de betrekkelijke raffinaderijen of bergplaatsen gelegen zijn (21).

(18). Bij *inslag* van ruwe suiker op crediet, elders dan ter losplaats, komt geen verificatie te pas. De debiteering geschiedt naar de hoeveelheid en klasse bij de *lossing* geconstateerd, zooals die in den volgbrief zijn vermeld. In 't certificaat van zuivering wordt dus noch hoeveelheid noch klasse opgenomen (Res. 22 Januari 1866 n°. 47).

(19). Wet van 15 Sept. 1866 vz. n°. 135 art. 1.

(20). Wet van 28 Juni 1868 Stbl. n°. 94 (verz. n°. 81) art. 2.

(21). De rekening wordt, zoowel in debet als credit, gehouden naar de *netto* hoeveelheden, herleid tot drooge witte broodsuiker, volgens de verhoudingen van art. 2 kolom 3. Deze herleide hoeveelheden en de geldsommen, berekend ad *f* 27.— per 100 klgr., worden opgeteld en moeten nagenoeg dezelfde uitkomst geven (vz. 1865 n°. 64 § 6).

§ 2. Op de rekening wordt als debet gebracht de accijns wegens gedane inslagen van *ruwe suiker*.

§ 3. De rekening met den *raffinadeur*, wegens ingeslagen ruwe suiker van de *eerste* tot en met de *vierde* klasse, kan worden aangezuiverd:

a. bij uitvoer naar buiten 'slands van *geraffineerde* suiker en *basterden*, overeenkomstig de bepalingen van dit en die van het volgend hoofdstuk (22);

b. bij opslag in entrepôt van *dergelijke* suikers, overeenkomstig de verdere bepalingen van dit en van hoofdstuk VI (23).

§ 4. Overigens wordt de rekening van den *raffinadeur* aangezuiverd door betaling van 't verschuldigde vóór of op den vervaldag van elken termijn. De rekening van den *handelaar* kan alléén door zoodanige betaling worden aangezuiverd. Overschrijving van crediet is verboden.

Art. 18 § 1. De crediteering, volgens art. 17 § 3^a, mag voorloopig geschieden zoodra de verklaring, voorgeschreven bij art. 69 der Alg. Wet, bij den ontvanger is ingekomen. De *raffinadeur* blijft in dit geval aansprakelijk voor 't bedrag der afschrijving, totdat de uitvoer heeft plaats gehad en het consent behoorlijk afgeteekend is terug ontvangen (24).

§ 2. De crediteering volgens § 3^b wordt niet verleend dan nadat het consent tot opslag in entrepôt, behoorlijk afgeteekend, bij den ontvanger is terug bezorgd.

§ 3. De voormelde crediteeringen geschieden steeds op den eerst geopend en nog geheel of gedeeltelijk onaangezuiverden termijn van crediet; doch kunnen slechts verleend worden gedurende de *eerste vijf weken* van elken *crediet-termijn*.

Van deze beperking zijn uitgezonderd de termijnen, aanvangende in de maanden Januari, Februari, November en December (25).

In geen geval mag crediteering worden verleend op een termijn, die, op het tijdstip der verificatie van de uitgevoerde of in entrepôt opgeslagen suiker, reeds vervallen was.

Art. 19. De uitsluiting van borgen, die zelve een openstaande rekening met het Rijk hebben, wordt opgeheven; mits dezelfde personen niet wederkeerig voor elkander borgen zijn.

Art. 275^c der Alg. Wet is dus, ten aanzien van den suikeraccijns, opgeheven.

(22). Uitvoer van *ruwe* suiker door *raffinadeurs* en *handelaars*, met *afschrijving*, kan niet plaats hebben. Evenmin overschrijving van crediet. (Vz. 1865 n°. 64 § 7. Zie ook art. 17 § 4 dezer wet).

(23). "*Dergelijke suikers*" d. i. *geraffineerde* suiker en *basterden*.

(24) Wat men door "behoorlijk afgeteekend" moet verstaan, volgt uit art. 26.

(25). Wet van 15 Sept. 1866 vz. n°. 135.

Uitvoer met afschrijving, van geraffineerde suikers en basterden.

Art. 20 § 1. Aan den raffinadeur, die *geraffineerde suiker* of *basterden* naar buiten 's lands verzendt, mits in hoeveelheden van minstens 100 klgr. kandij of 200 klgr. andere suiker, wordt afschrijving van accijns verleend tot een *gelijk bedrag* als dat, hetwelk bij invoer voor dezelfde suiker verschuldigd zou zijn, t. w. (26):

a. voor *kandij*, geheel geraffineerd en bewerkt, droog en doorschijnend;

b. voor *melis en lompen*, zuiver uitgedekt, goed droog, en van boven tot onder ook van binnen blank;

c. voor *witte geturbineerde suiker*, zoo volkomen gezuiverd en gedroogd als de onder b bedoelde melis, en overigens overeenkomende met het hiervoor vast te stellen standmonster;

d. voor *basterden* van de eerste, tweede, derde of vierde klasse.

§ 2. Voor de toepassing van dit artikel worden met basterden van de eerste klasse gelijk gesteld: kandij, witte geraffineerde en witte geturbineerde suiker, niet vallende onder de categoriën, waarvoor een hoogere afschrijving is toegekend.

Art. 21 § 1. De melis en lompen, bedoeld bij § 1 b van 't vorig artikel, moeten in brooden ter verificatie worden vertoond en kunnen bij twijfel of zij aan de vereischten voldoen, door de ambtenaren worden door midden geslagen.

§ 2. Na accoord bevinding bij verificatie, kunnen de brooden gebroken, gestampt of gemalen worden, met behoud van 't recht op afschrijving; mits het breken, stampen of malen, zoowel als het inpakken der suiker, geschiede onder onafgebroken toezicht van ambtenaren, die de collis terstond van looden of zegels voorzien.

§ 3. De witte geturbineerde suiker, bedoeld bij § 1^c van 't vorig artikel, moet den ambtenaren vóór het inpakken vertoond en vervolgens onder hun toezicht ingepakt worden, waarna zij de collis terstond van looden of zegels voorzien.

Art. 22 § 1. De raffinadeur kan een partij uit te voeren suiker in haar geheel of in gedeelten doen inladen op voorloopige aangiften. Die aangiften worden afgegeven uit een door den ontvanger gewaarmerkt register (27).

(26). Voor uitvoer van *ruwe suiker* is geen afschrijving toegestaan.

(Art 17 § 3 en 4 der Wet. § 7 vz. 1865 n°. 64).

Evenmin voor uitvoer van *stroop* of *melasse*. (vz. 1865 n°. 65 art. 11).

(27). Zie vz. 1865 n°. 64 § 7.

§ 2. In dit geval geschiedt de verificatie op elke aangifte en is, bij bevinding van een beboetbaar verschil, dezelfde straf van toepassing als bij verificatie op een consent tot uitvoer.

§ 3. De voorloopige aangiften worden na afteekening aan den belanghebbende teruggegeven. Hij vermeldt die in zijne nadere aangifte tot het bekomen van een consent, hetwelk, tegen in-trekking der voorloopige aangiften, door de betrokken ambtenaren wordt afgeteekend, tenzij eene herverificatie van de geheele partij mocht verlangd worden.

Art. 23 § 1. De raffinadeur moet de soort der uit te voeren suiker in dier voege aangeven, dat duidelijk blijke tot welke *categorie* van art. 20 zij behoort (28).

§ 2. De suiker, aangegeven als tot dezelfde *categorie* te behooren, mag niet vermengd zijn met, noch voor een gedeelte bestaan uit suiker van andere soort of hoedanigheid, waarvoor een geringere afschrijving is toegekend. Bij overtreding van dit verbod wordt, onverminderd de beloopte boete (29), de afschrijving voor de geheele alzo aangegeven partij slechts naar de bevonden geringste soort van suiker berekend.

Art. 24 § 1. In de aangiften en voorloopige aangiften tot uitvoer moet zoowel het *bruto* als het *netto* gewicht van elke soort van suiker worden opgegeven. (30).

§ 2. Diezelfde opgave moet bovendien in een onderteekende en bij de aangifte of voorloopige aangifte te voegen lijst voor elk colli afzonderlijk geschieden, behalve voor kandij gepakt in collis elk van hoogstens 50 klgr.

§ 3. Elk colli moet van een opschrift voorzien zijn, waarin het bruto en netto gewicht is vermeld.

Art. 25 § 1. Onder het op te geven netto gewicht mag geen papier of touw, waarmede de brooden omwonden zijn, of eenig ander gedeelte der emballage begrepen worden.

(28). Door "*categorie*" te verstaan de hoofdonterscheidingen bedoeld bij art. 20. (Vz. 1867 n°. 120 § 16a).

De *klasse* der basterdsuikers behoeft dus niet te worden aangegeven. Deze wordt bepaald door de ambtenaren of, bij geschil, door de commissie. (vz. 1867 n°. 120 § 16b.)

(29) Boete, *tienmaal* 't verschil tusschen de afschrijving volgens aangifte en die volgens verificatie. Ingeval de suiker echter op bedriegelijke wijze onder andere gepakt of verborgen is, is ze verbeurd en bedraagt de boete tienmaal 't bedrag der afschrijving volgens aangifte. (Art. 41 § 3).

(30). De aangevers blijven aansprakelijk voor het opgegeven bruto en netto gewicht, ook al is een ambtenaar bij het inpakken of afwegen (art. 21) tegenwoordig geweest. (Vz. 1865 n°. 64 § 8).

§ 2. Het is verboden het netto gewicht *hooger* op te geven dan het werkelijk is (31). Er wordt evenwel een boetvrije speling van *een ten honderd* daarop toegelaten, doch het document wordt slechts afgeteekend in verhouding tot het minder bevondene, evenredig berekend over de volle aangegeven hoeveelheid, indien bij verificatie van eenige collis mocht blijken, dat de raffinadeur het ware gewicht met die speling of met een gedeelte er van verhoogd heeft.

§ 3. Wordt op 't netto gewicht van één of enkele collis een grooter verschil bevonden dan van *een ten honderd*, dan kan de raffinadeur, wegens dat verschil, bekeurd worden, indien de ambtenaren niet tot de grondige opneming van de geheele partij verlangen over te gaan. De raffinadeur kan echter de opneming van de geheele partij vorderen, mits terstond bij de bekeuring of althans *vóór* dat de collis buiten toezicht zijn geweest. In dit geval is hij alleen boetschuldig, indien het gezamenlijk gewicht van de geheele partij meer dan *een ten honderd* te hoog is aangegeven.

Art. 26 § 1. De consenten tot uitvoer van suiker worden niet als behoorlijk afgeteekend beschouwd tenzij, onverminderd de gewone verklaring der ambtenaren, dat de uitvoer heeft plaats gehad, in de hierna vermelde gevallen, nader en uiterlijk binnen den in 't consent bepaalden tijd, (32) bij den ontvanger, die het heeft afgegeven, het bewijs worde overgelegd dat de suiker in 't land van bestemming met het opgegeven vervoermiddel is ingevoerd; te weten:

a. bij uitvoer van alle soorten van suiker (33) langs de ri-

(31). Op te *lage* aangifte is geen boete gesteld.

Waarom niet?

Bij *onderwicht* op één of enkele collis eener partij:

van 1 tot 5%, $5 \times$ 't bedrag der afschrijving naar de aangifte;

van 5% en hooger, $10 \times$ dat bedrag.

Bovendien verbeurdverklaring der suiker, als het onderwicht boven 10% klimt of indien 't gewicht is vergroot door bijvoeging van zand of andere vreemde bestanddeelen. (Art. 41 § 4).

Bij onderwicht op een *geheele* partij, boete, als boven; doch alleen te berekenen over 't bevonden *onderwicht*, tenzij bij bedriegelijke vergrooting der partij door vreemde bestanddeelen. (Art. 41 § 5).

Het ontbreken van één of meer *collis*, f 100.— boete voor elk ontbrekend colli, ongeacht het al of niet bestaan van een beboetbaar onderwicht op de geheele partij. (Art. 41 § 6).

(32). Deze tijdbepaling in 't document mag niet worden nagelaten omdat anders deze wetsbepaling geheel illusoir zou worden gemaakt (vz. 1866 n°. 109).

(33). Natuurlijk behalve *ruwe suiker*, *melasse* en *strop*. (Zie art. 20 § 1).

vieren en te lande, alsmede ter zee, met kleinere schepen dan van 50 last;

b. bij uitvoer ter zee, ook met grootere schepen van melis en lompen en van gebroken of geturbineerde suiker, anders dan in fust van minstens 80 klgr. geschikt om te worden verzegeld of geplombeerd (34). De eerste ambtenaar ter plaatse van inlading kan, vóór de verzending, vrijstelling van deze verplichting verleenen, wanneer hem op voldoende wijze is aangetoond dat de verzending werkelijk naar het opgegeven land geschiedt.

§ 2. Het bewijs moet bestaan in een verklaring van ambtenaren der belastingen of andere openbare beambten in 't land van bestemming, en moet, daár, waar een Nederlandsch consul of agent aanwezig is, door dezen zijn gelegaliseerd. Het kan des noods worden vervangen door andere stukken, waaruit ten genoegen van den ontvanger duidelijk blijkt, dat de suiker ter bestemmings-plaats is aangekomen, of dat dit door omstandigheden, onafhankelijk van den wil des vervoerders, is belet geworden.

Art. 27. Bij een kortstondig oponthoud binnen 'slands van op consenten tot uitvoer verzonden suiker, kan deze tijdelijk worden opgeslagen, op denzelfden voet als bij art. 82 en 83 der Alg. Wet voor doorvoergoederen is toegelaten.

VI.

Opslag in entrepôt en doorvoer (35).

Art. 28. Opslag van suiker in entrepôt wordt alleen toegelaten:

a. voor *ruwe* suiker, in de plaatsen, krachtens art. 12, voor den invoer opengesteld, alsmede in zoodanige andere plaatsen, waar ééne of meer suikerfabrieken of raffinaderijen zijn of worden gevestigd;

(34). Heeft deze uitvoer dus plaats in fusten van 80 klgr. of meerdere zwaarte, geschikt om verzegeld of geplombeerd te worden, dan wordt het bedoelde bewijs niet vereischt, tenzij zij ze geladen zijn in schepen van minder dan 50 last.

(35). Wanneer ruwe suiker uit een zeeschip is gelost en elders wordt opgeslagen, wordt geen accijns gevorderd van een onderwicht van ben. 1%, doch het document voor de werkelijk bevonden hoeveelheid afgeteekend.

Bevindt men een grooter onderwicht, dan wordt de accijns er van ingevorderd en wel naar de klasse van de suiker, waarop de ondermaat bevonden is, of, bij twijfel, naar de hoogste klasse bij verificatie geconstateerd.

(Vz. 1866 no. 66).

b. voor *geraffineerde* suiker en *basterden*, in vóór den invoer ter zee aangewezen losplaatsen, alsmede in zoodanige andere plaatsen, als hiertoe, in het belang van den handel, zoo noodig zullen worden aangewezen;

een en ander voor zoover in de onder *a* of *b* bedoelde plaatsen een publiek entrepôt bestaat, of het genot van particulier entrepôt voor suiker is of nader wordt toegekend.

Art. 29. Het *particulier* entrepôt voor *geraffineerde* suiker, alsmede voor *ruwe* suiker *rechtstreeks uit zeeschepen opgeslagen*, wordt voor de toepassing van deze en van de Alg. Wet met *publiek* entrepôt gelijk gesteld, mits de betrekkelijke panden zoodanig gelegen en ingericht zijn dat, buiten voorweten der Administratie, alleen door het plegen van geweld toegang tot de bergplaatsen kan verkregen worden, en deze in 't bijzonder zijn goedgekeurd om onder het genot der voordeelen, welke uit de bepalingen van dit artikel voortvloeien, tot opslag van suiker gebezigd te worden (36).

Art. 30. 't Minimum der hoeveelheid binnenlandsche of vreemde suiker, welke in entrepôt kan worden opgeslagen, wordt, zoolwel voor de *ruwe* (37) als voor de *geraffineerde* en de *basterden*, bepaald op 500 klgr. Dit minimum is ook van toepassing bij overschrijving in 't entrepôt en bij vervoer van 't eene entrepôt naar 't andere (38).

Art. 31. *Uitslag* uit entrepôt mag niet plaats hebben in geringere hoeveelheden dan de hierna vermelde :

a. voor suiker, bestemd ten doorvoer of tot uitvoer met afschrijving, 200 klgr. ruwe suiker, 100 klgr. kandij, 200 klgr. andere *geraffineerde* suiker of 200 klgr. *basterden*;

b. voor ruwe suiker, bestemd tot inslag onder genot van crediet, 500 klgr.;

c. voor alle soorten van suiker, bestemd tot uitslag met betaling van accijns, 200 klgr.; tenzij voor een restant-partij.

Art. 32 § 1. Aan den raffinadeur, die *geraffineerde* suiker of *basterden* verzendt of aflevert met bestemming tot opslag in entrepôt, hetzij op *eigen* naam, 't zij op naam van een *hande-*

(36). Voor *geraffineerde* suiker en voor *ruwe* suiker, *rechtstreeks uit zee aangevoerd* en opgeslagen in zoodanig *particulier* entrepôt, is dus de entrepôtaris niet verantwoordelijk voor *vermis* in entrepôt, maar betaalt hij alleen voor de hoeveelheden die worden *uitgeslagen*. (Art. 97 Alg. wet).

(37). "*Ruwe*," d. i. de ingevoerde of van inlandsch suikerfabrieken afkomstige ruwe suiker. Noch een *raffinadeur*, noch een *handelaar* kan ruwe suiker in entrepôt overbrengen. (Zie art. 17 § 3^a, in verband met art. 32 § 2).

(38). Overschrijving in 't entrepôt is toegestaan bij art. 98 Alg. Wet.

laar of makelaar, wordt dezelfde afschrijving toegekend als bij uitvoer dier suikers naar buiten 's lands (39).

§ 2. Op de aangiften en op de consenten tot dien opslag worden de bepalingen van art. 22 tot en met 25 van toepassing verklaard (40).

Art. 33 § 1. De geraffineerde suikers en basterden, door raffineurs in entrepôt opgeslagen, kunnen door hen, op wier naam zij op de entrepôt-rekening zijn ingeschreven, worden uitgeslagen:

a. met betaling van den accijns;

b. met bestemming naar buiten 's lands, mits onder borgstelling voor den accijns (41).

§ 2. Ingeval van litt. b is de aangever onderworpen aan de bepalingen, nopens de aangiften en consenten tot uitvoer van art. 22 tot en met 27 van deze wet en van hoofdstuk IX der Alg. Wet (42).

Art. 34. Bij doorvoer van suiker zijn op de transito-paspoorten dezelfde bepalingen omtrent het leveren van een bewijs van aankomst in 't land van bestemming van toepassing, als bij art. 26 met opzicht tot de consenten tot uitvoer, zijn vastgesteld.

VII.

Algemeene bepalingen.

Art. 35. § 1. De standmonsters tot het bepalen der klassen van de ruwe suikers en basterden en tot het onderscheiden der geraffineerde suikers, even als de voorschriften bij deze verrichtingen in acht te nemen, zijn door den Minister vastgesteld bij instructie, verz. 1867 n°. 120. Die instructie houdt in:

§ 1. De klassificatiën, welke te *Amsterdam* en *Rotterdam* moeten verricht worden, geschieden in den regel door een visiteur-suikerkeurder met een kommies-suikerkeurder, of door twee visiteurs-suikerkeurders. Alleen bij ontstentenis of verhindering

(39). Deze opslag in entrepôt blijft dus niet beperkt tot den raffineur, noch tot de plaats van raffinade, maar kan ook geschieden ten name van *derden*; altijd evenwel in hoeveelheden van minsten 500 klgr. (art. 30). Vz. 1865 n°. 64 § 9.

(40). De boeten bij overtreding van art. 23 en 25 zijn ook ten deze van toepassing. (Art. 41 § 3 al. 2, § 4 al. 3).

(41). Die suikers kunnen dus niet weer op crediet genomen worden. Dit zou trouwens ook aanleiding kunnen geven tot een eeuwig durend crediet.

(42). De boeten bij overtreding van art. 23 en 25 zijn ook ten deze van toepassing. (Art. 41 § 3 al. 2 en § 4 al. 3).

van een dergelijken visiteur kunnen kommiezen-suikerkeurders daarmede worden belast. Bij verschil van gevoelen tusschen de twee aangewezen keurders beslist de betrokken controleur.

§ 2 De klassificatie der suiker, ingevoerd en in entrepôt opgeslagen op den voet van art. 1^b. K. B. van 19 Juli 1865 (verz. n°. 57) of van de K. B. van 21 Febr. 1866 (Stbl. n°. 13) en van 27 Maart 1867 (Stbl. n°. 17) (43), geschiedt:

voor Harlingen	}	te Amsterdam.
en Groningen		
voor Dordrecht,	}	te Rotterdam.
» Schiedam		
en Middelburg		

§ 3. In alle andere gevallen, waarin klassificatiën van suiker buiten *Amsterdam* of *Rotterdam* moeten plaats hebben, geschieden die door twee kommiezen-suikerkeurders. Bij verschil van gevoelen tusschen de aangewezen keurders beslist de betrokken controleur.

§ 4. De klassificatiën geschieden overeenkomstig de standmonsters en bijzondere voorschriften, krachtens art. 35 der Wet van 1865 (vz. n°. 48) vastgesteld.

De ambtenaren vragen den belanghebbende, die bij de klassificatie tegenwoordig is, terstond of hij daarmede al dan niet genoegen neemt, en geven hem anders, steeds zoo spoedig mogelijk, schriftelijk kennis van de uitkomst, met uitnoodiging om, uiterlijk binnen den in § 5 bepaalden termijn, te verklaren of hij daarmede al dan niet genoegen neemt. (44).

§ 5. De belanghebbende die eene herverificatie (tweede opneming) verlangt, wegens eene te *Amsterdam* en *Rotterdam* verrichte klassificatie, geeft dit schriftelijk te kennen aan den controleur voor de actieve dienst ter plaatse waar de klassificatie is verricht, die alsdan een suikerkeurder aanwijst om, met een der con-

(43). Bij die besluiten is bepaald dat ruwe suikers en basterden aan de hier genoemde kantoren kunnen worden ingevoerd om, minstens gedurende tien dagen, in entrepôt te verblijven.

Wanneer die invoer plaats heeft *uit zee*, moet hij geschieden langs de gewone vaarwaters. De invoer langs de rivieren, moet geschieden langs de Schelde, den Rijn of het Kanaal van Terneuzen. (Vz. 1865 n°. 57 enz.)

(44). Bij kennisgeving model C. (§ 17).

troleurs, volgens art. 150 Alg. Wet, een tweede opneming te verrichten. Bedoelde kennisgeving moet *onverwijld* worden gedaan, indien de belanghebbende de suiker terstond tot zich wil nemen of verzenden, en anders uiterlijk binnen *drie dagen* nadat hem de uitkomst der classificatie is medegedeeld.

De uitkomst dezer herverificatie wordt aan den belanghebbende medegedeeld.

Neemt hij ook daarmede, blijkens een nadere binnen een gelijken termijn van *drie dagen* in te leveren kennisgeving aan de controleurs, geen genoegen, dan wordt overeenkomstig art. 37 §§ 2 en 3 der Wet van 1865 (vz. no. 48) gehandeld (45).

Na afloop van de boven bepaalde termijnen wordt geen herverificatie meer toegestaan.

De bij deze en de vorige § bedoelde kennisgevingen door of aan belanghebbenden, elders gevestigd dan op de plaats waar de classificatie of herverificatie is verricht, geschieden door tusschenkomst van de betrokken ontvangers.

§ 6. De belanghebbende, die een herverificatie verlangt, wegens een buiten *Amsterdam of Rotterdam* verrichte classificatie, geeft dit, binnen den in § 5 vermelden termijn, schriftelijk te kennen aan den ontvanger, die het betrekkelijk document heeft afgegeven.

De herverificatie (tweede opneming) geschiedt alsdan te *Rotterdam*.

Tot dit einde worden twee verzegelde monsters, met het document of extract er van, door den ontvanger aan zijn controleur gezonden en door deze aan zijne ambtgenooten te *Rotterdam*, door wien onverwijld een visiteur-suikerkeurder wordt aangewezen om de tweede opneming te verrichten. Een der monsters wordt door den visiteur verzegeld bewaard, om te dienen wanneer nader de uitspraak der Commissie mocht worden ingeroepen, het andere wordt met het document of extract, door tusschenkomst van de controleurs, teruggezonden.

Op deze herverificatiën zijn de vier laatste zinsneden van de vorige § van toepassing.

§ 7. Wordt de ingevoerde suiker, welke niet bestemd is om te

(45). Dan worden monsters genomen en opgezonden aan de Commissie, ter beslissing. (Zie art. 37 hierna).

worden opgeslagen ter losplaats, terstond na de eerste lossing, onder toezicht der ambtenaren overgeladen en onder verzegeling of bewaking naar *Amsterdam* of *Rotterdam* verzonden, dan kan, op verzoek van den belanghebbende, de klassificatie worden verschoven tot op de bestemmingsplaats, mits de aangever borg stelle voor den accijns ad f 27. per 100 kilogr. en zich verbindt om dien accijns desgevorderd te voldoen voor de hoeveelheid suiker, waarvoor de volgbrief niet of niet behoorlijk gezuiverd wordt terug bezorgd.

§ 8. Ook kan den belanghebbende worden toegestaan om een partij ingevoerde suiker terstond na lossing tot zich te nemen of te verzenden, na dat de monster-trekking, doch vóór dat de eerste klassificatie heeft plaats gehad, onder voorwaarde van borgstelling en c. q. van accijnsbetaling als bij § 7. Hij moet daarbij tevens uitdrukkelijk verklaren, dat hij de monsters, zooals die door de ambtenaren zijn genomen en bijeen gevoegd zijn of zullen worden, ook voor de herverificatie en voor de uitspraak der Commissie — zoo die worden gevraagd — voor geldig zal erkennen.

§ 9. Verlangt eindelijk de belanghebbende, nadat ten aanzien van de klassebepaling herverificatie is gevraagd, een partij suiker af te leveren of te verzenden, nadat de eerste klassificatie, doch vóór dat de tweede opneming, krachtens art. 150 Alg. Wet, heeft plaats gehad, dan kan hem dit insgelijks worden toegelaten, onder gelijke voorwaarden als zulks bij art. 37 § 3 der Wet van 1865 na de evenbedoelde tweede opneming, doch vóór de uitspraak der Commissie, is toegestaan.

§ 10. In de gevallen bij §§ 7, 8 en 9 voorzien, wordt deswege op de documenten een aantekening gesteld (46), terwijl in de gevallen, bedoeld bij §§ 8 en 9, afzonderlijke verklaringen nopens den afloop der klassificatie of herverificatie worden afgegeven door den ontvanger, die de documenten heeft uitgereikt, welke verklaringen aan den betrokken ontvanger of entreposeur ter bestemmingsplaats worden gezonden, om aan de bedoelde documenten vastgehecht te worden.

(46). Door den ambtenaar bij wien de aanvraag tot herverificatie ingeleverd wordt. (Zie § 6). In spoed vereischende gevallen kan de aantekening geschieden door de ambtenaren die de verificatie verricht hebben; mits hen dan ook de aanvraag worde ter hand gesteld, ter inlevering aan den betrokken controleur of ontvanger. (Vz. 1868 n°. 47).

§ 11. Voorts worden in de volgende gevallen met de extract-volgbrieven naar de bestemmings-plaats verzonden:

a. indien de suiker bij de lossing alleen gewogen is, maar volgens § 7 ter bestemmings-plaats nog moet worden gesorteerd, het *losboekje* lit. A (47);

b. indien de suiker, na bij de lossing te zijn gewogen en gesorteerd, tot opslag in entrepôt naar elders verzonden wordt: het *losboekje* lit. A en de *ontledingsstaten* lit. B (48);

c. indien de suiker uit entrepôt verzonden wordt, met bestemming om elders op nieuw te worden geëntreposeerd, de *verificatiestatens* lit. D (49);

§ 12. Is, bij het verzenden van ruwe suiker, met bestemming om elders in entrepôt of op crediet te worden opgeslagen, de klasse niet in 't document of extract er van vermeld, dan wordt de uitkomst der klassificatie in 't certificaat van zuivering uit de betrekkelijke verklaringen overgenomen.

§ 13. De vreemde ruwe suikers, welke in entrepôt worden opgeslagen, worden bij of zoo spoedig mogelijk na den opslag geklasseerd.

Op de eenmaal vastgestelde klassificatie of herklassificatie wordt niet teruggekomen, wanneer de merken en nos. der collis duidelijk te onderscheiden zijn, geene verpakking of verandering van collis heeft plaats gehad buiten voorkennis van den entreposeur, en de monsters, welke bij den uitslag proefsgewijze uit enkele collis moeten genomen worden, niet merkbaar van 't vroeger bepaalde standnummer afwijken (50).

§ 14. De klassificatie der *ten doorvoer* bestemde suikers kan op machtiging des controleurs worden nagelaten, mits de aangever, met opzicht tot de borgstelling en c. q. van de accijnsbetaling, zich verbindt op denzelfden voet als volgens § 7.

§ 15. De verificatie van 't *gewicht* behoeft in de volgende

(47). Dient ter aanteekening van soort, merk, no., gewicht en handels-sortering der collis. (§ 17^a).

(48). Dienen tot het verzamelen der collis *per sortering*. (§ 17^b.)

(49). Dienen voor de uitslagen uit entrepôt. (§ 17^d).

(50). Wanneer de gestelde voorwaarden te zamengaan, geschiedt dus de crediteering der entrepôt-rekening en de betaling of debiteering c. q. naar de bij *inslag* in 't entrepôt gedane klassificatie.

gevallen insgelijks slechts proefsgewijs van eenige collis te geschieden, voor zoover alle collis een gelijk gewicht hebben, of 't gewicht *per colli* bij de Administratie bekend is en de merken en n^{os}. duidelijk te onderscheiden zijn; te weten:

a. bij opslag in en bij uitslag uit entrepôt, van inlandsche *ruwe* of van binnen 's lands *geraffineerde* suiker;

b. bij uitslag van vreemde ruwe suiker, uit publiek of daarmede gelijk gesteld entrepôt, met bestemming naar buiten 's lands;

c. bij uitslag uit een particulier entrepôt, waarop art. 29 der Wet van 1865, *niet* van toepassing is, met bestemming tot inslag op crediet bij den entrepositaris als raffinadeur, suikerfabrikant of handelaar.

De Inspecteurs te *Amsterdam* en *Rotterdam* worden voorts gemachtigd, om bij opslag in *publiek* entrepôt van vreemde ruwe suiker — in bijzondere gevallen en onder de vereischte voorwaarden nopens de opgave van het gewicht door den invoerder — de grondige weging niet te doen plaats hebben (51).

Art. 35. § 2 Monsters, met de standmonsters, bedoeld bij § 1 van dit artikel, overeenstemmende, zijn door de Administratie, ter inzage van belanghebbenden, nedergelegd bij de entrepreneurs te *Amsterdam* en te *Rotterdam*.

Art. 36. § 1. Er worden twee commissieën van deskundigen ingesteld, ééne te *Amsterdam* en ééne te *Rotterdam*, waaraan opgedragen wordt om in geschillen omtrent de soort, klasse of categorie van suiker te beslissen.

§ 2. Iedere commissie bestaat uit drie leden, waarvan een voorzittend lid door den Minister, een lid door de kamer van Koophandel en een door de Arr. Rechtbank benoemd en zoo noodig ontslagen wordt. De leden worden voor den tijd van twee jaren aangesteld, doch zijn op nieuw benoembaar.

§ 3. Er worden op denzelfden voet voor elk der leden, en op hunne aanbeveling, een of twee plaatsvervangers benoemd, ten einde hen bij verhindering te vervangen.

§ 4. Zij worden beeëdigd door den President der Rechtbank.

§ 5. Zij vergaderen op uitnoodiging van den voorzitter. Indien een lid afwezig en ook geen plaatsvervanger beschikbaar is, dan wijst de voorzitter daarvoor een controleur aan.

§ 6. Den leden, door de kamers van Koophandel en door de Rechtbanken benoemd, wordt een vergoeding toegekend.

(51). De overige bepalingen van deze instructie zijn, zooveel noodig, onder het bovenstaande opgenomen.

Art. 37. § 1. Bij alle opnemingen van suiker blijft de bevoegdheid tot het verlangen van herverificatie van de hoeveelheid of van de soort of klasse, wederzijdsch voorbehouden, zoowel voor een *gedeelte* als voor de geheele partij (52).

§ 2. De tweede opneming is, wat de *hoeveelheid* betreft, beslissend. Omtrent de *klassificatie* kan door beide partijen een derde opneming gevorderd worden. In dit geval worden onverwijld wederzijds verzegelde monsters bij den Prov. Inspecteur bezorgd, ten einde tot onderzoek te worden voorgelegd aan de hiertoe aangewezen Commissie, wier uitspraak beslissend is.

§ 3. In afwachting van die uitspraak kan de suiker ingeslagen, uitgeslagen of verzonden worden, mits, behalve de opgezondene, ook nog andere wederzijds verzegelde monsters bij den entreposeur of ontvanger worden nedergelegd, en borg worde gesteld voor den accijns, berekend naar de uitslag der hoogste opneming.

§ 4. Beslist de Commissie in overeenstemming met de opneming, dan betaalt de belanghebbende f10. vergoeding voor kosten.

Art. 38. § 1. Er wordt ontheffing verleend van 't betalen :

a. van expeditie- en visitatie-leges en van de leges wegens aantekeningen op alle documenten den accijns op de suiker betreffende;

b. van de kosten van weging, opneming of keuring van suiker, met uitzondering van die bedoeld bij art. 152 Alg. Wet (53);

c. van de kosten van verzegeling of plombeering van collis met suiker, alsmede van de kosten van verzegeling of plombeering van vaar- of voertuigen, voor zoover die verrichtingen wegens het laden van suiker plaats hebben;

d. van de kosten der waarschuwing, voorgeschreven bij art. 288 Alg. Wet.

§ 2. De invoerder, raffinadeur of andere belanghebbende is echter verplicht om bij de onder lit. b bedoelde weging, opneming of keuring, het vereischte werkvolk te verschaffen, alsmede, zoo noodig, voorwerpen geschikt om de suiker tijdelijk uit te storten of over te pakken. Bij het niet voldoen aan deze verplichting wordt hierin voorzien door de ambtenaren, ten zijnen koste.

§ 3. De ambtenaren zijn bevoegd om, bij opneming of keuring van suiker, monsters te trekken, welke zij, na gemaakt gebruik, tegen bewijs teruggeven.

Art. 39. De bijzondere bepalingen nopens het vervoer en de

(52). Zie de instructe, opgenomen bij art. 35 § 1.

(53). D. i., bij verschil van beneden $\frac{1}{5}$, geconstateerd tusschen de 1^e en 2^e verificatie, in welk geval de kosten van herkeuring komen ten laste van hem die haar heeft gevraagd.

nederlagen van accijnsgoederen, vastgesteld bij art. 166 tot en met 169, 177, 178, 185 tot en met 189, 205 tot en met 208 en 219 Alg. Wet, worden op de 1^e linie, zoowel aan de zee — als aan de *landzijde*, mede van toepassing verklaard voor de suiker: met dien verstande, dat elke hoeveelheid boven *drie klgr.*, volgens art. 166 en 187, 2° lid, door document gedekt moet zijn, en dat die, welke volgens art. 185, 4°, per ziel of lid des huizes ongedekt mag voorhanden zijn, ook op *drie klgr.* bepaald wordt (54).

Art. 40. In het tarief van rechten worden de volgende wijzigingen gebracht:

a. de posten: »stroop» en »suiker» vervallen; (55).

b. in het tarief wordt de volgende nieuwe post opgenomen:

ARTIKELN.	Maatstaf.	Rechten.
Stroop (*) Bewerkte keuken- en alle andere stroop, melasse of andere suikersappen, mits niet meer dan <i>tien pct.</i> vaste voornamelijk uit greinachtige suiker samengestelde bestanddeelen bevattende, noch in vloeibaren staat een suikergehalte hebbende van boven 50 <i>pct</i> (†).	100 klgr.	f 6.00

(*) Onder de bepalingen, noodig ter voorkoming van misbruiken, wordt vrijdom van invoerrecht verleend voor melasse en andere suikersappen, welke gebezigd worden om daarvan hier te lande gedistilleerd te vervaardigen.

(†) Stroop, melasse en andere suikersappen moeten, om tegen het hier bepaalde recht te worden toegelaten, ingeklaard worden op een der losplaatsen of kantoren in 't bijzonder voor invoer van ruwe suiker aangewezen. Op andere wijze ingevoerd, worden zij gerangschikt onder *melado* en dus als *suiker* belast (art. 2 § 1). Bij verschil over 't suikergehalte wordt op dezelfde wijze gehandeld als bij verschil over de klassebepaling van ruwe suikers (56).

(54). Ongedekt *vervoer* op de 1^e linie is dus strafbaar naar art. 219, in verband met art. 205 Alg. Wet; n.l. met gevangenis, verbeurdverklaring van suiker, emballage en vervoermiddelen.

Ongedekte *nederlage* is strafbaar met verbeurdverklaring en c. q. van boete, op grond van art. 177 Alg. Wet.

Overmaat bij peiling bij winkeliers op de 1^e linie is strafbaar met verbeurdverklaring en 10 × accijns, volgens art. 187 Alg. Wet.

(55). Er wordt dus *geen invoerrecht* boven den accijns van suiker gegeven. (Vz. 1865 n°. 57 art. 3).

(56). 't Suiker-gehalte wordt bepaald op den voet der instructie voor de klassificeering, bij art. 35 opgenomen.

De stroop kan intusschen worden ingeslagen tegen borgstelling als voor *melado* (vz. 1870 n°. 148).

§ 2. Op vreemde geraffineerde suiker wordt geen invoerrecht geheven (vz. 1865 n° 57 art. 3).

VIII.

Boeten en straffen.

Art. 41. De hierna vermelde overtredingen worden gestraft als volgt:

§ 1. (Vervallen)

§ 2. Het invoeren van suiker, op bedriegelijke wijze gepakt of verborgen tusschen lager belaste suiker, in strijd met art. 13, met een boete, ten laste des invoerders, van $10 \times$ accijns van de volle in de colli bevatte hoeveelheid suiker, en met verbeurte van deze suiker.

§ 3. Het aangeven van suiker tot uitvoer onder een soort of categorie, waarvoor een hooger afschrijving is toegekend dan voor die, waartoe de geheele of een gedeelte der aangegeven partij behoort, in strijd met art. 23, met een boete, ten laste des aangevers, van $10 \times$ 't verschil tusschen de afschrijving volgens de aangifte berekend en die volgens de bevonden soort van suiker; doch, indien de lager belaste suiker blijkbaar op bedriegelijke wijze tusschen de andere gepakt of verborgen is, met $10 \times$ het volgens de aangifte berekend bedrag van de afschrijving en met verbeurte der geheele partij suiker.

Dezelfde straf geldt bij aangifte tot opslag in, of tot uitvoer uit entrepôt, in de gevallen, waarin, krachtens art. 32 § 2 of art. 33 § 2, de bepalingen van art. 23 van toepassing zijn.

Voldoet de stroop aan de omschrijving volgens den tariefpost, dan wordt er alléén *f* 6.— *invoerrecht* van betaald en is ze dus *accijns*rijs goed.

Voldoet ze echter *niet* aan die omschrijving, dan wordt er *accijns* (en geen recht) van betaald en is ze dus *accijns*goed.

Deze bepaling is van toepassing op alle soorten van stroop, dus ook op gewone appel- en peerenstroop en stroop van geele veldwortelen.

(Vz. 1865 n°. 87 en 1866 n°. 22).

Stroop, met meer dan 10% vaste greinachtige suiker, moet bij vervoer op de linie als suiker (*accijns*goed) beschouwd worden. Bij een lager gehalte als *accijns*rijs goed. (Vz. 1865 n°. 87).

Het suikergehalte van stroop of melasse wordt, zoo noodig, met den suikermeter (*système Soleil*) opgenomen. (Vz. 1865 n°. 64 § 13).

Uit een en ander volgt nog dat, wanneer de stroop een hooger suikergehalte dan van 50% , of van 10% vaste bestanddeelen heeft, en zij dus niet meer geacht wordt te zijn *stroop*, maar *melado*, ook de *tarra*, volgens art. 11 der suikerwet, moet worden toegepast; doch in het tegenovergestelde geval de *tarra* volgens de tariefwet.

't Zelfde is het geval, wanneer ze niet langs de aangewezen kantoren wordt ingevoerd en dáárom als *melado* wordt beschouwd.

§ 4. Het te hoog aangeven van 't gewicht van een of enkele collis, tot een partij uit te voeren suiker behoorende, in strijd met art. 25, met een boete, ten laste van den aangever, voor iedere collis afzonderlijk, van $5 \times$ 't bedrag der afschrijving, berekend volgens de aangegeven hoeveelheid, indien het onderwicht boven 1 tot 5% van die hoeveelheid bedraagt, en van $10 \times$ dat bedrag, indien het onderwicht meer dan 5% bedraagt.

Dien onverminderd is de suiker verbeurd, indien 't onderwicht boven 10% klimt, of indien 't gewicht op bedriegelijke wijze is vergroot door zand of andere met de suiker vermengde of er bij gepakte vreemde bestanddeelen.

Dezelfde straffen gelden bij aangiften tot opslag in, of tot uitvoer uit entrepôt, in de gevallen, waarin krachtens art. 32 § 2 of art. 33 § 2, de bepalingen van art. 25 van toepassing zijn.

§ 5. Met afwijking van de eerste alinea van art. 216 der Alg. Wet, het te hoog aangeven van het gewicht van een *geheele* tot uitvoer of opslag in entrepôt aangegeven partij suiker, in strijd met art. 25, met dezelfde straffen als volgens de vorige §; doch met dien verstande, dat de boete slechts wordt berekend over 't bevonden onderwicht, tenzij voor het geval dat het gewicht op de boven aangehaalde bedriegelijke wijze mocht zijn vergroot.

§ 6. Het niet aanwezig zijn van een of enkele collis bij eene tot uitvoer of opslag in entrepôt aangegeven partij, met een boete, ten laste des aangevers van f100. voor elk ontbrekend colli, ongeacht het al of niet bestaan van een beboetbaar onderwicht op de geheele partij.

Deze § is in 't geval, voorzien bij de tweede alinea van art. 216 Alg. Wet, ook van toepassing op den vervoerder (57).

Art. 42 § 1. De emballage, waarin de suiker zich bevindt, die wegens onwettigen uitslag of vervoer of wegens valsche aangifte wordt verbeurd, is in de verbeurdverklaring begrepen.

§ 2. De bij vonnis verbeurd verklaarde werktuigen moeten, binnen 8 dagen nadat het vonnis in kracht van gewijsde is overgegaan, door den bekeurde af- of uitgebroken worden en worden door of van wege de Administratie weggevoerd. Wanneer de bekeurde aan deze verplichting niet voldoet, kan de Administratie op zijne kosten en gevaar tot het af- of uitbreken doen overgaan.

Art. 43. (58).

(57). Indien dus een te kort wordt ontdekt, nadat de vervoerder de verklaring van art. 69 Alg. Wet heeft geteekend, is Art. 216, 2^e lid, op hem van toepassing, doch verbeurt hij e. q. bovendien f 100.— boete voor elk *ontbrekend colli*.

(58). Vervallen.

*Bepalingen omtrent het Aanslag
van de Omslag op Suikersappen, Strop
en Melasse Die 1878 N°. 100 - 101*

BINNENLANDSCHE SUIKER.

Wet van 7 Juli 1867, Stbl. n°. 69.

(verz. 1867 n°. 118).

I.

Stelsel van aanslag.

Art. 1. De aanslag der suiker-fabrikanten geschiedt ter hunner keuze, naar een der twee volgende grondslagen:

a. voor de hoeveelheid suiker, welke in hunne fabrieken (1) werkelijk wordt voortgebracht; of

b. voor een vaste hoeveelheid suiker, in verhouding tot de hoeveelheid en de dichtheid der verwerkte sappen.

Door suikerfabrieken worden — voor zoover hierop geene uitdrukkelijke uitzondering wordt gemaakt — verstaan de fabrieken of inrichtingen, bestemd om uit beetwortels of andere plantaardige zelfstandigheden suiker te vervaardigen, die gelijksoortig is met rietsuiker.

Art. 2. Het door den fabrikant gekozen stelsel blijft gedurende 't geheele werkjaar van toepassing.

Het werkjaar wordt geacht in te gaan voor elke fabriek op den dag, waarop daarin, jaarlijks na 30 Juni, met het raspen der wortels wordt aangevangen.

II.

Oprichting en inrichting van suikerfabrieken; opneming en verzegeling der werktuigen.

A. Bepalingen, voor alle fabrieken van toepassing (2).

(1). Vóór den aanvang van elk werkjaar, moet de fabrikant zich verklaren naar welk stelsel hij wenschte te worden aangeslagen (art. 22§). Wordt een ander stelsel gekozen dan 't vorig jaar, dan worden de bepalingen van art. 63—68 opgevolgd. (Vz. 1867 n°. 119 § 11).

(2). Met uitzondering op de 1^e linie (art. 177 en 180 Alg. Wet), kan een

Art. 3. Hij, die een suikerfabriek wil oprichten, geeft daarvan vooraf schriftelijk kennis aan den ontvanger, onder wiens kantoor de oprichting zal plaats hebben (3).

Vóór dat in een bestaande suikerfabriek of die in aanbouw is wordt overgegaan tot het plaatsen van gróndbakken of tot het leggen onder den grond van buizen, pijpen, goten of andere werktuigen, geeft de fabrikant daarvan op denzelfden voet kennis (4).

Art. 4. Hij, die een nieuwe suikerfabriek heeft opgericht of een bestaande overneemt, levert, vóór zijne eerste aangifte tot werken (art. 22), ten kantore, tegen bewijs, eene onderteekende aangifte in, (5) aanwijzende:

- a. plaats en dagteekening;
- b. naam en woonplaats des fabrikants of c. q. van die der vennoten der firma of van de bestuurders der vennootschap, in welke beide gevallen tevens die van den beheerder der fabriek wordt opgegeven;
- c. benaming der fabriek, gemeente en straat of andere aanwijzing van de ligging, benevens de kadastrale omschrijving;
- d. panden en erven, welke de fabriek uitmaken, met vermelding van de bestemming van alle werkplaatsen en vertrekken;
- e. het getal der verzamelbakken voor de ongezuiverde sappen;
- f. 't getal der ketels, dienende voor de eerste zuivering der sappen, alsmede de wijze, waarop die zal geschieden;
- g. 't getal der vaste kristalliseerbakken (6);

suikerfabriek worden opgericht zonder voorafgaande toestemming, onder verplichting evenwel tot het doen der aangiften volgens art. 3 en 78.

(Vz. 1867 n°. 119 § 12)

(3). Voor deze kennisgeving wordt gebezigd 't register n°. 1 acc.

(Vz. 1867 n°. 119 § 12).

(4). Vóór het doen dezer kennisgeving mag niet worden gewerkt. C. q. de werktuigen te verzegelen. (art. 13 en 14). Bovendien wordt bij verzuim een boete verbeurd van f 50.— tot f 500.— (art. 88).

(5). Model fabr. n°. 22. De ontvanger zendt er drie afschriften van in, n. l. aan den controleur, den Inspecteur en den Minister.

(Vz. 1867 n°. 119 § 13).

Alle lokalen, besloten erven en gebouwen, tot de fabriek behoorende, vallen onder de bepaling van art. 196 Alg. Wet, en zijn dus aan de visitatie onderworpen. De ambtenaren moeten dus de fabrieken, ook die in aanbouw zijn, bezoeken, ten einde te zorgen dat geene geheime werktuigen, openingen of toegangen worden gemaakt. (Vz. 1867 n°. 119 § 14).

Bij verzuim van hetgeen bij art. 4 is bepaald, wordt f 10.— tot f 100.— boete verbeurd. (art. 89).

(6). De werktuigen e—g moeten binnen 't gebouw der fabriek geplaatst zijn (art. 7). De bestemming en inhoudsruimte moet er op vermeld zijn (art. 9.) De inhoudsruimte wordt door ambtenaren opgenomen (art. 12).

h. de soorten van losse of draagbare kristalliseerbakken of vormen, welke zullen gebezigd worden;

i. 't getal werktuigen (*turbinen*) voor het uitdrijven der stroop uit de gekristalliseerde suiker;

k. 't getal der grondvaten, bakken, enz. tot berging der afgewerkte melasse (7);

l. soort of benaming, bestemming en getal der ketels, kuipen of bakken, dienende voor alle overige bewerkingen en tot berging van sappen, stroop of suiker (8).

Bij verandering van hetgeen bij litt. *b* tot en met *l* is aangegeven, moet vooraf een aanvullings-aangifte worden gedaan.

Art. 5. De hoofdingang eener suikerfabriek moet aan den openbaren weg zijn, of minstens aan een weg, waarover de toegang tot de fabriek steeds onbelemmerd blijft (9).

Tusschen de fabriek en andere niet daartoe behoorende gebouwen mag geene gemeenschap bestaan, hetzij rechtstreeks, hetzij over het besloten erf, waarop de fabriek gelegen is.

Van dat verbod zijn uitgezonderd de panden, waarin andere met de fabriek verwante takken van nijverheid worden uitgeoefend, alsmede de woningen, kantoren en stallen, in gebruik bij den fabrikant of zijne bedienden, welke panden en lokalen alsdan worden beschouwd tot de fabriek te behooren.

Art. 6. De fabrikant is verplicht om op zijne kosten, op een geschikte plaats in de fabriek, in overleg met den controleur, in te richten en in behoorlijken staat te onderhouden, een vertrek, een oppervlakte beslaande van minstens 12 □ meters.

Dit vertrek blijft ter uitsluitende beschikking van de ambtenaren (10).

Deze werktuigen kunnen *c. q.* worden verzegeld (art. 13/14). Zij mogen niet veranderd worden dan na aangifte (art. 16).

Wanneer gebruik wordt gemaakt van niet aangegeven werktuigen, wordt *f* 1000.— boete verbeurd (art. 82).

(7) Op deze werktuigen de bestemming en de inhoudsruimte aan te wijzen. (art. 9).

(8) Als bij aant. 7. Voorts moeten deze werktuigen binnen 't gebouw der fabriek geplaatst zijn. (Art. 7 en 9).

(9) Is niet aan deze voorschriften voldaan, dan kunnen de werktuigen verzegeld worden. (Art. 13/14).

(10) Zij bewaren hier hunne registers en werktuigen en verrichten er hunne schrifturen. Zij mogen niets van den fabrikant aannemen dan hetgeen bij art. 719 is genoemd. De chef regelt de dienst. Hij moet minstens 8 uren per dag in de fabriek tegenwoordig zijn om een algemeen toezicht uit te oefenen en de dichtheid der sappen mede op te nemen of suiker te wegen. Hij houdt, behalve een gewoon dienst- en orderboek, een zakboek van zijn

Art. 7. Alle werktuigen, bedoeld bij litt. *e*, *f*, *g* en *l* van art. 4, moeten *binnen het gebouw* der fabriek (11), en de hierna onder dezelfde letter vermelde, bij elkander *in hetzelfde vertrek* geplaatst worden; als:

a. de persen of andere werktuigen tot het uitpersen of uitdrijven der sappen, met de verzamelbakken en den sapopvoerder voor de ongezuiverde sappen (12);

b. de ketels, dienende voor de eerste zuivering der sappen (13).

Art. 8. De pijpen, buizen, goten en pompen, bestemd of geschikt tot het geleiden van sappen of stroop, mogen geene geheime openingen hebben, noch kunnen dienen tot het afleiden van sap of stroop naar elders dan naar de werktuigen, bakken of grondvaten voor de bewerking of berging aangegeven, (14).

Art. 9. Boven of op elk der werktuigen, bedoeld bij litt. *e*, *f*, *g*, *h* en *l* van art. 4, wordt hunne bestemming, n^o. en inhoudsruimte duidelijk zichtbaar in olieverbw aangewezen.

werkzaamheden, en voor elk werkjaar een doorlopende recapitulatie van de verrichte diensten en verificatiën in een bijzonder dienstboek. Hij onderzoekt minstens éénmaal per week, 1°. of de werktuigen, kranen, pijpen, enz. voortdurend voldoen aan de voorschriften; 2° of de afmetingen der ketels, enz. onveranderd zijn gebleven; 3° of er geen afwijking van de vochtwegers en thermometers plaats heeft; 4° of de peilstokken zich in behoorlijken staat bevinden; 5° of de voorraad suiker, blijkens globale schatting voorhanden, nagenoeg even groot is als volgens de rekening; voorts *dagelijks*: 6° of de stand der kristalliseerbakken overeenkomt met de inschrijvingen in 't register n° 28 fabr., houdende aantekeningen betreffende de gekristalliseerde stroop, alsmede omtrent de grondstoffen en de producten; 7° of de weegtoestellen tot het wegen van suiker nauwkeurig zijn, alsmede of de tegenwichten of wel de *tarra* met juistheid zijn geregeld. enz.

De diensturen worden tusschen de overige ambtenaren verdeeld. Zij mogen de dienst niet verlaten voordat ze afgelost zijn. Zie voorts vz. 1867 n°. 119 §§ 25—30.

Voldoet de fabrikant niet aan 't voorschrift van art. 6, dan kunnen *c. q.* de werktuigen worden verzegeld. (Art. 13/14).

(11). Vergelijk art. 17.

(12). In fabrieken, waarin de eerste zuivering en verzadiging der sappen (*défécation en carbonatation*) in dezelfde ketels wordt verricht, doch de sappen niet met kalk worden vermengd vóórdt ze in den sap-opvoerder vloeien, kunnen de *verzamelbakken* bij de ketels geplaatst worden. (Zie art. 11).

(Vz. 1867 n°. 148).

(13). Vergelijk art. 18.

De bepalingen van art. 7, 17 en 18 strekken om de werktuigen en de lokalen, waartoe zich het toezicht meer bijzonder bepaalt, bij elkander te houden ten einde die gemakkelijk kunnen worden overzien.

(Vz. 1867 n° 119 § 16).

(14). Bij overtreding *f* 50.— tot *f* 500.— boete (art. 88.)

De werktuigen van dezelfde soort en bestemming verkrijgen een doorlopend n°. (15).

Art. 10. De ketels, dienende voor de eerste zuivering der sappen, waarin deze onvermengd met kalk of andere zelfstandigheden worden overgebracht, worden waterpas geplaatst, vast aan den vloer of den muur bevestigd en aan de binnenzijde voorzien elk van twee metalen plaatjes, welker *bovenrand* de hoogte aanwijst, tot welke de fabrikant het werktuig met sap verlangt te vullen, en die, naar de aanwijzingen van den controleur, door den fabrikant geleverd en tegen de zijden des ketels worden bevestigd in een waterpas liggende lijn, recht tegenover elkander, in dier voege dat de verkleinde inhoudsruimte van iederen ketel even groot zij.

Art. 11. Worden de sappen met kalk of andere zelfstandigheden vermengd vóór dat zij in de zuiveringsketels worden overgebracht, (16) dan moeten verzamelbakken worden geplaatst, waarin het onvermengd sap kan worden afgemeten vóór dat het in den sapopvoerder vloeit. (17).

Op deze verzamelbakken zijn de bepalingen van art. 10 van toepassing. Zij worden zoodanig ingericht, dat in iederen bak óf de volle, óf de helft van de hoeveelheid sap voor één zuiveringsketel kan afgemeten worden.

In het eerste geval worden minstens twee, in het andere minstens drie verzamelbakken naast elkander geplaatst.

Art. 12. De inhoudsruimte der werktuigen, bedoeld bij litt. e, f, g, h, k en l van art. 4, en de verkleinde inhoudsruimte van die, vermeld in art. 10 en 11, wordt, buiten kosten van den fabrikant, door de ambtenaren opgenomen. (18).

(15). Bij verzuim van hetgeen is voorgeschreven bij art. 7, 9 en 10 kunnen de werktuigen c. q. worden verzegeld (Art. 13/14).

(16). D. i. dus in het geval de troebele *carbonatatie* aangewend wordt.

(17). Deze verzamelbakken behooren te worden geplaatst tusschen de persen en den sapopvoerder. (Vz. 1867 n°. 119 § 19).

Onder bepaalde voorwaarden omtrent plaatsing en inrichting der verzamelbakken, kan aan fabrikanten die dezelfde ketels gebruiken voor de eerste zuivering en de verzadiging der sappen, doch die sappen *niet* met kalk vermengen vóór zij in den *sapopvoerder* vloeien, worden vergund om het onvermengde sap uit den *sapopvoerder* in de *verzamelbakken*, ter afmeting, over te brengen en die bakken bij de *ketels* te plaatsen. (Vz. 1867 n°. 148).

(18). Hiervan wordt proces-verbaal opgemaakt (art. 15).

De opnemng door water-ijking telken jare, vóór den aanvang der werkzaamheden, te doen (art. 21). 't Proces-verbaal van roeiing is opgenomen in 't formulier n°. 20 fabr. (Vz. 1867 n°. 119 § 21).

De inhoudsruimte der gewone *défécatie*-ketels en verzamelbakken wordt, voor de eerste maal, door water-ijking bepaald, in tegenwoordigheid des controleurs. (Vz. 1867 n°. 119 § 22).

De fabrikant is steeds bevoegd om een nieuwe meting te vragen of te verrichten van werktuigen, waarvan de inhoudsruimte vroeger is opgenomen. De ambtenaren hebben dezelfde bevoegdheid, mits ze daartoe door hunnen controleur of een hooger ambtenaar schriftelijk gemachtigd zijn.

Van geene nieuwe, bijgeplaatste of veranderde werktuigen mag gebruik worden gemaakt, vóór dat hunne inhoudsruimte is opgenomen (19).

Art. 13. De ambtenaren zijn bevoegd om, buiten kosten van den fabrikant, te verzegelen of af te sluiten (20):

a. de werktuigen en gereedschappen, zich bevindende in een suikerfabriek, welke niet voldoet aan, of opgericht is in strijd met de bepaling van art. 3, 5, 6, 7, 17, 18 tweede alinea, 19 of 20;

b. dezelfde werktuigen, indien niet wordt voldaan aan 't voorschrift van art. 48 alinea 3;

c. de werktuigen en gereedschappen, geplaatst, veranderd of opgericht in strijd met, of niet voldoende aan art. 4, 9, 10, 11, 12, of 18, eerste alinea;

d. de werktuigen en gereedschappen, die buiten gebruik zijn of tijdelijk worden buiten gebruik gesteld.

Art. 14. De verzegeling of afsluiting geschiedt alleen op schriftelijken last van den controleur of van een hooger ambtenaar.

De ontzegeling of ontsluiting geschiedt op last van hem, die de verzegeling of afsluiting heeft bevolen, of van een hooger ambtenaar (21).

Art. 15. Van ieder dier verrichtingen, in art. 12—14 vermeld, (22) wordt een proces-verbaal opgemaakt, waarin bij meting — behalve de inhoudsruimte — vermeld worden de ver-

(19). Zoolang van zoodanige werktuigen de ruimte nog niet is opgenomen kunnen ze verzegeld worden (art. 13/14).

(20). Van een en ander wordt een proces-verbaal opgemaakt (art. 15).

Voor de afsluiting worden hangsloten gebruikt. (Vz. 1867 no. 119 § 54).

Hervatting of aanvang der werkzaamheden, vergezeld met scheiding van zegels of afsluiting, word gestraft met f 1000.— boete (art. 82).

(21). Van de sluiting en ontsluiting der werktuigen wordt aanteekening gedaan in 't register no. 24 fabr.

De controleurs geven jaarlijks doorlopende machtiging tot het sluiten en ontsluiten van de werktuigen, kranen en aftappings-toestellen, overeenkomstig art. 13^d, met bepaalde aanwijzing der werktuigen en der gevallen, waarin ze moeten worden gesloten of ontsloten. (Vz. 1867 no. 119 § 21).

(22). Dus ook van de ontzegeling of ontsluiting.

schillende afmetingen der werktuigen en, bij verzegeling, het getal der daarop gelegde zegels (23).

De belanghebbende wordt uitgenoodigd om bij deze verrichtingen tegenwoordig te zijn en 't proces-verbaal mede te teekenen, hetwelk ten kantore des ontvangers nedergelegd wordt en waarvan een afschrift aan den belanghebbende wordt uitgereikt.

Hij, die een fabriek van een ander overneemt en geene nieuwe opnemng der werktuigen vraagt, wordt geacht met de laatst verrichte meting genoeg te nemen.

Art. 16. Geen der werktuigen, pijpen, enz., bedoeld bij art. 4 en 8, mag worden af- of uitgebroken, veranderd of hersteld, dan nadat daarvan vooraf, tegen bewijs, een ondertekende aangifte is ingeleverd (24), waarbij in 't bijzonder moet worden vermeld of de werktuigen verzegeld of afgesloten zijn. (25)

Het is den fabrikant nogtans veroorloofd om onverwijld een herstelling te beginnen, wanneer gedurende de werkzaamheden een ontstaan ongeval dit noodzakelijk maakt, mits dat geschiede met voorweten der ambtenaren, belast met het toezicht in de fabriek, en onverminderd de verplichting om bovenbedoelde aangifte zoo spoedig mogelijk in te leveren.

B. Bepalingen, van toepassing wanneer de aanslag geschiedt naar de werkelijke productie (art. 1^a).

Art. 17. De droogzolders of stoven tot het droogen van suiker, de vertrekken, waarin de gedroogde suiker wordt gemalen, gezift of op andere wijze bewerkt, en de bergplaatsen voor suiker moeten zich bevinden *binnen 't gebouw* der fabriek. (26).

(23). 't Proces-verbaal van roeing is opgenomen in 't formulier der aangifte n°. 22 fabr. (vz. 1867, n°. 119 § 21).

Water-ijking is verplichtend voor ketels en verzamelbakken (zie art. 12 en 21 en het daarop aangetoekende). Er zal evenwel ook *roeing* plaats hebben. Van een en ander wordt, behalve proces-verbaal, een staat opgemaakt, waarin de verschillende afmetingen worden vermeld. (Vz. 1867, n°. 119 § 24).

(24). Model n°. 4 fabr. (Vz. 1867, n°. 119 § 21).

(25). Bij afwijking van art. 16, f° 10.— tot f° 100,— boete (art. 89).

(26). Bij afwijking van deze bepaling kunnen de werktuigen verzegeld worden (art. 13/14).

Deze lokalen kunnen na zonsoudergang, wanneer er niet gewerkt wordt, door middel van hangsloten, gesloten worden (art. 74).

De ambtenaren moeten echter de werkzaamheden zoo min mogelijk belemmeren. Het doel van deze bepalingen is alleen om het wegvoeren van kleine hoeveelheden suiker te voorkomen, ten einde de fabrikant geen hogere korting (art. 49) erlange dan hem toekomt.

In de thans (27) bestaande fabrieken, wier inrichting dit vordert, kunnen daartoe ook gebezigd worden de gebouwen tot de fabriek behoorende, mits zij met deze op hetzelfde besloten erf gelegen en alleen over dat erf toegankelijk zijn.

De voormelde droogzolders, stoven, vertrekken en bergplaatsen worden van een opschrift, de bestemming aanwijzende, en van een doorlopend n^o. of van een letter voorzien.

Zij moeten voorts zoodanig zijn ingericht, dat zij alleen toegankelijk zijn door deuren, die door middel van hangsloten door de ambtenaren kunnen worden afgesloten, terwijl de vensters, luchtgaten of andere openingen van binnen sluitbaar en van metalen vlechtwerk moeten voorzien zijn.

Art. 18. De losse of draagbare kristalliseerbakken of vormen worden duidelijk zichtbaar met olieerw gemerkt met een letter, die dezelfde is voor alle bakken of vormen van gelijke gedaante en inhoudsruimte (28).

De werktuigen, dienende tot het uitdrijven der stroop uit de gekristalliseerde suiker (29), moeten binnen 't gebouw der fabriek en bij elkander *in hetzelfde vertrek* geplaatst worden.

In de thans (30) bestaande fabrieken, wier inrichting dit vordert, wordt hierop dezelfde uitzondering toegelaten als bij art. 17 alinea 2.

C. *Bepalingen, van toepassing wanneer de aanslag geschiedt in verhouding tot de hoeveelheid en dichtheid der verwerkte sappen (art. 1^b.)*

Art. 19. De verzamelbakken voor ongezuiverde sappen — behalve de steenen bakken welke uit één stuk vervaardigd zijn — de sapopvoerder voor die sappen en de ketels, dienende voor hare eerste zuivering, worden zóó geplaatst dat zij rondom en van de zijde des bodems door de ambtenaren kunnen onderzocht worden (31).

De sluiting heeft geen ander doel. Men moet daaruit dus niet opmaken dat deze lokalen als *entrepôt* beschouwd moeten worden. Ze zijn slechts eenvoudige bergplaatsen voor *doorlopend credit*.

(Vz. 1867, n°. 119 § 42).

(27). N. 1. bij de afkondiging dezer wet.

(28). Bij verzuim worden ze verzegeld (art. 13/14).

(29). Dit zijn de *turbinen*.

(30). N. 1. bij de afkondiging der wet.

(31). Bij 't besluit van 1858 was bepaald dat de bodems der verzamelbakken en sapopvoerders minstens 3 decimeter boven den vloer moesten verheven zijn en dat rondom die werktuigen eene vrije ruimte moest worden gelaten van 6½ decimeter. In dien *geest* moet ook art. 19 worden opgevat, zoodat steeds het middel moet bestaan om die werktuigen van alle zijden goed te kunnen onderzoeken. Zuiveringsketels kunnen aan ééne zijde dicht bij den muur of tegen een anderen ketel geplaatst worden.

Wanneer die werktuigen in openingen onder den benedenvloer der fabriek worden geplaatst, mag geen andere toegang tot die openingen bestaan dan door het vertrek, waarin zij zich bevinden.

De pijpen, buizen, goten en pompen, welke gelegd worden onder vloeren of door muren, om te dienen tot het geleiden van ongezuiverde sappen, worden mede zóó gelegd of geplaatst, dat de ambtenaren die steeds over hare geheele lengte en haren omtrek kunnen onderzoeken.

Art. 20. De pijpen of buizen, waardoor de ongezuiverde sappen worden overgebracht naar de ketels in art. 10 of naar de verzamelbakken in art. 11 bedoeld (32), moeten voorzien worden van sluitbare kranen, en die ketels en verzamelbakken van sluitbare aftappingstoestellen, beide vervaardigd naar door den Minister voorgeschreven modellen. (33).

Tusschen de uiteinden der kranen of aftappingstoestellen en het bovenvlak der daaronder geplaatste werktuigen of goten moet eene vrije ruimte worden gelaten ter hoogte van minstens *vijf centimeter* (34).

Art. 21. De inhoudsruimte der evengenoemde ketels en verzamelbakken wordt steeds door middel van waterijking opgenomen en jaarlijks vóór den aanvang der werkzaamheden van een nieuw werkjaar geverifieerd (35).

De openingen in den *benedenvloer* kunnen met losse luiken worden gesloten.

(Vz. 1867, n°. 119 § 17).

(32). Dus naar die werktuigen, waarin de hoeveelheid sap wordt afgemeten.

(33). De aftappingstoestellen zijn voorzien van steunijzers. Op elk steunijzer is eèn slot, dat alleen geopend en afgenomen wordt wanneer dit noodig is voor 't schoonmaken of herstellen der werktuigen, hetgeen zooveel mogelijk geschiedt onder toezicht van ambtenaren, die daarna het aftappingstoestel weder aan den ketel bevestigen. (Vz. 1867 n°. 119 § 53).

Bij verzuim van hetgeen is voorgeschreven bij art. 19 en 20, kunnen de werktuigen verzegeld worden. Art. 13/14).

(34). Bij res. van 9 Nov. 1868, n°. 29 is toegestaan het aanbrengen van linnen geleidingsbuizen om 't uiteinde der kranen, mits ze worden omgeslagen als ze niet gebruikt worden. Bij misbruik wordt de vergunning echter dadelijk ingetrokken.

(35). Ook de verkleinde inhoudsruimte (art. 10) wordt door waterijking bepaald. (Vz. 1867, n°. 119 § 22)

De wijze waarop deze waterijking plaats heeft zal in de *vijfde afdeling* van dit werk beschreven worden.

III.

*Werkzaamheden in de suikerfabrieken.**Bepalingen voor alle fabrieken van toepassing.*

Art. 22. De suikerfabrikant levert jaarlijks, minstens 8 dagen vóór den aanvang der werkzaamheden van een nieuw werkjaar, eene onderteekende aangifte ten kantore in, (36) aanwijzende:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. den naam en de woonplaats des fabrikants;
- c. de benaming der fabriek, de gemeente en de straat of andere aanwijzing van de ligging;
- d. de dagteekening, waarop met het raspen der beetwortels en het koken van sappen en stroop een aanvang zal worden gemaakt (37);
- e. de uren, gedurende welke die werkzaamheden over dag en 's nachts zullen worden voortgezet;
- f. het tijdperk, gedurende hetwelk het raspen van wortels, en dat, gedurende hetwelk de overige werkzaamheden, de laatste kokjing van stroop inbegrepen, zullen worden voortgezet (38);
- g. naar welken der in art. 1. vermelde grondslagen de fabrikant verlangt te worden aanslagen.

De opgaven volgens litt. e en f kunnen bij aanvullingsaangifte gewijzigd worden.

Art. 23. De ontvanger reikt een bewijs uit van de ingeleverde aangifte. Dit bewijs strekt den fabrikant tot machtiging om de aangegeven werkzaamheden gedurende het opgegeven tijdperk te verrichten (39).

De uitreiking van 't bewijs wordt geweigerd, indien geene behoorlijke zekerheid voor den accijns is gesteld of de bij art. 4.

(36). Aanvang der werkzaamheden, zonder daarvan aangifte te hebben gedaan, wordt gestraft met f 1000.— boete (art. 81). Voor deze aangifte wordt gebezigd 't register n°. 23 fabr. De ontvanger bericht onmiddellijk aan 't Dep. van Financiën dat er aangifte is gedaan. Bovendien zendt hij een afschrift van de aangifte aan den Minister, aan den Prov. Inspecteur en aan den controleur. (Vz. 1867, n°. 119 § 31).

(37). Vangt de aangever zijne werkzaamheden meer dan 10 dagen later aan dan in de aangifte is vermeld, dan betaalt hij een schadevergoeding van f 5.— voor elken dag vertraging (art. 75). Deze opgave kan dus niet bij aanvullingsaangifte gewijzigd worden.

(38). Deze opgave dient alleen om de behoefte aan personeel te kunnen beoordeelen en voor de toepassing van art. 197 Alg. wet.

(39). Vóór den aanvang der werkzaamheden moet echter zekerheid voor den accijns worden gesteld (art. 39).

voorgescreven aangifte niet is gedaan. Het verliest zijn kracht, zoolang de werktuigen, volgens litt. *a* of *b* van art. 13. verzegeld zijn.

Art. 24. Aan iederen suikerfabrikant wordt door den ontvanger, tegen bewijs, een gewaarmerkt register uitgereikt. Door of van wege den fabrikant moet hierin worden aangetekend het tijdstip, waarop het vullen en aftappen aanvangt van elken der bij art. 10 bedoelde ketels en, in het geval voorzien bij art. 11, van elken verzamelbak, met aanwijzing, in dit laatste geval, van den zuiveringsketel, waarin het af te tappen sap zal worden overgebracht (40).

De inschrijvingen moeten met deugdelijk zwarten inkt en voor elke vulling en elke aftapping terstond geschieden, zoodra met die werkzaamheden wordt aangevangen.

Art. 25. De evengenoemde ketels en verzamelbakken moeten met sap worden gevuld tot aan den bovenrand der bij art. 10 bedoelde plaatjes (41).

Wordt het sap in verzamelbakken gemeten, dan mag het daaruit niet worden afgetapt of in den daartoe bestemden zuiveringsketel overgebracht, vóór dat het sap, bestemd om in den voorgaanden zuiveringsketel te worden bewerkt, hierin geheel is overgebracht.

Art. 26. Alle ketels, dienende voor de eerste zuivering der sappen, en de bij art. 11 bedoelde verzamelbakken, worden steeds naar de volgorde hunner nommers gebezigd (42).

Kan een ketel wegens het ontstaan van een ongeval niet naar volgorde gebruikt worden, dan wordt de oorzaak daarvan in het eerstvolgend vak van 't register (n°. 24 fabr.) vermeld.

Dergelijke vermelding geschiedt telkens, wanneer de werkzaamheden, hetzij onbepaald of tijdelijk, worden afgebroken of gestaakt.

(40). Voor dit register wordt gebezigd 't model n°. 24 fabr. Het dient tot inschrijving van elke zuivering (*défécation*) van sappen.

Op het titelblad van 't register vindt men de instructie omtrent de wijze van invulling.

De inschrijvingen strekken voor de fabrikanten, die werken volgens art. 1^b, tot grondslag voor 't berekenen van den aanslag.

De ambtenaren brengen dagelijks de totalen over in een register tot verzameling van de hoeveelheden verwerkte sappen en gewogen suiker, serie n°. 26 fabr. De ontvanger ontvangt daaruit dagelijks een extract, serie fabr. n°. 27. Bovendien wordt vóór den 5^{den} van elke maand een extract uit het register n°. 26, nadat dit vooraf door den ontvanger is gevisceerd, aan den controleur gezonden. (Vz. 1867, n°. 119 §§ 33—35).

(41). Vergelijk art. 28 en 34.

(42). Overtreding der voorschriften van art. 24, 25 en 26 wordt gestraft met *f* 50.— tot *f* 500.— boete, wanneer de aanslag naar *de verwerkte sappen* (art. 1^b) geschiedt (art. 88). Geschiedt de aanslag naar *zuiver rendement* (art. 1^a) dan is die boete *f* 10.— tot *f* 100.— (art. 89).

B. *Bepalingen, van toepassing wanneer de aanslag geschiedt naar de werkelijke productie (art. 1a).*

Art. 27. Indien, bij de in art. 25 bedoelde vulling van een ketel of verzamelbak, een of meer ambtenaren tegenwoordig zijn en blijven, wordt op denzelfden voet gehandeld als volgens de 1°, 3°, en 4°. alinea van art. 34 (43).

Zijn gedurende de vulling geene ambtenaren daarbij tegenwoordig, dan mag het sap, waarmede een ketel of verzamelbak mag worden gevuld, niet met kalk of andere zelfstandigheden vermengd worden, dan nadat de vulling tot op de bepaalde hoogte is verricht (44).

Art. 28. Het voorschrift der eerste alinea van art. 25 wordt geacht te zijn overtreden, indien de hoeveelheid sap, welke bij visitatie in een, buiten tegenwoordigheid van ambtenaren, gevulden ketel of verzamelbak wordt aanwezig bevonden — opgenomen vóór dat het boven 40° C. is — niet overeenkomt met de hoeveelheid, welke daarin behoort aanwezig te zijn (45).

Hierbij wordt echter een boetvrije speling toegelaten van *twee ten honderd* voor de ketels in art. 10 en de verzamelbakken in art. 11 gemeld, en van *vijf ten honderd* voor de zuiveringsketels, waarin het sap uit de verzamelbakken, na met kalk te zijn vermengd, wordt overgebracht (46).

(43). Derhalve zorgen ze dan dat de ketel of verzamelbak tot op de juiste hoogte worde gevuld en nemen ze een proef om de dichtheid van 't sap op te nemen, terwijl ze er op letten, dat vóór het nemen van de proef, het sap op geen hooger warmte is gebracht dan van 40° C. en er noch kalk noch andere zelfstandigheden zijn bijgevoegd.

Ofschoon deze maatregelen geen directen invloed op den aanslag hebben, omdat deze naar het *zuiver rendement* wordt berekend, is toch de opneming van de hoeveelheid en dichtheid van 't sap een goede maatregel van contróle, vermits men daaruit kan afleiden de hoeveelheid suiker die nagenoeg moet worden voortgebracht. Bestaat er nu een groot verschil tusschen het rendement en deze berekening, dan is dit een reden om te vermoeden dat er verkeerde praktijken zijn aangewend en men kan dus maatregelen beramen om die op 't spoor te komen.

(44). De vermenging mag dus niet *gedurende* de vulling geschieden. Overtreding van art. 27 is strafbaar met *f* 10.— tot *f* 100.— boete (art. 89).

(45). Opneming van de dichtheid der sappen is in de fabrieken, die naar art. 1^b worden aangeslagen, *verplichtend*, doch in de hierbedoelde *facultatief*. Evenwel moet die opneming ook in deze fabrieken zooveel mogelijk geschieden. Men behoeft daarmede dan echter niet te wachten tot de werktuigen geheel gevuld zijn. De wijze van opneming zal beschreven worden in de *vijfde afdeling*. (Zie 1867, n°. 119 § 37).

Overtreding van art. 28 is strafbaar met *f* 10.— tot *f* 100.— boete (art. 89).

(46). In deze fabrieken behoeft het toezicht op het vullen en ledigen der déécaticetels of verzamelbakken en op 't bewerken der sappen in de

Is het kalkmengsel bij 't doen der visitatie reeds bij 't sap gevoegd, dan wordt het voor de toepassing der vorige alinea van de bevonden hoeveelheid vloeistof afgetrokken. Tot dit einde vermeldt de fabrikant, bij den aanvang van 't werkjaar en zoo dikwerf hij hierin verandering wil brengen, op 't eerste blad van het register n°. 24 fabr.: hoeveel liters kalkmengsel hij — vóór de verwarming van 't sap tot boven 40° C — per ketel zal bezigen.

Deze opgave wordt geacht niet behoorlijk te zijn gedaan, indien blijkt dat de hoeveelheid kalkmengsel, welke werkelijk wordt verbruikt, meer dan 10% van de opgegevene verschilt.

Art. 29. De gevulde losse of draagbare kristalliseerbakken of vormen mogen alleen aanwezig zijn in de vertrekken, daartoe volgens art. 4_d opgegeven.

De gekristalliseerde stroop in de genoemde bakken, of die, welke — om te worden geturbineerd — uit de vaste kristalliseerbakken in emmers of andere vaten wordt overgeschept, mag nergens anders overgebracht worden dan naar 't vertrek, waar de *turbines* geplaatst zijn (47).

carbonatatieketels, slechts *afwisselend* gehouden te worden. De ambtenaren moeten zich door herhaalde en onverwachte opnemingen overtuigen of de fabrikant de verplichtingen, hem bij art. 24—26 opgelegd, geregeld nakomt. Geschiedt dit, dan behoeven zij art. 28 niet in den strengsten zin toe te passen; doch mocht huu blijken dat een fabrikant de voormelde bepalingen niet behoorlijk naleeft, dan moeten zij door het toepassen van art. 28, in verband met art. 89, de wet doen naleven.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat, wanneer het sap in verzamelbakken wordt gemeten, een afwisselend toezicht op 't vullen en ledigen dier bakken, *onvoldoende* zou zijn om het behoorlijk nakomen van 't bepaalde bij de eerste alinea van art. 25, te verzekeren. Hiertoe is het noodig dat de hoeveelheid sap nog in de *défécative*- en carbonatatieketels kan worden geverifieerd. Daarom is bij art. 24 voorgeschreven dat de zuiveringsketel moet worden opgegeven, waarin 't sap uit elken gevulden verzamelbak zal worden overbracht; terwijl de tweede alinea van art. 25 strekt om te beletten dat de sappen, aangegeven voor den éénen ketel, worden vermengd met die, bestemd voor een anderen. Het is waar dat de werkzaamheden in die ketels verhinderen om de sappen daarin met volkomen nauwkeurigheid te meten, doch met een peilstok laat zich dit met genoegzame nauwkeurigheid doen om te kunnen beoordeelen of de bij art. 28 toegelaten speling van 5% al of niet is overschreden.

De ambtenaren behooren tevens toe te zien dat in de carbonatatieketels geene andere dan reeds gezuiverde sappen bewerkt worden, omdat anders de hier bedoelde contróle, door middel van opneming van hoeveelheid en dichtheid van 't sap, een verkeerd resultaat zou geven. Vergelijk de aant. op art. 33. (Vz. 1867, n°. 119 § 41).

(47). Overtreding van art. 29 is strafbaar met *f* 10.— tot *f* 100.— boete. (art. 89).

Art. 30. Vóór dat tot het turbineeren van gekristalliseerde stroop of tot het versmelten van suiker wordt overgegaan, moet daarvan, door of van wege den fabrikant, kennis worden gegeven aan de ambtenaren (48).

Met het turbineeren of met het versmelten mag niet worden aangevangen, evenmin als met het hervatten dier werkzaamheden nadat zij zijn afgebroken, dan in tegenwoordigheid van minstens één ambtenaar (49).

Art. 31. De *geturbineerde suiker* moet tot na de weging bij elkander worden gehouden op een met den controleur overeen te komen plaats, in het lokaal waar de *turbines* geplaatst zijn; de *brooden* in dat, waar zij uit de vormen worden genomen; en de suiker, die de fabrikant verlangt te *versmelten*, in dat, waar deze bewerking zal plaats hebben (50).

De suiker wordt, zoo dikwerf de fabrikant dit verlangt, en in elk geval telkens wanneer het turbineeren of 't ledigen van vormen wordt afgebroken, in tegenwoordigheid der ambtenaren gewogen, en elke gewogen partij wordt onmiddellijk daarna naar de in art. 17 vermelde droogzolders, stoven of bergplaatsen overgebracht, tenzij ze bestemd is om terstond te worden versmolten.

Het versmelten van elke daartoe afgewogen partij of gedeelte eener partij suiker moet onafgebroken worden voortgezet.

In de panden of op 't erf eener suikerfabriek mag alleen suiker voorhanden zijn in de lokalen, in dit artikel vermeld, en mag geen ander vervoer van suiker plaats hebben dan dat van gewogen suikers naar de droogzolders, stoven of bergplaatsen, behalve voor 't geval dat suiker, bestemd om in- of uitgeslagen of versmolten te worden, met voorweten der ambtenaren tijdelijk verplaatst wordt (51).

Art. 32. Aan iederen fabrikant wordt door den ontvanger, tegen bewijs, een gewaarmerkt register uitgereikt, bestemd tot het inschrijven van de uitkomsten der voornoemde wegingen (52).

(48). De ambtenaren houden een rekening van de gekristalliseerde stroop in 't register n°. 28 fabr. (Vz. 1867, n°. 119 § 36).

(49). Overtreding van art. 30 al. 2 is strafbaar met 50.— tot f 500.— boete. (art. 88).

(50). Er moet een weegtoestel voor het wegen der suiker bij de turbines geplaatst zijn (art. 71^d). De ambtenaren moeten de weging met de meeste zorg verrichten en de tarra bij herhaling verifiëren. De gewogen suiker wordt *onmiddellijk* overgebracht naar de droogzolders. (Vz. 1867, n°. 119 § 40).

(51). Overtreding van art. 31 is strafbaar met f 50.— tot f 500.— boete (art. 88).

(52). Hiervoor wordt gebezigd het register n°. 25 fabr. Ofschoon het

Na elke weging vermelden de ambtenaren in eene verklaring op de strook van dit register, in schrijffletters, het bevonden gewicht der naar de zolders, stoven of bergplaatsen over te brengen of der te versmelten suiker.

In die verklaring wordt mede vermeld of de brooden uitgedekt zijn en of de geturbineerde suiker al of niet wit is gemaakt door, bij het turbineeren, klaarsel, water of stoom in de werktuigen te brengen.

De ambtenaren noodigen den fabrikant uit om hunne verklaringen, waarin bij 't versmelten van suiker tevens wordt vermeld dat dit in hunne tegenwoordigheid heeft plaats gehad, met hen te onderteekenen. Zij leveren die verklaringen, na van de uitkomst der weging en opneming aanteekening, op den stok van 't register, te hebben gesteld, dagelijks ten kantore des ontvangers in.

C. Bepalingen, van toepassing wanneer de aanslag geschiedt in verhouding tot de hoeveelheid en de dichtheid der verwerkte sappen (art. 1^b).

Art. 33. De ketels, dienende voor de eerste zuivering der sappen, en de in art. 11 vermelde verzamelbakken mogen niet worden gevuld dan in tegenwoordigheid van minstens één ambtenaar (53).

aan den fabrikant wordt uitgereikt, moeten toch de inschrijvingen door de ambtenaren gedaan worden. Op het titelblad vindt men de instructie omtrent de wijze van invulling.

De inschrijvingen strekken tot grondslag voor het berekenen van den aanslag.

De totalen worden dagelijks overgebracht in 't register n°. 26 fabr. Een extract (n°. 27 fabr.) uit het register der wegingen, wordt dagelijks aan den ontvanger gezonden. Bovendien wordt vóór den 5^{den} van elke maand een extract uit het register n°. 26, na door den ontvanger te zijn gevisceerd, aan den controleur gezonden.

Behalve 't register n°. 25 voor de wegingen van suiker, houden deze fabrikanten toch ook het register n°. 24, betreffende de verwerkte sappen. (Zie art. 24 en aant. 40. Vz. 1867, n°. 119 § 33 en 34).

(53). Overtreding van art. 33 en van art. 34 alinea 2 is strafbaar met een boete van *f* 50.— tot *f* 500.— (art. 88).

In de hier bedoelde fabrieken moet een *onafgebroken* toezicht worden gehouden op het vullen en ledigen der *défécatie*-ketels of verzamelbakken en op het bewerken der sappen in de *carbonatatie*-ketels.

In fabrieken, die naar de werkelijke productie worden aangeslagen, is een *afwisselend* toezicht hierop voldoende. (Vergelijk aanteekening 46).

Ook wanneer de aanslag geschiedt naar de verwerkte sappen zal het toezicht zich niet bepalen tot het vullen en ledigen der verzamelbakken, maar,

Art. 34. Nadat een ketel of verzamelbak met onvermengd sap is gevuld, overtuigen zich de ambtenaren of dit overeenkomstig art. 25 tot op de juiste hoogte is geschiedt: bij gebreke waarvan zij de ondermaat doen aanvullen of de overmaat in een volgenden ketel doen overstorten.

Zoodra de vulling van een ketel of verzamelbak is afgelopen moet de kraan, waardoor het sap in 't werktuig vloeit, gesloten of de goot, waardoor het daarin wordt geleid, weggenomen worden. Het is verboden om, tot bij den aanvang der volgende vulling, de kraan weder te openen of de goot weder boven 't werktuig te brengen.

De ambtenaren trekken van 't sap, waarmede het werktuig is gevuld — nadat dit goed is omgeroerd — een proef, waarvan zij de dichtheid opnemen overeenkomstig het volgend artikel (54).

Vóór die proef is genomen, is het verboden om het sap op een hoogere warmte te brengen dan van 40°. C., of om er kalk of eenige andere zelfstandigheid bij te voegen (55).

Art. 35. Tot het bepalen der dichtheid van sap wordt gebruik gemaakt van een vochtweger, welke tot het aanvangspunt der schaal ('t *nulpunt*) zinkt in eene vloeistof, een warmte hebbende van 15°. C. en, bij die warmte een dichtheid gelijk aan die van zuiver water van 4° C. Die vochtweger is voorts verdeeld in graden en tienden van graden, in dier voege dat bij mindere inzinking iedere graad overeenkomt met $\frac{1}{100}$ grootere dichtheid dan die der voormelde vloeistof.

Heeft het op te nemen sap een andere warmte dan 15°. C., dan wordt de dichtheid volgens een tarief herleid, tenzij de fabrikant mocht verlangen dat het proefsap op de warmte van 15°. C. worde gebracht, in welk geval hij het hiertoe vereischte koud of warm water moet verschaffen.

Gedeelten van $\frac{1}{10}$ graad, bij 15°. C., worden bij de opneming verwaarloosd.

in denzelfden zin als bij aant. 46 is omschreven, tevens een wakend oog moeten worden gehouden op de ketels, waarin de *défécation* en *carbonatation* te gelijk wordt verricht, en de hoeveelheid sap, waarmede deze zijn gevuld, met den peilstok voortdurend worden geverifieerd. Dit toezicht op de *carbonatation*-ketels strekt ook voornamelijk om te voorkomen dat ongezuiverde sappen rechtstreeks in de *carbonatation*-ketels worden geleid, zonder vooraf in de afzonderlijke *défécation*-ketels of verzamelbakken te zijn gemeten. Daarom moet met de meeste zorg worden gelet op alle pijpen, buizen, kranen, enz. welke zich boven of bij de *carbonatation*-ketels bevinden. (Vz. 1867, n°. 119 § 41).

(54). De wijze dier opneming en de daartoe te bezigen werktuigen zullen worden beschreven in de *vijfde afdeling*.

(55). Overtreding van deze alinea is strafbaar met een boete van f 10.— tot f 100.— (art. 89).

De fabrikant, die geen genoegen neemt met een opneming, is gehouden dit terstond aan de ambtenaren te verklaren, in welk geval het proefsap zoo spoedig mogelijk door een anderen ambtenaar opgenomen wordt, wiens uitspraak beslissend is.

Art. 36. In het bij art. 24 voorgeschreven register (56) moeten de getallen in schrijffletters en zonder doorhaling, overschrijving of schriftdelging worden uitgedrukt (57).

Een begaan abuis bij de inschrijving mag alleen hersteld worden bij eene verwijzing, door of vanwege den fabrikant onderteekend en terstond door een der ambtenaren gewaarmerkt.

Na de opneming, volgens het vorig artikel, vermelden de ambtenaren, mede in schrijffletters, naast of achter de betrekkelijke inschrijving des fabrikants, de bevonden dichtheid van 't sap bij 15°. C.

IV.

Aanslag en credit der suikerfabrikanten.

A. Bepalingen, voor alle fabrieken van toepassing.

Art. 37. Tusschen de Administratie en den suikerfabrikant wordt voor iedere fabriek een rekening (58) gehouden door den ontvanger, onder wiens kantoor de fabriek is gelegen.

De fabrikant is aansprakelijk voor den accijns van de suiker, waarvoor hij, overeenkomstig de volgende bepalingen, op die rekening wordt aangeslagen.

Art. 38. De rekening wordt afgesloten op de tijdstippen bij de Wet bepaald (59), en bovendien wanneer dit door den fabrikant of door den ontvanger wordt verlangd.

De fabrikant is steeds bevoegd, en wordt in het laatstbedoeld geval uitgenoodigd, om tot die afsluiting mede te werken en haar met den ontvanger te onderteekenen.

Bij gebreke hiervan geschiedt de afsluiting eenzijdig door den ontvanger en geeft deze van de uitkomst schriftelijk kennis aan den fabrikant, die alsdan daartegen niet in verzet kan komen (60).

(56). N°. 24 fabrikage.

(57). Omdat de inschrijvingen in dit register van groot gewicht zijn, vermits daarop de aanslag gegrond wordt. Overtreding van art. 36, eerste alinea, wordt gestraft met f 50.— tot f 500.— boete (art. 88).

(58). Acc. n°. 2^b.

(59). Zie de laatste alinea van art. 42 en art. 58.

(60). Deze kennisgeving wordt uitgereikt door twee ambtenaren, die bij den ontvanger een verklaring inleveren dat ze de uitreiking hebben gedaan. (Vz. 1867, n°. 119, § 43).

Vermeent hij echter dat een misstelling heeft plaats gehad, dan kan hij zich nog gedurende *drie dagen* na het ontvangen der kennisgeving bij den ontvanger vervoegen, ten einde gezamenlijk tot een herziening der rekening over te gaan en deze, zoo noodig, te verbeteren. Na afloop van dezen termijn wordt geene wijziging in de afsluiting meer toegelaten, dan op machtiging van den Minister.

Art. 39. Door iederen suikerfabrikant wordt, vóór den aanvang der werkzaamheden (61), zekerheid gesteld voor den accijns der suiker, waarvoor hij in rekening zal worden aangeslagen, tot een bedrag van minstens f10,000 — (62).

B. *Bepalingen, van toepassing wanneer de aanslag geschiedt naar de werkelijke productie (art. 1^a).*

Art. 40. Aan den fabrikant wordt *doorlopend* crediet verleend.

Art. 41. Hij wordt in rekening aangeslagen voor :

a. de hoeveelheden suiker, bij het openen eener nieuwe rekening in de fabriek voorhanden ;

b. de suiker, blijkens de in art. 32 vermelde verklaringen, in de fabriek vervaardigd ;

c. de *ruwe* suiker of de *melasse* (63), op bij inslag afgeteckende vervoerbiljetten of volgbrieven, uit andere suikerfabrieken, van buiten 's lands of uit entrepôt, mits in geen minder hoeveelheid dan van 500 klgr. te gelijk, ingeslagen om in zijn fabriek te worden *geraffineerd*.

Art. 42. De rekening wordt aangezuiverd door :

a. uitslag met betaling van den accijns (64) ;

(61). En nadat de aangifte is gedaan naar art. 23.

(62). Zie omtrent de borgstellingen hoofdstuk XXIII der Alg. Wet.

Volgens art. 19, wet van 1865, verz. n°. 48, kunnen, met afwijking van art. 275^c Alg. Wet, ook als personeele borgen worden toegelaten, zij, die zelve een openstaande rekening met het Rijk hebben, mits dezelfde personen niet wederkeerig borgen voor elkander zijn.

(63). Melasse is een soort afgewerkte stroop. Van inslag van melasse, *om te worden geraffineerd*, kan dus geen sprake zijn. Buitenlandsche melasse is trouwens niet aan *accijns* onderworpen, evenmin als die, herkomstig uit fabrieken die naar art. 1^b. worden aangeslagen, zoodat deze melasse niet op crediet *kan* worden genomen. Bij uitslag van melasse *uit* een fabriek, die naar *art. 1^a* wordt aangeslagen, *naar* een *dergelijke* fabriek, zou van dit crediet gebruik kunnen worden gemaakt; doch ook dit vervalt omdat als voorwaarde is gesteld dat de inslag van melasse moet plaats hebben om in de fabriek te worden *geraffineerd*; terwijl, zooals boven is gezegd, melasse is afgewerkte stroop, zoodat er geen suiker meer uitgetrokken wordt en er dus ook geen raffineering kan plaats hebben. (Vz. 1867, n°. 119, § 45).

(64). De *klassificatie* moet de veraccijnzing vooraf gaan, weshalve eerst een vervoerbiljet wordt afgegeven.

b. uitslag van geraffineerde of daarmede gelijkgestelde suiker (65), onder genot van *aflopend* crediet op *eigen* naam; minimum 500 kilgr. (66);

c. uitslag van ruwe suiker, aan raffinadeurs, handelaars en andere fabrikanten, en ook aan zich zelven als raffinadeur, of als handelaar; minimum 500 klgr. (67).

Om als raffinadeur te worden aangemerkt, moet men werkelijk een raffinaderij hebben. (Res. 4 Novb. 1867 n°. 32).

d. uitslag in hoeveelheden als onder lit. b, met bestemming tot opslag in entrepôt (67);

e. uitslag in hoeveelheden als onder lit. b, met bestemming tot uitvoer naar buiten 'slands (68);

f. versmelting van suiker, blijkens de in art. 32 vermelde verklaringen;

g. kortingen volgens art. 49;

h. betaling van den accijns wegens bevonden onderwicht, krachtens art. 50.

De rekening wordt op den eersten werkdag na elke der in art. 48 vermelde opnemingen afgesloten (69).

Art. 43. De uitslagen, volgens litt. a—d van art. 42, geschieden op vervoerbiljet; die, volgens litt. e., op consent tot uitvoer. Die documenten worden afgegeven op schriftelijke aangiffen, aanwijzende de soort, het getal en de merken der collis, de soort der suiker (70), het *bruto* en *netto* gewicht, het middel van vervoer en de bestemming.

De ontvanger vermeldt in de documenten tevens den termijn voor het vervoer en dien, binnen welken zij gezuiverd moeten zijn terugontvangen.

De tot uitslag aangegeven partijen suiker zijn aan *verificatie* onderworpen (71). Na den uitslag, die moet plaats hebben in

(65): Geraffineerde en daarmede gelijkgestelde suikers zijn: melis en lopen; en alle gebroken, gestampte, gemalen, poeder- en geturbineerde suikers boven het Java-nummer 20, en kandij. (Art. 2, wet v. 1865, n° 48).

(66). Op vervoerbiljet.

(67). Op vervoerbiljet.

(68). Op consent tot uitvoer.

De naar buiten 's lands uit te voeren of in entrepôt over te brengen suikers moeten worden geplombeerd, verzegeld of bewaakt, op zoodanige wijze als de Administratie noodig oordeelt. Wordt een geheele partij ter verificatie aangeboden, dan kan genoeg worden genomen met verzegeling van de laadplaats des vaartuigs.

(Vz. 1867, n°. 119 § 50, in verband met de res. van 28 Octb. 1864).

(69). Uitslag zonder wettig document, wordt gestraft met een boete van 10 × accijns (minimum f 100.—) en verbeurte van het onwettig uitslagene. (Art. 83).

(70). N. l. of ze voldoet aan de eischen van art. 49^a.

(71). De klassificatiën geschieden op den voet van de instructie, verz.

tegenwoordigheid van ambtenaren, wordt door deze een afschrift van hunne verklaring nopens de uitkomst der verificatie aan den ontvanger bezorgd en een ander aan den fabrikant uitgereikt.

Op de aangiften en consenten zijn de bepalingen van art. 27, alsmede — voor zooveel de geraffineerde of daarmede gelijk gestelde suikers betreft — die van art. 22 en 26 der Wet van 1865 vz. n°. 48, van toepassing (72).

Art. 44. De suiker moet uit de fabrieken worden uitgeslagen in zakken, in houten fusten of kisten, of wel in brooden.

In 't eerste geval moet elke zak van dezelfde partij een gelijk gewicht hebben; in het tweede elk fust of elke kist van een opschrift zijn voorzien, waarin het *bruto* en *netto* gewicht is vermeld (73).

Op 't gewicht van elke colli wordt een boetvrije speling toegelaten van 1% met dien verstande dat het document wordt afgeteekend in verhouding tot hetgeen bij verificatie van eenige collis meer of minder mocht worden bevonden, evenredig berekend over de volle tot uitslag aangegeven hoeveelheid (74).

1867, n°. 120, in dit werk opgenomen bij art. 35 der wet van 1865, vz. n°. 48. Voor de toepassing van § 16^d dier instructie moet, met het oog op art. 45—47 der wet, de klasseering steeds plaats hebben, als ware de suiker tot verblijf binnen 's lands bestemd. De ambtenaren nemen een klein monster van elke uitgeslagen partij, waarvoor geen herverificatie wordt gevraagd, en vermelden daarop de dagteekening van den uitslag, de bestemming, het gewicht en de klasse der suiker. Deze monsters worden maandelijks, door tusschenkomst van den controleur, aan den Inspecteur te Rotterdam opgezonden. (Vz. 1867, n°. 119 § 50).

De fabrikant, die de klasse niet moet aangeven, is dus ook niet aansprakelijk voor verschil in klasse, ter laatste wacht bij uitvoer, geconstateerd. Bestaat er vermoeden van verwisseling tijdens het vervoer, dan moet de zaak, met overlegging van monsters, aan 't Hoofdbestuur onderworpen worden. (Res. 23 Novb. 1865).

(72). Bij vergelijking met de wet, zoo als die in de verzameling is opgenomen, zal men zien dat de aangehaalde artikelen hier zijn omgezet. Dit is geschied naar aanleiding der res. van 27 Decb. 1867, n°. 4, waarbij is te kennen gegeven dat in den tekst der wet een schrijffout is ingeslopen.

Bij diezelfde resolutie is bepaald dat de ontvangers een ruim gebruik kunnen maken van de bevoegdheid, hun bij art. 26 § 2, wet van 1865, verleend, en genoeg kunnen nemen met een bewijs van in- of doorvoer in 't aangrenzend Rijk, — des noods met vertooning van brieven of andere stukken.

(73). Worden de bepalingen van art. 44 niet opgevolgd, dan is er een boete verbeurd van *f* 10.— tot *f* 100.— (art. 89).

(74). Bij grooter verschil dan van 10% op het gewicht van eene tot uitslag aangegeven partij suiker, wordt belopen een boete van 5 × accijns van 't verschil, indien dit boven 1 tot 5%, en van 10 × accijns van 't verschil, indien dit boven 5% bedraagt (art. 86).

Art. 45. De accijns wegens de uitgeslagen suiker is verschuldigd naar het *netto* gewicht en naar de soort en klasse bij de verificatie bij uitslag bevonden (75).

De suiker van dezelfde *partij*, in ééne aangifte tot uitslag begrepen, moet van eene en dezelfde soort en hoedanigheid zijn (76).

Is dit niet het geval, dan is de accijns voor de geheele partij naar den maatstaf voor de daaronder bevonden hoogst belaste suiker verschuldigd (77).

Art. 46. De afschrijvingen, volgens litt. *a—e* van art. 42, worden verleend na verrichten uitslag.

De fabrikant blijft echter aansprakelijk voor den accijns der uitgeslagen suiker, totdat de vervoerbiljetten of consenten tot uitvoer, behoorlijk afgeteekend, ten kantore van den ontvanger zijn terug bezorgd.

Art. 47. De accijns van de uitgeslagen suiker wordt ingevorderd, bij uitslag volgens art. 42 lit. *a*, na afloop der verificatie, en bij uitslag, volgens litt. *b—e* van dat artikel, van de hoeveelheid, voor welke een document niet behoorlijk gezuiverd wordt terug bezorgd, na afloop van den termijn, in 't document voor de terugbezorging bepaald.

Art. 48. De ambtenaren zijn steeds bevoegd, mits hiertoe door den ontvanger of een hooger ambtenaar gemachtigd, om de in een fabriek voorhanden hoeveelheid suiker optenemen (78).

Die opneming moet altoos geschieden op den laatsten of voorlaatsten dag vóór den aanvang van een nieuw werkjaar (79).

Alsdan mogen in de fabriek, behalve de afgewerkte melasse, geen stroop of suikersappen voorhanden zijn, dan die de laatste koking hebben ondergaan en zich in vaste kristalliseerbakken bevinden (80).

(75). Zie aant. 71.

(76). Is er suiker op bedriegelijke wijze gepakt of verborgen tusschen suiker van andere soort of hoedanigheid, dan wordt verbeurd een boete van 10 × accijns, berekend over de geheele hoeveelheid suiker in de aangifte begrepen, en bovendien deze suiker verbeurd verklaard (art. 85).

(77). Behalve de boete van art. 85 moet dus de accijns ook nog betaald worden. Heeft de samenpakking niet op *bedriegelijke* wijs plaats, dan kan alléén art. 45 derde alinea toegepast worden.

(78) Wordt, na aftrek van 't maximum der kortingen, een grooter ondergewicht bevonden dan van 3% der debiteeringen sedert de vorige opneming, dan is verbeurd een boete van 5 × accijns van dat ondergewicht. (art. 87).

In elk geval wordt van 't ondergewicht de accijns betaald. (art. 50). De rekening wordt na elke opneming afgesloten (art. 42).

(79). Er behoeft geen peiling plaats te hebben gedurende den loop der werkzaamheden, tenzij bij vermoeden van misbruik. (Vz. 1867, n°. 119 § 42).

(80). Dit voorschrift is noodig voor het geval dat een fabriek, na afloop der werkzaamheden, tevens als raffinaderij mocht gebezigd worden.

Van elke opneming wordt een bij den ontvanger in te leveren proces-verbaal opgemaakt, hetwelk den fabrikant ter mede teekening aangeboden en waarvan hem een afschrift uitgereikt wordt (81).

Art. 49. Bij 't vereffenen der rekening worden de volgende kortingen verleend, zoooveel die blijkens de uitkomst eener opneming noodig zijn:

a. 6°/_o op de hoeveelheid geraffineerde of daarmede gelijkgestelde suiker, welke, sedert de vorige opneming, op de droogzolders of in de stoven overgebracht en zoodanig gedroogd is, dat zij in dit opzicht voldoet aan de eischen van art. 20 § 1, litt. b of c, der wet van 1865 verz. n°. 48 (82);

b. 3°/_o op de overige suiker, sedert de vorige opneming in de fabriek vervaardigd.

Voor de toepassing van dit artikel wordt in de verklaringen en in 't proces-verbaal, bedoeld bij art. 43 en 48, alsmede — voor zooveel de versmolten suiker betreft — in de verklaringen, bedoeld bij art. 32, waar dit te pas komt, tevens vermeld of de suiker al of niet voldoet aan de eischen, onder lit. a aangehaald.

Art. 50. Wordt bij een opneming een geringere hoeveelheid suiker bevonden dan volgens de rekening aanwezig moet zijn, dan wordt van het onderwicht, voor zooveel dit niet door de kortingen kan worden gedekt, de accijns binnen 8 dagen ingevorderd.

Die accijns wordt berekend: voor de uitgedekte brooden en de witte suiker, bedoeld bij de derde alinea van art. 32, als voor drooge witte broodsuiker (83); voor de overige in de fabriek vervaardigde suiker als voor ruwe suiker van de *tweede klasse*; (84) en voor de van elders ingeslagen ruwe suiker naar hare klasse, volgens de documenten tot inslag.

Art. 51. Voor den accijns op de geraffineerde en daarmede gelijkgestelde suiker, (85) welke de fabrikant volgens art. 42b,

Is er niet aan dit voorschrift voldaan, dan kunnen de werktuigen worden verzegeld. (art. 13 en 14).

(81). In dit proces-verbaal wordt ook de soort der suiker vermeld, (art. 49 laatste alinea).

(82). Die eischen zijn: *Melis en lompen*, zuiver uitgedekt, goed droog, hard en van boven tot onder, ook van binnen, blank, (art. 20 § 1^b). *Witte geturbineerde suiker*, zóó volkomen gezuiverd en gedroogd als de onder b bedoelde melis, en overigens overeenkomende met het hiervoor vast te stellen standmonster.

(83). Dus tegen f 27.— per 100 klgr.

(84). Dus tegen f 23.76 per 100 klgr.

(85). Zie art. 2 wet van 1865.

uit zijne fabriek uitslaat, wordt hem een *aflopend* crediet verleend van *eene maand* korteren duur dan dat, hetwelk de gewone raffinadeurs wegens de ingeslagen ruwe suiker genieten (86).

Daarop zijn art. 14, art. 15, art. 16 § 1, art. 17 §§ 1, 2 en 4, en art. 19 der wet van 1865 van toepassing (87).

Art. 52. De afgewerkte stroop of melasse, uit de bewerkingen in een suikerfabriek verkregen, kan in eene met de fabriek vereenigde branderij verwerkt, of wel, *vrij van accijns*, uit de fabriek uitgeslagen worden, op vervoerbiljetten tot inslag in branderijen of op consent tot uitvoer naar buiten 's lands (88).

Die documenten worden afgegeven op schriftelijke aangifte en wijzen aan de soort, het getal en de merken der collis, ³t *bruto* en *netto* gewicht, 't middel van vervoer en de bestemming. Zij worden, na afteekening door de betrokken ambtenaren, ten bewijze dat de inslag of uitvoer heeft plaats gehad, ten kantore terug bezorgd.

De Minister is gemachtigd om den uitslag van afgewerkte stroop of melasse ten behoeve van andere fabrieken op denzelfden voet als ten behoeve van branderijen toetelaten.

Art. 53. Wegens de stroop of melasse, waarvoor de voormelde documenten niet behoorlijk gezuiverd worden terugbezorgd, of die op andere wijze wordt uitgeslagen, is de accijns verschuldigd tot een gelijk bedrag als het recht, bij art. 40 der wet van 1865, voor vreemde stroop of melasse bepaald (89).

De uitslag en invordering geschieden dan op gelijken voet als

(86). De *gewone* raffinadeurs hebben *twee maanden* crediet voor de inslagen van elke week. Dit crediet loopt dus slechts *één maand* en kan alléén worden aangezuiverd door *betaling*, omdat art. 17 § 3, wet van 1865, er niet op van toepassing is.

Voor deze rekening wordt gebezigd model n°. 3^b acc. (Vz. 1867, n°. 119 § 44).

(87). N. 1. aflopend crediet voor inslagen van minstens 500 klgr., slechts één termijn van crediet voor de inslagen van iedere week, aanvangende op den laatsten dag der week. Voorts wat in *debet* en wat in *credit* kan worden gebracht en welke borgens kunnen worden aangenomen.

(88). Art. 52 en 53 zijn noodig omdat de afgewerkte stroop moeilijk is te onderkennen en er wellicht van die stroop nog suiker zou kunnen worden afgescheiden. Deze melasse wordt nu verbruikt door branderijen of uitgevoerd. Mochten ook kunstkoffie-branders er gebruik van willen maken, dan kan dit, op grond der laatste alinea van art. 52, geschieden. Bij den uitslag moet in de aangifte en in de documenten vermeld worden dat de stroop is *afgewerkt*; terwijl bij uitslag van andere dan afgewerkte stroop art. 53 van toepassing is. (Res. 3 Augst. 1868, n°. 48).

(89). n. 1. per 100 klgr. f 6.—

De ambtenaren moeten toezien dat geene onafgewerkte stroop onder den naam van melasse worde uitgeslagen. (Vz. 1867, n°. 119 § 52).

bij art. 43 en 47, ten aanzien der uitslagen van suiker, is bepaald.

Art. 54. Bedraagt de accijns wegens de in de fabriek voorhanden suiker, na aftrek van de korting volgens art. 277 Alg. Wet (90), gevoegd bij den accijns wegens uitgeslagen suiker, waarvoor de documenten noch niet gezuiverd zijn terug gekomen, te zamen meer dan waarvoor zekerheid is gesteld, dan wordt de afgifte van nieuwe documenten geweigerd, anders dan tegen afzonderlijke borgstelling, hetzij door den fabrikant, hetzij door of namens den ontbieder (91).

De accijns wegens de voorhanden suiker wordt, voor de toepassing van dit artikel, berekend overeenkomstig de tweede alinea van art. 50, na aftrek van 't *maximum* der kortingen volgens art. 49.

C. *Bepalingen, van toepassing wanneer de aanslag geschiedt in verhouding tot de hoeveelheid en dichtheid der verwerkte sappen (art. 1b),*

Art. 55. Aan den suikerfabrikant wordt *aflopend* crediet verleend voor den accijns der suiker, waarvoor hij in rekening wordt aangeslagen, tot den *vijftienden* der maand, volgende op die waarover de aanslag loopt.

Dit crediet wordt *verlengd* met *zes maanden* voor den accijns der suiker van 't *derde product* (92).

Het accijnsbedrag voor de suiker van 't 3^e product wordt gerekend 5% te bedragen van de *aanslagen over 't geheele werkjaar*.

De *verlenging* wordt verleend voor de *laatste aanslagen* van 't werkjaar (93).

Art. 56. De fabrikant wordt aangeslagen voor *iedereen graad* dichtheid van 't verwerkte ongezuiverde sap bij 15° C, van den *aanvang* van 't werkjaar tot ultimo *Dec.*, tegen 1.45 klgr. en

(90). Art. 277 Alg. Wet verleent korting op borgtochten voor *doorlopend* crediet boven de f 5000.

(91). Wanneer de suiker wordt verzonden naar een raffinadeur of handelaar, met rechtstreeksche overschrijving van crediet, behoeft de ontbieder slechts de verklaring volgens art. 15 § 1 in te leveren, omdat deze personen reeds een vasten borgtocht hebben gesteld. Bij verzending tot opslag in elders gelegen entrepôt wordt een bijzondere borgstelling vereischt.

(Vz. 1867 n°. 119 § 48).

(92). Omdat de kristallisatie van deze suiker zeer lang (5 à 6 maanden) duurt, zou het onredelijk zijn, indien daarvan reeds de accijns met 15 dagen, na de maand waarin het sap de eerste zuivering heeft ondergaan, moest worden betaald.

(93). De 3 laatste alinea's zijn vastgesteld bij de wet van 1868 vz. n°. 81 art. 4.

van primo *Januari* tot aan 't einde van 't werkjaar, tegen 1,4 klgr. drooge witte broodsuiker per hectoliter sap (94).

Deze aanslag geschiedt dagelijks, volgens de extracten uit het overeenkomstig art. 36 ingevulde register, welke door de met het toezicht in de fabriek belaste ambtenaren aan den ontvanger worden verstrekt.

De hoeveelheid der verwerkte sappen wordt, voor iedere vulling van een ketel of verzamelbak, berekend naar de gevulde inhoudsruimte tot aan den bovenrand der bij art. 10 bedoelde plaatjes.

Gedeelten van een hectoliter sap en tienden van graden worden in evenredigheid berekend tot den voormelden aanslag per hectoliter sap en per graad dichtheid. In den aanslag, voor iedere vulling van een ketel of verzamelbak, wordt de breuk van $\frac{1}{2}$ hectogram of daarbeneden verwaarloosd en daarboven voor een *geheelen* hectogram genomen.

Er geschiedt geen aanslag wegens het sap, dat vóór of gedurende de eerste zuivering mocht bedorven zijn, mits de fabrikant dit, vóór de aftapping des ketels, aan de ambtenaren te kennen geve en de vloeistof in hunne tegenwoordigheid buiten de fabriek late vloeien. De ambtenaren stellen dan een ondertee-kende verklaring deswege in 't register n° 24 fabrikage.

Art. 57. De rekening wordt aangezuiverd door (95):

a. aflevering van *ruwe* suiker, op vervoerbiljet, in hoeveelheden van minstens 500 klgr. te gelijk, aan raffinadeurs en hande-laren, hebbende genot van afloopend crediet;

b. uitslag, in hoeveelheden als onder lit. a, met bestemming tot uitvoer naar buiten 's lands (96), op consent tot uitvoer;

c. uitslag, in hoeveelheden als onder lit a, met bestemming tot opslag in entrepôt, op vervoerbiljet (96);

d. overschrijving, van hoeveelheden als onder lit a, op afloopend crediet op eigen naam, op vervoerbiljet (96); en

e. betaling van den verschuldigten termijn, voor zoover de reke-ning op den vervalldag nog niet volgens a—d is aangezuiverd (97).

(94). Deze aanslag moet, vóór 31 Juli 1871, worden herzien (art. 92).

Waarom is de aanslag na Januari lager?

(95). Belooft het onaangezuiverd bedrag van de rekening meer dan de borgtocht, dan mag men geen uitslag meer toelaten, anders dan tegen afzonderlijke borgstelling, (art. 62).

(96). Zoowel van *geraffineerde* als van *ruwe* suiker.

(97). Bestaat er kwestie omtrent de klassificatie der suikers, die uitgevoerd of in entrepôt nedergelegd zijn, en is dit verschil *niet* uitgemaakt vóór den vervalldag van den termijn, dan wordt *voorloopig* de uitspraak der ambtenaren, die de eerste verificatie hebben gedaan, tot grondslag genomen; behoudens *nadere verrekening*. Res. 8 Novb. 1865 n°. 89.

Art. 58. De rekening wegens de aanslagen over elke maand wordt afgesloten: voor zooveel betreft de *debiteeringen*, op den eersten werkdag der volgende maand, en voor zooveel betreft de *crediteeringen*, op den eersten werkdag na den *vyftienden* dier maand (98).

Art. 59. Voor de afleveringen, volgens art. 57^a, worden vervoerbiljetten afgegeven, overeenkomstig de aangifte des fabrikants, aanwijzende de hoeveelheid en de klasse der suiker en de bestemming (99).

De ontvanger vermeldt in die documenten tevens den termijn voor het vervoer en dien, binnen welken ze gezuiverd moeten worden terugbezorgd.

Op deze afleveringen zijn van toepassing de bepalingen, bij de art. 46 en 47, ten aanzien van de uitslagen volgens art. 42^c vastgesteld (100).

Art. 60. Op de uitslagen, volgens art. 57 litt. *b* en *c*, zijn van toepassing de bepalingen, bij art. 43 tot en met 47, ten aanzien van de uitslagen volgens art. 42, litt. *d* en *e*, vastgesteld (101).

De afschrijvingen voor *geraffineerde* of daarmee gelijkgestelde suikers worden verleend overeenkomstig art. 20 der wet van 1865, en voor de *ruwe* suikers naar de verhoudingen en het bedrag, zooals die in kolom 3 en 4 der tabel van art. 2 dier wet zijn aangewezen.

Ingeval de suiker van dezelfde *partij*, in ééne aangifte tot

Indien nog suiker en melasse in de fabriek aanwezig is, na afloop van 't werkseizoen, kan men op de 1e linie gelebiljetten en paspoorten afgeven, zonder vertooring van kwitantie. (Res. 28 febr. 1866 n°. 155).

(98). Op den 1e van elke maand begint men dus telkens een nieuwe rekening, waarvan de crediteeringen aanvangen op den 16e dier maand. Met andere woorden: over elke maand wordt afzonderlijk rekening gehouden.

(99). Deze uitslagen worden *niet* geverifieerd. Er heeft een eenvoudige *overschrijving van accijns* plaats. Afleveraar en ontbieder moeten onderling omtrent de *klasse* overeenkomen.

Er heeft alléén verificatie plaats bij uitslag volgens litt. *b* en *c* van art. 57. (Zie art. 43).

(100). N.l. dat de afschrijving plaats heeft na gedane uitslag, behoudens aansprakelijkheid van den fabrikant (art. 46) voor den accijns der hoeveelheid, waarvoor het biljet niet in tijds gezuiverd is terugbezorgd. (art. 47).

(101). N.l. aangifte van collis, soort der suiker, *bruto* en *netto* gewicht, enz. Voorts: vermelding van den termijn voor het vervoer en de terugbezorging van 't document; het doen van verificatie; dat de uitslag moet plaats hebben in zakken, fusten, kisten of wel in brooden; opschriften op de collis; tijdelijke opslag bij oponthoud; overtreding bij verschil in gewicht of bij zamenpakking van verschillende soorten en verder als bij aant. 100.

uitslag begrepen, niet van een en dezelfde soort en hoedanigheid is, wordt de afschrijving voor de geheele partij slechts naar de bevonden geringste suikersoort berekend.

Art. 61. De accijns der suiker, welke de fabrikant volgens art. 57^d tot zich neemt, wordt berekend naar de hoeveelheid, soort en klasse, in zijn aangifte vermeld (102).

Dien onverminderd wordt hem vrijgelaten om, als raffinadeur, ruwe suiker van buiten 's lands, uit entrepôt, of uit andere fabrieken, op aflopend crediet in zijne fabriek in te slaan.

Op het crediet, de debiteeringen en crediteeringen wegens accijns van suiker, door de fabrikanten, overeenkomstig dit artikel, tot zich genomen of ingeslagen, zijn dezelfde bepalingen van toepassing als op 't crediet, de debiteeringen en de crediteeringen van de *gewone* raffinadeurs (103).

Art. 62. Belooft het onaangezuiverd bedrag van den accijns, volgens de maandelijksche rekening, gevoegd bij die wegens uitgeslagen suiker, waarvan het document nog niet gezuiverd is terugbezorgd, te zamen meer dan waarvoor zekerheid is gesteld, dan mag geen suiker uit de fabriek worden uitgeslagen, onverschillig met welke bestemming, anders dan tegen afzonderlijke borgstelling voor den accijns, hetzij door den fabrikant, hetzij door den ontbieder (104).

Wanneer dit geval zich voordoet geeft de ontvanger daarvan aan den fabrikant en aan de met het toezicht belaste ambtenaren schriftelijk kennis.

Mocht de fabrikant, na de uitreiking dezer kennisgeving, het verbod tot uitslag overtreden, dan kunnen de ambtenaren, onverminderd de straf op die overtreding (105), de uitgeslagen suiker aanhalen en in verzekerde bewaring brengen, totdat de accijns daarvoor verzekerd is en de kosten der bewaring betaald zijn.

D. *Overgang van het ééne stelsel tot het andere.*

Art. 63. De suikerfabrikant, in wiens fabriek noch suiker, gekristalliseerde stroop of melasse voorhanden is, en die ver-

(102). Bij zoodanige uitslag behoeft geen verificatie plaats te hebben.

(103). Zie hoofdstuk IV der wet van 1865. Er kan dus ook afschrijving verleend worden voor uitvoer van *geraffineerde* suiker en basterden. Mocht er *ruwe beetwortelsuiker* worden aangeboden op een consent tot uitvoer voor *basterden*, dan moet niet alleen de afteekening van 't consent geweigerd, maar ook bekeuring worden ingesteld, op grond van art. 213 Alg. Wet. (Res. 4 Octb. 1865, n°. 36).

(104). Aant. 91, op art. 54, is ook hier van toepassing.

(105). N. l. een boete van *f* 50.— tot *f* 500.— (art. 88).

langt te worden aangeslagen naar art. 1^a, doch over 't voorgaand werkjaar naar art. 1^b is aangeslagen, levert, minstens *drie dagen* vóór den aanvang der werkzaamheden van 't nieuwe werkjaar, tegen bewijs, een schriftelijke opgave in van de suiker, stroop en melasse, welke alsdan nog in de fabriek voorhanden zijn, met vermelding van de soort en hoeveelheid, en met aanwijzing van de bakken, grondvaten of andere voorwerpen, waarin de stroop en melasse zich bevinden.

Art. 64. Na het inleveren der genoemde opgave nemen de ambtenaren, zoodra mogelijk en in elk geval vóór den aanvang van 't nieuwe werkjaar, de voorhanden suiker, onafgewerkte stroop en melasse op.

De suiker, die overeenkomstig art. 44 moet worden gepakt, brengen zij, terstond na de weging, onder verzegeling of sluiting.

Zij maken eene bij den ontvanger in te leveren verklaring op van hunne bevinding, waarvan den fabrikant een afschrift wordt uitgereikt.

De voorhanden gekristalliseerde stroop kan, uiterlijk binnen 14 dagen na de opneming, met in achtneming van de bepalingen der art. 29 tot en met 32, geturbineerd worden.

Op de suiker, welke daaruit wordt verkregen, is de tweede alinea van toepassing.

Art. 65. De suiker, volgens art. 64 onder verzegeling of sluiting gebracht, kan uiterlijk gedurende *twee maanden* na de opneming, op geleibiljet, vrij van accijns, worden uitgeslagen.

Verlangt echter de fabrikant deze suiker te versmelten, dan wordt hem dit, nadat de klasse is bepaald waartoe zij behoort, met in achtneming van de bepalingen der art. 30—32, gedurende hetzelfde tijdperk veroorloofd.

Hij kan alsdan, uiterlijk binnen *één maand* na de versmelting, op geleibiljet, vrij van accijns, uitslaan eene zoodanige hoeveelheid andere suiker als, na herleiding volgens de verhoudingen bij of krachtens de wet vastgesteld, voor de accijns-heffing met de versmolten hoeveelheid overeenkomt (106).

Art. 66. De afgewerkte melasse, bij de in art 64 bedoelde opneming bevonden en uit het daarbij vermeld turbineeren verkregen, kan, uiterlijk gedurende *14 dagen* na de opneming, op geleibiljet, vrij van accijns, worden uitgeslagen.

Na afloop van dezen termijn zijn op de stroop en melasse, in de fabriek voorhanden, de bepalingen dezer wet, zonder uitzondering, van toepassing.

Art. 67. De suikerfabrikant, die verlangt te worden aangeslagen naar art. 1^b, doch die het vorige werkjaar is aangeslagen naar art. 1^a, moet, minstens *3 dagen* vóór den aanvang

der werkzaamheden van 't nieuwe werkjaar, alle in zijne fabriek voorhanden gekristalliseerde stroop turbineeren, en zijne in art. 41 vermelde rekening aanzuiveren, terstond na de opneming bij de tweede alinea van art. 48 voorgeschreven.

Tijdens die opneming mogen — behalve de afgewerkte melasse — geen stroop of suikersappen meer in de fabriek voorhanden zijn.

Wordt aan de bepalingen van dit artikel niet voldaan, dan blijft de aanslag volgens art. 1^a, gedurende het nieuwe werkjaar van toepassing.

Art. 68. De afgewerkte melasse, in art. 67 bedoeld, moet worden opgegeven en opgenomen op gelijke wijze als bij art. 63 en 64 is voorgeschreven.

Zij kan, uiterlijk binnen 14 *dagen* na de opneming, in eene met de fabriek vereenigde branderij ter verwerking overgebracht of, op den voet der art. 52 en 53, uitgeslagen worden.

Na afloop van dezen termijn wordt de accijns wegens de niet uitgeslagen hoeveelheid ingevorderd tot een bedrag, gelijk aan het recht voor vreemde stroop of melasse, bij art. 40 der Wet van 1865 bepaald (107).

V.

Algemeene bepalingen.

Art. 69. De bepalingen dezer wet, ten aanzien van de suikerfabrikanten, zijn van toepassing op de vennootschappen, vertegenwoordigd door de volgens art. 4^b opgegeven beheerders.

Art. 70. Moet een fabrikant of beheerder uitgenoodigd worden om bij eenige verrichting der ambtenaren tegenwoordig te zijn, of moet hem eenige aanzegging, uitnoodiging of uitreiking worden gedaan, dan kan dat, bij zijne afwezigheid, geschieden aan zijn gemachtigde, zijn meesterknecht, of in het algemeen aan dengene, die hem vertegenwoordigt.

Art. 71. De fabrikant is gehouden om, ten behoeve of gebruike der ambtenaren, te verschaffen:

- a. in het bij art. 6 bedoelde vertrek: licht, verwarming, een tafel, stoelen en een kast, voorzien van een behoorlijk slot (108);
- b. in de vertrekken of gedeelten der fabriek, waar bewerkingen worden verricht die aan toezicht onderworpen zijn: behoorlijke verlichting;

(107). N. l. per 100 klgr. f 6.—, tenzij de melasse volgens de noo bij gemeld art. 40, als *melado* moet worden beschouwd.

(108). Zie art. 6 en aant. 10.

c. een inhoudsmaat van 20 liter, een van één liter en onderdeelen;

d. de benoodigde weegtoestellen en gewichten;

e. bij 't waterijken van werktuigen, de vereischte arbeiders en gereedschappen.

Bij gebreke hiervan wordt daarin ten zijnen koste voorzien.

Art. 72. De ambtenaren zijn bevoegd om, bij hunne visitatiën, de afmetingen der werktuigen op te nemen, de vloeistoffen en andere zelfstandigheden, aanwezig in de verschillende werktuigen der suiker- en stroopfabrieken, te onderzoeken en daarvan proeven te nemen.

Wanneer het nemen van proeven in verband staat met een bekeuring, worden zij in dubbel genomen en dadelijk verzegeld. De belanghebbende wordt alsdan uitgenoodigd om zijn cachet naast dat der ambtenaren op de proeven te plaatsen, of het papier, waarop het cachet wordt gesteld, door zijne handteekening te waarmerken.

Art. 73. Wanneer dit door de ambtenaren wordt verlangd, moet de toevoer van water op de rasp afgebroken en met het raspen voort gegaan worden, totdat een voldoende proef kan worden genomen van de geraspte wortels, waarbij geen water is gevoegd (109).

Er worden in de 24 uren hoogstens twee dezer proeven en voor elke proef hoogstens 20 klgr. geraspte wortels genomen (110).

De ambtenaren zijn bevoegd om die proeven boven op de geraspte wortels voor de gewone bewerkingen in één der persen te brengen, ten einde te gelijk daarmede geperst te worden. Zij behouden voor hun onderzoek alleen een proefglas sap.

Art. 74. De ambtenaren zijn mede bevoegd om de in art 17 vermelde droogzolders of stoven, vertrekken en bergplaatsen, gedurende den tijd dat daarin niet wordt gewerkt, doch alleen *bij nacht*, door middel van hangsloten te sluiten.

Zij moeten echter, wanneer dit door of van wege den fabrikant wordt verlangd, de sloten terstond afnemen en, zoo lang dit noodig is, den toegang onbelemmerd laten (111).

De ruwe suiker, van elders ingeslagen, wordt onder verzegeling gebracht of, afgescheiden van andere suiker, in een afzonderlijke bergplaats nedergelegd, totdat ze wordt versmolten (112).

(109). Wanneer niet aan deze bepaling wordt voldaan is een boete van *f* 10.— tot *f* 100.— verbeurd. (art. 89).

(110). Omtrent deze proeven zullen nadere bijzondere voorschriften worden gegeven. (Vz. 1867, no. 119, § 36).

(111). Zie omtrent de strekking van dit art. de aant. 26, op art. 17.

(112). Deze suiker moet afzonderlijk worden gehouden voor de toepassing van de 2^e alinea van art. 50.

De fabrikant is wegens het schenden der afsluiting of verzegeling aansprakelijk (113).

Art. 75. De suikerfabrikant, die met zijne werkzaamheden meer dan *tien dagen* later dan volgens zijne in art. 22 vermelde aangifte aanvangt, is een schadevergoeding verschuldigd, ter zake van 't bewaken zijner fabriek door de ambtenaren, van *f* 5.- voor iederen dag vertraging (114).

Deze vergoeding wordt door den ontvanger ingevorderd en als buitengewone ontvangst verantwoord. De Minister wordt nogtans gemachtigd om die invordering niet te doen plaats hebben, indien blijkt dat de vertraging buiten de schuld des fabrikants heeft plaats gehad.

Art. 76. De registers no. 24 en 25 fabricage, vermeld in art. 24 en 32, moeten steeds voorhanden zijn in de fabriek en den ambtenaren op hunne eerste aanvraag worden ter hand gesteld, hetzij ter inzage, hetzij tot het verrichten van inschrijvingen (115).

Zij worden door hen, na afloop van de werkzaamheden, tegen bewijs, alsmede, wanneer ze tusschentijds zijn volgeschreven, tegen uitreiking van andere ingetrokken.

Art. 77. Wanneer dit in 't belang der nijverheid mocht noodig blijken, kan, bij K.B., met behoud van 't beginsel waarop de aanslag rust, onder de noodige voorzieningen, aan de suikerfabrikanten worden toegestaan om andere soorten van werktuigen te bezigen of een andere wijze van werken in te voeren dan die, waarop de bepalingen van de tegenwoordige wet van toepassing zijn.

Op grond van art. 77 is, bij K.B. van den 24^{en} Julij 1869 (vz. no. 118), besloten :

Art. 1. Aan de beetwortelsuikerfabrikanten wordt vergund om in hunne fabrieken toe te passen het zoogenaamde *diffusiestelsel*, waarbij de beetwortels in snippers gesneden en in gesloten ketels met water of vroeger genomen aftreksels uitgetrokken worden (116).

(113). Zoodanige schending wordt gestraft met *f* 50.— tot *f* 500.— boete. (art. 88).

(114). Is dit billijk?

(115). Overtreding van deze bepaling wordt gestraft met *f* 50.— tot *f* 500.— boete. (art. 88).

(116). Het verschil tusschen het diffusie-stelsel en de gewone werkwijze in de suikerfabrieken bestaat hoofdzakelijk hierin, dat de wortels niet worden geraspt, maar in fijne snippers gesneden, en dat het sap, in plaats van uit de papachtige massa te worden geperst, in gesloten ketels (diffusie-ketels) uit de snippers getrokken wordt. Dit uittrekken geschiedt eerst met warm water of met verwarmde slappe aftreksels uit vorige ketels, en wordt, na de aftapping van 't eerste aftreksel, nog eenige malen met water herhaald.

Art. 2. De diffusie-ketels mogen door middel van pijpen of anderszins alléén gemeenschap hebben :

- a. met elkander;
- b. met een daarboven geplaatsten waterbak;
- c. met de ketels (zoogenaamde *voorwarmers*) tot het verwarmen van de tweede en latere aftreksels, bestemd om de versche snippers uit te trekken;
- d. met den *monte-jus* of rechtstreeks met de zuiveringsketels of verzamelbakken, vermeld in art. 10 en 11 der wet;
- e. met de goot of buis tot afvoer van 't water uit de afge- werkte ketels.

Art. 3. De voorwarmers moeten geplaatst zijn op een afstand van minstens *vijf meter* van de onder art. 2^d bedoelde verzamel- bakken en van de defécatie- en carbonatatie-ketels, of wel, onder goedkeuring van den controleur, op een andere verdieping of in een ander vertrek.

Art 4. De uiteinden der pijpen, waaruit het water in de onder art. 2e vermelde goot of buis vloeit, moeten zoodanig worden geplaatst, dat steeds een proef van die vloeistof kan worden genomen, doch moeten altijd dalen tot beneden den boven- rand van de goot of der trechters, welke op de afleidingsbuis bevestigd zijn.

De goot moet van steen of metselwerk en over hare geheele lengte van binnen zichtbaar zijn.

Het af te voeren water moet uitsluitend geleid worden, hetzij naar water-vergaderbakken, hetzij naar een sloot of zichtbare plaats buiten de fabriek.

Het water, uit de diffusie-ketels afgetapt, en dat, hetwelk uit

De zuivering en verdere bewerking der sappen geschieden op de gewone wijs.

Art. 2, 3, 4 en 6 van 't besluit strekken voornamelijk ter voorkoming van heimelijke afleiding van sappen, ten einde die, zonder aanslag voor den accijns, aan de zuivering te onderwerpen. Art. 7, 8 en 9 zijn noodig omdat het laatste aftreksel uit de diffusie-ketels een veel hoogere temperatuur heeft dan de gewone uitgeperste sappen.

Voorts wordt opgemerkt dat door dit besluit geene verandering wordt gebracht in de bepalingen van art. 11, 1^e alinea, der wet van 1867, zoodat de sappen noch in de diffusie-ketels, noch in de zoogenaamde voorwarmers met kalk of andere zelfstandigheden mogen vermengd worden, (vz. 1869, n°. 119).

de uitgetrokken beetwortelsnippers wordt geperst, mag, zoo het wordt opgevangen, alleen gebezigd worden voor de bewerkingen in de diffusie-ketels.

Art. 5. De verzamelbakken, bedoeld bij art. 11 der wet, kunnen, met afwijking van de derde alinea van dat artikel, zoodanig worden ingericht, dat twee dier bakken, van ongelijke grootte, tezamen de hoeveelheid sap kunnen bevatten, bestemd voor één zuiveringsketel.

Ook kan in één der verzamelbakken, onverminderd de aanwijzing der hoogte, tot welke de fabrikant dien bak op den voet van art. 10 der wet verlangt te vullen, op dezelfde wijs, door plaatjes, de helft der aldus aangewezen inhoudsruimte worden aangeduid. Het sap, in dien bak gemeten, kan alsdan in twee gelijke deelen worden overgebracht in opvolgende zuiveringsketels, te vermelden bij de inschrijving in het bij art. 24 der wet bedoelde register n°. 24 fabr.

Voor het gebruik maken van deze uitzondering moeten zóóveel verzamelbakken geplaatst worden, dat steeds één bak ledig is, alvorens met het vullen van een anderen worde aangevangen.

Art. 6. Onverminderd de voorschriften der wet van 1867, zijn de hierna genoemde bepalingen dier wet mede van toepassing op de volgende bijzondere werktuigen en werkzaamheden, te weten:

a. het bepaalde bij art. 7^a, op de diffusie-ketels, welke, voor de toepassing dezer bepaling, worden geacht in de plaats te treden van de persen of andere werktuigen tot het uitdrijven der sappen;

b. art. 13^c, op de diffusie-ketels en voorwarmers, welke of waarvan de buizen niet aan de art. 2, 3 en 4 van dit besluit voldoen;

c. art. 19, op de diffusie-ketels, de voorwarmers en de in art. 4 vermelde watervergaderbakken, alsmede op alle met die werktuigen verbonden of in gemeenschap gebrachte pijpen en buizen;

d. het bepaalde bij art. 22, litt. *d*, *e* en *f*, omtrent het raspen of het snijden der beetwortels.

Art. 7. Het sap (aftreksel) dat, hetzij uit den monte-jus, hetzij rechtstreeks uit de diffusie-ketels, in de ketels voor de eerste zuivering of in de verzamelbakken, bedoeld bij art 11 der wet, wordt overgebracht, mag geen hooger warmte-graad hebben dan van 60° C.

Art. 8. Het *minimum* der temperatuur van 't sap, voor de toepassing van art. 28 en 34 der wet, wordt, in plaats van op 40° C., op 60° C. bepaald.

Art. 9. De fabrikant moet, op den voet van art. 71 der wet, voor 't afkoelen van het bij art. 35 der wet bedoelde proefsap, een verkoelingskuip leveren, ten genoegen van den controleur ingericht.

Art. 10. Wegens 't verrichten van hetgeen bij de voorgaande artikelen van dit besluit is verboden, of wegens het niet nakomen van of het niet voldoen aan hetgeen daarbij voorgeschreven is, wordt bekeuring ingesteld tot toepassing van art. 88 der wet (117).

Art. 78. Hij, die een fabriek van druivensuiker uit zetmeel of andere zelfstandigheden verlangt in werking te brengen, of in een stroopfabriek dergelijke suiker verlangt te vervaardigen, is verplicht om, minstens *drie maanden* te voren, tegen bewijs, aangifte daarvan te doen ten kantore, onder hetwelk de fabriek gelegen is (118).

Bij K.B. zullen alsdan de vereischte verordeningen nopens de heffing en verzekering van den accijns op die suiker worden vastgesteld (119).

Art. 79. Hij, die een of meer raspen, persen, ketels, filtreerkuipen of andere werktuigen, niet in een suikerfabriek geplaatst, doch te zamen geschikt tot het vervaardigen van gewone of van druivensuiker, in bezit heeft of verkrijgt, is gehouden om daarvan, tegen bewijs, aangifte te doen (120).

De fabrikanten van de bedoelde werktuigen en de handelaren daarin zijn hiervan uitgezonderd, voor zooveel hunne werk- en bergplaatsen betreft.

Art. 80. Hij, die een fabriek of werktuigen in bezit verkrijgt, waarin melasse of stroop gekookt, of wel stroop vervaardigd wordt uit gekookte beetwortels of andere suikerhoudende wortels of uit zetmeel, is verplicht om daarvan, indien dit nog niet is geschied, op denzelfden voet als volgens 't vorig artikel aangifte te doen (121).

(117). N.l. een boete van *f* 50.— tot *f* 500.—

(118). Wanneer de fabriek in werking wordt gebracht, zonder dat daarvan aangifte is gedaan, dan wordt de fabrikant gestraft met *f* 1000.— boete. (art. 81).

(119). Overtreding van die verordeningen zal worden gestraft met een boete van *f* 50.— tot *f* 500.— (art. 88).

(120). Bij verzuim wordt hij gestraft met een boete van *f* 50.— tot *f* 500.— (art. 88).

(121). Wanneer er redenen bestaan om te denken dat een stroopfabrikant, uit onkunde, het doen van aangifte verzuimt, dan moeten de amb-

VI.

Boeten en straffen.

Art. 81. Het in werking hebben of brengen van een fabriek of inrichting tot het vervaardigen van suiker uit beetwortels of andere plantaardige zelfstandigheden of tot het vervaardigen van druivensuiker, anders dan krachtens een geldig bewijs van aangifte volgens art. 22 of 78, wordt gestraft met een boete, ten laste van den bezitter der fabriek of inrichting, van f 1000.-, met verbeurte der onwettig in gebruik bevonden werktuigen en der voorhanden suiker, stroop en melasse.

Art. 82. De suikerfabrikant, die in zijn fabriek de werkzaamheden voortzet, hervat of aanvangt met werktuigen, van welke hij de verzegeling of afsluiting verhinderd of geschonden heeft, of van geheime of verborgen werktuigen gebruik maakt, wordt op den voet van 't vorig artikel gestraft; met dien verstande evenwel, dat de suiker, stroop en melasse, die overeenkomstig de bepalingen dezer wet voorhanden zijn, buiten de verbeurdverklaring blijven.

Art. 83. Het is verboden om uit een suikerfabriek, waarvoor de aanslag naar art. 1^a geschiedt, of uit de panden of van het besloten erf, welke tot zoodanige fabriek behooren, suiker, stroop, melasse of andere suikerhoudende sappen te voeren of uit te slaan, anders dan overeenkomstig een wettig document tot uitslag (122).

Overtreding van dit verbod wordt gestraft met een boete, ten laste des fabrikants, van 10 X den accijns van de onwettig uitgeslagen suiker, stroop enz., doch in geen geval minder dan f 100.-, en met verbeurte van 't onwettig uitgeslagene.

Bij het herhalen van de overtreding, binnen een jaar, wordt de boete verdubbeld.

Het verbod van de 1^e alinea vervalt echter, tot bij den aantenaaren hem waarschuwen om alsnog aan dit voorschrift te voldoen, alvorens bekeuring in te stellen.

Door de voorschriften van art. 78—80, vallen de betrekkelijke panden onder de bepalingen van art. 196 en volgende der Alg. Wet. De ambtenaren behooren echter van 't recht van visitatie in die panden geen ander gebruik te maken dan om zich van tijd tot tijd te overtuigen dat in de wortelstroopmakerijen de art. 79 en 81 niet worden overtreden, en dat in de zetmeelstroopfabrieken uit de stroop geen drooge of gekorrelde druivensuiker wordt getrokken, in strijd met art. 78. (Vz. 1867, n°. 119 § 15).

(122). Bij art. 42 is vermeld welke documenten bij uitslag worden afgegeven. Uitslag uit een fabriek, waarvoor de aanslag naar art. 1^b geschiedt, kan *zonder* document plaats hebben.

Wanneer de suiker bestemd is naar buiten 's lands of op entrepôt wordt er echter een document afgegeven; doch daarop is toch art. 83 niet van toepassing. 't Gevolg van zoodanige uitslag zonder document zou eenvoudig dit zijn: dat er geen afschrijving werd verleend.

vang der werkzaamheden van een nieuw werkjaar, zoodra de rekening overeenkomstig de wet is aangezuiverd (123) en geen onafgewerkte stroop meer in de fabriek aanwezig is.

Art. 84. Het is verboden om in een suikerfabriek, waarvoor de aanslag naar art. 1^b geschiedt, of in de panden of op het besloten erf, welke tot de fabriek behooren, *stroop*, *melasse*, of andere suikerhoudende *sappen* van elders over te brengen of in te slaan; alsmede om aldaar, buiten de hiertoe aangegeven verzamelmakken, sapvoerders en zuiveringsketels, ongezuiverd sap, hetzij onvermengd of vermengd, voorhanden te hebben (124).

Overtreding van dit verbod wordt gestraft met een boete, ten laste des fabrikants, van f 500.- en met verbeurte van de onwettig ingeslagen stroop, melasse of sappen.

Bij herhaling van de overtreding, binnen een jaar, wordt de boete verdubbeld.

Het verbod van de 1^e alinea vervalt echter, tot bij den aanvang der werkzaamheden van een nieuw werkjaar, te rekenen van den dag, waarop de laatste zuivering van sappen over 't *lopend* werkjaar, volgens art. 24, is ingeschreven.

Art. 85. Het uitslaan of aanbieden ter verificatie, met bestemming tot uitslag uit een suikerfabriek, van suiker op bedriegelijke wijze gepakt of verborgen tusschen suiker van andere soort of hoedanigheid, wordt — onverminderd de toepassing van art. 45 of 60 — gestraft met eene boete, ten laste des fabrikants, van $10 \times$ den accijns, berekend over de *geheele* hoeveelheid suiker in de *aangifte* begrepen, en met verbeurte van deze suiker (125).

Art. 86. Bij 't bevinden van een grooter verschil dan van 1% op het gewicht van een tot uitslag uit een suikerfabriek aangegeven en aan de verificatie onderworpen partij suiker, wordt de fabrikant gestraft met eene boete van $5 \times$ den accijns van het bevonden verschil, indien dit verschil boven 1 tot 5%, en van $10 \times$ den accijns, indien het verschil boven 5% bedraagt (126).

Art. 87. Indien, bij de opnemingen volgens art. 48, op de hoeveelheden suiker, welke, na aftrek van 't *maximum* der kortingen (127), moet voorhanden zijn, een grooter *onderwicht* wordt

(123). Zie de wijze van aanzuivering bij art. 42.

(124). 't Zou anders moeielijk vallen om na te gaan of het sap, uit de bewerking verkregen, reeds is opgenomen.

(125). Dit art. wordt c. q. toegepast op *elke* uitslag uit een fabriek, waarvoor de aanslag naar art. 1^a geschiedt; doch, bij uitslag uit een fabriek volgens art. 1^b, alleen bij uitslag met bestemming naar *buiten 's lands* of op *entrepôt*; omdat voor zoodanige fabriek alleen in die gevallen verificatie te pas komt.

(126). Aant. 125 is ook hier van toepassing.

(127). Zie art. 49. Art. 87 is alléén van toepassing op fabrieken vol-

bevonden dan van 3% van de debiteeringen, sedert de vorige peiling, vervalt de fabrikant in een boete van 5 × den accijns, volgens art. 50 wegens dat onderwicht verschuldigd.

Art. 88. Het overtreden van of het niet voldoen aan de voorschriften van art. 3, 8, 30 tweede alinea, art. 31, 33, 34 tweede alinea, art. 36 eerste alinea, art. 62 eerste alinea, art. 74 laatste alinea, art. 76, 79 of 80, of van de verordeningen, vastgesteld krachtens art. 77 of 78, wordt gestraft met een boete, ten laste van den fabrikant, of, in 't geval van art. 79 of 80, ten laste van den bezitter der werktuigen, van f 50.- tot f 500.-

De fabrikant, wiens aanslag naar art. 1^b geschiedt, vervalt in een gelijke boete bij het overtreden van of het niet voldoen aan de voorschriften van art. 24, 25 of 26.

Art. 89. Het overtreden van of het niet voldoen aan de voorschriften van art. 4, 16, 27, 28, 29, 34 laatste alinea, art. 44 of art. 73 eerste alinea, wordt gestraft met een boete, ten laste van den fabrikant, van f 10.- tot f 100.-

De fabrikant, wiens aanslag naar art. 1^a geschiedt, verbeurt een gelijke boete bij het overtreden van of het niet voldoen aan de voorschriften van art. 24, 25 of 26 (128).

Art. 90. De vennootschappen zijn voor de daden van hare beheerders en bedienden, ten aanzien dezer wet, mede aansprakelijk op den voet van art. 231 Alg. wet.

Slotbepaling.

Art. 91 De volgende bepalingen der wet van 1865 zijn vervallen, t. w. art. 7, 8 en 9, art. 41 § 1 en art. 43.

Art. 92. De aanslag, bepaald bij de 1^e alinea van art. 56, wordt vóór 31 Juli 1871 aan een herziening onderworpen.

gens art. 1^a, omdat in die, bedoeld bij art. 1^b, geen peiling plaats heeft. Omdat in dit art. slechts van *onderwicht* sprake is, is bevinding van *overwicht* niet strafbaar.

(128) Waarom is de straf, wegens overtreding van art. 24, 25 of 26, grooter voor fabrikanten, die werken volgens art. 1^b, dan voor die, welke naar art. 1^a aangslagen worden?

GEDISTILLEERD.

Wetten van 20 Juni 1862, Stbl. n°. 62, (vz. 1863 n°. 60) van 1 Mei 1863, Stbl. n°. 47, (vz. 1863 n°. 76); van 31 Decb. 1863, Stbl. 221, (vz. n°. 11); van 7 Juli 1865, Stbl. n°. 80, (vz. 1865 n°. 59); en van April 1869, Stbl. n°. 62, (vz. n°. 53).

I.

Bedrag van den accijns, gehalte van 't gedistilleerd.

Art. 1 § 1. Voor de toepassing dezer wetten wordt als grondslag aangenomen: één hectoliter gedistilleerd, dat, bij een warmte van 15° C., 50 liter zuiveren alcohol bevat.

§ 2. De accijns van de als grondslag aangenomen hoeveelheid en sterkte bedraagt f 53.-; bij meerdere of mindere hoeveelheid en sterkte naar evenredigheid (1).

§ 3. Elke opgenomen of aangegeven hoeveelheid gedistilleerd wordt, voor de toepassing dezer wet, tot de sterkte van 50 pct. herleid, overeenkomstig de bepalingen van art. 3 (2).

Art. 2. Onder gedistilleerd worden begrepen, behalve de onvermengde door overhaling verkregen alcoholhoudende vloeistoffen:

- a. likeuren, bitters en andere dergelijke gedistilleerde *dranken*;
- b. reukwaters, vernissen en alle andere met alcohol bereide vloeistoffen, *geen dranken* zijnde, voor zoover die vloeistoffen meer dan 5 pct. sterkte hebben (3).

Art. 3 § 1. Tot het bepalen van de sterkte en 't verrichten

(1) Van buitenlandsch gedistilleerd wordt, boven de accijns, een *invoerrecht* geheven van f 3,50 per hectoliter ad 50 pct, (vz. 1863 n°. 76 art. 9^b).

(2) Die herleiding geschiedt volgens deze formule:
$$\frac{\text{hoeveelheid} \times \text{sterkte} \times 2}{100}$$

100

(3) De uitdrukkingen: "5, 45, 75, 90 pct. sterkte" geven te kennen dat één hectoliter gedistilleerd, bij een warmte van 15° C., 5, 45, 75, 90 liter zuiveren alcohol bevat.

Wanneer dus de vloeistoffen, bij art. 2^b bedoeld, een zóó gering gehalte bezitten dat in een hoeveelheid van één hectoliter, bij een warmte van 15° C, slechts 5 liter of minder alcohol aanwezig is, dan worden ze niet als gedistilleerd beschouwd.

van de herleiding, voorgeschreven bij art. 1 § 3, zijn bij K.B. vastgesteld:

a. de inrichting van den vochtweger, tot het opnemen van gedistilleerd, dat, na de overhaling, niet is vermengd met andere zelfstandigheden dan alcohol en water;

b. de tafels, welke, voor de verschillende inzinkingen van den vochtweger en de verschillende warmte-graden, de sterkte van 't onderzochte gedistilleerd aanwijzen;

c. voorschriften nopens het onderzoeken van de sterkte van gedistilleerd, dat vermengd of bereid is met zelfstandigheden, die de juiste opneming der sterkte met den vochtweger verhinderen (4).

Bij de wet van 1 Mei 1863 Stbl. n°. 47 (vz. 1863 n°. 76) is bepaald:

Art. 2 § 1. Met afwijking van de voorschriften, bedoeld bij art. 3 § 1^c der wet van 1862, worden:

a. de buitenlandsche *zoete likeuren* beschouwd een sterkte te hebben van 75 pct. (5);

b. met buitenlandsche zoete likeuren gelijk gesteld, alle gedistilleerde of uit gedistilleerd bereide geestrijke *dranken*, ingevoerd op flesschen of kruiken, kleiner dan van twee liter (6); en

c. de buitenlandsche *reukwaters*, *vernissen* en andere bij art. 2^b der wet van 1862 bedoelde vloeistoffen, beschouwd een sterkte te hebben van 90 pct.

§ 2. Wordt evenwel bij opneming, waartoe de ambtenaren steeds bevoegd zijn, een *hoogere* dan de onder a of c vermelde sterkte bevonden, dan geschiedt de herleiding naar de *bevonden* sterkte (7).

(4). *Een en ander is geregeld bij vz. 1863 n°. 78 en zal worden opgenomen in de Afdeeling roei- en peilkunde.

(5). Berekend naar $1\frac{1}{2} \times$ de acc. van gewoon gedistilleerd, zoodat de accijns van de suiker er in begrepen is. (vz. 1863 n°. 85).

(6) De bepaling, volgens welke aan gebotteld buitenl. gedistilleerd een sterkte van 75 o/0 moet worden toegekend, geldt alléén het gedistilleerd dat men reeds buiten 's lands gebotteld en eerst daarna ingevoerd heeft; dus *niet* het gedistilleerd, dat die bewerking eerst *in 't entrepôt* heeft ondergaan. (Res. 4 April 1864 n°. 85 R. en A.)

Op gedistilleerd, aangehaald op grond van art. 205 of 219 Alg. Wet en bevat in flesschen of kruiken, kleiner dan 2 liter, is art. 2 § 1^b van toepassing. (vz. 1867 n°. 71).

(7) De ambtenaren zijn dus bevoegd zoowel de ware sterkte op te nemen van likeuren en daarmede gelijkgestelde dranken, als van reukwaters, vernissen, enz.

Bevinden ze een *lager* gehalte, dan wordt toch de accijns en 't invoerrech

§ 3. De invoerder kan bij zijn aangifte slechts opnemingsvorderen der juiste sterkte van de vloeistoffen onder § 1e vermeld, met uitzondering van de reukwaters. Ook in dit geval geschiedt de herleiding en de betaling naar de *bevonden* sterkte. Dit recht wordt hem echter alléén dan verleend, wanneer de invoer geschiedt in geen geringere hoeveelheid dan van *twee hectoliter* en op *fust* of in flesschen van minstens 25 *liter*, en op de losplaatsen of betalingskantoren, in 't bijzonder bij K.B. aangewezen (8).

Art. 5. Wordt, in 't geval van opnemingsvolgens art. 2 § 2 of 3, de sterkte niet terstond opgenomen en moet zulks later of elders geschieden, dan kan niettemin het gedistilleerd, nadat daarvan proeven zijn genomen, dadelijk met volgbrief vervoerd en ingeslagen worden. De borgstelling geschiedt dan naar de sterkte van 90 *pct.*

Art. 3 § 2. De sterkte wordt in de aangiften, documenten en andere stukken, in overeenstemming met de sterkte-tafels, steeds in *percenten* en *tienden van percenten* vermeld.

§ 3. Bij het opnemen van ruw- of enkelnat in een branderij wordt, op de tot 50 *pct.* herleide hoeveelheid, de navolgende korting verleend voor 't verlies bij de verdere overhalingen, t. w. *twee ten honderd*, wanneer het ruwnat een sterkte aanwijst van beneden 15 *pct.*, en *één ten honderd*, wanneer het ruw- of enkelnat een sterkte aanwijst van 15 tot beneden 40 *pct.* Bij een sterkte van 40 *pct.* en hooger, wordt geen korting verleend (9).

§ 4. Bij herleiding eener hoeveelheid gedistilleerd wordt, wanneer de hoeveelheid één hectoliter ad 50% of meer bedraagt, de breuk

berekend naar de vaste sterkte van 75 en 90 *pct.*, doch wordt een *hooger* gehalte bevonden, dan geschiedt die berekening naar de ware sterkte.

De invoerder kan alléén opnemingsvorderen van alcoholische vloeistoffen, *geen dranken* zijnde, uitgezonderd van reukwaters; en dit nog wel slechts op de voorwaarden bij § 3 genoemd.

Voorts zij opgemerkt dat de bij art. 2 § 1 genoemde vloeistoffen als *accijns-goed* beschouwd moeten worden en dus aan grondige verificatie onderworpen zijn. De ambtenaren kunnen echter volstaan met slechts één of enkele flesschen te meten en den inhoud der overige, wanneer die blijkbaar van dezelfden vorm en grootte zijn, daarnaar te bepalen. (vz. 1863 n°. 85.)

(8) Dit K.B. is opgenomen onder vz. 1863 n°. 77.

(9) Men bedenke dat de trek wordt aangegeven naar gedistilleerd ad 50 *pct.*

Men zou dus, om deze aangifte juist te verifiëren, het ruwnat tot op die sterkte moeten *overhalen*; maar nu wordt het opgevangen ruwnat *herleid* tot 50 *pct.* en in rekening gebracht het mogelijk verlies van 2 à 1%.

Deze korting wordt echter niet alleen toegepast bij afstoking, maar ook bij peiling en alle andere opnemingen in een branderij.

van $\frac{1}{2}$ liter of minder verwaarloosd en daarboven voor een geheel liter genomen. Bedraagt de hoeveelheid minder dan één hectoliter ad $5\frac{9}{10}$, dan worden ook deciliters in rekening genomen, doch de breuk van $\frac{1}{2}$ deciliter of minder verwaarloosd en daarboven voor een geheel deciliter gerekend (10). De forceering der breuken wordt niet toegepast in het geval, dat zij invloed mocht uitoefenen op het al of niet bestaan van overtreding wegens over- of ondermaat, als wanneer de juiste uitkomst der herleiding tot grondslag, voor de berekening van accijns en boete, wordt genomen.

II.

Branderijen, distilleerderijen en bergplaatsen van gedistilleerd.

Art. 4 § 1. De stokerijen, waarin gedistilleerd vervaardigd of bewerkt wordt, worden onderscheiden in branderijen en distilleerderijen.

§ 2. Branderijen zijn die stokerijen, waarin gedistilleerd vervaardigd wordt uit gegiste grondstoffen. In de panden dezer branderijen kan tevens moutwijn of ander gedistilleerd, door overhaling gezuiverd of tot drank gestookt worden. De tot die overhaling, gebezigde lokalen en werktuigen worden beschouwd als tot de branderij te behooren. In branderijen en daartoe behoorende panden mag men echter geen gedistilleerd laten trekken op houtskolen of andere zuiveringsmiddelen, of met suiker of andere zelfstandigheden vermengen, waardoor het opnemen van de juiste hoeveelheid en sterkte wordt verhinderd. De Minister kan hierop uitzonderingen toelaten.

§ 3. Distilleerderijen zijn die stokerijen, waarin alleen moutwijn of ander gedistilleerd, door overhaling, gezuiverd of tot drank gestookt wordt.

Art. 5 § 1. De branderijen worden gerangschikt in *drie hoofdsor-ten*, naar gelang van de grondstoffen, welke er in bewerkt worden.

§ 2. Zij behooren:

a. tot de *eerste soort*, wanneer uitsluitend meel van granen als grondstof wordt verbruikt (11);

b. tot de *tweede soort*, wanneer aardappelen, vermengd met meel van granen of met gekneusd ongedroogd mout, verbruikt worden (12); en

(10). Als, op hetzelfde document, partijen van verschillende sterkten voorkomen, dan moeten de gebroken getallen, bij herleiding van elke partij verkregen, in hun geheel te zamen geteld en art. 3 § 4 op het *totaal* toegepast worden, (res. 26 Jan. 1865 n°. 39).

Op onderdeelen van liters en deciliters van gedistilleerd, dat juist de normale sterkte heeft van 50% , wordt art. 3 § 4 ook toegepast, ofschoon daarbij geen eigenlijke herleiding te pas komt, (res. 25 Augustus 1864 n°. 39).

(11). Dus *graanbranderijen*.

(12). Dus *aardappelbranderijen*.

c. tot de *derde soort*, wanneer andere dan de voormelde grondstoffen verbruikt worden.

Art. 6 § 1. De branderijen, 1^e soort, worden verdeeld in vier klassen.

§ 2. Zij behooren tot de *eerste klasse*, wanneer met *licht beslag* (zie art. 57) gewerkt wordt.

§ 3. Wanneer met *zwaar beslag* gewerkt wordt, behooren ze:

a. tot de *tweede klasse*, indien de ruwketels te zamen een grootere inhoudsruimte hebben dan van *tien hectoliter*;

b. tot de *derde klasse*, indien de ruwketels te zamen een inhoudsruimte hebben van *tien hectoliter* of daarbeneden, en *stoom* voor 't ruwstoken aangewend wordt;

c. tot de *vierde klasse*, indien de ruwketels te zamen een inhoudsruimte hebben van *tien hectoliter* of daarbeneden, en *geen* stoom voor 't ruwstoken aangewend wordt;

d. tot de *vijfde klasse*, indien het meel niet op de gewone wijs, maar in afzonderlijke mengbakken (macerateurs) beslagen en 't beslag in daartoe bestemde bijzondere werktuigen afgekoeld wordt (13).

§ 4. De branderijen der *tweede soort* worden niet in klassen verdeeld.

§ 5. Die der *derde soort* worden verdeeld in klassen, naar gelang van de grondstoffen, die er verwerkt worden. Zij behooren:

a. tot de *eerste klasse*, indien er gedistilleerd wordt gestookt uit suiker- of zoogenaamd vormbakswater (14);

b. tot de *tweede klasse*, indien er gedistilleerd wordt gestookt uit *melasse* (15).

Art. 7. De distilleerderijen worden gerangschikt in *twee klassen*. Zij behooren:

a. tot de *eerste klasse*, wanneer het te bewerken gedistilleerd onder crediet wordt ingeslagen; en

b. tot de *tweede klasse*, wanneer veraccijnsd gedistilleerd bewerkt wordt.

Art. 8 § 1. Een branderij mag gelijktijdig slechts tot ééne soort en klasse, en een distilleerderij gelijktijdig slechts tot ééne klasse behooren.

§ 2. In de panden of op de erven, welke met een branderij gemeenschap hebben, mag geene branderij, tot een andere soort of klasse behoorende, noch een distilleerderij, bestaan of opgericht worden, behoudens het bepaalde bij art. 4 § 2 (16).

(13) Op de branderijen 5e kl. is art. 81 van toepassing; zoodat daarentrent bijzondere voorschriften zullen worden gegeven, ten aanzien der werktuigen en de werkzaamheden, de aangifte, den trek en het toezicht.

(14). Vz. 1863, n°. 79, opgenomen in hoofdstuk V.

(15). Vz. 1866, n°. 10, opgenomen in hoofdstuk V.

(16). Bij art. 4 § 2 is bepaald dat door branders tevens moutwijn of ander gedistilleerd, door overhaling, mag worden gezuiverd of tot drank gestookt.

§ 3. In de panden of op de erven, welke met een distilleerderij gemeenschap hebben, mag geene branderij, noch een distilleerderij, tot een andere klasse behoorende, bestaan of opgericht worden.

Art. 9 § 1. De hoofdingang eener branderij of distilleerderij moet aan een openbaren weg zijn, waarover met gewone rij- of voertuigen kan gereden worden (17).

§ 2. Het is verboden om in de woonhuizen of in andere panden, welke tot eene branderij behooren of daarmede gemeenschap hebben, een meel- of moutmolen of eenige andere fabriek of trafiek te hebben of op te richten, waarin grondstoffen bewerkt of vervaardigd worden, geschikt om, met of zonder nadere bewerking, de wijngisting te ondergaan of door distillatie een geestrijk vocht op te leveren (18).

§ 3. Van het verbod van § 2 zijn uitgezonderd:

a). enz. (zie aant. 17);

b). de mouterijen, wanneer in de aangrenzende branderij geen ongedroogd mout verwerkt wordt, volgens art. 17 § 2 en art. 33 § 2 (19);

c). de panden, gemeenschap hebbende met een branderij der *derde soort*, voor zooveel betreft de grondstoffen, welke bij de bijzondere bepalingen, volgens art. 81, voor 't genot dezer uitzondering worden aangewezen (20).

§ 4. Het is mede verboden om in de woonhuizen of andere panden, welke met een branderij of met een distilleerderij der *1^e klasse* gemeenschap hebben of daartoe behooren, een grosierderij, slijterij, of andere neering in veraccijnsd gedistilleerd uit te oefenen.

§ 5. (Zie aant. 17).

Art. 10 § 1. De panden en erven, welke tot een branderij of distilleerderij behooren of daarmede gemeenschap hebben, zijn aan visitatie onderworpen, op denzelfden voet als de branderij of distilleerderij.

§ 2. In de gedeelten dier panden, welke tot *woning* dienen, geschiedt de visitatie echter niet, dan op schriftelijke machtiging

(17). De uitzonderingen ten opzichte van, bij het in werking treden der wet, bestaande fabrieken, werktuigen enz. achten we niet noodig op te nemen, omdat die zeker, sedert 1863, reeds meerendeels vervallen zijn.

(18). Vergelijk art. 33.

(19). Bij die artt. is nl. bepaald dat, in branderijen *2^e soort*, het gebruik van ongedroogd mout kan worden toegestaan.

(20). Voor het genot dier uitzondering zijn aangewezen de grondstoffen, bij art. 69 § 2^b en art. 70 vermeld, voor de branderijen der *3^e soort 1^e klasse*; en die bij verz. 1866, n°. 10, art. 16, voor branderijen *3^e soort 2^e klasse*.

van den ontvanger of van een hooger ambtenaar, tenzij voor het geval dat eenig voorwerp aan het onderzoek der ambtenaren mocht worden onttrokken en zij dit in die gedeelten zien overbrengen, in welk geval 't onderzoek onmiddellijk kan geschieden. Van deze huis-visitatiën wordt steeds een schriftelijk verslag opgemaakt, waarvan een afschrift aan den brander of distillateur wordt uitgereikt (21).

Art. 11 § 1. De gemeenschap, in de drie vorige artikelen bedoeld, wordt geacht aanwezig te zijn:

a. met alle woonhuizen of andere panden, welke door middel van deuren, trappen, vensters of andere openingen, met de branderij of distilleerderij in gemeenschap staan;

b. met de onbebouwde erven, die, door gebouwen, muren, slooten enz., van den openbaren weg zijn afgescheiden en, op een der onder a vermelde wijzen, met de branderij of distilleerderij in gemeenschap staan;

c. met woonhuizen of andere panden, die, op een der onder a vermelde wijzen, met de evengenoemde onbebouwde erven in gemeenschap staan.

§ 2. De bepalingen onder b en c zijn echter alléén van toepassing, wanneer de daarbij bedoelde onbebouwde erven, woonhuizen of panden, in bezit of gebruik zijn bij den brander of distillateur, of bij zijne huisgenooten, bedienden of werklieden (22).

Art. 12 § 1. De pijpen of buizen, gelegd wordende onder de vloeren of door de muren eener branderij of distilleerderij, en dienende, of kunnende dienen, tot het geleiden van stoom of gedistilleerd, uit de slangen naar de grondvaten, uit het eene grondvat naar het andere, of naar andere werktuigen of lokalen, moeten in goten of openingen in dier voege worden gelegd of geplaatst, dat de ambtenaren de pijpen of buizen steeds over hare geheele lengte en haren omtrek kunnen onderzoeken (23).

(21). Niet alleen van deze, maar ook van alle andere huis-visitatiën moet een relaas opgemaakt worden, onverschillig met welk doel die visitatiën worden ondernomen.

(22). Er bestaat dus *geen* gemeenschap met een onbebouwd erf (*ofschoon overigens onmiddellijk aan de branderij grenzende*), dat *niet* in bezit of gebruik is van personen, als bij § 2 bedoeld. Zoodanige erven zijn dus niet aan visitatie onderworpen.

Indien het erf echter in gebruik ware van den brander of een zijner ondergeschikten, en onmiddellijk toegang verleende tot een woning of ander pand door een deur, dan was wèl het erf, doch de woning niet aan visitatie onderworpen, *tenzij* ook die woning aan den brander of een zijner ondergeschikten behoorde.

(23). Bij bevinding van geheime pijpen of buizen, wordt bekeuring ingesteld op grond van art. 133 § 1.

§ 2. Buiten de stoompijpen mag geene der genoemde pijpen of buizen in panden of lokalen worden geleid, welke niet tot de branderij of distilleerderij behooren.

§ 3. Bestaande pijpen of buizen, niet voldoende aan het voorschrift van § 1, moeten, bij de eerste vernieuwing, verandering of herstelling, dienovereenkomstig ingericht worden.

Art. 13, § § 1 en 4. Hij, die een branderij in bezit of gebruik neemt, of die een nieuwe verlangt in werking te brengen, levert, vóór het in werking brengen, tegen bewijs, ten kantore van den ontvanger, een ondertekende aangifte in, houdende duidelijke opgave of aanwijzing van (24):

- a. plaats en dagtekening der aangifte;
- b. naam en woonplaats des branders, of de firma, met den naam en de woonplaats des beheerders;
- c. soort en klasse der branderij;
- d. naam en woonplaats van den eigenaar of bezitter;
- e. benaming der branderij, de gemeente en straat, of andere aanwijzing van de ligging, benevens de kadastrale sectie en n^o.;
- f. de soorten van meel of der andere grondstoffen, welke zullen gebruikt worden;
- g. de panden en erven, welke de branderij uitmaken, hunne ingangen en de bestaande gemeenschap met andere panden;
- h. de bergplaatsen voor meel, volgens art. 18, en, waar dit te pas komt, het lokaal, dienende tot het tijdelijk nederleggen van meel, volgens art. 78 § 4 (25);
- i. de gedeelten der branderij, of de daartoe behoorende panden, welke gebezigd zullen worden tot het nederleggen van gedistilleerd op fust, of anders dan in de bakken en vaten, bedoeld bij onderdeel v.; zijnde hiervan uitgezonderd de lokalen, waarin de evengenoemde bakken en vaten, alsmede die, waarin de ruw- of distilleerketels geplaatst zijn, welke lokalen steeds worden geacht tot het nederleggen van gedistilleerd gebezigd te worden;
- k. de stoompijpen en de pijpen of buizen, vallende onder de bepalingen van art. 12;
- l. de ketels, uitsluitend dienende tot het koken van water;
- m. de ketels, dienende tot het voortbrengen van stoom;
- n. de vaten, bakken, kuipen of ketels, waarin de grondstoffen eenige bewerking ondergaan, vóór zij worden overgestort in

(24). Voor die aangifte wordt gebruikt het model n°. 1^a *fabr.*, (vz. 1863, n°. 84 § 6).

(25). Dit komt alleen te pas voor aardappelstokerijen, waarin het meel gedurende de walsing of maling onder de aardappelen vermengd wordt; vermits in dit geval het meel voor de eerste gaarstooming van iederen dag in het vertrek, waar de walsing geschiedt, of in een ander door den controleur goed gekeurd lokaal, nedergelegd moet worden. (Art. 78 § 4).

de beslagbakken of kuipen, waarin zij in gisting worden gebracht;

o. de bakken of kuipen, waarin de grondstoffen de wijngisting ondergaan, zooals: de beslagbakken en alle andere gistingskuipen; alsmede de bakken, grondvaten of putten, tot het bergen van suiker- of vormbakswater;

p. de gistbakken;

q. de verzamelingskuipen;

r. de versnellingskuipen;

s. de ruwketels, met opgave of zij al dan niet tevens voor het overhalen van ruwnat, enkelnat of moutwijn zullen worden gebezigd;

t. de distilleerketels, uitsluitend voor dat overhalen te bezigen;

u. de samengestelde werktuigen voor het ruwstoken;

v. de grondvaten en vaste bakken of leggers, bestemd tot het bergen van ruwnat, enkelnat, moutwijn of ander gedistilleerd;

w. de verkoelingskuipen, waarin de slangen der ruw- en distilleerketels bevat zijn;

x. de zoogenaamde bovenbakken, bestemd tot het opkoelen van dunne spoeling;

y. de grondbakken of putten, bestemd tot het bergen van spoeling of tot eenig ander einde, niet omschreven bij de vorige onderdeelen (26).

§ 2. Van de werktuigen, bedoeld bij litt. *l* tot en met *y*, wordt opgave gedaan van de *soort* en *benaming*, het *getal* en de *nummers*. Van de werktuigen bedoeld bij de onderdeelen *n* tot en met *v*, wordt tevens de *inhoudsruimte* (27), voor zoover die reeds door ambtenaren opgenomen is, opgegeven, of wel vermeld dat een hermeting verlangd wordt. Bovendien moet, zoo deze stukken vroeger niet reeds zijn ingediend, bij de opgave der *samengestelde werktuigen* (lit. *u*), gevoegd worden een teekening of schets der toestellen, benevens een omschrijving nopens hunne inrichting, gebruik, en verschillende afmetingen, beide stukken door de onderteekening des branders gewaarmerkt.

§ 3. De distillateur levert op denzelfden voet een aangifte in, houdende de aanwijzingen omtrent zijne distilleerderij, welke, ten

(26). Het niet inleveren der aangifte, of het valsch of onvolledig invullen er van, ten aanzien van branderijen, distilleerderijen en bergplaatsen, waarvan het bestaan uit vroegere aangiften bekend is, is strafbaar naar art. 133 § 1.

Het bevinden van geheime branderijen, naar art. 133 § 2.

(27). De inhoudsruimte wordt dus *niet* opgegeven van de waterketels, stoomketels, verkoelingskuipen, bovenbakken, en grondbakken tot het bergen van *spoeling*.

aanzien der branderijen, bij de onderdeelen *a* tot en met *e*, *g*, *i* tot en met *m*, *t*, *v*. *w* en *y*, zijn voorgeschreven.

§ 4. (28).

§ 5 De brander of distillateur, die eenige verandering verlangt te brengen in hetgeen hij, volgens de onderdeelen *b*, *c*, *e*, *f*, *g*, *h*, *i*, heeft aangegeven, levert deswege vooraf eene aanvulling-aangifte in (29).

Art. 14 § 1. Hij, die een buiten werking zijnde branderij of distilleerderij, of werktuigen, geschikt om een branderij of distilleerderij uit te maken, in bezit neemt, levert, vooraf of bij het in bezit nemen, een gelijke aangifte in, als bij art. 13 is omschreven (30).

§ 2. Van de voormelde verplichting zijn uitgezonderd: fabrikanten, koperslagers, kuipers, timmerlieden en houders van openbare verkoophuizen, die de bedoelde werktuigen vervaardigen, herstellen of verkoopen en ze, uitsluitend tot dat einde, in hunne werkplaatsen, winkels of magazijnen hebben.

Ook zijn van de verplichting tot aangifte uitgezonderd: apothekers en scheikundigen, die een of meer distilleerketeltjes in hunne werkplaatsen hebben van een geringere inhoudsruimte dan van vijf liter (31).

§ 3. Onverminderd het doen der aangifte, volgens art. 13, moet, bij de oprichting van een nieuwe branderij of distilleerderij, daarvan kennis worden gegeven aan den ontvanger, vóór men tot het plaatsen van grondbakken of andere werktuigen overgaat (32).

Art. 15. § 1. Hij, die een bergplaats van doorlopend crediet in gebruik wensch te nemen, moet, minstens acht dagen vooraf, een ondertekende aangifte inleveren, houdende de aanwijzingen bij art. 13 litt. *a*, *b*, *d*, *e*, *g* en *i* omschreven (33).

§ 2. Op deze bergplaatsen en op de handelaars, die ze in gebruik hebben, zijn van toepassing de art. 9 § § 1, 4 en 5, art. 10, art. 11, art. 13 § 5 (34).

(28). Opgenomen onder § 1.

(29). Ook bij verandering enz. van werktuigen, pijpen of buizen, moet vooraf aangifte gedaan worden, (zie art. 54 en art. 49 § 4).

Bij verzuim van aangifte is art. 133 § 1 van toepassing.

(30). Bij verzuim is art. 133 § 2 van toepassing.

(31). Zij moeten dus ketels van 5 liter of meer inhoudsruimte aangeven. Ook de glazen kolven van grootere inhoudsruimte, (res. 4 Sept. 1863, n°. 4).

(32). Waartoe dient die kennisgeving?

Bij verzuim is art. 133 § 2 van toepassing.

(33). Voor deze aangifte wordt gebruikt model n°. 1 acc. (vz. 1863, no. 84 § 7).

(34). Dit zijn bepalingen omtrent den ingang aan den publieken weg, de verboden gemeenschap met andere panden en het doen van nadere aangifte, bij veraudering in de benaming, enz.

§ 3. Binnen *acht dagen*, na de inlevering dier aangifte, geeft de ontvanger daarvan een bewijs af, hetwelk tot toelating der bergplaats strekt. Hij weigert dit echter, wanneer de bergplaats niet aan de voormelde bepalingen van art. 9 voldoet.

§ 4. De belanghebbende kan zich over die weigering beklagen bij den Prov. Inspecteur en, zoo hij in diens beslissing niet berust, bij den Minister, aan wiens uitspraak hij zich moet onderwerpen.

Art. 16. § 1. Boven iederen, aan den openbaren weg uitkomenden, ingang eener branderij, distilleerderij of bergplaats, moet een opschrift geplaatst worden, in duidelijke zichtbare letters in olieverbw, houdende de woorden: *Branderij, Distilleerderij* of *Bergplaats van gedistilleerd*, met bijvoeging, in het opschrift boven den *hoofd-ingang*, van de benaming der branderij, distilleerderij of bergplaats, van den naam des branders, distillateurs, handelaars of der firma, en van de Sectie en n^o.

§ 2. Bij verzuim van het in dit art. voorgeschrevene, doet de ontvanger een schriftelijke waarschuwing, houdende uitnoodiging om, binnen *drie dagen*, daar aan te voldoen (35).

III.

Inslag en verantwoording van meel in branderijen.

Art. 17. § 1. Het is geoorloofd om, in een branderij der *eerste* of *tweede* soort, meel van alle graansoorten te verbruiken, mits het ingeslagen en verantwoord worde, overeenkomstig de bepalingen van dit en 't *vijfde hoofdstuk* (36).

§ 2. De Minister kan, onder de noodige voorzieningen, vergunnen dat, in de branderijen der *tweede soort*, ongedroogd mout, in plaats van meel, ingeslagen en verbruikt worde, in welk geval op dat mout van toepassing zijn de bepalingen, welke bij deze wet, ten aanzien van 't meel, zijn vastgesteld, voor zoover daarop, bij de vergunning, geene uitzonderingen zijn gemaakt (37).

(35). Wordt aan die waarschuwing geen gevolg gegeven, dan is de straf van art. 133 § 3 van toepassing.

(36). Ofschoon, in de branderijen der *tweede* soort, aardappelen als hoofdgrondstof worden gebezigd, gebruikt men er toch ook meel, ter vermenigving onder de gewalste aardappelen, omdat daardoor de versuikering van 't zetmeel der aardappelen spoediger en vollediger plaats heeft.

(37). Deze vergunningen worden, althans aanvankelijk, alleen op aanvraag van belanghebbenden en bij bijzondere beschikkingen verleend, (vz. 1863, n°. 84 § 8).

Afwijking van de gestelde voorwaarden heeft intrekking van de vergunning ten gevolge, (Art. 135 § 4).

Art. 18 § 1. Het meel, ten dienste eener branderij ingeslagen, moet uitsluitend nedergelegd of geborgen worden in bijzondere, daartoe opgegeven, bergplaatsen. Die bergplaatsen moeten zich bevinden in de panden, die tot de branderij behooren en met haar *rechtstreeks* in gemeenschap staan, doch afgescheiden van 't vertrek of lokaal, waarin de beslagbakken staan of het beslag bereid wordt.

§ 2. Op of boven iederen ingang dier bergplaatsen moet een opschrift worden geplaatst, houdende, in duidelijke zichtbare letters, in olieverw, de woorden: *Bergplaats voor meel* (38).

§ 3. Bij verzuim van hetgeen in de vorige zinnede is voorgeschreven, wordt de nalatige door den ontvanger, bij schriftelijke waarschuwing, uitgenoodigd om binnen *drie dagen* daaraan te voldoen (38).

Art. 19 § 1. (39) Geen meel mag, in een in werking zijnde branderij, noch in de panden of op de erven, welke daartoe behooren of er mede gemeenschap hebben, aanwezig zijn, elders dan in de bij art. 18 bedoelde bergplaatsen. (40).

§ 2. Hiervan is uitgezonderd:

a. enz. (41);

b. het meel, dat, overeenkomstig art. 61 § 2 of art. 78 § 3, tijdelijk op de stelling geplaatst, of, volgens art. 78 § 4, in een ander vertrek nedergelegd is tot het maken of bereiden van 't beslag;

c. een hoeveelheid van hoogstens 5 kilogr. meel tot huiselijk gebruik, in een woning, welke met de branderij gemeenschap heeft.

Art. 20 § 1. De brander, die meel verlangt in te slaan, levert ten kantore een onderteekende aangifte in, houdende opgave van:

a. de dagtekening der aangifte;

b. den naam des branders en de sectie en n^o. der branderij;

c. het middel van vervoer en den naam van den persoon, door wien de aanvoer zal geschieden;

d. de soort van meel; met dien verstande, dat meel van rogge of gerst en van mout van deze graansoorten, te zamen en ongesplitst, onder de benaming van *brandersgraan* kan opgegeven worden (42);

(38). Bij verzuim wordt de straf van art. 133 § 3 toegepast.

(39). De bepalingen van art. 19 tot en met 30 zijn alléén van toepassing op branderijen der *eerste soort*, 1e en 2e *klasse*, en op die der *tweede soort*, wanneer de gebezigde ruwketels te zamen een grootere inhoudsruimte hebben dan van 12½ hectoliter, (Zie art. 31 § 1).

(40). Bij overtreding is de straf van art. 133 § 4 van toepassing.

(41). Zie aant. 17.

(42). Het niet behoorlijk aangeven van de onderdeelen *a* tot en met *d*, is strafbaar volgens art. 133 § 6.

- e. de juiste hoeveelheid in gewicht (in schrijffletters);
- f. het getal en de merken der zakken ('t getal in schrijffletters);
- g. het tijdstip van inslag (43).

§ 2. Deze aangifte moet minstens *twee uren* vóór het tijdstip van inslag zijn ingeleverd. Ingeval er echter in de gemeente, waar de branderij is gevestigd, geen ontvanger en kommiezen geplaatst zijn, moet die aangifte minstens *zes uren* voor dat tijdstip zijn ingekomen.

Art. 21 § 1. De ontvanger geeft, op de voormelde aangifte, een biljet tot inslag af, houdende hetgeen, bij art. 20 § 1 litt. a tot en met f is vermeld (44).

§ 2. Hij bepaalt in 't biljet tevens den tijd, gedurende welken het geldig is tot het doen van den inslag. Deze tijd mag dien van *twee uren* niet te boven gaan en moet invallen tusschen zons op- en ondergang, doch mag in geen geval vóór *zes uren* 's morgens aanvangen. Buiten den bepaalden tijd is 't biljet niet geldig.

§ 3. In bijzondere omstandigheden kan de inslag ook op andere uren dan tusschen het voormeld tijdsverloop door den controleur, of, indien deze niet ter plaatse gevestigd is, door den ontvanger, worden toegestaan.

Art. 22. *Uitslag* van meel geschiedt op gelijken voet en volgens gelijke voorschriften als de *inslag*, (zie art. 20 en 21).

Art. 23 § 1. Inslag van meel, in een in werking zijnde branderij, of in daartoe behoorende of er mede gemeenschap hebbende panden, anders dan overeenkomstig art. 20 en 21, is verboden (45).

Hiervan is uitgezonderd de inslag van 't meel, onder art. 19 § 2, a en c bedoeld, mits die rechtstreeks in de bierbrouwerij of woningen, tusschen zons op- en ondergang, geschiede.

§ 2. Uitslag van meel uit zoodanige branderij, panden of erven, anders dan overeenkomstig art. 22 en art. 24 § 2, is verboden.

Art. 24 § 1. Wanneer de ambtenaren een partij meel bij den inslag opnemen (46), stellen zij een verklaring op 't biljet nopens hunne bevinding. Bij bevinding van een verschil, geven zij daar-

(43). Voor deze aangifte wordt gebezigd 't model n°. 19 *fabr.*, (vz. 1863, no. 84 § 9).

Ongedekte inslag is strafbaar volgens art. 133 § 5, in verband met art. 134.

(44). Model n°. 20 *fabr.* (vz. 1863, n°. 84 § 9).

(45). De uitdrukking "*een in werking zijnde branderij*," moet niet zóó opgevat worden dat daarmede niet zou worden bedoeld een branderij, waarvoor, op het tijdstip van inslag, toevallig geen aangifte tot werken loopende is. De uitdrukking dient alléén ter onderscheiding van die stilstaande branderijen, als bedoeld ziju bij art. 14 §§ 1 en 2.

(46). Opneming bij *inslag* is dus niet bepaald *verplichtend*.

van schriftelijk kennis aan den ontvanger, ten einde hij de debiteering dien overeenkomstig wijzige.

§ 2. Uitslag van meel mag niet geschieden dan onder toezicht van en met opneming door ambtenaren (47). Het biljet wordt, na afteekening, door de ambtenaren ten kantore bezorgd, ten einde de crediteering daarop worde verricht. De ambtenaren geven den brander een bewijs af van het ingetrokken biljet.

§ 3. Er bestaat overtreding, indien, bij den inslag of bij den uitslag, een grooter verschil op de aangegeven hoeveelheid meel dan van $1\frac{1}{2}\%$ in meer of minder, bevonden wordt (48).

Art. 25 § 1. Bij den inslag en bij den uitslag moeten de in hetzelfde biljet vermelde zakken ieder een *gelijke* hoeveelheid meel bevatten (49).

§ 2. Een verschil van één *klgr.* of minder op eenigen zak, of ook een grooter verschil op een enkelen van de in hetzelfde biljet vermelde zakken, wordt niet in aanmerking genomen. Voor 't geval echter de geheele partij meel niet met het biljet overeenstemt, wordt het vorig artikel toegepast (50).

Art. 26. § 1. Op 't middel van vervoer, waarmede de aanvoer van meel voor een branderij geschiedt, mag zich geen ander meel bevinden dan dat, hetwelk voor branders bestemd is en waarvoor biljetten tot inslag zijn gelicht (51).

§ 2. Wanneer de in- of opgeladen partijen meel voor meer dan één branderij bestemd zijn, moeten de zakken, voor iedere branderij bestemd, of den naam des branders, of andere onderscheidende kenmerken dragen, zoodanig, dat de ééne partij van de andere kunne worden onderkend (52).

(47). Bij *uitslag* is dus de opneming *verplichtend*.

Waarom moet er bij *uitslag* steeds verificatie plaats hebben en is dit bij *inslag* niet altijd noodig?

Stel, dat het doen der opneming bij *uitslag* nu niet verplichtend ware. Is nu het tijdstip voor den uitslag aangebroken en zijn er *geen* ambtenaren tegenwoordig, dan slaat de brander meer of minder meel uit dan aangegeven is, zonder dat hij gevaar loopt bekeurd te worden.

Bij inslag is het echter anders.

Immers, 't meel wordt van elders aangevoerd. Hij kan dus niet vooraf weten of de ambtenaren, op het oogenblik van den inslag, al dan niet tegenwoordig zullen zijn, zoodat hij, bij overtreding, steeds aan bekeuring is blootgesteld.

(48). Op die overtreding is art. 133 § 7 van toepassing.

(49). Bij overtreding is art. 133 § 8 van toepassing.

(50). Het doel der bepalingen van art. 25 zal zijn om de opnemingen, op de wijze van art. 32, te kunnen doen plaats hebben.

(51). Bij overtreding is art. 133 § 9 van toepassing, in verband met art. 134.

(52). De aanvoer van meel moet steeds in *zakken* en mag niet in *fusten*, *manden* of andere voorwerpen plaats hebben, (zie art. 133 § 9).

§ 3. De vervoerder is gehouden om, bij het afladen van meel aan een branderij, den ambtenaren, op hunne eerste aanvraag, het biljet tot inslag van iedere partij meel, welke op zijn vaar- of voertuig aanwezig is, te vertoonen (53).

Art. 27. § 1. Tusschen den brander en de Administratie wordt een rekening geopend (54).

§ 2. Op deze rekening wordt als *debet* gebracht:

- a. het *saldo* der vorige rekening;
- b. de ingeslagen hoeveelheden meel, volgens de biljetten;
- c. het bij peiling bevonden *overwicht*.

§ 3. Op de rekening worden als *credit* gebracht:

- a. de hoeveelheden meel, welke, volgens de aangiften tot stoken, zijn verbruikt;
- b. de uitgeslagen hoeveelheden volgens de biljetten;
- c. het meel, volgens de in art. 69 § 3 bedoelde vergunning tot het vervaardigen van kunstgist;
- d. het bij peiling bevonden *onderwicht*;
- e. het op nieuwe rekening over te brengen *saldo* (55).

§ 4. Er wordt een afzonderlijke rekening gehouden voor iedere branderij. Een zoogenaamde dubbele branderij, en branderijen, die vereenigd zijn in 't zelfde pand of in panden tusschen welke gemeenschap bestaat, worden echter, voor de toepassing van deze bepaling, alsmede, van art. 20. § 1^b en art. 26 § 2, als slechts één branderij beschouwd.

Art. 28. § 1. De rekening wordt na iedere opneming van den voorraad meel afgesloten (56).

§ 2. De brander kan de afsluiting met den ontvanger verrichten, mits hij zich daartoe, binnen *twee dagen* na de opneming, ten kantore vervoege. Bij gebreke hiervan geschiedt de afsluiting eenzijdig door den ontvanger, zonder dat de brander tegen de uitkomst in verzet kan komen. Bij eenzijdige afsluiting geeft de ontvanger den brander schriftelijk kennis van de uitkomst der afsluiting (57).

§ 3. Ofschoon de brander niet tegen de eenzijdige afsluiting in *verzet* kan komen, kan hij toch, binnen *één maand* na de afsluiting, aan den Minister om redres verzoeken van vermeende abuizen (58).

(53). Wat zoudt ge doen wanneer die vertooning werd geweigerd?

(54). No. 21 *fabr.*

(55). Zie omtrent de afsluiting der meelrekening, verz. 1864, no. 22.

(56). Bij 't einde van een jaar worden de totalen eenvoudig in een nieuw register overgebracht, doch er heeft dan geen afsluiting plaats, tenzij er opneming mocht geschied zijn, (vz. 1864, no. 22).

(57). Bij model no. 18 *acc.*

(58). Wat is het verschil tusschen *verzet* en *verzoek om redres*?

Art. 25. § 1. De ambtenaren zijn bevoegd, mits door den ontvanger of een hooger ambtenaar schriftelijk daartoe gemachtigd, om den voorraad meel in een branderij op te nemen.

§ 2. Bij elke opneming wordt een relaas van bevinding opgemaakt. Dit relaas wordt ten kantore bezorgd, nadat de brander tot de medeteekening uitgenoodigd en hem een afschrift uitgereikt is.

§ 3. Er bestaat overtreding, indien een grooter *over-* of *onderwicht* bevonden wordt dan van $1\frac{1}{2}$ ‰, berekend over het *debet* der rekening sedert de vorige opneming (59).

Art. 30. § 1. Het is verboden om 't voorhanden meel met zand, aarde of andere zelfstandigheden te vermengen (60).

§ 2. Meel, waaronder meer vreemde bestanddeelen dan 5‰ van zijn gewicht bevonden worden, wordt voor vermengd gehouden (60a).

§ 3. Het alzo vermengde meel wordt bij de opnemingen, volgens art. 29, niet in aanmerking genomen (61).

Art. 31. § 1. De art. 19 tot en met 30 zijn niet van toepassing op branderijen der 3^e en 4^e klasse van de 1^e soort; noch op die der 2^e soort, indien de daarin gebezigde ruwketels te zamen geen grootere inhoudsruimte hebben dan van $12\frac{1}{2}$ hectoliter (62).

(59). Deze overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 10.

(60). Overtreding van dit verbod is strafbaar volgens art. 133 § 11, in verband met art. 134.

(60a). Wanneer in de branderij *gebroken graan* gebezigd wordt, zal men de vreemde bestanddeelen misschien kunnen afscheiden door zifting. Wordt er echter fijn meel gebruikt, dan kan men op de volgende wijze nagaan hoeveel zand, gips of zwaar-spaath er in 't meel aanwezig is. Men weegt van 't voorhanden meel een zekere hoeveelheid af en brengt die, in een schotel, tot gloei-hitte. Men zal dan zien dat de werkelijke meeldeelen een scheikundige omzetting ondergaan; ten deele vervliegen ze in den vorm van gassen, ten deele blijven ze in den schotel achter in een verkoolden toestand. De vreemde bestanddeelen, nl. zand, gips of zwaarspaath, hebben door de gloeiing geen de minste verandering ondergaan.

Men scheidt er nu de verkoolden meeldeelen van af door middel van water. De meeldeelen nl. zullen drijven, terwijl het zand, enz. zinken. Nadat men het zand, enz., heeft gedroogd, neemt men er het gewicht van op en berekent daarna de verhouding tusschen dit gewicht en dat van de afgewogen hoeveelheid vermengd meel.

Deze proef berust op de navolgende natuurkundige waarheid: Organische (*bewerkte*) stoffen worden, door verhitting, in hare bijzondere bestanddeelen (hoofdzakelijk koolstof, waterstof, zuurstof en stikstof) ontleed, terwijl anorganische (*onbewerkte*) stoffen, bij verhitting, geene ontleding ondergaan.

(61). Wat is het gevolg hiervan?

(62). Zie aant. 39 op art. 19.

Voor de branderijen, bij art. 31 § 1 bedoeld, wordt dus geen meelrekening gehouden, geen aangifte bij in- en uitslag van meel gedaan en geen peiling van den voorhanden voorraad meel.

§ 2. Het voorhanden zijn van meel, voor huiselijk gebruik of veevoeder, in de woningen of stallen, welke met de in § 1 vermelde branderijen gemeenschap hebben, wordt vrij gelaten.

De nederlage, de inslag en de uitslag van meel in die branderijen zijn aan de volgende bepalingen onderworpen:

a. geen meel mag, buiten de in § 2 vermelde woningen en stallen, in een in werking zijnde branderij of in de daartoe behoorende panden, aanwezig zijn, dan in de bij art. 18 bedoelde bergplaatsen voor meel (63). Van dit verbod is natuurlijk uitgezonderd het meel dat, overeenkomstig art. 61 § 2, of art. 78 § 3, tijdelijk op de stelling geplaatst of, volgens art. 78 § 4, in een ander vertrek nedergelegd is tot het maken van beslag;

b. in- en uitslag van meel kan zonder biljet plaats hebben, bij dag. Elke in- of uitslag is echter verboden, gedurende het tijdsverloop van $\frac{1}{2}$ uur vóór tot 3 uren na het tijdstip, dat voor 't beslaan is opgegeven (64).

Art. 32. § 1. Bij alle opnemingen van meel in, een branderij, worden één of meer ledige zakken van dezelfde soort en grootte als die, waarin zich het meel bevindt, ter keuze der ambtenaren, gewogen, en, naar de uitkomst daarvan, de *tarra* van al de gelijksoortige zakken berekend (65).

§ 2. De brander is gehouden om, bij opneming, op 't verlangen der ambtenaren, het uitgestorte meel te doen opzakken, de zakken door zijne arbeiders op en van de schaal te doen brengen, ze te doen ledigen of overstorten en, des noodig, de vereischte ledige zakken te verschaffen (66).

Art. 33. § 1. Het malen of breken van granen of het hebben van een *handmolen* (67) of ander werktuig, bekwaam, of in 't kort bekwaam kunnende gemaakt worden, om granen te malen of te breken, in een branderij of daartoe behoorende of daarmee gemeenschap hebbende panden, is verboden (68).

Dit verbod is niet van toepassing op de werktuigen, dienende tot het kneuzen van ongedroogd mout, in 't geval voorzien bij art. 17 § 2. (69).

(63). Overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 4, in verband met art. 134.

(64). Overtreding van dit verbod is strafbaar volgens art. 133 § 5, in verband met art. 134.

(65). Art. 32 en 33 zijn op *alle* branderijen van toepassing.

(66). Bij verzuim is art. 133 § 32 van toepassing.

(67). Onder handmolens geen *kofflemolens* te begrijpen, (vz. 1855 no. 119).

(68). Bij overtreding is art. 133 § 12 van toepassing, in verband met art. 134 § 3.

Vergelijk voorts art. 9 § 2.

(69). Wanneer er nl. vergunning is verleend om in een branderij der *tweede soort* ongedroogd mout, in plaats van meel, in te slaan.

IV.

Inrichting, gebruik, opneming en verzegeling van werktuigen in branderijen en distilleerderijen.

Art. 34 § 1. De werktuigen, vermeld bij art. 13 § 1 litt. n tot en met w, moeten binnen de muren der branderij of distilleerderij geplaatst zijn, uitgezonderd: a. het stoomvat, dienende tot het gaarstoomen van aardappelen; b. de verkoelingskuipen, mits de slang zoodanig geleid worde, dat het overgehaalde vocht alleen binnen de voormelde muren kan opgevangen worden.

Art. 35 § 1. Op elk werktuig, dat zich in eene in werking zijnde branderij of distilleerderij bevindt, moet een duidelijk opschrift geplaatst worden, hetzij in olieverbw of wel ingebrand of ingesneden, houdende aanwijziging van het nummer.

§ 2. De werktuigen van dezelfde soort verkrijgen een doorlopend nummer.

§ 3. In zoogenaamde dubbele branderijen, kunnen de werktuigen, tot iedere enkele branderij behorende, met een nieuw volgno. beginnen. In dit geval wordt iedere branderij door een bijzondere letter aangewezen, welke in het opschrift naast het no. geplaatst wordt.

§ 4. Bij verzuim van hetgeen bij dit artikel is voorgeschreven, wordt de nalatige door den ontvanger schriftelijk uitgenoodigd, om binnen drie dagen daaraan te voldoen (70).

Bepalingen, ten aanzien van ieder werktuig in 't bijzonder.

Waterketels. (art. 13 § 11) 't opschrift moet ook de bestemming aanwijzen, (art. 35 § 1).

Stoomketels. (art. 13 § 1^m) idem.

Stoomvaten, tot het gaarstoomen van aardappelen. (art 13 § 1ⁿ). 't Opschrift moet ook aanwijzen de bestemming en de inhoudsruimte, (art. 35 § 1).

Zij mogen buiten de muren der fabriek geplaatst zijn, (art 34 § 1).

De inhoudsruimte moet in zoodanige verhouding staan tot die der beslagbakken, dat de aardappelen, welke gelijktijdig in een vat worden gaar gestoomd, niet worden gebruikt voor meer dan één beslagbak.

De genoemde verhouding mag echter wel zoodanig zijn, dat de in twee of meer stoomvaten gaar gestoomde aardappelen te zamen voor één beslagbak gebruikt worden, (art. 36 § 1).

(70). Voldoet hij niet aan die waarschuwing, dan is art. 133 § 3 van toepassing.

De duigen of boorden moeten in den geheelen omtrek even hoog geplaatst en gelijk afgesneden zijn, (art. 50 § 1).

De bodems (ook de roosters) moeten vast zijn, (art. 50 § 2).

Er mogen zich geene aardappelen in 't stoomvat bevinden, buiten het tijdsverloop tusschen den opgegeven aanvang van 't vullen en den afloop van het walsen of malen der gaar gestoomde aardappelen, (art. 36 § 2). (71).

Zij mogen echter op den voorgaanden werkdag worden gevuld met de aardappelen, die voor de eerste gaarstooming van den volgenden werkdag bestemd zijn, mits dit bij de aangifte tot stoken worde opgegeven. In dit geval moeten de vaten, na den tijd voor de vulling opgegeven, tot aan het uur van aanvang der eerste gaarstooming op den volgenden werkdag, geheel met ongestoomde aardappelen gevuld zijn, (71) (art. 36 § 3).

Het is verboden om de hoeveelheid gaar te stoomen aardappelen in 't stoomvat te vermeerderen, hetzij door gebroken, geraspte of tot meel gebrachte aardappelen daarin te gebruiken, hetzij door aardappelen bij te vullen, nadat de gaarstooming is begonnen (72), (art. 36 § 4).

Beslag bakken, (art. 13 § 1°). Hierdoor worden verstaan die werktuigen, waarin de grondstoffen in gisting worden gebracht, (art. 37 § 1).

't Opschrift moet ook de inhoudsruimte en de bestemming aanwijzen, (art. 35 § 1).

De duigen of boorden moeten in den geheelen omtrek even hoog geplaatst en gelijk afgesneden zijn, (art. 50 § 1).

De bakken moeten van vaste bodems zijn voorzien (art. 50 § 2).

De inhoudsruimte moet in zoodanige verhouding staan tot die der ruwketels, dat het beslag uit één bak telkens, in eens, ter afstoking op een ketel kan worden geladen, (art. 37 § 1). Hiervan zijn uitgezonderd: de bij art. 44 bedoelde samengestelde werktuigen en de werktuigen in branderijen der *derde soort*, behoudens de bepalingen, die daaromtrent, volgens art. 81, mochten worden gemaakt, (art. 37 § 2). De ruimte mag niet worden vergroot, hetzij door losse kransen, hetzij door blokjes of andere voorwerpen, naast elkander, op de boorden te plaatsen, (art. 50 § 5) (72^a).

Gistbakken, (art. 13 § 1^b). Hierdoor worden verstaan die werktuigen, waarin het gistnat uit de beslagbakken voorloopig verzameld en die, waarin het vervolgens opgepompt wordt, (art. 38 § 1). 't Opschrift moet ook de inhoudsruimte aanwijzen, (art. 35 § 1).

(71). Bij overtreding wordt de straf van art. 133 § 17 toegepast.

(72). Overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 14.

Het gewone meel, dat voor het maken van beslag noodig is, mag echter gedurende de walsing onder de aardappelen gemengd worden, (zie art. 78 § 4).

(72^a). Bij overtreding wordt art. 133 § 14 toegepast.

Zij mogen alleen gistnat en gist, maar geen meelbeslag bevatten, (art. 38 § 1) (73).

De hoeveelheid gistnat, die in de gistbakken voorhanden is en na 't bezinken der gist kan worden afgetapt, mag niet grooter zijn dan die, welke kan bevat worden in de ledige ruimte, die door de aftapping in de beslagbakken is te weeg gebracht (74). Wanneer de ambtenaren vermoenen dat een grootere hoeveelheid gistnat voorhanden is, moeten zij dit opnemen bij het terug brengen van het gistnat in de beslagbakken, (art. 38 § 2).

Het gistnat moet, na het bezinken der gist, in de beslagbakken, waaruit het is afgetapt, worden terug gebracht, binnen 36 uren na het opgegeven tijdstip voor het beslaan, (75) (art. 38 § 3).

Verzameling skuip, (art. 13 § 1^a). In deze kuip wordt de gegiste grondstof overgebracht op de werktuigen voor 't ruwstoken, (art. 39). 't Opschrift moet ook de inhoudsruimte aanwijzen, (art. 35 § 1).

Zij wordt alléén toegelaten in branderijen, waarin samengestelde werktuigen, volgens art. 44, worden gebruikt en onder de volgende voorwaarden:

a. dat zij niet gebezigd worde om grondstoffen in gisting te brengen of om de gisting er in voort te zetten, (76);

b. dat zij ledig zij na de laatste oplading der werktuigen voor 't ruwstoken van iederen dag, tot 30 minuten vóór den aanvang van 't ruwstoken op den volgenden dag, (77);

c. dat de gegiste grondstof uit al de beslagbakken of andere kuipen er in overgebracht, en nimmer geheel of gedeeltelijk rechtstreeks op de werktuigen voor 't ruwstoken geladen worde, (art. 39) (78).

Versnellingskuip, (art. 13 § 1 *r*). Dit werktuig dient om de gegiste grondstof een voorloopige verwarming te doen ondergaan, (art. 40 § 1). 't Opschrift moet ook de inhoudsruimte aanwijzen, (art. 35 § 1).

Zij wordt toegelaten in alle branderijen, onder de volgende voorwaarden, (art. 40 § 1):

a. dat zij niet grooter zij dan de ruwketel, waarbij ze behoort;

b. dat zij een plat deksel hebbe, zonder helm, en overigens zoodanig zij ingericht, dat de dampen der in de kuip verwarmde grondstof niet kunnen worden afgeleid of opgevangen; (79).

(73). Overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 20.

(74). Overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 18.

(75). Wanneer deze tijd wordt overschreden is art. 133 § 16 van toepassing.

(76). Overtreding wordt gestraft volgens art. 133 § 20.

(77). Bij afwijking is art. 133 § 16 van toepassing.

(78). Bij overtreding wordt art. 133 § 17 toegepast.

(79). Vergelijk art. 133 § 13.

c. dat zij niet worde gebezigd om grondstoffen in gisting te brengen of om de gisting er in voort te zetten, (80);

d. dat zij ledig of slechts met water gevuld zij, gedurende het tijdsverloop tusschen de laatste oplading van den ruwketel op iederen dag en den aanvang van 't ruwstoken op den volgende dag, (81);

e. dat de gegiste grondstof nimmer rechtstreeks uit de beslagbakken of verzamelingskuipen, maar steeds uit de versnellingskuip op den ruwketel geladen worde (82). Behalve bij gebruik van samengestelde werktuigen, is de grondstof voor 't eerste stooksel van iederen dag hiervan uitgezonderd.

f. dat de gegiste grondstof, bestemd voor het tweede en de volgende stooksels van iederen dag, voor ieder stooksel afzonderlijk, uit de beslagbakken of andere kuipen in de versnellingskuip overgebracht worde (82).

g. dat de gegiste grondstof op geen andere wijze in de versnellingskuip worde verwarmd, dan door een door de kuip loopende pijp of buis, waardoor de dampen uit den ruwketel naar de slang geleid worden (82). Deze pijp of buis kan echter verbonden worden met een in de kuip geplaatst werktuig (83), dienende tot gedeeltelijke opkoeling der uit den ruwketel opstijgende dampen.

De onder *a*, *b*, *f* en *g* gestelde voorwaarden zijn niet toepasselijk op de versnellingskuipen, behoorende tot de bij art. 44 bedoelde samengestelde werktuigen, (art. 40 § 2).

Ruwketels, (art. 13 § 1^a). Dit zijn de werktuigen waarin de gegiste grondstof wordt afgestookt, (art. 41 § 1).

Zij moeten ingemetseld of aan den vloer of den muur bevestigd zijn, (art. 34 § 2).

't Opschrift moet ook aanwijzen de inhoudsruimte en de bestemming, (art. 35 § 1).

Zij moeten van vaste bodems zijn voorzien, (art. 50 § 2). De duigen of boorden moeten in den geheelen omtrek even hoog geplaatst en gelijk afgesneden zijn, (art. 50 § 1).

Iedere ruwketel moet een inhoudsruimte hebben van niet minder dan *vijf hectoliter*, (art. 41 § 1); uitgezonderd de ketels, behoorende tot de bij art. 44 bedoelde samengestelde werktuigen en die in branderijen der *derde soort*, behoudens het geen daaromtrent, naar aanleiding van art. 81, mocht worden voorgescreven, (art. 41 § 2).

(80). Bij overtreding is art. 133 § 20 van toepassing.

(81). Bij afwijking is art. 133 § 16 van toepassing.

(82). Bij overtreding is art. 133 § 17 van toepassing.

(83). *Meizwerm* genaamd.

De ruwkettel moet zoodanig ingericht zijn, (art. 41 § 3):

a. dat zich daarin geen andere opening bevinde, waardoor hij kan op geladen worden, dan die, waarop de helm wordt geplaatst (84);

b. dat het voortbrengsel der ruwstoking alleen door de slang, die tot den ketel behoort, kan worden afgeleid (84);

De tijd, binnen welken de ruwstooksels moeten afloopen, met een ketel, niet behoorende tot de in art. 44 bedoelde samengestelde werktuigen, is bij art. 42 § 1 vastgesteld volgens een tarief. In dat tarief is aangewezen het *maximum* van den tijd voor ieder ruwstooksel toegestaan. Die tijd verschilt naar gelang:

a. van de inhoudsruimte des ruwkettels;

b. van de verwarming door *vuur* of door *stoom*;

c. of gewerkt wordt *met* of *zonder* versnellingskuip;

d. van het *eerste* of de *volgende* stooksels van iederen dag (85).

De Minister is gemachtigd om in bijzondere omstandigheden een doorlopende verlenging van den bij het tarief bepaalden tijd toe te staan, (art. 42 § 2) (86).

De gegiste grondstof moet voor ieder stooksel in eens op den ruwkettel geladen worden (87).

Deze bepaling is echter niet van toepassing op samengestelde werktuigen, (art. 43 § 1).

De oplading mag niet vroeger geschieden dan *15 minuten* vóór, en niet later dan *45 minuten* na het tijdstip, opgegeven voor den aanvang van 't stooksel (87), (art. 43 § 2).

De verschillende op denzelfden dag te verrichten stooksels moeten dadelijk na elkander plaats hebben. Hierop wordt echter een uitzondering toegelaten in branderijen der *tweede soort*, waarin het gaarstoomen van aardappelen en 't ruwstoken afwisselend geschieden, door middel van denzelfden stoomketel, (art. 43 § 3).

In den tijd voor ieder stooksel toegestaan is begrepen die, benodigd voor het aftappen, schoonmaken en opladen der ketels, (art. 43 § 4).

De afgestookte grondstof, of de zoogenaamde spoeling, moet afgetapt zijn binnen *45 minuten*, en die van 't laatste stooksel

(84). Bij bevinding van geheime of verborgen openingen, wordt art. 133 § 13 toegepast.

(85). Bij de aangifte tot stoken moet het tijdstip van *aanvang* en van *afloop* van elk stooksel worden opgegeven. Het tijdsverloop, tusschen den *aanvang* en den *afloop* van elk stooksel, mag niet overschrijden het *maximum*, bij het hier bedoelde tarief aangewezen.

(86). Indien die bijzondere omstandigheden ophouden te bestaan, kan de Minister de vergunning intrekken, (art. 135 § 4).

(87). Bij overtreding is art. 133 § 16 van toepassing.

binnen twee uren, na het voor den afloop der stooksels opgegeven tijdstip, behoudens het bepaalde bij art. 45, (art. 43 § 5) (88).

Bij een oogenblikkelijk gebrek aan ruimte tot berging kan de controleur of, indien deze niet ter plaatse gevestigd is, de ontvanger, toestaan dat het ledigen van den ruwketel later geschiede, (art. 43 § 5).

Samengestelde werktuigen, (art. 13 § 1^u).

Hierdoor worden verstaan de toestellen, welke zoodanig zijn ingericht, dat de gegiste grondstof voor een stooksel niet in eens op een ketel wordt geladen en geheel afzonderlijk afgestookt, maar waarwede 't ruwstoken op een doorlopende wijze wordt voortgezet, zoodanig, dat het voortbrengsel der grondstof, welke opvolgenderwijze opgeladen wordt, in den toestel zich vermengt met het voortbrengsel van grondstoffen, welke in andere ketels of deelen van denzelfden toestel aanwezig zijn, (art. 44 § 2).

Zij mogen niet worden opgericht of veranderd dan met voorafgaande toestemming van den Minister en onder de daarbij vaststellen voorwaarden (89). Zij moeten zoodanig zijn ingericht dat het voortbrengsel der ruwstoking alleen door de slang, die tot den toestel behoort, kan worden afgeleid (90), (art. 44 § 1).

Zij moeten ingemetseld of aan den vloer of den muur bevestigd zijn, (art. 34 § 2).

't Opschrift moet de inhoudsruimte der tot den toestel behorende ketels aanwijzen, (art. 35 § 1).

De tijd, binnen welken 't ruwstoken met samengestelde werktuigen moet afloopen, wordt door den Minister, voor iederen toestel geregeld, in verband met de uitkomst van gedane proefstokingen of met die van verrichte opnemingen door de ambtenaren, gedurende den loop der werkzaamheden, (art. 44 § 3).

Voor werktuigen, waarvan de inrichting niet toelaat om den tijd van afstoking van de gegiste grondstof uit iederen beslagbak afzonderlijk vast te stellen, wordt, in de plaats daarvan, de hoeveelheid gegiste grondstof bepaald, welke met iederen toestel per uur minstens moet worden afgestookt, (art. 44 § 4).

De zoeven bedoelde werktuigen kunnen dagelijks, na afloop

(88). Bij overtreding is art 133 § 16 van toepassing.

Voor de aftapping der spoeling van 't laatste stooksel is meer tijd toegestaan, omdat de zuivering van den ketel dan volledig plaats heeft; terwijl het tusschen de eerste stooksels niet zooveel kwaad doet als er iets in den ketel achterblijft.

(89). Indien de voorwaarden niet worden nagekomen wordt de toestemming ingetrokken.

(90). Bij het bevinden van geheime openingen, enz., is art. 133 § 13 van toepassing.

van den bepaalden tijd voor het stoken, met de afgestookte of gedeeltelijk afgestookte grondstof gevuld blijven, tot bij den aanvang van 't stoken op den volgenden dag, mits dit bij de aangifte tot stoken worde opgegeven (91), (art. 45 § 1).

De brander is nogtans gehouden, (art. 45 § 2):

a. om, wanneer dit bij een tusschentijdsche *peiling* door de ambtenaren verlangd wordt, de grondstof, welke op de werktuigen geladen is, geheel en zonder bijlading van nieuwe grondstof, af te stoken (92), tenzij de hoeveelheid gedistilleerd, welke daaruit kan getrokken worden, tusschen den brander en de ambtenaren met onderling goedvinden bepaald worde;

b. om, wanneer dit door de ambtenaren, met het verrichten eener *afstoking* belast, verlangd wordt, vooraf de grondstof, welke op de werktuigen geladen is, geheel af te stoken, en voorts om de afzonderlijke afstoking te verrichten van de grondstof, welken in een of meer beslagbakken of kuipen voorhanden is en op denzelfden dag moet afgestookt worden (92).

Aanvang en afloop der ruwstoking in 't algemeen. De eerste ruwstoking van iederen dag wordt geacht aan te vangen bij 't aanleggen, en de laatste af te loopen bij het wegnemen van 't vuur onder den ketel, waarin grondstof aanwezig is (93), (art. 46 § 1).

Wordt er stoom gebezigd dan wordt als aanvang beschouwd: het openen, en als afloop: het sluiten van de kraan der stoompijp (93). Het stoken wordt echter als begonnen of als nog niet afgelopen beschouwd, wanneer er ruwnat uit de slang vloeit, onverschillig, in dit geval, of de kraan der stoompijp al dan niet open is, (art. 46 § 2).

De helm wordt, dadelijk na afloop van 't laatste stooksel van den dag, van den ruwketel genomen (94). Deze bepaling is *niet* toepasselijk op samengestelde werktuigen, (art. 46 § 3).

Het voortzetten der ruwstoking na het tijdstip, voor den afloop bepaald, wordt niet als overtreding beschouwd, indien dat tijdstip met niet meer dan $\frac{1}{2}$ uur is overschreden, en het alsdan uit de slang vloeiende vocht geen meerdere sterkte aanwijst dan van 5 % voor gewone ruwketels en van 20 % voor de samengestelde werktuigen, (art. 46 § 4) (95).

Distilleerketel of distilleertoestel. Deze ketel of toestel wordt gebezigd tot het overhalen (*distilleeren*) van ruwnat,

(91). Verzuim van die opgave is strafbaar naar art. 133 § 16.

(92). Bij weigering is art. 133 § 32 van toepassing.

(93). Bij afwijking van de uren voor den aanvang en den afloop aangegeven, is art. 133 § 16 van toepassing.

(94). Bij verzuim wordt art. 133 § 17 toegepast.

(95). Bij overschrijding van deze spelning is art. 133 § 16 van toepassing.

enkelnat, moutwijn of ander gedistilleerd. Hij moet zoodanig ingericht zijn, dat het voortbrengsel van de overhaling (*distillatie*) alleen door de slang, die tot den ketel of den toestel behoort, kan worden afgeleid (96), (art. 47 § 1).

Deze ketels moeten ingemetseld of aan den vloer of den muur bevestigd zijn, (art. 34 § 2).

't Opschrift moet ook de inhoudsruimte en de bestemming aanwijzen, (art. 35 § 1).

De brander of distillateur is gehouden om, wanneer dit door de ambtenaren verlangd wordt, uiterlijk binnen 20 *minuten*, nadat zij hem dit hebben te kennen gegeven, een gedeelte der opgeladen vloeistof af te tappen, ten einde zij die kunnen onderzoeken (97), (art. 47 § 2).

Verkoelingskuip, (art. 13 § 1 w). Deze kuip bevat de slang van een ruwketel of van samengestelde werktuigen, om de daar door stroomende dampen te verkoelen, (art. 48 § 1).

Zij mag *buiten* de muren der branderij of distilleerderij geplaatst zijn, mits de slang zoodanig geleid worde dat het overgehaalde vocht niet anders dan *binnen* die muren kan worden opgevangen, (art. 34 § 1).

Zij moet voorzien zijn van een deksel, zoodanig ingericht, dat de ambtenaren de kuip kunnen sluiten, hetzij door middel van een hangslot hetzij door verzegeling. Het deksel mag, voor 't bij- en aftappen van water, geen grootere opening hebben dan van 20 bij 35 *centimeter*. Deze bepalingen zijn echter niet toepasselijk, indien de kuip zóó is geplaatst, dat zij steeds rondom en van de zijde des bodems kan worden onderzocht, (art. 48 § 1).

Het uiteinde der slang moet zoó geplaatst zijn, dat het uitvloeijende vocht kan worden onderzocht en afzonderlijk opgevangen. De slang mag geene andere openingen hebben tot afleiding van de geestrijke vloeistof (art. 48 § 2), (98).

Na een vernieuwing, verandering, herstelling, verplaatsing of reiniging van de kuip of van de slang, mag de kuip niet met water gevuld worden, dan na door de ambtenaren te zijn onderzocht (art. 48 § 3), (99).

Na afloop der stokingen van den dag moet het water uit de verkoelingskuip worden afgetapt, wanneer dit door de ambtenaren, op schriftelijken last van hunnen controleur, wordt verlangd (art. 48 § 4), (100).

(96). Bij bevinding van geheime openingen wordt art. 133 § 13 toegepast.

(97). Bij nalatigheid wordt art. 133 § 32 toegepast.

(98). Bevinding van geheime openingen is strafbaar volgens art. 133 § 13.

(99). Bij overtreding is art. 133 § 32 van toepassing.

(100). Bij nalatigheid is art. 133 § 32 van toepassing.

In de gevallen, bij §§ 3 en 4 voorzien, is de brander of distillateur mede gehouden, den ambtenaren de middelen te verschaffen om de kuip van binnen en de slang over hare geheele lengte te kunnen onderzoeken, (art. 48 § 5) (101).

Grondvaten, vaste bakken of vaste leggers, tot het bergen van ruwnat, enkelnat, moutwijn of ander gedistilleerd of wel van grondstoffen, (art. 13 § 1 litt o en v.), (art. 51 § 1).

't Opschrift moet de inhoudsruimte aanwijzen en van de grondbakken en putten tevens de bestemming, (art. 35 § 1).

Vóór dat van deze werktuigen wordt gebruik gemaakt moet de brander of distillateur een door de Administratie gewaarmerkten peilstok voorhanden hebben, ten gebruike der ambtenaren bij het doen van visitatiën of peilingen, (art. 51 § 1), (101).

Deze stok moet van anderen voorzien zijn van een metalen plaatje en aan 't boveneinde hetzelfde n^o dragen als het grondvat, den bak of den legger, waartoe hij behoort, en moet voorts, voor de verschillende hoogten van 't vocht, met duidelijke merken, den juisten inhoud aanwijzen in hectoliters en, zoo ver mogelijk, in onderdeelen van een hectoliter, (art. 51 § 2).

Het is verboden om een peilstok te vervalschen, te verminken, of de daarop geplaatste merkteekenen onleesbaar te maken (102). Het heimelijk plaatsnemen van kokers of andere voorwerpen in een vat, bak of legger, wordt met het vervalschen van den peilstok gelijk gesteld, (art. 51 § 3).

De brander of distillateur is verplicht om een peilstok, waarvan de merkteekenen onduidelijk zijn geworden of waaraan eenig ander gebrek is ontstaan, te doen herstellen, uiterlijk binnen *acht dagen*, nadat hij daartoe door den ontvanger schriftelijk uitgenoodigd is, (art. 51 § 4), (103).

Art 49 § 1. De inhoudsruimte der werktuigen, bedoeld bij art. 13 § 1, litt. n tot en met v, wordt door middel van meting of waterijking door de ambtenaren opgenomen.

§ 2. De ruimte der werktuigen, waarnaar de hoeveelheid te verbruiken grondstof of de te leveren trek moet worden berekend (104), alsmede die der grondvaten, vaste bakken en leggers tot het bergen van ruwnat of ander gedistilleerd, wordt, indien

(101). Overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 32

(102). Bij overtreding wordt art. 133 § 14 toegepast.

(103). Voldoet hij niet aan die uitnoodiging dan is art. 133 § 3 van toepassing.

(104). Deze werktuigen zijn: stoomvat tot het gaarstoomen van aardappelen, beslagbak, ruwketel.

een der partijen dit verlangt, steeds door *waterijking*, en die der stoomvaten door vulling met aardappelen opgenomen.

§ 3. Ingeval de belanghebbende of een der ambtenaren geen genoegen neemt met de uitkomst eener verrichte meting of waterijking, geschiedt een hermeting of tweede waterijking, door andere ambtenaren, die alsdan beslissend is.

§ 4. Van nieuwe, bijgeplaatste of veranderde werktuigen, vallende onder 't bepaalde bij § 1, mag geen gebruik worden gemaakt vóór dat hunne inhoudsruimte is opgenomen, (104^a).

§ 5. De belanghebbende en de ambtenaren, mits deze daartoe door den controleur of een hooger ambtenaar schriftelijk zijn gemachtigd, zijn steeds bevoegd om een nieuwe meting of waterijking te vragen of te verrichten van werktuigen, waarvan de inhoudsruimte vroeger is opgenomen. De belanghebbende is alsdan gehouden om de te hermeten werktuigen, binnen 24 uren na de hem daartoe gedane aanzegging, af te tappen of ledig te maken (105), tenzij die, ingevolge een gedane aangifte tot stoken, langer moeten gevuld blijven.

Art. 50 § 3. De belanghebbende is gehouden om de werktuigen, welke niet in metselwerk, noch geheel in den grond bevestigd zijn, bij 't waterijken waterpas te plaatsen en daartoe, zoowel als tot het bijbrengen en aftappen van 't water of van aardappelen, indien de meting daarmede moet verricht worden (106), de vereischte arbeiders en gereedschappen, alsmede het water of de aardappelen te verschaffen (107).

§ 4. Het is verboden, bij het waterijken der werktuigen, op een heimelijke wijze water of eenige andere vloeistof bij te storten of af te tappen of andere middelen van misleiding aan te wenden, waardoor onjuiste opneming ontstaan kan, (108).

Art. 52 § 1. De ambtenaren zijn bevoegd om te verzegelen de werktuigen en gereedschappen:

- a. die zich bevinden in een branderij of distilleerderij, welke niet voldoet aan of opgericht is in strijd met de art. 8, 9 of 12;
- b. die niet voldoen aan, of opgericht, bijgeplaatst, veranderd

(104^a). Wanneer zoodanig werktuig in een aangifte tot stoken is begrepen, dan is die aangifte niet geldig, (zie art. 60 § 6d).

(105). Ingeval hij hieraan niet voldoet is art. 133 § 32 van toepassing.

(106). Dit komt alleen te pas voor het stoomvat en indien een der partijen verlangt dat de ruimte daarvan door vulling met aardappelen worde opgenomen, (art. 49 § 2).

(107). Hij, die niet aan deze bepalingen voldoet, wordt gestraft volgens art. 133 § 32.

(108). Overtreding van dit verbod is strafbaar volgens art. 133 § 14.

Zie voorts het arrest, opgenomen in de verz. 1866 n°. 46.

of ingericht zijn in strijd met de art. 34, 36, 37, 39, 40, 41, 44, 48, 50 of 54;

c. die zich bevinden in een buiten werking zijnde branderij of distilleerderij, alsmede die, waarvan aangifte is gedaan ingevolge art. 14 § 1; in beide gevallen met uitzondering van houten kuipen of vaten;

d. die vallen in de termen van verbeurdverklaring, ingevolge art. 133 § 2 of § 12;

§ 2. De verzegeling geschiedt op schriftelijken last van den controleur of van een hooger ambtenaar. In de gevallen, voorzien bij litt. c en d, kan die ook op gelijken last van den ontvanger, en in 't geval, bedoeld bij lit. e, dadelijk bij 't instellen van de bekeuring plaats hebben.

§ 3. De ontzegeling geschiedt op last van hem, die de verzegeling heeft voorgeschreven of van een hooger ambtenaar, en, in het onder e bedoelde geval, op last van den Prov. Inspecteur.

§ 4. De belanghebbende, die zich met de onder a en b bedoelde verzegeling bezwaard acht, kan zich deswege beklagen bij den Prov. Inspecteur en, zoo hij in diens beslissing niet berust, bij den Minister, aan wiens uitspraak hij zich moet onderwerpen.

§ 5. De verzegelde werktuigen moeten den ambtenaren steeds op hunne aanvraag vertoond worden. Het niet aanwezig zijn of het niet vertoonen daarvan wordt met het schenden der zegels gelijk gesteld (109).

Art. 53 § 1. Van iedere meting, waterijking, ver- en ontzegeling wordt een procesverbaal opgemaakt. Bij meting of waterijking moeten in dit procesverbaal, behalve de inhoudsruimte, tevens vermeld worden de verschillende afmetingen der werktuigen, en, bij verzegeling, het getal der daarop gelegde zegels (110).

§ 2. De belanghebbende wordt bij iedere meting, water-

(109). Voorts is bij art. 228 Alg. Wet bepaald dat schending van zegels gestraft wordt met een boete, gelijk aan die bij de bijzondere wet op een frauduleus gebruik van 't werktuig vastgesteld. Op zoodanig frauduleus gebruik is bij art. 133 § 1^a dezer wet f 400.— boete gesteld; zoodat het niet vertoonen van verzegelde werktuigen gestraft wordt met f 400.— boete op grond van art. 228 Alg. Wet, in verband met art. 133 § 1 der wet op 't gedistilleerd.

(110). Indien, bij het waterijken van oude grondvaten, het meten der demensien te gevaarlijk wordt geacht, kan zulks worden nrgelaten en men volstaan met de afmetingen van vroegere opnemingen, indien die bekend zijn, waarvan alsdan in 't procesverbaal moet blijken.

(Res. 27 Octb. 1864 n°. 67).

ijking, ver- of ontzegeling, uitgenoodigd tegenwoordig te zijn en 't procesverbaal mede te teekenen, hetwelk ten kantore van den ontvanger nedergelegd wordt en waarvan een afschrift aan den belanghebbende wordt uitgereikt.

Hij, die een branderij of distilleerderij van een ander overneemt, en geene nieuwe verificatie der gemeten werktuigen vraagt, wordt geacht met de laatst verrichte meting of waterijking genoeg te nemen.

Art. 54 § 1. Geen der werktuigen, pijpen of buizen, waarvan 't bestaan overeenkomstig art. 13 en 14 moet worden aangegeven, mogen worden bijgeplaatst, af- of uitgebroken, weggevoerd, veranderd of hersteld, dan nadat daarvan vooraf een ondertekende aangifte is ingeleverd (111). Voor samengestelde werktuigen is bovendien de toestemming van den Minister noodig. Ingeval van verandering of herstelling wordt bij de aangifte opgegeven of de inhoudsruimte van gemeten werktuigen al dan niet zal veranderd worden. Bij plaatsing of verandering van samengestelde werktuigen moet een teekening en volledige omschrijving worden overgelegd. Indien de werktuigen verzegeld zijn, wordt dit in 't bijzonder in de aangifte vermeld.

§ 2. De ontvanger geeft een bewijs af van het inleveren der aangifte. Het bewijs strekt tot machtiging om de plaatsing, verwijdering of verandering te verrichten, na voorafgaande ontzegeling, waar dit te pas komt, volgens § 3 van art. 52.

§ 3. Het staat den belanghebbende nogtans vrij om onverwijld met een herstelling te beginnen, wanneer een gedurende de werkzaamheden ontstaan ongemak dat noodzakelijk maakt, mits alsdan daarvan dadelijk kennis worde gegeven aan een der naastbij gevestigde kommiezen. Hij is evenwel verplicht om boven bedoelde aangifte op denzelfden dag, of, indien 't kantoor des ontvangers bij het ontstaan van 't ongemak voor dien dag gesloten is, op den eerstvolgenden werkdag in te leveren (112).

§ 4. De werktuigen moeten den ambtenaren steeds op hunne aanvraag vertoond worden. Het niet aanwezig zijn of het niet vertoonen van werktuigen, pijpen of buizen, waarvan het be-

Men neemt de inhoudsruimte en door waterijking en door meting op, omdat men dan zeker is dat er geen abuis plaats heeft wanneer beide uitkomsten gelijk zijn.

(111). Bij bevinding van geheime pijpen of buizen is art. 133 § 13 van toepassing. Het daarstellen, bijplaatsen, af- of uitbreken, wegvoeren, veranderen of herstellen van werktuigen, pijpen of buizen, zonder aangifte, is strafbaar naar art. 133 § 15.

(112). Indien hij dit niet doet dan is c. q. art. 133 § 13 of 15 van toepassing.

staan is aangegeven, wordt met het ongeoorloofd af- of uitbreken en wegvoeren gelijk gesteld (113).

V.

Werkzaamheden, aangifte en aanslag der branders.

A. Branderijen der eerste soort.

Art. 55 § 1. Voor het vaststellen van de hoeveelheid te verbruiken meel, en van 't *minimum* van den te leveren trek in gedistilleerd, wordt het jaar verdeeld in *twee* tijdperken (114).

§ 2. Het *eerste* of *wintertijdperk* vangt aan met 1 October en eindigt met 31 Mei.

§ 3. Het *tweede* of *zomertijdperk* vangt aan met 1 Juni en eindigt met 30 Septb.

§ 4. Het te verbruiken meel en 't *minimum* van den te leveren trek worden berekend naar dat tijdperk, waarin het gegiste beslag wordt afgestookt (115).

Art. 56 § 1. Voor de berekening van de hoeveelheid beslag, welke door den brander wordt verwerkt, wordt genomen:

a. indien gistnat geschept wordt: de volle inhoudsruimte der gebezigde beslagbakken, of de inhoudsruimte der gebezigde ruwketels, verminderd met *een tiende*, indien deze alzoo verminderde ruimte grooter is dan de volle ruimte der beslagbakken;

b. indien geen gistnat geschept wordt: de inhoudsruimte der gebezigde beslagbakken, verminderd met $\frac{1}{10}$, of die der gebezigde ruwketels, verminderd met $\frac{1}{10}$, indien de laatste ruimte grooter is (116).

§ 2. De ruimte der voormelde werktuigen wordt zoo veel

(113). Zoodat daarop art. 133 § 15 van toepassing is.

(114). Voor het verbruik van *meel* is noch maximum noch minimum bepaald. Evenwel vloeit uit art. 58 voort dat de brander toch aan een minimum is gebonden; want, om b.v. in 't eerste tijdperk een trek van 4.84 liter per hectoliter beslag te verkrijgen, moet hij bepaald $8\frac{1}{2}$ klgr. meel per hectoliter beslag bezigen, (vz. 1863 n°. 84 § 14).

Door den *trek* wordt verstaan: de hoeveelheid gedistilleerd uit de ruwstoking verkregen. Men bepaalt den te leveren trek steeds in gedistilleerd ad 50 pCt.

(115). Vergelijk art. 60 §§ 2 en 3.

(116). Waarom wordt van de ruimte der ruwketels steeds $\frac{1}{10}$ afgetrokken?

Waarom wordt de *volle* ruimte der beslagbakken gerekend, wanneer er gistnat geschept wordt en die ruimte met $\frac{1}{10}$ verminderd, wanneer er *geen* gistnat geschept wordt?

De beantwoording dezer vragen laten we aan den lezer over. Wanneer hij naleest wat in de 4^e afdeeling over gisting en gist maken en over 't ruwstoken is gezegd, dan zal die beantwoording hem niet moeielijk vallen.

maal genomen, als deze volgens de aangifte tot stoken zullen gebezigd worden (117).

§ 3. De berekening van de hoeveelheid beslag, naar de ruimte der ruwketels, wordt niet toegepast indien samengestelde werktuigen worden gebezigd.

Art. 57 § 1. Het is den brander vrijgelaten om met zoogenaamd *zwaar beslag* of wel met *licht beslag* te werken.

§ 2. Onder *zwaar beslag* wordt gerekend het verbruik, per hectoliter beslag, van 14 klgr. meel of daarboven, gedurende het *eerste*, en van 12 klgr. of daarboven, gedurende het *tweede tijdperk*.

§ 3. Door *licht beslag* wordt verstaan het verbruik van een geringere hoeveelheid meel per hectol. beslag dan in § 2 vermeld.

Art. 58 § 1. De trek, die door den brander bij zijne aangifte tot stoken *moet aangegeven* worden, mag niet dalen beneden de verhoudingen, in de volgende tafel aangewezen (118).

Aanwijzing van de klasse der branderijen, waarvoor ieder <i>minimum</i> bepaald is.	Minimum van den te leveren trek, in gedistilleerd ad <i>vijftig</i> percent.				
	in het <i>eerste</i> tijdperk.		in het <i>tweede</i> tijdperk.		
	per kilogr. meel.	per hectol. beslag.	per kilogr. meel.	per hectol. beslag.	
1.	2.	3.	4.	5.	
1 ^e klasse	0,57	4,84	0,55	4,56	(119). Voor de berekening van het minimum van den trek, die volgens een aangifte tot stoken geleverd moet worden, gaat men te werk als volgt: Men vermenigvuldigt de hoeveelheid beslag (zie aant. 117) met de cijfers in kolom 3 of 5 aangewezen. Vervolgens vermenigvuldigt men de hoeveelheid beslag met het getal klgr. meel dat per hectol. beslag gebezigd zal worden, en dit product weer met de cijfers in kolom
2 ^e "	0,56	7,84	0,54	6,48	
3 ^e "	0,51	7,14	0,49	5,88	
4 ^e "	0,49	6,86	0,47	5,64	

2 of 4 aangewezen.

Die uitkomst, welke van beide berekeningen het hoogst is, wijst het minimum van den trek aan.

(117). Om dus de hoeveelheid beslag, die volgens een aangifte tot stoken verwerkt wordt, te berekenen gaat men op de volgende wijze te werk. Men vermenigvuldigt de ruimte der beslagbakken (als er *geen* gist gemaakt wordt, die ruimte *minus* $\frac{1}{10}$) met het getal, dat aanwijst hoeveel malen ze worden gebezigd, en men vermenigvuldigt de ruimte der ruwketels — $\frac{1}{10}$, met het getal, dat aanwijst hoeveel malen ze worden gebruikt.

Dat product, hetwelk van die beide berekeningen het hoogste is, wijst de hoeveelheid beslag aan, die, volgens de aangifte, zal worden verwerkt.

(118). Wanneer de trek *beneden* 't minimum wordt aangegeven, is de aangifte niet geldig, (art 60 § 6d).

Waarom is 't minimum in het *eerste* tijdperk hooger gesteld dan in het *tweede*?

§ 2. Bij het maken van gist kan de trek hoogstens 3 % beneden het voormeld minimum worden aangegeven.

§ 3. Voor de berekeningen, volgens kolom 2 tot en met 5, worden de breuken van $\frac{1}{2}$ liter beslag en $\frac{1}{2}$ hectogram meel of daarbeneden niet gerekend en daarboven voor geheelen genomen.

§ 4. Bij verbruik van andere soorten van meel dan van tarwe, spelt, rogge, gerst, haver of maïs, kan bij K.B. een wijziging in het bepaalde *minimum* van den trek worden gebracht.

Art. 59 § 1. De brander levert, vóór den aanvang zijner werkzaamheden, een onderteekende aangifte tot stoken in (120), aanwijzende:

- a. de plaats en dagteekening der aangifte;
- b. den naam en de woonplaats des branders of de firma;
- c. de benaming der branderij, de gemeente en de straat of andere aanwijzing van de ligging, de soort en klasse, benevens de sectie en nummer;
- d. de soorten en nummers der water- of stoomketels, welke tot het koken van water of 't voortbrengen van stoom zullen gebezigd worden;
- e. de hoeveelheid meel, welke tot bereiding van 't beslag zal gebruikt worden, hetzij per *beslagbak* of per *hectoliter beslag*;
- f. het uur, waarop iederen dag de meelspeciën zullen beslagen worden;
- g. het nummer en de inhoudsruimte van iederen beslagbak, welke zal gebezigd worden, de dagen, waarop het beslaan daarin zal geschieden en het n^o van den ruwketel, waarop 't beslag uit iederen bak ter afstoking zal geladen worden. (Dit n^o behoeft natuurlijk niet te worden opgegeven bij 't gebruik van samengestelde werktuigen);
- h. of al dan niet gist zal vervaardigd worden, en de n^{os} der gistbakken, welke daartoe zullen gebezigd worden;
- i. of er verzamelingsbakken zullen gebezigd worden, en, zoo ja, hunne nummers (121);
- k. het n^o en de inhoudsruimte van iederen ruwketel, die tot afstoking van 't beslag gebezigd zal worden, de dagen, waarop het stoken daarin zal geschieden en het uur van aanvang en van afloop van elk stooksel; voorts c. q. het n^o der versnellingskuip, die bij iederen ketel zal gebezigd worden; terwijl bij 't bezigen van samengestelde werktuigen, vallende onder de bepalingen van art. 44 § 4, de n^{os} der bakken, waaruit het beslag op iederen dag zal worden afgestookt, wel moeten worden opgegeven, doch slechts het uur van aanvang van het eerste en van afloop van 't laatste ruwstooksel van iederen dag;

(120). Model n°. 7 *fabr.* (vz. 1863, n°. 84 § 15).

(121). Alléén toegelaten bij gebruik van samengestelde werktuigen.

l. in 't geval, voorzien bij art. 45 § 1, of en in welke werktuigen 's nachts beslag zal overblijven;

m. de n^os der distilleerketels, welke zullen gebezigd worden tot het overhalen; de dagen, waarop dit zal geschieden, en 't uur van aanvang en van afloop op elken dag, te rekenen van den dag, waarop, volgens onderdeel k, de aanvang der ruwstooksels is aangegeven;

n. den trek in gedistilleerd ad *vijftig pct.*, per *beslagbak* of per *hectoliter* beslag (122).

§ 2. De ontvanger geeft een dubbel van deze aangifte af.

Dit dubbel moet van den aanvang tot den afloop van al de werkzaamheden, welke in de aangifte zijn begrepen, in de branderij aanwezig zijn en den ambtenaren op hunne eerste aanvraag worden vertoond (123).

Art. 60 § 1. De aangifte tot stoken moet minstens over 14 *dagen* en hoogstens over *één maand* loopen.

§ 2. De aangifte mag, voor zoo veel de daarin begrepen *ruwstooksels* betreft, slechts over *één* tijdperk loopen, tenzij de brander, voor al de ruwstooksels, de hoeveelheid te verbruiken meel en den te leveren trek aangeve, tot of boven het *minimum*, dat voor het *eerste* tijdperk is bepaald (124).

§ 3. Ingeval het loopende tijdperk vroeger eindigt, kan de aangifte voor korteren tijd, dan bij § 1 is vastgesteld, geschieden.

§ 4. De aangifte wordt niet later gedaan dan op den laatsten werkdag, welke voorafgaat aan den dag, waarop de eerste werkzaamheden moeten verricht worden; doch in gemeenten, waar 25 of meer branderijen zijn gevestigd, nog *één* dag vroeger.

§ 5. In bijzondere omstandigheden kan de controleur, of, in-

(122). Bij afwijkingen van deze aangifte wordt art. 133 § 16 of 17 toegepast.

Te lage aangifte van den trek wordt echter gestraft volgens art. 133 § 19.

Achter deze wet is een verkorte aangifte tot stoken opgenomen.

(123). Niet vertooning is strafbaar volgens art. 133 § 32.

(124). Wanneer dus op 25 Mei aangifte wordt gedaan van ruwstokingen op den 29^{en} Mei tot den 12^{en} Juni, dan moet het *minimum* berekend worden voor *alle* stokingen naar 't *eerste* tijdperk, en dus *niet*, zooals bij art 55 § 4 is gezegd, naar het tijdperk waarin het gegiste beslag wordt *afgestookt*; want dan zou men het *minimum* afzonderlijk moeten berekenen voor de stooksels vóór 1 Juni en voor die op en na 1 Juni.

De bepaling van art. 55 § 4 is evenwel hierom niet overtollig, want men kan de aangifte b. v. doen op 29 Mei, voor werkzaamheden die op 1 Juni aanvangen.

Ook kan op den 28^{en} Mei aangifte worden gedaan om op den 30^{en} Mei met het *bestaan* te beginnen en op den 1^{en} Juni met het *ruwstoken*. Men zal dan, volgens art. 55 § 4, het *minimum* naar het *tweede* tijdperk moeten berekenen, omdat de ruwstokingen in dat tijdperk plaats hebben.

dien deze niet ter plaatse gevestigd is, de ontvanger, uitzonderingen op de §§ 1 en 4 toestaan.

§ 6. De aangifte is niet geldig, wanneer (125):

- a. geen behoorlijke borgtocht voor den accijns is gesteld (126);
- b. er werktuigen in zijn begrepen, die verzegeld zijn, tenzij, volgens art. 52 § 3, last tot ontzegeling gegeven zij;
- c. de opgegeven inhoudsruimte van werktuigen niet overeenstemt met het procesverbaal van de laatste meting of waterijking;
- d. zij gedaan is in strijd met eenige bepaling dezer wet.

Art. 61 § 1. De beslagbakken moeten opvolgenderwijze naar hun volgnummer aangegeven worden (127).

§ 2. Minstens $\frac{1}{2}$ uur vóór het tot beslaan opgegeven tijdstip, doch niet vroeger dan 12 uren na 't beslaan op den voorgaanden werkdag, moet het meel, voor het beslag bestemd, behoorlijk afgewogen en opgezakt, op of tegen den bak, waarin het moet worden gestort, op de stelling geplaatst worden. Bij opneming van het op de stelling geplaatste meel wordt, voor iederen bak afzonderlijk, een verschil in gewicht van niet meer dan 1% niet in aanmerking genomen (128).

§ 3. Met het beslaan mag niet vroeger begonnen worden dan op het daartoe opgegeven tijdstip. De vermenging van 't drooge meel met water moet binnen één uur na dat tijdstip zijn afgelopen, waarna geen meel, naast, op, of droog in de beslagbakken mag aanwezig zijn (129).

§ 4. Het beslag mag niet anders worden opgekoeld dan door, op de gebruikelijke wijze, water of dunne spoeling in de beslagbakken bij te storten (130). De Minister is echter gemachtigd om, onder de noodige voorzieningen (131), in de branderijen der eerste klasse uitzonderingen op deze bepaling toe te laten.

(125). Deze § is ook van toepassing op branderijen der 2^e soort (art. 79) en op die der 3^e soort, 1^e en 2^e klasse, (vz. 1863, n°. 79 art. 8 en vz. 1866, n°. 10 art. 6).

(126). Zie, omtrent de borgtochten, hoofdstuk XXIII der Alg. Wet.

(127). Ook van toepassing op de stoomvaten en beslagbakken in branderijen 2^e soort (art. 78 § 2) en op de beslagbakken in de branderijen der 3^e soort 2^e klasse, (vz. 1866, n°. 10 art. 6).

Wat is het gevolg er van, wanneer niet aan deze bepaling is voldaan?

(128). Bij grooter verschil is art. 133 § 17 van toepassing.

Zie verder over die opneming art. 32 § 1.

Omtrent het meel in de branderijen der 2^e soort zijn nagenoeg gelijke bepalingen vastgesteld bij § 3 van art. 78, doch daarvan kan volgens § 4 van dat art. worden afgeweken.

(129). Bij overtreding is art. 133 § 16 van toepassing.

(130). Overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 17.

(131). Overtreding van de gestelde voorschriften, heeft intrekking der vergunning tengevolge, (art. 135 § 4).

Art. 62 § 1. Er kan geen aangifte gedaan worden:

a. om op andere tijdstippen te beslaan dan tusschen vier ure 's morgens en zes ure 's namiddags;

b. om op andere tijdstippen te ruwstoken dan tusschen vier ure 's morgens en tien ure 's namiddags, in branderijen waar ruwketels gebezigd worden van 15 hectoliter en grooter, en van zes ure 's morgens tot negen ure 's namiddags in andere branderijen;

c. om op Zondagen te beslaan, te ruwstoken of over te halen.

§ 2. Het is verboden om op Zondagen vuur onder de ruw- of distilleerketels te hebben (132).

§ 3. De Minister kan doorlopende uitzonderingen op dit artikel toelaten (133).

§ 4. Wanneer een brander, in een in werking zijnde branderij, een niet belastbaar gebruik van een werktuig verlangt te maken buiten zijne aangifte tot stoken, of, in een buiten werking zijnde branderij, een werktuig tot een niet belastbaar einde verlangt te gebruiken, kan daartoe, zoo noodig met afwijking van § 2, door den controleur, of, zoo deze niet ter plaatse gevestigd is, door den ontvanger, machtiging verleend worden (134).

Art. 63 § 1. De aangegeven trek kan, gedurende den loop der werkzaamheden, worden verhoogd. Die verhooging geschiedt door een ondertekende verklaring (135), met juiste opgave van den dag, waarop de brander verlangt dat de berekening der verhooging zal ingaan. Van dien opgegeven dag af geldt de verhooging voor al de ruwstooksels, welke volgens de loopende aangifte verricht zijn of nog moeten verricht worden (136).

§ 2. Een aangifte tot verhooging wordt niet in aanmerking genomen, wanneer die is gedaan op denzelfden dag, waarop een afstoking of peiling verricht wordt, ten ware het bewijs er van reeds aanwezig zij en vertoond worde, op 't oogenblik dat de ambtenaren den brander te kennen geven dat zij een afstoking of peiling wenschen te doen.

Art. 64 § 1. Bij *vermeerdering* van werkzaamheden of verandering van de opgegeven uren kan de brander, ter vervanging

(132). Overtreding of afwijking van §§ 2—4 is strafbaar volgens art. 133 § 17.

(133). Bij misbruik wordt, ongeacht de straf daarop gesteld, de vergunning ingetrokken, (art. 135 § 4).

(134). Art. 62 tot en met art. 67 zijn ook van toepassing op branderijen 2^e soort en 3^e soort 1^e en 2^e klasse.

(Art. 79 dezer wet, vz. 1863 n°. 79 art. 8, en vz. 1866 n°. 10 art. 6).

(135). Model n°. 8 *fabr.*

(136). De verhooging kan dus ook ingaan op een datum, vroeger dan die, waarop de verklaring wordt gedaan.

der loopende aangifte, een aanvullingsaangifte inleveren, houdende, van den dag af dat de vermeederling of verandering zal aanvangen, een nieuwe omschrijving van al de werkzaamheden, die nog te verrichten zijn.

§ 2. Op de aanvullingsaangifte zijn dezelfde bepalingen als op de loopende aangifte van toepassing. Zij mag niet verder loopen dan tot den laatsten dag, in de oorspronkelijke aangifte tot stoken begrepen.

Art. 65 § 1. Bij het ontstaan van een ongemak aan de branderij of aan de werktuigen, waardoor de brander verhinderd wordt zijne werkzaamheden, overeenkomstig de aangifte, aan te vangen of voort te zetten, geeft hij daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan den controleur, of, indien deze niet ter plaatse gevestigd is, aan den ontvanger (137).

§ 2. Ingeval de brander om andere, doch van zijnen wil onafhankelijke, redenen verhinderd wordt om de in de aangifte begrepen werkzaamheden aan te vangen, of wanneer hij genoodzaakt is om begonnen werkzaamheden af te breken, dan geeft hij daarvan, uiterlijk op den voorgaanden werkdag, op gelijke wijze kennis als bij § 1 is voorgeschreven. Wanneer echter de bedoelde redenen zoo plotseling zijn opgekomen, dat de kennisgeving op den voorgaanden werkdag niet heeft kunnen geschieden, kan zij nog binnen *twee uren*, nadat met de werkzaamheden had moeten aangevangen worden of nadat die afgebroken zijn, gedaan geworden.

§ 3. Na het ontvangen eener kennisgeving, volgens de §§ 1 of 2, doet de controleur of ontvanger zoodra mogelijk den toestand der branderij opnemen en door de ambtenaren een relaas opmaken van hunne bevinding. Dit relaas wordt ten kantore ingeleverd, nadat het den brander ter medeteekening is aangeboden en hem een afschrift uitgereikt is. De ambtenaren stellen tevens aanteekening van hunne bevinding op het dubbel der aangifte tot stoken (138).

§ 4. Wanneer, in 't geval voorzien bij § 1 (139), de controleur of ontvanger afwezig, of de branderij buiten zijne standplaats gevestigd is, geschiedt de kennisgeving onverwijld aan de

(137). De kennisgevingen volgens §§ 1 en 2 worden geboekt in 't register n°. 10 fabr., (vz. 1863, n°. 84 § 17).

(138). Het relaas wordt, door den controleur, ter inspectie opgezonden, met een nota van den ontvanger, houdende berekening der te verleenen afschrijving en het dubbel der aangifte of een extract er van.

De afschrijving geschiedt op machtiging van den Prov. Inspecteur volgens art. 103, (vz. 1863, n°. 84 §§ 17, 18 en 27).

(139). In het geval van § 2 moet de kennisgeving dus steeds bij den controleur of ontvanger worden ingeleverd.

naastbijzijnde kommiezen, die verplicht zijn dadelijk tot de opening over te gaan en een relaas daarvan op te maken, op gelijken voet als bij § 3 is voorgeschreven.

§ 5. De werkzaamheden mogen in de voormelde gevallen niet worden hervat dan op een nieuwe aangifte tot stoken, waarop art. 60 § 4 niet van toepassing is. Wanneer echter door een verlenging van den tijd voor de werkzaamheden, welke op den dag der staking moesten verricht worden, en zonder dat in de volgende werkzaamheden eenige verandering wordt gebracht, in het ondervonden oponthoud kan worden voorzien, kan die verlenging door den controleur of ontvanger, bij eene aantekening op het dubbel der loopende aangifte, toegestaan worden (140).

Art. 66 § 1. De ambtenaren zijn bevoegd, op schriftelijke machtiging van den controleur of een hooger ambtenaar, in een branderij der *eerste klasse* (141), het gegist beslag uit één of meer der aangegeven bakken, of dat hetwelk volgens de aangifte op den ruwketel geladen is, af te stoken of in hun bijzijn te doen afstoken, en het daaruit verkregen ruwnat afzonderlijk te verzamelen en op te nemen, ten einde de uitkomst met den trek, die door den brander aangegeven of ten gevolge eener vroegere, gedurende den loop der aangifte verrichte afstoking verhoogd is, te vergelijken (142).

De opneming van de sterkte van 't verzamelde ruwnat geschiedt eerst na het staken der afstoking, hetgeen echter niet belet dat de ambtenaren de sterkte van het uit de slang vloeiende, nog niet verzamelde, vocht steeds kunnen opnemen.

§ 2. De afstoking wordt gestaakt, wanneer het uit de slang vloeiende vocht een sterkte aanwijst van beneden *twee* tot uiter-

(140). Overtreding of afwijking van de gewijzigde aangifte is strafbaar volgens art. 133 § 16 of 17.

(141). Dus *niet* in die der overige klassen van de *eerste soort*.

(142). Van de controle door afstoking behoort, ook onder de werking der nieuwe wet, geen overdreven gebruik te worden gemaakt. Intusschen behoort zij nu en dan, en steeds zonder dat de branders vooraf kennis daarvan hebben, te worden toegepast, niet slechts bij zoodanige branders die min of meer verdacht zijn, maar ook bij de overige; zoo wel om de gunstige beoordeeling van de laatste te bevestigen, als om het stootende weg te nemen, dat er in gelegen is, wanneer een dergelijk middel van controle slechts op enkelen wordt toegepast.

Daar volgens de nieuwe wet bepaald moet worden aangegeven, op welken ruwketel het beslag uit iederen beslagbak zal worden geladen, en het beslag uit eenen of meer bakken, onvermengd met dat uit andere, moet worden afgestookt (zie artt. 37, 43, 59 § 1 lett. g), wordt het den ambtenaar aanbevolen, om zooveel mogelijk zich eerst dan voor de afstoking te verklaren, wanneer de helm reeds op den ruwketel geplaatst en behoorlijk dicht gesmeerd is, (vz. 1863, n°. 84 §§ 19 en 20).

lijk één pct. Het vocht dat nog uit de slang vloeit, nadat de afstoking overeenkomstig dit voorschrift is gestaakt, wordt niet meer bij 't verzamelde ruwnat gevoegd.

§ 3. Van iedere afstoking wordt een relaas van bevinding opgemaakt (143). De brander wordt uitgenoodigd om bij de afstoking tegenwoordig te zijn en het relaas mede te teekenen, hetwelk bij den ontvanger wordt ingeleverd en waarvan een afschrift aan den brander wordt uitgereikt.

Art. 67 § 1. In de branderijen, bedoeld bij 't vorig artikel, moet steeds een behoorlijk fust voorhanden zijn, goed dicht en groot genoeg om 't voortbrengsel van een ruwstooksel te kunnen bevatten. Het fust wordt, vóór dat er bij afstoking gebruik van wordt gemaakt, omgespoeld met ruwnat of ander gedistilleerd, van geen mindere sterkte dan van 10% (144).

§ 2. De brander is gehouden om, wanneer de ambtenaren in zijne branderij een afstoking verlangen te verrichten, het voormelde fust dadelijk en op de eerste aanvraag ter hunner beschikking te stellen, het ruwnat of ander gedistilleerd ter omspoeling te leveren, daartoe, alsmede voor de afstoking en het bijpompen van water in de verkoelingskuip, zijn werkvolk of de noodige hulp en medewerking te verschaffen en voorts brandstof, gereedschappen, benevens bakken, kitten en trechters te leveren, geschikt om het uit de slang vloeiende vocht op te vangen en over te storten (145).

§ 3. De voormelde hulp of medewerking moet overeenkomstig het verlangen der ambtenaren en hunne aanwijzing verleend worden (145).

§ 4. Nadat de ambtenaren hun voornemen tot het verrichten eener afstoking hebben te kennen gegeven, of terwijl zij er mede bezig zijn, is het verboden om van het daartoe bestemde gegeste beslag een gedeelte af te nemen of er iets bij te voegen; dat beslag bij de overschepping geheel of gedeeltelijk te verspillen of naar elders af te leiden of over te brengen dan in den ketel, waarop het moet geladen worden; den helm van den ruwketel, na het dichtsmeeren, los te stooten; het uit de slang vloeiende ruwnat elders te geleiden dan waar het door de ambtenaren op gevangen of verzameld wordt; in het fust, de bakken, kitten of trechters, waarin of waarmede het ruwnat wordt verzameld, zout, suiker, of eenige andere zelfstandigheden te brengen,

(143). Model n°. 19 acc.

(144). Vooral wanneer het fust nieuw is, is dit noodig, omdat er anders een betrèkkelijk groot deel van 't verzamelde vocht in 't hout zou trekken. Wanneer geen fust voorhanden is, wordt art. 133 § 32 toegepast.

(145). De brander, die niet voldoet aan het hier bepaalde, is strafbaar volgens art. 133 § 32.

waardoor de opneming van de sterkte, door middel van den vochtweger, wordt verhinderd; of wel de afstoking door middel van eenige handeling of verzuim te benadeelen of hare uitkomst onjuist te maken (146).

Art. 68 § 1. Een verschil tusschen de uitkomst (147) eener afstoking, en den trek die aangegeven of reeds ten gevolge eener vroegere afstoking verhoogd is, wordt niet in aanmerking genomen, indien die uitkomst beneden den bedoelden trek blijft (148).

§ 2. Wanneer de uitkomst (147) den bedoelden trek met niet meer dan vijf ten honderd overtreft, wordt het *debet* der rekening alléén verhoogd met de *overmaat*, die uit de *afstoking* verkregen is.

§ 3. Bij grooter verschil wordt het *debet* verhoogd:

a. met vijf ten honderd van den aangegeven trek van 't afgestookte beslag, als bij § 2; en

b. met het verschil *boven* vijf ten honderd, berekend over den geheelen aanslag, zoodat dit meerdere verschil een gemiddelde overmaat daarstelt over alle ruwstooksels in de aangifte begrepen (149).

§ 4. Er bestaat overtreding wegens te lage aangifte, indien de uitkomst den bedoelden trek met meer dan $7\frac{1}{2}$ ten honderd overtreft (150).

Art. 69 § 1. Het is verboden om in een branderij, of in de panden, welke er toe behooren of er mede gemeenschap hebben, elders dan in de hiertoe aangegeven werktuigen, hetzij onder voorwendsel van gist te maken, of onder eenig ander, meelbeslag of een andere voor de wijngisting geschikte grondstof te bereiden; of beslagen, bereide, gistende of uitgegiste grondstoffen

(146). Overtreding van deze voorschriften is strafbaar volgens art. 133 § 32.

(147). „De uitkomst,” d. i. de hoeveelheid, na herleiding tot de sterkte van 50% en na aftrek van de korting bedoeld bij art. 3 § 3. Vergelijk aant. 9, (vz. 1863, n°. 84 § 22).

Op de berekening eener afstoking wordt art. 3 § 4 toegepast, doch alleen ten aanzien van 't eindcijfer der berekening, (res. 26 Januari 1865 n°. 39).

(148). Ook van toepassing op branderijen der 2^e soort (art. 80 § 1) en op die der 3^e soort 1^e klasse, (vz. 1863, n°. 79 art. 9).

(149). Zie de voorbeelden ter berekening eener afstoking, achter deze wet.

De verhooging van 't *debet* geschiedt onmiddellijk na de ontvangst van 't *relaas*.

(2^e lid der res. van 7 Juli 1863 n°. 36).

(150). Die overtreding wordt gestraft volgens art. 133 § 19.

Ten aanzien van branderijen 2^e soort, zijn deze spelingen 8 en 12%; doch de straf is niet van toepassing, wanneer de trek 10% of meer boven 't bij art. 75 bepaalde minimum is aangegeven (Art. 80).

Voor branderijen 3^e soort 1^e klasse, zijn de spelingen 10 en 15%, (vz. 1863, n°. 79 art. 9).

of gistnat, geschikt om door distillatie een geestrijk vocht op te leveren, voorhanden te hebben of af te stoken, (151).

§ 2. Hiervan is echter uitgezonderd :

a. (Zie aant. 17);

b. wijn, behalve moeren, en voorts bessenwijn, bier, appelpeeren- en mee-drank, op fust, kruiken of flesschen, voor het uitoefenen eener neering of huiselijk gebruik, voorhanden in woningen of panden, welke niet tot de branderij behooren, maar daarmede gemeenschap hebben (152).

§ 3. De Minister kan, onder de noodige voorzorgen, vergunning verleen en tot het vervaardigen van zoogenaamde kunstgist. (153).

Art. 70 § 1. Het is mede verboden om grondstoffen, geschikt om de wijngisting te ondergaan, andere dan die, waarvan 't verbruik volgens de aangifte van art. 13, is aangegeven, in een in werking zijnde branderij, of in de panden welke er toe behooren of er mede gemeenschap hebben, in te slaan of voorhanden te hebben (154).

§ 2. Hiervan zijn echter, onverminderd de bepalingen van art. 9 § 3, art. 19 § 2, en art. 31 § 2, uitgezonderd :

a. aardappelen, mits niet geraspt, tot meel of, na gaarkoking of stooming, tot pap gebracht, beetwortels en andere suikerhoudende vruchten, mits niet geraspt, uitgeperst of afgetrokken wordende ;

b. 5 kilogr. suiker, 5 kilogr. stroop en 5 kilogr. aardappe-

(151). Het vervaardigen van zoogenaamd *zetgeil* kan voortaan zonder bijzondere vergunning worden toegelaten, voor zoover dit op zoodanige wijze geschiedt, dat geen gistnat bewerkt wordt in andere dan daartoe bestemde werktuigen, vallende in de omschrijving van art. 38. Alsdan zullen de ketels, waarin het hopwater wordt getrokken, en de zetgeilbakken, volgens art. 13 § 1 lett. *l* en *p*, moeten aangegeven worden. De branders echter, die tot het vervaardigen van zetgeil het gistnat zelf in den bedoelden ketel verlangen te brengen, moeten daartoe een aanvraag inleveren, waarop alsdan eene bijzondere beschikking zal worden genomen.

(Vz. 1863, no. 84 § 23).

De bepalingen van art. 69 § 1 en 2 zijn ook van toepassing op branderijen 2^e soort en op die der 3^e soort 1^e en 2^e klasse.

(152). Overtreding van dit art. 69 is strafbaar volgens art. 133 § 20.

(153). Zie aant. 151.

Bij overtreding der deswege vastgestelde voorschriften wordt de vergunning ingetrokken, (art. 135 § 4).

(154). Overtreding is strafbaar volgens art. 133 § 21, in verband met art. 134 § 1.

Art. 70 is ook van toepassing op branderijen 2^e soort en op die der 3^e soort, 1^e en 2^e klasse.

Vergel., ten aanzien van melasse-stokerijen, echter vz. 1866, no. 10, art. 16 (in dit hoofdstuk opgenomen onder C).

lenmeel of daaruit vervaardigde surrogaten, voor huiselijk gebruik, in iedere woning, die met de branderij gemeenschap heeft.

B. Branderijen der tweede soort.

Art. 71 § 1. Voor het vaststellen van 't *minimum* van den trek, in verband met de verbruikt wordende hoeveelheden aardappelen en meel (155), wordt het jaar verdeeld in *drie tijdperken* (156).

§ 2. Ieder tijdperk vangt aan op den eersten dag der week, beginnende met of naastvolgende op de dagen, vermeld in de 2^e kolom der in art. 75 opgenomen tafel. Het eindigt met den laatsten dag der week, waarin de dagen vallen, vermeld in de 3^e kolom (157).

§ 3. Het *minimum* van den te leveren trek wordt berekend naar dat tijdperk, waarin het gegiste beslag wordt afge-stookt (158).

Art. 72 § 1. De hoeveelheid verbruikt wordende aardappelen wordt geacht gelijk te staan aan de volle inhoudsruimte der stoomvaten, vermenigvuldigd met het getal der daarmede ver-richt wordende gaarstoomingen.

§ 2. De aardappelen voor 't vullen van den éénen beslagbak bestemd, mogen in de bakken of andere werktuigen, waarin de walsing, maling, versuikering en opkoeling plaats hebben, niet vermengd worden met die, welke voor een anderen beslagbak bestemd zijn (159).

Art. 73 §§ 1 en 2. Voor de berekening van de hoeveelheid beslag, welke door den brander wordt verwerkt, wordt genomen:

a. de inhoudsruimte der gebezigde beslagbakken, verminderd met $\frac{1}{10}$, vermenigvuldigd met het getal dat aanwijst hoeveel malen ze worden gebruikt; of

b. de inhoudsruimte der gebezigde ruwketels, verminderd met $\frac{1}{4}$, vermenigvuldigd met het getal dat aanwijst hoeveel malen ze worden gebruikt; indien de uitkomst van deze berekening hooger is dan die volgens lit. a.

(155). Zie aant. 36.

(156). Hoe is die verdeling voor branderijen der *eerste soort*?

(157). De 1^e April 1871 valt in op een *Zaterdag*. Het eerstvolgende 2^e tijdperk vangt dus aan op 3 April; terwijl het eindigt op 20 Mei omdat de 15^e Mei op een *Maandag* invalt.

(158). Vergelijk art. 77 § 2, in verband met aant. 124.

(159). De aardappelen, voor iederen beslagbak bestemd, moeten dus afzonderlijk bewerkt worden.

Overtreding van deze bepaling is strafbaar volgens art. 133 § 17.

§ 3. De berekening volgens lit. b. wordt niet toegepast, wanneer samengestelde werktuigen worden gebezigd.

§ 4. (zie aant. 17).

Art. 74 § 1. Het wordt den brander vrijgelaten om, bij een gering verschil tusschen de inhoudsruimte der verschillende beslagbakken, wanneer n. l. dit verschil bij geen hunner meer dan 5 % van de gemiddelde ruimte bedraagt, het beslag, dat door hem bereid wordt, gelijk te verdeelen, zoodanig dat alsdan voor iederen beslagbak dezelfde hoeveelheid grondstof gebruikt worde.

§ 2. In 't voorschreven geval geschiedt de berekening van de bereide hoeveelheid beslag en van 't *minimum* van den trek voor iederen beslagbak in verhouding tot de gemiddelde inhoudsruimte van al de gebezigde bakken.

Art. 75 § 1. De trek, die door den brander aangegeven moet worden, mag niet dalen beneden de verhoudingen, in de volgende tafel aangewezen (160).

Tijdperken. (161)	Dagteekeningen, waarnaar de tijdperken volgens art. 71 worden berekend.		Minimum van den te leveren trek per hectoliter beslag in gedistilleerd ad vijfzig percent.		
	Voor den aanvang.	Voor den afdoop.	Wanneer per hectoliterbeslag wordt verbruikt 67 liter aardappelen en 2,8 kilogram meel of daarbeneden.	Wanneer per hectoliter beslag meer aardappelen of meer meel verbruikt worden, wordt de in kolom 4 bepaalde trek verhoogd:	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1e.	16 Septb.	31 Maart.	liter. 8,48	liter. 0,06	liter. 0,06
2e.	1 April.	15 Mei.	7,36	0,05	0,06
	16 Aug.	15 Septb.			
3e.	16 Mei.	15 Aug.	6,80	0,04	0,06

(160). Wanneer de trek *beneden* 't minimum is aangegeven, is de aangefte niet geldig, (art. 79, in verband met art. 60 § 6^d).

(161). De verdeling in tijdperken is voornamelijk noodig wegens het verschil in kwaliteit der aardappelen gedurende de verschillende tijden des jaars.

§ 2. Voor de berekeningen volgens kolom 4—6 worden de breuken van $\frac{1}{2}$ liter beslag, $\frac{1}{2}$ liter aardappelen en $\frac{1}{2}$ hectogr. meel of daar beneden niet gerekend en daarboven voor geheelen genomen.

§ 3. Indien de ondervinding zulks noodzakelijk mocht maken, kan, bij K.B., een verhooging worden gebracht in 't *minimum* van den trek (162).

Art. 76 § 1. Vóór den aanvang der werkzaamheden levert de brander een aangifte tot stoken in (163), aanwijzende:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. den naam en de woonplaats des branders, of de firma;
- c. de benaming der branderij, de gemeente en de straat of andere aanwijzing van de ligging, benevens de sectie en nommer;

Van de kwaliteit der aardappelen toch hangt de trek evenzeer af als van de hoeveelheid.

Gedurende het 1^e tijdperk is de trek het hoogst, omdat dan de beste winter-aardappelen gebezigd kunnen worden, die veel zetmeel bevatten. Na Maart wordt echter de kwaliteit der aardappelen minder, zoodat de trek dan lager is. Nog lager is die trek tusschen half Mei en half Aug., wanneer men slechts de eerste nieuwe aardappelen kan bekomen, die weinig zetmeel bevatten, en ook omdat door de warmte de verkoeling der overgehaalde dampen dan niet zoo snel gaat.

Na half Aug. zijn de aardappelen weder van beter kwaliteit, zoodat men weder een hooger trek kan krijgen.

Vergelijk verder vz. 1856 n°. 112 sub. 10°.

De verhooging volgens kolom 6 wordt ook toegepast voor 't meel of groenmout gebezigd tot het vervaardigen van kunstgist.

Het *minimum* van den trek volgens de aangifte tot stoken wordt op de volgende wijze berekend:

Stel de inhoudsruimte der beslagbakken = 66 hectol.
 die der ruwketels = 75 "
 die der stoomvaten = 45 "

Stel het getal dat aanwijst, hoeveel malen die werktuigen worden gebruikt = 8. en de hoeveelheid meel per hectol. beslag = 2.9 klgr.

Dan verkrijgt men voor de hoeveelheid beslag $(66 - \frac{1}{10}) \times 8 = 475,20$, of $(75 - \frac{1}{4}) \times 8 = 450$; dus 475,20 hectol. beslag.

Hoeveelheid aardappelen per hectol. beslag: $\frac{45 \times 8}{475,20} = 0,757 = 76$ liter

aardappelen per hectol. beslag.

Minimum van den trek (1^e tijdperk) $8,48 + (76 - 67) \times 0,06 + 0,06 = 8,48 + 10 \times 0,06 = 9,08$ liter gedist. per hectol. beslag en dus, volgens de geheele aangifte, $475,2 \times 9,08 = 4314,816 = 4315$ liter of 43,15 hectoliter gedistilleerd ad 50%.

(162). *Verlaging* van dat minimum kan dus niet anders plaats hebben dan bij de *wet*.

(163). Model n°. 7^a fabr.

d. de soorten en nommers der water- of stoomketels, tot het koken van water of 't voortbrengen van stoom;

e. het n^o en de inhoudsruimte van ieder stoomvat, tot het gaarstoomen van aardappelen;

f. het getal en de aanwijzing der stoomvaten, welke op de dagen dat beslag wordt bereid, voor iederen beslagbak, zullen gebezigd worden;

g. het uur, waarop de stoomvaten met aardappelen zullen gevuld worden, met in achtneming van 't bepaalde bij art. 36 § 3;

h. het uur, waarop iederen dag elke gaarstooming zal beginnen; den tijd hoe lang iedere gaarstooming zal duren; benevens den tijd binnen welchen iedere walsing of maling der in elk stoomvat gaar gestoomde aardappelen zal afloopen;

i. de hoeveelheid meel, welke tot bereiding van 't beslag zal gebruikt worden, hetzij per *beslagbak* of per *hectoliter beslag*; tevens met vermelding, of van de bij art. 74 verleende bevoegdheid al dan niet gebruik zal worden gemaakt;

k. het n^o en de inhoudsruimte van iederen beslagbak; de dagen, waarop het beslaan daarin zal geschieden, en, wanneer geene samengestelde werktuigen worden gebezigd, het n^o van den ruwketel, waarop 't beslag uit iederen bak ter afstoking zal geladen worden;

l. of er verzamelingsbakken zullen gebezigd worden, en, zoo ja, hunne n^{os};

m. het n^o en de inhoudsruimte van iederen ruwketel, welke gebezigd zal worden tot afstoking van 't beslag; de dagen waarop het stoken daarin zal geschieden, en 't uur van aanvang en van afloop van elk stooksel; alsmede c. q. het n^o. der versnellingskuip, die bij iederen ketel gebezigd zal worden; terwijl bij 't bezigen van samengestelde werktuigen, vallende onder art. 44 § 4, de n^{os}. der bakken, waaruit het beslag op iederen dag zal worden afgestookt, wel moeten worden opgegeven, doch slechts het uur van aanvang van 't eerste en van afloop van 't laatste stooksel van iederen dag;

n. in 't geval, voorzien bij art. 45 § 1, of en in welke werktuigen 's nachts beslag zal overblijven;

o. de n^{os}. der distilleerketels, welke zullen gebezigd worden tot het overhalen, de dagen waarop dit zal geschieden en 't uur van aanvang en van afloop op elken dag, te rekenen van den dag, waarop, volgens onderdeel m, de aanvang der ruwstooksels is aangegeven;

p. den trek in gedistilleerd ad 50 $\%$, hetzij per *beslagbak*, 't zij per *hectoliter beslag* (164).

(164). Bij afwijking van de aangifte wordt de straf van art. 133 § 16 of 17 toegepast.

§ 2. De ontvanger geeft een dubbel van de aangifte af. Dit dubbel moet, van den aanvang tot na den afloop van de daarin vermelde werkzaamheden, in de branderij aanwezig zijn en den ambtenaren op hunne eerste aanvraag worden vertoond.

Art. 77 § 1. De aangifte tot stoken moet minstens over één en hoogstens over vier weken loopen (165).

§ 2. De aangifte mag, voor zoo veel de daarin begrepen *ruwstooksels* betreft, slechts over één tijdperk loopen; tenzij de brander, voor al de ruwstooksels, den trek aangeve tot of boven 't minimum voor dat tijdperk, in hetwelk dit het hoogste is (166).

§ 3. De aangifte moet zóó worden ingericht, dat de laatste afstoking van 't beslag, welke daarbij aangegeven wordt, op den laatsten werkdag eener week afloope. Hiervan is echter uitgezonderd het geval, dat de werkzaamheden, bij het einde van den stooktijd, in den loop eener week worden gestaakt, als wanneer § 1 mede niet toepasselijk is.

§ 4. De aangifte wordt niet later gedaan dan op den laatsten werkdag, welke vooraf gaat aan den dag, waarop de eerste werkzaamheden moeten verricht worden (167).

Art. 78 § 1. De tijd benoodigd voor de werkzaamheden, vermeld in de onderdeelen *g* en *h* der aangifte, wordt door den brander opgegeven, behoudens goedkeuring van den controleur.

§ 2. De stoomvaten en beslagbakken moeten opvolgender wijze naar hun volgnummer aangegeven worden.

§ 3. Het meel, dat met de gewalste aardappelen beslagen zal worden, moet, behoorlijk afgewogen en opgezakt, op of tegen den bak, waarin het moet worden gestort, op de stelling worden geplaatst, minstens $\frac{1}{2}$ uur vóór het tot beslaan opgegeven tijdstip, doch niet dan na afloop der laatste beslagbereiding van den vorigen werkdag (168). Bij opneming van het op de stelling geplaatste meel wordt voor iederen bak afzonderlijk een verschil in gewicht van niet meer dan 1%, niet in aanmerking genomen (169).

§ 4. De bepalingen van § 3 zijn niet toepasselijk, wanneer het meel niet in de beslagbakken, maar gedurende de walsing of maling onder de aardappelen gemengd wordt; in welk geval

(165). Over hoeveel tijd moet die aangifte voor branderijen 1^e soort loopen?

(166). Vergelijk art. 71 § 3, in verband met aant. 124.

(167). Hetzelfde is bepaald voor branderijen 3^e soort 1^e klasse (vz. 1863 n°. 79 art. 7) en die der 3^e soort 2^e klasse (vz. 1866 n°. 10 art. 6).

Wat is hieromtrent bepaald voor branderijen 1^e soort?

(168). Wat is hieromtrent bepaald voor branderijen 1^e soort?

Wat is het doel van deze bepaling?

(169). Bij grooter verschil wordt art. 133 § 17 toegepast.

de brander zich moet gedragen naar de volgende voorschriften:

a. het meel, bestemd voor de behoefte van iederen dag, moet dagelijks, minstens $\frac{1}{2}$ uur vóór den aanvang der eerste gaarstooming, doch niet dan na afloop der laatste beslagbereiding van den vorigen werkdag, behoorlijk afgewogen en opgezakt, nedergelegd worden in 't vertrek, waarin de walsing of maling der aardappelen verricht wordt, of, wanneer dit vertrek daartoe niet geschikt mocht zijn, op een andere bepaald aan te wijzen plaats in de onmiddellijke nabijheid van het evenbedoelde vertrek, mits daartoe door den controleur, in wiens contróle de branderij is gelegen, goedgekeurd;

b. tot het bereiden van de grondstof, welke voor iederen beslagbak bestemd is, mag bij de gewalste aardappelen niet meer of minder meel gebruikt worden dan voor den beslagbak is aangegeven. Het meel moet derwijze afgewogen en opgezakt worden, dat de voor iederen beslagbak bestemde hoeveelheid zich in één of meerdere afzonderlijke zakken bevindt;

c. het meel mag niet vroeger uit de zakken gestort worden dan bij den aanvang der walsing of maling van de aardappelen, waarbij het moet worden verbruikt, indien het droog er onder wordt vermengd, en 15 minuten vóór den aanvang der walsing of maling, indien het vooraf wordt nat gemaakt;

d. het meel, dat, in verband met het bepaalde bij litt. a tot en met c, onuitgestort moet voorhanden zijn, moet den ambtenaren bij eventueële opneming, voor iederen te bezigen beslagbak, waarvoor de aardappelen nog niet zijn gemalen en vermengd, afzonderlijk worden aangewezen. Bij opneming wordt een verschil in gewicht van niet meer dan 1%, niet in aanmerking genomen (170).

Art. 79. De bepalingen van art. 60 § 6, en der art. 62 tot en met 67, 69 en 70 zijn mede van toepassing op of ten aanzien van de branderijen der *tweede soort* (171).

Art. 80 § 1. Bij een afstoking bevonden *ondermaat* wordt niet in aanmerking genomen.

§ 2. Bij *overmaat* van *acht ten honderd* of daar beneden, wordt het debet der rekening enkel met die overmaat verhoogd.

§ 3. Bedraagt de overmaat meer dan *acht ten honderd*, dan wordt het debet verhoogd:

1° met *acht ten honderd* van den aangegeven trek van 't afgestookte beslag, als bij § 2;

(170). Overtreding of afwijking van deze bepalingen is strafbaar volgens art. 133 § 17.

(171). Ook de betrekkelijke aantekeningen zijn dus op deze branderijen van toepassing.

en 2° met het verschil *boven* acht ten honderd, berekend over den geheelen aanslag; zoodat dit meerdere verschil een gemiddelde overmaat daarstelt over *alle* ruwstooksels in de aangifte begrepen (172).

§ 4. Er bestaat overtreding wegens te lage aangifte, bij bevinding van een overmaat van meer dan *twaalf ten honderd*, met uitzondering echter voor het geval dat de trek *tien ten honderd* of meer boven het *minimum* is aangegeven (172).

C. Branderijen der derde soort.

Art. 81 § 1. Bij K.B. kunnen bijzondere bepalingen worden vastgesteld ten aanzien van de werktuigen en de werkzaamheden in de branderijen der *derde soort* (173), de deswege in te leveren aangiften, den te leveren trek en het daarop uit te oefenen toezicht, een en ander naar gelang van den aard en de wijze van bewerking der grondstoffen en van de hoeveelheid gedistilleerd, welke de ondervinding zal hebben doen zien, dat zij kunnen opleveren.

§ 2. De Minister kan in zoodanige branderijen der derde soort en der eerste soort, vijfde klasse, niet behoorende onder die, ten aanzien van welke reeds algemeene bepalingen zijn vastgesteld, proefstokingen toelaten, behoudens de noodige voorzorgen en onder 't bijzonder toezicht van ambtenaren, ten einde, naar gelang der uitkomsten daarvan, aan den koning het vaststellen van de voormelde bepalingen te kunnen voordragen.

*Besluit van 20 April 1863 stbl. n°. 20 (verz.
1863 n°. 79) (174)*

Bepalingen omtrent het stoken van gedistilleerd uit suiker- of zoogenaamd vormbakswater.

Art. 1. De stokerijen van gedistilleerd uit *suiker- of zoogenaamd vormbakswater* worden aangewezen onder de benaming van branderijen van de *eerste klasse* der *derde soort*.

Door suiker- of vormbakswater wordt verstaan het vocht, uit suikerraffinaderijen afkomstig, waarin de werktuigen of gereedschappen dier fabrieken zijn schoon gemaakt en zich alzoo suikerdeelen bevinden.

(172). Zie aant. 149. Hoe hoog zijn deze spelingen voor branderijen eerste soort, eerste klasse?

(173). En in die der *eerste* soort, *vijfde* klasse (vz. 1869 n°. 204).

(174). Zie bij overtreding van deze bepalingen art. 135 der wet.

Art. 2. Iedere ruwketel, waarin de gegiste grondstof wordt gestookt, moet een inhoudsruimte hebben van minstens *vijftien hectoliter* (175).

In deze branderijen wordt het gebruik van samengestelde werktuigen en van versnellingskuipen niet toegelaten (175).

Art. 3. Tot het berekenen van de hoeveelheid grondstof, welke door den brander wordt verwerkt, wordt de inhoudsruimte der gebezigde ruwketels, verminderd met *een tiende*, zooveel maal genomen als die ketels, volgens de aangifte tot stoken, zullen gebezigd worden (176).

Art. 4. De trek, die door den brander bij zijne aangifte tot stoken of, volgens art. 6, moet worden aangegeven, mag niet dalen beneden 't *minimum* van *vier liter* gedistilleerd ad 50% per hectoliter te verwerken grondstof (177).

Art. 5. Vóór den aanvang der werkzaamheden levert de brander een onderteekende aangifte tot stoken in (178), aanwijzende:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. de naam en de woonplaats des branders of de firma;
- c. de benaming der branderij, de gemeente en de straat of andere aanwijzing van de ligging;
- d. het n^o. en de inhoudsruimte van iederen ruwketel, welke tot afstoking van grondstof zal gebezigd worden; de dagen, waarop het stoken daarin zal geschieden; het uur van aanvang en afloop van elk stooksel; en het n^o. van den bak, grondvat of den put, waaruit de grondstof voor elk stooksel op de ketels zal worden geladen;
- e. de n^{os}. der distilleerketels, welke gebezigd zullen worden tot het overhalen; de dagen, waarop dit zal geschieden; en het uur van aanvang en van afloop op elken dag, te rekenen van

(175). Bij afwijking wordt art. 52 der wet toegepast en mitsdien het werktuig verzegeld.

Welk minimum van inhoudsruimte is voor de overige branderijen bepaald?

(176). Hoe wordt de hoeveelheid grondstof voor branderijen 1^e en 2^e soort berekend?

(177). Dit minimum is dus in alle tijden des jaars hetzelfde.

Wanneer de trek beneden 't *minimum* wordt aangegeven is de aangifte niet geldig, (art. 8 van dit besluit in verband met art. 60 § 6 der wet).

(178). Model no. 7 fabr. Op deze aangifte is van toepassing art. 60 § 6 der wet.

den dag, waarop de aanvang der ruwstoking is aangegeven;
f. den trek in gedistilleerd ad 50 $\%$, per hectoliter te verwerken grondstof. Volgens art. 6 kan hij deze opgave uit stellen tot na afloop van het eerste ruwstooksel in de aangifte begrepen.

De ontvanger geeft een dubbel van deze aangifte af. Dit dubbel moet, van den aanvang tot den afloop van al de werkzaamheden, welke in de aangifte zijn begrepen, in de branderij aanwezig zijn, en den ambtenaren op hunne eerste aanvraag worden vertoond (179).

Wordt van de bij art. 6 verleende bevoegdheid gebruik gemaakt, dan moet het dubbel bovendien steeds op een, in overeenstemming met den ontvanger, schriftelijk aangewezen vaste plaats in de branderij bewaard worden (180).

Art. 6. Het wordt den brander, die den aan te geven trek vooraf niet met voldoende juistheid kan opgeven, vrijgelaten om de opgave volgens onderdeel *f* te doen, zoodra het eerste in de aangifte begrepen ruwstooksel is afgevoerd.

In dat geval is hij verplicht om, binnen $\frac{1}{2}$ uur na het opgegeven tijdstip van afloop van dat eerste stooksel, op het dubbel der aangifte een verklaring te stellen en te onderteekenen, of dit door zijn gemachtigde te laten doen, waarin met deugdelijk zwarten inkt, en zonder eenige doorhaling, overschrijving of schriftdelging, de voormelde opgave gedaan wordt, en zulks naar 't volgende formulier:

»De ondergeteekende verklaart, per hectoliter grondstof, volgens deze aangifte te verwerken, een trek aan te geven van... liter... centiliter gedistilleerd ad *vijftig pct.*»

In den loop van denzelfden dag, en vóór dat het kantoor des ontvangers gesloten is, moet de brander aldaar, tegen bewijs, een gelijke verklaring inleveren als de evengenoemde, met bijvoeging van datum en n^o van het daartoe betrekkelijk dubbel der aangifte (181).

(179). Niet vertooning wordt gestraft volgens art. 133 § 32 der wet, (art. 135 § 1 in verband met art. 59 § 2 der wet).

(180). Overtreding is strafbaar volgens art. 135 § 2 der wet.

(181). Overtreding van het bepaalde bij art. 6 is strafbaar volgens art. 135 § 2 der wet.

Waarom is deze gunst ook niet toegestaan voor de overige branderijen?

Art. 7. De aangifte tot stoken loopt hoogstens over *acht dagen*; en minstens over *twee dagen*, wanneer op elken dag twee of meer, en over *vier dagen*, wanneer minder ruwstooksels worden aangegeven (182).

Zij wordt niet later gedaan dan op den laatsten werkdag, welke voorafgaat aan den dag, waarop de eerste werkzaamheden moeten verricht worden (183).

Art. 8. De volgende bepalingen der wet worden mede op deze branderijen van toepassing verklaard, te weten: art. 60 § 6, (zullende onder lit. *d* mede vallen de aangiften, in strijd met dit besluit), art. 62 tot en met art. 67, art. 69 §§ 1 en 2^b, en art. 70 (184).

Art. 9. Ook art. 68 der wet wordt op deze branderijen van toepassing verklaard, doch met deze uitzonderingen, dat de speling van 5 % op 10 %, en die van 7½ % op 15 % wordt gesteld (185).

Art. 10. Het *suiker-* of *vormbakswater* moet, dadelijk bij den inslag, worden overgestort in de daartoe, volgens art. 13 § 1° der wet aangegeven bakken, grondvaten of putten en mag in de branderij, en in de woonhuizen of andere panden, welke er toe behooren of er gemeenschap mede hebben, nergens anders aanwezig zijn (186).

Wanneer de ambtenaren een afstoking verlangen te doen, moet de brander, op hunne uitnoodiging, den ruwketel uit den bak, het grondvat of den put, in de aangifte tot stoken ver-

(182). Wat is hieromtrent bepaald ten aanzien der branderijen 1^e en 2^e soort?

(183). Bij afwijking van dit art. is de aangifte niet geldig, (art 8 van dit besluit, in verband met art. 60 § 6 der wet).

(184). Ook het aangeteekende op die artikelen is op deze branderijen van toepassing.

(185). Zie ook de aantekeningen op art. 68.

De spelingen bij afstoking zijn voor deze branderijen zooveel hooger, omdat de aard der van elders, reeds in min of meer gistenden toestand ingeslagen grondstof het onmogelijk maakt, om den trek in de onderwerpelijke stokerijen zoo nauwkeurig op te geven als in branderijen waarin het af te stoken beslag bereid wordt (vz. 1863 n°. 87).

(186). Bij overtreding wordt art. 133 § 20 der wet toegepast, (Zie art. 135 § 1 der wet).

meld, tot op $\frac{9}{10}$ van zijne ruimte met de af te stoken grondstof vullen of bijvullen (187).

Is echter de ruwketel reeds gevuld, vóór dat de ambtenaren hun verlangen tot afstoking te kennen geven, dan kunnen zij, des verkiezende, de opgeladen grondstof afstoken, zonder de hoeveelheid op te nemen, die als dan wordt geacht met $\frac{9}{10}$ van de ruimte des ruwketels overeen te komen.

Art. 11. Wegens het verrichten van het geen bij dit besluit is verboden, of wegens het niet nakomen van, of het niet voldoen aan hetgeen daarbij voorgeschreven is, wordt de brander, krachtens art. 135 § 1 of 2 der wet, bekeurd.

Besluit van 6 Januari 1866 stbl. n°. 1 (verz. n°. 10), in verband met dat van 17 Maart 1869 stbl. n°. 32 (verz. n°. 37).

Bepalingen, omtrent het stoken van gedistilleerd uit melasse (188.)

(187). Bij verzuim is art. 133 § 32 der wet van toepassing.

(zie art. 135 § 1 der wet).

(188). Volgens de aantekening op art. 40 § 1 der suikerwet van 1865 no. 48, wordt vrijdom van invoerrecht verleend voor buitenlandsche melasse en andere suikersappen, welke gebezigd worden om daarvan hier te lande gedistilleerd te vervaardigen. Wij achten het noodig de bepalingen omtrent dien vrijdom hier op te nemen. Zij zijn in de verzameling van 1862 te vinden onder no. 102.

Art. 1. Melasse en andere suikersappen kunnen alleen met vrijdom van invoerrecht worden ingeslagen door branders, die, overeenkomstig de wettelijke bepalingen omtrent den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd, voormelde grondstoffen in hunne branderijen mogen verwerken.

Art. 2. De brander, die melasse of andere suikersappen met vrijdom van invoerrecht wensch in te slaan, wijst een of meer afsluitbare bergplaatsen in of naast zijne branderij aan tot het nederleggen daarvan. Deze bergplaatsen worden beschouwd en behandeld als particuliere entrepôts.

Art. 3. Bij invoer van melasse of andere suikersappen, of bij uitslag uit entrepôt, wordt de bestemming, om op den voormelden voet met vrijdom te worden ingeslagen, in de aangifte opgegeven en daarvan op den volgbrief melding gemaakt.

Het bruto gewicht wordt, ten koste van den aangever, vooraf opgenomen en op den volgbrief of op een daaraan te hechten lijst voor ieder fust afzonderlijk vermeld.

De verzending naar de bergplaats der branderij geschiedt daarop onder verzegeling of bewaking.

Art. 4. De melasse of andere suikersappen worden uit de in art 2 van

Art. 1. De stokerijen van gedistilleerd uit melasse worden aangewezen onder de benaming van branderijen van de *tweede klasse* der *derde soort*. Voor de toepassing van dit besluit worden onder melasse begrepen alle soorten van stroop en andere verdichte suikersappen.

Art. 2. De werktuigen, waarin het beslag in gisting gebracht en die, waarin de ruwstoking verricht wordt, moeten aan de volgende vereischten voldoen:

a. iedere beslagbak moet een inhoudsruimte hebben van minstens 15 hectoliter;

b. wanneer geen samengestelde werktuigen worden gebezigd, moet de inhoudsruimte van de ruwketels in zoodanige verhouding staan tot die der beslagbakken, dat het beslag uit één bak telkens in ééns op een ketel kan worden geladen;

dit besluit aangewezen bergplaats, na aangifte door den brander en in tegenwoordigheid van ambtenaren, met volle fusten uitgeslagen en terstond gestort, hetzij rechtstreeks in de beslagbakken, hetzij in de grondbakken der branderij, waarvan op de aangifte een verklaring wordt gesteld door de ambtenaren.

De aangifte vermeldt de merken en nummers en het bruto gewicht der fusten.

In de grondbakken wordt niet meer melasse of andere suikersappen gestort dan voor de behoefte der branderij gedurende tweemaal vier en twintig uren noodig is.

Art. 5. Door de ambtenaren wordt een doorlopende aanteekening gehouden van de melasse of andere suikersappen op den in het vorig artikel omschreven voet in de branderij ingeslagen.

De door hen afgeteekende aangiften nopens die inslagen worden door den brander bij den entreposeur ingeleverd en dienen tot aanzuivering der rekening van het in art. 2 van dit besluit bedoelde particulier entrepôt.

Art. 6. In de branderij moeten aanwezig zijn een weegtoestel en een stel gewichten, geschikt om de fusten melasse en andere suikersappen te wegen. Bij het wegen moeten de branders door hunne werkhieden de fusten op en van den weegtoestel doen brengen.

Art. 7. Het is verboden om melasse of andere suikersappen uit de voormelde branderijen uit te slaan. Evenzeer is het verboden om in de branderij fusten met melasse of andere suikersappen te vullen of aldaar met die grondstoffen gevulde fusten voorhanden te hebben. Bij overtreding van deze verbodsbepalingen of bij het niet voldoen aan art. 6, wordt, onverminderd de strafbepaling van de wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12), de aanspraak op den vrijdom van invoerrecht door den brander verloren en wordt het invoerrecht voor de melasse of andere suikersappen in de bergplaatsen, bedoeld bij art. 2 van dit besluit, terstond ingevorderd.

Wanneer in de branderij inlandsche melasse wordt gebezigd, dan wordt ook hiervoor vrijdom verleend, (art. 52 en 53 suikerwet 1867).

c. bij 't bezigen van samengestelde werktuigen moet de inrichting er van zoodanig zijn, dat minstens 5 hectoliter beslag *per uur* er in kan worden afgestookt (189).

Art. 3. Tot het berekenen van de hoeveelheid beslag, welke door den brander wordt verwerkt, wordt genomen:

a. de inhoudsruimte der gebezigde beslagbakken, vermindert met 5%; of

b. de inhoudsruimte der gebezigde ruwketels, vermindert met 15%, indien deze verminderde ruimte grooter is dan die volgens lit. a. (190).

De ruimte der voormelde werktuigen wordt zooveel maal genomen, als deze, volgens de aangifte tot stoken, zullen gebezigd worden.

De berekening volgens lit. b wordt niet toegepast, indien samengestelde werktuigen worden gebezigd. De Minister kan op de ruimte der beslagbakken een hoogere korting toestaan, voor zooveel dit uit proefstokingen, in tegenwoordigheid van ambtenaren te verrichten, noodig blijkt door de bijzondere werkwijze bij het in gisting brengen der beslagen speciën.

Gedurende die proefstokingen wordt de trek, volgens art. 4, berekend over de werkelijk bereide hoeveelheid beslag.

Art. 4. De trek, die aangegeven moet worden, mag niet dalen beneden een *minimum*:

a. van *elf liter* gedistilleerd ad 50% per hectoliter beslag; indien de toepassing van art 10—14 verlangd en aan art. 10 voldaan wordt; en

b. van *twaalf en een halve liter* gedistilleerd ad 50% per hectoliter beslag, indien die toepassing *niet* verlangd of aan art. 10 niet voldaan wordt, alsmede in 't geval, voorzien bij de laatste alinea van art. 17 (191).

(189). Wat is ten aanzien van de bij dit art. bedoelde werktuigen in de overige branderijen bepaald?

Bij afwijking van het bepaalde bij art. 2 worden de werktuigen verzegeld, (art. 18 van dit besluit, in verband met art. 135 § 1 en art. 52 der wet).

(190). Hoe wordt de hoeveelheid verwerkte grondstof berekend voor de overige branderijen?

(191). Een bepaling van het besluit, waarop de aandacht der ambtenaren in het bijzonder gevestigd wordt, is art. 4, waarbij het *minimum* van den

Art. 5. De brander levert, vóór den aanvang zijner werkzaamheden, ten kantore van den ontvanger een onderteekende aangifte tot stoken in (192), aanwijzende dezelfde bijzonderheden, als voor de werkzaamheden in de branderijen der *tweede soort* bij litt. *a, b, c, d, k, l, m, n, o* en *p* van art. 76 § 1 der wet zijn voorgeschreven (193).

Elke aangifte moet over *één week* loopen, en zóó worden ingericht, dat de laatste afstoking van 't beslag op den laatsten werkdag eener week afloope, indien n. l. de werkzaamheden in den loop der week niet vroeger worden gestaakt (194).

Art. 6. De volgende bepalingen der wet worden mede van toepassing verklaard op de branderijen der *derde soort, tweede klasse*, t. w. die van art. 60, § 6 (zullende onder lit. *d* mede vallen de aangiften, in strijd met dit besluit.) art. 61 § 1; art. 62 tot en met 67; art. 69 §§ 1 en 2; art. 70 (behoudens 't bepaalde bij art. 16 van dit besluit); art. 76 § 2 en art. 77 § 4 (195).

Art. 7. Gedurende de werkzaamheden, *in dezelfde aangifte begrepen*, moet in alle beslagbakken *dezelfde soort* en, per hectoliter beslag, nagenoeg evenveel melasse worden verwerkt; in dier voege dat de trek, voor iederen beslagbak afzonderlijk, in

aan te geven trek voor de onderwerpelijke branderijen *tweeledig* is vastgesteld; en wel volgens lett. *a* op eene hoeveelheid, die, zooals de ondervinding heeft geleerd, ook onder min gunstige omstandigheden gemakkelijk te leveren is, doch welke alleen kan worden aangegeven indien de brander zich onderwerpt aan de bijzondere voorzorgen tegen misbruik, bedoeld bij art. 10—14 van het besluit, en volgens lett. *b*. op een hooger bedrag, voor het geval dat de brander de toepassing der bedoelde voorzorgen niet mocht verlangen of, wegens het niet nakomen van de betrekkelijke voorschriften, van de bevoegdheid tot het aangeven van 't lager minimum wordt verstoken, (vz. 1866 n°. 11 § 1).

In drie gevallen is het minimum dus 12½ liter; n. l.

a. indien de toepassing van art. 10—14 niet verlangd wordt;

b. indien niet aan art. 10 is voldaan;

c. in 't geval, voorzien bij de laatste alinea van art. 17. Wat is omtrent het minimum voor de overige branderijen bepaald?

(192). Model n°. 7^a fabr.

(193). Volgens art. 135 § 1 zijn op afwijkingen van deze aangifte dezelfde strafbepalingen van toepassing als op afwijking van de betrekkelijke bepalingen van art. 76 § 1 der wet.

(194). Wat is hieromtrent bepaald ten aanzien van de overige branderijen?

(195). Vergelijk ook de aantekeningen op de genoemde artikelen.

geen geval 15°/_o, en voor de op denzelfden dag af te stoken bakken, tezamen genomen, in geen geval 10°/_o kan klimmen boven den aangegeven trek.

De brander wordt geacht aan dit voorschrift niet te hebben voldaan, indien bij afstoking door ambtenaren een grooter verschil bevonden wordt (196).

Art. 8. Voor zoover de ambtenaren deze opnemingen niet zelve verrichten (hetgeen zooveel mogelijk zal geschieden, indien zij n. l. in dat gedeelte der branderij, waar de betrekkelijke werkzaamheden worden verricht, tegenwoordig zijn), is de brander gehouden om den warmtegraad en de dichtheid van 't beslag nauwkeurig op te nemen en aan te teekenen (197):

a. terstond na 't beslaan en opkoelen of aanvullen van elken beslagbak, vóór dat de gisting is aangevangen of de opvolgende beslagbak opgekoeld of aangevuld wordt;

b. na den afloop der gisting, of in elk geval minstens vijf-

(196). Door art. 7, in verband met de bij art. 6 van toepassing verklaarde art. 66 en 67 der wet, kan in de onderwerpelijke branderijen des noodig ook van 't middel van contróle door afstoking gebruik worden gemaakt, waartoe o. a. zou kunnen worden overgegaan, wanneer vermoeden mocht bestaan dat bij de ruwstokingen gedistilleerd heimelijk elders dan in de vergaderbak wordt geleid. Ten aanzien van deze contróle kunnen overigens gevolgd worden de algemeene voorschriften daaromtrent voor de gewone graanbrande-rijen gegeven. Zie aant 142 op art. 66, (vz. 1866 n°. 11 § 3).

Bevinding van overmaat boven de speligen bij afstoking is strafbaar volgens art. 135 § 2 der wet, (vz. 1866 n°. 11 § 8).

Bevinding van overmaat bij afstoking heeft hier dus c. q. een andere straf tengevolge dan voor de andere branderijen.

Voorts zij opgemerkt dat wij noch in dit besluit, noch in de wet, eenige bepaling hebben gevonden, waarbij is voorgeschreven dat met bedoelde overmaat het debet der rekening moet worden verhoogd. Trouwens, ten aanzien der branders die een vergaderbak, volgens art. 10—14, houden was dit niet noodig, omdat bij art. 14 is gezorgd dat de branders voor het voortbrengsel der ruwstokingen in zijn geheel worden gedebiteerd. Dit is echter anders met de branders die *geen* vergaderbak houden. Zij mogen hun trek aangeven op 12¹/₂ liter. Stel nu, dat men bij afstoking 15 liter bevindt; moet dan het debet niet niet met die overmaat worden verhoogd? 't Komt ons voor dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord, ofschoon wij geen bepalingen kunnen vinden die het voorschrijven. 't Ligt echter in den aard der zaak. Is de brander er niet mede te vreden, dan kan hij in verzet komen of reclameeren.

(197). Bij verzuim is de brander strafbaar volgens art. 135 § 2 der wet, (vz. 1866 n°. 11 § 8).

tien minuten voor dat het gegiste beslag uit den bak getapt of geschept wordt.

De honderddeelige thermometer en vochtweger tot het opnemen der dichtheid worden door de Administratie, voor eens, kosteloos aan den brander verschaft.

De brander wordt geacht aan het voorschrift van de eerste zinsnede van dit artikel niet te hebben voldaan, indien de dichtheid van het beslag, vóór of bij den aanvang der gisting, door de ambtenaren meer dan $\frac{2}{10}$ graad *hooger*, of wel, ná of bij den afloop der gisting, meer dan $\frac{2}{10}$ graad *lager* wordt bevonden dan de volgens lit. *a* of *b* door den brander aangeteekende dichtheid, alsmede indien een grooter verschil dan van vier warmtegraden bevonden wordt (198).

Art. 9. De in het vorig artikel voorgeschreven aantekeningen geschieden in een door den ontvanger gearapheerd register, overeenkomstig de daarin voorkomende aanwijzingen.

Dat register blijft, op een tusschen den brander en den ontvanger overeen te komen vaste plaats, in de branderij berusten, zoolang deze in werking is, en wordt, bij het staken der werkzaamheden, ten kantore des ontvangers overgebracht.

De brander zorgt voor het behoorlijk bewaren van het register, hetwelk den ambtenaren steeds op hunne eerste aanvraag moet worden overhandigd (199).

(198). Daar een vrij juiste verhouding bestaat tusschen de vermindering der dichtheid van het beslag, door de gisting, en den trek, wordt door de voorschriften van de art 8 en 9 het toezicht zeer versterkt. Bij de proefstokingen, die in de melassestokerijen hebben plaats gehad, is voor ieder $\frac{1}{10}$ graad verlies in dichtheid, bij een temperatuur van 15° C, verkregen 25 á 27 centiliter gedistilleerd ad 50% per hectoliter beslag. Voorhands kan deze verhouding bij de beoordeeling van den aangegeven of geconstateerden trek tot leidraad genomen worden. De tafels tot het bepalen der dichtheid van het beslag bij 15° C, wanneer de opneming bij een anderen warmtegraad heeft plaats gehad, zullen aan de ambtenaren verstrekt worden, (vz. 1866 n°. 11 § 4).

(199). Voor het register tot het inschrijven van den warmtegraad en de dichtheid van het beslag is vastgesteld het model n° 29 (*fabr.*)

Indien de ambtenaren bevinden dat de brander den warmtegraad of de dichtheid van het beslag niet juist in het register heeft ingeschreven, vermelden zij de uitkomst hunner opneming, onder de door den brander gestelde cijfers en nemen die uitkomst als grondslag bij de berekeningen voor de invulling der kolommen 9—19 van het register, onverminderd het instellen van bekeuring in het geval bedoeld bij de laatste zinsnede van art. 8.

Art. 10. De brander, die het *minimum* van den trek volgens lit. a van art. 4 verlangt aan te geven, is gehouden om in zijne branderij een vergaderbak te plaatsen, groot genoeg om minstens het voortbrengsel van de ruwstooksels van één dag te kunnen bevatten.

Het uiteinde der slang, tot den ruwketel of het samengesteld werktuig voor het ruwstoken behoorende, moet door een metalen buis met dien vergaderbak zijn verbonden.

In deze buis kan bevestigd worden een glazen vochtweger- en thermometerkastje, tot aanwijzing van het gehalte en den warmtegraad van het uit de slang vloeierende vocht.

De vergaderbak, de buis en het evenbedoeld kastje moeten, ten genoegen van den betrokken controleur der accijnzen, zóó worden ingericht, dat de geheele toestel kan worden afgesloten, in dier voege dat het voortbrengsel der ruwstoking alleen kan afgeleid worden in den vergaderbak.

Art. 11. De in het vorig artikel vermelde vergaderbak en toestel worden door de ambtenaren afgesloten, hetzij met door de Administratie te leveren hangsloten, hetzij door middel van zegels of looden (200).

Art. 12. De vergaderbak wordt ontsloten en het uit de ruwstooksels verkregen gedistilleerd uit dien bak afgetapt, zoo dikwijls het door den brander, mits niet meer dan éénmaal daags, of door de ambtenaren, verlangd wordt. In elk geval geschiedt dit na afloop van de laatste in een aangifte begrepen ruwstoking, alsmede vóór den aanvang eener peiling, welke gedurende den loop eener aangifte mocht verricht worden.

De volgeschreven registers worden ten kantore des ontvangers overgebracht en bewaard, (vz. 1866 n°. 11 § 5).

Afwijking van art. 9 is strafbaar naar art. 135 § 2 der wet.

(200). Een inrichting van den vergaderbak, de buis en het werktuigenkastje als bij art. 10 bedoeld, bestaat onder anderen reeds in de eenige melasse-stokerij, welke thans hier te lande in werking is.

De Provinciale Inspecteurs worden gemachtigd om de sloten, benodigd voor de afsluiting van den bedoelden toestel, voor rekening der Administratie te doen vervaardigen, voor zoover die voorwerpen niet in het magazijn der Inspectie aanwezig zijn.

De declaratiën, wegens de kosten van aanschaffing, worden op de gewone wijs ter verevening ingezonden, (vz. 1866 n°. 11 § 6.)

Vóór dat tot het aftappen wordt overgegaan, worden de hoeveelheid en het gehalte van het in den bak voorhanden gedistilleerd door de ambtenaren opgenomen, waarbij de brander uitgenoodigd wordt tegenwoordig te zijn.

Het aftappen moet terstond na de opneming geschieden en zonder tusschenpoozen worden voortgezet, tot dat de vergaderbak geheel ledig is (201).

Dadelijk na het aftappen, of in elk geval vóór dat met een volgend ruwstooksel mag worden aangevangen, moet de vergaderbak weder worden afgesloten.

Art. 13. Van elke sluiting en ontsluiting wordt een schriftelijke verklaring opgemaakt, inhoudende de dagteekening en het uur, waarop het sluiten of ontsluiten heeft plaats gehad, alsmede de aanwijzing van de gelegde of afgenomen sloten, zegels of looden, en van de werktuigen of deelen daarvan, welke gesloten of ontsloten zijn.

Deze verklaringen worden onmiddellijk achter elkander en zonder eenige overschrijving, schriftdelging, doorhaling, tusschenschrijving of verwijzing, in een register ingeschreven, waarin tevens de hoeveelheid en de sterkte vermeld worden van het uit den vergaderbak afgetapte gedistilleerd (202).

De voorschriften van art. 9 zijn ook op dit register van toepassing (203).

Art. 14. Na afloop van de laatste in een aangifte begrepen ruwstoking, alsmede wanneer tusschentijds een peiling verricht wordt, leveren de ambtenaren een opgaaf bij den ontvanger in, aanwijzende de hoeveelheden en de sterkte van het gedistilleerd, dat, blijkens de opnemingen volgens het vorig artikel, gedurende den loop der betrekkelijke aangifte werkelijk voortgebracht is.

(201). Afwijking is strafbaar naar art. 135 § 2 der wet.

(202). De modellen voor het register tot het inschrijven der verklaringen betreffende de sluiting en ontsluiting van den vergaderbak, alsmede voor de opgaven van de uitkomst der opnemingen bij den ontvanger in te leveren, zijn opgenomen in de serie *fabricage*, onder n°s. 30 en 31.

Bij den aanvang van elk jaar wordt een nieuw register n°. 30 (*fabricage*) aangelegd (vz. 1866 n°. 11 § 7).

(203). Dus ook de straf wegens afwijking van die voorschriften.

De debiteering des branders wordt alsdan verhoogd met de hoeveelheid gedistilleerd, welke de in een aangifte begrepen ruwstooksels of die, welke op het tijdstip der peiling waren afgelopen, tezamen meer hebben opgeleverd dan waarvoor hij, volgens zijne aangifte, krachtens art. 82 der wet in rekening is aangeslagen.

Art. 15. Wegens het verlies, voortvloeiende uit het zuiveren en overhalen van het gedistilleerd, uit de eerste ruwstoking verkregen, mits het in de stokerij tot een hooger gehalte worde gebracht dan van 85%, wordt op den aanslag des branders een korting verleend van *vier ten honderd*, voor zoo veel die blijkens de uitkomst der peiling blijkt noodig te zijn (204).

Art. 16. De uitzondering, bedoeld bij art. 9, § 3c, in verband met art. 70, § 2, der wet, wordt hierbij toegestaan voor de geraspte beetwortels, het beetwortelsap, de stroop of melasse en de suikers, in bewerking in de daartoe bestemde werktuigen eener beetwortelsuikerfabriek, welke met eene melassestokerij in gemeenschap staat, alsmede voor de suikers en de stroop of melasse, in een dergelijke fabriek voortgebracht en in de daarvoor bestemde bergplaatsen voorhanden; voorts voor 't meel, benodigd voor de bereiding van kunstgist, onder de voorzieningen, volgens art. 69 § 3 der wet, vast te stellen.

Art. 17. Het is den brander verboden om eenige bedekte of heimelijke opening te maken in den vergaderbak, de buis of het kastje, vermeld in art. 10; om de in art. 11 bedoelde sloten te verminken of heimelijk te openen of de looden of zegels te schenden; om in de bij artt. 9 en 13 voorgeschreven registers iets bij te schrijven, door te halen, uit te delgen of anderszins te vervalschen, of wel een of meer bladen geheel of gedeeltelijk er uit te nemen (205).

Bij bewezen overtreding van de voorschriften der vorige alinea, of bij herhaalde overtreding van art. 9, kan de Minister den brander, gedurende een jaar, de bevoegdheid ontzeggen om den trek volgens lett. a van art. 4 aan te geven, onverminderd de toepassing van het volgend artikel.

(204). Vergelijk art. 104c der wet en het daarop aangeteekende.

(205). Overtreding is strafbaar volgens art. 135 § 2.

Art. 18. Wegens het verrichten van hetgeen bij de voorgaande artikelen verboden, of wegens het niet nakomen van, of het niet voldoen aan hetgeen daarbij voorgeschreven is, wordt de brander krachtens art. 135, § 1 of § 2, der wet bekeurd.

VI.

Debiteering en crediteering.

A. Rekening, crediet, aansprakelijkheid, vrijdom, teruggave. *

Art. 82 § 1. Tusschen de Administratie en den brander, den distillateur der 1^e klasse, of den handelaar, wordt een rekening geopend (206).

§ 2. Op de rekening worden, in overeenstemming met de bepalingen van de hoofdstukken V tot en met IX, als *debet* gebracht:

- a. het *saldo* der vorige rekening;
 - b. de hoeveelheden gedistilleerd, door den brander, ingevolge zijne aangiften, uit de ruwstokingen te leveren;
 - c. de verhoogingen van de voormelde hoeveelheden gedistilleerd, voortspruitende uit afstokingen, ingevolge art. 68 §§ 2 en 3, of art. 80 §§ 2 en 3;
 - d. de inslagen van buiten 's lands (207) en die met overschrijving van crediet (208);
 - e. De inslagen uit entrepôt (209);
 - f. de bevonden overmaten bij peilingen.
- § 3. Op de rekening worden, in overeenstemming met de

(206). Model n° 2^a acc.

Zie omtrent het afsluiten der rekening, verz. 1864 n°. 22 en 1870 n°. 79.

(207). Uitgezonderd die van likeuren, reukwaters enz.

De inslag geschiedt op volgbrief. Minimum 500 liter ad 50%. (vz. 1863 n°. 76 art. 3).

(208). Op vervoerbiljet n°. 9^b acc. Minimum 500 liter ad 50% (art. 93 § 1).

(209). Op vervoerbiljet n°. 9^b acc. Minimum 20 hectoliter ad 50%; doch voor *buitenlandsch* gedistilleerd, waarvan 't invoerrecht nog *niet* is betaald, 2 hectoliter ad 50%. (art. 109 § 1 der wet van 1862 in verband met art. 4 der wet van 1865 vz. n°. 59).

bepalingen van hoofdstuk V tot en met IX, als *credit* gebracht (210):

a. de uitslagen met betaling van den accijns, of om elders te worden veraccijnsd (211);

b. de uitslagen met overschrijving van crediet aan anderen of aan zich zelve, naar een andere branderij, distilleerderij of bergplaats (212);

c. de uitslagen met bestemming tot uitvoer voor handel (213) naar buiten 's lands (214);

d. de uitslagen met bestemming tot opslag in entrepôt (215);

e. de uitslagen met bestemming om onder genot van accijns-vrijdom te worden ingeslagen; en die met bestemming tot vermenging met houtgeest, op den voet van 't KB. verz. 1866 n°. 148 (216);

f. de afschrijvingen volgens art. 103;

g. de kortingen volgens art. 104;

h. de bij peiling bevonden ondermaten, nadat de accijns daarvan betaald is;

i. het op nieuwe rekening over te brengen *saldo*.

§ 4. Voor iedere branderij, distilleerderij 1^e klasse of bergplaats wordt een afzonderlijke rekening gehouden. Een zoogenaamde dubbele branderij, en branderijen, distilleerderijen of bergplaatsen, die vereenigd zijn in hetzelfde pand of in panden tusschen welke gemeenschap bestaat, worden echter voor de toepassing van deze bepaling als slechts één branderij, enz. beschouwd.

Art. 83 § 1. Aan den brander, distillateur of handelaar wordt *doorlopend crediet* voor den accijns verleend.

§ 2. Niemand wordt als handelaar in 't groot erkend dan die als zoodanig is gepatenteerd en een *doorgaanden* (217)

(210). De crediteering geschiedt dadelijk na den uitslag, behoudens de aansprakelijkheid des afleveraars voor het gezuiverd terugkomen der biljetten, (vz. 1863 n°. 84 pag. 7).

(211). Op accijnskwitantie n°. 7 acc., of op vervoerbiljet n°. 9^a acc. Minimum voor branders of distillateurs 150 liter en voor handelaars 15 liter ad 50 % (art. 89).

(212). Op vervoerbiljet n°. 9^b acc. Minimum 500 liter ad 50 % (art. 93 § 1).

(213). Als uitvoer voor *handel* wordt ook beschouwd, de uitvoer met vreemde oorlogschepen (zie res. 25 Mei 1864 n°. 200).

(214). Op consent tot uitvoer n°. 9 IUDv. Minimum 200 liter ad 50 %, (vz. 1863 n°. 76 art. 7).

(215). Op vervoerbiljet n°. 9^b acc. Minimum 20 hectoliter ad 50 %, (art. 99).

(216). Op vervoerbiljet n°. 9^b acc. Minimum 500 liter ad 50 %, (art. 81 der wet, in verband met art. 6 vz. 1863 n°. 80 en art. 15 vz. 1866 n°. 148).

(217). "*doorgaanden*" "Dat wil zeggen: "in den regel."

Wanneer hij, in bijzondere omstandigheden, een enkele maal beneden 15

voorraad houdt van minstens 15 hectoliter gedistilleerd ad 50%, of van meerdere of mindere sterkte naar evenredigheid (218).

Art. 84 § 1. De crediet-genietenden zijn aansprakelijk voor den accijns van 't gedistilleerd, waarvoor ze zijn gedebiteerd.

§ 2. Zij zijn verder aansprakelijk en hun borgtocht blijft verbonden voor 't bedrag van den accijns wegens op vervoerbiljet of consent tot uitvoer uitgeslagen gedistilleerd, totdat het biljet of consent, voorzien van de vereischte afteekeningen, ten kantore van afgifte is teruggekomen.

§ 3. Behoudens de aansprakelijkheid volgens de §§ 1 en 2, is de accijns vorderbaar bij den uitslag van 't gedistilleerd tot binnenlandsch verbruik, doch hij wordt betaald ter plaatse van *bestemming*, voor zoo ver daarop bij de volgende bepalingen van dit hoofdstuk geen uitzonderingen gemaakt zijn. Ook bij uitslag uit entrepôt en bij invoer wordt de accijns betaald ter bestemmingsplaats, in 't laatste geval een hoeveelheid van 15 liter ad 50 % uitgezonderd (219).

Art. 85 § 1. Op aanvraag wordt vrijdom verleend van accijns op gedistilleerd, bestemd om met houtgeest vermengd te worden mits dit gedistilleerd een sterkte hebbe van minstens 85 % (220), en op dat, bestemd voor azijnmakerijen en openbare rijks-provinciale of gemeentelijke instellingen van onderwijs in de natuurkundige wetenschappen.

§ 2. De vereischte bepalingen, ter regeling van die vrijdommen zijn bij K. B. vastgesteld (221).

Art. 86. Onder de vereischte voorzieningen, bij K. B. vastgesteld, wordt:

a. den distillateur der 2^e klasse, alsmede den grossier, bij den uitvoer naar buiten 's lands van *zoete* likeuren, bitters of andere dergelijke geestrijke dranken, die zij vervaardigen met *veraccijnsd* gedistilleerd, een tegemoetkoming verleend ter hectoliter voorhanden heeft, dan vervalt daardoor 't karakter van groothandelaar niet, mits die toestand niet langer dan 14 dagen dure. Ingeval het lager herhaaldelijk beneden dit minimum is, dan geeft de ontvanger geen biljetten tot inslag meer af, (res 26 Decb. 1868 no. 174).

(218). De eenige voorwaarden van als handelaar in 't groot erkend te worden zijn dus: patentceering, het stellen van zekerheid en het hebben van een lager van 15 hectoliter, behoudens evenwel de goedkeuring der bergplaats.

(219). Zie art. 4 vz. 1863, n°. 76.

Waar hier en elders de uitdrukking: " . . . liter ad 50%" wordt gebezigd, bedoelen we daardoor: een hoeveelheid, die, na herleiding tot 50%, . . . liter bedraagt.

(220). Zie vz. 1866, n°. 148 art. 15, in verband met art. 2^b vz. 1865, n°. 59.

(221). Die bepalingen zijn in dit werk afzonderlijk opgenomen onder "*vrijdommen*."

goeding van den accijns op 't gedistilleerd, tot de vervaardiging dier dranken gebezigd, mits de uitvoer geschiede in een hoeveelheid van minstens 50 liter (222);

b. den fabrikant van reukwaters teruggave verleend van den accijns op 't gedistilleerd, tot de vervaardiging van uitgevoerde reukwaters gebezigd, mits de uitvoer geschiede in een hoeveelheid van minstens 50 liter ad 50°/_o.

c. (223).

K. B. van den 20^{en} April 1863 stbl. n°. 22 (vz. n°. 81).

Art. 1. De tegemoetkoming wegens uitvoer van zoete *fijne likeuren* wordt verleend tot het bedrag van den accijns van gedistilleerd ad 46°/_o, voor een hoeveelheid gelijk aan die der uitgevoerde likeuren.

Als zoete *fijne likeuren* worden beschouwd, en als zoodanig mogen alleen aangegeven worden, die, welke een alcohol-gehalte hebben van minstens 30°/_o, met zuivere suiker gezoet, doorschijnend, op de gewone wijze in flesschen of *kruiken* (224) met opschriften gebotteld zijn, en in *kisten* (225) verzonden worden (226).

(222). Ongeacht de sterkte.

(223). Teruggave van accijns bij uitvoer van *vernissen* wordt niet meer verleend, (art. 39 vz. 1866 n°. 148).

De reden er van is deze: voor de vervaardiging van vernissen wordt o. a. gebezigd *gedistilleerd*, waarvoor, bij vermenging met houtgeest, vrijdom wordt toegekend. Er kan dus geen sprake zijn van teruggave omdat er niets voor is betaald.

(224). Res. 15 Juni 1863, n°. 74.

(225). Dus niet in *manden*; (res. 15 Juni 1863, n°. 74).

(226). Het alcohol-gehalte van de *fijne Hollandsche likeuren* kan geacht worden te gaan tot 46 *percent*, en, in den regel, niet te dalen tot beneden 30 *percent*. Volgens art. 1 van het besluit zal de tegemoetkoming, ter vergoeding van den accijns, voor die likeuren voortdurend, *ongeacht de ware sterkte*, naar een vast cijfer worden uitgekeerd, berekend als voor gedistilleerd van 46 *percent*, en alzoo, bij een accijns van f 53 per hectol. gedistilleerd ad 50 *percent*, tot een bedrag van f 48,76 per hectoliter likeur. Er wordt dus een hoogere tegemoetkoming dan naar het gemiddeld alcohol-gehalte der likeuren verleend, ten einde de fabrikant daarin tevens een vergoeding vinde voor den accijns op de suiker, tot het vervaardigen der likeuren gebezigd.

Is het behouden van een vast cijfer voor de genoemde tegemoetkoming noodzakelijk, wegens de bezwaren die tegen het opnemen van de ware sterkte van gebottelde *fijne likeuren* bestaan, bij het tweede lid van art. 1 zijn echter de vereischten, waaraan de uit te voeren dranken moeten beantwoorden om als *fijne likeuren* beschouwd te worden, stelliger dan bij de vroeger bestaande wettelijke bepalingen omschreven, ten einde de misbruiken te kun-

Art. 2. Wegens andere likeuren, bitters en dergelijke gedistilleerde dranken, door distillateurs of grossiers uitgevoerd, wordt de tegemoetkoming berekend naar de *ware sterkte* dier dranken (227).

Art. 3. Wegens *reukwaters*, door reukwater-fabrikanten uitgevoerd, wordt de teruggave berekend naar het ware alcohol-gehalte.

De uitvoeren reukwaters mogen in geen grootere verhouding dan van *twee ten honderd* van hun *volumen* met andere vluchtige zelfstandigheden dan alcohol en water vermengd zijn (228).

nen tegen gaan, welke beproefd zouden kunnen worden door andere soortgelijke, doch minder sterke, dranken als fijne likeuren aan te geven. Hierop zullen de ambtenaren, met de verificatie belast, in verband met het bepaalde bij het laatste lid van art. 4, met zorg behooren toe te zien; zonder nogtans het onderzoek van de ware sterkte te vorderen, bij verzendingen door bekende likeurstokers, die niet van kwade praktijken verdacht worden, en wanneer de dranken overigens de kenmerkende eigenschappen van fijne likeur bezitten (vz. 1863, n°. 89).

(227). Vergelijk de res. 29 Juni 1863 n°. 30.

Van de in art. 2 bedoelde andere dan gewone fijne likeuren, *bitters* en andere dergelijke gedistilleerde dranken, moet de ware sterkte worden opgenomen, volgens de voorschriften van de artt. 6—8 van het koninklijk besluit van den 20 April 1863, (*Stbl.* n°. 19, vz. 78) opgenomen in afdeling V.

De belanghebbenden zullen op de bepaling van art. 114 § 5 en van art. 116 der wet van den 20 Juni 1862 behooren opmerkzaam gemaakt te worden, tengevolge waarvan zij verplicht zijn zelve de sterkte nauwkeurig bij hunne aangiften op te geven, ten einde bij verschil boven de toegelaten spelingen niet in overtreding te vallen. Op hun verzoek kunnen de ambtenaren echter vooraf de sterkte opnemen, hetgeen niet belet dat, na bekomen consent, de verificatie van het ter verzending aangeboden gedistilleerd op nieuw moet geschieden; tenzij dat gedistilleerd, na het nemen der eerste proef, reeds dadelijk door hen mocht verzegeld zijn (vz. 1863, n°. 89).

De teruggaven volgens art. 6 worden op den gewonen voet van de loopende ontvangsten wegens accijns op het gedistilleerd afgetrokken.

(228). Wegens de bijzondere wijze, waarop de *reukwaters* in den regel gebotteld en ingepakt worden, zal de verificatie daarvan het gevoegelijkst in de fabrieken kunnen geschieden, waar de ambtenaren de gemiddelde grootte van iedere soort van flesschen gemakkelijker en met minder bezwaar voor den fabrikant kunnen opnemen dan elders. Zij kunnen dan van iedere soort van reukwaters, in den geest van het bepaalde bij art. 114 § 1e der wet, enige door hen te kiezen flesschen uitstorten en goed onder elkander mengen, ten einde de sterkte daarvan op te nemen, op gelijken voet als van gewoon gedistilleerd, daar de vluchtige oliën, welke tot het vervaardigen van reukwaters bij het gedistilleerd worden gevoegd, geen

Art. 4. De uitvoer geschiedt op consent tot uitvoer n°. 9 IUDv, overeenkomstig hoofdstuk VIII der Alg. wet. Dit consent wordt afgegeven ten kantore waar de accijns is betaald.

De aangifte moet volgens art. 87 der wet op 't gedistilleerd gedaan worden. Daarbij moeten worden overgelegd, accijnskwitantien ten name des aangevers, niet ouder zijnde dan zes maanden. Deze kwitantien worden in 't consent vermeld. De ontvanger schrijft er de aangegeven hoeveelheden op af.

Voor de *fijne likeuren*, bedoeld bij art. 1, wordt de sterkte steeds op 46% berekend, zonder dat die in de aangifte behoeft te worden opgegeven, en, wordt op de hoeveelheid van zulke likeuren een verschil bevonden, dan kan de sterkte, voor de toepassing van art. 114 § 5, of art. 116 der wet op 't gedistilleerd, zonder opneming, mede op 46% worden berekend.

Wordt echter, bij vermoeden van misbruik, tot de verificatie der sterkte van dergelijke likeuren overgegaan en blijkt het dat die sterkte beneden 30% is, dan wordt de aangifte geacht in strijd te zijn met de bepalingen van dit besluit en de aangever krachtens art. 135 § 2 der wet bekeurd. Op gelijken voet wordt gehandeld, indien de reukwaters, in strijd met de 2^e zinsnede van art. 3 zijn vermengd.

Art. 5. De uitvoer langs de rivieren en te lande mag alleen geschieden langs de kantoren, in 't bijzonder aangewezen voor uitvoer van gedistilleerd onder afschrijving.

Dienonverminderd moet het gedistilleerd, op den voet van dit besluit uit te voeren, in- of opgeladen, en, overeenkomstig art. 68 der Alg. wet, geverifieerd worden op een der volgende plaatsen, t. w. Amsterdam, enz. enz.

Op machtiging van de Inspecteurs kan de in- of oplading en verificatie ook elders plaats hebben.

Art. 6. Nadat het consent gezuiverd is terugontvangen, wordt de teruggave door den ontvanger uitbetaald.

noemenswaardigen invloed op de inzinking van den vochtweger uitoefenen.

Omdat reukwater van *gemethyleerd gedistilleerd* kan worden vervaardigd en voor dit gedistilleerd vrijdom wordt verleend, is het noodig proeven te nemen van minstens 8 deciliter, ten einde scheikundig te worden onderzocht, (vz. 1863 n°. 89, in verband met de res. 7 Maart 1867 n°. 97).

Bij uitvoer langs de rivieren en te lande is art. 97 § 3 der wet ook op deze documenten van toepassing.

B. Aangiften bij in- en uitslag.

Art. 87 § 1. De brander, distillateur of handelaar, die gedistilleerd verlangt uit te slaan (229), levert ten kantore een ondertekende aangifte in, vermeldende:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. den naam, het beroep en de woonplaats des aangevers;
- c. den naam, de ligging en, waar de ontvanger dit noodig acht, de sectie en n^o. der branderij, distilleerderij of bergplaats, waaruit de uitslag zal geschieden;
- d. den naam, 't beroep en de woonplaats van dengene, voor wien het gedistilleerd bestemd is, behoudens 't bepaalde bij § 3;
- e. den naam, de ligging, de wijk en n^o. van de bergplaats of het ander pand, waarin de inslag zal geschieden, behoudens 't bepaalde bij §§ 2 en 3 (230);
- f. de soort (231), de hoeveelheid en de sterkte van 't gedistilleerd;
- g. het getal en de merken of n^{os}. der fusten, kelders of manden;
- h. de namen van den vervoerder en van het vaar- of voertuig, of wel een andere voldoende aanwijzing van het vervoermiddel, ter beoordeeling van den ontvanger;
- i. de opgave der bestemming, n. l. om in te slaan met dadelijke betaling van den accijns, met overschrijving van crediet, enz.;
- k. den te volgen weg, voor zoover die kan opgegeven worden, ter beoordeeling van den ontvanger; en
- l. het tijdstip, waarop verlangd wordt dat de uitslag plaats hebbe.

(229). Onverschillig met welke bestemming, 't zij tot uitvoer, tot entreposeering, met overschrijving enz. enz.

(230). Bij uitslag met bestemming om in een andere gemeenté met dadelijke betaling van accijns te worden ingeslagen, wordt deze opgave niet vereischt (§ 2).

Bij uitvoer wordt, in plaats der opgaven volgens de onderdeelen d en e, opgegeven 't land van bestemming en de uiterste wacht, waarlangs de uitvoer zal geschieden (§ 3).

(231). N. l. jenever, brandewijn, moutwijn, enz. Is het gedistilleerd voor *azijnmakers* bestemd, dan moet vermeld worden: *ruwe of ongezuiverde moutwijn*". Evenwel kan door hen ook ruw of ongezuiverd gedistilleerd van andere grondstof dan *graan*, worden ingeslagen; welk gedistilleerd als dan met moutwijn wordt gelijk gesteld, (vz. 1864 n°. 69, in verband met vz. 1866, n°. 103).

§ 2 (232).

§ 3 (232).

§ 4. Wanneer de uitslag geschiedt met overschrijving van crediet, of met bestemming tot inslag onder vrijdom (233), en de plaats van bestemming behoort onder hetzelfde kantoor van ontvang, wordt door den ontbieder een ondertekende verklaring op de aangifte des afleveraars gesteld, of wel een afzonderlijke verklaring van hem daaraan gehecht, ten blijke dat hij de inslag overeenkomstig die aangifte verlangt te verrichten.

§ 5. Wanneer de plaats van bestemming *niet* behoort onder hetzelfde kantoor van ontvang, worden de bepalingen van 't volgend artikel in acht genomen.

Art. 88 § 1. Hij, die gedistilleerd verlangt te ontbieden, met overschrijving of met vrijdom van accijns, levert bij den ontvanger, onder wiens kantoor de inslag moet plaats hebben, een ondertekende aangifte in, aanwijzende:

a. plaats en dagteekening;

b. naam, beroep en woonplaats des ontbieders;

c. naam, ligging, wijk en n^o. van de bergplaats of 't ander pand, waarin de inslag zal geschieden;

d. soort (234) en hoeveelheid van het te ontbieden gedistilleerd, herleid tot 50^c/_v sterkte;

e. naam van den afleveraar en van de gemeente, waar de uitslag zal geschieden;

§ 2. In plaats van den naam des afleveraars kan de ontbieder onder e, den naam van een makelaar of commissionair opgeven, die alsdan den naam des afleveraars op het hierna vermelde bewijs der aangifte moet inschrijven.

§ 3. De ontvanger geeft een bewijs af (235) van de ingeleverde aangifte, ten einde aan den afleveraar, makelaar of commissionair gezonden te worden. Bij overschrijving van crediet moet vooraf borg zijn gesteld.

§ 4. De afleveraar levert bij zijn aangifte tot uitslag 't voor-

(232). Opgenomen in aant. 230.

(233). Zie het besluit omtrent den vrijdom, art. 10^a.

(234). Zie aant. 231.

(235). Voor overschrijving, model n°. 8 acc. en voor vrijdom, model n°. 21 acc.

Er worden geen duplicaten van opgezonden. 't Bewijs n°. 8 dient om den ontvanger ter plaatse van aflevering te machtigen tot de afgifte van vervoerbiljetten, omdat de ontbieder borg heeft gesteld en aan de overige voorwaarden voor het genot van crediet heeft voldaan.

't Bewijs n°. 21 heeft dezelfde strekking omdat de ontbieder vrijdom geniet en aan de voorwaarden voor den vrijdom heeft voldaan.

Zonder vertooning van die bewijzen mag geen vervoerbiljet worden afgegeven.

melde bewijs in, op hetwelk de tot uitslag aangegeven hoeveelheid gedistilleerd wordt afgeschreven, waarna het bewijs ten kantore blijft berusten.

§ 5. Geene aangifte tot uitslag wordt aangenomen voor een hoeveelheid gedistilleerd, waarvan de accijns meer bedraagt dan die, waarvoor 't bewijs is afgegeven.

§ 6. Het bewijs is slechts *drie maanden*, na de afgifte, geldig. Op hetzelfde bewijs kunnen meer dan één aangifte tot uitslag gedaan worden.

C. Uitslag met betaling van accijns.

Art. 89 § 1. Geen uitslag, met betaling van accijns, mag geschieden in een mindere hoeveelheid dan van 150 liter ad 50% door een brander of distillateur, en van 15 liter ad 50% door een handelaar (235^a).

§ 2. De brander of distillateur kan echter mede hoeveelheden van 15 tot 150 liter uitslaan, mits gelijktijdig zooveel uitslagen verricht worden, dat die tezamen minstens 150 liter bedragen.

Art. 90 § 1. Wanneer *uit-* en *inslag* onder hetzelfde kantoor plaats hebben, geeft de ontvanger, na gedane aangifte en betaling van accijns, een kwitantie af (236), dienende om de uitslag, het vervoer en den inslag te dekken, en vermeldende:

a. tot en met *h*; dezelve opgaven als bij deze onderdeelen van art. 87 zijn vermeld;

i. 't bedrag van den betaalden accijns;

k. den te volgen weg;

l. het tijdstip van ingang;

m. den tijd voor het vervoer toegestaan, welke tijd voor verschillende afstanden kan worden gesplitst;

n. of de afteekening der kwitantie door ambtenaren al dan niet moet geschieden bij den uitslag, bij 't vertrek uit de gemeente, op de daartoe aan te wijzen posten onderweg en bij den inslag.

§ 2. Bovendien geeft de ontvanger een dubbel van deze kwitantie af, bevattende de onderdeelen *a* tot en met *f*, *i* en *l*, welk dubbel onder den afleveraar verblijft ter zijner verantwoording.

Art. 91 § 1. Wanneer *uit-* en *inslag* niet plaats hebben onder

(235^a). Met dit en de volgende minimums hebben de ambtenaren van de actieve dienst niets te maken. De ontvanger zorgt dat geen biljetten worden afgegeven voor hoeveelheden beneden 't minimum.

(236) Ook bij invoer van buitenlandsch gedistilleerd met dadelijke betaling, wanneer de inslag plaats heeft onder 't zelfde kantoor als dat waar de aangifte volgens art. 120 der Alg. Wet geschiedt, (art. 4 § 2 vz. 1863 no. 76).

hetzelfde kantoor van ontvang, geeft de ontvanger, op de daartoe ingeleverde aangifte, een vervoerbiljet af (237), tot dekking van den uitslag, het vervoer en den inslag, vermeldende:

a. tot en met *i*; dezelfde opgaven als bij deze onderdeelen van art. 87 zijn vermeld;

k. tot en met *n*; dezelfde opgaven als bij deze onderdeelen van 't vorig artikel zijn vermeld;

o. of de inslag kan geschieden zonder voorafgaande afteekening van 't biljet, dan wel of daartoe, overeenkomstig § 4, vooraf, door den ontvanger ter bestemmingsplaats, machtiging moet verleend worden (238);

p. den tijd binnen welken 't vervoerbiljet gezuiverd moet zijn teruggekomen (239).

§ 2. De ontvanger geeft een dubbel van 't vervoerbiljet af aan den afleveraar, ter zijner verantwoording.

§ 3. De op 't vervoerbiljet uitgeslagen hoeveelheid wordt op de rekening afgeschreven.

§ 4. De ontvanger ter bestemmingsplaats verleent de bij lit. o bedoelde machtiging niet, dan nadat ten zijnen kantore door den ontbieder de accijns gestort of borg daarvoor gesteld is (240).

Art. 92 § 1. De ontbieder bezorgt het vervoerbiljet, binnen vier dagen na den inslag, bij den ontvanger. Wanneer echter bij inslag een *overmaat* bevonden wordt, geschiedt die bezorging dadelijk door de ambtenaren. In dit laatste geval is de vervoerder voor den accijns van de *overmaat* aansprakelijk, indien de ontbieder aan het bepaalde bij § 2 niet voldoet (240).

§ 2. Behoudens het bepaalde bij art. 91 § 4, moet de accijns door den ontbieder, binnen vier dagen na den inslag (241), betaald worden van de hoeveelheid gedistilleerd, welke op het vervoerbiljet *uitgeslagen* is, en, ingeval van verificatie bij den inslag, mede van de *overmaat*, die daarbij mocht bevonden worden.

(237). Model n°. 9^a acc.

(238). Ook van toepassing op den volgbrief voor buitenlandsch gedistilleerd, waarvan de accijns elders dan ter losplaats wordt betaald, (vz. 1863 n°. 76 art. 4 § 3).

(239). Die tijd wordt steeds op 42 dagen boven den vervoertijd bepaald, (art. 281 der Alg. Wet, in verband met vz. 1867 n°. 49).

(240). Ook van toepassing op buitenlandsch gedistilleerd, (vz. 1863 n°. 76 art. 4 § 3).

(241). In deze termijn is de Zondag mede begrepen, (res. 18 Decb. 1868 n°. 39).

Na verloop van dezen termijn mag de accijns door den ontvanger ter bestemmingsplaats niet worden aangenomen, tenzij met vergunning van den Prov. Inspecteur, (vz. 1863 n°. 84 § 38).

§ 3. De ontvanger geeft deswege een kwitantie af (242), houdende dezelfde aanwijzingen als bij litt. *a* tot en met *f* en *i* van art. 90 zijn vermeld, benevens de omschrijvingen van 't vervoerbiljet, waarop zij is afgegeven.

§ 4. Hij maakt voorts melding van de veraccijnzing op 't vervoerbiljet en zendt dit terug naar 't kantoor van afgifte (243).

§ 5. Wanneer 't vervoerbiljet niet, binnen den bepaalden tijd en voor de volle uitgeslagen hoeveelheid afgeteekend, ten kantore van afgifte is terug ontvangen, wordt de accijns van 't uitgeslagen gedistilleerd van den afleveraar ingevorderd.

D. Uitslag met overschrijving van crediet.

Art. 93 § 1. Geen uitslag met overschrijving van crediet mag geschieden in een mindere hoeveelheid dan van *vijf hectoliter* ad 50%.

§ 2. In branderijen der tweede soort mag alleen gedistilleerd uit branderijen van dezelfde soort worden ingeslagen.

Art. 94 § 1. Wanneer uit- en inslag onder hetzelfde kantoor zullen plaats hebben, geeft de ontvanger, na aangifte, een vervoerbiljet af (244), ter dekking van den uitslag, het vervoer en den inslag, houdende dezelfde aanwijzingen als bij litt. *a* tot en met *n* en *p* van art. 91 zijn vermeld.

§ 2. Wanneer uit- en inslag niet onder hetzelfde kantoor zullen plaats hebben, geeft de ontvanger, na gedane aangifte door den afleveraar, een gelijk vervoerbiljet af, houdende tevens de dagteekening en het nummer van het bij art. 88 voorgescreven bewijs.

§ 3. Ten aanzien van de in dit artikel vermelde vervoerbiljetten zijn de §§ 2 en 3 van art. 91 en § 5 van art. 92 van toepassing.

Art. 95. § 1. Het vervoerbiljet wordt door de ambtenaren dadelijk, of, wanneer, volgens art. 114 § 1^b, de verificatie bij den inslag niet plaats heeft, door den ontbieder, binnen 24 uren na den inslag, bij den ontvanger bezorgd (245).

§ 2. De ontvanger debiteert den ontbieder voor de ingeslagen hoeveelheid.

§ 3. De accijns van bij inslag bevonden ondermaat wordt dadelijk van den ontbieder ingevorderd.

§ 4. Het vervoerbiljet wordt, na gezuiverd te zijn, naar het kantoor van afgifte teruggezonden (246).

(242). Model n°. 7 acc.

(243). Zie omtrent de wijze van terugzending, vz. 1863 n°. 166.

(244). Model n°. 9^b acc.

(245). Ook van toepassing op den volgbrief voor buitenlandsch gedistilleerd, (vz. 1863 no. 76 art. 4 § 4).

(246). Zie, omtrent de wijze van terugzending, vz. 1863 n°. 166.

E. Uitslag met bestemming tot uitvoer
naar buiten 's lands.

Art. 96. Geen uitslag, met bestemming tot uitvoer, onder afschrijving van accijns, mag geschieden in een mindere hoeveelheid dan van *twee hectoliter* ad 50% (247).

Art. 97 § 1. Langs de rivieren en te lande mag de uitvoer alleen geschieden langs daartoe bij K. B. bepaald aangewezen kantoren (248).

§ 2. De Minister kan, in bijzondere gevallen, den uitvoer langs andere kantoren toelaten.

§ 3. Bij uitvoer *langs de rivieren en te lande* (249), wordt het consent tot uitvoer niet als behoorlijk afgeteekend beschouwd, tenzij het, onverminderd de verklaring der ambtenaren dat de uitvoer langs het aangewezen kantoor binnen den bepaalden tijd heeft plaats gehad, voorzien of vergezeld zij van een bewijs (250), dat de invoer en de aangifte in het aangrenzende Rijk zijn geschied, of wel, tenzij, ten genoegen van den ontvanger die het consent heeft afgegeven, voldoende blijke, dat het gedistilleerd ter opgegeven bestemmingsplaats aangekomen is.

Art. 98. § 1. Art. 72 en art. 216 der Alg. wet worden, voor zoo veel het gedistilleerd betreft, buiten gevolg gesteld, terwijl, in de daarbij bedoelde gevallen (251), de §§ 2, 3 en 4 van dit artikel en de art. 114, 115 en 116 der tegenwoordige wet worden toegepast.

§ 2. De op een consent tot uitvoer uitgeslagen hoeveelheid gedistilleerd wordt op de rekening des afleveraars afgeschreven (252).

§ 3. Wanneer het consent niet binnen den bepaalden tijd en behoorlijk afgeteekend ten kantore der afgifte is terugontvangen, wordt de accijns van het uitgeslagen gedistilleerd dadelijk van den afleveraar ingevorderd.

§ 4. Wordt bij den uitvoer een ondermaat op de uitgeslagen hoeveelheid geconstateerd, dan wordt van die ondermaat de

(247). Vz. 1863 no. 76 art. 7.

(248). Geschiedt de uitvoer langs andere kantoren, dan wordt natuurlijk de afschrijving geweigerd.

(249). Dus niet bij uitvoer *ter zee*.

(250). Er kan genoegen worden genomen met elke verklaring van ambtenaren der belastingen in het aangrenzend Rijk, waaruit blijkt dat het gedistilleerd daar is aangekomen en aangegeven, (vz. 1867 no. 59).

(251). Die gevallen zijn, het niet of niet tijdig terugontvangen van het gezuiverde consent tot uitvoer en het bevinden van ondermaat op ten uitvoer aangegeven accijnsgoederen.

(252). De crediteering heeft dus dadelijk na verificatie bij uitslag plaats.

Komt het consent niet gezuiverd terug dan wordt § 3 toegepast.

accijns ingevorderd van den afleveraar, dadelijk na het terug ontvangen van 't consent.

F. Uitslag met bestemming tot opslag in entrepôt.

Art. 99. Geen uitslag met bestemming tot opslag in entrepôt, mag geschieden in een mindere hoeveelheid dan van *twintig hectoliter* ad 50°/_o (253).

Art. 100 § 1. De ontvanger geeft, na aangifte, een vervoerbiljet af (254), tot dekking van den uitslag, het vervoer en den inslag, en houdende dezelfde aanwijzingen als bij litt. *a* tot en met *n* en *p* van art. 91 zijn vermeld.

§ 2. Ten aanzien van dit vervoerbiljet zijn de §§ 2 en 3 van art. 91 en § 5 van art. 92 van toepassing.

Art. 101 § 1. Het vervoerbiljet wordt door de ambtenaren dadelijk na den opslag bij den entreposeur ingeleverd, die den entrepositaris voor de ingeslagen hoeveelheid debiteert.

§ 2. De accijns van bij inslag bevonden ondermaat wordt dadelijk van den entrepositaris ingevorderd door den ontvanger, onder wiens kantoor het entrepôt is gevestigd. Het dubbel der kwitantie wordt bij den entreposeur ingeleverd.

§ 3. De entreposeur zuivert het vervoerbiljet en zendt het terug naar het kantoor van afgifte (255).

G. Uitslag met bestemming om onder genot van vrijdom van den accijns te worden ingeslagen.

Art. 102 § 1. Uitslag, vervoer en inslag van gedistilleerd, bestemd om onder genot van vrijdom van accijns te worden ingeslagen, geschieden op vervoerbiljet (256), overeenkomstig de ingevolge art. 85 vastgestelde bepalingen.

§ 2. Ten aanzien van dit vervoerbiljet zijn art. 91 §§ 2 en 3, art. 92 § 5 en art. 95 § 3 van toepassing.

H. Afschrijvingen.

Art. 103 § 1. Op des branders rekening wordt ambtshalve afschrijving verleend voor de hoeveelheid gedistilleerd, waarmede

(253). *binnenlandsch* gedistilleerd kan dus ook in entrepôt worden opgeslagen, even als *buitenlandsch*. Voor 't laatste is echter het minimum bepaald op *twee* hectoliter, (vz. 1865 n°. 59 art. 4).

(254). Model n°. 9^b acc.

(255). Zie, omtrent de wijze van terugzending, vz. 1863 n°. 166.

Art. 101 is ook van toepassing op volgbrieven tot entreposeering van *buitenlandsch* gedistilleerd, (vz. 1863 n°. 76 art. 4 § 4).

(256). Model n°. 9^b acc.

hij is gedebiteerd voor de ruwstooksels, welke wel aangegeven doch, uithoofde van staking der werkzaamheden tengevolge van een ontstaan ongemak aan de branderij of aan de werktuigen, niet verricht zijn, mits daarvan, overeenkomstig § 1 of § 4 van art. 65 behoorlijk kennis zij gegeven (257).

§ 2. De afschrijving geschiedt op schriftelijke machtiging van den Prov. Inspecteur. De brander, die zijne werkzaamheden om andere, dan de in § 1 vermelde, redenen en na gedane aangifte volgens art. 65 § 2, heeft moeten staken, moet zich tot het bekomen van afschrijving tot den Prov. Inspecteur wenden.

I. Kortingen.

Art. 104 § 1. Bij de vereffening der rekening worden de volgende kortingen verleend, voor zooveel die, volgens de uitkomst der peiling, blijken noodig te zijn, als:

a. aan den distillateur, vier ten honderd (258) op de hoeveelheid moutwijn, tot geen meerdere sterkte dan van 65% ingeslagen, die hij in zijne distilleerderij der 1^e klasse overgehaald en tot een sterkte van 85% of daarboven gebracht heeft;

b. aan den distillateur, een korting van hoogstens 1½% op de hoeveelheid moutwijn, die hij tot geen meerdere sterkte dan van 65% uit een branderij, hetzij rechtstreeks of over entrepôt, in zijne distilleerderij der 1^e klasse heeft ingeslagen en waarop hij de onder a vermelde korting niet geniet;

c. aan den brander, die in zijn branderij tevens moutwijn door overhaling zuivert of tot drank stookt, dezelfde kortingen als onder a en b aan den distillateur zijn toegekend, doch slechts op den moutwijn dien hij uit een andere branderij, welke geen gemeenschap heeft met die, waarin de overhaling geschiedt, hetzij rechtstreeks of over entrepôt, heeft ingeslagen (259).

§ 2. De kortingen, volgens litt. b en c worden niet verleend op den moutwijn, die herkomstig is uit een branderij, waarin kortingen overeenkomstig lit. c genoten worden, of die, ofschoon

(257). Zie aant. 138.

(258). Vz. 1865, n°. 59 art. 3.

(259). De brander-distillateur geniet dus geen korting voor de overhaling van den moutwijn, dien hij uit zijn eigen ruwstooksels heeft verkregen.

Een uitzondering op dien regel is gemaakt bij K. B. vz. 1866 n°. 10 art. 15, ten aanzien der branderijen van de 3^e soort 2^e klasse (zie bladz. 296).

Het bedrag dezer kortingen wordt c. q. in het credit der rekening opgenomen.

De korting, volgens art. 3 § 3, wordt echter toegekend door de ambtenaren bij de opneming. Vergelijk, bij opnemingen, voorts art. 120.

door een brander, welke geen kortingen geniet, afgeleverd, niet uit zijne ruwstooksels verkregen, maar in zijne branderij op vervoerbiljet ingeslagen is.

§ 3. Bij K.B. kan den brander, die den onzuiveren moutwijn, in een branderij der *tweede soort* uit de ruwstoking verkregen, zonder dien in zijne branderij over te halen, ter verdere bewerking naar zijne afzonderlijke distilleerderij der *eerste klasse* overbrengt, daarop een zoodanige hoogere korting worden verleend, als in verhouding tot het geleden wordende verlies wordt noodig geacht.

§ 4. De volgens dit artikel toegekende kortingen worden berekend over de hoeveelheid moutwijn, welke bewerkt is gedurende het tijdvak waarover de peiling loopt.

Over de hoeveelheid, welke tijdens de peiling nog onverwerkt voorhanden is, worden de kortingen bij een volgende peiling in aanmerking genomen, behoudens het bepaalde bij art. 119 § 2.

K. Ondermaat.

Art. 105 § 1. De accijns van bij peiling bevonden ondermaat wordt dadelijk ingevorderd (260).

§ 2. Na betaling van accijns, geeft de ontvanger een kwitantie af (261), zonder dubbel, inhoudende dezelfde aanwijzingen als bij litt. *a*, *b*, *f* en *i* van art. 90 zijn vermeld; alsmede vermelding van de branderij, distilleerderij of bergplaats, waarin, en de dagteekening, waarop de ondermaat is bevonden geworden.

L. Afsluiting der rekening; overbrenging van het saldo.

Art. 106 § 1. De brander, distillateur of handelaar is gehouden om jaarlijks, in Januari, zijne rekening met den ontvanger te vereffenen en de afsluiting mede te teekenen.

§ 2. De vereffening der rekening kan ook tusschentijds, op verlangen, hetzij van den ontvanger, hetzij van den belanghebbende, geschieden, en moet steeds plaats hebben binnen *twee dagen* na elke gedane peiling, binnen welken tijd de belanghebbende gehouden is zich ten kantore te vervoegen om de afsluiting mede te teekenen (262).

§ 3. Ingeval de belanghebbende in gebreke blijft om te voldoen aan de verplichting, hem bij § 1 of 2 opgelegd, wordt de rekening door den ontvanger eenzijdig opgemaakt en gesloten,

(260). De *overmaat* wordt in 't debet der rekening opgenomen.

(261). No. 7 acc.

(262). Bij verzuim wordt § 3 toegepast.

zonder dat de belanghebbende tegen de uitkomst in verzet kan komen. De ontvanger geeft dan schriftelijk kennis van de uitkomst der afsluiting (263).

§ 4. De belanghebbende kan zich echter, binnen *drie maanden* na de ontvangst der kennisgeving, onder overlegging van de bewijzen, tot den Minister wenden met verzoek om herstel van begane abuizen (264).

VII.

Entrepôt.

Art. 107 § 1. Binnen- en buitenlandsch gedistilleerd mag in hetzelfde *particulier* of in dezelfde bergplaats van *publiek* entrepôt worden gelegd.

Wanneer van het *buitenlandsch* gedistilleerd, vóór den opslag, de *invoerrechten* zijn betaald, dan wordt al het gedistilleerd als *binnenlandsch* beschouwd. Zijn die rechten niet voor den opslag betaald, dan wordt al het gedistilleerd, als *buitenlandsch* beschouwd (265).

§ 2. De entrepositaris kan het in entrepôt neder gelegd gedistilleerd naar goedvinden oversteken, versnijden en verlengen. Hij mag daarbij echter geene zelfstandigheden gebruiken, die het opnemen van de sterkte door den vochtweger kunnen verhinderen (266).

§ 3. Het gedistilleerd kan gedurende een onbeperkten tijd in entrepôt verblijven, behoudens het bepaalde bij art. 103 der Alg. wet (267).

(263). Voor deze kennisgeving wordt gebezigd het model no. 18 acc.

(264). Welk verschil bestaat er tusschen deze *reclame* en het *verzet* bedoeld bij § 3?

Zie voorts, omtrent de afsluiting, vz. 1864 n°. 22.

(265). Vz. 1863 n°. 76 art. 3 § 2, in verband met vz. 1865 n°. 59 art. 6.

Uit de bepaling van alinea 3 volgt *o. a.* dat, in het daarbij bedoelde geval, van al het in entrepôt aanwezige gedistilleerd, behalve accijns, invoerrechten moeten worden betaald.

Dit zou zeer nadeelig voor den handelaar zijn. 't Is dus raadzaam voor hem om vóór den opslag het recht te betalen of wel het buitenlandsch gedistilleerd in een afzonderlijk *particulier* entrepôt of in een afzonderlijke bergplaats van *publiek* entrepôt op te slaan.

(266). Ook van toepassing op *buitenlandsch* gedistilleerd, (vz. 1865 no. 59 art. 5).

(267). De termijn van entreposeering, omschreven bij art 88 der Alg. Wet, is dus niet van toepassing op gedistilleerd; zoo min op *buiten-* als op *binnenlandsch*, (vz. 1865 n°. 59 art. 5).

Art. 108. De entrepôt-rekening wordt aangezuiverd door :

- a. overdracht in hetzelfde entrepôt aan een ander;
- b. uitslag uit het eene entrepôt naar het andere;
- c. uitslag met betaling van accijns, of om elders te worden veraccijnsd;
- d. uitslag met bestemming tot inslag op doorlopend crediet;
- e. uitslag met bestemming tot uitvoer voor handel (268) naar buiten 's lands;
- f. uitslag met bestemming om onder genot van vrijdom van accijns te worden opgeslagen;
- g. kortingen volgens art. 110;
- h. bij aanpeil bevonden ondermaten, nadat, voor zoo veel het *particulier* entrepôt betreft, (269) de accijns daarvan betaald is;
- i. het op nieuwe rekening over te brengen *saldo*.

Art. 109 § 1. Geen overdracht of uitslag, volgens litt. a, b, c, d of f van art. 108, mag geschieden in een mindere hoeveelheid dan van 20 hectoliter ad 50%, tenzij van een restantpartij. Bij uitslag volgens lit. e is het minimum 2 hectoliter ad 50% (270).

§ 2. Bij de uitslagen, volgens litt. b tot en met f van art. 108, worden dezelfde bepalingen in acht genomen als voor de gelijksoortige uitslagen uit een branderij, distilleerderij der *eerste klasse* of bergplaats zijn vastgesteld bij de art. 87, 88, 90, 91, 92, 94, 95, 97, 98, 100, 101 en 102 (271).

§ 3. Geen vervoerbiljet of consent tot uitvoer wordt aan den entrepositaris afgegeven, dan nadat door hem, ten genoegen van den ontvanger, borg is gesteld voor het bedrag van den accijns van het tot uitslag aangegeven gedistilleerd.

§ 4. De bepalingen van art. 84 §§ 1 en 2 zijn op den entrepositaris toepasselijk (272).

(268). Uitvoer met vreemde oorlogschepen kan beschouwd worden als uitvoer voor *handel*, (res. 25 Mei 1864 n°. 200).

(269). Van ondermaat in *publiek* entrepôt behoeft geen accijns te worden betaald, (art. 97 Alg. Wet).

(270). Art. 108 en 109 zijn niet toepasselijk op gedistilleerd dat als *buitenlandsch* gedistilleerd moet worden beschouwd.

Voor dat gedistilleerd geschiedt de aanzuivering overeenkomstig hoofdstuk XI van de Alg. Wet, in verband met art 7 der wet van 1863 vz. n°. 76 en art. 4 der wet van 1865 vz. no. 59. Opslag, overdracht en uitslag van dat gedistilleerd geschiedt dus in hoeveelheden van minstens 2 hectoliter ad 50%.

(271). Voor *binnenlandsch* gedistilleerd geschieden die uitslagen dus op *vervoerbiljet* n°. 9^b acc., doch voor *buitenlandsch* gedistilleerd op dezelfde documenten als voor andere accijnsgoederen.

(272). Hij is dus aansprakelijk voor den accijns van het uitgeslagen gedistilleerd.

Art. 110. Bij de vereffening der rekening van het *particulier* entrepôt wordt een korting verleend voor verlies en inteering van hoogstens 1°/₁₀ in de drie maanden, voor zoo ver die volgens de uitkomst der peiling blijkt noodig te zijn (273).

VIII.

Vervoer van gedistilleerd, verificatie bij uitslag, gedurende het vervoer en bij inslag.

Art. 111 § 1. Behalve het voorgeschrevene bij de twee vorige hoofdstukken, zijn op het vervoer van gedistilleerd en de verificatie bij den uitslag, gedurende het vervoer en bij den inslag, de volgende bepalingen van toepassing.

§ 2. Geen gedistilleerd, *onverschillig in welke hoeveelheid*, mag uit een branderij, distilleerderij der *eerste klasse* of bergplaats, of uit de panden of van de erven, welke daartoe behooren of daarmede *gemeenschap* hebben, worden uitgeslagen of aldaar ingeslagen, tenzij gedekt door het *vereischte* document (274).

§ 3. Uit- of inslag uit of in een distilleerderij der *tweede klasse*, grossierderij of een ander, niet in § 2 vermeld pand, mag in hoeveelheden van boven één liter niet geschieden, tenzij gedekt door het vereischte document (275).

Vervoer van gedistilleerd mag niet geschieden, tenzij gedekt door het vereischte document (276), behoudens de navolgende uitzonderingen:

(273). Deze korting kan ook toegepast worden voor $\frac{1}{3}$ ^o/₁₀ per maand, (vz. 1840 n°. 35).

Voor *publiek* entrepôt komt geen korting te pas, omdat slechts de uitgeslagen hoeveelheden behoeven verantwoord te worden, (art. 97 Alg. Wet.)

De korting wordt ook toegepast voor gedistilleerd dat als *buitenlandsch* moet worden beschouwd, (vz. 1865 n°. 59 art. 5).

(274). Bij art. 115 en 116 zijn de gevallen opgegeven, waarin het document niet geldig is.

Uit- of inslag, zonder 't vereischte document, is strafbaar volgens art. 133 § 22.

(275). D. i. door een vervoerbiljet n°. 9^a, een accijnskwitantie n°. 7 of een geleibiljet n°. 10^a acc.

Bij *uitslag* is het steeds een geleibiljet.

Deze bepaling is ook van toepassing op de linie, (zie § 5).

Bij art. 115 en 116 zijn de gevallen opgegeven, waarin het document niet geldig is.

Uit- of inslag, zonder document, is strafbaar volgens art. 133 § 23 of § 25.

(276). Onwettige vervoer is strafbaar volgens art. 133 § 25, doch, wanneer zoodanige vervoer op de 1^e linie aan de landzijde plaats heeft, is de straf van art. 219 en 205 Alg. Wet van toepassing, in verband met art. 10, wet van 1870 n°. 61.

a. zonder document kan, op de bij K.B. daarvoor aangewezen gedeelten van de 1^e en 2^e linie, vervoerd worden een hoeveelheid van $\frac{1}{2}$ liter ad 50°/_o. Geschiedt het vervoer daar door personen beneden 16 jaar oud, dan moet elke hoeveelheid, hoe gering ook, gedekt zijn.

Het gedistilleerd dat door zoodanige personen, ongedekt, op de aangewezen gedeelten der linie vervoerd wordt, kan met de flesschen of andere emballage aangehaald en, voor zoover het volumen minder dan 5 liter bedraagt, zonder rechtsvervolging vernietigd worden (277).

b. Op de niet bij lit. a bedoelde gedeelten der linie en op het vrij territoir kan, zonder document, vervoerd worden een hoeveelheid van één liter, wanneer de sterkte 50°/_o of minder bedraagt. Is de sterkte hooger dan 50°/_o dan kan de vrijstelling van document slechts worden toegepast op een hoeveelheid, die, na herleiding tot 50°/_o, niet meer dan één liter bedraagt (278).

§ 4. Van het bepaalde bij § 3 zijn uitgezonderd reukwaters, vernis en andere bij art. 2^b bedoelde vloeistoffen (voor zooveel betreft den uitslag, het vervoer en den inslag binnen dezelfde gemeente (279),) in een hoeveelheid van boven één tot beneden vijf liter (280), onder de navolgende voorwaarden:

a. dat op de kist, de mand of het pak, waarin de verzending geschiedt, of op het daaraan gehecht adres, een duidelijk opschrift gesteld zij, houdende de woorden »Geestrijke vloeistof»;

b. dat de namen en woonplaats des afzenders en des ontbieders op het adres vermeld zijn; en

c. dat de flesschen of kruiken van opschriften voorzien zijn, waarin de soort der vloeistof vermeld is.

De bij deze paragraaph toegelaten uitzondering vervalt, wanneer de opgaaf van den afzender, van den ontbieder of van de soort der vloeistof onjuist is.

§ 5. De §§ 3 en 4 zijn, in zoover met wijziging van de art. 166 en 187 der Alg. Wet, mede van toepassing op de 1^e en 2^e linie (281).

(277). Wet van 1870, vz. n°. 61, art. 9.

(278). Wet van 1865, vz. no. 59, art. 7.

(279). Vergelijk vz. 1865 no. 59, art. 7 alinea 2.

(280). Ongeacht de sterkte.

(281). Op *uitslag* en *inslag* zijn, dus dezelfde bepalingen van toepassing (wat de hoeveelheden betreft, die vrij vervoerd kunnen worden) *op* en *buiten* de linie, en wel die van deze wet.

Ook ten aanzien van het vervoer gelden *op* en *buiten* de linie dezelfde bepalingen van hoeveelheid; met deze uitzondering alleen, dat op die gedeelten der 1^e en 2^e linie, welke daarvoor bepaald zijn aangewezen, de wet van 1870 vz. n°. 61 art. 9 wordt toegepast (zie § 3^a hierboven).

Art. 112 § 1. Tot uitslag, vervoer en inslag van reeds veraccijnsd gedistilleerd, boven de vrijgestelde hoeveelheid, wordt een geleibiljet (282) vereischt.

§ 2. Het geleibiljet moet aanwijzen:

- a. de plaats en dagteekening der afgifte;
- b. den naam, het beroep, en de woonplaats des verzenders;
- c. den naam, de ligging, de wijk of sectie en het n^o. van de distilleerderij der *tweede* klasse, grossierderij, slijterij of het ander pand, waaruit de uitslag zal geschieden;
- d. den naam, het beroep en de woonplaats van dengene, voor wien het gedistilleerd bestemd is;
- e. de soort, de hoeveelheid en de sterkte van het gedistilleerd;
- f. Het getal, de merken of nommers der fusten, kelders of manden;
- g. den naam des vervoerders en de aanwijzing van het middel van vervoer;
- h. den te volgen weg;
- i. het tijdstip van ingang;
- k. den tijd voor het vervoer toegestaan; welke tijd derwijze kan worden gesplitst, dat het vervoer tot op zekere afstanden, binnen den daarvoor afzonderlijk aangewezen tijd, moet volbracht zijn;
- l. of de afteekening van het geleibiljet door ambtenaren al dan niet moet geschieden bij den uitslag, bij het vertrek uit de gemeente, op de daartoe aan te wijzen posten onder weg, en bij den inslag.

Art. 113 § 1. Het geleibiljet wordt ten kantore des ontvangers aangevraagd, met overlegging van een accijns-kwitantie, een geleibiljet of een peil-bewijs (283), waarop de ontvanger het tot uitslag aangegeven gedistilleerd afschrijft.

§ 2. Geen geleibiljet wordt afgegeven:

- a. wanneer hij, die het aanvraagt, overeenkomstig afdeling B van het volgende hoofdstuk, aan de peiling onderworpen is: op de kwitantiën, geleibiljetten of peilbewijzen, bedoeld bij § 2 van art. 124 (284);

Ten slotte zij opgemerkt, dat bij ongedekte vervoer en nederlage op de 1^e linie aan de landzijde, het gedistilleerd als *buitenlandsch* beschouwd wordt en op zoodanige vervoer en nederlage de *straffen* van de Alg. Wet van toepassing zijn.

(Vergelijk vz. 1863 n°. 85 pag. 3 en het opstel, van den schrijver dezes, in 't jaarboekje van 1866).

(282). Model n°. 10^a acc.

(283). Op een *vervoerbiljet* kan men dus geen geleibiljet afgeven, (vz. 1867 n°. 60).

(284). Dit zijn de zoodanige die volgens art. 115 § 1 niet geldig zijn, of die ouder zijn dan één maand en die, waarop de inslag moest zijn geschied, vroeger dan de laatste peiling.

b. wanneer hij, die het aanvraagt, *niet* aan de voormelde peiling onderworpen is: op de kwitantien of geleibiljetten, vallende onder art. 115 § 1, of die ouder zijn dan *zes maanden* na de afgifte, welke tijd echter, mits vóór zijn afloop, door den ontvanger kan worden verlengd (285).

§ 3. De controleur is bevoegd om, in geval van overlijden of bij verhuizing of opbreking van het huisgezin van de zoodanigen, die *niet* aan peiling onderworpen zijn, de afgifte van een geleibiljet, bij ontstentenis van een behoorlijk bewijs van wettigen inslag, toe te laten, mits van de herkomst van het gedistilleerd op voldoende wijze blijke.

Art. 114 § 1. De ambtenaren zijn bevoegd om, bij *elken* uit- of inslag de visitatie of verificatie te verrichten. In het bijzonder wordt bepaald dat er steeds verificatie *moet* plaats hebben:

a. bij *uitslag* van gedistilleerd, met overschrijving van crediet, met bestemming tot uitvoer, tot opslag in entrepôt of tot inslag onder vrijdom (286);

b. bij *inslag* van gedistilleerd, met overschrijving van crediet, in entrepôt of ondervrijdom, tenzij, ingeval van inslag met overschrijving, door den ontvanger, onder wiens kantoor die moet plaats hebben, bij aantekening op het vervoerbiljet is toegestaan om den inslag zonder voorafgaande verificatie te doen, in welk geval de belanghebbende, nadat de inslag is geschied, deswege een ondertekende verklaring op 't biljet stelt (287);

c. wanneer die op het betrekkelijk document is voorgeschreven Voorts wordt bepaald:

d. dat, in het geval voorzien bij art. 91 § 4, het gedistilleerd ter bestemmingsplaats niet mag worden gelost, of, wanneer het vervoer met openbare vervoermiddelen geschiedt, niet verder mag worden vervoerd dan op de gewone los- of ligplaats, dan nadat de bij genoemde paragraaph bedoelde machtiging op 't biljet is gesteld;

e. dat bij *uitslag* en *vervoer* van gedistilleerd op flesschen of kruiken in kelders, minstens $\frac{1}{30}$ of hoogstens $\frac{1}{30}$ gedeelte van

(285). Ofschoon de neeringdoenden in gedistilleerd op de 1e en 2e linie, volgens art. 187 sub 4e der Alg. Wet, aan *peiling* zijn onderworpen, zijn toch de kwitantien enz. daar *zes maanden* geldig; omdat de geldigheid dier documenten alleen dan slechts *één maand* duurt, wanneer de neeringdoende, *overeenkomstig afdeeling B van hoofdstuk IX der wet op het gedistilleerd*, aan peiling onderworpen is.

(286). In *één* woord, wanneer de uitslag geschiedt op een vervoerbiljet n°. 9^b acc. of op een consent tot uitvoer.

(287). Het toelaten van inslag, zonder verificatie, moet alzoo plaats hebben met toestemming van den ontbieder, daar deze anders de ondertekende verklaring zou kunnen weigeren.

de partij, door de ambtenaren te kiezen, aan de verificatie wordt onderworpen, met dat gevolg, dat de hoeveelheid en sterkte der geheele partij naar de uitkomst dier verificatie wordt berekend (288).

§ 2. De brander, distillateur, handelaar of ander belanghebbende is gehouden om, wanneer de verificatie bij den uit- of inslag moet geschieden, den ambtenaren de op te nemen partij of partijen gedistilleerd, afgescheiden van andere, aan te wijzen. Bij gebreke daarvan wordt de afteekening van het document geweigerd (289).

§ 3. Na de verificatie, stellen de ambtenaren op het document en op het dubbel een verklaring nopens hunne bevinding. Zij vermelden daarin bij den *uitslag*, behalve de bevonden hoeveelheid en sterkte, ook het wan der fusten, de werkelijke inzinking des vochtwegers en den warmtegraad (290). Bij den *inslag* teekenen zij het document voor *conform* af, wanneer geen grooter verschil bestaat dan van één ten honderd op de herleide hoeveelheid tot de sterkte van 50% (291).

§ 4. Wanneer bij uitslag van gedistilleerd, op vervoerbiljet of consent tot uitvoer, een verschil bestaat tusschen de bevonden hoeveelheid en die in het document vermeld, beide na herleiding tot 50%, geven de ambtenaren daarvan schriftelijk kennis (292) aan den ontvanger of entreposeur, ten einde hij de crediteering dien overeenkomstig wijzige.

§ 5 (293).

(288). De ambtenaren kunnen volstaan met in de hier bepaalde verhouding, een getal kelders uit te kiezen en, bij bevinding dat deze kelders een gelijk getal flesschen of kruiken van gelijke grootte bevatten, den inhoud van twee of drie flesschen of kruiken, uit elke dier kelders, door weging en meting op te nemen; doch, indien er volgens de uitkomst dier opnemingen termen bestaan tot bekeuring, moet de verificatie verder worden uitgestrekt tot al de flesschen of kruiken, die zich in de uitgekozen kelders bevinden.

(Res. 6 Juni 1863 no. 88).

(289). Wat is van die weigering het gevolg?

(290). Deze aantekeningen zijn noodig, omdat bij een latere verificatie het gedistilleerd een andere *temperatuur* kan hebben en er dus een over- of ondermaat zou kunnen worden geconstateerd, die slechts een gevolg is van de temperatuurs-verandering.

Bij zoodanige latere verificatie moet derhalve op die aantekeningen worden gelet en c. q. §§ 45—47 van het voorwoord der sterktetafels worden toegepast.

(291). De afteekening voor *conform* mag alleen in het hierbedoelde geval plaats hebben. In alle andere gevallen wordt de werkelijke hoeveelheid en sterkte vermeld.

(292). Bij model n°. 15^a acc.

(293). Zie den staat achter dit hoofdstuk.

Art. 115 § 1. Documenten tot uitslag, vervoer en inslag zijn niet geldig, wanneer de daarin of in art. 114 § 1^a of § 3, voorgeschreven afteekeningen niet zijn geschied of wanneer de tijd, welke voor eenigen bepaalden afstand afzonderlijk in het document is aangewezen, niet in acht genomen is (294).

§ 2. De documenten moeten, om geldig te zijn, steeds bij het uitgeslagen, vervoerd of ingeslagen wordende, gedistilleerd aanwezig zijn en den ambtenaren op hunne eerste aanvraag worden³vertoond (295).

§ 3. De vervoerder is gehouden om, bij het aanbieden van een document ter afteekening, den ambtenaren het gedistilleerd op hunne aanvraag ter visitatie of verificatie te vertoonen (296).

Wanneer hij gedistilleerd, bestemd tot uitvoer naar buiten-'s lands, in- of opgeladen en de vereischte verklaring deswege onderteekend heeft, is hij ten allen tijde, tot na bewezen overlading of uitvoer, tot dat vertoonen gehouden (297).

Art. 116 § 1. (298).

§ 2. (298).

Art. 117 § 1. Op de fusten, waarin het gedistilleerd uit een branderij, distilleerderij der eerste klasse of bergplaats, of uit een entrepôt wordt uitgeslagen, moet zijn ingesneden, ingebrand of in olieverbw gesteld: een merk of nommer en de inhoudsruimte. Er bestaat overtreding indien, bij de verificatie bij den uitslag, een grooter verschil dan van *één ten honderd* op de aldus gemerkte inhoudsruimte bevonden wordt (299).

§ 2. Wanneer bij uitslag, vervoer of inslag een der tegenwoordig zijnde ambtenaren geen genoegem neemt met de gemerkte in-

(294). In zoodanig geval worden dus de straffen van art. 133 § 22 of 25 toegepast.

(295). Bij overtreding zijn dus de straffen van art. 133 § 22 of 25 van toepassing.

(296). Bij verzuim is de straf van art. 133 § 27 van toepassing, c. q. in verband met art. 11 der wet van 1865 vz. n°. 59.

(297). De hier bedoelde verklaring is die, voorgeschreven bij art. 69 der Alg. Wet.

(298). Zie den staat achter dit hoofdstuk.

(299). Bij verzuim is art. 133 § 28 van toepassing.

Deze bepaling is niet van toepassing op *buitenlandsch* gedistilleerd, zoo lang het onverwerkt in dezelfde fusten blijft, (vz. 1863 n°. 76 art. 6 § 1).

Wanneer bij fusten van geen grootere inhoudsruimte dan van 100 liter een verschil van enkele deciliters wordt bevonden, al mocht dit verschil dan ook meer dan 1% bedragen, is het niet de bedoeling dat deswege bekeuring zal worden ingesteld, tenzij zoodanig verschil telkens en geregeld mocht terugkeeren, tot nadeel van de Administratie, en dus aan opzet tot ontduiking doen denken. (Res. 29 Juni 1863 n°. 29).

houdsruimte, of wanneer de belanghebbende geen genoeg neemt met den bij roeiing of peiling bevonden inhoud van fusten, geschiedt het bepalen van den inhoud door opneming van het gedistilleerd bij de maat of door waterijking van de fusten.

§ 3. Wanneer de bedoelde opneming bij de maat, bij uitslag uit een branderij, distilleerderij, bergplaats, grossierderij, slijterij of uit een entrepôt, of wel bij den inslag in die panden wordt gevorderd, is de belanghebbende gehouden om het noodige vaatwerk tot overstorting van het gedistilleerd te verschaffen (300).

(300). Bij weigering is art. 133 § 32 van toepassing.

Het bereiken van het doel van dit artikel — het verkrijgen van eerlijkheid in de ritsmerken — moeten de ambtenaren trachten te bevorderen, met zoo min belemmering voor den handel als mogelijk is. Tot dit einde wordt hun aanbevolen, om bij iederen brander en distillateur, van tijd tot tijd, bij gelegenheid dat zij de fabrieken bezoeken, maar steeds onverwachts, wanneer fusten moeten gevuld of geledigd worden, hetzij bij vulling of bij aftapping, de inhoudsruimte met de maat proefsgewijze op te nemen, indien namelijk de fabrikanten hen hiertoe in de gelegenheid willen stellen en daarbij eene behulpzame hand doen verleen. Wordt bij deze opnemingen bevonden, dat de ritsmerken der fusten, die moeten gevuld of die ingeslagen worden, in den regel juist zijn, dan behoeven de betrokken fabrikanten, anders dan bij merkbare verschillen tusschen de ritsmerken en de roeiing, met de formeele verificatiën bij den uitslag, bij dit artikel toegelaten. niet te worden bemoeijelijkt. Weigert echter een fabrikant om tot deze proefopnemingen mede te werken, of worden bij herhaling grootere verschillen dan de toegelaten speling op zijne fusten bevonden, hetzij in zijne fabriek, hetzij elders, dan behoort dit artikel te worden toegepast.

De controleurs stellen elkander onderling rechtstreeks in kennis met verschillen, welke in hunne contrôles bevonden worden op fusten van elders gevestigde fabrikanten, (vz. 1863 n°. 84 § 48).

STAAT van Verificatiën bij uitslag, inslag en vervoer, verleende spelings en belooopen boeten.

Verificatiën bij uitslag.	Consenten tot uitvoer	op fust	Vershil 2% of min-der over-of ondermaat. (114 § 5).	Vershil boven 2% over-of ondermaat (114 § 5).	Debiteering en crediting overveenkomm- verschil in over- of onderm., stigt de juiste hoeveel- heid bij verificatie be- vonden. (114 § 4).
Kwantiën Geleibiljetten	overmaat tot 1%, ondermaat tot 5%.	Green boete (114 § 5).	boven 1% overmaat (301)	5 × acc. van 't verschil in over- of onder- maat boven de speling van 1 en 5% (133 § 24).	

Uitslag, zonder biljet, door een brander, distillateur of handelaar: verheurt en boete 5 maal acc. min. f 100 (133 § 22).
Uitslag boven de liter, zonder biljet, door aan pelling onderworpen tappers enz. als boven, met min. f 25.— (133 § 25).

Verificatie bij inslag en vervoer. (Zijnde dezelfde bepalingen op beiden van toepassing).

Overmaten.	Consent tot uitvoer	vervoerbiljet	kwitantie	geleibiljet	verschil niet grooter dan 1%, 't document voor conform afteeken- nen (114 § 3, 116 § 2c). Bij grooter verschil de juiste hoeveelheden ver- melden.	Alleen de overmaat als ongedekt beschou- wen (116 § 2b); boete ten laste van den ver- voerder of van hem die inslaat (5 × acc.) overm. (133 § 26).	verschil boven 5% of $\frac{1}{10}$ sterkte (116 § 1, 2a)	De geheele partij als ongedekt beschou- wen (116 § 2a). Boete ten laste van den vervoerder of van hem die inslaat; 5 × acc. der geheele partij (min. f 25) en verheurt (133 § 25). Wordt de inslag gedaan door een brander, distillateur of handelaar, boete als boven doch min. f 100.— (133 § 22).

Ondermaten.	Consent tot uitvoer	vervoerbiljet	kwitantie	geleibiljet.	op fust verschil 2% of minder (116 § 2b). 2—5% 116 § 2b.	verschil op flesschen vershil op flesschen ver- schil 4—5% of minder (116 § 2b). Green boete 116 § 2c.	De geheele partij als verschil bo- ven 5% of ongedekt beschouwen. dan 1%, 't docum. voor conform afteekenen (116 § 1 § 2a). Boete als bij overm. (114 § 3). Bij grooter verschil de juiste hoe- veelheid vermelden.

Insaz, zonder biljet, door branders, distillateurs of handelaars: verheurt en boete 5 maal acc., min. f 100.— (133 § 22).
Insaz boven de liter, zonder biljet, door tappers in den ring om een branderij, als boven met min. f 25.— (133 § 23).
Vervoer, zonder biljet, boven de speling, in 't algemeen, als boven, met min. f 25.— (133 § 25).

(301). Wanneer, bij verificatie van geringe partijen, een verschil in slechts enkele maatjes wordt bevonden, al mocht dit

IX.

Peilingen.

A. In branderijen, distilleerderijen der eerste klasse en bergplaatsen.

Art. 118 § 1. De ambtenaren zijn bevoegd, mits daartoe door den ontvanger of een hooger ambtenaar gemachtigd, om het gedistilleerd in een branderij, distilleerderij der *eerste klasse* of bergplaats voorhanden, aan te peilen (303).

§ 2. Zij maken van hunne bevinding een relaas of peilbewijs op, hetwelk bij den ontvanger ingeleverd wordt, nadat de belanghebbende tot de mede teekening uitgenoodigd en hem een afschrift uitgereikt is.

§ 3. Er bestaat overtreding, indien op de hoeveelheid, welke volgens de rekening behoort aanwezig te zijn, een grooter verschil in over- of ondermaat bevonden wordt (304),

In een branderij der *eerste klasse* van de eerste soort:

a. dan van $7\frac{1}{2}\%$ wegens het uit de ruwstooksels verkregen gedistilleerd; en

b. dan van 5% wegens het saldo der laatste afsluiting en het van elders ingeslagen gedistilleerd.

wegens het geringe cijfer der geheele hoeveelheid, meer dan 1% bedragen, dan is het niet de bedoeling dat deswege bekeuring zal worden ingesteld; tenzij zoodanige verschillen, in het nadeel der Administratie, telkens en geregeld mochten terugkeeren en dus aan opzet tot ontduiking doen denken. (Res. 29 Juni 1863 n°. 29).

De spelingen moeten berekend worden over de *geheele* hoeveelheid van alle sterkten tezamen, in het document vermeld. (Res. 9 Octb. 1863 n°. 31. (R en A).

In geval evenwel verschillende partijen op *fust* en op *flesschen* in één vervoerbiljet of consent tot uitvoer begrepen zijn, kan voor de toepassing van art 114 § 5, in verband met art. 133 § 24, de hoeveelheid gedistilleerd niet anders beschouwd worden dan als uit *twee* partijen te bestaan, n. l. uit gedistilleerd op *fust* en uit gedistilleerd op *flesschen*. (Res. 13 Novb. 1863 n°. 13 acc.)

(302). Op de spelingen volgens art. 116 § 2 is de vorige noot in zijn geheel van toepassing.

(303). De peiling wordt toegepast op onverwachte tijdstippen en dus niet altijd juist in Januari. Een tusschentijdsche peiling nu en dan is zeer doelmatig.

Waarvoor dient de peiling?

Achter deze wet zijn verschillende voorbeelden van berekening bij peilingen opgenomen.

Zie, omtrent peiling bij neeringdoenden in *veraccijnsd* gedistilleerd afdeling B van dit hoofdstuk.

(304). Op die overtreding is de straf van art. 133 § 29 van toepassing.

In de overige branderijen:

a. dan van 10% wegens het uit de ruwstooksels verkregen gedistilleerd; en

b. dan van 5% wegens het saldo der laatste afsluiting en het van elders ingeslagen gedistilleerd (305).

In een distilleerderij der eerste klasse: dan van 5%.

In een bergplaats: dan van 3%.

§ 4. De voormelde spelingen worden berekend over het *debet* der rekening sedert de laatste peiling. Voor zoo veel de loopende aangifte tot stoken van een brander betreft, wordt dit *debet* niet verder genomen dan voor de ruwstooksels, welke op het tijdstip der peiling zijn afgeloopen.

Art. 119 § 1. De credietgenietende is gehouden om den ambtenaren, op hunne aanvraag, al het gedistilleerd, in zijne branderij, distilleerderij der *eerste klasse* of bergplaats en de daartoe behoorende panden, voorhanden, aan te wijzen (306).

§ 2. De brander of distillateur, die aanspraak heeft op kortingen ingevolge art. 104, is mede gehouden om den ambtenaren, bij den aanvang der peiling, afzonderlijke aanwijzing te doen van den onbewerkten moutwijn, waarop de korting, overeenkomstig § 4 van dat artikel, eerst bij een volgende peiling behoort in aanmerking te komen. Die moutwijn wordt in 't peilbewijs afzonderlijk vermeld. Bij gebreke van deze aanwijzing wordt de aanspraak op korting voor de volle aanwezige hoeveelheid gedistilleerd verloren, zonder dat daarop bij een volgende peiling kan worden teruggekomen (307).

Art. 120. § 1. Het is verboden om het gedistilleerd, in een *branderij* en de daartoe behoorende panden voorhanden, in grondvaten, bakken, leggers of fusten te laten trekken op houtskolen of andere zuiveringsmiddelen, of met suiker of andere zelfstandigheden te vermengen, waardoor het opnemen van de juiste hoeveelheid of het bepalen van de sterkte met den vochtweger wordt verhinderd (308).

De Minister kan hier op uitzondering toelaten.

§ 2. Wanneer in een *distilleerderij* of *bergplaats* likeur of ander vermengd gedistilleerd voorhanden is, waarvan de sterkte

(305). Voor het gesplitst aanteekenen van de bij peiling opgenomen hoeveelheid wordt het register n°. 14^a acc. gebezigd, (vz. 1863 n°. 84 § 49).

(306). Bij weigering of verzuim wordt hij gestraft volgens art. 133 § 32.

Wat kan er overigens het gevolg van zijn, wanneer hij verzuimt een of andere partij aan te wijzen?

(307). Dit is de eenige straf. Overigens geen boete.

Bij uitslag wordt op 't vervoerbiljet n°. 9^b acc. vermeld of het recht op korting ongeschonden is gebleven en of er moutwijn is ingeslagen.

(308). Overtreding wordt gestraft volgens art. 133 § 32.

door den vochtweger niet kan worden opgenomen, is de belanghebbende gehouden om, bij de peiling, de sterkte van iedere soort dier dranken op te geven. Bij gebreke om hieraan te voldoen, of wanneer de ambtenaren geen genoegen met de opgave nemen, bepalen zij alleen de hoeveelheid en nemen zij proeven om te worden onderzocht, overeenkomstig de bij art 3, § 1^c, bedoelde voorschriften. De kosten van dit onderzoek komen ten laste des belanghebbenden, indien hij geene opgave van de sterkte heeft gedaan of een grooter verschil dan van $\frac{1}{25}$ met die opgave bevonden wordt.

§ 3. De *distillateur*, die gedistilleerd in zijne distilleerderij der *eerste klasse* en de daartoe behoorende panden op houtskolen of zuiveringsmiddelen laat trekken, is gehouden de daartoe gebruikt wordende grondvaten, bakken, leggers of fusten bij de peiling tot boven de kolen of zuiveringsmiddelen te vullen en het gedistilleerd vervolgens, door overpompeling of overtapping, ten genoegen der ambtenaren, zoodanig dooreen te mengen, dat het zooveel mogelijk een gelijke sterkte verkrijge. In dit geval wordt het gedistilleerd, in zulk een grondvat, bak, legger of fust voorhanden, door de ambtenaren opgenomen tegen een hoeveelheid, gelijkstaande aan de geheele gevulde inhoudsruimte, zonder daarvan iets af te trekken voor de ruimte, die door de kolen of andere zuiveringsmiddelen ingenomen is, en berekend naar de sterkte van een gedeelte afgetapt gedistilleerd.

§ 4. Wanneer echter, bij de in § 3 voorgeschreven wijze van opneming, de uitkomst der peiling een over- of ondermaat aanwijst, wordt de hoeveelheid gedistilleerd in de voormelde grondvaten, bakken, leggers of fusten bevonden, bij overmaat met *hoogstens* 5% verminderd en bij ondermaat met *hoogstens* 5% vermeerderd (309).

§ 5. De distillateur, die zich met de wijze van opneming volgens §§ 3 en 4 bezwaard acht, kan het in de houtskolen of andere zuiveringsmiddelen getrokken gedistilleerd, ter bepaling van de juiste hoeveelheid en sterkte, in tegenwoordigheid der ambtenaren daaruit afstoken, mits dit dadelijk na de opneming van het overige voorhanden gedistilleerd geschiede en zonder tusschenpoozen worde voortgezet.

De ambtenaren zijn bevoegd om, wanneer een distillateur niet voldoet aan de voorschriften van §§ 3 of 5, het gedistilleerd, in de met houtskolen of andere zuiveringsmiddelen gevulde grondvaten, bakken, leggers of fusten voorhanden, bij de peiling of in het geheel niet in aanmerking te nemen, of daarin te

(309). Deze vermeerdering of vermindering wordt dus alleen toegepast, voor zoo veel dit, blijkens de uitkomst der peiling, noodig is.

begrijpen tegen een hoeveelheid, gelijk staande aan de volle met kolen of andere zelfstandigheden gevulde inhoudsruimte der grondvaten, enz., berekend naar de sterkte van een gedeelte afgetapt gedistilleerd, zonder dat de distillateur uit dien hoofde tegen de uitkomst der peiling in verzet kan komen.

Art. 121 § 1. Het gedistilleerd, hetzij binnen- of buitenlandsch, dat voor huiselijk gebruik voorhanden is in woningen of andere gebouwen, welke met een branderij, distilleerderij der *eerste klasse* of bergplaats en de daartoe behoorende panden gemeenschap hebben en waarin geene neering in veraccijnsd gedistilleerd wordt uitgeoefend (310), moet zijn gedekt door een behoorlijke accijns-kwitantie of een geleibiljet, beiden niet ouder dan *één maand* na de afgifte, welke tijd echter, mits vóór zijn afloop, door den ontvanger kan worden verlengd (311).

§ 2. Bij de visitatie van voormelde woningen en gebouwen teekenen de ambtenaren, op de hun tot dekking van den voorraad vertoond wordende documenten, de bevonden hoeveelheid gedistilleerd aan. De documenten blijven alsdan slechts voor die hoeveelheid geldig.

B. In de distilleerderijen der tweede klasse, grossierderijen, slijterijen, tapperijen, enz.

Art. 122 §§ 1, 2 en 3 (312).

Art. 123 § 1. Daár, waar zich één of meer branderijen bevinden, kan bij K.B. een zekeren omtrek worden aangewezen (313), binnen welchen de distilleerderijen der tweede klasse, de grossierderijen en andere gebouwen, waarin een neering in veraccijnsd gedistilleerd wordt uitgeoefend, met de daartoe behoorende panden, op den voet van art. 124, 125 en 126 aan de peiling en visitatie kunnen worden onderworpen.

§ 2. (314).

§ 3. De neeringdoende, die de voormelde panden in gebruik heeft, is gehouden om, binnen *acht dagen* na de hem gedane uitnoodiging, tegen bewijs, een ondertekende opgave bij den ontvanger in te leveren van de bij hem in gebruik zijnde panden, met aanwijzing van hunne ligging, benevens van de kadastrale sectie en nummer (315).

(310). Wordt er zoodanige neering uitgeoefend, dan zijn art. 122, 124 en 125 er op van toepassing.

(311). Wanneer dit gedistilleerd niet gedekt is door een bewijs van wetigen inslag, is de straf van art. 133 § 31 van toepassing.

(312). Zie aant. 17.

(313). Zie het besluit verz. 1863 n°. 83.

(314). Zie aant. 17.

(315). Bij verzuim is art. 133 § 30 van toepassing.

De bepalingen van art. 123 §§ 2—4 zijn ook van toepassing op de

§ 4. Vóór het in gebruik nemen van andere panden dan de reeds opgegevene, moet daarvan een gelijke opgave gedaan worden (315).

Art. 124 § 1. Geen gedistilleerd, hetzij binnen- of buitenlandsch, mag in de voormelde panden voorhanden zijn, dan gedekt door behoorlijke accijns-kwitantiën, geleibiljetten of het laatste peilbewijs (316).

§ 2. Tot het dekken van den voorraad zijn niet geldig:

a. kwitantiën, geleibiljetten en peilbewijzen, vallende onder § 1 van art. 115 (317), of die ouder zijn dan *één maand* na de afgifte, welke tijd echter, mits vóór zijn afloop, door den ontvanger kan worden verlengd;

b. kwitantiën en geleibiljetten, waarop de inslag is of moest zijn geschied, vroeger dan de laatste peiling.

Art. 125 § 1. De ambtenaren zijn bevoegd om het gedistilleerd, in de bij art. 124 § 1 bedoelde winkels, kelders en panden voorhanden, aan te peilen.

§ 2. Op aanvraag van de ambtenaren moet de belanghebbende al het voorhanden gedistilleerd aanwijzen en de vereischte documenten tot dekking vertoonen (318).

§ 3. Wanneer in een distilleerderij der *tweede klasse*, of in een ander der voormelde lokalen, likeur of ander vermengd gedistilleerd voorhanden is, waarvan de sterkte door den vochtweger niet kan worden opgenomen, en die drank is bereid uit ingeslagen gewoon gedistilleerd, of, wanneer een distillateur gedistilleerd op houtskolen of andere zuiveringsmiddelen laat trekken, zijn de bepalingen van art. 120 §§ 2—6, ook op de hier bedoelde peilingen van toepassing.

§ 4. De ambtenaren maken van hunne bevinding een relaas of peilbewijs op, dat aan den belanghebbende wordt uitgereikt.

panden van neeringdoenden op de 1e en 2e linie, voor zoover die panden niet vallen onder art. 186 Alg. Wet, (vz. 1865 n°. 59 art. 10).

(316). Bij bevinding van ongedekt gedistilleerd wordt art. 133 § 31 toegepast. Een vervoerbiljet kan, zolang de termijn van *vier dagen*, bedoeld bij art. 92, nog niet verstreken is, ook tot dekking van den voorraad dienen. Het gedistilleerd dat door zoodanig geldig vervoerbiljet wordt gedekt, wordt niet in het peilbewijs begrepen, maar afzonderlijk aan den voet van dat bewijs vermeld, aldus:

„Behalve het gedistilleerd in dit peilbewijs vermeld, is voorhanden bevonden . . . liter jencver ad . . . pet., gedekt door vervoerbiljet van het kantoor. den n^o.”
 „De ambtenaren”

(Vz. 1867 n°. 60).

(317). Dit zijn de documenten die niet zijn afgeteekend in de gevallen, waarin dit is voorgeschreven.

(318). Bij nalatigheid wordt hij gestraft volgens art. 133 § 32.

De documenten, tot dekking van den voorraad vertoond, worden ingetrokken.

§ 5. Een overmaat van 1% of minder op de hoeveelheid, welke door behoorlijke bewijzen is gedekt, wordt niet in aanmerking genomen (319).

Art. 126 § 1. Binnen den bij K. B. aangewezen omtrek van branderijen mag, in de woningen of andere panden, niet in gebruik bij neeringdoenden in gedistilleerd, geen gedistilleerd, hetzij binnen- of buitenlandsch, voorhanden zijn in een grootere dan de hierna vermelde hoeveelheid voor huiselijk gebruik, tenzij gedekt door een accijns-kwitantie of een geleibiljet, op denzelfden voet als bij art. 121 is bepaald (320).

§ 2. De hoeveelheid, die voor huiselijk gebruik ongedekt mag voorhanden zijn, wordt voor iedere woning bepaald op 3 liter gedistilleerd per ziel of lid des huizes van 18 jaar of daarboven (321).

§ 3. In de hier bedoelde woningen mag echter geene visitatie geschieden dan met inachtneming van de bepalingen van art. 181 en 183 der Alg. wet.

X.

Algemeene bepalingen.

Art. 127. In de hierna vermelde branderijen en distilleerderijen moeten steeds voorhanden zijn en den ambtenaren, wanneer zij dit verlangen, ten gebuik verschaft worden, de volgende werktuigen, gereedschappen en andere voorwerpen (322).

a. in alle branderijen en in de distilleerderijen der *eerste klasse*: een inhoudsmaat van 20 liter en een van *één* liter;

b. in dezelfde branderijen en distilleerderijen: een lichtgevende lantaarn;

c. in de branderijen der *eerste* en *tweede soort*: een bruikbaar weegtoestel, alsmede een stel gewichten, zoodanig samengesteld, dat elk wicht, van 1 tot 100 klg., in volle kilogrammen er mede kan worden gewogen;

(319). Ondermaat, hoe groot ook, wordt natuurlijk nimmer in aanmerking genomen. Bij grooter overmaat dan van 1% wordt art. 133 § 31 toegepast.

(320). Bij bevinding van ongedekt gedistilleerd, boven de vrijgestelde hoeveelheid, is art. 133 § 31 van toepassing.

Men moet dit art. niet verwarren met art. 177 der Alg. Wet.

De bij art. 126 omschreven bepalingen zijn van toepassing in den omtrek van branderijen, doch die van art. 177 Alg. Wet, op het onvrije territorium. Zie hierover het arrest verz. 1866 n°. 142.

(321). Het gedistilleerd bevonden zonder wettig bewijs van buitenlandsche herkomst wordt beschouwd als te zijn binnenlandsch gedistilleerd, (vz. 1863 n°. 76 art. 6 § 3).

(322). Wanneer hieraan niet voldaan wordt, is art. 133 § 32 van toepassing.

d. in de branderijen der *tweede soort*: een hectoliter of mud, of een halve hectoliter of halve mud, en onderdeelen, tot het meten van aardappelen.

Art. 128 § 1. Het is verboden om meelbeslag of een andere voor de wijngisting geschikte grondstof te bereiden, of beslagen, bereide, gistende of uitgegiste grondstoffen of gistnat, geschikt om door distillatie een geestrijk vocht op te leveren, voorhanden te hebben of afstoken in een distilleerderij, in gebouwen waarin zich werktuigen bevinden, geschikt om een branderij of distilleerderij uit te maken of daar te stellen, en in de panden, welke er toe behooren of er mede gemeenschap hebben.

§ 2. Hiervan zijn echter uitgezonderd: wijn, behalve moeren, en voorts bessenwijn, bier, appel-, peeren- en meédrank, op fust, kruiken of flesschen, voor het uitoefenen eener neering of voor huiselijk gebruik, voorhanden in woningen of andere panden, mits die niet tot een distilleerderij behooren, maar alleen daarmede gemeenschap hebben.

Art. 129 § 1. De ambtenaren zijn bevoegd om, bij alle visitatiën, de afmetingen der werktuigen, alsmede de daarin aanwezige hoeveelheid grondstof of gedistilleerd op te nemen, en voorts om, tot het bewerkstelligen van een onderzoek, proeven te nemen, zoowel van voorhanden, in bewerking zijnde of afgestookt wordende grondstoffen, als van zelfstandigheden die zij voor grondstoffen houden, of van ruwnat, enkelnat of ander gedistilleerd. Zij geven den belanghebbende een bewijs af van de proeven, die zij verlangen mede te nemen (323).

§ 2. Insgelijks zijn de belanghebbenden bevoegd om, bij verschil over de soort der bedoelde grondstoffen of zelfstandigheden, het nemen van proeven, alsmede om bij alle opnemingen of verificatiën van gedistilleerd, die in hunne panden, of bij den uitslag, gedurende het vervoer of bij den inslag geschieden, overeenkomstig de artt. 150—152 der Alg. Wet, een herverificatie te vragen, mits zij hun verlangen daartoe, dadelijk na de opneming of verificatie, den ambtenaren te kennen geven.

§ 3. Wanneer het nemen van proeven van gedistilleerd of

(323). Nopens de hoeveelheden voor elke proef te nemen en haar onderzoek, wordt verwezen naar het K.B. verz. 1863 n°. 78, opgenomen in de vijfde afdeling.

Bij het verzegelen der flesschen behooren de cachetten niet op de kurken te worden gezet, maar moet een stuk linnen, over de kurk om den hals der flesch met bindgaren worden vastgebonden, terwijl de twee einden van dat bindgaren door een stuk stevig papier geregen en daarop met het cachet of de cachetten bevestigd moeten worden, — op dat papier wordt dan tevens het stuk of 't document vermeld, waartoe de proef behoort; welke vermelding door ambtenaren en belanghebbende wordt ondertekend. (vz. 1863 n°. 84 § 52).

van andere vloeistoffen, ten gevolge der bij § 2 verleende bevoegdheid, moet geschieden, is de belanghebbende verplicht daartoe flesschen te leveren, geschikt om de hoeveelheid vloeistof te kunnen bevatten, welke de ambtenaren voor de proeven noodig achten (324).

§ 4. Wanneer het nemen van proeven in verband staat met een bekeuring, worden zij in dubbel genomen en dadelijk verzegeld, met uitnoodiging aan den belanghebbende om zijn cachet naast dat der ambtenaren te plaatsen, of het papier, waarop het cachet wordt gesteld, door zijne handteekening te waarmerken.

§ 5. Bij een herverificatie van de sterkte van gedistilleerd, zijn de deskundigen niet gehouden, om uitsluitend van de bij § 1 van art. 3 bedoelde werktuigen en tafels gebruik te maken.

Art. 130. § 1. De eerste meting of waterijking van nieuwe of veranderde werktuigen, in een branderij of distilleerderij, geschiedt buiten kosten des belanghebbenden, doch, wanneer bij het in gebruik nemen eener bestaande branderij of distilleerderij een hermeting door hem verlangd wordt, komen de kosten voor zijne rekening.

§ 2. De kosten eener hermeting of tweede waterijking, of eener nieuwe meting of waterijking, welke door den belanghebbende volgens art. 49, §§ 3 en 5, verlangd wordt, komen voor zijne rekening, indien geen of een geringer verschil dan van *een ten honderd* met de eerste of vorige opneming bevonden wordt.

§ 3. De verzegeling, volgens art. 52, geschiedt buiten kosten van den brander of distillateur.

Art. 131. Wanneer een brander, distillateur, handelaar of ander belanghebbende moet uitgenoodigd worden om bij eenige verrichting der ambtenaren tegenwoordig te zijn, of hem eenige aanzegging, uitnoodiging of uitreiking moet worden gedaan, kan dat, bij zijne afwezigheid, geschieden aan zijnen gemachtigde of zijnen meesterknecht, of in het algemeen aan dengene, die namens of van wege den belanghebbende tegenwoordig is.

Art. 132. Overal waar in de tegenwoordige wet, zonder eene bepaalde onderscheiding, de volgende algemeene aanwijzingen of uitdrukkingen voorkomen, worden daarmede bedoeld:

a. door de Administratie, door den Provinciaal Inspecteur, door den controleur of door een hooger ambtenaar: die der directe belastingen, in- en uitgaande rechten en accijnzen, of de ambtenaren, die later in hunne plaats, onder anderen ambts-titel, met gelijksoortige ambtsverrichtingen belast mochten worden;

b. door den ontvanger: die van den accijns op het gedistilleerd, onder wiens kantoor de betrekkelijke branderij, distilleerderij, bergplaats of andere panden gelegen zijn;

324). Bij weigering of verzuim wordt art. 133 § 32 toegepast.

c. door de ambtenaren of kommiezen: die, welke volgens de Algemeene Wet tot het verrichten van visitatiën of verificatiën bevoegd zijn;

d. door den handelaar: die in gedistilleerd in het groot, bedoeld bij § 2 van art. 83;

e. door bergplaats: die tot opslag van gedistilleerd, onder genot van doorlopend crediet voor den accijns, bedoeld bij art. 15;

f. door gedistilleerd: binnenlandsch gedistilleerd.

g. door *percenten*: de percenten alcohol, bedoeld bij art. 3, § 1b.

XI.

Boeten en straffen.

Art. 133. De hierna vermeldé overtredingen worden gestraft als volgt:

§ 1. Het niet inleveren of het valsch of onvolledig invullen van de aangifte, voorgeschreven bij art. 13 en bij de §§ 1 of 2 van art. 15, wegens een branderij, distilleerderij of bergplaats, die bij het in werking komen der tegenwoordige wet bestaat of later opgericht of veranderd wordt, en waarvan het bestaan, uit vroegere aangiften, bij de Administratie bekend is, met een boete, ten laste van den brander, distillateur of handelaar, van:

a. *f* 400, bij het niet inleveren van de aangifte of het verzwijgen van werktuigen, waarvan uit hun aard en bestemming gebruik kan worden gemaakt tot ontduiking van den accijns, behoudens het bepaalde bij lett. *b*;

b. *f* 400 tot *f* 1000, bij het niet opgeven van het bestaan of van het daarstellen in eene branderij, distilleerderij of bergplaats, van gemeenschap met andere panden, of bij het niet opgeven van het bestaan of van het aanbrengen van pijpen of buizen, als bedoeld bij art. 12;

c. *f* 25, bij andere afwijkingen met betrekking tot de bedoelde aangifte.

Het *maximum* der boete volgens lett. *b* wordt steeds toegepast, indien bewezen is dat de geheime of niet opgegeven gemeenschap, pijp of buis heeft gediend, of klaarblijkelijk is bestemd, tot het ongeoorloofd wegvoeren van gedistilleerd of het aanvoeren van grondstof.

In de gevallen, voorzien bij deze en de volgende paragraaph, worden, met afwijking in zoo ver van art. 227 der Alg. Wet, steeds de straffen toegepast, welke bij de tegenwoordige wet bepaald zijn.

§ 2. Het bezit van een bij de Administratie niet bekende branderij of distilleerderij, of van werktuigen, geschikt om een branderij of distilleerderij uit te maken of daar te stellen,

zonder dat daarvan, overeenkomstig art. 13 of § 1 van art. 14, aangifte is gedaan, met een boete, ten laste des bezitters, van *f* 400 tot *f* 1000, en verbeurte der werktuigen.

Het *maximum* der boete wordt steeds toegepast, indien be-
wezen is dat van de werktuigen gebruik is gemaakt tot ont-
duiking van den accijns.

§ 3. Het niet plaatsen van opschriften, of het niet herstellen van een peilstok, binnen de daarvoor bepaalde termijnen, overeenkomstig de artt. 16, 18, 35 of § 4 van art. 51, met een boete, ten laste van den brander, distillateur of handelaar, van *f* 10.—

Deze boete wordt verbeurd voor iedere week gedurende welke de overtreding, na de voormelde termijnen, mocht voortduren.

§ 4. Het aanwezig zijn van meel buiten de daarvoor opgegeven bergplaatsen, in strijd met art. 19 of § 3, lett. *a*, van art. 31, of het aanwezig zijn van andere soorten van meel, dan die welke tot inslag zijn aangegeven, met een boete, ten laste des branders, van *f* 1.— per kilogr. meel en verbeurte van het meel (325).

§ 5. In- of uitslag van meel, niet gedekt door een behoorlijk biljet, overeenkomstig de artt. 20 tot en met 23, of in strijd met § 3, lett. *b*, van art. 31, met een boete ten laste des branders, van *f* 1.— voor ieder klgr. meel, doch in geen geval minder dan *f* 100.—, en verbeurte van het meel (326).

De boete wordt verdubbeld, indien de overtreding geschiedt tus-
schen zonsonder- en zonsopgang, of binnen *een jaar* wordt herhaald, met dien verstande nogtans, dat, wanneer deze beide gevallen zich te zamen voordoen, de boete slechts éénmaal verdubbeld wordt.

§ 6. Het niet behoorlijk opgeven van de onderdeelen *a* tot en met *d* eener aangifte tot in- of uitslag van meel, voorgeschreven bij de artt. 20 en 22, met een boete, ten laste des branders, van *f* 50.—

§ 7. Het bestaan van over- of onderwicht op een partij meel, die in- of uitgeslagen wordt, bij opnemingen overeen-
komstig art. 24, met een boete, ten laste des branders, van *f* 1.— voor ieder klgr. verschil boven de toegelaten speling.

§ 8. Het niet behoorlijk afwegen van de zakken meel, overeen-
komstig art. 25, met een boete, ten laste des branders, van *f* 50.—

§ 9. Het aanwezig zijn van meel op een vaar- of voertuig, in zakken, waarvoor, overeenkomstig art. 26, geene geldige bil-
jetten tot inslag kunnen worden vertoond, of in fusten, manden of andere voorwerpen gepakt, met een boete, ten laste van dengene die het meel vervoert of door zijne werklieden of

(325). En de zakken, (zie art. 134).

(326). En de zakken, (zie art. 134).

bedienden doet vervoeren, van *f* 1.— voor ieder klgr. meel, doch in geen geval minder dan *f* 100.—, en verbeurte van het meel (327).

§ 10. Het bestaan van over- of onderwicht, bij opnemingen van het meel overeenkomstig art. 29, met een boete, ten laste des branders, van *f* 1.— voor ieder klgr. verschil boven de toegelaten speling.

§ 11. Het aanwezig zijn van meel, vermengd met zand, aarde of andere zelfstandigheden, in strijd met art. 30, met een boete, ten laste des branders, van *f* 100.—, en verbeurte van het vermengde meel (328).

§ 12. Het aanwezig zijn van een handmolen of ander werktuig, geschikt tot het malen of breken van granen, in strijd met art. 33, met een boete, ten laste des branders, van *f* 400.—, en verbeurte van den handmolen of ander werktuig.

§ 13. Het hebben van geheime of verborgen openingen, pijpen of buizen, aan bij de Administratie bekende versnellingskuipen, ruwketels, samengestelde werktuigen voor het ruwstoken, distilleerketels of slangen, in strijd met § 1, lett. *b*, van art. 40, § 3 van art. 41, § 1 van art. 44, § 1 van art. 47, § 2 van art. 48, of § 1 van art. 54, met een boete ten laste van den brander of distillateur, van *f* 400.— tot *f* 1000.—.

De voorlaatste zinsnedé van § 1 van dit art. is op deze boete toepasselijk.

§ 14. Het aanwenden van middelen van misleiding bij het waterijken van werktuigen, het vervalschen, verminken of onleesbaar maken van merkteekenen van een peilstok, het vermeerderen der hoeveelheid te verbruiken grondstof, of het vergrooten der inhoudsruimte van werktuigen, in strijd met § 4 van art. 36, de §§ 4 en 5 van art. 50, of § 3 van art. 51, met een boete, ten laste van den brander of distillateur, van *f* 400.—.

§ 15. Het daarstellen, bijplaatsen, af- of uitbreken, wegvooeren, veranderen of herstellen van werktuigen, pijpen of buizen zonder dat daartoe, overeenkomstig art. 51, aangifte gedaan en machtiging verkregen is, behoudens in de gevallen, voorzien bij de §§ 1 en 13 van dit artikel, met een boete, ten laste van den brander of distillateur, van:

a. *f* 400.—, indien dat invloed heeft kunnen uitoefenen op den aanslag of op den tijd voor het ruwstoken toegestaan, of indien van de werktuigen, uit hun aard en bestemming, gebruik kan worden gemaakt tot ontduiking van den accijns; en

b. *f* 25.—, indien dit niet het geval is.

(327). En de zakken, (zie art. 134).

(328). En de zakken, (zie art. 134).

§ 16. Het bereiden van meelbeslag of eener andere voor de wijngisting geschikte grondstof, het aanwezig zijn van beslagen, bereide, gistende of uitgegiste grondstof of gistnat, geschikt om door distillatie een geestrijk vocht op te leveren, of het afstoken daarvan, voor zoo veel dit een en ander geschiedt in de werktuigen eener branderij, daartoe bij een loopende aangifte tot stoken aangegeven, doch buiten de opgegeven of bepaalde tijdstippen, of in strijd met de bepalingen van de § 3 van art. 38, lett. *b* van art. 39, § 1 lett. *d*, van art. 40, de §§ 1, 2 en 5 van art. 43, § 1 van art. 45, de §§ 1, 2 en 4 van art. 46, § 3 van art. 61, § 5 van art. 65, of art. 79, met een boete, en laste des branders, van:

a. f 400.—, indien de werkzaamheden met meer dan één uur zijn vervroegd, of de toegestane tijd met meer dan één uur is overschreden; en

b. f 10.— tot *f* 50.—, bij een geringere afwijking.

§ 17. Het verrichten van andere dan de bij § 16 van dit artikel bedoelde werkzaamheden, met afwijking van een aangifte tot stoken, of in strijd met de bepalingen van de §§ 2 en 3 van art. 36, lett. *c* van art. 39, § 1, lett. *e*, *f* of *g*, van art. 40, § 3 van art. 46, de §§ 2 en 4 van art. 61, §§ 2 tot en met 4 van art. 62, § 5 van art. 65, § 2 van art. 72, de §§ 3 en 4 van art. 78, of art. 79, met een boete, ten laste des branders, van *f* 10.— tot *f* 100.—.

§ 18. Het aanwezig zijn van meer gistnat in de gistbakken, dan daarin, overeenkomstig § 2 van art. 38, mag voorhanden wezen, met een boete, ten laste des branders, van *f* 10.— voor iederen hectoliter verschil.

§ 19. Het te laag aangeven van den trek, blijkens de uitkomst eener afstoking, volgens § 4 van art. 68, of § 4 van art. 80, met een boete, ten laste des branders, van vijf maal het bedrag van den accijns van een hoeveelheid gedistilleerd, gelijkstaande met de verkregen gemiddelde overmaat, berekend over de ruwstooksels van twaalf dagen, in dezelfde verhouding als de verhooging van den trek, ingevolge § 3 van art. 68 of § 3 van art. 80, plaats heeft; terwijl, voor deze berekening, de werkzaamheden van iederen dag gelijk genomen worden aan die, welke op den dag der afstoking, volgens de aangifte, moeten verricht worden (329).

De boete wordt verdubbeld, indien de overtreding binnen een jaar wordt herhaald.

§ 20. Het bereiden van meelbeslag of van een andere voor de wijngisting geschikte grondstof, het aanwezig zijn van beslagen (329). Zie de toepassing dezer boete op het voorbeeld van berekening der uitkomst eener afstoking, achter deze wet.

gen, bereide, gistende of uitgegiste grondstof of gistnat, geschikt om door distillatie een geestrijk vocht op te leveren, of het afstoken daarvan, niet vallende onder § 16 van dit artikel, en alzoo in strijd met § 1 van art. 38, lett. *a* van art. 39, § 1, lett. *c* van art. 40, of de artt. 69, 79 of 128:

a. met een boete van *f* 50, voor elken hectoliter inhoudsruimte der onwettig gebezigde werktuigen, fusten of andere vaten, waarin de voormelde grondstof zich bevindt of bewerkt wordt, doch in geen geval minder dan *f* 1000. —

b. bovendien met een boete van *vijf maal* het bedrag van den accijns van al het voorhanden gedistilleerd, of, wanneer in de panden, waarin de overtreding is gepleegd, of die daarmede gemeenschap hebben, doorlopend crediet wordt genoten, van al hetgeen meer voorhanden is dan volgens de rekening mag aanwezig zijn, zonder dat in dit geval eenige speling, in overmaat, daarop wordt toegestaan: en

c. verbeurte van het evenbedoelde gedistilleerd (330).

De voormelde boeten komen ten laste van den brander of distillateur, of van dengene in wiens bezit of gebruik zich de panden bevinden, waarin de overtreding plaats heeft.

§ 21. Het aanwezig zijn van grondstoffen, in strijd met art. 70 of art. 79, met een boete, ten laste des branders, van *f* 400.— en verbeurte van de verboden grondstoffen (331).

§ 22. Uitslag van gedistilleerd, uit de panden of van de erven, vermeld in § 2 van art. 111, of inslag aldaar, *niet* gedekt door document, of waarvoor een document wordt vertoond, dat daartoe, ingevolge de §§ 1 of 2 van art. 115, of de §§ 1 of 2 lett. *a* van art. 116, niet geldig is, met een boete, ten laste van den brander, distillateur of handelaar, uit wiens panden de uitslag geschiedt, of van dengene die den inslag bewerkstelligt, van *vijf maal* het bedrag van den accijns van het onwettig uit- of ingeslagen gedistilleerd, doch in geen geval minder dan *f* 100.—, en verbeurte van dat gedistilleerd (332).

De laatste zinsnede van § 5 van dit artikel is op deze boete toepasselijk.

§ 23. Uitslag van gedistilleerd, in een grootere hoeveelheid dan van *één* liter, uit de panden, vermeld in § 3 van art. 111, wanneer die zijn gelegen binnen den, krachtens art. 123, aangegeven omtrek van branderijen, of inslag in die panden, *niet* gedekt door document, of waarvoor een document wordt vertoond, dat daartoe, ingevolge de §§ 1 of 2 van art. 115, of de §§ 1 of 2, lett. *a*, van art. 116, niet geldig is, — behoudens de

(330). Met de fusten of andere voorwerpen, (zie art. 134).

(331). Met de noodige fusten of andere voorwerpen, (zie art. 134).

(332). Met de fusten of andere voorwerpen, (zie art. 134).

uitzondering van § 4 van art. 111, — met een boete, ten laste van dengene, uit wiens panden de uitslag geschiedt of die den inslag bewerkstelligt, van *vijf maal* het bedrag van den accijns van het onwettig uit- of ingeslagen gedistilleerd, doch in geen geval minder dan *f* 25.— en verbeurte van dat gedistilleerd (333).

§ 24. Het bestaan van over- of ondermaat bij uitslag van gedistilleerd, overeenkomstig § 5 van art. 114, met eene boete, ten laste van dengene, uit wiens panden de uitslag geschiedt, van *vijf maal* het bedrag van den accijns wegens het verschil boven de toegelaten speling.

§ 25. Uitslag of inslag, niet vallende onder § 22 of § 23 van dit artikel, in een grootere hoeveelheid dan van *één liter*, en vervoer van gedistilleerd in grootere hoeveelheden dan bij art. 111 § 3 litt. *a* en *b* zijn opgegeven, niet gedekt door document, of waarvoor een document wordt vertoond, dat daartoe, ingevolge de §§ 1 of 2 van art. 115, of de §§ 1 of 2, lett. *a*, van art. 116, niet geldig is, en mitsdien in strijd met § 3 van art. 111, — behoudens de uitzondering van § 4 van dat artikel, — met een boete, ten laste des vervoerders, van *vijf maal* het bedrag van den accijns van het onwettig vervoerde, uit- of ingeslagen gedistilleerd, doch in geen geval minder dan *vijf en twintig gulden*, en verbeurte van dat gedistilleerd (334).

§ 26. Vervoer of inslag van gedistilleerd, *niet ten volle* gedekt door het daarbij aanwezige document, of het bestaan van ondermaat, bij vervoer op consent tot uitvoer, in de gevallen, voorzien bij art. 116, § 2, lett. *b*, met een boete, ten laste des vervoerders, of van dengene die den inslag bewerkstelligt, van *vijf maal* het bedrag van den accijns wegens de overmaat of de ondermaat.

§ 27. Het niet aanwezig zijn in of op het daartoe opgegeven vaar- of voertuig, of het niet vertoonen van gedistilleerd, in de gevallen, voorzien bij § 3 van art. 115, met een boete, ten laste des vervoerders, van *vijf maal* het bedrag van den accijns wegens het in de betreffende documenten vermelde gedistilleerd.

Hij, die gedistilleerd vervoert, in zijn bezit of onder zijn beheer heeft en, nadat de ambtenaren van hun voornemen tot visitatie hebben doen blijken, dit uitstort of de voorwerpen, waarin de vloeistof is bevat, opzettelijk derwijze opent of beschadigt, dat het gedistilleerd geheel of gedeeltelijk wegvloeit en hierdoor dus de juiste opneming van hoeveelheid en sterkte verhindert, is strafbaar met het *maximum* der boete van art. 324 Alg. wet, onverminderd de straffen uit anderen hoofde van toepassing, (wet van 1865 n° 59 art. 11).

(333). Met de fusten of andere voorwerpen, (zie art. 134).

(334). Met de fusten of andere voorwerpen, (zie art. 134).

Vergelijk voorts art. 111 § 3 en de aantekeningen daarop.

§ 28. Het niet behoorlijk gemerkt zijn van fusten, waarin gedistilleerd wordt uitgeslagen, overeenkomstig § 1 van art. 117, met een boete, ten laste van den brander, distillateur, handelaar of entrepôsitaris, van *f* 10.— voor ieder fust.

§ 29. Het bestaan van over- of ondermaat van gedistilleerd, bij peilingen, overeenkomstig §§ 3 en 4 van art. 118, met een boete, ten laste van den brander, distillateur of handelaar, van:

a. *vijfmaal* het bedrag van den accijns wegens de *overmaat* boven de toegelaten speligen;

b. *een maal* het bedrag van den accijns wegens de *ondermaat* boven de toegelaten speligen.

§ 30. Het niet inleveren, of het valsch of onvolledig invullen, van de opgave wegens in gebruik zijnde panden, waarin handel of neering in veraccijnsd gedistilleerd wordt uitgeoefend, overeenkomstig de §§ 3 en 4 van art. 123, met een boete, ten laste van den grossier, slijter, tapper of anderen neeringdoende, van *f* 100. —

] 31. Het aanwezig zijn van gedistilleerd, niet gedekt door een behoorlijk bewijs van wettigen inslag, bij visitatiën en peilingen, overeenkomstig de artt. 121, 124, 125 en 126, met een boete, ten laste van dengene in wiens panden de overtreding plaats heeft, van *vijf maal* het bedrag van den accijns van het ongedekte gedistilleerd boven de toegelaten speling, en verbeurte van dat gedistilleerd (335).

§ 32. Het niet verschaffen van de benoodigde werktuigen, gereedschappen en andere voorwerpen, van werkvolk of medewerking, en het niet voldoen in andere opzichten aan, of het overtreden van de bepalingen van § 2 van art. 32, § 2 van art. 45, § 2 van art. 47, de §§ 3—5 van art. 48, § 5 van art. 49, § 3 van art. 50, de §§ 1 en 2 van art. 51, § 2 van art. 59, de §§ 1—4 van art. 67, § 2 van art. 76, art. 79, § 2 van art. 107, § 3 van art. 117, § 1 van art. 119, § 1 van art. 120, § 2 van art. 125, art. 127, § 3 van art. 129, of de §§ 2 en 3 van art. 134, met een boete van *f* 50.— tot *f* 300.—

Deze boete komt in de gevallen, voorzien bij § 3 van art. 48, § 2 van art. 59, de §§ 1 en 4 van art. 67, § 2 van art. 76, § 2 van art. 107, § 1 van art. 120 en art. 127, ten laste van den gebruiker van het pand, waarin de overtreding plaats heeft, en, in de overige gevallen, ten laste van dengene, aan wien de verplichtingen, die niet zijn vervuld, bij de betrokken artikelen zijn opgelegd.

Art. 134 § 1. De fusten, manden, kruiken, flesschen, zakken en andere voorwerpen, waarin zich het gedistilleerd of het meel

(335). Met de fusten of andere voorwerpen, (zie art. 134).

bevindt, hetwelk wegens onwettigen uitslag, vervoer of inslag wordt verbeurd, zijn in de verbeurdverklaring begrepen.

§ 2. Bij verbeurte van gedistilleerd, meel en andere grondstoffen, wegens onwettigen of ongedekten voorraad, zijn de bepalingen van § 1 mede van toepassing, doch niet bijaldien het gedistilleerd, het meel of de grondstoffen geborgen zijn in de grondvaten of andere vaste werktuigen; zijnde de bekeurde in dat geval gehouden om behoorlijke fusten of zakken te verschaffen, waarin het vervoer kan geschieden, welke voorwerpen alsdan in de verbeurdverklaring zijn begrepen (336).

§ 3. De bij een vonnis verbeurd verklaarde werktuigen moeten, binnen *acht dagen* nadat het vonnis in kracht van gewijsde is overgegaan, door den bekeurde af- of uitgebroken worden, en worden door of van wege de Administratie weggevoerd. Wanneer de bekeurde aan deze hem opgelegde verplichting niet voldoet, kan de Administratie, onverminderd de toepassing van § 32 van art. 133, op zijne kosten en gevaar, tot het af- of uitbreken doen overgaan.

Art. 135 § 1. Wanneer, krachtens § 1 van art. 81, ten aanzien van de branderijen der *derde soort*, eenige bepalingen van de afdelingen A of B van het *Vde hoofdstuk* door Ons worden van kracht verklaard, of gelijke of gelijksoortige bepalingen door Ons worden vastgesteld, als ten aanzien van de branderijen der *eerste* en *tweede soort* in de genoemde afdelingen van het *Vde hoofdstuk* voorkomen, zijn op de overtreding daarvan toepasselijk dezelfde boeten en straffen, welke tegen de overtreding der van kracht verklaarde bepalingen, of der gelijksoortige bepalingen van het genoemde *Vde hoofdstuk*, bij de artt. 133 en 134 van de tegenwoordige wet zijn bedreigd.

§ 2. Overtreding van hetgeen door Ons, krachtens § 1 van art. 81, § 2 van art. 85, of art. 86, wordt voorgeschreven, niet vallende onder het bepaalde bij de vorige paragraaph, wordt gestraft met een boete van *f* 50.— tot *f* 400.—, onverminderd de intrekking van den vrijdom of van de verleende vergunning, in geval van overtreding der maatregelen, vastgesteld volgens art. 85 § 2.

§ 3. Het *maximum* der boete volgens § 2 wordt steeds toegepast, wanneer de overtreding ontduiking van den accijns tengevolge heeft gehad of bij ongestoorden voortgang zou kunnen hebben.

§ 4. De Minister kan de toestemmingen of vergunningen, verleend ingevolge art. 9 § 3^a, art. 17 § 2, art. 42 § 2, art. 44 § 1, art. 61 § 4, art. 62 § 3, art. 69 § 3, art. 81 § 2 of art. 120 § 1, intrekken, indien de vastgestelde voorzorgen of

(336). Bij weigering of verzuim is art. 133 § 32 van toepassing.

voorwaarden niet worden nagekomen of de bijzondere omstandigheden, bij art. 42 en 62 bedoeld, ophouden te bestaan.

Aangifte tot stoken (337).

1. Te A., den 31^{en} Aug. 1870, wordt door den ondergeteekende N.N. aldaar, verklaard te willen verrichten de volgende werkzaamheden in de branderij der eerste soort eerste klasse, genaamd *de Valk*, gelegen te A., wijk 2 no. 88, (kadaster sectie D n°. 19).

2. Tot het koken van water zal, op elken, hierna sub 5^e vermelden, werkdag, gebruik gemaakt worden van den distilleerketel n°. 3.

3. Tot het bereiden van 't beslag zullen per hectoliter beslag worden gebruikt: acht klgr. en vijf hectogr. meel.

4. Voor het beslaan, het gistmaken en het ruwstoken zullen gebezigd worden de volgende werktuigen:

a. 14 beslagbakken, genummerd 1—14 en elk groot 22 hectol.

b. 4 gistbakken, genummerd 1—4.

c. 2 ruwket. n°. 1 vollen inh. 24,80, na aftrek van $\frac{1}{10}$, 22,32 hl.

» 2 » » 24,00, » » » » 21,60 » (338).

5. De werkzaamheden van het beslaan en het ruwstoken zullen, op de hierna vermelde dagen, geschieden als volgt:

a. beslaan; v/m 4 uur, van 1—15 Sept. 1870, 13 werkdagen (339), met 4 bakken dagelijks, dus elken dag $4 \times 22 = 88$ hectol. beslag; d. i. in 13 dagen 1144 hectl. beslag.

b. ruwstoken; van 4—18 Septb. 1870, 13 werkdagen (340), 2 ruwstooksels per dag in iederen ketel; dus is de inhoudsruimte, die, na aftrek van het $\frac{1}{10}$ (341), elken dag wordt gebezigd: $2(22.32 + 21.60) = 87.84$ hectol., d. i. over 13 dagen 1141.92 hectol. beslag, volgens den inhoud der ruwketels.

c. Aanvang van 't 1^e ruwstooksel: elken dag v/m 5 uur; afloop 1^e en aanvang van 't 2^e » » » » 11 »; afloop van het laatste stooksel » » n/m 4 uur (342).

6. Tot het overhalen van ruwnat, enkelnat, moutwijn of ander gedistilleerd, zal worden gebezigd: de distilleerketel n° 3.

7. Dat overhalen zal geschieden tusschen 5 uur des voorm. en 8 uur des nam., op de volgende dagen, begrepen in het tijdperk, waarover deze aangifte, volgens de opgaven sub 5^e loopt:

(337). Zie art. 59.

(338). Zie art. 56 § 1.

(339). Zie art. 62 § 1 a en c

(340). Zie art. 62 § 1 c

(341). Art. 56 § 1.

(342). Art. 42 § 1, art. 62 § 1e en art. 43 § 3.

13 werkdagen, aanvangende op den 5^e en eindigende op den 19^e Sept. 1870.

8. Er wordt een trek aangegeven, per hectol. beslag, van 4.62 liter gedistilleerd ad 50°/_o (343).

De aangever
N.N.

Recapitulatie.

		hectoliter.	
A.	{	De gezamentlijke inhoudsruimte beslagbakken is	1144.—
		» » » ruwketels . . .	1141,92
		De hoeveelheid te verwerken beslag, volgens art 56, berekend tot het hoogste cijfer, is alzoo .	1144.—
		Zoodat het minimum van den aan te geven trek, volgens art. 58, ad 4.56 per hectol. beslag, is	52.17
Blijft aan te geven minimum	{	Af: 3 ^o / _o , bij het maken van gist (art. 58 § 2) .	1.57
			50.60
B.	{	De gezamentlijke hoeveelheid te verbruiken meel (volgens sub 3 ^e en 5 ^e) is 8 1/2 klgr. × 1144 hectol. beslag = 9724 klgr. meel; zoodat het minimum van den aan te geven trek, berekend over de geheele aangifte, volgens art. 58 ad 55 centiliter per klgr. meel, is	53.48
		Af: 3 ^o / _o bij het maken van gist (art. 58 § 2) .	1.60
		Blijft aan te geven minimum	51.88
		C.	{
trek volgens aangifte			

Voorbeelden van berekening der uitkomst van afstokingen (345).

Een brander 1^e soort 1^e klasse, gismakende, heeft een aan-

(343). Art. 58 §§ 1 en 2.

(344). De brander wordt dus voor 52.85 hectoliter gedistilleerd ad 50°/_o gedebiteerd.

Indien hij, gedurende den loop der aangegeven werkzaamheden, een aanvullingsaangifte (art. 64) doet, heeft de berekening op nieuw plaats en wordt van de uitkomst daarvan afgetrokken het bedrag, waarvoor reeds, volgens de eerste aangifte, is gedebiteerd. Met het restant wordt dan het *debet* verhoogd.

(345). Zie art. 66, 67 en 68.

gifte loopen voor 16 dagen (346), om te beslaan en af te stoken 3 beslagbakken per dag (347); terwijl de trek is aangegeven op 4,84 liter gedistilleerd ad 50% per hectol. beslag, vervaardigd uit 8,7 klgr. meel per hectol. beslag (348). De beslagbakken zijn groot 26 hectoliter, de ruwketel 27 hectoliter (349).

De afstoking heeft plaats op 20 Maart 1871, van één beslagbak. Er wordt opgevangen 550 liter ruwnat, temperatuur 16,5° C. Inzinking 1,8° (350).

Volgens aangifte moet de beslagbak opleveren: $26 \times 4,84 = 125,84$ liter gedistt. ad 50%.

De uitkomst der afstoking geeft:

1,8° Inz., 16,5°C = 12,7%, 550 liter ad 12,7% = 139,7 liter ad 50%

Af: 2% korting volgens art. 3 § 3... = 2,794 » » »

blijft .. 136,906 » » »

Af: aangifte .. 125,84 » » »

verschil in overmaat .. 11,066 » » »

5% van 125,84... 6,292 » » »

De gemiddelde overmaat is dus 4,774 » » »

7½% van 125,84 is 9,438. De overmaat van 11,066 is dus *beboetbaar*.

De rekening wordt dus verhoogd:

1^e. met 5% van 125,84 = 6,292 = 6,3 liter (art. 3 § 4).

2^e. met de gemiddelde overmaat van 4,774 liter per beslagbak, d. i. met $16 \times 3 \times 4,774 = 229,152 = 229$ liter (art. 3 § 4).

Boete (351): 3 bakken per dag, 12 werkdagen, 4,774 gemiddelde overmaat. Dus $3 \times 12 \times 4,774 = 171,864$ liter = 172 liter (art. 3 § 4) gedistilleerd ad 50%, waarvan de accijns bedraagt f 91,16. Boete $5 \times$ den accijns ad 91,16 = f 455,80.

Was de uitkomst der afstoking geweest: 543, 46 liter vocht, 16,5°C, 1,8° Inzinking, dan zou men verkrijgen:

(346). Art. 60 § 1.

(347). Art. 42 § 1. en art. 62 § 1^b.

(348). 87/10 klgr. meel ad 57 centiliter = 4.959 liter gedistilleerd. Af 30% voor het gistmaken is 0,149 liter, blijft 4,81 liter ad minimum.

De aangifte was 4,84 liter, (art. 58 § § 1 en 2).

(349). De aanslag dus te doen naar de beslagbakken (art. 56 § 1).

(350). De afstoking is geeindigd toen het uit de slang vloeiende vocht een sterkte had van 1½%, (art. 66 § 2).

(351). Zie art. 133 § 19.

543,46 liter ad $12\frac{7}{10}\%$	=	138,03884 liter ad 50%
Af: 2% korting	=	2,7607768 » » »
	blijft	135,2780632 » » »
Af: aangifte	=	125,84 » » »
verschil in overmaat	=	9,4380632 » » »

Die overmaat zou beboetbaar zijn door het niet forceeren der breuken (art. 3 § 4) want:

Overmaat	9,4380632
$7\frac{1}{2}\%$ van 125,84	= 9,438
verschil boven $7\frac{1}{2}\%$	= 0,0000632.

Was daarentegen de uitkomst geweest 502 liter vocht, $16,5\text{C.}$, $1,8\text{o}$ inzinking, dan zou men verkrijgen:

502 liter ad $12\frac{7}{10}\%$	=	127,508 liter ad 50%
Af: 2% korting	=	2,55016
	blijft	124,95784
	Aangifte	125,84

Verschil in ondermaat 0,88216.

Verschil in ondermaat wordt niet in aanmerking genomen, (art. 68 § 1).

Voorbeelden van berekening der uitkomst van peilingen (352).

Peiling in een branderij der 1e soort 1e klasse, waar gist gemaakt wordt, op 10 Juli 1870, 's voormiddags 10 uur 40 minuten.

De laatste peiling had plaats op 12 Mei bevorens, toen bevonden was:

Gedistilleerd ad 50%	hectoliters gedist. à 50% .	131,28
(waaronder 42,48 hectol. moutwijn ad $45\frac{3}{10}\%$ = 38,49 hectol. ad 50% ; herkomstig uit de ruwstooksels van een brander, die geen korting voor overhaling geniet, zoodat hierop c. q. de korting volgens art. 104 § 1 c kan worden toegepast).		

Uit de aangiften tot stoken blijkt dat doorgaande in drie beslagbakken per dag wordt beslagen.

Elke bak is groot 26 hectoliter. De inhoudsruimte des ruwketels is 27 hectoliter.

De te leveren trek is aangegeven:

Transportere. . . . 131,28

			hectoliters gedistt. ad 50%.
	$3 \times 26 \times 16 \times 4,70$	Transport	131,28
a. voor 26 dagen (352), loopende tot	per	16 dagen	58,66
1 Juni, 4,70 liter ad 50 ^o / _o ;	hectol		
b. voor de volgende 25 dagen tot 1	$3 \times 26 \times 25 \times 4,45$	beslag,	(art. 58
Juli, 4,45 liter ad 50 ^o / _o ;			
en c. voor de loopende aangifte, tot 31		en 2).	
Juli, 4,43 liter ad 50 ^o / _o ; t. w.			
de loopende aangifte is gedaan voor 25 werkdagen.			
$16 \times 3 \times 9$ $4,43$	De 10 ^e Juli was de 10 ^e dag dier aangifte. De peiling		
$25 \times 1 \times$ $4,43$	began vóór de tweede ruwstoking van dien dag, dus		32,25
	Inslag sedert de laatste peiling 30,78 hectol. mout-		
	wijn ad 45 ⁴ / ₁₀ ^o / _o		27,95
	Totaal <i>debet</i>		<u>336,91</u>

Volgens de rekening zijn sedert de laatste peiling
uitgeslagen:

met overschrijving van accijns	}	(353)	52.04
ter veraccijnzing elders			38.267
op kwitantie			7.92
naar buiten's lands met afschrijving			6.30
op vrijdom			5.60
Totaal credit			<u>110.127</u>

In peil bevonden:

a. 12,56 hl. moutwijn ad 45 ⁴ / ₁₀ ^o / _o , ingeslagen met recht op korting (art. 104 § 1c) en als zoodanig door den brander aangewezen (art. 119 § 2)		11,40448
b. ruwnat 24,45 hl., 15°C, 1.65° Inz. = 11.6°/o		5,6724
c. enkelnat 26,14 » 13.5°C, 3.30° » = 27.4°/o		14,32472
d. moutwijn 136,80 » 17°C, 6.35° » = 45.6°/o	} (a)	124,7616
e. idem 64,70 » 16°C, 7. ° » = 49.2°/o		63,6648
f. alcohol 13,14 » 17.5°C. 23.4° » = 95.7°/o		25,14996
Totaal		<u>244,97796</u>

(a) Hiertoe, zooveel mogelijk, al den moutwijn
gebezigd, die met recht op korting ingeslagen is;
t. w. 42,48 hectol. ad 45-30/o en 30,78 ad 45.4°/o
= 66,43512 ad 50°/o.

(352). Waarvan 10 dagen zijn verrekend bij de vorige peiling op 12 Mei,
zoodat er van overblijven 16 dagen.

(353). Vergelijk art. 82 § 2.

	Debet	hectol. gedist. ad 50 %.
	336,91	110,127
	Credit	110,127
Slot der rekening		226,783
Bij peiling bevonden	244 97796	
Af: de korting volgens art. 3 § 3 ;		
t. w. voor ; 5,67 hl. ruwnat van 11.6 ⁰ / ₀		
: 2 ⁰ / ₀ = 0,1134; voor 14,32 hl. enkelnat van 27.4 ⁰ / ₀ : 1 ⁰ / ₀ = 0,1432		

0,2566

Blijft 244,72136

De breuken oefenen geen invloed uit op het al of niet bestaan van overtreding (art. 3 § 4), weshalve wordt uitgetrokken voor gedistilleerd in peil . . .		244,72
	dus Overmaat	17,937

Deze overmaat is niet beboetbaar (art. 118 § 3), want de speling is: 7½ ⁰ / ₀ van het product der ruwstokingen; dus van 177,68 hectoliter		13,326
5 ⁰ / ₀ van het saldo der laatste peiling; dus van 131,28 hl. en 5 ⁰ / ₀ van het ingeslagen gedistilleerd; } dus van 27,95 hl.		7,9615

Boetvrije speling 21.2875

De rekening wordt dus afgesloten in:

Debet:	336,91	credit	110,127
Overmaat	17,937	voorraad	244,72
Totalen	354,847		354,847

Saldo op nieuwe rekening over te brengen 244.72.

Stel nu dat een geringere hoeveelheid moutwijn van 45.6⁰/₀ was bevonden, zoodat de aanwezige voorraad in zijn geheel slechts was 216.65.

Er zou dan een ondermaat bestaan, weshalve het *credit* verhoogd zou moeten worden met de kortingen, volgens art. 104, en wel:

a. voor de alcohol, boven 85 ⁰ / ₀ :		
uitgeslagen, » »		
bij peiling bevonden	25.15	
	25.15	: 4 ⁰ / ₀ = 1,006
b. voor gedistilleerd, beneden 85 ⁰ / ₀ :		
uitgeslagen, }	29.89 (A):	1½ ⁰ / ₀ = 0,448
bij peiling bevonden }		korting 1,45

(A). Moutwijn, van elders ingeslagen met recht op
korting: voorraad vorige peiling 38.49
sedert ingeslagen . . . 27.95

66.44

Bij de peiling nog voorhanden . 11.40 (art. 119 § 2)

Dus overgehaald . . . 55.04

Gebezigd voor alcohol boven 85% 25.15

Gebezigd voor ander gedistilleerd 29.89.

Afsluiting der rekening in:

Debet 336,91	credit 110,13
	kortingen 1,45
	peiling 216,65
	ondermaat 8,68

336,91

De ondermaat is beneden de speling en heeft dus geen ander gevolg dan betaling van den accijns daarvan.

Saldo op nieuwe rekening over te brengen 216,65.

Peiling in een distilleerderij der eerste klasse op den 16 Junij 1870.

hectoliters
gedist. à 500 o

Bij de laatste peiling bevonden voorraad 37.54

(Er was 4% korting in rekening gebracht voor
2,17 hl. alcohol ad 95.7% = 4,15 hl. ad 50%; doch
er was geen moutwijn aanwezig, waarop de korting
eerst later kon worden toegepast).

Sedert ingeslagen 328,27 hl. moutwijn ad 46.1%,
met recht op korting volgens art. 104 § 2 302.66

totaal Debet 340.20

Sedert de laatste peiling uitgeslagen:

onvermengd gedistilleerd met veraccijnzing 233.10 hl.

ad 48.7% = 227.04

Likeuren met veraccijnzing 4.14 hl. ad 52.7% = 4.36

Alcohol » » 1.96 » » 95.7% = 3.75

Totaal credit 235.15

In peil bevonden:

moutwijn (met recht op korting art. 119

§ 2), 62.78 ad 46.1% = 57.88

alcohol 4.30 » 95.7% = 8.23

likeur op suiker (a) 3.82 » 52.5% = 4.01

gedistilleerd op houtskool (b) 12.73 » 78.1% = 19.88

gedistilleerd 21.83 » 55.4% = 24.19

Totaal 114.19

(a). De sterkte opgenomen door afstoking (art. 120 § 2).

(b). De inhoud van volgetapt fust, op den voet van art. 120 § 3, waarop dus *c.g.* 5% speling moet worden verleend volgens art. 120 § 4.

Debet	340.20
Credit	235.15
Slot der rekening	105.05.

De peiling wijst dus een *overmaat* aan, zoodat, volgens art. 120 § 4, bij peil-opneming 5% moet worden afgetrokken van de hoeveelheid gedistilleerd op houtskool.

Bevonden . . .	114.19
Af: 5% van 19.88 = . . .	0.99
Blijft werkelijke voorraad . . .	113.20
slot der rekening . . .	105.05
overmaat . . .	8.15

Afsluiting der rekening in .

Debet 340.20	credit	235.15
overmaat 8.15	in peil bevonden	113.20
Totaal 348.35	Totaal	348.35.

De overmaat van 8.15 is niet beboetbaar (art. 118 § 3^c) omdat de speling is 5% van 't debet, dus van 340.20 = 17.01. saldo, op nieuwe rekening over te brengen, 113,20 hectoliter ad 50%.

	hectoliters gedist ad 50%
Stel nu dat bij peiling niet aanwezig bevonden was het gedistilleerd ad 55.4%, dan is de bevonden voorraad in zijn geheel slechts	90.00
Er is dus een <i>ondermaat</i> geconstateerd, zoodat de hoeveelheid die volgens de uitkomst der peiling aanwezig is, met 5% van de hoeveelheid gedistilleerd moet worden verhoogd; te weten: in peil bevonden . . .	90.00
bij: (art. 120 § 4) 5% van 19.88 = . . .	0.99
werkelijke voorraad . . .	90.99
Voorts moet het <i>credit</i> worden verhoogd met de kortingen volgens art. 104, t.w.	
Credit	235.15
<i>kortingen:</i>	
Moutwijn, waarop, na overhaling, de korting kan worden toegepast: voorraad » »	
Ingeslagen	302.66
	302.66
Nog in voorraad bevonden	57.88
blijft . . .	244.78
Transportere	235.15

hectoliters
gedist. ad 50‰
Transport 235.15

4‰ korting op alcohol boven 85‰:
uitslag 3.75
voorraad 8.23
11.98

Af: de hoeveelheid, waar-
voor vroeger reeds korting
is verleend 4.15

blijft $7.83 \dot{\div} 4\% = 0.3132$
1½‰ van het restant, dus van 236.95 (a) 3.55425

Totaal der kortingen . . 3.86745 = 3.87
239.02

(a). Deze hoeveelheid was werkelijk overgehaald, want:
van het gedistilleerd, waarop deze korting wordt toegepast
bedragen de uitslagen . . . 231.40
de bevonden voorraad. . . 23.89
te zamen . . 255.29

Afsluiting der rekening in:

Debet 340.20

credit 235.15

kortingen volgens

art. 104

3.87

voorraad 90.99

ondermaat 10.19

Totaal 340.20

De speling (art. 118) bedraagt: 5‰ van $340.20 = 17.01$.
De bevonden ondermaat is dus niet beboetbaar.

Saldo, op nieuwe rekening over te brengen, 90,99 hectoliter
ad 50‰.

BIEREN EN AZIJNEN. (1)

Wet van 2 Augst. 1822, (Stbl. n°. 32).

(Verz. 1840 n°. 2).

I.

Bieren.

Art. 1. De accijns op de binnenlandsche bieren (2), hetzij ze tot consumtie of tot azijnmaken bestemd zijn, wordt bepaald op f 1.00 per hectoliter ruimte der roerkuipen of andere bakken of vaten (3), waarin men het gemalen mout of de meelspeciën bewerkt. De accijns wordt telkens betaald, wanneer men bedoelde kuipen, bakken of vaten gebruikt tot het bereiden van beslag (4).

Art. 2. Het is, op een boete van f 400.—, verboden om de grondstof, die men voor elk brouwsel bestemt, anders dan op ééns of te gelijk in de roer- of werkkuip te storten; insgelijks wordt, op dezelfde boete, onverminderd de betaling van den gewonen accijns voor de ruimte van de roerkuip, verboden om, binnen het verloop der werkzaamheden, de grondstof in de roer- of werkkuip of ketel geheel of ten deele te vernieuwen, d. i. dezelve door andere te doen vervangen of daarmee te

(1). De wet van 1867 en het daarop gegronde K. B., zullen niet in dit werk worden opgenomen, omdat de daarin vervatte bepalingen slechts van kracht zijn tot 1°. Januari 1872. Indien het noodig mocht zijn, kunnen we die wet later afzonderlijk uitgeven.

(2). *Buitenlandsche* bieren en azijnen zijn aan geen accijns onderworpen, doch er wordt een *invoerrecht* van geheven van f 3.00 per hectoliter. Van *azijn* echter van hoogere sterkte dan 2 graden is het recht f 20.— per hectoliter.

(3). Na aftrek van 5 decimeter diepte (art. 15). De accijns van f 1.00 is vastgesteld bij de wet van 1859 verz. n°. 54.

(4). Het staat een ieder vrij zoodanige grondstoffen tot het fabricceeren van bier te bezigen als hem zal goed dunken, (vz. 1823 n°. 27 §b).

vermeerderen, zonder voorafgaande aangifte en onderwerping aan den accijns.

Art. 3. Geen gemalen mout of meelspecie, tot het brouwen dienende, mag in de brouwerijen worden ingeslagen of gebruikt, zonder voorzien te zijn van een consentbiljet van den ontvanger, behoudens de justificatie van het bij hen gevonden wordende meel. De brouwers zijn gehouden het gebruik dier meelspeciën te verantwoorden door de aangifte hunner gebezigde roer- of werkkuipen en de hoeveelheid meel, die in dezelve, naar evenredigheid harer *netto* ruimte (5), geacht wordt bewerkt te zijn geweest.

Wanneer uit het resultaat dezer verantwoording mocht blijken dat door hen *meer* gemalen mout of meelspecie is ingeslagen dan de hoeveelheid van $\frac{2}{3}$ der *netto* ruimte van de aangegevene roerkuipen, vermenigvuldigd met het getal der aangiften, *plus* het onbewerkte mout of meel, bedraagt, wordt verbeurd f 3.— boete per hectoliter meelspecie, die niet verantwoord is (6).

Ingeval van gebruikte meelspecie in de ketels, zal de te verantwoorden hoeveelheid van de ingeslagene meelspecie vermeerderd worden in gelijke evenredigheid, als wegens de vermeerdering van den accijns bij art. 16 is voorgeschreven.

Art. 4. De accijns is verschuldigd dadelijk na gedane aangifte, volgens art. 13, onverminderd hetgeen omtrent den tijd en de wijze van betaling is voorgeschreven (7).

Art. 5. Zij, die een brouwerij willen oprichten (8) en zij, die een buiten werking zijnde brouwerij op nieuw in werking willen brengen, moeten aangifte doen bij den ontvanger, onverminderd de verdere verplichtingen, waaraan zij in die gevallen zouden mogen onderworpen zijn (9).

Deze aangifte moet inhouden:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. de namen, toenames en firma's der eigenaars, bezitters of deelgenooten en derzelve woonplaatsen;
- c. den naam en den toenaam van den afzonderlijken beheerder en deszelfs woonplaats of verblijf;
- d. de gemeente waarin het pand gelegen is;

(5). De *netto* ruimte is: de volle inhoudsruimte, verminderd met 5 centimeter diepte voor de losse bodems, (Zie art 15).

(6). Alleen de overmaat is dus strafbaar. Wij hebben dit art opgenomen ofschoon het twijfelachtig is of het nog kan worden toegepast, sedert de afschaffing der Gemaal-belasting.

(7). Zie art. 48.

(8). Een kunstzijnmakerij mag met een brouwerij in hetzelfde lokaal verenigd zijn. Er moet in zoodanig geval, een wakend oog worden gehouden op de bestemming en het gebruik der werktuigen, (vz. 1823 n°. 27 §^a).

(9). Zooals b. v. de toestemming van het Gemeente bestuur en, indien de oprichting op de 1^e linie zal geschieden, van den Koning (art. 180 Alg. Wet).

e. de ligging, straat, kade of andere publieke toegangen tot het pand of deszelfs erf, en, wanneer het pand ten platten lande gelegen is, deszelfs afstand van de kom der gemeente;

f. het n^o. en de andere kenteekenen der gebouwen;

g. het getal en de grootte der roer- of werkkuipen;

h. het getal en de grootte der onderscheidene ketels;

i. het getal, de grootte en de plaatsing der koelbakken, lekbakken en alle andere bakken of vaten, dienende tot het koelen, het afloopen der aftreksels uit de werk- of roerkuip, of tot het in voorraad houden derzelve; (10).

k. het getal en de aanwijzing der kelders of andere bergplaatsen van de bieren.

De ontvanger geeft een bewijs af van het inleveren der aangifte.

Gelijke aangifte zal, wanneer brouwerijen in huur bezeten worden, door de huurders derzelve gedaan worden (11).

Art. 6. Bezitters van niet in werking zijnde brouwerijen of van zoodanige gereedschappen, kuipen en ketels, als met elkander geschikt zijn om een fabriek uit te maken of de geheele of gedeeltelijke fabricatie van bieren te bewerkstelligen, zijn gehouden daarvan aangifte te doen op een boete van f 100.—.

Koperslagers en kuipers, die zoodanige gereedschappen in hunne werkplaatsen of winkels hebben, zonder dat zij gevestigd zijn om er in te beslaan of bieren te fabricceeren, zijn van deze aangifte bevrijd.

Art. 7. De buiten werking zijnde of gesteld wordende brouwerijen en gereedschappen, in art. 6 omschreven, zullen onbruikbaar worden gemaakt door verzegeling der roer- of werkkuipen en ketels (12).

De verzegeling geschiedt door twee ambtenaren der Administratie (13).

Van de verzegeling wordt een procesverbaal opgemaakt, waarin het pand, de verzegelde werktuigen of gereedschappen, het getal

(10). De *koelbak* dient tot het verkoelen der aftreksels; terwijl de *lekkak* wordt gebezigd tot het opvangen der aftreksels uit de roerkuip en het overbrengen er van in de voorraadbakken of in de bierketels (vz. 1826 n°. 80).

(11). Zij, die, zonder aan de bepalingen van dit artikel te hebben voldaan, gebruik van hunne werktuigen maken tot het vervaardigen van bier, en dus buiten weten der Administratie, worden gestraft met een boete van f 400.— en met verbeurdverklaring van de bevonden bieren en in bewerking zijnde grondstoffen en gereedschappen, (zie art. 17).

Wordt bij ontdekking van een geheime brouwerij deze *buiten* werking bevonden dan is slechts de boete van art. 6 verbeurd.

(12). Het recht tot visitatie blijft evenwel bestaan, (vz. 1829 n°. 65).

(13). Buiten kosten van den belanghebbende, (vz. 1823 n°. 149).

zegels en de tijd der verzegeling behoorlijk omschreven zijn. Het wordt den belanghebbende, indien hij tegenwoordig is, ter teekening aangeboden, en anders gewag gemaakt van zijne afwezigheid of c. q. van zijne weigering. Een dubbel van het procesverbaal wordt den belanghebbende, tegen bewijs van ontvangst, uitgereikt en, ingeval van weigering om het aan te nemen, bij het Gemeente-bestuur gedeponceerd.

Schending of verandering van zegels op kuipen, ketels of andere werktuigen, welke als buiten werking zijnde zijn aangegeven, en het niet aanwijzen derzelve, zal gestraft worden met een boete van f 100.— tot f 400.—, naar gelang der omstandigheden, die de schending of vervalsching ten gevolge zal hebben.

Art. 8. De grootte der werk- of roerkuipen in de brouwerijen wordt vastgesteld als volgt; te weten:

In gemeenten van 5000 zielen en daarboven, een werk- of roerkuip voor iedere brouwerij, van niet minder dan 20 *hectoliter*, en in gemeenten van beneden 5000 zielen een roer- of werkkuij, voor iedere brouwerij, van niet minder dan 10 *hectoliter*.

Art. 9. Vóór de opzending der afgifte moeten de kuipen en ketels door beëdigde Rijks-ambtenaren geverifieerd worden (14).

De inhoud wordt door roeiing of waterijking bepaald (15). Bij oppositie van den brouwer of een der ambtenaren geschiedt de tweede opneming altijd door waterijking. De grootte zal, door of van wege den brouwer, op een zichtbare plaats van de kuipen, in het houtwerk gesneden of gebrand of met olie verworven, gesteld, en iedere kuip insgelijks van een afzonderlijk nummer voorzien worden.

Van een en ander zal, op den voet van art. 7, een procesverbaal opgemaakt en aan den belanghebbende worden betee-kend (16).

De kuipen en ketels moeten binnen de muren der brouwerij opgericht en aard- en nagelvast zijn.

(14). „Voor de opzending der afgifte,” staat er in de wet. Dit is zeker abus, want als men iets wil opzenden dan zal dit toch altijd wel een *stoffelijk* voorwerp moeten zijn. *Afgifte* nu is een z. n. in abstracto; het woord duidt geen stoffelijk lichaam aan, zoodat er van geen *opzending* sprake kan zijn. O. i. is de bedoeling van het 1^e lid van art 9 deze: dat de verificatie van de inhoudsruimte moet plaats hebben vóór dat de brouwer zijn eerste aangifte tot brouwen kan doen.

(15). De eerste verificatie der kuipen en ketels geschiedt buiten kosten van van den brouwer. De kosten echter der verificatie bij verandering van kuipen of ketels blijven ten zijnen laste (vz. 1823 n°. 149).

(16). Deze processen-verbaal worden gedeponceerd bij den ontvanger.

Het gebruik van losse kransen (17) is verboden, en zal als fraude gestraft worden met f 400.— boete.

In de brouwerijen in welke de verhoogde belasting, wegens het gebruik van meel of gebroken graan in de ketels, volgens art. 16, betaald wordt, zal het geoorloofd zijn losse kransen op de ketels te plaatsen, mits dezelve niet hooger zijn dan één decimeter, op poene als boven.

Art. 10. Poging tot misleiding bij waterijking, door ter sluik water bij te vullen of af te tappen, wordt als fraude beschouwd en gestraft met f 400.— boete.

Ingeval de resultaten der waterijking niet beantwoorden aan die der voorafgegane roeiing of peiling of wel aan de zichtbare of vermoedelijke ruimte der kuipen of ketels en de oorzaak er van niet op heeterdaad ware te ontdekken, zoo zal de ruimte volgens gedane of nog te verrichten peiling en roeiing geverifieerd, tot maatstaf blijven strekken, tot zoo lang de waterijking behoorlijk kan worden volbracht.

Ingeval de kuipen of ketels niet waterpas staan of de duigen of boorden in den geheelen omtrek, niet even hoog geplaatst zijn, zal de inhoud daarvan, bij peiling en roeiing gebleken, tot maatstaf verblijven, tot zoolang de brouwer ze waterpas heeft gesteld.

Het is niet geoorloofd op eenigerlei wijze de ruimte der werktuigen te verminderen. De kuipen of ketels, die in zoodanigen staat worden bevonden dat de uitkomst der roeiing, peiling of waterijking kennelijk minder zou zijn dan zij, volgens de inrichting van het werktuig, moet wezen, mogen niet worden geroeid, gepeild of geijkt, en het zal den brouwer niet vrijstaan, dezelve te gebruiken of tot brouwen aan te geven.

Volgens art. 1, in verband met art. 15, wordt de accijns berekend naar de volle inhoudsruimte der roerkuip, na aftrek van 5 centimeter diepte voor de losse bodem. De brouwers echter, die bezwaarlijk de volle ruimte hunner roerkuipen kunnen gebruiken, kunnen, op vergunning van den Minister, die ruimte verkleinen, zoodanig dat toch altijd de aanslag kan geschieden naar de *gebruikt wordende ruimte* (18).

Art. 11. Geen roer- of werkkuipen, noch ketels, mogen verkocht, afgestaan, geleend, uitgebroken, veranderd, vergroot of verkleind worden, zonder voorkennis der Administratie.

(17). Dit zijn losse stukken, die op den rand der kuipen of ketels kunnen worden geplaatst, waardoor dus de inhoudsruimte vergroot zou worden.

(18). De Minister kan b. v. toestaan dat de verkleining geschiede door het leggen van een rooster of door het uitzagen van een duig, enz. (zie litt. a vz. 1832 no. 164).

Deze kennisgeving wordt ingeleverd bij den ontvanger en moet vergezeld gaan van de vereischte omschrijving van het pand en het gereedschap of het werktuig.

Bijaldien eenig ongeval een onmiddellijke wegbreking vordert, zullen de ambtenaren *in loco*, en, bij afwezigheid van deze, het plaatselijk Bestuur, een voorloopig consent afgeven en hiervan aan den controleur verslag doen.

Het verkoopen, afstaan, leenen of *verkleinen* van een of meer roerkuipen of ketels, zonder voorafgaande kennisgeving, wordt gestraft met f 100.— boete.

Het *vergrootten* van roerkuipen of ketels, zonder voorafgaande kennisgeving, wordt gestraft met een boete van f 400.— onverminderd de bijbetaling van den accijns, welke bewezen kan worden, tengevolge der vergrooiting van de roerkuipen, ontdoken te zijn.

Art. 12. De brouwers zijn verplicht, ter hoogte van 3 tot 5 meter, boven den voornaamsten ingang der fabriek, indien de gelegenheid van het gebouw zulks toelaat, en anders 3 tot 5 meter boven den grond, doch altijd boven den voornaamsten ingang, een bord te stellen, waarop met olieverw geschreven staat: *Bierbrouwerij*.

Bovendien moeten ze iederen ingang hunner fabriek kenbaar maken door er, op de wijze als boven, voor te doen stellen het woord: *Bierbrouwerij*.

Verzuim van een of ander, wanneer hetzelfde binnen 8 dagen na een deswege schriftelijk gedane aangifte van den ontvanger niet hersteld is, wordt gestraft met f 10.— boete.

Art. 13. De brouwers moeten telkens, wanneer zij voornemens zijn te brouwen, hiervan aangifte doen tusschen des voormiddags 9 en des namiddags ten 3 ure van den dag vóór dien, bestemd tot het brouwen en het aanleggen van 't vuur onder de ketels.

In besloten steden, van meer dan 5000 zielen, kan de aangifte, in bijzondere gevallen, ook geschieden niterlijk 4 uren voor het aanleggen van vuur onder de waterketels.

De aangifte moet gedaan worden door den brouwer of diens procuratie-houder en behelzen:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. den naam en de firma van den aangever;
- * c. de brouwerij, derzelve merk of andere kennelijke omschrijving;
- d. het uur, waarop het vuur onder den ketel tot het koken van water zal worden aangestoken, het n^o. en de grootte van dien ketel, en het uur, waarop het koken van water zal eindigen;
- e. het n^o. en de ruimte der roer- of werkkuip, waarin de

grondstof, voor het brouwsel bestemd, zal worden bewerkt;
 f. het no. en de ruimte van den ketel of de ketels, bestemd tot het afkoken der aftreksels van het beslag en de bieren, en het uur, waarop het vuur onder die ketels zal worden aangestoken;

g. het uur, waarop het bewerken en beslaan van de grondstof in de roerkuip zal aanvangen;

h. het uur, waarop de werkzaamheden in de roer- of werkuip zullen zijn afgelopen;

i. het *al* of *niet* bezigen van stuikmanden in de roer- of werkuip (19);

k. het *al* of *niet* overstorten dier aftreksels op den bostel in de roerkuip, na afkoking, ten einde dezelve te klaren (19);

l. het *al* of *niet* bezigen van meel of gebroken granen in de ketels;

m. de soort van het bier, dat men zal maken (20);

n. het uur, waarop het laatste kooksel der bieren zal eindigen; en

o. het uur, waarop de tonning of vating zal eindigen.

De brouwers, die meer dan één roerkuip hebben, behoeven ze niet alle tot brouwen aan te geven. De Minister kan echter voorschriften geven om het maken van misbruik van de niet aangegeven kuipen te voorkomen (21).

Het vroeger aansteken van 't vuur onder den waterketel, het vroeger beginnen der werkzaamheden in de roer- of werkuip en het later eindigen dier werkzaamheden dan op de daartoe door de aangifte toegestane uren, wordt gestraft met een boete van f 400.-, indien meer dan één uur *voor* of *na* den bepaalden tijd is aangevangen of geëindigd (22). Wanneer het afkoken of tonnen meer dan één uur den tijd, tot het eindigen daarvan aangegeven, overschrijdt, zal zulks gestraft worden met f 100.-boete (23).

(19). Bij het bezigen van stuikmanden om hetgeen de twee eerste aftreksels na de eerste koking hebben opgeleverd, te klaren, wordt het *maximum* van den tijd voor de werkzaamheden in de roerkuip verleend. Ter bekoming van dat *maximum* wordt niet alleen het gebruik van stuikmanden vereischt, maar ook dat de aftreksels, nadat ze zijn gekookt geweest, op den bostel worden overgestort, en door dat middel geklaard, (vz. 1823 no. 83).

(20). Ofschoon de *soort* van bier geen invloed op den aanslag heeft, moet deze toch worden aangegeven, omdat de tijd voor de werkzaamheden daarvan afhangt. De soorten, hier bedoeld, zijn onderscheiden in *bruin*, *geel* en *wit* bier.

Zie de beschrijving van het tarief in aant. 27.

(21). B. v. door ze te doen verzegelen.

(22). Derhalve *één uur* speling. Waartoe dient de aangifte van die uren en waarom is deze boete zoo groot?

(23). Zie verder art. 17.

De aangifte wordt schriftelijk gedaan in het register n°. 5 fabricage.

Art. 14. Onder de bewerking in de roerkuip is wel uitdrukkelijk begrepen de zoogenaamde *naloop* (24), welke, na den voor het werken bepaalden tijd, zal ten gevolge hebben een boete van f 400.-; onverminderd echter van zoodanige bepalingen, als door de Administratie met de brouwers mochten worden gemaakt, ten einde de zekerheid van 't Rijk en het belang der trafikanten op die plaatsen te vereenigen, waar locale omstandigheden een meerder toezicht mogelijk maken.

Art. 15. Bij den aanslag van den accijns, zal op den gezamenlijken inhoud der telkens gebezigde en gedeclareerde roerkuipen een korting verleend worden van 5 centimeter diepte, om het verlies te dekken wegens de losse bodems.

Art. 16. Met betrekking tot die brouwsels, waarbij meel of gebroken graan in de ketels gedaan wordt, zullen de volgende bepalingen in acht genomen worden:

1°. wanneer de ketel kleiner, even groot of minder dan $\frac{1}{10}$ grooter is dan de roerkuip, wordt de accijns, op de ruimte van de roerkuip verschuldigd, met $\frac{1}{3}$ vermeerderd;

2°. wanneer de ruimte van den ketel die van de roerkuip met $\frac{1}{10}$ of meer overtreft, wordt een suppletoire accijns gevorderd van f 1.- per hectoliter, berekend over de helft van den inhoud des ketels;

3°. wanneer men meel of gebroken graan in twee ketels doet, welker gezamenlijken inhoud het dubbel der ruimte van de roerkuip met $\frac{1}{10}$ overtreft, zal de suppletoire accijns gerekend worden in evenredigheid van de helft der ruimte van de beide ketels; terwijl, wanneer de ruimte der beide ketels minder of gelijk is aan het dubbel der ruimte van de roerkuip, of dat zij deze met minder dan $\frac{1}{10}$ overtreft, het supplement tegen $\frac{1}{3}$ van de ruimte der beide ketels zal worden betaald;

4°. wanneer men slechts een der twee ketels gebruikt om er

(24). Door *naloop* moet men verstaan: het laatste aftreksel of het voortbrengsel van het laatste water dat op den bostel wordt gegoten, hetzij hetzelfde niet wordt gekookt, hetzij men daarvan een zekere soort van klein bier maakt, hetwelk dient om het sterker bier te versnijden tot verschillende waarden, dat op de geel- of ghijlkuip geschiedt.

Op grond van art. 14, in verband met art. 13, moet de *naloop* geëindigd zijn, één uur na het opgegeven uur van afloop der werkzaamheden in de roerkuip.

Vloeit er evenwel na dien tijd nog vocht uit de kuip, zonder dat dit wordt opgevangen en verzameld in den lekbak, dan kan dit niet als overtreding worden beschouwd (vz. 1826 n°. 80).

meel of gebroken graan in te doen, dan moet de grootste der twee altijd daartoe aangegeven worden;

5°. het n°. en de ruimte, mitsgaders de tijd van bewerking in den ketel of de ketels, moeten worden aangegeven, even als voor de roerkuip, en op dezelfde boete als bij art. 17 is bepaald.

In deze brouwerijen wordt het gebruik van een *overstortings-* of *klarings-kuip* toegestaan, welker grootte die der roerkuip nimmer met meer dan $\frac{1}{10}$ zal te boven gaan.

De Minister kan het gebruik van deze kuip ook aan andere brouwers toestaan, wanneer hunne wijze van brouwen zulks vereischt. Bij het gebruik der *overstortings-* en *klarings-kuip* zal de Minister de noodige voorzorgen nemen, ten einde het n°. en de grootte derzelve worde opgegeven, en den tijd, waarop van deze kuip gebruik zal worden gemaakt, zoodanig worde geregeld, dat er geen misbruik van kan worden gemaakt; zullende alle gebruik, op een andere dan de voorschrevene wijs, worden gestraft met f 400.— boete.

Art. 17. De brouwers, die andere roer- of werkkuipen of ketels gebruiken dan die zij aangegeven hebben, verbeuren deswege een boete van f 400.—, onverminderd de betaling van den gewonen accijns, die van de meerdere ruimte der gebezigde roer- of werkkuip dan van de aangegeven kuip verschuldigd is.

Gelijke boete zal verbeurd en de accijns voldaan worden door alle zoodanige brouwers of andere personen, die mochten brouwen zonder aangifte (25) en buiten weten der Administratie.

Brouwers, die hunne brouwerijen als buiten werking zijnde hebben aangegeven, mitsgaders particulieren, die brouwen buiten weten der Administratie (26), zullen deswege gestraft worden met f 400.— boete, terwijl bovendien verbeurd worden verklaard de gevonden wordende bieren en in bewerking zijnde speciën en gereedschappen, welke laatsten ten koste van den gecalangeerde zullen worden uitgebroken.

De verbeurd verklaarde, doch nog in werking zijnde, aan accijns onderworpen, speciën moeten door den overtreder worden vrij gekocht met de helft der waarde naar prijs-courant.

De uitbreking en het vervoer der verbeurde, bij vonnis toegevozen of bij trans-actie aan 't Rijk overgegeven, werktuigen en gereedschappen, zal geschieden binnen 8 dagen na het vonnis of de trans-actie, of wel na de latere voltooiing der speciën, welke ten tijde der trans-actie of van het vonnis in werking gevonden worden.

(25). De hierbedoelde aangifte is die, omschreven bij art 13.

(26). D. i. zonder de aangifte, bij art. 5 voorgeschreven, te hebben gedaan. Vergelijk voorts art. 21 en 22.

Art. 18. Het *maximum* van den tijd voor de werkzaamheden in de roer- of werkkuij en van den tijd, die toegestaan wordt voor het aansteken van het vuur onder de waterketels, ten einde het water vóór den aanvang der werkzaamheden in de roerkuij te koken, is geregeld bij een tarief (27).

Bij R.B. kunnen, in 't belang der trafikanten, wijzigingen in dat tarief gebracht worden. Met de werkzaamheden in de roer- of werkkuij mag van 1 April tot 30 Septb. geen aanvang gemaakt worden, dan tusschen 4 uur 's ochtends en den *middag*. en, van 1 Octb. tot 31 Maart, niet dan tusschen 6 uur 's ochtends en den *middag*.

De vorige alinea is echter niet van toepassing *binnen* den omtrek van plaatsen, waar ambtenaren gevestigd zijn, wanneer, in de brouwerijen roerkuijen worden gebezigd, die 54 hectoliter of meer ruimte bevatten. De werkzaamheden kunnen in deze roerkuijen en alle verdere kuijen, welke er te gelijk mede gebruikt worden, ten allen tijde worden aangevangen.

In brouwerijen, *buiten* de bedoelde plaatsen gelegen, en met roerkuijen van 54 hectoliter of meer ruimte, wordt de tijd, hierboven vermeld, met *één uur* vervroegd (28).

(27). Dat tarief bepaalt den tijd, die wordt toegestaan:

- 1° voor het warmen van water, eer de werkzaamheden in de roerkuij begiuen.
- 2° voor de werkzaamheden in de roerkuij.

De tijd, sub 1° bedoeld, verschilt alleen naar gelang van de grootte des ketels.

De tijd, sub 2° bedoeld, verschilt naar gelang van:

- 1° a. het gebruik van slechts één ketel;
- b. het gebruik van *twee* ketels, wier gezamentlijke inhoudsruimte die van de roerkuij *niet* overtreft;
- c. het gebruik van *twee* ketels, wier gezamentlijke inhoudsruimte die van de roerkuij *wel* overtreft;
- 2° a. de grootte der roerkuij;
- b. de soort van bier, n. l. bruin, geel of wit bier.
- c. het al of niet gebruiken van stuijmanden.

Voorts zij opgemerkt dat men door de onderscheidingen van *bruin*, *geel* of *wit* bier, niet zoo zeer de *kleur*, maar meer de *soort* van bier moet verstaan, zoodat men door *geel* bier niet moet verstaan een biersoort, die met zeer weinig hop, slechts 1 á 1½ uur heeft gekookt, maar een soort van bier dat, even als het *bruine* bier, met meerder hop wordt gekookt en van dit laatste in soort niet verschilt, dan door een lichtere kleur, die het heeft behouden omdat het minder lang (hoogstens 6 uren) heeft gekookt, (vz. 1823 n°. 83).

Voor de toepassing van sub 1° litt. *b* en *c* worden zoowel de ketels, tot het koken van water, in aanmerking genomen als die tot het koken van bier, (vz. 1824 n° 151).

(28). En dus op 3 à 5 uur 's ochtends gesteld.

Bij het afbreken der werkzaamheden, ten gevolge van een ongeval aan een of ander werktuig, moet de brouwer daarvan aangifte doen (29). De ontvanger is bevoegd, na behoorlijk onderzoek, den tijd tot het afloopen der werkzaamheden in de roerkuip te verlengen.

Art. 19. Den brouwer, die een grootere hoeveelheid meel wil gebruiken, dan naar evenredigheid der ruimte zijner roerkuip, binnen den bij het tarief bepaalden tijd, gevoegelijk kan worden uitgewerkt, kan, op zijn aanvraag, een langeren tijd worden toegestaan, mits de accijns worde betaald naar de grootte van een kuip voor welke de verlangde tijd, volgens het tarief, kan worden vergund (30).

Er zal voor de grootste roerkuip, begrepen in het tarief, geen vermeerdering van tijd voor de werkzaamheden worden verleend, dan onder verplichting tot bijbetaling van $\frac{1}{10}$ van den accijns op de brouwte, volgens de ruimte der kuip verschuldigd.

Art. 20. De afgetrokken granen of meelspeciën, bekend onder den naam van *bostel*, moeten uit de roerkuipen, en, wanneer ze ook in ketels gebruikt worden, ook uit deze weg genomen zijn, binnen het uur, volgende op dat, hetwelk tot het eindigen der tonning of vating is aangegeven, en zulks op een boete van f 25.—.

Bij het gebruik van een roerkuip van 70 hectoliter of meer ruimte kan deze bepaling, behoudens de zekerheid tegen misbruik, gewijzigd worden.

Art. 21. Onder de termen van het heimelijk brouwen, zal, op gelijke straf als bij art 17 is bepaald (31), worden gerangschikt: het bestaan van beslagene meel-specie of andere grondstof, kennelijk geschikt om er bier van te maken, gelijk mede het vinden van kokende bieren, ergens anders dan in de tot brouwen aangegeven ketels, hetzij dit een of ander in eenig aangegeven gebouw als brouwerij, hetzij in eenig ander lokaal of particulier gebouw mocht worden ontdekt.

Art. 22. Evenzeer wordt als heimelijk brouwen, volgens art. 17,

(29). Verzuimt de brouwer deze aangifte, dan krijgt hij geen verlenging van tijd en stelt hij zich dus aan bekeuring bloot.

(30) Stel b. v. dat de kuip werkelijk groot is 25 hectoliter.

Voor zoodanige kuip is (wanneer slechts één ketel en geen stuikmanden gebruikt worden) voor een brouwsel bruin bier, bij het tarief toegestaan de tijd van 14 uren.

Wanneer nu de brouwer 15 à 16 uren verlangt, dan moet hij aangeslagen worden naar een kuip van 30 hectoliter, (zie het tarief achter de wet, in verz. 1840 n° 2).

(31). N. l. f 400.— boete en verbeurte der bevonden bieren en in bewerking zijnde speciën en gereedschappen.

gestraft, het in de koelbakken aanwezig zijn van bieren na het uur van afloop der tonning, of ook overal elders, dan in de door den brouwer aangegeven bergplaatsen en kelders, gelijk mede het bevinden van warme bostel in de roerkuip, ketel of andere werk- of bergplaats van den brouwer, na het uur, tot wegvoering aangegeven, en, eindelijk, het hebben of houden van heet water in eenigen ketel, tot welk gebruik ook, zonder voorafgaande aangifte.

II.

Azijnen.

Art. 23. De azijnmakers worden in drie klassen verdeeld, te weten:

a. in de 1^e klasse worden gerangschikt de azijnmakers, die azijn bereiden met gekookt of ongekookt bier of eigenlijk aftreksel voor bier, in de roerkuip bereid zonder gisting, hetzij zij het bier of de aftreksels van een brouwer koopen, hetzelve voor hunne rekening doen brouwen, of eindelijk het zelfs in hunne eigene of gehuurde brouwerij laten brouwen;

b. in de 2^e klasse worden gerangschikt de azijnmakers, die azijn fabricceeren uit vochten, getrokken door middel van weeking en gisting van meel-specie, bekend onder den naam van *way*;

c. in de 3^e klasse zijn begrepen alle kunst-azijnmakers, dat zijn diegenen, die de azijn met eenige andere dan de bovengemelde speciën bereiden en zich daartoe bedienen van zoogenaamde tweelingskuipen of andere vaten (32). Particulieren, die azijn alleen van 't sap van appelen of peeren maken, worden niet als kunst-azijnmakers beschouwd en zijn dus aan geenerlei verplichting onderworpen.

Alle bepalingen, in art. 5, 6, 7 en 12 dezer wet omschreven, betrekkelijk de aangifte tot uitoefening van beroep, het aanwijzen der brouwerijen, het oprichten en in huur houden derzelve, het bezitten van niet in werking zijnde brouwerijen of gereedschappen, het buiten werking stellen derzelve en het stellen van borden boven den ingang der brouwerijen, zijn mede toepasselijk op het uitoefenen van het beroep der azijnmakers van de drie klassen.

Bepalingen, in het bijzonder van toepassing op azijnmakers 1^e klasse.

Art. 24. De plaatsen, waarin men het bier gewoonlijk inslaat tot verzuren en die algemeen bekend zijn onder de benaming

(32). In deze klasse behooren o. a. de rozijn- en snel-azijn-makers.

van *azijnplaatsen*, moeten van de brouwerijen afgescheiden zijn, hetzij de brouwerij aan den azijnmaker der 1^e klasse in eigendom behoort, hetzij ze door hem in huur wordt bezeten. In beide gevallen zal hij echter volstaan met de bieren of aftreksels, die hij tot verzuring aangegeven heeft, in een afgezonderde plaats van alle andere bieren afgescheiden te houden, zonder dat deze plaats met de brouwerij, deszelfs bergplaatsen of kelders eenige gemeenschap mag hebben (33).

Afwijkingen kunnen op deze bepalingen bij K.B. worden toegestaan voor plaatsen, welker gelegenheid of andere locale omstandigheden dit noodig maken.

Art. 25. De azijnmakers der 1^e klasse, hetzij ze tevens het beroep van brouwer uitoefenen of niet, moeten telkens, wanneer ze een inslag van bier of aftreksels willen doen, onder genot der korting bij art. 26 bedoeld, daarvan aangifte doen bij den ontvanger, met uitdrukking der hoeveelheid en kwaliteit.

Geen geringere hoeveelheid mag worden ingeslagen dan van 78 hectoliter. De debiteering geschiedt tegen 90 cent per hectoliter bier (34).

De aangifte geschiedt in 't register n°. 17 *acc*. De ontvanger geeft er een consent uit af, hetwelk tot bewijs van inslag dient, overeenkomstig hetgeen bij de volgende artikelen is bepaald.

Art. 26. De azijnmakers der 1^e klasse genieten een korting van 10 cent per hectoliter op den accijns der bieren, door hen, op den voet der voorgaande artikelen, ingeslagen.

Art. 27. Zij zijn verplicht de consents tot inslag te bewaren, gedurende de 6 dagen, volgende op den dag van inslag. Zij moeten, gedurende dien tijd, de bieren in hun natuurlijke staat houden en ze niet vermengen buiten tegenwoordigheid van ambtenaren. De ambtenaren hebben, gedurende die 6 dagen, de bevoegdheid de soort en de hoeveelheid van het bier op te nemen (35).

(33). Geen de minste gemeenschap mag er tusschen de azijnplaatsen en de brouwerij bestaan, (vz. 1823 n° 27 litt. e).

(34). Zoodat ze een korting genieten van 10 cent per hectoliter, (zie art. 26).

Voorts zij opgemerkt dat die korting alleen dan wordt verleend, wanneer de azijnmaker voldoet aan de bepalingen van art. 23 tot en met art 28.

Indien hij daaraan niet voldoet of er geen gebruik van wenscht te maken, dan verbeurt hij de korting.

De bepalingen, ten aanzien der azijnmakers 1^e klasse strekken alleen om te zorgen dat het bier, met overschrijving van accijns en recht op korting ingeslagen, werkelijk verzuurd wordt, zoodat er geen straf op overtreding van die bepalingen bestaat. Het eenig gevolg er van is: verlies van de gunst van overschrijving van den accijns en van het genot der korting, (vergelijk verz. 1823 no 75).

(35). Die opnemng geschiedt kosteloos, (verz. 1823 n° 149).

De azijnmaker is verplicht hun de bieren aan te wijzen en ze in hunne tegenwoordigheid en op hunne aanvraag te vermengen met andere reeds verzuurde bieren, aftreksels of azijnen, ten einde ze ongeschikt te maken voor consumtie.

De ambtenaren stellen, in dit geval, een verklaring op den rug van 't consent dat de bieren of aftreksels hun in den staat van bier of aftreksel en nog onvermengd zijn vertoond en dat de vermenging in hunne tegenwoordigheid is geschied (36).

Ingeval de vermenging bij hunne afwezigheid, binnen de 6 dagen, is geschied, dan vermelden ze dit op den rug van 't consent.

Indien de ambtenaren zich niet, binnen de 6 dagen, hebben vertoond om den staat der bieren op te nemen, zal de azijnmaker op den rug van 't consent verklaren dat de ambtenaren de azijnmakerij niet bezocht hebben. In dit geval wordt hem de korting verleend.

Art. 28. De consenten moeten, na verloop van den zesden dag na hunne dagteekening, aan den ontvanger, die ze heeft afgegeven, worden teruggebracht ter regeling der rekening.

Er wordt geen korting verleend voor de hoeveelheden bier of aftreksel, waarvan de consenten niet aan de ontvangers, in voege voorschreven, zijn teruggebracht, noch voor die, welke, volgens verklaring der ambtenaren, vóór den afloop van den zesden dag na den inslag, zonder hun voorweten of buiten hunne tegenwoordigheid vermengd zijn.

*Bepalingen, in het bijzonder van toepassing op
azijnmakers der 2^e klasse.*

Art. 29. Geen fabriek van azijnstof, door middel van weeking en gisting van meelspeciën, mag worden opgericht, tenzij men zich, voor wat betreft de grootte der beslagkuip of kuipen, zal houden aan hetgeen bij art. 8, omtrent de ruimte der roerkuipen van de brouwers, is bepaald.

Art. 30. De accijns op deze azijnstof bedraagt f 1.00 per hectoliter ruimte der beslagbakken, verschuldigd telkens, wanneer deze worden gebruikt. De aangifte volgens art. 13 is van toepassing, met uitzondering echter van de bepalingen nopens het koken van de aftreksels van beslag en bieren.

(36). Bij de aangifte tot brouwen behoeft niet te worden verklaard dat het brouwsel tot azijnmaken is bestemd. Wanneer nu de ambtenaren, bij visitatie van een brouwerij, bevinden dat van een brouwsel het bier niet gekookt zal worden maar tot azijn bestemd is, dan moeten ze dadelijk de hoeveelheid opnemen, die voorhanden is in de verzuringskuip, waarin het brouwsel van den dag zal worden gestort, ten einde nader de gezamentlijke hoeveelheden op te nemen en daarna eerst het consent af te teekenen, (vz. 1836 n° 187).

Op de ruimte der beslagkuipen wordt $\frac{1}{10}$ korting verleend (37).

Art. 31. De verantwoording der hoeveelheid van de op behoorlijke consentbiljetten ingeslagen meelspeciën zal geregeld worden, gelijk in art. 3, ten aanzien der bierbrouwers, is voorgeschreven.

Art. 32. De voorschriften in het eerste hoofdstuk dezer wet, betrekkelijk de roeiing, peiling en waterijking der ketels en roerkuipen van de brouwers bepaald, mitsgaders verkooping, leening, uitbreiding, verandering, vergrooting of verkleining der zelve, zijn mede toepasselijk op de beslagbakken, ketels en zoo genaamde moerstukken der azijnmakers van de 2^e klasse.

Art. 33. Het gebruik van losse kransen moet aangegeven worden en zal aanleiding geven tot een verhooging van accijns, in verhouding tot de vermeerdering der ruimte, welke het opzetten van deze losse kransen aan de beslagbakken toevoegt.

Deze kransen moeten, voor de opzending der aangifte, geverifieerd worden (38), en de inhoud door roeiing en peiling worden onderzocht. De azijnmakers zijn verplicht ze te nummeren.

Het gebruik van zulke losse kransen, zonder voorafgaande aangifte, of het gebruik van een andere dan de aangegeven krans, wordt gestraft met f 400.— boete, onverminderd de betaling van den accijns naar de grootte der kransen.

Wanneer echter, in het laatste geval, de niet aangegeven krans geen meerdere ruimte dan de aangegevene heeft, zal de boete slechts f 50.— bedragen.

Art. 34. De werkzaamheden in de beslagkuipen mogen niet langer duren dan 60 uren (39). Na dien tijd moet de gisting geëindigd zijn; terwijl de *bostel* binnen een uur na dien tijd uit de kuipen moet weggenomen zijn.

Art. 35. De azijnmakers moeten zich, wat het bepalen van den tijd voor het aansteken van het vuur onder den ketel betreft, ten einde het water te koken tot het weeken der meelspecie bestemd, regelen en gedragen naar hetgeen des wege, bij art. 18, voor de brouwers is voorgeschreven.

Art. 36. Geen azijnstof mag, binnen 10 dagen na de gisting, worden gekookt of gewarmd (40).

(37). Waarom is die korting noodig?

Deze korting wordt verleend boven die van 5 centimeters diepte vermeld in art. 15, (res. 27 Mei 1828 no 191).

(38). Vergelijk aant. 15 op art. 9.

(39). Het tarief bij art. 18 bedoeld is dus, voor zooveel de werkzaamheden in de kuipen betreft, niet van toepassing.

(40). Waarom niet?

Bij overtreding van deze bepaling wordt de fabrikant gestraft, zooals, bij art. 21 en 22, nopens het clandestin brouwen is vastgesteld.

De zoogenaamde *waj* zal, na gezegde 10 dagen, niet mogen worden gekookt of gewarmd, zonder voorafgaande aangifte, op een boete van f 200.—.

Art. 37. Met dezelfde boete als op dergelijke overtredingen door de bierbrouwers, in het 1^e hoofdstuk, is vastgesteld, zal worden gestraft:

- a. het, zonder aangifte, bewerken van meelspeciën (41);
- b. het gebruik van andere beslagkuipen of andere waterketels, dan de aangegevene (41);
- c. het vroeger aanvangen van het bewerken der meelspeciën (42);
- d. het bewerken en gisten der meelspeciën, gedurende een langeren tijd dan bij de aangifte is verleend (43);
- e. het bestaan van meelspeciën in weeking of gisting, overal elders dan in de daarvoor bestemde, aangegeven plaatsen, vaten, bakken, ketels of kuipen (44);
- f. het later wegnemen van *bostel* uit de beslagkuip, dan op den tijd bij art. 34 bepaald (45).

De straf van art. 17 (n. l. boete en verbeurdverklaring) is van toepassing op hen, die azijn maken, zonder aangifte en buiten weten der Administratie.

Art. 38. In deze fabrieken mag geen ruw- of distilleerketel bestaan en de bereide stof mag niet dan tot het maken van azijn bestemd worden, op een boete van f 400.—.

Art. 39. Het is den azijnmakers der 2^e klasse verboden om het beroep van brander, distillateur of bierbrouwer in een en hetzelfde gebouw of lokaal uit te oefenen, of in zijne lokalen door anderen te doen of te laten uitoefenen.

Bepalingen, in 't bijzonder van toepassing op azijnmakers der 3^e klasse.

Art. 40. De azijnmakers der 3^e klasse, die hunne werkzaamheden voor de eerste maal willen aanvangen, zijn gehouden deswege aangifte te doen bij den ontvanger.

Die aangifte moet behelzen:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. den naam of de firma van den aangever;

(41). f 400.— boete en bijbetaling van accijns, (art. 17).

(42). f 400.— boete, (art. 13).

(43). f 400.— boete, (art. 13).

(44). f 400.— boete en verbeurdverklaring, (art. 22).

(45). f 25.— boete, (art. 20).

g. de azijnmakerij, derzelve merk of andere kennelijke omschrijvingen;

d. het tijdstip van den aanvang der werkzaamheden;

e. de n^{os} der kuipen, bestemd voor de aanstaande fabrikatie.

Deze azijnmakers zijn, wat het roeien, peilen, waterijken en veranderen hunner kuipen en ketels betreft, gehouden om zich te gedragen naar hetgeen voor de waterijking, roeiing, peiling, en verandering der werkkuipen en ketels der brouwers, bij art. 9, 10 en 11, is vastgesteld.

Art. 41. Na deze eerste aangifte zullen de azijnmakers der 3^e klasse bevrijd zijn van het herhalen hunner verklaring bij een nieuwe fabrikatie, maar daarentegen geacht worden de werkzaamheden in hunne tweelings-kuipen of werken driemaal in 't jaar te vernieuwen (46).

Art. 42. Wanneer zij echter eenige verandering in hunne fabrikatie willen brengen, door met meer of minder kuipen te werken, of hun fabriek geheel willen doen stilstaan, zijn ze verplicht hiervan een nadere aangifte te doen en wel vóór die verandering zal worden bevêrstelligd.

Verzuim van zoodanige nadere aangifte zal, in geval van vermeerdering of verandering van kuipen, gestraft worden met f400.— boete, onverminderd den accijns, en, in geval van vermindering, door het ontzeggen der afschrijving op den gecontinueerden aanslag (47).

De niet in gebruik aangegevene of de afgeschreven kuipen moeten worden verzegeld, op den voet van art. 7.

Al de voorschriften, vervat in art. 17, 21 en 22, voor zoo-veel het gebruiken van andere kuipen dan die, welke aangegeven zijn, en het brouwen buiten weten der Administratie, betreft, zijn op deze azijnmakers van toepassing.

Art. 43. De aangifte en opzegging of verandering van aangifte wordt, schriftelijk, ten kantore van den ontvanger gedaan.

Art. 44. Nopens de tweelingskuipen of zogenaamde werken der azijnmakerijen van de 3^e klasse, kunnen door de Administratie zoodanige nadere beschikkingen worden genomen, als, voor de zekerheid der accijns-heffing, in verband met de eenparigheid in het fabriekwezen, noodig worden geacht (48).

(46). Wanneer ze dus geen *gewijzigde* aangifte doen, worden ze telkens om de 4 maanden aangeslagen.

Zie omtrent den aanslag, art. 45.

(47). Wanneer dus, vóór den aanvang van een nieuw viermaandelijksch tijdvak, geen gewijzigde aangifte is gedaan, wordt de azijnmaker stilzittend geacht zijn werkzaamheden op den voet der primitieve aangifte voort te zetten en daarnaar gedebiteerd, (zie vz. 1838 n°. 143).

(48). Op grond van deze wetsbepaling kunnen bijzondere contracten met een azijnmaker worden aangegau.

Art. 45. De accijns wordt berekend tegen *f* 1.00 per hectoliter ruimte der tweelingskuipen. Op dien accijns wordt een korting verleend van 18%.

III.

Algemeene bepalingen.

Art. 46. De accijns der bieren en azijnen is vorderbaar naar gelang van deszelfs bedrag en bestemming; een en ander op den voet der volgende artikelen.

De aangifte van het stoken van het vuur tot het heetmaken van water, zonder opvolgende brouwte, zal, in verband met het bepaalde bij art. 13 en 30, aan geene betaling van accijns onderhevig zijn.

Art. 47. Ten kantore van den ontvanger wordt een rekening gehouden.

Op die rekening wordt in *debet* gebracht :

a. het bedrag van den accijns wegens de werkzaamheden in de aangiften vermeld, na aftrek c. q. der kortingen, bij art. 15, 26, 30 en 45 toegestaan, en met toepassing c. q. der verhoogingen volgens art. 16 en 19;

b. de accijns wegens gedane inslagen met overschrijving van crediet, op den voet van art. 55.

Aan het hoofd der rekening moet door den brouwer of azijnmaker, of deszelfs procuratiehouder, een verklaring worden gesteld, waarbij hij *zichzelven en al zijne goederen verbindt voor de voldoening van de rechten, welke, tengevolge zijner successieve aangiften, uit het register der bierbrouwers of azijnmakers*

In het algemeen achten we het voldoende hieromtrent slechts op te merken dat de snel-azijnmakers worden aangeslagen naar de hoeveelheid gedistilleerd, die zij inslaan, gewoonlijk tegen 10 hectoliter azijn per hectoliter gedistilleerd ad 50%. Als regel is aangenomen dat een snel-azijnmaker geen andere grondstoffen mag bezigen dan gedistilleerd en water. Hierop zijn echter, bij onderhandsche contracten, uitzonderingen toegelaten, onder voorwaarde dat de aanslag, in evenredigheid van den aard dier bijzondere grondstoffen, zal worden verhoogd. De rozijnazijnmakers worden op den voet van art. 41 aangeslagen, zoolang niet blijkt dat ze meer dan drie malen per jaar hun werkzaamheden vernieuwen, in welk geval bijzondere beschikkingen ten hunnen aanzien, worden genomen. Rozijn- en tevens snelazijnmakers worden aangeslagen: a. voor den rozijnazijn, op den voet van art. 41; b. voor den snelazijn tegen 10 hectoliter azijn per hectoliter gedistilleerd ad 50%, (zie o. a. verz. 1842 n° 12 en vergelijk de voorschriften omtrent den vrijdom van accijns op gedistilleerd).

der twee eerste klassen, op deze zijne rekening zullen worden overgedragen (49).

De overbrenging der posten van de kunstazijnmakers zal, in verband met art. 41, telken vier maanden geschieden, op den dag waarop de termijn der vier vroegere maanden is geëxpireerd.

Art. 48—51. *Regeling van de termijnen van crediet.*

1°. Ten aanzien van de *bierbrouwers*:

a. Wanneer het *debet* (50), over een geheele maand (51), niet meer bedraagt dan f 200.— moet de betaling in eens geschieden binnen de 20 dagen der volgende maand;

b. Wanneer dat *debet* bedraagt boven f 200.— tot f 500.—, moet de betaling geschieden in *twee* termijnen; t. w. de eerste helft, binnen de 20 dagen der volgende maand en de tweede helft, binnen de 20 eerste dagen der tweede maand;

c. Wanneer dat *debet* bedraagt boven f 500.— tot f 1000.— mede in *twee* termijnen, doch de eerste helft, binnen de 20 eerste dagen der tweede maand, en de tweede helft, binnen de 20 eerste dagen der derde maand; en

d. wanneer dat *debet* bedraagt boven f 1000.—, in *drie* termijnen, verschijnende op den 20^{en} der derde, vierde en vijfde maand.

2°. Ten aanzien der *azijnmakers 1^e klasse*, moet de aanzuivering geschieden in *drie* termijnen, aanvang nemende met den den dag der overschrijving, en vervallende op den 20^{en} der tiende, elfde en twaalfde maand, na die der aangifte.

3°. Ten aanzien der *azijnmakers 2e klasse*, zijn dezelfde termijnen als voor de bierbrouwers vastgesteld; doch die termijnen beginnen eerst te loopen met den *zesigsten* dag na dien, welke voor den ingang der termijnen van de brouwers is bepaald.

4°. ten aanzien der *azijnmakers 3e klasse*, is slechts één termijn toegekend, die vervalt op den 20^{en} dag der *zesde* maand, na die der aangifte of van den gecontinueerden aanslag; met uitzondering evenwel van de snelazijnmakers, op wie dezelfde termijnen van toepassing zijn als aan de bierbrouwers zijn toegekend (52).

(49). Deze verklaring vervangt de gewone borgtocht, (zie echter art. 52).

(50). Deze regeling van de termijnen ziet alléén op het gedebiteerde volgens art. 47 lit. a.

Omtrent het gedebiteerde volgens art. 47 lit. b, neemt hij de verplichtingen van den vorigen debiteur over, volgens art. 284 der Alg. Wet, zoodat daarvoor geen nieuwe crediet-termijn wordt verleend, maar de aanzuivering moet geschieden op den vervaldag van den termijn, waarop de afschrijving op de rekening des afleveraars heeft plaats gehad.

(51). De rekening wordt dus maandelijks opgeteld en voor iedere maand afzonderlijk gehouden.

(52) De rekening van een rozijn- tevens snelazijnmaker, moet dus worden aangezuiverd:

Art. 52. Er moet, voor het te verleen crediet, zekerheid gesteld worden, wanneer het door bierbrouwers of azijnmakers der tweede of derde klasse (53), wier kuipen minder dan 70 hectoliter ruimte hebben, over een of meer maanden verschuldigde, de som van f 2000.— te boven gaat, (54).

Dit zelfde is het geval, wanneer de ruimte der kuipen 70 hectoliter of daarboven is, en het verschuldigde de som van f 4000.— te boven gaat, (54).

Art. 53. De rekeningen kunnen worden aangezuiverd.

a. door betaling van de verschenen termijnen (55);

b. door aflevering van bieren en azijnen, met overschrijving van accijns (56);

c. door uitslag voor negotie naar buiten 's lands (57);

d. wat de *azijn* alleen betreft, door nederlage in entrepôt (58)., en door uitslag aan fabrieken, met genot van vrijdom van accijns.

Art. 54. Wanneer op den vervaldag van den termijn de accijns nog niet voldaan is, vaardigt de ontvanger een waarschuwing (n°. 7 *comptb.*) aan den belanghebbende uit, om alsnog, binnen 3 × 24 uren, aan zijn verplichting te voldoen (59).

Art. 55. Uitslag, vervoer en inslag van bier mag vrij plaats hebben, doch geschiedt de uitslag met overschrijving van accijns op een anderen bierbrouwer of azijnmaker, of wel op een handelaar, dan moet men zich aan de volgende bepalingen onderwerpen, te weten:

1°. Overschrijving van accijns kan niet worden toegestaan, dan voor den uitslag binnen dezelfde provincie.

2°. Kan die overschrijving niet plaats hebben dan voor partijen van 300 hectoliter, vertegenwoordigende een accijns van f 300.—.

a. voor den *rozijnazijn* op den 20^{en} dag der zesde maand na die der aangifte of van den gecontinueerden aanslag;

b. voor den *snelazijn*, op de vervaldagen bij sub 1° voor de brouwers aangewezen, (vz. 1849 n° 92).

(53). Azijnmakers 1^e. klasse behoeven dus in geen geval zekerheid te stellen.

(54). Het zou kunnen gebeuren dat de schuld meer bedroeg dan men op den belanghebbende kon verhalen, zoodat het noodig was, bij een hoog bedrag van het debet, zekerheid te vorderen.

(55). Hem, die nalatig blijft in de betaling, kan, behoudens het recht tot vervolging, alle verdere crediet worden ontzegd, (vz. 1824 n° 150).

(56). De ontbieder treedt, ten aanzien van de termijnen, in de plaats van den afleveraar, (vz. 1830 n° 105).

(57). Uitvoer met vreemde oorlogschepen wordt als uitvoer voor *negotie* beschouwd.

(58). Binnenlandsch *bier* kan dus niet geëntreposeerd worden.

(59). Blijft hij verder in gebreke dan wordt het recht van parate executie toegepast.

Art. 56. Uitslag door brouwers en azijnmakers van bier en azijn, met bestemming voor negotie naar buiten 's lands, zal, wanneer afschrijving van accijns verlangd wordt, plaats hebben op den voet der Alg. Wet (60).

Voor bieren en azijnen, die in een mindere partij dan van 40 hectoliter of daarmede gelijk staande hoeveelheden, in kruiken of flesschen worden uitgevoerd, wordt geen afschrijving van accijns verleend.

Aan de landzijde en langs de rivieren zal geene afschrijving voor negotie worden toegestaan, wat de *bieren* betreft (61).

De afschrijving zal 93 cent per hectoliter bedragen (62). De belanghebbende krijgt echter geen verdere afschrijving dan het nog openstaande bedrag zijner rekening toelaat, zoodat het reeds aangezuiverde der termijnen voor hem verloren zal zijn.

De afschrijving geschiedt op de oudste termijnen van crediet. Voor geen bieren en azijnen zal afschrijving verleend worden, welker waarde of gehalte beneden die der gewone bieren en azijnen is, en derhalve ook niet voor aangengede of bedorvene bieren en azijnen.

Art. 57. Binnenlandsche azijn wordt niet in entrepôt opgenomen, dan na, door roeiing en proeving, bij den inslag in hoeveelheid en soort te zijn opgenomen.

Art. 58. Met betrekking tot den inslag van binnenlandsche azijn in 's Rijks entrepôt, zal worden in acht genomen, hetgeen bij de Alg. wet, omtrent de entrepôts in 't algemeen (63), en ten aanzien der betaling in contanten, of op termijnen, en den uitslag voor negotie, bij de tegenwoordige wet is vastgesteld, echter onder de volgende bepalingen:

a. dat de inslag in het entrepôt, de overschrijving en de uitslag uit het entrepôt niet mag plaats hebben in mindere hoeveelheden dan van 40 hectoliter, tenzij, bij uitslag tot consumtie, voor een restantpartij;

b. dat, wanneer het geëntreposeerde onder eigen beheer of ter consumtie wordt ingeslagen, de accijns dadelijk in contanten moet worden betaald (64).

Art. 59. Wegens azijnen, die in entrepôt zijn gelegd, wordt

(60). Uitvoer, met afschrijving van accijns, kan niet geschieden door een handelaar.

(61). Voor *azijn* wordt dus, zoowel bij uitvoer te lande of langs de rivieren, als bij uitvoer ter zee, afschrijving verleend.

Voor *bier* echter alleen bij uitvoer *ter zee*.

(62). Zijn de bieren en azijnen echter bestemd naar *Frankrijk*, dan draagt de afschrijving slechts $62\frac{1}{2}$ cent, (zie verz. 1865 n° 74 art. 17).

(63). Zie hoofdstuk XI der Alg. Wet.

(64). Geëntreposeerde azijn kan dus niet weder op *crediet* genomen worden.

op de rekening van den azijnmaker afgeschreven, per hectoliter.
93 cent.

Art. 60. De azijnmaker mag zijn geëntreposeerde azijnen in het entrepôt oversteken, aanvullen, bewerken en verlengen.

Hij mag daartoe, met voorkennis van den entreposeur, de vereische ingrediënten aanvoeren, doch is tevens verplicht, om, voor zooveel de bewerking een vermeerdering van azijnen tengevolge heeft, daarvan schriftelijk kennis te geven aan den ontvanger, ten einde deswege gedebiteerd te worden op de entrepôt-rekening.

Ingeval zich, onder de ter vermenging aangevoerde dranken, azijnen bevinden, zullen deze in het entrepôt als onveraccijnsde binnenlandsche azijnen worden behandeld; terwijl, voorzooover die dranken mochten bestaan als buitenlandsche azijnen, komende uit eenig entrepôt, daarvan de accijns, op deze buitenlandsche speciën gesteld (65), alvorens ten volle zal moeten zijn betaald.

Binnenlandsche azijn mag niet in hetzelfde gedeelte van een entrepôt met buitenlandsche bieren en azijnen, onder bijzonder beheer des eigenaars of consignataris, zijn.

Art. 61. Vervoer van binnenlandsche bieren en azijnen van de eene binnenlandsche plaats naar de andere, over *vreemd* grondgebied, mag niet geschieden in een mindere hoeveelheid dan van 40 hectoliter.

Art. 62. De brouwers en azijnmakers, die hun bedrijf willen laten varen of hun fabriek of trafiek willen doen stil staan, moeten hiervan den ontvanger schriftelijk kennis geven, 14 dagen vóór het eindigen hunner werkzaamheden.

Hetzelfde moet geschieden door boedelredders en executeuren in de boedels van overledenen, of de curators of syndics in die van bankbreukigen.

Geene afrekening zal plaats hebben, noch, ingeval van overlijden of faillissement, eenige scheiding van den boedel of afgifte aan de erfgenamen en legatarissen, of wel, in het laatste geval, vereffening met de crediteuren bewerkstelligd worden, tenzij alvorens met den lande, wegens dusdanigen boedel of bedrijf, de rekening volkomen is gesloten, of, in geval van contestatie, voldoende borgtocht is gesteld.

(65). Er is geen *accijns* op buitenlandsche azijn; wel *invoerrecht* en dit hier worden bedoeld.

Met op als binn en azijnen.
Verz. 1871 et. 138.

Z E E P.

Wet van 4 Mei 1832, (Stbl. n°. 13), en van 14 Dec.
1844 (Stbl. n°. 65).

(Verz. 1845, n°. 54).

B u i t e n l a n d s c h e z e e p.

I.

§ 1. Bij invoer van harde en zachte zeep zal een accijns worden geheven van f 10.— per 100 kilogram.

Die accijns is verschuldigd dadelijk bij den invoer, en moet, in gereed geld, worden voldaan op hetzelfde tijdstip en ten zelfden kantore als het inkomend recht (1).

Wat de toepassing der voorschriften van de Alg. Wet omtrent den invoer, het entrepôt en den doorvoer betreft, zullen voor den accijns dezelfde bepalingen moeten worden opgevolgd als voor het inkomend recht, en die accijns mitsdien in zooverre als inkomend recht worden beschouwd tot het tijdstip, dat hij tevens met het recht moet worden voldaan en beide afzonderlijk verantwoord (2).

Invoer van zachte zeep mag alleen plaats hebben langs zoodanige kantoren, als daartoe bij K. B. zijn aangewezen; zulende aldaar de tonnen, waarin de zeep wordt aangebracht, worden gebrand met 's Rijks wapen, nevens het merk V.Z. (3).

(1). Het *invoerrecht* bedraagt f 4.50 per 100 kilogr; doch voor harde *geparfumeerde zeep* f 6.00. Dat recht is verschuldigd boven en behalve de accijns. Accijns en recht worden wel afzonderlijk verantwoord, doch daar omtrent overigens dezelfde bepalingen in acht genomen. Zooals art. 1 zegt, „dat de accijns dadelijk in *gereed geld* moet worden voldaan”, kan *buitenlandsche* zeep dus *niet* op crediet genomen worden. Men kan ze echter in entrepôt leggen even als alle andere uit het buitenland ingevoerde goederen.

(2). Hieruit volgt: *a.* dat bij eigen aangifte van hoeveelheid, de tarra volgens art. 10 der tariefwet moet worden berekend; *b.* dat de aangever opneming van de tara kan vragen; *c.* dat hij zich bij te lage aangifte van hoeveelheid, bloot stelt aan bekeuring volgens art. 214 en 215 der Alg. Wet; *d.* dat, bij nederlage in publiek entrepôt, de *ingeslagen* hoeveelheid moet worden verantwoord; enz.

(3). Art. 1 der wet van 1832.

Binnenlandsche zeep.

II.

§ 2. De accijns op de harde en zachte zeep, die binnen dit Rijk wordt gemaakt of gezoden, bedraagt 10 cent per kilogram. Hij is verschuldigd voor de *zachte* zeep, telkens en dadelijk nadat de aangifte tot zieden is gedaan en voor de *harde* zeep, nadat de nadere aangifte van de *juiste* hoeveelheid, die de stoking of zieding heeft opgeleverd, is gedaan (4).

III.

*Bepalingen voor de zeepmakers en zeepzieders. (5).*A. *Van toepassing op makers van harde en van zachte zeep.*

§ 3. De koopers of overnemers, de huurders of gebruikers, de bestuurders of beheerders, en de oprichters van een zeepmakerij zijn verplicht om, alvorens het beroep van zeepmaker uit te oefenen, daarvan bij den ontvanger aangifte te doen.

Die aangifte moet behelzen:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. de namen, toenames, firma's en woonplaats des aangevers;
- c. den naam en den toenaam van den afzonderlijken beheerder en zijne woonplaats of verblijf;
- d. de gemeente, waarin de zeepmakerij is gelegen;
- e. de ligging, straat, kade of andere publieke toegangen tot het pand of deszelfs erf, en, wanneer het pand ten platten lande gelegen is, deszelfs afstand van de kom der gemeente;
- f. het nommer en de andere kenteekenen der gebouwen;
- g. de belendingen en strekkingen;
- h. de soort van zeep die men verlangt te maken;
- i. het getal en de grootte der onderscheidene zeepketels; en

(4). Art. 2 der wet van 1832, art. 2 en 4 der wet van 1844.

(5). De wet spreekt van *zeep-makers* en van *zeep-zieders*, ofschoon de zeep (zoowel de harde als de zachte) steeds door koking of zieding gefabriceerd wordt. Men *kan* evenwel ook zeep maken langs den kouden weg (d. i. zonder zieding) en, om nu te voorkomen dat op die wijze gefabriceerde zeep aan de accijnsheffing worde onttrokken, heeft de wetgever terecht ook de uitdrukking *zeep-makers* in de wet opgenomen. In dit werk zullen we, gemakshalve, alléén spreken van *zeep-makers* en *zeepmakerijen*.

k. het getal en de aanwijzing der pakhuizen, kelders of andere bergplaatsen, tot het gebouw der zeepmakerij behorende.

Hij, die een stilstaande zeepmakerij op nieuw in werking wil brengen, is verplicht een gelijke aangifte te doen.

De ontvanger geeft een bewijs van het inleveren der aangifte af (6).

§ 4. Geen nieuwe zeepmakerij mag worden opgericht dan wanneer de zeepketels ieder minstens 38 hectoliter kunnen bevatten.

De Administratie is echter bevoegd om, voor de vervaardiging van *harde geparfumeerde zeep*, onder de noodige voorzieningen, ketels van minderen inhoud toe te laten (7).

§ 5. Gelijke aangifte als bij § 3 moet gedaan worden door bezitters van niet in werking zijnde zeepmakerijen, of van zoodanige gereedschappen, kuipen of ketels, als geschikt zijn om een zeepmakerij uit te maken of de geheele of gedeeltelijke fabriekatie van zeep te bewerkstelligen, op verbeurte van f 100.—

Van deze aangifte zijn bevrijd, koperslagers en kuipers, die de bedoelde gereedschappen in hunne winkels of bergplaatsen voor hun beroep hebben, zonder dat zij gevestigd zijn om er zeep in te maken. Ingeval echter wordt ontdekt dat zij die gereedschappen zelve tot het heimelijk bereiden van zeep gebruiken, of aan een ander tot heimelijk gebruik overlaten of verhuuren, zullen zij met een boete van f 400.— worden gestraft (8).

§ 6. De buiten werking zijnde fabrieken en gereedschappen, in § 5 vermeld, zullen tot het maken van zeep onbruikbaar worden gemaakt, door verzegeling van de ketels, kuipen en gereedschappen.

De verzegeling wordt, op de gewone wijze, door twee ambtenaren bewerkstelligd, zonder andere onkosten dan die van het lak, welke op 3 cent per zegel worden bepaald.

De belanghebbende wordt uitgenoodigd om er bij tegenwoordig te zijn.

Van de verzegeling wordt een procesverbaal opgemaakt, waarin het pand, de verzegelde werktuigen of gereedschappen en het getal zegels behoorlijk omschreven zijn. Het wordt den belanghebbende, zoo hij tegenwoordig is, ter teekening aangeboden en

(6). Art. 3—6 der wet van 1832.

(7). Art. 6 der wet van 1832 en art. 1 der wet van 1844.

De ambtenaren moeten toezien dat, onder voorwendsel van *geparfumeerde zeep* te maken, de ketels niet gebruikt worden tot het vervaardigen van *andere zeep*. Bij zoodanig misbruik wordt, behalve bekeuring, onmiddellijk aan hunnen controleur kennis gegeven, (vz. 1845 n° 1).

(8). Art. 7 der wet van 1832.

anders gewag gemaakt van zijne afwezigheid. Ook de weigering tot teekening wordt c. q. in het verbaal opgenomen.

Een dubbel van het verbaal wordt den belanghebbende, tegen bewijs van ontvangst, uitgereikt, en, in geval van weigering om het aan te nemen, bij het plaatselijk bestuur gedeponereerd (9).

§ 7. Schending of vervalsching van zegels wordt gestraft met een boete van *f* 100.— tot *f* 400.—, naar gelang der omstandigheden, die de schending of vervalsching tengevolge zal hebben.

Met een gelijke boete wordt gestraft het niet, op de aanvraag der ambtenaren, te voorschijn brengen van ketels, kuipen of gereedschappen, waarop zegels gelegd zijn (10).

§ 8. De zeepmakers mogen tot den opslag van zeep, met doorlopend crediet van accijns, geen gebouw, pakhuis, kelder of andere bergplaats gebruiken, die met deuren, trappen, vensters of op eenige andere wijze met een ander pakhuis, kelder, bergplaats of woonhuis gemeenschap heeft, ten ware die gemeenschap ten genoegen der Administratie mocht worden weggenomen.

De in- en uitgang hunner ten voorschreven einde dienende pakhuizen, kelders of andere bergplaatsen moet op de publieke straat zijn (11).

§ 9. Zij, die tot den aanvang of tot de voortzetting van het bedrijf van zeepmaker aangifte hebben gedaan, zullen, alvorens dat bedrijf uit te oefenen, verplicht zijn, boven iederen in- en uitgang van hunne fabriek of pakhuis of bergplaats van zeep te plaatsen, een bord, in geolieverwde letters, uitdrukkende het woord: *zeepmakerij*, *zeepziederij*, *zeeppakhuis* of *zeepbergplaats*.

Verzuim van een of ander, wanneer het niet binnen 8 dagen, na een deswege gedane schriftelijke waarschuwing van den ontvanger, hersteld is, wordt gestraft met *f* 10.— boete (12).

§ 10. In geval de zeepmakers mochten verlangen eenig ander pakhuis of bergplaats van zeep, onder genot van doorlopend crediet van accijns, dan die in § 3 vermeld, aan te houden, moeten ze ook daarvan schriftelijke aangifte doen.

Bij elke verandering of vermeerdering van bergplaats zijn ze aan dezelfde verplichting onderworpen. Verzuim van een of ander, wanneer het niet binnen 8 dagen, na een deswege gedane schriftelijke waarschuwing van den ontvanger, hersteld is, wordt gestraft met *f* 10.— boete (13).

§ 11. De ontvanger mag geen pakhuis, kelder of bergplaats

(9). Art. 8 der wet van 1832.

(10). Art. 8 der wet van 1832.

(11). Art. 9 der wet van 1832.

(12). Art. 10 der wet van 1832.

(13). Art. 11 der wet van 1832.

toelaten of tot den opslag daarin eenig biljet verleenen, wanneer de plaatselijke ligging zoodanig is, dat er geen behoorlijk toezicht van 's lands wege op kan worden gehouden (14).

In geval de ontvanger de toelating van het pand weigert, kan de zeepmaker zich deswege schriftelijk beklagen bij den controleur, aan wiens uitspraak partijen zich moeten onderwerpen, behoudens beklag bij den Prov. Inspecteur en des noods bij het Hoofdbestuur (15).

§ 12. De zeepmakers zijn verplicht de ketels, tot het maken van zeep, binnen de muren hunner fabriek, in metselwerk, op te richten.

Verzuim hiervan, wanneer het niet binnen 8 dagen, na een deswege gedane schriftelijke waarschuwing van den ontvanger, hersteld is, wordt gestraft met *f* 20.— boete (16).

§ 13. Alvorens de zeepmaker zijne eerste aangifte tot werken kan doen, moet de ruimte van de ketels door de ambtenaren zijn opgenomen door middel van peiling en roeiing of waterijking, en, in geval van tegenspraak van den zeepmaker of een der tegenwoordig zijnde ambtenaren, altijd door waterijking worden bewezen.

De bevonden ruimte moet door of van wege den zeepmaker op een zichtbare plaats van den ketel of het metselwerk, met olieverw gesteld, en iedere ketel insgelijks van een afzonderlijk nommer worden voorzien.

Van een en ander zal, op den voet van § 6, een procesverbaal worden opgemaakt en aan den belanghebbende *beteekend* (17).

§ 14. Bij de meting of waterijking moeten de ketels tot aan den rand gevuld zijn, en de insnijding, die in de meeste ketels van den mond tot aan den rand gevonden wordt, met een zetbordje zijn afgesloten.

De gemelde roeiing of waterijking geschiedt kosteloos.

De zeepmaker is echter gehouden om het water en de arbeiders, tot de waterijking benodigd, te verschaffen en de middelen te bevorderen om dezelve te bewerkstelligen (18).

§ 15. Alle overtreding of weigering van de zijde van den zeepmaker wordt gestraft met *f* 200.— boete.

Misleiding bij een waterijking, door het in- of uitlaten van water, met het doel om de grootte van den ketel kleiner te doen voorkomen dan zij is, wordt gestraft met *f* 400.— boete (19).

(14). De ontvanger moet dus die bergplaatsen goedkeuren.

(15). Art. 11 der wet van 1832.

(16). Art. 12 der wet van 1832.

(17). Art. 13 der wet van 1832.

(18). Art. 13 der wet van 1832.

(19). Art. 13 der wet van 1832.

§ 16. Ingeval de nitslag der waterijking niet aan de voorafgegane peiling of roeiing of aan de zichtbare en vermoedelijke ruimte des ketels beantwoord, en de oorzaak van den misslag of de afwijking niet dadelijk ware te ontdekken, zoo zal de ruimte, volgens gedane of nog te verrichten peiling en roeiing opgenomen, als maatstaf dienen, tot zoo lang de waterijking behoorlijk kan worden volbracht. Wanneer de ketel niet waterpas staat, zal de inhoud, volgens peiling en roeiing, mede tot maatstaf strekken, tot zoolang de zeepmaker hem waterpas heeft gesteld (20).

§ 17. Geen ketel van een zeepmaker mag verkocht, afgestaan, uitgebroken, vermaakt, veranderd, vergroot of verkleind worden, zonder dat hij deswege aangifte heeft gedaan aan, en toestemming heeft bekomen van den ontvanger, op straffe van f 400—boete.

Die aangifte moet inhouden de omschrijving van de fabriek, alsmede van den inhoud, en de diepte of hoogte van den ketel.

Bij verandering, vermaking, vergrooing of verkleining, zal de Administratie tot een nieuwe opneming van den ketel overgaan.

Mocht, tengevolge van eenig ongeval, een onmiddellijke wegbreking of het, gedurende de fabricage onverwijld vermaken of herstellen van eenigen ketel, noodig zijn, dan is het den zeepmaker geoorloofd zulks te laten aanvangen, in afwachting van het biljet van toestemming van den ontvanger, op zijn deswege te verrichten aangifte (21).

§ 18. De zeepmakers zijn, telkens wanneer zij voornemens zijn zeep te maken, verplicht, en wel op den dag vóór dien waarop het vuur onder den ketel zal worden gelegd, daarvan aangifte te doen.

Die aangifte moet door den zeepmaker of zijn gemachtigde geschieden en bevatten:

- a. de plaats en dagteekening;
- b. den naam of de firma des aangevers;
- c. de zeepmakerij, derzelve merk of andere aanwijzingen om haar te onderkennen;
- d. de n^os van de ketels, bestemd om het beslag of het ziedsel te ontvangen;
- e. den dag en het uur, wanneer het vuur onder de ketels zal worden aangelegd;
- f. den dag en het uur, waarop de vorming of vating der zeep zal aanvangen;

(20). Art. 13 der wet van 1832.

Waartoe dient de verificatie van den inhoud des ketels, daar toch de aanslag hiervan niet afhankelijk is?

(21). Art 14 der wet van 1832.

g. de *globale* hoeveelheid zeep, die gemaakt zal worden; en
 h. de hoeveelheid *schuim* en *grauw* of *kantzeep*, welke weder zal worden ingestoken (22).

§ 19. Het valsch of het verkeerd opgeven van het n^o van eenigen ketel, wordt gestraft met f 50.— boete.

Het vervroegen van het uur, aangegeven tot aansteking van het vuur, of het vervroegen van den dag of het uur tot vorming of vating der zeep, wordt gestraft met f 200.— boete (23).

§ 20. De zeepmakers, die eenigen ketel of ketels tot het bereiden of zieden van zeep bezigen, zonder daarvan aangifte, volgens § 18, te hebben gedaan, worden gestraft met een boete

22). Art. 15 der wet van 1832.

Deze hoeveelheid *schuim* en *grauw* of *kantzeep* moet in de hoeveelheid volgens lit. g begrepen zijn, doch er wordt tevens afzonderlijk in de aangifte melding van gemaakt; daaromtrent is verder bepaald:

a. dat, bij de aantekening, volgens § 13, van de afgewogen hoeveelheid zachte zeep, afzonderlijk moet worden vermeld de hoeveelheid *schuim* en *grauw* tezamen uit het ziedsel verkregen;

b. dat in de fabrieken, waarin de afweging van de gevate zeep te vroeg geschiedt om de hoeveelheid *grauw* terstond na de afweging op te geven, bij de bedoelde aantekening de hoeveelheid *zeep* en *grauw* tezamen en alleen de hoeveelheid *schuim* afzonderlijk moet worden vermeld, met opgave tevens van het uur, waarop het *grauw* zal worden afgeschept. De fabrikant moet in dit geval, terstond na het afscheppen van het *grauw*, de hoeveelheid daarvan vermelden in een door de ambtenaren gewaarmerkten staat, die steeds op een vaste, in overleg met hen, bepaalde plaats in de fabriek aanwezig moet zijn. Hij moet voorts, binnen 24 uren na het afscheppen, een schriftelijke opgaaf bij den ontvanger inleveren van de hoeveelheid *grauw*, die het ziedsel heeft opgeleverd;

c. dat het *schuim* en *grauw* van een ziedsel moeten worden ingestoken niterlijk bij het *derde* daarop volgende ziedsel van dezelfde soort van zeep.

d. dat het *schuim* en *grauw* moeten bewaard worden in uitsluitend daarvoor bestemde bakken of vaten die zich steeds op dezelfde plaats in de fabriek moeten bevinden;

e. dat, bij de toepassing der vorenstaande bepalingen, behalve de geringe hoeveelheid zeep, die onvernijdelijk met het *schuim* en *grauw* wordt afgescheiden, mede, voor zoover de fabrikant dit verlangt, als *schuim* en *grauw* kan worden beschouwd de, bij de vating, overschietende hoeveelheid zeep, minder bedragende dan $\frac{1}{8}$ ton;

f. dat de ontvanger, in kolom 12 der rekening, aantekening zal houden van de hoeveelheden *schuim* en *grauw* uit elk ziedsel verkregen, met aanwijzing bij welk ziedsel de insteking geschiedt;

g. dat de hoeveelheid *schuim*, *grauw* en *kantzeep*, vóór de insteking, zal worden onderzocht en opgenomen en daarvan aantekening worden gesteld op den rug der aangifte.

(Zie verz. 1868 n° 80, in verband met verz. 1852 n° 104).

(23). Art. 16 der wet van 1832.

ten bedrage van den tien dubbelen accijns wegens de geheele ruimte van zoodanige ketels, elke hectoliter ruimte berekend, voor *harde* zeep, tegen 27½ kilogram, en voor *zachte* zeep, tegen 66 kilogram, onverminderd de bijbetaling van den enkelen accijns voor de zoodanig berekende hoeveelheid (24).

§ 21. Wanneer de aangegevene zode in de bewerking bederft en er geen bruikbare zeep van kan worden gemaakt of, wanneer eenig ongemak aan den ketel of aan de fabriek de voorgenomen zieding verhindert, zal de zeepmaker, uit dien hoofde afschrijving van accijns verlangende, verplicht zijn deswege aangifte te doen aan den controleur of aan den ontvanger, en zulks onmiddellijk nadat de omstandigheid of het ongeval is ontdekt, en wel in het eerste geval, vóór dat de zeep uit den ketel mag worden afgetapt of geschept. De daartoe aangewezen ambtenaren moeten zich dadelijk naar de fabriek begeven om den toestand op te nemen en daarvan procesverbaal op te maken (25).

§ 22. Er wordt, ten kantore van den ontvanger, een rekening, onder behoorlijken borgtocht, geopend.

In het *debet* dier rekening worden opgenomen:

- a. de hoeveelheden zeep, door den zeepmaker gefabriceerd;
- b. de hoeveelheden zeep, van een anderen zeepmaker ingeslagen.

In het *credit* dier rekening worden opgenomen:

- a. de hoeveelheden, met dadelijke betaling van accijns uitgeslagen, op accijnskwitantie n°. 7 *acc.* Minimum 12½ klgr.;
- b. de hoeveelheden, uitgeslagen op vervoerbiljet n°. 9 *acc.*, met bestemming aan een anderen zeepmaker, of aan zichzelf onder een ander ontvangkantoor, of aan een groothandelaar. Minimum 1000 klgr.;
- c. de hoeveelheden, met overschrijving aan zichzelf uitgeslagen, onder hetzelfde kantoor van ontvangst, op den voet van § 25. Minimum 500 klgr.;
- d. de hoeveelheden, uitgeslagen op consent tot uitvoer n°. 9 *IUDv.*, met bestemming tot uitvoer voor handel naar buiten 's lands, onder genot van afschrijving. Minimum 500 klgr.;
- e. de hoeveelheden, uitgeslagen, op volgbrief n°. 8 *IUDv.*, met bestemming tot nederlage in entrepôt. Minimum 2000 klgr.;
- f. de hoeveelheden, waarvoor, op grond van §§ 21 en 59, afschrijving moet worden verleend.

Uitvoer met afschrijving naar buiten 's lands kan, aan de

(24). Art. 16, derde zinsnede, der wet van 1832, in verband met art. 11 der wet van 1844.

(25). Art. 18 der wet van 1832.

landzijde, slechts plaats hebben langs die kantoren, welke daarvoor bij K.B. zijn aangewezen (26).

§ 23. De groothandelaars, die genot van crediet verlangen, zijn, met opzicht tot hunne bergplaatsen van zeep en de aanzuivering hunner rekening aan dezelfde bepalingen als de zeepmakers onderworpen, met uitzondering der bevoegdheid tot aanzuivering der rekening door middel van entrepôt en door middel van afschrijving op grond van § 21.

De §§ 8—11 en de § 22, behoudens de genoemde uitzonderingen, zijn dus op hen van toepassing.

Zij kunnen geen zeep, met genot van crediet, inslaan dan van een zeepmaker (27).

§ 24. Bij uitslag op accijnskwitantie moet de afleveraar aangifte doen van:

- a. den naam en de woonplaats van den ontbieder;
- b. den naam en de woonplaats van den afleveraar;
- c. den naam en de ligging van het pand, waaruit de uitslag zal geschieden;
- d. de hoeveelheid en soort der zeep;
- e. het getal en de benaming der fusten of kisten en manden en de bijzondere merken en nummers derzelve; en
- f. den naam van den vervoerder en de opgave van het voer- of vaartuig, ingeval van vervoer naar een andere gemeente.

Na betaling van den accijns, geeft de ontvanger een kwitantie en duplicaat daarvan af, houdende invulling van de gedane opgaven en van de tijdsbepaling, gedurende welke zij van kracht zal zijn tot den uitslag, het vervoer en den inslag. Daarna wordt op de rekening de vereischte afschrijving gedaan.

Het dubbel der kwitantie dient den afleveraar tot dekking bij een peiling (28).

§ 25. Uit- en inslag, met overschrijving der hoeveelheid, geschiedt op de navolgende wijze; t. w. de ontbieder doet opgaven ten kantore, waaronder de inslag zal plaats hebben, van den naam en de woonplaats des afleveraars en van de hoeveelheid en de soort der zeep (29);

het dubbel dezer aangifte wordt door den ontvanger gezonden aan zijn ambtgenoot ter plaatse van den uitslag (30), die daarop de noodige vervoerbiljetten en duplicaten aan den afle-

(26). Art. 20 en 25 der wet van 1832.

(27). Art. 20 der wet van 1832.

(28). Art. 21 der wet van 1832.

(29). Hiervoor wordt gebezigd het register no 8 *acc.*

(30). Waarvoor dient deze omslachtige wijze van behandeling?

veraar afgeeft (31) en, nadat de vervoerbiljetten gezuiverd zijn terugontvangen, de noodige afschrijving op de rekening verricht.

Deze vervoerbiljetten moeten, volgens de aangifte van den ontbieder of afleveraar, inhouden:

a. den naam en de woonplaats van den afleveraar en van den ontbieder.

b. den naam en de ligging van het pand, waaruit de uitslag zal geschieden;

c. de hoeveelheid en soort der zeep;

d. het getal, de benaming en de merken en nommers der collis;

e. den naam van den vervoerder en opgave van het vaar- of voertuig;

f. den tijd, hoelang het biljet van kracht zal zijn tot dekking van den uitslag, het vervoer en den inslag;

g. den dag, waarop het biljet gezuiverd moet zijn terugontvangen.

De ontvanger ter plaatse van bestemming vermeldt op het vervoerbiljet den naam en de ligging van het pand, waarin de inslag moet geschieden.

Het dubbel van 't vervoerbiljet dient den afleveraar tot dekking bij een peiling.

Wanneer het vervoerbiljet niet, binnen den bepaalden tijd, behoorlijk gezuiverd terugontvangen is, wordt de accijns dadelijk van den afleveraar ingevorderd (32).

§ 26. Ingeval de afleveraar en de ontbieder onder dezelfde ontvangst behooren, wordt het vervoerbiljet dadelijk, op de aangifte van den ontbieder, aan den afleveraar uitgereikt en op dat biljet tevens door den ontvanger vermeld den naam en de ligging van het pand, waarin de inslag moet geschieden.

Dat biljet moet voorts, op den dag na dien der afgifte, door den afleveraar ten kantore zijn teruggebracht, voorzien van een verklaring van den ontbieder, dat hij de hoeveelheid en soort van zeep in zijn pand heeft ingeslagen. Bij verzuim hiervan wordt de accijns dadelijk van den afleveraar ingevorderd (33).

§ 27. Uitvoer van zeep, naar buiten 's lands, onder genot van afschrijving, geschiedt op een consent tot uitvoer, afgegeven door den ontvanger ter plaatse van uitslag. Vóór den uitslag moet er verificatie plaats hebben.

De afschrijving wordt verleend, zoodra het consent, binnen

(31). Niet voor een grootere hoeveelheid dan in 't bewijs van overschrijving n° 8 is vermeld.

(32). Art. 22 der wet van 1832.

(33). Art. 23 der wet van 1832.

zes weken na den vervoertijd, gezuiverd is terugontvangen. Bij gebreke hiervan wordt de accijns dadelijk van den afleveraar ingevorderd (34).

§ 28. Uitslag van zeep uit een zeepmakerij of bergplaats van crediet, ongedekt door een geldig biljet, is strafbaar met een boete van den tiendubbelen accijns en verbeurte van de zeep, en nog bovendien een boete van *f* 100.—

Geen biljet tot uitslag met *overschrijving* of tot uitvoer is geldig, wanneer niet uit de afteekening blijkt dat er verificatie heeft plaats gehad.

Ook een accijnskwitantie is niet geldig, wanneer daaruit blijkt dat de ontvanger afteekening bij uitslag heeft voorgeschreven en die afteekening niet is geschied (35).

§ 29. Inslag van zeep in een pand van doorlopend crediet, zonder document, of in een ander pand dan op 't biljet is aangewezen, wordt gestraft met verbeurte van de zeep en een boete van den tiendubbelen accijns (36).

§ 30. De zeepmakerijen, pakhuizen, kelders en bergplaatsen van zeepmakers en groothandelaars zijn aan visitatie en peiling onderworpen.

De peiling mag niet plaats hebben dan op schriftelijken last van den ontvanger of een hooger ambtenaar.

De Administratie kan voor elk pand of lokaal, dienende tot bergplaats voor zeep, een afzonderlijke rekening houden (37).

Wanneer bij visitatie en peiling meer of minder zeep wordt bevonden dan volgens het slot der rekening aanwezig moet zijn, dan wordt de belanghebbende gestraft met een boete van den tiendubbelen accijns van het over- of onderwicht. De kosten der peiling komen in dit geval tevens voor zijne rekening, terwijl hij voor het overwicht wordt gedebiteerd en van het onderwicht den accijns moet bijbetalen. Boete en kosten worden echter niet gevorderd, wanneer, voor zooveel de *harde* zeep betreft, het *overwicht* niet meer dan 3% en het *onderwicht* niet meer dan 6% bedraagt en, wat de *zachte* zeep betreft, het *overwicht* niet hooger is dan 2% en het *onderwicht* niet hooger dan 4%.

Bij zoodanige peiling wordt het *bruto* gewicht opgenomen en daarvan het gewicht der tonnen afgetrokken, berekend naar dat van een ledige ton van gelijke grootte (38).

§ 32. De zeepmakers en groothandelaars zijn verplicht jaar-

(34). Art. 24 der wet van 1832.

(35). Art. 26 der wet van 1832 en art. 19 der wet van 1844.

(36). Art. 27 der wet van 1832.

(37). Art. 29 der wet van 1832.

(38). Art. 30 der wet van 1832, in verband met art. 22 der wet van 1844.

lijks, in Januari, hunne rekening met den ontvanger te vereffenen.

Het *saldo* wordt op nieuwe rekening overgebracht.

De bewijzen van in- en uitslag worden door den ontvanger ingetrokken, die daarvoor een bewijsbiljet van afrekening afgeeft.

De zeep kan, tot wettiging van het saldo, worden aangepeild.

De vereffening en peiling kunnen ook tusschentijds plaats hebben (39).

B. Van toepassing op de fabrikanten van zachte zeep.

§ 33. Behalve de opgaven, in § 18 vermeld, moet in de aangifte ook worden opgenomen de dag en het uur, waarop de afweging der gevate zeep een aanvang zal nemen (40).

Deze afweging mag niet later beginnen dan uiterlijk 4 dagen na den opgegeven aanvang der vating (41).

§ 34. De aangifte van de hoeveelheid, volgens § 18 lit. g, strekt tot grondslag voor de berekening van den accijns (42).

§ 35. De zeepmaker mag, vóór den afloop der koking van het ziedsel, de gedane aangifte omtrent de te vervaardigen hoeveelheid zeep *vermeerderen*.

In verhouding tot deze vermeerdering geschiedt alsdan mede de aanslag voor den accijns (43).

§ 36. De zeepmakers zijn insgelijks bevoegd om, met in acht-neming van het bepaalde bij het 1^e lid van § 18, den aangegeven dag en het uur, waarop het vuur onder den ketel zal worden gelegd, ten kantore van den ontvanger te veranderen.

Gelijke bevoegdheid tot verandering wordt hun toegekend ten aanzien van den dag en het uur, waarop de vating of de afweging zal aanvangen, mits, vóór den afloop der koking van het ziedsel, de veranderde tijdsbepaling op den rug van het dubbel der aangifte worde aangeteekend (44).

§ 37. Van elke vermeerdering der hoeveelheid, in de aangifte vermeld, welke hoeveelheid *voluit* in *schrijffletters met inkt* moet uitgedrukt worden, stelt de zeepmaker een door hem, met ver-

(39). Art. 31 der wet van 1832.

(40). Vroeger of later aanvangen der afweging dan op den dag en het uur, daarvoor aangegeven, wordt gestraft met *f* 200 boete, (art. 12 wet 1844).

(41). Art. 3 der wet van 1844.

(42). Art. 4 der wet van 1844.

(43). Art. 5 der wet van 1844.

(44). Art. 5 der wet van 1844.

melding van dag en uur, onderteekende aanteekening op den rug van het dubbel der aangifte.

Aanteekeningen, die niet gesteld zijn vóór de storting der olie of vetdeelen, waardoor de vermeerdering wordt aangebracht, zijn niet geldig (45).

§ 38. Wanneer de ambtenaren van oordeel zijn, dat het ziedsel, in den ketel aanwezig, een grootere hoeveelheid zachte zeep zal uitleveren dan op het dubbel der aangifte is vermeld, geven zij daarvan aan den zeepmaker of diens tegenwoordig zijnden knecht of bediende kennis, met verklaring dat de verdere afstoking van den ketel onder hun bijzonder toezicht zal geschieden. Van deze verklaring stellen zij, met vermelding van dag en uur, tevens aanteekening op den rug van 't dubbel der aangifte, hetwelk vervolgens, tegen ontvangbewijs, tot na de afweging, uitsluitend onder hunne bewaring blijft.

In dit geval mag echter de zeepmaker evenzeer de hoeveelheid in den ketel vermeerderen. Zoodanige vermeerdering is echter niet geldig, indien zij niet door den fabrikant, in tegenwoordigheid der ambtenaren, en door deze gewaarmerkt, op het dubbel der aangifte is aangeteekend; terwijl deze aanteekening niet gesteld mag worden, dan nadat de ambtenaren *gezien* hebben, dat voor elke 100 kilogr. zachte zeep, waarmede de zeepmaker de aangifte verlangt te vermeerderen, werkelijk 42 liter olie of 42 kilogr. vetdeelen in den ketel gestort zijn; grootere of kleinere hoeveelheden naar evenredigheid (46).

§ 39. Wanneer zoodanige, onder toezicht afgestookt wordende zode, onder de verdere bewerking, bederft, wordt toch de hoeveelheid, na afloop der zieding, opgenomen, en is de zeepmaker wegens die hoeveelheid verantwoordelijk: zoodat, wanneer bij de weging een verschil in over- of onderwicht wordt geconstateerd van meer dan 5 0/0, hij een boete verbeurd van f 200.—, terwijl de aanslag overeenkomstig § 48 wordt geregeld.

Op zoodanige zode is § 21 niet van toepassing, behoudens evenwel de bevoegdheid in § 59 toegekend.

(45). Art. 6 der wet van 1844.

Ten einde het effect van deze bepalingen te verzekeren, moeten de ambtenaren, zoo dikwijls zij de zeepmakerij bezoeken en de koking der zode vol-eindigd vinden, van die vol-eindiging melding maken op het dubbel der aangifte, om te voorkomen dat een heimelijke vermeerdering door latere aanteekeningen worde gedekt, terwijl, wanneer zij ontdekken dat er olie of vet is gestort, zonder dat er eenige vermeerdering op het dubbel is aangeteekend, dit aanleiding zal geven om § 38 toe te passen.

(46). Art. 7 der wet 1844.

Indien evenwel geen overwicht bevonden wordt blijft ook § 21 van toepassing (47).

§ 40. Het dubbel der aangifte wordt steeds op een, in overeenstemming met den ontvanger, schriftelijk bepaalde vaste plaats in de zeepmakerij, en wel in de nabijheid van den ketel, bewaard (48), en wordt op de eerste aanvraag der ambtenaren dadelijk aan hen overgegeven.

Wegens elke overtreding van deze § wordt de zeepmaker gestraft met f100.— boete (49).

§ 41. De zeepmakers zijn verplicht ten allen tijde te geloogen dat de ambtenaren den stand van het ziedsel in den ketel opnemen, door middel van het meten der ledige ruimte (50).

§ 42. De hoeveelheid zeep van elk ziedsel moet steeds tot aan het einde der afweging, in de zeepziederij bij elkander worden gehouden, op een boete van f100.—

Met opzicht tot de aangifte, de opneming en den aanslag, wordt het *schuim* en *grauw* onder die hoeveelheid begrepen; doch deze speciën kunnen, even als ten aanzien van *kwade* of *bedorven* zeep bij § 59 is bepaald, onder de noodige voorzieningen, bij een volgend ziedsel weder worden ingestoken (51).

§ 43. De zeepmakers zijn verplicht, na afloop der vating, dadelijk het getal heele, halve, vierde of achtste vaten, uit het ziedsel gevuld, ieder afzonderlijk op het dubbel der aangifte aan te teekenen, op een boete van f100.—

Zij zijn mede verplicht, uiterlijk binnen het uur na afloop der afweging, de juiste hoeveelheid, welke het ziedsel heeft opgeleverd, in *schrijffletters met inkt* aan te teekenen op den rug van het dubbel der aangifte, en zulks, met uitdrukking van dag en uur, door hunne onderteekening te doen bekrachtigen.

Bij nalatigheid in het een of ander verbeuren zij f200.— boete.

(47). Art. 8 der wet van 1844.

Wordt er dus *overwicht* geconstateerd, dan kan de zode niet weder onder afschrijving van accijns worden ingestoken, *tenzij* met *bijzondere vergunning*.

Indien echter *geen* overwicht geconstateerd is, dan behoudt de zeepmaker *recht* op insteking met genot van afschrijving.

(48). Waarom is dit noodig?

(49). Art. 9 der wet van 1844.

(50). Hierdoor kunnen zij, in verband met het telkens waarnemen van den uitslag der vating, de noodige ondervinding opdoen om in de toepassing van § § 38 en 39 zelden mis te tasten. Zij kunnen zich bedienen van peilstokken, die, van af den bovenrand des ketels, op elken centimeter ledige ruimte, de hoeveelheid aanwijzen, welke de ketel bevatten kan, (vz. 1845 n° 1.)

(51). Art. 13 der wet van 1844. Vergelijk aant. 22 op § 18.

Wanneer de ambtenaren bij de afweging zijn tegenwoordig geweest (52) en met de hoeveelheid, door den zeepmaker opgenomen, instemmen, plaatsen zij, ten blijke daarvan, hun visa onder diens aantekening.

Stemmen ze echter met de opneming niet in, dan kunnen ze dadelijk herweging, in tegenwoordigheid van den zeepmaker vorderen en de daarbij bevonden hoeveelheid vervolgens zelve op het dubbel aantekenen, met dit gevolg, dat deze hoeveelheid gevolgd wordt, zoo voor den aanslag als c. q. voor de berekening der boete (53).

§ 44 De zeepmaker moet het dubbel der aangifte, voorzien van de vereischte aantekeningen, tegen reçu, ten kantore bezorgen uiterlijk op den dag, volgende op dien, waarop de afweging is aangevangen; de Zondagen niet medegerekend.

Bij nalatigheid verbeuren ze, gedurende de 4 eerste dagen, voor elken dag verzuim, f 25.— boete.

Indien het document dan nog niet is bezorgd, dan verbeuren ze een boete ten bedrage van den tiendubbelen accijns van de zeep, in verhouding tot de *geheele* ruimte van de aangegeven ketels, onverminderd den enkelen accijns, naar die ruimte berekend. Elke hectoliter ruimte wordt dan geacht op te leveren 66 kilogr. zeep (54).

§ 45. Wegens elke overschrijving, doorhaling, uitschraping of verkladding der aantekeningen, door of van wege den zeepmaker op den rug van het dubbel der aangifte gesteld, verbeurt hij een boete van f 25.— tot f 200.—, onverminderd de toepassing der strafwet tegen vervalsching, zoo daarvoor gronden zijn (55).

§ 46. De bij § 19 bepaalde boete van f 200.— wordt, voor de *zachte* zeep, mede toepasselijk verklaard op het *later* aanvangen der vating en op het *vroeger* of *later* aanvangen der afweging,

(52). De wet stelt die tegenwoordigheid niet verplichtend.

Wanneer ze bij de vating en afweging tegenwoordig zijn, vermelden ze dag en uur, waarop de vating en afweging zijn afgelopen op het dubbel der aangifte, ten einde later c. q. bekeuring te kunnen instellen wegens verzuim van het bepaalde bij het 1^e en 2^e lid.

(53). Art. 14 der wet van 1844.

(54). Art. 17 der wet van 1844.

Indien de straf van de 3^e alinea van toepassing is, vervalt die volgens de 2^e alinea, (vz. 1845 n° 1).

Deze bekeuring geschiedt door den ontvanger, geassisteerd door een rijksambtenaar.

Is het laatste lid van deze § van toepassing, dan wordt er onmiddellijk een peiling gedaan, (zie verder verz. 1845 n° 1).

(55). Art. 18 der wet van 1844.

dan op den dag en het uur, daarvoor aangegeven. Een vertraging van uiterlijk $\frac{1}{2}$ uur in de vating of afweging is niet beboetbaar (56).

§ 47. De vating; zoowel als de afweging, moeten onafgebroken worden voortgezet.

De geheele lediging van den ketel moet afgeloopen zijn binnen 8 uren na het aangegeven uur van aanvang; een en ander op verbeurte van f100.— boete (57).

§ 48. In verband met § 34, wordt de zeepmaker in rekening aangeslagen voor de hoeveelheid volgens § 18 aangegeven, verhoogd met de op het dubbel aangeteekende vermeerderingen. Wanneer echter bij vating en afweging een mindere hoeveelheid verkregen wordt, dan geschiedt de aanslag naar de *werkelijk* verkregen hoeveelheid, tenzij het onderwicht meer dan 3% mocht bedragen. Bedraagt het onderwicht meer dan 3%, dan wordt het verschil *boven* die 3% mede in aanslag genomen (58) en moet de accijns daarvan op de eerste vordering van den ontvanger worden betaald.

Wanneer er bij de afweging overwicht wordt verkregen dan wordt dat overwicht mede in aanslag genomen.

Bij onder- of overwicht van meer dan 5% is een boete van f 200.— verbeurd (59).

§ 49. Uitvoer van zachte zeep naar buiten 's lands, onder genot van afschrijving, moet geschieden in vaatwerk, bevattende, behalve de gewone merken, ook het door een beëdigd ijker ingebrande merk B* (60).

§ 50. De zeepmakers mogen geen zachte zeep uitslaan dan in vaatwerk van heele tonnen van 100 à 120 klgr. of wel van $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ of $\frac{1}{8}$ van die tonnen, enkel met zeep gevuld, door een beëdigd ijker geijkt en met 's Rijks wapen, nevens het eigen merk hunner fabriek en, in het geval van de vorige §, tevens met het merk B*, gebrand, op verbeurte van f200.— boete voor elke ton die niet op de beschreven wijze is geijkt of gebrand.

(56). Art. 12 der wet van 1844.

(57). Art. 12 der wet van 1844.

(58). B. v. Aangegeven 1000 klgr.

vermeerderd 200 "

Totaal 1200 "

waarvan 3% is 36 klgr.

Bij de afweging verkregen 1120 klgr.

Aanslag 1200 — 36 klgr. = 1164 klgr. Omdat het verschil meer dan 5% bedraagt, is het strafbaar.

(59). Art. 16 der wet van 1844.

(60). Art. 24 der wet van 1832.

De ijkers kunnen van den zeepmaker vorderen één cent voor elk merk.

Ingeval in de panden van een zeepmaker vaatwerk, met zachte zeep gevuld, bevonden wordt, niet voorzien van de omschreven merken, dan verbeurt hij een boete van f 200.— voor elk ongemerkt fust. Deze straf is echter niet van toepassing op zoodanig vaatwerk, dat bewezen is, overeenkomstig § § 25 of 26, te zijn ingeslagen uit een andere fabriek en voorzien is van het eigen merk dier fabriek. Bij weder uitslag van dat vaatwerk moet het tevens worden gebrand met het eigen merk van den zeepmaker die het uitslaat, op verbeurte van f 200.— boete.

Ook in de panden van een groothandelaar mag zich geen zachte zeep bevinden dan in vaatwerk, gebrand met de merken, in de eerste zinsnede van deze § bepaald, op verbeurte van gelijke boete (61).

C. *Van toepassing op de fabrikanten van harde zeep.*

§ 51. De fabrikant mag, gedurende het stoken en vóór dat de zeep is gevormd, de gedane aangifte ten kantore van den ontvanger veranderen of vermeerderen (62).

§ 52. Wanneer ontdekt wordt dat een ketel met een meerdere of mindere hoeveelheid is gevuld, dan volgens § 18 is aangegeven, en het verschil meer dan $\frac{1}{10}$ bedraagt, zal verbeurd zijn een boete van den tiendubbelen accijns wegens het te kort of te veel bevondene, onverminderd de betaling van den enkelen accijns wegens het mindere of de debiteering wegens het meerdere (63).

§ 53. Uiterlijk op den vierden dag, volgende op dien, waarop, volgens de aangifte in § 18 vermeld, de vorming der zeep heeft plaats gehad, moeten de zeepmakers aan den ontvanger een nadere aangifte doen, bevattende:

a. de plaats en dagteekening;

b. den naam of de firma des aangevers;

c. de zeepmakerij, haar merk of andere aanwijzing om haar te onderkennen;

d. de juiste hoeveelheid zeep, die de stoking of zieding heeft uitgeleverd, en alzoo gevormd is.

Wanneer zij in het doen dier aangifte nalatig blijven zal het geheele stooksel worden beschouwd als zonder aangifte te zijn geschied en mitsdien de straf van § 20 toegepast worden (64).

(61). Art. 28 der wet van 1832.

(62). Art. 15 der wet van 1832.

(63). Art. 16, vierde zinsnede, der wet van 1832.

(64). Art. 17 der wet van 1832.

Deze nadere aangifte zal tot grondslag dienen van den aanslag (65).

IV.

Van het entrepôt (66).

§ 54. De rekening van het algemeen of particulier entrepôt kan worden aangezuiverd:

a. door overschrijving in het entrepôt, op entrepôt-biljet n°. 4;

b. door uitslag, met bestemming naar een ander entrepôt, op volgbrief;

c. door uitslag met bestemming tot uitvoer voor handel naar buiten 's lands, op consent tot uitvoer;

d. door uitslag met betaling van accijns ten kantore, waar het entrepôt gelegen is, op kwitantie n°. 7.

Een en ander in geen mindere hoeveelheden dan van 500 klgr., tenzij, in het geval bedoeld bij lit. d, voor een restantpartij (67).

§ 55. Binnenlandsche zeep mag niet in hetzelfde entrepôt met buitenlandsche zeep worden toegelaten (68).

V.

Bepalingen voor de winkeliers en neeringdoenden in zachte zeep.

§ 56. Zij, die een winkel of neering in zachte zeep willen uitoefenen, zijn verplicht, vóór die uitoefening, aan den ontvanger opgave te doen van de winkels en verdere gebouwen of bergplaatsen, met opgave van wijk en n^o., op verbeurte eener boete van f25 — voor elk niet aangegeven winkelgebouw of bergplaats (69).

§ 57. De bedoelde panden zijn aan onderzoek en peiling onderworpen.

De *harde*, zoowel als de *zachte* zeep, moet in die panden gedekt zijn door behoorlijke accijnskwitantien of geleibiljetten (70).

Bij bevinding van een *overwicht* van meer dan 1 0/0, wordt de neeringdoende gestraft met een boete van 50 cent voor elken

(65). Art. 19 der wet van 1832.

(66). Dit hoofdstuk is van toepassing op beide soorten van zeep.

(67). Art. 32 der wet van 1832.

(68). Waarom niet?

Art. 33 der wet van 1832.

(69). Art. 34 der wet van 1832.

(70). Wanneer iemand dus *zachte* zeep verkoopt, moet hij ook zijn *harde* zeep kunnen dekken. Zij, die alléén *harde* zeep verkoopen zijn aan geen peiling onderworpen.

kilogram overwicht, boven en behalve de verbeurte van de te veel bevonden zeep (71).

De biljetten worden bij de peiling ingetrokken en vervangen door een peilbewijs (72).

§ 58. In de voor omschreven panden mag de zachte zeep zich enkel bevinden in vaatwerk, gebrand, hetzij met de merken in § 1, hetzij met die in § 50, op verbeurte der zeep, die ergens anders mocht worden ontdekt en bovendien van een boete van f 200.— Deze boete wordt verdubbeld indien eenig vaatwerk gevonden wordt dat, hetzij ledig, hetzij met zeep of iets anders gevuld, boven en behalve de merken zoo pas genoemd, ook met het merk B* is gebrand (73).

§ 59. Bijzondere bepalingen zijn vastgesteld, ten aanzien van vergunningen aan de zeepmakers om, niet alleen *kwade* of *bedorven* zeep, waarvoor zij in rekening zijn aangeslagen, op nieuw in te steken, maar ook om door hen zelven uitgeslagen zeep, die *bedorven* is geraakt, weder in te slaan en, na herziening, zonder accijns-betaling weder uit te slaan.

Een en ander onder de noodige maatregelen tegen misbruik (74)

(71). *Onderwicht* is niet strafbaar.

(72). Art. 35 der wet van 1832.

(73). Omdat men daaruit moet opmaken dat zeep, waarvan afschrijving is verleend wegens uitvoer, heimelijk weder is ingevoerd.

Art. 36 der wet van 1832.

(74). Art. 37 der wet van 1832.

Het verlenen van vergunning tot insteking van *bedorven* zeep is opgedragen aan de controleurs. Zij doen zich inlichten van waar die zeep herkomstig is en aan welke oorzaken de *bedorven* toestand is toe te schrijven.

De ambtenaren zullen, ten einde die inlichtingen te kunnen geven, bij hunne gewone bezoeken in de zeepmakerij, nagaan of, en zoo ja, welke hoeveelheid *bedorven* zeep, waarvan de insteking nog niet is gevraagd, in de fabriek voorhanden is: vermits zij zich daardoor gemakkelijker van de herkomst kunnen overtuigen, dan wanneer op eens en onverwacht de insteking van belangrijke hoeveelheden wordt aangevraagd.

Vóór de insteking wordt de hoeveelheid en de hoedanigheid der zeep opgenomen.

Wanneer zeep, na reeds uitgeslagen te zijn, bederft, kan ze tegen goede zeep worden verruild.

Minstens 2 dagen vóór de terugzending geeft de ontvanger daarvan kennis aan zijn ambtgenoot ter plaatse waar de fabriek gelegen is. De terugzending geschiedt op gelebiljet, dat, vóór de verzending en bij inslag ter plaatse van bestemming, moet worden afgeteekend. Bij die afteekening vermelden de ambtenaren tevens of ze de zeep werkelijk voor *bedorven* houden.

De fabrikant slaat daarop, mede op gelebiljet, een gelijke hoeveelheid goede zeep uit.

VI.

*Algemeene bepalingen.*A. *Bepalingen, op beide soorten van zeep van toepassing.*

§ 60. De zeepmakers en groothandelaars zijn verplicht steeds bruikbare schalen met de noodige gewichten in hunne panden voorhanden te hebben, en zijn gehouden, op aanvraag der ambtenaren, dadelijk alle zoodanige vaten met zeep of stukken *harde* zeep, als hun door de ambtenaren worden aangewezen, op de schaal te doen brengen en te doen wegen. Bij nalatigheid in het eene of andere verbeuren zij telkens *f* 100.— boete.

Gelijke verplichting, onder gelijke strafbepaling, rust op de winkeliers in zeep, bij gelegenheid van onderzoek en peiling (75).

§ 61. Zij, die overtuigd worden van, op een verboden wijs en zonder de aangifte volgens §§ 3 en 18 te hebben gedaan, zich op te houden met het maken van zeep, zullen gestraft worden met *f* 400.— boete en verbeurdverklaring van de zeep, de grondstoffen en de gereedschappen en werktuigen, en met de verplichting om de reeds in weeking gebrachte grondstoffen over te nemen tegen de helft der waarde naar prijs-courant.

De verbeurdverklaarde gereedschappen en werktuigen worden, ten koste der overtreders, weggenomen binnen 8 dagen nadat het vonnis is gewezen of de trans-actie is gesloten, waarbij ze aan het Rijk zijn afgestaan (76).

§ 62. Geen vervoer van *harde* of *zachte* zeep, of *grauw* van zeep, boven de hoeveelheid van 5 klgr., mag plaats hebben, dan gedekt door een geldig document, op verbeurte van *f* 25.— boete en de *zeep* of het *grauw* en bovendien een boete van den tiendubbelen accijns, ten laste van den vervoerder (77).

§ 63. Biljetten tot vervoer van zeep, afgegeven onder voorwaarde of met bepaling van visitatie der goederen bij den *uitslag* of bij den *inslag*, zijn niet geldig tot dekking van het vervoer en den inslag of om bij peiling in aanmerking te worden genomen, wanneer ze niet voorzien zijn van een verklaring van

Wanneer de bedorven zeep onder doorlopend crediet is opgeslagen, wordt de rekening gecrediteerd voor de teruggezonden hoeveelheid, nadat het gelebiljet afgetekend terugontvangen is; terwijl de terugontvangen hoeveelheid goede zeep in debet wordt opgenomen.

(Zie verz. 1868 n° 80 sub 2°, in verband met verz. 1855 n° 56 en 1852 n° 104).

(75). Art. 20 en 21 der wet van 1844.

(76). Art. 38 der wet van 1832.

(77). Art. 40 der wet van 1832.

bevoegde ambtenaren, dat die visitatie werkelijk door hen verricht is (78).

§ 64. De tijd, tot het vervoer toegestaan, kan gesplitst worden, derwijze, dat een of meer gedeelten van dien tijd worden aangewezen, tot het vervoer op zekere afstanden (79).

De biljetten, in dier voege afgegeven, verliezen hun kracht met het verstrijken van den tijd, die voor eenigen bepaalden afstand afzonderlijk in het biljet is aangewezen (80).

§ 65. Biljetten tot vervoer van zeep, die op de daarvoor aangewezen posten niet zijn afgeteekend, zijn niet geldig tot dekking van het vervoer (81).

§ 66. Tot dekking van den weder uitslag van veraccijnsde zeep dienen de geleibiljetten.

Om zoodanig biljet te bekomen moet de belanghebbende aan den ontvanger overleggen een accijnskwitantie, geleibiljet of peilbewijs, als bewijs van wettigen inslag.

De ontvanger schrijft op dat bewijs de te vervoeren hoeveelheid en soort af en geeft daarna het vereischte geleibiljet af.

Geen bewijs van inslag is geldig, wanneer het ouder is dan 6 maanden voor de *harde* en 3 maanden voor de *zachte* zeep. Die tijd kan echter, in bijzondere gevallen, worden verlengd.

Zonder vertooning van bewijs van inslag zal een geleibiljet kunnen worden afgegeven aan particulieren, ingeval het vervoer geschiedt uithoofde van sterfgeval, verhuizing of opbreking van een huisgezin, en ook wanneer een ingezetene de zeep van de eene naar de andere zijner woningen wil overbrengen (82).

§ 67. Er wordt gedeeltelijke vrijdom van accijns verleend aan de bij art. 42 der wet van 1832 genoemde fabrieken en trafieken (83).

§ 68. De bijzondere bepalingen der Alg. Wet, betreffende den inslag, den uitslag, het vervoer, de peiling, de visitatie en de verantwoordelijkheid aangaande de accijnsgoederen op het terrein van toezicht (1^e linie), mitsgaders het oprichten van fabrieken, trafieken, winkels en neeringen aldaar, zijn mede toepasselijk op de *zeep*, ongeacht hare hoedanigheid of herkomst.

Het aanwezig zijn van zeep, op het terrein van toezicht, zal, in verband met voorschreven bepalingen, en, behoudens hetgeen

(78). Art. 24 der wet van 1844.

(79). Waarvoor kan die splitsing nuttig zijn?

(80). Art. 25 der wet van 1844.

(81). Art. 26 der wet van 1844.

(82). Art. 41 der wet van 1832.

(83). Zie daaromtrent nader het hoofdstuk *vrijdommen*.

in de tegenwoordige wet, met betrekking tot de peilingen bij zeepmakers, groothandelaars en winkeliers is voorgeschreven, alleen gewettigd kunnen worden door bewijzen van afkomst uit het inwendige van 't Rijk, van fabrikage op de linie zelve of wel van wettigen invoer, alsmede door geleibiljetten op vertoon dier bewijzen afgegeven.

Van document is evenwel bevrijd het vervoer op de linie van een hoeveelheid zeep van één kilogr. of minder. Diezelfde hoeveelheid, berekend per ziel of lid des huizes, volgens art. 185 der Alg. Wet, mag ongedekt bij particulieren voor huiselijk gebruik voorhanden zijn (84).

B. Bepalingen, alléén op de ZACHTÉ zeep van toepassing.

§ 69. Bij alle wegingen van zachte zeep wordt het af te trekken gewicht der tonnen berekend naar dat van een ledige ton van gelijke grootte, ter keuze van de ambtenaren of, ingeval er meerdere tonnen van gelijke grootte voorhanden zijn, naar het gemiddeld gewicht van hoogstens 10 tonnen, mede door de ambtenaren te kiezen (85).

§ 70. Geen vervoer van zachte zeep, in een hoeveelheid van $12\frac{1}{2}$ klg. of daarboven, mag geschieden, dan in vaatwerk, gebrand met 's Rijks wapen en met een der merken in §§ 1 en 50 omschreven of daarenboven met het merk B*, ingeval het vervoer geschiedt op een consent tot uitvoer. De vervoerder, die deze bepaling overtreedt, verbeurt een boete van f 200.— voor elk ongeijkt vat of ton (86).

§ 71. Vervoer van zeep in vaatwerk, dat, behalve met de gewone merken, gebrand is met het merk B*, mag niet plaats hebben, tenzij gedekt door een consent tot uitvoer n°. 9 IUDv.

Overtreding van deze bepaling wordt gestraft met een gevangenis van 1—12 maanden, verbeurte van de zeep en een boete ten bedrage van den tiendubbelen accijns, behalve de bijbetaling van den enkelen accijns deswege (87).

(84). Art. 43 der wet van 1832.

(85). Art. 23 der wet van 1844.

(86). Art. 40 der wet van 1832.

(87). Art. 39 der wet van 1832.

VRIJDOMMEN.

I.

Zout.

§ 1. Er wordt vollen vrijdom van accijns verleend (1):

- a. aan fabrikanten en trafikanten, die voor de werkzaamheden in hunne fabrieken en trafieken zout noodig hebben (2);
- b. voor de zee-vischvangst (3) en voor vischzouterijen;
- c. voor het zout, bestemd tot bemesting der landen of tot voeder van het vee.

A. *Algemeene bepalingen ten aanzien van den vrijdom voor fabrieken en trafieken* (Verz. 1825, n°. 72, enz.).

§ 2. De Minister bepaalt de hoeveelheid ruw zout, welke jaarlijks onder vrijdom kan worden ingeslagen door fabrikanten en trafikanten. Die hoeveelheid wordt geregeld naar gelang van den meerderen of minderen omvang der werkzaamheden, beoordeeld naar de jaarlijksche productie. Er wordt geen vrijdom verleend aan fabrieken of trafieken, die geen 500 klgr. ruw zout in 't jaar noodig hebben.

§ 3. Wanneer het bedrijf, waarvoor vrijdom gevraagd wordt, uitgeoefend wordt in een pand dat gemeenschap heeft of grenst aan een zoutziederij, wordt de vrijdom geweigerd. Ook wordt de vrijdom niet verleend aan hen, die handel of neering drij-

(1). Zie § 71 en 72, verz. 1852, n°. 70.

(2). b. v. glasblazerijen, glauberzoutfabrieken, huidenzouterijen, enz.

(3). Deze vrijdom wordt genoten door afschrijving van accijns van het zout, dat tot de zeereis en tot het zouten van visch wordt uitgevoerd aan boord der binnen dit Rijk uitgeruste schepen, varende ter Groenlandsche Straat-Davidsche, IJslandsche en groote visscherijen, waaronder zullen begrepen zijn de groote schuiten, van de zeeplaatsen en zeestranden varende, die een gaffelzeil, bramzeil en topzeil gebruiken, en, ten minste met 5 koppen bemand, eenmaal 's jaars in diep water ter haring varen, alsmede alle zoodanige schepen en vaartuigen, welke, met 5 koppen bemand, alleen ter visscherij en geenszins tot andere einden tevens worden gebruikt (vz. 1852, n°. 70, § 71).

ven in ruw of geraffineerd zout, wanneer van dat zout geene vermenging is voorgeschreven (4).

§ 4. Ter bekoming van den vrijdom richt de belanghebbende zich per rekwes tot den Minister. Nadat de Minister de berichten en adviezen van den Prov. Inspecteur en den controleur heeft ingewonnen, verleent hij c. q. een admissie van vrijdom, waarin, behalve de gestelde voorwaarden en de wijze van vermenging, de hoeveelheid wordt bepaald, waarvoor de vrijdom wordt verleend.

§ 5. De inslag van het zout kan in eens of bij gedeelten, mits niet beneden 100 klgr. tevens, plaats hebben :

- a. van een zoutzieder, op vervoerbiljet n°. 22 acc.;
- b. van een handelaar in 't groot, op vervoerbiljet n°. 22 acc.;
- c. van een winkelier in ruw zout, welke, ingevolge het reglement op den verkoop van ruw zout in 't klein, binnen de gemeente der fabriek of trafiek mocht zijn toegelaten; op vervoerbiljet n°. 22 acc.;
- d. van buiten 's lands, mits in hoeveelheden van 5000 klgr., op *volgbrieven*, te viseeren door den ontvanger ter plaatse van inslag;
- e. uit entrepôt, op *volgbrieven*.

§ 6. De vrijdom-genietende, die een inslag verlangt te doen, doet aangifte ten kantore, waaronder zijn fabriek behoort. Op die aangifte geeft de ontvanger een vrij-consent n°. 21 acc. af (5).

Dit vrij-consent is slechts *drie maanden* geldig. Als het ouder is mogen er geen vervoerbiljetten op afgegeven worden.

Een dubbel van 't vrij-consent wordt onmiddellijk door den ontvanger toegezonden aan zijn ambtgenoot ten kantore, waaronder de aflevering zal plaats hebben.

§ 7. De afleveraar doet aangifte tot uitslag, waarop de ontvanger ter plaatse waar de uitslag geschiedt, nadat hij het dubbel van 't vrij-consent heeft ontvangen, een vervoerbiljet n°. 22 acc. afgeeft tot dekking van den uitslag, het vervoer en den inslag. Een dubbel er van krijgt de afleveraar ter zijner verantwoording bij peiling en visitatie.

§ 8. Bij den inslag moet de hoeveelheid zout door ambtenaren worden opgenomen en, op de in de admissie van vrijdom omschreven wijze, worden vermengd. Zij stellen een verklaring

(4). Vz. 1870, n°. 19.

(5). Dit consent dient tot bewijs, dat de ontbieder werkelijk recht heeft op accijnsvrijen inslag. Het strekt dus tot machtiging voor den ontvanger van 't kantoor, waaronder de aflevering plaats heeft, om vervoerbiljetten n°. 22 acc. af te geven.

van hunne bevinding op het vervoerbiljet en tevens van de vermenging. Bovendien maken zij een afzonderlijk procesverbaal van vermenging op, dat bij den controleur wordt ingeleverd, met bijvoeging van een monster van 't vermengde zout en een monster van de ter vermenging gebezigde zelfstandigheden. De belanghebbende stelt op het aan hem uitgereikte vrij-consent een verklaring, dat hij het zout heeft ingeslagen en levert het daarna bij den ontvanger in.

De ontvanger zendt het vervoerbiljet n°. 22, door tusschenkomst van den controleur, naar het kantoor van afgifte terug, nadat hij het heeft voorzien van de verklaring, dat het zout is ingeslagen in de fabriek of bergplaats van den vrijdom-genietende (6).

§ 9. Ingeval het vervoerbiljet n°. 22 niet, binnen den daarvoor in dat biljet bepaalden tijd, gezuiverd is terug ontvangen aan 't kantoor van afgifte, wordt de accijns ingevorderd van den afleveraar of van den ontbieder, ter keuze van de Administratie. Wordt de accijns van den afleveraar ingevorderd, dan kan deze hem c. q. verhalen op den ontbieder. Wordt er bij inslag ondermaat geconstateerd, dan wordt van die ondermaat de accijns op denzelfden voet ingevorderd.

§ 10. De ontvangers moeten zorgen, dat ze geen vrij-consenten n°. 21 afgeven, voor een grootere hoeveelheid dan waarvoor vrijdom is verleend, of waarvoor de belanghebbende, volgens het register n°. 31 acc., nog recht op accijnsvrijen inslag over het loopend jarig tijdvak heeft (7).

§ 11. Onverminderd de straffen bij § 22 der wet op 't zout bepaald, zal, bij ontdekking van misbruik door den vrijdom-genietende gemaakt, de admmissie van vrijdom worden ingetrokken (8).

§ 12. De Koning behoudt zich voor, om den vrijdom te verleenen bij wijze van restitutie, afschrijving, opening van doorlopend crediet of anderszins en daaromtrent zoodanige nadere verordeningen voor te schrijven als noodig geacht worden.

(6). 't Formulier voor deze verklaring is te vinden in verz. 1841, n°. 54.

(7). In het register n°. 31 acc. wordt een rekening gehouden van gedane inslagen. Aan 't hoofd dier rekening staat o. a. vermeld de hoeveelheid, welke jaarlijks met genot van vrijdom kan worden ingeslagen.

Wanneer de belanghebbende nu aangifte tot inslag doet, moet de ontvanger, alvorens consent af te geven, nagaan hoeveel voor het loopend jarig tijdvak reeds is ingeslagen. Die hoeveelheid, afgetrokken van het maximum aan 't hoofd der rekening, wijst de hoeveelheid aan, waarvoor over het loopend jarig tijdvak nog consent kan worden verleend.

(8). Voorbeelden hiervan zijn te vinden in de verz. 1840, n°s. 115, 120 en 134, en verz. 1842, n°s. 49 en 138.

§ 13. De admissie van vrijdom wordt ingetrokken:

a. wanneer de fabrikant of trafikant gedurende twee achtereenvolgende jaren geen inslag van ruw zout heeft gedaan (9);

b. wanneer hij in staat van faillissement verkeert of zijn bedrijf geheel heeft laten varen (10), en dus geen patent heeft genomen.

§ 14. Binnen 4 dagen na afloop van elk jarig tijdvak moet de vrijdomgenietende een opgave n° 30 acc. inleveren, houdende aanwijzing van de hoeveelheden ingeslagen zout, de soort en hoeveelheid der vervaardigde goederen in het afgelopen jarig tijdvak en de nog aanwezige voorraad zout. Die voorraad zout kan door ambtenaren worden opgenomen, en wordt door den ontvanger als eerste inslag op de nieuwe rekening geboekt.

Zoolang de opgave n°. 30 niet is ingeleverd, mag de ontvanger geen vrij-consent tot inslag afgeven. De opgave wordt door den ontvanger met bericht en advies opgezonden aan den controleur, door dezen aan den Prov. Inspecteur, die haar opzendt aan den Minister (11).

§ 15. De vrijdom wordt slechts verleend voor *ruw* zout.

Bepalingen omtrent den vrijdom voor Zeevisscherijen.

(verz. 1857 n° 98, 99 en 100, in verband met verz. 1862 n° 58).

§ 16. De reeder van schepen, bestemd tot uitoefening der zeevisscherij, en de winkelier in ruw zout, die, ingevolge de bij K.B., krachtens §§ 71 en 72 der verz. 1852 n° 70 vastgestelde bepalingen, het voor de visscherij bestemde zout onder genot van doorlopend crediet opslaan, zijn — met betrekking tot het *ruw* zout — onderworpen aan dezelfde verplichtingen en bepalingen, die voor de groothandelaren, en — met opzicht tot het *geraffineerde* zout — voor de grossiers, bij de wetten van 1822 en 1852 (verz. 1852 n° 70) zijn vastgesteld (12).

§ 17. Op de hoeveelheid zout, onverbruikt uit zee teruggebracht en in de bijzondere bergplaats des reeders opgeslagen wor-

(9). Verz. 1844, n°. 195.

(10). Verz. 1849, n°. 17.

(11). Verz. 1866, n°. 70.

De opgave dient ter beoordeeling of de vrijdom kan voortduren en of de jaarlijksche hoeveelheid moet worden verminderd.

Indien door den Minister geen beschikking deswege wordt genomen, blijft de akte ook voor het volgend jarig tijdvak van kracht.

Admissiën van vrijdom voor zout, bestemd tot veevoeder, blijven slechts één jaar van kracht.

(12). Art. 1, verz. 1857, n°. 98.

dende, wordt, voor zooveel dit volgens de uitkomst der peiling blijkt noodig te zijn, een korting voor verlies verleend van hoogstens 1% in de maand, berekend van den dag van opslag tot aan den eerstvolgenden uitslag naar zijn voor de visscherij bestemd schip. Gelijke korting wordt, in hetzelfde geval, verleend aan den winkelier in ruw zout, ten dienste voor vischzouterijen of visscherijen (13).

(13). Art. 2, verz. 1857, n°. 98.

De Minister van Financiën,

Gelezen de missive van een' der Provinciale Directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande rechten en accijnzen, betreffende de toepassing der bij art. 2 der Wet van 11 December 1857 (*Staatsblad* n°. 123, *Verzameling* n°. 98), bedoelde korting van hoogstens *een ten honderd* op het uit zee teruggebrachte en weder opgeslagen zout; wordende meer bepaaldelijk de volgende vragen voorgesteld:

a. of, vermits, bij den opslag van dat zout in een bergplaats, waar ook ander voor de visscherij bestemd zout is opgeslagen, niet afzonderlijk kan worden geconstateerd, het verlies op de onverbruikte, uit zee teruggebrachte hoeveelheid, de ondermaat, bevonden bij peiling van den geheelen in de bergplaats aanwezigen voorraad tot grondslag moet strekken voor het verleenen der korting, doch, zooals van zelf spreekt, tot geen hooger bedrag dan van 1 percent per maand van de hoeveelheid zout uit zee teruggebracht?

b. of de bergplaatsen, waarin onverbruikt uit zee teruggebracht zout is opgeslagen, even als alle andere bergplaatsen van groothandelaren, van tijd tot tijd en niet enkel bij den bij art. 2 der bovengenoemde wet bedoelden eerstvolgenden uitslag, gepeild moeten worden?

c. of bij een tweede en volgende peiling, na gedanen inslag van uit zee teruggebracht zout, wanneer het blijkt, dat de 1 percent in de maand noodig is, die korting telkens berekend moet worden van de geheele hoeveelheid zout, onverbruikt uit zee teruggebracht, dan wel na van die hoeveelheid afgetrokken te hebben het bedrag der bij vorige peiling reeds verleende korting?

d. moet bij de toepassing der korting gehandeld worden, zooals voor geëntreposeerde wijn en gedistilleerd is voorgeschreven, en alzoo zonder tot splitsing van de maand in weken of dagen over te gaan, dan wel moet de korting bij den dag worden berekend?

Heeft goedgevonden en verstaan, den Directeur te kennen te geven:

wat de vragen sub *a* en *c* betreft, deze bevestigend moeten worden beantwoord;

wat de vraag sub *b* aangaat, dat de bedoelde bergplaatsen als gewone bergplaatsen van doorlopend crediet moeten beschouwd worden;

en met opzigt tot de vraag sub *d*, dat de bedoelde korting per maand moet worden berekend, zonder tot splitsing in weken of dagen over te gaan; moettende de eerste maand worden gerekend te beginnen met den dag dat de opslag plaats heeft, terwijl, wanneer de peiling in de eerste helft eener maand geschiedt, geene korting, en wanneer die in de tweede helft plaats grijpt, de volle korting van 1 percent voor die maand moet worden toegekend (vz. 1862, n°. 58).

§ 18. De reeder is mede aan de in § 16 vermelde verplichtingen en bepalingen onderworpen ten aanzien van het zout, aan boord zijner voor de visscherij bestemde schepen ingeslagen, en wel van het tijdstip van den inslag totdat het consent tot uitvoer van het ingenomen zout aan de daartoe aangewezen ambtenaren, op de plaats der inlading, ter afteekening bij het vertrek is aangeboden (14).

§ 19. Op het consent tot uitvoer zijn voorts van toepassing de artt. 71, 72, 216 en 281 der Alg. Wet, in verband met art. 24 der wet op 't zout van 1852, (§ 47 verz. 1852 no 70) (15).

§ 20. De schipper die, bij de terugkomst van de vischvangst, verlangt vrijgesteld te blijven van de verplichting tot inkleding volgens art. 24 der Alg. Wet, moet ten aanzien van het aan boord aanwezig overgehouden zout zich gedragen naar de bij K. B. deswege vast te stellen bepalingen (16).

§ 21. Wanneer, bij den voormelden w derinvoer van het overgebleven zout, het aanwezige getal met zout gevulde tonnen niet overeenstemt met de, overeenkomstig bij K. B. vast te stellen voorschriften, gedane verklaring, wordt door schipper en stuurman voor elke ton meer of minder een boete verbeurd van f 50. —

Dienonverminderd wordt door schipper en stuurman, bij bevinding van een verschil van meer dan 10% op de hoeveelheid zout, een boete van zes maal het bedrag van den accijns verbeurd wegens al hetgeen meerder of minder wordt bevonden dan in de evengenoemde verklaring is uitgedrukt.

Wanneer zout wordt gevonden elders dan in de, overeenkomstig de bij B. K. vast te stellen bepalingen, gemerkte tonnen of aangegeven genommerde laadplaatsen, wordt het beschouwd als niet in de vermelde verklaring begrepen, en vervallen schipper en stuurman deswege in een boete van tienmaal het bedrag van den accijns; onverminderd de verbeurdverklaring van het zout.

De boeten, in dit artikel bedreigd, worden voor $\frac{5}{8}$ door den schipper en voor $\frac{3}{8}$ door den stuurman gedragen (17).

§ 22. Wanneer tonnen bevonden worden boven met visch en onder met zout te zijn gevuld, worden zij, na afscheiding van den visch, beschouwd als met zout gevuld te zijn, en is daarop alsdan het bepaalde bij de vorige § toepasselijk.

Tonnen, welke van onder niet enkel met zout gevuld, maar evenwel in buitengewone verhouding zoodanig met zout en visch

(14). Art. 3, verz. 1857, n°. 98.

(15). Art. 4, verz. 1857, n°. 98.

(16). Art. 5, verz. 1857, n°. 98.

(17). Art. 6, verz. 1857, n°. 98.

gepakt zijn, dat van het kennelijk doel om zout op een ongeoorloofde wijze in te voeren blijkt, worden voorloopig aangehaald en zoo spoedig mogelijk onderzocht door een der, volgens art. 6 der wet van den 13den Juni 1857 (*Staatsblad* no 86), met het keuren van den haring belaste personen, die hiertoe, op de aanvraag van de eersten ambtenaar van 's Rijks belastingen ter plaatse, door het hoofd van het gemeentebestuur ter losplaats wordt aangewezen.

Wanneer, volgens de verklaring des keurmeesters, zich meer zout in de tonnen bevindt dan voor de zouting van de visch naar het algemeen gebruik benoodigd is, en het vermoeden der ambtenaren alzo wordt bevestigd, is het bepaalde bij de eerste zinsnede van dit artikel toepasselijk.

De schipper, die zich met deze bevinding bezwaard acht, kan een herkeuring verzoeken. Het hoofd van het gemeentebestuur wijst daartoe alsdan een anderen keurmeester aan, wiens uitspraak beslissend is. De kosten dezer herkeuring komen ten laste van ongelijk (18).

§ 23. De schipper, die weigert bij de visitatie of verificatie de vereischte aanwijzingen te doen in de gevallen, dat die bij de door Ons vast te stellen bepalingen is voorgeschreven, vervalt in een boete van f 50.— tot f 300.— (19).

§ 24. De reeder van schepen, bestemd tot uitoefening der pelkharings-, IJlandsche- en kabeljauwvisscherij, alsmede der versche of steurharingvisscherij, in de Noordzee of op diep water wordende gevangen, welke, met vijf koppen en meerder bemand, alleen ter visscherij en geenszins tot andere einden tevens worden gebruikt, — die verlangt vrijdom van accijns op het zout te genieten, wendt zich daartoe, door tusschenkomst van den betrokken ontvanger der accijnzen, aan den Inspecteur der directe belastingen, in- en uitgaande rechten en accijnzen in de provincie, alwaar zijne schepen te huis behooren.

Hij voegt daarbij, voor elk schip, een opgave, aanwijzende de namen van den schipper en stuurman, de soort, den naam en het werk van het schip, de soort van visscherij waarvoor het bestemd is, de plaats alwaar het te huis behoort, die alwaar het gewoonlijk laadt en lost, benevens het zeegat en de eerste of uiterste wacht, of, wanneer een dergelijke wacht niet wordt voorbijgevaren, de plaats waar het in den regel zal uitgaan en binnenkomen (20).

§ 25. De voornoemde Inspecteur geeft voor ieder schip een

(18). Art. 7, verz. 1857, no. 98.

(19). Art. 8, verz. 1857, no. 98.

(20). Art. 1, verz. 1857, no. 99.

akte of verklaring af, ten blijke dat het als Nederlandsch vischerschip erkent is en den vrijdom van accijns op het zout kan genieten overeenkomstig de bepalingen van het tegenwoordig besluit.

Deze akte of verklaring is geldig voor één jaar, en bevat, behalve den naam des reeders of eigenaars, tevens de opgave, in het 2de lid van de vorige paragraaf vermeld, de hoeveelheid zout, welke, in verband met § 27, voor elke reis kan worden aan boord genomen, en de aanwijzing van het seinteeiken, voorgeschreven bij art. 24 en 56 der Alg. Wet, zoo wat den vorm als de telkens verwisselende stelling betreft.

Wanneer op de aangewezen plaats, alwaar het schip het Rijk uitgaat en inkomt, geene wacht is gevestigd, wordt die plaats niet te min, voor zooveel de toepassing van dit besluit betreft, als laatste wacht bij het uitgaan en als eerste wacht bij het inkomen beschouwd, en zijn de ambtenaren van 's Rijks belastingen ter plaatse belast met de werkzaamheden, anders aan de ambtenaren ter eerste of laatste wacht opgedragen.

De akte of verklaring verliest hare kracht, zoo voor de toepassing der evengemelde wetsartikelen als van dit besluit (21), wanneer het schip uitgaat of inkomt langs een anderen weg dan daarin is aangewezen, in welk geval mitsdien de gewone in- en uitklaring verplichtend zijn, tenzij door de Administratie een bijzondere vergunning tot het uitgaan of inkomen langs een anderen weg of op een andere plaats verleend wordt (22).

§ 26. De reeder, die een of meerdere schepen, vallende onder de bepalingen van dit besluit, ter vischvangst uitrust, kan het daarvoor benoedigde zout in bijzondere pakhuizen of bergplaatsen opslaan, onder genot van doorlopend crediet voor den accijns, op den voet van het bepaalde bij de §§ 16 en 17.

Uit deze pakhuizen of bergplaatsen, met onderscheiding van die, welke bij den reeder, indien hij tevens zoutzieder, groot-handelaar of grossier in zout is, als zoodanig in gebruik zijn, mogen geene andere uitslagen plaats hebben dan met bestemming voor des reeders schepen (23).

§ 27. De hoeveelheid zout, welke jaarlijks voor de tot uitoefening der vischvangst bestemde schepen kan worden ingeslagen, wordt bepaald als volgt:

(21). Opgenomen in verz. 1857, nos. 98 en 99 en vervat in §§ 16—43 van dit hoofdstuk.

(22). Art. 2, verz. 1857, no. 99.

(23). Art. 3, verz. 1857, no. 99.

	Ruw zout.	Geraffineerd zout.
	Kilogr.	Kilogr.
<i>Schepen voor de groote visscherij:</i>		
Voor een hoeker	27,500	2,750
» een brik, sloep of een gaffelschip . . .	24,000	2,400
» een buisschip	21,000	2,100
» een bezaan- of boomschip	14,000	1,400
<i>Schepen voor de versche of steurharingvisscherij:</i>		
voor elk vaartuig of elke schuit.	5,500	

Wanneer, bij buitengewone vangst, voor een nadere reis de inslag van een grootere hoeveelheid zout mocht worden verlangd dan van de boven bepaalde hoeveelheden nog kan worden ingeslagen, kan de provinciale Inspecteur of, buiten zijne residentie, de controleur der accijnzen over de gemeente, alwaar het schip gewoonlijk laadt en lost, daartoe vergunning verleen (24).

§ 28. Het zout, dat aan boord der schepen ingeslagen wordt, moet geborgen zijn in tonnen, inhoudende tusschen 110 en 140 kilogr. zout.

Op die tonnen moet worden gesteld het woord, »zout» met duidelijke letters in olieerw, ter lengte van minstens één decimeter.

De verschillende van elkander afgezonderde laadplaatsen van het schip moeten met duidelijke letters in olieerw of door inbranding zijn genommerd; en wel op de daartoe meest geschikte plaats, in overleg met de ambtenaren ter plaatse van uitrusting.

De met zout gevulde tonnen moeten uitsluitend geladen worden in de genommerde laadplaatsen van het schip.

Wanneer aan boord van een schip zout is geladen, of wanneer bij terugkomst van de vischvangst ongebruikt zout aan boord is, is de schipper verplicht van den top van den mast te voeren een blauwe vlag, waarin met witte letters, ter hoogte van minstens twee decimeters, gesteld is het woord »zout», benevens een brandende lantaren, wanneer hij binnengaats vaart tusschen den onder- en opgang der zon (25).

§ 29. De reeder, die in een zijner schepen zout wil inslaan uit zijne bergplaats, levert ten kantore van den ontvanger der accijnzen, bij wien zijne rekening van doorlopend crediet ge-

(24). Art. 4, verz. 1857, n°. 99.

(25). Art. 5, verz. 1857, n°. 99.

houden wordt, een aangifte in, aanwijzende het pakhuis of de bergplaats, waaruit de uitslag zal plaats hebben, de soort en de hoeveelheid van het zout, het getal tonnen, de soort, den naam en de ligplaats van het schip, waarvoor het bestemd is.

De aflevering van het zout kan ook geschieden door zoutzieders, groothandelaren en grossiers uit hunne zoutziederijen, pakhuizen of bergplaatsen, en door de winkeliers in ruw zout, als zoodanig toegelaten ingevolge het Koninklijk besluit van 10 Juni 1825 (*Staatsblad* n°. 53, *Verzameling* n°. 72).

Zij leveren alsdan een gelijke aangifte in ten kantore van den ontvanger der accijnzen, bij wien hunne rekening van doorlopend crediet gehouden wordt, als bij de eerste zinsnede van deze § is voorgeschreven, welke echter moet voorzien zijn van een afzonderlijke of daarop gestelde verklaring des reeders, ten blijke dat de aflevering door hem wordt verlangd.

Indien de zoutziederij, het pakhuis of de bergplaats, waaruit het zout wordt afgeleverd, niet onder hetzelfde kantoor gelegen is als de gemeente, alwaar het schip geladen wordt, moet de verklaring des reeders, door den ontvanger der accijnzen over laatstgenoemde gemeente, worden voorzien van een visa, ten blijke dat de inslag aan boord van het opgegeven schip, overeenkomstig de bepalingen van dit besluit, kan plaats hebben (26).

§ 30. De ontvanger der accijnzen, bij wien de in het vorig artikel vermelde aangifte wordt ingeleverd, geeft daarop, behalve in het geval bij § 34 voorzien, een vervoerbiljet af, dienende tot dekking van den uitslag, het vervoer en den inslag aan boord van het schip, en aanwijzende den naam des afleveraars, de zoutziederij, het pakhuis of de bergplaats, waaruit de uitslag zal plaats hebben, de soort en hoeveelheid van het zout, het getal tonnen, den naam en de ligplaats van het schip, waarvoor het bestemd is, den tijd binnen welken het vervoer en de inslag aan boord onder toezicht van ambtenaren zal plaats hebben en de dagtekening.

Van het vervoerbiljet wordt door den ontvanger een dubbel afgegeven, dat de afleveraar behoudt ter zijner verantwoording (27).

§ 31. Na volbrachten inslag aan boord van het schip, stellen de tot de verificatie aangewezen ambtenaren een verklaring op het vervoerbiljet wegens hunne bevinding bij den inslag.

Deze verklaring wordt door den schipper of stuurman van het schip mede ondertekend.

Het vervoerbiljet wordt daarna door de voormelde ambtenaren

(26). Art. 6, verz. 1857, n°. 99.

(27). Art. 7, verz. 1857, n°. 99.

ingeleyerd ten kantore van den ontvanger der accijnzen over de gemeente, alwaar het schip geladen wordt, die den reeder deswege op de in de volgende § vermelde rekening debiteert, en daarvan door een aanteekening op het biljet doet blijken.

Op hetzelfde vervoerbiljet wordt vervolgens door den betrokken ontvanger, voor de daarop ingeslagen hoeveelheid zout, afschrijving verleend op de rekening des afleveraars (28).

§ 32. De ontvanger der accijnzen over de gemeente, alwaar de schepen laden, houdt met iederen reeder een afzonderlijke rekening wegens de op elk zijner schepen ingeslagen hoeveelheid zout.

Deze rekening wordt voor elk schip vereffend en afgesloten, zoodra het consent tot uitvoer, volgens § 36, behoorlijk afgeteekend ten kantore des voornoemden ontvangers is ingekomen, of, bij het niet behoorlijk terugontvangen van dat consent, dadelijk na afloop van den termijn, welke voor de terugbezorging is aangewezen.

De reeder is voor het op zijne schepen ingeslagen zout aansprakelijk, op den voet van het bepaalde bij § 18 (29).

§ 33. Vóór dat een schip van de laadplaats vertrekt, levert de reeder een aangifte in ten kantore van den ontvanger der accijnzen, bij wien zijne in de vorige § vermelde rekening wordt gehouden, ter bekoming van een consent tot uitvoer van het ingeladen zout, met opgave van het tijdstip van vertrek en van het getal met zout gevulde tonnen, hetwelk in iedere der genummerde laadplaatsen van het schip geborgen is.

De ontvanger geeft daarop af een consent tot uitvoer, aanwijzende den naam des reeders, de namen van schipper en stuurman, de soort, den naam en het merk van het schip, de plaats alwaar het te huis behoort en geladen is, de hoeveelheid ingeladen ruw en geraffineerd zout, het getal tonnen en de laadplaatsen waarin zij zijn geborgen, de laatste of uiterste wacht of andere plaats waar langs de uitvoer zal geschieden en alwaar het consent den ambtenaren van 's Rijks belastingen ter afteekening moet worden aangeboden, den tijd binnen welken de uitvoer zal plaats hebben en de dagteekening.

Van het consent wordt door den ontvanger een dubbel afgegeven, om te dienen volgens de §§ 36, 37, 38, 40 en 42.

Op het consent tot uitvoer is van toepassing het bepaalde bij § 19 (30).

(28). Art. 8, verz. 1857, n°. 99.

(29). Art. 9, verz. 1857, n°. 99.

(30). Art. 10, verz. 1857, n°. 99.

§ 34. Indien de in te nemen hoeveelheid zout in eens aan boord wordt gebracht, kan dadelijk het consent tot uitvoer worden afgegeven en kunnen alsdan daarop de uitslag uit de zoutziederij, het pakhuis of de bergplaats des afleveraars, het vervoer en de inslag aan boord van het schip geschieden.

De reeder moet zijn verlangen daartoe bij de volgens § 29 in te leveren aangifte te kennen geven, en daarbij alsdan tevens opgeven het tijdstip van het vertrek en het getal met zout gevulde tonnen, hetwelk in iedere der genommerde laadplaatsen van het schip zal geborgen worden.

Voor dit geval wordt het consent van een strook voorzien, waarop door de tot de verificatie aangewezen ambtenaren, na volbrachten inslag aan boord, een verklaring wordt gesteld nopens hunne bevinding; wordende die strook vervolgens afgeknippt en daarmede gehandeld op den voet als bij de 2de, 3de en 4de zinsneden van § 31, ten aanzien van het vervoerbiljet; is voorgeschreven. Er wordt tevens een dubbel dezer strook afgegeven, dat de afleveraar behoudt ter zijner verantwoording (31).

§ 35. De ambtenaren zijn bevoegd, zoowel gedurende het aan of voor den wal liggen van het schip, als gedurende het vervoer en bij den uitvoer van het zout, zich door visitatie van het behoorlijk aanwezig zijn der op de documenten vermelde hoeveelheden zout te verzekeren.

De schipper zorgt dat de inlading zooveel mogelijk in dier voege plaats hebbe, dat de visitatie gemakkelijk kan geschieden.

Wanneer bij visitatie eener laadplaats, daarin het juiste getal tonnen zout, hetwelk in de documenten is vermeld, niet aanwezig wordt bevonden, of een of meerdere met het opschrift »zout" gemerkte tonnen niet of niet geheel met zout zijn gevuld, of andere vermoedens van misbruik bestaan, wordt tot een grondige verificatie der geheele lading overgegaan, en is de schipper verplicht, op de daartoe gedane aanzegging door de ambtenaren, indien hij nog niet vertrokken is, te verblijven, en anders aan de uiterste of laatste wacht te vertoeven totdat die verificatie heeft plaats gehad.

Bij de visitatie of verificatie moeten door den schipper de vereischte aanwijzingen gedaan worden. Bij weigering vervalt hij in de boete, bij § 23 bepaald (32).

§ 36. Het consent tot uitvoer wordt vóór het vertrek door de daartoe aangewezen ambtenaren ter plaatse der inlading, en

(31). Art. 11, verz. 1857, n°. 99.

(32). Art. 12, verz. 1857, n°. 99.

door die ter laatste of uiterste wacht of post, waar langs de uitvoer geschiedt, na visitatie of verificatie, afgeteekend.

Het wordt door de laatstgenoemde ambtenaren ingetrokken en aan het kantoor van afgifte teruggezonden, ten einde, op de in § 32 bedoelde rekening des reeders, de uitgevoerde hoeveelheid zout worde afgeschreven.

Dezelfde ambtenaren ter laatste of uiterste wacht of post teekenen het dubbel van het consent mede af en geven dit daarna terug aan den schipper (33).

§ 37. Bij terugkomst van een schip van de vischvangst, moet het overgebleven zout zich uitsluitend bevinden in de bij art. 5 voorgeschreven gemerkte tonnen, en geborgen zijn in de mede aldaar vermelde genommerde laadplaatsen van het schip.

De schipper, die verlangt zijne terugreis, zonder het aandoen der eerste wacht, te vervolgen, is verplicht op den rug van het dubbel van het consent tot uitvoer, hetwelk hem volgens de §§ 33 en 36 is ter hand gesteld, in de daarop voorkomende gedrukte verklaring in te vullen: het getal tonnen en de hoeveelheid ruw en geraffineerd zout, ieder afzonderlijk, hetwelk overgebleven is en weder ingevoerd wordt, met vermelding van het getal tonnen, hetwelk in ieder der genommerde laadplaatsen van het schip geborgen is, de plaats van lossing en de dagteekening waarop het schip binnenvalt.

Wanneer geen zout wordt teruggebracht, wordt ingevuld: »geen zout aan boord.»

De voormelde verklaring moet met deugdelijk zwarten inkt, zonder eenige doorhaling, overschrijving of schriftdelging en zooveel het getal tonnen en de hoeveelheid zout betreft, in volle schrijffletters ingevuld en door schipper en stuurman ondertekend zijn, hetzij er zout aan boord is of niet, vóór dat het schip de eerste uiterste wacht voorbijvaart, of, wanneer het niet langs een dergelijke wacht binnenkomt, vóór dat het Nederlandsche grondgebied aangedaan of het strand bereikt wordt.

De schipper, die deze invulling niet zelf verlangt te verrichten, moet de eerste wacht aandoen en de invulling laten bewerkstelligen door de aldaar geplaatste ambtenaren, mits in allen gevalle vóór hij die wacht voorbijvaart, of, wanneer hij niet langs een dergelijke wacht binnenkomt, door den ontvanger of den eersten ambtenaar ter plaatse der binnenkomst, mits dit onverwijld geschiede en uiterlijk binnen het uur na zijne aankomst en vóór dat eenige lossing hoegenaamd plaats hebbe.

De verklaring wordt echter steeds door schipper en stuurman onderteekend (34).

§ 38. Het dubbel van het consent tot uitvoer, voorzien van van de bij de vorige § voorgeschreven verklaring, moet op de route naar de losplaats, alsmede op deze laatste plaats, wanneer de ambtenaren de visitatie van het schip verrichten, op hunne eerste uitnoodiging worden vertoond.

De ambtenaren, die de eerste visitatie van het schip na het binnenvallen verrichten, stellen hun visa onder de voormelde verklaring en vullen de strook, waarvan het dubbel van het consent voorzien is, in, die zij daarna afknippen en dadelijk opzenden aan den ontvanger der accijnzen op de losplaats.

Wanneer de meergenoemde verklaring op het dubbel van het consent niet behoorlijk ingevuld is, of andere vermoedens van misbruik bestaan, gaan de ambtenaren tot een grondige verificatie over, en bewaken daartoe het schip tot op de losplaats, bijaldien de verificatie onderweg en zeilende niet behoorlijk kan geschieden (35).

§ 39. Het is verboden last te breken op stroom, te lichten of te lossen elders dan op de aangegeven losplaats, tenzij in de gevallen en onder de bepalingen, bij de hoofdstukken III en V der Alg. wet vermeld.

Haringjagers, die door tegenwind of het aan den grond zeilen verhinderd worden met hunne lading aan wal en binnen de plaats der bestemming te komen, worden geacht te vallen onder het bepaalde bij art. 22 der genoemde Algemeene wet, doch alleen voor zooveel de overlading van den visch betreft (36).

§ 40. Van de aankomst ter losplaats wordt dadelijk aan den ontvanger der accijnzen aldaar of anderen hiertoe aangewezen ambtenaar kennis gegeven, en wel vóór dat eenige lossing mag plaats hebben.

De voormelde ontvanger of andere ambtenaar wijst, bij een aanteekening onder de bij § 37 voorgeschreven verklaring, de ambtenaren aan, die met het toezicht over de lossing en de verificatie van het teruggebracht zout belast zijn.

Deze verificatie heeft plaats dadelijk na de lossing van den visch, en in allen gevalle binnen twee dagen na de aankomst van het schip ter losplaats. Hare uitkomst wordt vermeld bij een verklaring der ambtenaren, te stellen onder de in de vorige zinsnede bedoelde lastgeving (37).

(34). Art. 14, verz. 1857, no. 99.

(35). Art. 15, verz. 1857, no. 99.

(36). Art. 16, verz. 1857, no. 99.

(37). Art. 17, verz. 1857, no. 99.

§ 41. Bij de verificatiën, in de §§ 38 en 40 vermeld, zijn de bepalingen der laatste zinsnede van § 35, alsmede der §§ 21 en 22 van toepassing (38).

§ 42. Na de verificatie van het teruggebrachte zout, wordt het dubbel van het consent tot uitvoer, voorzien van de bij § 40 voorgeschreven verklaring, door de met de verificatie belaste ambtenaren ingeleverd ten kantore van den ontvanger der accijnzen over de gemeente, alwaar het schip is gelost.

Op de schriftelijke aanvraag des reeders geeft de ontvanger een vervoerbiljet af tot lossing, vervoer en wederinslag van het teruggebrachte zout in de zoutziederij, het pakhuis of de bergplaats, waaruit het voor de uitreis is afgeleverd.

Wanneer het teruggebrachte zout niet gelost wordt, maar in het schip verblijft, wordt dit bij een door den schipper onderteekende verklaring op het voornoemde dubbel van het consent vermeld, en de reeder daarvoor op de in § 32 vermelde rekening, als voor een gewonen inslag, gedebiteerd.

Ook indien geen zout is teruggebracht, moet het dubbel van het consent tot uitvoer, na de lossing, door den reeder ten kantore van den bovengenoemden ontvanger worden ingeleverd, alvorens vervoerbiljetten of consenten tot inslag van zout voor een volgende reis aan hem verleend worden (39).

§ 43. De Koning behoudt zich voor, om nader de noodige bepalingen vast te stellen omtrent het verleenen van vrijdom van accijns wegens het zout, binnenlandsch gebruikt wordende tot het zouten van visch, alsmede tot de herzouting van kabeljauw, laberdaan, haring en visch in droog zout, welke naar buiten het Rijk verzonden worden.

C. *Bepalingen, omtrent den vrijdom voor vischzouterijen.*

§ 44. Er wordt vrijdom verleend van zoutaccijns ten behoeve van zouters van ansjovis, kabeljauw, schelvisch, geep en sardijn, enz.

§ 45. Die vrijdommen worden bepaald naar gelang van de hoeveelheden gezouten visch en wordt meest verleend bij wijze van restitutie (40).

(38). Art. 18, verz. 1857, n°. 99.

(39). Art. 19, verz. 1857, n°. 99.

(40). De bepalingen deswege zijn van zóó bijzonderen aard en wijken zoo van elkander af, naar gelang van de soort der visch en van locale omstandigheden, dat we de opname er van in dit werk niet alleen onnoodig, maar ook ondoelmatig achten.

D. *Bepalingen, omtrent den vrijdom van accijns voor zout, bestemd tot veevoeder (41).*

§ 46. Deze vrijdom wordt slechts voor één jaar verleend en voor geen geringere hoeveelheid dan van 100 kilogram.

§ 47. Bij het verzoek om vrijdom wordt een verklaring van het Gemeente-bestuur gevoegd, houdende, dat aan het bestuur bekend is, dat de soort en het getal van het vee, in het verzoekschrift vermeld, gemiddeld op de stallen van den belanghebbende wordt gevoed met voedingsmiddelen, waarbij een vermenging met zout kan plaats hebben (42).

§ 48. Bij vermindering van den veestapel moet de belanghebbende daarvan aangifte doen bij den ontvanger.

Ingeval men een kleiner getal of een andere soort van vee bevindt dan bij de aanvraag om vrijdom is opgegeven, wordt de vrijdom ingetrokken, tenzij van de vermindering aangifte is gedaan.

§ 49. Het zout, bestemd om onder vrijdom ten behoeve van het vee te worden ingeslagen, moet in zakken vervoerd en bij den uitslag uit de zoutziederij of bergplaats van crediet, door de ambtenaren geconstateerd worden, die vervolgens elken zak, door middel van een plombeerlood en plombeertang sluiten.

De ambtenaren kunnen daarvan het gewone plombeerloos aan de *Administratie* in rekening brengen.

§ 50. Bij bevinding, bij den inslag van zout, dat de zakken niet zijn geplombeerd, of dat het lood niet behoorlijk is bevestigd, wordt de vermenging van het zout geweigerd en het betreffende document niet afgeteekend (43).

(41). Verz. 1852, n°. 193.

(42). Van de soort en het getal van het vee hangt de hoeveelheid af, die onder vrijdom kan worden ingeslagen (zie daaromtrent verz. 1867, n°. 110, in verband met verz. 1869, n°. 60).

(43). De wijze van vermenging is opgenomen onder verz. 1855, n°. 85, doch wordt steeds in de akten van vrijdom vermeld.

II.

Gedistilleerd.

K.B. van 20 April 1863 (Stbl. no. 21).

(verz. 1863 no. 80).

Art. 1. De vrijdom wordt verleend ten behoeve van azijnmakerijen en instellingen van onderwijs (1).

De Minister bepaalt de soort en hoeveelheid gedistilleerd, welke voor iedere azijnmakerij en instelling van onderwijs kan worden ingeslagen (2).

Die bepaling geschiedt naar de behoefte, door deugdelijke bewijzen gestaafd, of, bij ontstentenis hiervan, naar de uitgebreidheid of den omvang van de fabriek of van de instelling, in verband met hetgeen de ondervinding leert omtrent de behoefte van andere fabrieken of instellingen van dezelfde soort.

De vrijdom wordt geregeld, hetzij over een geheel jaar, hetzij in verhouding tot den omvang van bepaalde werkzaamheden.

Art. 2. De vrijdom van accijns wordt niet verleend aan azijnmakers, die, binnen den afstand van 100 meter van hunne azijnmakerij, een branderij, distilleerderij of bergplaats van gedistilleerd hebben, of binnen dien afstand een grossierderij of andere neering in gedistilleerd uitoefenen, noch ten behoeve eener azijnmakerij, wanneer deze, of het erf, waarop zij is gelegen, gemeenschap heeft met of grenst aan een branderij of distilleerderij of aan het erf, waarop die is gelegen (3).

(1). Zie art. 85 der wet, vz. 1863, no. 60.

(2). Aan azijnmakers wordt alleen vrijdom verleend voor *ruwen of ongezuiverden moutwijn* (vz. 1864, no. 69). Zij kunnen echter ook ruw of ongezuiverd gedistilleerd uit *andere* grondstoffen dan *graan* inslaan, in welk geval dat gedistilleerd, voor de toepassing van dit besluit, met *moutwijn* wordt gelijk gesteld (vz. 1866, no. 103).

(3). Het genot van den vrijdom is dus niet onvereinigbaar met het bedrijf van brander of distillateur, of met het drijven van handel in gedistilleerd, mits niet in de nabijheid der azijnmakerij (vz. 1863, no. 88, § 1).

Een verleende vrijdom vervalt, wanneer een der gevallen, bedoeld bij de eerste zinsnede van dit artikel, zich later opdoet.

De Minister kan hierop echter uitzonderingen toelaten; doch slechts voor het geval dat de werkzaamheden in de azijnmakerij van dien aard zijn, dat de vermenging van het gedistilleerd, in de werktuigen en met de grondstof voor de azijnbereiding, kan geschieden zonder gevaar voor later misbruik, en voorts alleen voor zooveel de belending betreft, welke bij het in werking komen van het tegenwoordig besluit bestaat, of later, onafhankelijk van hem, die den vrijdom geniet, daargesteld mocht worden.

Art. 3. Hij, die het genot van den vrijdom verlangt, richt zich daartoe tot den Minister, met opgave van:

1°. den naam, het bedrijf en de woonplaats van den verzoeker;
2°. de firma, waaronder een azijnmakerij wordt uitgeoefend;
3°. de soort van de azijnmakerij of van de instelling waarvoor de vrijdom verlangd wordt;

4°. de gemeente waar die is gelegen, de benaming of andere aanwijzing, en, voor een azijnmakerij, de kadastrale sectie en nummer;

5°. de grondstoffen, behalve gedistilleerd, welke voor de azijnbereiding zullen gebezigd worden;

6°. voor een bestaande azijnmakerij, de hoeveelheid azijn, in het laatste jaar vervaardigd, de soort, het getal en de grootte der werktuigen, daartoe gebezigd, en, voor een nieuw opgerichte, de hoeveelheid azijn, welke men zich voorstelt jaarlijks te zullen vervaardigen, en de soort, het getal en de grootte der werktuigen, daartoe te bezigen;

7°. de soort en hoeveelheid gedistilleerd, waarvoor jaarlijks vrijdom verlangd wordt; en

8°. het tijdstip waarop, in een nieuwe of buiten werking zijnde azijnmakerij, de werkzaamheden zullen aanvangen.

Het voormelde verzoekschrift kan, des verkiezende, ingeleverd worden bij den controleur der accijnzen over het district, waarin de azijnmakerij of instelling is gelegen (4).

Art. 4. De vrijdom wordt door den Minister aan den azijnmaker of anderen belanghebbende verleend, door het uitreiken van een akte van vrijdom.

Die akte vermeldt de soort en de hoeveelheid van het gedistilleerd, hetwelk gedurende een jarig tijdvak ten behoeve der azijnmakerij of instelling kan worden ingeslagen; voorts voor de

(4). De controleur zendt het met zijn advies, na den ontvanger te hebben gehoord, aan den Inspecteur, die het, met zijn rapport, opzendt aan het Hoofdbestuur (vz. 1863, n°. 88, § 2).

azijnmakerijen, zoo noodig, de hoeveelheid gedistilleerd, welke voor elke bewerking hoogstens mag worden verbruikt, in verhouding tot de inhoudsruimte der werktuigen of tot de hoeveelheid te verwerken grondstoffen, alsmede de wijze, waarop het gedistillat volgens art. 7 moet worden vermengd.

De akte blijft voor elk volgend jarig tijdvak van kracht, behoudens het bepaalde bij art. 17, en behoudens zoodanige wijzigingen, als na hare afgifte daarin door den Minister mochten gebracht worden.

Art. 5. Elk jarig tijdvak van vrijdom gaat in met den 1sten Januari.

Wordt een akte uitgereikt ten behoeve van een azijnmakerij of instelling, waarin de werkzaamheden op een ander tijdstip aanvangen, dan kan gedurende het loopend jaar, voor het tijdsverloop van den aanvang der werkzaamheden tot den laatsten December, een hoeveelheid gedistilleerd worden ingeslagen, in verhouding tot de voor een geheel jaar vastgestelde hoeveelheid; tenzij deswege bij de akte een andere bepaling mocht gemaakt zijn.

Dezelfde regel wordt toegepast op de vermeerdering of vermindering der hoeveelheid, welke jaarlijks kan ingeslagen worden, wanneer een akte in den loop van een jarig tijdvak wordt gewijzigd of door een andere vervangen, te rekenen van de dagteekening der wijziging of der nieuwe akte.

Art. 6. Inslag van gedistilleerd, onder genot van vrijdom van accijns, mag niet geschieden in een geringere hoeveelheid dan van vijf hectoliter, berekend na herleiding tot de sterkte van vijftig percent.

De Minister is echter gemachtigd, om het inslaan van geringere hoeveelheden toe te staan, wanneer daartoe noodzakelijkheid bestaat, wegens het gebruik van kleine werktuigen of uit gebrek aan voldoende ruimte tot berging van het vermengde gedistilleerd.

Art. 7. Bij den voormelden inslag in azijnmakerijen, wordt het gedistilleerd vermengd met de overige te bezigen grondstoffen, azijn en water, of andere zelfstandigheden, welke voor de azijnbereiding onschadelijk zijn, doch het gedistilleerd voor gewoon gebruik ongeschikt maken, en zulks in de verhouding en op de wijze, als door den Minister bij de akte van vrijdom zal worden voorgeschreven (5).

(5). De vermenging geschiedt bij: snelazijum., per hl. ged. ad 50 percent, 2 hl. water en 1 hl. deugdzame azijn (vz. 1851, n°. 92 en vz. 1863, n°. 88); rozijnazijum., per hl. ged. ad 50 percent, 20 liter moerazijn (vz. 1854, n°. 109 en vz. 1863, n°. 88); snelazijnmakers, tevens gebruik makende van rozijnat en suiker, moet de vermenging alleen plaats hebben met 20 liter moerazijn, per hectol. ged. ad 50 percent, (Res 5 Maart 1869, n°. 63).

Daarbij wordt tevens bepaald, of de zelfstandigheden voor de vermenging door den azijnmaker moeten verschaft, of wel voor zijne rekening door de Administratie zullen geleverd worden.

Art. 8. De vermenging geschiedt dadelijk na de verificatie bij inslag, in tegenwoordigheid van de hiermede belaste ambtenaren.

De azijnmaker is verplicht om het gedistilleerd, na de vermen-
ging, goed door elkander te roeren, of dit door zijne werklieden
te doen verrichten, op een wijze dat de ambtenaren de vermen-
ging voldoende achten.

Van de grondstof, den azijn of de andere door den azijnma-
ker verschafte zelfstandigheden, waarmede wordt vermengd, en
indien de ambtenaren dit noodig achten, mede van het gedis-
tilleerd, worden door hen afzonderlijke proeven genomen, op
den voet van art. 129, § 4, der wet van den 20sten Juni 1862
(*Staatblad* n°. 62), in daartoe geschikte flesschen, door den azijn-
maker te leveren (6).

Wegens iedere vermenging wordt door de ambtenaren schrif-
telijk verslag opgemaakt, 't welk met de proeven bij hunnen
controleur wordt ingeleverd.

De flesschen worden, uiterlijk binnen *twee maanden*, weder
ter beschikking van den azijnmaker gesteld, met de proeven of
hetgeen daarvan na onderzoek is overgebleven.

Voldoet de azijnmaker niet aan de verplichtingen, hem bij
dit artikel opgelegd, of verschaft hij de zelfstandigheden voor
de vermenging niet, of niet van zulke hoedanigheid als bij de
akte is voorgeschreven, dan wordt de afteekening van het ver-
voerbiljet door de ambtenaren geweigerd, onverminderd de toe-
passing van art. 15, wanneer daartoe aanleiding bestaat.

Art. 9. Aan elken azijnmaker, in het bezit eener vrijdoms-
akte, die verlangt een grootere hoeveelheid gedistilleerd, dan
in ééns vermengd en alzoo dadelijk met vrijdom ingeslagen kan
worden, onder doorlopend crediet voor den accijns, in voorraad
op te slaan, wordt dit, krachtens art. 85, § 2b, der voormelde
wet van 20 Juni 1862, vergund, mits hij daartoe, in of naast
zijne azijnmakerij, een bergplaats aanwijze, welke uitsluitend
tot het nederleggen van dat gedistilleerd zal gebezigd worden (7).

(6). De proeven zullen in den regel niet van het vermengd gedistilleerd,
maar altoos van de door azijnmakers verschafte zelfstandigheden, waarmede
vermengd wordt, genomen worden. Twijfelt men of die zelfstandigheden
wel aan de voorschriften voldoen, dan wordt een proef aan 't Hoofdbestuur
opgezonden (vz. 1863, n°. 88, § 3).

(7). In dit geval worden de gewone bepalingen bij overschrijving van
crediet toegepast (vz. 1863, n°. 88, § 4).

In die bergplaats mag geen gedistilleerd voorhanden zijn, hetwelk, in meerdere of mindere mate, grondstoffen, azijn of andere zelfstandigheden bevat, waarmede de vermenging bij inslag in azijnmakerijen is voorgeschreven, of in hetwelk bewijsbare sporen van een dergelijke vermenging aanwezig zijn.

Wordt bij het aanpeilen der bergplaats dergelijk gemengd gedistilleerd bevonden, dan wordt dit niet in de peiling begrepen, onverminderd de toepassing van art. 15.

Art. 10. Hij die, krachtens zijne akte, gedistilleerd onder genot van vrijdom van accijns verlangt in te slaan, is gehouden:

- a. wanneer de aflevering van het gedistilleerd geschiedt door een brander, distillateur of handelaar, onder *hetzelfde* kantoor van ontvang, waaronder de inslag moet plaats hebben, om een gelijksoortige verklaring op de aangifte tot uitslag des afleveraars te stellen of afzonderlijk af te geven, als bij art. 87, § 4, der voormelde wet van 20 Juni 1862 is voorgeschreven;
- b. wanneer de aflevering van het gedistilleerd geschiedt door een brander, distillateur of handelaar, onder een *ander* kantoor, om vooraf bij den ontvanger, onder wiens kantoor de inslag moet plaats hebben, een gelijksoortige aangifte in te leveren, als bij art. 88, § 1, der genoemde wet is voorgeschreven (8), waarop, met uitzondering van die omtrent de borgstelling voor den accijns, de bepalingen van de §§ 2—6 van dat artikel worden van toepassing verklaard;
- c. wanneer de uitslag van het gedistilleerd geschiedt uit zijne in het vorig artikel bedoelde bergplaats, om een gelijke aangifte tot uitslag te doen, als bij art. 87, § 1, derzelfde wet is voorgeschreven (9).

De onder *a*, *b* of *c* bedoelde aangifte mag niet overtreffen de hoeveelheid gedistilleerd, waarvoor nog vrijdom van accijns kan worden genoten, over het jarig tijdvak, waarin de inslag moet geschieden.

(8). No. 21 *acc.* (vz. 1863, no. 88, § 5).

(9). Wanneer distillateurs of branders gedistilleerd afleveren, met bestemming op vrijdom aan azijnmakers, moet zoowel in de aangiften dier fabrikanten als in de betrekkelijke vervoerbiljetten vermeld worden, dat het gedist. is *ruwe of ongezu. moutwijn*, en alzoo in de distilleerderij geene verwerking heeft ondergaan; zullende alsdan, over de hoeveelheid aldus ingeslagen moutwijn, de korting volgens art. 104 der wet niet verleend worden (vz. 1864, no. 69). Ook ruw of ongezuiverd gedist. uit andere grondstof dan *graan* kan worden ingeslagen en wordt alsdan gelijk gesteld met moutwijn (1866, no. 103).

Art. 11. Tot uitslag, vervoer en inslag van gedistilleerd, bestemd om onder genot van vrijdom van accijns te worden ingeslagen, — onverschillig of de uitslag geschiedt uit een branderij, distilleerderij of gewone bergplaats voor doorlopend crediet, of uit de bij art. 9 bedoelde bergplaats, — wordt, overeenkomstig art. 102 der voormelde wet van 20 Juni 1862, een vervoerbiljet (acc. n°. 9b) afgegeven, houdende dezelfde aanwijzingen, als bij de onderdeelen *a* tot en met *n* en *p* van art. 91 dier wet zijn voorgeschreven, en, in het geval voorzien bij lett. *b* van het vorig artikel, tevens de dagteekening en het nummer van het bewijs der daarbij bedoelde aangifte.

Bij den inslag wordt het gedistilleerd steeds door de ambtenaren geverifieerd, en wordt op het vervoerbiljet, behalve de gewone afteekening, door hen een verklaring gesteld, dat de vermenging volgens de akte heeft plaats gehad, waarna zij het biljet aan den belanghebbende terug geven, om dadelijk te worden ingeleverd bij den ontvanger, onder wiens kantoor de vrijdom wordt genoten.

De ontvanger boekt de ingeslagen hoeveelheid gedistilleerd op de bij het volgend artikel voorgeschreven rekening, maakt daarvan melding op het biljet, even als — waar dit te pas komt — van de veraccijnzing wegens een bij den inslag bevonden ondermaat, en zendt de elders afgegeven vervoerbiljetten terug naar het kantoor van afgifte.

Art. 12. De ontvanger, onder wiens kantoor de vrijdom van accijns wordt genoten, houdt met iederen belanghebbende een doorlopende rekening wegens de door hem, gedurende elk jarig tijdvak, tot inslag aangegeven hoeveelheden en werkelijk ingeslagen partijen gedistilleerd (10).

De genoemde ontvanger is aansprakelijk voor den accijns wegens inslagen, waarvoor hij vervoerbiljetten afgeeft, op aangiften volgens art. 10, lett. *a* of *c*, of bewijzen van aangiften volgens art. 10, lett. *b*, welke niet gegrond zijn op behoorlijke akten, of de hoeveelheid overtreffen, die volgens de laatste zinsnede van dat artikel tot inslag kan worden aangegeven.

Art. 13. De vrijdom genietende azijnmaker of ander belanghebbende is verplicht, om jaarlijks, op 30 of 31 December, ten kantore des ontvangers, waar de vrijdom genoten wordt, in te leveren een schriftelijke en onderteekende opgaaf (11) van de hoeveelheid met vrijdom van accijns ingeslagen gedistilleerd,

(10). N°. 31 *acc.*

(11). N°. 30 *acc.* (Zie voorts omtrent de verdere behandeling dezer opgaven, vz. 1863, n°. 88 § 7 en vz. 1864, n°. 18).

vermengd of onvermengd, hetwelk bij den afloop van het jaar nog onverbruikt bij hem voorhanden is, en, voor zooveel de azijnmakerijen betreft, mede van de soort en de hoeveelheid azijn, in het afgelopen jaar vervaardigd.

Het voorhanden vermengd of onvermengd gedistilleerd wordt als eerste inslag op het nieuw jarig tijdvak beschouwd, en als zoodanig op de in het vorig artikel bedoelde rekening gebracht.

Hij, die nalatig is in het doen der voormelde opgaaf, wordt door den ontvanger bij een waarschuwing uitgenoodigd, daaraan binnen twee dagen te voldoen. In geen geval wordt inslag op een nieuw jarig tijdvak toegelaten, zoo lang deze opgaaf niet is gedaan.

Bij het laten varen van het azijnmakersbedrijf, bij het overgaan daarvan aan een ander, of bij het opheffen eener instelling van onderwijs, moet degeen, ten wiens name de vrijdom is verleend, en ingeval van faillissement de beheerder, daarvan dadelijk ten kantore des ontvangers aangifte doen, met gelijke opgaaf, voor zoo veel het verloopende gedeelte van het jaar betreft, als bij de eerste zinsnede is voorgeschreven.

In deze gevallen kan het nog voorhanden vermengde gedistilleerd aan den nieuwen verkrijger worden overgedragen, nadat hij een vrijdomsakte heeft bekomen, of op geleibiljet aan een anderen azijnmaker worden afgeleverd, en kan het onvermengde gedistilleerd, ook dat, opgeslagen volgens art. 9, met betaling van den accijns of tot inslag onder crediet uitgeslagen worden.

Art. 14. De ambtenaren van 's Rijks belastingen zijn bevoegd, mits daartoe door hunnen controleur of den betrokken ontvanger gemachtigd, om binnen acht dagen na den afloop van een jarig tijdvak, alsmede in gevallen bij de vierde zinsnede van het vorig artikel voorzien, het onder vrijdom van accijns ingeslagen vermengd of onvermengd gedistilleerd op te nemen, onverschillig of de bij dat artikel voorgeschreven opgaaf of aangifte reeds is ingeleverd of niet.

Zij zijn buitendien steeds bevoegd tot het opnemen in de azijnmakerijen, waarin met vrijdom ingeslagen gedistilleerd wordt verwerkt, van het voorhanden vermengd gedistilleerd, de overige grondstoffen en de azijnen, in de werktuigen of in fusten, kuipen, bakken of grondvaten voorhanden, tot het opnemen van de inhoudsruimte dier werktuigen, en voorts om tot het bewerkstelligen van een onderzoek proeven te nemen.

Art. 15. Het is verboden:

a. om bij inslag onder vrijdom den ambtenaren, tot verificatie en vermenging, gedistilleerd aan te bieden, hetwelk in meerdere of mindere mate grondstof, azijn of andere zelfstan-

digheden bevat, waarmede de vermenging bij inslag in azijnmakerijen is voorgeschreven, of in hetwelk bewijsbare sporen van een dergelijke vermenging aanwezig zijn (12);

b. om bij inslag onder vrijdom den ambtenaren, tot verificatie en vermenging, een geringere hoeveelheid gedistilleerd aan te bieden, dan blijkens het betrekkelijk vervoerbiljet is uitgeslagen, met dien verstande echter, dat een verschil in ondermaat van *twee ten honderd* of minder van de uitgeslagen hoeveelheid, berekend na herleiding tot de sterkte van *vijftig percent*, niet als overtreding wordt beschouwd;

c. om gedistilleerd, vermengd of onvermengd, uit een azijnmakerij of een instelling van onderwijs, ten behoeve waarvan vrijdom van accijns wordt genoten, of uit een der in art. 9 bedoelde bergplaatsen, uit te slaan, anders dan op den voet van art. 11 of 13;

d. om in een azijnmakerij bij het vermengd gedistilleerd zelfstandigheden te voegen, geschikt om de grondstoffen, den azijn of andere zelfstandigheden, waarmede de vermenging is geschied, van het gedistilleerd af te scheiden;

e. om in een azijnmakerij, elders dan in de bij art. 9 bedoelde bergplaats, ander dan behoorlijk vermengd gedistilleerd voorhanden te hebben;

f. om de ambtenaren te misleiden, of te trachten hen te misleiden, door hun, voor de vermenging, valsche of andere dan de voorgeschreven grondstoffen, azijnen of zelfstandigheden aan te bieden.

Wegens het verrichten van hetgeen bij dit of de voorgaande artikelen verboden, of wegens het niet nakomen van, of het niet voldoen aan hetgeen daarbij voorgeschreven is, wordt degeen, door wien de vrijdom wordt genoten, krachtens art. 135, § 2, der voormelde wet van 20 Juni 1862, ter zake van overtreding van dit besluit, bekeurd, en zulks onverminderd de straf, bij de wet gesteld op onwettigen uitslag, vervoer of inslag van gedistilleerd.

Bovendien kan de vrijdom worden ingetrokken, in de gevallen, voorzien bij de tweede zinsnede van art. 9, en bij lett. a, c, d, e, of f van dit artikel.

Art. 16. De akte van verleenden vrijdom vervalt:

a. in de gevallen voorzien bij de tweede zinsnede van art. 2,

(12). Twijfelen de ambtenaren omtrent het al of niet bestaan eener verboden vermenging, dan nemen ze, krachtens art. 14, verzegelde proeven van het verdachte gedistilleerd, waarvan er één aan 't Hoofdbestuur wordt opgezonden, met de daartoe betrekkelijke stukken.

en bij het intrekken van den vrijdom, krachtens de laatste zinsnede van het vorig artikel;

b. bij het laten varen van een azijnmakers-bedrijf, bij het overgaan daarvan aan een ander, of bij het opheffen eener instelling van onderwijs;

c. wanneer, gedurende twee achtereenvolgendejarige tijdvakken, geen gedistilleerd is ingeslagen.

Art. 17. Behalve het geval van staking van het azijnmakers-bedrijf, ten gevolge van het opheffen of sloopen der azijnmakerij, of van eenige andere oorzaak, waaruit het laten varen van het bedrijf voortvloeit en niet twijfelachtig is, wordt met het laten varen daarvan gelijk gesteld:

a. de verplaatsing der azijnmakerij naar een andere gemeente;

b. het niet doen van aangifte van patent voor een nieuw dienstjaar, indien dit tot de uitoefening van het bedrijf vereischt wordt;

c. het niet hervatten der werkzaamheden, nadat die, achtereenlopend, een jaar of langer zijn gestaakt geweest; en

d. faillissement.

Art. 18. Door den azijnmaker, ten wiens behoefte de vrijdom is verleend, wordt aan de ambtenaren, met de verificatie bij den inslag en het toezicht bij de vermenging belast, een toezichtloon betaald van *zestig cent*.

Voor het uitreiken eener waarschuwing, volgens art. 13, worden *vijf en twintig cent* kosten in rekening gebracht.

III.

Vrijdom van invoerrecht op houtgeest en van accijns voor gemethyleerd gedistilleerd (1).

K.B. van 10 October 1866 (Stbl. n°. 166). (Verz. 1866 n°. 148)

Art. 1. Er wordt vrijdom toegekend:

a. van het invoerrecht op houtgeest;

b. van den accijns op gedistilleerd, ter sterkte van minstens 85%, door vermenging met houtgeest ongeschikt gemaakt om er dranken uit te vervaardigen;

een en ander op den voet der navolgende bepalingen.

A. *Vrijdom van invoerrecht op houtgeest.*

Art. 2. De vrijdom van invoerrecht wordt alleen genoten wegens den houtgeest, die:

(1). Deze vrijdom is gegrond op art. 2 der wet van 7 Juli 1865, Stbl. n°. 80, (vz. n°. 59).

Uitgegeven den 18^{den} Oct. 1866.

a. ten behoeve van de Administratie der accijnzen wordt ingevoerd om te dienen tot vermenging van gedistilleerd op den voet van dit besluit;

b. bij hoeveelheden van minstens 20 hectoliter is ingevoerd op het Rijks-entrepôt te *Amsterdam* of te *Rotterdam*.

Art. 3. Bij den invoer van houtgeest, waarvoor vrijdom van invoerrecht wordt verlangd, wordt dit in de aangifte opgegeven en daarvan in den volgbrief melding gemaakt.

Art. 4. De verzending van den houtgeest geschiedt onder bewaking of verzegeling ten koste van den belanghebbende.

Art. 5. Bij de aankomst van den houtgeest ter bestemmingsplaats verifiëren de ambtenaren de hoeveelheid en nemen vervolgens proeven, op den voet van art. 129, § 4, der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62) (2), in daartoe geschikte flesschen, door de belanghebbenden te leveren (3).

Een dier proeven wordt door tusschenkomst van den Prov. Inspecteur opgezonden aan den adviseur voor wis-, natuur- en scheikundige zaken bij het Ministerie van Finantiën, ten einde aan een scheikundig onderzoek te worden onderworpen.

Art. 6. Indien, bij het scheikundig onderzoek volgens het vorig artikel, blijkt dat de proef werkelijk houtgeest is, wordt de volgbrief gezuiverd en, in het geval bij art. 2, lit. b, bedoeld, daarvan schriftelijk kennis gegeven aan den belanghebbende, wien het alsdan vrijstaat den houtgeest, zonder betaling van invoerrecht, in het vrije verkeer te brengen (4).

(2). Verz. n°. 60 van 1863.

(3). De proeven worden genomen uit verschillende tot dezelfde partij behorende fusten, kruiken of flesschen. Bevindt men dat niet alle fusten, enz., dezelfde vloeistof bevatten, dan nemen zij van elke specie afzonderlijke proeven in dubbel.

De proeven moeten ieder minstens één liter bedragen; terwijl de flesschen, waarin de vloeistof vervat is, gesloten moeten zijn met goed sluitende glazen of kurken stoppen, welke steeds met blaas overbonden moeten worden.

De ambtenaren maken een relaas op van hunne verrichtingen, leveren dit met de proeven in bij hun controleur, ten einde aan den Inspecteur te worden opgezonden, (vz. 1866 n°. 149 § 2).

(4). De uitkomst van het scheikundig onderzoek wordt onverwijld aan den Inspecteur medegedeeld, die de noodige bevelen geeft voor de verdere behandeling der zaak.

Bij bevinding dat een andere specie dan houtgeest is ingevoerd, wordt bekeuring ingesteld volgens art. 213 der Alg. Wet, en hiervan kennis gegeven aan den ontvanger, die den volgbrief heeft afgegeven.

De kennisgeving aan den belanghebbende, betreffende de zuivering van den volgbrief, geschiedt door den entreposeur.

B. Vrijdom van accijns voor gemethyleerd gedistilleerd.

§ 1. *Akten tot vermenging.*

Art. 7. De vrijdom, bedoeld bij art. 1, lett. *b*, wordt verleend aan iedereen fabrikant, die gedistilleerd tot eigen gebruik op de aldaar aangegeven wijze wil doen vermengen.

Art. 8. Ter bekoming van dien vrijdom wendt de belanghebbende zich schriftelijk tot den Minister van Finantiën met opgave van:

- a.* zijn naam, bedrijf of beroep en woonplaats;
- b.* de firma, waaronder het bedrijf of beroep wordt uitgeoefend;
- c.* het doeleinde waarvoor de vrijdom verlangd wordt;
- d.* de gemeente waar de panden gelegen zijn, bestemd voor den opslag van het met houtgeest vermengd gedistilleerd, de benaming of andere aanwijzing dier panden, alsmede de sectiën en nummers, waaronder zij bij het kadaster bekend zijn;
- e.* de hoeveelheid gedistilleerd, waarvoor jaarlijks vrijdom verlangd wordt;
- f.* zoodanige aanwijzingen als dienen kunnen ter beoordeeling der uitgebreidheid van het beroep of bedrijf en der behoefte aan gedistilleerd; en
- g.* voor nieuw opgerichte fabrieken, het tijdstip waarop de werkzaamheden zullen aanvangen.

Art. 9. De Minister verleent den vrijdom, door het uitreiken eener doorlopende akte.

Deze akte vermeldt de hoeveelheid gedistilleerd, waarvoor gedurende elk jarig tijdvak vrijdom kan genoten worden, berekend naar de behoefte, door deugdelijke bewijzen gestaafd, of, bij ontstentenis van dergelijke bewijzen, naar de gebleken behoefte voor andere fabrieken of instellingen van dezelfde soort.

De toegestane hoeveelheid kan ten allen tijde worden vermeerderd of verminderd, indien daartoe termen bestaan.

Art. 10. Elk jarig tijdvak van vrijdom gaat in met den 1sten Januari.

Wordt een akte op een ander tijdstip uitgereikt, dan kan, gedurende het loopend jaar, voor het tijdsverloop tot den laatsten December, een hoeveelheid gedistilleerd worden ingeslagen in verhouding tot die voor een geheel jaar vastgesteld, tenzij deswege bij de akte een andere bepaling mocht gemaakt zijn.

Na die zuivering worden de niet opgezonden proeven van den houtgeest, bedoeld bij art. 2 lit. *b*, weder ter beschikking van den belanghebbende gesteld, (vz. 1866 no. 149 § 3).

Dezelfde regel wordt toegepast bij vermeerdering of vermindering der hoeveelheid in de akte bepaald.

Art. 11. De vermenging van het gedistilleerd geschiedt in de daartoe aan te wijzen lokalen, in de Rijks-entrepôts te *Amsterdam* en te *Rotterdam*.

De Minister is evenwel gemachtigd om, onder de noodige voorzieningen, ook op andere plaatsen de gelegenheid tot vermenging open te stellen, wanneer dit noodig blijkt.

Art. 12. De houtgeest, voor de vermenging benodigd, wordt door de Administratie der accijnzen geleverd, ten koste van den belanghebbende, tegen den prijs door den Minister te bepalen en in de *Staatscourant* bekend te maken (5).

Deze prijs wordt niet hooger gesteld dan noodig is om den inkoopsprijs, de kosten van verzekering en van vervoer, alsmede de verliezen door gewone lekkage en inteering te dekken.

Art. 13. Het gedistilleerd moet worden vermengd met één liter houtgeest op elke acht liter gedistilleerd, na herleiding tot de sterkte van honderd percent (6).

De gemengde vloeistof wordt genaamd *gemethyleerd gedistilleerd* (7).

Art. 14. De hoeveelheid gedistilleerd, welke gelijktijdig voor een vrijdomgenietende met houtgeest vermengd wordt, moet minstens *tien hectoliter* bedragen van de in art. 1 genoemde of van hogere sterkte.

Art. 15. Het gedistilleerd, bestemd om met houtgeest vermengd te worden, kan met afschrijving op de credietrekening worden afgeleverd door de branders, distillateurs en handelaars, bedoeld bij art. 82, § 1, der wet van den 20sten Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62): een en ander op gelijken voet als bij die wet is voorgeschreven, ten aanzien van het gedistilleerd, bij art. 85, § 1, dierzelfde wet bedoeld. In de aangifte tot uitslag, volgens art. 87 der evengenoemde wet in te leveren, moet ook worden opgegeven, dat het gedistilleerd met hout-

(5). Die prijs is bepaald op 97 cent per liter, (vz. 1869 no. 80).

(6). Bij berekening van de hoeveelheid houtgeest voor de vermenging eener partij gedistilleerd te bezigen, moet het gedistilleerd niet als gewoonlijk tot de sterkte van 50 percent, maar tot die van 100 percent herleid worden. Alzoo moet b. v. een partij gedistilleerd groot 10 hectal. ad 85 percent, vermengd worden met $\frac{8.50}{8} = 1.06$ hectoliter houtgeest, (vz. 1866

n°. 149 § 5).

(7). Het vermengde gedistilleerd wordt dus in alle aangiften, documenten, enz. onder die benaming aangeduid (vz. 1866 n°. 149 § 5).

geest zal vermengd worden, met aanwijzing tevens van de plaats waar dit zal geschieden (8).

Art. 16. Hij, die krachtens zijne akte gedistilleerd met houtgeest wil doen vermengen, is gehouden:

a. wanneer de uitslag van het gedistilleerd geschiedt onder het kantoor van ontvang, waaronder hij gevestigd is, om een gelijksoortige verklaring op de aangifte tot uitslag van den afleveraar te stellen of afzonderlijk af te geven als bij art. 87, § 4, der wet van 20 Juni 1862, is voorgeschreven; en

b. in andere gevallen, om een gelijksoortige aangifte in te leveren als bij art. 88, § 1, der evengenoemde wet is voorgeschreven, waarop de bepalingen van de §§ 2-6 van dat artikel, met uitzondering van die omtrent de borgstelling voor den accijns, van toepassing zijn.

Het bewijs dezer aangiften, door den ontvanger af te geven, vermeldt mede den naam, de ligging, alsmede wijk en nummer van het pand, waarin de inslag zal geschieden.

De hoeveelheid gedistilleerd, vermeld in de hierbedoelde aangiften, mag niet overtreffen die, waarvoor in het loopend jarig tijdvak nog vrijdom kan genoten worden.

Art. 17. De uitslag van het gedistilleerd en het vervoer naar het entrepôt, waar de vermenging moet plaats hebben, geschieden op vervoerbiljet (9), houdende dezelfde aanwijzingen als bij de onderdeelen *a* tot en met *n* en *p* van art. 91 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), zijn voorgeschreven, zullende bij onderdeel *i* tevens de bijzonderheden, bedoeld aan het slot van art. 15 van dit besluit, moeten worden vermeld.

Ten aanzien van dit vervoerbiljet zijn de §§ 2 en 3 van art. 91 en § 5 van art. 92 der evengenoemde wet mede van toepassing.

Art. 18. Bij de aankomst van het gedistilleerd in het lokaal, waar de vermenging geschieden moet, wordt de hoeveelheid en sterkte er van door ambtenaren opgenomen, en hetzelfde daarna zonder verwijl in hunne tegenwoordigheid, in eens of bij gedeel-

(8). Volgens art. 108 *f* en art. 109 der wet van 1862, kan het te vermengen gedistilleerd, met inachtneming van het minimum, bij laatstgenoemd artikel bepaald, ook uit entrepôt worden afgeleverd, op gelijksoortigen voet, als ten aanzien van de aflevering uit branderijen, distilleerderijen en bergplaatsen is bepaald, (vz. 1866 n°. 149 § 6).

(9). 9^b *acc*. Deze vervoerbiljetten dienen slechts tot de verzending naar de plaats, waar de vermenging geschiedt. Ze worden aldáár ingetrokken en vervangen door een gelebiljet voor het gemethyleerd gedistilleerd, (vz. 1866 n°. 149 § 9).

ten, overgestort in een bijzonder daarvoor ingerichten bak, en daarin met den houtgeest vermengd (10).

De belanghebbende is verplicht de noodige arbeiders te verschaffen om, overeenkomstig de aanwijzing der ambtenaren, het gedistilleerd en den houtgeest in den bak over te storten, de vloeistof om te roeren en vervolgens weder in de daarvoor bestemde fusten, flesschen of kruiken af te tappen.

Art. 19. Voor de vermenging van iedere partij gedistilleerd wordt door den belanghebbende, aan de daarmede belaste ambtenaren, een toezichtloon van zestig cent betaald.

Art. 20. Behalve de gewone afteekening, wordt op het vervoerbiljet, door de ambtenaren in het entrepôt, een verklaring omtrent de vermenging gesteld, met vermelding der hoeveelheid houtgeest, daarvoor gebezigd, waarna zij het biljet aan den belanghebbende teruggeven om dadelijk te worden ingeleverd bij den ontvanger der accijnzen, onder wiens kantoor de vermenging heeft plaats gehad.

Art. 21. Bij de inlevering van het vervoerbiljet, volgens het vorig artikel, wordt gelijktijdig tegen kwitantie de prijs betaald voor de hoeveelheid houtgeest, voor de vermenging gebezigd, alsmede, waar dit te pas komt, de accijns wegens de ondermaat, bij de verificatie volgens art. 18 bevonden, op de hoeveelheid gedistilleerd, blijkens het vervoerbiljet uitgeslagen.

De ontvanger maakt op het vervoerbiljet melding van deze betalingen en zendt voorts dit document, wanneer het elders is afgegeven, naar het kantoor van afgifte terug.

Art. 22. Het gemethyleerd gedistilleerd moet het entrepôt worden uitgeslagen uiterlijk op den dag, volgende op dien, waarop de vermenging heeft plaats gehad, tenzij in bijzondere gevallen, met vergunning van den entreposeur of een hooger ambtenaar, een langer verblijf in het entrepôt worde toegestaan.

De verzending naar de fabriek of bergplaats van den vrijdomgenietende geschiedt op geleibiljet, af te geven door den ontvanger ter plaatse waar het entrepôt gevestigd is (11).

De aanwijzing in het geleibiljet van den naam, het beroep en de woonplaats des ontbieders, alsmede van het pand, waarin het gemethyleerd gedistilleerd zal worden ingeslagen, moet over-

(10). De vermenging moet met de meeste zorg geschieden. De controleurs zullen er in 't bijzonder op toezien. Er wordt een relaas van opgemaakt en bij den entreposeur ingeleverd, die de gebezigde hoeveelheid houtgeest afschrijft op de rekening wegens de, ten behoeve der Administratie, gedane inslagen (vz. 1866, n°. 149, § 10).

(11). Uit het register n°. 10 acc. (vz. 1866, n°. 149, § 12).

eenstemmen met die, voorkomende in het vervoerbiljet, waarmede het onvermengd gedistilleerd in het entrepôt is aangekomen.

Art. 23. De ontvanger, onder wiens kantoor de vrijdomgenietende gevestigd is, houdt met hem een doorlopende rekening (12) wegens de hoeveelheden (13) gedistilleerd, gedurende elk jarig tijdvak, tót inslag aangegeven.

Art. 24. De vrijdomgenietende is verplicht om, jaarlijks op den 30sten of 31sten December, ten kantore des ontvangers in te leveren een schriftelijke en onderteekende opgaaf van de hoeveelheid, met vrijdom ingeslagen, gemethyleerd gedistilleerd, die bij den afloop van het jaar nog onverbruikt bij hem voorhanden is, en, voor zooveel mogelijk, van de soort en hoeveelheid goederen in het afgelopen jaar vervaardigd.

Het voorhanden gemethyleerd gedistilleerd wordt beschouwd als eerste inslag gedurende het nieuw jarig tijdvak en als zoodanig op de in het vorig artikel bedoelde rekening gebracht (14).

Hij, die nalatig is in het doen der voormelde opgaaf, wordt door den ontvanger, bij waarschuwing, uitgenoodigd daaraan binnen twee dagen te voldoen.

Voor het uitreiken dezer waarschuwing wordt vijf en twintig cent kosten in rekening gebracht.

In geen geval wordt inslag op rekening van een nieuw jarig tijdvak toegelaten, zoolang deze opgaaf niet is gedaan.

Art. 25. Vrijdom van accijns kan ook worden verleend aan handelaren in het groot (15), die gedistilleerd met houtgeest willen doen vermengen, om het alzoo te verkoopen ten behoeve van nijverheid en wetenschap.

De bepalingen van art. 8, de onderdeelen e, f en g uitgezonderd, art. 9, eerste zinsnede, de artt. 14 tot en met 15, art. 16, behalve de laatste zinsnede, en de artt. 17 tot en met 22 van dit besluit, zijn ook op dezen vrijdom van toepassing.

De hier bedoelde handelaren kunnen het opgeslagen gemethyleerd gedistilleerd op den voet van art. 28 afleveren:

aan de personen, bedoeld bij art. 26, bij hoeveelheden van minstens tien liter; en

(12). No. 31 acc. (vz. 1866, no. 149, § 13).

(13). De sterkte wordt dus niet in aanmerking genomen (vz. 1867, no. 23.)

(14). Zonder dat eenige aftrek plaats heeft wegens den houtgeest, die daarin vervat is. Voor de bedoelde opgaven wordt het model no. 30 acc. gebezigd (vz. 1866, no. 149, § 14).

(15). Deze hebben vrijdom voor een onbepaalde hoeveelheid, weshalve er met hen geen rekening no. 31 acc. wordt gehouden (Zie § 15, vz. 1866 no. 149).

aan de personen, bedoeld bij art. 27, bij hoeveelheden van minstens één hectoliter (16).

§ 2. Vergunningen tot inslag en verkoop van gemethyleerd gedistilleerd door hen, die niet zelf doen vermengen.

Art. 26. Fabrikanten en andere personen, niet vallende in de termen van art. 7, die gemethyleerd gedistilleerd willen inslaan, om het tot industriële of wetenschappelijke doeleinden te bezigen, wenden zich daartoe tot den Inspecteur in hunne provincie met een gelijksoortig verzoekschrift als bij art. 8 bedoeld.

Genoemde Inspecteur reikt den belanghebbende een schriftelijke vergunning uit tot in slag van gemethyleerd gedistilleerd, waarop van toepassing is hetgeen bij de artt. 9 en 10, ten aanzien der daarbij bedoelde vrijdomsakten, is voorgeschreven. De artt. 23 en 24 gelden ook voor de inslagen, krachtens de hier bedoelde vergunningen te doen (17).

Art. 27. De Prov. Inspecteurs zijn mede bevoegd om, waar dit in het belang van nijverheid of wetenschap noodig is, akten van toelating uit te reiken tot het drijven van neering in gemethyleerd gedistilleerd. De alzoo toegelaten neeringdoenden kunnen bedoeld gedistilleerd inslaan (18) van de vrijdom genietende groothandelaren, in art. 25 vermeld, en, bij hoeveelheden van minstens tien liter, afleveren aan personen, die volgens art. 26 een vergunning hebben verkregen tot inslag (19).

Hij, die een toelating als neeringdoende verlangt, wendt zich daartoe tot den betrokken Inspecteur, met een verzoekschrift, bevattende dezelfde opgaven als bij de onderdeelen a tot en met d van art. 8 zijn voorgeschreven.

Art. 28. De personen bedoeld bij de artt. 26 en 27, gemethyleerd gedistilleerd willende inslaan, gedragen zich daartoe op den voet van art. 16, 1ste en de 2de alinea.

Op de aangifte tot inslag (20) door personen, bedoeld bij art. 26, is mede het bepaalde bij de 3de alinea van art. 16 van toepassing.

(16). Volgens art. 35a is het den handelaar verboden om gemethyleerd gedistilleerd uit te slaan, anders dan op den voet bij het onderwerpelijk artikel toegelaten (vz. 1866, n°. 149, § 15).

(17). N. l. het houden der rekening n°. 31 acc. en de jaarlijksche opgaven n°. 30.

(18). Bij hoeveelheden van minstens één hectol. (Zie art. 25 laatste lid).

(19). Met deze neeringdoenden wordt geen rekening n°. 31 acc. gehouden (vz. 1866, n°. 149, § 17).

(20). N°. 21 acc. (vz. 1866, n°. 149, § 18).

De uitslag, het vervoer en de inslag geschieden op geleibiljet, af te geven door den ontvanger ter plaats van afzending (21).

§ 3. *Algemeene bepalingen.*

Art. 29. Inslag van gemethyleerd gedistilleerd kan in geen geval worden toegestaan in panden, waarin het bedrijf van brander, distillateur, grossier, tapper of neeringdoende in gedistilleerde *dranken* wordt uitgeoefend, of in gebouwen daarmede gemeenschap hebbende.

Art. 30. Gemethyleerd gedistilleerd van verschillende bestemming, volgens de onderscheidingen bij de artt. 7, 25, 26 en 27 gemaakt, mag niet gelijktijdig in dezelfde bergplaats worden opgeslagen.

Art. 31. Ieder, die, volgens de bepalingen van dit besluit, bevoegd is om gemethyleerd gedistilleerd in te slaan, is gehouden, alvorens eenigen inslag te kunnen doen, ten kantore des ontvangers een schriftelijke, onderteekende aangifte in te leveren van de panden, tot den opslag bestemd, waarin de bijzonderheden, bedoeld bij onderdeel *d* van art. 8, moeten vermeld worden (22).

Art. 32. De ambtenaren van 's Rijks belasting zijn bevoegd, mits daartoe door den betrokken controleur of ontvanger gemachtigd, de hoeveelheid gemethyleerd gedistilleerd op te nemen, voorhanden in de panden bij het vorig artikel bedoeld.

Zij zijn buitendien steeds bevoegd om, op den voet van art. 129 § 4, der wet van 1862, proeven te nemen, zoowel van het gemethyleerd gedistilleerd als van de andere vloeistoffen, die in de voormelde panden aanwezig zijn.

De belanghebbende is gehouden aan de ambtenaren flesschen te verschaffen, geschikt om de vloeistoffen te bevatten, die zij voor deze proeven noodig achten.

Art. 33. De geleibiljetten voor uit gemethyleerd gedistilleerd vervaardigde vernissen en andere dergelijke vloeistoffen, die uit de fabrieken worden afgeleverd, alsmede voor het gemethyleerd gedistilleerd, dat verzonden wordt door de personen bij de artt. 25 en 27 bedoeld, worden, met afwijking in zoover van het bepaalde bij art. 113, § 1, der wet van den 20sten Juni 1862 (*Staatblad* n°. 62) afgegeven op de documenten, waarop de inslag van gemethyleerd gedistilleerd heeft plaats gehad (23).

(21). Uit het register n°. 10 *acc.* (vz. 1866, n°. 149, § 18).

(22). Deze panden zijn aan visitatie onderworpen volgens art. 196 en volgende der Alg. Wet. Van dit recht moet echter geen verder gebruik worden gemaakt dan noodig is, (vz. 1866, n°. 149, § 20).

(23). De sterkte wordt niet in deze geleibiljetten vermeld (vz. 1867, n°. 61).

Art. 34. Bij het laten varen van een bedrijf, ten behoeve waarvan de inslag van gemethyleerd gedistilleerd is toegestaan, of bij overgang daarvan op een ander, is de houder der akte of vergunning tot inslag, en, in geval van faillissement, de beheerder gehouden daarvan dadelijk ten kantore des ontvangers aangifte te doen, met opgaaf van de voorhanden hoeveelheid der genoemde vloeistof.

In deze gevallen kan de voorraad aan den nieuwen verkrijger worden overgedragen, nadat hij een akte of vergunning tot inslag heeft bekomen, of wel op geleibiljet worden afgeleverd aan een ander persoon, tot den inslag bevoegd.

Art. 35. Het is verboden:

a. om gemethyleerd gedistilleerd in- of uit te slaan op een wijze, niet uitdrukkelijk bij het tegenwoordig besluit toegelaten, of voorhanden te hebben in andere panden dan volgens art. 31 zijn aangegeven;

b. om het gemethyleerd gedistilleerd te bezigen tot andere doeleinden dan waarvoor de akte of vergunning is verleend.

Art. 36. Onverminderd de instelling van bekeuring, wegens overtreding van dit besluit, tot toepassing der straffen, daartegen bedreigd bij de Alg. Wet, de bijzondere wetten nopens den accijns op het gedistilleerd en de wet van den 6^{den} Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) (25), kunnen, ingeval van misbruik, de akten en vergunningen, volgens de artt. 9, 25, 26 en 27, dadelijk worden ingetrokken.

Art. 37. De akten en vergunningen, bij het vorig artikel bedoeld, vervallen, behalve in het daarbij bedoeld geval:

a. bij het laten varen van het bedrijf, ten behoeve waarvan zij zijn afgegeven, of bij verplaatsing van dat bedrijf naar een andere gemeente;

b. wanneer daarop gedurende twee achtereenvolgende jaren geen gemethyleerd gedistilleerd is ingeslagen;

c. wanneer de houder, in de panden, volgens art. 31 aangegeven, een der bedrijven gaat uitoefenen, in art. 29 genoemd, alsmede bij het ontstaan van gemeenschap als die bij laatstgenoemd artikel bedoeld;

In het algemeen moet als regel worden aangenomen, dat mengsels van gemethyleerd gedistilleerd en andere zelfstandigheden, enkel bereid met de bedoeling om zoodanig gedistilleerd ook verkrijgbaar te stellen voor personen, die niet tot inslag daarvan bevoegd zijn of bij hoeveelheden beneden het minimum, niet als *fabrikaat* kunnen worden beschouwd (vz. 1867, n°. 69). De wettelijke bepalingen omtrent het vervoer van gedistilleerd zijn ook op *gemethyleerd* gedistilleerd van toepassing (vz. 1866, n°. 149, 21). (25). Verzameling n°. 150 van 1826.

d. bij het niet doen van aangifte van patent voor een nieuw dienstjaar, (indien dit tot uitoefening van het bedrijf vereischt wordt); en

e. in geval van faillissement.

Art. 38. De ontvangers zijn aansprakelijk voor den accijns wegens het gedistilleerd, waarvoor zij vervoer- of geleibiljetten of bewijzen van aangiften tot inslag afgeven, in strijd met de bepalingen van dit besluit (26).

Art. 39. De artt. 3 en 4 van het K. B. van den 20sten April 1863 (*Staatsblad* no. 22) (27), worden ingetrokken, voor zooveel betreft de teruggaaf van betaalden accijns wegens het gedistilleerd, bevat in de *vernissen*, die naar buiten 's lands worden uitgevoerd.

(26). Voor de toepassing van dit art. wordt de sterkte geacht te zijn 85 percent (vz. 1867, no. 23).

(27). Verzameling no. 81.

Uitverloof 1878 N.º 97/98.

IV.

Azijn.

K. B. van 12 Juni 1847, *Staatsblad* n°. 31.

(Verz. 1847, n°. 108).

Art. 1. De fabrikanten, die het genot van den bedoelden vrijdom verlangen, doen daartoe een, aan den Minister van Finantiën gericht, verzoekschrift toekomen aan den Prov. Inspecteur, onder wiens ressort hunne fabriek gelegen is.

Art. 2. Het verzoekschrift moet bevatten een opgave van de hoeveelheid azijnen, jaarlijks benoodigd in verhouding tot de hoeveelheid goederen, welke men zich voorstelt daaruit of daarmee te zullen vervaardigen, en waarvan mede opgave moet worden gedaan.

Art. 3. De vrijdom wordt niet verleend aan fabrikanten, die tevens een azijnmakerij, of wel eenigen handel in azijnen uitoefenen.

Er mogen geene azijnen, onder genot van vrijdom, worden opgeslagen in een azijnmakerij of bergplaats van azijnen, waarin handel wordt gedreven, noch in daaraan belendende panden.

Een en ander behoudens zoodanige uitzonderingen, als, in bijzondere gevallen, voor inwilliging vatbaar worden geoordeeld.

Art. 4. De Minister van Finantiën bepaalt de hoeveelheid azijnen, welke jaarlijks door den fabrikant, naar gelang van de meerdere of mindere uitgebreidheid en omvang zijner fabriek, onder genot van vrijdom van accijns mag worden ingeslagen.

Art. 5. Door den gemelden Minister worden tevens de noodige voorschriften gegeven, ten einde de azijnen, waaraan vrijdom van accijns is toegekend, door vermenging met andere, voor het fabrikaat onschadelijke, speciën, ten koste der belanghebbenden, ongeschikt worden gemaakt, om als azijnen te worden verbruikt.

Daar, waar zulks noodig wordt bevonden, worden de speciën, die ter vermenging moeten dienen, door de Administratie van 's Rijks accijnzen, doch ten koste van den fabrikant, geleverd.

Art. 6. De toegestane hoeveelheid kan in de fabriek van den

belanghebbende worden ingeslagen in ééns of bij gedeelten, mits nimmer minder dan bij tien hectoliter.

De inslag geschiedt van een azijnmaker, hebbende een openstaande rekening met de Administratie, van genoegzaam bedrag, om daarop de vereischte afschrijving van den accijns voor de uit te slane hoeveelheid azijnen te kunnen bewerkstelligen.

Art. 7. Op schriftelijke aangifte van den fabrikant, wordt aan hem, door den ontvanger, onder wiens kantoor de fabriek gelegen is, afgegeven een vrij-consentbiljet (acc. n°. 21), tot het doen van den verlangden inslag.

Art. 8. Tot het doen van den uitslag, moet de afleveraar schriftelijke aangifte doen aan den ontvanger, onder wiens kantoor de plaats van den uitslag gelegen is, en wordt aan hem het vereischte vervoerbiljet (acc. n°. 22), in duplo, tot uitslag afgegeven. Het oorspronkelijke biljet strekt, om de azijnen tot de plaats van den inslag te begeleiden, en het dubbel verblijft in handen van den afleveraar (1).

Art. 9. Geen inslag mag plaats hebben dan in het bijwezen van 's Rijks ambtenaren, die daarop een bepaald toezicht moeten houden en door roeiing onderzoeken, of de partij azijnen in haar geheel is aangebracht. De kosten dier roeiing komen, bij bevinding dat er tusschen de aangebrachte hoeveelheid en die, op het biljet vermeld, een verschil van meer dan één ten honderd bestaat, voor rekening van den ontbieder, terwijl, ingeval het te kort meer dan drie ten honderd bedraagt, door de beambten wordt opgemaakt proces-verbaal, tot staving van het bevonden tekort, welk proces-verbaal, door tusschenkomst van den Prov. Inspecteur, aan den Minister wordt toegezonden.

Art. 10. De beambten dragen zorg, dat, na volbrachte verificatie, de azijnen behoorlijk, met de voorschrevene speciën, in hunne tegenwoordigheid, worden vermengd.

Art. 11. De fabrikanten zijn gehouden, om, zoodra de azijnen, na gedane vermenging, ter hunner beschikking worden gesteld, dadelijk, in tegenwoordigheid der beambten, twee gewone halve flesschen van de vermengde azijnen te trekken, dezelve met hun cachet te verzegelen, en elk te voorzien van een opschrift, behelzende de hoeveelheid der ingeslagene partij en de hoeveelheid en soort der speciën, waarmede dezelve, in de verhouding per hectoliter voorgeschreven, zijn vermengd, alsmede de dagteekening en het nommer van het consent tot uitslag.

(1). De afgifte van dit vervoerbiljet wordt geweigerd, wanneer het vrij-consent n°. 21 ouder is dan *drie maanden* (vz. 1866, n°. 80).

Bij weigering, om deze proeven ter beschikking van de ambtenaren te stellen, wordt geen vrijdom van accijns voor de ingeslagene hoeveelheid verleend.

Art. 12. Deze flesschen worden door de fabrikanten aan de beambten ter hand gesteld, ten einde aan de Administratie, in geval van twijfel, de gelegenheid te verschaffen, om zoowel den aard der vermengde speciën, als de verhouding, waarin die tot elkander staan, te onderzoeken.

Na gedaan onderzoek, immers en in allen gevalle binnen de vier weken na de overgifte der proeven, worden deze of de daarvan overgeblevene hoeveelheid, aan den belanghebbende teruggegeven.

Art. 13. De beambten ter plaatse van den inslag doen steeds van hun bijwezen en van hunne bevinding blijken op het consentbiljet tot uitslag, en bezorgen het aldus door hen afgeteekend biljet aan den ontvanger ter plaatse van den inslag, die hetzelfde, nadat aan hem vooraf door den belanghebbende, behoorlijk afgeteekend, is terug bezorgd het door dezen verkregen biljet tot inslag, op de gebruikelijke wijze terug zendt naar het kantoor van uitgifte, ten einde aldaar de afschrijving, berekend tegen 93 cent voor elken hectoliter azijn (2) op de rekening van den afleveraar worde verleend.

Art. 14. Ingeval het consentbiljet tot uitslag niet binnen den daartoe op dat biljet bepaalden tijd is teruggekomen, of het niet blijkt, dat de partij azijnen in haar geheel, in het bijzijn der beambten, ter behoorlijke plaats is ingeslagen, wordt in het *eerste* geval geene, en, in het *laatste* geval, geen verdere afschrijving dan voor het werkelijk ingeslagene, op des afleveraars rekening verleend.

De accijns van hetgeen aan de op het biljet vermelde hoeveelheid ontbreekt, wordt, zoodra dat tekort meer dan één ten honderd bedraagt, dadelijk van den afleveraar ingevorderd.

Gelijke invordering heeft plaats ingeval de vrijdom van accijns volgens art. 11 is verbeurd.

Een en ander behoudens des afleveraars recht van verhaal op den ontbieder der azijnen.

Art. 15. De ontvangers mogen geen biljet tot eenigen inslag op den voet van dit reglement uitreiken, zoodra de hoeveelheid te boven gaat de zoodanige, als door den Minister, uit kracht van art. 4, voor elk jaar is bepaald.

Art. 16. De fabrikanten zijn wijders verplicht, om binnen één maand, na het uiteinde van elk jarig tijdvak, waarover de vrijdom loopt, immers voor en aler eenig vrij-consentbiljet tot

(2). Zie vz. 1861, n°. 116.

inslag van azijnen over het ingetreden jarig tijdvak te kunnen bekomen, aan den Minister in te zenden een juiste opgave (3) van de, gedurende het afgelopen tijdvak, door hen uit of met azijnen vervaardigde goederen, van den voorraad dier goederen, en van de azijnen in hunne fabriek nog aanwezig; terwijl zij moeten gedoogen, dat deze voorraad van azijnen, des noods, door de beambten worde opgenomen.

Gedrukte formulieren voor de bedoelde opgave zijn kosteloos bij de ontvangers verkrijgbaar.

Art. 17. Alle uitslag van azijnen of van niet geheel en al voltooide fabrikaten, welke, volgens proces-verbaal van de beambten, blijkt te geschieden uit eenige fabriek, waarin eenige inslag overeenkomstig de bepalingen van dit reglement is gedaan, wordt gestraft met intrekking van den toegekenden vrijdom.

Gelijke intrekking kan op dezelfde wijs geschieden, ingeval er, bij eenigen als voren plaats hebbenden inslag, een tekort door de beambten is bevonden van meer dan drie ten honderd, alsmede wanneer, in geval de speciën door de belanghebbenden zijn verstrekt, de vermenging met andere speciën of in mindere hoeveelheid dan voorgeschreven is, heeft plaats gehad.

(3). No. 30 *acc.*

V.

Zeep.

Art. 42 der wet van 1832, in verband met het K.B. van 4 Mei 1832 n°. 16 (vz. n°. 79) enz.

§ 1. De vrijdom wordt slechts verleend voor een *gedeelte* van den accijns (1) en wel voor $\frac{9}{10}$ of voor de helft van den accijns.

§ 2. De vrijdom wordt, op verzoek, verleend ten behoeve van de daarvoor aangewezen fabrieken en trafieken, voor zoodanig gedeelte als de wet daarvoor aanwijst.

§ 3. De Minister bepaalt de hoeveelheid, welke jaarlijks onder genot van gedeeltelijken vrijdom kan worden ingeslagen. Die hoeveelheid wordt geregeld naar gelang van den meerderen of minderen omvang der werkzaamheden, beoordeeld naar de jaarlijksche productie.

§ 4. De vrijdom wordt niet verleend aan hen die handel of neering in zeep drijven; noch, wanneer in het betrokken pand of wel in een pand, dat daarmee gemeenschap heeft, door een ander zoodanige handel of neering wordt uitgeoefend (2).

§ 5. Het voorgeschrevene bij §§ 4, 6, 7, de 2e en 3e alinea van § 8, §§ 9, 10, 12, 13 en 14, van hoofdstuk I, ten aanzien van den vrijdom van zout-accijns, is ook van toepassing op den vrijdom van accijns voor zeep.

§ 6. De inslag van de zeep kan plaats hebben in ééns of bij gedeelten van minstens 100 klgr., hetzij van een zeepmaker of zeepzieder of van een handelaar in 't groot, hetzij uit entrepôt.

De uitslag, het vervoer en de inslag geschieden op vervoerbiljet n° 22 acc., behalve bij uitslag uit entrepôt, in welk geval een volgbrief wordt gebezigd.

Op den inslag moeten de ambtenaren een bepaald toezicht houden, en des noods, door weging onderzoeken of de partij in haar geheel is aangebracht. Ingeval er een verschil van meer dan 2% wordt bevonden, komen de kosten der weging ten laste van den ontbieder, terwijl er alsdan een procesverbaal (3) wordt opgemaakt en door tusschenkomst van den Prov. Inspecteur aan den Minister gezonden.

(1). Waarom wordt voor zout —, gedistilleerd — en azijn-accijns *vollen* vrijdom en voor zeep slechts gedeeltelijken vrijdom verleend? De accijns voor het niet vrijgestelde gedeelte wordt ter plaatse van uitslag ingevorderd.

(2). Vz. 1870, n°. 19.

(3). Van *bevinding* niet van *bekeuring*.

DERDE AFDEELING.

DIRECTE BELASTINGEN.

PERSONEELE BELASTING.

Wet van 29 Maart 1833 Stbl. n°. 4, enz. (1).

(Verz. 1869 n°. 55).

A. ALGEMEENE BEPALING.

Grondslagen der belasting.

Art. 1. De belasting op het personeel wordt geregeld naar de volgende zes grondslagen, als:

- 1°. de huurwaarde;
- 2°. de deuren en vensters;
- 3°. de haardsteden;
- 4°. het mobilair;
- 5°. de dienstboden en werkboden, en
- 6°. de paarden.

(1). De latere wetten, in den titel bedoeld, zijn die van:

1°. 29 December 1835 (*Staatsblad* n°. 43), tot wijziging van sommige bepalingen der voormelde wet van 1833;

2°. 24 April 1843 (*Staatsblad* n°. 15), houdende wijzigingen in de bovengenoemde wetten van 1833 en 1835;

3°. 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), betreffende de invordering van 's Rijks directe belastingen; ten gevolge waarvan art. 36, 2de lid, gewijzigd is en de 1ste § van art. 44 en de 2de van art. 45 der voormelde wet van 1833 vervallen zijn;

4°. 29 Julij 1848 (*Staatsblad* n°. 32), tot regeling en opheffing der fondsen voor kwade posten; waarbij de bepaling van art. 16 der bovengenoemde wet van 1843 is ingetrokken;

5°. 9 April 1869 (*Staatsblad* n°. 59), houdende wijziging van eenige bepalingen der wetten van 1833 en 1843.

Het jaar en het artikel van die wetten zijn vermeld naast de wijzigingen, die de bovengenoemde wet van 1833 daardoor heeft ondergaan.

B. OMSCHRIJVING DER GRONDSLAGEN; HOEGROOTHEID DER BELASTING WEGENS IEDEREN GRONDSLAG; BIJZONDERE BEPALINGEN.

I. H u u r w a a r d e. (1^a)

Omschrijving der voorwerpen van den eersten grondslag.

Art. 2. § 1. De belasting naar de huurwaarde is verschuldigd ter zake van de bewoning of het gebruik van alle gebouwde eigendommen, met derzelve aanhorige erven en gronden (2).

§ 2. De aanhorige gronden van ieder perceel zullen in geen geval ten hoogerem bedrage bij de berekening der huurwaarde voor de belasting in aanmerking komen (3), dan

a. van tienmalen de oppervlakte des perceels, in betrekking tot huizen en andere gebouwen in steden en vlekken;

b. van vijfmalen de oppervlakte des perceels, voor zooveel de huizen en andere gebouwen in gemeenten ten platte lande betreft;

c. van twee bunders in betrekking tot buitenplaatsen, kastellen, koepels en tuinhuizen, alle voor zoo ver dezelve niet dienen als *vaste woonplaats*, maar slechts als *tijdelijk verblijf* der elders gevestigde eigenaars of bruikers, en voor zoo ver de bedoelde uitgestrektheid gronds tot vermaak of ook ter onderhouding des gezins, hetwelk het pand bewoont, dient (4).

(1^a). Ten gevolge van het bepaalde bij de wet van 1843 loopt dit onderdeel van dezen titel niet meer uitsluitend over de huurwaarde; zijnde in art. 5 § 1 nu ook sprake van den 2den en 3den grondslag.

(2) Hiervan zijn echter uitgezonderd de eigendommen, bij art. 5 § 2 genoemd, waarvan geene aangifte behoeft, noch schatting behoort te geschieden, onverminderd de belastbaarheid van de gedeelten bij art. 5 § 3 bedoeld (vz. 1833, n°. 49, art. 3 § 1).

Schepen of vaartuigen zijn vrij, zelfs dan, wanneer ze op den duur bewoond worden (vz. 1842, n°. 27).

(3). De bij sub a, b en c bepaalde evenredigheden en hoeveelheden zijn *maxima*. Wanneer de uitgestrektheid der aanhorige terreinen dus *minder* bedraagt, moet men zich aan de werkelijke grootte houden. Bedraagt die uitgestrektheid echter *meer*, dan wordt, voor de bepaling der huurwaarde, slechts zoodanig gedeelte er van in aanmerking genomen als bij deze wetsbepaling is vastgesteld (vz. 1833, n°. 49, art. 3 § 2).

(4). Het is voor de toepassing der bepaling onder lit. c onverschillig of de buitenplaatsen, enz. onder het grondgebied der steden of ten platten lande gelegen zijn, wanneer ze maar alleen tot *tijdelijk* verblijf dienen. Strecken ze tot *vaste woonplaats*, dan zijn ze, evenzeer als gewone huizen, onderworpen aan de *maxima* bij litt. a of b bepaald. Als *vaste woonplaats* wordt aangemerkt een verblijf van ten minste *negen maanden* (vz. 1833, n°. 49, art. 3 § 3 en 4).

Waarom is het maximum hooger in steden en vlekken dan ten platten lande?

Art. 3. Door huurwaarde wordt, in het algemeen, verstaan de jaarlijksche onzuivere waarde in huur van de voorwerpen, waarnaar de belasting verschuldigd is (5).

Zij zal worden berekend volgens den gemiddelden huurprijs, dien de voorwerpen waardig zijn, bij vergelijking met andere verhuurde perceelen van dezelfde of meest nabijkomende soort in dezelfde gemeente, of, voor zoo veel het platte land betreft, en in dezelfde gemeente, en in de omliggende gelijksoortige gemeenten gelegen; de in vergelijking genomen huren verhoogd met alle lasten en belastingen, door de huurders of gebruikers, als zoodanig in geld of geldswaarde, te dragen, en die, naar de wet of plaatselijke reglementen, ten laste der eigenaars zouden moeten komen.

Voorts zal bij de gezegde vergelijking worden gelet op plaatselijke en tijdelijke omstandigheden, mitsgaders op den meer of min gunstigen stand of gelegenheid der perceelen.

De maand of weekhuren, die tot vergelijking worden genomen, zullen tot jaarhuren worden herleid, bij middel van vermenigvuldiging der eerste met 10 en der laatste met 33. Te dezen wordt door maand- of weekuur verstaan alle huur, waarvan de prijs bij de maand of bij de week moet worden betaald, en tevens het beding met de maand of met de week eindigt (6).

De evengemelde evenredigheid in de herleiding }
zal ook worden in acht genomen bij de toepassing } Wet van 1835
der tarieven, bij art. 5, § 1, en art. 15, lit. a, } art. 1 § 3.
bepaald.

Hoegrootheid der belasting naar de huurwaarde.

Art. 4. Wegens de huurwaarde bedraagt de belasting vijf ten honderd 's jaars.

(5). *Huurwaarde* en *huurprijs* zijn twee verschillende zaken. De *huurprijs* toch is afhankelijk van de voorwaarden van verhuring en kan dus slechts dienen als *element* om tot de keunis der *huurwaarde* te geraken; b. v. wanneer van verschillende gelijksoortige perceelen in dezelfde gemeente de huurprijzen (verhoogd met de lasten, bij de wetten van den *eigenaar* gevorderd, doch door hem, bij het contract van verhuring, op den *huurder* overgebracht) bekend zijn, dan kan men de *gemiddelde* huurprijzen der perceelen ook als de *huurwaarde* er van aanmerken.

Hieruit volgt, dat het *register van bekende verhuringen*, dat menig ontvanger een hard woord heeft ontlokt, toch, bij een zorgvuldige bewerking, zoo doelloos niet is als velen wel meenen.

(6). Waarom worden maand- en weekhuren tot jaaruur herleid door vermenigvuldiging met 10 en 33, en niet met 12 en 52 ?

Uitzonderingen en vrijstellingen.

Art. 5. § 1. De belasting naar de huurwaarde, de deuren en vensters en haarsteden, zal *niet* worden geheven ter zake van woonhuizen, hetzij die, in derzelve geheel, bij een gezin in gebruik zijn, of ook, in het geval bij § 5 van art. 24 voorzien, door meerdere worden bewoond; mitsgaders ter zake van woningen, afgezonderde gedeelten van een woonhuis zijnde (7), waarvan de jaarlijksche huurwaarde niet hooger is, dan:

Van *f* 18, in de gemeenten (8) welker kom (9) een bevolking heeft van beneden 3000 zielen.

» 22,	} in de gemeenten, welker kom een bevolking heeft	van 3000 tot ben. 5000	zielen.
» 25,		» 5000 » » 8000	»
» 30,		» 8000 » » 12000	»
» 35,		» 12000 » » 17000	»
» 40,		» 17000 » » 24000	»
» 45,		» 24000 » » 36000	»
» 50,		» 36000 » » 48000	»
» 67,		» 48000 en daarboven.	

De belasting naar de drie eerste grondslagen, ter zake van woningen en woonhuizen in gebruik als voren, zal bedragen als volgt:

a. Een derde gedeelte van het bij de wet bepaalde bedrag, wanneer de jaarlijksche huurwaarde dier woningen en woonhuizen beloopt als volgt:

Van *f* 18 tot ben. *f* 21 in de gemeenten, welker kom een bevolking heeft van ben. 3000 ziel.

» 22	»	»	25,	} in de gemeenten, welker kom een bevolking heeft	van 3000 tot ben. 5000	»
» 25	»	»	30,		» 5000 » » 8000	»
» 30	»	»	35,		» 8000 » » 12000	»
» 35	»	»	40,		» 12000 » » 17000	»
» 40	»	»	45,		» 17000 » » 24000	»
» 45	»	»	50,		» 24000 » » 36000	»
» 50	»	»	60,		» 36000 » » 48000	»
» 67	»	»	80,		» 48000 en daarboven.	

(7). De omschrijving van zoodanige afgezonderde gedeelten vindt men in art. 24 § 2.

(8). Wanneer een gemeente uit meer dan één dorp bestaat, wordt elk dorp als een afzonderlijke gemeente beschouwd (vz. 1843, n°. 54).

(9). Door de *kom* wordt verstaan: de zamenhangende gebouwde *agglomeratie* eener gemeente, zonder daarbij te voegen de bevolking der huizen, die in hare uitgestrektheid verspreid liggen (vz. 1843, n°. 54).

b. Twee derde gedeelten van dat bedrag, wanneer de jaarlijksche huurwaarde dier woningen en woonhuizen is, als volgt:

Van f 21 tot ben. f 24, in de gemeenten, welker kom een bevolking heeft van ben. 3000 ziel.

»	25	»	»	28,	} in de gemeenten, welker kom eene bevolking heeft	van 3000 tot ben. 5000	»	
»	30	»	»	33,		» 5000	» 8000	»
»	35	»	»	38,		» 8000	» 12000	»
»	40	»	»	44,		» 12000	» 17000	»
»	45	»	»	49,		» 17000	» 24000	»
»	50	»	»	55,		» 24000	» 36000	»
»	60	»	»	70,		» 36000	» 48000	»
»	80	»	»	100,		» 48000	en daarboven.	»

Wet van 1843, art. 1.

Indien eenig dorp met een stad tot één gemeente is vereenigd, zal dat dorp als een gemeente op zich zelve worden beschouwd (10).

§ 2. Onder de begrooting der huurwaarde zal voorts niet begrepen worden die wegens gebouwen of gedeelten van gebouwen, erven en gronden, welker *duurzame* en *rechtstreeksche* bestemming is:

a. tot de *openbare* eeredienst;

b. tot de *openbare* rijks-, provinciale, stedelijke, plaatselijke of polder-, dijk- en waterschaps-dienst;

c. tot inrichtingen van hooger, middelbaar of lager school-onderwijs; tot seminariën, bewaarscholen en kweekscholen voor onderwijzers of voor de zeevaart, tot het geven van godsdienstonderwijs door geestelijken, bedienaren der godsdienst of godsdienstonderwijzers;

d. tot instellingen van weldadigheid, vermeld in het eerste lid van art. 1 der wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100);

tot wees- en gasthuizen en tot gestichten van verbetering of voor idioten, krankzinnigen, ziekenverzorging, blinden, doofstommen of lijdens aan andere lichaamsgebreken;

tot inrichtingen ter bevordering van kunsten en wetenschappen of ten algemeenen nutte, die *onder openbaar gezag of beheer* staan of aan *erkende* vereenigingen toebehooren, mits niet gebezigd tot uitspanning of gezellig verkeer of tot

Wet van 1869, art. 1.

(10). Men houde in het oog, dat de vrijdommen en remissien bij art. 5 § 1 bedoeld, slechts worden toegekend voor *woonhuizen* en *woningen*, tot vaste woonplaats van menschen dienende, en dus niet voor buitenplaatsen, tuinhuisen, enz. (vz. 1833, n°. 49, art. 7 § 1 en vz. 1833, n°. 156).

Wet van 1869, art. 1. } het geven van muziek- of danspartijen of andere
vermakelijkheden;
een en ander, voor zoover daarbij geene andere
voordeelen worden beoogd of genoten, dan die
ten nutte der zaak zelve komen (11).

Ingetrokken. }
Wet van 1869, art. 1. } e.
f.

g. tot den eigenlijken gezegden landbouw, tot moestuinen, boomgaarden, wijngaarden, bloemtuinen en kruidtuinen van eigenlijke warmoezers, boom- en wijngaardeniers, boomkweekers, bloemisten en kweekers van geneeskrachtige kruiden, ieder voor zooveel hem aangaat, en eindelijk tot broei- en bloemkassen voor eigenlijke warmoezers en bloemisten (12).

h. tot stalling van runderen, schapen en allerlei vee, of ook van paarden, wegens welke de belasting naar den zesden grondslag, 1ste en 2de klasse, niet is verschuldigd (13).

Wet van 1869, art. 2. } i tot uitoefening van fabrieks-, trafieks-, am-
bachts- en handwerksnijverheid, tot bergplaatsen
van goederen van spoorwegmaatschappijen, en tot
vervaardiging, herstelling of bergplaats van hare
voer- en rijtuigen of materialen; tot *bergplaatsen*
van koopwaren of van voorwerpen tot uitrusting
van vaartuigen; tot bergplaatsen van rij- en voer-
tuigen, gebezigd tot uitoefening der bedrijven van
huurkoetsier, wagenaar, karreman, stalhouder,

(11). Deze alinea betreft klaarblijkelijk alle onder lit. *d* genoemde instellingen en vereenigingen.

Door instellingen van weldadigheid in de eerste alinea van lit. *d* genoemd, worden verstaan die, welke armen-*verzorging* ten doel hebben. Instellingen, uitsluitend bestemd tot *voorkoming* van armoede, zijn daaronder niet begrepen (vz. 1869, no. 46).

(12). Tuinen, broei- en bloemkassen van *particulieren* zijn dus belastbaar (vz. 1833, no. 49, art. 7 § 2).

(13). Op grond van deze vrijstelling en die onder lit. *i*, is de stal van een *huurkoetsier* alleen dan onbelastbaar, wanneer hij geen paarden stalt, die het eigendom zijn van derden of aan derden in vaste huur of vast gebruik zijn afgestaan. Stalt hij zoodanige paarden der 1ste of 2de klasse, dan is ook zijn stal belastbaar.

Ofschoon een *stalhouder* natuurlijk ook wel paarden der 1ste of 2de klasse in zijn stal opneemt, toch behoeft hij daarom voor die stal niet te worden aangeslagen, omdat dit lokaal slechts dient tot tijdelijke berging der rijtuigen en paarden van reizigers, enz. (vz. 1869, no. 84).

ondernemer van postrid-, diligence- en omnibus- dienst of van manégehouders; alles voor zoover in deze lokalen geen kantoor of winkel wordt gehouden, of geene goederen of waren worden uitgestald (14);

Wet van 1869,
art. 2.

k. tot de ontginning van kolen- en andere mijnen, of ook tot vergraving van veen, met derzelver erven of gronden;

l. tot eendenkooien, visscherijen, rookerijen en droogerijen van vleesch en visch.

§ 3. Deze vrijdom zal nimmer mogen worden toegepast voor de huurwaarde van die gedeelten, kamers of vertrekken van de gebouwen, een der evengemelde bestemmingen hebbende, met derzelver aanhoorigheden welke, geheel of ten deele, op den duur of tijdelijk, behalve tot die einden, óók tot woning voor de eigenaars of huurders, principalen, professoren, directeurs, leermeesters, ondermeesters, kostleerlingen, opzieners, concierges of gehuwde suppoosten, of tot andere, niet uitdrukkelijk vrijgestelde einden dienen, of voor zoo verre de tuinen of gronden geheel of ten deele tot vermaak strekken, of de laatste tot huishoudelijk gebruik van evengemelde personen worden gebezigd.

Verminderde belasting.

Art. 6. § 1. De logementhouders en houders } Wet van 1869,
van *bijzondere* bestedeling-, proveniers-, verbeter- of krankzinnigenhuizen (15) zijn wegens de gedeelten van de gebouwen die uitsluitend, rechtstreeks en op den duur tot uitoefening van hun beroep dienen, — zoo mede de kostschoolhouders, wegens de gedeelten, uitsluitend door de kostleerlingen bewoond, — voor de huurwaarde belastbaar in evenredigheid van de *helft*. De huurwaarde dier gedeelten zal mitsdien op slechts 50 ten honderd worden *aangegeven* en *geschat*.

In de termen van voorschrevene mindere belastbaarheid vallen niet de gedeelten der gebouwen, dienende tot het houden van openbare verkooping, tot bad-, koffij-, societeit- en biljardkamers, of tot kolfbanen, zoo ook niet de concertzalen, of zalen geschikt tot andere vermaken en vertooningen.

(14). Zie verz. 1869, n°. 46, pag. 3.

(15). Bij de 2de alinea van art. 5 § 2, lit. d, worden bedoeld *gestichten*, welker opbrengst ten nutte der zaak zelve wordt besteed; terwijl de wetgever hier het oog heeft op houders van proveniershuizen, enz, waarvan de winst ten bate van den ondernemer zelve komt, zoodat hij van zijn onderneming een *beroep* maakt.

Vervallen.
Wet van 1869, } § 2.
art. 2. }

II. Deuren en vensters.

Wegens welke deuren en vensters de belasting verschuldigd is.

Art. 7. § 1. De belasting naar den *tweeden* grondslag is verschuldigd wegens al de onmiddellijk in de open- of buitenlucht uitkomende deuren en vensters der gebouwen en aanhoorigheden of gedeelten van dezelve, welke van de regeling der belasting naar den *eersten* grondslag, bij § 2 van art. 5, niet zijn uitgesloten (16).

§ 2. Voor ieder bewoond gebouw zal ten minste wegens één deur de belasting verschuldigd zijn, al ware het ook dat de éénige deur, welke tot het gebouw toegang verleent, geplaatst ware in een niet belastbaar gedeelte van hetzelfde.

Hoegroothed der belasting.

Art. 8. Wegens de deuren en vensters bedraagt de belasting voor *elk* derzelve:

In de gemeenten, welker kom een bevolking heeft van beneden 3000 zielen. 44 cent.

Wet van 1843, art. 3.	}	In de gemeenten, welker kom een be-			
		volking heeft van 3000 zielen tot 8000	. 50	»	
		Idem idem 8000	» » 17000	. 55	»
		Idem idem 17000	» » 24000	. 61	»
		Idem idem 24000	» » 36000	. 66	»
		Idem idem 36000	» » 48000	. 72	»
		Idem idem 48000	» en daarboven	77	»

Vrijstellingen en verminderingen

Art. 9. § 1. De belasting naar den *tweeden* grondslag zal niet worden geheven:

a. wegens deuren, poorten en vensters, geplaatst in ringmuren, schuttingen en hekken;

Vervallen.
Wet van 1869, } b.
art. 2. }

c. wegens de zogenaamde zolderdeuren (17);

d. wegens *deuren* (18) van turf-, hout- of kolenhokken, van (16). De deuren en vensters in gebouwen en aanhoorigheden, voor de *huurwaarde* vrijgesteld, zijn dus onbelastbaar.

(17). Zoldervensters zijn dus niet vrij.

(18). De *vensters* van deze gebouwen zijn dus niet vrij.

kasten, van afzonderlijk staande snuivers en bakhuizen, alsmede van bergplaatsen voor tuingereedschappen;

e. wegens de lichten, die in of onmiddelijk *boven* (19) de deuren zijn geplaatst, en slechts dienen tot verlichting der gangen, portalen of winkels, waartoe die deuren onmiddellijken toegang verleenen;

f. wegens de *afzonderlijk staande* vensters, die minder dan 30 vierkante decimeter in den dag bevatten (20);

g. wegens de deuren en ramen van broei- en bloemkassen, voor zoo veel die kassen tot geene andere einden worden gebezigd (21).

§ 2.

§ 3.

} Ingetrokken.
Wet van 1835,
art. 1, § 3.

III. Haardsteden.

Omschrijving der voorwerpen van den derden grondslag.

Art. 10. § 1. De belasting naar den *derden* grondslag is verschuldigd ter zake van alle haardsteden, stookplaatsen of vuurhaarden, hoe ook genaamd, onverschillig of daarvan de openingen en de rookuitgangen zijn toegemetseld, of anderszins toegemaakt, of niet, en zich bevindende in de gebouwen en aanhoorigheden of gedeelten derzelve, welke van de regeling der belasting naar den *eersten* grondslag bij § 2 van art. 5, niet zijn uitgesloten (22).

§ 2. Twee of meer stookplaatsen, in hetzelfde vertrek aanwezig, door denzelfden schoorsteen haren rookuitgang hebbende, en geen van alle kennelijk bestemd tot verwarming van een ander vertrek, zullen tezamen als één haardstede aangemerkt worden.

§ 3. Elke zoodanige werkelijk bestaande *opening* in glasramen, muren, beschotten en zolderingen, als blijkbaar bestemd en geschikt is tot rook-uit- of doorgang van een haardstede; door middel eener door die opening te leiden pijp of buis, zal

(19). Wanneer deze lichten dus *naast* de deuren geplaatst zijn, zijn ze niet vrij.

(20). Zie verz. 1867, n°. 17 omtrent de toepassing van deze vrijstelling.

(21). Hier worden de broei- en bloemkassen van particulieren bedoeld, want die van eigenlijke warmoeziers en bloemisten zijn voor alle 4 grondslagen vrij. Die van particulieren zijn dus onderworpen aan de belasting voor den *eersten* en den *derden* grondslag, doch niet aan die voor den *tweeden* en *vierden* grondslag.

(22). Haardsteden in gebouwen en aanhoorigheden, voor de *huurwaarde* vrijgesteld, zijn dus onbelastbaar.

mede als haardstede worden aangemerkt, al ware het, dat de stookplaats in een ander vertrek gelegen was; wanneer echter, door de rookbuizen van een zelfde stookplaats, meer dan twee vertrekken mochten worden verwarmd, zal wegens dezelve de belasting slechts voor *twee* haardsteden verschuldigd zijn.

Ten aanzien van gebouwen, geheel of ten deele door middel van hittegeleiders verwarmd wordende, zal, wegens ieder vertrek, alzoo verwarmd, de belasting voor één haardstede moeten worden betaald (23), met uitzondering van die vertrekken, in welke zich een aan de belasting onderworpen stookplaats bevindt.

Hoegrootheid der belasting.

Wet van 1843, art. 4.	}	Art. 11. De belasting wegens de haardsteden bedraagt jaarlijks als volgt:	
		Voor één haardstede.	f 0.35.
		» twee haardsteden, voor elk	» 0.70.
		» drie » » »	» 1.20.
		» vier » » »	» 1.80.
		» vijf » » »	» 2.50.
		» zes of zeven » » »	» 3.00.
		» acht of negen » » »	» 4.00.
» tien en daarboven » » »	» 5.00.		

Voor de toepassing van bovenstaand tarief zullen de haardsteden afzonderlijk worden gesteld in ieder gebouw, met inbegrip van deszelfs aanhoorigheden, of wel in het *gedeelte* van het gebouw met deszelfs aanhoorigheden, bij den belastingschuldige van den uitwonenden eigenaar of uitwonenden eersten huurder in gebruik genomen.

Vrijstellingen.

Art. 12. § 1. De belasting is niet verschuldigd voor ovens.	
Ingetrokken. } § 2.	
Wet van 1835. } § 3.	
art. 1 § 3. }	

IV. Mobilair.

Omschrijving der voorwerpen van den vierden grondslag.

Art. 13. § 1. De belasting naar het *mobilair* is verschuldigd (23). Wanneer er dus b. v. 5 vertrekken zijn is de belasting $5 \times 35 = f 1.75$ en niet $5 \times f 2.50 = f 12.50$.

digd ter zake van de meubelen of het huisraad, den gezamenlijken inboedel des belastingschuldigen uitmakende, en geschikt tot huiselijk of persoonlijk gebruik.

Daaronder zullen echter niet zijn begrepen:

1°. gereedschappen voor den land- of akkerbouw, de veehouderij of het tuinwerk;

2°. allerlei gedierten;

3°. rijtuigen, sleden, tuigen, zadels, bitten, hoofdstellen, beugels en stalgereedschappen van pikeurs, postmeesters, stalhouders, voerlieden en slepers; voor zoo ver zij echter rijtuigen of tuigen aan anderen in vaste huur afstaan, moet de belasting daarvan door de gebruikers worden betaald;

4°. zadels, bitten, hoofdstellen, beugels en dergelijke, dienende voor de paarden van geestelijken, militairen of ambtenaren, waarvoor geene belasting op het personeel naar den zesden grondslag verschuldigd is;

5°. fabriek- en trafiekgereedschappen, met wagens, karren en tuigen;

6°. handwerk-gereedschappen;

7°. winkel-, kantoor- en pakhuisgereedschappen, kasten, dozen, kisten, toonbanken, balansen, maten en dergelijken;

8°. kleederen, lijflinnen en verder lijfstoelbehooren, daaronder begrepen: parelen, juweelen, zakhorologiën, gouden en zilveren werken, welke tot lijfsieraad of kleederdracht behooren;

9°. boeken, zee- en landkaarten, prenten, teekeningen en schilderijen, *antiquiteiten*, *medailles* en andere zeldzaamheden, schelpen, vogelen, insecten en andere gedierten, *in liquor* of opgezet, anatomische *preparaten*, muziekinstrumenten, physische, mathematische, optische, chirurgicale en andere instrumenten, en, in het algemeen, alles wat in een bepaalden zin tot voortzetting van studiën of tot beoefening van kunsten en wetenschappen behoort.

§ 2. Aan de belasting naar den vierden grondslag is onderworpen al het mobilair, zich in de gebouwen en aanhoorigheden, op den duur of ook tijdelijk, bevindende, en onverschillig wie daarvan eigenaar is.

Hoegrootheid der belasting.

Art. 14. De belasting naar het mobilair zal bedragen een ten honderd der waarde van hetzelfde.

Vrijstellingen.

Art. 15. De belasting zal niet verschuldigd zijn:

	a. wegens het mobilair in <i>perceelen</i> van een mindere huurwaarde, dan:		
	van f	24, in de gemeenten, welker kom een bevolking heeft van beneden	3000 zielen;
Wet van 1843. art. 5. (24)	» »	28,	van 3000 tot 5000 »
	» »	33,	» 5000 » 8000 »
	» »	38,	» 8000 » 12000 »
	» »	44,	» 12000 » 17000 »
	» »	49,	» 17000 » 24000 »
	» »	55,	» 24000 » 36000 »
	» »	70,	» 36000 » 48000 »
	» »	100,	» 48000 en daarboven;

b. wegens het mobilair in zoodanige gebouwen en gedeelten van gebouwen, welke, volgens art. 5, § 2, niet worden begrepen onder de begrooting der *huurwaarde*; voor zooveel dat mobilair niet aan de principalen, professoren, directeurs, leermeesters, ondermeesters, opzieners, concierges of gehuwde suppoosten toebehoort, of bij dezelve in bijzonder gebruik is;

c. wegens het mobilair, hetwelk in de winkels, magazijnen of werkplaatsen der vervaardigers, verkoopers of verhuurders van hetzelfde ter verkoop of verhuring gevonden wordt.

V. Dienst- en werkboden.

Wet van 1843, art. 7.	}	<i>Verdeeling der dienst- en werkboden in vijf klassen; — omschrijving van die van elke klasse.</i>
		Art. 16. § 1. Ter regeling der belasting, verschuldigd wegens het houden van dienst- en werkboden, worden deze verdeeld in vijf klassen (25).

Eerste klasse.

§ 2. In de *eerste* klasse zijn begrepen alle dienstboden, of lieden gebezigd tot *persoonlijke, huiselijke* of *staldienst* (26);

(24). Wanneer men dit tarief vergelijkt met de tarieven, bij art. 5 § 1 opgenomen, dan zal men zien, dat de belasting naar den 4den grondslag niet is verschuldigd voor perceelen, wier huurwaarde zóó gering is, dat zij valt in de vrijstelling of in de remissiën. De vrijstellingen en remissiën, volgens art 5 § 1, worden echter alléén toegepast op *woonhuizen* en *woningen*; terwijl de vrijstelling voor het mobilair, volgens art. 15, lit. a, wordt verleend voor *perceelen*, dus c. q. ook voor *koepels, kantoren*, enz.

(25). Waarom is die verdeeling in klassen noodig?

(26). Het is geen vereichte dat die diensten worden *betaald* of *beloond* en de dienstdoende personen zich daartoe burgerrechtelijk hebben verbonden, (vz. 1866, no. 154, pag. 4 en vz. 1865, no. 58).

mitsgaders die, welke tot den staat, stoet of het gevolg van personen of huisgezinnen behooren; onverschillig of zij al dan niet tevens in het beroep of ambacht, de neering of het bedrijf der belastingschuldigen worden gebezigd, of zij bij dezelve inwonen, dan of zij uitwonen, en in of uit het huis van levensmiddelen worden voorzien, of dat hun kostgeld afzonderlijk wordt betaald of vergoed, en zonder dat eenige bijzondere bepalingen, hoe ook genaamd, tot uitzondering in aanmerking zullen komen, als daar zijn: hofmeesters, huishoudsters, kamerdienaars, kameniers, koks, keuken-, kinder- en werkmeiden, portiers, lakkeijen, koetsiers, *postiljons*, voorrijders, rijknechts, stal-knechts, jagers, *jockeys*, en alle andere knechts en meiden of bedienden, geene uitgezonderd; zoo mede de bedienden van huurkoetsiers of stalhouders, die bepaalde personen of huisgezinnen als *koetsiers* bedienen, en de bedienden in societeiten; zoo mede jagers, die uitsluitend voor de jacht gehouden worden; zullende deze laatsten evenwel in de opklimmende serie van belastbaarheid, in art. 17 vastgesteld, niet mede worden gerekend, doch van dezelve het recht, voor een mannelijken dienstbode bepaald, verschuldigd zijn (27).^a

Wet van 1843,
art. 6.

Tweede klasse.

§ 3. De *tweede* klasse bevat de *tuinlieden*, mitsgaders de *tuinknechts*, hetzij in- of uitwonende, nimmer eenig huiselijk werk verrichtende (28) en in gestadige dienst, immers *doorgaans* in de zomermaanden, van ten minste vier dagen 's weeks, van de zoodanigen, wier tuinen zij bewerken, voor zoo verre in die tuinen stookkassen of broeiramen, staande of liggende, worden gebruikt, hetzij voor bloemen, hetzij voor vruchten of moeskruiden.

Bij het in dienst zijn van *onderscheidene* tuinbedienden op een buitenplaats of tuin als voren, zal steeds *een* derzelve als *tuinman* worden beschouwd, gelijk ook de *éénige* tuinbediende als *tuinman* en niet als *tuinknecht* zal moeten worden aangegeven.

Derde klasse.

De *derde* klasse bevat alle *inwonende* (29) mannelijke en vrouwelijke werkboden, bedienden, gezellen en leerlingen, die *uit-*

(27). Voor elken jager wordt dus een vast recht van *f* 15 betaald.

(28). In welke klasse valt een *tuinman*, die nu en dan eenig huiselijk werk verricht?

(29). Door *inwoning* te verstaan: *nachtverblijf*. Wanneer deze werkboden niet bij hunne meesters inwonen, zijn ze onbelastbaar.

sluitend worden gebezigd voor de uitoefening van winkel- en andere neeringen, en van de bedrijven van landbouwer, veeman, warmoezier, brood- koek- of banketbakker, slachter, grutter, stalhouder, logementhouder, tapper, ordinaris-tafelhouder, koffij-huishouder, voerman, bleeker, mandemaker, boekverkooper, artsenijsmeger, wondheeler, mitsgaders alle andere bedrijven, *geene fabrieken of trafieken zijnde* (30).

Vierde klasse.

§ 5. De *vierde* klasse bevat:

Wet van 1843,
art 7.

a. De in- of uitwonende bedienden, gebezigd wordende tot de staldienst voor paarden van de artsen, officieren van gezondheid enz., geestelijken en burgerlijke ambtenaren en van de landbouwers, niet vallende in de gunstige bepaling van art. 18, § 1, voor zoo verre alle deze personen, wegens het gebruik van paarden, naar de 2de of 3de klasse belastbaar zijn, of naar lit. a en b van art. 22 der wet, de daarbij toegekende vrijstelling genieten (31). Onder staldienst, waarvan hier de rede is, wordt ook betrokken het zadelen, in- of uitspannen, in- en uit den stal bren-

(30). Ofschoon men ten deze geen bepaald en algemeen geldend kenmerk kan aanwijzen, kan men echter in het algemeen, als een vereischte, beide der fabrieken en trafieken, stellen, dat zij ter daarstelling of bereiding der voorwerpen in het groot moeten werken, niet voor eigene behoefte of voor eigen klein debiet, maar vooral, zoo niet uitsluitend, voor andere kooplieden of debitanten.

(31). Een geestelijke ten platten lande, die een paard gebruikt voor een rijtuig op riemen, heeft wel vrijdom voor het paard, maar moet de stalknecht in de 4de klasse aangeven.

Een landbouwer, die wèl valt in art. 18 § 1, behoeft geen verhoogde belasting voor de staldiensten te betalen, al houdt hij ook een paard der derde klasse tweede soort. Bezigt hij echter een rijtuig op *veeren* (zoodat de gunstige bepaling van art. 18 § 1 op hem niet van toepassing is), dan valt de staldienst in de vierde klasse. Ook dan behoort de staldienst tot de vierde klasse, wanneer hij om andere redenen niet valt in art. 18 § 1.

Wanneer de paarden in de *eerste* klasse van den *zesden* grondslag vallen, moeten steeds de stalknechten naar de *eerste* klasse van den *vijsden* grondslag belast worden. Slechts één uitzondering is hierop, n. l. in het geval van art. 16 § 5, lit. *ò*. Evenwel is bij verz. 1843, no. 84, 2e vraag door den Minister te kennen gegeven, dat de knecht van een arts, die zich bepaalt enkel tot het verrichten van *staldiensten*, in de vierde klasse kan blijven, ofschoon de arts 3 of meer paarden houdt en er dus 1 of meer van in de 1e klasse moet aangeven.

gen, en het afrijden dier paarden, gelijk mede het schoonmaken der rijtuigen, waarvoor dezelve worden gebruikt;

b. De in- of uitwonende werklieden, als voren gebezigd wordende door fabrikanten, trafikanten, werkbazen, slachters en grutters, in welker beroep zij dienstbaar zijn, die voor een of twee der paarden, tot hun bedrijf hoofdzakelijk gebruikt wordende, het recht der eerste klasse betalen.

Wanneer echter de dienstbare personen, onder *a* en *b* bedoeld, liverei-teekenen dragen, achter op het rijtuig staan of zitten, of ook voor hunne meesters andere persoonlijke of huisdiensten verrichten, zullen zij, overeenkomstig het beginsel, aangenomen bij § 1 van art. 18, in de eerste klasse worden gerangschikt;

c. De tuinlieden en tuinknechts, waaronder uitsluitend verstaan worden alle voortdurend in bloem-, vrucht- of moestuinen arbeidende personen, bij de belastingschuldigen of op derzelver buitenplaatsen of tuinen wonende, voor zooveel zij niet vallen in de 2de klasse en geen huiselijke diensten verrichten (32).

d. De dienstmeisjes, welke op 1°. Mei des jaars, waarover de belasting loopt, haar vijftiende jaar reeds, doch den *vollen* ouderdom van achttien jaren nog niet hebben bereikt (33).

Vijfde klasse.

§ 6. De *vijfde* klasse bevat de huisbewaarders en huisbewaarsters, enkel bij afwezendheid der bewoners het huis bewarende, onverschillig of zij voor enkele keeren daarbij dienstboden-werk verrichten.

De tijdelijke en afwisselende aanwezigheid van een der leden des gezins zal dezelve niet met dienstboden van de eerste klasse doen gelijk stellen, *indien slechts het gezin zelf duurzaam afwezig zij.*

(32). Welk verschil bestaat er tusschen tuindienst naar de *vierde* en tuindienst naar de *tweede* klasse?

(33). Wanneer een dienstmeisje dus b. v. op den 2den Mei des jaars, waarover de belasting loopt, haar 15de jaar bereikt, dan behoeft er voor haar, over dat jaar, geen belasting te worden betaald.

Wet van 1843
art. 7.

Hoegrootheid der belasting.

Wet van 1843, art. 8. } Art. 17. Wegens *elk* der dienstboden, der vijf onderscheidene klassen zal een belasting zijn verschuldigd, als volgt:

Eerste klasse.

Voor één dienstbode bij denz. pers. of hetz. huisg. in dienst	f	5.00
» twee	»	15.00
» drie	»	27.00
» vier	»	42.00
» vijf	»	60.00
» zes	»	81.00
» zeven	»	105.00
» acht	»	132.00
» negen	»	162.00
» tien	»	195.00
» elf	»	231.00
» twaalf	»	270.00

iedereen dienstbode daarboven f 40 meer; elken *mannelijke* dienstbode, dienonverminderd, nog f 10.00.

Wet van 1869, art. 3. } Wegens *vrouwelijke* dienstboden, die op den eersten Mei des jaars, waarover de belasting loopt, ouder dan achttien en jonger dan een en twintig jaren zijn, bedraagt de belasting f 5.00, zonder toepassing van het opklimmend tarief (34).

Tweede klasse.

Wegens elken tuinman	f	15.00
» » tuinknecht.	-	5.00

Derde klasse.

Wegens elken werkbode	-	2.00
---------------------------------	---	------

Vierde klasse.

Wet van 1843, art. 8. } Wegens *elk* dienstbaar persoon. f 3.00

Vijfde klasse.

Wegens *elk* huisbewaarder of huisbe-
waarster - 6.00

(34). Een meisje dat op 1° Mei den vollen ouderdom van 18 jaar heeft bereikt, valt dus wel in de 1^e klasse, maar niet in het opklimmend tarief, (vergelijk art. 16 § 5, lit. d).

Wanneer de bewaring van een huis aan gehuwde lieden is toevertrouwd, zal het recht van zes gulden slechts eens verschuldigd zijn. } Wet van 1843, art. 8.

Voorstellen ter berekening der belasting.

1. Koopman A. houdt een mannelijke dienstbode, oud 19 jaar, en twee vrouwelijke, oud 22 en 28 jaar.
2. Rentenier B. houdt twee vrouwelijke en één mannelijke dienstbode, oud 20, 25 en 30 jaar.
3. Burgemeester C. houdt een stalknecht, oud 16 jaar, en vier vrouwelijke dienstboden, oud 17, 19, 20 en 66 jaar.
4. Predikant D. te *Leeuwarden* houdt een stalknecht, oud 20 jaar en twee vrouwelijke dienstboden, oud 19 en 20 jaar.
5. Ontvanger E. houdt een tuin, waarin broeikassen zijn. Het tuinwerk geschiedt door een uitwonenden arbeider, die daarin van *Juni* tot *September* elkèn dag 4 uren werkt. De arbeider is 17 jaar oud. Verder heeft E. in zijn dienst een meid van 16 en twee meiden van 20 en 25 jaar.

Bijzondere bepalingen ten behoeve der landbouwers, logementhouders, enz.

Art. 18. § 1. De belasting naar de *derde* klasse verschuldigd, zal niet worden verhoogd ter zake van de huiselijke, tuin- of staldiensten, die, ten behoeve des gezins, verricht worden door werkboden, in dienst bij landbouwers, veehouders of warmoeziers, mits deze tot den boerenstand behooren, geen ander beroep of bedrijf uitoefenen, geene tuinen van vermaak, hoven of wandelboschjes hebben van meer dan 30 are groot, en geene rijtuigjen houden, welke zelve of waarvan de zitbanken op ijzeren of stalen veeren rustende of hangende zijn, en mits de werkboden geene liverei dragen.

Indien deze, als voorwaarden bepaalde omstandigheden niet te zamen gaan, zal het tarief, voor een hoogere klasse vastgesteld, worden toegepast (35).

§ 2. Logementhouders, herbergiers, tappers, ordinaris-tafelhouders, koffijhuis- en societeit-houders zullen, wanneer zij 3

(35). Wij raden den lezer aan om art. 18 herhaaldelijk te bestudeeren, omdat daarin een hoofdbeginsel der wet is uitgedrukt, zoodat men, zonder een grondige kennis en een juist begrip van deze bepalingen, telkens onnauwkeurigheden zal begaan.

Wij zullen geen nadere explicatie geven, maar bij art. 23 verschillende gevallen stellen ter berekening van het bedrag der belasting. Dit komt ons het meest praktisch voor.

of 4 personen, voor hun bedrijf of voor den landbouw, in dienst hebben, wegens *één* daarvan, wanneer zij 5, 6, 7 of 8 personen in dienst hebben, wegens *twee* daarvan, en wanneer zij meer dan *acht* personen in dienst hebben, wegens *drie* daarvan, de belasting naar het voor de *eerste* klasse bepaalde tarief betalen, doch zonder *verhooging* wegens de *mannelijke* dienstboden (36).

Met deze betaling en die der belasting naar de *derde* klasse, wegens hunne overige bedienden verschuldigd, zullen zij volstaan, ook ingeval laatstgemelden ten behoeve des gezins huiselijke, persoonlijke of staldiensten verrichten mochten.

Bij het in dienst hebben van slechts *één* of twee personen, onverschillig of dezelve al dan niet ook tot huiselijke, persoonlijke of staldienst worden gebezigd, zal, in allen gevalle, door de gezegde logementhouders enz., worden volstaan met de betaling der belasting naar de *derde* klasse.

Wet van 1843, art. 9. } § 3. Voor zoo verre de landbouwers, onder § 5 van art. 16 bedoeld, zich van hunne werkboden, of de fabrikanten, trafikanten en werkbazen, zich van hunne in het bedrijf gebezigde werklieden, bij afwisseling bedienen, tot de einden en op den voet, als onder *a* en *b* van voormelde paragraaph is bedoeld, zal voor die afwisseling geen bijzonder recht verschuldigd zijn, en zal het recht alzo slechts voor *één* persoon worden gevorderd.

§ 4. Voor de inwonende werkboden der bleekers zal slechts de helft der belasting van de *derde* klasse verschuldigd zijn.

(36). De ontvanger past deze § toe, zoodat de genoemde personen al hunne bedienden in de 3e klasse kunnen aangeven.

Wanneer van twee of drie bedienden de belasting naar de eerste klasse betaald moet worden, dan wordt wèl daarop het opklimmend tarief toegepast, maar de *f* 10 *verhooging* wegens de *mannelijke* dienstboden wordt niet gerekend. Tevens komt het ons voor, dat op de vrouwelijke dienstboden, waarvan het recht der *eerste* klasse wordt gevorderd, *c. q.* ook art. 3 der wet van 1869 moet worden toegepast; zoodat, wanneer een logementhouder 6 bedienden houdt en er zijn daaronder 2 vrouwelijke, respectievelijk 19 en 25 jaar oud, men voor die beide *niet f* 15, maar slechts *f* 10 moet rekenen. Dit beginsel behoort o. i. ook toegepast te worden, indien een van die beide vrouwelijke dienstboden 17 jaar oud was. In zoodanig geval zou men er dus slechts *f* 8 voor moeten vorderen.

Wèl staat er in de onderhavige wetsbepaling, dat voor die twee het recht der *eerste* klasse moet worden betaald, maar men moet dit o. i. zóó opvatten, dat ze gelijk gesteld moeten worden met de dienstboden van een particulier, omdat bij zoodanig getal bedienden aangenomen moet worden,

Vrijstellingen.

Art. 19. De belasting is niet verschuldigd wegens:

a. Gouverneurs en gouvernantes, belast met het bestuur en het onderwijs van kinderen; jufvrouwen van gezelschap, secretarissen, rentmeesters, ondermeesters en ondermeesteressen in scholen; doch zullen geene personen, welke dienstboden- of tuinwerk verrichten, hieronder mogen worden betrokken (37);

b.

} Ingetrokken.
} Wet van 1843,
} art. 10.

c. Zoogenaamde oppassers en boodschaploopers, mits geene liverei dragende, niet inwonende bij hen, in wier dienst zij zijn, en tevens meer dan één afzonderlijk wonende persoon of gezin bedienende (38);

d. Zogende minnen, onverschillig of zij tevens al dan niet tot huiselijke dienst worden gebezigd;

e. Dienstmeisjes der eerste, mitsgaders werkboden der derde klasse, waarvan blijkt dat dezelve op primo Mei des jaars, waarover de belasting loopt, hun 15de jaar nog niet — en alle dienst- en werkboden, waarvan blijkt, dat zij op het gezegde tijdstip hun 65ste jaar alreeds hadden bereikt (39);

dat er wel twee van voor persoonlijke en huiselijke diensten noodig zijn. Wanneer er nu echter termen voor een lagere aanslag bestaan, b. v. door dat een der dienstmeiden beneden 18 jaar oud is, dan kan men daarop ook een lagere dan de eerste klasse toepassen. Wanneer er echter onder het getal dienstboden één of meer zijn, die in de termen van vrijstelling vallen, dan zal men deze van het geheele getal moeten aftrekken en op de overigen art. 18 § 2 toepassen.

(37). *Dienstbodenwerk* is b. v. het schrobben der straat, het schillen van aardappelen, het vegen der vloer, enz., maar als zoodanig kan men in het hier bedoelde geval niet beschouwen, die enkele huiselijke of persoonlijke diensten, welke ook wel wederkeerig door den heer of de vrouw des huizes verricht worden, zoo als b. v. het in orde brengen van een lamp, het omwassen van theegoed en dergelijke kleinigheden.

(38). Door "*zoogenaamde oppassers*" kan de wetgever o. i. niet anders hebben bedoeld dan personen, die bij A, B en C werkelijk *oppassersdiensten* verrichten en dan ook in het dagelijksch leven onder de benaming van *oppassers* bekend zijn. Evenwel is bij verschillende arresten van den H. R. beslist, dat alle personen, die meer dan één persoon of gezin bedienen en niet inwonen bij hen, in wier dienst zij zijn, als *oppassers* moeten worden beschouwd, zelfs dan, wanneer die diensten niet juist het karakter van *oppassersdiensten* dragen, wanneer maar de diensten bij de verschillende gezinnen op vasten en geregelden voet plaats hebben.

(39). Wanneer een dienstmeisje in den loop van een dienstjaar haar 15^e jaar bereikt, dan behoeft ze eerst voor het volgend dienstjaar aangegeven te worden

f. Naaisters en schoonmaaksters, mits niet inwonende en doorgaans niet meer dan drie dagen 's weeks bij denzelfden persoon of hetzelfde huisgezin dienende;

Wet van 1869, art. 4. } g. Dienst- en werkboden in gebouwen, instellingen, gestichten of inrichtingen, vermeld onder litt. c en d van art. 5 § 2, voor zooveel zij geene belastbare diensten verrichten, rechtstreeks ten behoeve van hen, die aldaar in eenige betrekking of als leden werkzaam zijn;

h. Dienst- en werkboden, welke de hoofden der huisgezinnen, in wier dienst zij zich bevinden, bestaan tot en met den derden graad van verwantschap (40);

i. Werkboden in fabrieken en trafieken, geen dienstbodenwerk verrichtende;

Wet van 1869, art. 5. } k. De éénige vrouwelijke bediende, overigens naar de eerste, derde of vierde klasse belastbaar, in dienst van den belastingplichtige, welke geen andere (41) bedienden houdt en vier of meer eigen of aangehuwde kinderen, kindskinderen of pupillen bij zich heeft inwonen, die op den eersten Mei des jaars, waarover de belasting loopt, jonger dan een en twintig jaren zijn.

VI. Paarden.

Verdeeling der paarden in zes klassen; — omschrijving van die van iedere klasse.

Art. 20. § 1. Ter regeling der belasting, verschuldigd wegens het gebruik van paarden, worden deze verdeeld in zes klassen:

- (40). In den eersten graad van verwantschap staan: kinderen.
 " " tweeden " " " " " kleinkinderen,
 broeders en zusters.

In den derden graad van verwantschap staan: achterkleinkinderen en neven en nichten, die het hoofd des gezins oom of tante moeten noemen, (zie verder art. 349 van het Burgerlijk Wetboek).

Deze vrijstelling geldt ook wanneer de verwantschap uit aanhuwelijking voortvloeit; terwijl, wanneer het huwelijk door den dood van een der echtgenooten wordt ontbonden, de vrijstelling hare kracht niet verliest (vz. 1833, n°. 79 en 1834, n°. 12),

(41). Lees: "welke geen andere *belastbare* bedienden houdt" (verz. 1869, n°. 61).

Ofschoon, volgens den *letter* van deze bepaling, de vrijstelling zou vervallen zoodra iemand, benevens de eenige vrouwelijke, tevens een *manne-lijke* werkbode der *derde* klasse houdt, heeft toch de Minister te kennen gegeven, dat in zoodanig geval de vrijstelling kan behouden blijven.

Eerste klasse

§ 2. De *eerste* klasse bevat de paarden van gemak of weelde, dat zijn de zoodanigen, welke dienen onder den zadel of gebezigd worden voor rijtuigen, welke of waarvan de zitplaatsen hangende of rustende zijn op veeren of riemen, of ook op andere veerkrachtige of rekkende lichamen.

Tweede klasse.

§ 3 De *tweede* klasse bevat:

a. De paarden, in voege als bij § 2 omschreven, gebezigd door artsen, officieren van gezondheid, heel- en vroedmeesters, als zoodanig de praktijk werkelijk uitoefenende;

b. De paarden, welke door geestelijke personen, ten platten lande gevestigd, tot vaste kerkelijke dienst van platteland-gemeenten benoemd of geroepen, en die werkelijk uitoefenende, gebruikt worden voor rijtuigen, welke of waarvan de zitbanken van *ijzeren* of *stalen* veeren zijn voorzien (42).

c. De paarden, gebezigd voor *rijtuigen*, als bij § 2 bedoeld, door zoodanige Rijks-ambtenaren en militairen, die volgens de dienstreglementen tot het houden van paarden verplicht zijn (43).

In deze klasse zullen echter slechts worden toegelaten *twee* paarden van elk der belastingschuldigen onder *a* — en *een* paard van elk der zoodanigen als bij *b* en *c*. zijn bedoeld.

De meerdere, in voege voormeld gebezigd, zullen in de *eerste* klasse vallen.

Derde klasse.

§ 4. Tot de *derde* klasse behooren de paarden door landbouwende personen gebezigd:

a. onder den zadel of voor rijtuigen, welke of waarvan de zitplaatsen op *ijzeren* of *stalen* veeren rustende of hangende zijn,

b. voor rijtuigen, welke of waarvan de zitbanken *niet* van *ijzeren* of *stalen* veeren zijn voorzien, doch welke of waarvan de

(42). Zijn de rijtuigen dus niet van *ijzeren* of *stalen* veeren, maar van *andere* veeren of wel van riemen of andere veerkrachtige of rekkende lichamen voorzien, dan vallen de geestelijken niet onder deze bepaling, maar genieten ze de vrijstelling volgens art. 22^b. Omdat die vrijstelling echter slechts geldt voor één paard, zullen de geestelijken, wanneer ze twee paarden houden, er een van moeten aangeven in de *tweede* klasse, onverschillig of het rijtuig *ijzeren* of *stalen* veeren heeft of niet (vergelijk verder art. 22^b en het daarop aangeteekende).

(43). Vergelijk art. 22^a en het daarop aangeteekende.

zitbanken op riemen of andere rekkende of veerkrachtige lichamen rusten of hangen.

In deze klasse zullen niet meer worden toegelaten dan *twee* paarden van elken landbouwenden persoon (44), ten minste *tien*-, en dan *één* paard van ieder dusdanigen, ten minste *vier* bunders bouwland in *eigen gebruik* hebbende, en, wanneer dezelve des winters op een andere plaats dan des zomers woont, de paarden ook des winters houdende in de gemeente, alwaar dat land gelegen is.

Twee bunders wei- of hooiland zullen, ter zake voorschreven, voor *één* bunder bouwland gelden.

De meerdere paarden, in voege voormeld gebezigd, zullen in de *eerste* klasse vallen als ook de paarden, hoe anders ook gebezigd, welke worden gespannen voor koetsen of andere rijtuigen met een *bok* of een afzonderlijke zitplaats voor den koetsier (45).

Vierde klasse.

§ 5. De *vierde* klasse bevat alle paarden, *voorwerpen zijnde van in huur- of gebruikgeving aan anderen* (46), als daar zijn: de paarden van paardenpostmeesters, verhuurders van rijtuigen, ondernemers van postwagens, stalhouders, voerlieden, pikeurs en andere verhuurders van paarden, tot vervoer van menschen of tot ander persoonlijk gebruik.

Paarden, als boven in *vaste* huur of gebruik gegeven, behoorren niet tot de *vierde* maar tot de *eerste* klasse (47).

Door *vaste huur* of *gebruik* wordt verstaan alle in huur- of gebruikgeving bij de week of langduriger tijdvak, of ook op elke andere wijze dan bij de *reis* of *keer* of bij den *dag*, of ook de in huur- of gebruikgeving bij den dag, voor zoo ver deze doorgaans gedurende vier- of meermalen in één week plaats heeft.

(44). Daardoor moet men niet juist alleen den eigentlijken boer verstaan, maar ook een heer, die onder eigen toezicht en voor eigen rekening zijn landerijen laat bewerken door vaste arbeiders of werkboden.

(45). Is de de landbouwende persoon b. v. tevens *arts*, dan kan hij natuurlijk die meerdere paarden (hoogstens ten getale van *twee*) in de *tweede* klasse aangeven.

(46). Wordt een paard uitsluitend verhuurd *onder den man*, zonder zadel, of voor rijtuigen, zonder veeren of riemen, dan valt het in de *vijfde*, maar niet in de vierde klasse (vz. 1833, n°. 79).

Uit de uitdrukking, „voorwerpen zijnde van in huur- of gebruikgeving aan anderen” volgt, dat de *bestemming* tot verhuring, het paard naar de 4de klasse belastbaar maakt, doch die *bestemming* moet blijken uit de omstandigheid, dat het werkelijk verhuurd wordt.

(47). Tenzij de gebruiker recht heeft op een vrijstelling of op een lagere klasse.

En zal de belasting naar de *eerste* klasse verschuldigd zijn, om het even of bij de in vaste huur- of gebruikgeving steeds *dezelfde* paarden, dan wel afwisselend het een met het ander, aan denzelfden persoon of hetzelfde gezin ten gebruike worden verleend.

De belasting wegens de paarden in vaste huur of gebruik zal door de huurders of gebruikers moeten worden betaald.

Vijfde klasse.

§ 6. De *vijfde* klasse bevat de paarden, bestemd en dienende hetzij voor fabrieken, trafieken, bedrijven, neringen, molens, droogmakerijen of andere *werktuigelijken arbeid*, hetzij tot weghaling van asch, vuilnis en andere speciën, hetzij tot het trekken van schepen en schuiten; tot vervoer van personen en *al of niet* van goederen *tevens*, hetzij eindelijk tot vervoer van personen en goederen; alle voor zoo verre dezelve in het geheel niet onder den zadel of voor rijtuigen, welke of waarvan de zitbanken van veeren of riemen of andere veerkrachtige of rekende lichamen zij voorzien, worden gebezigd, en onverschillig overigens of er al dan niet vereeniging bestaat van onderscheidene der genoemde wijzen van gebruik, of de paarden al dan niet *tevens* voor den landbouw worden gebruikt, en of dezelve in eigendom of in gebruik zijn bij bijzondere personen of bij gemeenten of corporatiën.

Paarden, *uitsluitend* dienende tot het trekken van pinken of ook van schepen en schuiten, *enkel* goederen vervoerende, behooren mede in de *vijfde* klasse; des echter, dat wegens dezelve slechts de *helft* der belasting zal verschuldigd zijn.

Zesde klasse

§ 7. De *zesde* klasse bevat al de paarden van *paardenkoopers*, onverschillig welk gebruik zij van die paarden maken mogen. Ingeval zij ze echter verburen, of wanneer zij ze spannen voor rijtuigen, welke of waarvan de zitplaatsen op *ijzeren* of *stalen* veeren rusten of hangen, zijn zij, in het *eerste* geval, voor *al* hunne paarden de belasting verschuldigd naar de *vierde* klasse (doch nimmer ten minderen bedrage dan zij als paardenkoopers zouden verschuldigd zijn), en in het ander geval, voor *ieder* paard, voor rijtuigen, als boven gemeld, gespannen, naar de

eerste klasse, behoudens de verschuldigheid, voor de overige paarden, der belasting als paardenkoopers (48).

Hoegroothed der belasting.

Art. 21. De belasting bedraagt jaarlijks:

Eerste klasse.

Wegens één paard, bij denzelfden persoon of hetzelfde gezin in gebruik.	f 25.00
» twee paarden	- 55.00
» drie paarden.	- 80.00
En voor ieder paard daarboven	- 40.00

Wet van 1843, art. 11. { Voor zoo verre de gebruikers van paarden der eerste klasse hun *uitsluitend* verblijf houden in gemeenten, welker kom een bevolking van 3000 zielen niet te boven gaat, niet meer dan twee paarden van de eerste klasse houden, en hunne bediende of bedienden geene liverei dragen, zal de belasting, voor die paarden verschuldigd, slechts tot vier vijfde gedeelten van het bepaalde bedrag worden geheven.

Tweede klasse.

Wegens het een of elk der twee paarden, in de tweede klasse kunnende vallen f 15.00

Derde klasse.

Wegens één paard, bij denzelfden persoon of hetzelfde gezin in gebruik, en gebezigd als bij § 4 a van artikel 20 vermeld - 10.00

(48). Wanneer dus een paardekooper tevens paarden *verhuurt*, dan zou hij, als hij slechts drie paarden houdt, niet $3 \times 8 = f 24$, maar $f 25$ betalen; maar houdt hij b. v. 4 paarden, dan betaalt hij niet $f 25$, maar $4 \times 8 = f 32$.

Iemand, die zich als paardekooper aangeeft, mag zijn paarden bezigen onder den zadel en voor rijtuigen op riemen en andere rekkende of veerkrachtige lichamen. De paarden echter, die hij tevens wil bezigen voor rijtuigen op *ijzeren* of *stalen* veeren, moeten afzonderlijk worden aangegeven in de eerste klasse of, indien hij land genoeg in *eigen* gebruik heeft, in de derde klasse, eerste soort.

Wegens twee paarden, in gebruik en gebezigd als boven	f	25.00
Wegens één paard, in gebruik als boven, en dienende als bij § 4 b van artikel 20 omschreven.	-	5.00
Wegens twee paarden, in gebruik en dienende als evengemeld	-	16.00

Vierde klasse.

Wegens elk paard der vierde klasse.	-	8.00
---	---	------

Vijfde klasse.

Wegens elk paard der vijfde klasse	-	3.00
--	---	------

Zesde klasse.

Wegens elk doorgaans gehouden wordend tiental paarden der zesde klasse; de ontoereikende of overschietende gedeelten van tientallen voor geheele gerekend	-	25.00
---	---	-------

Vrijstellingen.

Art. 22. De belasting is niet verschuldigd wegens:

a. Zoodanige paarden, welke door officieren der landmacht of schutterij, mitsgaders door burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig en ten getale, bepaald bij de dienstreglementen, gehouden worden, voor zoo verre dezelve nimmer worden gebezigd voor rijtuigen, welke of waarvan de zitbanken hangen of rusten op veeren of riemen, of andere veerkrachtige of rekkende lichamen (49).

b. De paarden van zoodanige geestelijke personen, welke ten platten lande gevestigd, tot vaste kerkelijke dienst van plattelandsgemeenten benoemd of geroepen en die werkelijk uitoefenende zijn, voor zoo ver die paarden nimmer worden gebezigd voor rijtuigen welke of waarvan de zitbanken van ijzeren of stalen veeren zijn voorzien (50). Deze vrijdom bepaalt zich echter ten aanzien van elken geestelijke tot één paard;

(49). Wanneer een militair of een ambtenaar meer paarden houdt dan het dienst-reglement voorschrijft, kan hij er één van in de tweede klasse aangeven (vergelijk art. 20 § 3, lit. c).

De paarden van militairen en ambtenaren zijn alleen dan vrij, wanneer ze ouder den man of voor rijtuigen, zonder veeren of riemen of andere rekkende en veerkrachtige lichamen, gebezigd worden.

(50). Een geestelijke ten platten lande mag dus zijn paard vrij gebruiken onder den zadel en voor rijtuigen op andere dan ijzeren of stalen veeren, of op riemen en alle andere veerkrachtige of rekkende lichamen. Bezigt hij meer paarden dan één, dan kan hij er een van in de tweede klasse aangeven (vergelijk art. 20 § 3, lit. b).

c. De paarden, welke het tweede viertal hunner melktanden nog niet geheel hebben verloren, en dus niet kunnen worden geacht boven de 42 maanden oud te zijn (51).

b. De paarden, uitsluitend voor den landbouw *bestemd*, en die nimmer worden gebruikt onder den zadel of voor rijtuigen, welke of waarvan de zitbanken op veeren of ook op riemen, of andere rekkende of veerkrachtige lichamen rusten of hangen.

Wet van 1843, } *Bijzondere bepalingen omtrent de belastbaarheid*
art. 12. } *of vrijstelling.*

Art. 23. a. Ten blijke van de wezenlijkheid der uitoefening van de beroepen of bedrijven, vermeld bij art. 6, 15 1^a c, 16 § 4, 18 § 2, 20 §§ 3a, 5, 6, en 7, en ten einde op de toepassing der deswege bepaalde vrijstellingen en verminderingen te kunnen aanspraak maken, zullen de belanghebbenden voor die uitoefening een behoorlijk *patent* moeten hebben aangevraagd (in zoo verre de wet op die belasting hen daarvan niet bepaaldelijk heeft vrijgesteld), en de uitoefening zelve *baarblijk* en *algemeen bekend* moeten zijn (52).

De paarden met stijgbeugels bereden wordende, zullen beschouwd worden als paarden onder den zadel gebezigd, ten ware dezelve slechts met een *ongevoerd* en *ongevuld* dekkleed bereden worden (53).

Wet van 1843, } *c. Als rijtuigen, welke zelve of waarvan de*
art. 12. } *zitbanken hangende of rustende zijn op veeren of*
riemen of ook op andere veerkrachtige of rekkende
lichamen, zullen worden aangemerkt de rijtuigen,
opgehangen aan of rustende op ijzeren, koperen
of andere metalen reepen, schakels of kettingen,
of waarvan de zittingen (54) met stalen of andere
metalen veeren zijn voorzien (55).

(51). Het criterium is hier: „verlies der melktanden”. Heeft een paard het tweede viertal der melktanden nog niet geheel verloren, dan is het vrij, zelfs al ware het boven de 42 maanden oud. Zijn daarentegen die melktanden reeds geheel weg, dan is het belastbaar, zelfs al ware het nog geen 42 maanden oud.

(52). Het komt ons voor, dat men die *algemeene* bekendheid in dien zin moet opvatten, dat het, in de plaats waar de aangever woont, nagenoeg bij een ieder bekend zij, dat hij het beroep werkelijk uitoefent.

(53). In dit laatste geval zijn ze belastbaar naar de *viijfde* klasse.

(54). De *zittingen*, niet de *zitbanken*.

(55). Deze bepaling vereischt eenige opheldering. De wet stelt in vele gevallen de belastbaarheid afhankelijk van de inrichting des rijtuigs, en maakt daaromtrent twee onderscheidingen, n. l. 1° of het rijtuig of wel de zitbanken hangen of rusten aan of op *ijzeren* of *stalen* veeren; en 2° of

Voorstellen ter berekening der belasting (56).

1. A. geeft aan: een woning op *f* 57.— 6— 1— schatting op *f* 100.— (57). Hoeveel bedraagt de belasting?

2. B. geeft aan een perceelsgedeelte, dienende tot woning, op *f* 65.— 8— 2— Tarief en een dienstmeisje oud 16 jaar.

3. Notaris C. geeft aan een kantoor op *f* 52.— 7— 1— Tarief.

4. Logementhouder D. geeft aan een logement als volgt:
a. gedeelte, dienende tot woning, op *f* 200.— 16— 2. *b.* gedeelte, dienende tot concertzaal, op *f* 325.— 16— 2. *c.* gedeelte, dienende uitsluitend tot logies van reizigers, op *f* 275.— 27— 5. Mobilair, schatting op *f* 1035.— en 7 werkboden.

5. Boer E. gebruikt een boerenplaats, op *f* 86— 13— 3— Tarief. 3 mannelijke en 2 vrouwelijke werkboden en één paard voor rijtuig op ijzeren veeren. Hij bezigt 25 hectare bouwland, en gebruikt één meid, wel hoofdzakelijk tot boerenwerk, maar toch ook voor huiselijke diensten, terwijl één knecht zich belast met de verzorging van het paard. De overige bedienden doen uitsluitend boerenwerk.

Boer F. houdt 2 mannelijke en 2 vrouwelijke werkboden (58) en 4 bouwpaarden, waarvan hij, bij afwisseling, 2 gebruikt voor rijtuig op houten veeren (59).

7. De heer G. woont des zomers in een buitenplaats in 't

het rijtuig of de zitbanken rusten of hangen op of aan *veeren* of *riemen* of *andere veerkrachtige* of *rekkende lichamen*. In de onderhavige wetsbepaling nu wordt een nadere explicatie gegeven van de bij sub 2° bedoelde rijtuigen. Door het woord *veeren* n. l., in deze bepaling opgenomen, moet men *andere* dan *ijzeren* of *stalen* veeren verstaan (b. v. houten), terwijl deze veeren met riemen of andere rekkende en veerkrachtige lichamen worden gelijk gesteld. Hieruit volgt: *a.* dat een landbouwer, die een rijtuig bezigt met veeren, niet van ijzer of staal, of waarvan enkel de *zittingen* met stalen of andere metalen veeren zijn voorzien, zijn paard in de *tweede* soort van de derde klasse kan aangeven; *b.* dat een geestelijke, die zoodanig rijtuig gebruikt, aanspraak kan maken op de vrijstelling volgens art. 22^b; *c.* dat een koopman in paarden, die zijn paarden voor zoodanig rijtuig spant, daarom voor die paarden nog niet het recht der *eerste* klasse behoeft te betalen (vergelijk vz. 1843, n°. 54 en 84).

(56). De bevolking der kom van de gemeente wordt geacht te zijn 38500 zielen.

(57). De verkorte uitdrukking: "*f* 57 - 6 - 1 - schatting op *f* 100" geeft te kennen: *f* 57 huurwaarde, 6 deuren en vensters, één haardstede, mobilair schatting gevraagd en gesteld op *f* 100.

(58). Bij opgaven als deze wordt steeds van de veronderstelling uitgegaan, dat de werkboden óók huiselijke diensten doen.

(59). Zie art. 27 § 4, alinea 2.

Oranjewoud (de kom bevat 1665 zielen) en 's winters in *Leeuwarden* (de kom bevat 25425 zielen). Zijn dienstboden en paarden neemt hij naar L. mede, uitgezonderd een knecht en een meid, die het huis te O. bewaren. Het huis te L wordt des zomers door een meid bewaard. Met inbegrip van die huisbewaarders houdt hij 7 dienstboden, te weten 3 mannelijke (die liverei dragen) oud 19, 21 en 28 jaar, en 4 vrouwelijke, oud 17, 19, 25 en 66 jaar. Voorts 2 paarden voor rijtuig op stalen veeren. Hij heeft te O in eigen gebruik 25 hectare bouwland en 15 hectare weiland.

De buitenplaats te O is aangegeven op f 675.— 39— 5— Tarief. Het woonhuis te L. op f 735. 28— 4— Tarief. Hij is te O. gedomiciliëerd (60). Hoeveel bedraagt de aanslag te Oranjewoud en die te Leeuwarden?

8. De heer H. gebruikt 4 hectare bouw- en 6 hectare weiland. Hij houdt 2 paarden, die bij afwisseling worden gespannen voor rijtuig op stalen veeren, een mannelijke (geen liverei dragende) en een vrouwelijke dienstbode, oud 20 jaar.

Zijn huis is aangegeven op f 265.— 18— 3— Tarief. De kom bevat 2578 zielen.

9. Koopman en Landbouwer I. houdt 2 paarden voor rijtuig op riemen. Hij bezigt 8 hectare bouw- en 20 hectare weiland. Voorts houdt hij een knecht en een meid, hoofdzakelijk voor de boerderij, doch de knecht verzorgt ook het paard en de meid, oud 26 jaar, verricht ook eenig huiselijk werk. Zijn boerenplaats is aangegeven op f 95.— 11— 3— Tarief. De kom bevat 1499 zielen.

10. Doctor K. gebruikt 2 paarden, 1 knecht en 2 meiden oud 18, 27 en 32 jaar. De knecht wordt alléén gebezigd voor de verzorging van de paarden en om nu en dan met des doctors kinderen een toertje te maken. Voorts heeft doctor aangegeven een heerenhuis op f 325.— 16— 4— Tarief en een koepel op f 17.— 3. De kom bevat 2876 zielen.

11. Ds. L. te *Bierum* (Prov. *Groningen*) houdt 2 paarden voor rijtuig op riemen. Voor de verzorging dier paarden bezigt hij een uitwonenden arbeider. Voorts houdt hij 2 meiden, oud 19 en 35 jaar. De pastorie is aangegeven op f 280.— 12— 3— Tarief. De kom bevat 1225 zielen.

12. Dr. M. heeft een paard in *vaste huur* van voerman N. Een knecht van N. bestuurt het paard.

13. De koffijhuishouder O. houdt 5 bedienden; te weten 2 knechten, oud 14 en 21 jaar, en 3 meiden, oud 17, 20 en 32 jaar.

14. Een grutter bezigt 2 paarden, waarvan een op riemen

en het andere voor de grutterij. De paarden worden verzorgd door zijn 2 inwonende knechten. De kom bevat 2576 zielen.

15. Een geestelijke ten platten lande bezigt, bij afwisseling, 3 paarden, waarvan één voor rijtuig op riemen. Een uitwonende arbeider verricht de staldienst. De gemeente heeft geen kom, doch bevat in haar geheel 3552 zielen.

Door wien de belasting verschuldigd is.

Art. 24. § 1. De belasting is verschuldigd, voor zooveel de vier eerste grondslagen betreft, door de hoofden der huisgezinnen of de personen, gebruikers der perceelen of der afgezonderde gedeelten van dezelve; en, wat de vijfde en zesde grondslagen aangaat, door de hoofden der huisgezinnen of de personen, die de dienst- of werkboden in dienst en de paarden in gebruik hebben (61).

§ 2 Afgezonderde gedeelten van perceelen zijn:

a. zoodanige woon- of andere kelders, pakzolders, boven- en beneden-huizen, of andere kwartieren, welke van den inwonenden eigenaar of eersten huurder worden in gebruik genomen, doch met het door hem bewoonde gedeelte in *geene betrekking staan*, en eenen *afzonderlijken* ingang hebben;

b. al zulke gedeelten, welke in gebruik genomen worden van den uitwonenden eigenaar, die zelve het gebouw niet mede bewoont of gebruikt.

§ 3.

§ 4.

} Ingetrokken.
Wet van 1835,
art. 1 § 3.

§ 5. In het geval, dat een eigenaar of eerste huurder van een gebouw, het gebouw zelf mede bewonende, kwartieren, kamers, vertrekken of andere niet afgezonderde gedeelten van hetzelfde aan andere personen in huur of ten gebruike afstaat, zal de belasting naar de vier eerste grondslagen, wegens zoodanig gebouw in deszelfs geheel, en wegens al de meubelen, zich daarin bevindende, steeds door hem, inwonenden eigenaar of

(61). Bij arrest, verz. 1865, n°. 91, is o. a. beslist, dat de *eigenaar* of *houder* van een paard verantwoordelijk is voor het gebruik, dat ook derden van zijn paard maken. Hieruit volgt dat, wanneer een landbouwer zijn paard der 3de klasse in bruikleen afstaat aan een derde, niet tot zijn gezin behorende en geen landbouwer zijnde, hij verplicht is dit paard in de 1ste klasse aan te geven, terwijl alsdan zijn stalknecht ook tot de 1ste klasse behoort. Ingeval zoodanige aangifte niet is gedaan, moet dus niet de gebruiker, maar de eigenaar of houder (die in den zin der wet de werkelijke gebruiker is) bekeurd worden (zie arrest, vz. 1863, n°. 46).

eersten huurder, aan het Rijk verschuldigd wezen. Hij heeft echter het recht om de belasting, in evenredigheid der gedeelten, welke bij de andere personen in huur of gebruik zijn, op dezelve te verhalen, tenzij het tegendeel van dit laatste mocht zijn overeengekomen.

§ 6. Het bedrag der huurwaarde, het aantal deuren en vensters, dat der haarsteden en de waarde van het mobilair van en in gebouwen, door ouders en kinderen of broeders en zusters tezamen bewoond (62), zal, bij de berekening der belasting, niet voor splitsing vatbaar zijn, evenmin als het aantal hunner dienstboden of paarden.

Desgelijks zal geene splitsing kunnen worden bewerkstelligd in het aantal dienstboden en paarden, welke door denzelfden belastingschuldige, in verschillende gemeenten, worden gehouden.

§ 7. Vreemdelingen, binnen dit Rijk, gedurende vier *achtereenvolgende* maanden verblijf hebbende, zijn, op gelijken voet als de ingezetenen, der belasting onderhevig, ook ter zake hunner dienstboden en paarden (63).

Hieronder zijn niet begrepen de vreemdelingen, hier te lande toegelaten als consuls of commerciële agenten van vreemde mogendheden, voor zoo verre zij noch eenig beroep uitoefenen, noch eenigen koophandel drijven, waarvoor zij patentplichtig zijn (64).

§ 8. De aanslagen op de kohieren zijn in hun geheel verschuldigd door de aangeslagenen of derzelve erfgenamen. Zij zullen geen recht van verhaal hebben op een derden persoon, bij verandering van woning, verkoop van meubelen of paarden, of in alle andere gevallen, waarin zoodanig recht bij deze wet

(62). Wanneer een vader met zijn gehuwde zoon onder één dak woont (ofschoon ze beide een afzonderlijk gezin hebben) en er bestaat gemeenschap tusschen de door hen bewoonde gedeelten van het gebouw, dan mag er geen splitsing plaats hebben. Zijn de beide gedeelten echter zoodanig afgescheiden, dat er van binnen geen de minste gemeenschap bestaat, en heeft elk gedeelte een afzonderlijken ingang, dan kunnen ook alle belastingsvoorwerpen afzonderlijk door vader en zoon aangegeven worden.

(63). Wanneer dus door een vreemdeling geen aangifte wordt gedaan, zal men met het doen van bevolen schatting en van bekeuring moeten wachten, tot zoolang hij gedurende vier *achtereenvolgende* maanden hier te lande verblijf heeft gehouden. Is zijn verblijf van korteren duur, dan kan men geen belasting van hem vorderen.

(64). Zoolang deze personen geen beroep uitoefenen, noch koophandel drijven, zijn ze in geen geval aan de belasting onderworpen, noch voor de 4 *eerste*, noch voor de 2 *laatste* grondslagen.

niet uitdrukkelijk wordt toegekend, behoudens echter het vermogen der belanghebbenden, om deswege anders overeen te komen.

Waar ter plaatse de belasting is verschuldigd.

Art. 25. Voor zoo veel de vier eerste grondslagen betreft, is de belasting verschuldigd in de gemeente, waar de perceelen zijn gelegen, en wat de vijfde en zesde aanbelangt daar, waar de houders der dienstboden en de eigenaars of gebruikers der paarden op 15 Mei des jaars hun wettig domicilium hebben (65).

Belasting voor het volle jaar.

Art. 26. § 1. De dienstjaren, ter zake van de personeele belasting, worden gerekend in te gaan met den 1sten Mei van elk jaar, en te eindigen met den 30sten April van het volgende. De belasting wegens de zes grondslagen is voor het volle jaar verschuldigd, ter zake van al de voorwerpen, die op den 15 Mei des jaars in bezit, gebruik of dienst waren, onverminderd het bepaalde, bij art. 27, § 2, en art. 45, § 4. { Wet van 1869,
art. 6.

§ 2. Met betrekking tot de vier eerste grondslagen wordt verstaan, dat, indien de woningen geheel of gedeeltelijk gemeubeld zijn, zulks dezelve zal doen beschouwen als in werkelijk gebruik te wezen, onverminderd het bepaalde bij art 45, § 3.

Indien echter een huis alleen door een huisbewaarder, geen dienstbode zijnde, bewoond wordt; en geene andere meubelen bevat, dan welke diens eigendom zijn en tot zijn personeel gebruik verstrekken, zal alleen wegens dat gedeelte van het gebouw, hetwelk door den huisbewaarder wordt bewoond of gebruikt, de belasting naar de vier eerste grondslagen door hem verschuldigd zijn.

Belasting naar tijdsgelang.

Art. 27. § 1. Die na den 15den Mei een perceel in gebruik neemt, is voor dit perceel de belasting naar de vier eerste grondslagen voor den tijd des dienstjaars, die dan nog over is, verschuldigd. { Wet van 1869,
art. 7.

§ 2. Aan den belastingplichtige, die in den

(65). Wanneer de belastingschuldige echter na 15 Mei naar een andere gemeente vertrekt en daár belastingsvoorwerpen van den 5den en 6den grondslag aanschafft, dan moet de aangifte in zijn nieuwe woonplaats geschieden. De bepaling van art. 25 ziet dan ook blijkbaar meer op die aangiften, welke bij de algemeene beschrijving gedaan worden. Vergelijk vz. 1868, n°. 34.

loop des dienstjaars een perceel verlaat, zonder daarin eenige roerende goederen of iemand in zijne dienst achter te laten, wordt ontheffing verleend van zijn aanslag naar de vier eerste grondslagen voor den tijd des dienstjaars, die dan nog over is, indien daarvan door hem, binnen den tijd van één maand, volgende op die waarin hij het perceel verliet (66), tegen bewijs, schriftelijk aangifte is gedaan ten kantore des ontvangers, op een aldaar kosteloos verkrijgbaar biljet (67).

Wet van 1869,
art. 7.

De ontheffing wordt ook verleend over het drie-maandelijksch tijdvak, waarin het perceel werd verlaten, indien de belastingplichtige daarna, doch in den loop van datzelfde tijdvak, een ander perceel, waarvoor hij belastingplichtig is, in gebruik neemt (68).

Bij overlijden van den belastingplichtige treden zijne erfgenamen in dezelfde rechten en verplichtingen (69).

De aangifte, volgens het eerste en derde lid ingediend, worden als gewone bezwaarschriften aangemerkt en behandeld.

§ 3. De uitbreiding, vermeerdering, verwisseling of aanschafing van belasting-voorwerpen der vier eerste grondslagen, na 15 Mei, zal, behalve in de gevallen, bij § 1 hierboven vermeld, geen grond geven tot een nieuwen of verhoogden aanslag in den loop des dienstjaars.

(66). Wanneer hij dus het perceel in *September* heeft verlaten, dan moet hij daarvan vóór of op 31 *October* aangifte doen.

(67). N° 29 *Personeele belasting*.

(68). A. te *Leeuwarden* heeft op 15 Mei een huis aangegeven op *f* 325. — 26 - 4 - *Tarief*. Hij verlaat dit perceel op den 15^{den} Juli en doet daarvan aangifte. Hij betreft den 23sten Juli een huis, dat aangegeven wordt op *f* 180. — 11 - 3 - *Tarief*. Hoeveel bedragen de eerste aanslag, de ontheffing en de latere aanslag? (De kom bevat 25,497 zielen).

(69). B. te R. heeft een huis aangegeven op *f* 825. — 44 - 5 - *Tarief*. Ten gevolge van zijn overlijden wordt dit perceel ontruimd op den 31sten December (De kom bevat 85,799 zielen). Hoeveel bedragen de aanslag en de ontheffing?

C. te H. heeft een woning aangegeven op den 16^{den} Augustus op *f* 23. — 4 - 1 - *Tarief*. Hij sterft den 28sten September. Zijn vrouw verlaat den 1sten October de woning en vestigt zich in een huisje van *f* 20. — 3 - 1. Van een en ander doet ze aangifte op den 30sten November. (De kom bevat 3,278 zielen). Hoeveel bedragen de eerste aanslag, de ontheffing en de latere aanslag?

§ 4. Ter zake van zoodanige voorwerpen der *vijfde* en *zesde* grondslagen, als na 15 Mei in dienst of gebruik genomen of aangeschaft worden, zal de belasting, naar gelang van den nog overigen tijd des dienstjaars, zijn verschuldigd, met dien verstande, dat geen *verwisseling* van dienstboden of paarden met andere, waarvoor geene hogere rechten verschuldigd zijn, op zich zelve, tot het nogmaals aanslaan van denzelfden belasting-schuldige zal kunnen aanleiding geven (70).

De landbouwers, bij art. 18, § 1, bedoeld, zullen, wegens het afwisselend gebruik hunner belastingvrije en belastingschuldige paarden, geene verhooging of vermeerdering van het recht verschuldigd zijn. } Wet van 1843, art. 14.

§ 5. Het aanwenden tot *belastbaar* gebruik van zoodanige voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen, als aanvankelijk tot *onbelastbare* einden aangelegd of gebezigd waren, zal met *aanschaffing* worden gelijk gesteld, zoo mede, wat aangaat de paarden, derzelver geheel verlies van het tweede viertal hunner melktanden, in den loop des jaars (71).

§ 6. Naar gelang de omstandigheden eens belastingschuldigen, in den loop des dienstjaars, met betrekking tot deszelfs voorwerpen van de *vijfde* en *zesde* grondslagen veranderen, zulks, dat, volgens de tarieven van art. 17 en 21, de *opklimming* der belasting te zijnen aanzien toepasselijk zoude worden, zal, ook wegens de dienstboden en paarden, aanvankelijk gehouden, die verhooging voor den nog overigen tijd des dienstjaars zijn verschuldigd (72).

(70). *Vervisseling* is *af-* en *aanschaffing*.

(71). De navolgende gevallen worden *niet* met aanschaffing gelijk gesteld, te weten:

Wanneer een dienstmeisje, dat op 1° Mei nog geen 15 jaar oud was, haar 15de jaar in den loop van het dienstjaar bereikt (vz. 1835, n°. 151 en 1843, n°. 146).

Wanneer de aangever, tijdens de beschrijving, in de termen van vrijstelling volgens art. 19, lit. *k* valt, doch in den loop van het dienstjaar een of meer zijner kinderen verliest en er maar *drie* over houdt. Res. 12 December 1854, n°. 208 (verz. 1856, n°. 50, bladz. 95).

(72). B. v. wanneer men primitief heeft aangegeven één vrouwelijke dienstbode der 1ste klasse, boven 21 jaar oud, en men huurt er na 15 Mei nog een zoodanige dienstbode bij, dan moet de suppletoire aanslag berekend worden, als volgt:

Waar 2 dienstboden 1 ^{ste} klasse is verschuldigd	f 15.—
De primitieve aanslag bedraagt	f 5.—
Verhooging voor een vol jaar	f 10.—

Deze bepaling is mede van toepassing in betrekking tot de paarden, bij het opkomen van de omstandigheden, aan het einde van § 7 van art. 20 vermeld.

§ 7. Paarden, bij verschillende personen of gezinnen in gebruik, zullen, ingeval die gelijktijdig voor een zelfde rijtuig worden gespannen, hem, *die zulks doet*, of wel den eigenaar of bruiker des *rijtuigs*, ter zake van het grooter aantal paarden, hetwelk door hem *alzo* mocht zijn gebezigd, dan waren aangegeven, mede aan de *opklimming* der belasting naar § 6 doen onderwerpen (73).

Op deze *f* 10.— wordt nu de berekening naar tijdsgelang toegepast.

X. heeft primitief aangegeven één paard der *derde* klasse, *tweede* soort. Hij doet nà 15 Mei een suppletoire aangifte van een tweede paard der *derde* klasse, *tweede* soort.

Voor 2 paarden *derde* klasse, *tweede* soort *f* 16.—

Primitief aangeslagen voor één paard op " 5.—

Verhooging voor een vol jaar *f* 11.—*

Op deze *f* 11.— wordt de berekening naar tijdsgelang toegepast.

(73) Als regel voor de toepassing dezer bepaling, moet worden aangenomen : 1° dat ieder die paarden van een derden persoon, met het zijne of de zijnen, voor hetzelfde rijtuig spant, de opklimming verschuldigd is, onverschillig overigens hoevele paarden die derde persoon heeft; 2° dat door *opklimming* moet worden verstaan datgene, wat *meer* moet worden betaald voor ieder der geleende paarden, plus het bedrag zijns eigenen aanslags; b. v.

A. heeft aangegeven één paard der 1ste klasse. Hij spant dit samen met een paard van B., óók in de 1ste klasse aangegeven. A. moet daarvoor *f* 5 verhooging betalen, want :

Voor het gebruiken van 2 paarden der *eerste* klasse is verschuldigd *f* 55.—

Af het vast recht van 2 × *f* 25 " 50.—

Opklimming voor een vol jaar *f* 5.—

Behoudens de toepassing casu quo van de verminderde belasting volgens art. 11 der wet van 1843.

B. houdt een paard der *derde* klasse, *eerste* soort. Hij spant dit samen met een paard der *eerste* klasse van C. B. gebruikt 15 hectare bouwland :

2 paarden *derde* klasse, *eerste* soort *f* 25.—

Af: voor het paard van C. *f* 10 en voor zijn eigen *f* 10 = " 20.—

Opklimming . . . *f* 5.—

D. houdt een paard der *eerste* klasse. Hij spant dit samen met een paard der *derde* klasse, *tweede* soort.

2 paarden *eerste* klasse *f* 55.—

Af: voor zijn eigen paard *f* 25.—

" het paard der 3de kl., 2de soort " 5.—

. " 30.—

Opklimming . . . *f* 25.—

§ 8. Hooger belastbaar gebruik van dienst- en werkboden of paarden, aanvankelijk minder belastbaar, zal de verplichting tot een evenredige verhooging der belasting, voor den nog overigen tijd des dienstjaars, ten gevolge hebben (74).

§ 9. De tijd, waarover de belasting loopt, zal, in betrekking tot al de grondslagen, worden berekend bij vierendeelen jaars, op het dienstjaar overschietende, zonder dat een vierendeeljaars zal kunnen worden gesplitst, en zullen als vierendeeljaars worden beschouwd de tijdvakken, aanvangende met primo Mei, primo Augustus, primo November en primo Februari.

Voorstellen ter berekening der belasting.

1. A. heeft primitief aangegeven een dienstmeisje 4de klasse. Op den 8sten September verwisselt hij dit meisje tegen een van 19 jaar oud. Hoeveel bedraagt de suppletoire aanslag?

2. B. heeft primitief aangegeven twee vrouwelijke dienstboden, oud 19 en 25 jaar. Die van 19 jaar wordt op den 17^{den} December vervangen door een van 22 jaar oud. Hoeveel bedraagt de suppletoire aanslag?

3. C. heeft primitief aangegeven een meid der *derde* klasse en een paard der *derde* klasse, *tweede* soort. Op den 21sten Augustus verklaart hij het paard te zullen bezigen voor rijtuig op stalen veeren (75). Hoeveel bedraagt de suppletoire aanslag?

Uit dit laatste voorbeeld blijkt, dat het voor de toepassing dezer bepaling niet altijd onverschillig is, naar welke *klasse* de eigenaar het geleende paard heeft aangegeven. Is n. l. zoodanig paard in een *lagere* klasse aangegeven dan die, welke op den tijdelijken gebruiker moet worden toegepast, dan moet voor dat paard slechts het vast recht in betrekking tot den *eigenaar* worden afgetrokken. Wanneer men dit niet aanneemt, dan zou zoodanige samenspanning niet kunnen worden toegelaten, maar de eigenaar moeten worden bekeurd ter zake hij zijn paard door een particulier tot hooger belastbaar gebruik liet bezigen. Is daarentegen het bijgespannen paard hooger belast dan de klasse, waarop de gebruiker recht heeft, dan wordt voor dat paard afgetrokken het vast recht van een paard in betrekking tot den *gebruiker*.

Voorts zij nog opgemerkt, dat bij samenspanning van een paard der *vierde* klasse geen opklimming wordt gevorderd en daarop mitsdien de onderhavige wetsbepaling niet wordt toegepast (vz. 1836, n°. 131).

(74). B. v. wanneer er primitief een paard der vijfde klasse is aangegeven en men wil dit paard verhuren voor rijtuig op veeren of riemen, dan zal men verplicht zijn een suppletoire aangifte tot verhooging naar de *vierde* klasse te doen.

(75). Bij dit en volgende voorstellen wordt steeds (wanneer het tegendeel niet uitdrukkelijk is vermeld) verondersteld dat de dienstboden ook huiselijk werk verrichten.

4. D. heeft aangegeven een meid der derde klasse, oud 16 jaar, uitsluitend voor boerenwerk, en een paard der 5^e klasse 1^e soort. Hij verklaart den 16^{en} Januari, voortaan het paard te zullen verhuren voor rijtuig op veeren. Hoeveel bedraagt de suppletoire aanslag?

5. E. geeft bij de algemeene beschrijving een paard der derde klasse tweede soort aan, met het recht om dit voor eigen gebruik samen te spannen, voor rijtuig op riemen, met één der twee paarden eerste klasse van F. Hij gebruikt 25 hectare bouwland. Hoe hoog wordt zijn aanslag?

6. Doctor G. houdt een paard der 2e klasse. Hij spant dit samen met een paard der 3e klasse 1e soort van H. Hoe hoog wordt zijn aanslag?

7. Boer J. houdt een paard der 3e klasse 1e soort. Hij gebruikt 18 hectare bouwland. Op den 28^{en} Februari doet hij aangifte van samenspanning met het paard van doctor G. Hoeveel bedraagt de suppletoire aanslag?

8. K. houdt 2 paarden 3e klasse 1e soort. Hij spant er één der twee paarden 1e klasse van L. bij. Hoeveel bedraagt de opklimming?

9. Doctor M. heeft, tijdens de beschrijving, aangegeven twee meiden, oud 19 en 22 jaar, een knecht, uitsluitend voor staldienst, oud 17 jaar, en 2 paarden. Op den 28^{en} September doet hij aangifte van een derde paard. Hoe hoog wordt de suppletoire aanslag?

10. D^s. R. te H. (75^a) houdt 3 paarden, waarvan hij één bezigt uitsluitend onder den zadel en de twee andere voor rijtuig op stalen veeren. Hij verklaart verder de twee laatste paarden te zullen samenspannen met een paard der 3e klasse 2e soort van E. Deze E. heeft 2 paarden 3e klasse 2e soort aangegeven. Hoe hoog wordt de aanslag van D^s. R.?

C. Beschrijving en aanslag.

Algemeene bepaling.

Art. 28. § 1. De huurwaarde en het aantal deuren en vensters en haardsteden, mitsgaders het aantal en de klasse der dienst- en werkboden en paarden zullen tot de regeling der belasting, in voege als hierna bepaald, door de belastingschuldigen *zelve*n moeten worden opgegeven.

(75^a). Een dorp ten platten lande.

Ten aanzien van den eersten grondslag kunnen, behalve de jaarlijksche onzuivere huurwaarde, ook maand- of weekhuren worden aangegeven. Andere aangiften worden aangemerkt als niet gedaan.

Voor zoover de belastingplichtige de aangegeven maand- of weekuur niet zelf tot jaaruur heeft herleid, wordt de eerste door vermenigvuldiging met tien en de laatste door vermenigvuldiging met drie en dertig tot jaaruur herleid, en alzoo herleid, als de aangegeven jaarlijksche onzuivere huurwaarde aangemerkt.

Wet van 1869,
art. 9.

§ 2. Zoodanige belastingschuldigen echter, welke in de eigene schatting der huurwaarde of telling der deuren en vensters of haardsteden zwaarigheid vinden, zullen de bevoegdheid hebben te verzoeken, dat die schatting of telling te hunnen koste geschiede door de Rijks-schatters, volgens art. 29, § 1, te benoemen.

§ 3. Gelijke bevoegdheid, als bij § 2 vermeld, wordt aan de belastingschuldigen toegekend, met betrekking tot het mobilair.

Voor zoo verre zij van die bevoegdheid geen gebruik verkiezen te maken, zal de waarde van het mobilair, op den voet van het onderstaande tarief, berekend worden in evenredigheid der huurwaarde van het perceel of de percelen, met deszelfs of derzelve aanhoorigheden, die van de regeling der belasting naar den *eersten* grondslag, volgens art. 5, § 2, niet zijn uitgesloten, en waarin zich het mobilair bevindt.

Wet van 1843, art. 15, en van 1869, art. 8.

Maatstaf van vermenigvul- diging.	1ste KLASSE.				2de KLASSE.			
	Gemeenten, met een kom van 48,000 zielen bevolking en daarboven.				Gemeenten, met een kom van 36,000 tot 48,000 zielen bevolking.			
1 maal	van f	100	tot bened. f	140	van f	70	tot bened. f	80
2 "	"	140	" "	220	"	80	" "	120
3 "	"	220	" "	340	"	120	" "	180
4 "	"	340	" "	500	"	180	" "	260
5 "	"	500	" "	700	"	260	" "	370
6 "	"	700	" "	1000	"	370	" "	500
7 "	"	1000	" "	1400	"	500	" "	700
8 "	"	1400	" "	1800	"	700	" "	1000
9 "	"	1800	" "	2500	"	1000	" "	1500
10 "	"	2500	" "	3400	"	1500	" "	2200
11 "	"	3400	" "	4500	"	2200	" "	3000
12 "	"	4500	en hooger.		"	3000	en hooger.	
Maatstaf van vermenigvul- diging.	6de KLASSE.				7de KLASSE.			
	Gemeenten, met een kom van 8,000 tot 12,000 zielen bevolking.				Gemeenten, met een kom van 5,000 tot 8,000 zielen bevolking.			
1 maal	van f	38	tot bened. f	45	van f	33	tot bened. f	40
2 "	"	45	" "	60	"	40	" "	50
3 "	"	60	" "	80	"	50	" "	70
4 "	"	80	" "	120	"	70	" "	100
5 "	"	120	" "	150	"	100	" "	140
6 "	"	150	" "	210	"	140	" "	180
7 "	"	210	" "	320	"	180	" "	240
8 "	"	320	" "	450	"	240	" "	350
9 "	"	450	" "	600	"	350	" "	500
10 "	"	600	" "	800	"	500	" "	700
11 "	"	800	" "	1000	"	700	" "	900
12 "	"	1000	en hooger.		"	900	en hooger.	

3de KLASSE.			4de KLASSE.			5de KLASSE.		
Gemeenten, met een kom van 24,000 tot 36,000 zielen bevolking.			Gemeenten, met een kom van 17,000 tot 24,000 zielen bevolking.			Gemeenten, met een kom van 12,000 tot 17,000 zielen bevolking.		
van f	55 tot ben. f	70	van f	49 tot ben. f	60	van f	44 tot ben. f	55
"	70 " " "	90	"	60 " " "	80	"	55 " " "	70
"	90 " " "	130	"	80 " " "	110	"	70 " " "	90
"	130 " " "	170	"	110 " " "	150	"	90 " " "	130
"	170 " " "	250	"	150 " " "	210	"	130 " " "	165
"	250 " " "	350	"	210 " " "	300	"	165 " " "	240
"	350 " " "	500	"	300 " " "	450	"	240 " " "	380
"	500 " " "	700	"	450 " " "	600	"	380 " " "	530
"	700 " " "	1000	"	600 " " "	800	"	520 " " "	700
"	1000 " " "	1400	"	800 " " "	1100	"	700 " " "	900
"	1400 " " "	2000	"	1100 " " "	1500	"	900 " " "	1200
"	2000 en hooger.		"	1500 en hooger.		"	1200 en hooger.	
8ste KLASSE.			9de KLASSE.			10de KLASSE.		
Gemeenten, met een kom van 3,000 tot 5000 zielen bevolking.			Gemeenten, met een kom van 1,500 tot 3,000 zielen bevolking.			Gemeenten, met een kom van beneden de 1,500 zielen bevolking.		
van f	28 tot ben. f	33	van f	24 tot ben. f	28	van f	24 tot ben. f	27
"	33 " " "	40	"	28 " " "	32	"	27 " " "	30
"	40 " " "	60	"	32 " " "	40	"	30 " " "	35
"	60 " " "	80	"	40 " " "	60	"	35 " " "	45
"	80 " " "	110	"	60 " " "	80	"	45 " " "	60
"	110 " " "	160	"	80 " " "	120	"	60 " " "	80
"	160 " " "	220	"	120 " " "	180	"	80 " " "	110
"	220 " " "	310	"	180 " " "	250	"	110 " " "	180
"	310 " " "	400	"	250 " " "	330	"	180 " " "	270
"	400 " " "	550	"	330 " " "	450	"	270 " " "	400
"	550 " " "	750	"	450 " " "	650	"	400 " " "	550
"	750 en hooger.		"	650 en hooger.		"	550 en hooger.	

§ 4. Zoodanige belastingschuldigen, die meer dan één perceel in gebruik hebben, en wegens één of meer daarvan het mobiliair op den voet van voornoemd tarief willen aangeven, en voor de overige taxatie vragen, zijn verplicht eerstgemelde aangifte te bewerkstelligen ten aanzien van dat perceel of die perceelen, waarvan de huurwaarde het meeste bedraagt (76).

§ 5. In den loop des jaars 1833, en wijders zoo dikwijls zulks noodzakelijk wordt geoordeeld, zal van regeringswege, door de volgens art. 29, § 1, te benoemen schatters, voor rekening des Rijks, een algemeene opneming geschieden van de voorwerpen der 2de en 3de grondslagen.

Benoeming van schatters.

Art. 29. § 1. Tot het werk der schattingen, tellingen en herzieningen zal, van 's Rijks wege, benoemd worden een genoegzaam aantal deskundige personen.

§ 2. Ieder gemeentebestuur in den zijne benoemt desgelijks een toereikend aantal bekwame personen, om als tegenschatters van de zijde der belastingschuldigen te dienen, ingeval van herziening, achtervolgens het bepaalde bij art. 32, § 2, van het aangegeven bedrag der huurwaarde of aantal deuren en vensters of haardsteden.

§ 3. De *derde* schatter, die, ingeval van verschil van gevoelen tusschen de Rijks-schatters onderling of tusschen den Rijks-schatter en den tegenschatter, in voege als bij art. 33 hierna vermeld, zal werkzaam zijn, wordt door den kantonrechter benoemd. — Die benoeming zal *kosteloos* geschieden.

§ 4. De Rijks-schatters, tegenschatters en derde schatters worden jaarlijks bij hunne aanstelling, en alvorens tot de hun opgedragen werkzaamheden over te gaan, door den kantonrechter beëdigd. Die beëdiging zal mede *kosteloos* plaats hebben.

§ 5. De tijd binnen welken, en de wijze waarop het werk der herzieningen zal moeten worden verricht, worden door den Koning bepaald (77).

Uitreiking der beschrijvings-biljetten.

Art. 30. § 1. Voor ieder dienstjaar, te beginnen met 1833, zullen de ontvangers der directe belastingen, ieder in zijne ge-

(76). Wat is de strekking van deze bepaling?

(77). Zie het K. B. bij verz. 1833, n. 81.

meente, en onder toezicht des controleurs dier belastingen, aan de woningen van alle ingezetenen in persoon bezorgen, of door een gemachtigde doen bezorgen een beschrijvingsbiljet, bevattende een beknopte opgave van de voornaamste bepalingen der wet en der door haar aan de belastingsschuldigen opgelegde verplichtingen, en geschikt tot aangifte, bij wijze van antwoord op de vragen, daarbij, overeenkomstig het achter deze wet gevoegde formulier, voorgesteld, bijzonderlijk van het bedrag der huurwaarde, het aantal deuren en vensters en haardsteden, mitsgaders van hun verlangen, om de waarde van hun mobilair bepaald te zien op den voet des tariefs, bij art. 28, § 3, vastgesteld, of wel tot het vragen van schatting en telling dier voorwerpen, op den voet als bij §§ 2 en 3 van art. 28 bepaald; van het aantal en de klasse der in dienst of in gebruik gehoudene dienst- en werkboden en paarden; alles voor zoo verre, wegens ieder dier voorwerpen, de belasting op 1 Mei des jaars was verschuldigd, en met aanwijzing van alle zoodanige verdere bijzonderheden, als waarvan de kennis, volgens de bepalingen dezer wet, wordt vereischt tot regeling der verschuldigde belasting.

§ 2. De tijd der uitreiking van de beschrijvingsbiljetten zal door het gemeentebestuur vooraf worden bekend gemaakt, en verblijft de beschikking deswege aan iederen Commissaris des Konings in zijne provincie (78).

Gelijktijdig met voorschrevene bekendmaking, zal het gemeentebestuur de ingezetenen verwittigen van de namen der personen, welke, ingevolge art. 29, § 2, door hetzelfde als tegenschatters zijn benoemd.

§ 3. Een iegelijk aan wiens woning een biljet als voren is bezorgd, zal gehouden zijn de daarbij voorgestelde vragen *behoorlijk, stellig en zonder eenige voorbehouding* te beantwoorden (79).

Ingeval iemand wegens meer dan één perceel in dezelfde gemeente de belasting verschuldigd is, zal hij wegens ieder dier perceelen de opgaven betrekkelijk de huurwaarde, deuren en vensters, haardsteden en mobilair afzonderlijk doen.

Bijaldien enz.

Vervallen.
Wet van 1869,
art. 11.

Het zal een ieder, voor 1834 en volgende jaren, vrijstaan,

(78). De tijd der uitreiking dient steeds gesteld te worden in de eerste helft der maand *Mei*, terwijl men niet vóór den 16den dier maand met de ophaling kan beginnen, omdat de belastingsschuldigen juist die voorwerpen moeten aangeven, welke ze op 15 Mei in bezit of gebruik hebben. Zie art. 26 § 1.

(79). Bij bekeuring wegens het verzwijgen van een of meer belastingss-

zich betrekkelijk de drie eerste grondslagen te gedragen aan den *aanslag* van het vorige jaar, zonder dat zulks evenwel zal kunnen verhinderen het gelasten eener *herziening* volgens art. 32.

Zij, die personen bij zich hebben inwonen, buiten hun eigen huisgezin en dienst- en werkboden, zullen gehouden zijn daarvan bij het beschrijvingsbiljet opgave te doen, op een boete van *tien* gulden.

Het biljet, in voege voormeld, behoorlijk ingevuld, zal bij de ophaling, die na verloop van *acht* dagen na de uitreiking zal plaats hebben (80) aan den ontvanger of zijn' gemachtigde, tegen behoorlijk bewijs, worden teruggegeven.

§ 4. Zij, die, bij het bezorgen der biljetten, of ook bij het terughalen van dezelve, mochten zijn overgeslagen, zullen zich, in geen geval, mogen beroepen op zoodanig verzuim, maar integendeel gehouden zijn om de vereischte en behoorlijk ingevulde verklaringen, vóór of uiterlijk op den 31 Mei, in te dienen ten kantore des ontvangers, alwaar de biljetten ter invulling steeds verkrijgbaar zullen zijn.

§ 5 Een ieder is gehouden de te doene aangiften met zijne handteekening te bekrachtigen.

§ 6. Ingeval iemand betuigt niet te kunnen schrijven, zal de ontvanger of zijn gemachtigde, des gevraagd, de invulling in deszelfs naam, en zonder daarvoor eenige betaling te kunnen eischen, verrichten, met vermelding der redenen waarom. Zoodanige aangifte zal door den ontvanger of deszelfs gemachtigde, in tegenwoordigheid van een derden persoon en met en benevens dezen, worden geteekend, na voorafgaande voorlezing.

§ 7. De belastingschuldigen zullen de door hen in betrekking tot de belasting op het personeel te doene aangiften, in het algemeen, behooren in te leveren in die gemeenten, alwaar de belasting is verschuldigd (81).

Denzulken echter, wier belastings-voorwerpen naar de vier eerste grondslagen, alle of gedeeltelijk gelegen zijn of zich bevinden in een andere gemeente dan die, waarin zij hun verblijf hebben, zal het *vrijstaan* de aangifte voor alle dezelve, mits alsdan voor elke gemeente afzonderlijk, ter plaatse hunner woning of van hun verblijf te bewerkstelligen.

Zoo wanneer paarden der *vierde* klasse door een-zelfden bevoorwerpen van den 5^{den} of 6^{den} grondslag, is het noodig in het proces-verbaal ook art. 30 § 3 op te nemen.

(80). Echter niet vóór 15 Mei.

(81). Dus voor de 4 eerste grondslagen in de gemeente, waar het perceel gelegen is en voor den 5^{den} en 6^{den} grondslag in de gemeente, waar de aangever op 15 Mei domicilie heeft (Zie art. 25).

lastingschuldige in verschillende gemeenten worden gehouden, zal hij in *elk* van deze, het aldaar gehouden wordend aantal *behooren* aan te geven.

De, in voege bij de twee vorige zinsneden vermeld, in te dienen aangiften zullen door de ontvangers worden overgemaakt aan hunne ambtgenooten in de gemeenten, alwaar, volgens art. 25, de belasting moet worden betaald.

Werkzaamheden van het hoofd des gemeentebestuur en van den controleur, betrekkelijk de aangifte van de vier eerste grondslagen.

Art. 31. § 1. De ingevulde beschrijvingsbiljetten zullen, voor zooveel de *vier* eerste grondslagen aangaat, worden opgenomen, onderzocht en beoordeeld door het hoofd des gemeentebestuur, of door een uit dat bestuur door hem aangewezen lid, met en benevens den controleur der directe belastingen, aan wie gezamenlijk de regeling der belasting naar de *vier* eerste grondslagen wordt opgedragen.

§ 2. Ter regeling der belasting wegens de *vier* eerste grondslagen, zullen de verklaringen der belastingschuldigen, deswege in de bij § 1 bedoelde biljetten voorkomende, gevolgd, en de rechten dienovereenkomstig op de kohieren uitgetrokken worden, behoudens de bepalingen, in de twee volgende artikelen vervat.

Vervolg van het voorgaande artikel.

Art. 32. § 1. Na afloop van het onderzoek, bij § 1 van het vorig artikel vermeld, zal de commissie de navolgende lijsten opmaken, als:

a. van de belastingschuldigen, die schatting of telling der belastings-voorwerpen hebben *verlangd*;

b. van zoodanige belastingschuldigen, wier bij de beschrijvingsbiljetten gedane opgaven der commissie voorkomen geheel of gedeeltelijk niet overeenkomstig de waarheid te zijn, of te moeten worden *herzien*;

c. van de zoodanigen, die in het geheel geen beschrijvingsbiljetten voor de *vier* eerste grondslagen behoorlijk ingevuld hebben ingeleverd, ofschoon zij werkelijk belastbaar zijn;

d. van de zoodanigen, die, meer dan één perceel in de gemeente in gebruik hebbende, dezelve niet allen bij het biljet hebben opgegeven, en dezulken, wier aangiften uit eenigen anderen hoofde gebrekkig geoordeeld zijn (82).

(82). Dus: a. gevraagde schattingen en tellingen;

b. herzieningen van opgaven, die der commissie te laag voorkomen;

c. geheel verzuim van het doen van aangifte;

§ 2. De gezegde lijsten zullen door de commissie worden geteekend en daarna gegeven aan de schatters, ten einde door deze de gevraagde of noodig geoordeelde schattingen, tellingen en herzieningen der belastings-voorwerpen geschieden, overeenkomstig de bepalingen dezer wet, en wel van die belasting-schuldigen, onder *a*, *c* en *d* van § 1 genoemd, door zoodanigen uit de Rijks-schatters, als de commissie daartoe zal verkiezen, en van die, vermeld onder *b*, door een der Rijks-schatters en den tegenschatter, die door de belasting-schuldigen zelve zal moeten worden aangewezen, binnen drie dagen na daartoe van wege gezegde commissie ontvangene sommatie, en bij ontstentenis hiervan, door de commissie zelve ambtshalve zal worden benoemd.

Art. 33. § 1. De schattingen, tellingen en herzieningen zullen steeds door *twee* personen gezamenlijk geschieden.

Ingeval de twee schatters in gevoelen verschillen ten aanzien van de waarde of het getal der door hen te schatten of te tellen voorwerpen, zal een *derde* schatter, gezamenlijk met hen, de schatting of telling doen, en bijaldien deze drie schatters alsdan nog niet bij meerderheid kunnen beslissen, zal de schatting of telling gelden, die (iedere grondslag, waaromtrent men verschilt, afzonderlijk genomen) noch de hoogste noch de laagste is (83).

§ 2. Een iegelijk is verplicht aan de schatters, met het doen der schattingen, tellingen en herzieningen belast, op iederen werkdag, van des morgens 8 ure tot zonne-ondergang, den vrijen toegang tot de panden, bij hem bewoond, of tot de bij hem in gebruik zijnde gedeelten van gebouwen, vertrekken, enz. te verleen, ter verrichting van den hun opgedragen arbeid, zoo mede om hun de daartoe noodige aanwijzingen te doen. De gebrekkige in dezen zal verbeuren een boete van *f* 25, en zal in dit geval, waarvan door schatters proces-verbaal zal moeten

d. gebrekkige aangiften, *b. v.* verzwijging van een perceel, of van een der drie eerste grondslagen, of wel verzwijging van een gedeelte van een perceel, waarvan de aangever inwonend eigenaar of eersten huurder is, enz.

(83). *B. v.* de Rijksschatter *A.* taxeert een huis op *f* 165.— 16-3; terwijl zijn collega *B.* het stelt op *f* 145.— 17-3. Zij doen hiervan mededeeling aan de commissie *ad hoc* (Controleur en Burgemeester), die den kantonrechter verzoekt om een *derden* schatter aan te wijzen, voor die grondslagen, waaromtrent verschil bestaat. De *derde* schatter taxeert het huis op *f* 140.— huurwaarde en 16 deuren en vensters. De belanghebbende wordt nu aangeslagen naar *f* 145.— 16-3. Wanneer de *derde* schatter het huis op *f* 150.— had getaxeerd, dan zou die som als de werkelijke huurwaarde moeten worden beschouwd.

worden opgemaakt, de opneming geschieden met behulp des kantonrechters.

De toegang tot de huizen der belastingschuldigen, ter *herziening* van het aangegeven bedrag der huurwaarde of het aantal deuren en vensters of haardsteden, zal den schatters niet langer zijn vergund dan *twee* maanden na het executoir verklaren des kohiers, waarin de belastingschuldige, naar aanleiding der gedane aangifte, is begrepen (84) en zal dezelve niet meer dan twee malen, binnen voorschreven tijd, behoeven te worden gedoogd, anders dan tot het voltooiën eener reeds aangevangene herziening.

§ 3.

} Vervallen.
Wet van 1869,
art. 12.

De gedane schattingen en tellingen voor de vier eerste grondslagen strekken ten grond voor de bepaling der belasting en, zoo veel des noods, ook der boeten.

Art. 34. § 1. Van de uitkomsten der gedane schattingen en tellingen, bij art. 32, § 1, lit. *a*, vermeld, zullen *lijsten*, en van die, litt. *b*, *c* en *d* opgenoemd, *processen-verbaal* worden opgemaakt.

§ 2. De gezegde lijsten zullen dienen tot grondslag van de aanslagen op de kohieren, en de processen-verbaal voor de aanslagen en bijbetalingen, alsmede voor de rechtsvordering, en tot regeling, door de rechtbanken, der boeten.

§ 3. In geen geval zal de eenmaal door schatters gedane schatting of telling, in of over het dienstjaar, waarvoor dezelve is geschied, aan een nader onderzoek onderworpen wezen. Desniettemin zal men tot herstel van begane abuizen of misstellingen in de schattingen of tellingen, op aanvraag der belastingschuldigen gedaan, zich kunnen vervoegen tot het departement van finantiën (85).

Boeten ter zake van verkorting van 's Rijks rechten wegens de vier eerste grondslagen.

Art. 35. § 1. Wanneer, blijkens de processen- } Wet van 1869,
verbaal, in art. 34 bedoeld, door verzuim van } art. 13.

(84). Ingeval de belastingplichtige de huurwaarde beneden de termen van belastbaarheid heeft aangegeven en mitsdien niet op een kohier voorkomt, moet deze termijn evenzeer geacht worden te zijn ingegaan op den dag na dien der executoirverklaring van het kohier, waarop hij gebracht zou zijn, indien zijn aangifte hooger ware geweest.

(85). De verzoekschriften deswege worden als gewone reclames behan-

Wet van 1869,
art. 13.

aangifte, of door aangifte volgens welke geene belasting verschuldigd zou zijn, wegens één of meer der drie eerste grondslagen belasting is ontdoken, of wanneer, blijkens die processen-verbaal, de ontdoken belasting meer bedraagt dan een achtste van die, welke naar de aangifte is verschuldigd, verbeurt de belastingplichtige, onverminderd zijne verplichting tot voldoening der verschuldigde belasting, een boete, gelijkstaande met het viervoud der ontdoken belasting naar de vermelde grondslagen (86).

Wanneer de eerste grondslag *verzwegen* is wordt, voor de berekening der boete, de aangifte wegens den *tweeden* en *derden* grondslag beschouwd als niet gedaan (87).

§ 2. De boeten worden berekend over de *hoofdsom*, voor *iedereen* grondslag afzonderlijk en over een *geheel* jaar (88).

De minste boete wegens een of meer der drie eerste grondslagen bedraagt *f* 3.00.

deld en daarop wordt door den Prov. Inspecteur, namens den Minister, beschikt (vz. 1869, n°. 196).

(86). Bij verzuim van aangifte of bij aangifte beneden de termen van belastbaarheid, bestaat er geen boetvrije speling. Indien de bevolen schatting of herziening belastbaarheid ten gevolge heeft, is de boete steeds van toepassing. Indien er wel een belastbare aangifte is gedaan, is er een boetvrije speling van $\frac{1}{4}$ toegekend: b. v. de aangifte is gedaan op een huurw. van *f* 90, terwijl die bij herziening is bepaald op *f* 100. Volgens de aangifte bedraagt de belasting in hoofdsom *f* 4.50 en volgens het procesverbaal van herziening *f* 5. De ontdoken belasting bedraagt dus *f* 50, zijnde minder dan $\frac{1}{8}$ van de belasting, naar de aangifte verschuldigd; want $\frac{1}{8}$ van *f* 4.50 = *f* —.56 (vergelijk vz. 1869, n°. 46).

(87). En dus ook op den *tweeden* en *derden* grondslag e. q. de boete toegepast.

(88). Bij de berekening van het bedrag der ontdoken belasting worden ook de remissiën in aanmerking genomen (vz. 1869, n°. 46); b. v. de kom der gemeente bevat 2500 zielen. Een perceel is aangegeven op *f* 21, doch wordt bij herziening gesteld op *f* 25. Volgens de aangifte was verschuldigd *f* 1.05 — $\frac{1}{3}$ = *f* 0.70. Volgens de schatting *f* 1.25. Verschil *f* —.55, zijnde meer dan $\frac{1}{4}$, want $\frac{1}{4}$ van —.70 = *f* —.08 $\frac{1}{2}$. De boete zou nu bedragen $4 \times 55 = f$ 2.20, doch het minimum van *f* 3 moet in dit geval worden toegepast,

De boeten worden berekend voor iederen grondslag afzonderlijk. Wanneer dus b. v. de aangifte was *f* 45.— 5 - 1 en de schatting *f* 50.— 7 - 2, dan zou de berekening der boete op de volgende wijze moeten plaats hebben:

§ 3. In het geval, dat een belastingschuldige, een *zelfde* perceel als in het *onmiddellijk voorafgaande jaar* in gebruik hebbende, deszelfs opgave voor dat perceel, voor zooveel de huurwaarde, deuren en vensters of haardsteden betreft, niet heeft gedaan beneden de *laatste* schatting of telling, onder het *beheer dezer wet* (89) door schatters bewerkstelligd, en het perceel, sedert die schatting of telling, door vertimmering, vergrooting of anderszins, geene, tot hoogere schatting of telling grond gevende verandering blijkt te hebben ondergaan, zal hij, wanneer de schatting of telling, bij herziening in het loopende jaar, een hoogere huur of een grooter aantal deuren en vensters of haardsteden mocht aanwijzen, alleen de bijbetaling der belasting, en geene boete noch kosten verschuldigd zijn.

§ 4. De waarde van het mobilair wordt op den voet van het tarief, bij art. 28, § 3 gevoegd, bepaald, en de daarvoor verschuldigde belasting door den ontvanger in de kohieren uitgetrokken:

indien een gebouw of belastbaar deel daarvan *verzwegen* of slechts *ten deele* aangegeven is (90);

indien voor den vierden grondslag geene aangifte is gedaan (91);

indien den schatters geen vrije toegang of niet de noodige aanwijzing gegeven is;

Wet van 1869,
art. 13.

1 ^e grondslag: Aangifte f 45 ad $5 \frac{0}{10} f$ 2.25	
Schatting f 50 ad $5 \frac{0}{10} f$ 2.50	Boete:
Ontdoken belasting f —.25 (minder dan $\frac{1}{8}$)	"
2 ^e grondslag: Aangifte 5 ad 44 cent f 2.20	
Schatt. 7 " 44 " f 3.08	
Ontdoken belasting f —.88 (meer dan $\frac{1}{8}$) $4 \times 88 f$ 3.52	
3 ^e grondslag: Aangifte 1 ad 35 cent f —.35	
Schatt. 2 " 70 " f 1.40	
Ontdoken belasting f 1.05 (meer dan $\frac{1}{8}$) $4 \times 1.05 f$ 4.20	
Totaal der boeten f 7.72	

Het minimum van f 3 wordt c. q. op het totaal bedrag der boeten toegepast. Deze boeten worden als buitengewone ontvangsten verantwoord (vz. 1869, no. 179).

(89). N. l. der wet van 1833.

(90). Dus in de gevallen bij aant. 82, litt. c en d bedoeld.

(91). Bij verzuim van aangifte voor den vierden grondslag heeft er dus geen opneming plaats, maar past de ontvanger eenvoudig het tarief toe, even als in de overige gevallen bij deze paragraaf genoemd.

- indien bij aanvraag om schatting, de schatters bevinden, dat het mobilair of een deel daarvan is weggevoerd.
- Wet van 1869, art. 13. } Een evenredige verhooging naar het tarief heeft mede plaats, indien voor het mobilair geene schatting is aangevraagd en de aangegeven huurwaarde, blijkens een proces-verbaal van schatting, bij art. 34 bedoeld, te laag bevonden is.
- Vervallen. } § 5.
Wet van 1869, art. 13. } § 6.
- Wet van 1869, art. 13. } § 7. Zoo wanneer eenige schatting, telling of herziening, in het geval bij § 1 bedoeld, den persoon, met betrekking tot wiens belastingsvoorwerpen dezelve verricht is, aan de bijbetaling van rechten of wel aan de belasting onderwerpt, zullen de kosten dier schatting, telling of herziening voor zijne rekening komen en op de kohieren worden uitgetrokken (92).

Bekendmaking van de uitkomst der gedane opnemingen enz., aan de belastingschuldigen.

Art. 36. De lijsten der schattingen of tellingen, op aanvraag der belastingschuldigen gedaan, en de processen-verbaal der overige schattingen of tellingen, welke geen grond geven tot het vorderen van boeten, zullen, na daarvan gemaakt gebruik, ter secretarie der gemeente worden nedergelegd. Ieder belastingschuldige zal, voor zooveel hem aangaat, daarvan inzage mogen nemen of, tegen betaling van 10 cent, uittreksels kunnen bekomen.

De processen-verbaal der schatters, welke grond geven tot vordering van boeten, zullen, na geregistreerd te zijn, aan de boetschuldigen worden *beteekend*.

Wet van 1845, art. 23. }

Regeling der belasting wegens de vijfde en zesde grondslagen.

Art. 37. Ter regeling der belasting wegens de twee laatste grondslagen, zullen de verklaringen der belastingschuldigen, deswege in de bij art. 31 bedoelde biljetten voorkomende, gevolgd, en de rechten dienovereenkomstig op de kohieren uitgetrokken worden, behoudens de bepalingen in het volgend artikel vervat.

(92). Evenwel niet in het geval bedoeld bij § 3.

Vervolg van het voorgaande artikel.

Art. 38. § 1. Dadelijk na de uittrekking ten kohiere, in het vorig artikel vermeld, worden de biljetten overgegeven aan den controleur en de zettters voor de directe belastingen.

§ 2. Deze zullen de gezegde biljetten aan een gezet en nauwkeurig onderzoek onderwerpen, wat de *vijfde* en *zesde* grondslagen aangaat, en zullen zij voorts, voor zooverre zij de verklaringen wegens der belastingschuldigen dienst- en werkboden en paarden, op grond der algemeen bekende en andere bijkomende omstandigheden, oordeelen niet nauwkeurig te zijn, hetzij ter zake van de aangifte door de belastingschuldigen van een minder getal dienst- en werkboden en paarden dan zij in het dienstjaar werkelijk in dienst of gebruik hebben gehad of nog hebben; hetzij door de aangifte van de dienstboden of paarden tot een minder belastbaar gebruik, dan waartoe zij dezelve in het dienstjaar bezigen of gebezigd hebben, het vermogen hebben om de belastingschuldigen, voor zoodanig meerder getal dienst- en werkboden en paarden, of voor zoodanige hoogere belasting wegens het gebruik derzelve aan te slaan, als zij, overeenkomstig deze wet, vermeenen te behooren, en zulks bij wijze van aanvullingsrecht, hetwelk op de kohieren zal worden gebracht; alles echter onverlet het recht van den aangever, om, tegen deze verandering of verhooging zijner aangifte, bij de Gedeputeerde Staten zijner provincie te reclameeren op den voet van art. 45 (93).

§ 3. Jaarlijks, in de maand *November*, zullen het onderzoek en de verdere werkzaamheden, bij § 2 vermeld, worden vernieuwd.

§ 4. De, volgens de §§ 2 en 3, door zettters en controleur gedane aanslag, zal de nalatigen geenszins vrijwaren tegen de boeten, welke zij mochten hebben verbeurd, hetzij wegens verzuim der aangifte, waartoe zij volgens deze wet verplicht waren, hetzij wegens het doen van valsche of onnauwkeurige aangifte.

§ 5. De controleur en zettters zullen de bevoegdheid hebben, om voor zich te roepen de belastingschuldigen, van wie zij eenige ophelderingen, hunne belastings-voorwerpen van den *vijfden* of *zesden* grondslag betreffende, vermeenen noodig te hebben.

(93). Uit de redactie van deze paragraaf volgt, dat de commissie wel het recht heeft om een gedane aanslag ambtshalve te *verhoogen*, maar niet om een aanslag ambtshalve te doen, wanneer er geen voorwerpen van den betrekkelijken grondslag zijn aangegeven.

Waarom is de beoordeeling van de 4 eerste grondslagen slechts aan *twee* en die van den 5^{den} en 6^{den} grondslag aan meer personen opgedragen.

*Boeten ter zake van verkorting van 's Rijks rechten
wegens de vijfde en zesde grondslagen.*

Art. 39. De belastingschuldigen naar de vijfde en zesde grondslagen, die bevonden worden de door hen verschuldigde belasting te hebben verkort, of daartoe onmiddellijk aanleiding te hebben gegeven, door zich niet, of door valsche of onvolledige opgaven niet behoorlijk, van hunne verplichting, ten aanzien van eenige der ter zake voorschreven gevorderde aangiften te hebben gekwetend, zullen niet slechts gehouden zijn de geslokene belasting, berekend tot het bedrag over het volle jaar, op te leggen, maar ook, daarenboven, te voldoen een met het vijfde dubbel dier alzoo berekende belasting, in hoofdsom en opcenten, gelijkstaande boete, die echter, wegens ieder der genoemde grondslagen, in geen geval beneden de f 20 bedragen zal (94).

De vervolging voor deze boeten zal plaats hebben voor de rechtbanken op den voet van art. 50.

*Bepaling ter voorziening in het geval van verschil
van gevoelen tusschen den controleur en het
hoofd des gemeentebestuur, en tusschen
controleur en zettters.*

Art. 40. Wanneer het hoofd van het bestuur der gemeente en de controleur, of de controleur en de zettters, ten aanzien van eenige der aan hen respectievelijk opgedragene werkzaamheden, in verschil van gevoelen geraken, zullen de partijen, ieder van hare zijde, de bevoegdheid hebben, haar gevoelen aan den *Commissaris des Konings* voor te dragen, die omtrent het onderwerp daarvan zal beslissen.

Opmaking der kohieren.

Art. 41. § 1. Het werk, door den controleur, naar artt. 31 en 32, gezamenlijk met het hoofd des gemeentebestuur, en naar artt. 37 en 38, gezamenlijk met de zettters, verricht, zal tot onderzoek worden gezonden aan den *Inspecteur* der provincie. Deze zal zijne aanmerkingen, aangaande de verbeteringen, waarvoor hij het werk vatbaar oordeelt, ter nadere overweging, mededeelen aan hen, die den arbeid hebben verricht.

(94). Deze straf is dus aanmerkelijk zwaarder dan die voor de vier eerste grondslagen, want deze boete is $5 \times$ hoofdsom en opcenten, terwijl die wegens verkorting van belasting voor de 4 eerste grondslagen slechts is $4 \times$ hoofdsom.

De Inspecteur is bevoegd zoodanige schattingen, tellingen of herzieningen te gelasten, als hem, met betrekking tot perceelen, op den voet van art. 28, § 1, aangegeven, en die over het loopende jaar nog niet aan herziening zijn onderworpen geweest, noodzakelijk mochten voorkomen (95).

§ 2. De kohieren zullen door den Inspecteur der provincie worden *executoir* verklaard.

Aangiften, in den loop des dienstjaars te bewerkstelligen.

Art. 42. Hij, die, door eenige der omstandigheden, voorzien bij art. 27, in den loop des jaars, komt te vallen onder de toepassing van het aldaar bepaalde, zal, alvorens, en naar gelang van het ontstaan dier omstandigheden, en op de boete, bij artt. 35 en 39 vastgesteld, verplicht zijn tot het indienen van behoorlijke aangiften deswege, in voege als bij art. 30 voorgeschreven; waarvoor hij een biljet ter invulling bij den ontvanger kan bekomen.

Die aangiften kunnen, in gemeenten waar geen ontvanger gevestigd is, ook gedaan worden bij het gemeentebestuur, ter plaatse alwaar de belasting verschuldigd is, op biljetten, aldaar tot dat doel verkrijgbaar gesteld. } Wet van 1869
art. 14.

Werkzaamheden voor de regeling der belasting naar tijdsgevang.*

Art. 43. Naarmate de bij het vorig artikel bedoelde verklaringen bij den ontvanger inkomen, zal, met opzicht tot dezelve, opvolgelijk worden gehandeld op den voet, als in betrekking tot de regeling der belasting voor het volle jaar is vastgesteld.

D. Invordering.

Invordering der belasting.

Art. 44. § 1.

Vervangen.
} Wet van 1845,
art. 2, 1ste lid,
8 en 14.

§ 2. Wanneer het blijkt, dat de belastingschuldige het Rijk met der woon wil verlaten, met wegvoering der meubelen, zal

(95). Zie verz. 1869, nos. 167 en 168.

de betaling der nog verschuldigde belasting voor het geheele jaar in eens van hem kunnen worden gevorderd.

E. Reclamatien.

Reclamatien.

Art. 45. § 1. Zij, die zich met hunnen aanslag bezwaard achten, zullen hunne *reclamatien*, met inachtneming van de voorschriften, te dien aanzien bij de wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 60, verz. n°. 59), en, des verkiezende, door tusschenkomst van den controleur, kunnen indienen, ten einde, nadat de gronden der klachten zullen zijn onderzocht, door Gedeputeerde Staten der provincie uitspraak worde gedaan, overeenkomstig de beginselen, bij deze wet vastgesteld (96).

Vervallen.	}	§ 2.
Wet van 1845,		
art. 10.		

§ 3. Wegens de woonhuizen, voor alle of eenige der vier eerste grondslagen in de belasting begrepen, welke, gedurende twaalf achtereenvolgende maanden, buiten gebruik geweest zijn of immers bepaaldelijk niet meer dan tien dagen in het geheele jaar zijn bewoond, zal, ofschoon dezelve ook van meubelen waren voorzien, *na den afloop van dat jaar*, de betaalde belasting aan de schatplichtigen, op derzelver *reclamatien*, worden terug gegeven.

De bewoning echter van een gedeelte des perceels enkel door een huisbewaarder, geen dienstbode zijnde, zal zoodanig perceel, te voormelden aanzien, niet doen beschouwen als te zijn in gebruik geweest, behoudens aftrekking, in allen gevalle, van de te verleenen ontheffing des bedrags van de, wegens zoodanig gedeelte verschuldigde belasting, te regelen achtervolgens door Rijks-schatters te doene taxatie en telling, waarvan de kosten voor rekening der belastingschuldigen zijn zullen.

De bij deze paragraaf bedoelde *reclamatien* zullen, op verbeurte der teruggave, niet later dan den laatsten Juni des jaars, op het dienstjaar van den aanslag onmiddellijk volgende, moeten zijn ingediend.

§ 4. Zoodanige belastingschuldigen, die vóór den 1 Nov. zich *ontdoen* van paarden, weswege zij zijn aangeslagen, of wel

(96). Ofschoon een aanslag, gegrond op een eigen aangifte, in allen deele wettig is, kan daartegen toch op de gewone wijze worden gereclameerd, wanneer zoodanige aangifte een gevolg is van misverstand of overijling (Res. van 29 Januari 1845, no. 109 en van 13 Februari 1846, no. 172).

het belastbaar gebruik daarvan, voor den nog overigen tijd des dienstjaars *afschaffen*, zullen, te dier zake, in voege voorschreven, zich, mits vóór evengemelden dag, in reclame kunnen voorzien, en, bij bevinding der deugdelijkheid hiervan, op hunnen aanslag een vermindering of afschrijving bekomen, in evenredigheid van zes maanden (97).

Voorbeelden ter berekening van het bedrag der afschrijving.

1. De Heer A. heeft aangegeven een paard der *eerste* klasse en een paard der *derde* klasse, *eerste* soort. Hij schaft het belastbaar gebruik van één dier paarden af.

2. Een landbouwer heeft aangegeven *twee* paarden der *derde* klasse, *tweede* soort. Hij schaft het belastbaar gebruik van één dier paarden af.

3. K., landbouwer en rijtuigverhuurder, heeft een paard der *vierde* klasse aangegeven. Hij verklaart dit paard nà 31 October uitsluitend te zullen bezigen voor den landbouw. In Februari geeft hij het echter weer aan, maar nu in de vijfde klasse.

4. Een landbouwer heeft aangegeven een paard der *derde* klasse, *eerste* soort en een der *tweede* soort, met het recht om die paarden tezamen te spannen voor een rijtuig op *riemen*. Hij schaft het belastbaar gebruik van het paard der *tweede* soort af.

5. Een paardenkooper heeft 4 paarden aangegeven, waarvan

(97). Door een oud hoofdambtenaar werd steeds *afwijzend* geadviseerd op verzoeken om afschrijving wegens afschaffing van belastbaar gebruik van paarden der *vierde* klasse, zonder dat die paarden werden van de hand gedaan. Wij kunnen ons niet met deze zienswijze vereenigen. Als paarden van de *vierde* klasse toch worden, bij art. 20 § 5, belast de paarden *„voorwerpen zijnde van in huur of gebruikgeving aan anderen”*, of, met andere woorden: *„de paarden, bestemd tot verhuring”*. De *bestemming* maakt dus deze paarden reeds belastbaar. Die bestemming tot verhuring wordt echter niet erkend, wanneer ze niet duidelijk blijkt uit het werkelijk gebruik (zie art. 23, lit. a). Wanneer nu, vóór 1° November, het gebruik (wij bedoelen natuurlijk het *belastbaar* gebruik) wordt afgeschaft, dan is het paard niet meer tot verhuring bestemd, niet meer een *„voorwerp van in huurgeving aan anderen”*. Het komt ons voor, dat in zoodanig geval de afschrijving dan ook niet kan worden geweigerd. In strijd met het advies van bedoelden hoofd-ambtenaar werd altijd door Gedeputeerde Staten op dergelijke reclames gunstig beschikt.

Gedurende het winter-halfjaar moeten de paarden uitsluitend tot *onbelastbare* einden worden gebezigd. Wanneer er eenig belastbaar gebruik van wordt gemaakt, van welken aard en hoe gering ook, dan wordt de afschrijving geweigerd.

2 voor rijtuig op *veeren*. Hij verklaart nà 31 October die beide paarden slechts voor rijtuig op *riemen* te zullen bezigen.

Wet van 1869,
art. 15.

§ 5. Aan den belastingplichtige wordt door het hoofd van het departement van Finantiën kwijtschelding of afslag van personeele belasting gegeven voor de termijnen des dienstjaars, die tijdens de indiening van het daartoe strekkend verzoekschrift nog niet zijn verschenen, voor zooveel door brand, overstroming of andere geheel onvoorziene rampen, de in den aanslag voor de drie eerste grondslagen begrepen gebouwen of de voorwerpen van den vierden grondslag vernield of de belastbare paarden omgekomen zijn.

F. Verzekering der belasting.

Toezicht der ambtenaren; processen-verbaal van overtreding enz. (97^a).

Art 46. § 1. Alle beëdigde lands- en plaatselijke ambtenaren en bedienden zijn, mits voorzien van hunne aanstellingen, bevoegd, en die voor de directe belastingen, in- en uitgaande rechten en accijnzen zijn gehouden, om van al de begane overtredingen van de bepalingen dezer wet wegens de *vijfde* en *zesde* grondslagen, onverschillig of die overtredingen te hunner kennis komen vóór, onder of na het onderzoek bij art. 38 vermeld, op te maken schriftelijk verslag of proces-verbaal.

Gelijk verslag zal door hen worden opgemaakt wegens de Wet van 1869, overtredingen van art. 30, § 3, betrekkelijk de art. 13. | aangifte van inwonende personen.

Gezegde processen-verbaal zullen binnen vier en twintig uren na de bekeuring worden opgemaakt, en binnen de vier dagen, volgende op derzelve sluiting moeten worden geregistreerd, de zon- en wettige feestdagen in de tijdsbepaling niet mede te rekenen.

De bekeurde, tegenwoordig zijnde bij de bekeuring, zal worden uitgenoodigd, om ook bij de opmaking van het proces-verbaal tegenwoordig te zijn, en hetzelfde te teekenen, en zal hem afschrift daarvan worden aangeboden.

Wanneer dezelve afwezend is, zal het afschrift, binnen vier en twintig uren na de registratie, aan den bekeurde moeten worden *beteekend*, indien deze woonachtig is in de gemeente,

(97^a). Vergelijk aant. 71 op art. 34 der patentwet.

in welke de bekeuring is geschied. Ingeval hij niet in die gemeente woont, wordt het ten raadhuize nedergelegd, ter zijner beschikking.

§ 2. Gedurende de twee eerste maanden des dienstjaars, zullen de ambtenaren, bij § 1 genoemd, op iederen werkdag, van des morgens 8 ure tot zonne-ondergang, den vrijen toegang hebben tot de stallen en weiden, ten einde aldaar het noodig onderzoek te bewerkstelligen. De belastingschuldigen zullen aan hen de noodige aanwijzing doen, op verbeurte van een boete van *f* 25. Bij weigering zal door de ambtenaren daarvan proces-verbaal opgemaakt worden, en de opneming geschieden met behulp des kantonrechters.

§ 3. De verbalen of relazen, bij § 1 bedoeld, en door ten minste twee ambtenaren of bedienden, op den eed, door hen in hunne hoedanigheid afgelegd, opgemaakt, zullen in rechten ten volle worden geloofd, behoudens tegenbewijs.

*Welke schrifturen, tot deze belasting betrekkelijk,
noch aan het zegel, noch aan de formaliteit
van registratie onderhevig zijn (98).*

Art. 47. De navolgende akten en schrifturen zullen vrij zijn van het zegel en van de formaliteit van registratie, als:

- a. de beschrijvings-biljetten;
- b. de kennisgevingen of aanslagbiljetten, en als zoodanig;
- c. de akte van aanstelling en beëdiging der schatters;
- d. de sommatiën en de aanwijzingen van tegenschatters naar art. 32, § 2;
- e. de lijsten der schattingen en tellingen, op aanvragen der belastingschuldigen gedaan;
- f. de overige processen-verbaal van schatting en telling, voor zoover dezelve geen grond geven tot beboeting;
- g. de akten van beteekening *dezer* schattingen en tellingen;
- h. de reclamatiën, volgens art. 45 in te leveren (99); en de aangiften n°. 29 en 29 bis (*Pers. bel.*);
- i. de beslissing van Gedeputeerde Staten, daarop vallende, en
- k. de ordonnantiën van teruggave, dien ten gevolge te verleen (100);

(98). Deze vrijstellingen zijn, wat het zegel betreft, uitgebreid bij art. 23 der wet op de invordering.

(99). Wanneer de reclamatiën gericht zijn tegen aanslagen, gegrond op eigen aangiften of gedane schattingen, moeten ze echter op zegel geschreven zijn.

(100). De adressen om ontheffing, op grond van art. 45, § 5, moeten op zegel geschreven zijn; terwijl ook de betrekkelijke ordonnantiën op

Bestemming der boeten.

Wet van 1869, art. 16. { Art. 48. De boeten, krachtens § 2 van art. 33 en §§ 1 en 2 van art. 35 verbeurd, vervallen aan de schatkist.

De overige, ten gevolge dezer wet ingevorderde boeten zullen worden verdeeld, in voege als nader door den Koning te bepalen (101).

Berekening der kosten.

Art. 49. Voor de berekening der kosten van schatting, telling, herziening, sommatie, beteekening en alle andere werkzaamheden, de uitvoering dezer wet betreffende, zullen door den Koning tarieven worden vastgesteld, en zal het beloop van de kosten van schattingen of tellingen, op aanvraag der belastingschuldigen gedaan, en die van de overige schattingen en tellingen, voor zoover dezelve voor rekening der belastingschuldigen komen, op de kohieren worden uitgetrokken (102).

Vervolgingen voor de rechtbanken, wegens de overtredingen van de bepalingen dezer wet.

Art. 50. De actiën, strekkende tot toepassing der boeten, in deze wet vastgesteld, en tot toewijzing der gevallene kosten, buiten die voor de schattingen en tellingen, zullen, van wege het departement van Finantiën, worden aangelegd en vervolgd voor de arrondissements-rechtbanken, oordeelende in zaken van correctioneële politie, en voorts in hooger beroep en cassatie, overeenkomstig de wet.

De rechter zal geen recht mogen spreken, dan na gehoord te hebben de conclusiën van het openbaar ministerie.

gezegeld papier worden gesteld, wanneer ze f 10 te boven gaan (vz. 1869, no. 172). Hetzelfde is het geval met betrekking tot reclames, waarop door den Prov. Inspecteur wordt beschikt. Ook de betrekkelijke beschikkingen worden den reclamant op gezegeld papier medegedeeld, tenzij het een zeer geringe som betreft.

(101). N. l. $\frac{2}{100}$ voor de ambtenaren-bekeurders, $\frac{3}{100}$ voor den ontvanger der geconsigneerde gelden en $\frac{1}{100}$ voor 't Rijk.

(102). Die tarieven zijn opgenomen in de verzameling van 1870, onder nos. 55 en 56).

Geene vervolgingen aan te vangen zonder hoogere toestemming. — Transactiën.

Art. 51. De vervolgingen voor de rechtbanken zullen niet mogen worden begonnen dan met toestemming der Hoofdadministratie of, op derzelve volmacht, van den Inspecteur der provincie.

Door of van wege de gezegde Administratie, zal met de overtreders, op derzelve verzoek, wegens de door hen verbeurde boeten, in schikking kunnen worden getreden. } Wet van 1869, art. 17.

Verjaringen.

Art. 52. Na afloop van een dienstjaar, zal geen proces-verbaal, bij art. 46 bedoeld, in betrekking tot hetzelfde, meer kunnen worden opgemaakt, en dus te dier zake ook geen recht meer worden gevorderd.

De actiën wegens de overtredingen der tegenwoordige wet, en het recht tot invordering der boeten, bij vonnis of arrest opgelegd, zullen verjaren, wanneer dezelve niet zijn vervolgd of ingevorderd binnen den tijd van zes maanden na de dagtekening van het proces-verbaal, wegens de overtreding opgemaakt, of na die van het geslagen vonnis.

Dienstjaar

PROVINCIE

Wijk N^o.

FORMULIER, vastgesteld bij art. 30, § 1, der wet van 29 Maart 1833 (Staatsblad n°. 4), en gewijzigd overeenkomstig het bepaalde bij art. 3, der wet van 29 December 1835 (Staatsblad n°. 43), art. 17 der wet van 24 April 1843 (Staatsblad n°. 15) en art. 18 der wet van 9 April 1869 (Staatsblad n°. 59).

N^o. van dit beschrijvings-biljet.

N. N.

De wetten van 29 Maart 1833 (Staatsblad n°. 4), 29 December 1835 (Staatsblad n°. 43), 24 April 1843 (Staatsblad n°. 15) en 9 April 1869 (Staatsblad n°. 59) behelzen in hoofdzaak de navolgende bepalingen betreffende den ophef en de regeling der belasting op het personeel.

(Hier zal volgen eene ordelijke en beknopte, doch zakelijke opgave dier bepalingen, zullende daarenboven, bij elk der onderstaande vragen, naar dat gedeelte der opgave, waarmede dezelve in verband staat, bijzonder worden verwezen).

Ten gevolge der voorschreven verordeningen, worden aan U voorgesteld de navolgende vragen, welke gij gehouden zijt volledig, zonder voorbehouding en met de vereischte ophelderingen te beantwoorden:

1. Welke woningen en gebouwen hebt gij in gebruik, weswege gij, krachtens de bovengemelde verordeningen, de belasting op het

personeel naar de vier of drie eerste grondslagen zijt verschuldigd?

In welke wijk of straat is ieder derzelve gelegen?

a. In deze gemeente.

b. Elders (met aanduiding der gemeenten en der provinciën).

2. Hoeveel bedraagt de jaarlijksche onzuivere huurwaarde van ieder der aangeduide perceelen met derzelve aanhoorige erven en gronden, of verlangt gij, dat de schatting daarvan, ten uwen koste, door rijks-schatters geschiede?

3. Hoeveel belastbare deuren en vensters bevat ieder der perceelen? of verlangt gij telling daarvan, ten uwen koste, als boven?

4. Hoe groot is het aantal haardsteden in elk der voorschreven perceelen? of begeert gij dat dezelve, ten uwen koste, worden geteld?

5. Verlangt gij dat uw mobilair, te uwen koste, door rijks-schatters worde gewaardeerd? of dat de waarde van hetzelfde, in evenredigheid met de huurwaarde, worde gesteld op den voet des tariefs, bepaald bij art. 28, § 3 der wet?

6. Hoeveel dienstboden houdt gij, vallende in de eerste klasse, omschreven bij art. 16, § 1?

1°. *Mannelijke*

2°. *Vrouwelijke* } a. een en twintig jaren

op den 1sten } b. ouder dan achttien

Mei ll. } en jonger dan een

} en twintig jaren .

En welke zijn hun voor- en toenamen?

NB. Bij de beantwoording dezer vraag afzonderlijk op te geven de jagers, uitsluitend voor de jacht gehouden wordende.

7. Hoe groot is het aantal uwer tuinlieden en tuinknechts bij u in dienst, vallende in de *tweede* klasse, omschreven bij art. 16, § 3? En welke zijn hunne namen en toenames?

8. Hoe groot is het aantal der inwonende werkboden en andere personen, bij u in dienst, vallende in de *derde* klasse, omschreven bij art. 16, § 4? En welke zijn hunne namen en toenames?

NB. Bij de beantwoording dezer vraag de inwonende werkboden der bleekers afzonderlijk op te geven.

9. Indien gij zijt logementhouder, herbergier, tapper, ordinaris-tafelhouder, koffijhuis- of societeithouder, hoe groot is in het geheel het aantal personen, die gij voor uw bedrijf, of ook voor den landbouw in dienst hebt, en welke zijn hunne namen en toenames?

10. Indien gij zijt arts, officier van gezondheid enz., geestelijk of burgerlijk ambtenaar, of ook wel landbouwer, niet vallende in de termen van art. 18, § 1 der wet, en voor het gebruik van paarden naar de 2de of 3de klasse belastbaar zijt, of naar lit. *a* of *b* van art. 22 der wet, de daarbij toegekende vrijstelling geniet, hoeveel bedienden van de *vierde* klasse, omschreven bij § 5 van art. 16, bezigt gij tot de staldienst dier paarden, en welke zijn derzelve namen en voornamen?

11. Indien gij zijt fabrikant, trafikant, werkbaas, slachter of grutter, die voor een of twee paarden, hoofdzakelijk tot uw bedrijf gebruikt wordende, het recht der eerste klasse betaalt, en uwe in- of uitwonende bedienden, die in uw beroep dienstbaar zijn, tot de staldienst dier paarden bezigt, hoeveel van die bedienden hebt gij, vallende in de *vierde* klasse, als boven omschreven, en welke zijn hunne namen en voornamen?

12. Hoeveel tuinlieden en tuinknechts hebt gij, vallende in de *vierde* klasse, omschreven als boven, en welke zijn hunne namen en toenames?

13. Hoeveel dienstmeisjes houdt gij, vallende in de *vierde* klasse, omschreven als boven, welke op den 1sten Mei ll. haar vijftiende jaar reeds, doch den vollen ouderdom van achttien jaren nog niet hebben bereikt, en welke zijn hare namen en voornamen?

14. Hoeveel huisbewaarders en huisbewaasters hebt gij, vallende in de *vijfde* klasse, omschreven bij art. 16, § 6? Zijn er daaronder, die met elkander gehuwd zijn, en welke zijn hunne namen en voornamen?

15. Hoe groot is het geheele aantal paarden van gemak of weelde, bij u in eigendom, of ook alleen in vaste huur of vast gebruik zijnde, en vallende in de *eerste* klasse, omschreven bij art. 20, § 2?

NB. De aantallen paarden, in de antwoorden op de DRIE volgende vragen te vermelden, moeten, in het antwoord op de bovenstaande, mede begrepen worden.

De noodige aftrekking dienaangaande zal geschieden door den ontvanger.

Overigens behooren de belastingschuldigen uitdrukkelijk te vermelden, of zij vallen in de termen der verminderde belasting, bedoeld bij art. 21.

16. Houdt gij als arts, officier van gezondheid, heel- of vroedmeester, TWEE, dan wel EEN paard der *tweede* klasse, omschreven bij § 3 van art. 20?

17. Houdt gij als geestelijk persoon, ten platten lande gevestigd, of wel als tot het houden van paarden verplichte burgerlijke ambtenaar, officier der landmacht of der schutterij,

een paard der *tweede* klasse, omschreven bij § 3 van art. 20?

18. Houdt gij als landbouwer één, of wel twee paarden der *derde* klasse, *eerste* soort, dan wel één of twee paarden der *derde* klasse, *tweede* soort, beide omschreven bij § 4 van art. 20?

19. Hoe groot is het aantal der door u, als paardenpostmeester, verhuurder van rijtuigen, ondernemer van postwagens, stalhouder of voerman, gehouden wordende paarden van de *vierde* klasse, omschreven bij art. 20, § 5?

Hoeveel houdt gij er daarvan in iedere gemeente, in welke gij paarden doet verwisselen?

NB. Het aantal paarden, in het antwoord op de volgende vraag te vermelden, moet in dat op de bovenstaande mede begrepen worden.

De dienaangaande noodzakelijke aftrekking zal door den ontvanger geschieden.

20. Hoeveel der, bij het antwoord op de negentiende vraag opgegevene paarden geeft gij aan anderen in vaste huur of gebruik, naar de omschrijving, vervat in art. 20, § 5, 3de zinsnede?

En welke zijn de personen, aan wie gij ze op dien voet ten gebruike verleent?

21. Hoe groot is het aantal der door u gehouden paarden, vallende in de *vijfde* klasse, omschreven bij art. 20, § 6?

NB. Bij de beantwoording dezer vraag afzonderlijk de paarden op te geven, uitsluitend dienende tot het trekken van pinken, of ook van schepen en schuiten, enkel goederen vervoerende.

22. Indien gij koopman in paarden zijt en uwe paarden niet verhuurt, hoeveel paarden houdt gij doorgaans?

23. Welke personen wonen bij u in, buiten uw huisgezin, uwe dienst- en werkboden?

24. Welk bedrijf of beroep oefent gij uit?

De bovenstaande vragen voorgesteld door mij ontvanger,

Aldus beantwoord door mij ondergeteekende,

Te

den

den

PATENTBELASTING.

Wet van 21 Mei 1819 (Stbl. no. 34), enz. (1).

(Verz. 1861, no. 132).

Art. 1. Niemand mag eenigen handel, beroep, bedrijf, handwerk of nering, bij art. 3 dezer wet niet vrijgesteld, uitoefenen of in zijn naam doen uitoefenen, tenzij daartoe voorzien van een patent (2).

Het geven of houden van de spelen en vermakelijkheden, vermeld in tabel XV, wordt in deze met de uitoefening van een beroep gelijk gesteld (3).

Vrouwen zijn, zoowel als mannen, tot het nemen van patent verplicht. Gehuwde vrouwen behoeven echter geen afzonderlijk patent wegens het beroep, dat zij *gemeenschappelijk* met hare mannen uitoefenen.

(1). De oorspronkelijke wet is die van 1819. Deze wet is bij de latere wetten van 6 April 1823 (Stbl. n°. 14), 16 Juni 1832 (Stbl. n°. 30), 24 April 1843, (Stbl. n°. 16), 22 April 1852 (Stbl. n°. 61) en 8 Mei 1869 (Stbl. n°. 77), gewijzigd. Waar de oorspronkelijke wet door latere verordeningen veranderingen heeft ondergaan, zijn deze in den tekst der vroegere ingelascht.

(2). Niet alleen *individuën*, maar ook *zedelijke lichamen* zijn c. q. patentplichtig (verz. 1861, no. 132, pag. 1).

Ook *vreemdelingen*, die hun beroep op het grondgebied des Rijks uitoefenen; vreemde *voerlieden* alleen, wanneer ze het beroep uitoefenen *vice versa* (vz. 1861, n°. 132, pag. 2).

Door *handel* moet worden verstaan: *het koopen van waren om die weder te verkoopen* (vz. 1861, n°. 132, pag. 4).

(3). Volgens n°. 41 van tabel XIV ook het houden van *societeitszalen* (vz. 1861, n°. 132, pag. 7).

Blijkens tabel XVI, § 1, ook de eigendom, vaste huur of ander vast gebruik van *binnen-vaartuigen*.

Art. 2. Het patent geeft hem, wien het verleend is, bevoegdheid om, gedurende den tijd, waarover het is uitgegeven, den daarin vermelden handel, bedrijf, beroep of nering allerwege uit te oefenen. Het patent aan eenig persoon uitgereikt wegens beroepen of bedrijven, waarvan de uitoefening aan hem, door of uit krachte van 's lands wetten of door bij K. B. goedgekeurde verordeningen, hetzij bepaaldelijk, hetzij voorwaardelijk, is of wordt verboden, is echter niet van kracht (4).

Een iegelijk is verplicht, zich in de uitoefening van zijn handel, beroep, bedrijf, handwerk of nering te gedragen naar de verordeningen van algemeene en plaatselijke politie. Ingeval van herhaald vergrijp kunnen de patenten der overtreders van die verordeningen voor het overig gedeelte des dienstjaars, bij vonnis van den rechter, worden ingetrokken.

Art. 3. De navolgende personen behoeven niet van patent te zijn voorzien, te weten:

a. Geestelijken, onderwijzers in de godsdienst. kosteren en andere kerkbedienden (5).

b. De uit 's Rijks-gemeente- of dijk- en polderkassen bezoldigde *openbare* (6) ambtenaren en bedienden, waaronder ook de hoogleraren, onderwijzers en bedienden aan de hogere, middelbare en lagere scholen (7).

Deze vrijdom strekt zich niet uit tot die personen, welke in dienst des rijks, der gemeenten (8), of van de dijk- en polderbesturen, *voor eigen rekening*, hetzij bij aanneming, in dagloon

(4). Men weigert daarom echter de afgifte niet (vz. 1861, n°. 132, pag. 8).

(5). Ofschoon alle onderwijs is vrijgesteld, toch moet een geestelijke of een godsdienst-onderwijzer of ieder ander, die, tegen betaling, aan jonge lieden, behalve onderwijs, tevens kost en inwoning verschaft, als *kost-schoolhouder* naar n°. 103 van tabel XIV aangeslagen worden. Vergelijk de *laatste* zinsnede van dit artikel, in verband met vz. 1823, n°. 102, lett. RR, art. 2.

(6). Hieronder ook te begrijpen de door de *provincie* aangestelde en uit de *provinciale kas* bezoldiging genietende openbare ambtenaren (vz. 1861, n°. 132, pag. 12).

(7). Een onderwijzer is ook dan vrij, wanneer hij door particulieren voor zijne lessen wordt betaald.

Deze en alle andere vrijstellingen strekken zich natuurlijk niet uit tot zoodanige verrichtingen, die niet *per se* aan het vrijgestelde beroep of bedrijf zijn verbonden; b. v. een hoogleraar in de geneeskunde, moet c. q. voor de uitoefening der *consultative praktijk* wel degelijk patent hebben (vz. 1861, n°. 132, pag. 13).

(8). En der *provinciën* (zie aant. 6 in verband met de res. van 23 Dec. 1853, n°. 79).

of bij het stuk, arbeiden (9). Ook strekt hij zich niet uit tot de ambtenaren en bedienden, die bij deze wet uitdrukkelijk onder de patentplichtigen gesteld worden (10).

c. Klerken en kantooredienden van de hiervoren genoemde vrijgestelde ambtenaren.

d. Advokaten.

e. De *vaste* bezoldiging genietende artsen, wondhealers, vroedmeesters en artsenijmengers, aangesteld bij de legers, in hospitalen, in plaatselijke zieken-, gast-, armen-, wees- of andere godshuizen en *openbare* (11) gestichten van weldadigheid, of tot het bedienen der huiszittende armen; en zulks alléén in die betrekkingen.

f. Deurwaarders bij 's Rijks middelen (12).

g. *Bedienden* en *opziensers* in de wees-, gast- en andere godshuizen en dergelijke *openbare* weldadige gestichten (13).

h. (14).

i. *Beleenbanken* (15) voor rekening van gemeenten of openbare weldadige gestichten (16) gehouden wordende; openbare inrichtingen van weldadigheid voor het onderwijs der jeugd, in eenigerlei soort van handwerk, voor zooveel de winsten, daaruit spruitende, ten voordeele van de gestichten zelve komen (17); terwijl mede zijn vrijgesteld de openbare inrichtingen, door welke aan armen, bedelaars en *geconfineerden* arbeid verschaft wordt.

k. Schilders, teekenaars, graveurs van koperen kunstplaten, penningnijders en beeldhouwers, alle als *kunstenaars* beschouwd (18),

(9). Zoo is b. v. de *muntmeester* bij het muntcollegie patentplichtig, omdat hij geacht moet worden *voor eigen rekening* te werken (vz. 1861, n°. 132, pagina 16).

(10). Zoo zijn b. v. notarissen en deurwaarders bij de rechtbanken patentplichtig, omdat ze bij tabel XIV uitdrukkelijk vermeld zijn.

(11). Door *openbare* gestichten zijn alleen te verstaan die inrichtingen, welke van het *openbaar gezag* uitgaan en door of namens dat gezag beheerd worden (vz. 1861, n°. 132, pag. 19).

(12). Zij zijn ook vrij voor de beteekening van stukken ter invordering van gemeente-belastingen. Afzonderlijke deurwaarders voor de gemeente-belastingen zijn ook vrij (vz. 1861, n°. 132, pag. 18).

(13). Zie aant. 11.

(14). Vervallen.

(15). Deze vrijstelling ziet op de *beleenbanken* als *inrichting* niet op het *personeel*, daarbij werkzaam (vz. 1858, n°. 42).

(16). Zie aant. 11.

(17). Komen die winsten ten behoeve van *derden*, dan vallen de gestichten in de termen van tabel I, § 4 (vz. 1861, n°. 132, pag. 20).

(18). Vervaardigers van afbeeldingen door middel van de *daguerrotypie*,

en voor zooverre zij niets dan *eigen arbeid* verkoopen, noch voor *fabrieken* werken.

la. Landbouwers (waaronder ook de warmoeziers), voor zooverre zij de vruchten van de door hen bebouwde landen of tuinen, of de voortbrengsels van hun *vee*, niet anders dan *in natura* verkoopen (19). Zij mogen echter de melk van hun vee en de vruchten hunner boom- of wijngaarden zoodanige bewerking doen ondergaan, als waarvoor dezelve vatbaar zijn, en die alzoo verwerkt verkoopen, zonder deswege van patent te zijn voorzien. Het laatstgemelde wordt mede toegestaan aan de vlas- en hennepbouwende landlieden, doch in geval zij van hun vlas of hennep doek weven en daartoe meer dan twee weefgetouwen tevens aan den gang houden, moeten ze patent hebben als wevers.

lb. De hengstenhouders en de daarmede gelijk gestelde stierhouders.

m. Zeevarende lieden (20).

n. Loodsen en visschers (21).

o. De eigenaars en ondernemers van steengroeven, veengra-
verijen, steenkolen- en andere mijnen en groeven, die zich bepalen bij den verkoop *in natura* der door hen uitgegraven stoffen (22).

p. Inlanders (23), die, zonder uit hunne huizen te verkoopen, in de straten en op de markten vruchten, moesgroenten, eieren

photographie en dergelijke, kunnen niet als *kunstenaars* worden beschouwd en zijn dus patentplichtig (vz. 1857, n°. 40).

Het criterium voor het genot dezer vrijstelling is dus, dat de voortbrengselen beschouwd kunnen worden als *kunstwerk*. Echter zijn o. a. bij de wet belastbaar gesteld *kunstdraaiers*, *muzikanten*, enz. Vergelijk de res. van 16 Maart 1861, n°. 48, op pag. 22, verz. 1861, n°. 132.

(19). Zij mogen ook hun eigen vee verkoopen zonder patent, doch zij mogen geen vee koopen om weder te verkoopen (vz. 1861, n°. 132, pag. 25).

(20). Deze vrijstelling is alleen van toepassing op de buitenlandsche scheepvaart en dus niet op de schippers, die de Zuiderzee bevaren (Zie tabel XVI).

(21). De *pachters* van visscherijen zijn, wanneer ze niet zelven visschen, patentplichtig. Alleen het *zelf* visschen geeft aanspraak op dezen vrijdom (vz. 1861, n°. 132, pag. 28).

(22). Ook het *vervoer* van die stoffen, door henzelfen, is vrij. In het algemeen stelt vervoer van *eigen* goed geen patentplichtigheid daar (res. 25 Sept. 1860, n°. 184, op pag. 28, verz. 1861, n°. 132).

(23). Wanneer met eenigen Staat een traktaat is gesloten, waarbij alle onderscheidingen in zake belastingen tusschen de wederkeerige onderdanen zijn opgeheven, dan is natuurlijk deze vrijstelling ook van toepassing op de onderdanen van het betrokken vreemde Rijk. Zoodanige traktaten zijn gesloten met *Pruissen* en de verdere Staten van het *Duitsche Tolverbond*, met *Turkië*, *Italië*, *Frankrijk*, *België* en *Oostenrijk*.

en andere geringe eetwaren, alsmede brandhout, turf, steenen houtskolen en zwavelstokken uitventen of met visch ter verkoop omloopen.

Deze vrijdom strekt zich niet verder uit dan tot de opgenoemde personen zelve en is niet toepasselijk op hen, die anderen met dien verkoop voor hunne rekening belasten.

g. Alle leeraren, onderwijzers en onderwijzeressen, kweekelingen, beambten en bedienden bij inrichtingen van onderwijs, niet begrepen onder die, bedoeld in lit. b, ook die aan bewaarscholen (24).

r. De alléén, of alleen met behulp van hunne huisgenooten (de inwonende (25) dienstboden daaronder begrepen) arbeidende (26):

1. bezem- en heiboendermakers;
 2. vischnettenbreiers;
 3. kouzenbreiers;
 4. klompen of bolblokmakers;
 5. hoepelmakers;
 6. stoelenmatters;
 7. wevers-kaardenmakers;
 8. kantwerkers;
 9. lakennoppers;
 10. touw- of werkpluizers;
 11. zwavelstokmakers;
 12. houtskolenbranders;
 13. hekelaars, kloppers en andere bereiders van hennep en vlas, zonder andere dan handklopmolens;
 14. katoen- en wolpluizers en kaarders;
 15. zij, die de wol kammen;
 16. zij die de wol op het laken brengen;
 17. droogscheerders;
 18. spinners van allerlei soort;
- s. De slechts twee weefgetouwen aan den gang houdende wevers van allerlei stoffen.

} zonder
kunstwerktuigen
arbeidende.

- t. 1. Afschrijvers of copijsten ten hunnent arbeidende;
2. goochelaars, muzikanten, springers en andere dergelijken, hun bedrijf langs de straten uitoefenende;

(24). Vergelijk aant. 5.

(25). Hiermede worden bedoeld de dienstboden, die hoofdzakelijk voor de huiselijke dienst en slechts *bijkomstig* voor het bedrijf werkzaam zijn. De *inwonende werklieden*, uitsluitend of hoofdzakelijk voor het bedrijf gevestigd, zijn dus *niet* onder de huisgenooten begrepen (vz. 1827, n°. 150).

(26). Sommige geringe beroepen, niet in deze vrijstelling genoemd, zijn bij verschillende resolutiën met de genoemde geassimileerd en mitsdien ook in den vrijdom opgenomen. Wij achten het ondoelmatig ze in een leerboek op te noemen en laten ze dus achterwege.

3. huiselijke dienst- en werkboden;
4. de alleen arbeidende of in de huizen van bijzondere personen uitwerken gaande wollen-en linnennaaiers;
5. kleinkinder-schoolhoudsters;
6. pensverkoopers;
7. schoenlappers;
8. schoenpoetsers;
9. waterverkoopers;
10. vroedvrouwen en bakers;
11. zieken-oppassers;
12. doodgravers ten platten lande (27).

u. De alleen werkende waschvrouwen en stijfsters en vrouwen-mutsenmaaksters en ploisters, geen winkel doende.

v. Alle gezellen, knechts en werklieden, in dienst van bazen of meesters, hetzelfde beroep als zij uitoefenende, hetzij ze in de fabrieken, werkplaatsen of winkels hunner meesters arbeiden, of door dezen daar buiten in hunnen naam uitwerken gezonden worden.

Zij echter, die voor hunne *eigene* rekening of ten *hunnent*, voor rekening van fabrikanten, bazen of meesters arbeiden, zijn niet in de vrijstelling begrepen, maar moeten zelve als fabrikanten, werkbaas of meester worden aangemerkt en als zoodanig gepatenteerd.

w. Daglooners, arbeiders, sjouwers, kaai-, waag- en kraanwerkers, kruiers en dergelijken.

x. Zij, die eenigerlei waren, goederen of voorwerpen, *alleenlijk* voor eigen huishoudelijk gebruik, (28) of ter bemesting hunner landerijen, vervaardigen of toebereiden.

De bij dit artikel toegestane vrijstellingen zullen de vrijgestelden niet ontslaan van de verplichting tot het nemen van patent, wegens de door hen uitgeoefend wordende niet vrijgestelde beroepen.

Art. 4. Er wordt, ten behoeve van den lande, een recht geheven, overeenkomstig de bepalingen, vervat in deze wet en in de tarieven onder A en B, mitsgaders in de tabellen, onder n°. I tot XVI, bij dezelve gevoegd, als daarmede een geheel uitmakende.

De algemeene bepalingen dezer wet, met de wijzigingen, door latere wetten daarin gebracht, zijn op tabel n°. XVI in zoover

(27). Die in de *steden* zijn patentplichtig.

(28). De beteekenis van *huishoudelijk gebruik* behoeft niet te worden opgevat in een beperkten zin, maar laat veeleer toe om alle voorwerpen, dienende voor eigen *persoonlijk* gebruik des vervaardigers, daaronder te rangschikken (vz. 1843, n°. 71).

toepasselijk, als hare bijzondere bepalingen daarvan niet afwijken. De dienstjaren worden gerekend in te gaan met 1° Mei van elk jaar en te eindigen met 30 April van het volgende.

Als vierendeelen-jaars worden beschouwd de tijdvakken aanvangende met 1 Mei, 1 Augustus, 1 November en 1 Februari.

Art. 5. Het patentrecht wegens zoodanige beroepen, bedrijven of handelingen, die in deze wet niet met name zijn uitgedrukt, zal geregeld worden op den voet van dat, hetwelk bepaald is voor de zoodanige der beroepen, bedrijven of handelingen, waarmede ze, zoo in derzelver aard als in betrekking tot de winsten, welke zij opleveren, de meeste overeenkomst hebben (29).

Art. 6. § 1. Ter regeling van het bedrag der belasting voor de beroepen in de tabellen n^o. I, II, IV, V, VI, VII, VIII, XI, XII, XIII en XIV opgenoemd, worden bij die tabellen een of meer klassen aangewezen, waaronder ieder dier beroepen of bedrijven moet worden gebracht. De patentplichtigen, voor welke beroepen verschillende klassen zijn aangewezen, zonder dat daarbij tevens bepaalde omstandigheden ter regeling der classificatie worden vastgesteld, moeten worden gerangschikt in die klasse, waarin zij geacht worden te behooren, naarmate van de *uitgebreidheid* en *winstgevendheid* van hunne zaken, handel of beroep, in vergelijking met die van anderen, die hetzelfde beroep, in dezelfde gemeente of in naburige gemeenten van denzelfden rang, uitoefenen (30).

§. 2. Het recht voor elke klasse verschuldigd, wordt vastgesteld, te weten:

dat voor de beroepen of bedrijven, in de tabellen n^o. I, II, IV, V, VI, VIII, XI, en gedeeltelijk in tabel n°. VII voorko-

(29). De assimilatie wordt door controleur en zettters toegepast naar de algemeene of volgens plaatselijke omstandigheden gewijzigde regelen, daarvoor gesteld, behoudens de goedkeuring van den Prov. Inspecteur (vz. 1861, no. 132, pag. 44). Ingeval niet bij de wet vermelde bedrijven door toepassing van het recht der beroepen, waarmede zij zijn geassimileerd, te zwaar mochten belast worden, staat het (in zoo verre voor den aanslag der laatsten geen vaste basis bij de wet is bepaald) den ambtenaren vrij, zoodanige bedrijven *een* of *twee* klassen lager te plaatsen (vz. 1861, n°. 132, pagina 45).

(30). De aanslag mag niet boven de hoogste en beneden de laagste der voor het beroep opengestelde klassen, gedaan worden; tenzij bij assimilatie (zie aant. 29). Zij, die hun beroep met gewoon succes uitoefenen, worden in de middelste klassen gebracht, terwijl in de hoogere en lagere klassen vallen zij, wier beroep, wat het succes betreft, meer of minder van den gemiddelden stand afwijkt (vz. 1861, n°. 132, pag. 46).

mende, bij het tarief geteekend A; en dat voor de beroepen, welke in de tabellen n°. XII, XIII, XIV en overigens mede in tabel n°. VII zijn vermeld, bij het tarief geteekend B.

§ 3. Het recht verbonden aan iedere der klassen, in het tarief A voorkomende, is in *alle* gemeenten gelijk.

Het recht voor iedere der klassen, bij het tarief B bepaald, verschilt naar de rangen, aan de gemeenten, waar de patentplichtigen moeten worden aangeslagen, bij dat tarief toegekend (31).

§ 4. Het bedrag der rechten, verschuldigd voor de beroepen, in de tabellen n°. III, IX, X, XV en XVI omschreven, wordt bij die tabellen zelve bepaald.

Art. 7. Ieder medeteekenend deelgenoot in de beroepen, vermeld in tabel n°. XIV, onverschillig of zijn naam in de *firma* des beroeps wordt uitgedrukt of niet; is voor zich zelve, tot het nemen van een patent en het doen van aanvraag ter bekoming daarvan, verplicht, mitsgaders tot het nakomen van de de verdere voorschriften dezer wet (32). Met mede teekenende deelgenooten worden gelijk gesteld zij, die bij doorlopende volmacht uit naam van de patentplichtigen, in tabel XIV genoemd, in handelszaken teekenen.

Al de deelgenooten, alsmede de vrouwen, kinderen en bedienden van de patentplichtigen, in tabel VII vermeld, voor zooveel

(31). De wetgever schijnt van het denkbeeld te zijn uitgegaan, dat sommige beroepen betrekkelijk meerdere voordeelen afwerpen, wanneer ze in een grootere plaats worden uitgeoefend. Daarom heeft hij voor zoodanige beroepen het tarief B vastgesteld, waarbij de verschillende gemeenten des Rijks in zes rangen zijn verdeeld en voor elke rang afzonderlijk het bedrag der rechten voor iedere klasse is bepaald. Dit tarief bevat voor elken rang 17 klassen en een buitengewone klasse. De buitengewone klasse kan echter alléén worden toegepast op kooplieden, die hunne goederen bij groote partijen rechtstreeks van buiten 's lands ontvangen of derwaarts verzenden (tabel XIV, n°. 3).

De beroepen, die, volgens het idée van den wetgever, overal betrekkelijk dezelfde winsten afwerpen, worden aangeslagen naar het tarief A, dat ook in 17 klassen verdeeld is, doch waarvan het recht voor elke klasse in de verschillende gemeenten des Rijks hetzelfde is.

Wij achten het voor ons doel onnoodig die tarieven op te nemen.

(32). De bedoeling van dit artikel komt hoofdzakelijk hierop neder, dat *ieder* der deelgenooten aan een *afzonderlijk* recht onderhevig is, voor *ieder* naar gelang zijner bijzondere omstandigheden en betrekking tot de zaken, bepaalbaar van af de *laagste* tot de *hoogste* der voor het bedrijf opengestelde klassen (vz. 1861; n°. 132, pag. 49). Waarom zou de wetgever hebben bepaald, dat de deelgenooten in de beroepen van tabel VII en XIV ieder afzonderlijk moeten worden aangeslagen en die in de overige beroepen niet?

zij *afzonderlijk en op zich zelve*, ter verkoop hunner waren omloopen, rondreizen of de markten of kermissen bezoeken, hetzij ze de teekening hebben of niet, zullen zich, ieder voor hun hoofd, van een patent moeten voorzien (33).

Art. 8. Wegens ieder der beroepen, vermeld in de bij art. 7 niet opgenoemde tabellen, wordt slechts één patent vereischt (34), ofschoon ook meerdere deelgenooten de *firma*, waaronder ze gedreven worden, door hunne handteekening verbinden. Des niettemin zal elk der gezegde deelgenooten en ieder dergenen, die bij art 7 met medeteekenende deelgenooten worden gelijk gesteld, verplicht zijn om zich van een afschrift van het patent te voorzien.

Art. 9. § 1. De patenten voor *allen* handel, beroep of bedrijf, zullen niet alleen de *firma*, waaronder ze gedreven worden, vermelden, maar ook de namen van al de medeteekenende deelgenooten en die, welke daarmede bij de voorgaande artikelen worden gelijk gesteld.

§ 2. Van alle veranderingen in de *firma's* of in de teekenende personen, moet binnen drie dagen, nadat die veranderingen hebben plaats gegrepen, aangifte worden gedaan (35).

§ 3. Ieder der in § 1 van dit artikel bedoelde personen is tot de aangifte van de *firma*, van de namen der medeteekenende deelgenooten, en van die dergenen, welke met dezelve worden gelijk gesteld, zoo mede van de veranderingen, in een en ander voorvallende verplicht. De nalatige verbeurt een boete van f 10.—

Art. 10. De patentplichtigen zijn een afzonderlijk recht verschuldigd voor ieder bedrijf, beroep of handwerk, enz., door hen uitgeoefend wordende, tenzij die bedrijven met elkander *verwant* mochten zijn, d. i. algemeen en gewoonlijk tezamen vereenigd, uitgeoefend worden, zoo in de gemeente, waar de patentplichtige behoort te worden aangeslagen, als in de naburige gemeenten van gelijken rang. De verwante beroepen zullen gezamenlijk met slechts één recht belast worden, doch dat recht zal geregeld worden naar de voordeelen en winsten, welke deze vereenigde bedrijven geacht worden te zamen op te leveren, zoo nogthans dat de belasting niet zal mogen klimmen boven het hoogste,

(33). Vergelijk de laatste alinea van art. 1.

(34). Dat patent te stellen ten name van een der medeteekenende deelgenooten, met vermelding der *firma* en van de namen der andere medeteekenende deelgenooten, zóó dat uit het patent, den legger en den aanslag blijkt, dat de *firma* belast is (vz. 1861, n°. 132, pag. 56).

(35). Deze veranderingen worden op den rug des patents aangeteekend door het hoofd des gemeentebestuur (vz. 1861, n°. 132, pag. 57).

noch dalen beneden het laagste recht, voor het *hoogstbelastbare* der verwante beroepen of bedrijven bepaald (36).

Art. 11. § 1. De patentplichtigen, vermeld in de tabellen n°. II, III, IV, V, VI, X, XI en XIV, zullen worden aangeslagen in evenredigheid van de uitgebreidheid en den toestand van hunnen handel of beroep, zooals die in het voorgaande dienstjaar geweest is, of geacht wordt geweest te zijn.

Degenen der voornoemde patentplichtigen echter, die eenigen handel of beroep aanvangen, dat door hen in het voorgaande dienstjaar niet werd uitgeoefend, zullen worden aangeslagen naar aanleiding van de opgave door hen te doen, wegens de waarschijnlijke uitgebreidheid der door hen te ondernemen zaken.

§ 2. Ter regeling van de belasting voor de patentschuldigen, bij tabel I, VII, VIII, IX, XII, XIII, XV en XVI bedoeld, zal de

(36). B. v. de beroepen van *Logement-* en *Stalhouder* zijn verwant. Stel nu, dat iemand zich als zoodanig aangeeft en zijn huis minder dan 3 kamers bevat, dan mag de aanslag niet boven de 9de en niet beneden de 12de klasse van tarief B gesteld worden, omdat het beroep van *stalhouder* het hoogstbelastbare is en genoemde klassen voor dat beroep zijn opengesteld. Zie n°. 1 van tabel XIII en n°. 43 van tabel XIV.

Bij de *wet* zijn bepaald als verwant opgegeven:

a. het beroep van *logementhouder* met dat van *open tafelhouder* en *stalhouder*;

b. de beroepen van tabel I, zoowel onderling als met die van tabel XII;

c. de moutmolens en mouterijen, voor zooverre ze alleen dienen voor de fabriek, waartoe ze behooren.

Voorts kan de verwantschap alleen plaats grijpen:

a. tusschen twee of meer beroepen, die naar *dezelfde* of *gelijksortige* vaste beginselen worden aangeslagen, zoo als b. v. die van *bierbrouwer* en *bierazijnmaker*;

b. tusschen twee of meer beroepen, die geen van allen naar een vaste basis worden belast, zoo als b. v. die van *koopman* en *commissionair*. Bij *andersoortige* combinatiën wordt de bij de wet aangewezen regel voor de *bepaling des aanslags* onuitvoerbaar.

De beroepen, bij de wet te zamen onder een en hetzelfde nummer of artikel genoemd, moeten *in allen gevalle* gehouden worden voor deelen of takken van een en hetzelfde beroep, ofschoon zij zulks ook inderdaad niet allerwege waren.

Hunne vereenigde uitoefening geeft mitsdien slechts grond tot één recht. Deze regel moet ook gevolgd worden voor de beroepen van tabel XI, ofschoon het arrest van den H. R. 12 Dec. 1854 daarvan is afgeweken (res. van 16 September 1868, n°. 13). Zie verz. 1861, n°. 132, pag. 59.

Controleur en zettters passen de beginselen van verwantschap toe, behoudens de beslissing van den Prov. Inspecteur. Zij houden zich daarbij zoo veel mogelijk aan de algemeene regelen door de provinciale administratie gegeven (verz. 1861, n°. 132, pag. 58).

dadelijke toestand huns beroeps ter regeling van den aanslag genomen worden (37).

Art. 12. § 1. De rechten, met uitzondering van die welke in de tabellen IX en XV vastgesteld zijn, zijn bepaald voor een geheel jaar, ingaande met den 1^{en} Mei, en zullen alzoo worden betaald door al diegenen, welke op 1 Mei een aan het patentrecht onderworpen beroep uitoefenen.

§ 2. Het recht zal mede voor een geheel jaar worden voldaan door hen, die in den loop van het eerste kwartaal des dienstjaars, eenigen handel, beroep, nering of bedrijf aanvangen. Voorts mede door de patentplichtigen, in de tabellen VII en VIII vermeld, en door alle zoodanige personen, die het bedrijf, door hen in het laatstvoorgaande dienstjaar uitgeoefend, in den loop van het dienstjaar op nieuw voortzetten, onverschillig in welk gedeelte des jaars het beroep weder opgevat wordt.

Art. 13. § 1 Zij, die in de drie laatste kwartalen van het dienstjaar, eenigen handel, beroep nering of bedrijf ondernemen (38) of den aard of de natuur van de ondernemingen of verrichtingen, betrekkelijk den handel of het beroep, waarvoor zij gepatenteerd zijn, veranderen, zullen het recht deswege slechts verschuldigd zijn naar gelang van dat gedeelte des dienstjaars, hetwelk overig blijft, berekend bij kwartalen, zonder dat een kwartaal mag worden gesplitst.

§ 2. De patentplichtigen in tabel I, VII, VIII, IX, XII, XIII, XV en XVI (wier aanslag naar de *dadelijke* toestand des beroeps geregeld wordt) bedoeld, die, gedurende den loop des dienstjaars, hetzij door het vermeerderen van het aantal der bij hen in dienst zijnde werklieden of anderszins, een meerdere uitgebreidheid aan

(37). De bepalingen der respectieve §§ van dit artikel zijn uit haren aard in de toepassing aan vele wijzigingen onderhevig, en het is geenszins de bedoeling der wet, om al de patentplichtigen van de bij § 1 genoemde tabellen volstrekt en in allen deele uit te sluiten van het bepaalde bij § 2 en omgekeerd; maar is haar oogmerk alleen, omtrent het gros der patentplichtigen algemeene aanwijzingen te geven, te dien effecte, dat bij hun aanslag acht gegeven worde op hunne *dadelijke* omstandigheden, wanneer deze kenbaar zijn (zoo als b. v. het aantal werklieden, waarvan zelfs een register moet worden gehouden) en op die van het verleden jaar, wanneer de *dadelijke* toestand niet kenbaar is; terwijl zoodanige patentplichtigen, wier aanslag aan de eene zijde op dadelijk bestaande omstandigheden (zoo als op het *getal* ten aanzien der ijzer-smeltovens) berust, en aan de andere zijde op omstandigheden, welke niet dadelijk bestaan of kenbaar zijn (zoo als op de *klassificatie bij vergelijking*) in betrekking tot die ovens, zoowel vallen in de bepaling van § 1 als in die van § 2 (vz. 1861, n°. 132, pag. 61).

(38). Vergelijk art. 12, § 2 *in fine*.

hun bedrijf geven, zoodanig, dat zij daardoor in een hoogere klasse vallen of aan hoogere rechten onderhevig worden, dan waarin of waarvoor zij zijn aangeslagen, moeten een aanvullingsrecht, naar evenredigheid van deze uitbreiding voldoen, hetwelk berekend zal worden op den voet als bij § 1 van dit en bij § 2 van het laatstvoorgaande artikel is bepaald (39).

§ 3. De gepatenteerden, in de tabellen XII, XIII en XIV genoemd, zullen (voor zooverre zij niet kunnen worden gerangschikt onder de kramers of andere patentplichtigen in tabel VII vermeld) onderhevig wezen aan een aanvullingsrecht, wanneer zij hun beroep, bedrijf of handel uitoefenen of doen uitoefenen in een gemeente van hooger rang dan die, waarin zij aangeslagen zijn, of wanneer zij zich aldaar met der woon gaan vestigen. Dat aanvullingsrecht moet gelijk staan met het meerdere beloop der belasting, door de aldaar wonende patentplichtigen, voor hetzelfde beroep, verschuldigd, terwijl het wordt berekend op den voet als voren (40).

(39). B. v. een timmerman, die primitief heeft aangegeven beneden zes knechten, doch er in Augustus nog een paar knechten bij neemt, zoodat het geheel aantal 6, 7 of 8 bedraagt, moet een suppletoire aangifte doen. De aanslag bedraagt voor beneden 9 knechten over een *vol* jaar, naar 11 B f 3.30; af de primitieve aanslag naar 12 B f 2.20. Blijft f 1.10 suppletie voor een *vol* jaar, dus f —.82½ voor ¾ jaar.

Ten aanzien der patentplichtigen, *naar den toestand des beroeps in het vorige jaar belastbaar* (t. w. die van tabel II, III, IV, V, VI, X, XI en XIV) ligt, bij uitbreiding hunner zaken *in den loop des dienstjaars*, verhooging van den aanslag niet in de bedoeling der gegeven voorschriften, *indien de aanslag werkelijk heeft plaats gehad naar den toestand des beroeps in het vorige jaar*. Zij kan echter *wel* plaats hebben, wanneer het blijken mocht, dat de ambtenaren bij de klassificatie zich nopens *dien* toestand, in het nadeel der schatkist, hadden vergist. Vergelijk art. 22 der wet (verz. 1831, n°. 124).

(40). Hij, die in een gemeente van hooger rang *inkoopt* om in een gemeente van lageren rang te *verkoopen*, oefent het koopmansbedrijf ook in de gemeente van hooger rang uit en moet dus het aanvullingsrecht voldoen (vz. 1836, n°. 191).

Volgens § 13 van tabel VII zijn ook de kramers c. q. aan het aanvullingsrecht voor de gemeenten van hooger rang onderworpen.

De onderhavige bepaling heeft tot blijkbare strekking het daarstellen van gelijkmatigheid in de rechten, verschuldigd door den inwoner eener gemeente van *hooger* rang en dien eener gemeente van *lageren*, in eerstgenoemde zijn bedrijf komende uitoefenen, of zich aldaar met der woon vestigende, zoodat voor *beide* (bij gelijkheid overigens der voordeelen, die elk bedrijf, *in deszelfs geheel*, geacht wordt op te leveren) de belasting *hetzelfde* zij, d. i. dat B., inwoner der gemeente van *lager* in die van *hooger* rang een

Art. 14. § 1. Aan de gepatenteerden, in de tabellen I, II, III, IV, V en XIII begrepen (41), die in den loop des dienstjaars hun bedrijf, met het gebruik der vaste panden, waarin het wordt uitgeoefend, aan anderen hebben overgedragen, kan overschrijving van patent worden verleend op naam van den verkrijger, mits de belanghebbenden zich gezamenlijk daartoe schriftelijk aanmelden bij den controleur en de zettters.

Zoowel zij, die het bedrijf hebben overgedaan of hunne erfgenamen, als zij, die het hebben overgenomen, zijn voor het recht, wegens dat bedrijf verschuldigd, *in solidum* aansprakelijk (42).

Ingeval een gepatenteerde meer dan één beroep uitoefent, waarvan het eene in de bij dit artikel aangewezen tabellen en het andere in de overige tabellen is genoemd, en die beroepen voor *verwant* gehouden wordende, te zamen met slechts één recht belast zijn, zal de overschrijving van het daarvoor afgegeven patent niet worden toegestaan.

§ 2. De erfgenamen van gepatenteerden, die de zaken des overledenen voortzetten, moeten, binnen drie maanden na het

aanvullingsrecht voldoe, waardoor zijne *beide* aanslagen in bedrag komen gelijk te staan met den *eenen*, door A. in de gemeente van *hooger* rang betaald wordende (verz. 1835, n°. 129, in verband met verz. 1859, n°. 48)

Stel nu, dat B. over het geheel evenveel handel doet als A. en dat B. woont in een gemeente van den 6^{den} rang, terwijl hij ook handel drijft in de woonplaats van A., zijnde een gemeente van den 3^{den} rang. Nemen we verder aan, dat de omvang van den handel van B. in de *beide* gemeenten gelijk is aan die van A. en dat A. is aangeslagen in de 9de klasse van tarief B., zoodat hij, voor de 3de rang, moet betalen *f* 17.—, dan moeten beide aanslagen van B. te zamen ook *f* 17.— bedragen. Is hij nu voor den 6^{den} rang aangeslagen in de 8ste klasse van tarief B. op *f* 9.—, dan bedraagt het aanvullingsrecht:

9 B., 3 ^{de} rang . . .	<i>f</i> 17.—
Af: 8 B., 6 ^{de} " . . .	<i>f</i> 9.—
Suppletie . . .	<u><i>f</i> 8.—</u>

Op die *f* 8.— wordt c. q. de berekening der belasting naar tijdsgelang toegepast, echter *niet* wanneer B. reeds in het voorgaande dienstjaar zijn beroep in de gemeente van den 3^{den} rang heeft uitgeoefend.

Voorts is bij arrest, verz. 1865, n°. 42, beslist, dat het aanvullingsrecht voor een gemeente van *hoogeren* rang reeds dan verschuldigd is, wanneer de patentplichtige enkele daden, die tot zijn beroep betrekking hebben, in die gemeente van hoogeren rang verricht; b. v. wanneer een vleeschhouwer het vleesch van door hem in zijn woonplaats geslacht vee, in een gemeente van hoogeren rang aflevert.

(41). De patenten volgens tabel XVI kunnen ook worden overgeschreven.

(42). De nieuwe verkrijger is slechts aansprakelijk voor de termijnen, die tijdens de overschrijving nog niet verschenen zijn (vz. 1840, n°. 121).

overlijden, een verklaring indienen, ten einde het patent op hunnen naam worde overgeschreven, en zulks op een boete van f 3.- tenzij ze zich van een *nieuw* patent hebben voorzien.

De overschrijvingen worden op de patenten aangeteekend, tegen betaling van 25 cent door dengenen op wien het beroep is overgegaan (43).

Art. 15. De erfgenamen van gepatenteerden, die de zaken des overledenen *niet* voortzetten (44) kunnen afschrijving op den aanslag erlangen, mits zij zich, binnen *drie maanden* na het overlijden, daartoe aanmelden bij den controleur en de zettters, met uitdrukkelijke verklaring, dat zij de zaken des overledenen niet voortzetten (45).

De belasting moet tot en met de maand, waarin de aanvraag om afschrijving geschiedt, worden aangezuiverd (46).

Geene andere afschrijvingen, hetzij ter zake van het verlaten van een beroep of uit anderen hoofde, zullen worden verleend (47).

Art. 16. De beschrijving der patentplichtigen is of *algemeen* of *bijzonder*: de eerste betreft de patentplichtigen, die reeds op 1 Mei van het dienstjaar, waarover de beschrijving geschiedt, hun beroep uitoefenden, de laatste is betrekkelijk tot hen die later aan de belasting of aan een aanvullingsrecht onderhevig worden.

Art. 17. De *algemeene* beschrijving zal zoo vroegtijdig mogelijk, in den aanvang van elk dienstjaar, plaats hebben.

(43). De overschrijving geschiedt door het hoofd van het gemeente-bestuur, na bewerkstelligd onderzoek en accoord bevinding der aanvraag door controleur en zettters (vz. 1861, n°. 132, pag. 83).

(44). Het recht op afschrijving gaat niet verloren, wanneer de erfgenamen het beroep voortzetten tot en met de maand, waarin het verzoek om afschrijving geschiedt; doch wèl als het beroep *nà* die maand wordt voortgezet, al mocht het binne den voorgeschreven termijn van drie maanden worden gestaakt of aan anderen overgedaan (vz. 1861, n°. 33).

(45). Deze verzoekschriften om afschrijving worden als gewone reclames behandeld, doch daarop wordt door den Prov. Inspecteur, namens den Minister, beschikt (vz. 1861, n°. 121, in verband met vz. 1870, n°. 36).

(46). De regeling der afschrijving geschiedt naar het stelsel van betaling in *tien* termijnen (art. 8 der wet op de invordering), zoodat, wanneer de aanvraag om afschrijving gedaan wordt in *Augustus*, in plaats van $\frac{1}{12}$, $\frac{3}{10}$ van den aanslag betaald moeten worden (vz. 1846, n°. 213).

(47). Volgens § 21 van tabel XVI kan echter ook afschrijving worden verleend van patentrecht voor een vaartuig, dat *gestoopt* of *verongelukt* is.

(48). De patentplichtigen volgens tabel VII, VIII, XV en XVI en de debitanten van loterijbriefjes zijn echter verplicht hun aangifte bij den aanvang des dienstjaars te doen bij het collegie van zettters.

Te dien einde zal aan al de ingezetenen (48) ter invulling worden aangeboden of bezorgd een gedrukte verklaring, geschikt om aan te wijzen al de door hen op 1 Mei uitgeoefende, niet uitdrukkelijk vrijgestelde beroepen, onverschillig of ze *al* of *niet* verwant zijn, en ter vermelding tevens van den aard van ieder derzelve en van de bijzonderheden daartoe betrekkelijk, waarvan de kennis, volgens de bepalingen dezer wet, wordt vereischt tot het regelen der verschuldigde rechten (49).

Een ieder is gehouden die verklaringen behoorlijk in te vullen (50) en, tegen *recu*, te stellen in handen van den met de beschrijving belasten persoon.

De Commissaris des Konings regelt den *tijd* en de *wijze* van inlevering der ingevulde verklaringen, welk een en ander vooraf door het gemeente-bestuur wordt bekend gemaakt.

Art. 18. Zij, die bij de beschrijving zijn overgeslagen, kunnen zich op dergelijk verzuim niet beroepen, maar zijn verplicht te zorgen dat de vereischte en behoorlijk ingevulde verklaringen door hen, in persoon of door hunne gemachtigden, worden ingediend. De tijd en wijze waarop en de plaats, waar deze en alle andere bij deze wet gevorderde aangiften moeten worden gedaan en ingeleverd, gelijk ook de plaats, waar de gedrukte verklaringen te bekomen zijn, worden door de gemeente-besturen aangekondigd.

Art. 19. De patentplichtigen, die na 1 Mei enig beroep aangaan, de door hen uitgeoefende beroepen met een nieuw vermeerderen (onverschillig of dit met de reeds vroeger aangegevene verwant is of niet) of op wie de bepalingen van art. 12 § 2 of art. 13 toepasselijk worden, zijn verplicht hunne verklaringen deswege in persoon of door hunne gemachtigden te doen overleggen (51).

Art. 20. Ieder patentplichtige is gehouden zijn verklaring met

Voorts behoeft de ontvanger geen declaratoir uit te reiken aan hen, ten wier aanzien zekerheid bestaat, dat ze niet patentplichtig zijn; n. l. wanneer de gemeente slechts beneden 5000 zielen bevat (Res. 22 Juli 1819, n°. 833, art. 2 op pag. 87, vz. 1861, n°. 132).

(49). Zoo moet b. v. een winkelier zijn *debit* opgeven over het vorige jaar, een timmerman zijn getal knechten, enz.

(50). Fabrikanten en verkoopers van *buskruit*, *vuurwerk* of *schietskatoen* zijn verplicht dit in hunne aanvraag om patent uit te drukken op een boete van $\text{ƒ } 500,-$ (vz. 1827, n°. 146).

(51). Deze aangifte moet worden gedaan vóór ze tot de uitoefening of uitbreiding van het beroep overgaan (arrest van het Hof van Zuidholland van 24 October 1846, op pag. 91, vz. 1861, n°. 132).

zijn handteekening te bekrachtigen (52). Ingeval hij betuigt niet te kunnen schrijven of teekenen, zal een der met de beschrijving belaste personen de teekening uit zijn naam, en in tegenwoordigheid van twee andere medeteekenende personen verrichten, met vermelding van de redenen waarom.

Art. 21. De patentplichtigen moeten zich aangeven ter plaatse als volgt:

die, vermeld in de tabellen I, II, III, IV, V en VI in iedere gemeente afzonderlijk, waar hunne werkplaatsen, fabrieken, molens, winkels, enz., gelegen zijn (53);

die van de tabellen VII en XVI in de plaatsen, bij die tabellen aangeduid (54).

die van de tabellen X, XI, XII, XIII en XIV, in de gemeente hunner woning;

die van tabel XV, in iedere gemeente in het bijzonder, waar het beroep wordt uitgeoefend.

De aangifte der maatschappijen, in tabel IX vermeld, moet geschieden in de gemeenten, waar de beheerders derzelve woonachtig zijn.

De aan het patentrecht onderhevige vreemdelingen moeten zich, voor hunnen eersten aanslag in ieder jaar, aangeven ter plaatse waar zij zich het eerst ter uitoefening van hun beroep ophouden, en voorts, voor de aanvullingsrechten, ter plaatse, waar zij die verschuldigd worden.

Eindelijk zullen diegenen der in de tabellen XII, XIII en XIV vermelde patentplichtigen, die aan een aanvullingsrecht, wegens de uitoefening van hun bedrijf in een gemeente van hooger rang, onderhevig worden, daarvan aangifte behooren te doen in zoodanige gemeente van hooger rang (55).

(52). Ook de *veranderingen*, die hij daarin vervolgens nog wil brengen (vz. 1861, n°. 132, pag. 92).

(53). De fabrikanten en werkbazen van tabel I, wier bedrijf aan een bepaald lokaal (*atelier*) is verbonden, moeten in iedere gemeente, waar ze fabrieken of werkplaatsen hebben, afzonderlijk aangifte doen. Zij echter, wier bedrijf aan geen bepaald lokaal verbonden is, kunnen met één aangifte volstaan, doch zij zijn onderworpen aan het recht, in evenredigheid van het gezamenlijk aantal werklieden, door hen in de onderscheidene gemeenten te bezigen, en verplicht om in *iedere* gemeente een register te houden hunner werklieden (vz. 1827, n°. 88 en 1829, n°. 37).

(54). Zie § § 11—14 van tabel VII en § § 11 en 18 van tabel XVI.

(55). In die gemeente wordt ook het aanvullingsrecht ten kohiere gebracht en betaald.

Een patentplichtige van tabel XII, die zijn beroep, waarvoor hij in de gemeente zijner woning is gepatenteerd, ook in een gemeente van een *hoo-*

Art. 22. Er zijn voor elke gemeente, tot het regelen van den omslag der directe belastingen, zettters benoemd. Deze nemen de verklaringen der patentplichtigen op en brengen de zakelijke inhouder van in een register, met medewerking, zooveel mogelijk van den controleur, onder wiens toezicht zij al hunne werkzaamheden zullen verrichten. De controleur en de zettters bepalen voorts op het register, de klassen of rechten, waarvoor de patentplichtigen behooren te worden aangeslagen, naar de regelen bij deze wet vastgesteld. Ten aanzien van de patentplichtigen, die naar vaste beginselen of omstandigheden, door de wet tot maatstaf gesteld, belast moeten worden (56), volgen ze, in het algemeen, de opgaven der patentplichtigen zelve, doch zij zijn verplicht daarvan af te wijken ingeval zij, op grond van de algemeene baarlijkheid, vermeenen aan de nauwkeurigheid van die opgaven te moeten twifelen (57).

Zij zullen verder de bepalingen van art. 5 en 10, aangaande de *overeenkomst* en *verwantschap*, der beroepen toepassen.

Zij zijn bevoegd om voor zich te roepen de patentplichtigen,

geren rang uitoefent, doch slechts met een *gedeelte* der werklieden, moet, ter regeling van het aanvullingsrecht, worden beschouwd in de plaats zijner woning met niet meer knechten te werken, dan door hem in de gemeente van hooger rang worden gebezigt, zoodat, wanneer hij in een gemeente van den 6^{den} rang met 13 en in een gemeente van den 2^{den} rang met slechts 2 knechten werkt, het suppletoir recht ten hoogste *f* 5,70 kan bedragen (vz. 1840, n°. 141 en 1845, n°. 89). Hij behoeft dus in de gemeente van hooger rang slechts dat getal knechten aan te geven, dat hij in *die* gemeente bezigt.

(56). Zie omtrent de regeling der aanslag van *niet* volgens vaste beginselen belastbare patentplichtigen, aant. 30.

(57). De verplichting tot zoodanige afwijking en tot aanslag *ambtshalve* heeft plaats:

a. wanneer de opgaven onnauwkeurig of onvolledig zijn, zonder dat er valsheid in verondersteld wordt;

b. wanneer de declaranten verdacht zijn van valsche opgaven of frauduleuze verzwijgingen, of ook wanneer er in het geheel geen aangifte geschied is, maar de commissie vermeent, dat de valsheid, verzwijging of nalatigheid niet wel in rechten te bewijzen zou zijn.

De aanslag *ambtshalve* wordt niet gedaan, wanneer de opgaven handtastelijk valsch, of de verzwijgingen blijkbaar frauduleus zijn en de fraude in rechten bewijsbaar wordt geacht.

De belanghebbende behoudt natuurlijk altijd het recht om te reclameeren (vz. 1861, n°. 132, pag. 98).

Over een vorig dienstjaar kunnen geen aanslagen *ambtshalve* plaats hebben (vz. 1845, n°. 211); tenzij dit geschiede vóór dat de laatste kwartaalslegger is afgesloten (vz. 1854, n°. 69).

van wie ze eenige opheldering omtrent den aard of de uitgebreidheid van hun beroep meenen noodig te hebben.

Eindelijk hebben ze het recht om hen, die zich niet of niet behoorlijk ter bekoming van patent hebben aangemeld en echter, volgens de algemeene baarblijkelijkheid, patentplichtig zijn, *ambts-halve* op de registers te plaatsen; onverminderd de boete, die wegens verzuim van aangifte of het doen van valsche of onnauwkeurige aangifte, mocht zijn verbeurd.

Art. 23. Nadat de werkzaamheden, in art. 22 omschreven, zijn afgeloopen, wordt de inhoud van het register door de zeters overgebracht op den legger van het kohier. Na het opmaken der leggers nemen controleur en zeters nogmaals de classificatie in overweging.

Ingeval de zeters en de controleur in gevoelen verschillen, kunnen ze ieder hunne aanmerkingen stellen in een der daartoe op den legger bestemde kolommen. De Prov. Inspecteur zal tusschen hen beslissen; doch de belanghebbende behoudt het recht tot reclame bij Gedeputeerde Staten.

Art. 24. De controleur zendt de leggers aan den Prov. Inspecteur. Deze onderzoekt, beoordeelt en verbetert, des noodig, den arbeid. Nadat hij de leggers van zijn goedkeuring heeft voorzien, zendt hij ze terug aan den controleur, waarna deze daaruit de kohieren opmaakt en aan den Prov. Inspecteur ter executoir-verklaring toezendt (58).

Art. 25. De patenten worden vóór de afgifte van een bijzonder zegel van 25 cent (59) voorzien, ongeacht de grootte van het papier. Van het zegelrecht zijn echter vrijgesteld de patenten, waarvan het recht, buiten de opcenten, minder bedraagt dan f 6.—.

Al de bedrijven van den patentplichtige, op het register gebracht, worden in het patent vermeld.

Het patent zal voorts door het hoofd, of door een daartoe gemachtigd lid des bestuurs, worden geteekend, van het zegel der gemeente voorzien en aan den belanghebbende, nadat deze ook zijn handtekening op het patent heeft gesteld, worden uitgereikt. Van ieder patent wordt 7½ cent onkosten der beschrijving ingevorderd (60).

(58). Nadat de Prov. Inspecteur de kohieren heeft executoir-verklaard, zendt hij ze terug aan den controleur, die ze het gemeentebestuur doet toekomen ter afkondiging. Eindelijk bezorgt het gemeentebestuur het kohier bij den ontvanger ter invordering (art. 28 der res. 22 Juli 1819, n°. 833, op verz. 1861, n°. 132, pag. 106).

(59). 25 cent hoofdsom n. l., gewoonlijk verhoogd met 38 ope., zoodat het zegel werkelijk kost 34½ cent.

(60). De zegelrechten en beschrijvingskosten worden bij de betaling van den eersten termijn door den ontvanger ingevorderd.

Aan de ondernemers van spelen en vermakelijkheden, in tabel XV vermeld, die niet in de gemeente woonachtig zijn, waar zij zich ter bekoming van patent aangeven; aan de kramers en andere patentplichtigen, in de tabellen VII en VIII vermeld; en aan de debitanten van loterijbriefjes zal het patent niet worden afgegeven, alvorens zij de door hen verschuldigde rechten ten volle hebben voldaan.

Ook aan de patentplichtigen, onder n°s. 37, 38, 39 en 40 van tabel XIV (61) aangeduid, zal het patent niet worden afgegeven, en zullen zij het daarbij uitgedrukte bedrijf niet mogen uitoefenen, dan na de helft van Lunnen aanslag, over elk dienstjaar, te hebben voldaan. Het patent voor een volgend jaar zal mede niet aan hen worden afgegeven, dan nadat het verschuldigde over het voorafgaande jaar ten volle is aangezuiverd.

Art. 26. Hij, die zijn patentblad verloren heeft of om andere wettige redenen, een dubbel of nieuw patentblad verlangt of behoeft, kan dit bekomen bij het hoofd des gemeentebestuur, waar hij is aangeslagen. Het gemeentebestuur zal een uittreksel uit het patentregister, in den vorm van het gewone patent, op een gelijk zegel c. q. als voor het oorspronkelijke patent is gebezigd, aan den belanghebbende afgeven. Het zal daarbij in acht nemen al de regelen, ten aanzien van de uitgifte der oorspronkelijke patentbladen voorgeschreven.

Het hoofd des bestuurs kan echter, om bijzondere redenen, de uitgifte van een afschrift weigeren, behoudens het recht van den patentplichtige om zich over die weigering te beklagen bij Gedeputeerde Staten.

De afschriften hebben dezelfde kracht en waarde als de oorspronkelijke patenten. Voor elk afschrift kan 25 cent worden gevorderd, boven en behalve de kosten van het zegel.

Art. 27 (62).

Art. 28. Zij, die zich met hun aanslag bezwaard achten, zullen hunne *reclamatiën*, met in acht neming van de voorschriften, te dezen aanzien wegens de directe belastingen in het algemeen bepaald (63), kunnen indienen bij Gedeputeerde Staten,

(61). N. l. slijters, tappers, kroeghouders, koffijhuishouders, wijn- en bierhuishouders.

(62). Ingetrokken bij verz. 1848, n°. 75).

(63). De reclame moet op gezegeld papier geschreven zijn en daarbij moet worden overgelegd een duplicaat-aanslagbiljet. De ambtenaren, die tot den aanslag hebben medegewerkt, brengen er advies op uit. Indien de reclamant zijn verlangen daartoe in het bezwaarschrift heeft uitgedrukt, worden de stukken met de adviezen, gedurende acht dagen ter zijner inzage bij het gemeentebestuur nedergelegd. Zie verder verz. 1870, n°. 59 en 60.

die deswege uitspraak doen, overeenkomstig de beginselen, bij deze wet vastgesteld.

De gepatenteerden, voor wier aanslagen de wet onderscheidene klassen heeft opengesteld, zonder aanwijzing van bepaalde grondslagen voor de classificatie, kunnen hunne klachten gronden op een vergelijking van hunne aanslagen tegen die van zoodanige andere gepatenteerden, met wie zij, volgens de bepalingen dezer wet, in dezelfde evenredigheid behooren te zijn belast.

Het staat den reclamanten vrij om den aard en de uitgebreidheid huns beroeps, zoo uit hunne boeken en registers als uit andere stukken te doen kennen, zullende daarop naar vereisch van zaken worden gelet en zal geen aanbod van eed tot bevestiging hunner verklaringen toegestaan worden.

Art. 29. Niemand zal gedoogen dat door eenigen kramer of een anderen bij hem verblijfhoudenden persoon, vermeld in tabel VII, die niet van patent is voorzien, ten zijnent eenige koopwaar worde uitgesteld of verkocht (64).

Hij, die strijdig met deze bepaling handelt, verbeurt een boete van f 25.— telken reize dat hij hieraan schuldig bevonden wordt.

Art. 30. Geen marktpachter, marktmeester of andere met het opzicht over de markten belaste persoon, mag op de markten een patentplichtige ter uitoefening van zijn handel of bedrijf toelaten, tenzij hem gebleken zij, dat deze daartoe van een patent is voorzien. Bij elk verzuim verbeurt de pachter, enz. f 25.— boete.

Art. 31. § 1. In alle gerechtelijke en buitengerechtelijke akten, contracten, protesten, insinuatien, dagvaardingen, betekenningen en alle andere dergelijke stukken, voor zooverre dezelve het aan patentrecht onderhevige beroep, bedrijf, nering of handel van eenigen persoon betreffen, moet uitdrukkelijk melding worden gemaakt van het patent desgenen, ten wiens verzoeke de stukken zijn verleden, opgemaakt, beteekend of uitgegeven, met aanduiding van het nummer en van de plaats der uitgifte, van den tijd waarover, alsmede van het beroep of bedrijf, waarvoor hetzelfde is afgegeven. De notaris, procureur, deurwaarder of andere ambtenaar, door of ten overstaan van wien het stuk wordt opgemaakt, beteekend, uitgegeven of verleden, moet zich

(64). Dit artikel doelt op logementhouders en dergelijke, bij wie ongepatenteerde kramers en verblijf houden en hunne waren uitstallen. Uitstalling op dien voet bij een particulier, ter gelegenheid van een boeldag, kan dus niet als een bekeurbaar feit worden aangemerkt, wanneer de betrokken kramers, na afloop der veiling, overeenkomstig de deswege bestaande gewoonte zijn vertrokken (vz. 1856. n°. 55).

te dien einde het patent doen vertoonen en ook van die vertooning in het stuk melding maken, alles op een boete van f 25.— voor ieder stuk, waarin deze bepalingen niet zijn in acht genomen, te verbeuren door den ambtenaar, die het heeft opgemaakt.

§ 2. Bij de stukken, die in een twistgeding, ter zake van eenigen aan het patentrecht onderhevigen handel of beroep, worden overgelegd, moet de aanlegger of gedaagde, of wel de openbare ambtenaar of andere persoon, die deszelfs zaak waarneemt, het oorspronkelijk patentblad of een wettig afschrift van hetzelfde voegen, ten blijke, dat *ten tijde der handeling, waarover het geschil is ontstaan*, de aanlegger of gedaagde tot de uitoefening van zoodanigen handel of beroep is bevoegd geweest, en zulks op een boete van f 25.— telkens door den nalatige te verbeuren.

§ 3. Ingeval de patentschuldigen, ten wier verzoeken de stukken, in de beide vorige § § vermeld, worden verleden of overgelegd, het patent niet aan den openbaren ambtenaar of anderen persoon aldaar bedoeld, vertoonen of ter hand stellen, zal deze kunnen volstaan met zulks uitdrukkelijk in het stuk te vermelden of deswege een verklaring, tevens bij de in rechten over te leggen stukken, te voegen.

§ 4. De patentschuldige, die het patent niet op voorschreven wijze heeft vertoond of ter hand gesteld, vervalt deswege in een boete van f 10.—, boven en behalve die, welke hij ingevolge art. 37 verschuldigd zou kunnen zijn.

Art. 32. § 1. Alle patentplichtigen, en ook zij die zich van een afschrift des patents behooren te voorzien, zijn gehouden hun patent of een wettig afschrift er van telkens, op de aanvraag daartoe door de bij het eerste gedeelte van art. 34 en de in art. 36 genoemde ambtenaren en bedienden gedaan, aan dezen te vertoonen, op een boete van f 15.— telken reize (65).

(65). Een kommissie van de actieve dienst kan geen vertooning van patent vorderen, tenzij hij tevens als *deurwaarder* mocht zijn aangesteld (vz. 1844, n°. 112, en het arrest van den H. R. van 24 Juni 1845, op pag. 133, vz. 1861, n°. 132).

Wanneer het patent op aanvraag niet vertoond wordt, kan er wel wegens het niet doen van aangifte, op grond van art. 37, bekeuring worden ingesteld, maar behoort er subsidiair en voor het geval, dat de bekeurde mocht bewijzen aangifte gedaan te hebben, ook bekeuring te geschieden wegens niet vertooning van patent naar art. 32, § 1, en, zoo noodig, ook wegens het niet met zich voeren daarvan naar § 2 (vz. 1858, n°. 92). Met het oog hierop komt het ons doelmatig voor om het procesverbaal zoodanig in te richten, dat er uit blijke: 1° dat de bekeurde het patent niet heeft vertoond; 2° dat hij het niet met zich voerde; en 3° dat, wanneer bij de

§ 2. De patentplichtigen, bij de tabellen VII en VIII vermeld, de hier te lande gevestigde kooplieden, commissionairs, fabrikanten en trafikanten, die in het belang van hun beroep reizen, benevens de debitanten van loterijbriefjes, zullen *daar te boven* op een boete van f3.— verplicht zijn het patent met zich te voeren ten allen tijde, wanneer zij hun beroep uitoefenen (66). Ingeval zij, ten aanzien van deze of andere bepalingen dezer wet, in gebreke bevonden worden, zullen hunne goederen en arbeids-gereedschappen aangehouden en ten hunnen koste en gevaar in bewaring kunnen worden genomen, totdat zij zich van al de hun opgelegde verplichtingen gekwet en de boete en kosten voldaan hebben, of daarvoor borgtocht hebben gesteld ten genoegen van de Administratie (67).

Voor zoo veel betreft de patentplichtigen van tabel VII en de even vermelde kooplieden, commissionairs, fabrikanten en trafikanten, kan men ook totdat zij al de eischen der wet hebben vervuld en de rechten, boeten en kosten voldaan of daarvoor borg gesteld hebben, te hunnen koste en gevaar in bewaring nemen: de koopwaren, stalen en monsters, die zij bij zich hebben, mitsgaders de rij- en voertuigen, tot vervoer van hunne personen of goederen dienende, tenzij blijke dat deze rij- en voertuigen een ander toebehooren. Wanneer de ambtenaren, bij het doen eener aanhaling, oordeelen dat de waarde van gezegde koopwaren en andere voorwerpen niet voldoende is ter verzekering van rechten,

instructie der zaak mocht blijken, hij geen aangifte heeft gedaan, de ten gevolge sub 1° en 2° beloopen boeten zullen worden vervangen door die van art. 37 der wet.

De aanvraag om vertooning van patent, bij art. 32, § 1 bedoeld, behoort alleen aan de *woningen* der patentplichtigen te geschieden.

(66). Zij, die het patent niet met zich voeren, verbeuren niet enkel de boete volgens § 2, maar ook die van f 15.—, volgens § 1 (vz. 1860, n°. 122).

Zij, die op een winkelierspatent venten binnen de gemeente van hun woning en daarvoor niet afzonderlijk als *kramer* belast zijn, moeten hun *winkelierspatent* met zich voeren en vertoonen (res. 5 Dec. 1859, n°. 135, op pag. 135, verz. 1861, n°. 132).

(67). Zoo dikwijls, krachtens de wetten op het recht van patent, goederen of werktuigen worden in beslag genomen, geschiedt daarvan de vereischte vermelding in het procesverbaal, met specifieke aanduiding der aangehouden voorwerpen en van derzelver geraamde geldswaarde.

De goederen worden in bewaring gesteld bij den ontvanger der consignatie-kas en, voor zoover geen zoodanige aanwezig mocht zijn, bij den ontvanger der accijnzen. De overnemende ambtenaar zal op het procesverbaal, bij mede-onderteekening, van de overneming doen blijken (art. 34, verz. 1855, n°. 4).

boeten en kosten, kunnen zij, wanneer hun niet blijkt dat de boetschuldige een *inlander* is (68), ook de lijfgoederen, die in zijn koffers, enz. gevonden worden, aanhouden, uiterlijk tot de helft der waarde, te zijner keuze.

§ 3. Tot den afloop van den tijd, ingevolge art. 17 bepaald voor de inlevering der aangiften, kunnen de papentplichtigen volstaan met de vertooning of overlegging van het patent des vorigen jaars (69).

Art. 33. De patentplichtigen, in de tabellen I en XII vermeld, zijn verplicht aan te leggen en bij hunne aangifte te vertoonen een register, houdende de namen en toenamen van al de door hen in dienst gehouden werklieden, ieder der deelgenooten, zoo het beroep in gemeenschap gedreven wordt, voor een werkman geteld (70). Dit register moet gestadig bijgehouden worden. De namen der werklieden, die hunne dienst verlaten, zullen worden afgeschreven en die der nieuw aankomende onmiddellijk na de overige ingeschreven worden, met aantekening van den tijd van het in dienst treden en van het vertrek der werklieden. Van vorenstaande verplichtingen zijn uitgezonderd zij, die met minder dan *drie* werklieden arbeiden.

Het register moet steeds in de werkplaatsen, fabrieken of winkels berusten, en, op de *eerste aanvraag* daartoe door de volgens art. 35 bevoegden gedaan, aan deze worden vertoond, op een boete van *f* 5.—. Wegens ieder der in dienst zijnde werklieden, wiens naam niet in het register is ingeschreven, vervalt de nalatige in een boete van *f* 3.—, boven en behalve die, welke hij verschuldigd zou zijn, in geval hij zich aan verkorting van recht mocht hebben schuldig gemaakt, door meer werklieden te houden dan aangegeven zijn.

Al de werklieden, wier namen in het register worden gevonden zonder te zijn afgeschreven, zullen worden beschouwd als nog werkelijk in dienst des patentplichtigen te zijn, ten ware het tegendeel daarvan werd bewezen.

Art. 34. De zorg dat niemand, die eenig aan het patentrecht onderhevig beroep uitoefent, zich aan de verplichtingen, hem bij deze wet opgelegd, onttrekke, wordt in het bijzonder opge-

(68). Vergelijk aant. 23.

(69). De patenten (uitgezonderd die van kramers, enz., tappers, enz., schippers en debitanten van loterijbriefjes) worden gewoonlijk afgegeven onmiddellijk nadat het patentregister is gearresteerd. Tot zoo lang is vertooning van het reçu der aangifte voldoende (vz. 1861, n°. 132, pag. 137).

(70). Uitgezonderd één, die als *hoofdpersoon* is aan te merken (vz. 1861, n°. 132, pag. 138).

dragen aan de hoofden der gemeentebesturen en aan de Prov. Inspecteurs, controleurs, ontvangers en deurwaarders der directe belastingen. Zij zijn gehouden van alle overtredingen tegen de bepalingen dezer wet begaan, welke ter hunner kennis komen, op te maken schriftelijk verslag of proces-verbaal, en zulks op den eed, door hen in hunne hoedanigheid afgelegd (71).

Alle andere beëdigde lands- en plaatselijke ambtenaren zijn bevoegd tot de aangifte van gezegde overtredingen en zijn mede gerechtigd om op te maken een schriftelijk verslag van hunne bevinding als boven.

Art. 35. Het staat den Ambtenaren van de Administratie der directe belastingen, zoo ook den deurwaarders dier belastingen, vrij om zich, vergezeld van een lid des gemeentebestuur of van

(71). Ofschoon het niet vertoonen en het niet bij zich hebben van het patent, volgens art. 32, alleen dan *beboetbaar* is, wanneer de aanvraag om vertooning geschiedt door de *ambtenaren bij het EERSTE gedeelte van art. 34 en bij art. 36 genoemd*, zijn toch de verbaalen of relazen, door alle andere beëdigde lands- en plaatselijke ambtenaren en bedienden opgemaakt, voldoende om *verzuim van aangifte* te constateeren en de boete van art. 37 toe te passen (res. 14 Juli 1839, n°. 162, op pag. 141, vz. 1861, n°. 132).

Ofschoon de *kommiszen der actieve dienst* (behalve van de schippers) geen *vertooning* van patent kunnen vorderen, kunnen ze toch door opgave van bepaalde feiten de uitoefening van een beroep constateeren, en wanneer dan blijkt, dat van het betrekkelijke beroep geen aangifte is gedaan, is hun relaas even geldig in rechten als het procesverbaal van een deurwaarder.

Bij Min. aanschrijving, dd. 10 Maart 1866, n°. 42 DB, is bepaald, dat in de processenverbaal steeds moet worden vermeld „dat het den ambtenaren bij onderzoek, zoowel ten kantore des ontvangers als bij het collegie van zettters, gebleken is, dat de bekeurde over het dienstjaar . . . geene aangifte heeft gedaan.”

Ten overvloede zij hier opgemerkt, dat gelijksoortige vermelding in een procesverbaal wegens overtreding der wet op de personeele belasting moet voorkomen, en dat, dadelijk na het doen van een bekeuring, zoowel wegens de rechten en accijnzen als wegens de directe belastingen, daarvan kennis moet worden gogeven aan den Prov. Inspecteur. De processenverbaal wegens overtreding der wetten op de directe belastingen moeten hetzelfde inhouden als, ten aanzien der rechten en accijnzen, bij art 234 der Alg. Wet is opgegeven, terwijl de aant. 242 en 243 dier Alg. Wet ook op deze processenverbaal van toepassing zijn.

In zake van *patent* behoeven de processenverbaal slechts door één persoon te worden opgemaakt (vz. 1843, n°. 23).

Schriftelijk verslag en *procesverbaal* zijn woorden van gelijke beteekenis (vz. 1842, n°. 111).

Overtredingen, tegen onderscheidene wetten begaan, behooren bij even zoo vele verschillende processenverbaal geconstateerd en bij verschillende akten vervolgd te worden (vz. 1843, n°. 13).

een anderen daartoe gemachtigden persoon, in de werkplaatsen der patentplichtigen, bij de tabellen I en XII vermeld, te doen vertoonen het register der werklieden, bij art. 33 omschreven; aldaar op te nemen het getal werklieden en hunne namen en werkzaamheden en voorts bij hen en bij andere patentplichtigen onderzoek te doen naar het aantal molens, ovens, cilinders, pannen, kuipen en persen, kamers of plaatsen, voor zooveel dat getal tot grondslag strekt der belasting (72). Geen Deurwaarder (73) zal nogthans het voorschreven onderzoek doen dan op schriftelijken last van den Prov. Inspecteur of den controleur (74). Het bedoelde onderzoek mag voorts niet anders plaats hebben dan bij dag en op de gewoonlijk tot arbeid bestemde uren.

Art. 36. Jaarlijks, in de maand November (75), zal het hoofd des gemeentebestuur, met overleg van den controleur, aan al de huizen door daartoe behoorlijk te machtigen beëdigde personen doen opnemen welke patentplichtigen aldaar woonachtig zijn en of ze van een behoorlijk patent zijn voorzien.

Van deze verrichtingen wordt een schriftelijk verslag opgemaakt, waarin o. a. worden vermeld de personen, die niet van een behoorlijk patent waren voorzien.

Art. 37. De patentplichtigen die, na afloop van den tijd, tot het doen der aangiften bepaald, bevonden worden zich niet, — of door valsche, onnauwkeurige of onvolledige opgaven *niet behoorlijk* van hunne verplichtingen, ten aanzien dier aangifte, te hebben gekwet, zullen, telken reize, wanneer hun verzuim of overtreding ontdekt wordt, vervallen in een boete van f 25.— tot f 400.—

In ieder geval, waarin verkorting van 'slands recht plaats heeft, zal dat recht over een *vol jaar* worden gevorderd, boven en behalve de boete (76).

(72). Bij feitelijken wederstand wordt een procesverbaal opgemaakt en opgezonden aan den Officier van Justitie (vz. 1844, n°. 221).

(73). De overige ambtenaren der *directe* belastingen kunnen het dus zonder autorisatie doen.

Een *kommis* mag het nimmer doen, zelfs al is hij geautoriseerd (res. 14 Maart 1844, n°. 113, op pag. 143, vz. 1861, n°. 132).

(74). De schriftelijke lastgeving behoort uitdrukkelijk in het procesverbaal van opneming vermeld te worden (vz. 1838, n°. 84).

Het hier bedoelde onderzoek kan gevoegelijk plaats hebben te gelijk met dat van art. 36. Evenwel moet het bij art. 35 bedoelde onderzoek zoo dikwijls plaats hebben als de omstandigheden vereischen (vz. 1861, n°. 132, pag. 142).

(75). Zie vz. 1828, n°. 42 en 1845, n°. 56.

(76). Wanneer de fraude in den loop des dienstjaars ontdekt wordt, dan mag verondersteld worden, dat zij reeds sedert het begin des dienstjaars is gepleegd. De mogelijkheid althans bestaat er van. Daarom bepaalt de wet,

Art. 38. De boeten worden verdeeld als volgt :

$\frac{72}{100}$ voor de schatkist ;

$\frac{3}{100}$ » » ontvanger der consignatie-kas ;

$\frac{25}{100}$ » » ambtenaren-bekeurders.

Art. 39. Zij, die bevonden worden op een bedriegelijke wijze gebruik te hebben gemaakt van eens anders patent, zullen worden gestraft met gevangenis van drie maanden tot één jaar.

Art. 40. Alle overtredingen van de bepalingen, in deze wet vervat, behooren tot de kennis van de rechtbanken van correctie-politie.

Alle actiën, strekkende tot toepassing van boeten, zullen voor deze rechtbanken worden aangelegd en vervolgd door of in naam van het departement van Finantiën. De rechtbanken zullen echter daarin geen recht spreken, dan na de conclusiën van het openbaar ministerie te hebben gehoord.

In de rechtspleging ter zake voorschreven zullen, ook ten aanzien van het appél en de voorziening in cassatie, de bestaande wetten, in betrekking tot correctie-ele zaken worden gevolgd.

Art. 41. De verbalen of relazen, door de ambtenaren en de bedienden in art. 34 vermeld, ter zake van het patentrecht opgemaakt, zullen in rechten worden geloofd, tot er bewijs is van het tegendeel.

Art. 42. De gezegde voor de rechtbanken te doene vervolgin-gen mogen niet worden begonnen, dan met toestemming van het departement van Finantiën, hetwelk aan de ambtenaren der Administratie de macht kan verleenen om met de overtreders, op verzoek van dezen, in minnelijke schikking te treden, ter zake der door hen verbeurde geldboeten (77).

Art. 43. Na verloop van vier jaren, te beginnen met den 1^e Mei van het jaar der beschrijving, zal het beloop van de gesloken rechten niet meer worden gevorderd. Insgelijks zal, na verloop van gezegden tijd van vier jaren, de vertooning of overlegging der patenten, bij art. 31 voorgeschreven, niet meer worden geëischt.

dat het gefraudeerde recht voor een *vol jaar* moet worden gevorderd. Wanneer echter de bekeurde in den loop van hetzelfde dienstjaar sterft, dan hebben de erfgenamen c. q. recht op afschrijving volgens art. 15 (vz. 1841, n°. 195).

(77). De Prov. Inspecteurs zijn gemachtigd tot het aangaan van trans-actiën. Tot het instellen eener actie is geen bijzondere last van den Minister noodig, omdat diens toestemming ligt opgesloten in de omstandigheid, dat de verbalen ter vordering van den Minister worden opgemaakt (arrest H. R. 11 October 1853, op pag. 154, vz. 1861, n°. 132).

Ten aanzien der verjaring van de invordering der boeten en van de uitoefening der straffen, den overtreders van deze wet bij vonnis opgelegd, mitsgaders ten aanzien van die der vervolgingen, door of in naam van het bestuur der belastingen, tegen de overtreders tot toepassing der boeten en straffen bij deze vastgesteld, zullen de bepalingen, bij het wetboek van strafvordering gemaakt, worden gevolgd.

Tabel N^o. I.

Fabrikanten en werkbazen, enz. waarvoor de belasting, die naar het getal werklieden geregeld wordt, in alle gemeenten gelijk is. (De rechten, volgens deze tabel verschuldigd, worden berekend naar tarief A).

§ 1. Tot maatstaf der belasting, te voldoen door de patentplichtigen, in deze tabel begrepen, wordt genomen het aantal hunner werklieden, hetzij deze in hunne huizen, winkels, werkplaatsen of fabrieken arbeiden, of bij bijzondere personen in hunnen naam te werken gezonden worden; en zulks onverschillig of deze werklieden zijn, mannen of vrouwen, meesterknechts of gewone werklieden, kinderen of leerlingen, loontrekkende of niet loontrekkende (78). Ingeval het beroep in gemeenschap gedreven wordt, zal ieder der deelgenooten, hetzij hij al of niet de teekening hebbe, voor één werkman geteld worden (79).

De vrouwen en kinderen, die hunne mannen of ouders, in de uitoefening van hun beroep, behulpzaam zijn, zullen echter niet onder het getal hunner werklieden worden geteld.

Weduwen, die het beroep harer mannen voortzetten, mogen van het getal harer werklieden één aftrekken.

Ingeval de patentplichtigen, in deze tabel vermeld, het aantal hunner werklieden in den loop des dienstjaars vermeerderen, zullen zij deswege een aanvullings-aangifte, volgens art. 13 § 2 moeten doen.

§ 2. Zij, die meer dan een van de in deze tabel vermelde beroepen tevens uitoefenen, zullen worden aangeslagen naar het

(78). Bij verschillende arresten is beslist, dat de wet geen onderscheid maakt tusschen *tijdelijke* en *vaste* dienst, terwijl noch het geslacht, noch den leeftijd, noch de belooning der werklieden in aanmerking komt.

Ook de winkelbedienden van de in deze tabel en in tabel XII bedoelde fabrikanten en werkbazen, moeten onder het getal werklieden worden gerekend (res. 13 April 1843, n°. 85, op pag. 163, vz. 1861, n°. 132).

(79). Uitgezonderd hij, die als *hoofdpersoon* der firma beschouwd wordt (zie aant. 70).

gezamenlijk aantal werklieden door hen gebezigd wordende, even als waren die beroepen alle met elkander verwant (80).

Deze regel is ook toepasselijk op de patentplichtigen, die één of meerdere der in deze tabel vermelde, en te *gelijk* één of meerdere der in tabel XII omschrevene beroepen uitoefenen (81).

§ 3. De patentplichtigen, in deze tabel genoemd, zijn voor den verkoop van de goederen of waren, in hunne fabrieken of werkplaatsen vervaardigd, geen afzonderlijk recht verschuldigd; tenzij zulks geschiede op een der wijzen bij tabel VII omschreven (82).

§ 4. Ingeval zij goederen of waren verkoopen, die geheel buiten of ten deele *in* en ten deele *buiten* hunne fabrieken of werkplaatsen vervaardigd zijn, hetzij al of niet voor hunne rekening, dan zijn ze, wegens het alzoo buiten hunne fabrieken bereide, naar omstandigheden een afzonderlijk recht als koopman of winkelier verschuldigd, en mitsdien ook gehouden deswege de vereischte aangifte te doen.

§ 5. De in deze tabel genoemde fabrikanten of werkbazen zijn insgelijks uitdrukkelijk verplicht aangifte te doen en een afzonderlijk recht te betalen wegens de molens (83), waarvan zij zich in hunne fabrieken bedienen, met uitzondering nochtans: *a.* van

(80). Zie art. 10.

(81). Grof- en hoefsmeden behooren tot de 1ste afdeling van tabel XII en kachelmakers tot de 1ste afdeling van tabel I. Stel nu, dat iemand, in een gemeente van den 6^{den} rang, als grofsmid 5 knechten en als kachelmaker 1 knecht bezigt, dan moet hij worden aangeslagen als *kachelmaker, grof- en hoefsmid met zes werklieden*, en wel naar de 1ste afdeling van tabel I, omdat het beroep van kachelmaker hooger belast is dan dat van grof- en hoefsmid (zie art. 10).

(82). Wanneer ze echter die goederen uitventen of op de markt uitstallen, *in de gemeente hunner inwooning*, dan behoeven ze daarvoor geen afzonderlijk kramers-patent (§ 7, tabel VII *in fine*).

(83). Ook met het oog op tabel IV (waarnaar deze molens worden belast), moeten onder *molens* worden verstaan alle werktuigen, die door *stoom, wind, water, paarden of andere* krachten in *wentelende* beweging worden gebracht (res. 31 Augustus 1860, n°. 128, op pag. 169, vz. 1861, n°. 132).

In den zin der wet is overigens *iedere soort van werking*, te weeg gebracht door de rondgaande of wentelende beweging der werktuigen, die door stoom bewogen worden als een *molen* te beschouwen (res. 19 Oct. 1858). n°. 156, op pag. 170 en 189, vz. 1861, n°. 132).

De patentplichtigen, die naar het getal werklieden worden aangeslagen, moeten c. q. bovendien afzonderlijk worden belast:

a. wegens den verkoop van goederen, geheel of ten deele, buiten hunne fabrieken vervaardigd;

b. wegens het gebruik van molens;

Welk doel heeft de wetgever hierbij gehad?

zoodanige molens, als bij § 6 uitdrukkelijk zijn vrijgesteld; *b.* van die, waardoor de *twijnderijen* gedreven worden; *c.* van die waardoor de kunstwerktuigen van spinnerijen, kaarderijen, droogscheerderijen en dergelijke gedreven worden. De *handmolens*, bij de fabrieken gebruikt wordende, worden nimmer afzonderlijk aangeslagen.

De bij de molens gebezigde werklieden zullen, hetzij de molens al of niet afzonderlijk worden belast, in allen gevalle geteld worden onder degenen, volgens welke de aanslag van den fabrikant of werkbaas moet worden berekend (84).

§ 6. De patentplichtigen, die, volgens de regelen in deze tabel vastgesteld, moeten worden belast, worden verdeeld in *twee* afdeelingen (85), waaromtrent wij opmerken:

a. de patentplichtigen, in de *eerste* afdeeling gerangschikt worden, bij hetzelfde getal werklieden, aanmerkelijk hooger belast dan die, in de tweede afdeeling opgenomen;

b. sommige patentplichtigen, in de *tweede* afdeeling genoemd, moeten volgens het tarief der *eerste* belast worden, wanneer ze kunstwerktuigen bezigen;

c. vele patentplichtigen van de *eerste* afdeeling moeten afzonderlijk worden belast voor de kunstwerktuigen, die ze bezigen;

d. het is moeielijk om een algemeenen regel te stellen welke fabrikanten tot de *eerste* en welke tot de *tweede* afdeeling behooren. De regel toch dat zij, die kunstwerktuigen bezigen tot de *eerste*, en zij, die geen kunstwerktuigen bezigen, tot de *tweede* afdeeling behooren, gaat niet door. 't Schijnt echter dat de wetgever die fabrieken, welke naar evenredigheid ruimere winsten opleveren, in de *eerste* afdeeling heeft geplaatst.

Tabel No. II.

Branders, brouwers en azijnmakers, (De rechten door hen verschuldigd te berekenen volgens tarief A).

Het recht, door de genoemde patentplichtigen verschuldigd, wordt geregeld in evenredigheid òf van de productie òf van de

(84). Buiten de hier bedoelde gevallen behooren geen werklieden, voor *andere* bedrijven dan die van tabel I en XII gebezigd, tot regeling des aanslags in aanmerking te komen; terwijl tegen alle misbruiken ten deze, door verdubbeling der *surveillance* ten aanzien van de daarvan verdachte patentplichtigen, en door toepassing *c. q.* van *aanslag ambtshalve*, behoort te worden voorzien (res. 16 Januari 1838, n°. 52, op pag. 173, vz. 1861, n°. 132).

(85). De lijst der beroepen, bij de verschillende tabellen opgenomen, laten we achterwege. Wij achten het voor ons doel meer wenschelijk eenige algemeene opmerkingen deswege mede te deelen.

gebezigde grondstoffen in het jaar, hetwelk dat, waarin de beschrijving geschiedt, onmiddellijk vooraf gaat; te weten:

de *branders*, naar de hoeveelheid gedistilleerd door hen vervaardigd in iedere branderij afzonderlijk.

Zij zijn geen afzonderlijk recht verschuldigd voor het distilleeren van den door hen vervaardigden moutwijn of brandewijn; de *bierbrouwers* en *azijnmakers* der tweede klasse, naar de hoeveelheid *beslag* door hen gemaakt;

de *azijnmakers* der derde klasse, uitgezonderd de *snelazijnmakers*, naar de inhoudsruimte der door hen gebezigde tweelingskuipen;

de *snelazijnmakers* naar de hoeveelheid gedistilleerd door hen verbruikt (86);

de *snelazijn-* tevens *rozijnazijnmakers*: voor den *snelazijn* naar de hoeveelheid gedistilleerd, door hen verbruikt, en voor den *rozijnazijn* naar de ruimte der tweelingskuipen. Indien ze echter voor den *rozijnazijn*, behalve andere grondstoffen, tevens gedistilleerd bezigen, dan wordt, ter regeling van den aanslag, van de ingeslagen hoeveelheid gedistilleerd afgetrokken voor elke der drie vernieuwingen, 7 liter per hectoliter ruimte der kuipen, waarin de rozijnazijn gemaakt wordt (87);

de *azijnmakers* der eerste klasse (88), worden niet naar *deze* tabel, maar naar tabel XIV, als *kooplieden* belast.

De *patentplichtigen*, in deze tabel genoemd, zijn voor den verkoop hunner voortbrengselen geen afzonderlijk recht verschuldigd, tenzij die verkoop *in 't klein* geschiedt, in welk geval zij zich tevens als winkeliers, slijters of tappers moeten aangegeven.

Tabel N°. III.

Koren-, gort-, grut-, pel- en boekweitmolens.

§ 1. De *koren-, gort-, grut- en pelmolenaars* worden aangeslagen op 3°/_o, en de *boekweitengrutten- en boekweitemeelmolenaars* op 6°/_o van de *onzuivere* huurwaarde der molens en daarbij behoorende gebouwen, benevens van die der persoonlijke woning der molenaars. De aanslag mag echter nimmer dalen beneden f 5.— (89).

(86). Verz. 1861, n°. 132, pagina's 213—215.

(87). Dus in het geheel 21 liter per hectoliter ruimte dier kuipen. Zie verz. 1840, nos. 66 en 70.

(88). Ook de fabrikanten van *wijnazijn* (vz. 1861, n°. 132, pag. 213).

(89). Indien een molen tot beide einden dient, b. v. tot *korenmolen* en tot *boekweitemeelmolen*, en ook wanneer een molen van tabel III met een anderen van tabel IV verbonden is, moet er een billijke splitsing der huur-

§ 2. De ambtenaren, met de beschrijving belast, hebben het recht om zich de bestaande huur-contracten der molens enz. te doen vertoonen.

§ 3. De patentplichtigen, in deze tabel vermeld, zijn voor den verkoop der *op hunne molens* verwerkte granen, geen afzonderlijk recht verschuldigd, met uitzondering alleen van zoodanige korenmolenaars, die voor eigen rekening granen breken, die deswege behooren te worden belast als kooplieden of winkeliers.

§ 4. Wanneer de voorschreven molens slechts *met de hand* bewogen worden, zullen zij worden aangeslagen op hoogstens *f* 8.— en minstens *f* 1.—

Tabel N°. IV.

Molens, niet in tabel III genoemd.

(De rechten te berekenen volgens tarief A).

§ 1. De belasting is verschuldigd wegens *ieder* molen afzonderlijk en naar de klassen, bij iedere soort van molen aangewezen.

De klassen verschillen naar gelang van de *beweegkracht*, n. l. *stoom of water, wind, paarden.*

§ 2. Indien eenige molen tot meer dan een der onder een afzonderlijk nummer vermelde werkingen of malingen gebezigt wordt, moet daarvan uitdrukkelijk aangifte worden gedaan. Ieder dier werkingen zal in het bijzonder worden aangeslagen, ofschoon zoodanige werking ook met een andere ware verwant (90).

waarde plaats hebben (vz. 1861, n°. 132, pag. 219).

Het minimum van *f* 5 kan c. q. voor *beiderlei* werkingen te zamen genomen worden (vz. 1861, n°. 132, pag. 220 en vz. 1868, n°. 95).

(90). Met betrekking tot de *molens* behoort in het oog te worden gehouden:

a. dat alle werktuigen, die door *stoom, water, wind* of *paarden* in wentelende of rondgaande beweging worden gebracht, als *stoom-, water-, wind- of paardemolens* zijn te beschouwen;

b. dat door *molen* moet worden verstaan het werktuig *in zijn geheel*, voor zoo verre het tot *dezelfde werking* of *maling* dient;

c. dat door *werking* of *maling* te verstaan is *iedere bijzondere soort* van arbeid, zoowel met opzicht tot de *wijze* van werking, als in betrekking tot de *stof*, die bearbeid wordt; en

d. dat, ingeval dezelfde patentplichtige meer dan één stoomwerktuig, waterrad, windmolen, enz. bezigt, *iedere soort* van *werking* door *ieder* stoomwerktuig, waterrad of windmolen in beweging gebracht, bij het regelen der belasting, steeds op zich zelf moet worden beschouwd en belast, en nimmer aangemerkt kan worden als slechts één molen uit te maken; al

Ingeval echter de gezegde werkingen op denzelfden molen bij *afwisseling* plaats hebben, of, wanneer een door *water* bewogen molen, uithoofde van zijn ongunstige ligging, ten aanzien van het benoodigde water, doorgaans meer dan de helft des jaars moet stilstaan, zal de aanslag *des noods* kunnen geregeld worden *één* of *twee* klassen beneden de laagste klasse, overigens voor dien molen opgesteld.

§ 3. De patentplichtigen, in deze tabel bedoeld, zijn voor den verkoop der voorwerpen, op hunne molens verwerkt, geen afzonderlijk recht verschuldigd, dan alleen wegens de chocolade, karotten, snuif en tabak bij hen bearbeid, voor zooverre zij die waren *in het klein* verkoopen. Zij moeten zich deswege als winkeliers aangeven.

§ 4. De zoodanige der in deze tabel genoemde molens, die met de hand bewogen worden, worden aangeslagen op $\frac{1}{3}$ van de rechten voor de paardenmolens bepaald.

Tabel N^o. V.

Fabrieken, waarvoor de belasting niet is gegrond op het aantal werklieden in dezelve gebezigd. (De rechten te berekenen volgens tarief A).

§ 1. Het patentrecht wegens *ieder* der in deze tabel genoemde

ware het ook, dat alle stoomwerktuigen, waterraderen of windmolens tot dezelfde soort van werking of maling dienden.

Uit het voorafgaande volgt:

dat een door stoom, water, wind of paarden gedreven molen, die met 2, 3 of 4 paar steenen *dezelfde grondstof* maalt, *niet* als 2, 3 of 4 molens behoort te worden aangemerkt, maar, even als alle andere molens, die met een paar steenen malen, slechts als *één* molen;

dat een molen, die met twee paar steenen maalt, waarvan het eene paar tot het malen van *mosterd* en het andere tot het malen van *lijnkoeken* dient, als *twee* molens moet worden aangemerkt;

dat een molen, die tot het *draaien* en, te gelijker tijd of beurtelings, tot het *doorboren* van ijzer dient, als *twee* molens moet worden belast;

dat daarentegen een *oliemolen*, waar het zaad *geperst* en *gestampt* of *geslagen* wordt, slechts als *één* molen kan worden aangemerkt, vermits deze twee- of drieërlei wijze van bewerking slechts *één* doel — het voortbrengen van olie — heeft;

dat wanneer hetzelfde paar steenen, dezelfde stamper, hetzelfde zaagraam, nu tot *deze*, dan tot *gene* werking wordt gebezigd, ieder dier werkingen als een afzonderlijke molen moet worden aangemerkt en belast;

dat wanneer het *draaien* van ijzer, hout en staal door dezelfde beweegkracht geschiedt, dit als *één* werking of *één* molen moet worden beschouwd, enz., enz. (zie verz. 1861, n°. 132, pag. 223).

fabrieken te voldoen, wordt geregeld in evenredigheid van de klassen, bij dezelve vastgesteld.

Voor deze fabrieken is, in 't algemeen, geen vaste maatstaf bepaald voor de regeling van den aanslag, ofschoon sommige voor iederen *oven* of voor ieder paar *rollen* of *cilinders* afzonderlijk worden belast.

De zoutziederijen zijn ook in deze tabel opgenomen. Deze kunnen natuurlijk gevoelig worden belast naar de hoeveelheid zout, in 't vorige jaar geraffineerd. Men heeft daarvoor dan ook als maatstaf aangenomen een recht van 12 cent per 1000 kilogr. geraffineerd zout. Omdat de wet bepaalt, dat de aanslag voor iedere *pan* afzonderlijk moet geschieden, moet dit recht zoodanig over de verschillende pannen worden verdeeld, dat de gezamenlijke aanslag met het bedrag van 12 cent per 1000 kilogr. zout overeenkomt (91).

Voor de zeepziederijen kan ook het fabrikaat van het vorige jaar als maatstaf dienen (92).

§ 2. Iedere fabriek zal afzonderlijk worden aangeslagen, ofschoon ook meerdere derzelve te zamen in één gebouw mochten vereenigd zijn of onderling voor verwant gehouden worden. Van elke fabriek moet dus afzonderlijk aangifte worden gedaan.

§ 3. De eigenaars van deze fabrieken zijn geen afzonderlijk recht verschuldigd voor den verkoop der waren, in *hunne fabrieken* verwerkt of vervaardigd, met uitzondering alleen van *zeepen* *zoutzieders* en *de stokers van fijne likeuren*, voor zooverre zij zeep, zout of dranken in *het klein* uitslaan. Alle fabrikanten echter, die hunne waren verkoopen op een der wijzen, in tabel VII omschreven, worden daarvoor afzonderlijk belast. Van een en ander moet dus de gevorderde aangifte worden gedaan.

Tabel N°. VI.

Winkeliers. (De rechten te berekenen volgens tarief A).

§ 1. Tot maatstaf der belasting, door de winkeliers verschuldigd, wordt genomen het beloop van hun *debiet*, gedurende het jaar, hetwelk dat der beschrijving onmiddellijk vooraf gaat; met dien verstande nochtans, dat het *wezenlijke debiet* van de bij § 2

(91). Circulaire van 5 Sept. 1860, n°. 45, in verband met de res. van 19 Juni 1866, n°. 28.

(92). Zie verz. 1844, n°. 118.

vermelde eerste soort van waren zal worden verhoogd met de helft (93).

§ 2. Onder de waren van de eerste soort zijn begrepen: *tabak en snuif en alle waren of goederen van vreemden oorsprong of arbeid en die, uit de koloniën herkomstig.*

Tot de waren van de tweede soort worden gebracht: *al de niet onder de eerste soort behoorende waren of goederen* (94).

§ 3. Voor winkeliers worden gehouden zij, die hunne waren bij het stuk, de meter, de kilogram of bij andere kleine maten, aan bijzondere personen, uit hunne huizen of winkels (95), verkoopen. Winkeliers, die daarenboven aan kooplieden, winkeliers of kramers goederen verkoopen (96), waarin deze handel drijven, moeten deswege een afzonderlijk recht als *kooplieden* of *zeehandelaars*, naar omstandigheden, voldoen. Zij zijn mede een afzonderlijk recht verschuldigd, wanneer ze tevens het beroep van *tapper* of eenige andere in deze wet onderscheidenlijk met name genoemde nering of handel uitoefenen. Ook moeten ze afzonderlijk belast worden, wanneer ze hunne goederen of waren verkoopen op een der wijzen bij tabel VII omschreven (97). Van deze bijzonderheden zijn ze verplicht de vereischte aangifte te doen.

§ 4. Deze paragraaf bepaalt de klasse, die naar gelang van het debiet moet worden toegepast, b. v.:

voor een deb. van *f* 125,000 en daarboven . . . 1ste kl.

» » » » » 100,000 tot ben. / 125,000 . 2de »

enz.

De laagste (17de) klasse wordt toegepast voor een debiet van ben. *f* 1000.

(93). Deze bepaling zal wel zijn oorsprong te danken hebben aan het, bij de invoering der wet, heerschende begrip, dat de inlandsche nijverheid moest worden bevoorrecht. Evenwel is er eenige grond om deze bepaling te behouden, omdat men kan aannemen, dat de verkoop van waren der eerste soort betrekkelijk meerdere voordeelen oplevert dan die der tweede soort.

(94). Dus de goederen van *binnenlandschen* oorsprong.

(95). De verkoop uit *winkels* wordt reeds door de benaming van *winkelier* aangeduid. De verkoop uit de *huizen* schijnt er bij vermeld, met opzicht tot de zoogenaamde *bestoten winkels*. In elk geval moeten de verkochte waren *winkelwaren* zijn, dat zijn waren, die in een winkel kunnen geplaatst en ten toon gesteld worden, b. v. *manufacturen*, *kruidenierswaren*, enz. (vz. 1861, n°. 132, pag. 255).

(96). Aan welke kenmerken kan men onderscheiden als iemand is: *koopman*, *winkelier* of *kramer*?

(97). Uitgezonderd wanneer zoodanige verkoop alleen plaats heeft binnen de gemeente hunner woning. Zie § 7 van tabel VII.

Tabel N°. VII.*Kramers en reizende kooplieden.*

A. Kramers.

(De rechten te berekenen naar tarief B).

§ 1. De kramers worden verdeeld in de navolgende, te weten: a. gewone kramers en omloopers, die hunne goederen buiten hunne huizen, winkels, fabrieken, werkplaatsen of magazijnen te koop bieden, ze omvoerende, ten toon stellende op een der navolgende wijzen, als:

met schepen, schuiten, rijtuigcn, paarden of andere lastdieren; met of zonder marsen, pakken, handwagens, enz.; met opene of geheel of ten deele overdekte loodsen, tenten, kramen, enz. of ook zonder behulp dezer toestellen. Onder deze kramers worden ook gerekend de zoogenaamde poffertjes- en wafelkramers, de kramers en rondventers van toebereide eetwaren, dranken en dergelijke;

b. zij, die hunne goederen in herbergen of in de bergplaatsen, huizen of andere gebouwen van derden uitstallen;

c. zij, die hunne waren in openbare veilingen, buiten hunne winkels, bij *koopcn* van doorgaans *beneden f 25.*— ieder, doen verkoopen (98).

§ 2. Onder de kramers zijn niet begrepen: de verkoopers van *bouw- en brandstoffen, veld- en boomvruchten, levende dierlijke voorwerpen* en *niet gefabriceerde* waren, ofschoon ook die verkoop op een der wijzen, bij § 1 omschreven, mocht plaats hebben. Deze personen zullen, naar tabel XIV, als *kooplieden* worden belast.

§ 3. De rechten, verschuldigd door de onder § 1, lit. a bedoelde kramers, zijn tweeeërlei:

die, verschuldigd ter zake van het bezoeken der kermissen of markten, en die, verschuldigd ter zake der uitoefening van het bedrijf, anders dan op kermissen of markten.

Het eerstbedoelde recht is voor *iedere* bezocht wordende stad,

(98). Wanneer de koopcn doorgaans *meer dan f 25.*— bedragen, wordt een patent als *koopman* vereischt (vz. 1861, n°. 132, pag. 266).

Wanneer de bij lit. c. bedoelde verkoopingcn in een openbaar verkoophuis door een *ondernemer van publieke verkoopingcn* plaats hebben, moet de Administratie zich met het door dezen *als zoodanig* betaalde patentrecht vergenoegen (vz. 1861, n°. 132, pag. 266).

vlek of kerkdorp (99) in het bijzonder verschuldigd en wordt steeds geregeld naar de 10de tot de 17de klasse van tarief B.

Het laatstbedoelde recht is voldoende voor al de gemeenten, die bezocht worden, tezamen en wordt geregeld naar de 4de tot de 14de klasse van tarief B.

§ 4. De patentplichtigen, onder § 1, lit. *b* vermeld, zijn een afzonderlijk recht verschuldigd voor *iedere gemeente*, die zij bezoeken, berekend naar de 4de tot de 9de klasse van tarief B, en geëvenredigd aan den tijd, dien zij in elke gemeente verblijven.

§ 5. De marktkramers en venters, onder § 1 lit. *a*. vermeld, en zij, die in huizen van derden uitstallen (zie § 1 lit. *b*), worden aangeslagen naar de vermoedelijke voordeelen, die door de belastingschuldigen als kramers genoten worden, gedurende den tijd of de kermissen, waarover het patent loopt. De klassen echter, waarin zij worden aangeslagen, moeten beantwoorden aan *ten minste* het dubbel van de rechten, door den gezeten winkelier, over een gelijk tijdvak, te voldoen (100).

§ 6. De personen, onder lit. *c* van § 1 bedoeld, worden aangeslagen voor *iedere verkooping*, door hen gehouden wordende.

(99). Het recht is verschuldigd voor *iedere stad, vlek of kerkdorp* en dus niet voor *iedere kermis of markt*. Hieruit volgt, dat slechts éénmaal behoeft te worden betaald voor de verschillende kermissen of marktdagen in dezelfde stad, vlek of kerkdorp. Zie verder pag. 269 en 270 van vz. 1861, n°. 132.

(100). Bij de regeling van den aanslag eens kramers moet men dus den aanslag eens winkeliers, die evenveel debiet heeft, tot basis nemen, en hem in zoodanige klasse brengen, dat hij minstens het dubbele van den winkelier betaalt. Het laagste recht van een winkelier is $f - .90$ voor een vol jaar. Een kramer mag dus voor een geheel jaar niet minder betalen dan $f 1.80$. Een marktkramer echter, die b. v. gedurende slechts 7 dagen in een gemeente vertoeft, moet (altijd in de veronderstelling, dat zijn debiet gelijk staat met dat van den geringsten winkelier) dus minstens betalen $2 \times \frac{90}{100}$ cent = $f - .03\frac{1}{2}$, zoodat men zoodanigen kramer kan belasten naar 17 B op $f - .10$. Een omlopend kramer, in gemeenten van den 6^{den} rang, die zijn beroep in het eerste kwartaal des jaars aanvangt, kan niet lager worden belast dan naar 12 B op $f 2.20$; want een winkelier, die met hem in hetzelfde geval verkeert, betaalt $f - .90$ en $2 \times 90 = f 1.80$, zoodat 13 B ad $f 1.00$ te laag zou zijn.

Ook wanneer hij zijn zaken aanvangt in het *tweede* kwartaal, kan hij niet lager dan naar 12 B worden belast, want een winkelier zou in zoodanig geval $\frac{3}{4}$ van $f - .90 = f - .67\frac{1}{2}$ betalen en $2 \times 67\frac{1}{2} = f 1.35$.

Vent hij echter in gemeenten van den 2^{den} rang, dan kan hij zelfs naar 14 B op $f 1.90$ worden belast, wanneer zijn debiet met dat van den geringsten winkelier gelijk staat. Zie verder pag. 272—275, verz. 1861, n°. 132.

Het recht wordt geregeld, naar den duur en de belangrijkheid der verkoop, volgens de 4^e tot de 9^e klasse van tarief B (101).

§ 7. *Alle* patentplichtige personen (102), die hunne goederen of waren tevens op de wijze der kramers verkoopen, of ze op monsters, staalkaarten of proeven in de huizen van bijzondere personen, andere dan die, welke onder hunne gewone kalanten behooren (103), te koop bieden, moeten deswege afzonderlijk als *kramers* worden gepatenteerd.

Van deze verplichting worden ze echter vrijgesteld, wanneer zoodanige verkoop plaats heeft op een der wijzen, bij lit *a*. van § 1 omschreven, en ze zich daarin bepalen bij de gemeente hunner woning. In dit geval zal echter bij de regeling van hun aanslag, ook zoo veel doenlijk op hun debiet als kramers worden gelet, terwijl zij evenzeer verplicht zijn zich als kramers aan te geven.

§ 8. *Vreemde* kramers moeten worden belast tot minstens het dubbel der rechten, door inlandsche verschuldigd (104).

§ 9. De kramers moeten, bij hunne aangifte opgeven:

de *wijze*, waarop zij hun beroep uitoefenen, naar de onderscheidingen bij § 1 gemaakt;

de gezamenlijke inkoopswaarde der door hen ter koop aangeboden wordende goederen.

Van een en ander wordt op het patent melding gemaakt (105).

De patentplichtigen, bij § 1 lit *b* vermeld, moeten bovendien

(101). De omloopende venters worden slechts *eenmaal* aangeslagen voor het geheele jaar, tenzij ze hun beroep gaan uitbreiden of een gemeente van hooger rang bezoeken.

De marktkramers worden voor elke *stad, vlek of kerkdorp* afzonderlijk belast. Zij, die uitstallen in huizen van derden, worden afzonderlijk belast voor elke *gemeente*.

Zij, die verkooping en houden van doorgaans beneden *f* 25.—, worden afzonderlijk belast voor iedere *verkoop*.

(102). Dus ook kooplieden, winkeliers, fabrikanten en werkbazen. Omdat deze bepaling slechts toepasselijk is op *patentplichtigen*, kunnen natuurlijk de bij art. 3 vrijgestelde personen, hunne goederen ook, zonder patent, op alle mogelijke wijzen verkoopen. Vergelijk ook art. 3, lit. *p*.

(103). Voor den verkoop aan hun gewone kalanten, — dat zijn zij met wien de leverancier in min of meer vaste betrekking staat, — behoeven ze dus niet afzonderlijk gepatenteerd te zijn.

Aanbieding van goederen, die door inlandsche kooplieden of fabrikanten zelve in persoon geschiedt aan degenen, die in dezelfde goederen handelen, of ze geheel of ten deele verwerken, vereischt *in geen geval* eenig afzonderlijk patentrecht (pag. 277, verz. 1861, n°. 132).

(104). Zie aant. 23.

(105). Waartoe dienen deze bijzonderheden?

opgeven den duur van hun verblijf in de gemeente, en die, vermeld bij lit. *c* van § 1, den duur van de te houden verkooping.

Indien zij de *wijze* van verkoop veranderen, de waarde hunner goederen vermeerderen of den duur des verblijfs of der verkooping verlengen, moeten zij daarvan aangifte doen in de gemeente, waar ze zich bevinden en zoodanig aanvullingsrecht betalen als van hen, bij werkelijk toegenomen belastbaarheid, zou kunnen worden gevorderd. Bij verzuim van zoodanige aangifte is de boete van art. 37 op hen van toepassing.

Controleur en zettters hebben het recht ambtshalve een aanvullingsrecht te vorderen, wanneer ze de overtuiging erlangen dat ze door een kramer, ten aanzien van de aangegeven inkoopswaarde, zijn misleid. Zoodanige vordering waarborgt den kramer echter niet tegen bekeuring.

B. Reizende Kooplieden, enz.

§ 10. *a.* Alle kooplieden, commissionairs, fabrikanten en andere personen, zoowel Nederlanders als vreemdelingen, *niet binnen dit Rijk gevestigd* (106), die met of zonder staalkaarten, monsters of proeven rondreizen om bestellingen bij kooplieden, fabrikanten, trafikanten, werkbazen of winkeliers op te nemen, of bij de aflevering van bestelde goederen tegenwoordig te zijn, of wel andere zaken, den handel betreffende, vereffenen of deswege gelden ontvangen, zullen worden belast naar de 5^e tot de 11^e klasse van tarief A.

Wanneer ze ook bij particulieren bestellingen opnemen, geschiedt de aanslag naar 5 tot 8 A.

b. Hunne reizende agenten, factours, kantoorbedienden, enz. zijn aan dezelfde rechten onderworpen (107).

c. Zij, die het onder lit. *a* vermelde bedrijf uitoefenen: voor rekening van *binnen's lands* gevestigde handelshuizen, fabrikanten of trafikanten, worden aangeslagen naar de 12^e klasse van tarief A. Dit bedrijf wordt met geen ander als verwant beschouwd (108).

(106). Hier worden dus bedoeld zij, die hier te lande handelszaken doen, doch die buiten 's lands wonen of wier fabrieken buiten 's lands gelegen zijn.

(107). Dit is billijk, want men kan de handelskantoren of de fabrieken zelve niet belasten, omdat ze buiten 's lands gevestigd zijn en toch dient men een recht te heffen, naar hetgeen hier te lande wordt omgezet.

(108). Zij, die ten behoeve van anderen handelszaken verrichten *op eigen naam*, zijn *commissionairs* naar tabel XIV. Zij, die het doen *op naam hunner lastgevers*, zijn *reizend agent*. Oefenen ze het beroep op beide wijzen uit, dan worden ze èn als *commissionair* èn als *reizend agent* aangeslagen. (Zie verz. 1861, n°. 132, pag. 294).

Tot staving dat de reizen voor binnenlandsche huizen, fabrikanten of trafikanten plaats hebben, moeten ze voorzien zijn van afschrift van het patent der meesters, in wier dienst zij zijn. Op dat afschrift moet door het plaatselijk bestuur de naam van den persoon, die er gebruik van wil maken, vermeld worden. Het afschrift wordt met het zegel der gemeente aan het patent des reizigers vastgehecht (109).

Plaatsen, waar de belasting moet worden betaald.

§ 11. De *marktkramers* moeten de aangifte doen en de rechten betalen in iedere gemeente, waar zij hun bedrijf uitoefenen, ten ware zij, *inlanders* zijnde, verkiesen om in de gemeenten hunner woning de rechten voor al de te bezoeken kermessen of markten in eens te voldoen (110).

De *omloopende venters* moeten de aangifte en betaling doen in de gemeente hunner woning.

§ 12. Zij, die in huizen van derden uitstallen en zij, die openbare verkooping van doorgaans beneden f 25.— houden, moeten het recht betalen in iedere gemeente, waar zij hun bedrijf uitoefenen, en telken reize (111).

§ 13. De *omloopende venters*, die hun bedrijf uitoefenen in een gemeente van hooger rang, dan die waarin ze wonen of aangeslagen zijn, moeten het aanvullingsrecht in die gemeente van hooger rang voldoen. Wanneer zij *inlanders* zijn, staat het hun echter vrij, om in de gemeente hunner woning de rechten in eens te voldoen naar het tarief, bepaald voor den hoogsten rang der gemeenten, die zij bezoeken.

§ 14. De rechten en aanvullingsrechten, verbonden aan de *klassen*, waarin de patentplichtigen van deze tabel worden belast, moeten steeds *ten volle*, en *zonder splitsing naar tijdsgelang*, worden voldaan (112).

(109). Er worden geene bekeuringen meer ingesteld tegen reizigers, wgens gemis van afschrift van 't patent hunner patroons (Min. miss. 25 Mei 1867, n°. 76).

(110). De aanslag geschiedt dan evenzeer voor elke stad, vlek of kerkdorp, afzonderlijk.

(111). Waarom moeten de kramers juist in de bij §§ 11 en 12 bedoelde plaatsen aangifte doen?

(112). Daarom kan men bij de bepaling der *klasse*, wel den tijd, waarvoor het patent noodig is, in aanmerking nemen.

Het komt ons echter voor, dat, op grond van deze bepaling, geen afschrijving van belasting, op den voet van art. 15, kan worden verleend aan de patentplichtigen van tabel VII.

T a b e l N°. VIII.

De rechten te berekenen volgens tarief A.

Deze tabel bevat geen andere patentplichtigen dan rondlopende vreemde :

schaarslijpers ;
ketelboeters ;
klokkengieters ; en
tinnenlepelgieters.

T a b e l N°. IX.

Maatschappijen , waarvan bewijzen van aandeel worden uitgegeven.

De maatschappijen, in deze tabel bedoeld, zijn die, in het wetboek van koophandel bekend onder de benaming van *naamlooze maatschappijen*, die de zeevaart, het drijven van handel, fabrieken of molens, het doen van verzekeringen, de visscherij, reederij of, in het algemeen eenige uit derzelve aard en volgens den geest dezer wet, aan patentrecht onderhevige onderneming of handeling ten onderwerp hebben.

De patentplichtige handelingen, bij tabel XV omschreven, zijn hiervan echter uitgezonderd, zoodat deze steeds volgens de regelen dier tabel zullen worden belast.

Alle overige patentplichtige handelingen, die van een *naamlooze vennootschap* uitgaan, worden niet afzonderlijk belast, maar kunnen geschieden op het patent aan de maatschappij uitgereikt en waarvoor de aanslag naar de regelen van deze tabel geschiedt (113).

Deze maatschappijen worden belast tegen 2°/_o van het gezamenlijk beloop der uitdeelingen, de *aflossingen* en *accessen* van het kapitaal, die mochten plaats hebben, daaronder begrepen.

De maatschappijen evenwel, die kunnen doen blijken van hunne oorspronkelijke inlagen, mitsgaders van de aflossingen, die daarop gedaan zijn, zoodat de werkelijke aflossingen van het opgenomen of verstrekte kapitaal duidelijk van de uitdeelingen kunnen worden onderscheiden, zijn geene belasting verschuldigd van dusdanige aflossingen.

De directeuren der naamlooze maatschappijen zijn verplicht bij

(113). Evenwel zijn de *beheerders* dezer maatschappijen, als zoodanig, afzonderlijk patentplichtig naar tabel XI.

Ofschoon bij vz. 1852, n°. 56 (zie pag. 481, verz. 1861, n°. 132) is te kennen gegeven, dat, op grond van tabel XVI, § 7, de vaartuigen van een *naamlooze* maatschappij, afzonderlijk moeten worden belast, is later bij de schriftelijke resolutie van 21 September 1867, n°. 79, het *tegendeel* bepaald.

de algemeene beschrijving aangifte ter bekoming van patent te doen. Op die aangifte wordt echter geen recht gevorderd, doch zij wordt voor *memorie* in het register der patenten ingeschreven.

Telkens, wanneer zij voornemens zijn een uitdeeling te doen, en alvorens daartoe over te gaan, moeten directeuren zich aanmelden ter betaling van het recht, voor die uitdeeling verschuldigd (114).

Tabel No. X.

Beheerders van kantoren van Administratie van inschrijvingen op het Grootboek, van genootschappen van gemeenschappelijk bezit van fondsen, en van die van geldleeningen, enz.

De beheerders der kantoren van *administratie* van inschrijvingen op de grootboeken der Nationale schuld worden belast naar het bedrag der ingeschreven kapitalen, in verband met den rente-standaard, t. w.

voor de $2\frac{1}{2}\%$ rentegevende schuld, per *millioen* ingeschreven nominaal kapitaal f 5—; voor de 3% of 6.— en voor de 4% f 8.—.

Als ingeschreven *nominaal* kapitaal wordt beschouwd het ingeschreven bedrag, dat bestaat bij de tweede sluiting van de grootboeken in het laatstvoorgaande jaar.

De gedeelten van millioenen worden voor geheelen genomen.

De *onderbeheerders* of *rentebetalers* voor gezegde kantoren zijn als zoodanig, niet aan het patentrecht onderhevig.

De overige patentplichtigen volgens deze tabel zijn:

de beheerders van kantoren van administratie van vreemde fondsen;

de bestuurders van genootschappen van gemeenschappelijk bezit van *fondsen*, ten laste van buitenlandsche Mogendheden, waarvan bewijzen van aandeel zijn of worden uitgegeven;

de beheerders of commissarissen van geldleeningen op plantagiën in 's Rijks of vreemde koloniën, en alle andere geldleeningen, van welken aard ook, alleen uitgezonderd die, welke rechtstreeks voor rekening van *vreemde Mogendheden* gedaan zijn.

Deze patentplichtigen moeten een recht betalen van $\frac{1}{30}\%$ van het gezamenlijk bedrag der uitdeelingen of betaalde renten, *dividenden*, enz. gedaan, gedurende het jaar, hetwelk dat der beschrijving onmiddellijk is voorafgegaan. Onder het bedoelde bedrag worden niet begrepen de aflossingen en de *premiën*, bij

(114) Bij verz. 1864, n°. 115 zijn inlichtingen gegeven wat men door *uitdeelingen* hebbe te verstaan.

gelegenheid van die aflossingen betaald, evenmin de accessen van het bestaande kapitaal.

De bedrijven, in deze tabel vermeld, zullen, noch onderling noch met die van bankier, koopman, makelaar, commissionair of eenig ander beroep, bedrijf of handel hoegenaamd als verwant mogen beschouwd worden.

Tabel N°. XI.

Beheerders, opzichters, boekhouders, zaakwaarnemers, commiczen, klerken, enz. (De rechten te berekenen naar tarief A.)

Naar deze tabel worden worden belast:
de beheerders van de in tabel IX vermelde en andere maatschappijen en ook hare onderbeheerders, agenten en correspondenten;
de bestuurders van verzekeringmaatschappijen;
zaakwaarnemers;
rentmeesters en opzichters van goederen;
bestuurders en opzichters van veengraverijen, fabrieken, beleenbanken enz;
opzichters van werken;
boekhouders en andere kantoorbedienden;

En alle andere *soortgelijke personen* (115), niet *elders* in deze wet opgenoemd of als *mede-deelgenooten* in de beroepen of bedrijven, waarover zij het beheer voeren, patentrecht voldoende (116).

Het recht wordt berekend naar het bedrag der belooningen, dag-, week-, maand-, vacatie-gelden, kortingen, opgelden, enz., enz., genoten in het jaar, hetwelk dat der beschrijving onmiddellijk voorafgaat.

Uit het bij deze tabel gevoegde tarief blijkt dat de verhouding, waarnaar de aanslag geschiedt, klimt naar mate de belooning hooger is; zoodat zij, die slechts een geringe belooning genieten, moeten betalen $\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$ % van hun inkomen; zij, die een middelmatige winst hebben, 1 à $1\frac{1}{2}$ % en zij, die een ruim inkomen genieten, $1\frac{3}{4}$ à 2 %.

De bedrijven, in deze tabel vermeld, zullen noch met die van bankier, koopman, makelaar, commissiehandelaar, noch met eenig ander beroep, bedrijf of handel, als verwant mogen worden beschouwd.

(115) B. v. de agenten der Nederlandsche Bank en de adviseurs bij die agentschappen (vz. 1864, n°. 108 en 1866, n°. 174).

(116). Vergelijk verz. 1861, n°. 132, pag. 319 en 320.

Tabel No. XII.

Ambachtslieden, werkbazen enz., wier belasting wordt geregeld in evenredigheid van het getal hunner werklieden en den rang der gemeente. (De rechten te berekenen volgens tarief B).

§ 1. De bepalingen, bij §§ 1, 2, 3, 4 en 5 van tabel I vastgesteld, zijn ook toepasselijk op de patentplichtigen, in deze tabel genoemd.

§ 2. De loodgieters, loodverwerkers, loodenpomp makers, ledekant- en kamerbehangers, bedden- en matrassenmakers, timmerlieden, metselaars en kleermakers, die tevens de leverantie doen van de grondstoffen, door hen verwerkt of bewerkt wordende, moeten deswege afzonderlijk als kooplieden of winkeliers worden belast. Zij zijn mitsdien verplicht daartoe de vereischte aangifte te doen.

§ 3. De patentplichtigen van deze tabel worden verdeeld in twee afdeelingen.

De beroepen, in de *eerste* afdeeling opgenomen, worden, bij *hetzelfde* getal knechten, naar een hooger tarief belast dan die, in de *tweede* afdeeling vermeld. Waarschijnlijk is de wetgever van de veronderstelling uitgegaan dat deze beroepen betrekkelijk ruimere winsten opleveren.

De tabakkervers en sigaren- en karottenmakers moeten afzonderlijk worden belast voor den verkoop van snuif en tabak *in het klein*.

De *huiselijke* bedienden van bleekers worden mede onder het getal werklieden geteld.

Tabel No. XIII.

Logement- badstooft- biljardhouders enz. (De rechten te berekenen volgens tarief B).

De logementhouders, de houders of verhuurders van gestoffeerde woningen (*hôtels garnis*), de houders van *bijzondere* bestedingen-, proveniers-, verbeter-, krankzinnigen- en dergelijke huizen, worden aangeslagen naar het getal kamers of vertrekken, dat hun huis bevat.

De badstooft- houders, de biljardhouders en de kolfbaanhouders, worden voor *iedere* badkuip, biljardtafel en kolfbaan afzonderlijk belast.

De kegelbaanhouders worden steeds aangeslagen naar de 12^e klasse.

Tabel N°. XIV.

Kooplieden, reeders, makelaars, artsen, bakkers, tappers, enz.
(De rechten te berekenen volgens tarief B).

De wetgever heeft voor de beroepen, in de overige tabellen vermeld, vaste grondslagen opgegeven ter regeling der belasting; hetzij het getal werklieden, het getal molens enz., enz.,

In deze tabel heeft hij die bedrijven verzameld, die naar geen vasten maatstaf kunnen worden belast, uitgezonderd de *fabrieken* die in dat geval verkeerden; deze zijn in tabel V opgenomen.

Zoo komen in deze tabel o. a. voor:

bankiers, kassiers, wisselhandelaars, kooplieden, bakkers, tappers, slaggers, aannemers, notarissen, deurwaarders, enz., enz.

De overige belastingswetten geven echter voor sommige van deze beroepen eenigen maatstaf aan de hand, die kan strekken om de winsten met eenige zekerheid te bepalen en de aanslag daarmede in verband te brengen. Zoo kan men gevoegelijk belasten:

de tappers naar de door hen gedane inslagen van gedistilleerd;

de vleeschhouwers, naar de door hen veraccijnsde waarde;

de verhuurders van rijtuig, de wagens en karrelieden, naar het getal paarden, door hen in de personeele belasting aangegeven;

de notarissen, naar het getal akten door hen gepasseerd, de verkooping, boedelscheidingen, enz. door hen gehouden, volgens opgaaf van den ontvanger der registratie;

de aannemers van werken, naar de aannemingssom; enz. enz.

Tabel XV.

Ondernemers, directeurs en commissarissen van spelen, vertooningen en vermakelijkheden.

§ 1. Alle spelen, vertooningen en vermakelijkheden, van welken aard ook, die gehouden worden in zoodanige vaste gebouwen, als daarvoor zijn ingericht, en onder den naam van *schouwburgen* bekend zijn, worden belast als volgt:

voor ieder spel, iedere partij of vertooning $\frac{1}{100}$ van de *bruto* opbrengst, berekend naar *al* de plaatsen, die de zaal bevat, in verband met de prijzen der verschillende plaatsen. Wanneer het spel of de vertooning echter voor intekenings-prijs (*abonnement courant*) gegeven wordt, zal $\frac{1}{3}$ kunnen worden afgetrokken.

Het recht, wegens de *muziek-, dans- en maskerade-partijen* verschuldigd, wordt berekend naar gelang van de *helft* der

plaatsen, welke de zaal, bij het geven der andere spelen en vertooningen, geacht wordt te bevatten.

Het is, voor de toepassing van het recht, onverschillig voor wiens rekening de partijen gegeven worden en of er voordeel van wordt genoten of niet.

Het recht voor een schouwburg mag, voor het geheele dienstjaar, tezamen niet meer bedragen dan hetgeen één vertooning *bruto* kan opbrengen, ingeval al de plaatsen, voor de *volle* daarvoor vastgestelde prijzen, waren bezet.

§ 2. *Muziek-, dans- en maskerade-partijen, vauzhals, steekspelen, veldfeesten, liefhebberij-komediën, enz.*, die gehouden worden in de gewone dans- of muziekzalen, in de huizen, tuinen, enz., van logement-, koffijhuis-, kollegie-, tuin- en societeithouders (de societeiten of tuinen, onder n°. 41 van tabel XIV vermeld, daaronder begrepen), in die van tappers, wijnhuishouders, dans- en muziekmeesters, worden belast op den navolgenden voet:

a. Wanneer de partij bij *intekening* wordt gehouden, wordt het recht voor iedere partij bepaald naar gelang van den intekeningsprijs voor iederen persoon, het getal intekenaren en den rang der gemeente. Het recht mag echter niet dalen beneden dat, voor dezelfde spelen of partijen verschuldigd, in de gevallen onder *b* vermeld.

Door *intekening* wordt verstaan: alle verbintenis tot het betalen van een vooraf bepaalde som, of van een zeker aandeel in de kosten, onverschillig of die verbintenis voor één of meer partijen wordt aangegaan.

b. Ingeval de entree, *zonder voorafgaande intekening*, wordt betaald, wordt het recht voor iedere partij geregeld naar gelang van de prijzen der plaatsen en den rang der gemeente.

Het recht, volgens deze §, is verschuldigd, onverschillig voor wiens rekening de partij gegeven wordt en of er eenig voordeel van wordt genoten of niet.

Worden de aan 't hoofd dezer § vermelde partijen gehouden in *schouwburgen*, dan worden ze op den voet van § 1 belast.

Worden ze gehouden noch in *schouwburgen*, noch in lokalen, als bij het eerste lid dezer § zijn vermeld, dan zijn ze *niet* aan patentrecht onderworpen.

§ 3. De *openbare en gewinshalve* (117) gegeven wordende

(117). 't Voornaamste onderscheid tusschen belastbaarheid naar § 2 en 3 is dit: dat bij § 3 bepaalt in aanmerking komt *openbaarheid* en *gewinshalve*, terwijl dit bij § 2 onverschillig is.

Ofschoon de spelen in § 2 vermeld, die gewinshalve gegeven worden, niet van een aanslag naar die § zijn uitgesloten, toch heeft de wetgever daarbij meer het oog gehad op vermakelijkheden, die uit liefhebberij gegeven worden.

schouw-, tooneel-, dans-, paardenrijders-, koordendansers-, springers-, marionetten- en goochelspelen, de vertooningen van natuur- en scheikundige vermakelijkheden, natuurlijke zeldzaamheden en voortbrengsels der kunst en alle andere dergelijke vertooningen en tentoonstellingen (die van schilderijen en panorama's niet uitgezonderd), worden belast als volgt:

a. Wanneer er voor de aanschouwers *zitplaatsen* zijn bestemd, wordt de aanslag voor elken dag, waarop de spelen of vertooningen plaats hebben, geregeld naar gelang van de prijzen der voornaamste zitplaatsen, in verband met het getal zitplaatsen en den rang der gemeente. Het recht mag echter niet dalen beneden dat, verschuldigd voor dezelfde spelen, in het geval onder *b* vermeld.

b. Wanneer de spelen of vertooningen, enz. gegeven worden op plaatsen, waar geene *zitplaatsen* gevonden worden, bepaalt men den aanslag voor elken dag naar gelang van den prijs der hoogste plaatsen, in verband met den rang der gemeente. Ingeval de in deze § vermelde spelen in lokalen, als bij § 2 zijn omschreven, plaats hebben, geschiedt de aanslag toch naar § 3.

Worden ze echter gegeven in *schouwburgen*, dan geschiedt de aanslag naar § 1.

Tabel No. XVI.

Eigenaars, vaste huurders en andere vaste gebruikers van binnenvaartuigen.

§ 1. Wegens de vaartuigen, die zich *bevinden* (118) op de binnen-zeeën, meren, rivieren, vaarten of wateren van het rijk, of waarmede door de opene zee, langs de kusten of ook over de wadden, de kustvaart van de eene zeehaven des rijks naar de andere wordt uitgeoefend en wegens de vaartuigen, het rijk aan de *landzijde* binnenkomende, is door de eigenaars, vaste huurders of andere vaste gebruikers een recht verschuldigd, berekend naar de ruimte dier vaartuigen, in verband met hunne klassificatie naar § 3.

§ 2. De *ruimte* is het aantal tonnen, hetwelk het vaartuig inhoudt, de ton gerekend ter grootte van een stère of kubieke meter, onder aftrekking van $\frac{1}{3}$ voor de ruimte, ingenomen wordende door de mast- en pompkokers, kabelstellingen, roeven, dekken, roeibanen, enz.

Bovendien wordt, voor zooveel de stoombooten betreft, de

(118). Onverschillig dus of er al of niet mede *gevaren* wordt.

ruimte, door de machine-kamer ingenomen, van de belastbare ruimte afgetrokken.

Gedeelten van een ton worden verwaarloosd.

§ 3. De vaartuigen worden verdeeld in de volgende twee klassen :

Eerste klasse.

Vaartuigen, waarvan de *ladingsplaatsen*, geheel of gedeeltelijk, doorgaans of tijdelijk, op een regelmatige wijze overdekt of tot zulk een bedekking zijn ingericht, met uitzondering nogtans van de navolgende:

a. vaartuigen, waarvan de bedekking alleen uit zeildoek bestaat, en welke niet enkel of voornamelijk tot vermaak geschikt zijn;

b. vaartuigen, waarmede nimmer andere voorwerpen worden vervoerd dan visch, groenten, aardappelen, brandstoffen, rijs, wier, kalk, pleister, cement, dijkmaterialen, puin, kleiaarde, pijpaaarde, zand, grind, mergel, water, spoeling, slijk, modder, vuilnis, mestspeciën, riet, biezen, leien, gebakken en ongebakken ruwe steen, dakpannen, metaalerts;

c. zoogenaamde korenlichters, alsmede de vaartuigen, welke alléén als magazijnen en bergplaatsen of enkel als kantoor of woning worden gebezigd, onverschillig in welken toestand zij zich bevinden, en of zij al dan niet nog tot varen kunnen worden gebruikt.

Tweede klasse.

Geheel *opene* of *onoverdekte* vaartuigen, alsmede zoodanige *overdekte*, welke hiervoren van de *eerste* klasse bepaaldelijk zijn uitgezonderd.

§ 4. Het recht bedraagt: wegens de vaartuigen van de *eerste* klasse 20 cent, en wegens die van de *tweede* klasse 12 cent voor iedere ton inhoud.

De vaartuigen, geheel of voornamelijk tot vermaak aangelegd of dienende; die, welke, hetzij al of niet op vastgestelde tijden, van de eene bepaalde plaats tot de andere heen en weder varen of daartoe tijdelijk worden gebruikt (119), de veerponten, de veer-stoombooten, de overvaartuigen en de schuiten der gierbruggen, zijn onderworpen aan een verhooging, gelijkstaande met de helft van het recht der klasse, waartoe zij behooren.

§ 5. Vrijstelling van recht wordt verleend, wegens :

a. de vaartuigen, in eigendom aan het Rijk toebehoorende en uitsluitend in 's Rijks dienst gebezigd wordende, 's Rijks loodsdienst daaronder begrepen;

(119). De toepassing van het verhoogde recht hangt af van het varen op bepaalde *plaatsen*, maar niet van het varen op bepaalde *tijden*.

b. de brandschuiten, asch- en vuilnisschuiten, werkschuiten, boomsluiters- of wachtschuiten en dergelijke, voor zoo ver zij uitsluitend in dienst zijn van en behooren aan gemeenten, dijk- of polderbesturen;

c. de schepen, van Nederlandsche of vreemde zeebrieven voorzien, onbeladen (120) aan de landzijde van het Rijk binnenkomende, en in het algemeen zoo lang zij niet tot het binnenlandsch vervoer worden gebezigd. Ten aanzien van de vreemde schepen geldt deze vrijdom alleen, voor zoo ver in de Staten, waar zij te huis behooren, gelijke vrijdom aan de Nederlandsche schepen in gelijk geval wordt verleend;

d. de schepen, die het Rijk doorvaren zonder te lossen of te laden (121);

e. de vaartuigen, niet dienende tot magazijn, bergplaats, kantoor, winkel of woning, waarmede noch de Zuiderzee, noch de Zeeuwsche stroomen, noch eenige andere rivier, op vreemd grondgebied ontspringende of in zee uitlopende, worden bevaren, en wier *eigenaars* met hun huisgezin, het geheele afgelopen *jaar* door, geen andere huisvesting hebben gehad dan aan boord dier vaartuigen (122);

f. de vaartuigen voor de Rijnvaart gebezigd, mits daarmede geen binnenlandsch vervoer worde gedaan;

g. de *opene* vaartuigen van minder dan vier tonnen groot;

h. de vaartuigen van landbouwers, uitsluitend dienende om van hunne erven, woningen, schuren of stallen naar hunne landen en omgekeerd, of van het eene door hen bebouwde stuk land naar het andere, vee, veldgewassen of mestspeciën te vervoeren;

i. de vletten in de turfbaggerijen, tot het verwerken van de bagger of het veen, mitsgaders de schuiten, alleen dienende tot vervoer van den turf binnen den ring der veenderij;

k. de vaartuigen, behoorende bij de fabrieken, trafieken, molens of bleekerijen en uitsluitend dienende tot het spoelen en bewerken der in die fabrieken enz. vervaardigd, bereid of gewasschen wordende voorwerpen, tot den aanvoer van grondstoffen naar de fabriek- of werkplaats, en tot berging van vaatwerk, water of spoeling.

l. de vaartuigen, uitsluitend gebruikt wordende tot het vischen van schelpen of tot het vangen van zeevisch, daaronder

(120). Of *in ballast* (vz. 1861, n°. 132, pag. 470).

(121). *Zeeschepen* zijn vrij, onverschillig waar ze laden of lossen, mits ze niet tot *binnenlandsch* vervoer worden gebezigd (vz. 1861, n°. 132, pag. 471).

(122). Men behoort niet voorbij te zien, dat deze vrijstelling beperkt is tot de *eigenaars* en betrekking heeft tot vaartuigen, *waarmede gevaren wordt* en tevens dat hier sprake is van het afgelopen *jaar*, niet *dienstjaar*.

begrepen bot, spiering, oesters, garnalen, mosselen en ansjovis
m. de moddermolens, diepmolens, zoogenaamde bokken en kiezentrekkers, penterschouwen, kiellichters en molenschouwen;

n. de vaartuigen van vastliggende schipbruggen;

o. de ponten of andere vaartuigen, welke dienen om tijdelijk buiten gebruik zijnde vaste bruggen, schipbruggen of gierbruggen te vervangen;

p. de vaartuigen, uitsluitend gehouden om bij doorbraken of bij overstromingen te worden gebruikt en de reddingsbooten.

§ 6. Bij K.B. kan het uitreiken van patent aan schippers van vaartuigen, te huis behoorende in Staten, in welke het recht om binnenlandsch vervoer te doen aan de Nederlandsche schepen geheel of ten deele is ontzegd, worden verboden; of ook, het recht, voor vreemde vaartuigen verschuldigd, worden verhoogd tot en met het bedrag van gelijksoortig of eenig ander recht, dat in de Staten, waar die vaartuigen te huis behooren, van de Nederlandsche schepen mocht worden gevorderd, en dat niet tevens door de aldaar te huis behoorende vaartuigen verschuldigd mocht zijn.

Onder binnenlandsch vervoer, in deze en de voorgaande paragraaf bedoeld, wordt verstaan het vervoer van personen of goederen van de eene binnenlandsche plaats naar de andere (122*).

§ 7. De voldoening van het patentrecht wegens de vaartuigen bevrijdt niet van zoodanige andere rechten of belastingen, als waaraan die vaartuigen mochten onderworpen zijn.

Wederkeerig heeft de voldoening van recht van patent naar een der overige tabellen of de vrijstellingen daarvan, geen vrijdom van recht, naar deze tabel verschuldigd, ten gevolge (123).

§ 8. Het recht is verschuldigd over een geheel jaar, ingaande met den 1sten Mei, zoowel voor de vaartuigen, welke op dat tijdstip in bezit of gebruik zijn, als voor die, welke later, onverschillig in welk gedeelte van het jaar, door dezelfde personen, die in het voorafgaande dienstjaar daarvoor patentplichtig waren, in bezit of gebruik worden genomen.

Deze regel geldt ook ten aanzien der vaartuigen, die van de landzijde het Rijk binnenkomen.

§ 9. Degenen die, gedurende de drie eerste maanden van het dienstjaar, zich vaartuigen aanschaffen of in gebruik nemen, de ruimte dier vaartuigen vergrooten, aan de vaartuigen een hooger belastbare inrichting of bestemming geven, of met vaartui-

(122*). Zie het tractaat met het Duitsche Tolverbond op pag. 479 en 480, verz. 1861, n°. 132.

(123). Vergelijk aant. 113.

gen het Rijk aan de landzijde binnenkomen, zijn deswege het recht over een vol jaar verschuldigd.

Indien de aanschaffing of ingebruikneming, de vergrooting der ruimte of de verandering van inrichting of bestemming of het binnenkomen der vaartuigen, later in het dienstjaar plaats heeft, is het recht verschuldigd op den voet van § 1 van art. 13 der wet van 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34).

Het aanwenden tot belastbaar gebruik van vaartuigen, aanvankelijk tot onbelastbare einden gehouden of gebezigd, wordt met aanschaffing gelijk gesteld.

§ 10. Het recht is verschuldigd in de gemeente der vaste ligplaats van het vaartuig of in die der woning van den patentplichtige (124).

Wanneer het vaartuig geen vaste ligplaats, of de patentplichtige geen woning aan den vasten wal heeft, is het recht verschuldigd in de gemeente, alwaar het vaartuig zich bevindt, op het tijdstip voor de aangifte bepaald.

Wegens de vreemde vaartuigen, het Rijk aan de landzijde binnenkomende, is het recht verschuldigd ter plaatse van de eerste binnenkomst in het Rijk.

§ 11. De aangiften ter bekoming van patent geschieden tegen bewijs bij het gemeentebestuur, ter plaatse waar de belasting verschuldigd is. Zij vermelden de soort, ruimte, inrichting en het gebruik der vaartuigen met de verdere bijzonderheden, waarvan de kennis tot regeling der belasting gevorderd wordt.

Wegens de vaartuigen, op den 1sten Mei in bezit of gebruik, of vóór of op den 15^{den} dier maand in bezit of gebruik genomen, heeft de aangifte plaats in de eerste helft dier maand.

De vaartuigen, aan de landzijde het Rijk binnenkomende, worden bij hunne eerste binnenkomst in dit Rijk aangegeven.

Zij, die later in de termen der belasting of van verhoogde belasting vallen, doen daarvan dadelijk aangifte.

§ 12. De patentplichtigen kunnen de ruimte hunner vaartuigen aangeven, overeenkomstig de meting, daarvan door een beëdigd scheepsmeter van Rijkswegen gedaan, mits die meting niet ouder zij dan vijf jaren en bij het doen der aangifte de meetbrief vertoond worde.

De meting geschiedt overeenkomstig de voorschriften, daaromtrent bij een reglement van algemeen bestuur vastgesteld (125).

§ 13. De meting der vaartuigen heeft plaats op aanvraag der patentplichtigen.

Die aanvraag ontslaat hen niet van de verplichting, om, in (124). De schipper, die een vaste ligplaats of woning heeft, kan in tien termijnen betalen.

(125). Dit reglement zal worden opgenomen in afdeeling V.

afwachting der meting, inmiddels aangifte tot bekoming van patent te doen.

§ 14. De kosten der door de patentplichtigen aangevraagde metingen zijn voor hunne rekening.

De scheepsmeter, door de belanghebbenden tot het doen der metingen uit zijne standplaats opontboden wordende, kan deswege reiskosten van hen vorderen.

Zoowel van de reis- als metingskosten wordt een tarief vastgesteld (126).

§ 15. De gemeten vaartuigen worden gebrand met onderscheidene merken, aanwijzende:

1. het rijkswapen;
2. de jaarletter;
3. het bijzonder merk van de scheepsmeters;
4. het getal tonnen;
5. het doorlopende jaarnummer.

De merken worden gesteld voor of achter op de schilden of endelboorden, die op de plechtbalken of gebindten staan, of wel op den mastbalk of op andere vaste stukken, die, bij herstelling van het vaartuig, het minst kunnen of moeten worden weggenomen.

De merken moeten bovendien zoodanig gesteld worden, dat zij ook bij volle lading van het vaartuig zichtbaar zijn.

§ 16. Nadat het vaartuig is gebrand, wordt door den scheepsmeter een door hen geteekende meetbrief afgegeven.

Behalve den dag der meting, behelst de meetbrief een genoegzame omschrijving ter onderkenning van het vaartuig, en wijders een opgave van zijne lengte, wijdte en holte, mitsgaders van zijne tonnemaat.

De plaats, waar de merken zijn gesteld, wordt er mede in aangeduid.

§ 17. De patentplichtige, die gebruik maakt van de bevoegdheid, hem bij § 12 toegekend (127), kan in geen geval op de van Rijkswegen gedane meting zich beroepen, dan voor zooverre het vaartuig beantwoordt aan de omschrijving, in den meetbrief voorkomende, en de brandteekens in ongeschonden staat op het vaartuig aanwezig zijn.

§ 18. Wanneer de patentplichtigen woonplaats hebben aan den vasten wal, of de vaartuigen een vaste ligplaats, geschiedt de betaling van het verschuldigde recht in termijnen, op den

(126). Zie dit tarief op pag. 510, vz. 1861, no. 132.

(127). Het doen meten van een vaartuig is dus niet *verplichtend*. De schipper kan de ruimte van zijn vaartuig zelve aangeven, doch hij is dan voor die opgave verantwoordelijk.

voet voor de patentplichtigen der overige tabellen in het algemeen bepaald.

In het tegenovergestelde geval is het recht in eens vorderbaar.

Wegens de vreemde vaartuigen, het Rijk aan de landzijde binnenkomende, is het recht, in allen gevalle, in eens verschuldigd.

§ 19. Voor elk vaartuig wordt een afzonderlijk patent afgegeven, de omschrijving van het vaartuig behelzende, zooals daarvan de aangifte is gedaan.

Zij, die geen termijn van betaling hebben (128), kunnen hun patent niet lichten, dan op vertoon der kwitantie van de gedane betaling.

Indien de aangifte vóór of op den 15den Mei heeft plaats gehad wordt het patent in den loop dier maand, en wanneer de aangifte later is gedaan, binnen veertien dagen na de aangifte uitgegeven.

De patenten van de vreemde vaartuigen, het Rijk van de landzijde binnenkomende, worden in allen gevalle dadelijk na de aangifte en gedane betaling verkrijgbaar gesteld.

§ 20. Aan den belastingschuldige, die in den loop van het jaar zijn vaartuig aan anderen afstaat of overdraagt, kan, na vertoon van bewijs dat de overschrijving van het vaartuig overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Koophandel heeft plaats gehad, overschrijving van het patent worden verleend, op naam van dengenen, die het vaartuig overneemt, mits de belanghebbenden gezamenlijk tot dat einde in geschrifte zich aanmelden bij de personen, in art. 22 der wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) genoemd. Zoowel zij, die het vaartuig overdoen, of hunne erfgenamen, als zij, die het overnemen, zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de verschuldigde belasting.

De erfgenamen van een belastingschuldige, die het vaartuig aanhouden, zijn niet verplicht zich deswege van een nieuw patent te voorzien, mits, binnen drie maanden na het overlijden, verzoek tot overschrijving als boven worde gedaan.

De overschrijvingen worden op de patenten en de meetbrieven aangeteekend.

§ 21. Er wordt afschrijving der belasting, onder intrekking van het patent en den meetbrief, verleend, in geval een vaartuig in den loop des jaars verongelukt is of gesloopt wordt.

De afschrijving bepaalt zich tot de termijnen, die, na de maand waarin het vaartuig verongelukt is of gesloopt wordt, vervallen.

Het verzoek ter bekoming van afschrijving wordt schriftelijk

(128). N. l. de schippers, die geen vaste ligplaats of woonplaats hebben en de vreemde schepen het Rijk van de landzijde binnenkomende.

gedaan; wat de verongelukte vaartuigen betreft, binnen één maand na de ramp, en wat de andere vaartuigen aangaat, vóór den aanvang der slooping.

§ 22. Aan de erfgenamen van belastingschuldigen, die het vaartuig niet aanhouden, kan, mede onder intrekking van het patent en den meetbrief, afschrijving verleend worden, mits zich daartoe schriftelijk anmeldende binnen drie maanden na het overlijden.

De afschrijving kan niet verder plaats hebben dan voor de termijnen, die na de maand, waarin het verzoek om afschrijving wordt gedaan, nog moeten vervallen.

§ 23. Indien de termijnen, waarvan naar de twee voorgaande paragrafen afschrijving kan worden gevraagd, reeds geheel of gedeeltelijk voldaan zijn, heeft er teruggaaf plaats, ook in de gevallen dat, naar § 18, het recht in eens vorderbaar is.

§ 24. Bij de verzoeken ter bekoming van afschrijving worden de patenten en meetbrieven overgelegd.

Zij worden als gewone bezwaarschriften behandeld.

§ 25. Geene af- of overschrijvingen kunnen worden verleend wegens vreemde vaartuigen, van de landzijde het Rijk binnenkomende.

§ 26. Op de eerste aanvraag der ambtenaren, in art. 34 der wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) genoemd (129), zijn de patenplichtigen, hunne bedienden, of die, bij afwezigheid der patentplichtigen, hunne plaats vervangen, of die van het vaartuig tijdelijk gebruik maken, gehouden, het daarvoor gevorderde patent, of, zoo de termijnen tot uitgifte van het patent naar § 19 nog loopen, het bewijs der gedane aangifte te vertoonen (130).

Bij nalatigheid verbeuren de patentplichtigen een boete van *f* 15.—

Ten aanzien van de meetbrieven der vaartuigen, wier ruimte overeenkomstig § 12 is aangegeven, bestaat dezelfde verplichting met gelijke boete (131).

Indien geen der bedoelde personen bij of op het vaartuig aan-

(129). Hieruit volgt, dat de kommiezen ook vertooning van deze patenten kunnen vorderen. Alléén dan, wanneer uit het patent gebleken is, dat de aangifte volgens een niet verjaarden meetbrief is gedaan, kan men vertooning van dien meetbrief eischen en bij weigering daarvan bekeuring instellen.

(130). Wanneer de *tijdelijke* gebruiker van een vaartuig geen patent kan vertoonen, wordt de eigenaar of verhuurder bekeurd.

(131). Wanneer èn 't patent èn de meetbrief niet wordt vertoond, verbeurt de nalatige dus $2 \times f$ 15.—. Vergelijk echter aant. 129.

wezig is, kan de aanvraag tot vertooning van patent en meetbrief alleen aan de woning der patentschuldigen plaats hebben.

§ 27. De ambtenaren, in art. 34 der wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) bedoeld, zijn bevoegd tusschen zons- op en ondergang aan boord der vaartuigen de patenten en daarbij behoorende meetbrieven op te nemen en verder onderzoek te doen. of de patentschuldige zich behoorlijk gekweten heeft van zijne verplichting, ten aanzien van de aangifte dier vaartuigen.

Bij weigering van toegang wordt de hulp des kantonrechters ingeroepen, en verbeurt de eigenaar, huurder of gebruiker, telkens en voor ieder vaartuig, een boete van f 25.—

§ 28. De opneming van de ruimte der vaartuigen kan alleen geschieden door een scheepsmeter of den controleur van de actieve dienst.

De bevinding wordt op het patent vermeld.

Laatstgemelde ambtenaar alleen is bevoegd tot de opneming der ruimte van de vaartuigen, wier inhoud is aangegeven overeenkomstig de van Rijksweggedane meting, voor zoover deze naar § 12 nog niet verjaard is.

Van zijne bevinding wordt door hem, beide op het patent en den meetbrief, melding gemaakt.

De opneming der ruimte van de vaartuigen mag de reis niet stremmen of verplichten tot het lossen, staken of vertragen der lading.

§ 29. Bij overtredingen, waarop art. 37 der wet van 1819 van toepassing is, wordt de bij dat artikel bepaalde boete belopen voor ieder vaartuig, waaromtrent de overtreding plaats heeft.

§ 30. Wanneer bij de opneming der ruimte van vaartuigen, wier inhoud overeenkomstig § 12 is aangegeven, een meerdere ruimte wordt bevonden dan de van Rijksweggedane meting aanwijst, is deswege, en voor zoover op den meetbrief naar § 17 beroep kan worden gedaan, alleen een aanvulling van recht verschuldigd over het jaar of het gedeelte van het jaar, waarover het patent is afgegeven.

§ 31. Ingeval, bij de opneming van de ruimte der vaartuigen, een mindere inhoud wordt bevonden dan die, waarnaar de aanslag is geschiedt, wordt aan den patentplichtige ambtshalve evenredige ontheffing over het loopende jaar verleend.

§ 32. Bij bekeuring wegens overtredingen kunnen de vaartuigen in bewaring worden genomen, tot zoolang de rechten, boeten en kosten voldaan zijn of daarvoor, ten genoegen des ontvangers, voldoende borgtocht gesteld is.

Ingeval de patentplichtige wordt veroordeeld of, ter zake der verbeurde boete, tot minnelijke schikking wordt toegelaten, is de bewaring ten zijnen koste en gevare.

INVORDERING, (1).

Wet van 22 Mei 1845 Stbl. no. 22.

(Verz. 1845 no. 140).

Art. 1. De invordering der directe belastingen geschiedt krachtens de door den Prov. Inspecteur executoir verklaarde en door het hoofd van het plaatselijk bestuur afgekondigde kohieren (2).

De afkondiging houdt in, dat het kohier aan den ontvanger, ter invordering, is ter hand gesteld en dat ieder verplicht is, zijn aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Van de afkondiging en overgave van het kohier wordt, door het hoofd van het plaatselijk bestuur, aanteekening gedaan op het kohier, met opgave van den dag, waarop een en ander is geschied.

Art. 2. Na de overneming van het kohier, zendt de ontvanger zoodra mogelijk en kosteloos, aan ieder belastingschuldige een gedagteekend aanslagbiljet, bevattende den naam van den belastingschuldige, de aanwijzing van het bedrag van den aanslag, de plaats van betaling, de dagen en uren, waarop de ontvanger zitting houdt, de aanwijzing van den ambtenaar of het collegie bij welke de bezwaarschriften kunnen worden ingediend en den termijn, daartoe bij de wet bepaald, en eindelijk de uitnoodiging tot betaling vóór of op de vervaldagen, op straffen van vervolging.

Wanneer, wat de *grondbelasting* betreft, de belastingschuldige niet woont onder het kantoor van ontvangst, waar hij is aangeslagen, kan het aanslagbiljet worden toegezonden aan den huurder, pachter of bruiker of, tot meerdere perceelen betrekking hebbende, aan den huurder, pachter of bruiker van dat gedeelte der goederen, hetwelk, volgens de registers van het kadaster,

(1). De algemeene instructie tot uitvoering van deze wet is opgenomen in verz. 1855, no. 3.

(2) De ontvanger mag dus geen vervolging instellen dan krachtens een executoir verklaard en afgekondigd kohier. Zie vz. 1855, no. 3, § 5.

het hoogste inkomen oplevert, mits zoodanige huurders, enz. onder het kantoor woonachtig zijn.

Art. 3. De ontvangers zijn verplicht voor iedere betaling onmiddellijk kwitantie te stellen op het aanslagbiljet.

Indien het biljet verloren is geraakt, wordt den belanghebbende een duplicaat uitgereikt, tegen betaling van 5 cent (3), behalve het zegelrecht, indien de kwitantie daaraan onderworpen is.

Art. 4. De toerekening en afschrijvingen der betalingen geschieden in de navolgende orde:

1°. op de kosten van beschrijving, van schatting, telling of herziening en van vervolging zoo die verschuldigd zijn (4);

2°. op de zegelrechten der kwitantien en akten van patent;

3°. op de oudste der openstaande aanslagen of vervallen termijnen.

Art. 5. Iedere aanslag is in zijn geheel verschuldigd door hem, of haar, ten wiens name hij op het kohier voorkomt.

Verkeerde te naamstellingen, in den loop des dienstjaars, in de kohieren der grondbelasting ontdekt, die een verandering of splitsing van den aanslag noodig maken, kunnen bij eenvoudig bevelschrift, van den Prov. Inspecteur, worden hersteld.

Dat bevelschrift heeft dezelfde kracht als het executeir verklaarde kohier. Hij, die zich met zijn daarin voorkomenden aanslag bezwaard acht, kan daartegen opkomen bij gedeputeerde staten, op denzelfden voet als voor de gewone aanslagen op de kohieren is bepaald. De termijn daartoe gaat in met den dag der kennisgeving met het bevelschrift.

Bij eigendoms-overgang van onroerende goederen, zijn de nieuwe verkrijgers aansprakelijk voor de grondbelasting van het *lopende* en van het *vorige* jaar wegens die goederen verschuldigd. Zij kunnen, tot aanzuivering er van, even als de schuldenaar zelf, rechtstreeks en in hunne eigene goederen worden aangesproken.

Art. 6. Mede-eigenaars, die niet bij name op het kohier der grondbelasting zijn aangeslagen, zijn niet aansprakelijk, dan in het onroerend goed, waarvan zij den mede-eigendom hebben.

(3). Indien de aanslag meer dan *f* 20.— bedraagt, wordt aan dit duplicaat een gewoon formaatzegeel van 15 cent hoofdsom gehecht (vz. 1869, n°. 191, § 8).

(4). De kosten van schatting, telling en herziening zijn onder den *aanslag* begrepen. Zoodra de ontvangsten van een dag daartoe voldoende zijn, worden de ontvangsten, met het totaal dier kosten, op de kohieren uitgetrokken, verminderd en dat bedrag overgebracht in de daarvoor aangewezen kolom van het Journaal n°. 1 Comptb. Die kosten worden voorts in het kasboek overgebracht en in den maandstaat verantwoord onder de rubriek *„verschillende Rijks-ontvangsten”*. Zie vz. 1870, n°. 54.

De uitwinning kan echter plaats hebben ten name van den op het kohier bekenden mede-eigenaar (5).

Art. 7. Huurders, pachters of bruikers, ontvangers, rentmeesters, zaakwaarnemers, notarissen, griffiers, deurwaarders, ondernemers van openbare verkooping, curators in boedels van gefailleerden of van in staat van kennelijk onvermogen verkeerende belastingschuldigen, en alle andere houders of schuldenaars van penningen aan belastingschuldigen toekomende, zijn verplicht, op de daartoe gedane vordering van den ontvanger, voor rekening van den belastingschuldige, de directe-belastingen, door deze verschuldigd, te betalen, zonder daartoe een verificatie en beëediging van schuldvordering; een rangregeling of rechterlijke uitspraak te mogen afwachten, tenzij onder hen beslag gelegd of verzet gedaan ware ter zake van inschulden, waaraan bij art. 12 voorrang boven 's Rijks schatkist is toegekend. Zij zijn zelfs bevoegd, die betaling uit eigen beweging te doen, vóór dat zij tot de afgifte der penningen of tot voldoening van het verschuldigde overgaan (6).

De verplichting tot betaling, waarvan in dit artikel sprake is, strekt zich natuurlijk niet verder uit dan tot de penningen, die onder de genoemde personen berusten of door hen verschuldigd zijn.

De kwitantien der betaalde belasting worden hun in rekening gelezen.

Wanneer zij in gebreke blijven om aan de vordering des ontvangers te voldoen, dan worden ze door dezen bij executoriaal beslag vervolgd, op de wijs bij het 2^e. boek, 2^e. titel, 2^e. afdeling van het wetboek van Burgerlijke rechtsvordering bepaald. De kosten van vervolging komen in dat geval voor hunne rekening, zonder te dier zake eenig verhaal op de belastingschuldigen zelve te kunnen uitoefenen.

Art. 8. Voor zoo verre bij de belastingswetten de betaling bij termijnen niet geheel of gedeeltelijk is verboden (7), en behoudens

(5). De niet ten kohiere bekende mede-eigenaar is alzoo niet in zijne eigene bijzondere goederen aansprakelijk. Het aangeslagen goed, uitgewonnen wordende ten name van dengene, die op het kohier bekend staat, wordt in dien eene eigenaar stilzwijgend de andere mede-eigenaar geëxecuteerd. Ter voorkoming van moeielijkheden zal het, bij nalatigheid in de betaling der grondbelasting wegens dergelijke goederen, altijd zaak zijn, dadelijk het onroerend goed zelf aan te spreken (vz. 1855, n°. 3, § 21).

(6). De vordering wordt door een deurwaarder bij afschrift beteekend. Hij brengt daarvoor 50 cent kosten in rekening ten laste van het Rijk (vz. 1862, n°. 130).

7). De belastingschuldigen, aangeslagen op grond van tabel VII en VIII der patentwet, de debitanten in loterijbriefjes, de schippers, die geen vaste lig- of woonplaats hebben en de vreemde schippers moeten hun patentrecht in eens voldoen.

de uitzonderingen, daaromtrent bij het volgend artikel gemaakt, zijn de aanslagen in de directe belastingen op de voljaars-kohieren invorderbaar in *tien* gelijke termijnen.

De eerste termijn vervalt den laatsten dag der tweede maand van het dienstjaar; de tweede termijn den laatsten dag der derde maand, en zoo vervolgens.

De aanslagen der patentschuldigen, volgens n°s. 37—40 van tabel XIV (8), moeten de helft van hun aanslag in eens voldoen en de overige helft in vijf gelijke termijnen, van maand tot maand, waarvan de eerste vervalt den laatsten dag der tweede maand van het dienstjaar en zoo vervolgens.

Indien de aanslagen naar tijdsgelang slechts over één kwartaal loopen, moeten ze dadelijk in hun geheel betaald worden; anders in zoo vele termijnen, als er, na de maand, waarin de afkondiging van het kohier plaats heeft, nog *maanden* in het dienstjaar overblijven (9).

Art. 9. De directe belastingen zijn dadelijk en in eens invorderbaar:

1°. wanneer de belastingschuldige in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen is verklaard, en mede in geval van in beslagneming van roerende of onroerende goederen, van wege het Rijk, of van *verkoop* derzelve, tengevolge van een in beslagneming namens derden;

2°. voor zoo veel de personeele en patentbelasting betreft, ingeval van een over het dienstjaar bij rechterlijk vonnis gebleken overtreding der wetten op die middelen, welke met ontduiking der belasting gepaard gaat (10).

3°. voor zoo veel het patentrecht aangaat, wanneer de aanslagen zijn gedaan naar tabel IX of XV, of wanneer het blijkt dat de patentplichtigen het Rijk met der woon willen verlaten, met wegvoering der meubelen (11).

Art. 10. De verplichting tot betaling wordt niet geschorst door de indiening van bezwaarschriften tegen den aanslag, noch door verkrijging van surseance van betaling, evenmin door het voorbehouden recht van beraad, of door de aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving.

(8). N. l. de tappers, slijters, enz.

(9). Stel dat een kwartaals-kohier is afgekondigd in *December*; dan moeten dus de aanslagen betaald worden in *vier* termijnen, die vervallen op den laatsten Januari, Februari, Maart en April.

(10). Ook bij *transactie* wordt de belasting in eens gevorderd (vz. 1855, n°. 3, § 28).

(11). Vergelijk aant. 7.

Ook de personeele belasting is in dit laatste geval in eens vorderbaar (vz. 1869, n°. 55, art. 44, § 2, in verband met vz. 1855, n°. 3, § 29).

Art. 11. De directe belastingen, die, gedurende drie jaren, te rekenen van den dag der afkondiging van het kohier, of van de dagteekening van het bevelschrift, in art. 5 vermeld, of sedert de laatst beteekende akte van vervolging, oningevorderd zijn gebleven, zijn verjaard (12).

Art. 12. 's Rijks schatkist heeft het recht van voorrang (13).

A. Wat de *grondbelasting* aangaat:

1°. op de aan den belastingschuldige toebehoorende veld- en boomvruchten, turf te velde, en verdere opbrengst der goederen, aan de belasting onderworpen, mitsgaders op de verschuldigde en *verschuldigd wordende* pacht of huurpenningen;

2°. op de goederen zelve, aan de belasting onderworpen.

B. Wat de overige directe belastingen aangaat:

op al de *roerende* en *onroerende* goederen van den belastingschuldige.

Het recht van voorrang, bij dit artikel toegekend, geldt boven alle andere, zelfs boven pand en hypotheek (14), met uitzondering alleen van de bevoorrechte inschulden, in de artt. 1185 n°. 1 en 1195 n°. 1 van het burgerlijk wetboek opgenoemd (15).

Het recht van voorrang houdt stand *twee jaren* na den dag der afkondiging in art. 1 of, na de dagteekening van het bevelschrift, in art. 5 bedoeld (16). De bepalingen van dit artikel brengen geen nadeel toe aan verbanden of privilegiën, vóór de afkondiging dezer wet verkregen.

Art. 13. Wanneer de belastingplichtige in gebreke blijft, het verschuldigde vóór of op den verschijndag aan te zuiveren, zendt de ontvanger hem een *waarschuwing* om, binnen drie dagen, aan zijne verplichting tot betaling te voldoen. Indien op deze waarschuwing de betaling niet volgt, doet de ontvanger hem een *aanmaning* toekomen; om, binnen een nieuwen termijn van drie dagen, het verschuldigde te betalen, onder kennisgeving, dat hij daartoe anders door middelen, bij de wet bepaald, zal worden gedwongen.

Voor de *waarschuwing* wordt in de steden 5 cent en ten

(12). Naar aanleiding van art. 24 ziet deze bepaling ook op de kosten van vervolging, zegel, enz.

(13). Wat wil dit zeggen?

(14). Uitgezonderd in het geval, dat de hypotheek reeds vóór de afkondiging dezer wet is ingeschreven (vz. 1855, n°. 3, § 35).

(15). De gerechtskosten n. l.

(16). Na verloop van die twee jaren, heeft de ontvanger echter nog een jaar het recht op invordering. Hij kan dus ook na dien tijd de goederen nog in beslag nemen en verkoopen, maar het Rijk heeft dan geen recht van voorrang meer. Zie vz. 1855, n°. 3 bij § 33.

platten lande 10 cent aan den belastingschuldige in rekening gebracht; voor de *aanmaning* het dubbel die sommen.

Art. 14. De invordering der directe belastingen geschiedt bij *dwangbevel*, mede brengende het recht van parate executie, dat is, het recht, om de roerende en onroerende goederen des schuldenaars, zonder vonnis, aan te tasten.

Het dwangbevel kan onderscheidene personen betreffen en over verschillende dienstjaren en directe belastingen loopen (17). Het wordt uitgevaardigd door den ontvanger, in naam des Konings, en executeir verklaard door den rechter van het kanton, waarin het kantoor gevestigd is, alwaar de belastingschuldige ten kohiere gebracht is. Het wordt aan de schuldenaars, ieder voor zoo veel hem aangaat, beteekend, met bevel tot betaling, en voorts ten uitvoer gelegd op den voet en de wijs, bij het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, ten aanzien van de ten uitvoerlegging van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

Art. 15. De ten uitvoerlegging van het dwangbevel kan niet worden geschorst, dan door een verzet, met redenen bekleed.

Dit verzet kan nimmer tegen de wettigheid of de hoegrootheid van den aanslag gericht, noch gegrond zijn op de bewering, dat het aanslagbiljet, de waarschuwing of aanmaning niet ontvangen zouden zijn.

Het verzet wordt beteekend aan den ontvanger, die de betaling vervolgt, of ter zijner woonplaats (18), en moet, op straffe van

(17). De dwangbevelen zijn *algemeen* of *bijzonder*.

De algemeene bevatten verscheiden personen, de bijzondere slechts een enkel. Er bestaat reden tot het opmaken van een *bijzonder* dwangbevel:

a. wanneer onroerende goederen of schepen boven de 10 last moeten worden uitgewonnen;

b. wanneer de belastingschuldige woont in of vertrokken is naar een gemeente, niet behoorende tot den kring van het kantoor, alwaar hij ten kohiere is gebracht;

c. wanneer de belasting niet in termijnen, maar in eens vorderbaar is.

Zie vz. 1855, n°. 3, § 43.

(18). De ontvanger geeft er dadelijk kennis van aan den Prov. Inspecteur, die, het verzet gegrond oordeelende, en na den Rijks-advocaat te hebben gehoord, op dezen machtiging verstrekt om voor de belangen der Administratie zorg te dragen.

Ingeval het verzet wordt afgewezen, moet het vonnis dadelijk beteekend worden, met nieuwe bepaling van den dag van verkoop, wanneer het arrest reeds vroeger mocht gedaan zijn.

Indien door de rechtbank, ten nadeele der Administratie, uitspraak wordt gedaan, heeft de Rijks-advocaat de bevoegdheid, om daarvan in hooger beroep of cassatie te komen, mits hij zulks, in het belang van 's Rijks

nietigheid, bevatten, keuze van domicilie binnen het gerechtelijk arrondissement, waarin het kantoor van ontvangst gevestigd is, met dagvaarding voor de rechtbank van dat arrondissement tegen een bekwamen rechtsdag, invallende binnen den veertienden dag na de beteekening der dagvaarding.

Dit verzet wordt voor de rechtbank als summiere zaak behandeld en afgedaan, met begrooting der kosten.

Het verzet afgewezen zijnde, is geen hooger beroep of cassatie ontvankelijk, dan na voorafgaande consignatie van de belasting en van al de kosten, in handen van den ontvanger, door wien de betaling wordt vervolgd.

Art. 16. Ingeval bij een in beslagneming van roerende goederen, derden op de daarin begrepen voorwerpen geheel of gedeeltelijk recht meenen te hebben, kunnen zij hunne bezwaarschriften te dier zake, door tusschenkomst van den ontvanger, en tegen bewijs, indienen bij den Commissaris des Konings, die, zoodra mogelijk en uiterlijk binnen acht dagen, een beschikking neemt, waarbij de tot bewijs overgelegde stukken moeten worden vermeld (19). De verkoop mag niet plaats hebben, dan acht dagen na de beteekening dier beslissing aan den reclamant en aan dengene, tegen wien het beslag is gelegd, met nadere bepaling van den dag van verkoop.

Behoudens het recht van terugvordering, toegekend bij art. 2014 van het burgerlijk wetboek en bij art. 230 en volgende van het wetboek van koophandel, kunnen derden geene bezwaren inbrengen, noch enig verzet in rechten doen tegen de in beslagneming ter zake van die belastingen, welke voorrang bij lett. B van art. 12 geregeld is, wanneer de ingeogste of nog niet ingeogste vruchten, of roerende goederen tot stoffeering van een huis of landhoeve of tot bebouwing of gebruik van het

dienst, geraden oordeelt, en daarvan, door tusschenkomst van den Prov. Inspecteur, aan den Minister verslag geeft.

Wanneer het verzet den ontvanger baarlijklijk gegrond voorkomt, wordt het arrest, zoo het reeds is gelegd, dadelijk door hem opgeheven, en daarvan aan den Prov. Inspecteur kennis gegeven (vz. 1855, n°. 3, § 58).

(19). De bezwaarschriften moeten, volgens art. 23, op zegel geschreven worden, wanneer de betreffende aanslag meer dan f 20.— bedraagt.

De ontvanger stelt er de dagteekening van ontvangst op en bevestigt die door zijne handteekening. Hij zendt het, met zijne consideratiën en het procesverbaal van inbeslagneming, aan den Prov. Inspecteur, die de stukken met zijn advies aan den C. d. K. overlegt. De C. d. K. zendt de beschikking rechtstreeks aan den ontvanger, die daarvan, uiterlijk den volgenden dag, zoowel aan den reclamant als aan den beslagene, beteekening laat doen. Zie vz. 1855, n°. 3, § § 59 en 60.

land, zich tijdens de in beslagnameing op den bodem van den belastingschuldige bevinden (20).

Art. 17. Alvorens tot de uitvaardiging van dwangbevelen tegen achterlijke belastingschuldigen over te gaan, kan de ontvanger, op daartoe bekomen machtiging van den kantonrechter, den nalatige, mits hem daarvan minstens 24 uren te voren schriftelijk kennis worde gegeven, door inlegering tot betaling dwingen, en hem te dien einde een krijgsman zenden, voorzien van een bevel tot inlegering. Dit bevel wordt door den ontvanger uitgevaardigd en door het hoofd van het plaatselijk bestuur voor *gezien* geteekend. In de aanvraag om machtiging tot inlegering worden de personen vermeld, bij wie de inlegering zal plaats hebben, met opgave hunner woonplaats.

De machtiging mag niet worden geweigerd dan om zeer gewichtige redenen, welke door den kantonrechter worden vermeld op de aanvraag, die aan den ontvanger wordt teruggegeven.

De belastingschuldige is verplicht, aan den ingelegerde huisvesting, een nachtleger, voeding en een plaats aan den gemeenen haard te geven, benevens 50 cent daags; gedeelten van dagen voor geheele gerekend.

De inlegering mag slechts tien volle dagen worden voortgezet. Indien de nalatige binnen dien tijd het gevorderde, met inbegrip der kosten, voldoet, wordt de ingelegerde door den ontvanger dadelijk terugeroepen.

Wanneer de belastingschuldige weigert den ingelegerde huisvesting, een nachtleger, voeding of een plaats aan den gemeenen haard te geven, wordt hij veroordeeld in een boete van hoogstens f 100 en, voor het geval van wanbetaling, in een gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden.

De ingelegerde vervoegt zich in dat geval bij den commissaris van politie, of, in gemeenten, waar geen zoodanig ambtenaar aanwezig is, bij het hoofd van het plaatselijk bestuur. Deze ambtenaren maken, na persoonlijk onderzoek bij den belastingschuldige, van die weigering een procesverbaal op, hetwelk, overeenkomstig de bepalingen van het wetboek van strafvordering, aan den bevoegden ambtenaar van het Openbaar Ministerie ter vervolging wordt opgezonden.

Dat procesverbaal levert wettig bewijs op, overeenkomstig de regelen, bij het wetboek van strafvordering nopens schriftelijke bescheiden vastgesteld, en de daaruit voortvloeiende vordering verjaart, wanneer de zaak niet is vervolgd binnen den tijd van

(20). Het enkel *bezit* dezer goederen geldt dus als eigendom, behoudens het recht van terugvordering, zooals in den aanhef van deze zinsnede bedoeld (vz. 1855, n°. 3, § 62).

zes maanden na de dagteekening van het procesverbaal. Opvolgende betaling van de boeten en de gemaakte gerechtskosten ontslaat van alle verdere gevangenis (21).

Art. 18. Voor de berekening der kosten van vervolging zijn tarieven vastgesteld (22).

Art. 19. De betaling der kosten van vervolging geschiedt in handen van den ontvanger, tegen kwitantie.

Zij, die zich met de in rekening gebrachte kosten van vervolging, niet voortspruitende uit de gerechtelijke ten uitvoerlegging van het dwangbevel, bezwaard achten, kunnen hunne bezwaarschriften deswege indienen bij Gedeputeerde Staten, mits binnen 14 dagen na de dagteekening van de akte van de vervolging, waarvan die kosten gevorderd worden. Deze doen daaromtrent, na onderzoek der gronden van beklag, uitspraak, overeenkomstig de bepalingen van deze wet.

De indiening dezer bezwaarschriften neemt echter niet weg de verplichting tot betaling der kosten, behoudens teruggaaf van dezelve, indien het bezwaar gegrond bevonden wordt.

Art. 20. Alle exploiten en akten, betreffende de vervolgingen voor de invordering der directe belastingen, of wegens boeten in zake dier belastingen, namens het bestuur der belastingen beteekend of uitgevaardigd, geschieden door deurwaarders, voor een of meerdere gemeenten daartoe aangesteld en door den rechter van het kanton, waarin zij resideeren, kosteloos beëdigd.

De deurwaarders moeten hunne akten van aanstelling, waarop van de beëdiging door den kantonrechter melding wordt gemaakt, steeds bij zich dragen, op daartoe gedane aanvraag vertoonen en daarvan, zoowel als van hunne beëdiging, in al hunne akten en exploiten, op straffe van nietigheid, melding maken (23).

De hoedanigheid van deurwaarder der directe belastingen is met die van deurwaarder bij de kantongerechten of arrondissements-rechtbanken vereenigbaar.

Art. 21. Wanneer de belasting, boete en kosten, ter gelegenheid eener in beslagneming, aan den deurwaarder worden aangeboden, is hij verplicht de gelden aan te nemen, mits daarvoor dadelijk kwitantie gevende en daarvan melding makende op zijn repertorium en op den kant van het oorspronkelijke van het exploit. In alle andere gevallen is het hem verboden, gelden tot betaling van belasting, boete of kosten aan te nemen, of zich met de overbrenging er van naar het kantoor van den ontvanger te belasten.

(21). Het middel van inlegering wordt met omzichtigheid toegepast. Zie hieromtrent §§ 64—73, verz. 1855, n°. 3.

(22). Die tarieven zijn opgenomen in verz. 1855, n°. 1.

(23). Zie verder hunne instructie, opgenomen in verz. 1855, n°. 4.

De belastingschuldige, die hem zoodanige gelden mocht toevertrouwen, is, des noods, gehouden ten tweedenmale te betalen, behoudens zijn recht tot verhaal op den deurwaarder.

Art. 22. De verplichtingen, bij de bestaande wetten, ten aanzien van het houden van een repertorium van alle akten en exploiten vastgesteld, zijn op de deurwaarders der directe belastingen toepasselijk.

Het repertorium wordt gekantteekend en gewaarmerkt door den Prov. Inspecteur.

Art. 23. De waarschuwingen, aanmaningen, dwangbevelen, processenverbaal, exploiten en verdere gerechtelijke en buitengerechtelijke akten, namens de Administratie uitgevaardigd of beteekend; de aanslagbiljetten en de bezwaarschriften, in art. 16 vermeld, beide voor zoo ver die aanslag niet meer bedraagt dan f 20; de afzonderlijk af te geven kwitantiën, die som niet te boven gaande, noch ten onderwerp hebbende betalingen op rekening of tot geheele voldoening eener hoogere som; en alle andere stukken, zonder onderscheid (de processenverbaal van verkoop en de vonnissen van toewijzing daaronder niet begrepen), betreffende de invordering der directe belastingen, zoo in hoofdsom als opcenten, boete en kosten; de akten van aanstelling en beëdiging der deurwaarders, en de daarop te stellen aanteekening der eedsaflegging, mitsgaders de repertoria, door hen te houden, — zijn vrij van zegel en van het recht van registratie.

Art. 24. De bepalingen dezer wet omtrent den voorrang en de vervolgingen, strekken zich niet alleen uit tot de belasting zelve, maar ook tot de opcenten en tot de kosten van beschrijving, aanslag, zegel, schatting, telling, herziening en vervolging.

VIERDE AFDEELING.

TECHNOLOGISCH GEDEELTE.

Zout.

1. Het keukenzout is een verbinding van chloor en sodium. Het bevat echter ook eenige andere bestanddeelen, doch in zeer geringe hoeveelheden, n. l. magnesium, jodium, enz.

2. Het ruw engelsch klip-zout, (dat men hier te lande bijna algemeen bezigt), zooals het in de zoutkeeten wordt aangevoerd, bestaat uit onregelmatige stukken van verschillende grootte. Die stukken bevatten vreemde bestanddeelen, vooral kleiaarde.

3. De raffinade dient hoofdzakelijk om het ruwe zout van die vreemde bestanddeelen te ontdoen. Men laat het zout smelten in daarvoor ingerichte smeltbakken. Zout lost zich n. l. in water op.

4. Men vult de smeltbak geheel met ruw zout. De ledige ruimte tusschen de onregelmatige stukken zout, wordt met zee-water aangevuld. Wanneer het water met zoutdeelen verzadigd is (een verzadigde oplossing bevat 27 % zout), laat men het afloopen in den pekelpot en vult de smeltbak op nieuw met zee-water aan. Men gaat hiermede voort tot al het zout in pekels veranderd is.

5. De aarddeelen van het ruwe zout zijn soortelijk zwaarder dan de pekels en zinken dus op den bodem der bak, die belegd is met takkebossen of een Moskovische mat, waarin ze blijven kleven.

6. Men bezigt voor het smelten zee-water, dat in den regel met geijkte vaartuigen wordt aangevoerd. Het wordt uit die vaartuigen opgepompt en door een goot naar de zout-waterput geleid.

7. Nadat het ruwe zout verpekeld is, pompt men de pekels uit den pekelpot op in de zoutpan. Dit is een ondiepe pan, in

den vorm van een bolvormig segment of van een parabool, geplaatst op een grootenvuur-oven, waardoor zij regelmatig wordt verwarmd.

8. Door die verwarming verdampen de waterdeelen, terwijl de zoutdeeltjes elkander onderling aantrekken en zich kristalliseeren.

9. Heeft de uitdamping bij een zachte warmte plaats, dan kristalliseert het zout in duidelijke kristallen. Stookt men echter sterker dan verkrijgt men fijner zout, zoodat men, bij uitdamping op een sterk vuur, slechts fijne korrels verkrijgt.

10. Op den bodem der zoutpan vormt zich een harde korst, die men *zoutziedersloog* of *moederloog* noemt. Het is een zelfstandigheid die bestaat uit zwavelzure kalkaarde en zwavelzure soda.

11. Wanneer de verdamping is afgelopen voert men het zout af in zoogenaamde *stoepen* om het te doen uitdruijen. Het vocht loopt door een goot naar de pekelpot.

12. Nadat het uitgedroopen is, wordt het zout overgebracht in de *dennen* (bergplaatsen voor geraffineerd zout). Deze dennen hebben een hellend grondvlak, om het vocht, dat er zich nog altijd in het zout bevindt, door een goot in de pekelpot te doen afloopen.

13. Behalve op de voorschreven wijze, bereidt men ook keukenzout, eenvoudig door *verdamping*, of door *bevriezing* van zout water.

14. Dat er, bij verdamping van zout water, kristallen worden gevormd, hebben we boven reeds gezegd. Ook bij bevriezing echter is dit het geval, n. l. bij een temperatuur onder -10° C.

15. Bereiding van zout door middel van verdamping, zonder kunstmatig aangebrachte warmte, noemt men *gradeeren* en de toestellen, waarin die verdamping geschiedt, *gradeerhuizen*. Dit zijn groote ondiepe bakken, waarin het zoute water aan de lucht en de zonnestralen wordt blootgesteld.

Bereiding van alcoholische vloeistoffen.

I.

Inleiding.

A. *Zetmeel.*

1. Het weefsel van den aardappel bestaat uit dunwandige cellen. De inhoud van die cellen wordt ingenomen door kleurlooze korreltjes van verschillende grootte, doch van een regelmatig ei-vormige gedaante.

2. Deze korreltjes maken de stof uit, die men zetmeel noemt.

3. Men verkrijgt ze door de aardappelen fijn te maken, waardoor het celweefsel wordt verscheurd, het moes in een doek te binden en in water uit te kneden.

4. Het water wordt daardoor troebel, doch wanneer men het eenigen tijd in rust laat, zinken de meeldeelen en zetten ze zich op den bodem van de kuip af. Vandaar dat men aan deze korreltjes den naam van *zetmeel* geeft.

5. Men vindt dit zetmeel zeer verspreid in het plantenrijk. Men vindt het opgehoopt of in de wortels en knolachtige verdikkingen daarvan, of in het merg van den stam, of in de vrucht of het zaad der planten. Zoo bevatten de zaden der graansoorten een belangrijke hoeveelheid zetmeel.

6. Het zetmeel-gehalte van graan bedraagt 50 à 60 percent, dat van aardappelen 16 à 23 percent.

B. *Eiwit-achtige stoffen.*

7. De eiwit-achtige stoffen, die de hoofd-bouwstoffen van het dierlijk lichaam uitmaken, komen ook in het plantenrijk voor. Hare aanwezigheid in het sap der plant is even noodzakelijk

als in het bloed van het dier, want geen leven is zonder eiwit-achtige stoffen mogelijk.

8. Zij geven den stoot aan de velerlei scheikundige veranderingen, waaraan de voorwerpen van organischen oorsprong onderhevig zijn, b. v. aan de reeks van scheikundige processen, die de verrotting van organische stoffen ten gevolge hebben. Ook zijn ze de middellijke oorzaak van het ontstaan van geestrijke dranken uit suikerhoudende sappen door gisting, van het rijzen van brood, van het bederf, waaraan spijzen en dranken onderhevig zijn, enz.

9. Men noemt deze scheikundige verschijnselen: *fermentatie-verschijnselen*, de eiwit-achtige stoffen, die er de voornaamste oorzaak van zijn, *fermenten* en de stof, die de scheikundige verandering ondergaat, *fermenteerende stof*.

C. De fermentatie-verschijnselen.

10. Wanneer men zuivere suiker in water oplost en daarbij een kleine hoeveelheid gist voegt, dan ontwikkelt er zich spoedig in het vocht een gas, ten gevolge van ontwijkend koolzuur. De zoete smaak maakt plaats voor een geestrijken. De gisting vangt aan en na verloop van eenigen tijd is de suiker veranderd in alcohol (*spiritus*) en koolzuur en een paar andere stoffen.

11. Een zeer geringe hoeveelheid gist is voldoende om een betrèkkelijk groote hoeveelheid suiker te ontleden.

12. Wanneer men druivensap en sap van andere zoete vruchten eenigen tijd aan den invloed der lucht blootstelt, geraakt het even zoo in gisting, waardoor men wijn, bessenwijn, appelta-wijn, enz. verkrijgt. Deze gisting ontstaat zonder bijvoeging van gist, omdat de sappen zelve de noodige eiwitstoffen bevatten.

13. Zooals reeds bij § 9 is opgemerkt, geeft men aan de stof, waarop de eiwitstoffen werken, den naam van *fermenteerende stoffen* en aan de eiwitstoffen zelve, als de oorzaak der fermentatie, die van *fermenten*. Nu treden echter die eiwitstoffen slechts dan als fermenten op, wanneer ze in een staat van aanvankelijke ontbinding verkeeren. Zoodanige scheikundige ontbinding ontstaat onder bepaalde voorwaarden, n. l. een behoorlijken staat van vochtigheid en blootstelling aan den invloed der lucht bij een gemiddelde temperatuur.

Onder andere omstandigheden zal de omzetting der eiwitstoffen niet plaats hebben en houden zij dus op *fermenten* te zijn.

14. Bij elk fermentatie-verschijnsel heeft men dus 2 stoffen, die in scheikundige ontbinding verkeeren, n. l. het *ferment* en

de *fermenteerende stof*. De omzetting van de eerste veroorzaakt die der tweede.

15. In de meeste gevallen weten wij niet *hoe* het ferment de oorzaak is van de scheikundige verandering der fermenteerende stof.

16. De fermentatie (*gisting*) heeft slechts dan plaats, wanneer de navolgende voorwaarden vervuld zijn, t. w.:

a. aanwezigheid van een fermenteerende stof, en van een ferment;

b. zekere mate van vochtigheid;

c. een temperatuur, die binnen zekere grenzen besloten is (20° en 40° C);

d. de toetreding der gewone dampkringslucht.

17. De natuur-onderzoekers leeren, dat de fermentatie-verschijnselen bijna altijd vergezeld gaan van de ontwikkeling van plantaardige en dierlijke wezens van de eenvoudigste soort (*infusoriën*), zoodat er grond is om te gelooven, dat het leven dier wezens inderdaad een noodzakelijke voorwaarde is voor het tot stand komen der fermentatie-verschijnselen. Dat, bij de fermentatie van suiker tot alcohol en koolzuur (wijn-gisting) en bij het zuur worden van geestrijke dranken, levende georganiseerde voorwerpen als fermenten noodig zijn, onder den vorm van gistplantjes en azijnmoer (een *schimmelsoort*), is reeds lang erkend.

18. Uit dit oogpunt beschouwd, zouden de eiwitstoffen niet de onmiddellijke aanleiding zijn tot de scheikundige omzetting, maar slechts dienen tot voedsel, noodig voor de ontwikkeling, den groei en de vermenigvuldiging der infusie-diertjes, die daardoor in staat zijn de gisting of omzetting der fermenteerende stoffen te bewerken.

19. Op hoedanige wijze deze organische wezens in staat zouden zijn om scheikundige omzettingen te bewerken, is evenzeer nog voor de wetenschap een raadsel, als de wijze, waarop de eiwitstoffen dit zouden doen.

20. Intusschen moet men aannemen, dat de kiemen voor het ontstaan dezer infusie-diertjes door de lucht worden aangevoerd en, wanneer zij ergens nedervallen, waar zij de voorwaarden voor hunne ontwikkeling en het noodige voedsel vinden, worden zij de oorzaak van de scheikundige ontbindingen, die de fermenteerende stof ondergaat.

II.

De Alcoholen.

21. Er zijn verschillende alcoholen (1) (waarschijnlijk wel 55 à 60). Zij behooren echter tot hetzelfde geslacht, want zij worden uit elkander bereid door middel van fermentatie-processen.

22. De spiritus, vervat in de geestrijke dranken, maakt de moederstof van de verschillende alcoholen uit. Die geestrijke dranken worden steeds verkregen door gisting van suikerhoudende vochten. De suiker is dus de eenige grondstof, waaruit wij den alcohol kunnen verkrijgen.

23. Wanneer men zoete plantensappen, die te gelijk suiker- en eiwitstof bevatten, bij een temperatuur van 20° á 25° C. aan de lucht blootstelt, zal de gisting zeer spoedig een aanvang nemen. Er vormt zich te gelijkertijd gist, waarvan de kiemen waarschijnlijk door de lucht worden aangevoerd.

24. De koolzuurbelletjes, die zich in het vocht ontwikkelen, voeren de gist gedeeltelijk naar de oppervlakte, gedeeltelijk bezinkt ze op den bodem van het vat. Wanneer men nu een weinig van deze gist in een oplossing van rietsuiker doet, dan zet zich deze in *glucose* om en begint daarna mede te gisten.

25. Indien er in die oplossing tevens eiwitstoffen voorhanden zijn, zoodat de gistplant zich kan vermenigvuldigen, dan houdt de gisting aan tot dat alle suiker ontleed is. Zijn er daarentegen geen eiwitstoffen voorhanden, dan wordt slechts een deel (ofschoon altijd nog een groot deel) der suiker omgezet.

26. De gisting wordt of aanmerkelijk vertraagd of geheel verhinderd, wanneer er bederfwerende middelen voorhanden zijn. Daarom verbrandt men in de flesschen, waarin bessennat bewaard wordt, vooraf zwavel om er zwaveligzuur in te ontwikkelen.

27. De gisting wordt ook vertraagd door eene lage temperatuur.

28. De concentratie-grad der vloeistof oefent ook een aanmerkelijken invloed uit op het verloop der gisting. Zij verloopt het snelst wanneer op elk deel suiker, 4 deelen water voorhanden zijn. Wanneer men te weinig water bezigt en dus een zeer sterke suiker-oplossing maakt, heeft er in het geheel geen gisting noch een andere fermentatie plaats. Ook kan de gisting ophouden, wanneer reeds een aanzienlijke hoeveelheid alcohol in het vocht gevormd is, omdat alcohol mede behoort tot de stoffen, die iedere fermentatie verhinderen.

29. De verandering, die de *glucose* bij de gisting ondergaat,

(1). B. v. methyl-, propyl- en amylo-alcohol, enz.

bestaat in hoofdzaak daarin, dat zij wordt omgezet in *alcohol* en *koolzuur*.

Evenwel gaat een gedeelte der suiker steeds in andere producten over, o. a. in *glycerine* en *barnsteen*zuur.

30. Bij de scheikundige werkingen, die in de gistende vloeistof plaats hebben, ontwikkelt er zich warmte, waardoor de temperatuur dier vloeistof tot 35° C kan stijgen. Bij een zoo hooge temperatuur wordt er geen alcohol meer gevormd, maar *slijmachtige stoffen*, *melkzuur*, enz.

31. De geestrijke dranken kan men gevoegelijk in twee hoofdsorten onderscheiden, n. l.:

1°. die, welke bereid zijn uit gegiste dranken, door *distillatie*, b. v. jenever, brandewijn, rum, arak, enz.

2°. die, welke verkregen worden eenvoudig door gisting van sappen of aftreksels van planten, b. v. wijn, bessenwijn, appelwijn, bier, enz. enz.

32. De eerste soort is bekend onder de algemeene benaming van *gedistilleerd*. Zij hebben hun eigenaardigen geur en smaak te danken aan de neven-producten, die bij de gisting ontstaan en bij de distillatie met den alcohol zijn overgegaan.

33. De geestrijke dranken van de tweede soort kunnen, behalve alcohol, ook andere stoffen bevatten, herkomstig van de plantendeelen, waaruit het vocht verkregen is. Die stoffen zijn echter door de gisting min of meer veranderd.

III.

Gedistilleerde dranken.

34. De grootste hoeveelheid gedistilleerde dranken wordt bereid uit graan- en aardappelenmeel.

35. Men noemt de fabrieken, waarin die bereiding plaats heeft, *branderijen*. De trafieken echter, waar die dranken alléén worden gezuiverd of tot een hoogere sterkte gebracht, bestempelt men met den naam van *distilleerderijen*.

36. Zoo als we nader bij de beschrijving van het *bier*, zullen zien, bezit gemouten meel de eigenschap, niet alleen om zelf in *dextrine* en *suiker* te veranderen, maar ook om een groote hoeveelheid ongemouten meel die verandering te doen ondergaan.

37. De brander gebruikt daarom meel van rogge, met moutmeel, en maakt er, door bijvoeging van water, een pap van, die men *beslag* noemt. Nadat het mengsel op de vereischte temperatuur is gebracht, heeft de versuikeriug van het zetmeel spoedig plaats.

38. De vermenging (*het beslaan*) geschiedt in bakken, die naast elkander op een stelling zijn geplaatst. Die bakken hebben de gedaante van omgekeerde afgeknotte kegels. De helling der zijden is echter niet groot, zoodat ze bijna cilindervormig zijn. De inhoudsruimte van iederen bak is gewoonlijk 20 à 22 hectoliter.

39. De branders, die *zwaar* beslag maken, storten 11 à 14 klgr. meel per hectoliter inhoudsruimte. Zij, die met *licht* beslag werken, slechts 8½ à 9½ klgr.

40. Op dit meel stort men een kleine hoeveelheid lauw water en voegt er daarna zooveel kokend water bij, totdat de mogelijkheid bestaat om het beslag behoorlijk om te roeren en te bewerken, zonder dat de bak overloopt.

41. Men laat nu het beslag \pm 2 uren onaangeroerd om te trekken. Na verloop van dien tijd heeft al het zetmeel zich zooveel mogelijk in suiker omgezet. Men brengt nu het beslag op de temperatuur, die voor de gisting gevorderd wordt (21 à 22° C), door bijvoeging van warm of koud water of *spoelingsvocht* (zie § 52). Daarna wordt de noodige hoeveelheid gist er bijgevoegd.

42. Men laat het beslag weder onaangeroerd, totdat zich de eerste fermentatie openbaart (\pm 6 uren na de storting der gist), doch zoodra de gisting begint door te zetten, wordt al het aanwezige vocht afgetapt en overgebracht naar de groote gistbak, waar zich, uit dit gistwater, de gist afzet. Die gist wordt verzameld, in zakken uitgeperst en onder den naam van drooge gist in den handel gebracht.

43. Het in de beslagbak overgebleven meel blijft intusschen doorgisten. Ter bevordering van die gisting wordt de bak met een deksel gesloten. Circa 24 uren laat men het meel aan die gisting over. Het in de gistbak overgebrachte vocht heeft intusschen uitgegist (d. i. het zet geen gist meer af). Men brengt het daarom weer in de beslagbak over om daarin nog \pm 16 uren te blijven. Dan is het beslag *rijp*, waardoor men verstaat het ophouden der alcoholische gisting, vóór den aanvang der zure of azijngisting. Het vocht heeft dan nog een zoetachtige smaak, die bij langer verblijf in de beslagbak tot een zuurachtige overgaat.

44. Uit de vorige §§ volgt, dat het beslag \pm 48 uren na het beslaan, *rijp* is, want:

voor de versuikering van het zetmeel zijn noodig	. 2 uren;
de eerste fermentatie openbaart zich 6 uren later	. 6 »
het afzetten der gist vordert 24 »
de verdere doorgisting van 't beslag eischt 16 »

Samen 48 uren;

terwijl uit deze opgave volgt, dat voor den geheelen afloop der alcoholische gisting 46 uren noodig zijn.

45. Zoodra het beslag *rijp* is, wordt de inhoud van den beslagbak overgebracht in den ruwketel, die hiermede gevuld is.

46. De ruwketel heeft de gedaante van een omgekeerden afgeknotten kegel. Deksel en bodem zijn in den regel bolvormige segmenten. In het deksel is een opening, waarop bij den aanvang der ruwstoking de helm geplaatst wordt. De helm is een bovenstuk, ongeveer in den vorm van een bijenkorf. Hij dient om de alcohol dampen, die uit den ketel opstijgen, op te vangen en door een buis naar de slang in het koelvat te leiden.

47. De ruwketel moet ± 2 hectoliter grooter zijn dan de beslagbak, omdat het beslag zich door de verwarming uitzet.

48. De verwarming van het beslag geschiedt of door stoom of door vuur.

49. Door de verwarming zet het vocht zich uit en gaat het spoedig tot den dampvormigen toestand over. Omdat alcohol een lager kookpunt heeft dan water, zal hij spoediger tot verdamping overgaan. Die dampen stijgen op in den helm en verspreiden zich door een buis, die aan den helm verbonden is. Deze buis is slangvormig geplaatst in een kuip (koelvat) met koud water gevuld. De door de buis stroomende dampen verkoelen daardoor en keeren dus tot den vloeibaren staat terug. Het uiteinde der slang is geplaatst boven een grondvat, waarin de vloeistof wordt opgevangen.

50. De in de vorige § omschreven bewerking noemt men *ruwstoking*. Het daardoor verkregen geesthoudend vocht heet *ruwnat*.

51. Omdat er een nauwe verwantschap tusschen alcohol en water bestaat en door de aanhoudende verwarming ook waterdeelen verdampen, is het natuurlijk, dat het ruwnat nog een zeer groot getal waterdeelen bevat. Het ruwnat heeft dan gewoonlijk ook slechts een sterkte van $\pm 12\%$.

52. De ruwstoking wordt als geëindigd beschouwd, zoodra het uit de slang vloeende vocht een sterkte teekent van niet meer dan 1% . Er blijft dus in den ruwketel, behalve meeldeelen, een groote hoeveelheid vocht achter. Dit vocht noemt men *spoeling*. Het wordt uit den ketel overgebracht in een afzonderlijke koelbak, waar het bezinkt en afkoelt. Het klare vocht, bijeenverzameld, dient als *spoelingvocht* ter opkoeling van een volgend beslag. De drab dient tot beestenvoeder.

53. Het ruwnat, uit één ruwstoking (d. i. uit één beslagbak) verkregen, geeft men den naam van *peil*. Zes zoodanige peilen moeten er verkregen zijn, alvorens een voldoende hoeveelheid bijeen verzameld is tot het vullen van den *distilleerketel*.

54. Zoo als bij § 51 is gezegd, bevat het ruwnat nog slechts een sterkte van $\pm 12\%$. Het wordt daarom in een distilleerketel overgebracht om het tot een hoogere sterkte over te halen, of, met andere woorden, om het van de waterdeelen zoo veel mogelijk te ontdoen. De distilleerketel is op dezelfde wijze ingericht als de ruwketel, terwijl de distillatie op dezelfde wijze geschiedt en op dezelfde natuurkundige gronden berust als de ruwstoking.

55. Het vocht uit deze distillatie verkregen heet *enkelnat* en heeft een sterkte van $\pm 27\%$.

56. Ook bij deze distillatie gaat veel vocht verloren, of liever er blijft veel vocht in den distilleerketel achter, waarin geen alcohol wordt gevonden, zoodat *twee* stooksels van enkelnat niet meer opleveren dan benoodigd is voor de distillatie tot *moutwijn* (zie § 57).

57. Het enkelnat wordt op nieuw overgehaald (*gedistilleerd*). Het uit deze overhaling verkregen vocht heet *moutwijn*.

Men noemt deze derde overhaling *bestloopen*. Daarvoor zijn 12 peilen benoodigd, of, met andere woorden, het over te halen vocht is het voortbrengsel van 12 beslagbakken. De moutwijn heeft een sterkte van $\pm 45\%$.

58. Bij de gisting van het beslag zijn er, behalve alcohol en koolzuur, nog andere vluchtige stoffen ontstaan, waaraan de gegiste dranken gedeeltelijk hun smaak en geur te danken hebben. Sommige van deze nevenproducten zijn vluchtiger dan alcohol en gaan dus bij de overhaling met deze over. Andere hebben een hooger kookpunt dan water en gaan dus slechts ten deele met den alcohol over. Deze laatste producten hebben een onaangename smaak en reuk. Men noemt ze *foesel-oliën*.

59. Men kan deze foesel-olie afscheiden door distillatie, of door behandeling op houtskool. De houtskool n. l. slurpt het vocht in; wanneer men nu een en ander distilleert, dan verdampst de alcohol het eerst door zijn lager kookpunt, zoodat de foesel-olie in de houtskool achterblijft.

60. De moutwijn is dus nog onzuiver en ongeschikt tot drank. Door herhaalde zuivering en distillatie wordt ze daartoe geschikt gemaakt. De trafieken, die gedistilleerd stoken uit gegiste vloeistoffen, noemt men *distilleerderijen*.

61. In de vorige §§ hebben we slechts den eenvoudigen loop der bewerking omschreven. Er zijn echter branderijen, waarin de ruwstoking en de overhalingen op een doorlopende wijze, door middel van samengestelde werktuigen, geschieden. De bewerking met samengestelde werktuigen berust echter op dezelfde gronden.

62. In sommige branderijen wordt gebruik gemaakt van *ver-*

snellings-kuipen. Het beslag voor een volgend stooksel wordt uit den beslagbak in de versnellings-kuip geladen en verwarmd door de dampen van het vorige stooksel, die door de buis naar de slang in het koelvat stroomen. Die buis n. l. wordt door de versnellings-kuip geleid, terwijl daaraan veelal nog een werktuig (*Meizwermer* genaamd) is verbonden, waardoor de strooming herhaaldelijk wordt heengeleid. Naarmate het koude beslag verwarmd wordt, onttrekt het warmte aan de doorstroomende dampen, zoodat deze versnellings-kuip een dubbel nut heeft: n. l. verwarming van het beslag, waardoor tijd en brandstof wordt bespaard en verkoeling der alcohol-dampen, waardoor deze spoediger in den vloeibaren staat overgaan.

63. De versnellings-kuip is geplaatst tusschen den ruwketel en het koelvat of de verkoelingskuip.

64. Worden aardappelen als grondstof gebezigd, dan moeten deze vooraf gereinigd zijn. Na de reiniging worden ze in een vat door stoom gaar gekookt, door twee cilinders (*walsen*) fijn gewreven, met moutmeel vermengd, en beslagen op dezelfde wijze als meel van granen.

IV.

Gemethyleerd gedistilleerd.

65. De gewone alcohol wordt verkregen door gisting van suiker-oplossingen. De methyl-alcohol echter treft men hier en daar in de natuur aan. De methyl-alcohol, die door de industrie gebezigd wordt, verkrijgt men door drooge distillatie van hout.

66. Het hout wordt in gesloten retorten droog gedistilleerd. De vluchtige producten worden verzameld. Men verkrijgt, behalve teer, een groote hoeveelheid teerwater, dat azijnzuur bevat en waarin vele teer-bestanddeelen opgelost zijn. Dit vocht bevat bovendien methyl-alcohol en wordt *ruwe houtazijn* genoemd.

67. In chemische fabrieken trekt men uit dezen hout-azijn het azijnzuur en den methyl-alcohol, door vermenging en distillatie met kalk.

68. Bij die distillatie blijft het azijnzuur als azijnzure kalk terug; terwijl het overgehaalde vocht, na nog eenige malen met versche ongebluschte kalk gedistilleerd te zijn, voornamelijk uit methyl-alcohol bestaat.

69. Het vocht bevat echter ook nog eenige andere stoffen en eenige bestanddeelen van teer, doch het wordt zoo in den handel gebracht en bestempelt met den naam van *houtgeest*.

70. Door vermenging van gewoon gedistilleerd met houtgeest, verkrijgt men het zoogenaamde *gemethyleerd gedistilleerd*.

Door die vermenging wordt het gedistilleerd ongeschikt gemaakt om als drank te dienen, omdat de smaak en de reuk van den houtgeest terugstootend en onaangenaam zijn.

V.

Wijn.

71. *Wijn* noemt men het gegiste druivensap. Na het uitspersen der druiven gaat het sap in gisting over. De gisting heeft plaats in groote kuipen. Er scheidt zich een groote hoeveelheid gist af. Men tapt daarna de vloeistof af in gesloten vaten en laat haar een geruimen tijd aan zich zelve over. In de vaten heeft een langzame nagisting plaats, waardoor de eiwitstoffen bijna geheel verwijderd worden en dus de gelegenheid tot verdere fermentatie benomen wordt. Daaraan heeft de wijn dan ook zijn duurzaamheid te danken.

72. De wijn bevat een stof, die den eigenlijken wijnsmaak geeft. Wanneer men deze stof afzondert, houdt men een mengsel van alcohol en water over, dat men *brandewijn* (gebrande wijn) noemt.

73. Het alcohol-gehalte der wijnen is zeer verschillend. *Port* en *Madeira* zijn de sterkste. Zij bevatten 20 à 23 % alcohol. De gewone *Bordeaux*-wijnen 12 à 14 %, de *Rijn*-wijnen 8 à 12 %.

74. De druivenwijn kan scheikundig onderscheiden worden van andere vruchtenwijn, omdat men in de druivenwijn steeds een weinig wijnsteen vindt, terwijl in andere vruchtenwijnen andere organische zuren dan wijnsteen zuur voorkomen.

VI.

Bier.

75. De verschillende biersoorten worden verkregen uit zetmeelhoudende plantendeelen, n. l. uit graansoorten, hoofdzakelijk uit gerst.

76. Het zetmeel moet dus vooraf in suiker worden veranderd. Men kan dan ook de fabricatie van bier onderscheiden in twee hoofdbewerkingen, n. l. in het *mouten* van het graan en het *brouwen* van het bier.

77. Het mouten heeft ten doel om het zetmeel in suiker te veranderen; terwijl het koken van het brouwsel dient om de verdere fermentatie tegen te gaan.

78. Het mouten der gerst bestaat in *weken*, *kiemen* en *droogen*.

79. Het weken der graankorrels geschiedt in een grooten,

vierkanten bak, waarin men het graan stort en daarna met zuiver water begiet, zoolang totdat het water ongeveer een decimeter boven de oppervlakte van het graan staat.

80. Men laat de korrels zoolang doorweken, totdat men ze gemakkelijk tusschen duim en vinger kan fijn wrijven. Daarna wordt het graan in een ruim vertrek (de zoogenaamde *moutkamer*), voor luchtstroomen en zonnestralen beveiligd, eerst opgehoopt en daarna uitgespreid, waarna het spoedig begint te ontkiemen. Men roert nu het graan eenige malen om, zoodat de onderste lagen boven komen, opdat de ontkieming regelmatig zal plaats hebben. Het zetmeel verandert gedeeltelijk in *dextrine* en *suiker*.

81. Wanneer de ontkiemde spruitjes echter een lengte van circa $1\frac{1}{2}$ maal die van den korrel hebben verkregen, moet de kiem gedood worden, om te voorkomen, dat de suiker in *celulose* verandert.

82. Het doodden van de kiem, om den verderen groei te beletten, geschiedt door het graan te *droogen*. Het droogen geschiedt of door den invloed der lucht of door middel van vuur. Naarmate het droogen bij een hoogere temperatuur plaats heeft, naar die mate verkrijgt het mout een donkerder kleur, die het later aan het bier mededeelt.

83. Het droogen door middel van vuur geschiedt op een zoogenaamden *eest*. De eest bestaat uit een gewoon fornuis, met een schoorsteen of buis, waarboven zich een vlakke bevindt van ijzer of andere stof. Deze vlakke is voorzien van gaatjes. Het daarop uitgespreide graan moet van tijd tot tijd omgeroerd worden, opdat de drooging regelmatig geschiede.

84. De gedroogde, ontkiemde gerst noemt men *mout*.

85. Nadat het mout gekneusd is, kan het met koud water uitgetrokken worden, waardoor de gedeeltelijk oplosbaar geworden eiwitstoffen in het water overgaan. Wanneer men nu het vocht op een temperatuur van 65 à 72° C brengt, dan ontstaat er een fermentatie-proces, waarbij het zetmeel zich verder in *dextrine* en *suiker* omzet (2).

86. Het ferment, waardoor dit proces (dat men *suikergisting* zou kunnen noemen) ontstaat, is de opgeloste eiwitstoffen van de gerst, die men in dit geval *diastase* noemt.

87. De vermenging van het gekneusde mout met water heeft, onder gestadig roeren, plaats in de *roerkuip*, een groote houten kuip, in de gedaante van een cilinder of van een omgekeerden afgeknotten kegel.

88. De kuip heeft een dubbelen bodem, waarvan de bovenste

(2). Bij het mouten heeft die omzetting slechts voor een gedeelte plaats gehad.

voorzien is van gaatjes en op een afstand van 5 centimeter boven den vasten bodem geplaatst is. De vochtdeelen verzamelen zich in de ruimte tusschen deze bodems en worden door een tap of kraan afgetapt. In de kuip is een koker geplaatst tot het aanvoeren van water voor het beslag.

89. Van dezelfde hoeveelheid moutmeel maakt men 2, 3, somtijds 4 aftreksels.

90. De aftreksels worden opgevangen door een lekbak, die onder de tap of kraan is geplaatst.

91. Het zetmeel moet niet geheel in suiker veranderd worden; een deel er van moet dextrine blijven, omdat dit aan het bier de lijvigheid geeft.

92. De aftreksels worden gekookt in den bierketel, om de verdere scheikundige werking tegen te gaan. Alle fermenten (en dus ook de *diastase*) verliezen n. l. hun omzettend vermogen bij de kookhitte.

93. De bierketel heeft in den regel de gedaante van een afgeknotten kegel, met een bolvormigen bodem.

94. Door het koken stollen de opgeloste eiwitstoffen, die daardoor uit de vloeistof worden verwijderd.

95. Onder het koken wordt er hop in 't vocht gedaan, waardoor het den eigenlijken biersmaak verkrijgt.

96. Nadat het bier genoegzaam gekookt heeft, laat men het in groote ondiepe bakken (*koelbakken*) bekoelen, filtreert het door stroo, en brengt het in de zogenaamde geil- of gistingkuip, door toevoeging van een weinig gist, in gisting.

97. De zwaardere, duurzame bieren worden verkregen door de gisting bij een lage temperatuur (6 à 7° C) te doen plaats hebben, waardoor zij langzaam verloopt, zoodat de nog opgeloste eiwitstoffen zich, in den vorm van gist, op den bodem der kuip afzetten. Men noemt deze gisting daarom *ondergisting*.

98. De minder duurzame bieren worden verkregen door een snellere gisting, ten gevolge van een hoogere temperatuur. De grootere bellen koolzuur voeren de gist naar de oppervlakte, zoodat er een *bovengisting* plaats heeft. De mindere duurzaamheid van het bier is een gevolg van de meerdere eiwitstoffen, die in het bier achterblijven, waardoor het aan verdere fermentatie onderhevig is.

99. Wanneer de hoofdgisting is afgelopen, wordt het bier in vaten getapt, waarin de gisting nog eenigen tijd wordt voortgezet.

100. De verschillende biersoorten bevatten van 2 tot 8 % alcohol. Overigens bevatten ze, behalve water, verschillende stoffen (*bier-extract*), o. a. een weinig dextrine en onontlede suiker, benevens phosphorzuren zouten.

VII.

A z i j n.

101. Het zure bestanddeel van den azijn, het product der oxydatie van den alcohol, is het azijnzuur. Het is een sterk en scherp organisch zuur, maar het is in den azijn zoodanig verdund, dat het aangenaam en verfrisschend werkt.

102. De azijnen bevatten niet meer dan 2 à 5 % azijnzuur.

103. De azijnen worden steeds bereid uit geestrijke dranken. Het azijnzuur echter, dat men in den handel in meer geconcentreerden staat aantreft, wordt verkregen door drooge distillatie van hout (3).

104. Een mengsel van alcohol en water (brandewijn of jenever) wordt nimmer van zelve zuur. Wijn en bier echter worden spoedig zuur, wanneer men het aan de lucht blootstelt. Dit verschil bewijst, dat de eiwitstoffen, die nog in wijn en bier aanwezig zijn, op de zuurwording invloed uitoefenen en dat dus die zuurwording ontstaat door een fermentatie-proces.

105. De vliesjes, die zich aan de oppervlakte van zuur bier of zuren wijn vertoonen, zijn hier het ferment. Deze vliesjes bestaan uit een aaneengeschakelde massa levende cellen. Men noemt ze *azijnmoer*.

106. Deze cellen nemen uit de lucht zuurstof op en staan die aan den alcohol weder af. Daardoor wordt de alcohol omgezet, eerst in *aldehyde* en daarna in *azijnzuur*. De alcohol wordt dus wel door de zuurstof der lucht geoxydeerd, maar niet dan door bemiddeling van een ferment. Een levend schimmelplantje is het beste ferment.

107. Er wordt op verschillende wijzen azijn gemaakt, maar het verschil bestaat alleen in de wijze, waarop de zuurstof der lucht met de geestrijke vloeistof in aanraking wordt gebracht.

108. Men verkrijgt bier- of wijn-azijn (4) door het bier of den wijn met een kleine hoeveelheid azijn te vermengen en dan in groote kuipen aan de lucht bloot te stellen.

109. De zuurstof der lucht werkt dan op den alcohol, doch slechts op de oppervlakte der vloeistof. De verzuring van de geheele hoeveelheid bier of wijn vordert derhalve zoo veel tijd als noodig is om alle alcoholdeeltjes aan de oppervlakte met de lucht in aanraking te brengen, hetgeen bevorderd wordt door

(3). Zie hoofdstuk IV.

(4). Wijn-azijn wordt hier te lande niet gemaakt.

De hier omschreven wijze van werken wordt gevolgd door azijnmakers der eerste klasse.

de omstandigheid, dat de gevormde azijn grooter soortelijk gewicht heeft dan de te verzuren vloeistof. Die azijn zinkt dus en maakt plaats voor nog onverzuurde alcoholdeelen.

110. De azijnmakers der *tweede* klasse vervaardigen azijn door middel van weeking en gisting van meelspeciën. Het meel wordt beslagen en de suiker- en wijngisting verlopen op dezelfde wijze als bij de vervaardiging van gedistilleerd in branderijen, doch in plaats dat het beslag nu wordt afgestookt, laat men de vloeistof (*way*) in rust. De zure gisting of azijnvorming is, na verloop van tien dagen, afgelopen. De azijn wordt nu gekookt en op beukenspanen afgetrokken.

111. Onder de azijnmakers der *derde* klasse zijn de voornamesten zij, die rozijn-azijn vervaardigen en zij, die den zogenoamden snel-azijn maken.

112. De rozijn-azijn wordt gemaakt uit rozijnnat en moutwijn.

113. De rozijnen moeten vooraf geweekt worden door warm water, omdat de daarin aanwezige suiker, door het droogen der druiven, vast geworden en gekristalliseerd is. Men bezigt daarvoor de *rozijnkuip*. De suiker-oplossing, die men verkrijgt, heet *zoetnat*.

114. Het zoetnat wordt overgebracht naar een afzonderlijk lokaal der azijnmakerij, *zuurhuis* genaamd, en, na vermenging met gedistilleerd (*moutwijn*) en water, overgestort in de zogenoemde *tweelingskuipen*, waarin de azijnvorming plaats heeft.

115. De tweelingskuipen hebben de gedaante van omgekeerde afgeknotte kegels. Zij zijn opgevuld met rozijn-steelen. De eene kuip wordt voorts geheel, de andere half met de te verzuren vloeistof gevuld. Na verloop van 2 of 3 dagen wordt de half gevulde kuip uit de andere aangevuld, terwijl, na verloop van een nieuw tijdvak van 2 of 3 dagen, de eerst gevulde kuip weder uit de andere wordt aangevuld. Men gaat hiermede voort totdat de geheele hoeveelheid in azijn veranderd is.

116. De verzuring volgens deze methode heeft veel spoediger plaats dan volgens die in §§ 108 en 109 omschreven, omdat het vocht gedurig in beweging wordt gebracht en dus meer met de zuurstof der lucht in aanraking komt, terwijl de boven het vocht uitstekende rozijn-steelen steeds met een laagje vloeistof bedekt zijn, dat onmiddellijk aan de lucht is blootgesteld.

117. De temperatuur van het zuurhuis moet op 25 à 30° C gehouden worden (5).

118. De fabricatie van snel-azijn is tegenwoordig het meest in gebruik (6). Men bezigt daarvoor hooge kuipen (in de ge-

(5). De behandeling met tweelings-kuipen is door *Boerhave* ingevoerd.

(6). Zij is uitgevonden door *Schutzenbach*, in 1823.

daante van omgekeerde afgeknotte kegels), die twee looze bodems bevatten, waarvan de eene nabij den eigenlijken bodem, de andere dicht aan den bovenrand geplaatst is. Beide bodems zijn met fijne gaatjes doorboord even als een zeef.

119. De ruimte tusschen die zeefbodems wordt gevuld met krullen van beukenhout. In elke opening van den bovensten loozen bodem hangt men een touwtje of een korenaar. Men giet nu langzaam de te verzuren vloeistof (het *azijngoed*) in de kuip. Het vocht vloeit gelijkmatig en langzaam langs de touwtjes of korenaren, valt in druppels op de krullen neder en zoekt langzaam en in dunne laagjes zich een weg naar beneden.

120. Het vocht komt dus in een ruime aanraking met de lucht, zoodat de alcohol, als ze door den ondersten zeefbodem vloeit en in de ruimte tusschen dezen en den eigenlijken bodem is aangekomen, reeds voor een groot deel in azijn is omgezet. Nadat men de omschreven bewerking twee- of driemaal heeft herhaald, is de vloeistof reeds geheel verzuurd. Met recht geeft men aan dezen azijn dan ook den naam van *snel-azijn*.

121. Vroeger hebben we gezegd, dat de alcohol slechts door behulp van een ferment in azijnzuur kan worden veranderd. Het ferment nu is bij de snel-azijn-bereiding, de azijn, waarmee het gedistilleerd, vóór de overstorting op de kuip (7), wordt vermengd, terwijl men, om de fermentatie te bevorderen, de beukenkrullen van sterken azijn kan laten doortrekken.

122. Om de oxydatie des te meer te bevorderen, zijn boven den ondersten loozen bodem, in de zijwanden der kuip gaten geboord, waardoor frissche lucht tusschen de krullen wordt aangevoerd, terwijl de verwarmde lucht, die door de oxydatie tot 36° C kan stijgen, vervliegt door glazen buizen, die tot boven de vloeistof reiken.

123. Wanneer men door een areometer het soortelijk gewicht der vloeistof opneemt, kan men ontdekken als zij geheel in azijn is veranderd.

(7). De vermenging heeft plaats bij den inslag, in tegenwoordigheid van ambtenaren.

Suiker.

1. De suikersoorten behooren tot de *koolhydraten* (1).
2. Ofschoon de saprijke wortels, vruchten en stengels, de honigbakjes der bloemen, meestal een zoetsmakende stof bevatten, toch behoort deze stof niet altijd tot de suikers.
3. In strikten zin behooren tot de suikers, alleen die in water en alcohol oplosbare koolhydraten, welke vatbaar zijn om, door gisting, alcohol op te leveren, onverschillig of zij meer of minder zoet van smaak zijn.
4. In dien zin onderscheiden wij de suikers, in de planten voorkomende, in twee soorten, n. l. in *rietsuiker* en *glucoses*.
5. Tot de eerste soort behoort de witte en bruine suiker, uit het suikerriet en den beetwortel verkregen. Van de tweede soort levert de honig het beste voorbeeld op (2).
6. Rietsuiker is niet tegen de werking van zuren bestand, maar gaat, onder den invloed daarvan, in den vloeibaren staat over. Daar nu het sap van het meerendeel der planten, ook van granen, zuur is, is het duidelijk, dat de suiker, die, onder den invloed dier zuren, uit cellulose, zetmeel en gom kan ontstaan, nimmer *rietsuiker* wezen kan, maar een *glucose-soort* moet zijn.
7. De suiker, die we in 't dagelijksch leven gebruiken, is de rietsuiker.
8. Zij draagt den naam van *rietsuiker*, omdat ze vroeger alleen en ook nu nog voornamelijk uit het suikerriet verkregen wordt.
9. Zij wordt echter tegenwoordig ook in aanzienlijke hoeveelheden getrokken uit den beetwortel.
10. De ruwe suiker, die uit de koloniën verkregen wordt, is bruin of geel van kleur en mist de zuiver kristallijne structuur, de hardheid en de sneeuw witte kleur van onze geraffineerde suiker. In water geeft ze steeds een troebele oplossing.
11. In den handel onderscheidt men ze naar de kleur, in 20 nommers. De donkerste soort noemt men suiker van n°. 1 en de minst gekleurde, suiker van n° 20 (3).
12. De ruwe suiker wordt geraffineerd, d. i. *gezuiverd* en in witte broodsuiker of kandij veranderd.
13. De raffinade bestaat uit *drie* hoofdbewerkingen. n. l.

(1). Koolhydraten zijn stoffen, die waterstof, maar voor het grootste deel koolstof bevatten.

Suiker bestaat uit koolstof, waterstof en zuurstof.

(2). Glucoses zijn vloeibare suikersoorten, die niet kristalliseerbaar zijn.

(3). Vergelijk art. 2 der suikerwet van 1865.

- a. afscheiding van de troebel makende stoffen;
- b. ontkleuring;
- c. kristallisatie.

14. De afscheiding van de troebel makende stoffen geschiedt door bij de in water opgeloste suiker, eiwit te voegen (4). De vlokken van het stollende eiwit, hullen de troebelmakende stoffen in en, na gefiltreerd te zijn, is het vocht geheel helder.

15. De ontkleuring geschiedt daarop door filtratie over dierlijke kool (beenzwart).

16. De oplossing wordt eindelijk overgebracht in vacuumpannen (gesloten, retortvormige ketels, die met een door stoomkracht in beweging gehouden luchtpomp in verband staan), waarin men ze tot het kristallisatiepunt laat verdampen.

17. De kandij wordt verkregen door kristallisatie van een minder geconcentreerde oplossing, in houten bakken, tusschen wier wanden men draden heeft gespannen. De kristallen, in de gedaante van regelmatige, zeszijdige zuilen, zetten zich bij voorkeur aan de draden af.

18. De suikerbrooden (*melis* (5)) worden verkregen door het sterker ingedampt vocht te brengen in vormen, die de gedaante van een gewoon suikerbrood hebben en omgekeerd gesteld zijn, met den top naar beneden.

Deze top is van een opening voorzien, die voorloopig met een stop is gesloten. In deze vormen stolt de suiker-oplossing tot een vaste, kristallijne massa, die echter nog eenigszins geel van kleur is, daar tusschen de kristaldeeltjes een meer of minder gekleurde glucose-oplossing voorhanden is.

19. Om die glucose-oplossing te verwijderen en het suikerbrood tot zoodanigen graad van witheid te brengen, als gevorderd wordt bij art. 20, § 1^b der wet van 1865, wordt de stop verwijderd en op de basis een oplossing van zuivere suiker of wel een laag zuivere natte klei gelegd. In beide gevallen dringt er van boven af een zuivere suiker-oplossing door het brood naar omlaag en drijft het gekleurde vocht voor zich heen, dat onder uitvloeit.

20. Uit de verkregene meer of minder gekleurde suikeroplossingen vervaardigt men de mindere soorten van geraffineerde lompsuiker, bastaard, bruin, enz. en eindelijk, als er uit het vocht geen suiker meer te verkrijgen is, wordt het als zoogenaamde keukenstroop in den handel gebracht.

21. De beetwortelen (n. l. de zoogenaamde witte suikerwortel,

(4). Men bezigt daarvoor meestal ossenbloed (vermengd met beenzwart), omdat dit, even als het eiwit, bij verwarming stolt.

(5). *Lompen* zijn onregelmatige stukken suiker.

die alleen ter verkrijging van suiker gebezigd wordt) bevatten veel minder suiker dan het riet.

22. Zij bevatten gewoonlijk 8 à 10, hoogstens 12 percent suikerdeelen; terwijl de fabrikatie minstens $\frac{3}{4}$ van dit suikergehalte oplevert.

23. Zij hebben evenwel dit bij het riet voor, dat het sap er gemakkelijker en in grootere hoeveelheid uitgetrokken kan worden.

24. De wortelen worden, zoo als ze geoogst zijn, opgeslagen in de magazijnen der fabriek. Zij moeten dus, vóór de verdere bewerking, worden gereinigd.

25. Die reiniging geschiedt in een waschmolen, die uit een waterbak, in de gedaante van een parallelpipidum, bestaat, waarin zich een ijzeren cilinder rondwentelt. Deze cilinder wordt gevuld met beetwortelen. Zijne oppervlakte is voorzien van ellypsodiale gaatjes, waardoor het water uit de bak toevloeit.

In den cilinder zijn schroefdraden bevestigd om de wortelen van de klei te zuiveren.

De waterbak is van onderen voorzien van een klep, ten einde het vuile water en het slijk te kunnen laten afloopen. Zuiver water wordt door een buis uit den algemeenen waterbak aangevoerd.

26. De gereinigde wortelen worden door een in hellende richting geplaatsten bak opgenomen en overgebracht in de *rasp*.

27. De *rasp* bestaat uit twee deelen, n. l. uit de zoogenaamde *wals* en de eigenlijke *rasp*.

28. De *wals* bestaat uit twee cilinders, boven elkander geplaatst, voorzien van tanden om de wortels te verbrijzelen en tegen de *rasp* aan te drukken. De *rasp* maalt ze, door haar sneldraaiende beweging, tot vezel.

29. De *rasp* is een ijzeren trommel, waarvan de oppervlakte is voorzien van fijne zaagjes. Deze trommel wentelt, even als de *wals*, om een as. De verlengde assen rusten op een ijzeren toestel. Aan de uiteinden dezer assen zijn raderen bevestigd, die, met behulp van riemen, door een locomobile in werking gebracht, de *rasp* in een zeer snel wentelende beweging brengen.

30. Gedurende het raspen laat men een hoeveelheid water over de *rasp* vloeien, in verhouding van 20 à 30 percent van het gewicht der wortelen.

31. De vermenging met water dient hoofdzakelijk om het raspen en persen te bevorderen, om het sap zuiverder te maken en om het uitwasschen der perszakken te vergemakkelijken.

32. De beide deelen der *rasp* zijn omgeven door een ijzeren kast of toestel, van onderen voorzien van een opening om er de vezel uit te laten vallen. Deze kast dient tot steunpunt voor

de uiteinden der assen van de rasp en om het wegslingeren der wortels te voorkomen.

33. De kast heeft platte, hellende vlakken. De wortels, door de wals gebroken, worden door haar tegen de rasp gedreven, zoodat de wortels tusschen de wals, de rasp en de zijden der kast worden fijn gedrukt.

34. Men berekent dat de wals 30 en de rasp 1000 malen in één minuut ronddraait. Indien de rasp een middellijn heeft van 6 decimeter en 1000 malen per minuut rondweertelt, worden er 40,000 à 50,000 kilogram wortelen in 20 werkuren geraspt.

35. Onder de opening van den toestel der rasp staat een bak, dienende om de geraspte en met water vermengde massa op te vangen.

36. De papmassa wordt, zoodra mogelijk, uit dezen bak opgeschept in zakken.

De zakken worden, tot op zekere hoogte, op elkander gestapeld, doch tusschen iederen zak wordt een vierkante ijzeren plaat gelegd.

37. De opstapeling geschiedt op een zoogenaamde ijzeren paktafel, die tusschen de rasp en de persen geplaatst is. Deze tafel is voorzien van een rand om het afloopende sap niet verloren te laten gaan, maar het door een buis naar de verzamelbak voor ongezuiverde sappen te laten vloeien.

38. Op de oppervlakte der tafel zijn lijsten om de opgestapelde zakken gemakkelijk naar de voorpers te kunnen schuiven. De voorpers is n. l. ook op de paktafel geplaatst.

39. Men onderscheidt twee soorten van persen, de voorpers en de hydraulische persen.

40. De tusschen de platen opgestapelde zakken worden onder de voorpers gebracht, waaronder ze een betrekkelijk kleine drukking (6) ondergaan, zoodat het sap, dat anders onder de verdere bewerkingen verloren zou gaan, uit de zakken sijpelt en op de bij § 36 omschreven wijze verzameld wordt. Deze voorloopige persing heeft ook nog dit nut, dat daardoor een grooter aantal zakken regelmatig in de hydraulische persen kunnen worden geplaatst.

41. De voorpers kan op verschillende wijzen zijn ingericht. De inrichting komt hierin meest overeen dat de noodige drukking wordt aangebracht door stoom, en dat er pijlers op de paktafel geplaatst zijn, waaraan platen zijn bevestigd, ten einde het uitwijken der zakken te voorkomen en de drukkingsplaat verticaal naar beneden te doen gaan.

42. Zoodra de eerste persing afgelopen is, trekt men de zakken uit de voorpers en legt men ze, twee aan twee tusschen de

platen, in de hydraulische pers op elkander. Gewoonlijk moet men twee voerspingsen doen om één hydraulische pers te kunnen vullen.

43. De gewichtsdrukking in de hydraulische pers is van 150,000 tot 200,000 kilogram.

44. Voor de tweede persing worden de hydraulische persen algemeen gebruikt omdat ze weinig arbeidsvermogen vorderen en een sterke drukking te weeg brengen.

45. De hydraulische pers is geplaatst op een vierkant ijzeren voetstuk. Op dit voetstuk ligt een dikke, platte, vierkante ijzeren plaat. Aan twee zijden van het voetstuk, langs de plaat, verheffen zich twee vierkante platte zuilen, die aan de bovenzijden door middel van een ijzeren hoofdstuk verenigd zijn. Tusschen dit hoofd- en voetstuk bevindt zich de drukkingsplaat, waarop de zakken geplaatst zijn. De drukkings- of persplaat rust op een piston of kolf, die zich in een in het voetstuk geplaatsten cilinder, op en neer beweegt, naarmate er al of niet geperst wordt.

46. De drukkingskracht ontstaat door persing van water, aangebracht door zoogenaamde perspompen, waaraan een buisje is verbonden, waardoor het water in den cilinder en tegen den piston of kolf wordt aangevoerd (7). Door den aanhoudenden aanvoer van water in den cilinder en de drukking der perspomp verheft zich de piston met de persplaat, zoodat de zakken steeds met meer kracht tegen het hoofdstuk worden gedrukt.

47. Datgene wat na de persing, in de zakken overblijft, noemt men *pulpe* en wordt tot veevoeder gebruikt.

48. Het uitgeperste sap wordt in een goot, die in den vloer rondom de persen gemetseld is, opgevangen en naar den verzamelbak of opvoerder (*monte-jus*) van ongezuiverde sappen geleid.

49. De sapopvoerders zijn cilindervormige metalen vaten, met deksel en bodem in de gedaante van een bolvormig segment. De opvoering van het sap geschiedt door stoom. De stoom, die door een stoombuisje in den *monte-jus* wordt geleid, drukt op de oppervlakte van 't sap en dringt dit, door een buis die in het werktuig is geplaatst, omhoog naar de verzamelbak of de *défécation*-ketels, die op een boven-verdieping van de fabriek geplaatst zijn.

50. De uitgeperste en verzamelde sappen zijn nog onzuiver,

(7). Het is verbazend, dat een waterstraal van nauwelijks één centimeter in middellijn een drukking kan uitoefenen van 150.000 tot 200.000 kilogr., wanneer die straal door een perspomp wordt aangebracht. De samenstelling der perspompen berust op de zoogenaamde *hydraustatische paradox*. Het behoort niet tot ons bestek om hierover uit te weiden. In alle natuurkundige leerboeken kan men hiervan een beschrijving vinden.

daar zij, behalve suiker en water, vele vreemde bestanddeelen, o. a. eiwitstof en keukenzout bevatten. De sappen moeten dus door verschillende bewerkingen, *gezuiverd* worden.

51. Ter verwijdering van de eiwitstoffen, die de suiker in *glucose* omzetten en dus de kristallisatie verhinderen, wordt kalkpap gebezigd (8). De kalk verbindt zich met het grootste gedeelte der eiwitstof, die daardoor onoplosbaar wordt gemaakt. De overvloedige kalk wordt daarna weder nedergeslagen door aanwending van koolzuur-gas (*gas carbonique*); zoodat de suiker in onveranderden staat kan worden afgescheiden.

52. De vermenging en opkoking met kalk heet: *défécatie* en de behandeling met koolzuur: *carbonatatie*.

53. Het chloor-sodium (*keukenzout*), dat de kristallisatie bemoeielijk, is bezwaarlijk te verwijderen. Door de wijze van cultuur moet worden getracht dat zoo min mogelijk chloor-sodium in de wortels worde opgenomen (9).

54. Wanneer de zoogenaamde *troebele carbonatatie* aangewend wordt, verzamelt men het door den monte-jus opgevoerde sap in bakken, waarin het met kalk of andere zelfstandigheden wordt vermengd vóór het in de ketels wordt overgebracht.

Wanneer de bedoelde carbonatatie *niet* wordt aangewend geschiedt de vermenging in de *défécatie*-ketels.

55. De rij der bewerkingen tot zuivering der sappen, vangt dus aan met de eerste zuivering (*défécatie*). Zij moet zoodra mogelijk na de persing plaats hebben, vermits de sappen anders tot zure gisting overgaan en moeielijk ontkleurd kunnen worden.

56. De *défécatie*-ketels hebben den cilindervorm. Zij hebben dubbele bodems in de gedaante van een bolvormig segment. In de ruimte tusschen de beide bodems, wordt de stoom, tot verwarming van 't sap, aangevoerd uit de algemeene stoombuis, door middel van een kraan. In het midden van den ketel staat een toestel, waarvan de kraan onder aan den bodem uitkomt, dienende tot aftapping van sap.

57. De eerste zuivering geschiedt door vermenging van het sap met een zekere hoeveelheid kalkpap en door het daarna, tot op het kookpunt, te verwarmen (10).

(8). Deze kalk wordt verkregen door branding van kalksteen. De kalk, daardoor gevormd, verwijdert de eiwitstof, terwijl de koolzuurgas, die er van ontstaat, weder de kalk neerslaat.

(9). *Gunning*, scheikunde.

(10). De vermenging met kalkpap gaat geleidelijk. In het begin doet men er gewoonlijk slechts één liter kalk per hectoliter sap bij; terwijl men er later, nadat het sap reeds tot op zekere hoogte verwarmd is, nog 3 à 5

Men voegt er nu op nieuw kalk bij en voert nieuwe stoom aan, totdat de eiwitstoffen of vezel, in de gedaante van gestold eiwit, naar boven komen drijven. Hierna vermindert men geleidelijk den aanvoer van stoom, totdat het sap door het schuim heenwerkt. Op dit oogenblik sluit men de stoomkraan geheel. Schuim en vuil drijven nu op de oppervlakte van het gezuiverde sap. Het schuim wordt verzameld in een daarvoor bestemden bak, terwijl het sap wordt afgetapt en door een goot of buis naar de carbonatatie-ketels wordt overgebracht. De défécatie duurt ongeveer één uur.

58. In een enkele fabriek geschiedde vroeger de zuivering der sappen alleen bij enkele défécatie, zonder carbonatatie (10^a). Het sap wordt dan direct uit de défécatie-ketels naar de filters gevoerd. Deze zuivering is de minst volmaakte, omdat men daardoor de kalkdeelen, die voor de défécatie gebezigd zijn, niet geheel kan wegnemen, waardoor de kristallisatie wordt belemmerd. Deze wijze van werken vereischt dan ook een meer uitgebreide filtrering: zoodat er veel meer beenzwart benodigd is, dan wanneer de défécatie wordt opgevolgd door carbonatatie.

59. Sedert de oprichting der eerste beetwortelsuikerfabriek hier te lande, volgt men meer en meer die wijze van werken, waarbij de sappen, na de gewone défécatie te hebben ondergaan, aan de carbonatatie worden onderworpen. Men voegt dan, tot het doen der eerste zuivering, een grootere hoeveelheid kalk bij de sappen, waarmede deze op gelijke wijze worden verwarmd, als bij § 56 is aangetoond. Er verbinden zich alsdan meer vreemde bestanddeelen met de kalk, doch het sap, dat na deze eerste zuivering van de vaste kalk en de daarmede verbonden bestanddeelen wordt afgescheiden, moet aan de carbonatatie onderworpen worden; welke daarin bestaat, dat de grootere hoeveelheid opgeloste kalkdeelen, die in het sap achterblijven en die zich met de suikerdeelen verbonden hebben, in de carbonatatie- of saturatie-ketels worden verzadigd. Daarna wordt het sap in bakken afgetapt, waarin de kalkvlokken bezinken, die zich door de verzadiging hebben gevormd.

60. De carbonatatie geschiedt gewoonlijk in cilindervormige ketels, met een bodem, in het midden voorzien van een aftappingstoestel, ten einde het gecarbonateerde sap af te leiden naar de bezinkbakken. In deze carbonatatie-ketels bevinden zich drie buizen of slangen. Één er van ligt op den bodem. Zij is

emmers kalk bijvoegt. Voegde men er terstond een groote hoeveelheid kalk bij, dan zou de verwarming te spoedig plaats hebben, zoodat de sappen minder zuiver zouden zijn.

(10^a). Deze fabriek bestaat thans niet meer.

voorzien van gaatjes, om het benoodigde gas-carbonique (*koolzuur*) in de ketels te voeren. De twee anderen dienen om stoom aan te brengen, ter verwarming der sappen.

61. Men onderzoekt op de volgende wijze of het sap genoegzaam gecarbonateerd is (11): men neemt een klein fleschje en doet daarin een centiliter gewoon gefiltreerd kalkwater; vervolgens zet men een stukje filtreer-papier, in den vorm van een trechter, in den hals van 't fleschje; door dit trechtertje giet men een weinig sap in het fleschje. Indien nu het mengsel van kalkwater en sap volkomen helder blijft, is de carbonatatie nog niet voldoende. Zinken echter de onzuivere deelen op den bodem van het fleschje, of wordt het mengsel troebel, of stelt het een precipitaat (*neerslag*) daar, dan is dit een bewijs, dat het sap genoegzaam gecarbonateerd is.

62. Sommige fabrikanten onderwerpen de sappen aan de zoogenaamde *dubbele* carbonatatie, d. i. zij worden tweemaal aan de werking van het gas blootgesteld, waardoor men een nog vollediger zuivering der sappen verkrijgt.

63. Anderen weer wenden de zoogenaamde *troebele* carbonatatie (*carbonatation trouble*) aan. Zij bestaat hierin, dat de *défécation* en carbonatatie te gelijk geschiedt in dezelfde ketels. Men voert dus onmiddellijk het gas in de ongezuiverde met kalkpap vermengde sappen aan (12). Bij deze bewerking gebruikt men dubbel zooveel kalk als bij de gewone *défécation*. Het schuim, zoowel als de kalkvlokken, blijven met het sap vereenigd en worden vervolgens te gelijk in de bezinkbakken afgetapt.

Het door filtrering en persing daaruit verkregen heldere sap wordt daarna, op dezelfde wijze als bij de enkele carbonatatie, nog aan een tweede zuivering onderworpen.

Door deze wijze van bewerking worden de sappen zeer helder en bijna wit van kleur, zoodat zij een groote besparing van beenzwart ten gevolge heeft. Evenwel schijnen de fabrikanten het niet eens te zijn of de *troebele*, dan wel de *dubbele* carbonatatie de voorkeur verdient, met betrekking tot het rendement der laatste producten.

64. Nadat de carbonatatie is afgelopen, wordt het sap afgetapt in de bezinkbakken, ten einde de kalkvlokken, die zich door de verzadiging hebben gevormd, te laten bezinken.

65. Na de bezinking wordt het sap door buizen naar de filters gevoerd. Het achterblijvende schuim en vuil wordt door

(11). Dit wil zeggen: dat de kalk is neergeslagen en dus onoplosbaar is geworden.

(12). Vergelijk § 54.

een monte-jus naar de schuimpersen gedreven om nog eens te worden uitgeperst.

66. De filtrering dient om de sappen, die nog altijd min of meer met vreemde bestanddeelen en kleurstof beladen zijn, daarvan zooveel mogelijk te ontdoen.

67. De filtrering geschiedt door middel van beenzwart:

68. Filters zijn hooge, cilindervormige kuipen, waarvan gewoonlijk 5 of meer naast elkander geplaatst zijn.

69. Ter hoogte van ongeveer 2 decimeter van den bodem ligt een ijzeren rooster, voorzien van kleine gaatjes. Vóór men de filter met beenzwart vult, bedekt men dezen rooster met linnen of doek, om te voorkomen dat de gaatjes van den rooster door het beenzwart worden verstopt. Daarna besmeert men de filter met kalk, omdat anders het sap tot fermentatie (*gisting*) zou overgaan. Vervolgens vult men de filter tot op zekere hoogte met beenzwart. Over dit beenzwart wordt weder een doek gelegd. Hierna vult men de filter geheel met water om het beenzwart goed aan elkander te doen sluiten en daardoor de filtrering te bevorderen. Het water wordt weder afgetapt door een kraan en nu laat men er eindelijk het sap in, dat door de beenzwartlaag dringt en door een buis wordt opgevangen, die het naar daarvoor bestemde verzamelbakken of naar een monte-jus geleid.

70. De monte-jus drijft het sap naar een verzamelbak, die geplaatst is op de hoogste verdieping der fabriek. Uit deze verzamelbak wordt het sap in den verdampingstoestel of de zoogenaamde *triple effets* overgebracht, om het door verdamping tot een hooger grad van dichtheid te brengen.

71. De verdamping moet zoodra mogelijk plaats hebben, omdat het sap door de filtrering beroofd is van de kalk, die het voor fermentatie vrijwaart.

72. De verdampingstoestel bestaat hoofdzakelijk uit drie luchtledige cilinders (*triple effets*), verwarmd door stoom. In den eersten cilinder verkrijgt het sap gewoonlijk een dichtheid van 5° , in den tweeden van 12° en in den derden van 25° van den areometer van *Soleil*.

73. Zoodra het sap de vereischte dichtheid heeft, voert men het naar den verwarmketel. Deze ketel dient om het verdichte sap of de stroop, die uit de triple-effets komt, nog eens te klaren.

74. Die klaring geschiedt aldus: men laat de ketel half vol loopen en voegt bij het sap 2 hectogram beenzwart; vervolgens verwarmt men het, tot op het kookpunt; terwijl het, nadat het schuim er afgenomen en het gezuiverd is, naar de filter wordt geleid om op nieuw gefiltreerd te worden.

75. De gefiltreerde stroop wordt vervolgens in een lucht-

dige pan (*appareil en vide*) gekookt. Zoodra ze tot *grein* gekookt is, wordt ze door een klep, die onder aan de kookpan te vinden is, geleid in een goot en zoo overgebracht naar de kristalliseerbakken.

76. Men noemt deze stroop: *gekristalliseerde stroop van het eerste product*.

77. Omdat de suiker, na de eerste koking, slechts gedeeltelijk gekristalliseerd is, wordt de stroop *geturbineerd*; d. i. de grein of suiker wordt afgescheiden van de stroop, waarin de kristallen zich hebben gevormd.

Hiertoe bezigt men zoogenaamde turbinen (*centrifuges*).

78. Turbinen zijn cilindervormige trommels, bekleed met fijn metaaldoek. Die trommels, door een tweeden ijzeren cilinder omvat, worden met een zekere hoeveelheid gekristalliseerde stroop gevuld en alsdan door stoomkracht in een verbazend snel omwentelende beweging gebracht. De vloeibare stroop wordt dan door de middelpuntvliedende kracht door het metaaldoek gedreven; terwijl de gekristalliseerde suiker vóór het metaaldoek wordt teruggehouden en, na afloop der bewerking, die slechts eenige minuten duurt, in leverbaren staat wordt weggenomen.

79. Op dezelfde wijze kan men de goede suikers van het *eerste product*, zonder eigenlijke raffinade, terstond *wit* maken. Men brengt tot dat einde, nadat de vloeibare stroop er uit gedreven is, eenvoudig stoom in de omwentelende trommels. Die stoom wordt, even als de stroop, door de centrifugaalkracht, tusschen de kristallen doorgedreven, waardoor deze worden gezuiverd van de geelachtige stroopdeelen.

Men kan ook klaarsel (*gesmolten, witte suiker*) of water, in plaats van stoom, gebruiken.

80. De stroop, die bij de eerste turbinering uitgedreven is, loopt van uit de turbinen, door een goot, in een daarbij geplaatsten monte-jus, die haar opvoert naar een clarificatie-ketel om te worden geklaard.

Deze clarificatie-ketel is op dezelfde wijze ingericht als de *dé-fécatione-ketel*.

81. De clarificatie van deze stroop geschiedt op de navolgende wijze: men vult de ketel tot op de helft met stroop en voegt daarbij 40 liter ossenbloed en 10 liter beenzwart per 100 hectoliter stroop; terwijl men vervolgens het mengsel verwarmt tot op het kookpunt. Nadat de stroop goed geschuimd heeft laat men ze afloopen naar een daarvoor bestemde filter. Het schuim wordt weggeworpen.

Na afloop van de filtrering wordt de stroop door een monte-jus naar een verzamelbak gedreven en uit dien bak weder overgebracht in een kookpan.

82. Nadat de stroop door het koken een zekere graad van dichtheid heeft verkregen, laat men ze afloopen naar de kristalliseerbakken om te kristalliseeren.

83. De kristallisatie van deze stroop van het *tweede product* duurt gewoonlijk 2, 3 à 4 weken, somtijds nog langer.

84. Na afloop van de kristallisatie wordt de stroop geturbinéerd, op dezelfde wijze als bij § 77, ten aanzien der stroop van het *eerste product*, is beschreven.

85. Met de stroop, die van de turbinering is overgebleven, wordt op dezelfde wijze gehandeld als met die van het *tweede product*. De kristallisatie duurt echter wel 4 à 6 maanden. Men noemt dan deze stroop, van het *derde product*.

86. Datgene, wat na turbinering van het *derde product* overblijft, noemt men *afgewerkte melasse*.

De melasse wordt in een vierkanten grondbak (*citerne*) geborgen en later veelal ten dienste van branderijen der derde soort tweede klasse uitgeslagen.

87. De suiker in de beetwortelsuiker-fabrieken vervaardigd, wordt vervolgens door een raffinadeur op de wijze als bij §§ 12 — 20 is omschreven, geraffineerd.

Zeep.

1. De zeep, die wij in het dagelijksch leven gebruiken, wordt bereid uit olie of vet, vermengd met bijtende potasch- of sodaloog.

2. De loogen worden door den zeepzieder bereid, door een water-oplossing van potasch of soda met kalk te behandelen, waardoor het koolzuur zich met de kalk verbindt en de loog *bijtend* wordt.

3. Men onderscheidt *weeke* en *harde* zeepen. De eerste soort is hier te lande vertegenwoordigd door de zoogenaamde groene zeep, de andere soort door de witte, spaansche en gemarmerde zeep.

4. De *weeke* zeep wordt gewoonlijk gemaakt van vetten, die hier te lande vloeibaar zijn en de *harde* zeep van vetten, die hier niet vloeibaar zijn. Evenwel kan men ook *harde* zeep maken van vloeibaar vet.

5. Voor de bereiding van weeke zeep bezigt men in den regel potasch-, voor die van harde zeep sodaloog.

6. De potasch vormt met vet steeds *weeke* zeepen.

7. De zeepzieder kookt de vetten met bijtende loogen geruimen tijd in groote ijzeren of koperen ketels, die de gedaante van omgekeerde afgeknotte kegels en gewoonlijk een segmentvormigen bodem hebben.

8. De verzeeping grijpt nu langzamerhand plaats, terwijl men

eindelijk een dikke slijmachtige, half doorschijnende vloeistof verkrijgt, een sterke oplossing n. l. van zeep in water.

De zeep is *gaar*, wanneer men ze in droppels op een glas laat vallen en ze dan niet met een draad er van afloopt, maar kort afbreekt en spoedig stijft. Wanneer men ze van het glas afneemt, moet ze niet dof en wit, maar transparent zijn. Uit 100 liter olie verkrijgt men \pm 240 klgr. zeep.

10. Wanneer voor de bereiding van zeep hennep-olie gebezigd wordt, heeft ze een donkergroene kleur. Bij het gebruik van andere oliën is dit niet het geval, waarom de zeepzieder in de weeke zeep indigo doet, om er de groene kleur aan te geven.

11. De weeke zeep is slechts een zeer geconcentreerde zeepoplossing. De harde zeep wordt echter uit de oplossing, waarin ze zich heeft gevormd, afgescheiden.

12. De afscheiding der zeepmassa geschiedt door in de zeepoplossing gewoon zout te doen. De zeep, die in zout water niet oplosbaar is, verzamelt zich dan als klompen op de oppervlakte der vloeistof. De glycerine en de overvloedige loog (die in de weeke zeepen blijven) scheidt zich mede van de zeep af en blijven in het zoute water achter.

13. De gemarmerde zeepen worden verkregen door kleurmiddelen tusschen de taaie, stollende zeepmassa te gieten.

14. Ofschoon men voor de bereiding van *harde* zeep, soda-loog bezigt, toch kan men ze ook van potaschloog maken omdat potaschzeep, door toevoeging van chloor-natrium wordt omgezet in chloor-potassium en sodazeep, die zich dan afscheidt.

15. Transparente zeep wordt in warmen alcohol gemaakt.

16. *Kwade* zeep noemt men de zeep, die niet wil hechten op het linnen en de kleederen, omdat ze te veel loog bevat, die door de koude verkleurd is of die te veel water of vetdeelen bevat, zoodat men ze niet uit elkander kan strijken, maar ze kort afbreekt.

17. Nadat de weeke zeep in vaten is afgetapt, vertoonen zich vetdeelen op de oppervlakte van de warme zeep. Men noemt ze *grauw* van zeep. Deze vetdeelen zijn niet met loog verzadigd en worden bij de afweging weggenomen. De hoeveelheid grauw gaat gewoonlijk niet boven 1°/₁₀ van de hoeveelheid der geheele partij zeep.

18. De droesem en de vleezige deelen van de zaden der olieën, die bij de koking op het zeepbad drijven, noemt men *schuim* van zeep.

19. De afval van harde zeep bestempelt men met den naam van *kantzeep*.

20. Zoowel kwade zeep, als grauw, schuim en kantzeep kunnen bij volgende ziedsels worden ingestoken.

VIJFDE AFDEELING.

WIS- EN NATUURKUNDIG GEDEELTE.

I.

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE VERGELIJKINGEN EN EVENREDIGHEDEN.

A. Verklaring der teekens, en eigenschappen der vergelijkingen.

1. Het teeken der *optelling* is $+$. $8 + 16 + 25$ beteekent de som der getallen 8, 16 en 25.

2. Het teeken der *afrekking* is $-$. $28 - 13$ beteekent 28 verminderd met 13.

3. Het teeken der *vermenigvuldiging* is \times . 45×5 beteekent 45 vermenigvuldigd met 5.

4. De *deeling* wordt voorgesteld door den deeler onder het deeltal te plaatsen en de beide getallen door een streep te scheiden, b. v. $\frac{36}{4}$; hetwelk beteekent, dat 36 door 4 gedeeld

moet worden, of, met andere woorden, één-vierde gedeelte van 36. Wanneer men het als een breuk beschouwt, beteekent het 36 vierde-deelen.

De deeling wordt ook voorgesteld door deeltal en deeler achter elkander te schrijven en, tusschen beide, twee punten te plaatsen, aldus $36 : 4 = \frac{36}{4}$.

5. Getallen, die door verschillende teekens zijn verbonden,

noemt men *samengestelde uitdrukkingen* of *getalvormen*, b. v. :
 $8 + 9 - 3 \times 5$, of $27 \times 18 - 31 + 2 - \frac{17}{3}$, of $\frac{38 - 15 + 6 \times 2}{8}$ enz.

6. De gelijkheid van twee uitdrukkingen stelt men door het teeken = voor, b. v. 100 liter = 1 hectoliter, beteekent dat 100 liter dezelfde hoeveelheid aanduidt als 1 hectoliter. $8 - 3 + 6 - 7 + \frac{8}{2} = 2 \times 4$, beteekent, dat beide getalvormen even groot zijn. Het teeken = wordt daarom gelezen: *gelijk* of: *is gelijk*.

7. Getallen of getalvormen, verbonden door het teeken =, noemt men een *vergelijking*. Derhalve is $8 - 3 + 6 - 7 + \frac{8}{2} = 2 \times 4$ een vergelijking.

De uitdrukkingen, die door het teeken = verbonden zijn, worden genaamd de *leden* der vergelijking en wel de uitdrukking links van het teeken, het *voorste* lid en die rechts van het teeken, het *achterste* lid. De getallen, producten of breuken, door de teekens + of - verbonden, zijn de *termen* van het lid.

8. De vergelijkingen hebben verschillende eigenschappen, waarvan we de voornaamste zullen opgeven.

9. *Eerste eigenschap*. Wanneer men ieder lid van een vergelijking vermeerderd of vermindert met hetzelfde getal, verkrijgt men een nieuwe vergelijking; b. v.

$$8 + 9 = 7 + 13 - 3;$$

tel bij beide leden het getal 13 op, dan verkrijgt men:

$$13 + 8 + 9 = 13 + 7 + 13 - 3;$$

trek van beide leden het getal 13 af, dan verkrijgt men:

$$8 + 9 - 13 = 7 + 13 - 3 - 13.$$

10. *Tweede eigenschap*. Wanneer men vergelijkingen bij elkander optelt of van elkander aftrekt, dan maken de sommen of verschillen een nieuwe vergelijking, b. v.

$$7 \times 3 - 12 + 8 = 2 + 3 - 2 + 28 \times \frac{1}{2}$$

$$\text{bij } 5 - 2 + 1 = 3 - 2 + 1 + 2$$

$$7 \times 3 - 12 + 8 + 5 - 2 + 1 = 2 + 3 -$$

$$2 + 28 \times \frac{1}{2} + 3 - 2 + 1 + 2.$$

of:

$$7 \times 3 - 12 + 8 = 2 + 3 - 2 + 28 \times \frac{1}{2}$$

$$\text{af: } 5 - 2 + 1 = 3 - 2 + 1 + 2$$

$$7 \times 3 - 12 + 8 - 5 + 2 - 1 = 2 + 3 -$$

$$2 + 28 \times \frac{1}{2} - 3 + 2 - 1 - 2.$$

11. *Derde eigenschap*. Wanneer men de verschillende termen van de leden eener vergelijking vermenigvuldigt of deelt

met hetzelfde getal, dan vormen de producten of quotiënten de leden eener nieuwe vergelijking; b. v.

$$6 - 3 + 9 = 5 + 4 - 7 + 10. \quad \text{(verm. met 3).}$$

$$18 - 9 + 27 = 15 + 12 - 21 + 30.$$

of.

$$18 - 9 + 27 = 15 + 12 - 21 + 30.$$

(ged. door 4)

$$4\frac{1}{2} - 2\frac{3}{4} + 6\frac{3}{4} = 3\frac{3}{4} + 3 - 5\frac{1}{4} + 7\frac{1}{2}.$$

12. *Vierde eigenschap.* Wanneer men de overeenkomstige leden van verschillende vergelijkingen met elkander vermenigvuldigt of door elkander deelt, vormen de producten of quotiënten de leden eener nieuwe vergelijking.

Dit volgt blijkbaar uit de vorige eigenschap, want de leden eener vergelijking zijn niets anders dan de samengestelde uitdrukkingen van een grootheid of getal. Wanneer men dus een andere vergelijking met het enkele of het samengestelde getal vermenigvuldigt of deelt, verkrijgt men natuurlijk dezelfde uitkomst.

13. *Vijfde eigenschap.* Elke term, uit eenig lid eener vergelijking, kan in het andere lid worden overgebracht, door het teeken van dien term om te keeren; b. v.

$$\text{wanneer } 11 + 2 - 5 = 2 + 3 - 1 + 4$$

dan is ook:

$$11 - 5 = 2 + 3 - 1 + 4 - 2$$

$$11 - 5 - 4 = 2 + 3 - 1 - 2$$

$$11 + 2 = 2 + 3 - 1 + 4 + 5, \text{ enz.}$$

B. *Eigenschappen van de getallen-evenredigheden.*

14. Een evenredigheid bestaat uit de gelijkheid van twee verhoudingen of redens; b. v.

$$4 : 8 = 20 : 40$$

d. i. de verhouding tusschen 4 en 8 = die tusschen 20 en

$$40, \text{ of } \frac{4}{8} = \frac{20}{40} = \frac{1}{2}.$$

15. De getallen 4, 8, 20 en 40 noemt men de *termen* der evenredigheid, terwijl men nog 4 en 20 de *voorgaande* en 8 en 40 de *volgende* termen noemt. Ook zijn 4 en 40 de *uiterste* en 8 en 20 de *middelste* termen.

16. *Eerste eigenschap.* Het product der *uiterste* termen is gelijk aan dat der *middelste*.

$$2 : 4 = 12 : 24$$

$$\frac{2 \times 24 = 4 \times 12 = 48. (a)}$$

(a) Door de toepassing van deze eigenschap kan men weten of de evenredigheid *waar* of *valsch* is.

17. *Tweede eigenschap.* Men kan de *redens* eener evenredigheid verplaatsen.

$$\begin{aligned} \text{uit } 2 : 4 &= 12 : 24 \\ \text{volgt } 12 : 24 &= 2 : 4. \end{aligned}$$

18. *Derde eigenschap.* Men kan beide *redens* omkeeren; d. i. in elke reden den voorgaanden term in plaats van den volgende stellen en omgekeerd.

$$\begin{aligned} \text{uit } 2 : 4 &= 12 : 24 \\ \text{volgt } 4 : 2 &= 24 : 12. \end{aligned}$$

19. *Vierde eigenschap.* De *voorgaande* termen staan tot elkander in dezelfde reden als de *volgende*.

$$\begin{aligned} \text{uit } 2 : 4 &= 12 : 24 \\ \text{volgt } 2 : 12 &= 4 : 24. \end{aligned}$$

20. *Vijfde eigenschap.* Wanneer men de termen van een der beide *redens*, of de beide voorgaande of de beide volgende termen met hetzelfde getal vermenigvuldigt of deelt, dan vormen de producten of quotiënten, met de overblijvende termen der evenredigheid, in dezelfde rangorde genomen, een nieuwe evenredigheid. Zij b. v. gegeven als vermenigvuldiger of deeler het getal 4 en de evenredigheid $2 : 4 = 12 : 24$

$$\begin{aligned} \text{dan volgt } 8 : 16 &= 12 : 24 \\ 2 : 4 &= 48 : 96 \\ \frac{2}{3} : 1 &= 12 : 24 \\ 2 : 4 &= 3 : 6 \\ 8 : 4 &= 48 : 24 \\ 2 : 16 &= 12 : 96 \\ \frac{2}{3} : 4 &= 3 : 24 \\ 2 : 1 &= 12 : 6 \end{aligned}$$

21. *Zesde eigenschap.* Wanneer men een der uiterste termen met een zeker getal vermenigvuldigt of deelt, en omgekeerd den anderen uitersten term met hetzelfde getal deelt of vermenigvuldigt, dan vormen het product en quotiënt, met de middelste termen in dezelfde rangorde genomen, een evenredigheid. Hetzelfde is van toepassing op de middelste termen der evenredigheid.

Stel den vermenigvuldiger of deeler = 4. Zij gegeven de evenredigheid : $2 : 4 = 12 : 24$, dan volgt dus :

$$\begin{aligned} 8 : 4 &= 12 : 6 \\ \frac{2}{3} : 4 &= 12 : 96 \\ 2 : 16 &= 3 : 24 \\ 2 : 1 &= 48 : 24 \end{aligned}$$

22. *Zevende eigenschap.* De som van de termen der eerste reden is tot die van de termen der tweede reden, gelijk de voorgaande of de volgende termen tot elkander.

$$\begin{aligned} & \text{uit } 2 : 4 = 12 : 24 \\ & \text{volgt dus } 2 + 4 : 12 + 24 = 2 : 12 \\ & \quad \quad \quad 2 + 4 : 12 + 24 = 4 : 24 \end{aligned}$$

23. *Achtste eigenschap.* Het verschil van de termen der eerste reden is tot dat van de termen der tweede reden, gelijk de voorgaande of de volgende termen tot elkander.

$$\begin{aligned} & \text{uit } 2 : 4 = 12 : 24 \\ & \text{volgt dus } 2 - 4 : 12 - 24 = 2 : 12 \\ & \quad \quad \quad 2 - 4 : 12 - 24 = 4 : 24 \\ & \quad \quad \quad \text{of} \\ & \text{uit } 4 : 2 = 24 : 12 \\ & \text{volgt dus } 4 - 2 : 24 - 12 = 4 : 24 \\ & \quad \quad \quad 4 - 2 : 24 - 12 = 2 : 12 \end{aligned}$$

24. *Negende eigenschap.* De som der termen van de eerste reden staat tot het verschil er van, gelijk de som der termen van de tweede reden tot derzelve verschil.

$$\begin{aligned} & \text{uit } 4 : 2 = 24 : 12 \\ & \text{volgt dus } 4 + 2 : 4 - 2 = 24 + 12 : 24 - 12 \end{aligned}$$

25. *Tiende eigenschap.* De som der voorgaande is tot de som der volgende termen gelijk een voorgaande term tot zijn volgende.

$$\begin{aligned} & \text{uit } 4 : 2 = 24 : 12 \\ & \text{volgt dus } 4 + 24 : 2 + 12 = 4 : 2 \\ & \quad \quad \quad 4 + 24 : 2 + 12 = 24 : 12 \end{aligned}$$

26. *Elfde eigenschap.* Het verschil der voorgaande is tot het verschil der volgende termen gelijk een voorgaande tot zijn volgende term.

$$\begin{aligned} & \text{Uit } 4 : 2 = 24 : 12 \\ & \text{volgt dus } 4 - 24 : 2 - 12 = 4 : 2 \\ & \quad \quad \quad 4 - 24 : 2 - 12 = 24 : 12 \\ & \quad \quad \quad \text{of } 24 - 4 : 12 - 2 = 4 : 2 \\ & \quad \quad \quad 24 - 4 : 12 - 2 = 24 : 12 \end{aligned}$$

27. *Twaalfde eigenschap.* De som der voorgaande termen is tot het verschil dier termen, gelijk de som der volgende termen tot derzelve verschil.

$$\begin{aligned} & \text{Uit } 4 : 2 = 24 : 12 \\ & \text{volgt dus } 4 + 24 : 4 - 24 = 2 + 12 : 2 - 12 \\ & \quad \quad \quad \text{of } 24 + 4 : 24 - 4 = 12 + 2 : 12 - 2 \end{aligned}$$

28. *Dertiende eigenschap.* Wanneer men de overeenkomstige

termen van twee of meer evenredigheden met elkander vermenigvuldigt, vormen de producten een nieuwe evenredigheid.

$$\text{uit } \begin{cases} 4 : 2 = 24 : 12 \\ 3 : 9 = 6 : 18 \end{cases}$$

$$\text{volgt dus } 3 \times 4 : 2 \times 9 = 6 \times 24 : 18 \times 12$$

$$\text{of } 12 : 18 = 144 : 216.$$

29. *Veertiende eigenschap.* Wanneer men de overeenkomstige termen van twee evenredigheden door elkander deelt, dan vormen de quotiënten een nieuwe getallen-evenredigheid.

$$\text{uit } \begin{cases} 4 : 2 = 24 : 12 \\ 3 : 9 = 6 : 18 \end{cases}$$

$$\text{volgt dus } \frac{4}{3} : \frac{2}{9} = \frac{24}{6} : \frac{12}{18}$$

$$\text{of } 1\frac{1}{3} : \frac{2}{9} = 4 : \frac{6}{9}$$

30. *Vijftiende eigenschap.* De tweede, derde, en hogere machten van de termen eener getallen-evenredigheid zijn ook evenredig.

$$\text{uit } 2 : 3 = 4 : 6$$

$$\text{volgt dus: } 2^2 : 3^2 = 4^2 : 6^2 \text{ of } 4 : 9 = 16 : 36$$

$$2^3 : 3^3 = 4^3 : 6^3 \text{ of } 8 : 27 = 64 : 216, \text{ enz.}$$

31. *Zestiende eigenschap.* De tweede, derde of hogere machtswortelen uit de termen eener evenredigheid zijn ook evenredig.

$$\text{uit } 8 : 27 = 64 : 216$$

$$\text{volgt: } \sqrt[3]{8} : \sqrt[3]{27} = \sqrt[3]{64} : \sqrt[3]{216} \text{ of } 2 : 3 = 4 : 6$$

$$\text{uit } 4 : 9 = 16 : 36$$

$$\text{volgt: } \sqrt{4} : \sqrt{9} = \sqrt{16} : \sqrt{36} \text{ of } 2 : 3 = 4 : 6.$$

32. Men verkrijgt een aaneengeschakelde evenredigheid, wanneer drie of meer redens aan elkander gelijk zijn, b. v.

$$4 : 2 = 2 : 1 = 8 : 4 = 16 : 8.$$

33. In een aaneengeschakelde evenredigheid is de som der voorgaande termen tot de som der volgende, gelijk een voorgaande van één der redens tot den volgende term van diezelfde reden.

$$\text{uit } 4 : 2 = 2 : 1 = 8 : 4 = 16 : 8, \text{ volgt dus:}$$

$$4 + 2 + 8 + 16 : 2 + 1 + 4 + 8 = 4 : 2, \text{ enz.}$$

$$\frac{30}{30} : \frac{15}{15} = 4 : 2.$$

34. Men kan ook zoovele voorgaande en volgende termen uit een aaneengeschakelde evenredigheid nemen als men goedvindt en daarop de evengenoemde eigenschap toepassen, b. v.

$$\text{uit } 4 : 2 = 2 : 1 = 8 : 4 = 16 : 8, \text{ neme men}$$

de voorgaande termen 4, 2 en 8 en de daarbij behorende volgende termen 2, 1 en 4, dan volgt:

$$4 + 2 + 8 : 2 + 1 + 4 = 4 : 2.$$

II.

MACHTSVERHEFFING EN WORTELTREKKING.

A. Machtsverheffing.

1. Om een grootheid tot een macht te verheffen, vermenigvuldigt men den exponent der grootheid met den exponent der begeerde macht (a), b. v. om de grootheid p te verheffen tot de *vijfde* macht

$p = p^1$, nu moet de exponent 1 met den exponent 5 vermenigvuldigd worden, men verkrijgt dan $p^{1 \times 5} = p^5$.

Om p^3 te verheffen tot de *vierde* macht vermenigvuldigen we dus ook de exponenten 3 en 4 en we verkrijgen dan $p^{3 \times 4} = p^{12}$.

2. De uitdrukking p^2 beteekent $p \times p$, p^3 wil zeggen $p \times p \times p$, $p^4 = p \times p \times p \times p$, enz. Hieruit volgt dat de exponenten aanwijzen, van hoeveel gelijke factoren men het product neemt, of liever, van hoeveel gelijke factoren men het product met de eenheid heeft vermenigvuldigd.

Zoo wil p^2 zeggen: het product van twee gelijke factoren p , of het product van twee gelijke factoren p , vermenigvuldigd met de eenheid;

p^3 duidt aan het product van drie gelijke factoren p , of het product van drie gelijke factoren p , vermenigvuldigd met de eenheid.

3. De grootheid p stelt hier een denkbeeldig getal voor. Wij kunnen er dus alle mogelijke waarden voor aannemen. Stellen we nu dat $p = 5$ is, dan beteekent p^2 , p^3 , p^4 , hetzelfde als 5^2 , 5^3 , 5^4 . Voorts is $5^2 = 5 \times 5$, $5^3 = 5 \times 5 \times 5$, $5^4 = 5 \times 5 \times 5 \times 5$, enz. Om nu het getal 5 te verheffen b. v. tot de *twaalfde* macht, schrijven we 5^{12} en moeten we het product van twaalf gelijke factoren 5 nemen.

(a). De exponent is het getal, dat aanwijst tot welke macht een gegeven grootheid moet worden verheven. Zoo wil 2^3 zeggen: het getal 2 verheven tot de *tweede* macht; 2^3 het getal 2, verheven tot de *derde* macht, enz.

4. Om een groot getal tot een zekere macht te verheffen kan men het in een tweeledigen vorm ontbinden; b. v. $(399)^2$. $399 = 400 - 1$. Stel nu $400 = a$, en $1 = b$, dan is $399 = 400 - 1 = a - b$. Om nu $a - b$ tot 2^e macht te verheffen moeten we deze grootheid met zich zelf vermenigvuldigen, n. l. $(a-b) \times (a-b)$.

$$\begin{array}{r} a - b \\ a - b \\ \hline a^2 - ab \\ - ab + b^2 \\ \hline a^2 - 2ab + b^2 \end{array}$$

Nu schrijven we voor dit product $a^2 - 2ab + b^2$ de bekende waarden in de plaats, n. l.

$$\begin{array}{r} a = 400, \text{ dus } a^2 = 400 \times 400 = 160000 \\ b = 1, \text{ dus } ab \text{ of } a \times b = 400 \text{ en} \\ \text{derhalve } 2 \times (a \times b) = 800; \text{ maar} \\ \text{het teeken der aftrekking staat} \\ \text{voor } 2ab, \text{ dus af } \dots \dots \dots = 800 \\ \text{blijft } \underline{159200} \\ b = 1, \text{ dus } b^2 = 1 \times 1 = 1 = \underline{1} \\ (399)^2 = 399 \times 399 \dots \dots = 159201 \end{array}$$

Nog een voorbeeld: $(401)^2$

$$\begin{array}{r} 401 = 400 + 1 \text{ of } a + b \dots \\ \text{(verm.) } \begin{array}{r} a + b \\ a + b \\ \hline a^2 + ab \\ ab + b^2 \\ \hline a^2 + 2ab + b^2 = (a + b)^2 \end{array} \\ a = 400 \text{ dus } a^2 = 400 \times 400 = 160000 \\ b = 1, \text{ dus } ab = 400 \times 1 \text{ en } 2ab = 800 \\ b = 1, \text{ dus } b^2 = 1 \times 1 \dots \dots = \underline{1} \\ (401)^2 = 401 \times 401 \dots \dots = 160801. \end{array}$$

5. Uit de gegeven voorbeelden blijkt dat men een getal tot de tweede macht (of tot het kwadraat) kan verheffen, door het in een tweeledigen vorm te ontbinden, terwijl dan het kwadraat = is aan de som der kwadraten van het eerste en tweede lid, vermeerderd of verminderd met $2 \times$ het product van het eerste en tweede lid.

6. Men kan een tweeledigen vorm ook tot een hoogere macht verheffen, b. v. $a + b$ tot de achtste macht, door toepassing van het *Bijnomium van Newton*.

Wij zullen hierover echter niet uitweiden omdat de toepassing er van in de praktijk niet mogelijk is.

7. Om een breuk tot een macht te verheffen, brengt men teller en noemer afzonderlijk tot de begeerde macht, terwijl de verkregen machten alsdan den teller en noemer vormen van een breuk, die de begeerde macht van de gegeven breuk is b. v. $(\frac{5}{8})^3$

$$\text{is} = \frac{5 \times 5 \times 5}{8 \times 8 \times 8} = \frac{125}{512}.$$

B Worteltrekking in het algemeen.

8. Bij § 1 hebben we gezegd dat men een grootheid tot een macht verheft door derzelve exponent te vermenigvuldigen met den exponent der begeerde macht. Hieruit volgt dat men den *wortel* uit een macht vindt door de ontbinding van de vermenigvuldigers of wortels. Om b. v. de derde machts-wortel te vinden uit p^6 , deelen we den exponent 6 door 3, zoodat de gevraagde wortel is $p^{\frac{6}{3}} = p^2$.

9. Men duidt de worteltrekking aan door het teeken $\sqrt{\quad}$ (*wortelteeken* genaamd). Men plaatst dit teeken vóór de grootheid, waaruit men den wortel wil trekken, en boven hetzelfde den exponent van den begeerden wortel; zoo beteekent $\sqrt[3]{p^6}$, dat men den derden machts-wortel uit p^6 moet trekken, en $\sqrt[2]{100}$ wil zeggen dat men den tweeden machts-wortel of den kwadraat-wortel uit 100 moet trekken. Wanneer men echter den kwadraat-wortel bedoelt, laat men gewoonlijk den exponent 2 weg, zoodat $\sqrt{100}$, hetzelfde is als $\sqrt[2]{100}$.

Wanneer men den wortel uit een veelledigen vorm wil trekken dan schrijft men dien vorm tusschen twee haakjes en daar vóór het wortelteeken. Zoo beduidt $\sqrt{(16 + 65)}$, dat men den kwadraatwortel uit de som der getallen 16 en 65 begeert, n. l. 9. Liet men de haakjes weg, dan zou men verkrijgen $\sqrt{16 + 65}$, d. i. de wortel uit 16 opgeteld bij het getal 65. Men zou dus bekomen $4 + 65 = 69$.

11. De wortel uit een getal is gelijk aan het product van de wortels uit de factoren of vermenigvuldigers van dat getal. Zoo bestaat b. v. het getal 48 uit de factoren 16 en 3; de $\sqrt{48}$ is dus $= \sqrt{16} \times \sqrt{3}$. Nu is $\sqrt{16} = 4$, dus $\sqrt{48} = 4 \times \sqrt{3}$ of $4\sqrt{3}$.

12. Om den wortel uit een gebroken getal te trekken, zoekt men den wortel van teller en noemer afzonderlijk. De gevonden wortels vormen een breuk, die de wortel is van het gebroken getal; b. v. $\sqrt{\frac{16}{81}} = \frac{\sqrt{16}}{\sqrt{81}} = \frac{4}{9}$

13. Uitdrukkingen als deze: $9^{\frac{2}{3}}$, $(18)^{\frac{2}{3}}$, enz. beteekenen *met* de $\frac{2}{3}$ macht van 9, de $\frac{2}{3}$ macht van 18 (want dit zou niet strooken met het denkbeeld van een *macht*), maar zij duiden aan dat

men den derden machts-wortel uit 9^3 , den vijfden machts-wortel uit $(18)^3$ begeert Hieruit volgt dat $9^{\frac{1}{3}} = \sqrt[3]{9^3}$ en $(18)^{\frac{1}{5}} = \sqrt[5]{(18)^3}$ is.

C. Kwadraatwortel-trekking.

14. Wij hebben in § 4 gezien hoe men een tweeledigen vorm tot de tweede macht verheft, en verkregen b. v. voor het kwadraat van $a + b$, $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$. Men ziet dat a^2 het kwadraat is van het eerste lid a des wortels. Bij den eersten oogopslag is dus het eerste lid van den wortel bekend. Ons blijft nu nog over om het tweede lid te vinden. Wij trekken daartoe het kwadraat van het eerste lid des wortels af, en houden dan over $2 ab + b^2$. Wij zien dat het eerste gedeelte bestaat uit $2 \times$ het product van het eerste en tweede lid des wortels, wanneer we nu dit deel door $2 \times$ het eerste lid a des wortels deelen, verkrijgen we het tweede lid als quotiënt. Nu is $\frac{2 ab}{2 a} = b$. Het tweede lid des wortels is dus het getal b ; want wanneer we $2 \times$ het eerste lid a , met b vermenigvuldigen en daarbij optellen het kwadraat van het lid b , dan krijgen we weer $2 ab + b^2$, wat, met het kwadraat van het eerste lid, weer geeft $a^2 + 2 ab + b^2$. De wortel uit $a^2 + 2 ab + b^2$ is dus $a + b$.

15. Wanneer de grootheid, waaruit de wortel getrokken moet worden, grooter is, zoodat de wortel uit meer dan twee leden zou bestaan, gaat men op dezelfde wijze te werk. Men zoekt n. l. den wortel uit het eerste lid der gegeven grootheid en trekt dan het kwadraat van dien wortel van de grootheid af. Het eerste deel der rest deelt men door $2 \times$ den gevonden wortel. Het quotiënt is het tweede lid des wortels. Men vermenigvuldigt nu dit quotiënt weer met den deeler (zijnde $2 \times$ het eerste lid des wortels) en telt daarbij het kwadraat van het quotiënt. De uitkomst trekt men van den gegeven veelledigen vorm af. Men beschouwt nu de twee gevonden leden des wortels ($a + b$) als één lid en deelt de rest van de gegeven grootheid weder door $2 \times$ dit lid, $2 \times (a + b)$; het quotiënt is het derde lid des wortels. Zoo men nu weder den deeler met het quotiënt (of derde lid des wortels) vermenigvuldigt en dan het quotiënt nog in het kwadraat brengt; daarna een en ander van de gegeven grootheid aftrekt, dan zal de worteltrekking volbracht zijn als er niets overblijft. Blijft er nog iets over van de gegeven grootheid, dan gaat men op dezelfde wijze voort en beschouwt nu de eerste drie leden des wortels als één lid.

Men beschouwt dus steeds de gevonden leden des wortels als

één lid en deelt het restant der grootheid door $2 \times$ dit lid, om het volgende lid des wortels te vinden.

16. Wij hebben gezien dat de worteltrekking uit stelkunstige grootheden trapsgewijze geschiedt. De worteltrekking uit getallen moet op dezelfde wijze plaats hebben. Men deelt daarom de getallen van de rechter- naar de linkerhand af in vakken van twee cijfers. Het doel hiervan is duidelijk.

Immers:

van de getallen 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49, 64, 81, 100, 10000, 1000000, zijn de wortels 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 100, 1000. Wij zien hieruit dat getallen van 1 en 2 cijfers, 1 cijfer in den wortel hebben, dat getallen van 3 en 4 cijfers een wortel van 2 cijfers hebben, dat de wortel van een getal van 5 en 6 cijfers uit 3 cijfers bestaat, enz. zoodat iedere afdeeling van 2 cijfers, 1 cijfer in den wortel geeft. Als we dus b. v. het getal 275|96|87 45 afdeelen, weten we dadelijk dat de wortel van dat getal uit 5 cijfers bestaat.

17. Wij hebben bij § § 14 en 15 de regels gevonden, waarnaar de kwadraat-worteltrekking uit stelkunstige grootheden plaats heeft. Die regels nu zijn ook op de worteltrekking uit getallen van toepassing. Zoodat de wortelgrootheid $a^2 + 2ab + b^2$ in de deelen a^2 , $2ab$ en b^2 verdeeld is, zoo verdeelt men ook de getallen op de bij § 16 voorgeschreven wijze. Voorts vindt men op dezelfde wijze de deelen of cijfers van den wortel, mits men acht geeft op de waarde die de cijfers ten opzichte van elkander hebben. Om dus b. v. $\sqrt{5776}$ te trekken, verdeelt men eerst het getal van de rechter naar de linkerhand in vakken van 2 cijfers, aldus: 57|76. Nu zoekt men eerst den wortel uit het eerste deel, n. l. uit 57 honderdheden. Dit is echter geen volkomen wortelgetal, waarom we den naastbijkomenden wortel nemen, n. l. 7 tienheden. 't Getal 7 is dus het eerste lid of het eerste cijfer van den begeerden wortel. Men trekt nu het kwadraat van dit lid $= 7 \times 7 = 49$ honderdheden, van de honderdheden der gegeven grootheid af en houdt dan 8 honderdheden over. Achter deze rest voegt men de cijfers van het volgende vak, n. l. 76. Men heeft dan nog 876. Nu deelen we $2 \times$ den gevonden wortel $7 = 14$ tienheden in de tienheden van het getal 876, zijnde 87. Het quotiënt is 6. Dit is het tweede cijfer des wortels; dus heeft men 6 eenheden. Dit quotiënt weder vermenigvuldigd met den deeler $2 \times$ het eerste cijfer $7 = 14$, geeft 84 tienheden, waarbij geteld het kwadraat van het tweede cijfer $= 6 \times 6 = 36$ eenheden; wordt 840 eenheden $+ 36$ eenheden $= 876$ eenheden. Trekken we nu dit getal af van het restant der gegeven grootheid, dan blijft er niets over. De cijfers van den wortel zijn dus 7 tienheden en 6 eenheden, zoodat $\sqrt{5776} = 76$ is.

$$\begin{aligned} \text{Proef: } 7 \text{ tienheden} + 6 \text{ eenheden} &= 70 \text{ eenh.} + 6 \text{ eenh.} \\ \text{(vermenigv.) } &\quad \quad \quad 70 \quad \text{»} \quad + 6 \quad \text{»} \\ & \quad \quad \quad \hline & \quad \quad \quad 4900 + 420 \\ & \quad \quad \quad \quad \quad \quad 420 + 36 \\ (76)^2 &= 4900 + 840 + 36 \\ & \quad \quad \quad 840 \\ & \quad \quad \quad \quad \quad \quad 36 \\ (76)^2 &= 5776. \end{aligned}$$

18. Als voorbeeld zullen we nog den wortel uit een grooter getal trekken, b. v. $\sqrt{16384}$.

$163\overline{)84}$

Het is duidelijk dat de cijfers van het eerste vak zijn 84 eenheden, die van het tweede vak 63 honderdheden en het cijfer van het derde vak 1 tienduizendheid. Denken we nu voor een oogenblik het eerste vak *rechts* weg, dan zijn de cijfers van het tweede vak eenheden en het cijfer van het eerste is een honderdheid. Nu zoeken we, op dezelfde wijze als bij § 17, den naasten wortel uit 163; n. l.

$$1 \times 1 = \underbrace{1}_{63} \left. \begin{matrix} \sqrt{163} \\ 1 \end{matrix} \right\} 1 \text{ tienheid} + 2 \text{ eenh.} = 12.$$

$$\begin{aligned} 2 \times 1 &= 2 \text{ tienh. gedeeld in} \\ 6 \text{ tienheden} &= 3. \\ 3 \times 2 \text{ tienh.} &= 60 \text{ eenh.} \\ 3^2 = 3 \times 3 &= 9 \quad \text{»} \\ & \quad \quad \quad \hline & \quad \quad \quad 69 \text{ eenh.} \end{aligned}$$

Maar 69 kan niet van 63 worden afgetrokken, dus hebben we het tweede lid van den naasten wortel uit 163 te hoog genomen. Wij stellen het dus op 2 in plaats van 3. We hebben dan:

$$\begin{aligned} 2 \times 2 \text{ tienh.} &= 40 \text{ eenh.} \\ 2^2 = 2 \times 2 \text{ eenh.} &= 4 \quad \text{»} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} 44 \\ \hline 19 \end{array}$$

De naaste $\sqrt{163}$ honderdheden is dus 12 tienheden, terwijl er dan 19 honderdheden overblijven. Achter deze 19 honderdheden plaatsen we nu weer de 84 eenheden. We hebben dan: $19\overline{)84}$.

We handelen weer op dezelfde wijze, doch als het eerste lid des wortels wordt nu de gevonden wortel 12 beschouwd.

Dus 2×12 tienh. = 24 tienh., gedeeld in 198 tienheden, is = 8. 8×24 tienheden = 8×240 eenh. = 1920 eenh. Bij: $8^2 = 64$ eenheden. Dan verkrijgen we 1984 eenh. Afgetrokken van het restant der grootheid, blijft er niets over. De begeerde wortel is dus 1 honderdheid + 2 tienheden + 8 eenheden = 128.

19. Een paar voorbeelden nog zullen een en ander nader ophelderen. We zullen echter de omschrijvingen weglaten, omdat we de verklaringen van de vorige paragrafen voldoende achten.

$$6 \times 6 = \sqrt{40|19|56} \left. \vphantom{\sqrt{40|19|56}} \right\} 634.$$

6	63 tienh.	419
2	2	369
123	126 tienh.	5056
3	4	5056
36	504 tienh.	0.
9 eenh.	16 eenh.	
369	5056	

Dus $\sqrt{401956} = 634$.

Wij kunnen de berekening nog verkorten door het quotiënt dadelijk achter den deeler te schrijven en dan met het quotiënt te vermenigvuldigen; b. v.

$$6 \times 6 = \sqrt{40.19|56} \left. \vphantom{\sqrt{40.19|56}} \right\} 634$$

6	63	419
2	2	369
123	1264	5056
3	4	5056
369	5056	0.

Trek nog $\sqrt{55234624}$.

$$7 \times 7 = \sqrt{55|23|46|24} \left. \vphantom{\sqrt{55|23|46|24}} \right\} 7432$$

7	74	743	623
2	2	2	576
144	1483	14862	4746
4	3	2	4449
576	4449	29724	29724
			29724
			0.

20. De regel voor de kwadraat-worteltrekking is dus: ver-

deel het gegeven getal in vakken, elk van twee cijfers, van de rechter- naar de linkerhand. Zoek uit de eerste cijfers den naasten wortel. Trek het kwadraat van den wortel van die cijfers af en plaats achter de rest de cijfers van het volgende vak. Deel nu dit getal, zonder het achterste cijfer mede te rekenen, door $2 \times$ den gevonden wortel; plaats het quotiënt, dat het tweede lid des wortels is, achter en onder den deeler, vermenigvuldig het daarmede en trek het product van het deeltal af. Plaats achter de rest weder de twee volgende cijfers en deel dan door $2 \times$ de beide gevonden cijfers des wortels, altijd het achterste cijfer des deeltals niet mede gerekend. Men gaat zoo voort tot het einde toe.

21. Het geval kan zich voordoen: dat de deeling, volgens den aangenomen regel, meer dan één cijfer in den wortel geeft. Dit zou echter verkeerd zijn, omdat elk vak slechts één cijfer in den wortel moet opleveren; bovendien kan het quotiënt der deeling, vermenigvuldigd met 2 maal het eerste lid des wortels en vermeerderd met het kwadraat van het quotiënt, meer geven dan afgetrokken kan worden. Wanneer een en ander zich voor doet neemt men het quotiënt zoo veel lager als noodig is en altijd van één cijfer.

Voorbeeld.

$$\begin{array}{r}
 4 \\
 2 \\
 \hline
 89 \\
 9 \\
 \hline
 801
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 49 \\
 2 \\
 \hline
 984 \\
 4 \\
 \hline
 3936
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 4 \times 4 = \sqrt{24|40|36} \quad \left. \vphantom{\sqrt{24|40|36}} \right\} 494 \\
 16 \\
 \hline
 840 \\
 801 \\
 \hline
 3936 \\
 3936 \\
 \hline
 0.
 \end{array}$$

Men ziet dat de eerste deeling was $\frac{84}{8}$; het quotiënt hiervan is natuurlijk 10, doch omdat dit te veel is, hebben we 9 genomen. Ook 9 had nog te veel kunnen zijn om de aftrekking te doen. We hadden dan het quotiënt nog lager genomen.

22. Ook kan zich het geval voordoen dat de deeling niet mogelijk is, door dat de deeler grooter is dan het deeltal.

Voorbeeld. $1 \times 1 =$ $\sqrt{3|84|17|17|60|09|00|00} \} 19600300$

			1
			284
			261
			2317
			2316
			1 17 60 09
			1 17 60 09
1	19	196	
2	2	2	
29	386	392	
9	6		
261	2316	1960	
		2	
		3920	
		19600	
		2	
		392003	
		3	
		4176009	

Men ziet dat de deeling van $\frac{11}{392}$ niet kon; daarom plaatsten we een nul in den wortel en voegden we achter het deeltal de cijfers van het volgende vak. Toen was de deeling $\frac{1176}{3920}$. Dit kon ook niet. Weer een nul in den wortel en de volgende twee cijfers achter het deeltal. Nu was de deeling $\frac{117600}{39200}$. Dit kon.

Na de aftrekking bleef er echter niets over, en toch waren er nog 2 vakken in de gegeven grootheid, ieder van twee nullen. We plaatsten eenvoudig, voor elk vak, één nul in den wortel.

23. Tot nu toe hebben we slechts volkomen kwadraat-getallen behandeld. Er zijn echter een menigte getallen, die geen kwadraten zijn. Den *juisten* wortel kan men uit die getallen dan ook niet vinden, maar men kan hem zoo na berekenen als men wil, door achter het gegeven getal een menigte vakken, ieder van twee nullen, te plaatsen, daarmede op de gewone wijze te werken en in de uitkomst of den wortel zooveel cijfers door een komma af te snijden, als er vakken van nullen achter het gegeven getal geplaatst zijn. De wortel is dus steeds een tiendeelige breuk.

Voorbeeld:

$$2 \times 2 = 4 \quad \sqrt{5,00|00|00|00|00} \quad \left. \vphantom{\sqrt{5,00|00|00|00|00}} \right\} 2,23606$$

$$\begin{array}{r} 1 \ 00 \\ 84 \\ \hline 16 \ 00 \\ 13 \ 29 \\ \hline 271 \ 00 \\ 267 \ 96 \\ \hline 3 \ 04 \ 00 \ 00 \\ 2 \ 68 \ 32 \ 36 \\ \hline 35 \ 67 \ 74 \text{ enz.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ 2 \\ \hline 42 \\ 2 \\ \hline 84 \end{array} \quad \begin{array}{r} 22 \\ 2 \\ \hline 443 \\ 3 \\ \hline 1329 \end{array} \quad \begin{array}{r} 223 \\ 2 \\ \hline 4466 \\ 6 \\ \hline 26796 \end{array} \quad \begin{array}{r} 2236 \\ 2 \\ \hline 4472 \\ \hline 22360 \\ 2 \\ \hline 447206 \\ 6 \\ \hline 2683236 \end{array}$$

Zoo zou men tot in het oneindige kunnen voortwerken en dus den *juisten* $\sqrt{5}$ wel zeer nabij komen, maar toch *nooit* vinden.

24. Uit de vorige § blijkt tevens, dat men den wortel uit een tiendeelige breuk op dezelfde wijze zoekt, als die uit een geheel getal. Men zorge slechts in den wortel half zooveel cijfers door de komma af te snijden als er tiendeeligen in het opgegeven getal zijn.

Wij moeten hieromtrent echter nog opmerken, dat men de afdeeling der cijfers bij de *komma* begint en de *geheelen* van de rechter- naar de linkerhand, doch de *tiendeeligen* van de linker- naar de rechterhand afdeelt. Blijft er in het laatste vak van de tiendeeligen slechts één cijfer over, dan plaatst men er eenvoudig een *nul* achter.

25. De wortel uit een gewone breuk kan men ook zoeken door die breuk tot een tiendeelige te herleiden en dan volgens § 24 te werken. Evenwel is het beter om, — wanneer de noemer geen kwadraat is, — vooraf teller en noemer met zulk een getal te vermenigvuldigen, dat deze laatste een kwadraat wordt. Daarna trekt men den wortel uit den noemer en laat den teller onder het wortelteeken staan. Voorbeeld:

$$\sqrt{\frac{4}{25}} = \frac{\sqrt{4}}{\sqrt{25}} = \frac{2}{5}; \quad \sqrt{\frac{7}{16}} = \frac{\sqrt{7}}{\sqrt{16}} = \frac{\sqrt{7}}{4}$$

$$= \frac{1}{4}\sqrt{7}; \quad \sqrt{\frac{12}{49}} = \frac{\sqrt{12}}{\sqrt{49}} = \frac{2\sqrt{3}}{7} = \frac{2}{7}\sqrt{3};$$

$$\sqrt{\frac{5}{12}} = \sqrt{\frac{5 \times 3}{12 \times 3}} = \frac{\sqrt{15}}{\sqrt{36}} = \frac{1}{6}\sqrt{15}.$$

Men kan nu den wortel uit den teller zoo ver mogelijk benaderen, en dien dan door den verkregen wortel uit den noemer deelen.

D. Kubiekwortel-trekking.

26. Om een duidelijke voorstelling van deze wortel-trekking te geven, zullen we eerst de grootheid $a + b$ tot de derde macht of kubus verheffen en dan, uit de ontbinding dier macht, den wortel $a + b$ terugzoeken.

$$\begin{array}{r}
 a + b \\
 a + b \\
 \hline
 a + ab \\
 \quad ab + b^2 \\
 \hline
 a^2 + 2ab + b^2 \\
 a + b \\
 \hline
 a^3 + 2a^2 b + ab^2 \\
 \quad a^2 b + 2ab^2 + b^3 \\
 \hline
 a^3 + 3a^2 b + 3ab^2 + b^3
 \end{array}$$

Wij zien nu dat de kubus eener tweeledige grootheid uit vier deelen bestaat, dat het eerste en laatste deel de kubussen der beide leden van de gegeven grootheid zijn en dat van de twee middelste deelen, het eene is: $3 \times$ het kwadraat van het *eerste* lid, vermenigvuldigd met het *tweede* lid des wortels, en het andere, juist omgekeerd, $3 \times$ het kwadraat van het *tweede* lid, vermenigvuldigd met het *eerste* lid.

Deze zelfde regel gaat ook door voor drie- vier- en meerledige grootheden, mits men zoodanige grootheid als een *tweeledige* beschouwt, door haar af te deelen in twee leden, waarvan het laatste lid der gegeven grootheid als één lid en de overige leden tezamen als één lid worden aangemerkt; b. v. aldus: van de vierledige grootheid $a + b + c + d$, is het *eerste* lid, $a + b + c$, en het *tweede* lid, d .

27. Wij zullen nu den derden machts-wortel uit $a^3 + 3a^2 b + 3ab^2 + b^3$ terugzoeken. Met een oogopslag zien we dat de $\sqrt[3]{\quad}$ uit het eerste deel, dus $\sqrt[3]{a^3} = a$ is. We verheffen dezen wortel nu weder tot de derde macht en trekken deze van de gegeven grootheid af. Wij houden dan over $3a^2 b + 3ab^2 + b^3$. Wij weten dat het deel $3a^2 b$ bestaat uit $3 \times$ het kwadraat van het eerste lid des wortels, vermenigvuldigd met het tweede lid van den wortel. Wanneer we dus dit deel door $3 \times$ het kwadraat van het eerste lid des wortels deelen, vinden we het

tweede lid van den wortel, n. l. $\frac{3a^2 b}{3a^2} = b$; want, wanneer we

verder het quotiënt dezer deeling met den deeler vermenigvuldigen, bij het product de kubus van het quotiënt optellen, en die som van het restant der gegeven grootheid aftrekken, blijft er niets over.

28. Uit een en ander volgt dezen regel: *men trekt uit het*

eerste lid den wortel, plaatst het kwadraat van dien wortel en den wortel zelve naast elkander, vermenigvuldigt elk met 3, neemt het eerste product voor deeler van het eerste deel der rest, vermenigvuldigt dit eerste product met de uitkomst, het tweede met het kwadraat van de uitkomst, en telt bij de som dezer producten nog de kubus van de uitkomst, om gezamenlijk van de rest te worden afgetrokken.

29. Passen we nu het verhandelde op de kubiekwortel-trekking uit getallen toe. Op dezelfde wijze als de kwadraatgetallen worden verdeeld in vakken van twee cijfers, worden de kubiekgetallen in vakken van drie cijfers verdeeld, en geeft ieder vak één cijfer in den wortel. Voorts zijn de gevonden regels voor de kubiekwortel-trekking uit stelkunstige grootheden, in allen deele van toepassing op die worteltrekking uit getallen, mits men steeds de betreffende waarde der cijfers in acht neme.

30. Zoek b. v. $\sqrt[3]{438976}$. Verdeel het getal aldus 438|976. Trek den naasten $\sqrt[3]{}$ uit het eerste vak, n. l. uit 438 duizendheden. Komt 7 tienheden als eerste lid van den wortel. Breng dit lid in kubiek; $(7 \text{ tienh.})^3 = 343$ duizendheden. Trek die van de 438 duizendheden af. Blijft 95 duizendheden. Voeg daar achter de cijfers van het volgende vak, zijnde 9 honderdheden, 7 tienheden en 6 eenheden. Men heeft dus nog over 95976. Breng het gevonden lid des wortels 7 in het kwadraat: komt $(7 \text{ tienh.})^2 = 49$ honderdheden. Deel de honderdheden der rest door $3 \times$ dit kwadraat, dus $\frac{959}{3 \times 49} = \frac{959}{147}$. Het naaste quotiënt is 6 eenheden.

Dit quotiënt is het tweede lid des wortels. Vermenigvuldig dit quotiënt met den deeler, dus 6×147 honderdheden = 882 honderdheden en tel hierbij:

$3 \times$ het eerste lid \times het kwadraat van het tweede lid + de derde macht van het tweede lid; te weten.

$3 \times$ het eerste lid is 3×7 tienh.	=	21	tienheden.
het kwadraat van het tweede lid	=	36	
		126	
		63	
	komt	756	tienheden.

Bij: de derde macht van het tweede lid	=	216	eenheden.
of $6^3 = 6 \times 6 \times 6$	=	7776	eenheden.

Hierbij de gevonden honderdheden 882 =	=	88200	»
88200 eenheden	=	95976	

Dit getal afgetrokken van het restant der grootheid, dan blijft er niets over, zoodat $\sqrt[3]{438976}$ is = 76.

31. Op dezelfde wijze trekt men den $\sqrt[3]{}$ uit een grooter getal, b. v. $\sqrt[3]{53|157|376}$. Ieder vorig vak is duizendmaal grooter dan het volgende, want het vak 376, zijn eenheden, 157 zijn duizendheden en 53 zijn tienhonderdduizendheden. Nu denken we voor het oogenblik de 376 eenheden weg. We houden dan over het getal 53|157. Hieruit trekken we den naasten $\sqrt[3]{}$ volgens dezelfde regelen als bij de vorige § zijn gesteld. Na gedane aftrekking blijft er iets over. Achter deze rest voegt men nu de 376 eenheden en werkt dan weder op denzelfden voet door, mits de beide leden des wortels als één lid te beschouwen; b. v.

$$\begin{array}{r}
 3 \times 3 \times 3 = \sqrt[3]{53|157|376} \} 376 \\
 \underline{\quad\quad\quad 27} \\
 26 \ 157 \\
 \text{of } 23 \ 653 \\
 \hline
 2 \ 504 \ 376 \\
 \text{of } 2 \ 504 \ 376 \\
 \hline
 0
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 3 \times 3 = 9 \\
 \underline{\quad\quad 3} \\
 27 \text{ (b)} \\
 \underline{\quad\quad 7} \\
 189 \text{ honderdh.}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 3 \\
 \underline{\quad\quad 3} \\
 9 \\
 7 \times 7 = 49 \\
 \underline{\quad\quad\quad} \\
 441 \text{ tienh.}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 + 343 \text{ eenh. (c)} \\
 \underline{\quad\quad 441} \\
 189 \text{ honderdh.} \\
 \hline
 23653 \text{ eenh.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 37 \times 37 = 1369 \\
 \underline{\quad\quad 3} \\
 4107 \\
 \underline{\quad\quad 6} \\
 24642 \text{ honderdh.}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 37 \\
 \underline{\quad\quad 3} \\
 111 \\
 \underline{\quad\quad 36} \\
 3996 \text{ tienh.}
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 + 216 \text{ eenh. (d)} \\
 \underline{\quad\quad 3996} \\
 24642 \text{ honderdh.} \\
 \hline
 2504376
 \end{array}$$

De $\sqrt[3]{53157376}$ is dus = 376.

32. Wij zullen nu den regel voor de kubiek-worteltrekking uit getallen zoo kort mogelijk omschrijven. *Verdeel het getal in vakken van drie cijfers van de rechter- naar de linkerhand,*

(b). $\frac{251}{27}$ kan echter 8 malen; doch we nemen 7 voor het quotiënt

omdat we met 8 te veel zouden verkrijgen.

(c). $343 = 7^3$.

(d). $216 = 6^3$.

neem den naasten $\sqrt[3]{}$ uit het eerste vak links, trek diens kubus daarvan af en voeg achter de rest de drie volgende cijfers. Plaats het kwadraat des gevonden wortels en den wortel zelven naast elkander, vermenigvuldig beide met 3 en deel dan door het eerste product de rest met de bijgevoegde cijfers, zonder echter de twee laatste cijfers in aanmerking te nemen. Het quotiënt is het tweede lid des wortels. Vermenigvuldig den deeler met het quotiënt, het daar naast staande product met het kwadraat van het quotiënt en plaats daar achter nog den kubus van het quotiënt. Onder het laatste getal plaatst men het tweede en onder dit weer het eerste dezer producten, zóó dat elk cijfer één vooruitkomt (e), tel deze drie getallen op en trek de som, van de rest met de bijgevoegde cijfers, af. Blijft er nu nog iets over, voeg dan achter de rest weder de drie volgende cijfers en herhaal de omschreven bewerking met de beide gevonden cijfers des wortels. Zoo hervat men telkens de bewerking met al de cijfers van den wortel, die reeds gevonden zijn, tot zoolang er niets van het gegeven getal over blijft. Men beschouwt de gevonden cijfers van den wortel altijd als tienheden in betrekking tot het volgend cijfer.

34. De gevallen bij § § 21 en 22, met betrekking tot de kwadraatwortel-trekking opgegeven, zijn ook op de kubiekwortel-trekking van toepassing. Omdat elk vak van cijfers slechts één cijfer in den wortel geeft, moet voor het quotiënt der deelingen ook steeds één cijfer genomen worden, zelfs dan wanneer dat quotiënt, volgens een zuivere deeling hooger zou zijn. Wanneer de deeler grooter is dan het deeltal, plaatst men een nul in den wortel en voegt achter de rest de volgende drie cijfers. Uit een en ander blijkt dat de deelingen slechts strekken om het volgend lid des wortels bij benadering te zoeken, zoodat het geen zuivere deelingen zijn.

35. Bij § 23 hebben we gezien hoe men den kwadraatwortel uit een wortelloos getal benadert. Op dezelfde wijze gaat men te werk bij het zoeken van den $\sqrt[3]{}$ uit een wortelloos getal, natuurlijk met dit onderscheid dat men in elk vak 3 in plaats plaats van 2 nullen brengt.

36. Ook de kubiekwortel-trekking uit breuken geschiedt op dezelfde wijze als de kwadraatwortel-trekking (zie § § 24 en 25): behoudens altijd natuurlijk de verdeling van 3 tot 3 cijfers en de toepassing van den regel van § 33.

E. Worteltrekking uit hoogere machten.

37. Wanneer de exponent der macht door 2 of 3 deelbaar is,

(e). Omdat de tienheden onder de tienheden en de honderdheden onder de honderdheden geplaatst moeten worden, enz.

kan men den wortel uit een hoogere macht trekken door herhaalde kwadraat- of kubiekwortel-trekkingen. Zoo vindt men b. v. de $\sqrt[4]{390625}$ door twee kwadraatwortel-trekkingen, n. l. de eerste uit 390625 en de tweede uit den eerst verkregen wortel; want $\sqrt[4]{390625} = \sqrt[2 \times 2]{390625}$.

De $\sqrt[6]{}$ uit een getal vindt men door één kwadraatwortel-trekking en door één kubiekwortel-trekking, want $\sqrt[6]{} = \sqrt[2 \times 3]{}$.

De $\sqrt[8]{}$ vindt men door drie kwadraatwortel-trekkingen; want $\sqrt[8]{} = \sqrt[2 \times 2 \times 2]{}$.

De $\sqrt[9]{}$ vindt men door twee kubiekwortel-trekkingen want $\sqrt[9]{} = \sqrt[3 \times 3]{}$.

Wanneer de exponent niet door 2 of 3 deelbaar is, kan men den wortel op deze wijze niet vinden. Voor de wortel-trekking in het algemeen geeft de stelkunst echter een algemeenen regel aan, die ook hierin voorziet. Wij achten het echter niet noodig hierover uit te weiden, omdat voor de berekeningen, die in de praktijk voorkomen, de kennis van de kwadraat- en kubiekwortel-trekking voldoende is.

III.

LOGARITHMEN.

1. Een logarithmus is de exponent der macht, waartoe een grondtal verheven moet worden om een zeker getal voort te brengen. In de vergelijking $(10)^2 = 100$ is b. v. de exponent 2, de logarithmus van 100.

2. Het woord *logarithmus* bevat dus drie denkbeelden in zich, n. l. dat van den *exponent* of den aanwijzer eener macht, dat van den wortel dier macht of het *grondtal* en dat der *macht* zelve; b. v. $100 = (10)^2$. 't Getal 2 is nu de exponent of logarithmus 10 de wortel of het grondtal, en 100 de 2e macht.

3. Behouden we nu den wortel 10 en verhoogen we den exponent telkens met de eenheid, dan verkrijgen we:

$$(10)^2 = 100$$

$$(10)^3 = 1000$$

$$(10)^4 = 10000$$

$$(10)^5 = 100000, \text{ enz.}$$

De exponenten 2, 3, 4, 5, enz. Zijn dan de logarithmen van 100, 1000, 10000 enz.

4. Nemen we echter een ander *grondtal* aan, b. v. 4, dan zijn de cijfers 2, 3, 4, enz. niet meer de logarithmen van 100, 1000, 10000 enz., maar van 16, 64, 256, 1024, enz.; want:

$$(4)^2 = 16$$

$$(4)^3 = 64$$

$$(4)^4 = 256$$

$$(4)^5 = 1024, \text{ enz.}$$

5. Zoolang men hetzelfde grondtal behoudt, behooren de logarithmen tot hetzelfde *stelsel*, van welk stelsel het grondtal de *basis* is, omdat van zijne verandering, de verandering in het stelsel afhangt.

6. Men kan zich dus een oneindig getal verschillende logarithmen-stelsels denken. Hierin komen ze echter alle overeen, dat 0 de logarithmus van 1, en 1 de logarithmus van elke basis is.

7. Het nut der logarithmen is zeer groot, want men kan daardoor groote berekeningen niet alleen bekorten, maar ook cijferfouten voorkomen, die daarbij zoo lichtelijk ontstaan.

Zoo kan men door behulp van logarithmen het product of het quotiënt van twee getallen vinden, zonder vermenigvuldiging of deeling, terwijl men, door een kleine vermenigvuldiging met één cijfer, een getal tot een macht kan verheffen en den wortel uit een macht kan vinden door een kleine deeling met een deeler van slechts één cijfer.

8. Bij de verdere behandeling gaan we van de veronderstelling uit dat de logarithmen tot het stelsel behooren, dat het getal 10 tot basis heeft. Dit stelsel wordt bij gewone berekeningen steeds gevolgd, omdat het de meeste overeenkomst met ons talstelsel heeft. Men noemt dit stelsel het *Briggiaansche*, naar den bewerker *Briggs*. In de hoogere deelen der reken- en meetkunst volgt men het *Neperiaansche* stelsel, met een basis van 2,7182818; aldus genaamd naar den uitvinder der logarithmen, *Johan Neper*, even als *Briggs*, een Schotsch edelman.

9. De logarithmen hebben de volgende eigenschappen:

1°. de logarithmus van het product van twee of meer getallen is gelijk aan de som der logarithmen van die getallen;

2°. het verschil van de logarithmen van twee getallen is de logarithmus van het quotiënt dier getallen;

3°. Het twee-, drie-, vier-, vijf-, zes- of n -voud der logarithmus van een getal is de logarithmus van de tweede-, derde-, vierde-, vijfde-, zesde- of n^{de} macht van dat getal;

4°. het tweede-, derde-, vierde-, vijfde-, zesde- of n^{de} deel van de logarithmus van eenig getal is de logarithmus van den tweeden-, der-, den-, vierden-, vijfdenden-, zesden of n^{den} machtswortel van dat getal.

10. Uit deze eigenschappen volgt:

1°. dat men getallen kan vermenigvuldigen door optelling van hunne logarithmen;

2°. dat men twee getallen in elkander kan deelen door aftrekking van hunne logarithmen;

3°. dat men een getal tot een macht kan verheffen door vermenigvuldiging van zijn logarithmus met den exponent der begeerde macht;

4°. dat men den wortel uit een getal kan trekken door zijn logarithmus te deelen door den exponent van den begeerden wortel.

11. Men heeft de logarithmen der getallen in tafels bijeen gebracht. Zoodanige logarithmentafel kan worden samengesteld door de exponenten van het grondtal in een kolom te plaatsen en achter elken exponent of logarithmus, in een andere kolom, de macht waartoe dat grondtal is verheven; b. v.

Log.	Getal, waarbij de logarithmus behoort.
0	1
1	10
2	100
3	1000
4	10000
5	100000
6	1000000
7	10000000
enz.	enz.

12. Uit dit tafeltje blijkt dat de logarithmen zoovele termen zijn eener *rekenkundige* reeks, waarvan de reden = 1 is; terwijl de getallen, waarvan die termen de logarithmen zijn, een *meetkundige* reeks vormen, waarvan de reden gelijk is aan de basis van het stelsel, hier dus aan 10. Deze tafel is echter slechts toepasselijk op die getallen, welke leden van een stelsel en welker logarithmen daardoor bekend zijn. Om de logarithmen-tafels voor een algemeen gebruik geschikt te maken, moest men de logarithmen der getallen, die tusschen 1 en 10, 10 en 100, 100 en 1000, enz. vallen, door berekening vinden. Die berekening heeft aan de samenstellers een verbazende moeite gekost, want men moest in de meetkundige reeks een groot aantal meetkundige midden-evenredigen zoeken en even zoovele rekenkundige midden-evenredigen tusschen derzelve logarithmen. Om b. v. de logarithmus van 3 te vinden zijn 26 verschillende berekeningen noodig geweest. Toen men echter eenige logarithmen gevonden had, kon men vele anderen gemakkelijker vinden, door de toepassing der eigenschappen in § 9 vermeld.

13. Men onderscheidt *kleine* en *grote* logarithmen-tafels.

14. De *kleine* tafels bevatten slechts de logarithmen der getallen van 1 tot 10000. Wanneer het getal echter grooter is dan 10000, moet men zijn logarithmus door een kleine berekening zoeken. Die berekening berust op het beginsel: *dat de logarithmen van twee getallen, die weinig van elkander verschillen, genoegzaam in dezelfde reden als die getallen toenemen.*

Stel b. v. dat men van 49832 uit zoodanige tafel de logarithmus moet zoeken.

De log. van 4983 is = 3,69749.

Nu is het *tienvoud* van 4983 = $10 \times 4983 = 49830$.

Op grond van § 9 sub 1°. of § 10 sub 1°. is de logarithmus van het product, gelijk aan de som der logarithmen van de gegeven getallen; derhalve:

$$\begin{array}{r} \text{Log. van } 4983 = 3,69749 \\ \text{Log. van } 10 = 1,00000 \\ \hline \text{Log. van } 4983 \times 10 = \text{log. van } 49830 = 4,69749 \end{array} \quad (a).$$

Voorts is de log. van 4984 = 3,69758, waaruit, op dezelfde gronden, volgt dat die van 49840 = 4,69758 is.

Nu trekt men de gevonden logarithmen van elkander af, n. l.

$$\begin{array}{r} \text{log. van } 49840 = 4,69758 \\ \text{log. van } 49830 = 4,69749 \\ \hline \text{Verschil } 10 \quad 9. \end{array}$$

Van 10 eenheden is het verschil der logarithmen 9, hoeveel dan van 2 eenheden?

$$\begin{array}{r} 10 : 2 = 9 : x \\ \hline x = 4,8 \end{array}$$

Dit verschil geteld bij de logarithmus van 49830, geeft die van 49832; aldus:

$$\begin{array}{r} \text{log. van } 49830 = 4,69749 \\ \text{evenredige deelen van } 2 \text{ eenheden} \quad \quad \quad = \quad 1,8 \\ \hline \text{log. van } 49832 = 4,697508 \end{array}$$

of 4,69751, omdat we voor deze berekeningen een tafel met 5 decimalen gebruiken, die gewoonlijk voldoende is.

15. Wanneer het getal, waarvan de logarithmus gevonden moet worden, uit nog meer cijfers bestaat, b. v. het getal 228755, zou men aldus te werk gaan:

$$\begin{array}{r} \text{log. van } 2288 = 3,35946, \text{ dus log. van } 228800 = 5,35946 \\ \text{log. van } 2287 = 3,35927, \text{ dus log. van } 228700 = 5,35927 \\ \hline 100 \quad \quad 19. \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 100 : 55 = 19 : x \\ \hline x = 10,45. \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{Logarithmus van } 228700 = 5,35927 \\ \text{Bij, voor de evenredige deelen van } 55 = 10,45 \\ \hline \text{Log. van } 228755 = 5,3593745 \end{array}$$

16. Om omgekeerd van een grootere logarithmus het daarbij behoorende getal te vinden, gaat men volgens denzelfden regel te werk. Men zoekt n. l. bij den wijzer 3 de gegeven deelen van de logarithmus op en voegt achter het daarnevens geplaatste getal zooveel *nullen*, als de wijzer der gegeven logarithmus meer eenheden bevat dan 3; b. v. de gegeven logarithmus is 5,62128;

(a). Wanneer dus de logarithmus van eenig getal bekend is, verkrijgt men de logarithmus van het tien-, honderd-, duizendvoud, enz. van dat getal, eenvoudig door de geheelen van de bekende logarithmus (den *wijzer*) met 1, 2, 3, enz. te verhoogen.

dan zoekt men in de tafel 3,62128 en vindt daarnevens 4181. Omdat de wijzer 2 eenheden meer dan 3 bevat, voegt men achter dit getal 2 nullen, zoodat 5,62128 de logarithmus is van 418100.

17. Zelden gebeurt het echter dat de gegeven logarithmen in de tafel voorkomen. Men zoekt dan onder den hoogsten wijzer, die in de tafel voorkomt (*b*), die logarithmus, welke het naast met de gegevene overeenkomt, en neme het daarbij behorende getal ook als het getal van de gegeven logarithmus aan, behoudens deeling van dit getal door 10, 100, 1000, enz., naarmate de wijzer der gegeven logarithmus kleiner is dan die van de gevondene; b. v. zij gegeven de log. 1,81932 om daarvan het getal te zoeken. De naastbijkomende log., onder den wijzer 3, is 3,81935 = log. van 6597. Omdat wijzer 3 — 1 = 2, en 2 de log. van 100 is, moet het gevonden getal door 100 worden gedeeld; waarna men kan aannemen dat 1,81932 de log. is van 65,97. Wanneer men een *grote* tafel gebruikt zal de uitkomst des te nauwkeuriger zijn.

18. Wanneer men veel berekenen moet, neemt het gebruik der kleine tafels, door het zoeken der evenredige deelen, te veel tijd; waarom het dan noodig is de grootere tafelen van *Callet* te gebruiken. Die tafelen bevatten de log. van $\frac{1}{3}$ tot 107500 en de evenredige deelen van de verschillen van twee op elkander volgende en in de tafels voorkomende logarithmen. Men vindt dus in die tafels onmiddellijk de logarithmen van 1 tot 107500 en, door optelling van een klein getal uit de kolom der verschillen, die tot 1075000; voorts door optelling van een nog kleiner getal, die tot 10750000, enz.

19. Een handig gebruik van de logarithmen verkrijgt men alleen door *routine*. Ervaring is ook hierin de beste leermeesteres. Evenwel is het noodig de tafel van de grondreeks (zie § 11) goed in het geheugen te hebben. Uit die tafel volgt:

a. dat de logarithmen van getallen, kleiner dan 10, ook kleiner dan 1 zullen zijn en bij gevolg bestaan uit nul geheelen, gevolgd van een tiendeelige breuk;

b. dat de logarithmen van getallen, grooter dan 10, doch kleiner dan 100, bestaan uit één geheel met een tiendeelige breuk;

c. dat de logarithmen der getallen, grooter dan 100, doch kleiner dan 1000, bestaan uit 2 geheelen met een tiendeelige breuk, enz. enz.

20. Uit de vorige § blijkt dat het *geheele* getal van een logarithmus, vermeerderd met één, aanwijst uit hoeveel cijfers de de geheelen van het getal bestaan, dat bij die logarithmus be-

(*b*) Omdat het verschil tusschen de logarithmen des te kleiner is, naarmate die logarithmen grooter zijn.

hoort; b. v. de log. is 2,3456789, dan bestaan de geheelen van het getal, waarbij deze logarithmus behoort, uit 3 cijfers, omdat dit getal, volgens § 19c, tusschen 100 en 1000 gelegen moet zijn. Men noemt dientengevolge het geheele getal van den logarithmus, den *wijzer*.

21. Kan men uit den wijzer afleiden uit hoeveel cijfers de geheelen van het getal bestaan, dat tot die logarithmus behoort, — omgekeerd kan men uit het bedoelde getal cijfers dadelijk den *wijzer* bepalen, door dat getal cijfers met de eenheid te vermindere; b. v. de geheelen van het getal 398,12367 bestaan uit 3 cijfers. De wijzer van zijn logarithmus is dus $3 - 1 = 2$.

In de meeste tafelen, b. v. in die van *Callet*, heeft men dan ook den wijzer weggelaten en slechts de breuk der logarithmus opgegeven.

22. Zoo als we reeds bij § 10 hebben opgemerkt volgt uit de eigenschappen der logarithmen:

1°. dat men getallen kan vermenigvuldigen door optelling van hunne logarithmen; b. v. 75×89 .

$$\text{log. van } 75 = 1,87506$$

$$\text{log. van } 89 = 1,94939$$

$$\text{log. van } 75 \times 89 = 3,82445$$

Zoek deze logarithmus in de tafel op. Men vindt daarnevens het getal 6675. Dit is dus het product van 75×89 .

2°. dat men getallen in elkander kan deelen door aftrekking van hunne logarithmen; b. v. $\frac{8820}{420}$.

$$\text{log. van } 8820 = 3,94547$$

$$\text{log. van } 420 = 2,62325$$

$$\text{log. van } \frac{8820}{420} = 1,32222$$

Nevens deze logarithmus vindt men het getal 21, zoodat 8820 gedeeld door 420 = 21 is.

3°. dat men een getal tot een macht kan verheffen door zijn logarithmus te vermenigvuldigen met den betrokken exponent; b. v. het getal 6 te verheffen tot de 5de macht:

$$\text{log. van } 6 = 0,77815.$$

$$\text{log. van } 6^5 = 5 \times 0,77815 = 3,89075.$$

Men vindt in de tafel, die wij gebruiken (c), deze logarithmus niet, doch wel 3,89076. Dit verschil is echter zóó gering dat

(c) Die, tot in vijf decimalen, uitgegeven onder opzicht van *H. Strootman te Breda*, bij *J. Hermans en Zoon*.

men het getal, naast deze logarithmus ook gerust kan aannemen als dat van de log. 3,89075. Dit getal is $7776 = 6^5$.

⁴⁰ dat men den wortel uit een getal kan trekken door zijn logarithmus te deelen door den betrokken exponent; b. v. den 5en machtswortel te trekken uit 7776.

$$\frac{3,89076}{5} = 0,778152 = \log. \text{ van } \sqrt[5]{7776}.$$

Men vindt nevens deze logarithmus het getal 6, zoodat $\sqrt[5]{7776} = 6$ is.

23. Uit de *tweede* eigenschap volgt verder dat men de logarithmus van een gewone breuk kan vinden, door de log. van den noemer, af te trekken van die des tellers, omdat een breuk steeds een deeling voorstelt, b. v. om de log. van $\frac{4}{5}$ te vinden.

$$\begin{array}{r} \log. \text{ van } 4 = 0,60206 \\ \log. \text{ van } 5 = 0,69897 \\ \hline \log. \text{ van } \frac{4}{5} = - 0,09691 \end{array}$$

24. De log. van 5 moest van de log. van 4 worden afgetrokken, maar dit kon niet omdat de log. van 5 grooter dan die van 4 is. Men gaat derhalve omgekeerd te werk en trekt de log. van 4 van die van 5 af, terwijl men dan voor het verschil het negatieve teeken (—) plaatst, om aan te duiden dat dit verschil in een met den regel strijdige orde is gevonden en men dus de log. van $\frac{4}{5}$ als *negatief* moet beschouwen.

25. De log. van $\frac{4}{5} = - 0,09691$, is dus *geheel* negatief. Men heeft echter als regel aangenomen om de *breuk* van een negatieve logarithmus, steeds als *positief* en slechts den *wijzer* als *negatief* te beschouwen. Men moet dus, door een kleine berekening, de deelen van een geheel negatieve logarithmus tot positieve deelen herleiden. Dit geschiedt door de negatieve breuk van de eenheid af te trekken, den wijzer met één te verhoogen en voor den verhoogden wijzer het negatieve teeken te plaatsen, b. v. de log. — 0,09691 is *geheel* negatief. $1 - 0,09691 = 0,90309$. — $1 + 0,90309$ is nu gelijk — 0,09691.

Nog een voorbeeld. De log. — 2,86543 is *geheel* negatief.

$$\begin{array}{r} 1,00000 \\ \text{af } 0,86543 \end{array}$$

$$0,13457. \text{ Nu is } - 3 + 0,13457 = - 2,86543.$$

26. Men schrijft de negatieve logarithmen echter steeds zonder het teeken + voor hare deelen, b. v. — $3 + 0,13457 = - 3,13457$, zoodat men er op bedacht moet zijn om van zoodanig voorgestelde logarithmus altijd de deelen als *positief* en slechts den wijzer als *negatief* te beschouwen.

27. Omdat de berekeningen met zoodanige logaritmen nog al lastig zijn heeft men gemakshalve een ander hulpmiddel bedacht om negatieve logaritmen voor te stellen.

Dat hulpmiddel bestaat hierin: *men verhoogt de wijzers der logaritmen van getallen, die kleiner dan één zijn, (dus die van breuken) met 10, terwijl men, achter dien verhoogden logarithmus, — 10 schrijft, om alzoo de verhooging aan te duiden.*

Het is dan ook duidelijk dat:

$$\begin{aligned} - 1 &= 9 - 10 \\ - 2 &= 8 - 10 \\ - 3 &= 7 - 10 \\ - 4 &= 6 - 10 \\ - 5 &= 5 - 10 \\ - 6 &= 4 - 10 \\ - 7 &= 3 - 10 \\ - 8 &= 2 - 10 \\ - 9 &= 1 - 10 \text{ is} \end{aligned}$$

28. De wijzers der logaritmen van *tiende* deelen zijn 9—10, van *honderdste* deelen 8—10, van *duizendste* deelen 7—10, enz., omdat zoowel de logarithmus van $\frac{1}{10} = - 1$, van $\frac{1}{100} = - 2$, van $\frac{1}{1000} = - 3$, enz. is, als de logarithmus van $10 = 1$, van $100 = 2$, van $1000 = 3$ is.

29. In verband met §§ 23 — 28, zullen we nog een paar voorbeelden geven van het gebruik der logaritmen van gemengde en gebroken getallen.

Om de logarithmus te vinden van $49\frac{7}{8}$. Men herleidt dit getal tot een ongebruikelijke breuk; n. l. $\frac{8 \times 49 + 7}{8} = \frac{399}{8}$

$$\begin{aligned} \text{log. van } 399 &= 2,60097 \\ \text{log. van } 8 &= 0,90309 \end{aligned}$$

$$\text{log. van } \frac{399}{8} = \text{log. van } 49\frac{7}{8} = 1,69788.$$

Om de logarithmus te vinden van $\frac{17}{21}$.

$$\begin{aligned} \text{log. van } 17 &= 1,23045 \\ \text{log. van } 21 &= 1,32222 \end{aligned}$$

$$\text{log. van } \frac{17}{21} = - 0,09177 = - 1,90823 = 9,90823 - 10.$$

30. Men kan de logarithmus van een tiendeelige breuk vinden door die breuk tot een gewone breuk te herleiden; log. van $0,332 = \frac{332}{1000}$

$$\begin{array}{r} \log. \text{ van } 332 = 2,52114 \\ \log. \text{ van } 1000 = 3,00000 \\ \hline \log. \text{ van } \frac{332}{1000} = -0,47886 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1,00000 \\ \text{af } 0,47886 \\ \hline \end{array}$$

0,52114, zoodat $-0,47886 = -1,52114$
 en $-1,52114 = 9,52114 - 10$.

31. Er is echter een gemakkelijker middel om de logarithmus van een tiendeelige breuk te vinden. Uit het gegeven voorbeeld blijkt n. l. dat de *positieve* deelen van de verlangde logarithmus ($-1,52114$) gelijk zijn aan de deelen der logarithmus die tot den teller behooren ($2,52114$). Dit is met alle logarithmen van tiendeelige breuken het geval, waaruit volgt dat men slechts de breuk als een geheel getal behoeft te beschouwen en de deelen der logarithmus van dat getal op te zoeken. De wijzer bij die deelen behorende, hangt af van de gegeven tiendeelige breuk. Zoo is de wijzer der logarithmus van de breuk

$$\begin{array}{r} 0,332 = 9 - 10 \\ 0,0332 = 8 - 10 \\ 0,00332 = 7 - 10 \\ 0,000332 = 6 - 10 \text{ enz.} \end{array}$$

Dit is duidelijk, wanneer men zich den inhoud van §§ 23—30 herinnert, want:

$$\begin{array}{l} \text{de log. van } 0,332 = -1 + 0,52114 = 9,52114 - 10 \\ \text{» » » } 0,0332 = -2 + 0,52114 = 8,52114 - 10, \text{ enz.} \end{array}$$

32. Het vinden van de logarithmus van een geheel getal met een tiendeelige breuk, berust op dezelfde gronden. Men denkt de komma weg en beschouwt het getal als geheel. Zoeken wij b. v. de log. van 29,76.

$$\text{Log. van } 2976 = 3,47363.$$

De geheelen van het gegeven getal bestaan echter slechts uit twee cijfers, zoodat de wijzer van de gevraagde logarithmus $= 2 - 1 = 1$ is.

De log. van 29,76 is dus 1,47363.

33. Om het getal te vinden, behorende tot een negatieve logarithmus, b. v. dat van de log. $9,87151 - 10 = -1,87151$, zoekt men in de tafel de gegeven deelen op. Men vindt dan $3,87151 = \log. \text{ van } 7439$.

Omdat de wijzer -1 of $9 - 10$, de logarithmus van $\frac{1}{10}$ is, moet het gevonden getal worden herleid tot *tiende* deelen van een geheel, dus tot $\frac{7,439}{10} = 0,7439$.

34. Was de wijzer van de gegeven logarithmus -2 , dan

zou die logarithmus behooren tot het getal $\frac{7,439}{100} = 0,07439$.

Was de wijzer — 3, dan was het getal $\frac{7,439}{1000} = 0,007439$, enz.

35. Het komt ons voor dat dit kort bestek voldoende is om een juist begrip van den aard en het gebruik der logarithmen te verkrijgen. Om er een nuttig gebruik van te kunnen maken moet men zich er herhaaldelijk in oefenen door van gegeven getallen de logarithmen en van gegeven logarithmen de getallen op te zoeken.

IV.

STELSEL VAN MATEN, GEWICHTEN EN WEEGWERKTUIGEN. (1)

1. De waarde der oude maten en gewichten was *onzeker*, zij waren onregelmatig verdeeld en daarom in het gebruik lastig. Men gevoelde dan ook meer en meer behoefte aan een *vasten* grondslag voor een stelsel van maten en gewichten, die, na verloop van duizenden jaren, steeds met volkomen juistheid kon worden weder gevonden.

2. Der Akademie van wetenschappen te *Parijs*, komt de eer toe van zoodanigen onveranderlijken grondslag te hebben gevonden. Zij bepaalde n. l. in 1790 dat die grondslag zou bestaan in $\frac{1}{4}$ gedeelte van den omtrek van een der cirkels om den aardbol, die door de polen gaan. Een gedeelte van dien meridiaan moest nu worden gemeten. Men koos daarvoor het gedeelte, gelegen tusschen *Duinkerken* en *Barcelona*. Die meting werd in 1792 begonnen en in 1798 ten einde gebracht. Men bepaalde nu de lengte van dat gedeelte des meridiaans op $9^{\circ}40'25''67 =$ bijna 20 uren gaans of 551584.72 toises.

3. Later werd deze meting door een commissie van geleerden onderzocht, die het *vierde gedeelte* van den middagcirkel der aarde op 5130740 toises bepaalde. Als éénheid nu van alle maten en gewichten nam men één *tienmillioenste* gedeelte van deze lengte aan. Deze lengte werd op een legger van *platina*, bij de temperatuur van smeltend ijs (0°C), bepaald en *mètre* genoemd.

4. De grondslag van het gewicht is het gewicht van de hoeveelheid zuiver gedistilleerd water tot deszelfs grootste dichtheid (4°C) gebracht, dat bevat kan worden in één kubieken decimeter; d. i. in een vierkant bakje, dat $\frac{1}{10}$ meter lang en even zoo breed en diep is. Men noemt dit gewicht *kilogramme* (2).

(1) De wet, betreffende de maten, gewichten en weegwerktuigen, is opgenomen in verz. 1869 onder n°. 89.

(2) Ofschoon de eenheid van het gewicht eigenlijk de *gramme* is, wordt de *kilogramme* toch algemeen als grondslag aangenomen.

5. De *Mètre* en *Kilogramme*, zooals die in het jaar 1799 in de Staats-archieven van *Frankrijk* zijn nedergelegd, zijn bij art. 1 der wet van 1869 (Stbl. no. 57) als de grondslagen van onze maten en gewichten aangenomen. Bij genoemd wets-artikel is voorts bepaald dat *de eenheid van maat* is de afstand tusschen de middelpunten der eindvlakken van voornoemden *Mètre*, bij de temperatuur van smeltend ijs (0°C); (3) terwijl *de eenheid van gewicht* is het gewicht van voornoemd *Kilogramme* in het luchtledige.

6. Verzegelde kopijen van de *Mètre* en de *Kilogramme* berusten als standaarden der maten en gewichten onder den Minister van Binnenlandsche Zaken. (4)

7. Het was niet alleen noodig een onveranderlijke eenheid als algemeene maat aan te nemen, de verdeling van de verschillende maten en gewichten moest tevens zoo eenvoudig en eenparig ingericht zijn, dat het gebruik er van in de samenleving het meeste gemak opleverde. Men heeft daarom een *tiendeelig* stelsel van verdeling aangenomen, zooals blijkt uit art 3 der wet, luidende: »de maten en gewichten, die bij uitsluiting in het Rijk mogen worden gebezigd, zijn:

NAMEN.	WAARDEN.
A. Lengtematen.	
Myriameter	10 kilometers, 10,000 meters, 10 mijlen of 10,000 el . . .
Kilometer of mijl	1000 meters of 1000 el . . .
Hektometer	100 meters of 100 el . . .
Dekameter of roede	10 meters of 10 el
Meter of el	grondslag der maten
Decimeter of palm.	0,1 meter of 0,1 el
Centimeter of duim	0,01 meter of 0,01 el
Milimeter of streep	0,001 meter of 0,001 el.
B. Vlaktematen.	
Hektare of bunder.	100 aren, 10,000 vierkante meters, 100 vierkante roeden of 10,000 vierkante el . . .
Are of vierkante roede	100 vierkante meters of 100 vierkante el
Centiare of vierkante el.	0,01 are, vierkante meter of 0,01 vierkante roede.

3) De *meter* of *el* is dus het veertig millioenste deel van den omtrek der aarde, genomen in de richting van een harer middagcirkels.

4) Zie art. 2 der wet.

NAMEN.	WAARDEN.
<i>C. Ruimtematen.</i>	
Dekastere	10 steren, 10 kubieke meters, 10 wissen of 10 kubieke el.
Stere of wisse	kubieke meter of kubieke el.
Decistere	0,1 stere, 0,1 kubieke meter of 0,1 kubieke el.
<i>D. Inhoudsmaten.</i>	
Kiloliter	10 hektoliters, 1000 liters, 10 vat, 10 mud 1000 kan of 1000 kop
Hektoliter, vat of mud	100 liters, 100 kan of 100 kop.
Dekaliter of schepel	10 liters, 10 kan of 10 kop.
Liter, kan of kop	Kubieke decimeter of kubieke palm.
Deciliter of maatje	0,1 liter, 0,1 kop of 0,1 kan.
Centiliter of vingerhoed	0,01 liter 0,01 kop of 0,01 kan
<i>E. Gewichten.</i>	
Myriagram	10 kilogrammen, 10,000 gram- men of 10 pond
Kilogram of pond	grondslag der gewichten
Hektogram of ons	0,1 kilogram, 100 grammen of 0,1 pond
Dekagram of lood	0,01 kilogram, 10 grammen of 0,01 pond
Gram of wichtje	0,001 kilogram of 0,001 pond.
Decigram	0,1 gram of 0,1 wichtje
Centigram	0,01 gram of 0,01 wichtje
Milligram	0,001 gram of 0,001 wichtje.

De namen en waarden der *lengtematen* kunnen, met bijvoeging van het woord vierkante, als *vlaktematen*, en met bijvoeging van het woord kubieke, als *ruimte- of inhoudsmaten* gebezigd worden.

Het gebruik van de sloopstoon als inhoudsmaat van binnenvaartuigen en van zeeschepen, blijft geoorloofd."

8. Uit de vorige § blijkt duidelijk dat men het getal 10 als grondtal van verdeeling heeft aangenomen. Zoo heeft men voor de *lengtematen*, de meter verdeeld in 10, 100 en 1000 deelen en, voor het meten van groote afstanden, de meter 10, 100, 1000, en 10000 maal genomen.

De *Are* heeft men als eenheid voor de *vlaktematen* aangenomen. Als veelvoud hiervan heeft men de *hectare* aangenomen, die 10 ares lang en 10 ares breed is en dus 100 ares bevat. De are zelf is 10 meters lang en 10 meters breed en bevat dus 100 vierkante meters, waaruit volgt dat de *hectare* $100 \times 100 = 10000$ vierkante meters bevat. Voorst volgt uit de voorlaatste alinea van § 7 dat een vierkante meter, 100 *vierkante decimeter*, een vierkante decimeter, 100 *vierkante centimeter* en een vierkante centimeter, 100 *vierkante millimeter* inhoudt.

De *ruimtematen* dienen voor het meten van steenen, brandhout, enz. De *stere* of *wisse* (*kub. meter*) is daarvoor als eenheid aangenomen, waarvan het tienvoud is de *dekastere* en het tiende deel de *decistere*.

Uit de voorlaatste alinea van § 7 volgt dat een kubieke meter *duizend* kubieke decimeter, een kubieke decimeter, *duizend* kubieke centimeters en een kubieke centimeter *duizend* kubieke millimeters bevat.

De eenheid voor de inhoudsmaten is de *liter*. Het tienvoud er van is de *dekaliter*, het honderdvoud, de *hektoliter* en het duizendvoud de *kiloliter*, terwijl het tiende deel is de *deciliter* en het honderdste deel de *centiliter*.

Ofschoon de *kilogram* als grondslag der gewichten is aangenomen, is toch de *gram* eigenlijk de eenheid er van. Veelvouden zijn: *dekagram*, *hektogram*, *kilogram*, *myriagram*; onderdeelen zijn: *decigram*, *centigram* en *milligram*.

9. Wij hebben gezien dat er verschillende maten van dezelfde soort zijn om grootere of kleinere uitgebreidheden te meten en onderscheidene gewichten om grovere en fijnere waren te wegen; doch zij staan in zulk een evenredige betrekking tot elkander dat men slechts de beteekenis van *twaaft* woorden grondig behoeft te kennen, om alles, wat in het stelsel van maten en gewichten wordt uitgedrukt, te verstaan.

Deze twaalf woorden bestaan uit *vijf* wortelwoorden en *zeven* voorzetsels.

De wortelwoorden zijn :

1 ^o . Meter,	de grondslag van alle maten.
2 ^o . Are,	(een groote vlaktemaat van tien meters lang en tien meters breed).
3 ^o . Stere,	(de inhoud van een kubus van één meter lang, één meter breed en één meter hoog). Men kan, in plaats van het woord <i>Stere</i> , ook <i>kubieke meter</i> gebruiken.
4 ^o . Liter,	(de inhoud van een kubus, die $\frac{1}{10}$ meter lang, $\frac{1}{10}$ meter breed en $\frac{1}{10}$ meter hoog is). De liter is de hoofdmaat van alle drooge en natte waren.

- 5°. **Gramme**, (de grond-eenheid der gewichten). Het is het gewicht van zuiver gedistilleerd water, tot deszelfs grootsten graad van dichtheid gebracht, dat kan bevat worden in een kubus, die $\frac{1}{100}$ meter lang, breed en hoog is.

Vóór deze grondnamen worden de voorzetsels: *deka*, *hekto*, *kilo*, *myria* en *deci*, *centi*, *milli*, geplaatst en dan hebben de samengestelde namen deze beteekenissen:

Deka, *tienmaal* de maat of het gewicht, uitgedrukt door het grondwoord dat er op volgt;

Hekto, *honderdmaal*;

Kilo, *duizendmaal*;

Myria, *tienduizendmaal* die maat of dat gewicht.

Voorts:

Deci, het *tiende* gedeelte van de maat of het gewicht, uitgedrukt door het wortelwoord, dat er op volgt;

Centi, het *honderdste* gedeelte, en

Milli, het *duizendste* gedeelte van die maat of dat gewicht.

10. De laadruimte van vaartuigen wordt uitgedrukt in *tonnen*. De scheepston voor binnenschepen is gelijk één *stere* of *kubieke meter*, die voor de zeeschepen $1\frac{1}{2}$ *stere* of $1\frac{1}{2}$ *kubieke meter* (5).

(5) Zie vz. 1861 n°. 132, tabel XVI § 2; verz. 1855 n°. 83 art. 3 en verz. 1849 n°. 99 art. 2.

V.

MEET- ROEI- EN PEILKUNDE.

A. *Eenige beginselen der meetkunde.*

Over de vlakken in het algemeen.

1. De ruimte, ingesloten door drie lijnen, die elkander onderling snijden, noemt men een *driehoek*.

2. Eén der zijden van een driehoek, onverschillig welke, noemt men de *basis*. De beide andere zijden zijn de *beenen*; de hoek tegenover de basis is de *tophoek*, terwijl de beide andere hoeken, de *hoeken aan de basis* genoemd worden.

3. De loodlijn, die uit den tophoek op de basis valt, noemt men de *hoogte* van den driehoek.

4. De driehoeken worden onderscheiden, ten opzichte der hoeken, in *rechthoekige*, - *stomphoekige*, - en *scherphoekige driehoeken*; ten opzichte der zijden, in: *gelijkzijdige*, - *ongelijkzijdige* en *gelijkbeenige driehoeken*.

5. Een driehoek is *rechthoekig*, wanneer een der hoeken *recht* is, *stomphoekig* wanneer een der hoeken *stomp* is en *scherphoekig*, wanneer alle hoeken *scherp* zijn. Een hoek is *recht*, wanneer hij 90° bevat, *stomp* wanneer hij meer dan 90° en *scherp*, wanneer hij minder dan 90° bevat.

6. Een driehoek is *gelijkzijdig*, wanneer alle zijden onderling gelijk zijn en *ongelijkzijdig*, wanneer alle zijden onderling in grootte verschillen. Hij is *gelijkbeenig*, wanneer *twee* der zijden onderling gelijk zijn.

7. De zijden, die om den rechten hoek van een rechthoekigen driehoek staan, worden de *rechthoekszijden* genoemd en de zijde die tegenover den rechten hoek staat, heet *hypothense* of *schuinsche zijde*.

8. Men verstaat door den inhoud eener figuur de ruimte, die tusschen de grenzen is ingesloten.

9. Twee figuren zijn *gelijk*, wanneer ze gelijken inhoud hebben.

10. Twee figuren zijn *gelijkvormig*, als zij dezelfde gedaante hebben, d. i. als de hoeken in *aantal* en *grootte* gelijk zijn en de gelijk geplaatste of *gelijkstandige* zijden dezelfde betrekking tot elkander hebben of *onderling evenredig* zijn.

11. Twee figuren zijn *gelijk* en *gelijkvormig*, wanneer ze én in grootte én in vorm met elkander overeenkomen.

12. Een *vierhoek* is de ruimte, die ingesloten is door vier rechte lijnen, die elkander onderling snijden.

13. Een *parallelogram* is een vierhoek, waarvan de zijden twee aan twee parallel of evenwijdig loopen.

14. Een *trapezium* is een vierhoek, waarvan slechts twee zijden onderling evenwijdig loopen.

15. Een *onregelmatige vierhoek* is een vierhoek, waarvan geene zijden evenwijdig loopen.

16. Men onderscheidt de parallelogrammen in *rechthoekige* en *scheefhoekige*. Een parallelogram is *rechthoekig*, wanneer al de hoeken *recht* zijn. Het is *scheefhoekig*, wanneer dit niet het geval is.

17. De rechthoekige parallelogrammen worden onderscheiden in *vierkanten* of *kwadraten* en *rechthoeken*.

18. Een *vierkant* of *kwadraat* is een rechthoekig parallelogram met gelijke zijden; een *rechthoek* is een parallelogram, waarvan de zijden niet gelijk, maar de hoeken allen recht zijn.

19. De scheefhoekige parallelogrammen onderscheidt men in *ruiten* of *rhombi* en eigenlijk gezegde scheefhoekige parallelogrammen of *rhomboides*.

20. Een *ruit* of *rhombus* is een scheefhoekig parallelogram met gelijke zijden. Wanneer de zijden van zoodanig parallelogram niet gelijk zijn, noemt men het: *scheefhoekig parallelogram* of *rhomboid*.

21. Ook de *trapeziums* worden onderscheiden in *rechthoekige* en *scheefhoekige*. Zij zijn *rechthoekig* wanneer een der zijden rechthoekig op de beide evenwijdige zijden staat. Zij zijn *scheefhoekig* wanneer al de hoeken scheef zijn.

22. Men noemt de lijn, die twee overstaande hoeken van een vierhoek vereenigt, *diagonaal* of *hoekpuntlijn*.

23. De ruimte, die door meer dan vier rechte lijnen is ingesloten, wordt *polijgoon* of *veelhoek* genoemd.

24. Men onderscheidt de veelhoeken, naar het aantal zijden of hoeken, in *vijfhoeken*, *zeshoeken*, *zevenhoeken*, enz.

25. Zij worden ook onderscheiden in *regelmatige* en *onregelmatige veelhoeken*. Zij zijn *regelmatig*, wanneer alle hoeken en

zijden aan elkander gelijk zijn, en *onregelmatig*, wanneer dit niet het geval is.

26. Elke lijn die in een veelhoek twee, niet naast elkaar liggende, hoekpunten vereenigt, heet *diagonaal* of *hoekpuntslijn*.

27. Het *centrum* of *middelpunt* van een regelmatige figuur is het punt, dat even ver van al de hoeken of al de zijden in die figuur gelegen is. De lijnen, die uit dit centrum naar de hoeken getrokken worden, heeten *stralen* en de lijn, die uit het centrum loodrecht op een der zijden valt, heet *apothema* of *neergelatene lijn*.

28. De driehoeken, die door het trekken der stralen bij een regelmatige figuur ontstaan, worden *middelpunts-driehoeken* genoemd en de top hoeken dier driehoeken, die alle in het middelpunt samenkomen, heeten *middelpuntshoeken*.

29. Gewoonlijk noemt men de hoeken van een regelmatigen veelhoek, *polygoons-hoeken*.

Over den inhoud der vlakken.

30. De *inhoud* van een vlakke figuur is de grootte, in vierkante meters, enz. of wel in hektares of ares, uitgedrukt.

31. De inhoud van een rechthoek wordt uitgedrukt door het product van de *lengte* en de *breedte*.

Stel dat fig. 1 een rechthoek is, verdeeld in vakken, ieder van één vierkante meter. In de lengte van die figuur telt men 11 vakken. De lijn CD is dus = 11 meters. In de breedte telt men 5 vakken. De lijn AC is dus 5 meters. Het is nu duidelijk dat de \square ABCD 5×11 vakken of $5 \times 11 = 55$ vierkante meters bevat.

32. Hieruit volgt verder:

a. dat de inhoud van een *vierkant* = het kwadraat van een der zijden is;

b. dat de inhoud van een *rechthoek* of *parallelogram* = het product van basis en hoogte is (*a*);

c. dat de inhoud van een *driehoek* = is aan het halve product van basis en hoogte of aan dat van de basis en de halve hoogte (*b*);

(a). Zoowel de inhoud van een ruit en van een scheefhoekig parallelogram als van een rechthoek = basis \times hoogte, want men kan er een rechthoek van maken die dezelfde basis en dezelfde hoogte heeft als de ruit of de parallelogram.

(b). Omdat men elken driehoek altijd als de helft van een parallelogram of van een rechthoek kan beschouwen.

- d. dat de inhoud van een *trapezium* = is aan de som der evenwijdige zijden \times de halve loodlijn tusschen die zijden (*c*);
 e. dat de inhoud van een regelmatige veelhoek = is aan den omtrek \times de halve straal (*d*).

Over den cirkel.

33. Een *cirkel* is een vlak, begrensd door een kromme lijn (*omtrek* genaamd), die in zich zelve wederkeert en overal evenver van een zeker punt in den cirkel (*centrum* of *middelpunt* genaamd) verwijderd is.

34. Iedere lijn, die van het middelpunt naar den omtrek getrokken wordt, heet *radius* of *straal*. Uit de vorige § volgt dat de stralen van een zelfden cirkel even groot zijn.

35. De lijn, die uit eenig punt van den omtrek, dóór het centrum, naar het tegenover gestelde punt van den omtrek getrokken wordt, heet *diameter* of *middellijn*. Uit § 34 volgt dat de middellijnen van een zelfden cirkel even groot zijn.

36. De lijn, die twee punten van den omtrek verbindt, zonder door het centrum te gaan, heet *chorde*, *pees* of *koord*.

37. Een gedeelte van den omtrek noemt men *boog*.

38. Een deel des cirkels, tusschen een koord en een boog gelegen, heet *segment*.

39. Een deel des cirkels, begrepen tusschen twee stralen en een boog, heet *sector*. Een sector wordt *quadrant* genoemd, wanneer hij juist het vierde gedeelte des cirkels bevat.

40. Men kan de cirkels beschouwen als regelmatige veelhoeken, waarvan het aantal zijden oneindig groot is; want als men in een cirkel regelmatige veelhoeken beschrijft, dan zullen deze meer en meer in omtrek en inhoud met den cirkel overeenkomen, naarmate zij uit een grooter aantal zijden bestaan.

41. Cirkels zijn gelijkvormige figuren. Vermits nu de omtrekken van gelijkvormige figuren zich tot elkander verhouden als de overeenkomstige zijden, zoo staan ook de omtrekken der cirkels tot elkander als de stralen of als de middellijnen.

42. De betrekking van den omtrek tot de middellijn is dus

(*c*). Want, wanneer men een diagonaal trekt, is het trapezium verdeeld in twee driehoeken, die ieder een der evenwijdige zijden tot basis en dezelfde hoogte als het trapezium hebben. Nu is de inhoud van iederen driehoek gelijk basis $\times \frac{1}{2}$ hoogte, waaruit volgt dat die van het trapezium = is aan de som der beide basis $\times \frac{1}{2}$ hoogte.

(*d*). Want door stralen te trekken van het middelpunt naar al de hoeken, verdeelt men den veelhoek in zooveel gelijke en gelijkvormige driehoeken als de veelhoek zijden heeft. De inh. van iederen \triangle gelijk basis $\times \frac{1}{2}$ h., dus inh. veelh. = de som der zijden $\times \frac{1}{2}$ straal.

in alle cirkels dezelfde. Die betrekking wordt gewoonlijk uitgedrukt door de grieksche letter π (Pi).

Door de betrekking of verhouding van twee getallen, verstaat men het getal, dat aanwijst hoeveel malen het eene op het andere begrepen is.

43. De letter π stelt een standvastig getal voor, dat de betrekking van den omtrek tot de middellijn uitdrukt, of aanwijst hoeveel malen de middellijn in den omtrek begrepen is. De omtrek is n. l. gelijk het product van π en diameter, of van π en twee stralen of radiussen; want stel van twee cirkels de omtrekken = O en o, de middellijnen = M en m, en de stralen = R en r, dan is:

$$O : o = M : m \text{ of } O : o = R : r$$

en door omzetting:

$$O : M = o : m \text{ of } \frac{O}{M} = \frac{o}{m}$$

nu is $\frac{O}{M} = \frac{O}{2R} = \pi$; volgens § 42 dus ook, wanneer men de leden der vergelijking met M of met 2R vermenigvuldigt: $O = \pi M = 2 \pi R$; maar omdat $\frac{O}{M} = \frac{o}{m}$ is; is $\frac{o}{m}$ of $\frac{o}{2r}$ ook = π , waaruit blijkt dat π voor alle cirkels hetzelfde getal voorstelt.

44. Om nu de waarde van het getal π te vinden, heeft men de omtrekken van twee regelmatige veelhoeken van een zeer groot aantal zijden, in en om den cirkel, wiens middellijn = 1 is, berekend en van de som der omtrekken het gemiddelde als den omtrek des cirkels genomen, omdat deze tusschen de beide veelhoeken gelegen is. Men verkreeg toen voor den omtrek van dien cirkel 3.141592653589793 enz (e).

45. Voor gewone berekeningen is het voldoende het getal $\pi = 3,14159$ te stellen en $\frac{1}{4} \pi = 0,7854$; d. i. de omtrek van een cirkel = 3.14159 \times de lengte van zijn middellijn.

46. Men drukt de verhouding van den omtrek tot de middellijn ook uit door de getallen 22 en 7, zoodat $\pi = \frac{22}{7}$ is (f), en door de getallen 355 en 113, zoodat $\pi = \frac{355}{113}$ is (g).

47. Uit een en ander volgt dat men den cirkel kan beschouwen als een veelhoek van een zeer groot aantal zijden, zoodat de inhoud er van, volgens § 32 lit e, gelijk is aan den omtrek, vermenigvuldigd met de halve straal of het vierde gedeelte van de middellijn.

(e). Men noemt dit het *Ludolphiaansche* getal, naar *Ludolph van Ceulen*, die het tot een hoogen trap van nauwkeurigheid heeft bepaald.

(f). Verhouding van *Archimedes*.

(g). Verhouding van *Adriaan Metius*.

Wanneer men nu den omtrek uitdrukt door de formule: $O = \pi M$ of $O = 2 \pi R$, zoo zal men, den inhoud I noemende, voor den inhoud verkrijgen: $I = \frac{1}{4} \pi M^2$ of $I = \frac{\pi M^2}{4}$ of $I = \pi R^2$.

Uit deze formules kan men, door omzetting, de middellijn en straal vinden, wanneer de inhoud des cirkels gegeven is, b. v.

$$\text{gedeeld door } \pi) \frac{I = \pi R^2}{\pi} = R^2$$

$$\sqrt{\quad} \frac{I}{\pi} = R \text{ of } R = \sqrt{\quad} \frac{I}{\pi}$$

De straal is dus gelijk aan den wortel, getrokken uit het quotiënt der deeling van den inhoud door het getal π , en, omdat de middellijn gelijk 2 stralen is, is deze gelijk $2 \times$ den wortel uit dat quotiënt.

48. De grootte der sectors hangt natuurlijk af van de grootte der cirkelbogen of van het aantal graden, die deze bevatten. De sectors verhouden zich dus tot elkander als hunne bogen en de inhoud eens sectors is gelijk aan de lengte der boog, vermenigvuldigd met den halven straal (h).

49. Wanneer men in een cirkel twee stralen trekt en de uiteinden dier stralen door een koord vereenigt, wordt er een driehoek gevormd, die men *middelpunts-driehoek* noemt. De inhoud van dezen driehoek, afgetrokken van den inhoud des sectors, die door de stralen gevormd is, geeft den inhoud van het *segment*, begrepen tusschen de koord en den boog des sectors. Men vindt dus den inhoud van een segment door van dien eens sectors, die op denzelfden boog staat, den inhoud van zijn middelpuntsdriehoek af te trekken.

Over de inhoudsberekening van regelmatige lichamen.

50. Wanneer men zich een uitgebreidheid voorstelt, die tot grond- en bovenzvlak gelijke en gelijkvormige regelmatige veelhoeken heeft en aan alle zijden volkomen ingesloten wordt door gelijke en gelijkvormige rechthoeken, dan verkrijgt men een lichaam

(\hat{z}). Omdat een sector bestaat uit gelijke en gelijkvormige driehoeken, waarin de regelmatige veelhoek, dien men cirkel noemt, verdeeld is. De gezamenlijke basis van die driehoeken vormen den boog. Die gezamenlijke basis of de boog, vermenigvuldigd met de halve hoogte (die gelijk is aan den halven straal), geeft de gezamenlijke inhouden der driehoeken en die inhouden tezamen zijn gelijk aan dien des sectors.

dat den naam van *rechthoekig prisma* draagt. *De lichamelijke inhoud van zoodanig prisma is gelijk aan den inhoud van dien veelhoek, vermenigvuldigd met den loodrechten afstand van het grond- en bovenvlak.*

51. Zooals we gezien hebben is de cirkel ook een regelmatige veelhoek. Door dus verschillende cirkels rechthoekig op elkander te stapelen, ontstaat er een recht prisma van een zeer groot aantal zijden. Een prisma echter, dat *cirkels* tot grond- en bovenvlak heeft, noemt men *cilinder*. *Ook van een cilinder is dus de inhoud = basis of grondvlak \times hoogte.*

52. Wanneer het grondvlak van een prisma een parallelogram is, zullen alle zes zijden van het prisma uit parallelogrammen bestaan, die twee aan twee evenwijdig loopen. Zoodanig prisma noemt men een *paralleloipedum*. De gedaante er van komt overeen met die van een *balk*.

53. Een paralleloipedum, waarvan de zijvlakken uit *kwadranten* bestaan, noemt men *kubus*; lengte, breedte en hoogte van een *kubus* zijn dus gelijk.

54. Men onderscheidt de prisma's in *drie-, vier-, vijfhoekige*, enz., naar dat het grondvlak een drie-, vier-, of vijfhoek is. Op gelijke wijze worden de *piramiden* onderscheiden.

55. Een *piramide* is de uitgebreidheid besloten tusschen een zeker aantal driehoeken, die in één toppunt samenkomen en waarvan de basis de zijden vormen van een driehoek, vierhoek of veelhoek, die dan het grondvlak of de basis der piramide is.

56. Drie gelijke piramiden vormen tezamen een prisma, dat hetzelfde grondvlak en dezelfde hoogte heeft als de piramide. Hieruit volgt dat een piramide het derde gedeelte van zoodanig prisma is en dus haar inhoud gevonden wordt *door vermenigvuldiging van den inhoud van het grondvlak met de hoogte en deeling van het product door 3*, of m. a. w. *vermenigvuldiging van het grondvlak met $\frac{1}{3}$ van de hoogte* of korter: *basis $\times \frac{1}{3}$ hoogte.*

57. In § 51 hebben we gezien dat een *cilinder* een veelhoekig prisma is. Hieruit volgt dat, volgens de vorige §, het derde gedeelte van een cilinder een veelhoekige piramide is. Zoodanige veelhoekige piramide noemt men echter: *kegel* (i). *Ook de inhoud van een kegel is dus = basis $\times \frac{1}{3}$ hoogte.*

58. Door de hoogte van een piramide of van een kegel verstaat men de loodlijn, die uit den tophoek op het middelpunt der basis valt.

59. Wanneer men van een piramide of van een kegel het bovenste stuk, evenwijdig met het grondvlak, afsnijdt, dan is het onderste stuk een *afgeknotte piramide* of een *afgeknotte kegel*.

(i). Een kegel heeft nagenoeg dezelfde gedaante als een suikerbrood.

60. Een afgeknotte piramide is gelijk aan drie piramiden, die dezelfde hoogte hebben als de afgeknotte piramide, doch die tot grondvlakken hebben: het beneden- en bovenvlak der afgeknotte piramide en het vlak, dat meetkundig midden-evenredig tusschen dit beneden- en bovenvlak is.

De inhoud van een afgeknotte piramide is dus gelijk aan de som der inhouden van die drie vlakken, vermenigvuldigd met $\frac{1}{3}$ van de hoogte. Hetzelfde is natuurlijk van toepassing op een afgeknotten kegel.

61. Het midden- evenredig vlak vindt men door den wortel te trekken uit het product van de inhouden van het grond- en bovenvlak; b. v. de inhoud van het benedenvlak is 24, en die van het bovenvlak $13\frac{1}{2}$, dan is die van het midden-evenredig vlak $= \sqrt[3]{(24 \times 13\frac{1}{2})} = \sqrt[3]{324} = 18$.

62. Wanneer men een zeer groot aantal gelijke en gelijkvormige kegeltjes, wier basis een zeer geringe middellijn hebben, zoodanig tegen elkander legt, dat de topkanten in hetzelfde punt vallen en de kegels goed tegen elkander aansluiten, dan zullen deze kegeltjes tezamen een bol vormen, wiens middelpunt het punt is, waar de topkanten zich vereenigd hebben; terwijl de grondvlakken dier kegels tezamen het oppervlak van den bol vormen en de hoogte er van de straal is van den bol. Omdat nu de inhoud van een kegel $=$ grondvlak $\times \frac{1}{3}$ hoogte is, zal natuurlijk de inhoud van den bol $=$ oppervlak $\times \frac{1}{3}$ straal of, oppervlak $\times \frac{1}{6}$ middellijn zijn.

63. De middellijn van een bol is de lijn, die uit eenig punt van het oppervlak, dóór het middelpunt, naar het tegenover gelegen punt van het oppervlak getrokken wordt.

64. Wanneer men van een bol, door een plat vlak, een stuk afsnijdt, dan heet het afgesneden stuk een *bolvormig segment*.

Een bolvormig segment is dus een uitgebreidheid, begrepen tusschen een kleinen (k) cirkel en een deel van het oppervlak eens bols.

65. Uit de vereeniging van een bolvormig segment en een kegel, wiens toppunt in het middelpunt des bols gelegen is, ontstaat een *bolvormigen sector*.

66. Een gedeelte van den bol, begrepen tusschen twee evenwijdige cirkels, heet een *bolvormige schijf*. Eén dezer cirkels beschouwt men als het *grondvlak*, de andere als het *bovenvlak*.

De *hoogte* der schijf is de lijn of as die de middelpunten der beide cirkels vereenigt.

(k). Wanneer men een bol door een vlak snijdt, zoodanig dat het vlak door het middelpunt gaat, dan vormt het vlak van doorsnede een *grooten* cirkel. Heeft de doorsnijding niet juist door het middelpunt plaats gehad, dan is het vlak van doorsnede een *kleinen* cirkel.

67. De inhoud van het *gebogen oppervlak* van een bolvormig segment is gelijk aan den omtrek van een grooten cirkel des bols, waartoe het segment behoort, vermenigvuldigd met de hoogte van het bolvormig segment (*l*).

68. De inhoud van het geheele oppervlak eens bols is gelijk aan $4 \times$ den inhoud van zijn grooten cirkel of aan den omtrek van zijn grooten cirkel \times de middellijn.

69. De inhoud van een bolvormigen sector is gelijk aan den inhoud van het deel der oppervlakte van den bol, waartoe hij behoort, vermenigvuldigd met $\frac{1}{3}$ van den straal of de hoogte van den sector, waaruit volgt dat *de inhoud van den geheelen bol gelijk is aan het oppervlak $\times \frac{1}{3}$ van den straal*, zooals reeds bij § 62 is gezegd.

70. Uit § 65 volgt dat *de inhoud van een bolvormig segment gelijk is aan dien des sectors, die hetzelfde gebogen oppervlak tot basis heeft, verminderd met den inhoud eens kegels, wiens toppunt in het middelpunt van den bol gelegen is en wiens grondvlak hetzelfde is als de kleine cirkel, die tot het bolvormig segment behoort*.

71. Wanneer de straal van een bol bekend is, kan men den inhoud vinden van den geheelen bol; want zijn middellijn $= 2 \times$ de straal, de omtrek van zijn grooten cirkel $=$ de middellijn $\times \pi$, de inhoud van dien cirkel $= \frac{1}{4}$ middellijn \times omtrek, het oppervlak van den bol $= 4 \times$ dien van den grooten cirkel en de inhoud van den bol $=$ oppervlak $\times \frac{1}{3}$ straal.

De inhoud van den bol kan, behalve volgens de formule in §§ 62 en 69 bedoeld, ook gevonden worden door *het product van $\frac{4}{3} \pi$ en den kubus of derde macht van den straal of door het product van $\frac{1}{6} \pi$ en den kubus van de middellijn*. Wanneer we den inhoud *I* noemen, de straal *r* en de middellijn *m*, dan worden deze formules dus voorgesteld:

$$I = \frac{4}{3} \pi r^3 \text{ of } I = \frac{1}{6} \pi m^3.$$

72. De inhoud van een bolvormigen sector kan, behalve volgens de formule van § 69, ook gevonden worden door *het gedurig product van $\frac{2}{3} \pi$, het kwadraat van den straal en de hoogte van het segment, welks gebogen oppervlak gelijk is aan dat van den sector*. Deze formule kan aldus worden voorgesteld: Stel den inhoud des bolvormigen sectors $= I$, den straal $= r$, en de hoogte van het bolvormig segment gelijk *h*; dan is

$$I = \frac{2}{3} \pi r^2 h.$$

73. Behalve aan de formule van § 70, is de inhoud van een bolvormig segment gelijk aan *de helft van een cilinder die de-*

(*l*) Door die hoogte verstaat men dat gedeelte van den straal, begrepen tusschen het oppervlak en het middelpunt van het grondvlak van het segment.

zelve basis en dezelfde hoogte als het segment heeft, opgeteld bij den inhoud van een bol, welks middellijn gelijk is aan de hoogte van het segment. Deze formule kan aldus worden voorgesteld;

Stel de hoogte van het segment = h , den inhoud = I segm, den inhoud der basis = b , dan is I segm = $\frac{1}{2} bh + \frac{1}{6} \pi h^3$.

74. De inhoud van een bolvormige schijf is gelijk aan $\frac{\text{grondvlak} + \text{bovenvlak}}{2} \times \text{hoogte of as} + \text{den bol, die de as der}$

schijf tot middellijn heeft. Stel de inhoud = I , het grondvlak = g , het bovenvlak = b , de hoogte = h ; dan is

$$I = \frac{g + b}{2} \times h + \frac{1}{6} \pi h^3$$

75. Een ellipsoïde zou men nagenoeg kunnen beschouwen als een uitgebreidheid, gevormd door twee gelijke en gelijkvormige bolvormige segmenten, wier basis op elkander gelegd zijn. Men zou dus den inhoud er van vinden door de som van beide segmenten te nemen. Er is evenwel een gemakkelijker formule om dien inhoud te bepalen, n. l. deze: $\frac{1}{6} \pi$, vermenigvuldigd met de groote as en het kwadraat van de kleine as der ellipsoïde.

76. Wat een ellipsoïde is zullen we trachten duidelijk te maken door de beschouwing van fig. 2.

De middellijnen CD en AB snijden elkander loodrecht. Aan weerszijden van het middelpunt zijn op de middellijn CD gelijke stukken genomen, zoodat $JF = FM$ is. Voorts zijn vier koorden getrokken (m) rechthoekig op de lijn AB , die in dezelfde reden verdeeld zijn, zoodat $ST : YT = VW : Y'W = HE : QE = KG : RG = IF : CF$ enz., dan liggen de punten $S, H, I, K, V, X, N, M, L$ en U in een kromme lijn, die een vlakke-uitgebreidheid begrenst, welke men *ellips* noemt.

De lijn AB is de groote as en de lijn IM de kleine as der ellips.

Wanneer men nu de ellips om een zijner assen omwentelt, dan beschrijft hij een uitgebreidheid, die men *ellipsoïde* noemt.

77. Blijkbaar is de ellips een deel des cirkels die de groote as tot middellijn heeft, en staat de ellips tot den cirkel = de kleine as tot de groote as, omdat de overeenkomstige deelen der ellips $ATS, STEH, HEFI$, enz. staan tot de deelen des cirkels $ATY, YTEQ, QEFC$, enz. = de lijnen $ST : YT, HE : QE, IF : CF$, enz.

Op dezelfde wijze staan de schijven van een ellipsoïde tot die van den overeenkomstigen bol als de kwadraten van de overeenkomstige lijnen.

Hieruit volgt dat de schijf eener ellipsoïde = aan de over-

(m). Het aantal koorden kan willekeurig zijn.

eenkompstige schijf des bols, vernienigvuldigd met het quotiënt der deeling van het kwadraat der kleine as door dat der groote as. Maar uit deze stelling volgt weder dat de *inhoud der geheele ellipsoïde gelijk is aan den overeenkomstigen bol* $\times \frac{\text{kleine as}^2}{\text{groote as}^2}$.

Stel nu de groote as = m , de kleine as = k .

De bol is = $\frac{1}{6} \pi m^3$, dus is de ellipsoïde = $\frac{1}{6} m^3 \pi \frac{k^2}{m^2}$ = $\frac{1}{6} m^3 \pi k^2 = \frac{1}{6} \pi m k^2$. (Zie § 75).

78. Wij hebben de ellipsoïde voorgesteld als een omwentelingslichaam. Ook de andere regelmatige lichamen ontstaan door omwenteling van een vlak; b. v. een *cilinder* door de omwenteling van een rechthoek, een *kegel* door de omwenteling van een rechthoekigen driehoek, enz. Wij achten het onnoodig hierover uit te weiden; het vorenstaande komt ons voldoende voor, terwijl zij die er meer van wenschen te weten geschikte wiskunstige werken kunnen raadplegen. Een enkel woord over de parabool achten we echter niet ondoelmatig, omdat in de peilkunde over een parabolische kromming wordt gesproken.

Stel dat de lijn AB (fig. 3) midden door gedeeld is in het punt F. Wanneer men nu door de punten E, D, C en B (n), loodrecht op BF, de lijnen OG, NH, MI en LK trekt en daarna, uit het punt B met AE als straal, een boog beschrijft, die de lijn OG in de punten O en G snijdt, vervolgens met AD als straal een boog trekt die de lijn NH snijdt in N en H, dan met AC als straal een boog die MI snijdt in de punten M en I en eindelijk met AB als straal een boog die LK snijdt in de punten L en K, dan liggen de punten K, I, H, G, F, O, N, M en L in een kromme lijn, *parabool* geheeten.

FB is de as, het punt F de *top* en het punt B, het *brandpunt* der parabool.

De straal AE is nu = BO, AD = BN, AC = BM en AB = BL.

De stralen BO, BN en BM vormen, met de halve koorden en een gedeelte der as, rechthoekige driehoeken.

Voorts is $EO^2 = BO^2 - BE^2$; maar, omdat BO = AE is, is ook $EO^2 = AE^2 - BE^2$. Nu is $AE^2 - BE^2$ het product van en dus gelijk aan $(AE - BE) \times (AE + BE)$.

Verder is AF = FB en FB = FE + EB, dus is AF ook = FE + EB, en AE = AF + FE of wanneer we voor AF, FE + EB schrijven, dan is AE = FE + EB + FE = $2 \times FE + EB$.

Wij hebben dus AE = $2 \times FE + EB$. Maar wanneer we, van beide leden der vergelijking, EB aftrekken, dan ontstaat er

(n). Deze punten kunnen willekeurig genomen worden mits altijd in de as der parabool.

een nieuwe vergelijking $AE - EB = 2 \times FE$.

Wij zien ook dat $AE + EB = AB$ is.

Door deze waarden in de plaats te stellen van:

$$EO^2 = (AE - BE) \times (AE + BE), \text{ verkrijgen}$$

we $EO^2 = \frac{2FE}{2} \times \frac{AB}{2}$ of, omdat $AB = 2 \times FB$ is:

$$EO^2 = 2 FE \times 2 FB = 4 FB \times FE.$$

Op dezelfde wijze wordt gevonden:

$$DN^2 = 2 FD \times AB = 4 FB \times FD, \text{ enz.}$$

Hieruit volgt:

$$EO^2 : DN^2 = 2 FE \times AB : 2 FD \times AB$$

$$\text{of } EO^2 : DN^2 = 2 FE : 2 FD$$

$$\text{of } EO^2 : DN^2 = FE : FD.$$

Dus zijn de vierkanten der koorden, die loodrecht op de as der parabool staan, evenredig aan de stukken, welke door die koorden van de as worden afgesneden.

B. Roeikunde.

Inhoudsberekening van werktuigen in het algemeen.

79. Door roeikunde verstaat men de wetenschap, die leert hoe men den inhoud van een fust, ketel, kuip of ander hol lichaam uit zijne afmetingen kan berekenen.

80. De meeste werktuigen in fabrieken van accijnsgoederen, waarvan de inhoud moet worden opgenomen, hebben de gedaante van een cilinder of van een omgekeerden afgeknotten kegel, met of zonder bolvormig segment.

Om den inhoud van die werktuigen te berekenen past men dus slechts de opgegeven formules toe.

81. De gegevens, die men voor de inhoudsberekening noodig heeft, zijn:

a. voor een cilinder: de middellijn van het onder- of bovenvlak en de hoogte;

b. voor een afgeknotten kegel: de middellijn van het *beneden*- en *boven*vlak en de hoogte;

c. voor een bolvormig segment: de middellijn van het cirkelvlak, dat de basis is van het segment, en de hoogte;

d. voor een bolvormige schijf: de middellijn van grond- en bovenvlak en de hoogte.

Een en ander is gemakkelijk te meten. Wanneer een ketel echter zoodanig geplaatst mocht zijn, dat men de bodems-middellijn niet kan opnemen, dan meet men den omtrek des bo-

dems en berekent daaruit den middellijn; want de middellijn is = *ontrek.*

π . Van de gevonden middellijn moet echter de dikte der zijden van den ketel afgetrokken worden.

82. De hoeveelheid geraffineerd zout, in een *zout-den* aanwezig, door meting op te nemen is ook zeer gemakkelijk; wanneer men slechts een duidelijke voorstelling heeft van zoodanige *den* en de ligging van het zout.

Stel dat fig. 4 de *zijde* is van een zout-den, dan is de driehoek EBF de overeenkomstige zijde van het hellend grondvlak en de driehoek GEF de overeenkomstige zijde van de partij zout, dat in een hellende richting is opgeslagen, zooals de lijn FG duidelijk aanwijst.

Nu meet men de hoogte BG en de basis BF. $\frac{BF}{2} \times BG =$ inhoud des driehoeks GBF.

Maar van dien inhoud moet de driehoek EBF worden afgetrokken. Men meet dus ook de hoogte BE.

$$BE \times \frac{BF}{2} = \text{inhoud EBF.}$$

Inhoud GBF — inh. EBF = inh. GEF.

De zijde van de lichamelijke uitgebreidheid, waarin het zout is opgeslagen, is dus bekend. Wanneer men nu die zijde met de lengte van de uitgebreidheid vermenigvuldigt, heeft men den inhoud in maten uitgedrukt. Om nu het gewicht van de partij zout te vinden vult men een zekere maat met zout en neemt daarvan het gewicht op. Dit gewicht, vermenigvuldigd met het getal van de maten, in de inhoudsruimte begrepen, geeft het gewicht van de geheele partij zout.

Het spreekt echter van zelf dat deze opneming bij kubiekmeting slechts zeer globaal is, omdat het moeielijk zal zijn het zout juist zoo vast en dicht in de *maat* te krijgen als het in de *den* ligt. Evenwel wordt die meting als middel van opneming bij de peiling toegepast.

Wij zouden er echter bezwaar in zien om er een bekeuring op te gronden.

83. Wat de overige werktuigen of bergplaatsen, die zich mochten voordoen, betreft, we gelooven dat het hem, die het meetkundige gedeelte heeft bestudeerd, niet moeielijk zal vallen er den inhoud van te berekenen.

Inhoudsberekening van liggende ronde fusten.

84. De fusten zijn geen zuivere regelmatige lichamen. Men

kan dus den inhoud er van niet juist, volgens de gewone meetkunstige formules, berekenen, zonder een middel om den inhoud er van tot dien van een regelmatige meetkunstige figuur te herleiden.

Men heeft daartoe echter verschillende middelen gevonden, die we in de volgende § zullen opgeven.

Wel is het onmogelijk den juisten inhoud door roeing volkomen te bepalen omdat alle fusten niet gelijkvormig zijn, maar het eene meer buikig is dan het andere en omdat ze inwendig veelal niet zuiver bewerkt zijn, maar toch komt men, door de toepassing der aangenomen formules, der waarheid zeer nabij. Veel hangt er evenwel nog altijd van de geoefendheid des roeiers af.

85. Reeds in de vorige § is gezegd dat men het fust op verschillende wijzen tot een regelmatige meetkunstige figuur herleidt, n. l.

1°. Door het fust te beschouwen als de schijf van een *ellipsoïde* en dan die schijf tot een cilinder te herleiden, wiens inhoud gelijk is aan dien van het fust, door het dubbel van den inhoud des grootsten cirkels (die de sponsdiepte tot middellijn heeft) vermeerderd met den inhoud van den kleinsten cirkel (die van den bodem), te deelen door 3. De uitkomst is dan de basis eens cilinders, die aan het fust gelijk is (o).

Stel den inhoud van het fust gelijk I, de sponsdiepte = s, de bodems-middellijn = b. dan is de inhoud van den grootsten cirkel $\frac{1}{4} \pi S^2$ en die van den bodem = $\frac{1}{4} \pi b^2$, zoodat de basis des cilinders = $\frac{\frac{1}{2} \pi S^2 + \frac{1}{4} \pi b^2}{3}$. Deze basis \times de binnenlengte van het fust is = I.

Omdat de uitkomst dezer berekening in den regel iets te hoog is en ook ter vereenvoudiging der berekening, neemt men gewoonlijk $2 \times$ de sponsdiepte + bodems middellijn, gedeeld door 3, als de gemiddelde middellijn aan van de basis des cilinders. Men verwaarloost hierdoor een klein gedeelte, n. l.

$\left(\frac{\text{sponsdiepte} - \text{bodemsmiddellijn}}{2 \times \text{sponsd.} + \text{bodemsm.}} \right)^2 \times 2$. Door deze verwaarloozing komt men echter den juisten inhoud des te nader.

2°. Door het fust te beschouwen als twee gelijke afgeknotte kegels, wier grootste cirkelvlakken tegen elkander aansluiten.

3°. Door den buik van het fust als een parabolische kromming te beschouwen.

Wij achten het echter niet noodig hierover verder uit te weiden omdat we in het meetkunstig gedeelte de kegels en de parabool hebben besproken.

86. De verschillende methodes, die men gewoonlijk volgt,

(o) Deze methode is van *Gregory*.

komen alle hierin overeen dat ze een formule aan de hand geven tot het vinden van de gemiddelde middellijn, die als middellijn wordt beschouwd van den basis eens cilinders, die denzelfden inhoud heeft als het fust.

87. De nauwkeurigste formule tot het vinden van de gemiddelde middellijn is:

$$\text{voor dunbuikige fusten, die van Lulofs n. l.} \\ \frac{6 \times \text{sponsd.} + 4 \times \text{bodemsm.}}{10};$$

$$\text{voor middelbaarbuikige, die van Lobatto n. l.} \\ \frac{5 \times \text{sponsd.} + 3 \times \text{bodemsm.}}{8};$$

$$\text{voor dikbuikige, die van Gregorij, n. l.} \\ \frac{2 \times \text{sponsd.} + \text{bodemsm.}}{3}.$$

88. Reeds uit de vorige § blijkt dat de fusten worden onderscheiden in *dunbuikige*, *middelbaarbuikige* en *dikbuikige* fusten.

Een fust behoort tot de *dunbuikige*, wanneer de verhouding van de sponsdiepte tot de bodemsmiddellijn is, als 100:92; tot de *middelbaarbuikige*, als die verhouding is 100:88 en tot de *dikbuikige* als zij is 100:84.

89. Door de kromming der duigen hangt de buikigheid van het fust niet alleen af van *sponsdiepte* en *bodemsmiddellijn*, maar ook van de *lengte*. Bij de onderscheidingen in de vorige § vermeld, is de verhouding tusschen *sponsdiepte* en *binnenlengte* aangenomen als 100:117,5. Maar wanneer nu de verhouding tusschen sponsdiepte, bodemsmiddellijn en lengte 100:92:98 was, zou het fust niet tot de *dun-*, maar tot de *dikbuikige* behooren.

90. Wanneer men verschillende formules wil bezigen voor de verschillende soorten van fustwerk, dan moet men eerst onderzoeken tot welke soort het gegeven fust behoort. Men doet dit door te stellen: de werkelijke sponsdiepte staat tot 100 sponsdiepte = de bodemsmiddellijn staat tot x ; b. v. de gemeten sponsdiepte is 65 en de bodemsmiddellijn is 57 centimeter, dan stelt men:

$$65 : 100 = 57 : x \\ 65) \frac{65 x = 5700}{x = \text{bijna } 88};$$

zoodat dit fust tot de middelbaarbuikigen zal behooren, behoudens afwijkingen evenwel van de gewone lengte.

91. Bij de berekening van een fust uit zijne afmetingen moet men door middel van een maatstok, die tot in millimeters ver-

deeld is, (*p*) de sponsdiepte, de bodemsmiddellijn en de binnenlengte opnemen. De sponsdiepte vindt men door den maatstok loodrecht door het sponsgat neer te laten tot op de overstaande duig, en daarna de diepte af te lezen tot aan de *binnenzijde* der duig, waarin het sponsgat is aangebracht.

De bodemsmiddellijn meet men in verschillende richtingen en neemt van de som het gemiddelde. Wanneer de bodems ongelijk zijn, meet men de middellijn van beide en neemt daarvan de gemiddelde.

De binnenlengte kan men vinden door de steeklijn te meten (d. i. de lijn van af het midden van het sponsgat tot aan den onderkant van een der bodems. Zie de lijn EB in fig. 5). Die lijn is de hypotenuse van een rechthoekigen driehoek (EBG fig. 5), die de halve binnenlengte BG tot basis heeft, terwijl de sponsdiepte, verminderd met het halve verschil tusschen spons- en bodemsdiepte FG, de andere rechthoekszijde EG vormt.

Nu de rechthoekszijde EG en de hypotenuse EB bekend zijn vindt men de basis BG, door den wortel te trekken uit $EB^2 - EG^2 = BG^2$.

Voorts is $BG = GC$ en $BG + GC =$ de binnenlengte, dus is de binnenlengte $= 2 \times BG$.

Omdat deze bewerkingen nog al omslachtig zijn, heeft men als regel aangenomen om de *binnenlengte* uit de *buitenlengte* af te leiden. Men meet dus de *buitenlengte* door den maatstok op het fust te leggen en, om de lengte juist te kunnen aflezen, tegen den stok en de duig van het fust een stokje te houden. Men vermindert nu de buitenlengte met de lengte der uiteinden van de duigen (*de kimmen*) en de dikte van de beide bodems. De uiteinden der duigen kan men meten, terwijl de dikte van iederen bodem gelijk geacht wordt aan die der duigen, die ook gemeten kan worden.

92. Thans zullen we den inhoud van een fust uit zijn afmetingen berekenen om een en ander nader op te helderen.

Stel dat van een fust (fig. 5) de sponsdiepte EF gemeten wordt op 85, de bodemsmiddellijn AB op 75, de buitenlengte op 130 centimeter, de lengte van iedere kim op 10 en de dikte der duigen op 5 centimeter.

$$\begin{array}{r} 85 \text{ sp.} : 100 \text{ sp.} = 75 \text{ bm.} : x \\ \hline 85) \frac{85 x = 7500}{x = \text{ruim } 88} \end{array}$$

(*p*). Men gebruikt er den roestok voor, dien we nader zullen bespreken.

Het fust is dus middelbaarbuikig (*g*), weshalve men de formule van *Lobatto* toepast, n. 1.

$$\frac{5 \times \text{spond.} + 3 \times \text{bodemm.}}{8} = \frac{5 \times 85 + 3 \times 75}{8} = 81,25.$$

De gemiddelde middellijn is dus 81,25 centimeter.

De inhoud van den cirkel = het kwadraat van de middellijn $\times \frac{1}{4} \pi = 81,25 \times 81,25 \times 0,7854.$

$$\text{Log. van } 81,25 = 1,90982$$

$$\text{Log. van } 81,25 = 1,90982$$

$$\text{Log. van } 0,7854 = 9,89509 - 10$$

Log. van het product = 13,71473 - 10 = 3,71473 = Log. van 5185 bijna. = inhoud van den basis des cilinders.

$$\text{Buitenlengte} = 130$$

$$\text{af 2 kimmen} = 20$$

$$\text{2 bodems} = 10$$

30

dus binnenlengte = $\frac{130}{30} = 100.$

De inhoud van het fust is dus $100 \times 5185 = 518500$ kubieke centimeter = 518,5 kubieke decimeter = 518½ liter.

93. Bij § 87 hebben we verschillende formules opgegeven voor elke soort van fusten. De ondervinding heeft echter geleerd dat die verschillende formules slechts dan de juiste zijn, wanneer het vaatwerk regelmatig en zuiver bewerkt is. Vele fusten zijn echter en in- en uitwendig onregelmatig bewerkt, zoodat men vrij algemeen steeds de formule van *Lulofs*,

$$\frac{6 \times \text{spond.} + 4 \times \text{bodemm.}}{10}$$

10

toepast, omdat door herhaalde proeven gebleken is, dat deze in de meeste gevallen het naast den juiste inhoud aangeeft.

94. Uit het vorenstaande zal het den lezer duidelijk zijn, dat alle berekeningen en alle theoretische beschouwingen over het roeien van fusten slechts een betrekkelijke waarde hebben, en er dus veel van de praktische ervaring van den roeier afhangt.

Inhoudsberekening van staande ronde fusten.

95. Het is voor de berekening natuurlijk onverschillig of het fust ligt of zijn buik, of staat op een der bodems, want de vorm blijft dezelfde, terwijl men de gegevens even goed kan verkrijgen. Alleen de sponsdiepte of buiksmiddellijn van een staand

(*g*). Afwijking daarop bestaat hier niet, want de binnenlengte staat tot de sponsdiepte = 117,5 : 100

fust kan men niet zoo gemakkelijk meten. Men kan dan echter den omtrek, in het midden van het fust, door een lint of touw meten en de lengte er van naar den maatstok bepalen. De gevonden omtrek, gedeeld door π , is de middellijn van den cirkel om het fust. Daarvan afgetrokken tweemaal de dikte der duig, geeft de buiksmiddellijn of sponsdiepte.

Over den roeistok.

96. De samenstelling en het gebruik van den roeistok berusten op de meetkunstige stelling: *dat de inhoud van gelijkvormige lichamen zich verhouden als de kubussen hunner gelijkstandige zijden of gelijkstandige lijnen.*

Men had dus evenzeer de sponsdiepte als de bodemsdiepte of lengte kunnen nemen. De voorkeur heeft men echter gegeven aan de steeklijn omdat men haar aan twee zijden kan meten en dan het gemiddelde als de ware maat kan aannemen.

97. De indeeling van den roeistok is op de ervaring gegrond. Men heeft nauwkeurig den inhoud van een fust bepaald en deszelfs sponsdiepte, bodemmiddellijn en binnenlengte gemeten, waardoor de steeklijn berekend kan worden; want die steeklijn (zie fig. 5) is gelijk $\sqrt{EG^2 + BG^2}$.

98. Het fust, dat men tot grondslag aanneemt, moet zooveel mogelijk van een regelmatige gedaante zijn, d. i. het moet in gedaante overeenkomen met de gedaante der fusten, die men hier te lande gebruikt en wier sponsdiepte, bodemmiddellijn en binnenlengte nagenoeg tot elkander staan als 100 : 87 : 117½. Als men nu de steeklijn van zoodanig fust = 61,25 en de inhoud = 1000 bevindt, terwijl de steeklijn van een ander gelijkvormig fust = 30,625 is, dan verkrijgt men:

$$(61,25)^3 : (30,625)^3 = 1000 : x$$

zoodat men voor den inhoud van het laatste fust vindt 125.

Wanneer van een fust nu de inhoud bekend is, b. v. 125, dan vindt men de steeklijn, door te stellen:

$$1000 : 125 = (61,25)^3 : x^3$$

of

$$\sqrt[3]{1000} : \sqrt[3]{125} = 61,25 : x$$

99. De roeistok heeft een lengte van 1175 millimeter en kan gebruikt worden voor een fust van hoogstens 1000 liter. Men steekt hem door het midden van het sponsgat tot het punt, waar de bodem met de overstaande duig samenkomt (zie de richting van de lijn EB fig. 5) Men kan nu dadelijk, zonder de berekening volgens § 92, den inhoud weten door achter het getal, dat de roeistok aanwijst, een nul te voegen. In den regel meet men het fust op deze wijze aan weerszijden en neemt het gemiddelde van de beide inhoud en de juiste aan.

100. De opneming van een fust door den roestok kan alleen dan juist zijn, wanneer de fusten gelijkvormig zijn aan het fust, waarop hij gebaseerd is en dit is een middelbaarbuikig fust geweest, eenigszins overhellende tot het dikbuikige. Ook dan nog is die opneming echter niet altijd juist, omdat de fusten veelal niet zuiver bewerkt zijn.

Inhoudsberekening van ovale fusten.

101. Men vindt ook fusten, die niet, zooals de gewone fusten, uit *cirkels*, maar uit *ellipsen* bestaan en die men daarom *ovale fusten* noemt.

Wat een ellips is hebben we reeds in § 76 gezien. Ook weten we dat de koorden der ellips evenredig zijn met de overeenkomstige koorden des cirkels, die de groote as der ellips tot middellijn heeft, waaruit volgt dat ook de overeenkomstige segmenten van de ellips zich verhouden tot die des cirkels en dus de geheele ellips evenzeer staat tot den geheelen cirkel als de overeenkomstige lijnen.

De inhoud des cirkels (fig. 2) staat dus tot den daarin beschreven ellips gelijk de middellijn CD: de kleine as IM, maar omdat CD = de groote as AB is, staat de ellips ook tot den cirkel gelijk haar kleine as tot haar groote as.

De inhoud des cirkels nu is $\frac{\pi AB^2}{4}$. Stel nu de inhoud der ellips = I, dan verkrijgt men:

$$I : \frac{\pi AB^2}{4} = IM : AB$$

$$I \times AB = \frac{\pi AB^2}{4} \times IM$$

AB) $I = \frac{\pi AB}{4} \times IM = \frac{1}{4} \pi \times AB \times IM$

De inhoud der ellips is dus het product van de groote en de kleine as, vermenigvuldigd met $\frac{1}{4} \pi$.

102. Wordt nu het fust door gelijke ellipsen gevormd, dan behoeft men slechts één ellips met de binnenlengte van het ovale fust te vermenigvuldigen om den inhoud te vinden. Wanneer echter het ovale fust *buikig* is, beschouwt men het als een gewoon fust en berekent daarvan den inhoud volgens de gewone formules. Die inhoud, vermenigvuldigd met de kleine- en gedeeld door de groote as, geeft den inhoud van het ovale fust.

Deze formule is dus geheel gelijk aan die van § 77 voor het vinden van een *ellipsoïde*, en natuurlijk, want zooals de ellipsoïde

een evenredig deel is van den overeenkomstigen *bol*, zoo is ook het *ovale* fust een deel van het overeenkomstige *cirkelvormig* fust.

C. *Peilkunde.*

Over het peilen van werktuigen in het algemeen.

103. Door *peilkunde* verstaat men de wetenschap, die de hoeveelheid vocht leert meten, welke in gedeeltelijk gevulde holle lichamen aanwezig is.

104. Den gedeeltelijk gevulden inhoud van een ketel of kuip te berekenen is zeer gemakkelijk, omdat deze in den regel een cilinder- of kegelvormige gedaante hebben. De *ledige* ruimte van zoodanigen ketel of kuip is dus steeds een cilinder of een afgeknotten kegel. Men behoeft dus slechts volgens de opgegeven formules die ruimte te berekenen en af te trekken van de ruimte van het geheele werktuig. 't Verschil geeft den inhoud der gevulde ruimte.

Is het werktuig een bolvormig segment, dan bestaat de ledige ruimte uit een bolvormige schijf. De schijf afgetrokken van het segment geeft de gevulde inhoud.

Over het peilen van liggende ronde fusten.

105. Om de hoeveelheid vocht in een gedeeltelijk gevuld fust te meten is moeilijker.

Stel dat van een fust de sponsdiepte is 95 centimeter en de bodemsmiddellijn 80 centimeter.

$$95 : 100 = 80 : x \quad (\text{zie } \S 87).$$

$$\begin{array}{r} 95 \ x = 8000 \\ 95) \quad \quad \quad \\ \quad \quad \quad x = \text{ruim } 84. \end{array}$$

Het is dus een *dikbuikig* fust, zoodat de middellijn van het gemiddeld cirkelvlak is $\frac{2 \times 95 + 80}{3} = 90$ centimeter.

Stel voorts de natshoogte = 40

Af: het halve verschil van de sponsdiepte en gemiddelde

$$\text{diameter} = \frac{95 - 90}{2} = 2,5$$

de *verbeterde* natshoogte = $\overline{37,5}$ (r) d. i. de natshoogte, zooals die in het *tot een cilinder herleid* fust zou voorkomen. Die verbeterde natshoogte is de hoogte van het segment des cir-

(r). Zie § 108.

kels, waaruit de basis van den cilinder bestaat en dus de lijn $GH = IK$ in fig. 6.

Het vlak LIM is nu een segment des cirkels, wiens middellijn de lijn IO is, terwijl die cirkel de basis is des cilinders OPQL. Wanneer men dus den inhoud van het segment LIM vermenigvuldigt met de binnenlengte van het fust, verkrijgt men den inhoud der gevulde ruimte.

Het komt er nu echter op aan den inhoud van het cirkelsegment te bepalen.

In § 49 hebben we gezegd dat de inhoud van een segment wordt gevonden door van dien des sectors, die op denzelfden boog staat, de inhoud van den middelpuntsdriehoek, die door de koord en de stralen des sectors gevormd wordt, af te trekken.

Om dus den inhoud van het segment te bepalen moeten we eerst dien des sectors en dien van den middelpuntsdriehoek kennen.

Teekenen we nu het grondvlak des cilinders af in den cirkel fig. 7; dan blijkt dat het segment LIM = is aan den sector LIMC — den driehoek LCM.

Nu weten we dat een cirkel staat tot den sector = de omtrek des cirkels tot den boog des sectors. We weten ook dat de inhoud des sectors = boog \times halve straal is. Voor beide berekeningen moeten we de lengte van den boog kennen.

We zullen trachten die te vinden.

De middellijn IO = 90 centimeter. De omtrek des cirkels is dus $90 \times \pi = 282,7431$ en de inhoud $\frac{90}{4} \times 282,7431 = 22,5 \times 282,7431$.

$$\begin{array}{r} \text{Log. van } 282,7431 = 2,45139 \\ \text{Log. van } 22,5 = 1,35218 \\ \hline \text{Log. van } 6362 = 3,80357 \end{array}$$

De inhoud des cirkels is dus 6362 \square centimeter.

De omtrek des cirkels is 282,7431. Dus staat 6362 : sector = 282,7431 : boog.

De boog LIM is echter niet bekend, zoodat we met deze gegevens nog niet tot den inhoud des sectors komen.

Volgens de leer der driehoeksmeting (*trigonometrie*) is $\frac{CK}{CM} = \cos. MCK$, en dus:

$$\begin{array}{l} \text{log. van } CK - \text{log. van } CM = \text{log. van } \cos. MCK. \text{ of} \\ \text{log. van } 7,5 - \text{log. van } 45 = \text{log. van } \cos. MCK. \\ \text{De log. van } 7,5 = 0,87506 \\ \text{De log. van } 45 = 1,65321 \end{array}$$

dus de log. van $\cos. MCK = 9,22185 - 10$

De sinus-tafel wijst bij deze logarithmus een hoek aan van $80^{\circ} 24' 21''$.

\angle MCK bevat dus $80^{\circ} 24' 21''$. Die hoek wordt gemeten door boog IM en boog IM = boog LI; dus is boog LIM = $160^{\circ} 48' 42''$.

De omtrek of de boog van een cirkel wordt verdeeld in 360° . Die boog bevat 282,7431 centimeter, hoelang is dan een boog van $160^{\circ} 48' 42''$ of van $160^{\frac{4}{5}}$?

$$\begin{array}{r} \text{boog} \quad \text{boog} \quad \text{centim.} \quad \text{centim.} \\ 360 : 160^{\frac{4}{5}} = 282,7431 : x \\ \hline 360 x = 160^{\frac{4}{5}} \times 282,7431. \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{Log. van } 160^{\frac{4}{5}} = \text{log. van } \frac{804}{5} = 2,90526 - 0,69897 = 2,20629 \\ \text{Log. van } 282,7431 \quad \quad = 2,45139 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{Log. van } 160^{\frac{4}{5}} \times 282,7431 \quad = 4,65768 \\ \text{Af: log. van } 360 \quad \quad \quad = 2,55630 \end{array}$$

$$\text{Log. van } x = \text{log. van boog LIM} = 2,10138$$

2,10138 is de log. van 126,3; zoodat boog LIM bevat 126,3 centimeter.

Wij kunnen nu den inhoud des sectors bepalen:

$$\begin{array}{r} \text{omtr.} : \text{boog} = \text{cirkel} : \text{sector} \\ 282,7431 \quad 126,3 = 6362 : x \end{array}$$

$$\text{Log. van } 126,3 = 2,10138$$

$$\text{log. van } 6362 = 3,80359$$

$$\text{Log. van } 126,3 \times 6362 = 5,90497$$

$$\text{Af: Log. van } 282,7431 = 2,45139$$

$$\text{Log. van } 2842 \text{ bijna} = 3,45358$$

of:

$$\text{boog} \times \text{halve straal} = \text{inhoud sector}$$

$$126,3 \times 22,5 = 2841^{\frac{3}{4}}$$

De inhoud van den middelpunts-driehoek LCM is = LK \times CK = $44,37 \times 7,5 = 332,775$ \square centimeter.

$$\text{Inh. sector LIMC} = 2841,75 \quad \square \text{ centim.}$$

$$\text{Af: Inh. driehoek LCM} = 332,775 \quad \square \quad \text{»}$$

$$\text{Inh. segment LIM} = 2508,975 \quad \square \text{ centim.}$$

Wanneer men dit segment vermenigvuldigd met de binnengte van het fust, dan verkrijgt men de hoeveelheid vocht. Stellen we nu die lengte = 106 centimeter, dan is dus de hoeveelheid vocht = $106 \times 2508,975 = 265951,35$ kubieke centimeter = 265,95135 kub. decimeter = 266 liter vocht.

Over de segment-tafel.

106. Uit de vorige § blijkt dat de berekening van den gedeeltelijken inhoud van een fust uit zijn afmetingen veel tijd vordert en dus in de praktijk moeielijk kan worden toegepast. Men heeft daarom een segment-tafel samengesteld, waarin bij elk deel van de middellijn des cirkels, het overeenkomstige deel van het segment is uitgedrukt. De middellijn is in *duizendste* deelen en de cirkel in *honderdduizendste* deelen in de tafel opgenomen.

De tafels bevatten slechts de pijl en de segmenten van een halven cirkel, zoodat men, wanneer het fust met meer dan de helft gevuld is, de pijl van het ledige gedeelte opneemt en den naar dien pijl berekenden inhoud van de *volle* inhoudsruimte moet aftrekken, om het gevulde gedeelte te verkrijgen.

107. SEGMENT - TAFEL.

pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.
1	5	42	1443	83	3957	124	7131	165	10797
2	15	43	1494	84	4027	125	7215	166	10892
3	28	44	1546	85	4098	126	7299	167	10987
4	43	45	1599	86	4169	127	7384	168	11082
5	60	46	1652	87	4241	128	7469	169	11177
6	79	47	1705	88	4313	129	7554	170	11273
7	99	48	1759	89	4385	130	7639	171	11368
8	121	49	1814	90	4458	131	7725	172	11464
9	145	50	1869	91	4531	132	7811	173	11561
10	169	51	1925	92	4604	133	7897	174	11657
11	195	52	1981	93	4678	134	7984	175	11754
12	222	53	2038	94	4752	135	8071	176	11851
13	251	54	2095	95	4827	136	8158	177	11948
14	280	55	2153	96	4902	137	8246	178	12045
15	310	56	2212	97	4977	138	8333	179	12142
16	342	57	2271	98	5052	139	8421	180	12240
17	374	58	2330	99	5128	140	8509	181	12338
18	408	59	2389	100	5204	141	8598	182	12436
19	442	60	2450	101	5281	142	8687	183	12535
20	477	61	2510	102	5358	143	8776	184	12633
21	513	62	2571	103	5435	144	8865	185	12732
22	550	63	2633	104	5513	145	8955	186	12831
23	588	64	2695	105	5591	146	9044	187	12930
24	627	65	2758	106	5669	147	9134	188	13030
25	666	66	2821	107	5747	148	9225	189	13129
26	706	67	2884	108	5826	149	9315	190	13229
27	747	68	2948	109	5905	150	9406	191	13329
28	788	69	3012	110	5985	151	9497	192	13429
29	831	70	3077	111	6065	152	9588	193	13530
30	874	71	3142	112	6145	153	9680	194	13630
31	918	72	3208	113	6225	154	9772	195	13731
32	962	73	3274	114	6306	155	9864	196	13832
33	1007	74	3341	115	6387	156	9956	197	13933
34	1053	75	3408	116	6469	157	10049	198	14035
35	1100	76	3475	117	6550	158	10141	199	14136
36	1147	77	3542	118	6632	159	10234	200	14238
37	1195	78	3610	119	6715	160	10328	201	14340
38	1243	79	3679	120	6797	161	10421	202	14442
39	1292	80	3748	121	6880	162	10515	203	14544
40	1342	81	3817	122	6963	163	10609	204	14647
41	1392	82	3887	123	7047	164	10703	205	14750

pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.	pijl	seg- ment.
206	14852	253	19882	300	25232	347	30828	394	36605
207	14955	254	19992	301	25348	348	30949	395	36730
208	15059	255	20103	302	25465	349	31070	396	36854
209	15162	256	20214	303	25582	350	31192	397	36979
210	15266	257	20326	304	25699	351	31313	398	37104
211	15370	258	20437	305	25816	352	31435	399	37228
212	15474	259	20548	306	25934	353	31556	400	37353
213	15578	260	20660	307	26051	354	31678	401	37478
214	15682	261	20772	308	26169	355	31800	402	37603
215	15787	262	20884	309	26286	356	31922	403	37727
216	15891	263	20996	310	26404	357	32044	404	37852
217	15996	264	21108	311	26522	358	32166	405	37977
218	16101	265	21220	312	26640	359	32288	406	38102
219	16207	266	21333	313	26758	360	32410	407	38228
220	16312	267	21445	314	26876	361	32533	408	38353
221	16418	268	21558	315	26994	362	32655	409	38478
222	16523	269	21671	316	27112	363	32777	410	38603
223	16629	270	21784	317	27231	364	32900	411	38728
224	16735	271	21897	318	27349	365	33022	412	38854
225	16842	272	22010	319	27468	366	33145	413	38979
226	16948	273	22124	320	27587	367	33268	414	39104
227	17055	274	22237	321	27706	368	33391	415	39230
228	17161	275	22351	322	27825	369	33513	416	39355
229	17268	276	22464	323	27944	370	33636	417	39481
230	17375	277	22578	324	28063	371	33759	418	39606
231	17483	278	22692	325	28182	372	33882	419	39732
232	17590	279	22807	326	28301	373	34005	420	39858
233	17697	280	22921	327	28421	374	34128	421	39983
234	17805	281	23035	328	28540	375	34252	422	40109
235	17913	282	23150	329	28660	376	34375	423	40235
236	18021	283	23264	330	28780	377	34499	424	40361
237	18129	284	23379	331	28900	378	34622	425	40487
238	18238	285	23494	332	29919	379	34746	426	40613
239	18346	286	23609	333	29139	380	34869	427	40738
240	18455	287	23724	334	29259	381	34993	428	40864
241	18564	288	23839	335	29379	382	35116	429	40990
242	18673	289	23955	336	29499	383	35240	430	41117
243	18782	290	24070	337	29620	384	35364	431	41243
244	18891	291	24186	338	29740	385	35488	432	41369
245	19001	292	24302	339	29861	386	35612	433	41495
246	19110	293	24417	340	29981	387	35736	434	41621
247	19220	294	24533	341	30102	388	35860	435	41747
248	19330	295	24650	342	30223	389	35984	436	41874
249	19440	296	24766	343	30344	390	36108	437	42000
250	19550	297	24882	344	30465	391	36232	438	42126
251	19660	298	24998	345	30586	392	36357	439	42253
252	19771	299	25115	346	30707	393	36481	440	42379

pijl	segment.	pijl	segment.	pijl	segment.	pijl	segment.	pijl	segment.
441	42505	453	44025	465	45547	477	47073	489	48600
442	42632	454	44151	466	45674	478	47200	490	48727
443	42758	455	44278	467	45801	479	47327	491	48854
444	42885	456	44405	468	45928	480	47454	492	48981
445	43011	457	44532	469	46055	481	47581	493	49109
446	43138	458	44659	470	46183	482	47709	494	49236
447	43264	459	44786	471	46310	483	47836	495	49363
448	43391	460	44912	472	46437	484	47963	496	49491
449	43518	461	45039	473	46564	485	48090	497	49618
450	43644	462	45166	474	46691	486	48218	498	49745
451	43771	463	45293	475	46818	487	48345	499	49872
452	43898	464	45420	476	46945	488	48472	500	50000

108. In § 105 hebben we den gedeeltelijken inhoud van een fust berekend en de afmetingen van dat fust gesteld op 95 centim. sponsdiepte; 80 centim. bodemsm., 106 centim. binnenlengte en 40 centim. natshoogte en voor de hoeveelheid vocht, in dat fust aanwezig, verkregen 266 liter. Wij zullen nu zien hoe men door het gebruik der segment-tafel dezelfde hoeveelheid zal verkrijgen.

De natshoogte of de pijl is 40 centimeter. De segment-tafel berust echter op de veronderstelling dat het fust herleid is tot een cilinder van gelijken inhoud. Indien nu het vocht in zoodanigen cilinder werd overgebracht zou het een anderen stand innemen als in het fust, zooals duidelijk uit fig. 6 blijkt. De natshoogte zou dan niet zijn de lijn HF, maar de lijn HG. De lijn HG is dus de verbeterde natshoogte of de pijl van het cirkel-segment. Die denkbeeldige lijn HG kunnen we natuurlijk niet meten, maar we kunnen haar door berekening vinden; want $HG = FH - FG$. FH is bekend n. l. 40 centimeter. FG is = ER. Nu is $ER + FG = EF - OI =$ sponsdiepte — gemiddelde middellijn, waaruit volgt dat $FG =$

$$\frac{\text{sponsd.} - \text{gemidd. middellijn.}}{2}$$
 is.

De gemiddelde middellijn nu is $\frac{2 \times 95 + 80}{3} = 90$.

FG is dus $= \frac{95 - 90}{2} = 2,5$ centimeter; zoodat $FH - FG = HG = 40 - 2\frac{1}{2} = 37\frac{1}{2}$ centimeter is. De verbeterde natshoogte of de pijl is dus $37\frac{1}{2}$ centim.

Omdat nu in de tafel de gemiddelde middellijn = 1000 gesteld is, moeten we de pijl herleiden tot de overeenkomstige deelen van zoodanige middellijn, door de evenredigheid te stellen:

$$90 \text{ centim.} : 1000 \text{ centim.} = 37\frac{1}{2} \text{ centim.} : x$$

$$90) \frac{90 x = 37500}{x = 416,66}$$

De pijl, waarnaar we den inhoud van het segment moeten zoeken, is dus 416,66.

Deze pijl komt niet in de tafel voor. Toch kunnen we de overeenkomstige deelen van het segment vinden, want die deelen zijn:

$$\begin{array}{r} \text{voor een pijl van } 417 = 39481 \\ 416 = 39355 \\ \hline \text{verschil } 126 \end{array}$$

Op één geheel een verschil van 126, hoeveel dan op 0,66? Komt 83.

Voor de pijl van 416,66 is dus het segment = 39355 + 83 = 39438.

De inhoud van het segment zou dus 39438 \square centim. zijn, wanneer die des cirkels 100000 \square centim. ware.

De cirkelinhoud is echter = $(90)^2 \times \frac{1}{4} \pi = 6361,74 \square$ centim. Hieruit volgt:

$$\begin{array}{r} 100000 : 39438 = 6361,74 : x \\ \hline 100000 x = 39438 \times 6361,74 \\ \text{Log. van } 39438 = 4,59592 \\ \text{Log. van } 6361,74 = 3,80357 \end{array}$$

Log. van $39438 \times 6361,74 = 8,39949 = \log$ van 25090000 0 bijna
Dus $100000 x = 250900000$
gedeeld door 100000)

$$x = 2509 = \text{inh. segment.}$$

De binnenlengte is 106 centim., zoodat de gevulde inhoud = 106×2509 kub. centim. is, dus = 265,954 kub. decim. = nagenoeg 266 liter.

109. Zelfs dan, wanneer de hoeveelheid vocht zóó gering is, dat de oppervlakte er van beneden de beide bodems gelegen is, kan men door berekeningen, met behulp van de segment-tafel, die hoeveelheid bepalen.

Stel dat in fig. 8 De lijn AB de oppervlakte van het vocht aanwijst en dat, rechthoekig op de uiteinden dier oppervlakte, vlakken zijn aangebracht BC en AD, dan ontstaat er een denkbeeldig fust AFBCED.

De sponsdiepte van het denkbeeldig fust is dezelfde als die van het gegeven fust; terwijl de bodemsmiddellijn er van = sponsdiepte — $2 \times FG$ is.

Nemen we nu aan dat het fust een parabolische kromming heeft, dan staat.:

$$IK^2 : AB^2 = \frac{EF - KL}{2} : \frac{EF - B}{2}$$

of ook

$$IK^2 : AB^2 = EF - KL : 2 \times FG.$$

dat is: de kwadraten der lengten van beide fusten staan tot elkander als de helft van het verschil tusschen de spons- en bodems lengte; of: de kwadraten der lengte staan tot elkander als het verschil tusschen spons- en bodemsmiddellijn tot $2 \times$ de natshoogte.

Door deze evenredigheid uit te werken kan men de lengte van het denkbeeldig fust vinden.

Vervolgens gaat men op dezelfde wijze te werk als bij § 108 is vermeld. De vorenstaande berekening dient dus alleen om de lengte van het denkbeeldig fust te vinden, omdat men deze niet kan meten.

Over de wan-tafels voor liggende fusten.

110. De segment-tafels worden in de praktijk bijna nooit gebruikt, omdat ze nog altijd een betrekkelijk omslachtige berekening vorderen. Men bezigt daarom voor het bepalen van de hoeveelheid vocht, in een fust aanwezig, zoogenaamde wan-tafels, die bij de *gemeten* natshoogten dadelijk den *nats-inhoud* aanwijzen.

111. Zoo als in de *segment-tafels* de *verbeterde* natshoogten zijn uitgedrukt in duizendste deelen van den gemiddelden diameter, zoo zijn in de *wantafels* de *ware* natshoogten in duizendste deelen van de sponsdiepte aangeduid.

De inhouden zijn in de wantafels berekend naar een fust van 100 kan, zoodat men den gevonden inhoud steeds met den vollen inhoud van het gegeven fust moet vermenigvuldigen en het product door 100 deelen, om de ware natsinhoud te verkrijgen.

Voorts heeft men verschillende wantafels voor *staande* en *liggende* fusten en weder afzonderlijk voor *dikbuikige*, *middelbaarbuikige* en *dunbuikige* fusten.

Over het peilen van *staande* fusten zullen we later spreken, thans bepalen we ons tot de wantafels voor *liggende* fusten.

De wantafel voor dikbuikige fusten is gebaseerd op een verhouding tusschen spons- en bodemsmiddellijn als 100 : 84, die voor middelbaarbuikige als 100 : 88 en die voor dunbuikige als 100 : 92.

112. Wantafel voor dikbuikige liggende fusten. Verhouding van spons- en bodemsmiddellijn als 100 : 84.

kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.
1	50.833	26	318.978	51	507.301	76	697.122
2	71.889	27	326.934	52	514.695	77	705.265
3	96.397	28	334.796	53	521.996	78	713.502
4	110.344	29	342.658	54	529.390	79	721.738
5	123.073	30	350.427	55	536.785	80	730.160
6	135.147	31	358.102	56	544.179	81	738.682
7	146.566	32	365.778	57	551.574	82	747.291
8	157.611	33	373.453	58	558.968	83	755.991
9	168.188	34	381.034	59	566.362	84	764.888
10	178.484	35	388.720	60	573.757	85	773.874
11	188.499	36	396.198	61	581.245	86	782.953
12	198.140	37	403.779	62	588.733	87	792.313
13	207.687	38	411.267	63	596.221	88	801.860
14	217.047	39	418.755	64	603.802	89	811.501
15	226.126	40	426.243	65	611.280	90	821.516
16	235.112	41	433.638	66	618.966	91	831.812
17	244.004	42	441.032	67	626.547	92	842.389
18	252.709	43	448.426	68	634.222	93	853.434
19	261.320	44	455.821	69	641.898	94	864.853
20	269.838	45	463.215	70	649.573	95	876.927
21	278.262	46	470.610	71	657.342	96	889.656
22	286.498	47	478.004	72	665.204	97	903.603
23	294.735	48	485.305	73	673.066	98	928.111
24	302.878	49	492.699	74	681.022	99	949.167
25	310.928	50	500.000	75	689.072	100	1000.000

113. Wantafel voor middelbaarbuikige liggende fusten. Verhouding van spons- en bodemsmiddellijn als 100 : 88.

kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.
1	47.949	9	161.807	17	239.081	25	307.292
2	72.990	10	172.301	18	247.953	26	315.496
3	88.635	11	182.529	19	256.730	27	323.605
4	102.850	12	192.335	20	265.411	28	331.619
5	115.824	13	202.066	21	273.997	29	339.633
6	128.131	14	211.606	22	282.393	30	347.551
7	139.770	15	220.860	23	290.788	31	355.354
8	151.027	16	230.018	24	299.088	32	363.266

kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.
33	371.019	50	500.000	67	628.981	84	769.982
34	378.747	51	507.441	68	636.734	85	779.140
35	386.569	52	514.978	69	644.646	86	788.394
36	394.101	53	522.419	70	652.449	87	797.934
37	401.929	54	529.956	71	660.367	88	807.665
38	409.561	55	537.492	72	668.381	89	817.471
39	417.193	56	545.029	73	676.395	90	827.699
40	424.825	57	552.565	74	684.504	91	838.193
41	432.361	58	560.102	75	692.708	92	848.973
42	439.898	59	567.639	76	700.912	93	860.230
43	447.435	60	575.175	77	709.212	94	871.869
44	454.971	61	582.807	78	717.607	95	884.176
45	462.508	62	590.439	79	726.003	96	897.150
46	470.044	63	598.071	80	734.589	97	911.365
47	477.581	64	605.899	81	743.270	98	927.010
48	485.022	65	613.431	82	752.047	99	952.051
49	492.559	66	621.253	83	760.919	100	1000.000

114. Wantafel voor dunbuikige liggende fusten. Verhouding van spons- en bodemsmiddellijn als 100 : 92.

kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.	kan-nen.	Gemeten nats-hoogte.
1	47.280	18	243.890	35	384.686	52	515.313
2	66.176	19	252.805	36	392.438	53	522.871
3	82.067	20	261.623	37	400.226	54	530.527
4	92.505	21	270.344	38	408.039	55	538.182
5	109.684	22	278.871	39	415.791	56	545.837
6	122.184	23	287.398	40	423.543	57	553.492
7	134.006	24	295.841	41	431.198	58	561.147
8	145.440	25	304.162	42	438.853	59	568.802
9	156.390	26	312.495	43	446.508	60	576.457
10	167.049	27	320.732	44	454.163	61	584.209
11	177.417	28	328.871	45	461.818	62	591.961
12	187.398	29	337.011	46	469.473	63	599.774
13	197.281	30	345.054	47	477.129	64	607.562
14	206.961	31	353.000	48	484.687	65	615.314
15	216.371	32	360.945	49	492.342	66	623.260
16	225.673	33	368.891	50	500.000	67	631.109
17	234.879	34	376.740	51	507.658	68	639.055

kan- nen.	Gemeten nats- hoogte.	kan- nen.	Gemeten nats- hoogte.	kan- nen.	Gemeten nats- hoogte.	kan- nen.	Gemeten nats- hoogte.
69	647.000	77	712.602	85	783.629	93	865.994
70	654.946	78	721.129	86	793.039	94	877.816
71	662.989	79	729.656	87	802.719	95	890.316
72	671.129	80	738.377	88	812.602	96	903.495
73	679.268	81	747.195	89	822.583	97	917.933
74	687.505	82	756.110	90	832.951	98	933.824
75	695.838	83	765.121	91	843.610	99	952.720
76	704.159	84	774.327	92	854.560	100	1000.000

115. Om de hoeveelheid vocht in een gedeeltelijk gevuld fust door middel van wantafels te bepalen, gaat men op de volgende wijze te werk.

Het fust in § § 105 en 108 bedoeld (fig. 6) heeft de volgende afmetingen:

sponsdiepte of lijn EF = 95 centimeter,
 bodemsmiddellijn of lijn AB = 80 »
 natshoogte of lijn FH = 40 »
 binnenlengte of lijn IQ = 106 »

Om te weten welke wantafel men moet gebruiken is het noodig na te gaan tot welke soort het fust behoort. Men vindt dit door de vraag te stellen: als, bij een sponsdiepte van 95, de bodemsmiddellijn 80 is, hoeveel is dan de bodemsmiddellijn bij een sponsdiepte van 100? Dus:

$$\begin{array}{r} \text{sponsd. : bodemsm.} = \text{sponsd. : bodemsm.} \\ 95 \quad : \quad 80 \quad = \quad 100 \quad : \quad x \\ \hline 95) \quad \underline{95 \ x = 8000} \\ \quad \quad \quad x = \text{ruim } 84 \end{array}$$

De verhouding tusschen spons- en bodemsmiddellijn is dus als 100 : 84, zoodat het gegeven fust tot de dikbuikige behoort en men mitsdien de eerste tafel moet gebruiken.

De gemeten natshoogte F H is 40 centimeter. Omdat de natshoogte in de tafel echter in duizendste deelen van de sponsdiepte is uitgedrukt, moeten we deze gemeten natshoogte ook tot duizendste deelen van de gegeven sponsdiepte herleiden, door de vraag te stellen: als de sponsdiepte 95 is, is de natshoogte 40, hoeveel zou nu die natshoogte zijn, wanneer de sponsdiepte 1000 ware? Dus:

$$\text{sponds.} : \text{natsh.} = \text{sponds.} : \text{natsh.}$$

$$95 : 40 = 1000 : x$$

$$95) \frac{95 \ x = 40000}{x = 421,052 \text{ duizendste deelen}}$$

van de sponsdiepte.

Nu zoeken we deze herleide natshoogte in de tafel op, doch dit getal komt er niet in voor. Daarom moeten we de daarbij behorende hoeveelheid vocht door een kleine berekening vinden.

We zoeken daarom de beide naastbijkomende getallen in de tafel op. Deze zijn:

$$\begin{array}{r} 426.243 = 40 \text{ liter} \\ \text{en } 418.755 = 39 \text{ »} \\ \hline 7.488 = 1 \text{ »} \end{array}$$

Nu is de gemeten natshoogte 421.052, terwijl voor 39 liter de natshoogte is

$$418.755$$

$$\text{Verschil } 2.297.$$

Hieruit blijkt dat voor 7,488 deelen een verschil van één liter bestaat, hoe groot is nu het verschil in hoeveelheid voor 2.297 deelen? Dus:

$$7.488 : 2.297 = 1 \text{ liter} : x$$

$$7.488) \frac{7.488 \ x = 2.297}{x = 0.3067 \text{ ruim}}$$

De bevonden hoeveelheid vocht is dus, bij een natshoogte van 421.052 (of werkelijk van 40), $39 + 0.3067 = 39.3067$ liter.

Vroeger hebben we reeds opgemerkt dat de tafel den natsinhoud aanwijst volgens een fust van 100 liter. Hieruit volgt weder de vraag: de bevonden hoeveelheid, berekend naar een fust van 100 liter, is 39,3067, hoeveel is die hoeveelheid naar het gegeven fust? Wij moeten dus den vollen inhoud van het gegeven fust kennen. Volgens de roeikunde vinden we dien door het gemiddeld cirkelvlak te vermenigvuldigen met de binnenlengte. Dus door de formule:

$$106 \left(\frac{2 \times 95 + 80}{3} \right)^2 \frac{1}{4} \pi = 674344.44 \text{ kub. centimeter} =$$

$$674.34444 \text{ kub. decimeter} = 674.34 \text{ liter.}$$

De gestelde vraag is nu:

$$\text{volle inhoud} : \text{volle inhoud} = \text{natsinhoud} : \text{natsinh.}$$

$$100 : 674.34 = 39.3067 : x$$

$$\text{Log. } 674.34 = 2.82888$$

$$39.3067 = 1.59446$$

$$\hline 4.42334$$

$$\text{af log. } 100 = 2.00000$$

$$\text{Log. van } x = 2.42334 = \text{Log. van } 265\frac{1}{2}.$$

Het gegeven fust bevat dus circa $265\frac{1}{2}$ liter vocht. Deze uitkomst stemt overeen met die van §§ 105 en 108.

Over het peilen van staande ronde fusten

116. Wij meenen het peilen van liggende fusten duidelijk genoeg te hebben verklaard, weshalve we thans zullen overgaan tot de berekening van den gedeeltelijken inhoud van een staand fust.

Stel dat fig. 9 een fust is, dat op een zijner bodems staat, en dat de lijn ON het oppervlak der vloeistof aanduidt. De hoogte van het vocht wordt dus voorgesteld door de lijn FI. Stel verder dat de lijn MP een vlak is, dat volkomen gelijk is aan het oppervlak der vloeistof ON, zoodat $LK = IK$ is, dan kunnen we ons de figuur PGNHM als een fust denken dat in het gegeven fust ABCD geplaatst is.

Wanneer we nu den inhoud van dit denkbeeldig fust aftrekken van den inhoud van het gegeven fust, dan is de rest gelijk aan den inhoud der ruimte PMCD + OABN. Maar deze beide ruimten zijn volkomen aan elkander gelijk, want $EK = FK$ en $LK = IK$ dus is $EL = FI$. Deelen we dus het verkregen restant door 2, dan hebben we den inhoud der gevulde ruimte OABN.

117. Uit de vorige § blijkt dat men, om de gevulde ruimte te vinden, den geheelen inhoud van het fust moet kennen en tevens den inhoud van het denkbeeldig fust.

Stellen we nu de buiks-middellijn (of sponsdiepte) $GH = 90$ centimeter, de bodems-middellijn = 80, dan behoort het fust tot de middelbaarbuikige. want:

$$90 : 100 = 80 : x$$

$$90) \frac{90 \times 80 = 8000}{x = 88 \text{ ruim}}$$

Dus is de gemiddelde diameter = $\frac{5 \times 90 + 3 \times 80}{8} = 86.25$

en de inhoud van het gemiddelde cirkelvlak $(86.25)^2 \times \frac{1}{4} \pi = 5842.64$ □ centimeter. Wanneer nu de binnenlengte = 106 is dan is de volle inhoud van 't fust = $106 \times 5842.64 = 619.32$ liter.

De inhoud van het gegeven fust is dus gemakkelijk te vinden omdat men de noodige gegevens door den maatstok kan verkrijgen; want de buiksmiddellijn kan men meten door den maatstok horizontaal door het spongat tegen de overstaande duig te steken of, wanneer men vreest haar niet zuiver horizontaal te kunnen houden, door den buiks-omtrek te meten en van de daaruit berekende middellijn (die = $\frac{\text{omtrek}}{\pi}$ is) $2 \times$ de dikte der

duigen af te trekken. De bodemsmiddellijn meet men op dezelfde wijze als van liggende fusten. De binnenlengte kan gemeten worden door de maatstok loodrecht door het kraangat op den ondersten bodem te plaatsen in de richting van de lijn EF.

Moeielijker is het om de afmetingen van het denkbeeldig fust te vinden, althans wat betreft den denkbeeldigen bodem van dat fust.

De buiksmiddellijn GH is natuurlijk dezelfde als die van het groote fust, n. l. 90. Voorts kan men door den maatstok de natshoogte IF bepalen, door hem op de pas omschreven wijze door het kraangat te steken en dan te zien tot hoever hij nat is.

Stellen wij nu dat die natshoogte IF = 35 centimeter is. IF is = EL. Wanneer we dus $2 \times$ de natshoogte IF, van de lengte van het groote fust aftrekken, verkrijgen we de lengte van het kleine of denkbeeldige fust. Dus $106 - (2 \times 35) = 36$.

Wij hebben nu twee afmetingen, n. l. buiksmiddellijn = 90 en lengte = 36 centimeter. Het komt nu nog op aan de denkbeeldige bodemsmiddellijn ON te bepalen.

Nemen we aan dat de duigen van het denkbeeldig fust een parabolische kromming hebben, dan is GH de as der parabool, en dan zijn BC en MN koorden, die loodrecht op de as der parabool staan. De meetkunde leert dat de kwadraten dier koorden evenredig zijn aan de stukken die door de koorden van de as worden afgesneden.

$$\text{Dus: } BC^2 : MN^2 = HS : HR.$$

Uit fig. 9 is duidelijk te zien dat HS = GT is en $2 \times$ HS dus = GH - CD en ook dat HR = GU en dus $2 \times$ HR = GH - PM. Wij kunnen dus de evenredigheid ook aldus stellen:

$$BC^2 : MN^2 = 2 \times HS : 2 \times HR$$

$$11236 : 1296 = 20 : x$$

$$\begin{array}{r} 11236 \overline{) 11236 \ x = 25920} \\ \underline{ = 2,307 = 2 \times HR} \end{array}$$

Dit getal afgetrokken van GH geeft $90 - 2.307 = 87,693 = PM = ON =$ de bodems-middellijn van het denkbeeldig fust.

De gemiddelde diameter is dus:

$$\frac{5 \times 90 + 3 \times 87.693}{8} = 89.135. \text{ Het gemiddelde cirkelvlak}$$

is nu = $(89.135)^2 \times \frac{1}{4} \pi = 6240$ □ centimeter en de inhoud = $36 \times 6240 = 224,64$ liter.

$$^t \text{ Gegeven fust} = 619.32 \text{ liter}$$

$$^t \text{ denkbeeldig } \text{ » } = 224.64 \text{ »}$$

$$\text{De overige ruimte} = 394.68$$

gedeeld door 2 = 197,34 liter vocht.

118. Wanneer een fust meer dan half gevuld is, berekent men op de bij § 117 voorgeschreven wijze de ruimte van het

werkelijke en denkbeeldige fust, terwijl dan de hoeveelheid vocht gelijk is aan de halve som van beide fusten. Stel b. v. dat het fust (fig. 9) gevuld is tot L, dan is het bij een nauwkeurige beschouwing der figuur duidelijk dat de gevulde ruimte gelijk is aan de helft van het groote fust, zijnde de ruimte GOABNH + de helft van het denkbeeldige fust of de ruimte PGHM.

Over de wan-tafels voor staande fusten.

119. Omdat de berekeningen volgens de vorige paragraven te omslachtig zijn en dus in de praktijk moeielijk kunnen worden toegepast, heeft men ook voor staande fusten wantafels vervaardigd. ter bepaling van den gedeeltelijken inhoud.

De verhouding tusschen spon- en bodem-middellijn is bij die tafels eenigszins anders dan bij die voor liggende fusten, n. l. voor de dikbuikige fusten als 100 : 85, voor de middelbaarbuikige als 100 : 90 en voor de dunbuikige als 100 : 95; terwijl, evenals voor liggende fusten de *sponsdiepte*, voor staande fusten de *lengte* in 1000 deelen verdeeld is, zoodat de natshoogte uitgedrukt wordt in duizendste deelen van de *binnenlengte*.

Voorts zijn ook deze tafels berekend naar een fust van 100 liter.

120. Wantafel voor staande dikbuikige fusten. Verhouding tusschen spons- en bodem-middellijn als 100 : 85.

Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte
1	12	21	230	41	421	61	597	81	790
2	23	22	240	42	430	62	606	82	801
3	35	23	250	43	439	63	615	83	811
4	46	24	260	44	448	64	624	84	822
5	58	25	270	45	457	65	634	85	832
6	70	26	280	46	466	66	643	86	843
7	81	27	290	47	475	67	653	87	853
8	92	28	300	48	484	68	662	88	864
9	103	29	309	49	492	69	672	89	875
10	114	30	319	50	500	70	681	90	886
11	125	31	328	51	508	71	691	91	897
12	136	32	338	52	516	72	700	92	908
13	147	33	347	53	525	73	710	93	919
14	157	34	357	54	534	74	720	94	930
15	168	35	366	55	543	75	730	95	942
16	178	36	376	56	552	76	740	96	954
17	189	37	385	57	561	77	750	97	965
18	199	38	394	58	570	78	760	98	977
19	210	39	403	59	579	79	770	99	988
20	220	40	412	60	588	80	780	100	1000

121. Wantafel voor staande middelbaarbuikige fusten. Verhouding tusschen spons- en bodemsmiddellijn als 100 : 90.

Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte
1	11	21	223	41	418	61	601	81	798
2	22	22	233	42	427	62	611	82	808
3	33	23	243	43	437	63	620	83	818
4	44	24	253	44	446	64	630	84	829
5	55	25	263	45	455	65	639	85	839
6	66	26	273	46	464	66	649	86	850
7	77	27	283	47	473	67	659	87	860
8	88	28	293	48	482	68	668	88	870
9	99	29	303	49	491	69	678	89	881
10	109	30	312	50	500	70	688	90	891
11	119	31	322	51	509	71	697	91	901
12	130	32	332	52	518	72	707	92	912
13	140	33	341	53	527	73	717	93	923
14	150	34	351	54	536	74	727	94	934
15	161	35	361	55	545	75	737	95	945
16	171	36	370	56	554	76	747	96	956
17	182	37	380	57	563	77	757	97	967
18	192	38	389	58	573	78	767	98	978
19	202	39	399	59	582	79	777	99	989
20	213	40	408	60	592	80	787	100	1000

122. Wantafel voor staande dunbuikige fusten. Verhouding tusschen spons- en bodemsmiddellijn als 100 : 95.

Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte	Kan-nen.	Ware nats-hoogte
1	11	14	145	27	276	40	404	53	528
2	21	15	155	28	286	41	414	54	538
3	32	16	166	29	296	42	424	55	547
4	42	17	176	30	306	43	434	56	557
5	52	18	186	31	316	44	443	57	566
6	63	19	196	32	326	45	453	58	576
7	73	20	206	33	336	46	462	59	586
8	83	21	216	34	345	47	472	60	596
9	94	22	226	35	355	48	481	61	605
10	104	23	236	36	365	49	491	62	615
11	114	24	246	37	375	50	500	63	625
12	125	25	256	38	385	51	509	64	635
13	135	26	266	39	395	52	519	65	645

Kan- nen.	Ware nats- hoogte	Kan- nen.	Ware nats- hoogte	Kan- nen.	Ware nats- hoogte	Kan- nen.	Ware nats- hoogte	Kan- nen.	Ware nats- hoogte
66	655	73	724	80	794	87	865	94	937
67	664	74	734	81	804	88	875	95	948
68	674	75	744	82	814	89	886	96	958
69	684	76	754	83	824	90	896	97	968
70	694	77	764	84	834	91	906	98	979
71	704	78	774	85	845	92	917	99	989
72	714	79	784	86	855	93	927	100	1000

123. Wij zullen, om het gebruik der tafels aan te wijzen, dezelfde afmetingen volgen als bij § 117 zijn gesteld, n. l. sponsdiepte = 90, bodems-middellijn = 80, binnenlengte = 106, natshoogte = 35 centimeter.

Om te weten welke tafel we moeten gebruiken, is het weder noodig na te gaan tot welke soort het fust behoort.

sponsd. : sponsd. = bodemm. : bodemm.

$$90 : 100 = 80 : x$$

$$91) \frac{90 x = 8000}{x = 88 \text{ ruim.}}$$

Het fust behoort tot de middelbaar-buikige, omdat de uitkomst nader aan 90 dan aan 85 is, weshalve we de tweede wantafel moeten bezigen.

De natshoogte is 35, d. i. bij een lengte van 106 is de natshoogte 35, maar in de tafel is gerekend op een lengte van 1000. Wij moeten dus de vraag stellen: als de lengte = 106 is, dan is de natshoogte = 35, hoeveel is dan die natshoogte bij een lengte van 1000? Dus:

$$\text{lengte : lengte} = \text{natsh.} : \text{natsh.}$$

$$106 : 1000 = 35 : x$$

$$106) \frac{106 x = 35000}{x = 330.188}$$

Dit getal komt niet in de tafel voor; maar men vindt er voor

$$332 \text{ deelen} = 32 \text{ liter}$$

$$322 \text{ »} = 31 \text{ »}$$

verschil 10 deelen voor 1 liter.

De bevonden natshoogte is 330,188

En men vindt 31 liter aangewezen voor 322,000

verschil 8,188

Als nu 10 deelen een verschil geven van 1 liter, hoe groot is dan het verschil van 8,188 deelen?

$$10 : 8,188 = 1 \text{ liter} : x$$

$$10) \frac{10 x = 8,188}{x = 0,8188}$$

De natsinhoud zou dus 31,8188 liter zijn, wanneer het fust slechts 100 liter groot was, maar het heeft een inhoud van 619,32 liter. Dus: voor een fust van 100 liter zou de hoeveelheid vocht = 31,8188 zijn, hoeveel is er dan in het fust van 619,32 liter?

$$100 : 619,32 = 31,8188 : x$$

$$100) \frac{100 x = 19706.019216}{x = 197,06 \text{ liter vocht.}}$$

Deze hoeveelheid komt nagenoeg overeen met die, volgens de berekening van § 117. Het verschil is nog minder dan 3 deciliter.

Over het peilen van ovale fusten.

124. Om den gedeeltelijken inhoud van een *ovale* fust te vinden, beschouwt men het als een gewoon cirkelvormig fust, evenals bij §§ 101 en 102 is vermeld. Men zoekt dus den natsinhoud op dezelfde wijze als ware het een gewoon fust. *De uitkomst moet echter met de kleine as van den bodem vermenigvuldigd en door de groote as van den bodem gedeeld worden.* Deze berekening berust op de evenredigheid die er bestaat, zoowel tusschen het *ovale* en het overeenkomstige *ronde* fust, als tusschen de *ellipsen* en de overeenkomstige *cirkels* of de *kleine as der ellips* en de middellijn des *cirkels*, zooals in de aangehaalde §§ nader is aangeduid.

VI.

WATERIJ KING.

1. Nauwkeuriger dan door kubiekmeting kan men den inhoud van een hol lichaam bepalen door middel van water of eenige andere vloeistof. Dit middel van opneming noemt men *waterijking*.

2. Men kan het voorwerp meten door *vulling* met,- of door *afstapping* van water.

In beide gevallen bezigt men een zekere maat, b. v. een enkele of dubbele kit (*een maat van 10 of 20 liter*). Niet ondoelmatig is het om die maat vooraf door den Rijks-ijker der maten en gewichten te doen onderzoeken en hem de *standaards-nauwkeurigheid* te laten aanwijzen, d. i. dat de inhoud van de maat met de meeste juistheid en nauwkeurigheid door hem worde bepaald.

Voorts moet de temperatuur van het water nagenoeg gelijk zijn met die, welke in de fabriek wordt waargenomen, omdat die temperatuur invloed heeft op de hoeveelheid, door uitzetting en inkrimping van de vloeistof.

Nadat het werktuig is gevuld, moet men het water behoorlijk tot rust laten komen, zoodat er zich geen luchtbellen meer op vertoonen, waarna men ziet of het te meten voorwerp goed waterpas staat.

3. Indien men den inhoud door *vulling* wil bepalen, dan vult men de te bezigen maat met water en ledigt die telkens in het te meten voorwerp, tot zoolang dit geheel vol is.

Het getal maten, vermenigvuldigd met den inhoud der maat, geeft den inhoud van het geijkte lichaam.

Ter bespoediging van het werk der ijking kan men de maat telkens ledigen in een fust, daarvan het getal maten aanteekeenen en dan dit fust vervolgens als maat bezigen.

4. Indien men den inhoud door *afstapping* wil bepalen, vult men eerst het te ijken voorwerp en laat dan het water afvloeien in een maat of in een fust, waarvan de juiste inhoud bekend is.

5. Bij verz. 1856 n°. 17 is bepaald dat in een proces-verbaal van waterijking ook de verschillende afmetingen der voorwerpen

moeten worden opgenomen. De kubiekmeting dient dus om te onderzoeken of de waterijking nauwkeurig heeft plaats gehad.

6. Bij verz. 1852 n°. 71 is omtrent de inhoudsbepaling der vaartuigen, waarmede zeewater voor zoutziederijen wordt aangevoerd, het volgende voorgeschreven :

a. Er moet van een zuivere maat worden gebruik gemaakt, die verkregen kan worden door de dubbele kit (20 liter) te laten verifiëren bij een ijer van maten en gewichten en dezen te verzoeken, standaard-nauwkeurigheid aan te geven, waarmede bedoeld wordt, dat in deze kleine fouten op de groote massa een merkbaaren invloed zouden uitoefenen.

b. Met deze maat wordt een fust, b. v. een oxhoofd, gevuld, ten einde een maat te verkrijgen, waarmede de waterijking spoediger kan worden volbracht.

c. Bij het begin der waterijking dient de hoeveelheid water in het vaartuig aanwezig te zijn, welke daarin gewoonlijk aanwezig is, ook dan wanneer het schip is leeggepompt.

d. In het midden van het vaartuig en ook zoo veel mogelijk aan de uiteinden, moeten de drie openingen of kokers zijn gemaakt, bedoeld bij de 2^e zinsnede van § 10 der wet op het zout, terwijl de peilstok, behoorlijk in decimeters en centimeters afgedeeeld, zoodanig in de vaartuigen moet worden geplaatst, bij de opmeting, dat het *nulpunt* of het begin der schaal overeenkomt met den ledigen stand van het vaartuig.

De moeilijkheid om de in de schuit aanwezige hoeveelheid water bij elken centimeter opklimming aan te geven, maakt het verkieslijk, dat op de voormelde schaal telken reize dat een zeker aantal fusten in 't vaartuig geledigd is, duidelijk zichtbare merken, door middel van insnijding gezet worden; terwijl het aantal fusten nauwkeurig moet worden opgeteekend, zooals dat gedaan wordt in 't klein in de ondervaten der branderijen. Uit deze merken kan dan gereedelijk een tafeltje opgemaakt worden, ter bepaling der hoeveelheid water, die, bij elke duim opklimming, in het vaartuig aanwezig is. Verkieslijk is het, doch niet noodzakelijk, dat van zeewater gebruik gemaakt worde, als wanneer men gelegenheid vindt om tevens de doorlopende inzinking van het vaartuig te kennen; dienende er tevens vooral ook gezorgd te worden dat niet op de een of andere wijze, onder de waterijking, heimelijk vocht in de schuit gelaten wordt.

Overigens moet worden opgemerkt dat de opneming der schaal in de verschillende kokers wel eens door den stand van het schip, verschil kan geven, doch dan moet het gemiddelde der drie schalen voor de ware hoogte worden gehouden en daarnaar de inhoud berekend.

e. De schuit alzoo opgemeten en daaruit een schaal verkregen

zijnde, waarop de hoeveelheid water, in de schuit aanwezig, kan bepaald worden, moet een proces-verbaal van meting of waterijking worden opgemaakt, waarin ook moet worden vermeld de lengte tusschen de schutten, en of zij al dan niet rechtstandig en zooveel mogelijk evenwijdig staan, alsmede of er beletselen in de schuit zijn, die, weggenomen wordende, de ruimte zouden kunnen vergrooten.

f. De geheele bewerking zal, zoo mogelijk, behooren te geschieden onder het oog van den controleur, en voorts worden verricht door een roeier, bijgestaan door de noodige ambtenaren."

VII.

SCHEEPSMETINGEN.

A.

Inleiding.

1. Door het meten van een schip verstaat men het bepalen van den inhoud der laadruimte. Die inhoud wordt steeds in *tonnen* uitgedrukt.

2. De metingen geschieden overeenkomstig deswege gegeven voorschriften. Voor het meten van *zeeschepen* moet men zich houden aan de instructie, opgenomen in verz. 1829 n°. 151 en voor het meten van *binnenschepen* aan die van verz. 1852 n°. 59.

De eerstbedoelde instructie is vervaardigd ter executie van de wet op het *last- of tonnegeld* van 12 Mei 1819 (Stbl. n°. 24). Die wet werd later vervangen door hoofdstuk XXV der Alg. Wet, tengevolge waarvan de *binnenschepen* niet meer aan het tonnegeld waren onderworpen, maar alléén voor de *zeeschepen* dit recht nog moest worden betaald.

Bij de wet van 14 Juli 1855 Stbl. n°. 105 (vz. n°. 83) werd echter het tonnegeld geheel afgeschaft. De meting der *zeeschepen* bleef echter *verplichtend*, omdat men toch voor de heffing der vuur- ton- en bakengelden de ruimte dier schepen moest kennen. Er werd dan ook bepaald dat die meting steeds volgens de vroegere voorschriften moest plaats hebben.

Zowel ten gevolge der wet van 14 Juli 1855, als van de afzonderlijke instructie voor de meting van *binnenschepen*, zijn de voorschriften van verz. 1829 n°. 151 gedeeltelijk vervallen, gedeeltelijk gewijzigd.

3. De kennis der ruimte van de schepen is noodig voor de regeling van het vuur-, ton- en bakengeld en, wat de *binnenschepen* betreft, tevens ter regeling van het patentrecht.

4. De zeeschepen moeten bepaald gemeten worden, uitgezonderd bijleggers, die niet lastbreken, wier ruimte door een scheepsmeter kan worden bepaald bij *taxatie*, behoudens evenwel het recht van den belanghebbende om een *meting* te vorderen, ten koste van ongelijk.

De *taxatie* berust op hetgeen den meter uit de scheepspapieren of uit andere omstandigheden mocht blijken (1).

5. Het doen meten van *binnenvaartuigen* is niet verplichtend.

Voor de regeling van het patentrecht kan de belanghebbende de ruimte van zijn vaartuig zelf aangeven. In dat geval is hij echter voor die aangifte verantwoordelijk. De ruimte, die in de akte van patent is uitgedrukt, strekt voor de binnenschepen tevens tot maatstaf voor de heffing van het vuur-, ton- en bakengeld.

6. Van elke meting wordt een meetbrief afgegeven. De meetbrief voor een *zeeschip* is voortdurend van kracht, zoolang het schip geene verandering van grootte ondergaat. Die voor een binnenschip is slechts *vijf jaren* geldig.

7. Reeds bij § 1 is gezegd dat de ruimte van een schip wordt uitgedrukt in tonnen. Elke ton ruimte van een *zeeschip* heeft echter een inhoud van $1\frac{1}{2}$ kubieke meter, terwijl elke ton van een binnenvaartuig niet meer inhoudt dan *één* kubieke meter.

8. Bij de meting van een *zeeschip* worden gedeelten van beneden $\frac{1}{4}$ kubieke meter niet berekend, terwijl die van $\frac{1}{4}$ kubieke meter en daar boven worden genomen voor $\frac{1}{2}$ kubieke meter.

Bij de meting van een binnenschip worden *gedeelten van een ton* verwaarloosd.

9. De belanghebbende kan hermeting vorderen van een *zeeschip*, binnen 3×24 uren na de afgifte van den meetbrief. De hermeting geschiedt door twee andere ambtenaren of deskundige onzijdige personen, ten koste van ongelijk.

Hermeting van een *binnenschip* wordt niet toegestaan.

10. Voor zooveel de metingen betreft, worden als *zeeschepen* beschouwd de vaartuigen, komende uit-, of gaande naar *vol zee*. De overige vaartuigen moeten als *binnenvaartuigen* worden aangemerkt.

11. De scheepsmeter, alleen aangesteld tot het meten van zeeschepen, mag zich niet inlaten, met het meten en branden van binnenvaartuigen; terwijl de meter van binnenschepen geen zeeschepen mag meten, tenzij, in het laatste geval, met onderling genoegen en voorkennis of op speciale order zijner superieuren. (2)

(1) Zie verz. 1855 no. 113.

(2). Art. 5 vz. 1829 no. 151.

B.

Van den scheepsmeter van ZEESCHEPEN. Zijne rechten en verplichtingen.

12. De scheepsmeter is verplicht aan zijn huis of op zijn kantoor bericht te laten wáár hij te vinden zij, van 's morgens 7 tot 's middags 4 uren, ten einde de schippers of eigenaars, die hunne vaartuigen willen doen meten, behoorlijk kunnen worden gerijfd.

13. Hij moet zich dadelijk vervoegen aan boord van elk schip dat ter meting wordt aangeboden en het eerst dien schipper gerijven, die zich het eerst aanmeldt. Hij moet daarbij zoo bescheiden en plichtmatig mogelijk te werk gaan.

14. De meting geschiedt ter plaatse waar de schepen zich bevinden op het oogenblik dat de meting vereischt wordt (3).

15. De scheepsmeter is bevoegd om van de schippers en eigenaars van vaartuigen, beneden de 100 ton, te vergen, hunne schepen en vaartuigen tot de meting aan wal te halen, op zoodanige plaats als hij het meest geschikt oordeelt. Voorts kan hij vorderen dat men hem, door het uitleggen van een gang of plank of op een andere wijze, behulpzaam zij om aan boord te komen.

Tot de meting van schepen van 100 ton en daarboven, kan hij vorderen dat men hem met de sloep, boot of jol aan boord en van daar weder aan wal brenge, tenzij het vaartuig in een andere gemeente gelegen is, in welk geval hij zich moet gedragen naar het voorschrift van § 17.

De bevelvoerder of eigenaar van het schip zal zorgen, door het uitsteken van een vlag of ander teeken, de ligplaats van zijn vaartuig te doen kennen.

16. Geen scheepsmeter mag een schip meten, dat hem toebehoort of waarin hij eenig aandeel heeft. Wanneer hij timmerbaas is, mag hij geen schip meten dat op zijn werf gemaakt of vertimmerd is.

In zoodanige gevallen wijst de Prov. Inspecteur een anderen meter aan.

17. De scheepsmeter zal, — wanneer in andere plaatsen van zijn ressort dan die zijner woning, schepen moeten worden gemeten, derwaarts reizen, zoodra zijne ambtsbezigheden zulks veroorloven. De reiskosten worden hem boven de meetloonen door schipper of eigenaar vergoed.

18. Elke scheepsmeter moet zich bepalen tot het district of

ressort, dat hem is aangewezen. Niemand mag metingen doen in een ander district, tenzij met machtiging van den prov. Inspecteur of den controleur.

19. Jeder scheepsmeter mag de meting van een zeeschip, door een ander gedaan, verifiëren, wanneer het schip ongeladen is. Zoodanige hermeting of verificatie geschiedt buiten kosten des schippers. Bij ontdekking van verschil wordt zulks op den meetbrief aangeteekend. De bevoegdheid, bij de eerste alinea van § 9 bedoeld, strekt zich ook tot zoodanige verificatie uit.

20. Wanneer een schip èn tot *buitenlandsch* èn tot *binnenlandsch* vervoer gebezigd wordt en slechts voor één van beide bestemmingen gemeten is kan men het aantal tonnen voor de andere bestemming te rekenen, afleiden uit den meetbrief, omdat de zeeton tot de binnenton staat als $1\frac{1}{2} : 1$.

21. De scheepsmeter is verplicht zoodanige registers en leggers te houden als hem door het Hoofdbestuur worden voorgeschreven.

22. Hij moet maandelijks aan den controleur inzenden een specifieke lijst van al de door hem gedurende de jongste maand gedane metingen.

23. Hij is verplicht aan zijne superieuren alle inlichtingen en renseignementen te geven, die in zijne ambtsbetrekkingen van hem worden gevorderd.

24. Hij is verplicht om, hiertoe gerequireerd, zijn controleur te vergezellen op de ronde in zijn ressort.

25. De door den controleur gedane verificatiën mogen geene *verkleining* van inhoud ten gevolge hebben, tenzij de scheepsmeter, die de meting verricht heeft, daarop gehoord zij.

Aan de verificatiën, die *vergrooting* van inhoud ten gevolge hebben, moet de scheepsmeter zich onderwerpen, zoodra de belanghebbende daarin berust. Er wordt den meter echter kennis van gegeven, opdat hij, voor zooveel hij deswege eenige straf beloopten mocht hebben, zijne verdediging bij den Prov. Inspecteur kan inleveren.

26. De scheepsmeter is aansprakelijk voor de vergoeding van de schade, die hij door verkeerde metingen, berekeningen of vrijstellingen aan het Rijk mocht veroorzaken.

De Prov. Inspecteurs, controleurs en ontvangers, mitsgaders de ambtenaren van toezicht en recherche, zullen te allen tijde en wáár zulks zou mogen zijn, bevoegd wezen, om een hermeting van de capaciteit, of herziening van de titels van vrijdom en kwaliteit te vorderen, op kosten van ongelijk.

Wanneer, bij de hermeting, ontdekt wordt dat de scheepsmeter zich voor minder dan $\frac{1}{10}$ heeft verrekend en hij, door het vertoonen van zijn aantekeningen van het onschuldige van

zijn misrekeningen kan doen blijken, en dat het verschil niet door de meting zelve is ontstaan, verbeurt hij niets anders dan de gevallen kosten, terwijl de meetbrief wordt geredresseerd.

Wanneer echter blijkt dat de meter zich in de *meting* heeft vergist, een groote misrekening heeft begaan of zich aan kwade trouw heeft schuldig gemaakt, zal hij in de beide eerste gevallen beboet worden en in het laatste geval uit 's lands dienst ontslagen en c. q. crimineel vervolgd worden.

Wanneer er voorts termen zijn, die recht geven om het te min betaalde van den bevelvoerder of eigenaar van een te klein gemeten vaartuig, te vorderen, doch het van dezen niet te krijgen ware, zal het voor rekening van den meter worden uitgetrokken.

27. De meetloonen worden berekend overeenkomstig lett. C van het KB. 6 Juni 1819 n°. 3 verz. 1824 n°. 47 (*Leges*). Zij worden door den *meter* ingevorderd tegen kwitantie, doch door hem, maandelijks bij den ontvanger gestort (4).

28. De meter mag van schippers of eigenaars van vaartuigen geene geschenken, zelfs niet van eet- of drinkwaren, aannemen, of door een zijner huisgenooten, direct of indirect doen aannemen.

29. De meter moet zich stipt gedragen naar de instructiën en orders, die hem gegeven zijn.

30. Alle registers, instructiën en aanschrijvingen, zijn post betreffende, moet hij zorgvuldig bewaren, naar de volgorde, waarnaar ze inkomen.

Bij overlijden of ontslag wordt een en ander ingeleverd bij den controleur.

C.

Van den scheepsmeter van vaartuigen, aan het recht van patent onderworpen (binnenvaartuigen). Zijne rechten en verplichtingen.

31. De scheepsmeters worden door den Minister voor een bepaald district aangesteld (*art. 3 verz. 1852 no. 63. (5)*).

32. Geen scheepsmeter mag vaartuigen meten buiten het district, waarvoor hij is aangesteld, dan op bevel of met toestemming van den Prov. Inspecteur (*art. 4 id.*).

33. Zoover hij daarin door geene andere dienstverrichtingen

(4) Verz. 1865 n°. 2.

(5). Opgenomen in aant. 40 op tabel XVI der patentwet. Zie pag. 500 verz. 1861 no. 132.

verhinderd wordt, moet de scheepsmeter zich dadelijk vervoegen aan boord van elk vaartuig, hetwelk op de plaats zijner inwoning ter meting wordt aangeboden. Hij moet daartoe van 's morgens 8 tot 's namiddags 4 uur gereed zijn (*art. 6 id.*).

34. Wanneer de scheepsmeter tot het meten van een vaartuig naar een andere plaats dan die zijner inwoning ontboden wordt, mag hij de meting niet langer uitstellen dan drie dagen (*art. 7 id.*).

35. De scheepsmeter, verhinderd wordende binnen een behoorlijken tijd te voldoen aan een aanvraag tot meting, brengt zulks ter kennis van den Prov. Inspecteur, in wiens ressort de plaats gelegen is, waar de meting moet geschieden (*art. 8 id.*).

36. Bij de metingen gedragen zij zich *stiptelijk* naar de bepalingen van het reglement, bij K.B. van 22 april 1852, Stbl. no. 64, verz. no. 59 (6). Bij de berekening der tonnenruimte worden gedeelten van tonnen verwaarloosd (*art. 9 id.*).

37. Met uitzondering van de gevallen, hierna omschreven, en op verbeurte zijner betrekking, mag geen scheepsmeter een vaartuig, dat door een ander scheepsmeter gemeten en gebrand is, en waarvan de meetbrief minder dan 5 jaar oud is, hermeten en branden (*art. 14 id.*).

38. Wanneer van een gemeten vaartuig de brandmerken door vertimmering of andere oorzaken verloren zijn, of de meetbrief in het ongereede is geraakt, wordt het als ongemeten beschouwd, en is het dus niet begrepen onder het verbod van de vorige paragraaf.

Bij hermeting van een vaartuig, waarop zich nog brandteekens bevinden, moeten die teekens alvorens worden weggenomen (*art 15 id.*).

39. Voor de metingen en brandingen der vaartuigen worden door den scheepsmeter de kosten in rekening gebracht, die bij K.B. van 22 April 1852 Stbl. no. 65 (7), zijn toegestaan. De meetloonen worden wel door hem ingevorderd doch maandelijks bij den ontvanger gestort (8).

Bij verificatiën overeenkomstig §§ 27 en 28 van tabel XVI, worden die kosten als kosten van bekeuring beschouwd en behandeld (*art. 16 id.*).

40. Al de instructiën, orders en aanschrijvingen, welke den scheepsmeter aangaande de vervulling zijner bediening worden medegedeeld, moeten zorgvuldig door hem naar tijdsorde geschikt

(6). Zie pag. 490 vz. 1861 no. 132.

(7). Zie aant. 43 op pag. 510 der verz. 1861 no. 132.

(8). Zie vz. 1865 no. 2.

en bewaard worden, met de aan hem toevertrouwde merk-ijzers, voor wier gebruik hij geheel verantwoordelijk is (*art. 20 id.*).

41. De scheepsmeter is verplicht aan alle boven hem geplaatste ambtenaren der Administratie in zijn district de hulp en inlichtingen te geven, die binnen den kring liggen zijner ambtsbediening (*art. 21 id.*).

42. Hij moet aan den controleur, alle drie maanden, inzenden den staat der afgegeven meetbrieven n°. 10 (*patenten*) over het afgelopen vierendeel des jaars (*art. 22 id.*).

43. Indien bij een hermeting, door den Prov. Inspecteur of den controleur gedaan, blijkt dat de scheepsmeter bij de meting zich meer dan $\frac{1}{20}$ en minder dan $\frac{1}{10}$ in de maat of berekening vergist heeft, is hij een boete verschuldigd van f 25.—, ten ware hij voldoende redenen kon bijbrengen ter zijner verontschuldiging, ter beoordeeling van hem, die de meting heeft gedaan. Indien de vergissing $\frac{1}{10}$ of meer bedraagt, is de scheepsmeter in allen geval een boete verschuldigd van f 50.—, en, zoo bij onderzoek kwade trouw van den scheepsmeter blijkt, wordt hij uit 's lands dienst ontslagen, en naar bevind van zaken crimineel vervolgd (*art. 23 id.*).

44. De merk-ijzers en alle stukken, die tot het archief van den scheepsmeter behooren, moeten, ingeval van ambtsverlating door sterfte of andere omstandigheden, worden ter hand gesteld aan den controleur.

De onbruikbare merk-ijzers worden, na door andere te zijn vervangen, dadelijk aan dien hoofdamtenaar teruggegeven. Aan dezen vraagt hij ook het benodigde materieel aan. (*art. 24 id.*)

45. De scheepsmeter mag tot merken of branden geene andere ijzers of stempels bezigen, dan die hem van wege de algemeene Administratie zijn verstrekt. Het opzettelijk gebruik van verkeerde ijzers heeft ontslag uit 's Rijks dienst ten gevolge, onverminderd de straffen op zoodanig misdrijf, volgens de bestaande wetten (*art. 25 id.*).

D.

Het meten van ZEESCHEPEN.

(Verz. 1829 n°. 151.)

46. De afmetingen der zeeschepen, ter bepaling der belastbare ruimte, geschieden met den *meter* of de *Nederlandsche el*, berekend op stokken of onrekbare lijnen.

47. De belastbare ruimte wordt berekend in *tonnen*, ter grootte van $1\frac{1}{2}$ *stere* of $1\frac{1}{2}$ *kubieke meter*.

48. Bij art. 20 der bovenvermelde instructie zijn de schepen, naar gelang van hunne constructie, in vijf soorten verdeeld. In de *eerste soort* zijn de *binnenvaartuigen* opgenomen, doch hiervoor bestaat thans een afzonderlijk reglement. Overigens zijn opgenomen in de:

tweede soort, alle fregatten, brikken, brigantijns, koffen, groenlandsche, nerva en fluitschepen, hoekers of barkentijns, galjassen, galjoten, schoners, snauwers, kotters, smakken, sloepen, loggers, bommen, noordsche jachten, hekbooten en verdere vaartuigen, wier bouw, wat den romp van het schip betreft, met dien van deze schepen gelijk is;

derde soort, alle kleine platgad en van achteren scherpe schepen, als drooge evers en soortgelijke, met verheven planken of luiken, of wel met vaste dekken;

vierde soort; blankenevers, vischevers en dergelijke; en

vijfde soort, de samoreusen en zoogenaamde weesper lichters, rijnsaken en verdere vaartuigen van gelijke constructie.

49. Tot de afmeting der schepen van de *tweede* soort zal worden genomen.

A. De *lengte* van steven tot steven in een rechte lijn boven over het dek (a). Indien de roerpen onder de kajuit of het dek doorloopt, zoodat de achtersteven niet op het dek kan worden bereikt, zal de lengte zoo lang mogelijk genomen worden *binnenscheeps*, van achteren naar voren tot aan het eerstkomende luik, en van dáár, vervolgens tot vóór den rand, die vóór den voorsteven ligt; bij zulke schepen, welke boven de kajuit een opening of lantaarn hebben, zal deze geopend en daarin loodrecht een stok geplaatst worden tegen de achterzijde der bank, ter hoogte alwaar de bank vóór den achtersteven komt en van daar tot voor den rand van den voorsteven gemeten worden.

B. De *wijde*, in het ruim op drie distantien verdeeld, gerekend naar de lengte van het vaartuig en op ieder dier plaatsen twee wijden.

Ter bekoming van de eerste en tweede wijde moet de meting verricht worden op $\frac{1}{4}$ der lengte van het schip, gerekend van den voor- tot den achtersteven.

aa. Onder over het zaathout dwarsscheeps, zoover de maat waterpas in de zijde komt (b).

bb. In den buik of huid van het schip, van de eene zijde tot de andere.

(a). Zij wordt genomen in een rechte lijn van en tot het punt der stevens, en niet tegen den band der steven, (verz. 1837 n°. 117).

(b). De wijde wordt genomen voor het *zaathout*, zonder te letten op de stukken houts, die zich daarop mochten bevinden, (verz. 1837 n°. 117).

Voor de derde en vierde *wijdte* wordt gemeten op $\frac{1}{4}$ der lengte van het schip, gerekend van den achter- naar den voorsteven.

cc. Onder over het zaathout of kolzwijn, waterpas van de eene zijde tot de andere (b).

dd. In den buik van de eene zijde tot de andere. Voor de vijfde en zesde *wijdte* wordt gemeten in het midden of op de helft der lengte van het schip.

ee. Onder over het zaathout of kolzwijn, waterpas van de eene zijde tot de andere, zoover de maat aan beide zijden raakt (b).

ff. In den buik van het schip van de eene zijde tot de andere, tegen de bewegering aan.

C. De *hoogte* wordt genomen op dezelfde drie plaatsen of *distantiën* als voor de *wijdte*-maten, aan de voorzijde, aan de achterzijde en in het midden, of op de helft der lengte van het schip, van den opperkant van het zaathout tegen den onderkant der bovenste of eerste dekplanken aan.

Wanneer van den opperkant van het zaathout tegen het vaste bovendeck de *hoogte* niet kan genomen worden uithoofde van tusschendecken of open luiken, geschiedt de meting tegen een met den onderkant der dekplanken gelijk gespannen koorde, en waar de tusschendecken verhinderen om in eens de *hoogte* te nemen, wordt de dikte der planken er bijgetrokken.

50. Tot de meting der vaartuigen van de *derde soort*, zullen de *lengte*, *wijdte* en *hoogte* genomen worden als bij de *tweede soort*, zoodat, wanneer ze van geen vaste dekken zijn voorzien, tot vinding van de hoogten op de daartoe aangewezen plaatsen, de meting zal gedaan worden tegen een koorde of lijn, te spannen ter wederzijde aan den onderkant van de ruimzijde der loopwering.

51. De *lengte* der schepen van de *vierde soort* zal genomen worden :

1°. Over het dek, tusschen den vóór- en achtersteven; en

2°. tusschen de voorste knieën of krommers, die zich respectievelijk bevinden bij den vóór- en achtersteven.

De *wijdte* dezer vaartuigen wordt genomen op *negen* plaatsen; t. w.

a. de eerste drie metingen vóór in het vaartuig, op de *distantie* van $\frac{1}{4}$ der lengte;

b. de tweede drie metingen op $\frac{1}{4}$ der lengte te rekenen van den achter- naar den voorsteven; en

c. de derde drie metingen op de helft der lengte.

De *hoogten* zullen worden gemeten op de drie plaatsen, waar de *wijdten* zijn genomen, en wel van den opperkant van het zaathout tot tegen een lijn, welke gespannen moet worden van de eene zijde tot de andere, uit de hoeken, welke het boord met de loopwering maken.

52. Voor de schepen van de *vijfde soort* wordt de *lengte* genomen in een rechte lijn over het dek, van steven tot steven of van punt tot punt; de *wijdte* als voor de *tweede soort* is bepaald, en de *hoogte* op de drie plaatsen, waar men de wijden neemt, van den opperkant van het zaathout, kolzwijn of bindhelling tegen de lijn, die gespannen wordt dwarsscheeps, beider zijds van den onder- of ruimkant der loopwering of van den denneboom; doch indien bij de meting der hoogte in deze vaartuigen de roeven hinderlijk zijn, zoodat men de lijn niet waterpas kan spannen, zal tegen de roefplanken aan gemeten worden, en de diepte, die de roef lager hangt dan de onderkant van den denneboom of rijswaarden, er bijgevoegd of bijgesteld worden.

53. Nadat de scheepsmeter de afmetingen opgenomen en de gemiddelden er van heeft berekend, zal hij de drie gemiddelde afmetingen of hoofdmetingen met elkander vermenigvuldigen en *twee derde* van het product verklaren als de belastbare ruimte van het vaartuig. Daar de ruimte van een zeeschip echter wordt uitgedrukt in tonnen van $4\frac{1}{2}$ stere zal hij de uitkomst moeten deelen door $4\frac{1}{2}$. Het quotiënt is dan het aantal tonnen.

De formule van berekening is dus:

$$\frac{\text{lengte} \times \text{wijdte} \times \text{holte} \times 2}{3 \times 4\frac{1}{2}} = x \text{ tonnen.}$$

Voor de schepen nogthans van de 2de, 3de en 4de soort, hierboven omschreven, zal, alvorens tot de vermenigvuldiging der hoofdmetingen worde overgegaan, $\frac{3}{10}$ meter van de *gemiddelde hoogte* worden afgetrokken.

Deze deductie zal tot $\frac{4}{100}$ meter gebracht worden voor de zoodanige van opgemelde schepen en vaartuigen, welke een *doorgaand vast tusschendeck* hebben. Omtrent de breuken is bepaald dat gedeelten van beneden $\frac{1}{4}$ kubieke meter worden verwaarloosd en die van $\frac{1}{4}$ en daarboven voor een halve kubieke meter worden gerekend.

54. Behalve de aftrek van het $\frac{1}{3}$ voor alle schepen toegekend, wordt van de ruimte der stoombooten bovendien nog afgetrokken de inhoudsruimte der werktuigkamers. Die ruimte moet, volgens verz. 1837 no. 106, worden opgemeten als volgt:

a. de *lengte* wordt genomen binnen in, in een rechte lijn van de eene naar de andere zijde der werktuigkamer. Indien dit niet kan, laat de meter het luik openen, hetwelk het achterste gedeelte van den ketel aanwijst en neemt van daar over het dek naar voren de lengte op tot aan den binnenkant van het beschot in de werktuigkamer;

b. de *wijden* zullen minstens op twee plaatsen genomen worden, en wel tusschen het beschot der werktuigkamer en der machine:

de eerste onder over de bindhelling van de eene naar de andere zijde;

de tweede in den buik of ter halver hoogte van het dek boven het zaathout of de bindhelling;

c. de hoogte of holte wordt genomen van de bindhelling tegen het dek, minstens op twee plaatsen:

de eerste tusschen het beschot der werktuigkamer en de machine; de tweede tusschen de machine en de vuurplaats;

d. het wordt aan het oordeel der meters overgelaten om meerdere wijden en hoogten te nemen, als zij dit noodig oordeelen;

e. de inhoud van de machinekamer wordt nu berekend volgens de formule van § 53 en dan afgetrokken van het aantal tonnen voor het vaartuig in zijn geheel verkregen. De rest wordt als de belastbare ruimte der stoomboot beschouwd.

f. Volgens verz. 1847 no. 182 wordt de grootte der machinekamer in den meetbrief uitgedrukt.

55. Na gedane meting geeft de scheepsmeter een meetbrief af, inhoudende:

1°. den naam en het district van den scheepsmeter;

2°. de soort, mitsgaders den naam van het schip;

3°. den naam des reeders, boekhouders of van den voornaamsten eigenaar en dien des schippers, voor zooveel de meetbrief een Nederlandsch schip betreft, en anders slechts dien van den schipper;

4°. de vlag waaronder het schip vaart;

5°. de plaats of gemeente waar het Nederlandsch schip te huis behoort, en de plaats of gemeente waar het schip gemeten wordt;

6°. de gemiddelde lengte, wijde en holte van het schip, volgens de gedane afmetingen;

7°. het getal tonnen; en

8°. de plaats en dagteekening der afgifte van den meetbrief.

De gemiddelde lengte, wijde en holte en het aantal tonnen moeten zoowel in schrijffletters als in cijfers worden uitgedrukt.

56. De scheepsmeter geeft tevens een duplicaat van den meetbrief af om te worden overgelegd bij de aanvraag om een zeebrief. In dit duplicaat wordt echter het resultaat der meting niet in tonnen, maar in lasten uitgedrukt. Elk last wordt gerekend op 2,84 kubieke meter.

57. Ingeval de belanghebbende zich met den uitslag der meting bezwaard acht, kan hij hermeting vorderen binnen 3 × 24 uren na afgifte van den meetbrief. Wanneer hij de gezegde termijn van drie dagen laat voorbij gaan zonder zijn bezwaar in te dienen, wordt hij geacht in de meting te berusten en

worden de meetloonen en reiskosten van hem ingevorderd. De kosten der hermeting komen ten laste van ongelijk.

De beklagde scheepsmeter kan vorderen bij de hermeting tegenwoordig te zijn. De Prov. Inspecteur bepaalt den tijd waarop de hermeting zal plaats hebben.

E.

REGLEMENT voor de meting der binnenvaartuigen, aan het recht van patent onderworpen.

(Verz. 1852 n°. 59).

Art. 1. De meting ter bepaling van de belastbare ruimte der binnenvaartuigen geschiedt naar de Nederlandsche lengtematen (de *meter*) met stokken of onrekbare lijnen.

Art. 2. De belastbare ruimte wordt berekend in tonnen, ter grootte van *één stere* of *één kubieke meter*.

Voor die berekeningen worden de gemiddelde lengte, wijdte en holte, uitgedrukt in meters of ellen, met elkander vermenigvuldigd, en het product daarvan voor het aantal tonnen genomen.

Art. 3. Tot het vinden der gemiddelde lengte worden genomen :

1°. Van *boven*, de grootste of uiterste lengte, te meten over het midden des vaartuigs, van de buitenzijde des romps, der huid, boorden of boegsels, en

2°. Van *onderen*, de grootste of uiterste lengte, te meten van de buitenzijde der huid of boegen, op het water bij ledigen diepgang, of ter hoogte der inzinking van het ongeladen vaartuig.

Een derde van de som dezer twee lengten wordt genomen voor de gemiddelde lengte der belastbare ruimte (a).

Bij het nemen der lengten worden niet onder de meting begrepen de stevens, boeg- of berghouten, kruisborden, prikkampen, scheggen of andere betimmeringen, die zich aan de buitenzijde van den romp bevinden.

Art. 4. Tot het vinden van de gemiddelde wijdte, worden *negen* wijdten genomen, als :

(a). De scheepsmeters moeten wel in het oog houden, dat de bij het reglement voorgeschreven meting, door slechts *twee* lengten te nemen en als gemiddelde daarvan het *derde deel* te beschouwen, reeds in zich begrijpt de bij de wet bepaalde aftrekking van $\frac{1}{3}$ voor de ruimte, ingenomen wordende door de mast- en pompkokers enz. Bij stoombooten wordt de bevonden ruimte der machinekamer dan ook slecht voor $\frac{2}{3}$ afgetrokken (art. 10 der instructie voor de scheepsmeters. Zie pag. 503 vz. 1861 no. 132).

Zie omtrent het meten der machinekamers § 54 onder afdeeling D.

A. Drie (1, 2 en 3) vóór in het vaartuig, op een vierde van de genomen bovenste lengte, tenzij de plecht daarvoor te groot ware, in welk geval de wijdden genomen worden in het ruim, zoo dicht naar de plecht als mogelijk;

B. Drie (4, 5 en 6) in het midden of op de helft van de genomen bovenste lengte;

C. Drie (7, 8 en 9) achter in het vaartuig, op een vierde van de genomen bovenste lengte, van achteren af gerekend, tenzij de grootte van de plecht zulks verhindert, in welk geval de wijdden genomen worden in het ruim, zoo dicht naar de plecht als mogelijk.

De drie onderste wijdden (1, 4 en 7) worden genomen rake- lings over het zaathout (kolzwijn) tusschen de kimmen, of, indien deze ontbreken, tusschen de kromhouten. Wanneer het zaathout ontbreekt, geschiedt de meting over de bindhelling of, zoo ook deze niet aanwezig is, op de hoogte der leggers.

De drie bovenste wijdden (3, 6 en 9) worden genomen onder de gangboorden (loopweringen), tusschen de bewegering, of bij gebreke daarvan tusschen de kromhouten.

Indien er geene gangboorden zijn, worden deze wijdden genomen aan het bovenste gedeelte des vaartuigs.

Bij volks- of pakschuiten en soortgelijke vaartuigen worden deze wijdden genomen nabij den onderkant der venstergaten.

De drie tusschenwijdden (2, 5 en 8) worden genomen ter halver hoogte van de volgende of bovenste wijdden, tusschen de bewegering of, zoo deze ontbreekt, tusschen de kromhouten.

De genoemde negen wijdden worden bij elkander geteld, de som wordt door negen gedeeld, en de verkregen uitkomst als de gemiddelde wijdde genomen, met uitzondering van de gevallen, in het volgende artikel vermeld.

(b) Art. 5. Bij uitzondering op de bepalingen van het voor-

(b). *Nadere inlichtingen op art. 5 des reglements.*

Indien bij open onbeweegde vaartuigen zonder plechten ter plaatse, waar volgens art. 4 van het reglement de voor- en achterwijdden moeten worden gemeten, geene kromhouten aanwezig zijn, terwijl deze meer inwaarts in het vaartuig zijn geslagen, moeten de wijdden 2 en 8 genomen worden tusschen de naastbij zijnde kurven of kromhouten, en de wijdden 1, 3, 7 en 9 tusschen of aan beide zijden tegen het boord (*buitenboord*) binnenwerks van het vaartuig.

Resolutie 26 April 1852, n°. 67.

Ter toelichting dier resolutie is, in verband met art 4 van het reglement op de *scheepsmetingen*, op de vraag: of bij de aldaar voorgeschreven meting der wijdden in onbeweegde vaartuigen, door de bewoordingen: "*tusschen de kromhouten*," moet verstaan worden een meting van het *kromhout* aan *bakboords*- tot aan het tegenoverliggende *kromhout* aan *stuurboordzijde*, dan wel van

gaande artikel wordt, in de volgende gevallen, de gemiddelde wijdte afgeleid, zooals bij ieder geval hieronder wordt voorgeschreven:

1°. Wanneer door betimmering in de zijden ter aangeduide plaatse niet kunnen gemeten worden de middelste wijdten (4, 5 en 6), worden daarvoor de drie voorste (1, 2 en 3) genomen, en wordt de gemiddelde wijdte berekend, als in het voorgaande artikel is omschreven.

2°. Wanneer de voorste wijdten (1, 2 en 3) niet kunnen gemeten worden, worden daarvoor wederkeerig de middelste wijdten genomen.

3°. Wanneer of alleen de middelste, of alleen de voorste wijdte kan gemeten worden, wordt het gemiddelde hier drie voor de algemeen gemiddelde wijdte genomen.

4°. Wanneer geene drie voorste of middelste wijdten ter aangeduide plaatsen kunnen genomen worden, geschiedt de meting der negen wijdten van buiten, te weten:

a. De drie onderste, bij den ledigen diepgang;

b. De drie tusschenwijdten, ter halver hoogte van de volgende;

c. De drie bovenste, aan de bovenzijde des vaartuigs.

Van de gemiddelde buitenwijdte wordt, ter beking van de gemiddelde binnenwijdte, afgetrokken tweemaal de som der dikten van het boord of boegsel, kromhout en bewegering. Indien deze dikten niet kunnen worden gemeten, worden van de gemiddelde buitenwijdten afgetrokken:

0,20 el, voor licht betimmerde vaartuigen;

0,30 el, voor minder licht betimmerde vaartuigen;

0,40 el, voor zwaar betimmerde vaartuigen.

5°. Bij stoombooten worden de wijdten genomen als volgt:

a. Drie vóór, op een vierde der bovenste lengte, te weten:

1°. De onderste, over den vloer tusschen de bewegering;

2°. De tusschenwijdte, ter halver hoogte van de bovenste of volgende wijdte tusschen de bewegering;

3°. De bovenste, bij den onderkant der venstergaten.

b. De drie middelste, in het naast gelegen laadruim bij de machine-kamer, dat de grootste wijdten geeft, of anders in de machine-kamer zelve, wanneer daaraan geene laadruimen gelegen zijn, te weten:

1°. De onderste, over het zaathout tusschen de bewering;

tusschen de naast elkander liggende *kromhouten* aan de andere zijde, te kennen gegeven: dat, bij de wijdten in gedachte bepalingen te denken is aan die, welke tusschen de overgestelde staande *kromhouten* aanwezig is, en de meting ten deze derhalve behoort te geschieden, zoo als in het eerste alternatief van de vraag wordt aangegeven.

Resolutie 13 Augustus 1852, n°. 16 (V. n°. 138).

2°. De tusschenwijdte, ter halver hoogte van de bovenste of volgende wijdte tusschen de bewegering;

3°. De bovenste, tegen het dek aan.

c. Drie achter, op een vierde der lengte, van achteren af gerekend, als onder a (n°. 1. 2 en 3) is voorgeschreven.

De som dezer wijdten, gedeeld door negen, wordt voor de gemiddelde wijdte genomen.

Art. 6. Tot het vinden van de gemiddelde holte worden drie holten gemeten, middenscheeps, op de plaatsen, in art. 4 aange-
wezen, voor het nemen der voorste, middelste en achterste wijdten.

1°. De voorste holte wordt genomen:

a. In vaartuigen met gangboorden, en niet hieronder vermeld:

Van den bovenkant van het zaathout tot aan den onderkant van de binnen- of ruinzijde der gangboorden (dat is: de middelscheepshoogte van den onderkant der ruimzijde van de gangboorden boven het zaathout).

b. In vaartuigen, van geene gangboorden voorzien, en niet in de volgende gevallen begrepen:

Van den bovenkant van het zaathout, tot aan den bovenkant der plattingen (schansdeksels) of, zoo ook deze ontbreken, tot aan den bovenkant der vaste boorden.

c. In vaartuigen, welke grootendeels een doorgaand vast dek hebben:

Van den bovenkant van het zaathout, tot tegen den onderkant van de dekbalk.

(c) d. In volks- of pakschuiten en soortgelijke vaartuigen:

(e). De Hooge Raad heeft verworpen het beroep in cassatie van M., ondernemer van een schroefstoomboot tusschen *Maastricht* en *s' Hertogenbosch*, requirant tegen een arrest van het Provinciaal Gerechtshof in *Limburg*, waarbij in hooger beroep was *vernietigd* een vonnis der Rechtbank te *Maastricht*, bij hetwelk de requirant was ontslagen van de hem ten laste gelegde beschuldiging van het patent te hebben verkort, als bevonden geene behoorlijke aangifte te hebben gedaan betrekkelijk de ruimte van genoemde schroefstoomboot, 65 tonnen bedragende, doch slechts tot 25 tonnen aangegeven, ten gevolge eener onwettige eigen meting, waarbij de schroefstoomboot slechts was opgemeten, tot aan de beneelste, niet tot aan de bovenste rij venstergaten, zoo als had behooren te geschieden.

Arrest 24 Juni 1856 (V. no. 75).

Gelijksortige, voor den requirant van cassatie *ongunstige* uitspraak is door den Hoogen Raad gedaan omtrent een overtreding van denzelfden aard, wegens eene andere schroefstoomboot begaan, waarvan ten gevolge eener onwettige en met het reglement strijdige eigen meting, de belastbare ruimte door den ondernemer 28 tonnen te min was aangegeven, overtreding waarvan hij ter eerster instantie was vrijgesproken, doch waaraan hij in hooger beroep is schuldig verklaard.

Arrest 15 October 1856 (V. no. 105).

Van den bovenkant van het zaathout tot den onderkant der venstergaten.

e. In open vaartuigen met roeigaten:

Van den bovenkant van het zaathout tot aan den onderkant der roeigaten.

2°. De middelste holte wordt genomen:

a. In vaartuigen met denneboom (rijswaarden) of zetboorden:

Van den bovenkant van het zaathout tot aan den bovenkant van den denneboom of der zetboorden.

b. In vaartuigen met gangboorden, maar zonder denneboom of zetboorden, en niet hieronder genoemd:

Als boven bij 1°. onder *a* is aangewezen.

c. In vaartuigen zonder gang- of zetboorden, en niet hieronder genoemd:

Als hierboven bij 1°. onder *b* is aangewezen.

d. In vaartuigen, welke grootendeels een vast dek hebben:

Van den bovenkant van het zaathout tot tegen den onderkant van het dek.

e. In pak- en volkschuiten en soortgelijke vaartuigen:

Als hierboven bij 1°. onder *d* is aangewezen.

f. In open vaartuigen met roeigaten:

Als bij 1°. onder *b* is aangewezen.

3°. De achterste holte wordt in de verschillende vaartuigen genomen als de voorste, en dus zooals boven bij 1°. onder *a*, *b*, *c*, *d* en *e* van dit artikel is voorgeschreven.

Wanneer het zaathout ontbreekt, worden de holtten genomen van de bindhelling, en zoo ook deze niet aanwezig is, van den bovenkant der leggers.

Een derde van de som der drie gemeten holtten wordt voor de gemiddelde holte genomen.

(d) Art. 7. Bij uitzondering der voorschriften van het vorig

(d). *Nadere toelichting op art. 7 des reglements.*

Wijders is bepaald, dat ten aanzien der overdekte vaartuigen, voorzien van *zetboorden*, welke met ijzeren boutjes of krammen op de vaste buitenboorden zijn bevestigd, doch niet als waterdicht kunnen worden beschouwd, ook uit hoofde van de spuigaten die in het vaste boord aan weerszijde van de gangboorden zijn aangebracht, die zetboorden of planken, als niet geacht kunnende worden den inhoud van het vaartuig te vergrooten, bij de meting buiten aanmerking moeten blijven;

dat de *boegplanken* of *boeisels*, zich bevindende op het boord der zoogenaamde *zompchuiten*, waarmede uitsluitend de rivieren *de Vecht* en *de Regge* worden bevaren, bij de meting dier vaartuigen niet als vaste boorden in aanmerking behoeven te komen, doch dat van het op die wijze gemeten vaartuig op geene andere wateren gebruik kan worden gemaakt, zonder verhooging van recht ter zake der meerdere ruimte; en

artikel, wordt de gemiddelde holte in de volgende gevallen afgeleid op de wijze bij ieder bepaald.

1°. Wanneer om de betimmeringen slechts twee of ééne holte op de bepaalde plaats gemeten kan worden, en het vaartuig geen denneboom of zetboorden heeft, wordt de helft van de som der twee, of anders de enkele verkregen holte voor de gemiddelde genomen.

2°. Op gelijke wijze wordt te werk gegaan bij vaartuigen, die denneboom of zetboorden hebben, en wier betimmeringen het meten der drie holten beletten; doch in dit geval wordt onder de gemeten holte niet begrepen de hoogte van den denneboom of der zetboorden, maar die hoogte afzonderlijk genomen, en een derde er van gevoegd bij de verkregen holten, om de gemiddelde te bekomen.

3°. In bun-vaartuigen worden slechts de voorste en achterste holten genomen, en daaruit de gemiddelde afgeleid.

4°. Wanneer in het geheel geene binnenholte kan gemeten worden, wordt van buiten een hoogte genomen in het midden des vaartuigs, van den onderkant des bodenis tot aan het bovenste gedeelte, waartoe anders de binnenholte zou gemeten zijn. Van die verkregen hoogte wordt, om de gemiddelde holte te vinden, afgetrokken de som der dikten van bodem, legger, bindhelling en zaathout, voor zoo verre zij aanwezig zijn.

Indien ook deze dikten niet kunnen gemeten worden, wordt van de bekomen hoogte afgetrokken:

0,10 el, voor licht,

0,15 el, voor minder licht en

0,20 el, voor zwaar betimmerde vaartuigen.

(c) 5°. Bij stoombooten worden de drie holten gemeten midde-scheeps op de plaatsen, waar de wijdden genomen zijn volgens de voorschriften, gegeven onder n°. 5 in art. 5;

a. de voorste, van den vloer tot den onderkant der venster-gaten;

dat bij het meten der *lichterschepen* (tusschen den *Helder* en *Amsterdam* varende), de losse kasten, die op den kap of den opperkant der rijswaarden worden gezet, buiten berekening kunnen blijven.

Resolutie 26 April 1852 n°. 67.

Op een gedane vraag omtrent de meting van *waterdichte zetboorden* is te kennen gegeven, dat het reglement, in verband beschouwd met het bepaalde bij de resolutie van 26 April 1852, no. 67, hier boven genoemd, buiten twijfel schijnt te stellen, dat de *waterdichte zetboorden* onder den belastbaren inhoud behooren te worden opgenomen.

Resolutie 10 Juni 1853 n°. 80.

(e). Zie ook aant. lett. *b* op art. 6 van het reglement.

b. de middelste, van den bovenkant van het zaathout tot tegen het dek;

c. de achterste, evenals de voorste.

Een derde van de som dezer drie holten wordt voor de gemiddelde genomen.

(f) Art. 8. Ten einde voor de stoombooten de aftrekking van de ruimte der machine-kamers te kunnen doen, worden de lengten, wijdden en holten dier kamers afzonderlijk opgenomen, te weten:

a. de lengte, tusschen de schotten, zoo veel mogelijk midden door en ter halver hoogte;

b. De wijdde, op drie plaatsen tusschen de bewegering en ter halver lengte, als een over den vloer, een tegen het dek aan en een, in het midden tusschen beiden in; wordende van deze drie wijdden de gemiddelde opgemaakt, en

c. De holte, ter plaatse waar de wijdden zijn opgenomen.

Art. 12 verz. 1852 n°. 63. Na de meting wordt het vaartuig door den meter gebrand:

1°. met het Rijks-wapen;

2°. met de jaarletter;

3°. met het bijzonder merk van den scheepsmeter;

4°. met het getal tonnen in cijfers;

5°. met een voor ieder jaar doorlopend nummer, te stellen vóór het Rijks-wapen.

De merken moeten gesteld worden voor of achter op de schilden of endelboorden, die op de plechtbalken of gebindten staan, of wel op den mastbalk of op andere vaste stukken, die bij herstelling het minst kunnen of moeten weggenomen worden. De merken moeten bovendien zoodanig gesteld worden dat zij ook bij volle lading van het vaartuig kunnen gezien en geverifieerd worden.

Na de branding van het vaartuig wordt de gedane meting in het register no. 9 (patenten) ingeschreven en daaruit de meetbrief afgegeven, die noch aan zegel, noch aan registratie onderworpen is.

(f). *Nadere toelichting op art. 8.*

De bepaling van § 2 lid 2 van tabel XVI, nepens de aftrekking voor de ruimte der machinekamers in stoombooten, behoort noodzakelijk in verband te worden beschouwd met de wijze, waarop naar het reglement de meting der vaartuigen plaats heeft. Vermits nu de geheele inhoud slechts voor $\frac{2}{3}$ gemeten wordt, moet de aftrekking van de ruimte dier kamers ook plaats hebben, zoo als die ruimte in de *opmeting* van het geheele vaartuig begrepen is, en dus slechts voor $\frac{2}{3}$, gelijk ook bij art. 10 der instructie voor de scheepsmeters is aangewezen.

Resolutie 25 Mei 1852, n°. 93.

De plaats der merken, alsmede het doorlopend jaarnommer, behooren met de overige bijzonderheden nauwkeurig in den meetbrief aangewezen te worden (g), waarin bovendien uitdrukkelijk wordt vermeld of het vaartuig met of zonder zetboorden is gemeten.

Art. 13 verz. 1852 no. 63. Bij verificatie van op eigen aangifte varende ongemeten schepen behoort niet tot ijking of branding en afgifte van den meetbrief te worden overgegaan, ten ware de belanghebbende zelf dit verlangde.

F.

Constructie der vaartuigen.

Hij, die examen wil doen als meter van zeeschepen, moet bekend zijn met de constructie dier vaartuigen omdat de wijze van meting afhankelijk is van de soort waartoe ze behooren. De onderscheidende kenmerken zijn echter niet gemakkelijk te omschrijven. Alleen door ervaring kan men hiermede op de hoogte komen, vooral ook omdat de benaming der zeeschepen dikwijls afhangt van de tuigaadjes en deze komen bij de meting niet in aanmerking. Ook de benamingen van de verschillende deelen der zee- en binnenvaartuigen moet men door ondervinding leeren kennen. Een omschrijving van een en ander zou zeer moeielijk en in vele gevallen slechts zeer onvoldoende kunnen zijn.

(g) De tonnemaat der vaartuigen, uitgedrukt in de *meetbrieven*, naar het reglement afgegeven, stelt voor: het aantal tonnen, na aftrek van het $\frac{1}{3}$ bij § 2 van tabel XVI bedoeld. (aant. f. op art 12 der instructie, vz. 1861 no. 132 pag. 505).

VIII.

DE SAMENSTELLING EN HET GEBRUIK VAN VOCHTWEGERS EN THERMOMETERS.

A. *Natuurkundige gronden, waarop de samenstelling van den vochtweger berust.*

1. Wanneer men de grootte en het gewicht van twee lichamen met elkander vergelijkt, kunnen er zich vier gevallen voordoen, n. l.

- a. Zij kunnen even groot en even zwaar zijn;
- b. Het eene kan grooter zijn dan het andere, maar even zwaar;
- c. Het eene kan zwaarder zijn dan het andere, maar even groot;
- d. Zij kunnen èn in grootte èn in gewicht verschillen.

2. De verhouding nu in *grootte* van twee lichamen, die *even zwaar* zijn, noemt men het *soortelijk volume* dier lichamen.

De verhouding in *gewicht* van twee lichamen, die *even groot* zijn, noemt men het *soortelijk gewicht* dier lichamen.

3. Hieruit volgt dat, wanneer men het gewicht van een zekere uitgebreidheid of volume als *grondslag* of *eenheid* aanneemt, men daarmede het gewicht en het volume van alle andere lichamen kan vergelijken en derhalve het soortelijk volume en het soortelijk gewicht van alle lichamen kan bepalen.

Als *eenheid* nu heeft men aangenomen: *het gewicht van zuiver gedistilleerd water tot zijn hoogsten graad van dichtheid (4° C.) gebracht* (a). Eén kubieke decimeter van dat water weegt n. l. één kilogram.

Men drukt echter het soortelijk volume gewoonlijk uit in

(a). De natuurkunde leert dat vloeistoffen zich verdichten door verkoeling en zich uitzetten door verwarming. Nu is 0° C. de temperatuur van smeltend ijs, zoodat water van beneden 0°C eigenlijk geen water meer is, maar ijs. Men zou dus zeggen dat het maximum der dichtheid van water bereikt moest worden bij 0° C. Toch is dit — opmerkelijk genoeg — niet het geval. Water verkrijgt zijn hoogsten graad van dichtheid bij een temperatuur van 4° C.

honderdste deelen van de volume-eenheid. Zoodat het volumen van één kilogram water, staat tot het gewicht van dat water = 100 : 1. Dus zou men b. v. wanneer één kilogr. pekkel een uitgebreidheid van 0,91 kubieke decimeter bevat, zeggen, dat het soortelijk volume van pekkel is 91.

4. Nu staat het soortelijk volume in omgekeerde evenredigheid tot het soortelijk gewicht, want stel dat het soortelijk volume van pekkel is 91 of m. a. w. dat men 91 volumen pekkel moet hebben om één gewichtsdeel te verkrijgen, dan stellen we:

$$\begin{array}{ccccccc} \text{vol. water} & & \text{vol. pekkel} & & \text{gew. pekkel} & & \text{gew. water} \\ 100 & : & 91 & = & x & : & 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 91 x = 100 \\ 91) \quad \quad \quad x = \text{bijna } 1,1 \end{array}$$

100 volumen, of wat hetzelfde is, één kubieke decimeter pekkel weegt dus 1,1 kilogr, M. a. w. het soortelijk gewicht van pekkel is 1,1.

Als het soortelijk gewicht bekend is vindt men weder het soortelijk volume door de omgekeerde evenredigheid:

$$\begin{array}{ccccccc} \text{gew. water} & & \text{gew. pekkel} & & \text{vol. pekkel} & : & \text{vol. water.} \\ 1 & : & 1,1 & = & x & : & 100 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 1,1 x = 100 \\ 1,1) \quad \quad \quad x = \text{bijna } 91. \end{array}$$

Eén gewichtsdeel bevat dus 91 volumen of het soortelijk volume van pekkel is bijna 91.

5. Uit deze berekeningen kan men gemakkelijk afleiden dat, wanneer het soortelijk volume meer dan 100 is, het soortelijk gewicht minder dan één zal zijn, terwijl, wanneer het soortelijk gewicht minder dan 1 is, het soortelijk volumen meer dan 100 moet wezen.

6. Wanneer men water met een andere vloeistof vermengt, zal het soortelijk gewicht van de *vermengde* vloeistof afhankelijk zijn:

a. van de hoeveelheid water en de hoeveelheid der andere vloeistof, en

b. van het soortelijk gewicht dier vloeistoffen zelve.

Stel b. v. dat men 50 liter water met 50 liter pekkel vermengt, dan verkrijgt men 100 liter zoutwater, dat 105 klgr. weegt, want een liter water weegt één klgr. dus 50 liter = 50 klgr. een liter pekkel weegt $1\frac{1}{10}$ klgr. dus 50 „ = 55 „

Samen 100 liter = 105 klgr.

dan zal het soortelijk gewicht der vermengde vloeistof zijn 1,05.

7. Wij hebben gezien dat ter bepaling van het soortelijk gewicht en van het soortelijk volume als eenheid is aangenomen zuiver gedistilleerd water van 4° C. Laat nu een voorwerp in

zulk water drijven en teeken daarop het juiste punt aan, tot waar het inzinkt. Laat nu hetzelfde voorwerp drijven in een andere vloeistof, dan zal het daarin dieper of minder diep dan in het water inzinken naarmate die vloeistof minder of meer soortelijk gewicht heeft. De inzinking van het voorwerp kan dus dienen om het soortelijk gewicht der vloeistoffen te bepalen.

Wij komen hierop nader terug. Wij zullen thans met een enkel woord verklaren, waarom de graad van inzinking afhankelijk is van het soortelijk gewicht der vloeistoffen.

8. Wanneer een lichaam in een vloeistof gedompeld is, oefent de omringende vloeistof op elk deel van zijn oppervlak een normale drukking uit. Het juiste bedrag dier drukking werd het eerst ontdekt door *Archimedes*, een beroemd wiskundige der oudheid. Men noemt daarom de natuurkundige wet: »*Een lichaam in een vloeistof gedompeld, wordt door die vloeistof in vertikale richting naar boven gedreven, met een kracht gelijk aan het gewicht der verplaatste vloeistof*» de wet van *Archimedes*.

Deze wet wordt ook dikwijls uitgedrukt in de woorden. »*Een lichaam in een vloeistof gedompeld verliest evenveel aan gewicht als de vloeistof weegt, die het verplaatst.*»

9. Uit de wet van *Archimedes* volgt dat elk ingedompeld lichaam de werking van twee tegenovergestelde krachten ondergaat; t. w. 1°. de kracht, die het naar beneden trekt (de *aan-trekkingskracht der aarde* of de *zwaarte*); en 2°. de kracht die het naar boven perst. De eerste kracht is gelijk aan het gewicht van het lichaam zelf, de tweede gelijk aan het gewicht der verplaatste vloeistof, waaruit volgt dat het lichaam in de vloeistof zooveel minder zal wegen dan daar buiten, als het gewicht der verplaatste vloeistof bedraagt.

10. Bij het indompelen van een lichaam in een vloeistof kunnen zich drie gevallen voordoen:

1°. dat het lichaam *zinkt*. Het gewicht er van is dus *groo-ter* dan dat der verplaatste vloeistof;

2°. dat het lichaam in de vloeistof blijft *zweven*. Het gewicht er van is dan *gelijk* aan dat der verplaatste vloeistof.

3°. dat het lichaam *drijft*. Het gewicht er van is nu *geringer* dan dat der verplaatste vloeistof.

11. In elk dier drie gevallen is het *gewicht* der verplaatste vloeistoffen gelijk aan het verschil in gewicht dat het ingedompelde lichaam heeft *buiten* en *in* de vloeistof. Het *volume*, de *uitgebreidheid* of de *hoeveelheid* van het verplaatste vocht is echter gelijk: in het *eerste* en *tweede* geval aan de uitgebreidheid of het volume van het geheele ingedompelde lichaam; doch in het laatste geval slechts aan het volume van het *ingezonken* deel des lichaams. Het voorwerp dus, dat we reeds voorloopig

in § 7 hebben besproken, kan evenzeer dienen om het soortelijk *volume* als om het soortelijk *gewicht* te bepalen.

12. Wij zullen een en ander door een voorbeeld duidelijk maken. 1°. geval. Stel dat het voorwerp in § 7 bedoeld juist één kubieke decimeter inhoud heeft en 2 kilogram weegt. Dit voorwerp drukt dus met een kracht van 2 klgr. op het water, maar het verplaatst even zooveel water als het groot is, n. l. een kub. decimeter en zoodanige hoeveelheid water weegt één kilogram; derhalve zal de oppersing plaats hebben met een kracht van één kilogram, zoodat het voorwerp in het water slechts $2 - 1 = 1$ kilogram weegt.

2° geval. Stel dat het voorwerp bij dezelfde grootte één kilogram weegt. Het drukt nu op het water met een kracht van één kilogram, maar de verplaatste vloeistof weegt ook één kilogram, zoodat beide krachten volkomen in evenwicht zijn.

3°. geval. Stel dat het voorwerp bij dezelfde grootte slechts $\frac{1}{2}$ kilogram weegt. Het drukt dan op het water met een kracht van $\frac{1}{2}$ kilogram. Het zal dus niet verder inzinken dan tot de helft, omdat bij die inzinking reeds de verplaatste hoeveelheid water $\frac{1}{2}$ kubieke decimeter inhoud heeft en dus $\frac{1}{2}$ kilogram weegt. Woog het voorwerp $\frac{3}{4}$ kilogram, dan zou het tot op $\frac{3}{4}$ van zijn volume inzinken. Woog het daarentegen slechts $\frac{1}{4}$ kilogram, dan zou de inzinking slechts $\frac{1}{4}$ van zijn volume bedragen.

13. Nu hebben we reeds in § 7 gezegd dat de graad van inzinking niet alleen bepaald wordt door het soortelijk gewicht van het drijvende lichaam, maar ook door dat van de vloeistof, waarin het drijft. Dit is natuurlijk, want de tegenwerkende kracht zal sterker zijn, naarmate de vloeistof zwaarder, dus *dichter* is.

Wanneer derhalve het besproken voorwerp in water juist tot het aangeteekende punt inzinkt, dan zal het in een vloeistof, waarvan een kubieke decimeter *meer* dan een kilogram weegt, niet zoo diep inzinken; maar het zal in een vloeistof, waarvan een kubieke decimeter *minder* dan een kilogram weegt, dieper inzinken.

14. De vochtweger of areometer nu berust op de behandelde eigenschappen.

B. Samenstelling van den vochtweger.

15. Men onderscheidt twee soorten van vochtwegers of areometers, n. l. die van *constant volume* en die van *constant gewicht*. Tot de eerste soort behooren de areometers van *Nicholson* en van *Fahrenheit*; tot de tweede soort die van *Baumé*.

16. De areometer van *Nicholson* is meer ingericht voor het bepalen van het soortelijk gewicht van *vaste* stoffen, ofschoon hij bijna dezelfde gedaante heeft als die van *Fahrenheit*, waarmede het soortelijk gewicht van *vloeistoffen* wordt bepaald.

17. De vochtweger van *F.* is, even als alle andere vochtwegers, van glas vervaardigd. Onder aan is een met kwik of hagel bezwaard bolletje of peer, die met den drijver of zwembol vast verbonden is. Voorts heeft deze areometer een steel, van boven voorzien van een bakje om er gewichtjes in te plaatsen. Op deze steel zijn echter geen graadverdelingen maar is slechts een schrap aangebracht, aanwijzende het punt, tot hetwelk men het werktuig door toevoeging van gewichtjes doet inzinken. Stel dat het werktuig 30 wichtjes weegt en dat er nog 5 wichtjes noodig zijn om het tot de schrap te doen inzinken in zuiver gedistilleerd water tot zijn hoogsten graad van dichtheid gebracht, dan volgt hieruit dat het gewicht van de verplaatste hoeveelheid water 35 wichtjes is. Plaatst men nu het werktuig in een andere vloeistof en blijkt het dat er nu slechts 2 wichtjes noodig zijn om het tot de schrap te doen inzinken, dan is het gewicht der verplaatste hoeveelheid vloeistof 32 wichtjes.

Men kan nu het *soortelijk* gewicht van de vloeistof bepalen, want:

wicht		wicht		wicht		wicht
water	:	vloeist.	=	water	:	vloeist.
35		32		1		<i>x</i>
		35 <i>x</i> = 32				
		35) $\frac{35 x = 32}{x = 0,914}$				

Het soortelijk gewicht der onderzochte vloeistof zou dus zijn 0,914.

Deze vochtweger bepaalt dus het soortelijk *gewicht* der vloeistof, en omdat men hem altijd tot hetzelfde punt doet inzinken en hij dus steeds een zelfde *hoeveelheid* der onderzochte vloeistof verplaatst, noemt men zoodanigen vochtweger: vochtweger met een *constant volume*.

18. De areometers met *constant gewicht* bestaan uit een cilindervormige glazen buis, van onderen voorzien van een met kwik of lood bezwaarde bol- of peervormige verdikking. Deze areometers worden hoofdzakelijk gebruikt om vloeistoffen te keuren. Zij moeten oogenblikkelijk den graad van sterkte van zoutoplossingen, zure of geestrijke vloeistoffen doen kennen. Het komt er in zoodanig geval dus niet op aan juist het soortelijk gewicht der onderzochte vloeistof te kennen, maar het is voldoende dat de areometers zoodanige schaalverdeling hebben, dat zij, in dezelfde vloeistof gedompeld, bij denzelfden sterktegraad, hetzelfde cijfer aanduiden.

De areometer wordt *densimeter* genoemd, wanneer men uit de aanwijzing van het werktuig dadelijk het soortelijk gewicht eener vloeistof kan opmaken.

19. Onder de areometers met *constant gewicht* behooren de verdeelde areometers van *Beaumé*. Men onderscheidt de vochtwegers van *Beaumé* in vochtwegers, bestemd voor vloeistoffen zwaarder, — en in vochtwegers, bestemd voor vloeistoffen lichter dan water.

De eerste soort van vochtwegers worden zoodanig bezwaard, dat zij in zuiver gedistilleerd water van 4° C tot aan het boveneinde van den steel inzinken; de tweede soort slechts zooveel dat zij tot juist boven den zwembol inzinken. Beide inzinkingspunten worden aangewezen door 0° . Het tot het nulpunt ingezonken deel des vochtwegers noemt men het *element-volumen*. De steel wordt nu zoodanig verdeeld dat elke hoofdafdeeling een gelijkmatig deel van het element-volumen uitmaakt. Deze hoofdafdeelingen noemt men *graden*. Wanneer men nu het *element-volume* = 100 stelt, dan is elke graad $\frac{1}{100}$ van het element-volume.

Laten we nu zoodanig verdeelden vochtweger, waarvan het nulpunt boven aan den steel is, drijven in een vloeistof, zwaarder dan water, en zinkt hij daarin tot 1° in, dan is natuurlijk het soortelijk volume van die vloeistof $100 - 1 = 99$, of, met andere woorden, 99 volumen van die vloeistof wegen evenveel als 100 volumen water. Zinkt hij tot 2° in, dan is het soortelijk volume $100 - 2 = 98$. Derhalve vermindert het soortelijk volume naar gelang van de mindere inzinking.

Laat men een vochtweger, waarvan het nulpunt onder aan den steel is, drijven in een vloeistof, lichter dan water, en zinkt hij daarin tot 1° dan is het soortelijk volume van die vloeistof $100 + 1 = 101$, of, m. a. w. 101 volumen van die vloeistof wegen evenveel als 100 volumen water. Zinkt de vochtweger tot 2° in, dan is het soortelijk volumens $100 + 2 = 102$. Derhalve vermeerdert het soortelijk volume, naar gelang van de meerdere inzinking.

Uit een en ander blijkt dat deze vochtwegers het soortelijk volume der vloeistoffen aanduiden en dus een *standvastig gewicht* hebben, n. l. dat van het geheele werktuig.

20. Nadat de graadverdeling heeft plaats gehad kan men iederen graad weer gelijkmatig afdeelen in 10de, 20ste, 100ste deelen enz. Wanneer men de graden in tiende deelen afdeelt is elke onder-afdeeling natuurlijk $\frac{1}{10}^{\circ}$, maar een graad bevat $\frac{1}{100}$ van het element-volume dus is $\frac{1}{10}^{\circ} = \frac{1}{1000}$ van het elementvolume. Deelt men de graden in 20ste deelen af, dan is elke onder afdeeling van $\frac{1}{20}^{\circ} = \frac{1}{2000}$ van het elementvolume, enz. enz.

21. Men gebruikt bij de Administratie de beide laatstbeschre-

ven vochtwegers met *constant gewicht*. De vochtwegers, die het nulpunt boven hebben en wier graadverdeeling dus naar beneden gaat, bezigt men voor de opneming van de dichtheid van pek en zeewater, van melasse, suikersappen en bieraftreksels.

De vochtwegers, waarop het nulpunt onder aan den steel is aangewezen en wier graadverdeeling dus naar boven gaat, bezigt men voor de opneming der sterkte van gedistilleerd.

22. Uit het behandelde volgt dat men, bij vermenging van water met eenige andere stof, uit den inzinkingsgraad van den vochtweger de bijgevoegde hoeveelheid zou kunnen berekenen, maar er zijn invloeden die dit beletten, zoodat men voor het bepalen dier bijgevoegde hoeveelheden *tafels* noodig heeft, die op *proeven*, maar niet op berekening gegrond zijn en die bij iederen inzinkingsgraad de bedoelde hoeveelheid aanwijzen.

De bedoelde invloeden zijn de uitzetting en inkrimping van het glas des vochtwegers en het verschil in warmte der vermengde stoffen. Wat de vochtweger voor het bepalen der sterkte van gedistilleerd betreft, komt hier nog bij, de inkrimping ten gevolge der vermenging; want wanneer men 50 volumen water met 50 volumen alcohol vermengt, verkrijgt men geen 100 volumen gedistilleerd, maar slechts ruim $96\frac{2}{10}$ volumen.

23. Dewijl de temperatuur een grooten invloed uitoefent op het volume van de vloeistoffen en het glas, is, voor de samenstelling van den vochtweger tot het opnemen der sterkte van gedistilleerd, als normaal-temperatuur aangenomen een warmte van 15°C. Men heeft voor het bepalen van het element-volumen van dien vochtweger dan ook de temperatuur van 15°C aangenomen. Dat element-volumen is dus niet gevonden door den vochtweger te doen drijven in zuiver gedistilleerd water van 4°C, maar door hem te doen drijven in een vloeistof, die, bij 15°C., dezelfde dichtheid heeft als water bij 4°C.

C. Samenstelling van den thermometer.

24. Reeds vroeger hebben we gezegd dat de temperatuur een belangrijken invloed uitoefent op het soortelijk volume en het soortelijk gewicht van vloeistoffen. Vóór dat men dus het gehalte van vloeistoffen, door middel van den vochtweger, opneemt, moet men de temperatuur kennen. Daarvoor gebruikt men den thermometer of warmtemeter.

De thermometer bestaat uit een luchtledige glazen buis, voorzien van een met kwik gevuld bolletje. Wanneer men echter zeer lage temperaturen wil waarnemen, wordt het bolletje niet met kwik, maar met alcohol gevuld, omdat kwik spoediger bevriest.

Kwik zet zich bij verwarming regelmatig en spoedig uit (*de*

uitzettings-coëfficiënt is 15 honderdduizendste). Bij verwarming zet het kwik in het bolletje zich dus uit en klimt in de glazen buis hooger, naarmate de temperatuur hooger is. Bij verkoeling trekt het zich weder samen, de kwikkolom daalt dus weder, naarmate de temperatuur lager wordt.

Hieruit volgt dat het rijzen en dalen der kwikkolom een goede maatstaf is om den warmtegraad te bepalen.

Men moest echter vooraf twee vaste punten van uitgang aannemen. Men heeft daarvoor genomen de temperatuur van smeltend ijs en die van kokend water. Men teekende deze punten op de glazen buis of op een strook papier aan en verdeelde den afstand tusschen beide punten in een zeker aantal gelijke deelen, *graden* genoemd.

25. Men onderscheidt thermometers van *Celsius*, van *Réaumur* en van *Fahrenheit*. Die van *Celsius* is bij de Administratie algemeen in gebruik. Zijn schaal is verdeeld in 100 graden. Het vriespunt is op 0° en het kookpunt op 100° gesteld.

De thermometer van *Réaumur* is tusschen het vries- en kookpunt slechts in 80 graden verdeeld. Die van *Fahrenheit* bevat echter tusschen vries- en kookpunt 180 graden en bovendien nog 32 graden beneden het vriespunt; dus in het geheel 212 graden. Het vriespunt is dus op den laatsten thermometer aangewezen door 32° en het kookpunt door 212° .

26. De thermometer-graden van *Réaumur* staan dus tot die van *Celsius* = 80 : 100 of als 4 : 5. Om dus graden *Réaumur* tot graden *Celsius* te herleiden, b. v. 27° R., stelt men :

$$80^{\circ} \text{ R.} : 100^{\circ} \text{ C.} = 27^{\circ} \text{ R.} : x^{\circ} \text{ C.}$$

$$80) \frac{80 x = 2700}{x = 33\frac{3}{4} \text{ C.}}$$

of

$$4 : 5 = 27 : x$$

$$4) \frac{4 x = 135}{x = 33\frac{3}{4}}$$

Men behoeft dus slechts de gegeven graden *Réaumur* met $\frac{5}{4}$ te vermenigvuldigen om ze tot graden *Celsius* te herleiden.

De thermometer-graden van *Fahrenheit*, die tusschen het vries- en kookpunt liggen, staan tot die van *Celsius* = 180 : 100 of 9 : 5. Omdat het vriespunt van F. echter op 32° is gesteld moet men vóór de herleiding van graden F. tot graden C., eerst 32 graden aftrekken. Om b. v. 68° F. tot graden C. te herleiden :

$$68^{\circ} \text{ F.}$$

$$\text{af } 32^{\circ} \text{ F.}$$

$$\text{Blijft } 36^{\circ} \text{ F.}$$

$$180^{\circ} \text{ F.} : 100^{\circ} \text{ C.} = 36^{\circ} \text{ F.} : x$$

$$180) \frac{180 x = 3600}{x = 20^{\circ} \text{ C.}}$$

of

$$9 : 5 = 36 : x$$

$$9) \frac{9 x = 180}{x = 20^{\circ} \text{ C.}}$$

Men behoeft dus slechts de gegeven graden F. met 32 te verminderen en de rest met $\frac{5}{9}$ te vermenigvuldigen om ze tot graden C. te herleiden.

D. Opneming van het gehalte van vloeistoffen.

Het zoutgehalte van pekels.

27. Omdat zout water meer soortelijk gewicht heeft dan zuiver gedistilleerd water, bezigt men voor deze opneming den vochtweger, wiens nulpunt boven aan den steel is. Men vult een cilindervormig glas of een ander geschikt voorwerp met pekels, laat daarin den vochtweger vrij drijven en leest, nadat hij in rust gekomen is, het inzinkingspunt af. Men zoekt in de tafeldien inzinkings-graad op en vindt daarbij in een andere kolom de hoeveelheid zout in één hectoliter pekels aanwezig. Deze hoeveelheid, vermenigvuldigd met de hoeveelheid pekels, geeft de hoeveelheid zout, waarnaar de aanslag moet plaats hebben, of die bij peiling onder den voorraad moet worden opgenomen. Ofschoon de temperatuur op het soortelijk gewicht van pekels en zeewater evenzeer invloed uitoefent als opdat van alle andere vloeistoffen, toch neemt men die temperatuur niet op, omdat het verschil in de hoeveelheid zout daardoor verkregen zóó gering is, dat het er niet opaankomt.

Het suikergehalte van beetwortelsappen. (a)

28. Men vult een glazen cilinder of koker met het optenemen sap en neemt daarvan de temperatuur op door middel van den thermometer. Nadat dit geschiedt en de thermometer uit het proefsap genomen is, laat men het glas of den koker stil staan totdat het sap buiten beweging is en geene luchtballen meer er in opkomen; men blaast alsdan het schuim er af en neemt vervolgens met den vochtweger de dichtheid op. De vochtweger wordt gebruikt op de volgende wijze. Men houdt het werktuig aan het

(a). Zie omtrent de inrichting van den hiervoor bestemden vochtweger art 35 der suikerwet van 1867.

bovenste gedeelte van den hals vast, dompelt het alzoo in de vloeistof tot nagenoeg $\frac{2}{10}$ graad beneden de vermoedelijke dichtheid; trekt het weder een graad hooger op en laat het dan zacht los. B. v. wanneer de vermoedelijke dichtheid 4^0 is, wordt de vochtweger in het sap gedompeld tot $3,8^0$, daarna opgelicht tot op 50 en dan losgelaten. Men laat vervolgens het werktuig drijven totdat het op zijn waar inzinkings-punt stand houdt en leest dan den inzinkingsgraad af. Bij dit aflezen valt op te merken dat men moet zorgen dat de koker of het glas, na het indompelen van den vochtweger, vol sap is en men tot het aflezen het oog plaatst ter hoogte van den bovenrand; men neemt dan voor het ware punt van inzinking de snijlijn van het effen bovenvlak der vloeistof, en verwaarloost dus den eenigszins hooger stand van het aangetrokken vocht rondom den hals van het werktuig. De vochtweger zoowel als de koker of het proefglas, moeten goed zuiver gehouden en daartoe in koud water afgewassen worden.

Het elementvolumen van dezen vochtweger is bepaald bij een warmte van 15^0C . Wanneer de fabrikant verlangt dat de opening bij die temperatuur zal plaats hebben, wordt het proefsap vooraf tot 15^0C verwarmd of verkoeld, door het glas in warm of koud water te houden.

Verlangt hij dit niet dan wordt de bevonden dichtheid herleid tot de dichtheid die het sap zou hebben bij een temperatuur van 15^0C , volgens het navolgende tarief, daarvoor bij verz. 1867 no. 149 § 39 vastgesteld.

Bij een <i>hoogere</i> warmte dan van 15°C.		Bij een <i>lagere</i> warmte dan van 15°C		AANMERKINGEN.
Warmte graad	De aangewezen inzinking te <i>verhoogen</i> met;	Warmte graad	De aangewezen inzinking te <i>vermindere</i> n met:	
	Graden.		Graden.	Indien de ware inzinking tusschen twee afdelingen van <i>een tiende</i> graad invalt, wordt zij zoo nauwkeurig mogelijk met de gedeelten van een tiende graad afgelezen. De alzo opgenomen inzinking wordt alsdan met de hier naast vermelde cijfers <i>verhoogd</i> of <i>verminderd</i> . Op het cijfer, hetwelk men door deze herleiding verkrijgt, wordt de derde alinea van art. 35 der wet van 1867 toegepast. Heeft het sap een hoogere of lagere warmte dan de hiernaast vermelde graden, dan wordt het door verkoeling of verwarming tusschen 11° en 23° C. gebracht.
16	0.2	14	0.3	
17	0.5	13	0.5	
18	0.7	12	0.8	
19	1.0	11	1.0	
20	1.2			
21	1.5			
22	1.7			
23	2.0			

Volgens art. 56 der wet van 1867 is het suikergehalte voor iederen graad inzinking 1,45 of 1,4 kilogram per hectoliter sap.

De dichtheid van bier-aftreksels.

29. Omtrent deze opnemings zijn voorschriften gegeven bij verz. 1867 n°. 145 § 10. Deze zijn echter gelijkkluidend met die, hierboven opgenomen voor het opnemen der dichtheid van suikersappen.

Het alcoholgehalte van onvermengd gedistilleerd.

30. Een korte omschrijving van den vochtweger voor het opnemen der sterkte van gedistilleerd zullen we laten voorafgaan.

De vochtweger bestaat uit drie afzonderlijke werktuigen van glas.

Het aanvangspunt der schaal van den vochtweger (het *nulpunt*) is het punt, tot hetwelk hij zinkt in een vloeistof, die bij een warmte van 15°C, een dichtheid heeft gelijk aan die van zuiver water bij 4°C.

De schaal is verder zoodanig verdeeld, dat elke graad gelijk is aan $\frac{1}{100}$ deel van het *elementvolumen*.

De drie afzonderlijke werktuigen zijn ingericht als volgt:

1°. iedere graad van het werktuig I, bestemd tot het opnemen van gedistilleerd van *negen graden* of daar beneden, is onder verdeeld in 20 gelijke deelen; zoodat elk deel $\frac{1}{2000}$ van het element-volumen bevat;

2°. iedere graad van het werktuig II, bestemd tot het opnemen van gedistilleerd van boven *negen graden*, is onder verdeeld in 40 gelijke deelen, zoodat elk deel $\frac{1}{1000}$ van het element-volumen bevat.

3°. iedere graad van het werktuig III, bestemd tot het opnemen van *ruwnat* van *twee graden* of daar beneden, is onder verdeeld in 100 gelijke deelen, zoodat elk deel $\frac{1}{10000}$ van het element-volumen bevat.

31. Men vat de vochtwegers bij het gebruik aan bij het uiteinde van den steel; den ruwnatweger echter aan het andere einde, dicht boven den drijfbol, omdat deze lichter breekbaar is.

32. Om het gedistilleerd te onderzoeken neemt men een proef er van in een helderen, kleurloozen, glazen cylinder, die vooraf tweemaal omgespoeld is met een tamelijke hoeveelheid van het te onderzoeken vocht. Men zet het bijna geheel gevulde proefglas op een goed verlichte plaats, b. v. voor een venster, op een effen waterpas vlak, en zoo hoog, dat men zonder inspanning het oog op de hoogte van het bovenvlak der vloeistof kan brengen. Men doet nu den thermometer in het vocht en roert dit er gedurende 15 à 20 seconden mede om, na welk tijdsverloop het kwik in de meeste gevallen den stand zal hebben aangenomen, overeenkomende met de temperatuur van het vocht. Men leest nu den warmte-grad af door den thermometer loodrecht te houden en het oog te plaatsen op de hoogte van het hoogste punt der kwikzuil. Nadat men zich overtuigd heeft dat alle luchtbelllen in het vocht zijn opgerezen, laat men den vochtweger rechtstandig in het midden van den cylinder nederdalen. Wanneer zich luchtbelletjes aan de glas-oppervlakte hechten, verwijdert men die, door den vochtweger even uit het vocht op te lichten en er daarna weder te laten inzakken.

Wanneer men den vochtweger los tusschen duim en wijsvinger houdt, bespeurt men gemakkelijk wanneer hij zijn inzinkingspunt bereikt; men trekt hem dan circa een centimeter omhoog en laat hem vervolgens zachtjes los. Met eenige kleine schommelingen tracht hij nu zijn waren stand in te nemen.

Wanneer men den vochtweger te vroeg heeft losgelaten of te diep in de vloeistof heeft gebracht, en de schommelingen meer dan twee centimeters bedragen, wordt hij, na uit het vocht genomen te zijn, gereinigd met een zachten linnen doek en de proef op nieuw herhaald.

Men ziet nu of de vochtweger vrij in het vocht drijft, zonder de wanden van den cylinder te raken en of de stand van het vocht tegen den binnenwand des cylinders en tegen den steel van den vochtweger regelmatig is. Indien dit niet het geval mocht zijn dan reinigt men den cylinder en den vochtweger en herhaalt de proef op nieuw.

Eindelijk leest men den graad van inzinking af. Men plaatst daartoe het oog een weinig beneden het oppervlak der vloeistof en verheft daarna langzaam het hoofd, zoodat het oog valt in de snijlijn van het effen bovenvlak van het vocht.

Men neemt nu den vochtweger uit het vocht weg en neemt op nieuw de temperatuur waar. Indien deze laatste temperatuur meer dan een halve graad met de eerst waargenomenen verschilt, moet de proef herhaald worden. Wanneer het verschil geringer is, wordt de laatst opgenomen temperatuur voor de ware gehouden.

33. In de sterkte-tafels vindt men:

de *warmtegraden*, in de eerste en laatste verticale kolom van elk blad;

de *inzinkingsgraden* van den vochtweger, in de onderste en bovenste horizontale rij getallen van elk blad;

de *maatpercenten* alcohol van 15° C. voor elken aangewezen warmte- en inzinkings-grad, in de tusschenliggende rijen getallen.

34. Nu de warmte- en inzinkings-grad bekend zijn, zoekt men in de tafels eerst den inzinkings-grad op; voor een hogere temperatuur dan van 15° C. op de rechter- en voor een lagere temperatuur op de linker-bladzijde. Daarna zoekt men, in de kolom, waarin die inzinkings-grad is aangewezen, en in de rij van den gevonden warmte-grad, het percentsgewijze alcohol-gehalte op.

Het percentsgewijze alcohol-gehalte wil zeggen: *de hoeveelheid alcohol in 100 liter van het onderzochte vocht aanwezig.*

Wanneer men dus de geheele hoeveelheid van het onderzochte gedistilleerd, met het gehalte vermenigvuldigt en het product door 100 deelt, verkrijgt men de hoeveelheid zuiveren alcohol, in de onderzochte vloeistof aanwezig. Als maatstaf voor de berekening van den accijns is echter niet aangenomen de *zuivere alcohol*, maar gedistilleerd van 15° C. dat per hectoliter, 50 liter zuiveren alcohol bevat; dus een mengsel dat bij 15° C. voor de helft uit water en voor de helft uit alcohol bestaat. De hoeveelheid alcohol moet dus met 2 vermenigvuldigd worden om de hoeveelheid gedistilleerd van 50 percent te verkrijgen. B. v. zij gegeven een partij gedistilleerd van 850 liter. De temperatuur is 16.5° C. De inzinking is 7.75°. De tafel wijst een

sterkte aan van 52.4 percent; d. i. in 100 liter van dat gedistilleerd is 52.4 liter alcohol. Dus:

$$\begin{array}{r}
 100 \text{ liter} : 850 \text{ liter} = 52.4 \text{ liter} : x \\
 \text{ged.} \qquad \qquad \text{ged.} \qquad \qquad \text{alc.} \\
 \hline
 100) \frac{100 \ x = 44540}{x = 445.4 \text{ liter alcohol}} \\
 \text{vermenigvuldigd met} \qquad \qquad \qquad 2 \\
 \hline
 890.8 \text{ liter gedistilleerd ad } 50 \\
 \text{percent.}
 \end{array}$$

35. Het spreekt van zelf dat de opneming van het gehalte op den voet van §§ 31—34 alléén dan juist kan zijn, wanneer de partij te onderzoeken gedistilleerd, bij de roeiing of het opnemen der hoeveelheid, *dezelfde temperatuur* heeft als de proef, waarvan de inzinkings- en warmte-graad is opgenomen. Immers, door de warmte zet de vloeistof zich uit en door de koude krimpt zij in. Heeft dan de partij gedistilleerd een andere temperatuur dan de proef, dan is de opgenomen hoeveelheid grooter of kleiner dan zij zou zijn, wanneer ze dezelfde warmte als de proef had. Men dient dus de temperatuur van de proef door verwarming of bekoeling op denzelfden stand te brengen als die van de te onderzoeken partij gedistilleerd. Er zijn echter gevallen, waarin dit niet wel mogelijk is, b. v. bij het nemen van een proef in den zomer uit een killen grondbak. In zoodanige gevallen moet de bij roeiing bevonden hoeveelheid herleid worden tot de hoeveelheid, die er zou zijn, wanneer de partij dezelfde temperatuur als de proef had. Men moet dus de uitzetting of inkrimping van het volume van het gedistilleerd van den eenen warmte-graad tot den anderen kennen. Daarvoor heeft men een tafel gemaakt, die aanwijst het *volume* dat 1000 liter gedistilleerd van 15° C. verkrijgt, wanneer het op een andere temperatuur wordt gebracht.

Stel dat een hoeveelheid van 775 liter ad 50.7 percent is opgenomen bij een temperatuur van 5° C.; doch de proef bij 13° C. De hoeveelheid bij 5° C. is dan natuurlijk kleiner dan bij 13° C.

Men vindt in de tafel, bij de bevonden sterkte van 50.7 pCt. en de gegeven warmte-graden 5° en 13° C., de getallen 992 en 998. Die getallen duiden aan: dat 1000 liter van 15° C. = is aan 992 liter van 5° C. en aan 998 liter van 13° C.

Om nu te weten hoe groot de gegeven hoeveelheid zou zijn bij een gelijke temperatuur als die van de proef (13°C), drukt men de vraag, »992 liter van 5°C is = 998 liter van 13° C., hoe groot zou dan het volume van 775 liter zijn, wanneer de warmte 13°C was?» uit in de volgende evenredigheid:

$$992 : 775 = 998 : x$$

$$992) \overline{992 x = 773450}$$

$$x = 779.6 \text{ liter.}$$

Op deze herleide hoeveelheid past men nu de gewone berekening toe, n. l. 779.6 liter ad 50,7 pct, $= \frac{779,6 \times 50,7}{100} \times 2 = 791$ liter ad 50 pct.

Wanneer men omgekeerd de hoeveelheid van 13° tot een hoeveelheid van 5^oC. wil herleiden, behoeft men natuurlijk slechts de evenredigheid om te keeren, t. w.

$$998 : 779.6 = 992 : x$$

$$998) \overline{998 x = 773363.2}$$

$$x = 775 \text{ liter}$$

De regel voor de bedoelde herleidingen is dus deze: men zoekt in die kolom van de tafel, waarin de sterkte van het onderzochte gedistilleerd valt, de cijfers op bij de gegeven warmtegraden voorkomende. Het getal, voorkomende bij den warmtegraad, waartoe men de partij wil herleiden, wordt vermenigvuldigd met de bevonden hoeveelheid gedistilleerd en het product door het getal, voorkomende bij den anderen warmtegraad, gedeeld.

Het alcohol gehalte van vermengd gedistilleerd (a).

36. Voor de opneming van het alcohol gehalte van gedistilleerd, dat na de overhaling is vermengd met andere zelfstandigheden dan alcohol en water, bezigt men een *distilleertoestel* met drie daarbij behorende *maatflesschen*. De inhoud van de *middelste* maatflesch is juist de *helft* en die van de *kleinste* juist $\frac{1}{4}$ van den inhoud der *grootste* maatflesch. Men neemt een juist afgemeten hoeveelheid gedistilleerd en wel:

1°. Wanneer het gedistilleerd geacht wordt een sterkte te hebben van beneden 25 *percent*, een hoeveelheid gelijk aan den inhoud der *grootste* maatflesch, tot aan de insnijding op den hals;

2°. Wanneer het gedistilleerd geacht wordt een sterkte te hebben van 25—50 *percent*, een hoeveelheid gelijk aan den inhoud der *middelste* maatflesch, tot aan de insnijding op den hals;

3°. Wanneer het gedistilleerd geacht wordt een sterkte te hebben van boven 50 *percent*, een hoeveelheid gelijk aan den inhoud der *kleinste* maatflesch, tot aan de insnijding op den hals.

37. In het eerste geval wordt de proef onvermengd in den

(a). Zie art 6 en volgende van verz. 1863 n°. 78.

distilleerketel overgestort; in het tweede en derde geval wordt de proef echter vooraf overgestort in de *grootste* maatflesch en met water aangelengd tot de vloeistof de hoogte der insnijding op den hals dier maatflesch heeft bereikt.

De al of niet aangelengde proeven worden daarna afgestookt. De overgehaalde vloeistof wordt opgevangen in de groote maatflesch. Men zet de afstoking voort tot dat het overgehaalde vocht de hoogte heeft bereikt van de insnijding op den *buik* dier maatflesch. Men vult daarna de flesch verder aan onder herhaald omschudden, met zuiver water, tot aan de insnijding op den hals. Vervolgens giet men deze aangelengde vloeistof in een gewoon proefglas en neemt er op de gewone wijze, met behulp van vochtweger, thermometer en tafels, de sterkte van op.

De sterkte, bij deze opneming bevonden, wordt verhoogd met 0,2 percent, en wordt alsdan geacht gelijk te zijn:

1°. aan de sterkte van het gedistilleerd, in het geval van § 36 sub 1°;

2°. aan de *helft* der sterkte van het gedistilleerd, in het geval van § 36 sub 2°; en

3°. aan *een vierde* der sterkte van het gedistilleerd, in het geval van § 36 sub 3°.

36. Men neemt zoowel de temperatuur van de afgemeten proef op, als die van het overgehaalde vocht en zoo die temperaturen meer dan *twee graden* verschillen, wordt de temperatuur van de overgehaalde vloeistof door verwarming of verkoeling op denzelfden warmte-graad gebracht als die van de onderzochte proef.

39. Het onderzoek der sterkte van vermengd gedistilleerd kan in den regel alleen geschieden in daarvoor bij K.B. bepaald aangewezen plaatsen. Indien zich dus elders de noodzakelijkheid voor doet om de sterkte van zoodanig gedistilleerd op te nemen, dan worden verzegelde proeven in *twee flesschen* naar een der bedoelde plaatsen gezonden. Voor elke te verzegelen proef wordt genomen:

ruim 8 deciliters van gedistilleerd van beneden 25 pct., 4 deciliters van gedistilleerd van 25—50 pct. en 2 deciliters van gedistilleerd van boven 50 pct.

40. Het alcoholgehalte van wijn wordt op dezelfde wijze opgenomen als dat van vermengd gedistilleerd.

HANDLEIDING

EN

OMSCHRIJVING DER WERKZAAMHEDEN

VOORKOMENDE IN DE

BEETWORTEL-SUIKERFABRIEKEN,

ONVERSCHILLIG OF DEZELVE WERKEN

Défécation, Carbonatation-Trouble of Diffusion,

PRACTISCH VOORGESTELD

voornamelijk ten dienste van hen, die het examen willen afleggen
van Aspirant-Verificateur of Commies-Verificateur en voor
Commiesen die zich bekwamen willen.

DOOR

J. M. WAGENAAR,

COMMIES BIJ 'S RIJKS BELASTINGEN TE ROTTERDAM.

Prijs f 0,50.

ROTTERDAM.

Gedrukt bij D. VAN SIJN.

1870.

Snelpersdruk van D. van Sijn te Rotterdam.

VOORBERIGT.

Dit werkje dient uitsluitend om de Ambtenaren en zij die belang in het vak der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen stellen, als Gids te verstrekken bij de werkzaamheden in de Beetwortel-Suikerfabrieken.

Van zoodanigen aard is nog nimmer eene uitgave verschenen. Velen zullen met den samensteller van oordeel zijn dat het dubbel nuttig is voor hen die zich voor Commies Verificateur en Aspirant Verificateur willen bekwamen.

Het boekje is tevens practisch opgesteld; de verschillende bewerkingen van af den ruwen beetwortel tot na de suikerfabricage volgende.

Zij die gansch onbekend zijn aan eenige wijze van bewerking zullen zich door dit boekje een duidelijk denkbeeld van deze manier van bewerking kunnen geven.

Dat het overigens het beoogde nut moge stichten, is de wensch van den samensteller,

J. M. WAGENAAR.

ROTTERDAM, 1870.

OMSCHRIJVING DER WERKZAAMHEDEN

VOORKOMENDE IN

Beetwortel-Suikerfabrieken,

ONVERSCHILLIG OF DEZELVE WERKEN

DEFÉCATIE, CARBONATATIE TROEBEL of DIFFUSIE.

DEFÉCATIE FABRIEKEN.

Nadat de beetwortelen gerooid zijn, worden dezelve met schepen of andere middels van vervoer tot de beetwortel-suikerfabrieken aangebragt.

Overal zijn voor, achter, of neven de fabrieken loodsen tot berging der beetwortelen, de meesten zijn gebouwd, om in een voorraad van acht dagen te kunnen voorzien, waarna zij gedurig worden aangevuld; de meerdere aanvoer, brengt men in kuilen daarvoor aangelegd, stapelt dezelve goed op, en dekt ze daarna met stroo en kleiaarde, om ze zoo voor regen en vorst te bewaren; velen leggen in die kuilen uitwasemings-buisen ten einde meer verzekerd te zijn voor geene inrotting. Is de aanvoer geschiedt, worden die kuilen van hnn kleed ontdaan, en worden de beetwortelen, òf in de aanwezige loodsen, òf regtstreeks tot den waschmolen gebragt.

Nevens deze loodsen vindt men meestal een ge-

bouw, waarin de stoomketels geplaatst zijn ten getale van 3 à 4 en één machine, om die ketels van het noodige water te voorzien. Vier à vijf geleidingsbuizen voeren de benodigde stoom aan. Daarbij, vindt men afzonderlijk geplaatst een kalkoven in de vorm eener afgeknotte kegel, rondom voorzien van kijkgaten, om de werking van den kalkgade te slaan, en, om de voorkomende verstoppingen met ijzeren haken te verhelpen. Overigens worden ze gesloten.

Binnen in den oven op den grond, is een metselwerk van steen geplaatst in kegelvormige gedaante; dit metselwerk is omkleed met ijzer. Van boven is de oven geopend, waardoor de kalksteen wordt geworpen; deze valt nu op genoemd metselwerk, zoodat de steen zich in den oven kan verspreiden. Voor de vulling wordt de kalksteen zoo veel mogelijk klein geslagen om den gazdamp te bevorderen, terwijl bij elke oplading van kalk, een mand coaks wordt gevoegd. Is de vulling afgeloopen, dan wordt de oven door een ijzeren helm gesloten. Voor den oven is eene vierkante vuurplaats gesteld, deze wordt gestookt met coaks en de gloed vindt zijn uitgang in twee openingen die zich aan de coaks en de kalk in den oven gestort mededeelt, waardoor de branding ontstaat en gaz ontwikkeld wordt. Deze gaz ontlast zich door eene opening aan het bovineinde van den oven en wordt vervolgens door eene buis in de fabriek geleid, om na zuiveringen in de carbonatatie-ketels effect te doen.

De kalksteen van de gaz ontdaan, wordt vervolgens gebruikt voor de eerste zuivering der sappen, na hem met water tot eene pap te hebben gemaakt, welke pap doorgaans eene digtheid heeft van 25° Baumé.

HYDRAULISCHE PERSEN.

De beetwortelen, in de nabijheid van de wasch-machine aangevoerd, vallen van zelf door middel eener zoogenaamde jakobsladder in gemelde machine, deze bestaat uit een ijzeren cilinder met gaten doorboord en wentelt zich in eenen met water gevulden bak.

In het werktuig zijn op zekere afstanden ijzeren stangen bevestigd om de zuivering der wortelen te bevorderen, terwijl boven de machine het noodige water wordt aangevoerd. Wanneer de wortelen in wentelende beweging den geheelen cilinder hebben gepasseerd, worden dezelve door eene goot geleidt, naar de rasp.

Deze rasp bestaat uit een cilinder rondom met messen bevestigd, in den vorm van fijne zaagjes, loopt in eene omwentelende beweging in een tweeden ijzeren cilinder; de beetwortelen vallen tusschen beiden, en worden daardoor tot pap gemalen.

Boven deze rasp is eene waterleiding aangebragt, om de geraspte wortelen — die zich inmiddels aan den voet der rasp — in twee bakken vergaderen, in den staat van min of meer lijvige pap te doen overgaan, mitsgaders om de digtheid der sappen te regelen.

Daarna wordt de pap op behendige wijze in wollen zakjes of doeken geschept, tusschen ijzeren platen gelegd, en in de waterpersen opgestapeld. Deze persen hebben een stevigen ijzeren onder- en bovenbodem, zijn van vierkanten vorm, terwijl ze beiden door vier ijzeren staven, in de hoeken geplaatst, regtstandig worden gehouden. Aan den bovenbodem, ook wel rug genaamd, zijn deze staven met schroeven bevestigd.

Wanneer nu de pers — of ook wel voortafel ge-

noemd — gevuld is, wordt het onderste deel door waterdruk tusschen de genoemde staven, langzaam in de hoogte geduwd, totdat eindelijk de platen in aanraking komen, en met elkander, en met den vasten bovenbodem; de pap wordt nu zoo sterk mogelijk aangedrukt, zoodat de uitgeperste sappen door de wollen zakjes heen dringen, en vloeijen langs de platen naar den onderste bodem, die hol is, alwaar een goot is aangebragt om het naar den verzamelbak over te brengen. Verder worden deze zakjes, die reeds de eerste drukking hebben ondergaan, onder nog andere persen — waaraan men den naam leent van napersen — geplaatst, op denzelfden voet als onder de voortafel is geschied bewerkt, zoodat de sappen zoo na mogelijk daaruit zijn verkregen. Daarna, worden de wollen zakjes van onder de platen genomen, en van het daarin aanwezige — dat de naam van pulpe draagt — ontdaan.

De pulpe is een best middel tot mesting van hoornvee, en wordt meestal daarvoor gebezigd, de prijs daarvan is gemiddeld 6 à 7 gulden per 1000 kilogrammen.

DÉFÉCATIE.

De ongezuiverde sappen bevinden zich nu in den verzamelbak, die direct in gemeenschap is met een daarbij geplaatsten sapopvoerder (of montejus), die de sappen opvoert naar de défécatieketels, om daar de eerste zuivering te ondergaan.

Daartoe worden gebezigd cilindervormige ketels, hebbende meestal eene netto inhoudsruimte van 17 à 17,50 hectoliters, voorzien van sigmentvormige dubbele bodems, tusschen welke zich eene ruimte bevindt van drie à vier centimeters, tot inlating der stoom.

Aan de buitenzijde van iederen ketel is in loodregten stand een gebogene pijp bevestigd (communicatiepijp geheeten), welks eene eind onmiddelijk in verbinding staat met den aanvoerder of stoompijp, terwijl het andere eind tot in de speelruimte der dubbele bodems loopt; verder is op het bovengedeelte dier communicatiepijp, iets hooger dan de oppervlakte der ketels, een schroef met sleutel aangebragt, ten einde zoo noodig, den aanvoer van stoom tusschen de beide ketelbodems te kunnen bevorderen of geheel te beletten.

In het middenpunt der beide ketelbodems bevindt zich een aftappingstoestel, bestaande uit twee in elkander draaijende tappen. De buitenste dier tappen is in het centrum des bodems en door denzelven heengaande, in den ondersten bodem bevestigd; terwijl de binenste tap door een ijzeren stang opwaarts gaande in het midden des ketels, en loopende door een breed steunijzer dwars over de ketel en aan deze bevestigd in een draaijende beweging kan gebragt worden, door eenen sleutel die zich aan het boveineind der stang bevindt.

In beide tappen nu zijn twee boven elkander staande langwerpige vierkante gaten aangebragt, en wel zoodanig, dat door een halve wending der binneste tap de sappen, en door een geheele wending het schuim, den ketel verlaat, zich ontlastende in een kleinen vierkanten bak, onder de opening der ketels hangende. Deze bak is over de lengte verdeeld in twee vakken, elk voorzien van eene pijp of buis, die ieder in tegenovergestelde horizontale rigting, en aan het einde gebogen in twee afzonderlijke lange bakken, sap- en schuimbak genaamd, zich ontlasten.

Wanneer dus het aftappingstoestel tot lediging

des ketels wordt geopend, vloeit sap en schuim ieder naar eene andere bestemmingsplaats, het eerste naar de carbonatatieketels, dus voor de tweede zuivering, het andere naar een van ijzer vervaardigen, of naar een gemetselden verzamelbak, ten einde door een sapopvoerder (of montejus), te kunnen worden opgevoerd naar de schuimpers.

De défécatieketels ontvangen het beetwortelsap door eene ijzeren buis vereenigd aan de sapopvoerder (of montejus); deze buis loopt opwaarts op een kleinen afstand van, en evenwijdig aan de eerste zuiverings-ketel; vervolgens in horizontale rigting langs, en eenigsints boven deze en volgende ketels, en is boven ieder derzelve voorzien van een kraan met sleutel.

Op het tijdstip nu dat een ketel wordt gevuld — dat altijd in volgorde geschieden moet — opent men de kraan boven den ketel, en laat dezen tot aan den bovenkant der koperen plaatjes — in de binnenzijde des ketels aangebragt — vol loopen. Deze plaatjes dienen om den netto inhoud des ketels te bepalen. Daarna wordt het sap onder toezigt der ambtenaren ter dege omgeroerd, en door hen onmiddelijk na de roering een proefglas met sap genomen, in water afgekoeld, en overeenkomstig § 38 der Instructie van 28 Augustus 1867 n°. 31 gewogen. De verkregen uitkomst wordt in het register fabricaadje N°. 24 ingeschreven.

Het in den ketel aanwezige sap wordt vervolgens met p.m. 30 liters kalkpap vermengd, ten einde de vreemde bestanddeelen van het sap te scheiden; en door het openen der hiervoor omschreven stoomafsluiter op het kookpunt, ter warmte van 55° à 60° gebragt, dat meestal in 40 à 45 minuten geschiedt, om daarna eene volgende bewerking te on-

dergaan. Over dezelfde lengte, en aan genoemde sappijp heeft men een pijp bevestigd, waardoor het water wordt gebragt, dienende tot schoonmaking der ketels.

DE SCHUIMPERS.

Het schuim dat telkens na de défécatie (of eerste zuivering) naar den schuimbak wordt geleid, is alsdan nog grootendeels vermengd met suikersappen, en moet derhalve nog eene andere bewerking ondergaan, om die deelen daarvan te scheiden.

In meergemelden ijzeren- of gemetselden verzamelmak wordt het door eene aangebragte stoomslang vloeibaar gehouden, ten einde het van daar in een andere verzamelmak te kunnen afvoeren, die zich in de nabijheid eener montejus bevindt. Uit dezen laatsten verzamelmak wordt de schuim door eene pijp, welke daartoe met een sleutel geopend wordt, in den montejus gebragt, die het daarna opvoert in de schuimpers, welke pers op de navolgende wijze is zamengesteld.

In de nabijheid der défécatieketels heeft men in den vloer eene langwerpige vierkante fundatieplaat bevestigd; op de voorzijde staat op beide hoeken een ijzeren kolom van een meter, en op de achterzijde een zwaar gegoten ijzeren achterstuk, waarvan in horizontale rigting twee ronde leistangen uitgaan, die in de hoofden der kolommen bevestigd zijn, en van af deze laatste voor een derde gedeelte zich als eene breede schroefdraad vertoonen, waarop eene groote zeskanten moer loopt.

Op het gladde gedeelte der leistangen, onmiddelijk volgende op de moeren, heeft men insgelijks een beweegbaar gegoten ijzeren voordeksel, in welks middenpunt eene opening is gelaten, waarin eene

kram met sleutel is bevestigd, en eindelijk twaalf ijzeren persplaten, die door de aan beide zijden bevestigde klauwen eveneens over de leistangen loopen en tot, en van elkander kunnen geschoven worden.

Deze persplaten bestaan uit ijzeren ramen; aan de binnen- en buitenzijde bevindt zich op elk raam een zeefvormige plaat, in het midden van elk derzelve zijn op elkander corresponderende cirkelvormige openingen van 5 centimeter middellijn geboord. Verder heeft elk raam aan de regter onderzijde eene kleine kraan, waaronder een smalle vergaderbak is geplaatst, die in elken hoek eene uitwatering heeft in afzonderlijke pijpen; de eene dient om het sap naar de carbonatie te voeren, terwijl de andere wordt gebezigd om het water, waarmede de persen bij elke lediging gespoeld worden, buiten de fabriek te leiden, deze pijpen kunnen door kranen worden geopend en gesloten.

De persplaten worden ieder op zich zelf geheel behangen met daartoe expresselijk vervaardigde graauw linnen doeken, welke juist op het middenpunt voorzien zijn van ronde gaten, ten einde door eene koperen bus gemeenschap met elkander te houden. Door middel van twee groote handsleutels worden de moeren op den draad der leistangen loopende, aangeschroefd, en zoo, het voordeksel met al de persplaten over die stangen geleidelijk tot elkander en naar het achterdeksel gedreven, waartegen zij eindelijk stuitende, zeer vast over hunne geheele oppervlakte aan elkander sluiten.

De opening in het midden der zaamgedrukte platen staat onmiddellijk door eene koperen buis in verbinding met den schuimopvoerder, welke laatste het schuim ontvangt uit den schuimbak.

Bij genoegzamen voorraad schuim wordt hetzelfde

door den montejuſ in de ronde opening der persplaten gevoerd, waardoor deze laatste die eenigsints hol en vol poriën zijn, met ſap worden gevuld, hetwelk alſdan na door de doeken te zijn getrokken een uitweg vindt in de vroeger omſchrevene nu geopende kranen, aan de zijkanten der persplaten bevestigd, terwijl de alzoo afgeſcheiden en uitgeperste vuile beſtanddeelen, zich later bij het losdraaijen der moeren als harde klei-koeken vertoonen.

Voor dat deze klei de pers verlaat, wordt dezelve door aanbrengring van ſtoom geheel van zijne vochtdeelen ontdaan, daarna uit de persen genomen om als meſtſpecie te worden gebezigd.

CARBONATATIE.

Nadat de ſappen de défécatieketels hebben verlaten, vloeijen zij door eene ijzeren goot naar de carbonatatieketels. Deze ketels zijn iets minder in grootte dan die der défécatie, men vindt ze van kubieſen en cilindriſchen vorm. Op den bodem bevindt zich eene cirkelvormige opening van 6 à 7 centimeters middellijn, om, na de bewerking het ſap te laten afvloeijen, terwijl boven in den ketel eene koperen buis wordt nedergelaten, die op den bodem slangvormig zich ineen draait. Zoodra het ſap in deze ketels is vergaderd, wordt hetzelfde met eene hoeveelheid kalkpap, berekend tegen twee à twee 1/4 pct. per hectoliter aangemengd. De koperen slang is met kleine gaatjes doorboord, waardoor de gaz in het ſap dringt en het vereenigde mengſel oogſchijnlijk in den ſtaat van koking doet overgaan. Na deze bewerking, welke ongeveer dertig minuten aanhoudt, wordt de bovengenoemde opening op den bodem ontsloten, en het ſap vloeit in meer bene-

denwaarts geplaatste vierkante ijzeren bezinkings- of decanteerbakken, na zich vooraf door het nemen eener proef overtuigd te hebben, of de kalkvlakken zich door verzadiging hebben gevormd.

De décanteerbakken zijn van vorm en inhoud als de carbonatatieketels, en dienen om de door bovengenoemde bewerking gevormde onzuivere deelen van het heldere sap te scheiden, welke bewerking ongeveer een vierde uur tijds vereischt, waarna het zuivere sap, dat zich boven de bezonken vloeistof heeft verzameld, door eene slang van guttapercha, die in eene opening op den bodem der bak is aangebragt, en door eene kurkenschijf op de oppervlakte gehouden, in den verzamelbak wordt afgelaten.

De achtergebleven onzuivere deelen worden door eene opening in den bodem mede afgeleid, in den reeds boven meer behandelde verzamelbak voor schuim, wijders naar de persen gedreven, en op den hiervoor omschreven voet behandeld.

Het heldere sap wordt voorts afgeleid in eenen sapopvoerder (of montejus) die hetzelfde leidt naar den verzamelbak voor gecarbonateerd sap.

Uit dezen verzamelbak vloeit het door eene ijzeren pijp in benedenwaartsche rigting naar de tweede helft der carbonatatieketels.

De ketels voor deze bewerking bestemd zijn naast die der eerste geplaatst, en van vorm en inhoud gelijk. In deze ketels bevindt zich mede eene slangvormige gaz- en stoompijp, die op den bodem der ketels zijn gelegen. Nu wordt het sap nogmaals door koolzure gaz gezuiverd, waarna de laatste door het aanvoeren van stoom en de daardoor ontstane koking der sappen, verdreven wordt. Deze bewerking duurt twintig minuten, waarna men hetzelfde door eene opening op den bodem laat afvloeijen in het

tweede gedeelte der décanteerbakken, nevens de eerstgenoemde geplaatst, alwaar dezelfde bewerking geschiedt als bij de eerste bezinking plaats heeft.

FILTERS.

Uit bovengenoemde bakken vloeit het sap in de daar onmiddelijk bijgeplaatste filters, zijnde lange cilindervormige ketels met bolvormige bodems, waarin zich eene dunne koperen pijp bevindt, waardoor het sap eerst benedenwaarts en vervolgens opwaarts terugkeert. Verder bevindt zich op den bodem dezer ketels een ijzeren schijf met gaatjes doorboord, omwonden met flanellen doek, ten einde het doordringen der onzuivere deelen te beletten.

Iedere ketel is tot nagenoeg $\frac{5}{6}$ gedeelte van zijn inhoud met beenzwart gevuld, waardoor het sap vloeit en gezuiverd wordt. Acht en veertig uren kan men het beenzwart in deze ketels bezigen, als: zes en dertig uren voor het filtreren van sap, en twaalf uren voor de geclarificeerde stroop, die tot de suiker-koking wordt voorbereid.

VERDAMPING.

Nadat de sappen de vooromschreven zuiveringen hebben ondergaan, worden ze in bakken verzameld, van daar door eene koperen buis opgetrokken naar de luchtledige verdampingspannen, zijnde cilindervormige ketels met een bolvormig sigment van onder en boven. Deze pannen dragen — wanneer de sappen tweemaal worden verdampt — den naam van double effet; doch geschiedt zulks ten derde male noemt men dezelve triple effet.

Wanneer het sap in de double effet wordt ver-

damp, geschiedt dit in de eerste pan op eene digtheid van 8 tot 12 % Baumé, om in de tweede pan dezelfde bewerking tot 22 à 24 %₀ voort te zetten.

Wordt de verdamping in de triple effet verrigt, wordt minder gelet op de evenredige digtheid.

De verdampingspannen double en triple effet, hebben door aangebragte koperen slangen gemeenschap met elkander, en kan men door de kranen die zich aan die slangen bevinden, het sap van de eene in de andere pan overbrengen, deze overbrenging geschiedt door het opendraaijen der kraan, waardoor het sap door de luchtledigheid van de pan onmiddellijk wordt opgetrokken.

In ieder dezer pannen bevinden zich op $\frac{2}{3}$ der diepte ongeveer 250 à 300 pijpjes, waarvan de diameter plus minus 5 centimeters bedraagt; de pijpjes hebben boven eene opening; de aangevoerde stoom kan zich niet hooger dan den bovenrand der pijpjes verheffen, alwaar zij door middel eener plaat aan elkander zijn gesloten. Het sap beweegt zich nu in en boven de pijpjes, terwijl de damp, door het koken voortgebragt, door eene luchtpomp uit de pan wordt geruimd.

CLARIFICATIE.

Is de verdamping afgeloopen, dan wordt het sap in een montejus door luchtledigheid opgetrokken, en door eene pijp naar de zoogenaamde clarificatieketels geleid, zijnde het model van die der défécatie, een à twee van die ketels vindt men meest in elke fabriek aanwezig, en, waarin het verdampte sap tot op 't kookpunt wordt verwarmd. Hierdoor, en door bijvoeging van eenig zwavelzuur komen de onzuivere bestanddeelen op de oppervlakte der vloeistof te drijven, die daarvan zorgvuldig worden afgeschept.

Is de zuivering in deze ketels afgeloopen, dan wordt de stroop hieruit afgelaten even als bij de défécatie geschiedt, en nogmaals aan filtrering onderworpen, om daarna in twee of meer vergaderbakken opgezameld te worden.

KOOKPANNEN.

Uit deze bakken wordt de stroop, door middel van luchtledigheid in de kookpan getrokken, waar zij de tweede verdamping ondergaat, doch nu tot eene digtheid van 44° wordt gebragt, zijnde de graad van kristallisatie. Deze verdamping of koking duurt 8 à 10, ja somtijds 16 uren, afhankelijk van de hoedanigheid en de geregelde werking. Het geoefend oog des kokers en zijne meerdere of mindere bekwaamheid moet hierover beslissen.

De kookpannen zijn mede cilinders, met van onder en boven bolvormige segmenten. In het segment onder is eene koperen slang geplaatst horizontaal, waardoor de stoom circuleert, en eene verbazende warmte in de pan aanbrengt. De pan wordt na elke verdamping zoolang met verdigt sap aangevuld en op nieuw gekookt, dat er een kristalliseerbak van 40 hectoliters mede kan worden gevuld. Verder bevindt zich nog aan deze kookpan een koperen buis om proeven te nemen, alsmede vijf boven elkander geplaatste glaasjes, om de werking in den ketel te kunnen gadeslaan. Wanneer nu de koking is afgeloopen, wordt aan den onderkant des ketels een luchtdigt toestel opengedraaid, en de reeds gedeeltelijk gekristalliseerde stroop vloeit in benedenwaartsche rigting naar eenen kristalliseerbak; waaraan dan den naam wordt gegeven van eerste product. De mesting van die stroop duurt 5 à 6 uren, hierna

worden de kristallen, die zich in de stroop hebben gevormd, door middel van turbinatie daarvan afgescheiden.

De vloeibare stroop hiervan afkomstig, wordt door opvoering in de zoogenaamde stroopbakken bijeen verzameld. Uit deze bakken wordt het weder in de kookpan getrokken en gekookt tot den graad van kristallisatie, vloeit vervolgens als de voorgaande gekristalliseerde stroop in een bak, doch is gewoonlijk de helft grooter dan die waarin zich de eerste producten bevinden; aan deze stroop wordt de naam van tweede product gegeven, deze heeft minstens veertien dagen noodig om te kristalliseren, waarna zij wordt geturbineerd.

De stroop afkomstig van het tweede product, ondergaat dezelfde bewerking als even is genoemd, en wordt ten derde male gekookt en opgevangen in bakken, die weêr de helft grooter zijn dan de laatstgenoemde. De tijd van mesting voor de kristallisatie duurt gewoonlijk 9 à 10 maanden, en na geturbineerd te zijn, noemt men de daaruit verkregen suiker derde product.

De daarvan overschietende stroop, die nimmer 10% suiker inhoudt, wordt in vaten opgevangen (ordinair in gezuiverde petroleum vaten) en verkocht. Deze stroop draagt den naam van melasse, en wordt tot gedistilleerd verwerkt.

De hoeveelheden stroop van de verschillende producten, wordt door de administratie tijdens de werkzaamheden opgenomen en geboekt, om deze bij de eindiging van het werksaizoen, met de opname der sappen te vergelijken.

Wanneer beide opnemingen naauwkeurig geschieden, komt het verschil in winst of verlies te voorschijn, aan de zijde van den fabrikant, of aan die

der administratie. Hier te lande geschiedt de opname algemeen naar de digtheid der sappen.

TURBINEN.

De turbines zijn cilindervormige trommels, van binnen bekleed met fijn metaaldoek. Deze trommels zijn weder door een tweeden cilinder van gegoten ijzer omvat. In het midden des trommels is een ijzeren stang geplaatst, die aan den voet in uitgebreidheid toeneemt in den vorm eens kegels. In de eerste trommel wordt nu de gekristalliseerde stroop gestort, na deze met eene kleine hoeveelheid vloeibare stroop te hebben aangemengd, vervolgens door de daarbij aangebrachte stoomkracht in eene ongelooftelijke sneldraaijende beweging gebragt; zoodat de stroop daaruit wordt verdreven en in den tweeden trommel vloeit, verder door eene opening zich aftapt in eene goot die langs deze turbines is gebragt, alwaar zij in een verzamelbak bijeenkomt; ondergaat verder de bewerking zooals hiervóór, omtrent de stroopen, is genoemd.

Hetgeen nu voor het metaaldoek in de eerste trommel zich bevindt, is de suiker, die na eenige minuten stilstand uit den trommel wordt geschept in zakken, en daarna op den suikerzolder wordt gebragt en verzameld, om later óf in groote, óf in kleine partijen te worden uitgeslagen, veelal gaat de beetwortelsuiker naar het buitenland.

ZUIVERING VAN KETELS EN BEENZWART.

De kookketels, alsmede de verdampingspannen, worden des Zondags of bij tijdelijke staking der werkzaamheden, door zoutzuur ammoniak gezuiverd.

De zuivering van het gebruikte beenzwart ge-

schiedt in bakken, van ijzer of steen vervaardigd, welke vooraf met een mengsel water en zwavelzuur worden gevuld.

Daarna wordt het beenzwart in de bakken gestort, en, na 30 of 36 uren bezonken te zijn, in den waschmolen gezuiverd, verder op een ijzeren rooster gelegd, om het uitdruipen der nog aanklevende vochtdeelen te bevorderen, om eindelijk boven een vuuroven onder gestadig roeren te worden gedroogd.

CARBONATATIE TROEBEL.

In fabrieken waar men carbonatatie troebel werkt, komen alleen onderstaande veranderingen voor, te weten:

De uitgeperste sappen die men zoo na mogelijk heeft verkregen vloeijen niet naar den verzamelbak, zooals in défécatie fabrieken geschied, maar regtstreeks naar bakken om overeenkomstig § 38 der Instructie van 1867 n°. 31 gewogen te worden, en na die opname verlaten deze sappen de bakken, en vloeijen naar een verzamelbak die reeds voorzien is van kalkmengsel, wordt aldaar vermengd, en met die bestanddeelen opgevoerd door een montejus naar de carbonatatiebakken, alwaar dezelfde bewerkingen plaats grijpen, als omtrent défécatie fabrieken hiervoren is genoemd.

DIFFUSIE.

In fabrieken waar het diffusiestelsel gebezigd wordt, komen de hierna volgende veranderingen voor, te weten:

SNIJMACHINE.

De beetwortelen, die na behoorlijk te zijn gewas

schen, worden opgevangen en door een of meer personen in de snijmachine geworpen.

Deze machine bestaat uit een cilindervormigen ketel met trechter voor de inlating van beetwortelen van boven, en eene vierkante opening tot het uitwerpen van snippers van onderen.

In het midden des cilinders wentelt eene ijzeren as, waaraan acht vertikaal staande ijzeren platen, in den vorm eens regthoekigen driehoeks, zijn bevestigd; onder deze platen, op een centimeter afstand, is eene naauw in den cilinder sluitende ijzeren schijf aangebragt, waaraan, op gelijke afstanden, twaalf messen, in de gedaante van kleine zaagjes, zijn geschroefd. Vóór de messen, die in een flauw opstaanden stand zijn geplaatst, heeft men tot doorlating der snippers eene opening in de schijf gelaten, van bijna twee centimeters.

De beetwortelen rollen door den trechter en vallen op de schijf, alwaar ze door de omwentelende beweging der aan de as bevestigde platen tegen de messen worden gedrukt, door welke werking ze in den vorm van lange snippers worden gesneden.

Nog bevindt zich onder aan de as een ijzeren arm, die op den bodem des cilinders gevallen snippers uitwerpt.

Daarna worden ze op handwagens geladen en naar de diffusieketels overgebracht.

HET DIFFUSIESTELSEL.

Het diffusiestelsel bestaat uit een drukkak, twaalf diffusieketels en twee voorwarmketels. De diffusieketels zijn van cilindrischen vorm, hebben eene groote van 40,64 hectoliters en twee aan twee tegenover elkander geplaatst.

De voorwarmers zijn mede cilinders, inhoudende 33,33 hectoliters. In deze ketel circuleert eene slang, die eene ruimte inneemt van 1,88 hectoliter, waardoor de stoom wordt gedreven, die het sap de vereischte temperatuur aanbrengt.

Met de genoemde diffusieketels en den drukkak vormen deze ketels een geheel en maken het betrekkelijke stelsel uit.

De onderlinge gemeenschap bestaat uit drie ijzeren pijpen, ter onderscheiding wit, rood en blaauw geleverd. De witte is de koudwaterpijp, welke van den drukkak naar de diffusieketels loopt, de roode dient voor den afvoer van de voorwarmers naar de diffusieketels, terwijl de blaauwe, die zich in twee armen verdeelt, welke met kranen kunnen worden afgesloten, de sappen naar den voorwarmer of défécatieketels leidt.

De loop der werkzaamheden is aldus:

Uit gemelden drukkak, welke minstens twee meters boven de voorwarmers is geplaatst en die voortdurend door eene pomp van water wordt voorzien, loopt het water door de witte pijp naar de diffusieketels; van daar wordt het door waterdruk dat boven in den ketel wordt aangevoerd naar de voorwarmers geperst en aldaar op een temperatuur van 65° C. gebracht. Dit water wordt weder geleid naar de diffusieketels, waarmede drie dier ketels, bijv. n°. 1, 2 en 3 worden gevuld. Thans wordt de vierde ketel met snippers gevuld, waarop van tijd tot tijd water uit de voorwarmers wordt gelaten, doch nu gebracht tot 85° C.; op dezelfde wijze geschiedt de opvolgende vulling van de ketels n°. 5 en 6.

Is deze vulling afgeloopen, dan leidt men het sap uit den ketel n°. 4 naar den voorwarmer, om hierin op nieuw tot op 85° C. te worden verwarmd. Al-

vorens n°. 7 met snippers te hebben gevuld, wordt dit eerste treksel geleidt; zoo ledigt men ook n°. 5 en 6 en vult daarmede n°. 8 en 9, vervolgens 10, 11 en 12 met n°. 7, 8 en 9, zoodat met n°. 10, 11 en 12 het 3de treksel wordt verkregen.

Uit het bovenvermelde omtrent den druk van 't water zal men van zelf afleiden, dat de diffusieketels onderling door pijpen met elkander gemeenschap hebben; deze pijpen loopen van den bodem des ketels met eene kromming regtstandig naar boven en ontlasten het vocht in den mond of hals van den volgenden ketel.

Bij voortzetting der werkzaamheden is de vulling en lediging alzoo geleidelijk, immers met de lediging van n°. 10, 11 en 12 is n°. 1, 2 en 3 weder gevuld.

Wordt nu uit een diffusieketel sap naar den voorwarmer of défécatieketel gevoerd, dan ontstaat er natuurlijk eene ledigheid, die weder door andere ketels, welke inmiddels door den voortdurenden aanvoer der voorwarmers en der nevenketels van sap zijn voorzien, wordt aangevuld.

De ketels n°. 1, 2 en 3, welke eerst alleen met water waren gevuld, zijn bijgevolg niet in dien toestand gebleven. Negen ketels zijn altijd gevuld en bij iedere lediging heeft er ook weder eene vulling plaats.

De reiniging der diffusieketels heeft plaats wanneer de daarin gebragte snippers geheel zijn afgetrokken; zij worden, nadat de waterdruk van den ketel is afgezet door ontsluiting van een ijzeren deurtje, hetwelk zich aan den benedenkant des ketels bevindt, uitgeworpen, opgevangen door een transporteur en tot de daarvoor bestemde persen geleid, om ze van de overgebleven waterdeelen te ontdoen.

Bij genoegzame aanvraag worden ze aan den landbouwer verkocht als een niet te versmaden veevoeder.

Door het openen van het aftappingstoestel vloeit het geene suikerdeelen meer bevattende water door een steenen goot buiten de fabriek, terwijl het vocht, dat door de persing der afgetrokken snippers ontstaat, mede van geene waarde is.

Daarna wordt de ketel met water omgespoeld en na reiniging gesloten.

Het op nieuw verwarmen van het sap in de voorwarmers heeft plaats om reden het door het gedurig overgaan naar andere ketels en door het trekken op versche snippers, veel van zijne warmte verliest.

Het is geene volstrekte noodzakelijkheid met de diffusieketels n°. 1, 2 en 3 een aanvang te nemen, mits de bewerking maar opvolgend plaats hebbe.

Zooals hiervoor reeds is genoemd zijn de sappen geleid naar de voorwarmers of défécatieketels, alwaar zij dezelfde en opvolgende bewerkingen ondergaan, als in de défécatiefabrieken plaats grijpt.
